
3 1761 09426735 8

REGESTA DIPLOMATICA
HISTORIÆ DANICÆ,

CURA

SOCIETATIS REGIÆ SCIENTIARUM DANICÆ.

TOMUS POSTERIOR.

IV. AB ANNO 1626 AD ANNUM 1648.

Chronologisk Fortegnelse

over hidtil trykte

Diplomer og andre Brevskaber

til Oplysning af den danske Historie,

udgiven ved

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Omsorg.

Andet Bind.

IV. FRA AAR 1626 TIL AAR 1648.

Kjöbenhavn, hos J. D. Qvist & Comp.

1863.

[6639.] LAURENTII MARTINI SCHAVENII, pastoris et lectoris theologiæ Roskildensis, censura de statu scholæ Roskildensis, et imprimis de rectore eius, missa cancellario (Friis). — *Roskildiæ*, 24. Nov. 1626. 24. Novbr.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1809. I. B. S. 200—204.

[6640.] Kong CARL I.s Ordre til Sir Charles Morgan, Earlen af Essex, Sir John Burlacye og Sir James Levingston at forene sig, under den förstes Overcommando, med Kongen af Danmark og modtage hans Ordrer. — *Westminster*, the five and twentieth Day of November. (Engelsk og Fransk.) 25. Novbr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. VIII. P. II. p. 116—117.

[6641.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Hans Lindenov, at Fru Anne Lykke maa komme tilbage til sit eget Huus, naar hun udstæder Revers, at hun ikke vil forlade dette, og at hun forpligter sig til at lade Datteren Jomfru Sophie Rantzow forblive hos Fasteren Fru Elizabeth, Hans Lindenovs Hustru. — *Stade*, 2. Decembr. 2. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 259—260.

[6642.] ERASMUS JOHANNIS VARDENIUS, det Roskildske Capitels Notarius, æsker paa Capitlets Vegne Svar af M. Frants Jörgensen, om denne erkjendte Capitlet for sin Övrighed eller ei, da han forgjæves var affordret Skat af det Vicariegods, hvormed han pro Lectione Theologica var forlehnet. — *Ex domo capitulari (Roskild.)*, 5. Decembr. 5. Decbr.

S. N. I. Bloch, Roskilde Domskoles Hist. I. H. S. 94.

[6643.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Hertug Frederik til Slesvig, Holsten etc., at han forlader sig paa, at Hertugen vil beqvemme sig til, hvad der i Rendsborg var besluttet. — *Staade*, den 9. De: (Tydsk.) 9. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 248—249.

[6644.] Keiser FERDINAND II.s Skrivelse til Churfyrsten af Sachsen, hvori han antager dennes Tilbud at forsöge at stemme Kongen af Danmark til Fred, og til at ophöre med at blande sig i de Sager, som alene vedkom Keiseren og det Churfyrstelige Collegium. (Tydsk.) Decembri.

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 941—942.

[6645.] BÖNDERNE I ROSKILDE LEHN beklage sig for Cantsleren (Christen Friis) over deres Besværing med Kongeægter, og beder ham at andrage for Prindsen, at enten flere Bönder maae gives dem til Hjelp til at forrette Ægterne, eller at de maae blive forskaanede for alle Reiser, undtagen Kongens Fadebuurs-Reiser og Ladegaards Arbeide, mod en Afgift efter deres Evne.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 16—17.

[6646.] LANDEMODES DOM, hvorved Hr. Mogens i Woldersløf, der tiltaltes af Corfitz Nielsen for Sjæle-Gave, frikjendes, da Gaven var skjænket af den Afdöde i levende Live, 8 Kroner til Kirken og ligesaa meget til Præsten, og ingen af Arvingerne ankede derpaa.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 285.

1627.

1627.

[6647.] Kong CARL I.s Rescript angaaende William Belowes og Arvingers Naturalisation som engelsk Undersaat, samt Udbetaling til ham af 5000 Pund Sterling af den Hertugen 5. Januar.

1627. 5. Januar. af Holsten af Kong Jacob I. tilstaaede Annuitet, som bemeldte William Belowe siges at være befuldmægtiget af Kongen af Danmark til at modtage. — *Westminster*, the Fifte Daie of January 1626. (Engelsk og Fransk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. VIII. P. II., p. 128—132.

13. Januar. [6648.] CORNELIUS VON HAMBSFORDTS Fundats paa 1000 gode enkende Daler, hvoraf Renten skulde tildeles tre ved det nye Collegium Christianum i Odense Studerende. — *Othense*, d. 13. Jan.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 17—18.

18. Januar. [6649.] Forhör optaget over LAME HEINE fra Süderstapell, i Overværelse af Thage Thott, Johan Eberhardt Sohn og Jurgen Schulte, i Anledning af at hun af Fru Anna Lykke skulde være opfordret til ved sine Trolddomskunster at forskaffe hende Prindsen af Danmarks Kjærlighed og at tage Kongen af Danmark af Dage. — *Rensburg*, den 18. Januarij. (Tydsk).

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 196—197.

23. Januar. [6650.] General TILLYS Skrivelse til Hertugen af Holsten, hvori han anmoder denne, som Keiserens troe Vasal, om at modvirke det af Kongen af Danmark, paa en den 28. Nov. 1626 i Rendsburg holdt Landdag, ved Gerhard Rantzaus Hjelp organiserede Landeværn til de holstenske Landes Beskyttelse. — *Peina*, den 2. Febr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 963—964.

24. Januar. [6651.] Vidne af BORGEMESTER OG RAADMÆND I BOGENSE, at den gamle Qvinde Heigen Hanszen fra Stabellholm i deres Nærværelse havde gjenkjendt Pigen Kirstine, der skulde have opfordret hende til at tilvende Fru Anne Lykke Prindsens Kjærlighed, men at denne Pige havde erklæret det for Lögn, og forlangt Sagen afgjort ved Lov og Ret. — *Bougensze*, Onszdagen thendtt 24. Januarij.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 198.

24. Januar. [6652.] General TILLYS Skrivelse til det holstenske Ridderskab, som han formaner til at blive Keiseren tro, og ikke svigte sin Ed til denne som överste Lehnsherre ved at understötte Kongen af Danmark. — *Peina*, den 3. Febr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 964—965.

26. Januar. [6653.] Vidne af BORGEMESTERE, RAADMÆND OG BYFOGED I ODENSE angaaende en i deres samt Præsternes Nærværelse aflagt Bekjendelse paa hendes Sygeseng af Qvinden Heine Hensze fra Syderstopelholm, at hun af Fru Anne Lyckes Pige Kirstine var ombedet at skaffe hendes Frue Prindsens Kjærlighed, og af en Qvinde Elschen fra Flensborg at gjöre Kongen Ondt. — *Ottensee*, den 26. Januarij.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 199—200.

27. Januar. [6654.] Kongelig Holstensk Raad, HENRICH RANTZOW til Hohenfelde, giver Fuldmagt til Matthias Zoega, Cantor ved Skolen i Schleswig, til at aflægge Canonicats-Eden til Domcapitlet i Schleswig i hans Sted. — *Kiel*, den 27. Januarii. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 502—503.

31. Januar. [6655.] Forhör optaget af Cantsler CHRISTIAN FRIIS til Kragerup, JOST HÖGH til Wangh og CHRISTOFFER WRNE til Aarsmarck over en gammel Qvinde fra Syderstopel, Heine Hansszen, hvorved hun tildeels forandrer de Bekjendelser, hun tidligere havde aflagt angaaende de Opfordringer, der paa Fru Anne Löckes Vegne skulde være hende gjorte af en

Qvinde Else fra Flensborg og en Pige Kierstine til at anvende Trolddomskunster mod Kongen og Prindsen. — *Dallum schriffuerstuffue,* dend 31. januarij. 1627. 31. Januar.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 201—202.

[6656.] Menige Danmarks Riges Adels Bevilling af en Contribution for nærværende Aar til Krigen i Tydskland, dog at Kongen reserverer den, at denne Bevilling ikke er skeet af Pligt men af fri Villie Kongen til naadigst Gefald. — *Odense,* d. 1ste Febr. 1. Febr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 68—71.

[6657.] Forhör optaget af Cantsler Hr. Christian Friis, Jost Högh og Christoffer Wrne over den for Trolddom sigtede Heine Hansszen fra Süderstopell, samt over Jens Balldmester og Fru Anne Lyckes Pige Kierstine Thomasdatter. — *S. Knuds Closter (i Odense),* dend 1. Februarij. 1. Febr.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 202—204.

[6658.] Nyt Forhör i Danmarks Riges Raads Nærværelse over den for Trolddom anklagede Lamheine af Syderstopell samt over Fru Anne Lyckes Pige Kierstine og Jens Balldmester. — *Ottenssze Raadhuus*, dend 5. februarij. 5. Febr.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 204—208.

[6659.] Kong Carl I.s Autorisation for Mayoren i London, Erkebispen af Canterbury, Storseglbevaren, Storskatmesteren og mange flere, til hos Undersaatterne at aabne et Laan til Bestridelsen af Krigsomkostninger, for, som det hedder, at understötte Kongen af Danmark, og forebygge, at deres fælleds Fjende, Keiseren, skulde spille Mester i Tydskland. — *Westminster*, the fifth Day of February 1626. (Engelsk og Fransk.) 5. Febr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. VIII. P. II. p. 141—146.

[6660.] Kong Christian IV. befaler Friederich Günther at opsöge Henrik Ramels Bestalling, samt at skaffe sig Underretning om, hvad han har havt af Kronen. — *Croneburg*, den 11. Februarij. (Tydsk.) 11. Febr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 250.

[6661.] Kong Christian IV.s Befaling til Rentemesteren Ove Hög angaaende nogle Pæle, der skulle nedrammes, og om Besoldingen til "Herremændene til Hove", som Kongen vil vide Besked om. — *Roskild*, den 12. Febru: 12. Febr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 251.

[6662.] Kong Christian IV. befaler Rentemesteren Ove Hög at sende Lehnsmændenes Optegnelser over Bekostningen ved Prindsens (Christian V.s) Reiser i Landet, samt at udbetale ham 1000 Daler. — *Dalumkloster*, den 15. Febrvarij. 15. Febr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 251.

[6663.] Kong Christian IV. befaler Rentemesteren Ove Hög at opsige nogle Jagtbetjente og afskaffe endeel Hunde; Peter Paii [Payngk] skal sende nogle Elixirer; nogle Musikere skulle sendes til Odense for efter Anviisning af Fru Ellen at musicere med Kongens Börn. — *Daalum kloster*, den 15. Febrv: 15. Febr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 252.

[6664.] Kong Christian IV. befaler Jacob Ulfeldt til Urup, Rigets Cantsler og Embedsmand paa Nyborg Slot, at indskærpe Böndersoldaterne af Lehnet at möde til Mynstring, naar de tilsiges. — *Dalum Closter*, d. 16. Februar. 16. Febr.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 171.

1627. 18. Febr. [6665.] Piinligt Forhör over den for Trolddom anklagede LAMHEINE af Sönderstapel. — *Ottenssze Raadhuus*, dend 18. february.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 208—210.

21. Febr. [6666.] Yderligere Forhör over den for Trolddom anklagede LAMHEINE af Syderstopell. — *Ottenssze Raadhuus*, dend 21. February.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 211—212.

25. Febr. [6667.] Forhör optaget i Sagen mod den for Trolddom anklagede LAMME HEINE fra Sönder-Stapel over hendes Sön Henrich Hanszön og hendes Pige Vrsell. — *Ottensze Raadhus*, Söndagen den 25. Februarji.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 212—213.

27. Febr. [6668.] Forhör optaget af HOLGER ROSENKRANTZ JÖRGENSÖN og FRANTZ RANTZOW i Sagen mod den for Trolddom anklagede Lamme Heine af Sönder-Stapel over Fadebuursqvinden Sinne Christensdaatter. — *I Peder Jacobszöns hus (i Odense)*, Tirsdagen den 27. Februarji.

Danske Magazin. 3. Række. 5. Bd. S. 213—214.

4. Martii. [6669.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Sachsens Churfyrste, hvori Kongen melder, at Infantinden i Brüssel har tilbudt Fredsmægling, men formedelst denne Stads Fjernhed yttrer Kongen Önske om, at Brunsvig, Bremen eller Hamborg maatte vælges til Underhandlingssted; videre beder Kongen, at Churfyrsten vil med Infantindens Understöttelse, eller, hvis den skulde ophöre, da alene, vedblive at mægle Freden. — *Stade*, 4. Martij. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Diij—Diiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Ciij—Ciiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 3. Th. S. 1032. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. C4—D1.

16. Martii. [6670]. Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemesteren Ove Hög at sende endeel Födevarer til Holsten til Prindsens Behov; otte Orlogsskibe, der skulle bruges paa Elben, maae være færdige sidst i Maaneden. — *Segeberg*, den 16. Martij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 252—253.

16. Martii. [6671.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Amtmanden paa Steinburg Detlef Rantzau, at han skulde paalægge Magistraten i Itzeho at tillade Glückstadts Indbyggere at före det Brænde, som de til deres Huusholdning behövede, ned ad Stören forbi Itzeho. — *Kiel*, den 16. Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 122.

17. Martii. [6672.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Friderich Günther om Udstædelse af et aabent Patent for Capitainen Conrad Nell. — *Kiill*, 17. Martij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af Molbech. I. Bd. S. 253.

19. Martii. [6673.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Jens Jul, hvorved til ham og Participanter overdrages Smeltehytten, Pockværket, Bryggerhuset m. m. ved Kongsberg Sölvværk, samt Sandsuer og Nummedal, endvidere Proviantbuset ved Bragenæs og det der muligen forhaanden værende Forraad af Proviant. — *Killerhus*, d. 19. Marts.

Kbhvnske Selsk. Skrifter. 11. B. S. 179—180.

19. Martii. [6674.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegium for Jens Jul og Participanter paa Kongsberg Sölvværk i Norge. — *Killerhus*, 19. Marts.

Kbhvnske Selsk. Skrifter. 11. B. S. 177—179.

27. Martii. [6675.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friisz angaaende den afdöde Knud Gyldenstjernes Restancer; om Tilbagetagelse af nogle Böndergaarde, som

Prindsen havde bortforlehnet; Kongen tilkjendegiver sin Misfornöielse over, at Raadet ikke indstiller sig til bestemt Tid, og forretter, hvad der er det befalet; om Ankomsten af engelske Hjelpetropper; et kostbart Hosebaand er medsendt; Franske Pengesubsidier skulle være komne; Hertug Wilhelm af Weimar har tilbudt Kongen sin Tjeneste. — *Staade*, den 27. Martij. 1627. 27. Martii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C Molbech. I. B. S. 253—255.

[6676.] Kong Christian IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friisz angaaende en Begjering af Lorents Meulengracht at levere Silketöi til Officererne i Armeen, om Antvorskou Præst m. m.; han befaler at paasee, at Silkeboderne i Kjöbenhavn ikke forfalde. — *Staade*, den 31. Martij. 31. Martii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 255.

[6677.] Kong Christian IV. melder Capitain Jesper Friisz, at han samme Dag henimod Aften vil komme til Bremerförde. — *Staade*, den 2. Aprilis. 2. Aprilis.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 255.

[6678.] Resulution af Kongl. Majestets tilforordnede Raad i Kjöbenhavn, at Lehnsmanden paa Island skal forhverve Dom, om de Præster, som gjöre sig skyldige i Hoer eller Leiermaal, ikke bör at have forbrudt Kald og Embede eller Kaldet alene, saaledes som her i Danmark sædvanligt er. — *Hans Kongel. Mayts. Cancellie*, den 5. Aprilis. 5. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 465—466.

[6679.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Hertugen af Brunsvig, hvori han afslaaer at opfylde dennes Forlangende at römme Fæstningen Wolfenbüttel, med mindre Tilly forpligter sig til ikke at besætte de til Hertugens Underholdning bestemte Stæder. — *Haupt Quartier Staden*, den 6. Aprilis. (Tydsk.) 6. Aprilis.

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668). 3. Th. S. 977.

[6680.] Kong Christian IV.s Befaling til alle sin Armees Officerer, til Hest og til Fods, at paasee Orden og Disciplin blandt Soldaterne, hvor Marschen falder igjennem de Forbundnes Gebeet, og især strængt at holde over, under haardeste Straf, at fattige Reisende paa Landet og Kjöbmænd ikke skeer Overlast, ligesom at Ingens Markarbeide bliver forstyrret. — *Hauptquartier zu Stade*, am 8. April. (Tydsk.) 8. Aprilis.

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668). 3. Th. S. 976—977.

[6681.] Churfyrsten af Sachsen, Johan Georgs, Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori Churfyrsten beklager at have tilligemed Chur-Brandenburg i 18 Uger forgjæves sögt at mægle Fred, men lover alligevel at vedblive Mæglingen, forat Freden kunde bringes istand. — *Torgau*, am 13. Aprilis. (Tydsk.) 13. Aprilis.

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Diiij—Ej. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Ciiij—Dj. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668). 3. Th. S. 1032—1033. *Latin*: Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. D1—D2.

[6682.] Svar i den udvalgte Prinds Christian V.s Navn til Raadet i Flensburg, hvori han takker det for dets Lykönskning (under 16. Apr.) i Anledning af hans paabegyndte Regjering. — Udateret. (Tydsk.) post 16. Apr.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 155—156.

[6683.] Kong Christian IV. tilsender Tolderne i Sundet sit aabne Brev, hvorefter de til den Fæstning, som Kongen vil lade opföre ved St. Annæ-Bro i Kjöbenhavn, skulle 21. Aprilis.

1627. oppebære en halv Rigsort af hver Læst af de Skibe, som passere Sundet og Beltet. —
24. Aprilis. *Wassersbaden,* den 24de April.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 129. Selve det aabne Brev paa *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 609. Londorpius suppl. et contin. (Udg. 1666.) 2. Th. S. 745.

25. Aprilis. [6684.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friisz angaaende Tolden i Öresund; om Fredsunderhandlingerne ved Jacob Ulfeldt og Egidius von der Lancken; om heldige Krigsforetagender i Schlesien; om Fru Anna Lykke, hvem Kongen vil frigive, mod den af ham forhen forlangte Revers (jvf. Nr. 6641); om de i Kongens Fraværelse givne Benaadninger, som han ikke vil anerkjende m. m. — *Waaterbaden,* den 25. Aprilis.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 256—258.

28. Aprilis. [6685.] Den kongelige Danske General-Krigs-Commissarius JOHANN WIETZLOFF VON KÖRTZINS Befaling til alle höie Officerer og Land-Övrigheder angaaende Helligholdelsen af visse ugentlige Faste- og Bededage samt daglige Bedetimer, som skulle begynde Onsdagen efter Söndagen Quasi modo geniti; tillige indskærpes at holde Gudstjenesten ved Armeen efter den gamle Calender. — *Troppa,* den 28. Apr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668). 3. Th. S. 977-978.

30. Aprilis. [6686.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Churfyrsten af Sachsen, angaaende Fredsunderhandlingerne, idet Kongen tillige sender Churfyrsten sine Propositioner til Fred i 9 Artikler. — *Hauptquartier Stade,* den 30. April. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration. 1628. fol. Eij-Eiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Dj-Dij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1033—1034 (med Datum: 26. Apr., u. Tv. opstaaet derved, at i Aftrykket i "Zwey vnderschied. Tract." ved en Trykfeil staaer 36. Apr.). *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. D2 — D4.

1. Maji. [6687.] Kong CHRISTIAN IV. sender Cantsleren Hr. Christian Friisz Söpasser for Skibene i Vestersöen, han beretter, at han, paa Churfyrstens Begjering, har sendt denne de Puncta, som Kongen vilde have lagt til Grund for Fredsunderhandlingerne. — *Staade,* den 1. Maji.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 261—262.

1. Maji. [6688.] Erklæring af de tydske Retslærde JOHAN LUENING, ALBERTUS TREKEL og HENRICUS KASZENBRUCH over den mod Lamme Heine fra Sönder-Stapel anlagte Trolddomssag. — *Stade,* den 1. Maij. (Tydsk.)

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 214—217.

4. Maji. [6689.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til daværende eller efterkommende Rentemestere at udbetale til rette Tid den aarlige Pension, Kostpenge og Besolding, som han havde tillagt Mag. Christen Jensen, hvem han havde antaget til sin Hofprædikant. — *Hoffuetquarteeret til Staade,* den 4. Maji.

D. G. Zwergius, Siell. Cleresie. I. T. S. 559—560.

7. Maji. [6690.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friisz om en Gesandts (u. Tv. den svenske, Jonas Bureus's) Nærværelse, om sin Samtale med denne om Alliancen med flere catholske Fyrster, og om det Gesandten givne Svar, som Kongen vil have trykt. — *Glyckstadt,* den 7. Maij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 262—263.

[6691.] CHRISTEN FRIIS, CHRISTIAN HOLCK, HOLGER ROSENKRANTZ og FRANDTZ RANTZOV bemyndige Borgemestere og Raad i Aarhuus til at vedblive at fölge den tidligere udgivne Anordning om Havnepenge. (Jfr. Nr. 6549). — *Kiöbenhaffn*, den 7. May. 1627. 7. Maji.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 53—54.

[6692.] Hertug FREDERIK ULRIK af Brunsvigs Opfordring til den danske Besætnings Commandant, Greven af Solms, i Wolfenbüttel, at opgive de for Landet farlige Plyndringer og Udfald, og med sin Besætning forlade Slottet. — *Braunschweig*, den 11. May. (Tydsk.) 11. Maji.

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 978—979.

[6693.] ROSKILDE DOMCAPITEL anbefaler Conrectoren ved Roskilde Domskole M. Johan von Ham til Cantsleren Christian Friis til at beskikkes som Rector ved bemeldte Skole. — 12. Maji. 12. Maji.

S. N. J. Bloch, Roskilde Domskoles Hist. 1. H. S. 50—51.

[6694.] JÖRGEN BRAHE til Hvedholm, Befalingsmand paa Hagenschou Slot, hans Fundats paa 200 Daler, hver Daler beregnet til 32 Skilling Lybsk, hvoraf Renten aarlig skulde uddeles til 12 af de meest trængende Almisselemmer og Kröblinger i Assens. — *Hagenschouff Slot*, Pintze-Dag. 13. Maji.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 346—347.

[6695.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver alle Kjöbstæderne, at han med Rigsraadets Samtykke har anordnet en Indförselstold paa Salt, Silkevarer og Klæde i 3 Aar, til den Fæstning ved St. Anne Bro i Kjöbenhavn, som Kongen agter at lade opföre. — *Stade*, den 25de Mai. 25. Maji.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 129—130.

[6696.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling angaaende Ringningen med den Klokke, som skal ophænges i den nye Kirke udenfor Nörreport ved Kjöbenhavn. — *Kjöbenhavn Slot*, den 27. Maj. 27. Maji.

Ny Kirkehist. Samlinger. I. B. S. 364.

[6697.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, beder den keiserlige Raad og Krigscommissarius Reinhardt von Walmroda at forestille de Churfyrstelig Brandenborgske Geheimeraader Nödvendigheden af den Oberst von Arnimb givne Befaling, at besætte visse Passer og Stæder i Marken og ved Oderen, da det er uvist, hvorhen Kongen af Danmark vil vende sig. — *Hauptquartir zu Neusz*, den 13. Juny. (Tydsk.) 3. Junii.

E. H. Zober, Wallensteins u. Gustav Adolfs ungedr. Briefe. S. 7. (Wallensteins Instruction til Walmroda ang. denne Forhandling, sst. S. 8—9).

[6698.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilkjendegiver de Churfyrstelig Brandenborgske Raader N. og N., at han har beordret Oberst Johan Georg von Arnimb til at besætte Stæderne og Passerne i Marken og ved Oderen mod Kongen af Danmark. — *Hauptquartier zue Neusz*, den 13. Juny. (Tydsk.) 3. Junii.

E. H. Zober, Wallensteins u. Gustav Adolfs ungedr. Briefe. S. 5—6.

[6699.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev angaaende Contribution af alle, som besidde Odelsgods i Norge, til Oprettelse og Underholdning af en staaende Garnison i de norske Fæstninger. — *Hoved-Qvarteer Beutzenborg*, den 4de Junii. 4. Junii.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 404—406.

1627. 4. Junii. [6700.] CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Jens Juell, at hver Lehnsmand i sit Lehn skal indkræve den til Garnisoners Underholdning bestemte Contribution. — *Beutzenborg*, den 4de Juni.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 406–407.

6. Junii. [6701.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til den tydske Keiser, hvori han erklærer sig villig til at sende Gesandter til den Deputationsdag, som Keiseren maatte bestemme til Fredens Oprettelse, under den Betingelse at disse Gesandter erholde af Keiseren sikkert Leide frem og tilbage; tillige udbeder Kongen sig frit Leide til samme Möde for den engelske Gesandt Robert Anstruther, ligesom ogsaa for Churfyrst Pfalzgrevens Gesandter. — *Boitzenburgk*, 6. Junij. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu. Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Fiij — Gj. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Ej. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1036—1037. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. E3—E4.

6 Junii. [6702.] Hauptmann VON BRANDENSTEIN, Commandant i Bleckede, beretter til Hertug Christian af Celle, at han fra 30. Mai til 5. Juni har udholdt en Beleiring af Kongen af Danmark, paa hvilken Dag han, da Oberst Cerboni kom til Undsætning, gjorte et Udfald, hvorved Fjenden med stort Tab blev dreven tilbage til sine Skibe; "der alte König" skal have været i stor Fare. — *Bleckede*, den 6. Juny. (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 1. Th. S. 379–380.

7. Junii. [6703.] Oberst CERBONI beretter til Hertug Georg af Brunsvig om hans Undsætning til det af Kongen af Danmark beleirede Slot Bleckede, Beleiringens Ophævelse og Kongens Flugt. — *Bleckede*, den 7. Jul. (læs: Jun.) (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 1. Th. S. 380—381 (jfr. S. 246.)

10. Junii. [6704.] Kong CHRISTIAN IV. tilsender Cantsleren Hr. Christian Friis Copie af et Brev, som samme Dag var indlöbet fra Rusland. — *Beudtzenborg*, den 10. Junij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 264.

16. Junii. [6705.] Den danske Commandant i Wolfenbüttel GREV PHILIP REINHARD AF SOLMS Skrivelse til Borgemestere og Raad i Einbeck om at tilstaae nogle af de saakaldte Harzskytter fri Pas og Repas gjennem deres By (hvor de havde været anholdte) og skaffe dem det Nödvendige for Betaling. — *Wolfenbittel*, den 16. Junij. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 979.

17. Junii. [6706.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst Hans Georg von Arnimb om et formodet Tog af Fjenden i Schlesien gjennem Polen og Pommern, til hvis Understöttelse Kongen af Danmark siges at ville sende "seinen jungen Printzen" med et Antal Folk; m. m. — *Veldtlager bey Jägerndorff*, den 27. Juny. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 85—86.

18. Junii. [6707.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rentemesteren Ove Hög efterhaanden at udbetale til Prindsen (Christian V.) 2000 Rdl. — *Beudtzenborrig*, den 18. Junij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 264.

18. Junii. [6708.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, beder Hertug Georg til Brunsvig og Lyneborg at undsætte Markgrev Sigismund til Brandenborg mod Kongen af Danmark, der truer

med at besætte Spandau og har viist sig fjendtlig mod de churfyrstelige Lande. — *Veldläger bey Jägerndorff*, den 28. Juny. (Tydsk.) 1627. 18. Junii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 88.

[6709.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, befaler Hertug Georg til Brunsvig at gaae over Elben og forene sig med ham ved Havel for at hindre en Forening af Fjenden i Schlesien med Kongen af Danmark. — *Veltläger bey Jägerndorff*, den 28. Juny. (Tydsk.) 18. Junii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 90—91.

[6710.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, befaler Oberst Altringer, da Fjenden i Schlesien uden Tvivl vil söge at forene sig med Kongen af Danmark, at gaae over Elben og sörge for Proviant m. m. — *Veltläger bey Jägerndorff*, den 28. Juny. (Tydsk.) 18. Junii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 91—92.

[6711.] Kong CHRISTIAN IV. tillader Mogens Kaas at lade Kornhuset og Munkestuen paa Mariager Kloster, samt Smidden og Færgen for Byen reparere. — *Beutzenborg*, d. 19. Junii. 19. Junii.

Danske Magazin. 6. B. S. 211.

[6712.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, beder Hertugen af Pommern, da Fjenden i Schlesien mulig vil söge gjennem hans Lande en Forening med Kongen af Danmark, at have alle Passer iagt og at sörge for Proviant for de keiserlige Tropper paa deres Gjennemmarsch. — *Veldtlager vor Jagerndorff*, den 29. Juny. (Tydsk.) 19. Junii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 92.

[6713.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, underretter Hertug Georg af Brunsvig om Fjendens Bevægelser for mulig at iværksætte en Forbindelse med Kongen af Danmark, og beder ham tilligemed Oberst Arnimb at holde Passerne i Mark-Brandenborg besatte. — *Veldtlager vor Jägerndorff*, am 29. Juny. (Tydsk.) 19. Junii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 93.

[6714.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND befaler Oberst Hans Georg von Arnimb, paa Grund af Fjendens Bevægelser i Schlesien for at forene sig med Kongen af Danmark, at holde Öie med alle Passer, men især med Passet ved Freywald; m. m. — *Veldtläger bey Jägerndorff*, den 29. Juny. (Tydsk.) 19. Junii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 94.

[6715.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Christen Eriksen (Valkendorf, til Fligende) at sidde i Landsdommers Sted i trende Sager, som Landsdommeren i Skaane Henrik Gyldenstjerne til Svanholm havde, nemlig en Gjeldssag med Jacob Sinclar til Sinclarsholms, en 3 Marks Sag med Hercules Hansen, og en Sag med Claus Bilde angaaende et Forlöfte. — *Kjöb.*, den 20. Juni. 20. Junii.

Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 122—123.

[6716.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, beder Oberst von Arnimb at paasee, at saa faa som muligt af de fra Tropau og Kosl bortdragende Tropper komme til Kongen (af Danmark); han stiller ham en Marsch til Meklenborg og Holsten i Udsigt m. m. — *Tropau*, den 3. July. (Tydsk.) 23. Junii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 95—96.

[6717.] Den udvalgte Prinds CHRISTIAN V.s Stadfæstelse paa de Flekken Bramstedt forundte Privilegier. — *Segebergh*, den vier und zwanzigsten Tag Junii. (Tydsk.) 24. Junii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1353—1354.

1627. 24. Junii. [6718.] Churfyrst GEORG WILHELMS af Brandenburg Mandat, hvorved alle hans i Danmarks Tjeneste staaende Undersaatter saavel Officerer som Gemene beordres at vende hjem til deres Fædreland, da Churfyrsten erklærer, at deres Tjeneste hos Kongen af Danmark gjör ham (Churfyrsten) mistænkt hos Keiseren. — *Cöln an der Spreu*, am Tage Johannis Baptistæ. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 984.

24. Junii. [6719.] Churfyrsten af Sachsen JOHAN GEORGS Skrivelse til Hertug Frederik af Holsten-Gottorp, hvori Churfyrsten melder, at Aarsagen til Fredsunderhandlingernes Ophold er, at han endnu ikke har modtaget Keiserens Erklæring om hans Beredvillighed til at gjenoptage dem, men at han, saasnart han modtager denne, strax vil söge at fastsætte Tid og Sted for Forhandlingerne. — *Torgaw*, am 24. Junij. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Fiij—Fiiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Diiij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1036. *Latin:* Sereniss. regis Dan. declaratio. 1628. fol. E2—E3.

26. Junii. [6720.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne at lade et Værelse i Taarnet paa Kronborg istandsætte og forsyne med gode Dörre og Laase, for der at forvare "hvis Töi Du derudi at sætte bliver befalet" [Fru Anne Lykke]. — *Wandsbek*, den 26. Junij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 264.

1. Julii. [6721.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb, at endeel af det fjendtlige Rytterie er "ausgerissen", og menes gjennem Polen at ville gaae til Kongen (af Danmark), men at Veien er spærret for dem; om Kosl's Overgivelse m. m. — *Kosl*, den 11. Juli. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 96.

1. Julii. [6722.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Markgrev Sigismund af Brandenborg blandt andet om det fjendtlige Cavalleries Flugt, og at det muligt vil söge gjennem Polen og Pommern at komme til Kongen af Danmark; om Cosels Indtagelse m. m. — *Veltläger bey Cosell*, den 11. July. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 97—99.

2. Julii. [6723.] Kong CHRISTIAN IV. anbefaler Menigheden til Domkirken i Roskilde at kalde M. Enevold Nielsön (Randulf) til sin Sognepræst isteden for M. Lauritz Skaboe, der er befordret til Kjöbenhavn. (Undertegnet af det forordnede Regjeringsraad Christian Friis, Christopher Wlfeld og Frantz Rantzov.) — *Kiöbenhaffn*, den 2. Julii.

C. Giessing, Jubellærere. 1. D. S. 361—362.

2. Julii. [6724.] Extract af Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Hertug Frederik af Slesvig, hvori Kongen meget besværer sig over Fredsunderhandlingernes Langsomhed. — *Lawenburgk*, 2. Julij. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Eiiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Dij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1034. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. D4.

6. Julii. [6725.] Hertug FREDERIK af Slesvig og Holsten melder Kongen af Danmark, at Forsinkelsen af Fredsunderhanlingerne beroer paa, at en af Churfyrsten af Sachsen forlangt Er-

klæring af Keiseren endnu ikke var modtagen, og forsikkrer, at bemeldte Churfyrste med störste Iver söger at fremme Forhandlingerne. — *Schlosz Gottorff*, am 6. Julij. (Tydsk.) 1627. 6. Julii.

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Fij—Fiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Diij—Diiij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1035—1036. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. E2.

[6726.] Kong Christian IV. forlanger paa ny af Keiseren Leidebrev for sine, Kongen af Englands og Churfyrst Pfalzgrevens Gesandter til den bestemte Deputations-Dag, da den Trompeter, som Kongen den 6. Juni havde afsendt til Keiseren med Brev desangaaende, var bleven opholdt af den bayerske General, Grev Tylli, i 3 Uger, og derefter sendt tilbage. — *Lawenburgk*, am 9. Julij. (Tydsk.) 9. Julii.

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Gj—Gij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Ej.—Eij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1037. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. E4.

[6727.] Borgemestere og Raadmænd i Odense henvise den mod Lamme Heine af Syderstapell anlagte Trolddomssag til Paakjendelse af Nævninger. — *Ottensze Raadhus*, Mandagenn den 9. Julij. (Tydsk.) 9. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 218—221.

[6728.] Christiani IV. regis literæ, per quas Christiano Thomson in Tommerup et Georgio Brahe in Urup plenam concedit potestatem ad controversiam inter Daniæ regem et Ludovicum XIII., Franciæ regem, tollendam. — *Wandsbeckii*, d. xvi. Julii. 16. Julii.

T. de Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd. 3. D. S. 53.

[6729.] Tvende Skrivelser, en privat og en officiel, fra Churfyrsten af Sachsen, Johan Georg, til Kong Christian IV. angaaende Churfyrstens Bestræbelser ved Fredsunderhandlingerne, der vente paa en Resolution fra Keiseren; tillige melder han, at en Collegial-Dag af Churfyrsten af Mayntz er udskreven til Mühlhausen den 3./13. Sept., hvor Freds-Sagen ogsaa vil komme under Forhandling. — *Kemnitz*, am 18. Julij. (Tydsk.) 18. Julii.

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Eiiij — Fij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Dij — Diij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1035. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. D4—E1.

[6730.] Churfyrst Georg Wilhelms af Brandenborgs Mandat til alle hans Undersaatter, at söge ved alle de Midler, som maatte staae til deres Raadighed, at fordrive de Bander, som under Navn af danske Tropper forurolige Landet, hvortil Churfyrsten ogsaa lover Understöttelse af en keiserlig Armee. — *Cölln an der Spree*, am Tage Mariæ Magdalenæ, war der 22. Julij. (Tydsk.) 22. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 985—986.

[6731.] Odense Byetings Vidne, at Nævninger i Trolddomssagen mod Lamme Heine af Süderstopell gjorde deres förste Tog, hvorved de formeente, at Sagen burde komme ind for sine tilbörlige Dommere. — *Ottenszee Byeting*, Mandagen denn 23. July. 23. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 221—223.

[6732.] Cantsler Christian Friis's Svar paa Roskilde Capitels ovenfor under Nr. 6693 anförte Skrivelse angaaende Conrector M. Johan von Ham's Beskikkelse til Rector ved Domskolen. — *Kiöbenhaffn*, d. 24. Julii. 24. Julii.

S. N. J. Bloch, Roskilde Domskoles Hist. 1. H. S. 51.

1627. 25. Julii. [6733.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Cantsleren Hr. Christian Friis, at den fængslede Fru Anne Lyckes Sag skal paa næstkommende Möde i Kolding paakjendes af et lige Antal af Rigsraadet og af Geistligheden i Danmark. — *Rensborg*, den 25. Jul.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 260—261.

26. Julii. [6734.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederik Urne, da det Værelse paa Kronborg, som Kongen havde bestemt for Fru Anne Löcke (jfr. Nr. 6720), ikke skulde være luftigt nok, at hensætte hende i et andet Kammer, ikke lade nogen komme til hende, uden naar han er tilstede, og lade hende opvarte af svorne Folk. — *Rensborg*, den 26. Julii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 265.

28. Julii. [6735.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript, hvorved de kongelige Commissarier i Holsten bemyndiges til at gjöre General-Opbud i Slesvig og Holsten til Krigen, saaledes at alle, ældre end 16 Aar, opfordres til at fremstille sig. — *Rensburg*, d. 28. Julii. (Tydsk.)

J. H. a Seelen, Memorabil. Flensburg. p. 170.

4. Augusti. [6736.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilkjendegiver Oberst von Arnimb, at han har befalet Hertugen af Lyneborg at hindre de fra Kosl bortdragne Folk i at begive sig til Kongen (af Danmark); m. m. — *Goldtberg*, den 14. Augusti. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 100—101.

12. Augusti. [6737.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Gesandterne i Frankrig at anholde om den Betaling, som Saltcompagniet i Vordingborg havde tilgode for et Skib, der havde været i Kongen af Frankrigs Tjeneste. — 12. Aug.

H. F. Rördam, A. C. Arrebos Levn. og Skr. I. D. S. 191.

15. Augusti. [6738.] Cantsler CHRISTEN FRIIS tilskriver Superintendenten i Bergens Stift Dr. Niels Paasche, at han har besluttet at give aarlig af Munkeliv og St. Hans Kloster 200 Rdlr. til fattige, helst faderlöse Börn, og beder ham at sörge for Uddelingen. — *Dybmose*, den 15. Augusti.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. I. D. S. 112.

17. Augusti. [6739.] Hertug GEORG AF BRUNSVIG beretter til Hertug Christian den ældre af Celle, at de danske Tropper have forladt Thombhof og alle Passerne ved Havel og tiltraadt Marschen til Holsten. — *Thombhof vor Havelberg*, den 17. Aug. (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. I. Th. S. 381.

18. Augusti. [6740.] STEPHANUS JOHANNIDES ad D. Olaum Wormium inter alia scribit de metu et trepidatione sua ob rumores de Oldesloa, oppido Holsatiæ, a Cæsarianis occupata et de alio horum felici successu sparsos. — *Lugduni Batavor.*, XVIII. Aug.

O. Wormii epist. T. I. p. 134—135.

22. Augusti. [6741.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Rigsraadet angaaende Hertug Frederik af Holstens Breve til Kongen og til Albret Skeel, hvilke han med stor Forundring havde læst; han har dog ikke tilbageviist hans Fredsmægling, naar han imidlertid vil lade sine Folk forene sig med de kongelige; et Brev fra Tilly, hvorpaa den Norske Titel var udeladt, har han ubrudt sendt tilbage. — *Kremppe*, den 22. Augusti.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 265—266.

[6742.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb, at han 1627.
har forenet sig med Tilli, og at de drage mod Kongen (af Danmark); om Hertugen af Mek- 23. Augusti.
lenborg m. m. — *Lauenburg*, den 2. Sep. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins unged. Briefe. I. Th. S. 108.

[6743.] Fredsbetingelser af de keiserlige Generaler HERTUG ALBRECHT TIL FRIEDLAND og GREV JOHANN AF TILLY til Kong Christian IV. — *Lawenburg*, den 2. Septembris. (Tydsk.) 23. Augusti.

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 3. B. S. 348—350.

[6744.] GREV TILLYS og HERTUGEN AF FRIEDLANDS Skrivelse til Keiseren, hvori de berette, at Hertug Frederik af Holsten personlig har indfundet sig hos dem, og erklæret sig villig til at adlyde Keiserens Villie, samt ligeledes til at befordre Freden mellem Keiseren og Danmark; Generalerne indstille derfor, om ikke Keiseren vilde sende Commissairer for at underhandle om Freden, idet de sende Udkast til Betingelserne. — *Lauenburg*, den 4. Sept. (Tydsk.) 25. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 991—992.

[6745.] MAGNUS OLAVIUS ad D. Olaum Wormium inter alia scribit de metu imminentis periculi a piratis, Islandiam latrociniis et homicidiis forociter infestantibus; quinque naves Danicas, nautis partim interfectis, partim captivis abductis, ab iis esse surreptas. — *Laufausii in Boreali Islandia*, 6. Cal. Sept. 27. Augusti.

O. Wormii epist. T. I. p. 354—355.

[6746.] Oberst HANS GEORG VON ARNIMB tilkjendegiver Hertug Hans Albrecht af Meklenborg sin Glæde over, at han ganske har forladt Kongen af Danmark, og stillet sine Stæder og Fæstninger til Keiserens Tjeneste, m. m. — *Malchin*, den 28. August. (Tydsk.) 28. Augusti.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 103—104.

[6747.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til den Churfyrstelige Collegial-Forsamling, udskreven til Mülhausen den 3. Septbr., hvori han forsvarer sit hidtil udviste Forhold, og opfordrer til at tage de virksomste Beslutninger under den nærværende Fare. — *Crempe*, die Augusti (sic). (Tydsk.) Augusto.

Warhaffter Abdruck Kgl. May. zu Dennem. etc. Schreibens etc. 1627. fol. Aij—Bj.

[6748.] DE BRUNSVIGSKE STÆNDERS Andragende til Kongen af Danmark angaaende hans i Wolfenbüttel efterladte Besætnings Excesser, for hvis Skyld de erklære sig nödt til at söge Keiserens Beskyttelse og underkaste sig ham; derfor bede de Kongen indstændig at bortkalde den wolfenbüttelske Besætning og sammes Commandant Grev Solms. — *Braunschweig*, (uden Dat.) (Tydsk.) Augusto.

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 986—991.

[6749.] ODENSE BYTINGS Vidne, at Nævninger i Trolddomssagen mod Lamme Heine af Syderstopell gjorde deres Tog, at de ikke vidste hende at befrie, men at hun burde straffes som en Troldkone. — *Ottenszee Byeting*, Mandagen den 3. September. 3. Septbr.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 223—231.

[6750.] Extract af Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Gustav Adolph af Sverrig, hvori han anmoder denne om at blokere Lübeck, Stettin, Wismar og Stralsund med 7 eller 8 Orlogsskibe, hvorimod han forpligter sig til at standse al Tilförsel til Danzig af Proviant og Ammunition over det Danmark tilhörende Land og Hav. — 12. Septembr. (Tydsk.) 12. Septbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 120.

1627. 16. Septbr. [6751.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Peder Galt at sidde i Landsdommers Sted i tvende Sager, som Landsdommeren i Skaane Henrik Gyldenstjerne havde med Hercules Hansen og Claus Bilde, eftersom Christen Eriksen, som hertil var befalet (jvfr. Nr. 6715), var forhindret. — D. 16. Sept.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 123.

17. Septbr. [6752.] Hertug GEORG af Brunsvig beretter til Hertug Christian af Celle om sin Marsch til Trittow, der maatte overgive sig, Indtagelsen af Pinnenberg, hvorved Tilly blev saaret, Fjendens Retirade og Forfölgelse til Helmeshorn og derefter til Steinbergk; Kongen skal opholde sig i Glückstadt. — *Stenbergk*, den 17. Sept. (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg von Braunschw. 1. Th. S. 381—382.

17. Septbr. [6753.] Raadmand i Ribe MAGNUS GRAFFUES og Hustrues Fundats paa 200 enkende Rigsdaler in specie til et brændende Voxlys i Ribe Domkirke, som skal holdes tændt paa den Messing Arm, de have ladet opsætte, Alle Helgensdag og til Kyndelmisse fra Kl. 5 om Morgenen og indtil Dag og om Aftenen fra det mörknes og til Kl. 6 og Kirkedörrene lukkes. — *Ribe*, d. 17. Septembris.

P. Terpager, Ripæ Cimbr. p. 319—320.

18. Septbr. [6754.] Klage fra BÖNDERNE I GROSSEN-ASPE i Neuwmünster Sogn til Hertugen af Holsten-Gottorp, over et den 6te Septembr. hos dem begaaet Röverie ved "60 Krabbaten", og Dagen efter ved bevæbnet Hestfolk, hvorved 11 af Byens Folk bleve dræbte og 21 Huse afbrændte. — *Grossen-Aspe*, den 18. Septembris. (Tydsk.)

Archiv für Staats- und Kirchengesch. der Herzogth. I. B. Altona 1833. S. 402—403.

20. Septbr. [6755.] Hertug GEORG af Brunsvig tilsender Hertug Christian af Celle 320 Stykker Qvæg af det gjorte Bytte som en billig Erstatning for det, han og hans Undersaatter vare berövede under Krigen. — *Vor Itzehoe*, den 20. Sept. (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 1. Th. S. 382.

24. Septbr. [6756.] De i Kjöbenhavn forsamlede RIGSRAADER foreslaae Kong Christian IV., da de befrygte, at Fjenden vil benytte sin Fremgang til at besætte Jylland, og de have erfaret at Kongens egne gevorbne Folk med Mord og Brand ruinere Landet, at de af Raadet, som Regjeringen er betroet, maae tage Beslutning om Landets Defension uden Kongens Resolution; at de fremmede Ryttere, som have ödelagt Jylland og Fyen, ikke maae föres til Sjelland, Skaane og Smaaöerne, og at der her ikkun skulle indqvarteres 5500 gevorbne Soldater til Fods; at Flaaden forsynes med Officerer, Munition og Proviant; at Landfolket i disse Provindser bruges som Landeværn ved Sökanterne, og at Slammenstorff undsættes med Proviant og Munition. — *Köbenhagen*, den 24. Septemb.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 267—269.

24. Septbr. [6757.] De i Kjöbenhavn forsamlede RIGSRAADERS Forslag til Kongens og Rigsraadets Deliberation og Resolution, at tillade de anholdte Lybske Skibe igjen frit at passere, og tillade Lybekkerne fri Handel, indtil deres store Flaade kommer fra Spanien, hvilken da under Prætext af Krigsbrug skulde anholdes, og derefter at forholde sig paa samme Maade med hvad der fremdeles maatte tilföres dem; at Kjöbenhavn provianteres fra Laaland; at de tre Prindser hjemkaldes til Riget; m. m. — *Köbenhagen*, den 24. Septemb.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 269—270.

24. Septbr. [6758.] Hertug GEORG af Brunsvig melder Hertug Christian af Celle Indtagelsen af Steinbergk, Haszellot, Haszeldorp og Itzehoe. Beskydningen af Bredenberg, Sammentræf med

Rhingreven ved Rendsborg og dennes Retirade, og endelig Rendsborgs Beleiring. — *Vor* 1627.
Itzehoe, den 24. Sept. (Tydsk.) 24. Septbr.

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 1. Th. S. 383.

[6759.] HERTUGEN AF HOLSTEN-GOTTORPS Skrivelse til Hertugen af Friedland, 25. Septbr.
hvori han anholder om, at denne vilde tillade, at Qvæg og Heste, som vare frarövede Indvaanerne i Amterne Kiel, Bordesholm og Newmünster, maatte blive tilbagegivne, forsaavidt de kunde eftervises. — *In dem Quarttier zu Tuschenbecke*, den 25sten Sept. (Tydsk.)

Archiv für Staats- und Kirchengesch. der Herzogth. I. B. Altona 1833. S. 400—401.

[6760.] Hertug ALBRECHT AF FRIEDLANDS Beskyttelsesbrev for Hertug Frederik 27. Septbr.
af Slesvig og Holstens Lande Eyderstedt, Norderstrand og Amterne Tundern, Apenrade og Lügumcloster. — *Veltläger bey Renspurg*, den 7. Oct. (Tydsk.)

Nordalbing. Studien. 2. B. S. 298—299.

[6761.] Hertug GEORG af Brunsvig beretter til Hertug Christian af Celle om en 30. Septbr.
stor Seir af Feltmarschal Greve af Schlick over Markgreven af Durlach ved Oldenburg, hvorved flere hele Regimenter overgave sig; om Indtagelsen af Bredenburgh og hele Besætningens Nedsabling; Beleiringen af Rendsborg; Kongen skal have begivet sig til Flensborg, og derfra sendt Fru Christine med Börnene til Amsterdam. — *Vor Itzehoe*, den 30. Sept. (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. I. Th. S. 383—385.

[6762.] Hertug GEORG af Brunsvig beretter til Hertug Christian af Celle om Be- 3. Octobr.
leiringen af Rendsborg, hvis Overgivelse ventes næste Dag; Kongen skal have fornærmet den derværende franske Garnison; Kiel er nu ogsaa indtaget; Wilster bliver angrebet. — *Vor Rendsburg*, den 3. Oct. (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 1. Th. S. 385—386.

[6763.] Endelige Fredsbetingelser af HERTUG ALBRECHT AF FRIEDLAND til Kong 3. Octobr.
Christian IV. — *Gottorff*, den 13 / 3. Octobry. (Tydsk.)

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 3. B. S. 273—275.

[6764.] Kong CHRISTIAN IV. erklærer paa Rigsraadets Proposition, at Sjelland, 5. Octobr.
Skaane og Smaaöerne skulle fritages for at belægges med Rytterie; foreslaaer, at Proviant til Flaadens Udrustning skaffes fra disse Provindser, ligesom og til Kjöbenhavns Forsyning; Slammenstrup skal tage Qvarteer i Jylland; dygtige Officerer skulle antages; Accisen skal afskaffes, m. m. — *Daalum*, den 5. Octobris.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 266—267.

[6765.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Rigsraadet, at han havde maattet forlade 5. Octobr.
Holsten, særdeles fordi Hertug Frederik gjorde Fjenden al den Hjelp han formaaede, at det var hans Hensigt ved Flensborg at samle Armeen, men en panisk Skræk overkom Folkene, saa han stedse maatte trække videre frem, uden at han havde været istand til at advare Undersaatterne, hvilket han mener navnlig burde have paaligget Lehnsmændene. — *Daalum*, den 5. Octobris.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 271—274.

[6766.] Privatskrivelse (opsnappet) til Commandanten i Nienburg Oberst LIMPACH 8. Octobr.
fra hans Secretær, som skildrer paa en meget sörgelig Maade Danmarks, især Jyllands daværende Forsvarstilstand og de til deres Forsvar föiede Anstalter. — *Hamburg*, am 8. October.

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 992—994. (Tydsk.)

1627. 10. Octobr. [6767.] Overeenskomst mellem Hertug ADOLF FREDERIK af Meklenborg og Oberst HANS GEORG VON ARNIMB, hvorved bestemmes, at Staden Wismar skal modtage keiserlig Garnison indtil Fredens Afslutning med Kongen af Danmark. — *Viszmar*, den 10. Octobris. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 116—118.

10. Octobr. [6768.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Rigsraadet, at han er tilsinds at tilbagetage den Rostockerne givne Bevilgning til fri Handel i Rigerne, da han har erfaret, "at de vores Söns Mobilia, og hvis hos dem i Forvaring sat var, Fjenden haver ladet fölge": han forlanger Raadets Betænkning. — *Daalum*, den 10. Oct:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 274.

11. Octobr. [6769.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa Rigsraadets Erklæring, angaaende Rytteriets Aftakkelse og Anordning om Fodfolket; om Fredsunderhandlingerne, som Kongen lover at fremme; om Forlæggelse af Slavatas Regiment til Jylland, og om Rostockerne, som Kongen vil skaane, hvis de befindes at have været udeelagtige "i vores Söns Plyndring." — *Daalum*, den 11. Octobris.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 274—275.

14. Octobr. [6770.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Cantsleren Hr. Christian Friisz at sende Skrædderen, Sölvkammeret og Kobbertækkeren til Frederiksborg, ligeledes Havre til Hestene, som i en Maaned ikkun have faaet Byg. — *Frede:*, den 14. Octobris.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 275—276.

15. Octobr. [6771.] Kong CHRISTIAN IV.s Udkast til en Instruction for et Gesandtskab [Christian Friis og Tage Thott] til Kongen af Sverrig, for at begjere hans Hjelp i Krigen mod Keiseren. — *Daalum*, den 15. Octobris.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 276.

17. Octobr. [6772.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev angaaende Udvidelsen af de Johan Post og Consorter tilstaaede Privilegier til de norske Bjergværkers yderligere Ophjelpning. — *Dallum*, den 17. Octob.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 11—14.

18. Octobr. [6773.] DET DANSKE RIGSRAAD opfordrer Hertugen af Friedland til at skaane Danmarks Rige og dets Lehnsfyrstendömme Slesvig for Fjendtligheder, da disse Lande "ikke paa nogensomhelst Maade havde deeltaget i Krigen," der alene havde angaaet den nedersachsiske Kreds. — *Dalum*, den 18. Octob. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Gij—Giij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Eij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1037—1038. *Latin:* Sereniss. regis. Daniæ declaratio. 1628. fol. E4—F1.

20. Octobr. [6774.] ALBRET SKIELL, CLAUSZ DAA og FIRE ANDRE RIGSRAADER underrette Cantsleren om, at de have ladet Oberst Baudissin arrestere i Korsör paa Grund af hans og hans Folks umenneskelige Opförsel i Jylland, og at de have befalet Tönne Friis at före ham til Kjöbenhavn, hvor Kongens nærmere Ordre skal afventes. — *Borreby*, den 20. Octo.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 281.

20. Octobr. [6775.] THORBERN GABRIELL til Kringerup, Landsdommer i Fyen, hans Dom hvorved Odense Byes Nævningers Ed og Tog, ved hvilket Lambheigne af Syderstopell var svoren Trolddom over, kjendes magteslös, dog at hun for sin Lögn og sine modsigende Bekjendelser

straffes, naar derom lovlig paa tilbörlige Steder procederes. — *Fyennboe lanndtzting*, löffuer-dagenn dennd 20. October. 1627. 20. Octobr.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 231—242.

[6776.] Hertug GEORG af Brunsvig melder Hertug Christian af Celle, at Wilster, Flensborg og Haderslev ere römmede af de Kongelige ved de Keiserliges Nærmelse; Rendsborg har den 17. Oct. overgivet sig; Crempe og Glückstadt beleires; Jylland er for största Delen besat af Feltmarschal Greve von Schlick. — *Wilster Marsch*, den 20. Oct. (Tydsk.) 20. Octobr.

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. I. Th. S. 386—387.

[6777.] Hertug ALBRECHT AF FRIEDLANDS Sauvegardebrev for den holstenske og slesvigske Adel og Ridderskab, som vilde begive sig til deres Slotte, Riddersæder eller Godser. — *Haubt-Quartier zu Elmshorn*, den 30sten Oct. (Tydsk.) 20. Octobr.

A. Heimreichs nordfresische Chronik, herausgegeb. von N. Falck. Vorrede, S. XIX—XX.

[6778.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, underretter Oberst von Arnimb om, at Grev Schlewisch har desarmeret Fjendens 28 Compagnier Ryttere i Jylland og bemægtiget sig hele dette Land. — *Haubtquartier zue Elmshorn*, den dreisigsten Tag Octobris. (Tydsk.) 20. Octobr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 122.

[6779.] HEINRICH VON EINSIDELLS Beretning til Hertug Frederik af Slesvig og Holsten, angaaende de fremmede Krigsfolks Foranstaltninger i Eyderstedt og Nord-Ditmarsken i Anledning af et forventet Anfald af Kongen. — *Tonningen*, den 21. Oct. (Tydsk.) 21. Octobr.

Nordalbing. Studien. 2. B. S. 299—301.

[6780.] Hertug ALBERT AF FRIEDTLANDT tilkjendegiver Infantinde Isabella, Regentinde af Nederlandene, at han har fuldfört Erobringen af Meklenborg, Holsten, Slesvig og Jylland med Undtagelse af Glückstadt og Crempe; han samler nu saamange Skibe som muligt for til Sommer at hjemsöge Kongen af Danmark paa Öerne, og beder hende at sende Greven af Mannsfeldt og nogle sökyndige Mænd hid, for at han desangaaende kan raadföre sig med dem. — *Im Hauptquatier zue Elmshornn*, den Anders Novembris. (Tydsk.) 23. Octobr.

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 295—296.

[6781.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb blandt andet om en af denne fört Correspondents med Rigscantsleren i Sverrig; han raader til "at underholde Sverrig med Haab", for at dette ikke skal forene sig med Danmark; et foreslaaet Tog til Preussen fraraader han af flere Grunde, bl. a. fordi de endnu ikke ere færdige med de Danske. — *Frankfurt*, den 2. Nov. (Tydsk.) 23. Octobr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 124—126.

[6782.] Kong CHRISTIAN IV. sender Cantsleren Hr. Christian Friisz et kort Udkast til de Propositioner, der skulle gjöres Rigsraadet i Antvorskov om Forhandlingerne med Sverrig og andre Potentater, samt om Forholdsregler til Landets Defension; han anbefaler Forsigtighed med Hensyn til Sverrig; Otte Pogvisk skal tages i Forhör angaaende de af Oberst Baudissins Folk i Jylland udövede "Exorbitantier". — *Daalum*, den 25. Octo: 25. Octobr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 277—278.

[6783.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friisz, at der i Propositionen til Rigsraadet intet indföres om, at Kongen finder det raadeligt, at Raadet tilskriver Churfyrsten af Sachsen. — *Daalum*, den 25. Octo: 25. Octobr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 278.

1627. [6784.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb bl. a.
27. Octobr. om Forlægningen af 4 Compagnier Ryttere til Holsten. — *Wansbeck*, den 6. Novbr. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 128.

28. Octobr. [6785.] IVER JUEL, IVER LYCHE, AXEL URNE med 12 ANDRE JYDSKE ADELSMÆND tilskrive Danmarks Riges Raad, at de have maattet forlade Jylland formedelst den Vold, som der var udövet af Kongens eget Krigsfolk og derefter af Fjenden, hvorfor de bede det at forhandle med Kongen, hvorledes de kunde blive befriede ved en god og bestandig Fred, eller Fjenden med Magt uddrives. — *Marstrand*, d. 28de October.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 67—68.

29. Octobr. [6786.] Kong CHRISTIAN IV.s udförlige Proposition til det til Möde i Anderskou den 1. Novbr. sammenkaldte Rigsraad om Forhandlinger med Sverrig og andre Magter, samt om Landets Defension, overeensstemmende med det korte Udkast, som 25. Octbr. sendtes Cantsleren. — *Daalum*, den 29. Octobris.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 278—281.

29. Octobr. [6787.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rigsraadet angaaende adskillige Personers Kongens Person anrörende Discurser om Begivenhederne i Jylland, hvilke han efter den af ham givne Erklæring havde ventet at skulle ophöre; han tilbyder enhver sikker Leide, som i denne Anledning havde noget at beklage. — *Daalum*, den 29. Octobris.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 287—288. (Rigsraadets udaterede Erklæring i Anledning af denne Skrivelse, sst. S. 288—289).

30. Octobr. [6788.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilkjendegiver Oberst von Arnimb sin Tilfredshed med, at Hertugen af Holsten med sit Regiment tilfods bliver indqvarteret paa Öen Rygen, m. m. — *Witenborg*, den 9. Novemb. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 130.

31. Octobr. [6789.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Hertug Frederik af Slesvig og Holsten, hvem Kongen indstændigen beder at formaae Churfyrsten af Sachsen til at paaskynde Freden, idet Kongen tillige berörer sin egen og Hertugens farlige Stilling, der, som han siger, alene er fremkaldt ved deres uforsvarlige Efterladenhed, som saa skjændigen ("liederlich") have forladt og endnu forlade dem (ɔ: Kongen og Hertugen). — *Dalum*, 31. Octob. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Giij—Giiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Eiij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1038—1039. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. F2.

initio Novbr. [6790.] DE FRA JYLLAND FLYGTEDE ADELSMÆNDS Klage over den Vold, som i Jylland er udövet först af Kongens tydske Ryttere og dernæst af Fjenden, og Begjæring til Rigets Raad om Skadeserstatning, hvorhos de bede om, at Stænderne maae sammenkaldes for at raadslaae om Midler til Fredens Gjenoprettelse. (Overgivet paa Herredagen i Slagelse 1627). — (Udateret.)

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 66.

initio Novbr. [6791.] Infantinde ISABELLA, Regentinde i Nederlandene, önsker Hertugen af Friedlandt, i Gjensvar paa hans Skrivelse af 2. Novbr. (23. Oct.) til Lykke med Erobringen af Meklenborg, Holsten, Slesvig og Jylland, og giver gjerne sit Samtykke til, at Greven af Mansfeldt begiver sig til ham. — (Udateret.) (Fransk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 296—297.

[6792.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friisz, at han, da det er besværligt at samle alle Domsmændene i Fru Anne Lyckes Sag, har betænkt at forelægge den for forskjellige Universiteter; om Hans Oldelands Udnævnelse til Landsdommer i Fyen; samt i en Efterskrift om adskillig lös Tale, som Tönne Friis skal have fört om Fru Kirsten, og om store Pengesummer, der med Kongens Börn skulle være sendte til Holland. — *Daalum*, den 4 No: 1627. 4. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 289—291. Efterskriften i P. F. Suhms Nye Saml. 1. B. S. 139—140.

[6793.] Kong CHRISTIAN IV. sender Rigsraadet en fra Kongen af Sverrig modtagen Skrivelse, hvorpaa han strax har svaret og meldt, at et Gesandtskab om faa Dage vilde afgaae til Sverrig. — *Daalum*, den 4. No: 4. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 291.

[6794.] RIGSRAADETS Betænkning til Kongen, angaaende de af de danske Tropper under Bautzen forövede Plyndringer i Jylland, navnlig i Aalborg og Vendsyssel. — *Slauffuelse*, 8. November. 8. Novbr.

Udt. og Brudst. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 55–58.

[6795.] RIGSRAADETS Betænkning, hvori det forestiller Kongen Umuligheden af at soutenere Krigen, og raader til af al Magt at arbeide paa Fred. — *Slauels*, den 9. Novembris. 9. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 281–283.

[6796.] DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til Churfyrsten af Sachsen om at tage sig kraftig af Fredsmæglingen, i det Rigsraadet tillige beraaber sig paa, at kun Kongen som nedersachsisk Kredsfyrste men ikke Danmarks Rige havde fört Krig mod Keiseren. — *Slagels*, den 10. Novemb. (Tydsk.) 10. Novbr.

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Hj—Hiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Eiij—Fj. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668). 3. Th. S. 1039—1040. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. F3—F4.

[6797.] Kong CHRISTIAN IV.s Memorial, at tilstille Rigsraadet ved Statholderen, om Indqvartering af Holstenerne og de Franske, om Besættelsen af Kjöbenhavn, Kronborg og flere Stæder, om Udnævnelse af en Admiral, om den uden for Raadet valgte Rigsmarsks Adkomst til Sæde i Raadet, m. m. — *Anderskou*, den 11. Novem: 11. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 291—292.

[6798.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb om Forhandlingerne med Kongen af Sverrig om en Confoederation med Keiseren; denne, mener han, vil ikke gjöre Vanskelighed ved, at Kongen bemægtiger sig de til Sverrig stödende danske Provindser samt Norge; m. m. — *Frankfurt*, den 21. Novemb. (Tydsk.) 11. Novbr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 143—144.

[6799.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Cantsleren Hr. Christian Friis, at han ikke anseer de Grunde, som Rigsraadet har anfört for, at Rigets Marsk ifölge sit Embede skulde have Sæde i Raadet, for at være tilstrækkelige. — *Anderskou*, den 12. Novem: 12. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 294.

[6800.] PALLE ROSENKRANTZ til Örup tilstaaer af Adelen i Skaane at være sendt til Hr. Jörgen Scheel til Ulstrup, Marsk og Hövedsmand paa Kallö, for med ham at andrage for Rigsraadet, at Skaane forskaanes for at det tydske Rytterie indlægges i Landet, at man 12. Novbr.

1627. 12. Novbr. søger at tilveiebringe Fred, og hvis dette mislykkes, at da Stænderne sammenkaldes til at overveie, hvorledes Landet kan defenderes, endelig at der holdes inde med den af Raadet befalede Udskrivning af Böndersönner paa Adelens Godser i Skaane, som stridende mod dens Privilegier. — *Slagelse*, d. 12te Novbr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 72—74.

15. Novbr. [6801.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friisz om det Orfeidebrev, som skal udstedes af Fru Anne Lycke, hendes Broder og næste Venner, da hun paa Enkedronningens og andres Forbönner skulde löslades af sit Fængsel. — *Ander:*, den 15. Novem:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 294.

15. Novbr. [6802.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa Rigsraadets Erklæring, angaaende Holstenernes og de Fremmedes Indqvartering, om Landets Defension og Skibenes Udrustning, om Claus Daa's Udnævnelse til Rigets Admiral, om Marskens Sæde i Rigsraadet, om Anholdelse om Hjelp hos fremmede Potentater, m. m. — *Anderskou*, den 15. No:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 291—295.

16. Novbr. [6803.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb bl. a., at han denne Dag har modtaget keiserlige Patenter, hvorved Kongen (af Danmark) beröves sit Embede som Kredsoberst, og Hertugen af Lyneborg erkjendes som saadan, m. m. — *Somerfeldt*, den 26. Novbr. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 156—157.

21. Novbr. [6804.] Overeenskomst mellem Hertug ADOLF FREDERIK til Meklenborg og de keiserlige Fuldmægtige Oberst DANIEL VON HEBRON og Oberstlieutenant JOHAN FRIEDRICH VON KÖTTERITZ, hvorved Fæstningen Pöhle aabnes for keiserlig Garnison, indtil den nærværende Krig mellem Keiseren og Kongen af Danmark har fundet sin Afgjörelse. — *Vestung Pöhle*, den 21. Novemb. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 146—149.

post 22. Nov. [6805.] Udkast til RIGSRAADETS Svar paa en Forestilling af Adelen i Jylland, Skaane og Sjelland om Bestræbelser for Fredens Gjenoprettelse og Erstatning for de af Kongens egne Folk i Jylland udövede Plyndringer; om Sjellands og Skaanes Fritagelse for Indqvartering af fremmed Rytterie; om Stændernes Sammenkaldelse; om Udskrivning af Adelens Bönder m. m.; med tilföiede egenhændige Bemærkninger af Kongen. — *Slagelsze*, den ... Novembr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 285—287.

29. Novbr. [6806.] DET DANSKE RIGSRAAD tilkjendegiver Hertug Frederik af Slesvig og Holsten, at det og Kongen stedse have været beredte til Fred med Keiseren, da de Nedersachsiske Anliggender ere Kronen Danmark uvedkommende, hvorfor det ogsaa takker Hertugen for hans Bestræbelser for at bringe Freden istand, og beder ham at skaffe Leidebreve for Gesandter til en Fredscongres i Hamborg eller Lybeck. — *Slagels*, den 29. Novemb. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Hiiij—Iij. Zwey vnderschiedlich. Tractätlein etc. 1629. fol. Fij—Fiij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1040—1042. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio etc. 1628. fol. G1—G3.

[6807.] Kong Christian IV. tilskriver Rigsraadet om Nödvendigheden at slutte Fred, og om hans Bestræbelser i dette Öiemed, om fremmed Hjelp, om Indqvarteringen og om Instructionen for Gesandterne til Sverrig. — *Anderskou*, den 30. Novembris. 1627. 30. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 295—297.

[6808.] Kong Christian IV.s Instruction til et Gesandtskab (Christian Friis og Tage Tott), der skulde sendes til Kongen af Sverrig for at underhandle om Hjelp mod Keiseren. — *Anderskov Slot*, den 2. Decbr. 2. Decbr.

Brudst. og Udt. i Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 297—301.

[6809.] Albrecht, Hertug af Friedland, tilskriver Oberst von Arnimb, at han skal underhandle med de Danske, at de vælge Keiseren til deres Konge, da de, efter Grev von Schwarzenburgs Beretning, ikke længere ville have deres nuværende Konge; han beder ham at drive paa Udrustning af Skibe m. m. — *Lisa*, den 13. Decemb. (Tydsk.) 3. Decbr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 162—163.

[6810.] Kong Christian IV. tilskriver Rigets Raad og Cantsler Jacob Wlfeldt, om den Erstatning, som skal gives de jydske Raader, naar de af Kongen forskrives til Möde, ligesom ogsaa Landsdommerne og Lehnsmændene i Jylland for den Skade, de have lidt. — *Korssör*, 4. De: 4. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 302—303.

[6811.] Kong Christian IV.s Befaling til Jost Hög, at han skulde lade Fægtemesteren og Berideren paa Soröe vide, at denne ikke fik mere end 100 Rdlr. aarligen, og Tilladelse til at aftakke Dandseren, Fiolisten og Spanieren Antoni Flores. — *Anderss.*, den 5 Decbr. 5. Decbr.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XIX.

[6812.] Albrecht, Hertug til Friedland, beder Oberst von Arnimb at virke til, at de danske Stænder vælge Keiseren til deres Konge; han lover ham paa Keiserens Vegne en god Belönning, hvis det lykkes; endvidere skriver han om Sörustninger m. m. — *Brandeis*, den 20. Decemb. (Tydsk.) 10. Decbr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 167—168.

[6813.] Kong Christian IV. befaler Bönderne paa Kjöbenhavns Lehn, efter Tilsigelse at forfærdige det Værk (St. Anne-Castel), som Kongen har ladet paabegynde for Kjöbenhavn. — *Kjöbenhavn*, den 19de December. 19. Decbr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 130.

[6814.] Kong Christian IV. befaler Rigets Cantsler Jacob Wlfeldt at forhandle med Raadet om et Paalæg af Födevarer, som Bönderne skulle udrede til Flaadens Udrustning. — *Köben: slot*, den 19. Dec: 19. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 303.

[6815.] Kong Christian IV. befaler sin Secretær Friderich Günther at udfærdige et Gjeldsbrev paa 40000 Daler til Enkedronningen, hvorfor Rigsraadet skulde gaae i Borgen, og hvis Renter skulde betales af Indkomsterne af Vordingborg; ogsaa skal han skrive til Agenten i England om nogle hundrede Stykker Klæde. — 19. Decemb. (Tydsk.) 19. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 303.

1627. 22. Decbr. [6816.] Forestilling til Kongen, undertegnet af 59 DANSKE ADELSMÆND, at han vil give Hr. Jörgen Skeel, der af menige Adel er udkaaret til Rigets Marsk, Sæde i Rigets Raad. — *Kiöbenhavn*, den 22. Dec.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 292—293.

24. Decbr. [6817.] HERTUG ALBRECHT TIL FRIEDLAND tilskriver Oberst von Arnimb bl. a. om at formaae de Danske til at vælge Keiseren til Konge; han antyder, at man "bey hof" undte ham selv denne Værdighed, men han betakkede sig, og foretrak "den anden" (ɔ: Hertugdömmet Meklenborg). — *Gitschin*, den 3. Jan. Ao. 1628. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 257—258.

26. Decbr. [6818.] Kong CHRISTIAN IV. meddeler Friderich Günther Udkastet til en Instruction for ham selv paa en Sendelse til Holland for at skaffe sig Underretning om Residenten Josias von Vosbergen, med hvis Forhold Kongen ikke er tilfreds. — 26. Decem: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 303—305.

c. 26. Decbr. [6819.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther ved sin Ankomst til Holland at takke Staterne for den ved Foppius (von Aitzema) lovede Hjelp af Folk og Skibe. — Udateret. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. 305—306.

27. Decbr. [6820.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb bl. a., at han gjerne seer, at Forbindelsen med Sverrig kan komme istand, da de saaledes lettere ville kunne bemægtige sig Öerne i Danmark. — *Leutschin*, den 6. Jan. Ao. 1628. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 263—264.

28. Decbr. [6821.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling, at Borgemester, Raad og menige Borgerskabet i Stege "af deres til Byen liggende Overdrift maae lade indhegne til Saaeland og deraf Enhver nyde og bruge, saavidt dennem af Vores dertil forordnede Commissarier bliver udviist." — *Kjöbenhavn Slot*, den 28de December.

J. Paludan, Beskr. over Möen. 2. D. S. 299—300.

29. Decbr. [6822.] HANS POULSON RESEN, HANS MICHELSON og MADS JENSON, Superintendenter i Sjellands, Fyens og Skaanes Stifter, deres Erklæring paa Geistlighedens Vegne i fornævnte Stifter angaaende den forlangte Contribution, hvorhos de bede sig forskaanede for Indqvartering. — *Hafniæ*, 29. Decbr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 74—76.

29. Decbr. [6823.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Cantsleren at indhente Betænkning fra Dr. Hans Resen, Dr. Hans Michelsen og M. Morten (Madsen Leiel), Superintendenter i Sjellands, Fyens og Aarhuus Stifter, angaaende M. Jörgen (Christoffersen), der paa egen Haand har indviet Christianstads Kirke, og som Kongen herfor vil have tiltalt. — *Kiöbenhafns slot*, den 29. Decembr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 306—307.

Decembri? [6824.] Hertug ADOLF af Holstens Supplik til Keiseren, om at maatte, deels for de til Keiserens Tjeneste för, i den böhmiske Krig, stillede Tropper, deels for andre Keiseren ydede Tjenester, hvorved Hertugen endog skulde have paadraget sig Danmarks Fjendskab, erholde Assignation paa de schwabiske Rigsstæder, Nördlingen, Denckelspiel, Rotenburg, Aulen og Giengen. — Udateret. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 997.

[6825.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling, at 1000 Daler, som Moritz Aashenszleber [Aschersleben til Jerstrup] skal erlægge, maae henstaae til 1ste Mai. 1627.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 307.

[6826.] Armeebefalinger af Kong CHRISTIAN IV. til Conrad Nell, Hertug Bernhard af Weimar, Rhingreven o. a. angaaende Krigen i Tydskland og Holsten. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 308—309.

[6827.] Kong CHRISTIAN IV. befaler sin Secretær Friderich Günther at udfærdige et Mandat til Landet Femern, at det skal tilbageholde Afgifterne til Biskoppen, samt en Ordre til Rhingreven at sende Hofsinderne til Kongen. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 309—310.

[6828.] Kong CHRISTIAN IV.s Udkast til et Svar til Markgreven af Durlach paa dennes Forslag angaaende Krigsoperationerne i Slutningen af Aaret. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 310—311.

[6829.] Klage fra INDVAANERNE I SACHSENBANDE til Hertugen af Holsten-Gottorp, over at de i længere Tid af den keiserlige Oberst i Wilster ere blevne besværede med Byrder, som alene paaligge Beboerne i Steinburg Amt, saasom Indqvartering, Skandsers Opförelse, o. s. v. (Tydsk.)

Archiv für Staats- und Kirchengesch. der Herzogth. 1. B. Altona 1833. S. 403—405.

[6830.] VIINKJELDER- OG FADEBURS-REGNSKAB ved Enkedronning Sophias Hof paa Nykjöbing Slot for 1626—1627. (Tydsk.)

Uddrag i Nye Danske Magazin. 6. B. S. 331—336.

1628.

1628.

[6831.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb, at Sverrigs Forhandlinger med Danmark give ham "wenig nachdenkens", da Svenskeren kun holder Tro og Love, saalænge det er ham beleiligt; "er wirdt sie nicht allein umb Sschonen, sondern um den überrest bringen"; endvidere om Sörustningerne m. m. — *Prag*, den 11. Jan. (Tydsk.) 1. Januar.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 267—268.

[6832.] Hertug FREDERIKS til Slesvig, Holsten etc. Mandat, hvorved han prorogerer "Kieler Umschlag" til Johannis Baptistæ dag. — *Slosse Gottorf*, den 4. Januarii. (Tydsk.) 4. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge. 1. B. S. 28—29.

[6833.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Friderich Günther angaaende Anskaffelsen af Sidegeværer, Hellebarder og Partisaner i Holland. — *Rossenborrich*, den 5. Janv. (Tydsk.) 5. Januar.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 311.

[6834.] Kong CHRISTIAN IV. meddeler Rigsraadet, at Henrik Rantzow efter Opfordring af Hertugen af Holsten havde foreslaaet et Möde til Underhandling om Freden mellem Rigets Raad og de holstenske Raader, og at Kongen intet havde derimod, naar man havde Vished om Keiserens Fuldmagt. — *Kiöben: Slot*, den 10. Janv. 10. Januar.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 312.

[6835.] Kong CHRISTIAN IV. bifalder Rigsraadets Betænkning over de af Henrik Rantzow overbragte Forslag og tillader det at svare denne, at Kongen vil meddele det sin 11. Januar.

1628. Fuldmagt til at underhandle om Fred, naar en Fuldmagt fra Keiseren opvises. — *Köben: husz,*
11. Januar. den 11. Janv.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 313.

12. Januar. [6836.] SVERRIGS RIGES RAADS OG STÆNDERS Beslutning, hvorved iblandt andet bifaldes, at Kongen af Sverrig kommer Kongen af Danmark til Hjelp imod Keiseren og de Pavelige, og til den Ende indgaaer Forbund med ham og Danmarks Krone. — *Stockholm,* den 12. Januarii. (Svensk.)

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. I. D. S. 806—810.

13. Januar. [6837.] Kong CHRISTIAN IV.s Erklæring, meddeelt Henrik Rantzau ved Rigsraadet, angaaende at Kongen, saasnart Keiseren vil sende Gesandter med tilstrækkelige Fuldmagter og bestemme et Sted til Fredscongres, ligeledes vil sende sine Fuldmægtige, paa det at Freden, overeenstemmende med Kongens stadige Önske, kunde komme istand. — Am 13. Jan. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Hiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Fj. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1040. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. F4.

13. Januar. [6838.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb, at Rigsraadet i Danmark bestræber sig for at slutte Fred; at ogsaa Churfyrsten af Sachsen tager sig heraf, og at det ikke er Keiseren imod, naar man kunde haabe at opnaae "noget billigt", m. m. — *Prag,* den 23. Jan. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 280-281.

15. Januar. [6839.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Erklæring af Frederik Urne angaaende en Ansögning af 6 Bönder i Törslöff om Nedsættelse af Landgilde, paa Grund af at deres Jord "meget med Sand skal være belöben." — *Haff.,* d. 15. Januarjj.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 137.

18. Januar. [6840.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev angaaende Oprettelsen af 5 Regimenter og 2 frie Faner i Norge. — *Kjöbenhavn Slot,* den 18de Januarii.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 407—410.

22. Januar. [6841.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Friderich Günther angaaende Besoldningen af en Resident, som Kongen önsker ansat i Nederlandene; Mandens Navn har han imidlertid glemt. — *Cro:,* den 22. Janv. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 313.

22. Januar. [6842.] Keiser FERDINAND II.s Patent, hvorved Hertugerne Adolf Frederik og Johan Albrecht af Meklenborg beröves deres Lande paa Grund af Conspiration og Forbund med Kongen af Danmark, og Hertugdömmet Meklenborg overdrages til Albrecht, Hertug til Friedland, som et Underpant for de af ham udlagte Krigsomkostninger. — *Schlosz zu Prage,* den Ersten Tag February. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 291—295.

26. Januar. [6843.] Statholderen JENS JUEL, Cantsleren JENS BIELKE og GUNDE LANGE tilkjendegive Biskop Peder Skielderup i Throndhjem, at Stænderne efter Kongens Befaling skulle möde ved Fuldmægtige i Christiania den 8. Marts, for at bevilge en Contribution til Landets Defension. — D. 26. Januarii.

Udt. i Nyt hist. Tidsskr. I. B. S. 455.

27. Januar. [6844.] DET DANSKE RIGSRAAD tilkjendegiver den tydske Keiser sin Glæde over den ved Hertugen af Holsten meddeelte Efterretning, at Keiseren er tilböielig til Fred, hvilket

er saameget önskeligere, som der tidligere stedse har hersket Venskab mellem dette Rige og det österrigske Huus, og det paastaaer, at den i Nedersachsen förte Krig har været Danmarks Rige uvedkommende, hvorfor det ogsaa mener, at de keiserlige Troppers Indfald i Jylland er skeet imod Keiserens Villie. — 27. Januar. (Tydsk.) 1628. 27. Januar.

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Hiij—Hiiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Fj. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1040. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. F4—G1.

[6845.] Gesandtskabs-Secretæren JONAS BURE beretter bl. a. til Stats-Secretær Dr. Johan Salvius, at det danske Rigsraad har andraget paa Aftakkelsen af Rhingrevens Ryttere paa Fyen; samt om Rhingrevens Yndest hos Kongen og Fru Kirstine, hvorfor Kongen seer igjennem Fingre med hans Folks Excesser. — *Hellsingöör*, denn 2. Februarij. (Svensk.) 2. Febr.

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 70—71.

[6846.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, underretter Oberst von Arnimb bl. a. om, at han har tilskrevet Hertugen af Gottorp om sin Tilböielighed til Fred, og at Underhandlingerne derom ville blive begyndte, naar han mod Enden af April kommer til Holsten. — *Gitschin*, den 27. Febr. (Tydsk.) 17. Febr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 308—310.

[6847.] DE THRONDHJEMSKE KANNIKERS Fuldmagt for Biskop M. Peder Schielderop til paa Stændernes Möde i Opslo den 8. Marts at "slutte og forafskedige" paa deres Vegne, forhaabende at Præsterne i Stiftet ogsaa hermed ville lade sig nöie, da deres Fuldmagt paa Grund af den korte Tid ikke har kunnet erholdes. — 24de Febr. 24. Febr.

Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. 1. B. S. 455—456.

[6848.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Cantsleren Hr. Christian Friis og Statholderen Frants Rantzou at kalde de jydske Rigsraader og Adelsmænd til et Möde i Kjöbenhavn for at raadslaae om, hvorledes Jylland eller en Deel deraf kan tilbageerobres. — *Naaskou*, 9. Martij. 9. Martii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 313—314.

[6849.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Oberst von Arnimb, at han er tilböielig til Fred med Danmark, men at Kongen vanskelig vil beqvemme sig hertil, da han ikke maa tænke paa at gjenerholde Holsten og Slesvig, og ikkun Jylland mod en Lösepenge af nogle Millioner; han har Fuldmagt af Keiseren at underhandle om Fred; m. m. — *Setgits*, den 20. Marty. (Tydsk.) 10. Martii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 320—321.

[6850.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Sivert Grubbe at sidde i Landsdommers Sted i en Sag mellem Landsdommeren i Skaane Henrik Gyldenstjerne og Hercules Hansen i Neldager, da Peder Galt til Tidselholt, til hvem desangaaende forhen var given Befaling (jvfr. Nr. 6751), var forhindret. — *Nakskov*, d. 15. Marts. 15. Martii.

Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 123—124.

[6851.] DE PAA HERREDAGEN I CHRISTIANIA BESKIKKEDE COMMISSARIER paalægge Wardöhuus Lehn og Nordlandene et monteret Skib paa 120 Læster og en Pinaz at udrede, og tilholde Lehnsmændene Frantz Kaas og Hans Kiöningham, som selv deri skulde være bedste Redere, samme at beskikke. — *Christiania*, den 15. Martii. 15. Martii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 649.

1628. 16. Martii. [6852.] Kong CHRISTIAN IV.s Propositioner til de i Kjöbenhavn forsamlede jydske Raader og Adelsmænd angaaende Jyllands Recuperation. — *Naaskou*, den 16. Martij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 314—315.

18. Martii. [6853.] KEISERLIG "abermahlige confirmirte Paritori Urtheil" i Sagen imellem "weyland" Hertug Hans, "anjetzo" hans Sönner og Sönnesönner og Ridder- og Landskab i Hertugdömmet Holsten, angaaende Arvehylding. (Cfr. Nr. 5072 og 5522). — *Prag*, den Acht und zwantzigsten Martii. (Tydsk.)

Apologia des fürstl. Hauses Schl., Holst., etc. 1654. fol. Jiij—Jiiij.

18. Martii. [6854.] Churfyrst GEORG FREDERIK af Maynz's Bemærkninger i Anledning af Churfyrsternes Betænkning om de geistlige Stifters Restitution, og om Fredens Gjenoprettelse i Tydskland. (Churfyrsten omhandler temmelig vidtlöftig Fredsunderhandlingerne med Danmark, og især det Tilfælde hvis Kongen af Danmark ikke vil antage de ham tilbudte Fredsbetingelser.) — *Aschaffenburg*, den 28. Mart. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 3. Th. S. 1012—1017.

24. Martii. [6855.] Den TYDSKE KEISERS Svar paa den holstenske Hertug Adolfs Ansögning om at overdrages den Deel af Hertugdömmet Holsten, som Kongen af Danmark havde forbrudt, hvilket Keiseren for Tiden afslaaer, men forsikkrer ham iövrigt om sin gode Affection, Naade og Bevaagenhed. — *Prag*, den 3. April. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1020—1021.

25. Martii. [6856.] Kong CHRISTIAN IV.s Forbud mod al Tilförsel til Staden Danzig, paa Grund af denne Stads Fjendskab med Sverrig, med hvilket Rige Kongen erklærer at have "indladt sig i Confoederation" til Forsvar mod fælleds Fjender. — *Auff unserm Schiff Hummer*, den 25. Martii. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 120.

1. Aprilis. [6857.] Extract af Hertug FREDERIK af Slesvig og Holstens Brev til Kongen af Danmark, hvori Hertugen melder, at Generalerne Tilly og Wallenstein vare af Keiseren udnævnte til Commissærer ved den tilstundende Fredscongres og befalede at træde sammen i denne (April) Maaned, for at bestemme Tid og Sted for bemeldte Congres, dog Stæderne Hamborg og Lybek undtagne, hvorefter Leidebrev skulde blive udfærdiget for Kongens Gesandter. — 1. April. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Jij—Jiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Fiij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1012. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. fol. G3.

1. Aprilis. [6858.] Kong GUSTAV ADOLFS Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori han udvikler sin Plan til et Tog til Riga og Polen; fra Danmarks Side troer han ikke at have nogen Fare at frygte, og han haaber at faae 1500 danske Ryttere i sin Tjeneste, som man i Danmark, efter Sigende af Greven af Solms, gjerne vil være qvit; m. m, — *Häringe*, then 1. April. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 1. D. S. 150—160.

14. Aprilis. [6859.] Hertug FREDERIK af Slesvig og Holsten forlanger hurtig Resolution af Kong Christian IV. angaaende Tid og Sted, hvor han maatte önske, at Fredsunderhandlingerne fandt Sted. — 14. April. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Jiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Fiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 3. Th. S. 1042.

[6860.] MAERTEN VAN DER MEEDEN, efter Fuldmagt af Kongen af Danmarks Generalcommissarier og Krigsraad i Hamborg, opfordrer Generalstaterne til hurtig Betaling af de resterende Subsidie-Penge, da man uden dem ikke seer sig istand til at holde Fæstningerne Glückstadt og Crempe i forsvarlig Forsvarsstand. — *In den Haeghe,* den 17. Aprillis. (Hollandsk.) 1628. 17. Aprilis.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 781—785.

[6861.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Rigsraadet angaaende Holger Rosenkrands Jörgensöns Dimission af Raadet, hvilken Kongen mener at han ikke behöver at söge, da han selv havde taget den, da Konge og Fædreland var i störste Fare. — *Rossenborg,* den 22 Apri: 22. Aprilis.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 315.

[6862.] Anordning af Lehnsmanden paa Bergenhuus OLUF PARSBERG og Superintendenten NIELS PAASCHE angaaende det Belöb, hvormed Cathedraticum skulde svares af Sundmörs Fogderie til Bergens Domkirke. — *Bergenhuus,* den 24. April. 24. Aprilis.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. I. D. S. 35—36.

[6863.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Feltmarschal von Arnimb, at han ved sin Ankomst til Holsten vil aabne Fredsunderhandlinger med Kongen af Danmark, hvis denne forlanger det, og at han hertil har Commission af Keiseren, m. m. — *Gitschin,* den 5. Mai. (Tydsk.) 25. Aprilis.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 333—334.

[6864.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Rigsraadet sit Bifald med, at Cantslerne Christian Friis og Jacob Ulfeldt, Albret Skeel og Henrik Rantzou anvendes til Fredsunderhandlingerne med Keiseren. — *Köben:,* den 28. Apri: 28. Aprilis.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 316—317.

[6865.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Statholderen i Norge Jens Juel og den norske Cantsler Jens Bjelcke, at han har beordret 7 eller 8 Orlogskibe til Norges og Islands Defension; dernæst befaler han, at 2 Admiralitetsretter skulle oprettes i Bergen og Christiania; approberer den af Statholderen og Cantsleren forfattede "Krigsordinants" m. m. — *Kjöbenhavn Slot,* den 28. Aprilis. 28. Aprilis.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 410—411.

[6866.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Rigsraadets Betænkning, om der under Fredsunderhandlingerne bör indgaaes paa en Vaabenstilstand, hvilket han fraraader; tillige begjerer han, at der sörges for Proviant til Toget til Rygen. — *Köben:,* den 29. Apri. 29. Aprilis.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 317.

[6867.] DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til Hertug Frederik af Slesvig og Holsten, hvori det foreslaaer Staden Bremen, hvis hverken Hamborg eller Lybek maae vælges, til Underhandlingssted mellem Keiseren og Danmark; desuden önsker Rigsraadet, at frit Leide bliver udstedt til alle Vedkommende, og at Copie af Fuldmagterne gjensidig meddeles, lovende iövrigt at ville befordre Freden, saavidt det stod i dets Magt. — *Copenhagen,* den 29. Aprilis. (Tydsk.) 29. Aprilis.

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Jiij—Jiiij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Fiij.—Fiiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 3. Th. S. 1042.
Latin: Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. G4.

[6868.] JENS BIELKE til Österaad, Norges Cantsler, og GIERLOF NETTELHORST til Ous, Befalingsmand over Idde og Marcker Lehne, tilstaae efter kongelig Fuldmagt, dat. Krempe. den 8. Aug. 1627. ved Mageskiftebrev Anders Blomme til Backe Berby Gaard med 30. Aprilis.

1628. Tilliggende, samt et Par andre Gaarde mod andet Gods i Enningdalens Annex, Thanem Sogn,
30. Aprilis. Schee Sogn og andensteds. — *Ellinggaard,* den 30te Aprilis.

Topograph. Journ. for Norge. 6. H. S. 37—43.

7. Maji. [6869.] Kong CHRISTIAN IV. sender Rigsraadet en Erklæring over de Punkter, som ved Fredsunderhandlingerne med Keiseren maatte komme under Forhandling. — *Köbenhaffuen,* den 7. Maji.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 318—319.

8. Maji. [6870.] GENERALSTATERNES Svar til den danske Befuldmægtigede Maerten van der Meeden paa hans Skrivelse af 17. Apr. (jfr. Nr. 6860), hvorved de love strax at sende de resterende Subsidiepenge 100,000 Gylden, der skulle udbetales af deres Commissarius Hoogenbouck. — *'s Gravenhage,* op den 8. Mey. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 785—786.

9. Maji. [6871.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Lehnsmanden paa Island Holger Rosenkrantz, at Reiseomkostningerne for Thorlach Schuleson ved hans Nedreise til Danmark til Bispeordination maae blive udredede af Domkirkens Midler. — *Haffniæ,* den 9. Maji.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 67—68. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 351.

12. Maji? [6872.] Forbund mellem Kong GUSTAV ADOLF og Kong CHRISTIAN IV. — Den 12. Maij.

Extract i Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Liij. — Dette er u. Tv. et Brudst. af den Tractat, hvoraf Indholdet anföres i Slanges Chr. IV.s Hist. S. 617—618, og som her angives at være ratificeret af Chr. IV. den 19. Apr. og af Gustav Adolf den 28. Apr., men som ifölge Reedtz, Répertoire des traités, p. 86. skal være forsvunden af vore Archiver. Det anförte Datum maa i saa Fald være urigtig og vel at rette til 12. Martii (jvnf. N. 6856).

12. Maji. [6873.] Kong CHRISTIAN IV. tillader Thorlak Schuleson, Superintendent for Holum Stift, at beholde og bruge det af hans Formand Biskop Guldtbrand Thorlakson til Domkirken testamenterede Trykkerie. — *Haffniæ,* 12. Maji.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 67. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 352.

13. Maji. [6874.] Statholderen JENS JUEL og Cantsleren JENS BJELKE tilmelde Biskop Peder Skielderup i Throndhjem, at de have modtaget Kongens Resolution i Anledning af hvad der var forhandlet paa Mödet i Christiania, og befale ham at indsamle den af Capitulares og andre Geistlige i Stiftet lovede Qvartal-Contribution. — Den 13. May.

Udt. i Nyt hist. Tidsskrift. 1. B. S. 456.

13. Maji. [6875.] OLIGERUS ROSENKRANTZIUS Stenoni Bilde nunciat, insulam Lesso hosti cessisse, qua de re naves aliquot Hollandas, vento adverso detentas, accuratius nunciaturas esse sperat. — *Hels.,* III. Id. Maji.

Dän. Biblioth. 2. Stück. S. 151—152.

15. Maji. [6876.] Kong CHRISTIAN IV.s Mandat, hvorved med Rigsraadets Samtykke til Landets Defension, og saalænge nærværende Krig varer, Tolden, saavel Indförsels- som Udförsels-Tolden, og Accisen forhöies. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 15. May.

Særskilt trykt, 2. Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 648—649.

17. Maji. [6877.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friis, at Hertugerne Frederik og Ulrik maae beqvemme sig til at tage den Medicin, som Dr. Arnisenius finder nöd-

vendig; om Udrustning af et Skib til at före Hertug Ulrik til Sverrig, og om at lade Enhusen [Öynhausen] ledsage ham. — *Frede.*, den 17. Maij. 1628. 17. Maji.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 319—320.

[6878.] Kong Christian IV.s Befaling, at der af Helsingörs Hospitals Penge skulde laanes 1000 Rdl. uden Rente til Wartou Hospital for Kjöbenhavn. — *Cronborg Slot*, 17. May. 17. Maij.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 101.

[6879.] Extract af Kong Christian IV.s Skrivelse (til Kongen af Sverrig), hvori Kongen lover at holde strængt over Forbudet mod al Tilförsel til Danzig og at ville lade confiskere uden Hensyn alle de Skibe, som overtræde bemeldte Forbud. — 19. May. (Tydsk.) 19. Maij.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 120—121.

[6880.] Den danske Befuldmægtigede Martin van der Medens Skrivelse til Generalstaterne, hvori han beder dem at tage Garnisonen i Stade, der ved denne Fæstnings Capitulation har lovet i 6 Maaneder ikke at tjene Kongen af Danmark, i deres Tjeneste, og isteden derfor at sende ligesaa mange Soldater til Glückstadt; han forlanger, at der skal gives Ordre til 6 hollandske Skibe, som ligge paa Elben, at de skulle lade sig bruge til Kongens Bedste, hvilket de havde været uvillige til; m. m. — *Hage*, den 20. May. (Hollandsk.) 20. Maji.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 786—787.

[6881.] Albrecht, Hertug til Friedland, tilskriver Feltmarschal von Arnimb bl. a., at Hertugen af Gottorp ikke vil modtage keiserlig Garnison "in die Insel heiligen landt." *Gitschin*, den 30. Mai. (Tydsk.) 20. Maji.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 342—343.

[6882.] Albrecht, Hertug til Friedland, tilskriver Feltmarschal von Arnimb bl. a., at han vil sende ham et Par Regimenter under Grev von Sulz og Oberst Krazen til Angrebet paa Stralsund, hvis han behöver dem; i modsat Fald vil han sende dem til Jylland. — *Sagan*, den 1. Juni. (Tydsk.) 22. Maji.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 345—346.

[6883.] Keiser Ferdinand II.s Privilegium for Staden Hamborg med Hensyn til Handel og Seilads paa Elben. — *Schlosse zu Prag*, den dritten desz Monats Junii. (Tydsk.) 24. Maji.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 115—119. Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. eiij—eiiij. M. C. Londorpius, suppl. et contin. 4. Th. S. 743—745.

[6884.] Kong Christian IV.s Befaling, at der skal ansættes en tredie Capellan ved Vor Frue Kirke i Kjöbenhavn, og at en af de tre Capellaner skal agtes for Sognepræst ved den nye Kirke udenfor Nörreport og der besörge Gudstjenesten; samt at Kirkeværgerne til Vor Frue Kirke tillige skulle være Kirkeværger ved den nye Kirke. — *Kjöbenhavn Slot*, den 26. Maj. 26. Maij.

Ny Kirkehist. Samlinger. I. B. S. 366—367.

[6885.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Kong Gustav Adolf, hvorved han beder denne at tillade, at en af hans Döttre maa blive opdragen hos Dronningen af Sverrig. — *Cronenborg Slott*, den 5. Junij. 5. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 89.

[6886.] Kong Christian IV. indbyder Dronning Marie Eleonore af Sverrig til Fadder den 27. Juli til sin den 29. Mai födte Datter. — *Schlosz Cronenburg*, den 5. Junij. (Tydsk.) 5. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 91—92.

1628. 13. Junii. [6887.] DEN TYDSKE KEISERS Svar paa den holstenske Hertug Adolfs gjentagne Ansögning om at overdrages den Deel af Hertugdömmet Holsten, som Kongen af Danmark havde forbrudt, hvilket Andragende Keiseren lover til sin Tid at tage i Betragtning til gunstig Resolution. — *Prag*, den 23. Junij. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1021.

14. Junii. [6888.] Kaldsbrev af RECTOR OG PROFESSORER VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET til Peder Nielsen, Sognepræst til Ovre, som tredie Capellan til Vor Frue Kirke i Kjöbenhavn og Sognepræst til den nye Kirke uden Nörreport. — *Kjöbenhavn*, den 14. Juni.

Ny Kirkehist. Samlinger. 1. B. S. 368—369.

15. Junii. [6889.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, underretter Feltmarschal von Arnimb om, at han har erfaret, at (den danske Oberst) Holk er kommen Stralsund til Hjelp med 5 Faner, m. m. — *Neustatt*, den 25. Juni. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 350.

16. Junii. [6890.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, opfordrer Staden Stralsund til at sende Fuldmægtige, for at handle om Underkastelse; han foreholder den, at den har sögt Hjelp hos Kongen af Danmark, Keiserens og det hellige Romerske Riges aabenbare Fjende. — *Neuen Angermünd*, den 26. Juny. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 351—352.

5. Julii. [6891.] Kong CHRISTIAN IV.s Erklæring paa Rigsraadets Betænkning om Ansættelse af "en Landtzens Zaalmeister" til at oppebære de overordentlige Skatter og Afgifter under Krigen. — *Köben:*, den 5. Julij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 320—321.

8. Julii. [6892.] THOMAS HÖG tilskjöder Anders Bilde til Damsbo to Gaarde i Jordlöse. — *Odense*, d. 8. Juli.

Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 1. Saml. S. 183.

12. Julii. [6893.] Kong GUSTAV ADOLFS Skrivelse til det svenske Rigsraad angaaende Dronningens Indbydelse til det danske Fadderskab og om de Foræringer, som i denne Anledning skulle oversendes; tillige om Modtagelsen af Kongen af Danmarks Datter og hendes Ophold og Underholdning ved Hoffet. — *Dirschau*, d. 12. Julii. (Svensk.)

S. Loenbom, Uplysn. i Swenska Hist. 2. D. S. 44—45. C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 90—94.

13. Julii. [6894.] JOHAN SCHULTETUS underretter Generalstaterne om sin Udnævnelse til Resident i de forenede Nederlande for Kongen af Danmark isteden for Sosia van Vosbergen, og gjentager de af den danske Gesandt Palle Rosenkrands foredragne Forslag angaaende Understöttelse med Krigsfolk og Skibe, Udbetaling af Subsidiepenge, m. m. — Den dertienden July. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 789—790.

18. Julii. [6895.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, beder Feltmarschal von Arnimb at söge at faae Sagen med Stralsund ordnet; det var godt, om det Pommerske Raad vilde besvære sig hos Borgerskabet over (den danske Oberst) Holks "Impertinenzen"; Kongen af Danmark er löben ud med 14 Orlogsskibe, m. m. — *Küstrau*, den 28. Juli. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 376.

[6896.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, melder Feltmarschal von Arnimb, at han har erfaret, at Fjenden med et Antal Skibe har vendt sig til Warnemünde; han befaler ham at drage bort fra Stralsund under Paaskud af Hertugen af Pommerns Begjering. — *Küstrau*, den 31. Juli. (Tydsk.) 1628. 21. Julii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 381.

[6897.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, befaler Feltmarschal von Arnimb, da han nu har erfaret, at Fjenden med 104 Skibe er kommen til Barth, strax at samle Folket og "ohne einiger minuten dilacion" at begive sig til Triebse, hvor han selv vil stöde til ham. — *Küstrau*, den 31. Juli. (Tydsk.) 21. Julii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 382.

[6898.] Memorial fra RAADET I HAMBORG til Kong Christian IV. med Besværing over Hindring af den frie Seilads og Handel paa Elben, særdeles ved Skibenes Visitation, over Anlæggelse af Skandser ved Floden, samt over Bortförelse af en Hamborgsk Borger til Danmark; overleveret af Syndicus Johan Garmers, den 21. Julii 1628. (Tydsk.) 21. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 237—245. (Angaaende Datum, jvfr. S. 258.)

[6899.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Feltmarschal von Arnimb, at han maa indrette sin Marsch efter den fjendtlige Flaades Bevægelser; denne skal nu ligge ved Öen Omanz. — *Küstrau*, den 3. Augusti. (Tydsk.) 24. Julii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 383—384.

[6900.] GENERALSTATERNES Svar til den danske Gesandt Palle Rosenkrants paa dennes Beretning om Forsög, som vare gjorte paa at indlede Fredsunderhandlinger med Danmark, samt paa forskjellige af ham gjorte Forslag om Understöttelse af nogle Tusinde Musketterer, om Afsendelse af Orlogsskibe til Sundet, om Subsidiepengenes Udbetaling, om Udförsel af Krudt og Vaaben m. m. — *'s Gravenhage*, op den ses en twintigsten July. (Hollandsk.) 26. Julii.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 787—788.

[6901.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, spörger Feltmarschal von Arnimb, om det forholder sig saaledes, at de i Stralsund ikke atter have villet lade (den danske Oberst) Holck komme ind i Staden m. m. — *Küstrau*, den 8. Augusti. (Tydsk.) 29. Julii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 389—390.

[6902.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, beder Feltmarschal von Arnimb, efter Anmodning af Hertug Georg af Brunsvig, at han vil sörge for Udvexlingen af en i Danmark fangen brunsvigsk Capitain mod en dansk, som var bleven tagen tilfange ved Stralsund. — *Güstraw*, den Neundten Monatstag Augusty. (Tydsk.) 30. Julii.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 390.

[6903.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, beder Feltmarschal von Arnimb nöie at have Agt paa Fjendens Bevægelser; denne skal endnu ligge ved Rygen; m. m. — *Küstrau*, den 11. Augusti. (Tydsk.) 1. Augusti.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 391—392.

[6904.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilskriver Feltmarschal von Arnimb om det tappre Forsvar af Wolgast m. m. — *Triebse*, den 15. Augusti. (Tydsk.) 5. Augusti.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 392—393.

1628. 10. Augusti. [6905.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Rigsraadet om Oberst Hüneckens Rytteries Forlæggelse, og om en ved Assens af Fjenden erobret Gallei, der skal erstattes ved et andet Skib. — *Wolgast*, den 10. Au:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 322.

post 12. Aug. [6906.] Den danske Kammerjunker CASPAR VON BUCHWOLDTS Erklæring om det Svar, som paa Hertugen af Friedlands Vegne den 12. Aug. 1628 var ham meddeelt af den keiserlige General-Commissarius von Altringer til det danske Rigsraad (jvfr. Nr. 6773.) — Udateret. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Giij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Eij—Eiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 3. Th. S. 1038. *Latin:* Sereniss. regis Daniæ declaratio. 1628. fol. F1—F2.

21. Augusti. [6907.] RIGSRAADETS Skrivelse til Kong Christian IV., at det ikke er muligt med den ringe Magt, der haves, at forsöge noget, men at man maa indskrænke sig til de bevarede Provindsers Defension; det raader Kongen til at vende tilbage til Landet, og overlade en Deel af Rytteriet til Kongen af Sverrig, hvorved man mulig kunde vente Hjelp fra denne; om Hüneckens Rytterie vil Raadet vente med at erklære sig til Kongens Hjemkomst. — *Köbenhagen*, den 21. Augusti.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 322—324.

24. Augusti. [6908.] Keiser FERDINAND II. tilkjendegiver Feltmarschal von Arnim sin Tilfredshed over den af ham vundne Seir ved Wolgast mod Kongen af Danmark. — *Wien*, den dritten September. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 393—394.

30. Augusti. [6909.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, tilkjendegiver Feltmarschal von Arnimb sit oprigtige Önske om Fred, men at Grev Tilli modstræber den. — *Griepswalde*, den 9. Sept. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 395—396.

initio Septbr. [6910.] GRAVAMINA, tilstillede den Hamborgske Gesandt D. Johan Garmers, over de Fjendtligheder, Hamborgerne have övet mod Kongen af Danmark, og den Understöttelse, de havde ydet de Keiserlige. — *Copenhagen*, im Septemb. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 129—130. og S. 245—246.

initio Septbr. [6911.] Den Hamborgske Gesandts (Dr. JOHAN GARMERS) Erklæring paa de ham fra Kongen af Danmark overgivne Gravamina. — Udateret.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 246—251.

1. Septbr. [6912.] Kong CHRISTIAN IV. befaler sin Agent i Frankrig Jacob Frivile at bede den gamle Dronning (Marie de Medici) at tilskrive Infantinden (Isabella i Nederlandene), for at erfare, hvem der har udbredt en falsk Efterretning om fornærmelige Ord, som Kongen skulde have yttret om Infantinden. — *Köbenhaffn*, den 1. Sept.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 324—325.

2. Septbr. [6913.] Kong CHRISTIAN IV. forbyder alt Kroen og Tappen paa de anordnede Bededage, samt paabyder stræng Straf for dem, der paa Bededagene og de Dage, som de Sacramentet bruge, lade sig finde i Drukkenskab. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 2. Septembris.

Særskilt trykt, 2. Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 650—651.

[6914.] Kong Christian IV.s Forordning, hvorved et tidligere Forbud mod Udförsel af Tömmer fra Norge til fremmede Riger og Lande hæves, samt den Told, som heraf skal svares, fastsættes. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 2. Septembris. 1628. 2. Septbr.

Særskilt trykt, 6 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 651—659.

[6915.] Kong Christian IV. erindrer Rigsraadet om forskjellige Poster, som ere glemte i dets Anordning om Toldens Forhöielse. — *Köben:,* den 4. Sep. 4. Septbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 325.

[6916.] Albrecht, Hertug til Friedland, tilskriver Feltmarschal von Arnimb angaaende den Svenske Rigscantslers Forhandlinger saavel i Danmark som med Hansestæderne. — *Feldtlager bey Mischkau,* den 21. Sept. (Tydsk.) 11. Septbr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. I. Th. S. 398—399.

[6917.] Kong Christian IV.s Skrivelse til den hamborgske Gesandt, Dr. Johan Garmers, hvori han söger at godtgjöre den Moderation, han under nærværende Krig har viist mod de paa Elben commercerende Skibe; tillige lover han at ville standse med Opförelse af Skandser ved Elben, naar de Keiserlige ville forpligte sig til det samme; iövrigt bevidner han sit Önske at opnaae Fred med Keiseren, og angiver de Aarsager, som hidtil har hindret det. — *Kopenhagen,* den 11. Septembris. 11. Septbr.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 251—258. Extract i: Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Kj. samt paa *Latin:* Sereniss. Daniæ regis declaratio etc. 1628. fol. G4—H1.

[6918.] Den Hamborgske Gesandts (Dr. Garmers) Replik til Kongen af Danmark hvori Hamborgernes Besværinger nærmere belyses. — Udateret. post 11. Sept.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 258—263.

[6919.] Kong Christian IV.s paa documenterede Beviser (trykte som Bilag) grundede Erklæring, udgiven til Forsvar mod den Beskyldning, at Kongen skulde forhale Freden, og modvirke Keiserens Bestræbelser for at tilveiebringe den. — *Coppenhagen,* den 14. Septembris. (Tydsk.) 14. Septbr.

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Aij—Biij. Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Aiij—Bij. M. C. Londorpius, Acta publ. 3. Th. S. 1025—1028. *Latin:* Sereniss. Daniæ regis declaratio etc. 1628. fol. A2—B2.

[6920.] Kong Christian IV.s Befaling til Admiral Henrik Wind, i Anledning af Hamborgernes ved Syndicus Dr. Johan Garmers fremförte Besværinger, at han og underhavende Officerer skulle afholde sig fra de commercende Skibes Visitation paa Elben, men dog saavidt muligt söge at hindre Fjendens Forsyning med Proviant og Munition. — *Schlosz zu Kopenhagen,* den 16. Septembris. (Tydsk.) 16. Septbr.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 263—264.

[6921.] Kong Christian IV.s Fundats for Bremerholms Skole. — *Kiöbenhavn Slott,* den 17. Septembris. 17. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 365—366.

[6922.] Kong Christian IV.s Forordning, hvorved det befales Lehnsmændene til rette Tid at indsende Afgifter og Skatter under Fortabelse af deres Lehn; tillige gives Bestemmelser angaaende Restancer, samt om Ligningen af Skatterne. — *Kiöbenhaffn Slott,* den 18. Septembris. 18. Septbr.

Særskilt trykt, 2 Bl. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 663—665.

1628. 18. Septbr. [6923.] Kong CHRISTIAN IV.s Commission til Detleff Rantzouw, Wolff von Buchwoldt og Kaye von Alefeld at træde i Underhandling med Borgemestere og Raad i Hamborg angaaende det andet Punkt i deres ved Syndicus D. Garmers fremsatte Proposition (angaaende Anlæggelse af Skandser ved Elben). — *Schlosz zu Kopenhagen*, den 18. Septembris. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 265.

19. Septbr. [6924.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, hvorved indskærpes Forbudet mod Udförsel af Salpeter og Krudt af Riget. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 19. Septembris.

Særskilt trykt, 2. Blade.

22. Septbr. [6925.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Straf for dem, der utilbörligen gjöre deres Rostjeneste. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 22. Septembris.

Særskilt trykt, 2. Blade.

24. Septbr. [6926.] Kong CHRISTIAN IV.s gjentagne Befaling at der af Helsingörs Hospitals Penge med det förste skulde indsendes endeel af den Pengesum, som skulde laanes til Wartous Hospital til dets Bygnings Fuldfærdigelse, og Resten efterhaanden. (Jvfr. Nr. 6878.) — *Kiöbenhavn Slott*, den 24. Sept.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 101—102.

1. Octobr. [6927.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til Hansestædernes Gesandter, Dr. Benedict Winckeler, Syndicus i Lübeck, og Bernhardt Klingh, Raadmand i Rostock, om Kongens Tilböielighed til Fred og om de Kongen utilregnelige Grunde til dens Forhaling. — *Copenhagen*, den 1. Octob. (Tydsk.)

Der Kgl. May. zu Dennem. etc. declaration etc. 1628. fol. Kij—Kiij. *Latin:* Sereniss. Daniæ regis declaratio etc. 1628. fol. H1—H2.

2. Octobr. [6928.] Gesandtskabs-Secretæren JONAS BURE beretter til Statssecretæren D. Johan Salvius om en Mistanke, som skal være opstaaet hos Kong Christian IV. om Fru Kirstines Forhold til Rhingreven, hvorfor Kongen skal have befalet denne at "packe sigh derifrån åth Pryssen." — *Helsingöör*, denn 2. Octob. (Svensk.)

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 72—73.

6. Octobr. [6929.] THEODORUS BUSTIUS anmelder for Kong Christian IV. nogle hemmelige Forhandlinger i Lybek af det Holstenske Ridderskab med Hertugen af Friedland, m. m. — *Hamb.*, 6. Octobr. (Tydsk.)

A. Schumacher, Gelehrter Männer Briefe etc. 1. Th. S. 396—400.

7. Octobr. [6930.] Den danske Resident JOHAN SCHULTETUS's Skrivelse til Generalstaterne om Udbetaling af Subsidiepenge til Kongen af Danmark til Hværving af Krigsfolk til Undsætning af Fæstningen Krempe. — *'s Gravenhaghe*, den sevenden October. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 791.

8. Octobr. [6931.] Kong CHRISTIAN IV.s Proposition til Rigsraadet om Overförsel af Krigsfolket fra Sjelland, Skaane og Smaalandene til Fyen for i Tilfælde af en haard Vinter at forsvare dette Land mod Overfald af Fjenden. — *Niiborrig*, den 8. Octobris.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 326—327.

9. Octobr. [6932.] Kong CHRISTIAN IV. sender Rigscantsleren Jacob Wlfeld en Forestilling til Raadet, at han just ikke under en stærk Frost venter nogen Fare fra Fjenden, men at han

snarere troer, at der i saa Tilfælde vilde kunne gives Leilighed til at gjenvinde Landet til Dannevirke. — *Nyborrig*, den 9. Octobris. 1628. 9. Octobr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 327—328.

[6933.] Forestilling af Sorenskriverne NIELS MUUS, RASMUS MIKKELSÖN PALUDANUS m. fl. til de kongelige Commissarier Jens Juul, Otte Skeel, Jens Bjelke og Mogens Gyldenstjerne angaaende den almindelige Uorden i Norge, at Enkemand eller Enkeqvinde indlader sig i nyt Ægteskab uden Skifte med Börnene. — *Christiania*, den 9de October. 9. Octobr.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 90—92.

[6934.] BORGEMESTERE OG RAAD I SLESVIG paaminde Borgerskabet om at afholde sig fra yppig og hoffærdig Klædedragt. — 12. Octbr. (Tydsk.) 12. Octobr.

N. Falck, Staatsb. Mag. 10. B. S. 244—245.

[6935.] Kong CHRISTIAN IV.s Forestilling ved sine Gesandter til Borgemestere og Raad i Hamborg, hvorved han bebreider dem deres paa flere Maader yttrede gunstige Sindelag mod Keiseren og fordrer, at de herefter iagttage en strængere Neutralitet end hidtil. — Den 21. Octobris. (Tydsk.) 21. Octobr.

Zwey vnderschiedliche Tractätlein etc. 1629. fol. Aij—Aiij. M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 3. Th. S. 1024—1025.

[6936.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Sivert Grubbe og Jörgen Urne at besigte noget Gods i Filkested og Österlöf i Villandsherred og i Sandager i Vemmenhögsherred, som Henrik Gyldenstjerne forlanger af Lunde Capitel ved Mageskifte mod andet Gods i Vester-Virsted i Skydsherred og i Hemmingsdyng i Vemmenhögsherred. — *Kjöb.*, d. 1. Nov. 1. Novbr.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 124—125.

[6937.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, melder Feltmarschal von Arnimb blandt andet, at Krempe har overgivet sig. — *Feldtlager vor Krempe*, den 12. Novemb. (Tydsk.) 2. Novbr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 401—402.

[6938.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederik Urne at sende et i Sundet anholdt lybsk Skib til Kjöbenhavn, hvor det skal blive, indtil der kommer nærmere Besked fra dets Rhedere. — *Cronborg*, den 3. Novbr. 3. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 328.

[6939.] Kong CHRISTIAN IV.s Qvittering til Tolderne i Helsingör for 10 Rdl. — Den 3. Novembris. 3. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 329.

[6940.] Kong CHRISTIAN IV.s Confirmation paa det af Jens Bielke til Österaad og Gierlof Nettelhorst til Ous 30. Apr. d. A. sluttede Mageskifte med Anders Blomme til Böe. (Jfr. Nr. 6868.) — *Kiöbenhaun Slot*, den 12te Novembr. 12. Novbr.

Topograph. Journ. for Norge. 6. H. S. 36—43.

[6941.] Kong CHRISTIAN IV.s Mageskiftebrev til Henrik Gyldenstjerne til Svanholm paa et Fæste i Saslöf By i Skurup Sogn imod et Fæste i Brönnitslöf By i Klagstrup Sogn i Vemmenhögsherred. — *Kiöb.*, d. 16. Nov. 16. Novbr.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 125

1628. 19. Novbr. [6942.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, underretter Feltmarschal von Arnimb bl. a. om, at Fredsforhandlingerne skulle aabnes 16. Januar ny Stiil. — *Boizenburg*, den 29. Novemb. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 1. Th. S. 406—407.

20. Novbr. [6943.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rigsraadet at affordre Prindsen (Christian V.) Revers for, at han vil overholde de Vilkaar, under hvilke Kongen har forundt ham Malmöhuus med underliggende Huse og Lehn. — *Köben:*, den 20. No.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 329.

30. Novbr. [6944.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til det svenske Rigsraad angaaende Udförelsen af hans Gesandtskab til Stralsund og Danmark; han betragter Danmark som en Bastion for Sverrig mod Keiseren, og den danske Flaade og Armee som tjenende hans Fædreland uden Sold og Omkostning. — *Ellbingen*, den 30. Novembris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 23—42.

2. Decbr. [6945.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne angaaende forskjellige Indretninger paa Cronborg, navnlig med Hensyn til Hertugerne Frederiks og Ulriks Værelser, for den Tid Kongen der vil holde Hof. — *Kiöbenhavn*, den 2den Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 329—330.

2. Decbr. [6946.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Kong Gustav Adolf, hvori han giver sin Betænkning over det fölgende Aars Foretagender; han raader til at holde fast paa Srtalsund, at Keiseren ikke skal vinde i Magt og undertvinge Danmark, hvilket vilde være til Sverrigs "odräglige börda och fördärff"; man maa tage Danmark under Armene, at det ikke af Desperation skal tvinges til at accordere. — *Ellbingen*, dhen 2. Decembris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 43—55.

9. Decbr. [6947.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger, at Fru Ellen Marsuin skal underskrive nogle Skjöder paa Gods, som Fru Kirsten havde solgt til nogle Adelsmænd; han meddeler hende, at Fredsunderhandlingerne ville begynde den 6. Januarii. — *Köbenhaffuen*, den 9. Decemb.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 330.

20. Decbr. [6948.] SVENO PETRI Oligerum Rosenkranzium enixe rogat, ut doctrinæ suæ fructus ad augendam doctrinæ Christianæ cognitionem qvam primum in lucem edere velit, eum "electum heroem Christiani populi" appellans, cuius "spiritus e spiritu oris Christi animatus" ad lucem excitandam desideratur. — *Otthoniæ*, 20. Xbris.

Dänische Biblioth. 2. Stück. 193—198.

23 Decbr. [6949.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederik Urne at opholde Jomfru Marie (u. Tv. en af Fru Kirstens Hofjomfruer) under et eller andet Paaskud paa Cronborg Slot til efter Helligdagene. — *Köben:*, den 23. Decem:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 331.

26. Decbr. [6950.] Kong GUSTAV ADOLFS Svar til Rigscantsler Axel Oxenstjerna (jvfr. Nr. 6946), hvori han bl. a. anerkjender Vigtigheden af ved en Expedition til Tydskland at styrke Danmark i Forsvaret mod Keiseren. — *Stockholm*, den 26. Decembris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 55—64.

[6951.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Falck Lycke at sidde i Landsdommers Sted i en Sag om noget Römningsgods, som Herredsfogden i Vemmehögsherred havde fradömt Landsdommeren i Skaane Henrik Gyldenstjerne. — *Kjöb.:* d. 31. Dec. 1628. 31. Decbr.

Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. H. S. 125.

[6952.] DE 4 CATHOLSKE CHURFYRSTERS Instruction for deres Gesandter til Keiser Ferdinand II., i Anledning af de forestaaende Fredsunderhandlinger med Danmark. (Fransk.) fin. anni.

Le Mercure François. T. XV. p. 172—176. Recueil des traitez. T. III. p. 258—259. J. du Mont, Corps diplom. T. V. P. II. p. 561—562. J. C. Lunig, Cod. Germ. Dipl. 1. Th. col. 659—661.

[6953.] ALBRECHT, HERTUG TIL FRIEDLAND, keiserlig General-Oberst-Feldthauptmand og "des Oceanischen und Baltischen Meeres General", befaler Reinhardt von Walmeroden, Johann Wendel og Johann Wohrcamern, Doctores jur., keiserlige Rigshofcammerraader og forordnede Commissarier i den Nedersachsiske Krig, at udbetale Hertug Adolf af Slesvig og Holsten, keiserlig Oberst, en Fordring, stor 298000 Gylden, af den kongelige Statholder Gert Rantzows confiskerede Godser. — *Breitenburg.* (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. 1. B. S. 669—672.

[6954.] Oberst, General-Commissarius JOHANN ALTRINGER tilmelder Hertug Adolf af Slesvig og Holsten, at der var givet Ordre til den keiserlige Confiscations-Commission at udbetale ham 298000 Gylden af Statholder Gerd Rantzaws Godser. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge, 1. B. S. 672—673.

[6955.] "Rest Seddel", hvorved JOHANN ALDRINGER, Oberst og General-Commissarius, RATHEKE MÜLLER, General-Proviantmester, JOHAN METZGER, Mynster- og Quarteer-Commissær, og CONSTANTINUS, "Obrister Zahlmeister", bevidne, at Hertug Adolf af Slesvig og Holsten havde hos Keiseren 298000 Gylden tilgode, hvilke Hertug Albrecht af Friedland havde anviist til Udbetaling af Statholder Gerdt Rantzaws Gods Breitenberg. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 673.

1629. 1629.

[6956.] Resolution, paa Kongens Behag, af de kongelige Commissarier JENS JUUL, OTTE SKEEL, JENS BJELKE og MOGENS GYLDENSTIERNE, at ingen Enkemand eller Enkeqvinde, som have Börn i Live, maa gifte sig, förend Skifte er holdet med Börnene i Overværelse af Sorenskriveren og andre lovfaste Mænd, m. m. Skiftevæsenet vedkommende (jvfr. Nr. 6933.) — *Aggershuus,* den 2den Januarii. 2. Januar.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 92—93.

[6957.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS's Beretning til Kong Gustav Adolf om den Unaade, hvori Fru Kirstine Munk synes at være falden; om opsnappede Breve til hende fra en vis Hendrich Becker i Hamborg, som Kong Christian IV. herfor havde forlangt fængslet; om hemmelige Forhandlinger med Fegræus, som Fru Kirstine havde indledet ved sin Söns Hovmester Ritmester Lichtenberg, samt om Kongens Samtale med ham om Rhingrevens forehavende Giftermaal. — *Helsingör,* den 4. Januarij. (Svensk.) 4. Januar.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 64—70.

[6958.] DE DANSKE COMMISSARIERS Skrivelse til den svenske Resident Andres Swenson, hvem de underrette om deres og Hertugen af Friedlands Subdelegeredes Ankomst til 12. Januar.

1629. Lybeck, men at hidtil intet væsentligt er forhandlet, da Greven af Tilly endnu ikke har ladet
12. Jannar. nogen möde. — *Lübeck*, den 12. Januarij. (Tydsk.)
Wiederlegung des jüngst auszkommenen Schwedischen Manifestes. 1644. fol. Jij.

16. Januar. [6959.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver sin Moder, at hendes Cantsler paa hendes Begjering maa erholde noget Gods udleveret af et anholdt Skib, naar han edelig bekræfter, at det tilhörer ham. — *Kopen:*, den 16. Janu: (Tydsk.)
Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 331—332.

19. Januar. [6960.] Churfyrst JOHAN GEORG af Sachsen tilkjendegiver Enkedronning Sophie af Danmark sit Önske, at de aabnede Fredsunderhandlinger mellem Keiseren og Kongen af Danmark maae före til et heldigt Resultat. — *Dreszden*, am Neuntzehenden Januarij. (Tydsk.)
Copiæ jungst erfolgter Churfl. Beantworttungs Schreib. etc. 1629. fol. Cj—Cij.

20. Januar. [6961.] Hertug FREDERIKS Decretum, at Forpagterne ("die Häuersleute") af Jorder i Landskabet Eidersted skulde betale de Contributioner, der paalaae Jorderne, hvorimod de ikke skulde være forpligtede til at afstaae Jorderne, förend de vare tilfredsstillede for hvad de havde contribueret mere, end Forpagtningsafgiften belöb sig til. — *Gottorff*, den 20sten Januar. (Tydsk.)
Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 250—251.

24. Januar. [6962.] Kong CHRISTIAN IV.s Instruction, hvorledes Bösseskytterne til Skibs skulle indöves ved Hertugerne Frederik og Ulrik, samt ved Peder Falck. — *Köben:*, den 24. Janu:
Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 332.

2. Febr. [6963.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Jens Jull, om at lade paagribe og udlevere de svenske Overlöbere, som pleiede at opholde sig i Norge en Tid for at undgaae Udskrivningen i Sverrig. — *Kjöbenhavn Slot*, den 2den Februarii.
Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 412.

5. Febr. [6964.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederick og Jörgen Wrne samt Iffuer Krabbe at möde den 17. Febr. i Helsingborg for at ledsage Kongen til Grændsen, hvor et Möde med Kongen af Sverrig var berammet den 20. Febr. förstkommende. — *Hafniæ*, den 5. Februari.
Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 137.

6. Febr. [6965.] Churfyrst MAXIMILIAN af Bayern tilkjendegiver Enkedronning Sophie af Danmark, at han for sin Deel vil gjöre alt for at fremme Fredens Afsluttelse mellem Keiseren og Kongen af Danmark, og at han i dette Öiemed allerede har afsendt Delegerede til Fredsunderhandlingerne. — *München*, den 16. Februarij. (Tydsk.)
Copiæ jungst erfolgter Churfl. Beantworttungs Schreib. etc. 1629. fol. Bj—Cj.

7. Febr. [6966.] Churfyrst FERDINAND af Cöln lover Enkedronning Sophie at söge at befordre Freden mellem Keiseren og Danmark, hvorom han har godt Haab, da saavel Keiseren som — ifölge hendes Skrivelse — hendes Sön Kongen af Danmark begge ere tilböielige dertil. — *Bonn*, den 17. Febr. (Tydsk.)
Copiæ jungst erfolgter Churfl. Beantworttungs Schreib. etc. 1629. fol. Aiij—Aiiij.

15. Febr. [6967.] Churfyrst PHILIP CHRISTOFFER af Trier tilkjendegiver Enkedronning Sophie af Danmark sin Bekymring over den i Tydskland opstaaede Strid, hvori ogsaa Danmark er blevet indviklet, og lover for sin Person intet at undlade, som kunde tjene til Gjenoprettelse af Fred og Enighed. — *S. Petersburgk in Vnserer Stadt Trier*, den 25. Februarij. (Tydsk.)
Copiæ jungst erfolgter Churfl. Beantworttungs Schreib. etc. 1629. fol. Aiiij—Bj.

19. Febr. [6968.] ERIK STEENSENS Skjöde til Borchard Rud til Sæbygaard paa en Gaard i Bisseballe. — *Söllestedgaard*, d. 19de Febr.
Udt. i Vedel Simonsen, Efterr. om de danske Ruder. 2. H. S. 223.

[6969.] Churfyrst GEORG FREDERIK af Maintz tilkjendegiver Enkedronning Sophie af Danmark sit Önske at befordre Freden mellem Keiseren og Kongen af Danmark, og beder hende selv at fremme den ved at disponere Kongen til at laane Øren til fornuftige Forslag. — *Aschaffenburgk in Vnserer S. Johansburgk,* den 6. Martij. (Tydsk.) 1629. 24. Febr.

Copiæ jungst erfolgter Churfl. Beantworttungs Schreib. etc. 1629. fol. Aij.

[6970.] Kong GUSTAV ADOLFS Brev til sin Cantsler Axel Oxenstjerna om sin Sammenkomst i Ulfbeks Præstegaard med Kong Christian IV. (Svensk.) 25. Febr.?

M. Swederus, Stockholms Magaz. 3. B. 1781. S. 312—314. (med urigtigt Dat.: Stockholm, den 5. December). *Dansk:* R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bil. S. IX—X. (Ifölge Molbech, Chr. IV.s egenh. Breve. 1. B. S. 331, skal det rigtige Datum være 25. Febr. 1626, men da der i Brevet siges, at Mödet var bestemt til "then 20. i förledne månat", er det maaskee snarere skrevet i Marts Maaned).

[6971.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Cantsleren Hr. Christian Friis, hvori han beretter om Forlöbet af Sammenkomsten i Ulfsbæk med Kong Gustav Adolf af Sverrig. — *Köben:*, den 28. Febru: 28. Febr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bil. S. VII—VIII. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 333—335.

[6972.] DE DANSKE GESANDTERS Fredsforslag til de keiserlige Underhandlere. — *Lubec.* (Tydsk.) fin. Febr.

Theatrum Europæum. T. I. (Udg. 1635). S. 1305—1306. *Fransk:* Le Mercure François. 15. T. 1629. p. 176—178. Recueil des traitez. T. III. p. 259. J. du Mont, Corps dipl. T. V. P. II. p. 562. J. C. Lünig, Cod. Germ. dipl. I. Th. col. 661—662.

[6973.] DE KEISERLIGE SUBDELEGEREDE COMMISSARIERS Forslag til Fredsslutning med Danmark. — *Lübeck,* den 12/2. Martii. (Tydsk.) 2. Martii.

Abdruck Käysl. Friedens Puncten etc. 1629. fol. Aij—Aiij. Theatrum Europæum. T. I. (Udg. 1635.) S. 1306—1307. M. C. Londorpius, Acta publ. 3. Th. S. 1079. *Fransk:* Le Mercure François. 15. T. 1629. p. 178—180. Recueil des traitez. T. III. p. 259. J. du Mont, Corps dipl. T. V. P. II. p. 562. J. C. Lünig, Cod. Germ. dipl. I. Th. col. 662—663.

[6974.] DE DANSKE COMMISSARIERS Svar paa de Keiserliges Fredsforslag af 2. Martii 1629. — *Lubeck,* den 5. Martii. (Tydsk.) 5. Martii.

Abdruck Käyserl. Friedens Puncten etc. 1629. fol. Aiiij—Biij. Theatrum Europæum. T. I. (Udg. 1635). S. 1307. M. C. Londorpius, Acta publ. 3. Th. S. 1079—1081. *Fransk:* Le Mercure François. 15. T. 1629. p. 180—188. Recueil des traitez. T. III. p. 259—261. J. du Mont, Corps dipl. T. V. P. II. p. 562—564 (med Dat. 5/15. Mars). J. C. Lünig, Cod. Germ. dipl. I. Th. col. 663—666.

[6975.] DE KEISERLIGE SUBDELEGEREDES Replik paa de danske Commissariers Svar af 5/15. Mart. paa deres Fredsforslag af 2. Martii 1629. — (Den 8. Martii). (Tydsk.) 8. Martii.

Theatrum Europæum. T. I. (Udg. 1635). S. 1307—1308. *Fransk:* Le Mercure François. 15. T. 1629. p. 188—190, (hvor Datum er angivet: le huictiesme iour de Mars). Recueil des traitez. T. III. p. 261. J. du Mont, Corps dipl. T. V. P. II. p. 564. J. C. Lünig, Cod. Germ. 1 Th. coll. 666—668.

[6976.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Rigsraadets Betænkning om Krigens Fortsættelse, paa Grund af de af Keiseren foreslagne Fredsbetingelser; om Forhöielse af Sundtolden samt af flere andre Afgifter; om Adelens Udstedelse af falske Accisesedler; om Paabud, at Bönderne skulle saae Hamp; samt om Tilsyn med at der ikke fra Laaland og Falster bringes Efterretninger til Fjenden. — *Rossenborg,* den 14. Martij. 14. Martii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 335—338.

1629. [6977.] Transscriptum Frederici Rantzowii literarum quarundam Conradi, epi-
14. Martii. scopi Osiliensis, anno 1367 datarum. — *Arensburgi*, die 14. Martii.

P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 3. D. S. 44—45.

16. Martii. [6978.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Rigsraadet, at han anseer det raadeligt at lade befæste Öen Ruden mellem Stralsund og Wolgast, over hvilken Öe Kongen Aaret tilforn havde erhvervet Jus dominii. — *Rossenborrig*, den 16. Mar:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 338.

16. Martii. [6979.] Kong Christian IV. befaler Frederik Urne at sende noget hugget Tömmer til Kjöbenhavn, hvorhen ogsaa "begge Herrerne" (Hertugerne Frederik og Ulrik) med deres Tjenerskab skulle begive sig fra Cronborg. — *Frederichsborg*, den 16. Martii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 339.

16. Martii. [6980.] Kong Christian IV.s Befaling til Statholderen Frants Rantzou angaaende Oberst Holcks Svigermoders Arvesag; om Forsyning af Skibene Spes og Hummeren med Kabeltoug; samt om at gjöre Rigsraadet opmærksom paa de Svenskes store Opkjöb af Öxen, hvis Udförsel de ville have toldfri. — *Köge*, den 16. Martij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 339—340.

16. Martii. [6981.] Kong Christian IV. befaler Lehnsmændene i Norge at aftinge med dem, som forsee sig i Leiermaal i tredie Led, efter deres yderste Formue. — *Kiöbenhavn Slot*, den 16de Martii.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 2. H. S. 12—13.

22. Martii. [6982.] Kong Christian IV.s Forordning, hvorved med Rigsraadets Samtykke en ny Told paa visse Varer paabydes, "al den Stund denne Tids Uleylighed paastaaer." — *Kiöbenhaffn Slot*, den 22. Martij.

Særskilt trykt, 2 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 665—667.

22. Martii. [6983.] Kong Christian IV.s Replik paa Rigsraadets Erklæring over Kongens Propositioner af 14. og 16. Martii (jfr. Nr. 6976, 6977 og 6980). — *Rossenborrig*, den 22. Martij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 340—342.

24. Martii. [6984.] Kong Christian IV. tilskriver Kirstine Munck, at deres Datter Anne Cathrine ikke maa sendes til Sverrig, förend Kongen kommer tilbage fra den Reise, som han staaer i Begreb med at foretage sig. — *Rossenborrig*, den 24. Mart:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 342—343.

27. Martii. [6985.] Kong Christian IV.s Forordning om Kirke-Disciplinen, om Berettigelse til Præsteembede, Præsternes Kaldelse, deres Embedspligter og Levnet. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 27. Martij.

Særskilt trykt i Kbhvn. 14 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 680—708.
Tydsk (publiceret i Hertugdömmerne): E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 3. Th. S. 771—792.

30. Martii. [6986.] Kong Christian IV.s Rescript til Lehnsmanden Frants Kaas angaaende Skatteudredning, Udskrivning, Kjöbmandskab m. m. i Nordlandene. — *Kiöbenhavn Slot*, den 30te Martii.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 2. H. S. 13—15.

8. Aprilis. [6987.] Kong Christian IV. befaler, at enhver som besidder en heel eller en halv Gaard aarligen skal saae een eller en halv Skjeppe Hampefröe. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 8. Aprilis.

Særskilt trykt, 1 Blad. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 667—668.

[6988.] Kong Christian IV. forbyder Adelen at udgive nogen Zise-Seddel paa mere "Tystöl", end de til deres egen Brug kunde behöve, under en Böde af 100 Specie-Daler for hver Tönde. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 8. Aprilis. 1629. 8. Aprilis.

Særskilt trykt, 1 Blad. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 668.

[6989.] Prinds Christians til Danmark etc. Brev til Otto Ludvig, Rhingreve, hvem Prindsen erklærer at ville ansee for og i alle ærlige Ridderes Nærværelse kalde Giftblander og Snigmorder, indtil han har beviist de Beskyldninger, han havde gjort mod Prindsen, at denne vilde have blandet Gift til ham. — *Schlosse zu Malmöe*, den 17. April. (Tydsk.) 17. Aprilis.

L. Holberg, Danm. Hist. 3. D. S. 576—577.

[6990.] Kong Christian IV. tilkjendegiver sine Gesandter ved Underhandlingerne i Lybek, Christian Friis, Jacob Ulfeldt, Albret Skeel og Levin Marskalk, hvorledes de skulle forholde sig med Hensyn til Hertug Frederik af Holstens Sag; han meddeler, at en fransk Gesandt har havt Audients. — *Köben:*, den 20. Aprilis. 20. Aprilis.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 344.

[6991.] Den svenske Gesandt Johann Salvius's Skrivelse til de keiserlige Subdelegerede om Salvus Conductus for svenske Fuldmægtige til at deeltage i Fredsunderhandlingerne i Lybek mellem Danmark og Keiseren. (Tydsk.) Aprili.

Theatrum Europæum. T. 1. (Udg. 1635.) S. 1308—1309. Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 136—137.

[6992.] Kong Christian IV. forordner, at hvo der begynder nogen Trætte paa Odelsgods i Norge, skal före den ud til Doms, eller og have Odelet forbrudt efter Loven. — *Kiöbenhavn Slot*, den 2den May. 2. Maji.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 2. H. S. 15—16.

[6993.] Kong Christian IV. befaler Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn ufortövet at lade fuldfærdige det paabegyndte nye Værk ved Vesterport, og efter gjort Overslag at fordele Bekostningen paa alle uprivilegerede Huse og Gaarde i Byen. — *Kiöbenhavn*, den 4de Mai. 4. Maji.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 132—133.

[6994.] Kong Christian IV. befaler Frants Rantzow at paasee Udförelsen af den Befaling, som han havde tilstillet Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn angaaende Fuldförelsen af det nye Værk ved Vesterport (jvfr. Nr. 6993). — *Kiöbenhavn*, den 6te Mai. 6. Maji.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 133.

[6995.] Anders Svensson Wass, svensk Resident i Hamborg, tilskriver den kgl. Secretær Dr. Johan Salvius blandt andet om Kongen af Danmarks Tilböielighed til at indgaae Fred i Lybek med Keiseren paa Vilkaar, som ikke ville være gunstige for Sverrig. — *Hamburg*, d. 9. Maj. (Svensk.) 9. Maji.

C. C. Gjörwell, Svenska Biblioteket. 3. D. S. 181—187.

[6996.] Fredslutningsact mellem Kong Christian IV. af Danmark (ved hans Fuldmægtige Christian Friis, Jacob Ulfeldt, Albrecht Scheel, Levin Marschalck, Detloff Rantzow og Henrich Rantzow) og den tydske Keiser Ferdinand II. (ved hans Fuldmægtige Hertugen af Friedland og Greven af Tilly og Subdelegerede). — *Lübeck*, den 22/12 May. (Tydsk.) 12. Maji.

Særskilt trykt flere Gange allerede samme Aar, og desuden i: Theatrum Europæum. T. I. (Udg. 1635.) S. 1309—1310. Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. i iij—k ij. M.

1629. C. Londorpius, acta publica. 3. Th. S. 1081—1083. Londorpius supplet. et contin.
12. Maji. 4. Th. S. 756—758. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. VI). Part. special. Contin. I. 1. Abth. S. 349—351. J. du Mont, Corps dipl. T. V. P. II. p. 584—586. Udtog paa *Fransk:* Le Mercure François. 15. T. 1629. p. 239—212. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 845—846.

15. Maji. [6997.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther at skrive til Grev Ernst (af Nassau) og Gemalinde om at hjemsende Kongens Börn (Sophia og Eleonora Christina), som en Tidlang have været hos dem, og til "den Skulmeister Viemannum", at han skal komme herhen med Woldemar Christian; m. m. — *Ellensburg*, 15. Maij. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 344—345.

17. Maji. [6998.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederik Urne at holde "den Danneqvinde, Stumpet Dorrete", (en af Fru Kirstens Jomfruer), borte fra Cronborg Slot, paa Grund af det Rygte, hvori hun staaer. — *Svenborg*, den 17de Maji.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 345.

18. Maji. [6999.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver de tilstedeværende Rigsraader (Commissarierne ved Fredsunderhandlingerne i Lybek, Christian Friis, Jacob Ulfeldt og Albert Skeel), at han anseer den til Erstatning af Omkostninger i Anledning af Krigen anslagne Sum, som af Raadet skulde anvises Kongen, for utilstrækkelig; han henviser til sit Tab ved det Brunsvigske Laan, Soldaternes Aftakning, Erstatningen til Hertugerne Frederik og Ulrik m. m.; dog stiller han Sagen til Raadets Discretion. — *Keerstrup*, den 18. Maij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 346.

27. Maji. [7000.] Amtmand WOLFF BLOHMES Beretning (til Hertug Frederik af Slesvig og Holsten), at han af Mangel paa Undsætning og ganske forladt af Borgere og Bönder igaar har maattet overgive Tönder Slot til de Kongelige. — *Tondern*, am 27. May. (Tydsk.)

Nordalbing. Studien. 2. B. S. 302—303.

28. Maji. [7001.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS melder Kong Gustav Adolf, at Freden mellem Keiseren og Danmark skal være afsluttet af Commissarierne; da Kongen ikke er tilstede, vil han forlange Oplysninger af Rigsraadet, der næste Mandag skal samles i Kjöbenhavn; imidlertid vil han söge at erfare noget om Fredstractaten hos Fru Kirstine. — *Helsingöhr*, den 28. Maij. (Svensk.)

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 73—74.

ante 30. Maji. [7002.] Kong CHRISTIAN IV. befaler det danske og det tydske Cancellie at udfærdige forskjellige Breve til Sverrig, England og Frankrig, at de inden 3 Maaneder skulle erklære, om de ville indbefattes i den med Keiseren afsluttede Fred; til Generalstaterne, som ere indbefattede deri, at de maae vedblive med deres Subsidier til Keiserens Ratification indtræffer; til General Morgan om Fredens Afslutning; til Commissarierne hos ham om Krigsfolkets Mynstring, Reducering og Forlæggelse; til Kongen og Dronningen af Sverrig om Tilbagesendelsen af Kong Christians Datter; endelig gives Befaling til at overföre det erobrede fjendtlige Skyts til Kjöbenhavn. (Dansk og Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 351—353.

30. Maji. [7003.] RIGSRAADET udvikler for Kong Christian IV., ifölge hans Forlangende, de Motiver, hvoraf det har ladet sig bevæge til at tilraade Kongen at indgaae den foreslaaede Fred med Keiseren. — *Kiöbenhaffn*, den 30. Maij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 348—351.

[7004.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Kong Gustav Adolf om, at han har indgaaet Fred med Keiseren, og at Kongen af Sverrig heri er indbefattet, hvis han inden 3 Maaneder herom tilkjendegiver sit Önske. — *Hoffuitquarter paa Öen vdi Angelen,* den 30. Maij. 1629. 30. Maji.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Liij.

[7005.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Dronning Maria Eleonora i Sverrig, at han paa Grund af Fredens Afslutning har afsendt Admiral Hendrich Wind til Klarupgaard, for at hjemhente hans Datter, og takker hende for den Velvillie, hun har viist hende under hendes Ophold ved det svenske Hof. — *Huffuitqwarteer paaden* (læs: *paa Öen) vdj Angelen,* den 30. Maij. 30. Maji.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 95—96.

[7006.] Kong GUSTAV ADOLFS Proposition til de svenske Rigsstænder, hvori bl. a. berettes om Wallensteins Forsög paa at bevæge Kongen til et Forbund mod Danmark, men at han i Betragtning af den Fare, som truede ikke mindre Sverrig end Danmark ved de Keiserliges Overmagt, havde indladt sig i Tractat med Kongen af Danmark, og at han til Fredsunderhandlingerne i Lybek havde sendt sine Fuldmægtige, som her vare blevne afviste med "spodske och håniske Ord." — *Elbingen,* den 30. Maji. (Svensk.) 30. Maji.

S. Lönbom, Hist. Archivum. 5. Styck. S. 12—32.

[7007.] Keiser FERDINAND II.s Manifest, hvorved han skjænker Hertugen af Friedland Hertugdömmet Meklenborg, hvilket af de forhenværende Hertuger, Adolf Frederik og Hans Albrecht, var forbrudt, tildeels paa Grund af deres Forhold til Danmark under Krigen. — *Wien,* den Neundten Tag desz Monats Junii. (Tydsk.) 30. Maji.

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668.) 4. Th. S. 8—14.

[7008.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Statholderen i Norge Christopher Urne at aftakke samtlige Officerer over Landfolket i Norge, "paa det de almindelige Skatter des bedre kan opbringes", og "efterdi Vi eragte Riget mere Besværing end Gavn af dem at have." — *Hoved-Qvarteer paa Öen i Angeln,* den 1ste Juni. 1. Junii.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 412—413.

[7009.] DET DANSKE RIGSRAAD tilkjendegiver den svenske Resident Johan Fegræus, at det ved Skrivelse fra Cantsler Christian Friis er blevet underrettet om, at Freden med Keiseren er afsluttet i Lybek, og at Kongen af Sverrig deri er indbefattet, hvis han selv forlanger det. — *Kiöbenhaffn,* den 3. Junij. 3. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 78—79.

[7010.] Den svenske Resident, JOHAN FEGRÆUS, meddeles Kong Gustav Adolf den Underretning, han har modtaget af det danske Rigsraad angaaende Fredslutningen mellem Danmark og Keiseren; om Meklenborg og Stralsund vare indbefattede i Freden, har han ikke erfaret. — *Helsingöhr,* den 4. Junij. (Svensk.) 4. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 74—77.

[7011.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS sender Kong Gustav Adolf Copie af et Brev fra Fru Kirstine til Greven af Thuren (Thorn), hvilket denne havde tilsendt ham, og hvoraf man kan see hendes Mening om Freden og hendes Sindelag mod Kongen af Sverrig; han haaber ved Grevens Hjelp at erholde fortroligere Meddelelser fra hende. — *Helsingör,* den 6. Junii. (Svensk.) 6. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 79—80.

[7012.] Keiser FERDINAND II. forlehner Hertug Albrecht af Friedland og Sagan med Hertugdömmet Meklenborg, Fyrstendömmet Wenden m. m., paa Grund af de store Tjenester han har 6. Junii.

1629. beviist Riget, blandt andet ved Overvindelsen af den Danske og Nedersachsiske Armada og
6. Junii. Erobringen af den störste Deel af Kongeriget Danmark. — *Wien*, den sechzehenten Monatstag Juny.

F. Förster, Wallensteins Prozesz. Urkunden-Buch. S. 93—96.

11. Junii. [7013.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther at skaffe sig Underretning om Ritmester Lichtenberg, spörge ham, om han vil antage en Tjeneste hos Kongens Börn, og forevise ham en i saa Tilfælde forfattet Instruction. — 11. Junij. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 353—354.

12. Junii. [7014.] Kong CHRISTIAN IV.s Instruction for Hans Christoff von Lichtenberg, der er beskikket til Hofmester for Grev Woldemar Christian og Kongens Döttre. — *Restrup*, am 12. Junii. (Tydsk.)

Nyt hist. Tidsskrift. 3. B. S. 307—310.

12. Junii. [7015.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Frederik Urne om, at han har antaget Ritmester Lichtenberg til Hofmester for Börnene; han forlanger at vide, om Esrom Mölle er fæsteledig. — *Kerstrup*, den 12te Junii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 354.

14. Junii. [7016.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS sender Secretæren Lars Grubbe et hemmeligt Brev til Kongen af Sverrig "om Fru Kirstines Sager", hvorpaa han beder om hurtigt Svar; han vil holde hende in spe, for at han kan erfare, hvad der passerer. — *Helsingör,* den 14. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 80—82.

16. Junii. [7017.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilkjendegiver det svenske Rigsraad, at han har erholdt et trykt Exemplar af Fredsbetingelserne, hvori hverken Hansestæderne, Meklenborg eller Stralsund ere nævnte; Fru Kirstine har meddeelt ham, at der findes Biconditioner, som man kun ad hemmelig Vei vil kunne erfare. — *Helsingör,* den 16. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 82—83.

19. Junii. [7018.] DET SVENSKE PRÆSTESKABS Betænkning paa Kong Gustav Adolfs Proposition til Rigets Stænder, angaaende Forholdet til Keiseren; heri omtales, at Stænderne tidligere havde været villige til at understötte Kongen af Danmark mod Keiseren, men da nu Forlig mellem disse skal være indgaaet, hvori Kongen af Sverrig uden Tvivl er comprehenderet, raader Præsteskabet til först at forsöge, hvad der kan udrettes ved Underhandlinger. — *Stockholm,* den 19. Junii. (Svensk.)

S. Lönbom, Hist. Archivum. 5. Styck. S. 32—37.

19. Junii. [7019.] Kong GUSTAV ADOLFS Proposition til Rigets Stænder, hvori blandt andet omtales det önskelige i, at Östersöen kunde spærres for fremmede Krigsskibe, saa at kun den svenske og danske Flaade her maatte vise sig. — Den 19. Junii. (Svensk.)

S. Lönbom, Hist. Archivum. 5. Styck. S. 38—41.

20. Junii. [7020.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilskriver det svenske Rigsraad om den almindelige Aftakkelse af Tropperne i Danmark; der siges, at Hertug Ulrich antager det afskedigede Folk; man veed ikke i hvad Hensigt; han meddeler nogle Efterretninger fra Tydskland, som han har erholdt af Statholderen Rantzou i Kjöbenhavn, samt at Fru Kirstine har sagt ham, at man almindelig her troer, at Keiseren nu let vil fordrive de Svenske fra Pommern. — *Helsingör,* den 20. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 83—85.

[7021.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther at söge at skaffe sig Underretning om Maaden, hvorpaa Kanoner stöbes i Sverrig. — 21. Jun. (Tydsk.) 1629. 21. Junii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 355.

[7022.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilskriver Statssecretær D. Johan Salvius om en Sammenkomst, han har havt med Greven af Thorn og Fru Kirstine i en Kro paa Veien til Kjöbenhavn, hvor hun tilkjendegav sin Hensigt at flygte til Sverrig; han har raadet hende til at opgive denne Plan; Penge og Kostbarheder har hun bragt i Sikkerhed til Sverrig. — *Helsingör,* 21. Junij. (Svensk.) 21. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 85—88.

[7023.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Hertug Ulrik og Rigsraad Claus Daa, at General Morgan med sine Folk skal föres tilskibs til Holland, hvorfra Kongens Skib, den Dantziger Prise, skal afgaae til Norge. — *Kuarteriid paa Öen,* den 22. Junij. 22. Junii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 356.

[7024.] Kong GUSTAV ADOLF beder sin Resident Johan Fegræus hos Fru Kirstine at erfare Grunden til, at Kongen af Danmark har ladet sin Datter tilbagefordre fra det svenske Hof, uagtet han for ganske nylig havde anmodet ham om at modtage endnu en af sine Döttre. — *Marienburg,* d. 22. Junii. (Svensk.) 22. Junii.

S. Loenbom, Uplysn. i Swenska Hist. 2. D. S. 45—46. C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 94—96.

[7025.] Kong GUSTAV ADOLF takker Kong Christian IV. for Underretningen om Fredens Afslutning med Keiseren, men kan ikke forstaae, hvorledes han heri kan være indbefattet, da hans Commissarier vare afviste fra Fredsunderhandlingerne og desuden en mægtig keiserlig Armee sendt ind i Preussen imod ham; han beder sig derfor underrettet om Fredsvilkaarene. — *Feltläger widh Marienborg,* den 23. Junij. (Svensk.) 23. Junii.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Liij—Liiij.

[7026.] Efterskrift til et Brev fra den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS til Kong Gustav Adolf angaaende Hjemkomsten af tvende danske Orlogsskibe fra Stokholm med Kongen af Danmarks Datter; Fru Kirstine har forlangt en Samtale med ham; han veed ikke i hvad Hensigt; hun er vel affectioneret mod Kongen af Sverrig, og fortæller Residenten alt, hvad hun kan erfare. — Den 24. Junii. (Svensk.) 24. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 88—90.

[7027.] Kong GUSTAV ADOLF beder sin Resident Johan Fegræus at modarbeide Fru Kirstines Plan at begive sig til Sverrig, og hvis hun falder i Unaade hos Kongen, da at undvige Omgang med hende, at han ikke selv skal komme i Miscredit. — *Marienborgh,* d. 25. Junij. (Svensk.) 25. Junii.

S. Loenbom, Uplysn. i Swenska Hist. 2. D. S. 47—48. C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 96—97.

[7028.] BORCHARD RUD, OTTE BRAHE og HENRIK RANTZOW udtage Stævning mod Eiler Qvitzow til Lykkesholm angaaende et af ham bekommet Udlæg i Gods for en Fordring, han ifölge Skadeslösbrev havde til afgangne Fru Pernille Gyldenstjerne, Jacob Rosenkrandses Efterleverske. — *Hafniæ,* den 27de Juni. 27. Junii.

Udt. i Vedel Simonsen, Efterr. om de danske Ruder. 2. H. S. 223-224.

1629. [7029.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rigsraad Claus Daa angaaende de tyd-
28. Junii. ske, franske og skotske Folks Aftakkelse og om forskjellige Corpsers Forlæggelse, samt om Artilleriets Bevaring paa Rendsborg Slot. — *Kuarteriid paa Öen,* den 28. Junij.
Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 357—358.

30. Junii. [7030.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rigsraad Claus Daa, angaaende det fremmede Folks Aftakkelse, hvorved Krigscommissarius Niels Krag vil være tilstede; samt om Hertug Ulriks Reise til Holland. — *Cronsee for Kiill,* den 30. Junij.
Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 358—360.

1. Julii. [7031.] Den franske Gesandt LOVYS DES HAYES, BARON DE COURMESVIN, andrager hos Kongen af Danmark om en Begunstigelse med Hensyn til Sundtolden for franske Skibe, der handle paa Narva. — *'A Copenhague,* ce vnzième Juillet. (Fransk.)
Les voyages de M. des Hayes, Baron de Courmesvin, en Dannemarc. p. 97—99 (med en udateret Memoire til Cantsleren Friis, sst. p. 99—102.

2. Julii. [7032.] Enkedronning SOPHIES Gavebrev til Nykjöbing Skole paa Falster paa 3000 Rdl., hvis aarlige Renter skulde deles lige mellem Rectoren og Höreren, samt en tredie Lærer, der herefter skulde ansættes. — *Auff Vnserm Leibgedings-Hausze Neuköping,* den andern Julii. (Tydsk.)
Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 159—162.

5. Julii. [7033.] Den svenske Resident FEGRÆUS lover Kong Gustav Adolf i sit Forhold til Fru Kirstine at rette sig efter Kongens Forskrifter; han beretter, hvad hun ved en Sammenkomst har meddeelt ham om det danske Rigsraads Stemning mod Kongen af Sverrig, som viste sig ved et Rygte om Kongens Nederlag og Livsfare, samt om Anledningen til, at Kongen af Danmarks Datter hentedes fra Sverrig; han skriver at den danske Konges andre Börn i disse Dage ere komne hjem med et Skib fra Holland; om Kongens Yttringer angaaende Sverrigs Forhold til Freden m. m. — *Helsingöhr,* den 5. Julij. (Svensk.)
C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 98—103.

7. Julii. [7034.] Kong CHRISTIAN IV. melder Cantsleren, Hr. Christian Friisz, at han i nogle Dage ved Upasselighed har været hindret i at besvare hans og Rigsraadets Breve; han har intet imod, at M. Johannes Borchertsön erholder Frue Kald i Kjöbenhavn. — *Predtz,* den 7. Julij.
Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 360.

9. Julii. [7035.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friisz om den nye Bisp i Ribe (Dr. Jens Dinesen Jersin), der har aflagt sin Ed, om Anordning af Bededage, og Forlæggelse af Krigsfolk til Skaane, m. m. — *Ewtyhn,* den 9. Julij.
Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 361—362.

9. Julii. [7036.] Kong CHRISTIAN IV.s Udkast til Skrivelser til Jörgen v. Ahlefeldt og Caspar v. Buchwaldt, hvem Kongen overdrager Amterne Haderslev og Segeberg. — *Eutin,* 9. Julii. (Tydsk.)
Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 362—363.

10. Julii. [7037.] Fru SOPHIE BELOV til Faarup, salig Christen Thotts, mageskifter til Anders Bilde til Damsbo nogle Gaarde i Haarby og Jordlöse imod 2 Gaarde i Nybölle By, Hillerslev Sogn, Salling Herred. — *Boltinggaard,* d. 10. Juli.
Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. Saml. S. 184.

10. Julii. [7038.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS melder det svenske Rigsraad bl. a., at Kongen af Danmark endnu opholder sig i Holsten, hvoraf de Keiserlige snart skulle være

udrykkede, og at Keiserens Ratification af Freden i disse Dage er ankommen. — *Helsinghör*, den 10. Julij. (Svensk.) 1629. 10. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 104—105.

[7039.] Kong Christian IV.s Udkast til en Skrivelse til Hertug Frederik af Gottorp, hvori Kongen, der har erfaret Egidius von der Lanckens Virksomhed under Fredsunderhandlingerne, begjærer nöiere Oplysning herom, for at han kan vise ham sin Tilfredshed paa tilbörlig Maade. — *Eutin*, 12. Jul. (Tydsk.) 12. Julii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 363.

[7040.] Literæ Christiani IV. regis, per quas subditis regis Franciæ Nervam Russicam versus navigantibus conceditur, ut de mercibus illuc transportatis aut inde revectis centesimam tantum partem in freto Orsundano pendere obstringantur. — *In Castro Euthinensi*, die decimo quarto mensis Julij. 14. Julii.

Les voyages de M. des Hayes, Baron de Courmesvin, en Dannemarc. p. 171—175. (med *fransk* Overs. sst. p. 176—179.) *Dansk:* L. Holberg, Danm. Hist. 2. D. S. 744—745.

[7041.] Kong Christian IV. underretter Kirstine Munck om, at deres to Tvillingbörn (Christiane og Hedevig) skulle overgives til hendes Moder, naar det er dennes Leilighed at affordre dem. — *Eutiihn*, den 15. Julij. 15. Julii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 364.

[7042.] Den svenske Resident Johan Fegræus melder Kong Gustav Adolf, at han har talt med Cantsleren Christian Friis om de Hværvinger, som man önskede at foretage her i Danmark for Kongen af Sverrig, og at Cantsleren af Hensyn til den nylig sluttede Fred ikke gjerne saae det, men dog ikke havde noget derimod, naar de foretoges hemmelig; tillige havde han benægtet, at noget hemmeligt Forbund var indgaaet mellem Danmark og Keiseren. — *Helsingöhr*, den 15. Julii. (Svensk.) 15. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 110—114.

[7043.] Den svenske Resident Johan Fegræus lover Kong Gustav Adolf at söge at skaffe Hværvingspenge til Oberst Macquei, som dog endnu ikke har faaet sin Afsked af Kongen af Danmark; Kongen, som har været syg, ventes snart til Kjöbenhavn; Fru Kirstine har meddeelt ham, at den tilbagekomne Agent i Holland, Schultetus, har berettet, hvor ilde Freden med Keiseren er optagen af Hollænderne; Rygter om et Giftermaal mellem Prinds Christian og Keiserens Datter. — *Helsingöhr*, den 18. Julij. (Svensk.) 18. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 114—116.

[7044.] Kong Christian IV. tilsender Kong Gustav Adolf Copie af Fredstractaten med Keiseren, idet han kaster Skylden for de svenske Commissariers Afviisning fra Underhandlingerne paa de keiserlige Subdelegerede og iövrigt tilbyder sine bona officia til Bilæggelse af al Misforstaaelse mellem Kongen af Sverrig og Keiseren. — *Hadersleffhuus Slott*, den 25. Julij. 25. Julii.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Liiij—Mj.

[7045.] Den svenske Resident Johan Fegræus's Beretning til Kong Gustav Adolf om Kongen af Danmarks vedvarende Sygdom, og om dennes Bestræbelser for at hindre, at det aftakkede Folk bliver antaget til Kongen af Sverrigs Tjeneste. — *Helsingör*, den 28. Julij. (Svensk.) 28. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 116—119.

1629. [7046.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf,
1. Augusti. at Kongen af Danmark er kommen til Sjelland og ventes i disse Dage til Helsingör, samt at Holcks Regiment er kommet til Sundet og skal forlægges til de Skaanske Stæder. — *Helsingör*, den 1. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 119—120.

8. Augusti. [7047.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Rigscantsler Axel Oxenstjerna om den engelske Gesandts (Thomas Roe) Audients i Kjöbenhavn angaaende Afregning for Subsidiepenge samt Besværinger over Sundtolden; tillige skal han have udtalt sig meget hæftigt angaaende den contra foedera pacta afsluttede Fred; det hjemkomne Folk fra Holsten er forlagt til Kjöbenhavn, og ikke til Skaane; Pesten grasserer i Kjöbenhavn. — *Helsingöhr*, den 8. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 120—122.

9. Augusti. [7048.] Memoriale af DEN MENIGE BORGERLIGE STAND I JYLLAND til Kong Christian IV. med Forestilling om den elendige Tilstand, hvori Kjöbstæderne ere geraadede, og Begjæring, at Kongen vil betænke, ved hvilke Midler de atter kunne komme til Næring og Opkomst, saa at de atter kunde blive istand til at bære Kongens og Rigets Tynge. — *Viborg*, d. 9. Aug.

P. F. Suhms Nye Samlinger. 1. B. S. 209—211.

11. Augusti. [7049.] Keiser FERDINAND II.s Skrivelse til Kongen af Danmark, hvem han opfordrer til at holde inde med Fjendtlighederne mod Bispedömmet Lübeck og forlade Amtet Eutin, som han havde besat. — 21. Augusti. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 147—148.

post 11. Aug. [7050.] Keiser FERDINAND II.s Skrivelse til Kong Christian IV., hvori Keiseren gjentager sin Anmodning (af 21/11. August) om at Kongen öieblikkelig standser de mod Stiftet Lübeck og Hertug Johan Frederik af Holsten udövede Fjendtligheder. — Udateret. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 148.

12. Augusti. [7051.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Forordning for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, hvorved Coursen for de forskjellige Sorter "doppelte Schillinge" fastsættes. — *Copenhagen*, den 12ten August. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 401—405.

17. Augusti. [7052.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til det svenske Rigsraad, at Kongen af Danmark er afreist til Holsten, og at han har medgivet den engelske Gesandt Thomas Roo, der er afgaaet til Preussen, Breve til Kongerne af Sverrig og Polen, samt tilbudt at sende Gesandter, som han troer, paa Skrömt. — *Helsingöhr*, den 17. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 127—128.

18. Augusti. [7053.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Rigsraadets Erklæring om Anlæggelse af Fæstninger i Jylland, om Istandsættelse af Fæstningerne i Skaane, om Tilsyn med Flaaden, navnlig de norske Skibe, om Tolden som Kongen af Sverrig oppebærer under Ruden, om Öxentolden i Skaane, om Tolddefraudationer i Sundet, og om Uordener ved Academiet i Soröe. — *Anderskou*, den 18. Agustj.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 364—366.

18. Augusti. [7054.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf, at Kong Christian IV. atter er reist til Holsten; han har endnu ikke forvundet sin Sygdom,

og ligner sig ikke selv; Forholdet mellem Kongen og Fru Kirstine synes nu at være godt, 1629.
men hun vedbliver at underrette Residenten om alle de ugunstige Yttringer, Kongen lader 18. Augusti.
falde om den svenske Konge; den hollandske Agent har udvirket fri Seilads paa Dantzig; Kongen af Danmark er ilde tilfreds med Forhandlingerne mellem Holland og Sverrig. — *Helsingohr*, den 18. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 122—125.

[7055.] Fundats, forfattet efter Anmodning af Legators Enke, Anne, af RECTOR OG PROFESSORES VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET, for Dr. Med., Philos. et Theol., CASPER BERTHELSÖNS (BARTHOLINS) Gave af 300 Specie-Daler til Bedste for Vor Frue Kirke, fattige SkolediscipIe og Huusarme i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhafn*, den 23. August. 23. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. I. S. 165—167.

[7056.] INGER JÖRGENSDOTTER, salig Oluf Calyps's til Thorshof, forøger den af hende d. 25. Martii 1620 skjenkede Capital til 300 Speciedaler, og forandrer Fundatsen saaledes, at Renten skal anvendes til fattige Skolebörn i Frederiksstad; medundertegnet af Norges Cantsler Jens Bjelke til Österaat, Befalingsmand paa Onsöen, og Admiral Steen Villumsen til Thorshof. — *Thorshof*, den 24. Augusti. 24. Augusti.

Norske Stiftelser. I. B. I. H. S. 55—56.

[7057.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS's Skrivelse til Secretæren Lars Grubbe, hvori bl. a. berettes om Kongen af Danmarks Ophold i Odense, hvor der skal holdes Landdag, samt om Pesten som udbreder sig hæftig i alle Stæder. — *Hellsingör*, den 26. Augusti. (Svensk.) 26. Augusti.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 125—127.

[7058.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rigsraadet at afgive Erklæring, hvorvidt den Ulykke, hvortil Hr. Albret Skeels tilkommende Svigersön Manderup Due var kommen med en Person i Malmöe (han havde, under et Klammerie ved et Gilde, dræbt en Trompeter), maatte være til Hinder for det om faa Dage berammede Bryllup. — *Krempe*, ultima Agustj. 31. Augusti.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 366—367.

[7059.] Kong CHRISTIAN IV.s Intercessionsskrivelse til den tydske Keiser for Hertugerne af Meklenborg, som formedelst Anklage for Höiforræderie vare erklærede i Rigets Act og berövede deres Lande, hvilke Keiseren havde overladt til Hertugen af Friedland. (Jfr. Nr. 7007 og 7012). — Udateret. (Tydsk.) Augusto?

Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 149—150.

[7060.] AFSENDINGE FRA DEN MENIGE BORGERLIGE STAND I JYLLAND tilkjendegive Kong Christian IV. Borger- og Bondestandens Hengivenhed for ham og Redebonhed til at offre Liv og Blod for ham; de afvise Beskyldning for Ulydighed mod deres Övrighed, og fremstille den sörgelige Stilling, hvori de ved Fjendens Tyrannie ere satte; de bede om, at et Landeværn maa oprettes, hvori Borger og Bonde uden Persons Anseelse skulde deeltage, og begjere, at det maa være Borgerstanden tilladt at indkomme med grundig Beretning om dens Bröst, at den kan blive afhjulpen. — *Krempe*, d. 2. Septbr. 2. Septbr.

P. F. Suhms Nye Samlinger. I. B. S. 212—214.

[7061.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilskriver Dr. Johan Salvius bl. a., at Fridborn (Borgemester i Stettin) under sin Nærværelse her havde meddeelt ham, at den keiserlige Oberst Hatzfeldt for ham havde yttret, at Kongen af Danmark ex pacto var pligtig at 5. Septbr.

1629. assistere Wallenstein tilsöes, men han mener, at sligt kun siges for at gjöre den danske Konge
5. Septbr. suspect. — *Helsenoræ*, 5. Septemb. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 128—131.

6. Septbr. [7062.] Literæ MARTINI MATTHIÆ, superintendentis Aarhusiensis, ad Nicolaum Erasmi, præpositum provinciæ Ningherrit, et Bartholomæum Johannis, præpositum provinciæ Hatzherrit, datæ, de die huius mensis vigesimo octavo ex mandato regio pro pace restituta celebrando. — *Aarhusii*, 6. Septembr.

P. Poulson, Biblioth. Aarhusiensis. p. 67—68.

7. Septbr. [7063.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger, at der skal betales noget vist til Kirken i Crempe for Klokkeringning ved Begravelser sammesteds. — *Crempe*, den 7. Sept. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 311—312.

11. Septbr. [7064.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Fru Ellen Marsvin om Indbydelse af Faddere ved Kirstine Muncks yngste Datters Daab. — *Krempe*, den 11. Septem.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 368.

13. Septbr. [7065.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til det svenske Rigsraad om Landdagen i Holsten, hvor der fornemmelig er forhandlet om at sikkre Landegrændsen mod Tydskland, og at skaffe Midler til at betale det aftakkede Krigsfolk; Kongen ventes hid i Anledning af Fru Kirstines Barsel; han skal være tilsinds at ophæve Tolden ved Ruden. — *Hellssingeöhr*, den 13. Septemb. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 131—133.

14. Septbr. [7066.] ANDERS MADSEN Kræmers Gavebrev paa tvende smaae jordfrie Boder i Kattesund, til Bolig for 4 fattige Huusarme i Vor Frue Sogn i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhavn*, dend 14. September.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 286—287.

16. Septbr. [7067.] Tractatus induciarum inter legatos SIGISMUNDI III., regis Poloniæ, et GUSTAVI ADOLPHI, regis Sueciæ, initus; (in cap. 21. [in textu Gallico 31.] regi Daniæ huic tractatui accedendi facultas datur). — *In Campo ad Villam Altemark vulgo Staritarg*, 26. Septembris.

M. C. Londorpius, Acta publ. 3. Th. S. 1104—1107. L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 892—894. (*Hollandsk:* sst. S. 895—897). *Fransk:* Le Mercure François. 16. T. 1629. p. 1008—1021 (med Datum 15. Sept.) J. du Mont, Corps diplom. T. V. P. II. p. 594—596 (med samme Datum).

17. Septbr. [7068.] Kong GUSTAV ADOLFS Svarskrivelse til Kong Christian IV. i Anledning af dennes Underretning om den mellem Danmark og Keiseren afsluttede Fredstractat. — *Calmar*, d. 17. Sept. (Svensk.)

M. Swederus, Stockholms Magaz. 3. B. S. 309—312.

19. Septbr. [7069.] Beslutning af BORGEMESTERE OG RAAD SAMT 24 MÆND I RIBE angaaende Indkrævningen af den Byen i Anledning af forledne Krig paalagte ottedobbelte Skat. — D. 19. Dag Septembris.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 3. Saml. 1834. S. 38—39.

20. Septbr. [7070.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Friderich Günther, at han vil sende ham i et hemmeligt Ærinde til Wallenstein for at bevirke dennes Intercession hos Keiseren, at han vil tillade Kongen at lægge en Told paa Elben. — *Glyckstadt*, den 20. Sep. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 369—370.

[7071.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til det svenske Rigsraad bl. a., at Keiseren skal have anholdt om Indqvartering for sine Folk i Holsten Vinteren over, hvilket vel skal være afslaaet, men man mener, at de ikke desmindre ville tage Qvarteer der; Cronborg Slot er afbrændt til Grunden, og Fru Kirstine, som der laae i Barselseng, med Möie frelst. — *Hellssingeör,* den 26. Septemb. (Svensk.) 1629. 26. Septbr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 133—135.

[7072.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Biskop Jens Dinesen, at Cleresiet i Haderslev Amt, som sorterer under Biskoppens Inspection, skal in rebus ecclesiasticis være Ordinantsen og andre kongelige Forordninger undergivet. — 1. October. 1. Octobr.

Udt. i K. Aagaard, Beskr. over Törning Lehn. S. 108. (En lignende Befaling udgik samme Dag til Præsteskabet. Sst.)

[7073.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Övrigheden og Borgerne i Schielschiör inden förstkommende St. Martini at indsende 200 Specie-Daler og 1 Rigsdaler af hver Tjenestedreng til deres Lehnsmand, hvilket var den Skat, som deres Bye til Betaling af Landets Gjeld og anden Nödtörft var taxeret for. — *Fredrichsborig Slott,* den 1. Octobris. 1. Octobr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 453—454.

[7074.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Christopher Urne, ufortövet at aftakke de i hans Lehn (Agershus Lehn) værende Officerer, og kun at beholde to Lieutenanter eller Sergeanter, som han i paakommende Tilfælde kunde bruge paa Landet. — *Frederiksborg Slot,* den 3die Octobris. 3. Octobr.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 413.

[7075.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS's Skrivelse til Kong Gustav om en Audients han havde havt hos Kong Christian IV., hvori denne havde udspurgt ham angaaende Vaabenstilstanden mellem Sverrig og Polen, hvilken han ikke rigtig vilde sætte Lid til; Kongen agter snart atter at reise til Holsten, hvor nogle Stæder særdeles skulle fortificeres. — *Hellsingeöhr,* den 6. Octobris. (Svensk.) 6. Octobr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 135—137.

[7076.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf, at en Gesandt fra Hertugen af Mantua Franscisco Gonsago, Conte de Dulingo, afsendt til Kongerne af Danmark og Sverrig, er gaaet i Land ved Skagen; hans Hværv angaaer Krigen med Keiseren. — Den 9. Octob. (Svensk.) 9. Octobr.

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 137.

[7077.] Kong CHRISTIAN IV.s nye Mönt-Ordning. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 10. Octobris. 10. Octobr.

Særskilt trykt, 3. Blade.

[7078.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Gabriel Kruse og Mogens Sehested at tilholde Kronens Bönder til Roeskilde Gaard hver at opgrave og til Vinter at indage 3 Læs Kampesteen til S. Anne-Castels Bygning ved Kjöbenhavn. — *Frederiksborg,* den 13de October. 13. Octobr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 131.

[7079.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne til Alslöf, Embedsmand paa Cronborg Slot, at Hr. Willadtz Anderssen til Sognepræst i Slangerup skal forordnes, og at de af Borgerne, som ikke finde ham lærd nok, skulle demonstrere dette for Kongen personlig. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 16. Octobris. 16. Octobr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 370.

1629. 16. Octobr. [7080.] RIBE BYTINGS Kjendelse angaaende Gyldigheden af et af Jens Jensen, Borger i Ribe, afgivet Vidne om endeel Faar, som Jesper Eskildsen, Foged paa Sindinggaard, "efter Quartiermester under Öffuerst-Vagtmester hans Befallning" den 23. Mai havde bekommet paa Jörgen von Ahlefelds Gaard Wesselbjerg. — Den 16. Okt.

Udt. og Brudst. i P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 3. Saml. 1834. Bil. S. 18—20.

19. Octobr. [7081.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Amtmanden paa Vardöhus, at han "maa sælge og afhænde til kjöbenhavnske Borgere og Indvaanere hvis Vare han aarlig haver at afhænde", men ikke til "Fremmede eller Udlændiske". — *Hafniæ*, den 19de October.

Brudst. i Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 298.

19. Octobr. [7082.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling, at Fjeldlapperne skulle yde Tiende af den Lax, de fange i Neidens Elv; samt at ingen uden Pas maa drive Hvalfangerie i Finmarken. — 19. Octobris.

Udt. i K. Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper. S. 365. 366.

19. Octobr. [7083.] DEN JYDSKE BORGERSTANDS Besværinger, indgivne til Kong Christian IV., samt Forslag til Afhjælpning af Kjöbstædernes og Bondestandens Nöd. — *Rye*, d. 19. October.

P. F. Suhms Nye Samlinger. 1. B. S. 214—220.

20. Octobr. [7084.] Hertugen af Meklenborg HANS ALBRECHTS Andragende til Keiser Ferdinand II., hvori Hertugen söger at forsvare sig for at have næret fjendtlige Hensigter mod Keiseren, idet han viser, at han stedse har holdt sig intra terminos defensionis, og endelig sagt sig lös fra enhver Forbindelse med Kongen af Danmark, hvorfor han for sig og sin Broder Hertug Adolf Frederik söger om at blive restitueret i det dem tilhörende Hertugdömme. — *Lübeck*, den 20. Octobris. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. (Udg. 1668). 4. Th. S. 14—18.

21. Octobr. [7085.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf om den Mantuaniske Gesandts Ankomst til Kjöbenhavn; om Pestens Hæftighed her; om Christian IV.s Plan at anlægge et Castel ved Kjöbenhavn ved Söen og at udvide Byen; om Forholdet mellem Fru Kirstine og Kongen, som ikke er "aldeles klar"; samt om Christian IV.s Misfornöielse med, at Gustav Adolf uagtet Stilstanden beholder det hværvede Folk, og at hans aftakkede Oberster tage Tjeneste hos Kongen af Sverrig, som ikke maa "indbilde sig", at han kan "tage sig noget for" mod Keiseren. — *Hellssingeöhr*, den 21. Octob. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 137—140.

22. Octobr. [7086.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling, at Lehnsmændene (paa Falster), paa Biskoppen over Fyens Stift, Dr. Hans Michelsens Anfordring, igjen skulle udlægge de Degneboliger, der vare tagne under Lehnene, til Degnene. — *Kiöbenhavn*, den 22. Octobr.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 20—21.

23. Octobr. [7087.] Prinds CHRISTIAN til Danmark tilskriver Kong Gustav Adolf af Sverrig om den ham af Rhingreve Otto Ludvig tilstillede Udfordring, og angiver Grundene for, at han anseer det under sin Værdighed at modtage samme. — *Malmöehus*, den 23. Octb.

L. Holberg, Danm. Hist. 3. D. S. 577—580.

25. Octobr. [7088.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Oppebærelsen af den forhöiede Smaa-Told, samt nye Told-Rulle. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 25. Octobr.

Særskilt trykt, 8. Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 669–680.

25. Octobr. [7089.] Kong GUSTAV ADOLFS Skrivelse til den svenske Resident i Danmark Johan Fegræus, hvori han fraraader at indlade sig paa at være Fru Kirstine behjelpelig med at

sende sine Sager til Sverrig, hvilket kunde have besværlige Fölger; han skal iövrigt behandle Sagen med Discretion, at man kan "hålla henne i förre devotion emot oss." — *Upsala*, den 25. Oct. (Svensk.) 1629. 25. Octobr.

S. Loenbom, Uplysn. i Swenska Hist. 2. D. S. 48—49.

[7090.] Den svenske Resident Johan Fegræus beretter til Kong Gustav Adolf, at den Mantuaniske Gesandt har havt Audients hos Kongen af Danmark, men at intet videre herom er bekjendt, da ikkun Statholderen var tilstede; Gesandten reiser strax tilbage til Italien uden at gaae til Kongen af Sverrig; Fegræus troer, at man har fraraadet ham det; endvidere skriver han om de Dantzigske Gesandters Ankomst til Glückstadt, hvorhen Kongen uden Tvivl begiver sig efter Barselgildet paa Frederiksborg om en otte Dage. — *Hellssingeöhr*, den 28. Octob. (Svensk.) 28. Octobr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 141—144.

[7091.] Ribe Bytings Dom i en Sag mellem Karl Hansen i Lildarum, Herredsfoged i Gjörding Herred, og Villum Hansen, Borger i Ribe, angaaende en Sum Penge, som denne paa hiins Vegne havde betalt til den keiserlige Oberst-Lieutenant til Sone for den "Borddag", som Karl Hansen og hans Sön havde været i med en Soldat i Allerup. — 30. Okt. 30. Octobr.

Udt. i P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 3. Saml. 1834. Bil. S. 20—24.

[7092.] Den svenske Resident Johan Fegræus tilskriver Secretæren Lars Grubbe bl. a., at Forholdet mellem Fru Kirstine og Kongen synes at være noget bedre, men at denne skal före et "impura vita", hvilket ikke kan gaae af uden Straf. — *Helsingör*, den 30. Octob. (Svensk.) 30. Octobr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 144—145.

[7093.] Kong Christian IV.s Forordning angaaende Visitation af Apothekerne i Kjöbenhavn ved de medicinske Professorer, Archiateren og övrige Medici, to Gange om Aaret. — *Friderichsborg*, den 1. Nov. 1. Novbr.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 182—183.

[7094.] Sverrigs Riges Raads Betænkning, hvorved det tilraader Kong Gustav Adolf at angribe Keiseren i Tydskland med saa stor Magt, som Riget kan undvære; imod denne Plan anföres blandt andet, at Kongen af Danmark paa Grund af Skinsyge ikke vilde være at stole paa, hvis Lykken skulde favorisere de Svenske i Tydskland. — *Ubsala Slått*, d. 3. Novembr. (Svensk.) 3. Novbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 2. D. S. 79—91.

[7095.] Peder Kierulf, Præst til Sæbye og Hallerslöv Sogne og Provst i Löve Herred i Sjelland, hans Gavebrev paa 125 enkende Rdl. in Specie, hvis Rente skulde aarlig tildeles en fattig Skolens Person i Aalborg Skole. — *Sæbye Præstegaard*, d. 10de Nov. 10. Novbr.

Hofman, Fundationer, T. IV. S. 106—107.

[7096.] Hertug Christian til Slesvig, Holsten etc. testamenterer og skjenker sin Concubine Catharina Griebel og Datter Sophia et Huus i Köping (Æröeskjöbing) og et Stykke Land, kaldet "Deyr Oehe" eller "die Oehe". — *Gragenstein (paa Ærö)*, den 14. Nvbr. (Tydsk.) 14. Novbr.

J. R. Hübertz, Beskrivelse over Ærö. S. 293—296.

[7097.] Archiater Arnisæus's Skrivelse til det medicinske Facultets Decanus Thomas Finke angaaende Apothekernes Visitation, om Taxten m. m — 18. Novembr. 18. Novbr.

Skand Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 183—186.

1629. 24. Novbr. [7098.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf, at Fru Kirstine havde bedet ham at modtage tvende Skriin og sende dem til Sverrig, men at han havde unddraget sig herfor og raadet hende at sende dem til Wallö; Kongen har ladet nogle Præster forhöre hende angaaende hendes Forhold til Rhingreven; hun beskyldes ogsaa for ved Trolddom at have bevirket Kongens sidste Sygdom; hun har erholdt nye Tjenestefolk, hvorfor Fegræus ikke vover at omgaaes med hende; dog har hun ved sine gamle Tjenere ladet forhöre hos ham om Kongen af Sverrigs Tilstand, samt om Rhingreven hos denne er falden i Unaade m. m. — *Helsingör*, den 24. Novemb. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 145—149.

29. Novbr. [7099.] ELSE MARSVIN til Steenhaldt, Enevold Kruses Efterleverske, hendes Fundats paa 600 Slettedaler, hvoraf Renten aarlig skulde uddeles til 17 Huusarme i Aarhuus. — *Aarhuus*, den förste Söndag udi Advent.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 131—136.

3. Decbr. [7100.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Friderich Günther om de Punkter, som skulle meddeles den engelske Gesandt, fornemmelig angaaende de engelske Hjelpetropper og deres Anförer Morgan, samt om det af England til Pant sendte Halsbaand. — *Glyckstadt*, den 3. Decem: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 371—373.

8. Decbr. [7101.] Kong CHRISTIAN IV. erklærer sig tilfreds med den engelske Gesandts Forslag om en Sammenkomst mellem "beider herren diiner". — *Glückstadt*, 8. Decemb: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 373—374.

8. Decbr. [7102.] Kong CHRISTIAN IV.s Mandat for Cremper- (Wilster-) Marsken angaaende Contracters Beskrivelse og Protocollering af Landskriveren. — *Glückstadt*, den 8ten Dec. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 23—24.

9. Decbr. [7103.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegier for dem, som ville nedsætte sig i den ved Krigen fast ödelagte Stad Glückstadt. — *Glückstadt*, den 9. Decembris. (Tydsk.)

Privilegia der Stadt Glückstadt. Glückst. 1692. fol. b 3—b 4. *Dansk* Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. 2. D. S. 759—761. Kongens egenh. Udkast i: Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 380 (paategnet: 10. Decbr.)

9. Decbr. [7104.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther at tilskrive Cay von Ahlefeldt, at han skal begive sig til Mark Brandenborg, for til Kongen, men i eget Navn, at indkjöbe et Partie stort Fyrretömmer til et Belöb af 4000 Rdl. — 9. Decembr. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 379.

9. Decbr. [7105.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS's Skrivelse til Kong Gustav Adolf, hvori han lover at efterkomme hans Befaling, ved Löfte om en aarlig Pension at söge at vinde den Hollandske Agent Crakow, for ved ham at erfare, hvad der passerer ved Hoffet eller andensteds; han har dog ingen Troe til denne Plan, men vilde hellere söge at vinde en eller anden her bosiddende Fremmed, der stod i Forbindelse med nogle af de fornemste ved Hoffet; han savner Fru Kirstine til at meddele secretiora. — *Hellsingeöhr*, den 9. Decembris. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 149—151.

10. Decbr. [7106.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther at begive sig til Hamborg for at afhandle en vis Sag med Bergmanden Dygell, samt lade trykke og uddele Patentet (om Glückstads Privilegier); derefter skal han begive sig til Kjöbenhavn og underveis underhaanden söge af erfare, hvad der ved Mödet i Lybeck er passeret. — *Krempe*, den 10. Decem. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 379—380.

[7107.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om fri Overfart fra Heiligenhafen. — *Rendsburg*, den 14. Dec. (Tydsk.) 1629. 14. Decbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1289.

[7108.] JÖRGEN BRAHE til Hvedholm, Befalingsmand paa Hagenskov Slot, mageskifter til Anders Bilde til Damsbo endeel Gaarde i Jordlöse, Trunderup, Haarstrup, Haarby og Strandby imod nogle Gaarde i Horne, Svaninge, Österby, Millinge og Örsbjerg. — *Hagenskovslot*, den 21. December. 21. Decbr.

Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 1. Saml. S. 184—185.

[7109.] Kong CHRISTIAN IV. sender Secretæren Iver Wind sin Erklæring over nogle ham meddeelte Punkter, der skulde lægges til Grund for Fredsunderhandlinger mellem Kongen af Sverrig og Keiseren. — *Friide:*, den 26. Decem: 26. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 381—382.

[7110.] HANS CHRISTENSEN, Borgemester i Kiöge, giver til den derværende Latinskole 200 Rdl., hvoraf Renten skulde tildeles 2 fattige Skolebörn. — *Kiöge*, Sancte Hans Evangeliste Dag. 27. Decbr.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 410.

[7111.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Rigsraadet om Jens Juels Vægring ved at overtage en Rigets Admirals Bestilling, hvilken Kongen ikke vil lade gjælde; ligeledes vil han ikke modtage Christoffer Urnes Undskyldning for at overtage Embedet som Statholder i Norge, saameget mere, som han allerede har gjort sin Ed. — Udateret.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 385—386.

[7112.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til Godske Wynsynsz, (en af Hertugen af Gottorps Embedsmænd) angaaende Overleveringen af Nordstrand og Tönder samt Öen Femern, ligesom og om Udviisningen af de Catholske fra Friderichsstadt. — Udateret. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 386.

[7113.] Kong CHRISTIAN IV.s Instruction for Statholderen i Kjöbenhavn (u. Tv. Frants Rantzou). — Udateret.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 386—388.

1630.

1630.

[7114.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther at udfærdige Breve til Jörgen v. Ahlefeldt angaaende en vis Cathrine Hinzens fra Stade, der skulde sendes til Frederiksborg; til Wallenstein angaaende Elbtolden; til Henrik Rantzou om Fældingen af nogle Egetræer; til Foppius v. Eitzema om utilbörlig Opbrænding af nogle Breve; samt til en vis Christian Priisz om Vandstanden ved Glückstadt. — 12. Jan. (Tydsk.) 12. Januar.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 388—389.

[7115.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Lehnsmanden paa Skanderborg Lauritz Ebbesen, at lade Sognepræsten M. Jörgen Pedersen for billig Fæste og Stedsmaal bekomme den förste Tiende, som ledig bliver og ikke ligger Ladegaarden beleilig; ligeledes at hjelpe ham med noget Bygningstömmer til Præstegaarden. — *Kjöbenhavn*, den 16de Januar. 16. Januar.

K. Hansen, Beskr. over Skanderborg. S. 22—23.

1630. 20. Januar. [7116.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Landsdommerne at bekjendtgjöre, at de Adelige igjen nu kunde sende deres Börn til Soröe, da den smitsomme Sygdom, for hvis Skyld de vare bortdragne, nu var ophört der. — *Hafniæ*, d. 20. January.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XIX.

21. Januar. [7117.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf, at den franske Gesandt Charnace nu forlader det danske Hof, og efter en nylig ankommen Befaling fra Kongen af Frankrig begiver sig til Sverrig; han melder Ankomsten til Kongen af Danmark af en Courrer fra Wallenstein, hvis Ærinde holdes meget hemmeligt; man er her meget misfornöiet med Kongen af Sverrigs Foretagender i Tydskland. — *Hellssingöhr*, den 21. Januarij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 152—155.

24. Januar. [7118.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Cantsleren og Statholderen atter at lade Mydtzlach arrestere, da han paa ny havde fattet Mistanke til ham. — *Frede:*, den 24. Januarij.

Nye Danske Magazin. I. B. S. 219. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 389—390.

28. Januar. [7119.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling (til Rigernes Biskopper), at foranstalte daglig Huusandagt forordnet i hvert Huus. — *Kiöbenhavn Slot*, den 28. Januarii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 354—356.

28. Januar. [7120.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf, at den i Fru Kirstines Sag indviklede, i Hamborg fængslede Henrik Becker er död i Fængslet, uden at have bekjendt noget; hans Breve skulle være brændte eller bragte i Sikkerhed af den hollandske Agent Foppius van Aizema, der er en særdeles Ven af Fru Kirstine; med dennes Sag er intet foregaaet, men hun lever adskilt fra Kongen. — *Hellssingeöhr*, den 28. Januarij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 155—157.

30. Januar. [7121.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS melder Kong Gustav Adolf, at der siges, at Hensigten af det fra Wallenstein hidkomne Bud var at forlange Indqvartering for nogle Compagnier i Holsten, men at Kongen kun havde givet Buddet et Recipisse tilbage; han troer dog ikke, at det er sandt, og har bedet Oberst Kniphausen at söge at erfare noget herom. — *Hellssingeöhr*, den 30. Januarij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 157—158.

31. Januar. [7122.] Kong CHRISTIAN IV. befaler sin Secretair Friderich Günther at forandre et Brev til Kongen af Frankrig angaaende Silkehandelen. — *Fride:*, den 31. Janu: (Tydsk.)

Nye Danske Magazin. I. B. S. 219—220. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 390.

4. Febr. [7123.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf, at Fru Kirstine fuldkommen er falden i Unaade og sendt til Fyen; hun beskyldes for at have anvendt Trolddom mod Kongen, hvilket hun skal have lært af den i Hamborg afdöde Hendrich Becker; der bliver ikke længere bedet for hende i Kirkerne; endvidere melder han, at Prindsen skal have Bestyrelsen af Holsten. — *Hellsingeöhr*, den 4. Februarij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 159—161.

5. Febr. [7124.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Frederik Urne angaaende Ombygning af den af Kongen indrettede "Hönseovn" (til Udrugning af Hönseæg.) — *Frederichsborg*, den 5te Februarii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 390—391.

[7125.] Kong CHRISTIAN IV. befaler sin Secretær Günther at tilskrive Hr. Detloff Randtzou, at han skal tilholde Marskbönderne i Marts Maaned at foretage det ved tvende Digebrud "in der Wiildtnusz" (ved Glückstadt) foranledigede Arbeide; og ligeledes at tilskrive Greven af Skowenburch om Udbedringen af et andet Brud. — *Ibstrub*, den 7. Febru. (Tydsk.) 1630. 7. Febr.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 220. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 391.

[7126.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederik Urne, af Hovmesterinden at erfare Aarsagen til Fru Kirstine Munks hurtige Afreise og at bringe det til Papir. — *Friderichsborg*, den 19de Februarii. 19. Febr.

P. F. Suhms Nye Saml. 1. B. S. 106. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 391—392.

[7127.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Frederik Urne, at den af Hofmesterinden givne Forklaring angaaende Fru Kirstine Munk ikke er fuldstændig. — *Friderichsborg*, den 20. Februarii. 20. Febr.

P. F. Suhms Nye Saml. 1. B. S. 106. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 394.

[7128.] Kong CHRISTIAN IV. indstævner Torben Gabrielszen til Krenckerup for Danmarks Riges Raad til förste almindelige Herredag den 24. Mai förstkommende, i Anledning af hans Dom af 20. October 1627 som Landsdommer i Fyen, hvorved han i en Trolddomssag mod Lambheigne af Syderstopell havde kjendt Odense Byes Nævningsmænds Ed magteslös. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 22. Februarij. 22. Febr.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 242—243.

[7129.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling for Laugmand Gisle Haagensens Börn at maatte gifte sig med deres Beslægtede i tredie Led. — *Kiöbenhavn Slot*, den 22. Februarii. 22. Febr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 356—357.

[7130.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Indbyggerne i Skaane, at han har forordnet Erik Krabbe til Veybyvad til Landsdommer i Skaane. — D. 25. Febr. 25. Febr.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 126.

[7131.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Kong Gustav Adolf, hvori bl. a. omtales, at den engelske Gesandt om nogle Dage agter at begive sig til Danmark. — *Elbingen*, dhen 28. Februarij. (Svensk.) 28. Febr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 64—72.

[7132.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS's Beretning til Kong Gustav Adolf, om sin Audients hos Kongen af Danmark paa Frederiksborg, fornemmelig angaaende de projecterede Betingelser for en Fredslutning mellem Sverrig og Keiseren. — Udateret. (Svensk.) init. Martii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 163—170.

[7133.] Kong CHRISTIAN IV. befaler sin Secretær Günther at paalægge "Landkanseleren" at begive sig til Hr. v. Ey:[ben] og bede ham at söge at bevæge Huset Zelle til at reassumere den ved Kammerretten vundne Sag angaaende fri Seilads paa Elben; ligeledes befaler han ham at sammensöge alt vedkommende Sagen mellem Prinds Christian og Rhingreven, og forfatte en Instruction for den, der skal forhandle denne Sag for Krigsretten. — *Rossenburch*, den 1. Martii. (Tydsk.) 1. Martii.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 220—221. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 394.

1630. 1. Martii. [7134.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev, at de Kramhandlere i Kjöbenhavn, som agte at leie Boder i Börsen, der er sin Fuldendelse nær, skulle melde sig hos Statholderen i Kjöbenhavn, Frantz Rantzau til Rantzausholm. — *Hafniæ*, den 1ste Marts.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 37.

2. Martii. [7135.] BOELL ANDERS DATTERS, sal. Wellum Dops, Begjering til Capitlet ved Roeskilde Domkirke om at indstævne hendes Testamentarius Augustinus Sandt, der ikke havde aflagt Regnskab for hendes Naadsens-Aar. — *Kiöbenhauffuenn*, denn 2. Martij.

P. F. Suhms Saml. 1. B. 3. H. S. 121—125.

4. Martii. [7136.] BORCKART RUD og ERIK STEENSEN paa Jochum Grabows Vegne udtage Stævning mod Landsdommeren Holger Bilde til Oelstrup, "anlangende hvis Opbydelse Fru Anne, Eustachius v. Thienens til Sandbygaard, haver oppebudt til Hans Mandixen i Kjöbenhavn", og den Dom Landsdommeren havde dömt mellem Fru Anne og Hans Mandixen. — *Hafniæ*, d. 4. Martii.

Udt. i Vedel Simonsen, Efterr. om de danske Ruder. 2. H. S. 224—225.

4. Martii. [7137.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Lehnsmanden paa Island, Holger Rosenkrantz, at overlægge med Geistligheden og de Fornemste paa Island, hvorledes de af Tyrkerne bortförte Personer kunde udlöses af Fangenskab. — *Hafniæ*, 4. Martii.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 72. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 357—358.

6. Martii. [7138.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS melder Kong Gustav Adolf, at han endnu ikke har erholdt Kongen af Danmarks Resolution "om condicionerne, som dhe här på dehres sijdha skulle foreslå"; han troer nu ikke, at Fru Kirstines Unaade er saa stor, som det först syntes; hendes Moder er hos Kongen, og kjörer ud med ham; det var at önske, at hun kunde komme i sin forrige Stilling, for at man af hende kunde erfare, hvad ingen anden vilde aabenbare. — *Hellssingeöhr*, denn 6. Martij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 170—172.

7. Martii. [7139.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Cantsleren at tilsige et Par af Professorerne til paa Slottet i Kjöbenhavn at holde en latinsk Prædiken de paafölgende Onsdage over en opgiven Text af "Fader vor". — *Frede:*, den 7. Martij.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 221. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 395.

13. Martii. [7140.] Kong CHRISTIAN IV. tilmelder Bispen af Aarhusz Stift, at han havde overgivet Boller og Rossenuold til Fru Kyrsten [Munk] og sender ham Copie af det Brev, hvorved han paalægger hendes Moder Fru Ellen [Marsvin] at overdrage hende Gaardene. — *Rossenborrig*, den 13. Martij.

O. Bang, Saml. af nyttige Materier. 3. St. (1. B.) S. 326—327. Nye Danske Magazin. 1. B. S. 221—222. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 395—396.

18. Martii. [7141.] Kong CHRISTIAN IV. tillader, at Sognepræsten i Woore for en vis Afgift aarlig maa bekomme noget Provstekorn, som tilkommer Superintendenten i Aarhuus Stift, af Rougsöe Herred, "naar den, det nu haver, kommer af dermed." — *Kiöbenhavn Slot*, den 18. Martii.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 439—440.

19. Martii. [7142.] Kong CHRISTIAN IV.s Udkast for sin Secretær Frederik Günther til en Instruction for [Oberstlieutenant] Enhaussen, hvorefter denne hos Wallenstein skal forhandle

om Hertugerne af Meklenborgs Restitution, om Stridighederne med Hamborg om Elbtolden, og om Grev Waldemar Christians Ansættelse i keiserlig Tjeneste. — I et særskilt Tillæg skriver Kongen om et Brev, der skal sendes til Hamborg, samt hvorledes Enhaussen skal optage et muligt Forslag af Wallenstein om Hertug Wldrichs Overtrædelse fra Generalstaternes Tjeneste i den keiserlige Armee. — 19. Martii. (Tydsk.) 1630. 19. Martii.

Nye Danske Magazin. I. B. S. 222—223. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 396—398.

[7143.] Den svenske Resident Johan Fegræus tilmelder Kong Gustav Adolf, at man har underrettet ham om, at Wallenstein har tilkjendegivet Kong Christian IV., at han er villig til at begynde Fredsunderhandlingerne med Sverrig i Dantzig, men önsker dem udsatte en Maaneds Tid; da de fra svensk Side Kongen meddeelte Fredsvilkaar ikke vandt dennes Bifald, havde Fegræus opfordret til at opstille andre, men Christian IV. undslaaer sig herfor, med mindre han skriftlig desangaaende anmodes af Kongen af Sverrig; han beretter om den Iver, hvormed den danske Orlogsflaade forøges med nybyggede Skibe. — *Kiöpenhamhn*, den 19. Martij. (Svensk.) 19. Martii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 172—176.

[7144.] Oluf Ibsen, Raadmand i Horsens, giver et Pantebrev paa 180 Rdl. til Horsens Byes Kirke, Skole og Huusarme. — *Horsens*, den 20. Mart. 20. Martii.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 169—170.

[7145.] Kong Christian IV. melder de tilstedeværende Medlemmer af Rigsraadet, at Grunden, hvorfor han har ladet dem sammenkalde, var, at man maatte söge at bevæge Keiseren til at restituere Hertugerne af Meklenborg, inden de Svenske muligen gjorde dette til Basis for Tractaten til Dantzig; hvis det nemlig skulde synes, at Sverrig aftruede Keiseren de Meklenborgske Herrers Restitution, vilde Sverrig blive Herre i Östersöen, og et Fredsbrud med dette Rige, som ikke vilde udeblive, vilde under saadanne Omstændigheder være mere farligt; herover forlanger han deres Betænkning. — *Frede:*, den 21. Martij. 21. Martii.

Nye Danske Magazin. I. B. S. 223—224. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 398—400.

[7146.] Kong Christian IV.s Befaling til Secretæren Friderich Günther angaaende Ziffre og Instructioner til Axell Arenfeldt og Enhaussen, til Brug ved deres Sendelser. — *Fride:*, den 23. Martij. (Tydsk.) 23. Martii.

Nye Danske Magazin. I. B. S. 255. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 400.

[7147.] Kong Christian IV. forlehner Erik Krabbe med Helne Kirke og Frosteherred i Henrik Gyldenstjernes Sted. — D. 24. Marts. 24. Martii.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. H. S. 126.

[7148.] Kong Christian IV. befaler Frederik Urne at lade Muurmesteren Jörgen Befver gjöre Overslag over forskjelligt Arbeide ved Frederiksborg Slot. — *Frederichsborg*, den 25de Martii. 25. Martii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 401.

[7149.] Befalingsmand Jens Juells Ordre til Fogden Hans Davidsön, at lade Skatteregistret i Sundfjord-Lehn fuldföre, samt at besörge et betydeligt Qvantum Tömmer til Bergenhuus Slots Bygning. — *Bergenhus*, den 26de Martii. 26. Martii.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 491—495.

1630. 27. Martii. [7150.] Kong Christian IV. befaler Jörgen Urne at undersöge noget Gods i Haasted, Österlöf, Sönderup, Sönder Opmadinge og Kilkested i Villandsherred, som Henrik Gyldenstjerne havde forlangt til Magelæg. — *Kjöb.*, d. 27. Marts.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 126.

27. Martii. [7151.] Kong Christian IV.s Anordning angaaende Södefensionen i Norge, samt de Rederne givne Privilegier. — *Copenhagen*, den 27. Martij.

Udt. i J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 659—660.

28. Martii. [7152.] Kong Christian IV.s aabne Brev, hvorved Udförsel af Egetömmer fra Norge forbydes, ligesom ogsaa Udförsel med fremmed Skib af forskjelligt andet Skibsbygningstömmer. — Den 28. Martij.

Udt. i J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 660—661.

29. Martii. [7153.] Kong Christian IV. giver, funderer og perpetuerer, "til den Ordinantses Brug, som om de Fattiges Underholdning i Kjöbenhavn gjort er", trende sine og Kronens Vaaninger og Boder i Silkegaden i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhafn Slot*, d. 29. Martii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 287.

29. Martii. [7154.] Kong Christian IV.s Fundats for Hilleröd latinske Skole. — *Friderichsborg Slott*, dend 29. Martii.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 169—171. P. Bendtsen, Efterr. om den lærde Skole i Frederiksborg. S. 13—18. F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. 1. H. Bil. S. V—VII.

30. Martii. [7155.] Kong Christian IV.s Stævning til Borchart Rud til Sæbygaard angaaende "nogle Tavler og Ord", han i sin Sognekirke skal have ladet opsætte, og som ikke skulle overeensstemme med Religionen, som den her i Landet prædikes. — *Hafniæ*, d. 30. Martii.

Udt. i Vedel Simonsen, Efterr. om de danske Ruder. 2. H. S. 225.

31. Martii. [7156.] De Hamborgske Gesandters Forestilling for Kong Christian IV. for at bevæge ham til at afskaffe den ved Glückstadt paalagte nye Told og tillade fri Passage paa Elben. — Den 31. Martii. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 34—37. (Dat. angives S. 2.) Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 205—206.

4. Aprilis. [7157.] Kong Christian IV. foreslaaer de i Haderslev forsamlede Medlemmer af Rigsraadet at holde 5 til 10 Skibe om Sommeren i Östersöen for at forhindre de Svenske, som han dog ikke ligefrem vil erklære Krig, i at erholde Herredömmet der, og begjerer deres skriftlige Betænkning desangaaende. — *Hadersleff*, den 4. Aprilis.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 255—256. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 401—402.

6. Aprilis. [7158.] Kjöbenhavns Magistrat tilstaaer at have modtaget af Kongens överste Renteskriver Christopher Jfuersen 23157 Rdl. 24 Sk. Danske, hvilket var Belöbet af de Tavlepenge, som paa Renteriet vare annammede og paa Rente udsatte, og som Kongen havde givet til en ny Indretning af Fattigvæsenet i Kjöbenhavn; hvorhos Magistraten forpligter sig til at svare til denne Sum, og lade Renten uddele efter Fundatsen. — *Kiöbenhafn*, dend 6. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 288—290.

10. Aprilis. [7159.] Kong Christian IV.s Forordning angaaende Ansættelsen af den almindelige Landskat i Syd-Ditmarsken. — *Glückstadt*, den 10ten April. (Tydsk.)

N. Falck, Staatsb. Mag. 10. B. S. 284—288.

[7160.] Kong Christian IV. underretter Cantsleren og Statholderen om, at nogle Gesandter vare komne fra Hamborg for at besvære sig over den paalagte Told, og befaler strax at afsende de til Elben bestemte Skibe, men at lade de til Östersöen bestemte vente til hans Ankomst. — *Glyckstadt*, den 14. Aprilis. 1630. 14. Aprilis.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 256. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 402—403.

[7161.] Fru Kirstine Munk beder Mr. Morten Madsön at komme til hende næste Dag og medtage Puder og Lagner, "for her er lidet at ede, og intet at lege paa." — *Boller*, den 14. Apr. 14. Aprilis.

O. Bang, Saml. af nyttige Materier. 3. St. (1. B.) S. 327—328.

[7162.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Friderich Günther om Underhandlinger angaaende Handel og Skibsfart med Spanien. — *Glyckstadt*, den 17. Aprilis. (Tydsk.) 17. Aprilis.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 268. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 408.

[7163.] Borgemestere og Raad i Hamborg klage til Keiser Ferdinand II. over Kong Christian IV., der imod Rigets Constitutioner og Stadens Privilegier lægger Hindring i Veien for den frie Handel paa Elben ved at anholde de Skibe, som seile forbi Glückstadt, og affordre dem en höi Told. — Den 17. April. (Tydsk.) 17. Aprilis.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 119—123.

[7164.] De Hamborgske Gesandter Vincent Möller, Jochim Wichman og Johann Brandt andrage for Kong Christian IV., at de paa Elben anholdte Skibe maae frigives, og at den frie Handel ikke maa hindres ved Affordring af Told i Glückstadt, hvortil Kongen ikke er berettiget. — Overgivet *"zur Glückstatt*, im anfang desz April." (Tydsk.) 19. Aprilis.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 38—40. Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Lij—Liij. Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 207—208. (med Angivelse af Datum: den 19. April.)

[7165.] Kong Christian IV.s Resolution paa Hamborgernes Andragende om Afskaffelse af den i Glückstadt fordrede Told, hvori Kongen erklærer ikke at have til Hensigt at oprette nogen ordentlig Told paa Elben, men kun at sætte Grændser for Hamborgernes egenmægtige Fremgangsmaade med Hensyn til Tolden, hvorved Kongens Undersaatter lide Skade. — *Glückstatt*, den 20. Apr. (Tydsk.) 20. Aprilis.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 40—43. Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Liiij—Mj. Extract i Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. Lj. Ligeledes i Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 208. 4. Th. S. 760. *Dansk* Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. 2. D. S. 762—763.

[7166.] Den svenske Resident Johan Fegræus beretter til Kong Gustav Adolf om den franske Gesandt Charnace's Bestræbelser for Oprettelse af et Forbund mellem Frankrig og Sverrig; han har fortalt ham, at den danske Cantsler har meddeelt ham, at Keiseren er sikker paa, at Forhandlingerne i Dantzig ville före til en god Ende, og kan ikke forstaae den store Interesse, som man i Danmark viser, for at dette kan skee; han melder, at Kongen af Danmark nylig har ladet sin Sön med Wibeke döbe, og at denne Fru Kirstines forrige Pige holdes i stor Ære. — *Hellssingeör*, den 21. Aprilis. (Svensk.) 21. Aprilis.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 176—179.

1630. [7167.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG söge i Skrivelse til Kongen af
23. Aprilis. Danmark at eftervise dennes Mangel paa Berettigelse til den af ham fordrede Told paa Elben, samt at godtgjöre det ugrundede i hans Klager over Paalæg af ny Told i Hamborg. — Den 23. Aprilis. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 43—53. Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Mj—Niij. Extract i: Mater. zur Statistik der Dän. Staaten. 3. B. S. 330—331.

23. Aprilis. [7168.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG berette Keiser Ferdinand II. de af dem foretagne Skridt i Anledning af Striden med Kongen af Danmark og bede om at maatte communiceres dennes Klage over dem til Keiseren, for at de nærmere kunne imödegaae den. — Den 23. Aprilis. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 124—126.

24. Aprilis. [7169.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG söge at oplyse Keiseren om den egentlige Oprindelse til deres Tvist med Kongen af Danmark, hvorfor de sende de deres Gesandt i Kjöbenhavn i September 1628 overgivne Gravamina, hvoraf sees, at Kongens Ugunst mod dem skriver sig fra deres Lydighed mod Keiserens Befalinger under dennes Krig mod Kongen. — Den 24. Aprilis. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 126—129.

24. Aprilis. [7170.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS's Beretning til Kong Gustav Adolf angaaende hans Forhandlinger med den franske Gesandt Charnace om et Forbund mellem Frankrig og Sverrig, samt om denne Gesandts Yttringer med Hensyn til Underhandlingerne i Dantzig, at Wallenstein selv havde erklæret ham, at han vilde restituere Stæderne i Meklenborg og paa Sökysten i deres forrige Frihed, hvorfor Kongen af Danmark og Hansestæderne skulde cavere. — *Helsingör,* den 24. Aprilis. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 181—187.

25. Aprilis. [7171.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Friderich Günther, hvori han yttrer sin Tilfredshed med, at Hamborgerne have paaberaabt sig den Bestemmelse i Tractaten til Lübeck, at Alt, hvad der var forefaldet i den nys forlöbne Krig, skulde være aldeles magteslöst, da de just under Krigen havde erhvervet det Privilegium, som fortrædigede Kongen. — *Glyckstadt,* den 25. Apri: (Tydsk.)

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 286—287. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 408—409.

26. Aprilis. [7172.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Borgemestere og Raad i Hamborg, hvori han söger at modbevise det af dem i en Skrivelse af 23. April anförte angaaende Kongens formeentlige Uberettigelse til at öve Retorsion mod Hamborg ved at kræve Told paa Elben. — *Glückstatt,* den 26. April. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 53—57. Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Niij—Oj.

29. Aprilis. [7173.] Skrivelse fra BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG til Kong Christian IV., hvori de söge at forsvare sig mod dennes Beskyldninger i Skrivelse af 26. Apr., hvilke skulle have bevæget ham til en Retorsion ved at paalægge ny Told i Glückstadt. — Den 29. Aprilis. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 78—91.

[7174.] Notarial-Instrument over en edelig Deposition af de hamborgske Toldskrivere JOACHIMUS FREYTAG og JOHANNES HESTERBERGK, angaaende, hvorvidt der i Hamborg blev taget Told af dem, som vare forsynede med kongelig dansk Pas. — *Hamburgk*, den 29. Monatstag Aprilis. (Tydsk.) 1630. 29. Aprilis.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 81—87.

[7175.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG anmelde for det Churfyrstelige Collegium de af Kong Christian IV. gjorte Skridt til en fuldkommen Standsning af den frie Handel paa Elben, hvorfor de have maattet træffe Modforanstaltninger for at hindre deres Stads totale Ruin; de bede Collegiet at söge at formaae Kongen til at afstaae fra sin ulovlige Fremgangsmaade. — Den 30. Aprilis / 10. Maij. (Tydsk.) 30. Aprilis.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 133—136.

[7176.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA's Betænkning over en af Kong Gustav Adolf tilsendt Memorial, bl. a. (10. Punkt) om Forholdet til Danmark og under hvilke Eventualiteter det vilde være raadeligt at bryde Freden med dette Rige. — *Fischhausen*, then 30. Aprilis. (Svensk.) 30. Aprilis.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 168—200.

[7177.] Kong CHRISTIAN IV. sender Friderich Günther Udkast til et Memorial: at de Betingelser, hvorunder Hamborgernes Privilegier ere givne, (Befordring af den frie Handel og Afholdelse af Fribyttere fra Elben), ikke ere overholdte, ligesaalidet som den Bestemmelse, at ingen Fæstning maa anlægges ved Elben. — Udateret. (Tydsk.) Aprili?

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 449—450.

[7178.] Kong CHRISTIAN IV.s Anmodning til Hansestæderne Lübeck og Bremen om ikke at understötte Hamborgerne under de mellem Kongen og dem verserende Tvistigheder. (Tydsk.) initio Maji.

Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 209.

[7179.] POVEL JENSEN KOLDING, Sognepræst og Forstander paa Herlufsholm, skjenker i Anledning af Freden med Keiseren, 100 gode hele enkende Rigsdaler til fattige vanföre Stakkarle i Herlufsholms Sogn, saaledes at Renten uddeles hver Michels-Dag. — *Herluffsholm*, Först vdj May-Maanet. initio Maji.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 87—88.

[7180.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf, om den Told, som Kongen af Danmark har begyndt at indkræve paa Elben og om Anledningen dertil; om Hamborgernes Bestræbelser ved Hansestæderne og Staterne for at hindre dette; efter Sigende vil Kongen af Danmark ikke give Hamborgerne Audients, med mindre de affordre den hollandske Agent Aitzema 10000 Rdl. og nogle Clenodier, som Fru Kirstine skal have deponeret hos ham; dette troer han dog ikke, da Fru Kirstine just ikke synes at være i saa stor Unaade, eftersom hun frit holder Huus paa en af sin Moders Gaarde i Jylland, m. m. — *Hellssingeör*, den 1. Maij. (Svensk.) 1. Maji.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 188—192.

[7181.] Tyge Brahes Söster, SOPHIA BRAHE, erkjender Tyge Brahes Börn for ægte Börn og hans retmæssige Arvinger og deres Moder for hans ægte Hustrue. — *Im Königreich Dennemarck*, den dritten May. (Tydsk.) 3. Maji.

Danske Magazin. 2. B. S. 367—368.

1630. 4. Maji. [7182.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG tilmelde Keiser Ferdinand II., at de, da Kongen af Danmark ikke har villet tage Hensyn til deres Forestillinger, have sat sig i Forsvarsstand mod ham; de opfordre imidlertid Keiseren til at söge at bringe Kongen til at ophæve den nye Told, restituere de allerede hævede Toldpenge og frigjöre Handelen paa Elben overeensstemmende med Rigets Constitutioner, eller ogsaa at lade Sagen afgjöre ved Kammerretten. — Den 4. Maij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 130—133.

5. Maji. [7183.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG, deres Befaling til Raadmand Erich Wordenhoff om at tiltale og afstraffe de Skippere, som skulle have viist Despect mod det kongelige Flag paa de erobrede danske Skibe, og som ligeledes skulle have begaaet Plyndringer iland. — Den 5. Maij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 94—95.

5. Maji. [7184.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG underrette Hertug Frederik af Holsten om de med Kongen af Danmark stedfindende Tvistigheder og om deres frugteslöse Forhandlinger med ham, hvorhos de bede Hertugen om at söge at formaae Kongen til at afstaae fra hans den frie Handel hæmmende Foranstaltninger. — Den 5. Maij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 95—97.

7. Maji. [7185.] Notarial-Instrument over edelige Depositioner af 32 SKIPPERE FRA HOLLAND, EMBDEN, HAMBORG, BREMEN O. FL. ST., angaaende den i Glückstadt krævede og betalte Told, afgivne i *Hamborg*, den 29. og 30. April, samt 1., 3., 4. og 7. Mai. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 57—78.

7. Maji. [7186.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS beretter til Kong Gustav Adolf, at Hamborgerne have begyndt Fjendtligheder mod Kongen af Danmark og borttaget 3 af hans Skibe ved Glückstadt. — *Hellssingeör*, den 7. Maij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 193—195.

9. Maji. [7187.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG bevidne Hertug Frederik (i Svar paa Skrivelse af 6. Mai) deres Inclination til Fred, og underrette ham om, at de lade udarbeide en Deduction af Tvisten med Kongen af Danmark, som om faa Dage vil kunne blive ham tilsendt. — Den 9. Maij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 98—100.

10. Maji. [7188.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Rigsraadets Betænkning i Anledning af de overordentlige Udgifter, som Flaadens Udrustning medförer, ligesom ogsaa Bygningen paa S. Anne Broe, og om der skal foretages Reparation paa Huset Croneborrig, samt om Fuldförelsen af Christianstad, Christianopell, Naskou og andre Fæstninger. — *Glyckstad*, den 10. Maij.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 287—288. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 409—411.

12. Maji. [7189.] Kong CHRISTIAN IV. begjerer Rigsraadets Betænkning, hvorledes man bedst skulde benytte General-Staternes Misfornöielse over Kongen af Sverrigs Indskrænkning af Handelen i Östersöen for at oprette en Confoederation med dem. — *Glyckstadt*, den 12. Maij.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 288. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 411—413.

12. Maji. [7190.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG forsvare sig for Hertug Frederik af Holsten angaaende nogle Excesser, som skulle være udövede af Hamborgske Söefolk, og bede

Hertugen at formaae Kongen af Danmark til at ophöre med den hæftige Skyden paa de Hamborgske Skibe samt med Opförelsen af Skandser ved Stör; tillige sende de deres Defensions-Skrift, som de dog endnu ikke agte at publicere. — Den 12. Maij. (Tydsk.) 1630. 12. Maji.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 100—102.

[7191.] Kong Christian IV. befaler Gubernator [i Glückstadt, Chr. Pentz,] og Secretær Friderich Günther at modtage Creditivet af Stæderne Lybeck og Bremens Gesandter, men tilkjendegive dem, at Kongen ikke kan underhandle med dem angaaende Hamborg, förend denne Stad har udleveret de rövede Skibe. — *Glyckstadt*, den 13. Maij. (Tydsk.) 13. Maji.

Nye Danske Magazin. I. B. S. 319. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 414—415.

[7192.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til Kong Gustav Adolf, hvori bl. a. med Hensyn til Fredsunderhandlingerne omtales, at den keiserlige Gesandt Hr. Carl Hannibal af Donaw allerede i over 5 Uger skal have ventet de svenske og danske Commissarier i Dantzig. — *Elbingen*, dhenn 13de Maij. (Svensk.) 13. Maji.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 89—104.

[7193.] Gesandterne fra Lybeck og Bremen, Otho Tancke, Heinrich Wedenhoff, David Gronow og Conrad Eden, beklage for Kong Christian IV. de mellem ham og Hamborgerne opstaaede Tvistigheder og andrage paa, at de ved venskabelig Underhandling maae bilægges. — *Glückstadt*, den 14. Maij. (Tydsk.) 14. Maji.

Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Oij—Oiiij.

[7194.] Kong Christian IV.s Svar til Stæderne Lybeck og Bremens Gesandter, hvori han tilkjendegiver sin Beredvillighed til at underhandle om Bilæggelsen af Tvistighederne med Hamborg, dog först efterat en restitutio ablatorum fra Hamborgernes Side har fundet Sted. — *Glückstat*, den 14. Maij. (Tydsk.) 14. Maji.

Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Qij—Qiij.

[7195.] Den svenske Resident Johan Fegræus tilskriver Rigsraad Per Baner, at 10 danske Orlogsskibe med 3 Galeier, som vare afgaaede til Elben, atter for Söskade vare komne tilbage til Kjöbenhavn for at repareres, men skulle snart löbe ud igjen; han beretter om Hamborgernes videre Foretagender paa Elben og om den Fare, som truer de Danske, da Flaaden er slet bemandet, og man mangler Penge; Hamborgernes mandige Resolution er kommen uventet. — *Hellssingeör*, dhen 14. Maij. (Svensk.) 14. Maji.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 195—198.

[7196.] Keiser Ferdinand II. befaler Kammerretten i Speyer, uden Hensyn til den af Kongen af Danmark og Hertugerne af Holsten fordrede Revision, ufortövet at skride til Execution af Dommen af 6. Juli 1618, hvorved Hamborg erkjendes for en fri Rigsstad. — *Wien*, 25. Maii. (Tydsk.) 15. Maji.

P. A. Oldenburger, Limnæus enucleatus. P. II. Addit. p. 230—231.

[7197.] Borgemestere og Raad i Hamborg bevidne Hertug Frederik af Holsten deres Beredvillighed til Fred og bede ham at vedblive at anvende sin Indflydelse; de love at afholde sig fra alle uforsvarlige Attentater, men erklære at være nödsagede til at söge at holde Skibe borte fra Glückstadt, da Kongen af Danmark vedbliver at hindre den frie Handel paa Elben. — Den 17. Maij. (Tydsk.) 17. Maji.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 102—103.

1630. 17. Maji. [7198.] Kong Christian IV. overdrager Oberstlieutenant Oinhausen at söge Leilighed til paa Reisen at erfare, om Daniel Bartel v. Plesse hos Landgreven af Darmstadt skulde have Lyst til at træde i Kongens Tjeneste for at bestyre Cancelliet. — *Glyckstadt*, den 17. Maij. (Tydsk.)

Nye danske Magazin. I. B. S. 320. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 415.

c. 17. Maji. [7199.] Kong Christian IV. sender Friderich Günther Udkast til en Instruction for Oberstlieutenant Morits Herman v. Oynhausen, der skulde afgaae til General Tilly, for at forlange dennes Bistand i Striden med Hamborg. — Udateret. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 415–416.

20. Maji. [7200.] Kong Christian IV. sender Cantsleren og Statholderen nogle fra Axel Arnfeldt i Holland ankomne Breve; han omtaler Striden med Hamborg, og forlanger Efterretninger om de Svenskes Tog i Tydskland; han melder om en Samtale, han havde havt med den engelske Gesandt Roe angaaende Mödet i Dantzig, samt at Kongen i Sverrig havde tilbageviist denne Gesandts Creditiv. — *Glyckstadt*, den 20. Maji.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 416—417.

21. Maji. [7201.] Borgemestere og Raad i Hamborg bevidne Stæderne Lybeck og Bremens Gesandter deres Erkjendtlighed for deres Bestræbelse for at bilægge Striden mellem Hamborg og Kongen af Danmark, forsvare deres Handlemaade, og angive de Betingelser, under hvilke de ere rede til Forlig. — Den 21. Maij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 106—113.

27. Maji. [7202.] Keiser Ferdinand II.s Commission til Grev Johan Tserclaes von Tilly, enten selv eller ved Subdelegerede at söge at mægle Forlig mellem Kongen af Danmark og Staden Hamborg. — *Welst*, den Sechsten Junij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 178—180.

27. Maji. [7203.] Keiser Ferdinand II. notificerer Borgemestere og Raad i Hamborg, at han har committeret Grev von Tilly til, selv eller ved Subdelegerede, at mægle i Striden mellem Hamborg og Kongen af Danmark. — *Wien*, den Sechsten Junij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 180—181. — I et af de tvende sidstanförte Documenter maa der være en Urigtighed i Dateringen; Welst (u. Tv. Wels i Hausruck-Kredsen ved Floden Traun) ligger nemlig henved 24 Miil fra Wien, saa det er lidet sandsynligt, at Keiseren kan have udgivet Breve fra begge disse Stæder paa samme Dag.

27. Maji. [7204.] De intercederende Stæder Lybek og Bremens Gesandter Ottho Tancke, Heinrich Wedenhoff, David Gronow og Conrad Eden forebringe for Kong Christian IV. Hamborgernes Forslag til Afgjörelse af de mellem dem og Kongen værende Tvistigheder. — *Glückstatt*, den 27. Maij. (Tydsk.)

Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Oiiij—Piij.

31. Maji. [7205.] Borgemestere og Raad i Hamborg tilskrive Hertug Frederik af Holsten, at de ville vedblive at vise deres Beredvillighed til Fred med Kongen af Danmark ved at forblive in licitis defensionis terminis, og tilbyde atter Restitution af de erobrede danske Skibe, naar Kongen vil restituere den hævede Told og det beslaglagte hamborgske Gods, standse med at kræve Told paa Elben, samt med at anlægge Skandser ved Elben og overhoved frigive Handelen paa denne Flod. — Den 31. Maij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburg. 1630. S. 104—105.

[7206.] Borgemestere og Raad i Hamborg tilskrive Stæderne Lybek og Bremens Gesandter, at de ikke kunne forandre deres tidligere Betingelser for en Afgjörelse af Stridighederne med Kongen af Danmark, men foreslaae, at Forhandlinger maae indledes mellem begge Parters Deputerede paa et beqvemt Sted, f. E. Utersen eller Wedel. — Den 31. Maij. (Tydsk.) 1630. 31. Maji.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 113—114.

[7207.] Kong Christian IV. befaler sine Raader Hr. Dethloff Rantzow og Henrich Rantzow og Cantsleren D. Theodorus Bussius at tilkjendegive Stæderne Lybek og Bremens Gesandter, at han er beredt til at lade Tvisten med Hamborgerne afgjöre ved udvalgte Arbitri, naar Hamborgerne have restitueret, hvad de have bemægtiget sig. — *Glückstatt*, den 2. Junij. (Tydsk.) 2. Junii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. 136—137. Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Qiij—Qiiij.

[7208.] Borgemestere og Raad i Hamborg tilkjendegive Stæderne Lybeck og Bremens Gesandter, at de ville restituere de danske optagne Skibe og tilbagekalde deres egne Krigsskibe, naar Kongen af Danmark restituerer den hævede Told og det med Beslag belagte hamborgske Gods, standser med at kræve Told paa Elben og at anlægge Skandser ved denne Flod m. m. — Den 2. Junij. (Tydsk.) 2. Junii.

Extract i Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Rj.

[7209.] Johan Greve af Tilly notificerer Borgemestere og Raad i Hamborg, at han har overdraget Oberst Theodoro von Camargo at söge at mægle Forlig i Striden mellem Hamborg og Kongen af Danmark, naar han dertil bliver opfordret. — *Staden*, den 13. Junij. (Tydsk.) 3. Junii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 177—178.

[7210.] Otte Skeel og Marten von der Meeden underrette Rigscantsler Axel Oxenstjerna om deres Ankomst til Dantzig for paa Kongen af Danmarks Vegne at overvære Fredsunderhandlingerne mellem Kongen af Sverrig og Keiseren; de forespörge, naar de svenske Gesandter kunne ventes; den keiserlige har allerede i henved 8 Uger været tilstede. — *Dantzig*, den 4. Junij. 4. Junii.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Mj.

[7211.] Rigscantsler Axel Oxenstjerna lykönsker de danske Gesandter Otte Skeel og Marten von der Meeden til deres Ankomst til Dantzig, og meddeler, at han i disse Dage fra Sverrig er underrettet om, at de svenske Deputerede til Fredsunderhandlingerne ere færdige til at gaae til Seils med förste gunstige Vind. — *Elbingen*, den 5. Junij. (Svensk.) 5. Junii.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Mj—Mij.

[7212.] Borgemestere og Raad i Hamborg tilkjendegive Stæderne Lybek og Bremens Gesandter deres Beslutning i Anledning af Kongen af Danmarks Resolution af 2. Junii at indvillige i at lade de danske Skibe og det danske Gods, som de have i deres Magt, bringe ad locum intermedium, naar Kongen ved sit Ord vil love inden en vis Tid at restituere de hamborgske Skibe og opfylde de gjorte Fordringer til Handelens Frigivelse paa Elben. — Den 5. Junij. (Tydsk.) 5. Junii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 137—142.

[7213.] Den svenske Resident Johan Fegræus beretter til Kong Gustav Adolf om Rigsdagen i Kjöbenhavn, hvor mange Sager udsættes til Kongens Ankomst, da Parterne 6. Junii.

1630. ikke önske at stille sig for Prindsen, samt om de her herskende Meninger om Kongen af Sverrigs
6. Junii. Foretagender i Tydskland og Frygten for Udvidelsen af hans Magt. — *Hellssingeör*, den 6. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 198—201.

7. Junii. [7214.] Rigscantsler Axel Oxenstjerna sender den kgl. Secretær Johannes Nicodemi til de danske Gesandter Otte Skeel og Marten von der Meeden med Anmodning om at komme et Par Dage over til Elbingen for at tale med Cantsleren om adskilligt Fredsunderhandlingerne vedkommende. — *Elbingen*, den 7. Junij. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Mij.

8. Junii. [7215.] Rigsraadets Forestilling til Kong Christian IV., hvorved det i Anledning af "denne Uro, som paa Elben er begyndt", indstændigen fraraader ham at indlade sig i nogen Krig, og beder ham ikke "undslaae hvis fredelig Forslag, som paa de Hamborgers Vegne gjöres." — *Kiöbenhaffn*, den 8. Junii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 413—414.

12. Junii. [7216.] De danske Gesandter Otte Skeel og Martin von der Meeden undskylde for Rigscantsler Axel Oxenstjerna, at de for at undgaae den keiserlige Gesandts Suspicion ikke personlig kunne begive sig til ham; de tilkjendegive deres Misfornöielse over de svenske Gesandters Udeblivelse; de ansee det ikke for raadeligt, at forlægge Forhandlingerne til et andet Sted, og meddele, at den keiserlige Commissarius har Fuldmagt af Keiseren selv, og ikke af Hertugen af Friedland. — *Dantzig*, den 12. Junii.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Mij—Miij.

14. Junii. [7217.] Oberst Theodoro de Camargo underretter Borgemestere og Raad i Hamborg om, at Grev von Tilly, ifölge det denne meddeelte keiserlige Commissions-Patent, har overdraget til ham at söge at befordre et Forlig mellem Hamborg og Kongen af Danmark, og udbeder sig deres Forslag til Udförelsen af dette Hværv. — *Staden*, 24. Junij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 182—183.

14. Junii. [7218.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Svar til de danske Gesandter Otte Skeel og Martin von der Meeden, at han ikke kunde indsee, hvorledes hans Önske at tale personlig med dem kunde give den keiserlige Gesandt Anledning til nogen Suspicion, da deres Egenskab som Interponenter maatte tillade dem uden nogen Suspicion at besöge begge Parter; han udvikler Grundene, hvorfor han önskede Underhandlingsstedet forlagt fra Dantzig, og tilföier, at han selv som en af de deputerede Commissarier har Fuldmagt til at forhandle om Præparatoria. — *Elbingen*, den 14. Junij. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Miij—Miiij.

15. Junii. [7219.] M. Jacobus Fabricius senior opfordrer alle Pastores, Kirke- og Skoletjenere, "Kirch-Geschworne und Vollmächtige" til at indgive udförlig Beretning om alle Forhold og Mangler under deres Embede, for at alle vulnera eccleciæ kunne blive helbredede. — *Schleszwigk*, den 15. Junii. (Tydsk.)

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 411—413.

16. Junii. [7220.] Borgemestere og Raad i Hamborg melde Oberst Theodoro de Camargo Modtagelsen af hans Skrivelse angaaende den ham overdragne Interpositions Commission i Striden med Kongen af Danmark, og love at sende en af deres Midte til mundtlig desangaaende at forhandle med ham. — Den 16. Junij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 183—184.

[7221.] Kong Christian IV.s Ordinants for Gouverneuren [i Glückstadt, Chr. Pentz] angaaende Soldaternes Exercering, Mynstring osv. — 18. Junij. (Tydsk.) 1630. 18. Junii.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 320. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 418.

[7222.] Kong Christian IV.s Privilegier, meddeelte den portugisiske Nation af hebraisk Religion, som nu eller i Fremtiden maatte opholde sig i Fæstningen Glückstadt. — *Glückstadt*, den 19. Junii. (Tydsk.) 19. Junii.

Særskilt trykt i Glückstadt 1633. Desuden i: Wieder auffgelegte Privilegia der Portug. Nat. Hebr. Relig. in Glückstadt. 1665. fol. A2—B4. J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 344—350. N. Falck, Neues Staatsb. Mag. 1. B. S. 783—794. Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 110.

[7223.] Kong Christian IV.s Forordning for Söndre-Ditmarsken angaaende insolvente Debitorers Arrest for Gjeld. — *Glückstadt*, den 19. Junii. (Tydsk.) 19. Junii.

Corpus Constit. Regio- Holsat. 2. B. S. 740—743.

[7224.] Borgemestere og Raad i Hamborg, takke Oberst Theodoro de Camargo for hans Bestræbelse for, iflölge den keiserlige Commission, at standse Urolighederne paa Elben, men beklage Kongen af Danmarks Modstand; tillige berette de, at Kongen staaer i Begreb med at opföre nye Skandser ved Elben, for saaledes endmere at beherske denne Ström. — Den 19. Junij. (Tydsk.) 19. Junii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 184—186.

[7225.] Beretning fra et hollandsk Handelscompagnie angaaende den östersöiske og navnlig den muscovitiske Handel. (Heri nogle Notitser angaaende Kornudförselen fra Danmark.) — Op den twintighsten Juny. (Hollandsk.) 20. Junii.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 1042 — 1044.

[7226.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Befaling til Abbedissen i Itzehoe Kloster at afholde sig fra Justits-Sager. — *Glückstadt*, den 23sten Jun. (Tydsk.) 23. Junii.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 405—406.

[7227.] Den tydske Keisers Proposition til det churfyrstelige Collegium i Regensburg, hvori blandt andet udförlig ombandles den i Lybek den 22. (12.) Mai sluttede Fred med Kongen af Danmark, samt den af samme Konge senere tilbudte Interposition til Bilæggelse af Stridighederne med Kongen af Sverrig. — *Regenspurg*, den 3. Julij. (Tydsk.) 23. Junii.

Særskilt trykt samme Aar, 12 Blade. 4to. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 45 – 52.

[7228.] Oberst Theodoro de Camargo beder Borgemestere og Raad i Hamborg at have Taalmodighed nogle Dage, da han endnu ikke har modtaget nogen egentlig Erklæring fra Kongen af Danmark; han lover med Iver at tage sig af Sagen. — *Freyborch*, 3. Julij. (Tydsk.) 23. Junii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 187.

[7229.] Borgemestere og Raad i Hamborg takke Oberst Theodoro de Camargo for hans Löfte med Iver at tage sig af Bilæggelsen af Striden med Kongen af Danmark, og love at afvente hans nærmere Meddelelser. — Den 25. Junij. (Tydsk.) 25 Junii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 188.

1630. 26. Junii. [7230.] Extract af CHRISTEN MIKKELSEN BÖDKIÆR i Torp, hans Testamente, hvorved gives 100 Rdlr. til de tvende Hörere ved Nykjöbing Skole paa Mors. — Den 26. Junii.
Hofman, Fundationer. T. IV. S. 97.

26. Junii. [7231.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne angaaende de i Hönseovnen udrugede Kyllinger, samt om Forsög der skulle anstilles med Æg af Vildænder, Svaner og Kalkuner. — *Frederichsborg*, den 26. Junii.
Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 418.

27. Junii. [7232.] Oberst THEODORO DE CAMARGO melder Borgemestere og Raad i Hamborg, at Kongen af Danmarks Forslag (som han först nu havde erfaret, da det var ham tilsendt under Forsegling til Keiseren) gaaer ud paa, at Hamborgerne skulle strax före deres Krigsskibe tilbage og afholde sig fra alle Fjendtligheder, hvilket Kongen da ligeledes lover at gjöre, og at Sagen derefter henstilles til Keiserens retlige Kjendelse, hvorhos han opfordrer dem til at gaae ind paa dette Forslag. — *Freyborch*, 7. Julij. (Tydsk.)
Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 189—191.

28. Junii. [7233.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG tilskrive Oberst Theodoro de Camargo, at de ansee Meddelelsen af Kongen af Danmarks Forslag af den Importants, at de om nogle Dage ville sende en af deres Midte for desangaaende at tale mundtlig med ham. — Den 28. Junij. (Tydsk.)
Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 191—192.

28. Junii. [7234.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG söge udförlig at begrunde for Stæderne Lybeck og Bremens Gesandter de Betingelser, under hvilke de ere villige til at indgaae Forlig med Kongen af Danmark. — *Hamburg*, den 28. Junij. (Tydsk.)
Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 159—171.

29. Junii. [7235.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Friderich Günther angaaende Udbetalingen af den Hertugen af Mecklenborg tilstaaede Pension. — *Glyckstadt*, 29. Junij. (Tydsk.)
Nye Danske Magazin. 1. B. S. 391. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 419.

29. Junii. [7236.] JOHAN GREVE AF TILLY tilmelder Borgemestere og Raad i Hamborg, at han har substitueret Oberst Theodorus von Camargo til i sin Fraværelse at udföre den ham overdragne Commission at söge Bilæggelse af Striden mellem Hamborgerne og Kongen af Danmark. — *Regenspurg*, den 9. Julij. (Tydsk.)
Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 211—212.

30. Junii. [7237.] Kong CHRISTIAN IV. sender Friderich Günther nogle puncta og beder ham derefter at opsætte en Deduction mod Hamborgerne, der kunde overrækkes de forventede Lybske og Bremiske Deputerede. — *Glyckstadt*, den 30. Junij. (Tydsk.)
Nye Danske Magazin. 1. B. S. 391—392. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 419 (hvor tillige de i Brevet omtalte Klagepunkter ere meddeelte. S. 420—421).

4. Julii. [7238.] Kong CHRISTIAN IV.s Confirmation paa en nedsat Commissions Bestemmelse (Bescheid) af 11 Juni 1630 vedkommende en Tvist mellem Landskriveren i Söndredelen af Ditmarsken og Sogneskriveren i Meldolf Sogn angaaende deres Ret til Beskrivelse af Tingsvidner. — *Glückstadt*, den 4. Julii. (Tydsk.)
Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 697—699.

6. Julii. [7239.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG melde Oberst Theodoro de Camargo, at Stæderne Lybek og Bremens Gesandter ere reiste til Glückstadt, og bede ham intet

at foretage sig i Sagen, förend de have erholdt Kongen af Danmarks Resolution, hvilken da strax skal blive ham communiceret; tillige bede de om Copie af den keiserlige Commission. — Den 6. Julij. (Tydsk.) 1630. 6. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 192—193.

[7240.] Oberst THEODORO DE CAMARGO bebreider Borgemestere og Raad i Hamborg, at de, uagtet Kongen af Danmarks bestemte Erklæring til Stæderne Lybek og Bremens Gesandter, paa ny "zu schimpfflicherm Auffzug der auszgefertigten Käyserlichen Commission" have tilkaldt disses Hjælp, og imidlertid anskaffet Brandskibe og andre Krigsfornödenheder; han trænger derfor paa en hurtig Erklæring angaaende de gjorte Forslag. — *Freyborch*, den 16. Julij. (Tydsk.) 6. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 194—195.

[7241.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA notificerer de danske Gesandter Ankomsten af de svenske Commissarier og tilkjendegiver sit Önske om en mundtlig Conferents for at aftale Præparatoria; han vil ikke gjentage Grundene, hvorfor de Svenske ikke kunne begive sig til Dantzig. — *Elbingen*, den 6. Julij. (Svensk.) 6. Julii.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Miiij.

[7242.] Oberst THEODORO DE CAMARGO opfordrer i Henhold til sin Skrivelse af forrige Dags Dato Borgemestere og Raad i Hamborg til at meddele Overbringeren af Brevet et ufortövet Svar, da han skal gjöre Indberetning til Keiseren og Grev Tilly angaaende Udförelsen af den keiserlige Commission. — *Freyborch*, den 17. Julii. (Tydsk.) 7. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 196.

[7243.] Gesandterne fra Lybek og Bremen, HIERONIMUS SCHABBEL, HEINRICH WEDENHOFF, DAVID GRONOW og CONRAD EDEN andrage for Kong Christian IV. de yderligere Forslag af Hamborgerne til Bilæggelse af deres Tvistigheder med Kongen. — Den 7. Julij. (Tydsk.) 7. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 172—177. Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Piij—Qij.

[7244.] Kong CHRISTIAN IVs. Rescript, hvorved Amtmanden i Flensborg Amt paalægges at paasee, at Steinburger Havn og Geltinger Vig i Nærheden af Flensborg, som pleiede at benyttes som Havne af tydske Handlende til Præjudice for Byens Privilegier og de kongelige Told-Intrader, herefter ikke blive benyttede. — *Flensburg*, 8. Juli. (Tydsk.) 8. Julii.

Brudst. i J. H. a Seelen, Memorabil. Flensburg. p. 218.

[7245.] Kong CHRISTIAN IV. beder Friderich Günther om at sende sig en Copie af Gomargos (ɔ: Theod. de Camargos) Brev. — 8. Julij. (Tydsk.) 8. Julii.

Nye Danske Magazin. I. B. S. 392. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 421.

[7246.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG söge i Skrivelse til Oberst Theodoro de Camargo at afvise Beskyldningen for at ville forhale Udförelsen af den keiserlige Commission til Udjævning af Stridighederne med Kongen af Danmark; de vise, at Stæderne Lybek og Bremen allerede havde sögt at mægle i Striden, förend den keiserlige Commission blev dem bekjendt, og, da disse Stæders Gesandter nu vare hos Kongen, bede de ham at oppebie dennes Svar; tillige erklære de deres Anskaffelse af Brandskibe o. desl. kun at være skeet til nödvendigt Forsvar. — Den 8. Julij. (Tydsk.) 8. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 197—201.

1630. 9. Julii. [7247.] Kong CHRISTIAN IV. beder Friderich Günther i et Brev at takke Gomargo, [Tillys Commissair], fordi han havde underrettet Keiseren om den her herskende forvirrede Tilstand, som Hamborgerne foraarsagede, men tillige bede ham at underrette Keiseren om, at de blokerede Glückstadt til Vands og spærrede al Handel og Vandel mod Rigets Constitutioner. — *Gluckstadt*, 9. Julij. (Tydsk.)

Nye danske Magazin. 1. B. S. 392. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 421.

9. Julii. [7248.] De danske Gesandter OTTE SKEEL og MARTIN VON DER MEDEN beklage i Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, at de ifölge deres Instruction ikke kunne begive sig til ham; de have saavel underrettet Kongen af Danmark som den keiserlige Gesandt om hans Önske at vælge et andet Sted for Dantzig til Fredsunderhandlingerne, men uden at erholde noget gunstigt Svar, hvorfor de beklage, om Forhandlingerne af den Grund ikke skulle komme istand. — *Dantzig*, den 9. Julij.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Nj.

9. Julii. [7249.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Stæderne Lybek og Bremens Gesandter, at han fremdeles er villig til at lade Sagen med Hamborgerne afgjöre ved fredelig Underhandling, naar disse virkelig opfylde deres Tilbud at restituere ablata. — *Glückstatt*, den 9. Julij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 202—204. Remonstration wider die von der Statt Hamburg publicirte defension. 1630. fol. Qiiij—Rj.

10. Julii. [7250.] Rentemestrene JÖRGEN WIND og STEEN BECK tilstaae at have modtaget et til 100 Rdl. vurderet Diamants Smykke, som Fru Birgitte Rosenspar, afgangne Corfits Ruds til Sandholt, havde leveret til Kongen. — *Kjöbh.*, d. 10de Juli.

Udt. i Vedel Simonsen, Efterr. om de danske Ruder. 2. H. S. 193—194.

10. Julii. [7251.] De svenske Commissarier AXEL og GABRIEL OXENSTJERNA, CARL BANER og PER SPARRE undskylde i Skrivelse til de danske Gesandter Otte Skeel og Martin von der Meeden den Opsættelse af Fredsunderhandlingerne, som den sildige Ankomst af endeel af dem har foraarsaget; de beklage, at de under de nuværende Forhold ikke kunne komme til Dantzig, og sende derfor den kongelige Secretær Johannes Nicodemi for om muligt at træffe et Arrangement. — *Elbingen*, then 10. Julij. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Nj—Nij.

11. Julii. [7252.] Oberst THEODORO DE CAMARGO sender Borgemestere og Raad i Hamborg Afskrift af Kongen af Danmarks Erklæring til ham, og opfordrer dem til förstkommende 14/24 Julii at sende Befuldmægtigede til Stade til videre Forhandling. — *Freyborch*, 21. Julij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 204—205.

11. Julii. [7253.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Oberst Theodoro de Camargo, at da Hamborgerne saa lidet respectere den keiserlige Commission, at de have sendt deres Fuldmægtige til Regensburg til Keiseren, vil han selv tage sin Recurs til Rigets Overhoved og sende sine Gesandter til Keiseren. — *Crempe*, den 11. Julij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburg. 1630. S. 205—207.

11. Julii. [7254.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilmelder Kong Gustav Adolf, at han efter Befaling i Audients hos Rigsraadet, og derefter hos Cantsleren og endelig hos Prindsen har gjort disse Meddelelser angaaende Kongen af Sverrigs nuværende Tog i Tydskland,

hvilke ere blevne modtagne med megen Velvillie; skriftligt Svar har han ikke erholdt, da hans Creditiver vare stilede til Kongen af Danmark, der er fraværende. — *Kiöpenhambn*, den 11. Julij. (Svensk.) 1630. 11. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 201—213.

[7255.] Borgemestere og Raad i Hamborg melder Oberst Theodoro de Camargo, at de efter Opfordring ville sende Deputerede til Underhandlingerne i Stade, men undskylde, at disse paa Grund af Tidens Knaphed ikke kunne komme för Dagen efter den berammede Dag, nemlig den 15. Julii. — Den 13. Julii. (Tydsk.) 13. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 207—208.

[7256.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Oberst Theodoro de Camargo, hvori han paa Grund af Hamborgernes vedvarende fjendtlige Foretagender afslaaer Opfordringen til at lade give Möde ved de til den 14. Juli i Stade berammede Underhandlinger. — *Glückstadt*, den 13. Julij. (Tydsk.) 13. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 210—211.

[7257.] Kong Christian IV. beskikker Dr. theol. Johannes Clüverus, forhen Professor i Soer, til Provst og Superintendent i den kongelige Syddeel af Ditmarsken. — *Glückstadt*, den 14. Juli. (Tydsk.) 14. Julii.

J. A. Bolten, ditmars. Gesch. 4. Th. S. 246.

[7258.] Skrivelse fra Borgemestere og Raad i Hamborg til Oberst Theodoro de Camargo, hvorved de meddele Fuldmagt til Syndicus Johan Garmers og Raadmand Henning Matthiesen som Deputerede ved de forestaaende Underhandlinger i Stade angaaende Bilæggelsen af Striden med Kongen af Danmark. — Den 14. Julij. (Tydsk.) 14. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 208—209.

[7259.] De danske Gesandter Otte Skeel og Martin von der Meeden tilskrive de svenske Commissarier, at de ikke uden speciel höiere Tilladelse kunne forandre Stedet for Fredsunderhandlingerne med Keiseren, og da den keiserlige Gesandt heller ikke hertil er villig, have de opgivet Haabet om, at denne Sag vil kunne faae videre Fremgang. — *Dantzig*, den 14. Julij. 14. Julii.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Nij.

[7260.] Borgemestere og Raad i Flensborg eftervise, i Skrivelse til Amtsskriver Johan Holst, hvorledes de have sögt at overholde de kongelige Forbud mod Salg af de paa Byens Territorium liggende Grunde til Adelige. — *Flensburg*, den 15ten Julii. (Tydsk.) 15. Julii.

G. Cläden, Monum. Flensb. 3. Stück. S. 370—371.

[7261.] Erklæring af Raadet i Hamborg, at det vil lade sine Krigskibe gaae tilbage, naar Kongen af Danmark forbinder sig til ikke at lade sine Orlogsskibe ligge paa Elben, og ikke at opföre Skandser ved denne Flod. — Overgivet den keiserlige Subdelegerede Oberst Camargo i Stade, den 16. Julii. (Tydsk.) 16. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 213.

[7262.] Christian Penz, Gouvernör i Glückstadt, tilstaaer at have modtaget ved Vagtmester-Lieutenant Wagner et forseglet Brev til Kong Christian IV. fra Oberst Theodoro de Camargo, hvilket, da Kongen er afreist, skal blive denne eftersendt. — *Glückstadt*, den 18. Junij (læs: Julii). (Tydsk.) 18. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 213—214.

1630. 19. Julii. [7263.] DE HAMBORGSKE DEPUTEREDES Memorial til Oberst Theodoro de Camargo om Anledningen til Striden med Kongen af Danmark, der alene kastes over paa denne, hvis hele Fremgangsmaade har nödt Hamborgerne til at sætte sig i Forsvarsstand; de bevidne deres Beredvillighed til Forlig, naar derved den frie Handel paa Elben kan sikkres, men ansee ikke de af Kongen gjorte Forslag tilfredsstillende i saa Henseende. — *Staden*, den 19. Julij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 214—220.

20. Julii. [7264.] KONGENS OG RIGSRAADETS DOM, hvorved Professorerne ved Kjöbenhavns Universitet tilkjendes Kaldsret til vor Frue Kirke i Kjöbenhavn, saavelsom Ret til at kalde Graver og Klokker til "den nye Kirke, som Vor Frue Kirke har uden Nogens Tillæg bygt"; tillige bestemmes, at de og de Geistlige tilligemed deres Enker skulle staae under Universitetets immediate Jurisdiction; ligeledes fastsættes deres Ret til at holde Arbeidsfolk m. v. — Den 20. Julii.

Udt. i E. Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 319—321.

21. Julii. [7265.] JFFUER WINDS Indlæg til Kongens Retterting i en Sag mod Thorben Gabrielsen til Krengerup angaaende en Dom, han som Landsdommer i Fyen havde afsagt (20. Oct. 1627), hvorved han havde magteslös dömt et Nævnings Tog, som havde svoret et Qvindfolk ved Navn Lamme Heigne til Ild og Brand. — *Haffniæ*, 21. Julij.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 243—245.

21. Julii. [7266.] Oberst THEODORO DE CAMARGO takker Borgemestere og Raad i Hamborg for Afsendelsen af Syndicus Johan Garmers og Raadmand Henning Matthiesen til den foreslaaede Underhandling i Stade, og henvise til disses Beretning om, hvad der under Fraværelsen af de danske Gesandter er foretaget. — *Freyborch*, 21. Julij. (Tydsk.)

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 220—221. (Denne Skrivelse maa være dateret efter gammel Stiil, skjöndt Camargo ellers benytter ny Stiil).

22. Julii. [7267.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Frederik Urne om Uordener paa den nye Vei i Frederiksborg Lehn, hvorfor Vedkommende skulle straffes. — *Kiöbenhavn*, den 22de Julii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 422.

22. Julii. [7268.] Kong CHRISTIAN IV.s RETTERTINGSDOM (i hans egen Nærværelse) i en Sag mod Torben Gabrielsen til Krengerup, forrige Landsdommer i Fyen, angaaende en af ham afsagt Dom i en Trolddomssag mod Lamme Heine af Sönder-Stapel. — 22. Juli.

Udt. i Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 194—195. Conclusionen fuldstændig, sst. S. 245.

22. Julii. [7269.] Hertug FREDERIKS Forordning angaaende Digevæsenet i Landskabet Eidersted. — *Tönningen*, den 22sten Jul. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 251—254.

23. Julii. [7270.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS takker Secretæren Lars Grubbe for de meddeelte Efterretninger, som komme ham tilpas, da Prindsen og Cantsler Friis stedse spörge om, hvad der i Tydskland passerer; iövrigt rustes der stærkt i Kjöbenhavn efter Sigende mod Hamborgerne; men da der tales om, at Tvisten skal være nær ved at bilægges, raader han til at holde den svenske Flaade sammen, og være paa sin Post; han stoler ikke paa de Danske. — *Kiöpenhambn*, den 23. Julij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 219—222.

24. Julii. [7271.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Christoffer Vrne til Aasmark, Statholder i Norge og Embedsmand paa Agershus Slot, og Jens Bjelke til Osteraad, Norges Cantsler og Befalingsmand over Onsöe Lehn, at henlægge Hallingdal og Valders Provstie under Opslo Stift,

og Tellemarken ganske eller for en Deel under Stavanger Stift, og derom gjöre Indberetning 1630.
til Cancelliet. — *Kjöbenhavn Slot,* den 24. Juli. 24. Julii.

Topograph. Journ. for Norge. 32. H. S. 183—184.

[7272.] Borgemestere og Raad i Hamborg beretter Oberst Theodoro de Camargo angaaende nye Udrustninger, som efter Sigende Kongen af Danmark foretager, hvorfor de bede ham som keiserlig Commissarius at skaffe dem tilbörlig Beskyttelse. — Den 24. Julij. (Tydsk.) 24. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 221—222.

[7273.] Christian Pentz, Gouvernör i Glückstadt, forlanger Erklæring af Borgemestere og Raad i Hamborg, om de ville restituere tvende Kongen af Danmark tilhörende Skibe med Trælast, som de have anholdt ved Bielenberg paa Elben og opbragt til Hamborg. — *Glückstadt,* den 24. Julij. (Tydsk.) 24. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 227—228.

[7274.] Ludovici Camerarii, legati regis Sveciæ, ad ordines generales foederati Belgii literæ datæ, in quibus inter alia commemorat, regem Sveciæ ad intercessionem regis Daniæ in pacificos tractatus Dantisci instituendos consensisse. — *Hagæ Comitis,* 26. Julij. 26. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 20—21. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 180—183.

[7275.] Borgemestere og Raad i Hamborg svarer Gouvernören i Glückstadt Christian Pentz paa hans Skrivelse af 24. Julii, at de ville tillade de to opbragte danske Skibe enkeltviis at losse deres Ladning i Glückstadt. — Den 27. Julij. (Tydsk.) 27. Julii.

Rechtmessige Defension der Stadt Hamburgk. 1630. S. 228—229.

[7276.] Den svenske Resident Johan Fegræus giver Kong Gustav Adolf yderligere Underretning om Udrustningen af den danske Flaade, og er nu temmelig sikker paa, at det gjælder Hamborgerne; han har nu i en Audients hos Kongen af Danmark underrettet denne om Kong Gustav Adolfs Tog i Tydskland, hvilket af ham optoges uden Mishag, skjöndt han ikke vilde indlade sig i nogen lang Discours desangaaende. — *Kiöpenhambn,* den 29. Julij. (Svensk.) 29. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 222—228.

[7277.] Den svenske Resident Johan Fegræus melder det svenske Rigsraad, at han i længere Tid har opholdt sig i Kjöbenhavn, for efter Kongens Befaling at have Öie med de store her foretagne Skibsudrustninger, som kunde befrygtes at gjælde Sverrig; han er dog temmelig vis paa, at de ere rettede mod Hamborgerne, men anbefaler dog paa Grund af den almindelig her herskende Skinsyge over Kongen af Sverrigs Fremgang i Tydskland, at holde sig i Beredskab. — *Hellssingeör,* den 30. Julij. (Svensk.) 30. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 229—232.

[7278.] Kong Christian IV. befaler Jörgen Urne at undersöge noget Gods i Villands- og Gjersherred, som Henrik Gyldenstjerne har tilbudt i Magelæg for det i Kongens Brev af 27. Marts anförte Gods. — *Frederiksborg,* d. 31. Juli. 31. Julii.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. H. S. 126.

[7279.] Efterskrift til en Skrivelse fra den svenske Resident Johan Fegræus til Kong Gustav Adolf, hvori han beretter om den meklenborgske Hertug Adolf Frederiks Ankomst til Kjöbenhavn for at söge Kongen af Danmarks Hjælp til sin Restitution, samt om dennes Jalousie mod Kongen af Sverrig. — D. 31. Julii. (Svensk.) 31. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 232—235.

1630. [7280.] Kong CHRISTIAN IV. overdrager ved Mageskifte til Claus Gagge til Arlösa
1. Augusti. Gaard nogle af Kronens Gaarde i Arlösa Bye i Smidstrup Sogn i Tönnersjö Herred imod nogle Gaarde i Isbye Sogn. — *Köpenhamn*, den 1. Augusti. (Svensk Overs.)

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 102—103.

2. Augusti. [7281.] Kong GUSTAV ADOLF befaler Rigsraadet at gjöre Forberedelser til Dronningens Overreise til Stralsund, dog hemmelig, da Kongen först vil see, hvorledes "thett Danske wäsendet sigh wänder", hvorhos han beder det at vise de Danske al Venskab, og ikke give dem nogen "Ombrage". — *Stetin*, den 2. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 4. D. S. 8—9.

5. Augusti. [7282.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger, at Mauritz Boested, Borger i Bergen, der ved Magelæg har erholdt Kronens Gaard Ask i Bergenhus Lehn, maa nyde denne Gaard fri for Skat og al Afgift. — *Kronborg Slot*, den 5te August.

Budstikken. 5. Aarg. 1824. Sp. 70—71.

6. Augusti. [7283.] Betænkning af RECTOR OG PROFESSORER VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET over en af Cantsleren Christian Friis indsendt Forespörgsel fra Gregers Krabbe, om en Capellan, som i den bedagede Præsts levende Live havde forpligtet sig til at ægte Præstens Hustrue efter hans Död, men siden ikke villet opfylde denne sin Forpligtelse, burde beholde Kaldet. — *Kiöbenhavn*, den 6te Augusti.

J. Baden, Universit. Journ. 6. Aarg. S. 143.

8. Augusti. [7284.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS's Beretning til Kong Gustav Adolf om Hertug Adolf Frederik af Meklenborgs videre Forhandling med Kongen af Danmark om Understöttelse, og om dennes Löfte til ham ikke fra sin Side at give Kongen af Sverrig Anledning til Misnöie; han omtaler Kongens, Raadets og Prindsens Stemning mod Kong Gustav Adolf; endelig melder han, at Kongen med sin Flaade er passeret Sundet, men var af Uveir bleven nödsaget til at vende tilbage. — *Hellssingeör*, den 8. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 235–240.

11. Augusti. [7285.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS melder Kong Gustav Adolf, at han ombord har overleveret Kongen af Danmark hans Brev, og forebragt, hvad der maatte undskylde, at Underhandlingerne i Dantzig löb frugteslös af; han beretter om sin videre Samtale med Kongen om de tydske Anliggender og om Striden med Hamborg, hvorunder han ikke kunde mærke andet end Velvillie mod Kongen af Sverrig. — *Hellssingeör*, den 11. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 240—243.

12. Augusti. [7286.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilskriver Secretæren Lars Grubbe bl. a., at han ledsagede Kongen af Danmark en Miils Vei, da han i Tirsdags afseilede med Flaaden; han lod ikkun mærke "all godh affection" mod Kongen af Sverrig; han var meget bestemt med Hensyn til Hamborgerne. — *Hellssingeör*, den 12. August. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 243—245.

17. Augusti. [7287.] Hertug FREDERIKS Mandat, hvorved Forbudet mod Handel paa Landet, til Skade for Staden Tönder, indskærpes. — *Tondern*, am 17. Aug. (Tydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 130—132. (I Overskriften er Datum angivet: 12. Aug.).

24. Augusti. [7288.] Kong CHRISTIAN IV. tilsender Rigsadmiralen Claus Daa en Plan til Angreb paa den hamborgske Flaade, om hvilken han bemærker, at den, skjöndt temmelig talrig,

dog er slet bemandet, og bestaaer for en stor Deel af smaae Skibe, hvorfor han haaber, at et hurtigt Angreb vil gjöre Seiren let. — *Aff Spes,* den 24. Augusti. 1630. 24. Augusti.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 422—423. (Angrebsplanen, sstds. S. 423—425). Brudst. i L. Holberg, Danm. Hist. 2. D. S. 765.

[7289.] Kong Christian IV.s forandrede Plan for et Angreb paa den hamborgske Flaade. — *Spes,* den 29. Augusti. 29. Augusti.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 428—429.

[7290.] Kong Christian IV. sender Rigets Admiral Claus Daa en Befaling, der skal meddeles Flaaden, angaaende Maaden hvorpaa de enkelte Skibe skulle angribe den hamborgske Flaade. — *Spes,* den 30. Augusti. 30. Augusti.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 429.

[7291.] Dom af Borgemestere og Raadmænd i Kjöbenhavn, hvorved den for Trolddom frikjendte Lamme Heine af Sönder-Stapel for sine grove Lögne, store Misgjerning og Sacramentets Vanbrug dömmes til at straffes med Sværdet. — *Kiöbenhaffnn,* den 1. September. 1. Septbr.

Udt. i Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 195. Conclusionen fuldstændig, sst. S. 245.

[7292.] Kong Christian IV. befaler Rigets Admiral Claus Daa, ikke at lade noget hamborgsk Skib, der bringer Brev eller Budskab, komme nær til hans Skib, men give Fyr paa det. — *Aff Spes,* den 2. Septem: 2. Septbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 429.

[7293.] Kong Christian IV. tilmelder Rigets Admiral, at han har recognosceret den hamborgske Flaade og befundet, at den bestod af 25 "Raasegel" og 15 Bojerter, inddeelt i 2 Escadrer, hvoraf den bagerste synes at være stærkest; Angrebet mener han især at burde rettes mod de störste Skibe. — *Aff Spes,* den 3. Septem: 3. Septbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 429—430. Brudst. i L. Holberg, Danm. Hist. 2. D. S. 765—766.

[7294.] Kong Christian IV. befaler Rigets Admiral Claus Daa at vente med Angrebet paa Hamborgerne, hvis Vinden ikke bliver stærkere. — *Aff Spes,* den 3. Sep: 3. Septbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 430.

[7295.] Dr. Joh. Michaelius superintendens M. Laurentio Petræo, pastori ecclesiæ Nycopiensis, præposituram provinciæ australis in Falstria demandat. — *Othoniæ,* 3. Sept. 3. Septbr.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 22.

[7296.] Trende Befalinger af Kong Christian IV. til Rigets Admiral Claus Daa, angaaende Fægtningen med den hamborgske Flaade; han yttrer sin Misfornöielse med hvad der er udrettet, men haaber dog, hvis hver gjör sin Pligt, at de skulle "slaae sig igjennem;" Handelsskibene maae for det förste ikke nærme sig til Glyckstadt. — *Aff Spes,* den 4. Sept: 4. Septbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 430—432.

[7297.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Rigets Admiral Claus Daa sin Forundring over den ham paakomne store Alteration, hvortil der ikke er nogen Grund; han minder ham om at have Kongens Reputation i Agt, og at de ikke blive til Skam for Naboerne. — *Aff Spes,* den 5. Septem: 5. Septbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 432.

[7298.] Kong Christian IV. befaler Rigets Admiral Claus Daa, med Flaaden at tage Coursen forbi Glyckstadt til Colmar, (uden Tvivl i den Hensigt at afspærre den hamborgske Flaade Tilbagetoget.) — *Aff Spes,* den 6. Septembris. 6. Septbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 433.

1630. 8. Septbr. [7299.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rigets Admiral Claus Daa, at sörge for Provianteringen af Flaaden, af hvilken 6 Skibe skulle hjemsendes og 18 blive liggende ved Glyckstadt. — *Spes*, den 8. Sep:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 433—434.

9. Septbr. [7300.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther, at tage Afskrift af Axel Arenfeldts Brev og nogle andre Actstykker, som skulle sendes Henrik Holck; tillige skal han forfatte et latinsk Skrift i Anledning af den af Kongen anlagte Skandse (ved Glyckstadt), kaldet "Justitien-Skandtze". — *Glyckstadt*, den 9. Septem: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 434—435.

10. Septbr. [7301.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til forskjellige Lehnsmænd at indkræve de Summer af Gunde Lange til Söffle, Befalingsmand paa Thensbiergh Lehn, Fru Helluig Kaass til Restrup, Enevolld Söfelld til Wisborghgaard, Otto Marsuin til Dybech, Just Högh til Biörnhollmb, Christopher Gersdorff, Jörgen Marsuin til Affuintzbiergh og Mogens Kaass til Liungholle, som de skyldte til Soröe Academie for deres Börns Kost og Exercitier. — *Gluchstad*, den 10. Septemb.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XIX—XX.

10. Septbr. [7302.] Kong CHRISTIAN IV.s Fundats for tvende nye Professorater ved Kjöbenhavns Universitet, hvoraf det ene skal beklædes af en Professor Theologiæ, det andet af en Professor Elegantiæ. — *Glückstad*, den 10de September.

Extract i R. Nyerup, Univers. Annal. S. 75—77.

10. Septbr. [7303.] Dom af BORGEMESTERE OG RAAD I CHRISTIANSTAD over Lars Vivol, tiltalt for under det falske Navn af Erik Gyldenstjerne at have trolovet og ægtet Wulf Grijp's Datter; (tilligemed de foregaaende Acter i denne Sag). — D. 10. Sept.

M. Swederus, Stockholms Magaz. 3. B. 1781. S. 7—30.

13. Septbr. [7304.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS melder Kong Gustav Adolf, at man har erholdt Underretning om et Sammenstöd mellem Kongen af Danmark og Hamborgerne den 4. og 5. dennes, hvilke sidste have maattet trække sig tilbage; han beretter, at den hollandske Agent i Hamborg Foppius van Aitzema er kommen hertil som Gesandt for at mægle mellem Kongen og Hamborgerne, og vil imorgen gaae til Glückstadt; Rigsraadet har vel optaget denne Interposition. — *Hellssingeör*, den 13. Septembris. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 245—248.

14. Septbr. [7305.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther ved en Skrivelse at opfordre Hertugen af Holsten til at udstæde Forbud for hans Undersaatter mod at sælge Korn til Hamborgerne. — *Kasspell Werweszfledt*, den 14. Sept: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 435.

ante 25. Sept. [7306.] Kong CHRISTIAN IV.s Udkast til et Svar til Generalstaterne, angaaende deres Tilbud om Mægling i Striden med Hamborg, samt Afviisning af deres Klage, at hollandske Skibe vare anholdte i Elben. — Udateret. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 449.

25. Septbr. [7307.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til Generalstaternes Gesandt Foppius van Aitzema, hvori han erklærer sig villig til, under Staternes Mægling, at indlade sig paa Underhandlinger med Hamborg, naar denne Stad tilbageleverer Kongens Skibe, som den havde be-

mægtiget sig; tillige tilstaaer han Nederlandene fri Fart paa Elben. — *Rensburgh*, den 25. Septembris. (Tydsk.) 1630. 25. Septbr.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 1026—1027.

[7308.] Kong Christian IV. paalægger en Transit-Told af 1 Daler af hver Oxe, som föres gjennem Rendsborg, dog med Undtagelse af det Adelen tilhörende Qvæg, der i Landet skulde opstaldes. — 26. Sept: (Tydsk.) 26. Septbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 435—436.

[7309.] Borgemestere og Raad i Tönsberg tilstaae, at den af Louise Hansdatter skjenkede Capital af 300 Rdlr. in specie (jvfr. Nr. 6617), med Samtykke af Statholderen Christopher Urne til Aasmark og Superintendenten M. Niels Simonsön Glostrup, skal anvendes til S. Laurentii Kirkes Bygning, og af denne Kirke forrentes. — *Tönsberg*, den 28. Septembris. 28. Septbr.

Norske Stiftelser. I. B. I. H. S. 53—54.

[7310.] Sognepræsten i Förslöv i Flacheberg-Herred Rasmus Hansens Fundats for 100 Sldlr., hvoraf Renten aarlig skulde uddeles til Fattige i Förslöv Sogn. — St. Michels Dag. 29. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 81—82.

[7311.] Ove Giedde tilskriver Cantsleren Christian Friis til Kragerup i Anledning af Kongens Skrivelse, at det ikke er hans Leilighed at indsætte i det ostindiske Compagnie 500 Rdlr., da han endnu skylder anselige Summer bort paa Grund af den ostindiske Reise; den Godtgjörelse, som Compagniet endnu skylder ham, vil han imidlertid gjerne indsætte i Compagniet. — *Säm*, den 30. Sept. (Tydsk Overs.) 30. Septbr.

J. H. Schlegel, Saml. z. Dän. Gesch. I. B. 4. St. S. 150—151.

[7312.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Fornyelse af Forordningen af 1. Mart. 1604 for Hertugdömmerne angaaende Indlager. — *Rendeszburg*, den 1. Octobr. (Tydsk.) 1. Octobr.

Revidirte Landgerichts-Ordnung (P. IV. Tit. XV). Udg. 1637. fol. 81—84. Udg. 1717. og 1741. S. 149—155. M. Tönsens Udg. 1821. S. 90—93. J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1043—1046. F. D. C. v. Cronhelm, Corp. stat. prov. Hols., Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 128—132. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 407—412.

[7313.] Literæ Laurentii Petri, præpositi Falstriensis, ad sacerdotes præposituræ datæ, de "censu senum uncialium," ab episcopo per literas flagitato. — 1. Octobr. 1. Octobr.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 23—24.

[7314.] Churfyrsternes til Keiseren indgivne Betænkning angaaende den mellem Kongen af Danmark, som Hertug af Holsten, og Hamborg stedfindende Strid om Elbtolden. — *Regensburg*, den 12. Octobr. (Tydsk.) 2. Octobr.

Manifest Kön. Maj. z. Dennem. and Ihre Röm. Käys. Maj. (1641). fol. F3—F4. Mater. zur Statistik der Dän. Staaten. 3. B. S. 310—312.

[7315.] Gerhardus Owe den Yngre, Conrector ved Skolen i Flensborg, der staaer i Begreb med at gifte sig, og derfor er blevet sit Embede opsagt af Magistraten, men ved fornemme Folks Intercession har faaet Udsættelse til Paaske 1631, forpligter sig til, til den Tid godvillig at resignere sit Embede. — *Flenszborch*, am 4ten Octobris. (Tydsk.) 4. Octobr.

O. H. Moller, Nachr. von der Kirche zu St. Johannis in Flensburg und deren Pastoribus. S. 38.

1630. 5. Octobr. [7316.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Forordning angaaende Administrationen af det adelige Jomfru-Kloster i Itzehoe. — *Schlosz Rendesburgk*, den 5ten Octobris. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 413—418.

5. Octobr. [7317.] Skrivelse fra RECTOR OG PROFESSORER VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET til Biskop Mads Jensen i Skaane angaaende 600 Daler, som Kirkerne i Skaane aarlig skulde udrede til Universitetets Bogtrykker. — *Kjöbenhavn*, den 5te Octbr.

J. Baden, Univ. Journ. 5. Aarg. S. 62—63.

11. Octobr. [7318.] Gesandten CHRISTOPH VON DER LIPP's Memorial i den danske Enkedronnings Navn til det churfyrstelige Collegium i Tydskland for at bevirke Hertugerne af Meklenborgs Restitution. — *Regenspurg*, den 11. und 21. Oct. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 250—252.

13. Octobr. [7319.] Tvende Udkast af Kong CHRISTIAN IV. til en Skrivelse til Hertug Frederik af Holsten, hvorved han underretter denne om, at han har besat Neustadt, for at hindre, at de Keiserlige besætte denne Fæstning, under Paaskud af at forekomme de Svenske. — *Neustadt*, 13. Octob. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 436—437. (Det ene af Udkastene er udateret).

16. Octobr. [7320.] Kong CHRISTIAN IV. minder Friderich Günther om Trykningen af et Skrift vedkommende de hamborgske Anliggender; tillige forlanger han Underretning om, hvad han kan erfare angaaende Kongen af Sverrig. — *Bornhöffuid*, den 16. Octobris. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 437.

19. Octobr. [7321.] Keiser FERDINAND II.s Resolution paa Kongen af Danmarks og Hertugen af Holstens Andragende om Suspension af det Staden Hamborg meddeelte Privilegium til fri Passage paa Elben med Forbud imod Anlæggelse af Forter eller deslige i en vis Afstand, hvilket Privilegium Keiseren erklærer at skulle staae ved Magt. -- *Regenspurg*, den 29. Octobris.

Manifest Kön. Maj. z. Dennem. an Ihre Röm. Käys. Maj. 1641. fol. F4—G1. Apologia Hamburgensis. 1641. Beylagen, fol. fj. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 745 (med Aaret 1639). Mater. zur Statist. der Dän. Staaten. 3. B. S. 313—317.

24. Octobr. [7322.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS melder Kong Gustav Adolf, at Störstedelen af den danske Flaade er hjemkommen til Kjöbenhavn, at man vedbliver at confiskere Hamborgernes Gods, og at Kongen fortsætter sine Bygningsarbeider paa Elben; han beretter om den hollandske Gesandt Foppius van Aitzemas Audients i Glückstadt hos Kongen, der hurtig har affærdiget ham, uden at han havde udrettet noget; Kongen skal have Mishag til hans Person, da han skal være indviklet i Fru Kirstines Sag. — *Hellssingeör*, den 24. Octobris. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 248—250.

26. Octobr. [7323.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, at Secretæren Lebzelther skal med Creditiv begive sig til Stade og hos den derværende Gouverneur anholde om Optagelse af et Notarial-Forhör over Capitain Wickeler angaaende det af Hamborgerne i Foraaret foretagne Stimands-Anfald paa Kongen og hans Sön. — *Glückstadt*, den 26. Octo: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 437—438.

27. Octobr. [7324.] Efterskrift til en Skrivelse fra den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS til Kong Gustav Adolf, hvori han melder, at han baade af Camerarius og af Salvius underrettes om Keiserens Bestræbelser for at bringe Kongen af Danmark op imod Sverrig, men at det ikke

har været ham muligt at komme under Veir dermed, ligesom han heller ikke kan troe, at Kongen af Danmark vil indlade sig derpaa. — D. 27. Octob. (Svensk.) 1630. 27. Octobr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 251.

[7325.] Öllegaard Penss, Jochim Barneveitz Efterleverske, tillægger Sognepræsten i Tillitze Sogn Renten af 500 Rdl. in Specie og Degnen sammesteds Renten af 100 Rdlr., som Erstatning for Tienden af nogle Gaarde og Gaardsæder i Rubierg og Mabölle, som hun havde lagt under Rubierggaard. — *Rubierggaard*, Alle Helligens-Dag. 1. Novbr.

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 144—146.

[7326.] Kong Christian IV. befaler Friderich Günther at underhandle med Wartesleben om at modtage Bestalling som Raad hos Kongen; tillige skal han tilskrive Hertugen af Holsten angaaende Tolden i Rendsborg, hvoraf Kongen vil tilstaae ham Halvparten. — *Renssburch*, den 4. Nouem: (Tydsk.) 4. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 438.

[7327.] Kong Christian IV. befaler Friderich Günther at tilskrive Detloff Randtzou angaaende Betalingen af det nye Compagnie i Glyckstadt for noget Marskland; og at udfærdige Befaling til Besætningen i Justitie-Skandsen at begive sig til Neustadt. — 10. Nov: (Tydsk.) 10. Novbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 439.

[7328.] Den svenske Resident Johan Fegræus beretter til Kong Gustav Adolf, at Neustadt virkelig er blevet besat af Kongen af Danmark, efter Cantslerens Sigende for at de Keiserlige ikke skulle gjöre det; der skal sendes 6 af de mindste Skibe med 2 Galleier derhen, hvorimod alle de store Skibe ere desarmerede; Rygtet, at de vare bestemte til Ruden eller Schwein (Svine), synes ugrundet; Besætningen paa Skibene bestaaer blot af danske Baadsmænd; til Hværvinger höres ikke videre, end at Landdagen i Holsten skal have bevilget at hværve 1000 Mand til Sikkring af Grændsen; Prindsen og de fornemste af Raadet, især Cantsleren, synes vel affectionerede mod Kongen af Sverrig. — *Köpenhampn*, 13. Novembris. (Svensk.) 13. Novbr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 251—255.

[7329.] Den svenske Resident Johan Fegræus melder Kong Gustav Adolf, at han har anholdt om Leidebrev for ham til at reise gjennem Danmark til Sverrig, hvilket villig er tilstaaet, kun önsker man först Underretning om Tiden og Veien, som Kongen önsker at tage; han beretter om Hollændernes Andragende hos Kongen af Danmark om Afskaffelse af Tolden ved Ruden; om den gunstige Maade hvorpaa Efterretningen om en Seir, Kongen af Sverrig skal have erholdt over de Keiserlige, her er modtaget; om de hamborgske Anliggender og om Hensigten med de 6 Skibe, som her endnu ligge seilfærdige, og som nu siges kun at skulle foretage et Krydstog i Östersöen. — *Kiöpenhambn*, den 22. Novembris. (Svensk.) 22. Novbr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 255—263.

[7330.] Den svenske Resident Johan Fegræus melder Kong Gustav Adolf, at de 6 tidligere omtalte seilfærdige Skibe endnu ligge ved Kjöbenhavn, og man endnu ikke kjender deres Bestemmelse; de danske Gesandter skulle meget malcontente være hjemkomne fra Regensburg, og Stemningen mod Keiseren er ikke god, saa deraf mulig kunde drages Fordeel for Sverrig; Kongen af Danmark har afsendt en prægtig Vogn og 7 Heste som Foræring til Dronningen af Sverrig. — *Hellssingeör*, den 2. Decembris. (Svensk.) 2. Decbr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 263—265.

1630. 6. Decbr. [7331.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger og tillader, at Gymnasiet i Odense maa nyde og have den överste Deel af det Huus, som Gymnasii Auditorium er udi, saa og et öde Stykke Jord ved Aaen. — *Kiöbenhavn Slott,* den 6. Decembris.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 19—20.

7. Decbr. [7332.] PHILIPPI IV., regis Hispaniarum, confirmatio tractatus pacis die xv. Nov. cum legatis Caroli I., Britanniæ regis, conclusi, in quo ex utraque parte comprehenduntur rex Daniæ et dux Holsatiæ. — *Madriti,* decima septima die mensis Decembris.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. VIII. P. III. p. 141—144.

9. Decbr. [7333.] RECTOR OG PROFESSORES VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET tilskrive Capitlet i Roskilde, om 30 Træer, som Kongen, "foruden de forrige", vilde lade hugge i Trönningh Skov, til videre Foranstaltning. — *Kiöbenhaffn,* denn 9. Decembris.

P. F. Suhms Saml. 1. B. 3. H. S. 126.

12. Decbr. [7334.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS melder Kong Gustav Adolf, at han efter Modtagelsen af det fra Dr. Salvius sendte Creditiv paany har anholdt om Leidebrev for Kongen til hans Reise gjennem Danmark, men endnu ikke faaet Svar, uden Tvivl paa Grund af at Kongen af Danmark skal lide meget af et voldsomt Fald fra Hesten forgangen Uge; de 6 omtalte Skibe ere nu afgaaede for at krydse ved den holstenske Kyst, og navnlig hindre saavel keiserlige som svenske Skibe i at bemægtige sig Havnen ved Neustadt. — *Hellssingeör,* den 12. Decemb. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 265—267.

14. Decbr. [7335.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther at begive sig til Holsten, for at tale med Henrik Rantzou om Maaden, hvorpaa Churfyrsterne kunde vindes for Elbtoldens Bevilling; Kongen har tænkt at sende sin Sön Ulrik til Tydskland, og ved dennes Ledsagere hemmelig at före Underhandlingen med hver enkelt af Churfyrsterne. — *Friiderichssburch,* den 14. Decem: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 439—440.

17. Decbr. [7336.] Kong CHRISTIAN IV. sender Friderich Günther Udkast til et Svar til Hertugen af Holstens Gesandt (Cordt v. Einsiedel) angaaende Undskyldninger i en Sag, hvorover Kongen havde fölt sig fornærmet, om Hertugens Önske at bevare Neutralitet, om Garnisonen i Glyckstadt, Rendsborger Tolden, Erstatning af Skade tilföiet Kongens Undersaatter, samt om en Sag vedkommende Egidius von der Lancken. — *Friderichsburg,* 17. Decembr: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 440—442.

21. Decbr. [7337.] Den svenske Resident JOHAN FEGRÆUS melder Kong Gustav Adolf, at Cantsleren har underrettet ham om, at der intet var iveien for Meddelelse af det forlangte Leidebrev for Kongen, men at Kongen af Danmark önsker at erfare Tiden for Reisen, for at kunne modtage ham paa passende Maade. — *Kiöpenhambn,* den 21. Decembris. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 268—269.

22. Decbr. [7338.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegium til Udrederne af de norske Södefensions-Skibe. — *Friederichsburg,* den 22. Decembris.

Udt. i J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 661—662.

27. Decbr. [7339.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Fru Kirstine Munck angaaende Anledningen til den mellem dem opstaaede Uenighed. — *Frederichssborrig,* den 27. Decemb:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 442—447. Brudst. i R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 155—158.

[7340.] Deu svenske Resident JOHAN FEGRÆUS tilskriver Dr. Salvius angaaende 1630.
Biskoppen af Bremens og Hertug Frederik af Holstens Misfornöielse over Besættelsen af Neu- 31. Decbr.
stadt, samt om det utilraadelige i, at Kongen af Sverrig intercederer i denne Sag. — 31. Decemb. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 269—272.

[7341.] Kong CHRISTIAN IV.s Udkast til et Svar til General-Staterne om Grundene, exeunte anno.
hvorfor Kongen ikke kan gaae ind paa deres Forslag til Betingelser for et Forlig med Hamborg. — Udateret. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 450—451.

[7342.] Trende Skrivelser fra Kong CHRISTIAN IV. til Cantsleren, samt til M. Morten, Superintendent over Aarhuus Stift, og M. Christen Jensen, Hofpræst, angaaende Fru Kirstine Muncks Forhold. — Udaterede.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 447—448.

[7343.] Kong CHRISTIAN IV.s Advarsel til en Skibscapitain Wogen Wogensen, i Anledning af en Beretning, at han og hans Officerer skulle have taget Penge for at lade Varer passere. — Udateret. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 449.

[7344.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther at udfærdige Breve til Wallenstein med Anbefalinger for Kongens Sön (Ulrik) paa hans Reise til Tydskland, og til Pappenheim med Complimenter, samt at sende Brevene til Keiseren til Ohnhaussen. — Udateret. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 450.

[7345.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling for Borgemester og Raad i Bergen at holde en Pœnatz, for at oppasse dem, som mod Privilegierne handle i de 4 Söelehne Sundmöer, Romsdalen, Foesen og Nummedalen.

Udt. i L. Holberg, Bergens Beskr. S. 120.

[7346.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, hvorved det forbydes Skotterne at opholde sig hele eller halve Aar i Bergen og derved betage Borgerne deres Næring. — *Flekkeröe.*

Udt. i L. Holberg, Bergens Beskr. S. 120.

[7347.] Overslag paa hele RIGETS INDTÆGT OG UDGIFT for Aaret 1630.

Budstikken. 5. Aarg. 1824. Sp. 425—482.

[7348.] Betænkning af DET THEOLOGISKE FACULTET VED UNIVERSITETET I KJÖBENHAVN, om den, der sigtes og fældes for Hoer Sag, og Gjerningen dog stadig benægter, bör udelukkes af Guds Menighed, og Djævelen overantvordes, hvilket besvares benægtende.

Nye Danske Magazin. I. B. S. 223—224. (Dette Document falder i Tiden mellem 1630 og 1634).

1631.

1631.

[7349.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Rigsraadets Betænkning over et Forslag til 5. Januar.
Anlæg af Forter og Skandser i Jylland. — *Köbenhaffuen,* den 5. Janu:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 454.

[7350.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Rigsraadets Betænkning, om det er raade- 7. Januar.
ligt at söge Alliance med General-Staterne, nu da Forbundet mellem disse og Sverrig er udlöbet. — *Köben:,* den 7. Januarij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 454—455.

1631. 7. Januar. [7351.] Kong CHRISTIAN IV. forestiller Rigsraadet Vanskeligheden ved at bringe Söfolk tilveie, da endog Norges Kyster ved de aarlige Udskrivninger ere fast öde; han foreslaaer bedre Besoldning og Indretning af Boliger for Söfolket. — *Köben:*, den 7. Janu:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 456.

7. Januar. [7352.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Rigsraadets Betænkning om, hvilke Midler der kunne anvendes til Mandaternes Overholdelse. — *Köben:*, den 7. Janu:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 457.

8. Januar. [7353.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Betænkning til Kong Gustav Adolf om den Stilling, hvori Danmark nu befinder sig, og om de Forholdsregler der fra Svensk Side bör tages i Tilfælde af et Brud med dette Rige, hvilket man dog for Öieblikket helst maa undgaae, skjöndt det rimeligviis ikke vil udeblive. — *Elbingen*, den 8. Januarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 200—230.

10. Januar. [7354.] Kong CHRISTIAN IV.s Leidebrev for Kong Gustav Adolf til frit at passere gjennem Riget med Tjenere, Folk og Gods. — Den 10. Januarii.

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 269.

13. Januar. [7355.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Rentekammeret, at han har forundt Præsterne i Finmarken den tredie Part af Fiske- og anden Tiende, som Lehnsmanden paa Wardöhuus bidtil har oppebaaret, hvorimod "de bedste Sognepræster" forpligtes til at holde en Capellan, der kan lære Lappe-Sproget, for derefter at undervise Finner og Lapper og prædike for dem. — *Kiöbenhavn Slot*, den 13. Januarii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 708. K. Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper. S. 362—363.

14. Januar. [7356.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Wardöhuus, at han har forundt Præsterne i Finmarken den tredie Part af Fiske- og anden Tiende. — *Kiöbenhavn Slot*, den 14. Januarii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 709.

14. Januar. [7357.] Kong GUSTAV ADOLF befaler Rigsraadet at berede alt til Dronningens Overreise til Tydskland med förste aabne Vande, hvis ellers ingen Misforstaaelse imidlertid skulde opstaae med Danmark. — Den 14. Januarii. (Svensk.)

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 4. D. S. 9.

c. 15. Jan. [7358.] ERICH LUNOWS og SOPHIA HOCHENS til Strandbierggaard Fundats paa 114 Rdlr. in Specie, til Bedste for Huusarme og fattige Skolebörn i Viborg. — *Viborg*, udi Snapsting.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 261—262.

17. Januar. [7359.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Claus Daa og Hans Lindenow, at undersöge, hvilke Bönder der vare for höit ansatte til Landgilde i Soröe Lehn, og derefter at gjöre Afslag paa den saavelsom paa deres Restancer. — *Haf.*, den 17. January.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XX.

26. Januar. [7360.] Kong CHRISTIAN IV. paabyder for de næste tre Aar til Opbyggelse af Friboliger for Baadsmænd til Flaaden, at der aarlig af indenlandske Skibe skal svares $^1/_2$ Rigsort af hver Læsts Drægtighed, og ligeledes $^1/_2$ Rigsort af fremmede Skibe for hver Læsts Drægtighed, hvergang disse losse eller lade i Riget. — *Kiöbenhaffn Slot*, d. 26. Januarii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 481—483. Brudst. i O. Wolffs Journ. for Politik etc. 1826. I. B. S. 168—169. Ligeledes i Söndagen, Tillægsblad til "Dagen". Nr. 43. 5. Novb. 1837 (med urigtigt Dat. 20. Januar.)

[7361.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Lehnsmanden Palle Rosenkrantz, at indfordre, hvad offentlige Stiftelser i Nykjöbings og Aalholms Lehn havde udestaaende af Capitaler hos usikkre Folk. — *Kiöbenhaun Slot*, den 26. Januarii. 1631. 26. Januar.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falst. Hist. 2. B. S. 160—161.

[7362.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Friderich Günther om, at et Brev fra Keiseren skal besvares; Kongen vil ikke modtage nogen Commission fra Keiseren i Sagen med Hamborg, förend Restitutio ablati er skeet. — *Fridr:*, den 26. Janu: (Tydsk.) 26. Januar.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 458.

[7363.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther paa Churfyrsten af Sachsens Skrivelse at svare, at Kongen vilde have sendt sine Tjenere til det omtalte Möde, hvis han tidligere havde erfaret det. — *Fride:*, den 28. Janu: (Tydsk.) 28. Januar.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 458.

[7364.] Kong CHRISTIAN IV. tillader Adelen, at der ved dens Begravelser maa gives et Maaltid, dog ikke med mere end 12 Retter i det höieste, hvorimod han, efter dens Tilbud, forbyder "den store Brudeseng at have eller bekoste". — *Frederichsborg Slot*, den 2. Februarij. 2. Febr.

Særskilt trykt, 2 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 713—714.

[7365.] Kong CHRISTIAN IV. sender Friderich Günther Keiserens Skrivelse, med Bemærkning at Keiserens Suspension af Hamborgs Privilegier ikke betyder meget, da de ere givne uden Beföielse, og at Udnævnelsen af Commissarier, som ikke ere Rigsfyrster, er mod al Brug. — *Fridr:*, den 3. Febru: (Tydsk.) 3. Febr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 458.

[7366.] HANS MICHELSEN, Superintendent over Fyens Stift, JACOB JACOBSEN, Lector Theologiæ, SVEND PEDERSEN, Prof. Logices, og CHRISTEN HANSÖN, Prof. Mathematices i Odense, quittere Katharina Jerss og hendes Sön Cornelius von der Hambsfort for 1000 Rdlr., som hiins Ægtefælle og dennes Fader Cornelius von der Hambsfort, Lic. Med., havde skjenket til Odense Gymnasium. (Jvfr. Nr. 6648.) — Den 3. Febr. 3. Febr.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 18—19.

[7367.] Bestalling for Mag. Johannes Tausanus, [M. And. Sörensen Vedels Sön], som Præceptor for Boo Gustaffsens efterladte Börn, udstedt af dennes Svoger General-Admiral CARLL CARLSEN GÜLDENHELM, Friherre af Berquarn, Herre til Sundbyholm, Caseby etc. — *Stockholm*, d. 7. Februarii. (Tydsk.) 7. Febr.

P. Terpager, Ripæ Cimbr. p. 651—652.

[7368.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Günther at tilskrive Henrik Rantzou angaaende noget Tömmer, som Hertugen (af Gottorp) havde lovet Kongen; og til Pentz angaaende Udbetaling i Glyckstadt af en Pengesum, hvorfor et Halsbaand (det engelske?) var pantsat, til Jacob Morssen. — *Fride:*, den 8. Febru: (Tydsk.) 8. Febr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 459.

[7369.] Kong CHRISTIAN IV. indskærper Höitideligholdelsen af de ordinære Bededage, i Kjöbstæderne hver Uge om Fredagen og paa Landet den förste eller anden Onsdag i hver Maaned. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 9. Februarij. 9. Febr.

Særskilt trykt, 2 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 709—713.

[7370.] RIBE BYTINGS Kjendelse i en Sag mellem Ebbe Jensen, Borger sammesteds, og Carsten Godborgson af Gallintsbyll (en nu næsten undergaaet Öe ved Dageböl) an- 11. Febr.

1631. gaaende et Skriin med Guld, Sölv, Penge og Klenodier, som hiin under sidste Krig havde be-
11. Febr. troet Sidstnævnte, og hvoraf forskjelligt skulde være borttaget. — D. 11. Februari.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 3. Saml. 1834. Bil. S. 12.

18. Febr. [7371.] Kong CHRISTIAN IV. befaler sin Secretær (Friderich Günther) i Hamborg hos Albertus Dionysius at udtage en Diamant-Ring til en Værdie af 14 eller 1500 Daler. — *Friderichssburgh*, den 18. Februarij. (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 459.

20. Febr. [7372.] Hertug FREDERIK paabyder en Afgift af alle udseilende Skibe fra Havnene i Landskaberne Eiderstädt, Everschow og Utholm, til Fordeel for Skipper-Huset i Tönning. — *Schlosz Gottorff*, am 20stēn Februar. (Tydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 29—30.

24. Febr. [7373.] Kong CHRISTIAN IV. forbyder Smedene at forfærdige Hovednögler eller andre Nögler efter Voxaftryk til uvederhæftige Mænd. — *Frederichsborg Slot*, den 24. Februarij.

Særskilt trykt, 1 Blad.

24. Febr. [7374.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Lehnsmanden paa Akershus, om den videre Erlæggelse af Skatten til Slottets Bygning i 4 Aar. -- *Fredriksborg*, 24. Febr.

Udt. i Norske Samlinger. 1. Bd. S. 638—639.

1. Martii. [7375.] Hertug AUGUSTUS til Brunsvig og Lüneburg, Grev JOHAN VON TILLY og REINHARDT VON WALMERODE citere ifölge keiserligt Commissorium Kongen af Danmark til at möde for dem, selv eller ved Befuldmægtigede, i Lüneburg 3. April St. n. næstkommende, for at Bilæggelsen af Stridighederne med Hamborg kan blive forsögt. — Den 11. Martij. St. n. (Tydsk.)

Manifest Kön. Maj. z. Dennem. an Röm. Käys. Maj. (1641). fol. G3. Mater. zur Statistik der Dän. Staaten. 3. B. S. 322—324.

2. Martii. [7376.] HENNING WALCKENDORPH til Glorup, Befalingsmand paa Odense-Gaard, udlægger til det af hans Hustrues Fader Axel Brahe til Elvedgaard stiftede Legat for Fattige i Wöwlinge Sogn en Gaard i Dreslette Bye og Sogn i Bog-Herred som den Andeel, han paa sin Hustrues og Tyge Brahe til Thostrups Vegne skulde udrede af de af Axel Brahe legerede 300 Rdlr. med paalöbne Renter. — *Odense-Gaard*, den 2den Martii.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 318—319.

5. Martii. [7377.] Kong CHRISTIAN IV. foreslaaer Rigets Raad i Jylland, at forskrive nogle fine, fornemme Fruer af Jylland og Fyen, samt nogle Adelsmænd for at raadslaae om en vis Skik og Maade paa Klædedragten. — 5te Marts.

Brudst. i Nyt hist. Tidskr. 1. B. S. 456.

14. Martii. [7378.] Hertug FREDERIK til Slesvig og Holstens Intercessions-Skrivelse for afdöde Canonicus Ludovici Heidtmanns Arvinger til Dom-Capitlet i Slesvig. — *Schlosz Gottorff*, den 14. Martii. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beytr. 2. B. S. 503—504.

14. Martii. [7379.] Keiser FERDINANDS Skrivelse til Hertug Albrecht af Friedland og Meklenborg, hvori han billiger, at denne indlader sig i Underhandlinger med Kongen af Danmark for at hindre hans Forening med Sverrig; dog anseer han det rigtigst, at han gjör det i sit eget Navn. — *Wien*, den 24. Marty. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 2. Th. S. 155—156.

[7380.] Johan Frederik, udvalgt Biskop i Bremen og Lübeck, Hertug i Slesvig etc., bekræfter et af Hamborgs Domcapitel udgivet Statut angaaende et Decanat ved bemeldte Capitel. — *Bremen,* am 16ten Mart. (Tydsk.) 1631. 16. Martii.

N. Staphorst, Hist. Eccl. Hamburg. 1. Th. 2. B. S. 435—437.

[7381.] Johan Ulrich, Hertug til Eggenberg og Krumau, melder Hertug Albrecht til Friedland og Meklenborg, at han har foredraget Keiseren hans Forslag om Underhandlinger med Kongen af Danmark, og at Keiseren har billiget det og lovet for det förste at holde det hemmeligt. — *Grätz,* 28. Marty. (Tydsk.) 18. Martii.

F. Förster, Wallenteins unged. Briefe. 2. Th. S. 158—159.

[7382.] Frederich Wrnes Beretning til Kong Christian IV., at Bönderne i Sckullelöff og Lyngerup i Abramstrup Lehn i Horns Herred paa Grund af Misvæxt forgangne Aar ikke havde kunnet betale deres Landgilde; han anbefaler dem til Kongens Skaansel. — *Frederichsborigh,* dend 24. Martij. 24. Martii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 138.

[7383.] Kong Christian IV. befaler Friderich Günther under et Paaskud at begive sig til Hamborg, for at udforske Stemningen for en Udsoning med Kongen; ved at restituere de tagne Skibe og give en Skadeserstatning af 300,000 Rdlr. vilde denne lettere komme istand, end naar Sagen skulde forhandles ved den keiserlige Commission. — Udateret. (Tydsk.) Martio?

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 483—484.

[7384.] Kong Christian IV. bevilger, at Hr. Niels Heluad aarlig maa bekomme en vis Deel Proviant af Provianthuset ved Kjöbenhavns Slot. — *Hafniæ,* 2. Aprilis. 2. Aprilis.

Hist. Almanak for 1776, udg. af d. kgl. Vidensk. Societ. fol. C5.

[7385.] Kong Christian IV. befaler Tolderne i Helsingör at forstrække Caspar Fincke, (Kleinsmed paa Slottene Kjöbenhavn, Kronborg og Frederiksborg), med 300 Daler, som efterhaanden skulle afkortes i hans Arbeide. — *Frede:,* den 4. Aprilis. 4. Aprilis.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S 459—460.

[7386.] Kong Christian IV. tilmelder Hertug Augustus af Brunsvig og Lüneburg, at han först har modtaget den tilsendte Citation (jvfr. Nr. 7375) post terminum, og tilkjendegiver sin Forundring over, at det keiserlige Commissorium ikke er blevet ham tilsendt i Copie. — *Schlosz Friederichsburg,* den 5ten Aprilis. (Tydsk.) 5. Aprilis.

Manifest Kön. Maj. z. Dennem. an Röm. Käys. Maj. (1641). fol. G3—G4. Mater. zur Statistik der Dän. Staaten. 3. B. S. 324—326.

[7387.] Kong Christian IV. forlanger Betænkning af Claus Daa til Raffnstrup, Rigets Admiral og Embedsmand paa Draxholm, om det er raadeligt at forhöie Tolden i Sundet til det dobbelte for nogle Aar, for at erholde Midler til Cronborg Slots Reparation. — *Frederiksborgh Slott,* den 10. Aprilis. 10. Aprilis.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 453.

[7388.] Kong Christian IV. befaler Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn at sælge de Byen tilhörende Gaarde paa Amagertorv, og at anvende Belöbet til det Værn, som nu skal begyndes udenfor Nörreport. — *Frederiksborg,* den 10de April. 10. Aprilis.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 134.

1631. 10. Aprilis. [7389.] Kong Christian IV.s Rescript til Lehnsmanden og Biskoppen i Opsloe (Christopher Urne og Nicol. Glostrup) angaaende Forbedring i Skoletjenernes Lön i Opsloe og Hammers Stifter. — *Frederichsborg*, den 10. April.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1809. 2. B. S. 193—194.

10. Aprilis. [7390.] Kong Christian IV.s Instruction for Malthe Juul til Giessinggaard, Befalingsmand over Christianopels Lehn, der som Gesandt sendtes til Muscou. — *Frederichsborg*, den 10. April.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 353—364.

10. Aprilis. [7391.] Kong Christian IV.s aabne Brev, hvorved Övre Tellemarken, som ellers kaldes Skattelandet, henlægges til Stavangers Stift, og Hallingdals og Valders Provstie til Opslo Stift. — *Frederiksborg Slot*, den 10. Aprilis.

Topograph. Journ. for Norge. 32. H. S. 184—185.

11. Aprilis. [7392.] Kong Christian IV.s Befaling til Fogderne og andre Övrighedspersoner i Sjelland og omliggende Öer, at de skulle forskaffe fri Befordring saavel tillands som over Færgestederne til D. Johan Laurenberg, Professor ved Soer Academie, der skulde reise omkring for at optage et Landkort. — *Frederichsburg*, den 11. Aprilis.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XX—XXI.

11. Aprilis. [7393.] Kong Christian IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island, Holger Rosenkrantz, angaaende Forhöielse i Taxten paa nogle af det islandske Compagnie overförte Varer. — *Frederichsborg Slot*, den 11. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 358—359.

12. Aprilis. [7394.] Kong Christian IV.s Befaling til Frederik Urne angaaende forskjellige Arbeider, der skulle udföres paa og ved Frederiksborg Slot. — *Frederiksborg*, den 12te April.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 460—462.

13. Aprilis. [7395.] Literæ Laurentii Petræi, præpositi Falstriensis, ad pastores præpositurae australis datæ, de conservatione redituum, munificentia regum proximorum pastoribus et diaconis tributorum; item de auxilio argenteo, regi in usum belli mutuo dato. — *Nycopiæ*, 13. Apri.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 161—163.

23. Aprilis. [7396.] Keiser Ferdinand II. forlehner Hertugerne Hans Christian, Alexander Henrik, Ernst Gynther, Georg Frederik, August og Philip Ludvig, Sönner af afdöde Hertug Alexander til Slesvig-Holsten-Sönderborg, "zu der gesambten Hand" med Hertugdömmet Holsten. — *Wien*, den 3. Maji. (Tydsk.)

C. F. A. Ostwald, zur Würdigung der Schrift etc. II. S. 38—42.

25. Aprilis. [7397.] Rigsraad Pär Baners Beretning til Pfalzgrev Johan Casimir om Feltmarskalk Herman Wrangels haandgribelige Fornærmelser mod den danske Agent Prost Knudsen, og om de Forholdsregler, som rigtigst skulle være at tage i denne Anledning af det svenske Rigsraad. — *Stokholm*, dänn 25. Aprill. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. I. D. S. 111—116.

29. Aprilis. [7398.] Rigsraad Pär Banens Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir om Rigsraadets Forsög paa at tilfredsstille den danske Agent Prost Knudsen med Hensyn til den Fornærmelse, som var ham tilföiet af Feltmarskalk Herman Wrangel, og om Agentens Afreise til Danmark; han beretter, at Rigsraadet ikke vil tilskrive det danske Rigsraad om denne Sag, men overlade til Agenten Fegräus at bringe den i Orden. — *Stokholm*, 29. Aprill. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. I. D. S. 117—124.

[7399.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne angaaende Hönseovnen paa Frederiksborg til Udrugning af Kyllinger; m. m. — *Glyckstad,* den 1ste Maji. 1631. 1. Maji.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 462.

[7400.] BORGEMESTER OG RAAD I ÆRÖESKJÖBING bede Dr. Hans Mikkelsen, Superintendent i Fyens Stift, om at bevilge, at et Landsbye-Sæde-Degnekald maa lægges til Underholdning for en Skolelærer, der skal ansættes i Æröeskjöbing, og at der, indtil et Degnekald bliver ledigt, tilstaaes ham "en ringe Ting" af Landets Kirkers Indtægt. — *Erriszkiöbing,* den 6. May. 6. Maji.

J. R. Hübertz, Beskrivelse over Ærö. S. 296—298.

[7401.] Den svenske Agent JOHAN FEGRÄUS's Skrivelse til Rigsraad Pär Baner, hvori han beretter, at Sagen mellem Feltmarskalken Herman Wrangel og den danske Agent Prost Knudsen ikke endnu er omtalt, men at han venter, naar han en af Dagene kommer til Cantsleren, at der desangaaende vil falde "sellsamme discurser." — *Helsingör,* den 7. Maji. (Svensk.) 7. Maji.

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 1. D. S. 137.

[7402.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han beklager, hvad der er passeret mellem Feltmarskalken Herman Wrangel og den danske Agent Prost Knudsen, men raader til at betragte Sagen som privat, og ikke videre at blande sig deri. — *Elbingen,* den 14. Maji. (Svensk.) 14. Maji.

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 1. D. S. 136—137.

[7403.] KONGELIG RESOLUTION til Borgemestere og Raad i Flensborg, angaaende deres Klage over Overtrædelse af de kongelige Forbud mod Salg af de under Staden liggende Grunde til Adelige, at de skulle söge de paagjeldende Adelige for Landretten, og selv haandhæve Mandaterne hos Borgerne ved passende Tvangsmidler. — *Glückstadt,* den 17. May. (Tydsk.) 17. Maji.

G. Cläden, Monum. Flensb. 3. Stück. S. 371.

[7404.] Kong CHRISTIAN IV.s Stadfæstelse paa den Anordning, at de Geistlige i Söndre-Ditmarsken skulde lige med andre bidrage til de almindelige Landscontributioner af de Jordeiendomme, som de have erhvervet sig ved Arv, Giftermaal eller andre Contracter. — *Glückstadt,* den 17. May. (Tydsk.) 17. Maji.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 792—793.

[7405.] Kong CHRISTIAN IV.s Benaadning for Magistraten i Crempe, hvorved det denne givne udelukkende Privilegium paa Viinudsalg i selve Byen udvides til en vis Strækning udenfor Byen. — *Glückstadt,* den 19. May. (Tydsk.) 19. Maji.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 405—406.

[7406.] Den svenske Agent JOHAN FEGRÄUS's Beretning til Kong Gustav Adolf om den forskjellige Maade, hvorpaa Sagen mellem Feltmarskalk Herman Wrangel og den danske Agent Prost Knudsen betragtes i Danmark; almindelig betragtes den som en privat Strid, og Cantsleren synes at lægge liden Vægt derpaa; men han kjender endnu ikke rigtig Sagens Sammenhæng. — *Helsingör,* den 24. Maji. (Svensk.) 24. Maji.

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 1. D. S. 137—138.

[7407.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling, at alle fremmede og udlændiske Kræmmere, som komme til Kjöbenhavn med Varer, skulle faldholde disse paa Börsen, og ei andensteds. — *Hafniæ,* den 29de Mai. 29. Maji.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 38.

1631. 31. Maji. [7408.] Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK af Slesvig, Holsten etc. fordre af Keiseren, at han skal tilbagekalde sin mod Rigets Constitution stridende Befaling til Kammerretten, uagtet den forlangte Revision at skride til Execution af Dommen af 6. Juli 1618, hvorved Hamborg erkjendes for fri Rigstad. (Jfr. N. 7196). — 31. Maji. (Tydsk.)

P. A. Oldenburger, Limnæus enucleatus. P. II. Addit. p. 231.

1. Junii. [7409.] Betænkning af RIDDER- OG PRÆSTESKABETS Udvalg angaaende Kong Gustav Adolfs Forestillinger om befrygtede Fjendtligheder af Kongen af Danmark, da denne kræver Told under Ruden, hvor han endog har ladet opföre et Toldhuus, og synes at ville tiltage sig et absolutum dominium i Östersöen, gjör Paastand paa jus ecclesiasticum paa Rygen, m. m. — *Stockholm*, den 4. Junii. (Svensk.)

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. I. D. S. 827—832.

4. Junii. [7410.] Den danske Agent i Sverrig PROST KNUDSENS Beretning til Kong Christian IV. om den Fornærmelse, som er viist ham af Feltmarskalk Herman Wrangel, hvorfor han har seet sig foraarsaget til at forlade Sverrig, og forlange sin Afsked af Kongens Tjeneste, for at kunne söge Opreisning. — *Kiöbenhaffn*, den 4. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. I. D. S. 121—136.

6. Junii. [7411.] Fundats, udstedt af RIGITZE GRUBBE, salig Alexander Rabe von Papen hjembs til Snedingegaard, for en Capital af 200 Rdlr., hvoraf fattige vedtörftige Skolebörn i Skjælskör skulde nyde Renterne til Klæder og Underholdning. — *Snedinge Gaardt*, den 6. Junii. (Tydsk.)

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 448—449. Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 29—30.

6. Junii. [7412.] REGITZE GRUBBE, salig Alexander Rabe von Pappenheims til Snedingegaard, hendes Fundats paa 300 Rdl. til Örslöw Kirkes aarlige Forbedring. — *Snedingegaard*, den 6te Junii.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 30—31.

6. Junii. [7413.] REGITZE GRUBBE, salig Alexander Rabe von Pappenheims til Snedingegaard, hendes Fundats paa 200 Rdlr., hvoraf Renten skulde uddeles til fattige Huusarme i Örslöv Sogn. — *Snedingegaard*, den 6. Junii.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 31—32.

8. Junii. [7414.] Raadmand i Ribe MAGNUS GRAFVES Fundats paa 1000 Sldlr., hvis Renter aarlig skulde uddeles til 25 Huusarme i Ribe. — *Ribe*, den 8de Junii.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 506—509.

18. Junii. [7415.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Rigsraadet, at dets Medlemmer herefter hver for sig skulle indsende deres Erklæringer over Kongens Propositioner. — *Köbenhaffuen Slot*, den 18. Junij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 462—463.

22. Junii. [7416.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Rigsraadets Betænkning angaaende Anskaffelsen af Pengemidler til at kjöbe et adeligt Gods, som Kongen havde udseet til derpaa at anlægge en Fæstning mod Tydskland, samt til strax at begynde dens Bygning. — *Köbenhaffuen Slott*, den 22. Junij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 463—465.

24. Junii. [7417.] Den svenske Agent JOHAN FEGRÄUS beretter til det svenske Rigsraad, at Prost Knudsen er ankommen til Kjöbenhavn og skal have nedlagt sin Charge for at udfordre

Feltmarskalk Herman Wrangel; han melder om Stemningen hos Raadet og Adelen med Hensyn til Sagen, der dog i det hele betragtes som en privat Querelle. — *Köpenhamn*, den 24. Junii. (Svensk.) 1631. 24. Junii.

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 1. D. S. 138—139.

[7418.] Kong **Christian** IV. bevilger Mariagers Indvaanere Forskaanelse for Hoverie til Mariager Kloster, undtagen i Höchösten, imod aarlig at svare ligesaa mange "Borgeleyes-Penge" som Kjöbstaden Houfbroe. — *Friderichsborg*, den 26. Junii. 26. Junii.

Danske Mag. 6. B. S. 282—283. Hofman, Fundationer. T. III. S. 63.

[7419.] Kong **Christian** IV. befaler Rigets Admiral Claus Daa, at tage sig af, at der af Rigsraadet skaffes Penge til Fuldförelse af den paabegyndte Bygning af Boder til Söefolket. — *Frede:*, den 27. Junij. 27. Junii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 466.

[7420.] Det **svenske Rigsraads** Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori bl. a. meldes, at der i Sagen mellem Feltmarskalken og den danske Agent intet videre er passeret, uden at Agenten er reist til Danmark, og ingen anden hidkommen i hans Sted. — *Stockholm*, d. 30. Junii. (Svensk.) 30. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 3. D. S. 326—330.

[7421.] **Jörgen Brahe** til Hvedholm, Befalingsmand paa Hagenskou Slot, hans Fundats paa 100 Rdlr., samt 1 Pund Byg aarlig af Degnerenten i Horne, til Bedste for en Skolesperson i Faaborg Skole. — *Hagenskou Slot*, den 8de Julii. 8. Julii.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 129—132.

[7422.] Kong **Christian** IV. sender Frederik Günther Udkast til en Forskrift angaaende forskjellige Arbeider, Caspar von Buchwaldt skal lade udföre paa et (i Holsten) kjöbt Gods. — *Glyckstadt*, den 9. Julij. (Tydsk.) 9. Julii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 466.

[7423.] **Jörgen Marsvin**, **J. Friis**, **Gregers Krabbe**, **Tygge Brahe** og **Henning Walchendorph** udlægge til det af Axel Brahe stiftede Legat for Fattige i Wöwlinge Sogn en Gaard i Bogherred i Dreslette Sogn og Bye og en Gaard i Thyllet til Erstatning for den af Axel Brahe skjenkede Capital af 300 Rdlr. og paalöbne Renter. (Jvfr. Nr. 7376). — *Odensegaard*, den 20. Julii. 20. Julii.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 320—321.

[7424.] **Thage Thott Andersson** til Duegede, Befalingsmand paa Mariagers Kloster, tilskjöder Hr. Jens Sparre al den Frihed, Herlighed og Rettighed, han eller hans Hustru havde til alle de vordnede Bönder og Bondesönner, som vare födte paa det Egede tilliggende Jordegods. — *Köpenhamn*, den 24. Juli. (Svensk Overs.) 24. Julii.

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 104.

[7425.] Kong **Christian** IV.s Befaling til Lehnsmanden, Superintendenten og Hospitalsforstanderen i Odense, at de skulde have Opsyn med, at Fundatsen for Magdalena von der Hamsforts, Dr. Hieronymi Thenners Efterleverskes Boder overholdtes. (Jvfr. Nr. 5644. — *Friderichsborg Slot*, den 25. Julii. 25. Julii.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 161.

[7426.] Kong **Christian** IV. afstaaer ved Mageskifte til Owe Gedde af Tommerup endeel Krongods i Skaane i Södra Aasbo Herred i Quiinge Sogn og i Luggude Herred i Katterup og Farelt Sogne. — *Fredriksborg*, den 28. Juli. (Svensk Overs.) 28. Julii.

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 104—105.

1631. [7427.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar paa Rigsraadets Forslag om Afskaffelse af
28. Julii. Öxentolden i Fyrstendömmerne, om Udnævnelse af Officerer for Landfolket, om Angivelse af Skade under Krigen, om Anlæggelse af flere Fæstninger, om den Kongen tilstaaede Summa i Anledningen af Fredslutningen, om Bygningen af Boliger for Söefolket m. m. — *Frede:*, den 28. Julij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 467—469.

28. Julii. [7428.] Kong CHRISTIAN IV.s Instrux for det Gesandtskab, som under Rigsraad Claus Daa sendtes til Haag for at underhandle om Pengefordringer, Kongen havde paa det engelske Hof. — *Frederiksborg*, d. 28de Julii.

Uddrag i Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 38—39.

29. Julii. [7429.] Kong CHRISTIAN IV.s Proposition til Rigsraadet angaaende Tilveiebringelse af 170,000 Dlr. til Kjöb af Kay v. Ahlefeldts Gods ved Kielerfjord, hvorpaa en Fæstning skulde anlægges ved Axel Urup. — *Fredr:*, den 29. Julij.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 469—471.

31. Julii. [7430.] Kong CHRISTIAN IV.s Instruction for Fru Karen Sehested som Hofmesterinde for Kongens Börn. — *Nyköbing*, den 31. Julij.

L. Holberg, Danm. Hist. 2. D. S. 779—781. Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 471—473.

31. Julii. [7431.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne angaaende Udförelsen af noget Arbeide paa Frederiksborg Slot. — *Nyekiöbing* den 31. Julii.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 474.

Julio? [7432.] Hertug JOHAN ADOLF til Holsten, Erkebisp i Bremen, bevidner Grev Tilly sin uforandrede Hengivenhed for Keiseren, der foruden mere har kostet ham hans Land Femern, og beder ham at skaane Erkestiftet. — Udateret. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 537—538.

4. Augusti. [7433.] Raadmand i Kjöge SÖREN KNUDSENS Gavebrev paa 2500 Rdlr., af hvilke Renten af de 2000 Rdlr. skulde uddeles til fattige Skolebörn i den latinske og danske Skole i Kjöge, og Renten af 500 Rdlr. komme de 2 Præster sammesteds til Gode. — *Kiöge*, den Fierde Augusti.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 411.

4. Augusti. [7434.] GENERALSTATERNES Instruction for Cornelis van Beveren, Antonis Oetgens van Waveren og Goossewijn Schaffer paa deres Gesandtskab til Kongen af Danmark og til Hamborg. — *'s Gravenhaghe*, op den vierden Augusty. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 1145—1149.

12. Augusti. [7435.] Andragende fra DETLEFF RANTZOW, HINRICH RANTZOW, KEY VON AHLEFELDT og HINRICH VON AHLEFELDT, som Formyndere for Statholder Gert Rantzows Arvinger, til Borgemestere og Raad i Flensborg om Anerkjendelse af Gert Rantzows Eiendomsret til den Krudt-Mölle, som han havde anlagt udenfor Byen, og som under sidste Krig var afbrændt. — *Drage*, den 12ten Augusti. (Tydsk.)

G. Cläden, Monum. Flensb. 3. Stück. S. 361—362.

18. Augusti. [7436.] Kong CHRISTIAN IV. meddeler Cantsleren Hr. Christian Friisz, at han har bemærket Hertug Frederiks Misfornöielse med Anlæget af den nye Fæstning ved Kielerbugt; den skal kaldes Christianspriis; tillige skriver han om Nyheder fra Tydskland. — *Glycktad*, den 18. Augusti.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 474—475.

[7437.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa forskjellige Forslag af Gouverneuren i Glückstadt, Grev Pentz, vedkommende Retsvæsenet og Skattevæsenet sammesteds. — 18. Augusti. (Tydsk.) 1631. 18. Augusti.

Extr. i Corp. constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 19—20.

[7438.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Hertug Albrecht af Friedland og Meklenborg, at han sender sin Oberstlieutenant Mauritz Herman von Oyenhausen for ifölge medhavende Instruction at forhandle hemmelig med ham, og beder at skjenke ham fuld Tiltroe. — *Glückstadt*, den 18. Augusti. (Tydsk.) 18. Augusti.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 2. Th. S. 160—161.

[7439.] GENERALSTATERNES yderligere Instruction for deres til Danmark afsendte Gesandter (jvfr. Nr. 7434). — *'s Gravenhaeghe*, den negentienden Augusty. (Hollandsk.) 19. Augusti.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 1149.

[7440.] Kong CHRISTIAN IV. indskærper Forbudet mod at jage paa fremmed Grund. — *Glückstad*, den 25. Augusti. 25. Augusti.

Særskilt trykt, 1 Blad.

[7441.] Kong CHRISTIAN IV. Forordning om Trætter i Anledning af Fjendens Indfald i Jylland, om Deelsvidner og om Landstingsvidner. — *Glyckstad*, den 25. Augusti. 25. Augusti.

Særskilt trykt, 2 Blade.

[7442.] ANNA SVANES, Borgemester Hans Riibers Enkes, Gavebrev paa 3 Boder i Horsens, til Bolig for 3 fattige Enker, og paa 100 Rdlr. in Specie, hvoraf samme Enker skulde nyde Renten. — *Horsens*, den 29. Aug. 29. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 245—247.

[7443.] Det NORSKE OG GRÖNLANDSKE COMPAGNIES Memoire til de til Danmark afgaaende Gesandter angaaende Hvalfiskefangsten under Spitsbergen og om den i Holland fældede Dom over Jan Braem, der havde været forsynet med Kongen af Danmarks Pas. — *Amsterdam*, den 30. Augusty. (Hollandsk.) 30. Augusti.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 1149—1150.

[7444.] GREGERS HANSEN, Raadmand i Kjöge, hans Fundats, hvorefter Renten af hans halve Hovedlod efter hans Död skal tildeles fattige Huusarme og Skolebörn i den latinske Skole i Kjöge. — *Kiöge*, den Fierde September. 4. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 412—413.

[7445.] NÖRRE RANGSTRUP HERREDS TINGSVIDNE om Branderup Bymænds "Grandviide og Vilkor." — Den neste Tirsdag efter Dom. XIII. post Trinitatis som indfalt den 6. Septembris. 6. Septbr.

C. L. E. v. Stemann, Schleswigs Recht u. Gerichtsverf. S. 138—140.

[7446.] Den svenske Agent JOHAN FEGRÆUS tilmelder Secretæren Lars Grubbe, at Kongen af Danmark ifölge Yttringer af Cantsleren er meget ilde tilfreds med, hvad der er passeret mellem Feltmarskalk Wrangel og Agenten Prost Knudsen; at han vil lade Sagen nöie undersöge, og hvis Skylden er hos Wrangel, forlange dennes Afstraffelse; han melder tillige, at Tage Tott er sendt til Sverrig i Rhingrevens Sag. — *Helsingör*, den 9. Septemb. (Svensk.) 9. Septbr.

Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. I. D. S. 139—141.

1631. [7447.] Kong GUSTAV ADOLFS Beretning til Rigscantsler Axel Oxenstjerna om
10. Septbr. Slaget ved Leipzig; heri omtales bl. a., hvorledes Hertugen af Holsten blev saaret, og fört fangen til Eilenberg, hvor han döde den 9. hujus. — *Qwarter i Scheiditz,* den 10. September. (Svensk.)

M. Swederus, Stockholms Magaz. 3. B. 1781. S. 314—319.

11. Septbr. [7448.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til de hollandske Gesandter paa deres Besværing over Forhöielsen af Tolden i Öresund, hvilken Kongen under visse Betingelser erklærer sig villig til at före tilbage til den forrige Störrelse. — *Gluckstadt,* den elfden Septembris. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 1152.

13. Septbr. [7449.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til de hollandske Gesandter, hvorved han paa deres gjentagne Andragende, erklærer strax at ville opgive den befalede Forhöielse af Tolden i Öresund. — *Gluckstadt,* den dertienden September. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 1152—1153.

19. Septbr. [7450.] Den danske Gesandt CLAUS DAAES Foredrag til Generalstaterne angaaende Vedligeholdelsen af en nöie Forbindelse mellem Danmark og de forenede Nederlande, samt om Forholdsregler til fælleds Velfærd under de nuværende Forhold i Tydskland. — Foredraget den 19. Septbr. og derefter skriftlig overleveret. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 1174.

20. Septbr. [7451.] CAROLI I., Magnæ Britanniæ regis, commissio specialis, Henrico Fane militi data, de foedere cum rege Daniæ confirmando. — *In palatio Westmonasteriensi,* die vicesimo Septembris.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. Tom. VIII. P. III. p. 203.

20. Septbr. [7452.] NIELS MADSEN MUUS skjenker de fattige Huusarme i Kjöbenhavn 100 Sldl. “til Sjælegave og hæderlig Amindelse.” — *Kiöbenhafn,* dend 20. September.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 290.

21. Septbr. [7453.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne angaaende Udrensningen af den ryddede Strödams Eng ved Bönderne under Kronborg og Frederiksborg. — *Nyekiöbing,* den 21. Sept.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 475.

22. Septbr. [7454.] Den danske Gesandt CLAUS DAAES Memoire til Generalstaterne angaaende disses Klager over Usikkerhed i de danske Farvande, hvor hollandske Skibe var skeet Overlast af Dunkerkenske; hvorimod han besværer sig over udövet Vold i norske Havne af Hollænderne og Overtrædelse af kongelige Udförselsforbud, ligesom ogsaa over Indgreb i Kongens Höihedsret over Grönland med Hensyn til Hvalfiskefangsten dersteds; tillige tilbydes Kongens Mægling i Anledning af Tvistigheder, som efter Rygte skulle være opstaaede mellem de forenede Nederlande og Storbritannien. — Overleveret den 22. Septembris. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 1174—1175.

26. Septbr. [7455.] Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK indskærpe en Bestemmelse i Forordningen af 24. Decbr. 1617, hvorefter Parterne ved mundtlig Recesseren for den Holstenske Landret tabe Ret til Appel til den keiserlige Kammerret. — *Kiel,* den 26ten Septembr. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 418—419.

30. Septbr. [7456.] Amtmanden i Flensborg KAY v. AHLEFELDS Revers til Staden Flensborg, at Anlæget af en “Vogel-Heerd” i Harreslee-Skov paa Stadens Grund ikke skulde komme Sta-

den til Præjudice eller Skade, og at han vilde tilsvare Staden en Recognition deraf. — *Flensburg*, d. 30. Sept. (Tydsk.) 1631. 30. Septbr.

G. Cläden, Monum. Flensb. 3. Stück. S. 312.

[7457.] Kong CHRISTIAN IV. anmoder Palle Rosenkrants og D. Arniseus, om at bede Kongens Söster (Hertuginde Augusta) at tage Vare paa Enkedronningens Nögler, eftersom dennes Död er nær forestaaende. — *Nyköping*, den 3. Octo: (Tydsk.) 3. Octobr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 475—476.

[7458.] GENERALSTATERNES Svar paa de af den danske Gesandt Claus Daa overleverede Forestillinger (jvfr. Nr. 7450 og 7454), tilstillet Gesandtskabssecretæren Günther efter Claus Daaes Afreise. — *'s Gravenhaeghe*, den vierden Octobris. (Hollandsk.) 4. Octobr.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 1175—1177.

[7459.] JOHANN ULRICH, Hertug til Eggenberg og Krummau, tilskriver Albrecht Hertug til Friedland angaaende Forhandlingerne med Kongen af Danmark, at Keiseren vil tillade, at Kongen ved Kjöb erholder en vis Deel af Meklenborg, men at han skal afstaae fra Stifterne Bremen og Verden, hvorimod han giver Haab om andre ved Rebellion hjemfaldne Lande, naar Kongen af Danmark forener sig med Huset Österrig; m. m. — *Wien*, den 14. Octobris. (Tydsk.) 4. Octobr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 2. Th. S. 162—166.

[7460.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Palle Rosenkrants at bestille Logie til overmorgen Aften i Rödby for Kongen og hans Söster (uden Tvivl Enke-Churfyrstinde Hedevig). — *Nyköbing*, den 6. Octobris. 6. Octobr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 476.

[7461.] ALBRECHT HERTUG TIL FRIEDLAND OG MEKLENBORG tilskriver Kong Christian IV. om sine Forhandlinger med Oberstlieutenant Moritz Herman von Oyenhausen, der nu vender tilbage til Kongen og nærmere vil referere ham Sagen. (Jvfr. Nr. 7438.) — *Prag*, den 17. October. (Tydsk.) 7. Octobr.

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 2. Th. S. 161.

[7462.] Brev fra CHRISTOPHER URNE Lehnsmand og NIELS SIMENSSÖN GLOSTRUP Biskop i Oslo til Kongens Cantsler Hr. Christian Friis til Kragerup, om at indstille til Kongen, at Skoletjenerne maatte anvises deres Lön af Kirkernes Beholdning, da den ikke var at erholde ved private Sammenskud. — *Aggershuus*, den 8de Oct. 8. Octobr.

L. Engelstoft, Univ. Annal. 1809. 2. B. S. 194—196.

[7463.] Kong CHRISTIAN IV. skjenker St. Jörgens-Hospitalerne udenfor Kallundborg og i Ringsted med deres tilhörende Gods og Penge, samt det til 8 fattige Hospitals-Lemmers Underholdning i Nestved henlagte Gods, til Vartou Hospital udenfor Kjöbenhavn. — *Kiöbenhavn Slot*, den 10. October. 10. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 44—48.

[7464.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegier, meddeelte Nederlænderne, som nu eller i Fremtiden maatte opholde sig eller tage Bolig i Fæstningen Glückstadt. — *Glückstadt*, den 17. Octob. (Tydsk.) 17. Octobr.

J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 351—356.

[7465.] Kong CHRISTIAN IV.s Mandat angaaende et Compagnie Soldaters Indqvartering i Itzeho, saaledes at hverken klosterlige eller adelige Indvaanere fritages. — *Glückstadt*, den 18. Octobris. (Tydsk.) 18. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 685.

1631. 21. Octobr. [7466.] De hollandske Gesandters Beretning til Kong Christian IV. om deres Forhandlinger med Hamborg, hvorhos de opfordre ham til forelöbig at udsætte de af ham gjorte Fordringer og strax at udnævne Commissarier og under de hollandske Gesandters Interposition at skride til Fredsunderhandlinger. — Overghelevert [i *Crempe*] den een en twintighsten nieuwen [læs: ouwen] of den een en dertigsten October ouwen [læs: nieuwen] stijl. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 1153—1154.

21. Octobr. [7467.] Kong Christian IV. tilkjendegiver de hollandske Gesandter, at han har committeret Wulf von Buchwald, Christian Pents og Dr. Johan Schonbach til de af dem foreslaaede Underhandlinger med Hamborg. — *Crempe,* desen een en twintighsten October. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 1155.

28. Octobr. [7468.] Indberetning til Kong Christian IV. af Christopher Urne til Aasmark, Statholder i Norge, Jens Bielke til Österaad, Norges Cantsler, Sten Villumssen til Thorshof og Ove Giedde til Thommerup angaaende Skovene i en Deel af det Östenfjeldske med Hensyn til deres Brugbarhed som Masteskove. — *Bragernes,* den 28. October.

Norske Samlinger. 1852. I. B. S. 113—119.

31. Octobr. [7469.] Kong Christian IV.s Befaling til Hofmesterinden Karen Sehested angaaende Börnenes Sörgedragt, og om hendes Reise med dem til Vordingborg for at tage imod Enkedronningens Liig. — *Friderichszborrig,* den 31. Octobris.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 476—477.

4. Novbr. [7470.] Kong Christian IV. befaler Hofmesterinden Karen Sehested alvorlig at advare hans Datter Sophia Elisabet om ikke at höre paa dem, der ville sætte Ondt mellem hende og Christian Penss. — *Worrenborrig,* den 4. Nouem:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 482—483.

8. Novbr. [7471.] Kong Gustav Adolfs Skrivelse til General Åke Tott, hvori han bl. a. befaler ham at foretage Hværvinger, dog at han ikke giver Kongen af Danmark "någon orsak till offension". — *Wirtzburg,* den 8. Novembris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 112—116.

ante 9. Nov. [7472.] Reglement, hvorledes afdöde Enkedronning Sophias Liig, medens det fra 9de til 12te November föres fra Wordingborg til Roeskilde, skal ledsages paa Veien af Præster, Degne og Skoledisciple.

Udt. i P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 455.

30. Novbr. [7473.] Kong Christian IV.s Befaling (til Palle Rosenkrands?), at han med Cantsleren (von der Lippe) og Hans Offuerberg (Enkedronningens Secretær og Rentemester) skal gjöre Overslag over Enkedronningens Folks Tilgodehavende. — *Nyköbing,* den 30. Novem:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 477.

initio Decbr. [7474.] Kong Christian IV. begjærer, at Palle Rosenkrands og Cantsleren von der Lippe skulle tale med Kongens Söstre om til den aftalte Tid at sende saadanne Commissarier, der paa bedste og hurtigste Maade ville ordne Arvesagen; m. m. — Udateret.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 477—478.

2. Decbr. [7475.] Kong Christian IV.s Brev til Just Högh med 12,000 Rdlr., som Kongens Moder, afdöde Dronning Sophia, havde skjenket til Soröe Skole og Academie. — *Nykiöbing,* den 2. Decemb.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxi.

[7476.] Kong Christian IV. befaler Palle Rosenkrands og von der Lippe at forelægge Kongens Söstre en Revers, at de af Enkedronningens Efterladenskab have erholdt udleveret, hvad de kunde gjöre Fordring paa; negte de at underskrive, maae de intet före ud af Landet. — *Nyköping*, den 4. Decembris. (Tydsk.) 1631. 4. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 478—479.

[7477.] Kong Christian IV. sender Palle Rosenkrands sine Söstres Revers, og beder ham at anmode dem om til Foraaret at sende Juvelerere (til at vurdere Enkedronningens Smykker). — *Gaabensz ferregaard*, den 6. Decembris. 6. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 479.

[7478.] Kong Christian IV. beder Palle Rosenkrands og von der Lippe om atter at begive sig til Kongens Söstre, og foreslaae dem at benytte til Vurdering af Enkedronningens Klenodier nogle nylig ankomne Juvelerere; at lade andre komme, vilde være mere bekosteligt. — *Nyköping*, den 6. Decem: (Tydsk.) 6. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 479—480.

[7479.] Kong Christian IV. befaler Palle Rosenkrands og Niels Krabbe at paasee, at intet föres fra Nykjöbing Slot uden Fyrstindernes eget Gods, og at det, som allerede er indskibet, bringes tilbage paa Slottet, hvor Værelserne skulle forsegles; de Foræringer, som skulde være udgivne, maae föres tilbage til Kjöbenhavn. — *Niiköping*, den 6. Decem: 6. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 480—481.

[7480.] Kong Christian IV. befaler Palle Rosenkrands at beholde Kongens Söstres Revers til Overmorgen, da Kongen vil træffe ham i Vordingborg; han tillader, at det indskibede Gods maa blive ombord, men intet maa föres fra Slottet. — *Gaabensz ferre*, den 7. Decem: 7. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 481.

[7481.] Dom af Hertug Frederik af Slesvig, Holsten etc. i en Sag mellem Anna Owena Höyers og hendes Börn, og Borgemester og Raad i Husum, angaaende et Huus, kaldet "das Blinde-Hausz". — *Schlosze Gottorff*, den 15. Decembris. (Tydsk.) 15. Decbr.

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 501.

[7482.] Kong Christian IV. henlægger St. Jörgens Hospitalsgaard ved Kallundborg med tilhörende Gods til Hospitalshuset uden for Kjöbenhavn, "som nu kaldes Wartou", imod at dette skulde underholde 6 af Kallundborg Byes og Lehns Fattige. — *Kiöbenhavn Slott*, den 16. December. 16. Decbr.

Hofman, Fund. T. X. Append. til Siæll. Stift. S. 37—39.

[7483.] Kong Christian IV.s Privilegium for det islandske Compagnie at drive Hvalfangerie under Island. — *Hafniæ*, den 16. Decembr. 16. Decbr.

O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. I. B. S. 215—216.

[7484.] Kong Christian IV.s Svar til de hollandske Gesandter, angaaende hans Bestræbelse for at opretholde Skibsfartens Sikkerhed i Farvandene omkring hans Riger, hvorhos han berörer den Overmod som af hollandske Convoier ved den norske Kyst er viist imod hans Undersaatter; tillige tilkjendegiver han sin Tilfredshed med Gjenoprettelsen af den gode Forstaaelse mellem England og de forenede Nederlande. — *Gluckstadt*, den seventienden December. (Hollandsk.) 17. Decbr.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 1151—1152. (Datum er uden Tvivl urigtigt, da Brevet rimeligviis er udgivet i September.)

1631. 17. Decbr. [7485.] Kong Christian IV.s Gjeldsfordring til Jörgen Grubbe (til Hagelös) paa $137^1/_2$ Rdlr., der inden 2 Maaneder skulde erlægges i Rentekammeret. — *Hafniæ*, den 17de Dec.

Udt. i Vedel Simonsen, Efterr. om de danske Ruder. 2. H. S. 218.

19. Decbr. [7486.] Kong Christian IV. befaler Peter Apotheker (Peter Payngk?) at sende en Æske Piller, tilberedte med Moschus og Ambra. — *Fride:*, 19. Decem: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 481.

22. Decbr. [7487.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Cantsleren og Statholderen, at der skal gives den engelske Subdelegatus skriftligt Svar paa hans skriftlige Andragende; iövrigt vedkommer det ikke Kongen af England at disputere, hvad Kongen armata manu har erhvervet. — *Frede:*, den 22. Decem:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 481—482.

22. Decbr. [7488.] Kong Christian IV. tilskriver Hertug Albrecht af Friedland og Meklenborg, at han ved Oberstlieutenant Mauritz Herman von Oyenhausen har erfaret hans vedvarende Velvillie, og beder ham at have Tiltroe til, hvad siden bemeldte Oberstlieutenant maatte forebringe ham. — *Schlosz Friedrichsburgh*, den 22- Decembris. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 2. Th. S. 164.

24. Decbr. [7489.] Kong Christian IV.s Rescript til Friderich Urne til Brendtved, Embedsmand paa Cronborg og Frederiksborg Slotte, at af de Penge, som samles i Stokken paa Frederiksborg Slot, skal den femte Part uddeles til Huusarme, de övrige til Skolens Personer, og at de Huusarme alene skulle nyde, hvad der gives i Stokken og Tavlen i Hilleröd. — *Frederichsborg Slot*, d. 24. Decbr.

F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. I. H. Bil. S. VIII—IX.

24. Decbr. [7490.] Kong Christian IV.s Fortegnelse paa de Skibe, som skulde holdes gaaende under Norge og hvor det maatte være fornödent. — *Frederichssborrig*, den 24. Decem:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 482.

24. Decbr. [7491.] Fundats for afdöde Niels Jensen Skrivers Gave af 200 Courant-Daler, hver Daler beregnet til 80 Skilling Danske, til fattige Huusarme i Kjöbenhavn, udstedt af hans Enkes anden Mand, Raadmand Peder Pedersen. — *Kiöbenhafn*, d. 24. December.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 291–292.

26. Decbr. [7492.] Kong Christian IV.s aabne Brev, hvorved al Handel paa Island med andre end det islandske Compagnie forbydes, hvorhos tillige den nye Handelstaxt ophæves. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 26. (10. el. 16) Decembr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 362—364.

[7493.] Kong Christian IV.s Udkast til en Skrivelse til den svenske Resident i Hamborg, D. Salvius, angaaende Kongen af Sverrigs Bestræbelser for at udfrie Stiftet Bremen af de Catholskes Magt; hvis Kongen af Sverrig i saa Henseende vil gjöre noget for Kongens Sön Hertug Frederik, bedes han venlig at forhandle Sagen directe med denne. — Udateret.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 483.

1632.

1632.

[7494.] Kong CHRISTIAN IV. befaler D. Johann Schönbach at understötte den udvalgte Prinds Christian V. med Raad og Daad i Administrationen af Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten. — *Schlosz zu Copenhagen*, am 10. Januarii. (Tydsk.) 10. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 157—158.

[7495.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til en Lehnsmand om at indkræve Soröe Academies Tilgodehavende hos Fru Helluig Kaasz til Restrup, afgangne Hanniball Gyldenstiernes Efterleverske. — *Haf:*, 11. January. 11. Januar.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXI.

[7496.] Kong CHRISTIAN IV.s Told-Rulle, hvorefter Trælast-Tolden i Norge herefter skal oppebæres. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 12. Januarij. 12. Januar.

Særskilt trykt, 4 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 725—730.

[7497.] Kong CHRISTIAN IV.s Ordinants angaaende Oppebörselen af Told og Accise. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 12. Januarij. 12. Januar.

Særskilt trykt, 7 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 714—725.

[7498.] Kong CHRISTIAN IV. overdrager sin Sön, den udvalgte Prinds Christian V., Administrationen af Justits- og andre Sager i Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten og beder ham raadföre sig med D. Johann Schönbach. — *Copenhagen*, den 12. Januarii. (Tydsk.) 12. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 156—157.

[7499.] Patent, hvorved Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver sine Undersaatter i Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten, at han har overdraget sin Sön, den udvalgte Prinds Christian V., Administrationen over disse Fyrstendömmer i Justits- og andre Sager. — *Schlosz Copenhagen*, den 12. Januar. (Tydsk.) 12. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 158.

[7500.] HOLGER ROSENKRANTZ's til Rosenholm Gavebrev paa en Gaard i Hvilsager til Sognepræsten i Hvilsager Sogn. — *Rosenholm*, d. 15. Januarii. 15. Januar.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 180—183.

[7501.] HOLGER ROSENKRANTZ's til Rosenholm Gavebrev paa en Gaard i Hornslet til Sognepræsten i Hornslet Sogn. — *Rosenholm*, d. 15. Januarii. 15. Januar.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 184.

[7502.] Hertuginde SOPHIA af Meklenborg, "geborn zu Schleszwig Holstein", hendes Testament med Autobiographie som Indledning. — Den 27. Januari. — (Tydsk.) 27. Januar.

Jahrb. des Vereins. f. mecklenb. Gesch., herausg. v. G. C. F. Lisch. 15. Jahrg. S. 84—98.

[7503.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Wardöhuus, at Præsterne i Finmarken ikke maae tage Tiende af Fremmede, som fiske i deres Præstegjæld, men skulle lade sig nöie med Tiende af deres egne Sogne-Folk. — *Kiöbenhavn Slot*, d. 6. Febr. 6. Febr.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 731.

[7504.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript angaaende Böndernes Ret til at handle med de Skibe, som indkomme paa Havnene i Norge. — *Kiöbenhavn Slot*, den 13de Februarii. 13. Febr.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 71—72.

1632. 18. Febr. [7505.] Den svenske Agent Johan Fegræus's Skrivelse til Kong Gustav Adolf, hvormed han sender Kongen af Danmarks Brev til Kongen af Sverrig, hvori Kongen af Danmark, efter at være bleven bekjendt med Sammenhængen i Sagen mellem Feltmarskalk Herman Wrangel og den danske Agent Prost Knudsen, tilkjendegiver, at han antager, at der er skeet et Brud paa Jus gentium, som ikke burde være ustraffet. — *Hellssingeör,* den 18. Februarij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. I. D. S. 141—143.

25. Febr. [7506.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Forordning om og Taxt for Daglönnen i endeel af Marsklandene i Slesvig og Holsten. — Den 25sten Februarii. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 420—432.

18. Martii. [7507.] Kong Christian IV. tilmelder Keiser Ferdinand II, at han vil sende et Gesandtskab til Kongen af Sverrig, for at tilbyde sin Mægling til Fjendtlighedernes Bilæggelse ved en bestandig Fred. — *Glückstadt,* den 18. Martij. (Tydsk.)

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben, belangend die Friedens Tractaten 1632 und 1633. Nr. I.

19. Martii. [7508.] Kong Christian IV.s Befaling til Just Högh, at han skulde udsætte de 12000 Speciedaler paa Rente, hvilke Dronning Sophie havde givet til Soröe Academie. — *Glüchstad,* den 19. Marty.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXII.

5. Aprilis. [7509.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Rigsraadet, hvori han foreslaaer Jörgen Wrne til Rigsmarsk-Embedet. — *Otthensegard,* den 5. Aprilis.

Historisk Tidsskrift. I. B. S. 332.

ante 10. Apr. [7510.] Supplication af Borgemestere og Raad i Slesvig til Hertug Frederik af Slesvig og Holsten om en Citation til Dom-Capitlet i Slesvig, fordi dette havde gjort Hindring i deres jus patronatus til Landsbyen Sandtbecke. — Udateret. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 506—513.

10. Aprilis. [7511.] Hertug Frederik til Slesvig og Holsten befaler den kongelige Raad D. Johann Schönebach at indsende Beretning om de mellem Dom-Capitlet i Slesvig og Magistraten sammesteds angaaende Landsbyen Sandtbecke opstaaede Stridigheder. — *Schlosz Gottorf,* den 10. Aprilis. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge 2. B. S. 501—505.

20. Aprilis. [7512.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Resolution paa Landdagens Gravamina, angaaende Adelens Toldfrihed af Qvæg, som anvendes til egen Huusholdning; dens Ret til at tilbagefordre undvegne adelige Undersaatter; samt dens Pligt af dens Gaarde i Kjöbstæderne at svare Afgifter lige med Borgerne. — 20sten Aprill. (Tydsk.)

Extract i Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 432—431.

20. Aprilis. [7513.] Otte Schiell til Hammelmosse og hans Hustru Fru Bergette Lindenow give 100 Rdlr. til Tiisse Kirke; love aarligen at klæde 6 fattige Disciple i Aalborg Skole og 4 Huusarme paa deres eget Gods, samt aarlig i Penge at give hver 1 Rigsmark; skjenke 100 Rdlr. til Hospitalet i Nykjöbing paa Mors; 100 Rdlr. til samme Nykjöbings Kirke; samt 1000 Rdl., hvoraf een fattig Student skulde nyde Renten i 3 Aar. — *Kiöbenhaffnn,* then 20. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 307—308.

[7514.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Arv og om Mindreaarige. — *Coldinghusz Slot,* den 23. April. 1632. 23. Aprilis.

Særskilt trykt, 3 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 731—734.

[7515.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Pantsættelse af Huus og Grund. — *Coldinghus Slot,* den 23. Aprilis. 23. Aprilis.

Særskilt trykt, 2 Blade.

[7516.] Kong CHRISTIAN IV. benaader hver Præst paa Færöerne med endnu en fri Gaard. — 23. Aprilis. 23. Aprilis.

Udtog i L. J. Debes, Færöernis Beskrifvelse. S. 290. C. G. Mengels tydske Overs. S. 294.

[7517.] Keiser FERDINAND II. takker Kong Christian IV. for Notificationen af hans Sendelse til Sverrig med Mæglings-Tilbud, og bevidner sin Redebonhed til Fred. — *Wien,* den 4. Maij. (Tydsk.) 24. Aprilis.

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben, belangend die Friedens Tractaten 1632 und 1633. Nr. 2.

[7518.] RIBE BYTINGS Dom i en Sag angaaende en stor Sum Penge, som Dynes Lassen, Borger i Ribe, under sidste Feide havde udgivet paa den fraværende Peder Jacobsen Hatstafferers Vegne til de fjendtlige Hauptmænd Johannes Sprindsendorp og Hans Hendrich von Schierstedt, der efter hinanden i 62 Uger havde været indqvarteret i Peder Jacobsens Huus. — 27. April. 27. Aprilis.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 3. Saml. 1834. Bil. S. 28—34.

[7519.] TAGE TOTTS Brev til Roskilde Capitel angaaende Holger Gagges Stervboes Gjeld til Capitlet. — *Nees,* d. 30. Aprilis. 30. Aprilis.

P. F. Suhms Samlinger. I. B. 3. H. S. 127—128.

[7520.] GENERALSTATERNES Forordning, hvorved til Vedligeholdelse af Convoy-Skibe en Afgift paalægges Skibe, som fare "naer de Sont, Oostlandt ende Noorwegen", ligesom ogsaa fremmede Skibe, der komme fra disse Egne. — *'s Graven-Hage,* den derden Mey. (Hollandsk.) 3. Maji.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. I. D. col. 936—939.

[7521.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om den Menighed, som skulde henhöre til Holmens Kirke i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhafn Slott,* den 19. May. 19. Maji.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 332—333.

[7522.] Andragende fra de kongelige SKATTEBÖNDER I SUNDFJORDS FOGDERIE til de kongelige Commissarier, hvori Bönderne udbede sig Svar paa en af dem i Aaret 1631 til Rigsraadet indgiven Ansögning om Godtgjörelse for Forstrækning i Sölv til Rigets Fornödenhed. — *Bergen,* den 19de Maji. 19. Maji.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 489—491.

[7523.] Kong CHRISTIAN IV. giver Vartou Hospital fri Törveskjær indtil videre i Huolemose, liggende afsides fra Bagsver. — *Kiöbenhafn Slot,* den 29. May. 29. Maji.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 169.

[7524.] Kong CHRISTIAN IV. tilmelder Keiser Ferdinand II., at de tvende Rigsraader, som han havde sendt til Sverrig med Mæglings Tilbud, ere vendte tilbage med uforrettet Sag. — *Copenhagen,* den 31. Maij. (Tydsk.) 31. Maji.

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. u. anderer Schreiben, belangend die Friedens Tractaten 1632 und 1633. Nr. 3.

1632. 5. Junii. [7525.] Stævning udstedt af PALLE ROSENKRANTZ til Krænkrup, Lehnsmand over Nyekiöbings og Aalholms Lehne, og Dr. HANS MICHELSEN, Superintendent over Fyens Stift, hvorved Georg Christierni, Skolemester i Nyekiöbing, indstævnes til at möde i Rette for dem paa næste Landemode i Marieboe, fordi han havde forsömt at holde en Aftensangs-Prædiken. — *Nyekiöbing*, den 5. Junii.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 80—81.

6. Junii. [7526.] Uddrag af Acterne i en Trolddomssag paa Godset Röst i Angel mod ANNE STIGGES, der endte 6. Juni med hendes Död paa Baalet. (Tydsk.)

N. Falck, Staatsb. Magaz. 4. B. S. 477—488.

12. Junii. [7527.] Kong CHRISTIAN IV. forlehner Henrik Gyldenstjerne til Svanholm med Christianopels Lehn. — *Kjöb.*, den 12. Juni.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. H. S. 127.

18. Junii. [7528.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til de Muskovitiske Gesandter Basilla Guarilonitza, Ivan Ivanovitza og Ivan Kirilovasina, hvori han negter at undertegne den forlangte Stadfæstelse af det bestaaende evigvarende Fredsfordrag med Rusland, paa Grund af Gesandternes Fordring, at Kongens Navn i Tractaten skulde anföres efter Czarens; men erklærer dog, at han gjerne seer, at de ældre Fredsfordrag blive ved Magt. — *Kiöbenhaffn*, den 18. Junij.

Særskilt trykt, 2 Blade.

18. Junii. [7529.] 14de og 15de Artikel af Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev om Forbedring af Præsternes Vilkaar i Lunds Stift (angaaende Falkenberg og Abild i Sönder Halland.) — *Köpenhamn*, den 18. Juni. (Svensk Overs.)

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 105—106.

18. Junii. [7530.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Forbedring af Lönnen for Sognepræsterne til Vester Hæsinge, Lyöe, Aernach, Ugerslöv, Guldbierrig, Wibye i Fyen, Simenbölle paa Lauind, Veylebye, Femöe, Öster Ulslöv, Ascathöe og Visnes paa Laaland, Eskelstrup paa Falster, samt Bogöe. — *Kiöbenhavn Slot*, den 18. Junii.

Hofman, Fundationer. T. XI. S. 260—262.

18. Junii. [7531.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev, hvorved Sunds, Felding, Naur, Færing, Ramme m. fl. Præstekald i Ribe Stift tillægges forögede Indkomster. — *Kiöbenhafn Slott*, d. 18de Junii.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 562—565.

18. Junii. [7532.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev, hvorved adskillige Tiender lægges til Præstekaldene Linderup og Hammer, Knebel og Roelsöe, Hammel og Woldbye, Toystrup samt Wellef Sogne, og Hospitalspræsten i Horsens en fri Bolig. — *Kiöbenhavn Slot*, den 18. Junii.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 53—54.

18. Junii. [7533.] INGEBORG CLAUS THORSMEDS i Kjöge sælger i sin Hosbonds Fraværelse en Have vesten Nörreport for Kjöbenhavn til Fattigforstanderne i Kjöbenhavn paa de Fattiges Vegne. — *Kiöbenhavn*, dend 18de Junii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 358—359.

18. Junii. [7534.] MOGENS PAX til Torupgaard, Befalingsmand paa Holbek Slot, tilstaaer at have solgt og skjödt 4 Böndergaarde i Udby paa Tutzenæs til Hellig Geistes Hospital udenfor Kjöbenhavn. — *Kiöbenhavn*, den 18. Junii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 169—170.

[7535.] Interrogatoria, forfattede af Kong CHRISTIAN IV. selv, hvorefter han vilde, at Fru Kirstine Munk skulde forhöres angaaende hendes Forhold til Rhingreven. — *Kiöbenhavn*, den 19. Junii. 1632. 19. Junii.

P. F. Suhms nye Saml. I. B. S. 107—110. *Tydsk:* A. L. Schlözer, Stats Anzeigen. I. B. S. 453—455 (med Aaret 1623).

[7536.] Kong CHRISTIAN IV. tilsender Danmarks Riges Marsk de Punkter, hvorfor han havde forskudt Fru Kirsten, for at han ikke skulde troe hendes usandfærdige Fortælling derom. — *Kiöbenhavn*, den 19. Jun. 19. Junii.

P. F. Suhms nye Saml. I. B. S. 110—111.

[7537.] Kong CHRISTIAN IV. tillader, at Thorben Thorbensen og hans ægte Börn og Efterkommere maae nyde Frihed og Frelse med Skjold og Hjelm, som andre Riddere og Svende i Norge. — *Hafniæ*, 25. Junii. 25. Junii.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. I. B. S. 409.

[7538.] KJÖBENHAVNS BYTINGS Vidne, at Urtekræmmer Christopher Piper, efter Fuldmagt fra Ingeborg Claus Thorsmeds i Kjöge, med Haand og Mund skjödte og afhændte en Have udenfor Nörreport til de fattige Huusarme i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhaffnn*, Mandagen den 25. Junii. 25. Junii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 359—360.

[7539.] Kong CHRISTIAN IV.s Skattebrev til Middelfart Kjöbstad paa 228 Speciedaler. — *Kiöbenhavns Slot*, 27. Juni. 27. Junii.

Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. Saml. S. 162.

[7540.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Norge om Jorders Rydning til Ager- og Eng-Land. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 28. Junij. 28. Junii.

Særskilt trykt, 4. Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 745—752.

[7541.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger og forordner, at Laugmænds Enker i Norge maae nyde Naadsens Aar, dog alene med Hensyn til Laugstolens visse Indkomst. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 28. Junij. 28. Junii.

Særskilt trykt, 1 Blad. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 752.

[7542.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, til Forebyggelse af Skovenes Forhuggelse i Norge, at til Saug-Tömmer intet ringere hugges end 7 Bordstokke, ei heller i Skove, som nyttige ere, ferske Træer hugges til at brænde Tjære af. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 28. Junij. 28. Junii.

Særskilt trykt, 2 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 753—754.

[7543.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa forskjellige Andragender indkomne ved sidst forledne Herredag i Bergen, angaaende Böndernes Klager, Fogders og Lehnsmænd Forhold til Bonden, Maal og Vægt, Præste- og Kirketiende, Kjöb og Arv, Skydsfærd, m. m. (19 Artikler). — *Glückstadt*, den 29. Junij. 29. Junii.

Særskilt trykt, 7 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 735—745 (med Datum: 29. Juli 1631.)

[7544.] Acter i en for Landemodet i Maribo indstævnet Sag mellem M. ANDERS CHRISTENSEN ARREBO, Præst i Vordingborg, og JACOB NIELSEN, Præst paa Bogöe, angaaende dennes Ret til at betjene de Faröe Mænd. Junio.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 257—264. Udt. i H. F. Rördam, A. C. Arrebos Levn. og Skr. I. D. S. 212—215.

[7545.] Overeenskomst mellem Sognepræsten i Nykjöbing paa Falster, Provst LAURENTIUS PETRI, Capellanen NIELS SOELGAARD, Skolemesteren JÖRGEN CHRISTENSEN og 3. Julii.

1632. Hörerne NIELS CHRISTENSEN og JOHAN BOSTAL om Forrettelsen af Aftensangs-Prædiken baade
3. Julii. i Fasten og til andre Tider; bekræftet af Bispen D. JOH. MICHAELIUS. — *Nyekiöbing*, den 3. Julii 1723 (læs: 1632).

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 78—79.

7. Julii. [7546.] Kong CHRISTIAN IV. stadfæster Kong Frederik II.s Bevilling til Samsöes Indvaanere, i Nörre-Jylland at maatte kjöbe Bygningstömmer, Ved, Kul, Vender, Hjul og andre Böndervarer. (Jvfr. Nr. 3669). — *Hafn.*, die 7. July.

Thurah, Beskr. af Samsöe. S. 89—90.

7. Julii. [7547.] Hertug FREDERIKS Resolution og Forlig i en Tvist mellem Beboerne af Landet paa Femern og Staden Burgs Indbyggere, angaaende: 1) Kornhandelen, 2) det aarlige Marked i Burg, Kræmmerhandel, Viinudsalg, Brændeviinsbrænderier og Bissekræmmere, 3) Öl-brygning, og 4) Handelsdrift paa Landet. — *Schloss Gottorff*, den 7ten Julii. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 717—719.

13. Julii. [7548.] METTE MICHELSDATTER, boende i Smedstrup ved Schielschiör, giver en Capital af 100 Rdl. til Vedligeholdelsen af 2 Vinduer, som hun havde ladet indsætte i Korsör Kirke. — *Smedstrup*, den 13de Julii.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 163.

20. Julii. [7549.] Keiser FERDINAND II. takker Kong Christian IV. for Notificationen af hans frugteslöse Sendelse til Sverrig med Mæglingstilbud, og lover, at han ikke vil lade nogen Leilighed gaae forbi, hvorved en varig Fred kunde være at opnaae. — *Wien*, den dreissigsten Julij. (Tydsk.)

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 4.

20. Julii. [7550.] Hertug FREDERIKS Brev til Kong Christian den IV., hvori Hertugen yttrer det Haab, at Kongen vil afstaae fra at bygge Fæstningen Christianspris, indtil begge Parters Ret kan blive examineret efter de gamle Foreninger eller ved Commissarier eller en Opmands Kjendelse efter gammel Skik og Brug. — Den 20. Julii. (Dansk Overs.)

Brudst. i L. Holberg, Danm. Hist. 2. D. S. 778.

28. Julii. [7551.] Kong CHRISTIAN IV. bekræfter, efter Andragende af hans egne og Hertug Frederiks Commissarier, den Landskaberne Söndre- og Nörre-Ditmarsken tilkommende Toldfrihed ved Hanrow og paa den nye Vei (fra Ditmarsken til Holsten). — *Glückstadt*, den 28. Julii. (Tydsk.)

A. Viethen, Beschr. des Landes Dithmarschen. S. 443. Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 837—838.

28. Julii. [7552.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Marquart Rantzau, Amtmand i Hanrau, angaaende den saavel Söndre- som Nordre-Ditmarsken bekræftede Toldfrihed. — *Glückstadt*, den 28. Julii. (Tydsk.)

A. Viethen, Beschr. des Landes Dithmarschen. S. 443—444.

29. Julii. [7553.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Universitetet, at een eller to Skolepersoner fra Gulland skulle bekomme fri Kost paa Communitetet, saasnart de have deponeret. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 29. Julii.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. 1. B. S. 193—194.

29. Julii. [7554.] Kong CHRISTIAN IV. forbyder Indförsel af Tobak i Norge. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 29. Julij.

Særskilt trykt, 1 Blad. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 756.

[7555.] Kong Christian IV. tilsiger enhver, som maatte finde Erts-Gruber i hans Lande og ville drive dem, alle de Privilegier og Friheder, som til samme Bjergværks Brug kunde være nyttige. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 29. Julij. 1632. 29. Julii.

Særskilt trykt, 1 Blad. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 754 bis.

[7556.] Kong Christian IV. indskærper, at der i Norge holdes med Maal og Vægt efter Norges Lov, Kjöbe-Balk, Cap. 29. — Den 29. Julii. 29. Julii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 731. (Indeholdes ogsaa som 9de Artikel i den vidtlöftigere Anordning af 29. Juni 1632).

[7557.] Kong Christian IV. forhöier efter Rigsraadets Raad Indförselstolden af Öl, Öleddike og Heste. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 29. Julij. 29. Julii.

Særskilt trykt, 1 Blad. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 753 bis.

[7558.] Kong Christian IV. bevilger Adelen, at dens Liig maae henstaae ubegravede i 3 Uger. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 29. Julij. 29. Julii.

Særskilt trykt, 1 Blad. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 754.

[7559.] Kong Christian IV. befaler, at Söefolk, der enten for ærlig Sag eller fordi de ere undvegne af Kongens Tjeneste, opholde sig udenlands, skulle være frie for hver Mands Tiltale, naar de igjen begive sig hjem i Riget. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 29. Julij. 29. Julii.

Særskilt trykt, 1 Blad. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 755.

[7560.] Kong Christian IV.s hemmelige Instruction for Lehnsmændene i Norge angaaende Undersaatternes Klager og deres Beskyttelse mod Fogdernes og disses Tjeneres Forurettelser. — *Haffniæ*, d. 29de Julii. 29. Julii.

F. Thaarup, Magazin for Danm. og Norges Beskr. 2. B. S. 493—502.

[7561.] Kong Christian IV.s Brev til Lehnsmændene i Norge, hvorved fremsendes den under samme Dato udstædte hemmelige Instruction. — *Hafniæ*, d. 29. Julii. 29. Julii.

F. Thaarup, Magazin for Danm. og Norges Beskr. 2. B. S. 502. (Vedföiet er Navnene paa alle de Lehnsmænd, til hvilke dette Brev skulde udgaae).

[7562.] Magdalena von der Hamsfort, sal. Doct. Hieronimi Tenners, tilstaaer, at have leveret Superintendenten i Fyen, Dr. Hans Michelsen, et Hovedbrev paa 100 Rdlr., som hendes sal. Fader Dr. Cornelius von der Ammesfort havde forordnet til Odense Skole, og hvis Rente skulde anvendes til Træskoe til fattige Skolebörn. — *Ottense*, den 25. Augusti. 25. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 81—82.

[7563.] Kaldsbrev udstædt af 8 Sognemænd paa Lyöe paa menige Sognemænds Vegne til Hr. Söfren Jensen som Sognepræst for denne Öe, istedenfor den afdöde Hr. Knud Hansen. — *Lyöe*, den 26. Augusti. 26. Augusti.

C. Giessing, Jubellærere. 3. D. 1. B. S. 234—236.

[7564.] Jens Juel til Lymberg, Befalingsmand paa Bergenhuus, og Dr. Niels Paasche, Superintendent over Bergens Stift, deres Anordning om en vis Taxt, hvormeget Bönderne i Stiftet aarligen skulde give til Skole-Almisse (Degnepenge). — *Bergenhuus*, den 19. September. 19. Septbr.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. 1. D. S. 113—115.

1632. 20. Septbr. [7565.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Forordning for Hertugdömmerne angaaende dem, som indgaae Trolovelse eller Ægteskab uden deres Forældres eller Formynderes Samtykke. — *Rendeszburg*, den 20. Septembris. (Tydsk.)

Revidirte Landgerichts Ordnung (P. IV. Tit. XXII.) Udg. 1637. fol. 97—99. Udg. 1717 og 1741. S. 179—183. M. Tönsens Udg. 1821. S. 108—110. F. D. C. v. Cronhelm, Corp. statut. prov. Holsat., Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 151—153. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 435—438.

21. Septbr. [7566.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Dom i en Sag mellem Borgemestere og Raad i Flensborg og Anna, Eggert von der Herberges Enke, og Zacharias Petersen angaaende Kjöbet af Grunde liggende paa Byens Mark, hvilket Kjöb de sidstnævnte, som Adelige, dömmes til at lade gaae tilbage. — *Rendsburg*, den 21sten Sept. (Tydsk.)

G. Cläden, Monum. Flensb. 3. Stück. S. 372.

2. Octobr. [7567.] Kong CHRISTIAN IV.s Stadfæstelse paa Skomagernes Laugsartikler i Itzehoe. — *Rendsburg*, den 2. Oct. (Tydsk.)

Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 655.

9. Octobr. [7568.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Mandat for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten om Forpligtelse til mod Gebyr at indlöse de ved Land- og Quartal-Retterne afgivne Domme og Resolutioner beskrevne. — *Rendsburg*, den 9ten Octobr. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 438—439.

12. Octb.? [7569.] LAURITZ EBBESEN til Tulstrup, Lehnsmand paa Skanderborg, stæder og fæster efter Kongens Befaling (jvfr. Nr. 7115) til M. Jörgen Pedersen, Slotsprædikant i Skanderborg, Kongens og Kirkens Anpart i Korntienden i Skanderup Sogn for Livstid. — (Udateret, men anfört i et Tingsvidne af 12. Oct. 1632).

K. Hansen, Beskr. over Skanderborg. S. 23.

29. Octobr. [7570.] GENERALSTATERNES Forslag til en Overeenskomst om Afgjörelsen af Stridighederne mellem Kongen af Danmark og Staden Hamborg, meddeelt den danske Gesandt, Kammer-Secretær Frederick Günther. — *'s Gravenhage*, den negen en twintichsten October. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. I. D. S. 1248—1249.

30. Octobr. [7571.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling, at Borgemester og Raad i Nyborg maae bekomme 400 Specie-Daler af Kirkens bortlaante Hovedstol, hvilke de skulle sætte paa Rente, og Renten siden fölge Sognepræsten sammesteds til en Capellan at underholde. — *Kiöbenhafn Slot*, den 30. October.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 539—540.

30. Octobr. [7572.] Forlig oprettet ved Mægling af Borgemestere og Raad i Flensborg mellem ANNA, EGGERT VON DER HERBERGES ENKE og PETER KNUTSEN, Borger i Flensborg, angaaende Tilbageleveringen af nogle Landerier, som Fru Anna von der Herberge havde kjöbt af sidstnævnte, men ved Landrettens Dom (jvfr. Nr. 7566) var dömt til at restituere. — *Flenszburg in der Kirchen St. Nicolai*, am 30sten Octob. (Tydsk.)

G. Cläden, Monum. Flensb. 3. Stück. S. 373—375.

5. Novbr. [7573.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Tage Thott, Embedsmand paa Malmöhus, og D. Mats Jenson, Superintendent over Skaane, hvorved tillades, at Maglerup Sogn maa annecteres til Threlborg, og at Kjempinge Sognemænd, der ikke formaae at vedligeholde deres

Kirke, skulle henlægges til Ring, Maglerup eller et andet af de omliggende Sogne. — *Kjöbenhaffn,* d. 5. Nov. 1632. 5. Novbr.

N. H. Lovén (præside S. Lagerbring), diss. de territ. Skyttiano. p. 101.

[7574.] JOHANNIS MICHAELIS, superintendentis Fioniæ, expositio causarum, propter quas M. Inguarus Nicolai, ludirector Othoniensis, in officio non amplius tolerari possit. — *Othoniæ,* 5. Novembris. 5. Novbr.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1811. I. B. S. 60—63.

[7575.] Sognepræsten til S. Clemens Kirke og Kannik i Aarhuus NIELS CHRISTENSEN SPENTRUPS Fundats paa 200 Rdlr., for hvis Renter Capellanen til Aarhuus Domkirke skulde holde en Skrifteprædiken i Domkirken hver Löverdag Eftermiddag. — *Aarhuus,* den 13. November. 13. Novbr.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 71—73.

[7576.] ZACHARIAS PETERSEN forlanger af Raadet i Flensborg for sig og andre Adelige Frihed til at leie Landerier af Borgerne i Byen. — Den 13ten Nov. (Plattydsk.) 13. Novbr.

G. Cläden, Monum. Flensb. 3. Stück. S. 375.

[7577.] Resolution af RAADET I FLENSBORG til Zacharias Petersen (jvfr. Nr. 7576), at det ikke udtrykkelig er forbudt Borgerne at udleie deres Landerier til Adelige, men at de i saa Fald maae vogte sig for at foretage noget til Præjudice for Byens Privilegier. — *Flensburg,* den 14ten Nov. (Tydsk.) 14. Novbr.

G. Cläden, Monum. Flensb. 3. Stück. S. 376—377.

[7578.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til det svenske Rigsraad, angaaende de Forholdsregler, som Kong Gustav Adolfs Död gjör nödvendige; bl. a. tilraades at forsyne Grændsefæstningerne, samt (5. Punkt) at hindre at Breve fra Polen eller Danmark admitteres blandt Stænderne eller Almuen, men at tilbageholde dem paa Grændsen. — *Franckfurt widh Majn,* den 14de Novembr. (Svensk.) 14. Novbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 231—249.

[7579.] PEDER KIERULF, Sognepræst til Sæbye og Hallerslev og Provst i Löve-Herred i Sjelland, foröger sin Gave af 125 Rdlr. (jvnf. Nr. 7095) til Aalborg Skole med 75 Rdlr. og bestemmer, at Renten for Fremtiden skal tildeles 2 Skole-Personer. — *Sæbye Præstegaard,* d. 16. Nov. 16. Novbr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 107.

[7580.] Biskop HANS MICHELSSENS i Fyens Stift Klage til Cantsler Christen Friis til Kragerup over Rectoren i Odense (Ingvar Nicolai Mulvad). — *Odense,* den 18. Nov. 18. Novbr.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1811. I. B. S. 58—59.

[7581.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Biskoppen og Capitlet i Roeskilde, at der af Duebrödre Klosters Midler maae underholdes 30 Skolens Personer og tvende Hörere. — *Hafn.,* den 21. Novemb. 21. Novbr.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. I. B. S. 188.

[7582.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, hvorved Tolden af Öxen, som udföres af Riget, forhöies. — *Kiöbenhaffuen Slot,* den 22. Novembris. 22. Novbr.

Særskilt trykt, 1. Blad.

[7583.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Keiser Ferdinand II., hvori han i Anledning af Kongen af Sverrigs Död paany tilbyder sin Mægling. — *Copenhagen,* den 1. Decemb. (Tydsk.) 1. Decbr.

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 5.

1632. 1. Decbr. [7584.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Hertugen af Friedland, hvori Kongen paa ny tilbyder sin Mediation, for at en almindelig Fred kunde komme istand i Tydskland, hvilket Anliggende han anbefaler til Hertugens Understöttelse. — Den 1. Decembr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 291—292. F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 3. Th. S. 53—54. (Uden Datum).

6. Decbr. [7585.] Skrivelse fra Mr. Jo. PORY til Sir Thomas Puckering, hvori bl. a. omtales, at Lorden af Leicester sidste Löverdag (ɔ: 1. Decbr.) er kommen tilbage fra sit Gesandtskab til Danmark. — *London*, December 6. (Engelsk.)

H. Ellis, orig. letters illust. of English hist. 2. Series. Vol. III. p. 273—278.

15. Decbr. [7586.] J. A. SALVIUS's Beretning til Hr. Peter Baner bl. a. om Planerne at stifte et Forbund mellem de Over- og Neder-Sachsiske Stænder, hvorudi Kongen af Danmark skulde drages; om Kongen af Danmarks Hværvinger; om Keiserens mislykkede Plan at gjöre Hertugen af Holsten til Kredsoberst m. m. — *Hamburg*, d. 15. Dec. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Swenska Biblioteket. 3. D. S. 197—201.

19. Decbr. [7587.] STEEN BJELKES Beretning om hans Samtale med den polske Gesandt Överste Gerdt Dönhoff, da denne passerede Stettin paa Reisen til Danmark, hvor han efter Foregivende skulde indbyde Kongen af Danmark til den forestaaende Kroning og Begravelse i Krackow. — *Stettin*, den 19de December. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 16—22.

20. Decbr. [7588.] CAROLI I., Magnæ Britanniæ regis, commissio specialis Roberto Anstruther militi data, ad tractandum cum rege Daniæ de foedere renovando. — *Palatio Westmonasteriensi*, die vicesimo mensis Decembris.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. Tom. VIII. P. III. p. 252.

22. Decbr. [7589.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Borgemestere og Raad i Aarhus at tilholde den ledige Ungdom og andre, som intet Haandværk forstaae, at give sig i Tjeneste hos Hans Klott, der har erholdt Bevilling at anlægge et "Klædegiöreri" i Aarhus. — *Haffn.*, 22. Decbr.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 60.

24. Decbr. [7590.] DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til den svenske Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori det opfordrer ham til at tilkjendegive sin Mening, hvorledes Fredsunderhandlingerne mellem de krigförende Partier i Tydskland med bedst Fremgang under Kongen af Danmarks Intercession kunne föres; som det beqvemmeste Sted til Forhandlingerne foreslaaes Franckfurt am Mayn. — *Kiöbenhafn*, den 24. Decembris.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Niij. *Tydsk:* Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 7.

26. Decbr. [7591.] Fundats, udstedt af KAREN JÖRGENS DATTER, Jesper (Jeppe) Tommesens Efterleverske udi Schielskiör, for 100 Courant Daler, hver Daler beregnet til 80 Skilling danske, hvis halve Rente skal tilfalde Skolemesteren ved den latinske Skole, saalænge han vedligeholder Chorsangen i Kirken, og den anden Halvdeel de Fattige og Vedtörftige i Byen. — *Schielskiör*, den 2den Juule-Dag.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 447—448. Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 22—23.

[7592.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution angaaende Oprettelsen af en Veierbod (Stadtwaage) i Glückstadt. — *Friederichsburg*, den 26. Dec. (Tydsk.) 1632. 26. Decbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 116.

[7593.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederik Urne, at anvise Jörgen Hansen, som er sat til Skovrider i Cronborg og Frederiksborg Lehne, den Vildbane, hvorover han skal have Inspection. — *Hafniæ*, den 30. Decbr. 30. Decbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 139.

[7594.] Extract af de ROBERT SIDNEY, GREVE AF LEICESTER, meddeelte Instructioner for hans Gesandtskab til Kongen af Danmark. (Jvfr. Nr. 7585).

Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 3—10.

[7595.] GLENNDSTRUP SOGNEMÆND klage til Kongen over deres Kirkes Forfald, og ansöge, efter Lehnsmanden Gabriell Krussze's Anviisning, om at Kirken maa nyde den Tiende, der er den tillagt. — Udateret.

Danske Magazin. 3. Række. 6. B. S. 92 (hvor dette Doc. henföres til 1632—34.)

1633.

1633.

[7596.] ROSKILDE DOMCAPITELS Brev, hvorved det, hvis Kongen dertil vil give sit Samtykke, overdrager Cantordömmet i Capitlet til Waldemar Christian, Greve til Holsten. — *Roskilde Capitelshus*, den 3. Januarii. 3. Januar.

C. Giessing, Jubellærere. 2. D. 2. B. S. 278.

[7597.] Det SVENSKE RIGSRAADS Svar til Rigscantsler Axel Oxenstjerna (jvfr. Nr. 7578), hvori det bl. a. lover at tilholde Statholderne ikke at admittere Breve fra Polen eller Danmark, med mindre de ere adresserede til Dronningen, Rigsraadet eller Statholderne selv. — *Stockholm*, den 7de Januarij. (Svensk.) 7. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 291—310.

[7598.] Det SVENSKE RIGSRAADS Memorial, hvori bl. a. (8de Punkt) forlanges Rigscantsler Axel Oxenstjernas Betænkning over, hvorledes man skulde comportere sig, hvis Kongen af Danmark præsenterer en Convoi ved Overförelsen af Kong Gustav Adolfs Liig. — *Stockholm*, d. 14. Jan. (Svensk.) 14. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 315—337.

[7599.] CHURFYRSTEN AF SACHSEN tilkjendegiver sin store Tilfredshed med Kongen af Danmarks Forsæt ved sin Interposition at söge at bringe Fred tilbage i det "agoniserende hellige Romerske Rige". — *Leipzigk*, den 14. Januarij. (Tydsk.) 14. Januar.

Extract i Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632. u. 1633. Nr. 9.

[7600.] ANNA JOHANS DAATTERS, Hans Holsts Efterleverskes, Gavebrev paa 1000 Rdl. in Specie til Bedste for fattige Huusarme og de fattige Börn i Börnehuset i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhafn*, den 26. Januarii. 26. Januar.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 298—299.

[7601.] ANNE JOHANSDATTERS, Hans Holstes Enkes, Gavebrev paa 4000 Rdl. in Specie til St. Nicolai Kirke i Kjöbenhavn, til dens Bygnings Vedligeholdelse og til Forbedring af dens Præsters Lön. — *Kiöbenhavn*, den 26. Januarii. 26. Januar.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 260—261.

1633. [7602.] Hertug FREDERIKS Confirmation paa det ovenfor under Nr. 4248 anförte
29. Januar. Stallerprivilegium for Eidersted. — *Gottorff*, den 29sten Januarii. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 254—258.

30. Januar. [7603.] Keiser FERDINAND II.s Skrivelse til Kong Christian IV., hvori han erklærer sin Beredvillighed til at modtage Kongens Mægling til Tilveiebringelse af Freden i Tydskland. — *Wien*, den 9. Februarii. (Tydsk.)

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben, belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 6.

31. Januar. [7604.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript, angaaende stræng Overholdelse af de tidligere Straffelove mod Leiermaal i andet og tredie Led. — *Kiöbenhavn Slot*, den 31te Januarii.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 72—73.

31. Januar. [7605.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Lehnsmanden Holger Rosenkrandtz om at undersöge Fogden Oluff Petersens Færd paa Island, især med Hensyn til vilkaarlig Afsættelse og Indsættelse af Præster, ligeledes at undersöge den Trætte, som var opkommen i Anledning af Skalholt Domkirkes Vragrettighed (reche) paa Skeiði (Schiede.) — *Hafniæ*, den 31. Januarii.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 68—69. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 361—366.

31. Januar. [7606.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Norges Cantsler Jens Bjelche at afgive Erklæring, i Anledning af, at han i Trondhjems Lehn forgangen Sommer havde ladet læse Kongens Privilegium, givet Adelen Söndenfjelds, hvorved dens Bönder paa 6 Miil nær dens Hovedgaarde fritages for Ægt og Arbeide. — *Haffniæ*, den 31. Januarii.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 726.

1. Febr. [7607.] Brygger JACOB JÖRGENSENS Testamente, hvorved han af sin egen Hovedlod giver 1000 Sld. til Conventhuset i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhafn*, dend förste Februarii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 300—302.

3. Febr. [7608.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvormed sendes Copier af tvende Breve fra det danske Rigsraad, det ene angaaende Kongen af Danmarks tilbudte Fredsmægling, det andet om et Giftermaal mellem den danske Hertug Ulrich og "wår nådige Arffröken". — *Berlin*, den 3die Februarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 337—342.

3. Febr. [7609.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han bl. a. (5. Punkt) fraraader at sende Gesandter til England, Frankrig, Staterne eller Danmark, förend Arvefrökenen er declareret til Dronning og Regjeringen stabileret. — *Berlin*, den 3die Februarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 342—349.

4. Febr. [7610.] Den svenske Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til det danske Rigsraad, hvori han bevidner sin Tilfredshed med Kongen af Danmarks Fredsmægling i den tydske Krig, men undskylder sig for at angive sin Mening om den bedste Maade til at fremme Fredsunderhandlingerne, da han deels iforveien maatte raadföre sig med sine Allierede, deels önskede först at erfare Modpartens Forslag. — *Cölln an der Spraw*, den 4. Februarij. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Niiij—Oj. *Tydsk:* Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. u. underer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 8. Extr. i M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 843.

[7611.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han bl. a. bifalder, at man holder Flaaden og Landhæren i Beredskab, om Naboerne skulde forsöge noget; han skal anmelde, hvis han erfarer saadant om Danmark, hvilket han dog anseer for usandsynligt. — *Berlin*, den 4. Februarij. (Svensk.) 1633. 4. Febr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 349—360.

[7612.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han, i Anledning af det af det danske Rigsraad foreslaaede Ægteskab mellem Dronning Christina og Hertug Ulrik, hvilket han fraraader, udvikler Planen til en Forbindelse mellem Dronningen og Churfyrsten af Brandenborgs Sön. — *Cöln an der Spree*, den 4. Februarii. (Svensk.) 4. Febr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 423—429.

[7613.] Det svenske Rigsraads Beretning til Rigscantsler Axel Oxenstjerna om Forhandlinger mellem den polske Gesandt Gert Dönhåff og Kongen af Danmark om et Forbund mellem Polen og Danmark mod Brandenborg og Rusland; om Kongen af Danmarks formodede Hensigt at lægge Skibe i Nydybet ved Rüden og indkræve Told; om Underhandlinger mellem Kongen af Danmark og Keiseren; samt om Baudezin, der skal være i Kongen af Danmarks "bestellning och förplichtelse"; m. m. — *Stockholm*, den 7. Februari. (Svensk.) 7. Febr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 117—124. Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 1. D. S. 144—145.

[7614.] Kong Christian IV. befaler Rentemesterne (Jörgen Wind og Steen Beck) at paalægge Mester Hans Steenvinkel at flytte Prædikestolen i Christianstads Kirke til en bedre Plads og accordere med ham om Forfærdigelse af "Himlingen" til samme Prædikestol. — *Rosenborg*, d. 11. Februar. 11. Febr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xi.

[7615.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han bl. a. paa det stærkeste advarer imod det i Danmark önskede Giftermaal mellem Dronningen af Sverrig og Hertug Ulrich, og iövrigt raader til at have Danmarks fjendtlige Praktiker vel iagt. — *Halle*, then 12. Februarij. (Svensk.) 12. Febr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 361—379.

[7616.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Svar paa det svenske Rigsraads Memorial af 14. Januar, hvori han bl. a. (8. Artikl.) raader til at afslaae en Dansk Convoi ved Overförelsen af Gustav Adolfs Liig, hvis en saadan skulde blive tilbudt. — *Halle*, den 13. Febr. (Svensk.) 13. Febr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 24. D. S. 379—389.

[7617.] Kong Christian IV. befaler Rentemesterne, at lade Jörgen Kandestöber sende et Tinkar tilbage til Badestuen paa Frederiksborg og "Rotgitteren" Hans Poppe stöbe 300 Kobberringe. — *Fridrichsborg*, d. 16. Febr. 16. Febr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xii.

[7618.] Kong Christian IV.s Rescript til Oluf Parsberg, Lehnsmand i Trondhjem, at Bönderne i Trondhjems Lehn, overeensstemmende med en tidligere kongelig Benaadning, fremdeles af hver fuld Gaard skulle give en enkende Daler og af hver halv Gaard en halv Daler i tredie Aars Tage, hvor höit den og paa Landskyld er. — *Kiöbenhavn Slot*, den 17de Februarii. 17. Febr.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 73—74.

1633. [7619.] Churfyrsten af Sachsen JOHAN GEORGS Skrivelse til Kong Christian IV.,
18. Febr. hvori han erklærer med Glæde at ville modtage Kongens ved hans Gesandt Detlev Reventlow gjorte Mæglingstilbud. — *Dreszden*, am 18. Febr. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 37—39. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 296—298.

20. Febr. [7620.] CHURFYRSTEN AF BRANDENBORG erklærer sin Glæde og Tilfredshed med Kongen af Danmarks Tilbud af hans Interposition til Tilveiebringelse af Freden i Tydskland. — *Dreszden*, am 20. Februarij. (Tydsk.)

Extract i Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 und 1633. Nr. 10.

22. Febr. [7621.] Den svenske Resident LARS NILSSONS Beretning til Rigscantsler Axel Oxenstjerna angaaende Forhandlingerne i Dresden fornemmelig med de Chur-Brandenborgske Gesandter, hvilke bl. a. have formeent, at man ikke ganske kunde tilsidesætte Kongen af Danmarks Interposition; tillige berettes om den danske Gesandt von Wartenslebens Död, og de almindelige Rygter om hans Forhandlinger med Wallenstein. — *Dressden*, den 22. Febr. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 209—217.

26. Febr. [7622.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Enkedronning Maria Eleonora, hvori han raader hende til at give Kongen af Danmark et undvigende Svar, hvis han skulde vedblive med Forhandlinger om et Ægteskab mellem Hertug Ulrich og den svenske Arveprindsesse. — *Würzburgk*, den 26. Februarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 176—180.

1. Martii. [7623.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Sten Bielke, hvori han omstændelig udvikler Grundene mod et Giftermaal mellem en dansk Prinds og den svenske Arveprindsesse, hvilke han beder ham mundtligen at referere for Enkedronningen. — *Heilbronn*, d. 1te Martij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 183—192.

1. Martii. [7624.] Den svenske Resident LARS NILSSONS Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori bl. a. berettes, at der paa Congressen ikke er bleven talt om Kongen af Danmarks Mediation; men at et Rygte udbreder sig om et anseeligt Gesandtskab fra ham til Keiseren. — *Dressden*, den 1. Martij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 226—231.

2. Martii. [7625.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til det svenske Rigsraad angaaende de af Kongen af Danmark paabegyndte Underhandlinger om et Ægteskab mellem Hertug Ulrich og den svenske Arveprindsesse, hvilket han paa det bestemteste fraraader. — *Heilbronn*, den 2. Martij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 170—176.

2. Martii. [7626.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til den svenske Enkedronning Maria Eleonora, hvori han paany indstændigen fraraader at indlade sig paa Kongen af Danmarks Forslag til et Ægteskab mellem Hertug Ulrich og den svenske Arveprindsesse. — *Heilbrun*, den 2. Martij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 180—182.

5. Martii. [7627.] Kong CHRISTIAN IV. paalægger (Embedsmanden paa Mariager Kloster?), naar Kastrup Kirke i Thye ved Hjelp af de paabudne Contributioner fra Kirkerne i Vendelboe

Stift er ganske repareret, siden at lade den vedligeholde af Kirkens egen Indkomst. — *Kiöbenhaun Slott*, den 5te Martii. 1633. 5. Martii.

Danske Magazin. 6. B. S. 283.

[7628.] Den svenske Resident Lars Nilssons Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. beretter om den danske Afsending Dettleff Rewentloe's hemmelige Bortreise efter at have modtaget Brev og Pas fra Wallenstein, og om Kongen af Danmarks Mediation, hvad han desangaaende har kunnet bringe i Erfaring; tillige melder han om den danske Gesandt von Wartensslebens Begravelse. — *Dressden*, den 8. Martij. (Svensk.) 8. Martii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 231—237.

[7629.] Erklæring af den Schwabiske Kredses Fyrster, Stænder og Gesandter paa den svenske Rigscantsler Axel Oxenstjernas Forslag om et nöiere evangelisk Forbund i Tydskland. (Heri tilraades bl. a., at man itide skal söge at sikkre sig Understöttelse hos fremmede Potentater og Republiker, som Frankrig, England, Danmark, de forenede Stâter o. a.) — *Heylbrunn*, den 11. Martij. 11. Martii.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 46—55.

[7630.] Kong Christian IV. forunder Hr. Morten Pedersen og efterfölgende Sognepræster til Falsterboe og Skanöer Kirketienden til den nedlagte Kjempinge Kirke. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 11. Martii. 11. Martii.

N. H. Lovén (præs. S. Lagerbring), diss. de territ. Skyttiano. p. 101—102.

[7631.] Kong Christian IV.s aabne Brev, at de, som have taget deres Attestation fra Kjöbenhavns Universitet, skulle fremfor alle andre befordres til de Præstekald, som blive ledige paa Island. — *Haffniæ*, 11. Martii. 11. Martii.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 69. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 367—368. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 216—217.

[7632.] Kong Christian IV.s Rescript til Biskop Gisle Oddsson, hvorved Kongens aabne Brev af s. Dato om Præstekaldenens Bortgivelse til Candidater fremsendes. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 11te Martii. 11. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 369.

[7633.] Generalstaterne forbyde alle Indvaanere i de forenede Nederlande, med Undtagelse af det "Noortsche Compagnie", at drive Hvalfiskefangst mellem Nova Sembla og Fretum Davits. — *'s Graven-Hage*, op den elfden Martij. (Hollandsk.) 11. Martii.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. I. D. col. 680—683.

[7634.] Kong Christian IV.s Forordning for Norge om Laugmænd, Fogder og forskjellige andre Forhold. (21 Artikler). — *Kiöbenhaffn Slott*, den 15. Martij. 15. Martii.

Særskilt trykt, 5. Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 756—763.

[7635.] Kong Christian IV.s Forordning for Norge, om Udsalg fra Skibene af Korn, Meel, Malt og Salt ud over de anordnede Liggedage. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 15. Martij. 15. Martii.

Særskilt trykt, 2 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 763—764. Budstikken, 5. Aarg. 1824. Sp. 351—352.

[7636.] Hertug Frederiks Bevilling, at Magistraten i Frederiksstadt maatte have et Stykke Land, kaldet "der Späting", imod at vedligeholde et Stykke Dige, hvortil samme var henlagt. — *Schlosz Gottorff*, den 19ten März. (Tydsk.) 19. Martii.

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 1. Abth. S. 595—596.

1633. [7637.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori
26. Martii. han bl. a. raader til at vise Venskab mod Danmark, men at gjöre sine Præparatorier, som om de vare Fjender; Beretningen om Dönhoffs Hverv i Danmark anseer han ikke for nöiagtig; han raader til for Tiden at lade uændset, om Kongen af Danmark lægger Skibe i Nydybet, og meddeler sin Mening om de Gravamina, der formodes at Kongen vil komme frem med. — *Heylbron*, den 26de Martij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 255—265. Brudst. i C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 1. D. S. 145—146.

27. Martii. [7638.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til den svenske Rigscantsler Axel Öxenstjerna, hvem Kongen, i det Haab at han paa Sverrigs Vegne antager Danmarks Mediation, opfordrer til at medvirke til Fredens hurtige Tilveiebringelse. — *Fredricksborg Slott*, den 27. Martij.

Wäl grundat Swar på thet danske Manifest. 1644. fol. Niij—Niiij. *Tydsk:* Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. u. anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 11. N. B. Hyst, de Statu Imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 264—265 (med Dat. 23. Mart.). M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 334—335.

29. Martii. [7639.] Det SVENSKE RIGSRAADS Memoriale til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori bl. a. (6. Punkt) ved at omhandle Forhandlingerne om et Giftermaal mellem Dronningen af Sverrig og Churfyrsten af Brandenborgs Sön omtales Danmarks Fortrydelse ved at erholde et Afslag. — *Stockholm*, den 29. Mars. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 141—151.

3. Aprilis. [7640.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne at underhandle med Bönderne i Abrahamstrup Lehn om Fritagelse for Hoverie mod en Afgift, om Indhegningen af en Skov ved Abrahamstrup, og om Udbedringen af en Vei gjennem Tegelstrup Vang. — *Friderichsborgh*, d. 3. April.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 139.

4. Aprilis. [7641.] Det SVENSKE RIGSRAAD beretter til Rigscantsler Axel Oxenstjerna bl. a. (1. Punkt), at Kongen af Danmark skal have isinde at lade sin Flaade löbe til Dantzig og Pillow nu i denne Sommer, og forlanger hans Betænkning, om man i saa Tilfælde strax skal optræde fjendtlig, eller om man först skal besvære sig hos Kongen af Danmark og hans Raad. — *Stockholm*, den 4. April. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 161—164.

5. Aprilis. [7642.] Den udvalgte Prinds CHRISTIAN V. og Hertug FREDERIK udskrive et Prindsessestyr af Hertugdömmerne Slesvig og Holsten i Anledning af det til 12. Mai næstk. berammede Bryllup mellem Hertug Joachim Ernst af Slesvig og Holsten og Hertuginde Dorothea Augusta, Hertug Frederiks Söster. — *Schlos Gottorf*, den 5ten April. (Tydsk.)

Saml. Slesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 439—441.

10. Aprilis. [7643.] Over Amts-Rets-Resolution (Bescheid), givet i Kongens Navn af den udvalgte Prinds CHRISTIAN V. og de bisiddende KONGELIGE LANDRAADER, at Retten i Kremper-Marsken ikke skulde pleies af 32, men kun af 16 Mænd. — *Rendesburgk*, den 10. April. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 65—66.

15. Aprilis. [7644.] MICHEL SÖFRENSEN, Forstander i Helliggeistes Hospital for Kjöbenhavn, tilstaaer Pindse Aften 1632 at have modtaget 500 Rdl. in Specie, og Paaske Aften 1633 Sombs-Hauge ved Roskilde, som strax blev solgt til Duebrödre Kloster for 400 Rdlr., samt 100 Rdlr.

i rede Penge, hvilke 1000 Rdlr. skulle anvendes til Underholdning af 2 Senge i fornævnte Hospital. (I Overskriften er Dr. HANS PAULSEN REESEN betegnet som Giveren). — *Hellig Geistes Hospital for Kiöbenhavn*, den 15. Aprill. 1633. 15. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 54—55.

[7645.] Det SVENSKE RIGSRAADS Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori det fuldstændigt bifalder hans Raad med Hensyn til det projecterede Giftermaal mellem en dansk Prinds og den svenske Arveprindsesse, hvilket det betegner som den formidableste af alle Ulykker. — *Stockholm*, den 17. April. (Svensk.) 17. Aprilis.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 192—195.

[7646.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori bl. a. omtales Kongen af Danmarks Interposition under Fredsunderhandlingerne. — *Heylbron*, den 19de April. (Svensk.) 19. Aprilis.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 266—272.

[7647.] Kong CHRISTIAN IV.s Confirmation paa Itzeho Borgerskabs Beslutning mod Salg af Byens Jorder til Fremmede. — *Glückstadt*, den 20. Aprilis. (Tydsk.) 20. Aprilis.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 606—608.

[7648.] Keiser FERDINAND II.s Skrivelse til Kong Christian IV., hvori han foreslaaer, at Fredsunderhandlingerne maae finde Sted i Prag henimod Udgangen af Mai Maaned. — *Wien*, den letzten April. (Tydsk.) 20. Aprilis.

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. u. anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 16.

[7649.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Henrik Gyldenstjerne til Svanholm, at han skal annamme Varberg Slot. — *Kjöb.*, den 25. April. 25. Aprilis.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 127.

[7650.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rentemesterne, om at besörge nogle Klæder til Kongen færdige til henimod Herredagen, om nogle "Condita" (Syltetöier) at sende til Hofmesterinden paa Frederiksborg, og om et Tinkar til Badstuen paa nysnævnte Slot. — *Arken*, d. 26. April. 26. Aprilis.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. XII—XIII.

[7651.] Det SVENSKE RIGSRAADS Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori bl. a. berettes, at Fegræus har anmeldt fra Danmark, at "dhe förre Consilia äre igenom Râdetz wederstând falne i brunnen". — *Stockholm*, den 4. Maj. (Svensk.) 4. Maji.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 250—255.

[7652.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Beretning til det svenske Rigsraad om Tilstanden i Tydskland og Forholdet til fremmede Magter; i 6te Post forlanges Forholdsregler med Hensyn til den af Kongen af Danmark tilbudte Mægling, hvilken Churfyrsten af Sachsen skal være tilböielig til at antage, men som kun kan have til Hensigt "att skilia oss wedh Siökanten". — *Franckfurt am Maijn*, den 6. Maij. (Svensk.) 6. Maji.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 26. D. S. 45—78.

[7653.] GENERALSTATERNES Forordning angaaende en Skibsafgift af Skibe, som fare "naer de Sont, Oostlandt ende Noorwegen. (Jvfr. Nr. 7520.) — *Inden Hage*, den twaelfden Mey. (Hollandsk.) 12. Maji.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. I. D. col. 938—939.

1633. [7654.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Memorial til det svenske Rigsraad, bl. a.
13. Maji. (3. Punkt) om Forholdet til Danmark især med Hensyn til Toldvæsenet og om Udsigterne til et Fredsbrud; samt (5. Punkt) om den engelske Gesandt Amstrytters Samtale med Cantsleren om Kongen af Danmarks Mægling. — *Franckfurt am Maijn*, den 13de Maij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 26. D. S. 79—106.

15. Maji. [7655.] Kong CHRISTIAN IV. tilmelder Keiser Ferdinand II., at Fredsunderhandlingerne ville finde Sted i Breslaw den 13/23 Julii, og beder om Udstædelse af de fornödne Leidebreve. — *Glückstadt*, am 15. Maij. (Tydsk.)

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 13.

15. Maji. [7656.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Churfyrsten af Sachsen om, at Fredsunderhandlingerne ville tage deres Begyndelse i Breslaw den 13. Julii næstkommende, og at Kongen til sine Befuldmægtigede har bestemt Christoffer Ulfeld til Svendstrup, Otto Schel til Hammelmose og Dr. Christoffer von der Lippe. — *Glückstadt*, am 15. Maij. (Tydsk.)

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 14.

17. Maji. [7657.] Den svenske Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Kongen af Danmark, hvis Tilbud om Mediation (jvfr. Nr. 7638) han erklærer for sit Vedkommende at modtage med Glæde, og at ville virke til sammes lykkelige Fremgang, ligesom han lover at foredrage Sagen for Regjeringen og Raadet i Sverrig, de forbundne Rigsstænder i Tydskland og Frankrig, hvorhos han gjör opmærksom paa Vanskelighederne ved dette Foretagende. — *Franckfurt am Mayn*, den 17. Maij. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1641. fol. Oij–Oiiij. *Tydsk:* Særskilt trykt, 1633. 4to. Desuden i: Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 12. N. B. Hyst, de Statu Imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 265–266. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 335–336; jvfr. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 843–844.

27. Maji. [7658.] Stævning, udstedt af PALLE ROSENCRANTZ til Krænkerup, Befalingsmand til Nyckiöbings og Aalholms Lehn, og Dr. HANS MICHELSEN, Superintendent over Fyens Stift, til Peder Christensen, Sognepræst til Eskildstrup Sogn, og Jörgen Lauritsen, Medtjener i Stubbekjöbing, at de skulde möde for Landemodet i Marieboe, for der at stande til Rette, fordi de i et Gjestebud havde drukket sig drukne m. v. — *Nyekiöbing*, den 27. Maj.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falst. Hist. 2. B. S. 196—197.

27. Maji. [7659.] Contract mellem Kong CHRISTIAN IV. og Grev JOBST HERMANN til Holsten, Schaumburg og Sternberg angaaende Vedligeholdelsen af et Dige mellem Glückstadter- og Rhein-Slusen, m. m. — *Glückstadt*, den 27. Maji. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 1323—1324.

30. Maji. [7660.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Churfyrsten af Maintz, og i ligelydende Breve Churfyrsterne af Cöln og Trier, om at det er bestemt, at Fredsunderhandlingerne skulle finde Sted i Breslaw den 13. Julii förstkommende. — *Glückstadt*, den 30. Maij. (Tydsk.)

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 15.

6. Junii. [7661.] Det SVENSKE RIGSRAADS Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori det bl. a. fuldkommen billiger de Raad, han har givet med Hensyn til Sverrigs Opförsel mod

Danmark (jvfr. Nr. 7637), og som tildeels allerede vare satte i Værk. — *Stockholm*, d. 6. Juni. (Svensk.) 1633. 6. Junii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 25. D. S. 273—280.

[7662.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til det svenske Rigsraad, bl. a. om den danske Giftermaalshandel; han raader til ikke at give de Danske Anledning til mindste Prætension. — *Mäintz*, then 6. Junij. (Svensk.) 6. Junii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 26. D. S. 112—117.

[7663.] Kong Christian IV.s Befaling til Rentemestrene angaaende noget Malerarbeide, der skulde udföres i Skolen ved Frederiksborg, m. m. — *Rossenborg*, den 8. Juny. 8. Junii.

F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. 2. H. Bil. S. III.

[7664.] Kong Christian IV. tilmelder den svenske Rigscantsler Axel Oxenstjerna, at Fredsunderhandlingerne, til hvilke han af Keiseren og alle Churfyrsterne er antagen som Mægler, ville finde Sted i Breslaw den 13. Juli, hvorfor han opfordrer ham til at sende Befuldmægtigede derhen; Cantslerens tidligere Forslag, at Parterne iforveien sögte at enes om media pacis, antager han kun vilde trække Sagen i Langdrag. — *Schlos zu Copenhagen*, den 16. Junij. (Tydsk.) 16. Junii.

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben belangend die Friedens Tractaten 1632 u. 1633. Nr. 17.

[7665.] Kong Christian IV.s Befaling til Övrigheden og Borgerne i Schielskiör, at indsende til Lehnsmanden hvad deres Bye var taxeret for at skulle yde til Afbetaling paa Rigets Gjæld og anden Nödtörft, nemlig 125 Speciedaler, samt 1 Speciedaler af hver Tjenestedreng i deres Bye, saa og af Kiöbsvende mere efter deres Formue. — *Kiöbenhaffn Slott*, dend 22. Junii. 22. Junii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 456—457.

[7666.] Hertug Frederiks Mandat, at den, der forstrækker Indbyggerne i Eidersted, i Særdeleshed Forpagterne, med Penge paa deres Korn, Ost og andre Varer, först skulde give de fyrstelige Opbörselsbetjente Sikkerhed for Skatter og Afgifter til den fyrstelige Kasse. — *Gottorff*, den 22sten Junii. (Tydsk.) 22. Junii.

Corpus Statutorum Slesvicens. I. B. S. 259—260.

[7667.] Kong Christian IV. bevilger, efter Andragende af Christoffer Ulfeld til Svenstorp, Embedsmand paa Helsingborg Slot, at Landgilden for tvende Kronbönder i Karup og Gressige maa nedsættes til det Halve. — *Köpenhamn slott*, den 29. Juni. (Svensk Overs.) 29. Junii.

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 284—285.

[7668.] Hertug Frederiks Skrivelse til Magistraten i Burg, hvorved han afslaaer dens Ansögning om at forskaanes for at erlægge den resterende, i Aaret 1624 bevilgede, Contribution, da de övrige Stæder, som ikke mindre end Burg ere betyngede af Gjæld, have været villige til at udrede den. — *Gottorf*, den 5ten Juli. (Tydsk.) 5. Julii.

G. Hanssen, Hist.-statist. Darstell. der Insel Fehmarn. S. 43—44.

[7669.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han i Anledning af Beretninger om, at Enkedronningen skal begunstige det projecterede Giftermaal mellem Hertug Ulrich af Holsten og den svenske Arveprindsesse, raader paa det bestemteste til at hindre disse Planer. — *Frankfurt am Main*, den 10. Julij. (Svensk.) 10. Julii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 26. D. S. 126—130.

1633. [7670.] Det SVENSKE RIGSRAADS Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori
13. Julii. det bl. a. lover ikke at forandre den fattede Beslutning med Hensyn til "den danske Giftermaalshandel". — *Stockholm*, d. 13. Julii. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 26. D. S. 117—119.

15. Julii. [7671.] Kong CHRISTIAN IV. tilmelder Statholderen Christoffer Urne, at han, efter Andragende af Bönderne udi Agershus Lehn, har tilladt dem at give Penge for Ægt og Arbeide til Hammer Ladegaard, ligesom under den forrige Statholder i Norge, Jens Juel til Kieldgaard, Embedsmand paa Slottet Beufling, medens han med Agershus Slot og Lehn var forlehnet. — *Hafniæ*, den 15de Julii.

F Thaarup, Magazin for Danm. og Norges Beskr. 2. B. S. 243—244.

18. Julii. [7672.] Kong CHRISTIAN IV. forlehner Henrik Gyldenstjerne til Svanholm med Varberg Slot og Lehn. — *Kjöb.*, den 18. Juli.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 127—128.

19. Julii. [7673.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling for Balthasar Braband at anlægge et Apothek samt at holde Viinkjelder i Kolding. — 19de Julii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 284.

3. Augusti. [7674.] Forlig indgaaet for de fyrstelige Commissarier Hofcantsler Erich Hedemann og Peter Jügert mellem Indbyggerne i STADEN BURG og LANDBOERNE PAA FEMERN angaaende Haandværksdrift paa Landet, Kræmmer- og Höker-Handel, Ölbrygning m. m. — *Burg*, den 3ten August. (Tydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 1. B. S. 720—725.

6. Augusti. [7675.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA's Brev til Rigets Raad, hvori blandt andet omtales den Iver, hvormed Kongen af Danmark driver paa Fredsunderhandlingerne. — *Franckfurt am Main*, den 6. Augusti. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 17. D. S. 238—248.

13. Augusti. [7676.] Vidnesbyrd fra dansk Side optagne over Hertug Ulrichs voldsomme Död den 21. Aug. (11. Aug. g. S.), underskrevne af den keiserlige General-Auditör GEORGIUS REGULUS og den churf. brandenborgske "Schulteisz" JACOB GRANS. — *Im Feldtlager vor Schweidnitz* den 13/23. Augusti. (Tydsk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 280—283. (Her ere kun meddeelte Vidnesbyrdene af Ritmester Christian Vlrich Güldenlöwe, Oberst Lieutenant Ernst Conrad Lampe og Ritmester Dieszler.)

16. Augusti. [7677.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemestrene snarest muligt at forsende Proviant til Glückstad for Skibene Svanen, Hummeren og Havhesten. — *Glückstad*, d. 16. August.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. XIII.

16. Augusti. [7678.] Vidnesbyrd optagne efter Befaling af General-Feltmarskalk Greve von Gallas over Hertug Ulrichs voldsomme Död den 21. hujus (ɔ: 11. Aug. g. S.), undertegnede af den keiserlige General-Auditör GEORGIUS REGULUS og den churf. brandenborgske "Schulteisz" JACOB GRANS. — *Inn Läger vor Schweidnitz*, den 26. tag Augusti. (Tydsk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 277—280. (Her ere kun meddeelte de aflagde Forklaringer af Alexander Haugwitz, General-Proviantmester, Hannsz von Winsz, Oberst, og Grev Picolomini, General-Vagtmester.)

17. Augusti. [7679.] Det SVENSKE RIGSRAADS Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori bl. a. (8. Punkt) tilraades, hvis det ikke kan undgaaes, at finde sig i Kongen af Danmarks

Interposition, men i saa Tilfælde tillige forlange Kongen af Frankrigs og Staternes, og overhoved anvende al Forsigtighed mod Danmarks "practiquer och listigheet." — *Nyköping*, den 17. Augusti. (Svensk.) 1633. 17. Augusti.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 26. D. S. 133—157.

[7680.] Generalstaternes Instruction for Rutger Huygens og Simon van Beaumont, der sendtes som Gesandter til Churfyrsten af Cöln og Hertugen af Neuburg, bl. a. for at modvirke Kongen af Danmarks Bestræbelser hos Churfyrsterne i Tydskland for at erholde Concession paa Told i Elben. — *'s Gravenhage*, den achtienden Augusty. (Hollandsk.) 18. Augusti.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 66—69. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 360—363.

[7681.] Det svenske Rigsraads Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori det bl. a. lover at modarbeide "det danske Giftermaal", der vilde være til Landets yderste Ruin og Undergang". — *Nyköping*, den 19. Augusti. (Svensk.) 19. Augusti.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 26. D. S. 164—170.

[7682.] Kong Christian IV.s Rescript, at Steenkul, som ad Stören föres til Itzehoe, först skal faldbydes til Smede-Lauget sammesteds. — *Glückstadt*, den 26. Aug. (Tydsk.) 26. Augusti.

Extr. i Corp. constit. Regio- Holsat. 3. B. S. 663.

[7683.] De danske Commissarier Christoffer Ulfeld, Otto Skeel, og Christoffer von der Lippe tilsende den svenske Rigscantsler Axel Oxenstjerna det af den romerske Keiser udfærdigede Leidebrev til Fredsunderhandlingerne i Breslau. — *Hernstad*, den 26. Augusti. 26. Augusti.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Oiiij.

[7684.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Generallieutenant Arnheim, hvori han tilkjendegiver sin Bekymring over sin Sön Hertug Ulrichs Död, og sin Forventning, at Churfyrsten af Sachsen, i hvis Tjeneste han havde begivet sig, vil bevise ham fyrstelig Ære. — *Glückstatt*, am 27. Aug. (Tydsk.) 27. Augusti.

Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 645.

[7685.] Henrich Andersen Brygger giver de Fattige i Kjöbenhavn 500 Daler, at hæve efter hans Död af hans egen Hovedlod. — *Kiöbenhafn*, dend 28. Augusti. 28. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 302—303.

[7686.] Churfyrst Ferdinand af Cöln tilkjendegiver de hollandske Gesandter, at Sagen angaaende Tolden ved Glückstadt, naar den er indkommen til det churfyrstelige Collegium, skal blive forredragen for Keiseren, der da uden Tvivl vil tage Sagen i Overveielse og træffe passende Foranstaltninger. — *Bon*, den vierthienden September. (Hollandsk.) 4. Septbr.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 76.

[7687.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori han beretter om et dansk Skib, der med Kongen af Danmarks Pas var affærdiget til Preussen for toldfrit der at indkjöbe Varer, og om de Forholdsregler, som Raadet efter Cantslerens Mening skulde tage, hvis Danmark besværede sig over, hvad der ved denne Leilighed var passeret. — *Franckfurt am Meijn*, den 7. September. (Svensk.) 7. Septbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 27. D. S. 161—166.

[7688.] Churfyrst Anshelm Casimir af Maintz's Svar til de hollandske Gesandter, at Sagen angaaende Concession til Kongen af Danmark af Ret til at hæve Told paa Elben 9. Septbr.

1633. först endelig vil kunne blive afgjort af Keiseren, efter at være forhandlet af de forsamlede
9. Septbr. Churfyrster. — *Cölln*, den 19. Septembr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 366—367. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 78.

14. Septbr. [7689.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til de danske Commissarier Christoffer Ulfeld, Otto Skeel og Christoffer von der Lippe, hvormed han tilbagesender det ham tilstillede Leidebrev fra Keiseren til Fredsunderhandlingerne i Breslau, da det deels er krænkende for Sverrigs Krone, deels affattet i tvetydige Ord, hvorved hverken han eller de allierede Stænder i Tydskland kunne finde sig betryggede. — *Franckfurt am Mayn*, den 14. Sept. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Oiiij—Pj.

16. Septbr. [7690.] De forsamlede evangeliske Stænders Skrivelse til Kong Christian IV. angaaende Utilstrækkeligheden af det af Keiseren udfærdigede Leidebrev til Fredsunderhandlingerne i Breslau, hvilket var dem meddeelt af den svenske Rigscantsler og Director for det evangeliske Forbund. — *Franckfurt am Mayn*, den 16. Septemb. (Tydsk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Pij.

24. Septbr. [7691.] Notarial-Instrument, at Hendrik Jacobsen, "Verwalter der Armen Vorstendereyen" i Kjöbenhavn, som Mandatarius for Inspectorerne for disse "Vorstendereyen", havde befuldmægtiget Egbredt Gerrissen i Amsterdam til at lade lægge Beslag paa 2000 Carolus-Gylden, som Meinert Wouters, Borger i Amsterdam, havde testamenteret et under Kjöbenhavns Fattigvæsen indskrevet Fruentimmer, Susanna Cornelius, der maaskee var reist til Amsterdam for at hæve disse Penge. — *Kopenhagen*, Dinstag den 24. September. (Tydsk.)

Hofman, Fundationer. T. X. S. 292—293.

8. Octobr. [7692.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Memorial til Rigsraadet, bl. a. (3. Punkt) om Opbevaringen af de fra Polen, Danmark, Keiseren o. s. v. vundne Trophæer, og (10. og 18. Punkt) om omhyggelig Bevogtning af Grændsefæstningerne mod Danmark, Calmar, Elfsborg, Götheborg og Jönköping, samt af Öland. — *Franckfurth am Maijn*, dhen 8. Octob. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 26. D. S. 226—288.

12. Octobr. [7693.] Det svenske Rigsraads Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, bl. a. om den danske Cantsler Friis's Besværinger over den svenske General-Toldforvalter Spiringh. — *Nyköping*, den 12. October. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 26. D. S. 213—225.

16. Octobr. [7694.] Hertug Frederiks Revers, at den af Staden Burg og samtlige Indvaanere paa Femern bevilgede dobbelte Landskat ikke fremdeles skal blive forhöiet, og at den enkelte Landskat atter skal indkræves, saasnart den gottorpske Linie er uddöd. — *Gottorf*, den 16. October. (Tydsk.)

G. Hanssen, Hist.-statist. Darstell. der Insel Fehmarn. S. 13.

19. Octobr. [7695.] Hertug Frederiks Decret angaaende Protocollationen af Pantebreve i Eidersted. — *Gottorff*, den 19ten October. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 260.

21. Octobr. [7696.] Kong Christian IV. forlanger Erklæring af Christoffer Vrne, Statholder, og Bisperne i Opslo og Stavanger over en Supplicats fra nogle Præster af Övre-Tellemarken imod den skete Henlæggelse af nogle Sogne til Christianiæ Stift og af andre til Stavangers Stift. — *Hafniæ*, den 21de Octobris.

Topograph. Journ. for Norge. 32. H. S. 185—186.

[7697.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Betænkning af Henrik Gyllenstjerne, Lehnsmand i Warbergs Lehn, og M. Matts Jensson, Superintendent i Lunds Stift angaaende et Andragende fra Præsten i Warberg, Niels Åkesson, om Bekræftelse paa hans og Kirkens Ret til Smörlandgilde og Indfæstning af nogle Gaarde i hans Annexer. — *Haffniæ,* den 22. October. (Svensk Overs.) 1633. 22. Octobr.

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 106—107.

[7698.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island, Pros Mundt, angaaende Lettelse i Leiermaals-Böder for de efterladte Ægtefæller af de af Tyrkerne bortförte Indbyggere; om Beskikkelse af en Sysselmand paa Vestpenöerne, samt om Undersögelse af en Sag angaaende Gaarden Store-Bottn (i Hvalfjorden). — *Hafniæ,* den 22. Octobr. 22. Octobr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 376—377. (med Dat: Skanderborg Slot, den 20. Martii.) Brudst. i O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 217, (med Oplysning om Dateringen.)

[7699.] Kong CHRISTIAN IV. bekjendtgjör, at de, som gjennem Holland agte at reise til de spanske Nederlande, maae ved den danske Resident i Bryssel först söge at erholde Pas fra Hoffet i Bryssel. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 23. Octobris. 23. Octobr.

Særskilt trykt, 1 Blad.

[7700.] Kong CHRISTIAN IV. forbyder, at der i Almanakkerne maae indföres Spaadomme om Krig, Dyrtid o. desl. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 24. Octobris. 24. Octobr.

Særskilt trykt, 1 Blad.

[7701.] SIDTZEL PARSBERG, sal. Jens Sparres til Sparrisholm, mageskifter til Roeskilde Capitel en Gaard i Egetslef i Flacheberg Herred og en Gaard samt et Gadehuus i Kiærby i Aadsherred og forpligter sig til at betale en Læst Byg efter Capitelskjöb af Togsværd Kongetiende til Skolemesteren i Roeskilde, imod at erholde Jus patronatus til Togsværd Kirke. — *Kiöbenhafn,* den 24. Octobr. 24. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 315—316.

[7702.] Kong CHRISTIAN IV.s Forlehningsbrev til Pros Mundt til Birkesvold som Befalingsmand paa Island. — *Kiöbenhafn Slot,* den 25. October. 25. Octobr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 370—375.

[7703.] GENERALSTATERNES fornyede Privilegier paa 8 Aar for det "Noortsche Compagnie" paa Fiskerie mellem Nova Sembla og Fretum Davits. — *'s Graven-Hage,* den 25. October. (Hollandsk.) 25. Octobr.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 1. D. col. 678—681.

[7704.] Hertug FREDERIKS Reglement for Execution i Gjældssager for Nordstrand. — *Schlosse Gottorff,* den 26sten Oct. (Tydsk.) 26. Octobr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 554—556.

[7705.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rentemesteren, at denne skal underhandle med Lehnsmanden Frederik Urne om Iværksættelsen af Böndernes Frigivelse for Hoverie mod en Pengeydelse, i Frederiksborg Lehn. — *Anderskov,* d. 29. Oct. 29. Octobr.

Brudst. i Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1813. S. 14—15.

[7706.] Det SVENSKE RIGSRAADS Skrivelse til det danske, hvori det beklager, hvad der var passeret mellem Feltmarskalk Herman Vrangel og den danske Agent Prost Knudsen til Norholm, men mener, at denne Sag, som en aldeles privat, ikke bör gjöre noget Skaar i det gode Forhold mellem Rigerne, og finder en Anerkjendelse heraf fra dansk Side, ved Ud- 29. Octobr.

1633. nævnelsen af Stige Porss til Skougsgaardt til Resident i Stockholm. — *Stockholm*, den 29.
29. Octobr. October. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. I. D. S. 147—150.

31. Octobr. [7707.] Hertug FREDERIKS Mandat, at Ingen, være sig adelig eller uadelig, uden speciel Tilladelse maa befatte sig med nogen Jagt i Eidersted, Everschop og Utholm. — *Schlosse Gottorff*, den 31sten October. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 260—261.

17. Novbr. [7708.] Erklæring, udstedt at den udvalgte Prinds CHRISTIAN V., samt CHRISTEN FRIIS og JÖRGEN URNE, og med Reservationer af CLAUS DAA, HANS LINDENOW og JOST HÖEG (hvis Navns Underskrift dog mangler), hvorved alle disse erklære at ville, "kongelig Majestæt til underdanigst Ære og Velbehag", give deres Bönder "frie for deres Födested." — *Skanderborg*, den 17. Novembris.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1813. S. 40—41.

24. Novbr. [7709.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne angaaende Forfærdigelsen af nogle Sadelbomme og noget Snedkerarbeide; om en hollandsk Agent, der har handlet mod sin Instruction, samt om Ladegaardsfogden paa Faurholm, der skal tiltales og straffes. — *Skanderborrig*, den 24. No:

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. LII—LIV. (med Facsimile).

1. Decbr. [7710.] Kong CHRISTIAN IV. stadfæster en Ordinants og Skikkelse, gjort af Mogens Kaas til Stöfringgaard, Ridder, Raad og Embedsmand paa Slottet Nyborg, da han var forlehnet med Mariager-Kloster, om hvorledes med Mariagers Kirkes Indkomster og Bygning, samt Skolestaderne, og endelig med Begravelser i og udenfor Kirken, skulde forholdes. — *Skanderborg Slott*, den 1. Decembr.

Danske Magazin. 6. B. S. 241—250.

1. Decbr. [7711.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Borgerskabet i Mariager at hjælpe Bönderne i Mariager Lehn at forke Korn for Mariagers Kloster, da dette efter Forestilling af Gabriel Kruse til Hiuleberg, Befalingsmand i Klostret, faldt Bönderne alene besværligt. — *Skanderborg*, den 1ste Decembr.

Danske Magazin. 6. B. S. 283—284.

5. Decbr. [7712.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger af Rigsraadet til Fuldförelsen af den nye Bygning ved S. Anna Broe samt andre Bygningsarbeider, en Forlængelse paa 9 Aar af den nu snart udlöbne Bevilling paa 3 Aar til at hæve en vis Afgift af alle Skibe, ligesom og en vis Told af fransk og spansk Salt. — *Skanderborg*, den 5te December.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 131.

9. Decbr. [7713.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemesterne, at paalægge Fiidt Tömmermand at istandsætte Laden paa Abrahamstrup og at lade Morten Steenvinkel forandre en Deel af de Stykker, han havde malet i en Stue paa Cronborg. — *Skanderborg*, d. 9. Decbr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. XIII—XIV.

11. Decbr. [7714.] Hertug FREDERIKS Stadfæstelse paa et Forlig af 3. Aug. mellem Landskabet Femern og Staden Burg angaaende Haandværksdrift paa Landet, Kræmmer- og Höker-Handel, Ölbrygning m. v. (jvfr. Nr. 7674). — *Schlosse Gottorff*, den 11ten December. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 719—725.

[7715.] Kong Christian IV. befaler, at de Skibe, som "betöier sig" ved de Ringe, som Kongen har bekostet i Havnene i Bergenhuus Lehn, skulle svare en halv Skilling til de fattige Söfarende i Bergen af hver Læst. — *Schanderborg Slott*, den 12te Decembr. 1633. 12. Decbr.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens Stift. 2. D. S. 162.

[7716.] Kong Christian IV.s Befaling til Rentemesterne angaaende en Capelmester og Musikantere, der skulde öve sig (til Höitidelighederne i Anledning af Kongens Sön Prinds Christians Formæling). — *Skanderborg*, den 15de December. 15. Decbr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 84—85 (neppe fuldstændigt).

[7717.] Skrivelse fra Johann Friedrich Breithaupt til Geheimeraad Dietloff Reuentlow, at det keiserlige Hof viser Utilböielighed til at give Satisfaction for Hertug Ulrichs Drab, og at Drabsmanden frit har gaaet omkring og gjort sig til af sin Daad. — *Wien*, d. 26. Decembr. (Tydsk.) 16. Decbr.

Brudst. i Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 283—284. (Et Bilag til dette Brev angaaende det keiserlige Hofs Planer til at indskrænke Wallensteins Magt, sst. S. 288—289.)

[7718.] Arveforlig mellem Hertug Alexander af Sönderborgs Sönner, Johan Christian, Alexander Hinrich, Ernst Günther, Georg Frederik og Augustus, hvorved Primogenitur-Retten fastsættes i denne Linie. — *Sonderburg*, den Siebenzehnden Decembris. (Tydsk.) 17. Decbr.

K. Samwer, die Staatserbfolge der Herzogth. Schl.-Holst. S. 278—286. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 113—119.

[7719.] Kong Christian IV. overdrager ved Mageskifte til Fru Anna Brahe, Steen Maltessons (Sehestedts) Efterleverske af Löparöd, 3 jordegne Gaarde i Skaane i Frosta Herred i Höxeröds Sogn, og en Gaard i Gaardstange Sogn, som tilforn var jordegen, men nu er "falden til Stubbegods". — *Skanderborg*, den 18. December. (Svensk Overs.) 18. Decbr.

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 108—109.

[7720.] Sophie Brahe, Hr. Jürgen Lunges til Odden Efterleverske, hendes Gavebrev paa 500 Rdlr. in Specie, hvoraf 5 fattige Folk i Aabye Sogn ved Birckels skulde nyde Renten. — *Odden*, Juelle-Aften. 24. Decbr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 266—268.

[7721.] Beretning til Geheimeraad Reventlow om Stemningen ved det Keiserlige Hof mod Hertugen af Friedland, og overhoved om Stemninger og Planer med Hensyn til Krigen. — *(Wien.)* (Tydsk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 289—293.

[7722.] Hertug Frederiks Stadsret for Frederiksstadt Bye. (Tydsk og Hollandsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 1. Abth. S. 1—574.

1634.

1634.

[7723.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til det svenske Rigsraad bl. a. angaaende Kongen af Danmarks paa ny tilbudte Mægling, og om en til Franckfurt udskreven Samling, hvor der skulde raadslaaes derom. — *Erffordt*, den 7. Januarij. (Svensk.) 7. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 41—48.

1634. 13. Januar. [7724.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Friderich Urne til Brentvede, Embedsmand paa Frederiksborg og Kronborg, om at paasee, at Ingen gjorde Hilleröd Latinskole Indpas i de Sogne, som den ved Fundatsen vare tillagte. — *Schanderborrig Slott*, d. 13. Januarii.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 172. F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole i Frederiksborg. 1. H. Bil. S. IX. (med Dat. 12. Jan.)

14. Januar. [7725.] Kong CHRISTIAN IV. melder Gabriel Kruse, Embedsmand paa Mariager Kloster, at have befalet Stifts-Lehnsmændene og Biskopperne i Nörre Judtland at lade samtlige Kirker i deres Stift, hver efter deres Leilighed, bidrage til Reparationen af Hillerslöf og Kastrup Kirker i Vendelboe-Stift, Als og Mow Kirker i Viborg Stift, Stouby-Kirke i Riber-Stift, og Mariaggers, Vindblæs og Glostrup Kirker i Aarhuus Stift, og paalægger ham, at sörge for at lade disse Kirker vedligeholdes af deres egen Indkomst, naar de ere blevne reparerede. — *Skanderborrig Slott*, den 14de January.

Danske Magazin. 6. B. S. 284.

15. Januar. [7726.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Frederik Urne angaaende Bygningen af en Steenkiste ved Abrahamstrup. — *Skanderborg*, den 15. Jan.

Brudst. i Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 140.

17. Januar. [7727.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling, at de Sognedegne-Embeder omkring Hobroe liggende, som hidtil (mod Forordningen for Degne) ere betjente af Sædedegne, herefter skulle betjenes af Skolens Personer i Hobroe. — *Schanderborg Slott*, den 17. Janv.

H. M. Flemmer, Efterretn. om Randers Skole. 1. H. S. 44—45.

21. Januar. [7728.] Kong LUDVIG XIII.s Adelsbrev for Peder Vibe, dansk Resident i Paris. — *St. Germain en Laye*, den 31te Jan. (Fransk.)

Udt. og Brudst. i Genealog. Archiv. Nr. 1—8. S. 78.

26. Januar. [7729.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mundt, at indkjöbe alle de hvide Falke, som falde der i Landet, og sende dem ned til Kjöbenhavn. — *Schanderborg Slot*, den 26. Januarii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 375—376.

2. Febr. [7730.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Memorial over de Ærinder, der af Secretæren Laurentz Grubbe skulle andrages for Sverrigs Regjering og Raad; heri omtales bl. a. den Modstand man vilde finde hos Kongen af Danmark, hvis Sverrig ved Fredsunderhandlingerne gjorde Fordring paa Pommern eller paa Bispedömmerne Halberstadt og Bremen; tillige tilraades at modtage Kongen af Danmarks paa ny tilbudte Mægling. — *Egelen*, den 2. Februarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 430—467.

4. Febr. [7731.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Proposition til den Nedersachsiske Kredses forsamlede Stænder, hvori han blandt andet anmelder den af Kongen af Danmark paa ny tilbudte Freds-Mægling. — *Halberstadt*, den 4. Febr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 371—372.

10. Febr. [7732.] Kong CHRISTIAN IV. takker Rigscantsler Axel Oxenstjerna for hans Iver for at fremme Fredsværket og beder ham at anvende sin Indflydelse i denne Henseende paa den forestaaende Forsamling af de evangeliske Fyrster og Stænder i Franckfurt, da Kongen

selv, paa Grund af den ham overdragne Interposition, ikke passende kan være tilstede. — *Schlosz Schanderburgk*, den 10. Febr. (Tydsk.) 1634. 10. Febr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 111—112. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 392—393.

[7733.] Liste paa hvormeget Töi og andre Fornödenheder, der udfordredes til Prindsessernes Klædninger, sendt af Kong CHRISTIAN IV. til Friderich Günther, med Bemærkning, at disse Sager af Key v. Arnfeldt skulde indkjöbes i Flenssburch. — *Skander(borg)*, den 11. Febru: (Tydsk.) 11. Febr.

Nye Danske Magazin. 5. B. S. 73—74.

[7734.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rentemesterne angaaende Prisen paa Vine og om at kjöbe Rhinsk Viin for 4000 Rd. og sende den til Frederiksborg, samt om at affordre Carl von Mandern Afrids angaaende en Ballets Ordning, og om adskillig Gewürtz at bestille hos "Bewindthebberne" i Amsterdam. — *Flensborg*, d. 14. Febr. 14. Febr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. XIV—XV.

[7735.] Den NEDERSACHSISKE KREDS-FORSAMLINGS Erklæring, hvorved den blandt andet tilkjendegiver sin Tilfredshed over den af Kongen af Danmark paa ny tilbudte Interposition ved de forestaaende Fredsunderhandlinger i Franckfurt. — *Halberstadt* den 17. Febr. 17. Febr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 279—281. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 372—374.

[7736.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Hertugdömmerne om Nödværge. — *Schanderburg*, den 22. Febr. (Tydsk.) 22. Febr.

Extr. i Corp. constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 768—769.

[7737.] KIRSTINE PEDERS DATTER, Henrik Fuiren den Yngres Enke, WILHELM FUIREN og JACOB PEDERSEN paa sin Hustru MARIA FUIRENS Vegne, skjenke 500 Rdlr. in Specie til de Fattige i Kjöbenhavn, da deres Mand og Fader var död, uden efter sin Bestemmelse at have testamenteret noget til de Fattige. — *Kiöbenhafn*, dend 26. Februarii. 26. Febr.

Hofman, Fundationer. S. X. S. 303—304.

[7738.] Keiser FERDINAND II. underretter Kong Christian IV. om Hertugen af Friedlands farlige Conspiration, hvorfor han har seet sig nödsaget til at foretage sig Execution imod ham. — *Wien*, den 8ten Tag Marty. (Tydsk.) 26. Febr.

F. C. Khevenhiller, Ann. Ferdinand. 12. Th. col. 1175—1176. F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 3. Th. S. 330—331.

[7739.] Kong CHRISTIAN IV. tillader Johan og Gödert Bram, Borgere i Kjöbenhavn, at drive Hvalfangst under Nordcap. — *Scanderborg Slot*, den 27. Febr. 27. Febr.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 764—765.

[7740.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til de i Franckfurt forsamlede evangeliske Rigsfyrster og Stænder, om at tage Bestemmelse angaaende en af de til Fredsunderhandlingerne foreslagne Stæder (Lübeck, Mühlhausen og Marburg) samt angaaende de Leidebreve, som skulle udfærdiges til Modpartens Afsendinge. — *Schanderburg*, den 27. Febr. (Tydsk.) 27. Febr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 112—113. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 394.

[7741.] Udförlig Beretning af FRANÇOIS WLFFELDTH til Kong Christian IV. om Mordet paa Hertugen af Friedland og hans Tilhængere i Eger den 26. Febr. n. S. — *Schoszeerent*, den 11. Martij St. n. (Tydsk.) 1. Martii.

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 285—287.

1634. [7742.] Betænkning af RECTOR OG PROFESSORES VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET,
6. Martii. hvorefter Söffren Laszen, der i Afsindighed havde begaaet et Mord, ifölge Biblens Ord ansees for tilregnelig og at have fortjent Döden. — *Hafniæ*, 6. Mart.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 176.

8. Martii. [7743.] Kong CHRISTIAN IV. tillader Oprettelsen af et Hospital i Lemvig, og bevilger, at hvis Penge, som i Bövfling Lehn for nogen Forseelse eller i andre Maader bliver til noget Hospital udlovet, skal komme samme Hospital i Lemvig til Gode, samt skjenker det 150 Rdlr. — *Schanderborg Slot*, den 8. Martii.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 644–645.

16. Martii. [7744.] Borger og Raadmand i Assens LAURITS HJORTS Gavebrev paa en Agerjord i Nyemark paa Steilebjerge til Frue Kirke i Assens. — *Assens*, den 16. Martii.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 328–329.

17. Martii. [7745.] DEN TYDSKE KEISERS "arctiores processus" mod det holstenske Ridder- og Landskab, hvorved disse dömmes in contumaciam som overhörige mod det keiserlige Mandat af 30. Julii 1599 og Dommene af 12. Dec. 1605, 18. Sept. 1614 og 28. Marts 1628 angaaende Arvehylding. — *Wien*, den sieben und zwantzigsten Martii. (Tydsk.)

Apologia des fürstl. Hauses Schl., Holst., etc. 1654. fol. Jiiij–Kj. J. C. Lünig, Corpus juris feud. Germ. T. I. col. 823–824.

20. Martii. [7746.] FREDERICH RITZ til Thygestrup giver og skjöder en Gaard i Algestrup i Holbeks Lehn til Skolen i Hilderöd ved Frederiksborg. — *Skanderborg*, 20de Martij.

Udt. i F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. I. H. Bil. S. IX.

21. Martii. [7747.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa de hamborgske Deputeredes Andragende i Anledning af de danske Toldforordninger paa Elben, samt jus restringendi. — Am 21. Martii. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 658—661. F. C. Khevenhiller, Ann. Ferdinand. 12. Th. col. 1505—1512.

22. Martii. [7748.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Betænkning af Betalingsmanden paa Island Pros Mundt angaaende et af Vigfus Gislsen forlangt Mageskifte af den Kronen tilhörende Tredie-deel af Gaarden Dyrhole imod de trende Gaarde, Bache paa Kialernæs, Vindaase i Kios og Thorgrimsstader i Ölvesze. — *Skanderborg Slot*, den 22. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 379.

25. Martii. [7749.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Kong Christian IV., hvori han især söger at imödegaae Kongens Beslutning ikke at besöge de evangeliske Stænders Möde i Franckfurt. (Jvfr. Nr. 7732). — *Franckfurt*, den 25. Martii. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 322—323. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 393—394.

26. Martii. [7750.] OECONOMUS OG SAMTLIGE FORSTANDERE FOR DE FATTIGE I CONVENTHUSET I KJÖBENHAVN bede Borgemestere og Raad sammesteds om at meddele sig deres Intercessionalia til Raadet i Amsterdam i Anledning af en Arv, som var tilfalden et i Conventhuset optaget Fruentimmer Susanna Cornelieses (jvfr. Nr. 7691). — *Copenhagen*, den 26. Martii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 295—297.

28. Martii. [7751.] Propositions-Punkter forelagte Conventet i Franckfurt af Directoren for det evangeliske Forbund Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA. (I 2det Punkt foreslaaes med Tak at

modtage den af Kongen af Danmark tilbudte Interposition og opfordre ham til at sende Fuldmægtige til nærværende Convent). — *Franckfurt am Mayn*, den 28. Martij. 1634. 28. Martii.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 281—287.

[7752.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mundt, at paasee, at Laugmændenes Domme nöiagtig blive overholdte. — *Kiöbenhavn Slot*, den 30. Martii. 30. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 384—385.

[7753.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Dronning Christina, hvori han bl. a. melder, at Kongen af Frankrig vil sende et Gesandtskab til Danmark, efter Foregivende for at söge at forene sig med den danske Konge angaaende "interpositions wercket"; han frygter imidlertid farlige Praktiker af Frankrig, da han ogsaa har erfaret, hvorledes man i den senere Tid har caresseret den danske Agent i Paris, der för havde været ganske tilsidesat. — *Franckfurt wedh Meyn*, den 31. Martij. (Svensk.) 31. Martii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 29. D. S. 320—327.

[7754.] FORSTANDERNE FOR DE FATTIGE I KJÖBENHAVN give Kjöbmand Eggebert Gerritsen i Amsterdam Fuldmagt til at hæve de 2000 Carolus-Gylden, som han forhen var bemyndiget til at lægge Beslag paa (jvfr. Nr. 7691), naar Beslaget var hævet. — *Copenhagen, inn der Armen Convent-Hause*, den 2. Aprilis. (Tydsk.) 2. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 293—295.

[7755.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rentemesterne om, hvorledes de skulde sörge for at forskaffe "de gemene Folk", som kom med de Fremmede (Gesandter og fyrstelige Personer) til Kjöbenhavn i Anledning af Prinds Christians Formæling, Öl, Logie og Hestefoder. — *Skanderborg*, den 3die April. 3. Aprilis.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 86—88.

[7756.] KJÖBENHAVNS MAGISTRATS Intercessions-Skrivelse til Raadet i Amsterdam for Forstanderne for de Fattige i Conventhuset i Kjöbenhavn, i Anledning af en Arv, der var tilfaldet et af Lemmerne i Conventhuset. (Jvfr. Nr. 7691 og 7750.) — *Kopenhagen*, den 3. Aprilis. (Tydsk.) 3. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 297—298.

[7757.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mundt, at paasee, at Kronens og Domkirkens Bönder ikke forurettes med Hensyn til Fodernöd. — *Schanderborg Slot*, den 4. Aprilis. 4. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 380.

[7758.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Borgemestere og Raad i Aars at samle 50 Drengebörn paa 15 Aar, som godvilligen vilde begive sig til Tugthuset i Kjöbenhavn, og overlevere dem til Lehnsmanden Lauritz Lindenov. — *Skanderborg*, den 5. April. 5. Aprilis.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 62.

[7759.] DE EVANGELISKE CHURFYRSTERS OG STÆNDERS Skrivelse til Kong Christian IV., at de ikke kunne tage Beslutning angaaende Stedet for de forestaaende Fredsunderhandlinger, samt angaaende Leidebreve for Modpartens Gesandter, förend nogle over- og nedersachsiske Stænders Gesandter, som daglig ventedes, vare komne tilstede. (Jvfr. Nr. 7740.) — *Franckfurt*, den 5. April. (Tydsk.) 5. Aprilis.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 323—324, og T. II. S. 113. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 394—395.

1634. [7760.] Literæ LAURENTII PETRI, præpositi Falstriensis, ad pastores præpositurae
5. Aprilis. datæ, de ordine quo munere concionandi coram principe electo Christiano V. functuri sint. — *Nycopiæ*, pridie Paschatos.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 40.

6. Aprilis. [7761.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rentemesterne angaaende 2 Comedier, som skulde opföres i Anledning af Prinds Christians Formæling. — *Skanderborg*, 1ste Paaskedag.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 85. (neppe fuldst.)

7. Aprilis. [7762.] Skrivelse fra MAGISTRATEN I BURG til Hertug Frederik, hvorved de forlange Tilbagekaldelse af den til Landskabet Femern udgaaede Indkaldelse af Deputerede til den udskrevne Landdag til Kiel. — 7ten April. (Tydsk.)

G. Hanssen, Hist.-statist. Darstell. der Insel Fehmarn. S. 17—18.

7. Aprilis. [7763.] J. A. SALVIUS beretter til den kgl. (svenske) Secretær Joh. Nicodemus bl. a. om Kongen af Danmarks Forhandlinger med de hamborgske Gesandter i Skanderborg, om Kongens forventede Ankomst til Glückstadt, om Wallensteins Död, som man ikke gjerne hörer i Danmark, m. m. — *Hamburg*, annan dag Påska. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Swenska Biblioteket. 3. D. S. 204—209.

13. Aprilis. [7764.] Det SVENSKE RIGSRAADS Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori bl. a. omtales den stadige Correspondents, som finder Sted mellem Polen og Danmark, hvorfor man ogsaa med Hensyn til dette Land maa være agtsom. — D. 13. April. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 29. D. S. 299—306.

17. Aprilis. [7765.] Kong CHRISTIAN IV. bekjendtgjör for Kjöbstæderne, at Rigsraadet har bevilget, at han endnu i 6 Aar til Fuldförelsen af den nye Bygning ved St. Anna-Broe i Kjöbenhavn, maa hæve en vis Told af Salt, Silkevarer og Klæde. — *Glückstad*, den 17de April.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 132.

19. Aprilis. [7766.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til de i Franckfurt forsamlede evangeliske Churfyrster og Stænder, at han snarest muligt venter deres Beslutning angaaende Stedet for Fredsunderhandlingerne og Leidebrevene for Modparten, hvorhos han gjentager, at han, for at undgaae al Suspicion for Partiskhed, ikke kan besöge Mödet i Franckfurt. — *Glückstatt*, den 19. April. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 324—325. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 395—396.

26. Aprilis. [7767.] Kong CHRISTIAN IV.s Stadfæstelse paa Itzeho Magistrats Bestemmelser angaaende fremmede Kræmmeres Handel paa de tvende aarlige Markeder i Itzehoe. — *Itzehoe*, den 26. Aprilis. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 643—646.

29. Aprilis. [7768.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev, angaaende den af Provsten i Itzehoe, M. Vitus Barbarossa, foretagende Kirke-Visitation i hans Provstie. — *Christianspreis*, den 29. Aprilis. (Tydsk.)

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 8. B. S. 234.

29. Aprilis. [7769.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning angaaende tvende aarlige Hestemarkeder i Itzehoe. — *Christianpries*, den 29. April. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 609—610.

29. Aprilis. [7770.] DE TYDSKE EVANGELISKE RIGSSTÆDERS DEPUTEREDES Forslag, at Staden Mühlhausen i Thüringen bliver valgt til Underhandlings-Sted om Freden, og at Concept til

Leidebrevene bliver sendt til Kongen af Danmark med dennes Courerer, dem de Deputerede ikke ansee raadeligt at opholde længere. — *Franckfurt*, den 29. April. (Tydsk.) 1634. 29. Aprilis.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 325. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 396.

[7771.] Hertug Frederiks Mandat, hvorved Landskabet Femern tilholdes ikke at lade möde paa Landdagen i Kiel. (Jfr. Nr. 7762). — *Schlosse Kiel*, den 30sten April. (Tydsk.) 30. Aprilis.

Corp. statut. Slesvicens. I. B. S. 725—726.

[7772.] Reces oprettet imellem Kong Christian IV. og Hertug Frederik af Slesvig og Holsten, angaaende Foranstaltninger til Landets Forsvar, hvis Udförelse overdrages et Raad bestaaende af en Director og 3 fra kongelig og 2 fra fyrstelig Side valgte Commissarier. — *Christianspriesz*, den 4. May. (Tydsk.) 4. Maji.

M. C. Londorpius, Acta publ. 12. Th. (Contin. 8. Th.) S. 357—358. Des Hochf. Hauses Schl.-Holst.-Gottorp gerechtsame. 1683. Beyl. S. 84—86. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 68—69. Wiederholter Abdruck einiger 1683 u. 1700 publicirter Schrifften etc. 1717. S. 91—94. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 72—73.

[7773.] Kong Christian IV.s Befaling til Wentzel Rotkirk, at han skulde lade 4 ham af Kongen tilsendte Tönder Hampefröe saae i tjenlig Jord, og lade den deraf avlede Hamp tilberede og sende til Bremerholm, og siden saae Fröet paa Lehnet (Antvorskov) og Aar efter andet indsende Hampen. — *Kiöbenhavn Slot*, den 8. Maii. 8. Maji.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 549.

[7774.] Kong Christian IV. forbyder, at noget Skib, som er bygget her i Riget, maa sælges til Fremmede, för det her har været brugt i 10 Aar. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 11. Maij. 11. Maji.

Særskilt trykt, 1 Blad.

[7775.] De confoedererede evangeliske Stænder i de fire Over-Kredse, deres Memorial til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvormed de fremsende en Concept til Svar til Kongen af Danmark angaaende de foreslagne Fredsunderhandlinger, samt henstille til Cantsleren at foreslaae Kongen et Middel til at betage nogen af Parterne Frygt for den i Erfurt og Frankfurt liggende Garnison. — *Franckfurt*, den 12. May. (Tydsk.) 12. Maji.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 299 og S. 325. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 396.

[7776.] Det grevelige Collegiums Votum, at foreslaae Kongen af Danmark Marburg til Forsamlingssted for Fredsunderhandlingerne eller, hvis det lod sig gjöre, Erfurt, Franckfurt eller Friedberg in der Wetterau; det foreslaaer at sende Kongen Udkast til Leidebreve, og at bede Kongen om at udvirke, at man, saalænge Underhandlingerne varede, afholdt sig fra alt Barbarie i Krigen. — *(Franckfurt*, uden Dat.) (Tydsk.) c. 12. Maji.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 325—326. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 396—397.

[7777.] De tydske evangeliske Stænders Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, angaaende det affattede Concept til et Svar til Kongen af Danmark, hvilket Cantsleren havde önsket ombyttet med et andet af ham selv affattet. — *Franckfurt am Mayn*, den 14. May. (Tydsk.) 14. Maji.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 326. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 397.

1634. 20. Maji. [7778.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Bemærkninger med Hensyn til det fra de i Franckfurt forsamlede Stænder sendte Concept til en Svarskrivelse til Kongen af Danmark, Fredsunderhandlingerne med Keiseren betræffende. — Den 20. May. (Svensk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 327. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 397—398.

24. Maji. [7779.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling for Beboerne af Öen Hveen, at de herefter med de Sager, som ere behandlede ved deres Birketing, maae henvende dem til Skaanes istedetfor Sjellands Landsting. — *Kiöbenhafvn Slott*, den 24. May.

O. Bang, Saml. af nyttige Materier. 6. St. (2. B.) S. 265—266. L. Holberg, Danm. Hist. 3. D. S. 277—278. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre Kön. May. zu Schweden den Krieg fortsetzen müssen. 1659. S. 269—270. *Latin:* Expositio causarum, quibus S. R. M. Sueciæ bellum continuare coacta fuit. 1658. Doc. p. 93. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 74.

24. Maji. [7780.] Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK befale den til Revision af "die Landgerichts-Ordnung" nedsatte Commission at afgive Betænkning over Midlerne til at forekomme de hyppige Dueller samt Stridigheder i Ægteskabssager. — *Copenhagen,* den 24sten May. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 451—453.

25. Maji. [7781.] Biskop i Sjellands Stift, Dr. HANS POULSEN RESENS Fundats paa 1000 Rdlr., hvoraf Renten skulde nydes af den Studiosus, som allerede nyder Stipendium Winstrupii. (Jvfr. Nr. 5456.) — *Kiöbenhavn*, Pintze-Dag.

Udt. i Hofman, Fundationer. T. I. S. 150.

28. Maji. [7782.] DE FIRE OVER-KREDSES GESANDTERS Memorial til Rigscantsler Axel Oxenstjerna angaaende Conceptet til Svarskrivelsen til Kongen af Danmark med Hensyn til Fredsunderhandlingerne. — *Franckfurt*, den 28. May. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 327—328. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 398.

29. Maji. [7783.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Pros Mundt angaaende Arveskifte efter afgangne Biskop Gudbrand Thorlaksen paa Holum. — *Kiöbenhavn Slot,* den 29. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 381.

30. Maji. [7784.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Pros Mundt, at skaffe Præsten Thorvard Magnusson (til Arnæs) saamegen Tilvæxt i hans "Præste-Rente", at han kunde erholde tilstrækkeligt Udkomme. — *Kiöbenhavn Slot,* den 30. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 383—384.

30. Maji. [7785.] DE TYDSKE EVANGELISKE RIGS-STÆNDERS Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori de foreslaae een af Stæderne Frankfurt, Erfurt, Speyer eller Worms til Forsamlingssted for Fredsunderhandlingerne; Tiden henstille de til Kongens behagelige Bestemmelse; Leidebrevene önske de at maatte indeholde alle de til begge Parters Sacuritet nödvendige Clausuler og oversende Udkast saavel til disse, som til Fuldmagterne for Gesandterne. — *Franckfurt am Mäyn,* den 30. May. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 328—331. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 398—401.

[7786.] DE FORSAMLEDE EVANGELISKE STÆNDERS Svar til Churfyrten af Sachsen, hvori de bl. a. meddele ham, hvad man har foretaget sig med Hensyn til den af Kongen af Danmark tilbudte Interposition. — *Franckfurt*, den letzten Maij. 1634. 31. Maji.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 293—296.

[7787.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Cantsleren og til Rigets Marsk angaaende flittige Övelser til Balletten og til Ringridningen (i Anledning af Prindsens Formæling). — *Rosenborg*, den 5te Junii. 5. Junii.

Brudst. i R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 85—86.

[7788.] CHRISTIAN FRIIS til Kragerup, Kongens Cantsler, kalder M. Jens Christensen (Aalborg), Slotspræst i Kjöbenhavn, til Sognepræst i Store-Hedinge isteden for den afdöde M. Frantz. — *Kiöbenhavn*, den 12. Junii. 12. Junii.

C. Giessing, Jubellærere. 2. D. 2. B. S. 102—103.

[7789.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Edict for Hertugdömmerne om Bods- og Bededage (i Anledning af de vedvarende Krigsuroligheder). — Den 12ten Junii. (Tydsk.) 12. Junii.

Revidirte Landgerichts-Ordnung. (P. IV. Tit. XXIII.) Udg. 1637. fol. 99—101. Udg. 1717 og 1741. S. 183—187. M. Tönsens Udg. 1821. S. 110—112. F. D. C. v. Cronholm, Corp. statut. prov. Holsat., Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 153—156. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 441—444.

[7790.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Dronning Christina, hvori bl. a. omtales, at hvis man ikke opnaaer Fred eller Stilstand med Polen, vil man kunne vente "bravader, affronter och oskäl" af Danmark, hvoraf Fölgen vil blive "krijgh och örlig." — *Maijntz*, den 18de Junij. (Svensk.) 18. Junii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 43—53.

[7791.] Kong CHRISTIAN IV.s Svarskrivelse (jvfr. Nr. 7785) til de i Franckfurt forsamlede evangeliske Stænder, hvori han lover at foreslaae Keiseren Franckfurt til Stedet for Fredsunderhandlingerne, som han haaber kunne aabnes i October Maaned, ligesom ogsaa at meddele ham det tilsendte Concept til Leidebrev for Gesandterne; han opfordrer til at give disse udstrakte Fuldmagter. — *Schlosz zu Coppenhagen*, den 22. Jun. (Tydsk.) 22. Junii.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. S. 331—332. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 401—402.

[7792.] Kong CHRISTIAN IV.s Forpagtningsbrev paa Abrahamstrup til Johan Bögvad, Indvaaner i Hilleröd, og Hans Hansen, Foged paa Abrahamstrup Gaard. — *Hafniæ*, den 24. Juni. 24. Junii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 141—143.

[7793.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Bönderne under Abrahamstrup Gaard at svare Johan Bögvad og Hans Hansen deres Landgilde og övrige Afgifter, samt al anden Rettighed, fra Philippi Jacobi Dag forleden at regne. — *Hafniæ*, den 24. Jun. 24. Junii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 144.

[7794.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, at Provsterne i det mindste een Gang om Aaret skal foretage Visitats i Provstiets Kirker, og særdeles paasee, at Degnene ikke forsömme Ungdommens Underviisning. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 26. Junij. 26. Junii.

Særskilt trykt, 2 Blade.

1634. 29. Junii. [7795.] Kong CHRISTIAN IV. Ene-Bevilling for Jochim Moltken, Bogförer i Kjöbenhavn, og Melchior Madsen (Marzan), Bogtrykker sammesteds, til at trykke og sælge ugenlige Aviser paa Tydsk og Dansk. — *Kjöbenhavn*, d. 29. Jun.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1805. I. B. S. 229—230.

1. Julii. [7796.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev, at han har besluttet til Fjeldlappernes Underviisning at ansætte en Lappepræst, og at henlægge til hans Underholdning tvende öde Annex Kirkegaardes Indkomst i Skoggens Præstegjæld i Throndhjems Lehn. — *Kiöbenhavn*, den 1ste Julii.

F. Thaarup, Magazin for Danm. og Norges Beskr. 2. B. S. 152—153.

4. Julii. [7797.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA beretter til det svenske Rigsraad, at han har erholdt Underretning om, at tvende bevæbnede Skibe, det ene under svensk, det andet under dansk Flag, paa Dantzigs Rhed havde borttaget et fransk Handelsskib; da han formoder, at disse Skibe have været svenske, der vilde tage Repressalier mod Dunkerkerne, raader han til at undersöge Sagen, og hvis den forholder sig saaledes, frigive Skibet, da den let vilde kunne give Anledning til ubehagelige Forhandlinger saavel med Frankrig som med Danmark. — *Franckfurt am Meijn*, den 4de Julij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 67—72.

16. Julii. [7798.] Betænkning af RIGSDAGENS UDVALG, angaaende Forhandlingerne med Keiseren om Fred, hvorved yttres Tilfredshed med, at Rigscantsleren har modtaget Kongen af Danmarks Interposition. — *Stockholm*, then 16. Julii. (Svensk.)

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. 2. D. S. 861—867.

17. Julii. [7799.] PRÆLATER, RIDDER- OG LANDSKAB I HERTUGDÖMMERNE befuldmægtige Wulff von Buchwaldt til Kastorff, Hinrich Rantzau til Helmstorff og Dr. Rudolphus Burenæus, til at antage Advocater, der paa Ständernes Vegne skulde udföre den for det keiserlige Rigshofraad mellem dem og Hertugerne af den sönderborgske Linie svævende Sag. — *Kiel*, den 17. Julii. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1003—1004.

17. Julii. [7800.] PRÆLATRE, RIDDER- OG LANDSKAB I HERTUGDÖMMERNE SLESVIG OG HOLSTEN udnævne, for at undgaae hyppige Landdage, visse Mænd til med Kongens og Hertugens Befuldmægtigede at forhandle, hvad der angaaer Landets Forsvar, den coldingske Confoederation m. m., dog saaledes, at de henvise de vigtigste Sager til en almindelig Landdag. — *Kiel*, den 17. Julii. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1007—1008.

19. Julii. [7801.] Kong CHRISTIAN IV. befaler de til Rostjeneste i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten pligtige Prælater og Ridderskab at ledsage den til Brud for den udvalgte Prinds Christian bestemte Prindsesse Magdalene Sybille, Hertuginde til Sachsen, gjennem Hertugdömmerne til Colding. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 19ten Julii. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 445—446.

19. Julii. [7802.] Forening mellem Hertug Frederiks Cantsler, ERICH HEDEMANN, og FREDERIKSTADTS MAGISTRAT om Delingen af Afgifterne af Frederikstadt mellem Hertugen og Byen og om Maaden, hvorpaa Byens Gjeld skulde afbetales. — *Friedrichstadt*, den 19ten July. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. I. Abth. S. 597—600.

[7803.] DE FORSAMLEDE EVANGELISKE STÆNDERS Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori de takke ham for hans Löfte at söge at disponere Modparten til at vælge Franckfurt til Stedet for Fredsunderhandlingerne, overlade ham Bestemmelsen af Tiden, og love saavidt muligt at rette sig efter hans Forslag angaaende Fuldmagterne for Gesandterne. (Jvfr. Nr. 7791). — *Franckfurt*, den 19. Julii. (Tydsk) 1634. 19. Julii.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Suceo. T. I. S. 332—333. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 402.

[7804.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Jesper Friis, Johan Friis, Mogens Hög, Iver Krabbe og 6 andre Adelsmænd at begive sig til Kiöbenhavn for at opvarte de franske Gesandter. — D. 21de Juli. 21. Julii.

Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Rugaards Hist. 2. D. 1. H. S. 132.

[7805.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA tilskriver Dronning Christina bl. a., at det er ham berettet, at der under Skin af Brylluppet i Danmark skal forhandles om et Forbund mellem dette Rige og Churfyrsten af Sachsen mod Sverrig, hvortil ogsaa Hansestæderne skulle drages; samt at Kongen af Danmarks Sön Christian Ulrich, der er sendt til Frankrig og Spanien, skal söge at gjöre Sverrigs Magt i Östersöen mistænkelig; han raader til Forsigtighed mod den franske Gesandt d'Avaux, der er reist til Danmark, og derefter vil komme til Sverrig. — *Franckfurt widh Maijn*, den 22. Julij. (Svensk) 22. Julii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 83—90.

[7806.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Anholdelse og Afstraffelse af fremmede Gesinde og andre tjenestelöse Folk, der lade sig finde adskillige Steder i Landet, tildeels væbnede med Bösser. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 23. Julij. 23. Julii.

Særskilt trykt, 2 Blade.

[7807.] Hertug FREDERIKS Resolution, at Borgerskabet i Husum ingen Forsamlinger maatte afholde uden Magistratens Vidende. — *Gottorff*, den 25sten Julii. (Tydsk.) 25. Julii.

Corpus Statutor. Slesvic. 2. B. S. 712—713.

[7808.] SVERRIGS RIGES RAADS OG STÆNDERS Beslutning, hvorved (i 6te Post) tilkjendegives Tilfredshed med, at man har modtaget Kongen af Danmarks tilbudte Mægling for at lette Afslutning af Freden i Tydskland. — *Stockholm*, then 29. Julii. (Svensk.) 29. Julii.

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. 2. D. S. 871—887.

[7809.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Christopher Urne, at skaffe Soldaterne paa Agershus "fri Qvarteer og Servitie" hos Borgerskabet i Christiania. — *Kjöbenhavn Slot*, den 30te Julii. 30. Julii.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 414.

[7810.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Christopher Urne, Lehnsmand paa Akershus, at han i sit Lehn skal lade læse Kongens aabne Brev om Skat og Contribution til Bygningen paa Akershus Slot. — *Kjöbenhavn*, 31. Juli. 31. Julii.

Norske Samlinger. 1. B. S. 639.

[7811.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript, hvorved Sagen mod Mads Ravn i Kjöge i Anledning af hans Datters Död udsættes indtil det forestaaende (Prinds Christians) Bilager var forbi, da Niels Trolle til Trolholm, Embedsmand paa Kjöbenhavns Slot, hvem Sagens Forfölgelse var overdragen, formedelst bemeldte Bilager var forhindret fra at fremme Sagen. — *Kjöbenhavn Slot*, d. 2. August. 2. Augusti.

Skand. Litterat. Selsk. Skr. 1816—1817. S. 378—379.

1634. [7812.] Borger i Odense JENS ANSGARRIS's Gavebrev paa 100 Rdlr, hvoraf Ren-
5. Augusti. ten skulde uddeles til fattige Enker eller forældrelöse Börn, helst saadanne, som gaae i den latinske Skole i Odense. — *Odense,* den 5. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 280—281.

7. Augusti. [7813.] Kong CHRISTIAN IV.s Bekræftelse paa Peder Vibes Adelsbrev, meddeelt ham af Kong Ludvig XIII. af Frankerig (jvfr. Nr. 7728). — 7de Aug.

Geneal. Archiv. Nr. 1—8. S. 79—80.

7. Augusti. [7814.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Dr. Niels Paasche, Superintendent i Bergen, at der skal anvises Skolebörnene Stolestader i Kirkerne i hans Stift, hvor de kunne höre Prædiken, hvilket ikke er dem muligt fra deres nærværende Plads i Choret. — *Kiöbenhavn Slot,* den 7. Augusti.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. 1. D. S. 150—151.

23. Augusti. [7815.] Erklæring af Præsten M. BUNI NIELSÖN i Aarhus, angaaende en af ham den 12. Aug. holden Prædiken. — Den 23. Augusti.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 66—68. (Vidnesbyrd i samme Anledning af Niels Andersön, Jens Rassmussön Tödzleff, And. Sev. Sörup og Christen Lauridtzön, sst. S. 62—66.)

28. Augusti. [7816.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Memorial over de Sager, som af hans Sön Johan Oxenstjerna skulle foredrages for Sverrigs Regjering. (Heri udhæves bl. a. Sandsynligheden af, at Danmark under Krigen i Polen og Tydskland vil sætte sig ind paa Sverrig, hvilket man allerede kan mærke af forskjellige smaae Tegn, som Standsningen af Oberstlieutenant Lars Larson, der med en Hesteskudde vilde gaae gjennem Sundet m. m.; der tales ogsaa om et Forbund mellem Polen og Danmark, hvortil England, Nederlandene og Hansestæderne skulle indbydes). — *Franckfurt wedh Mayn,* den 28de Augusti. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 32. D. S. 146—170.

29. Augusti. [7817.] Erklæring udstedt af PALLE ROSENKRANTZ OG 10 ANDRE DANSKE ADELSMÆND, hvori de stemme for, at Bönderne, som sidde paa Gaardene, blive derved, og at ingen herefter deles til Stavns; dog, hvis hele Adelen strax vilde frigive Bönderne, give de ogsaa deres Samtykke. — *Kiöbenhaffn,* d. 29. Aug.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1813. S. 41—42.

2. Septbr. [7818.] Hertug FREDERIKS Restitution af de 4 Laug, nemlig Skomagernes, Smedenes, Skræddernes og Bagernes, i Husum, og Revision af deres Laugsartikler. — *Schlosse Gottorff,* den 2ten Sept. (Tydsk.)

C. U. Beccau, Gesch. Husums. S. 348—353.

5. Septbr. [7819.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Hr. Christian Friis og Hr. Albret Scheel og henstiller til dem, om de ville forvare de bevæbnede Arme og tilligemed de andre bære Elephanter eller og hænge de bevæbnede Arme udi slige Kjæder, som de andre bekomme til at hænge Elephanter udi. — *Kiöbenhavn,* den 5. Septbr.

P. F. Suhms Saml. 1. B. 1. H. S. 56.

6. Septbr. [7820.] Erklæring udstedt af JÖRGEN GRUBBE, ERNST NORMAN, FREDERIK og EILER URNE og OTTO POWISCH, hvori de erklære sig tilfreds med, hvis den övrige Adel vilde samtykke deri, at alle Bönder blive frie for Stavnsbaand, "undtagen de Bönder, som nu paa vores Gods bosiddendes ere". — *Kiöbenhaffn,* dend 6. September.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1813. S. 43.

[7821.] Erklæring, udstedt af FREDERICH PARSSBERGH OG 13 ANDRE ADELIGE GODSEIERE, hvori de aldeles afslaae at ville frigjöre deres Bönder for Stavnbaandet. — *Kiöbenhaffnn*, denn 10. Septembr. 1634. 10. Septbr.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1813. S. 41—47.

[7822.] HENRICH HUITTFELDTS Erklæring, at han anseer det rigtigst, at Bönderne blive ved deres Gaarde, men at efter den Tid ingen "deles til Stavns"; dog erklærer han sig villig til strax at tilstaae Bönderne fuldstændig Frihed, hvis Adelen samtykkede det. — *Kiöbenhaffuen*, then 11. Sept. 11. Septbr.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1813. S. 44.

[7823.] Kong CHRISTIAN IV. tillader, at Statholderen i Norge, Hr. Christopher Urne til Aasmark, og Hustru Fru Sophia Lindenow maae oprette en Friseng i Oslo Hospital, hvortil de have skjenket 500 Rdl. — *Kjöbenhavn Slot*, den 12. September. 12. Septbr.

Norske Stiftelser. 1. B. 1. H. S. 58—59.

[7824.] Dronning CHRISTINAS (Formynderregjeringens) Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, der bl. a. underrettes om, at saavel Per Sparre, der endnu er i Danmark, som Fegræus ere befalede at have Öie med, hvilke farlige Planer der mulig lægges under den store Sammenkomst ved det forestaaende Bryllup i Danmark; da Rygtet tillige siger, at Danmark hverver i Tydskland og Skotland, anbefales han at see til, om dette forholder sig saaledes. — *Stockhollm*, den 18/28. Septembris. (Svensk.) 18. Septbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 32. D. S. 126—133.

[7825.] Rigsmarsk JACOB DE LA GARDIES Skrivelse til det svenske Rigsraad hvori han bl. a. takker for tilsendte Efterretninger fra Rusland og Danmark. — *Ubsala*, den 22. Septembris. (Svensk.) 22. Septbr.

P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 6. D. S. 71—72.

[7826.] Referatnote angaaende Erklæringerne fra den danske Adel om BÖNDERNES FRIGJÖRELSE FOR STAVNSBAANDET. Septembri?

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1813. S. 47—52.

[7827.] Dronning CHRISTINA (Formynderregjeringen) tilskriver Rigscantsler Axel Oxenstjerna bl. a. om Kongen af Danmarks Söns, Hertug Frederiks Prætensioner paa Erkestiftet Bremen og om de Forhandlinger, som desangaaende ere förte i Kjöbenhavn med Peer Sparre; Regjeringen vil henvise denne Sag til Cantsleren; den önsker helst selv at beholde Stiftet eller lade det komme i tilforladelige Hænder; men hvis det ikke lader sig gjöre, er det bedst strax at vise sig liberal og overlade Hertug Frederik Stiftet paa samme Vilkaar, som den forrige Erkebisp havde indgaaet med Sverrig. — *Stockholm*, den 2. Octobris. (Svensk.) 2. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 32. D. S. 208—212.

[7828.] Kong CHRISTIAN IV.s Stadfæstelse paa den i Crempe- og Wilster-Marsk vedtagne modus distractionis bonorum. — *Schlosz Copenhagen*, den 3. Octob. (Tydsk.) 3. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 76—77.

[7829.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA tilskriver Dronning Christina bl. a. om Erkebispen af Bremens ubeleilige Död; han anseer det for bedst at söge at formaae Stænderne og Capitlet i Stiftet til i nogen Tid at holde Sagen in integro og sede vacante, men han kan ikke selv correspondere sikkert om denne Sag formedelst Fjenden; han sender tillige Co- 10. Octobr.

1634. 10. Octobr. pier af nogle Breve fra den Statiske Agent i Danmark til Staterne, som en god Ven har skaffet ham. — *Mentz*, den 10de Octobris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 32. D. S. 223—228.

11. Octobr. [7830.] Dronning CHRISTINAS (Formynderregjeringens) Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori han bl. a. spörges, om han anseer det for nödvendigt at lade et Gesandtskab afgaae til Danmark, Holland og Frankrig, for at notificere Dronningens Tronbestigelse og fornye det forrige Venskab. — *Stockhollm*, den 11. Octobris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 32. D. S. 213—222.

17. Octobr. [7831.] JAMES HOWELLS Skrivelse til Lord Clifford angaaende de hos de forskjellige Nationer almindelige Drikke; heri omtales bl. a., at Kongen af Danmark under sit Ophold i England ved et Drikkegilde ikke kunde faae Bugt med den spanske Gesandt Gondamar. — *Westmin.*, 17. Octo. (Engelsk.)

J. Howell, Familiar Letters. Vol. 2. p. 65—72.

24. Octobr. [7832.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Norge om Ledings og Skattens Oppebörsel, om Odels-Godsets Forbrydelse og forskjellige andre paa næstforledne Herredag forhandlede Punkter (9 Artikler). — *Kiöbenhaffn Slot*, den 24. October.

Særskilt trykt, 3 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 765—768.

24. Octobr. [7833.] Kong CHRISTIAN IV.s Revers, at Hertugerne Frederik, Philip, Joachim Ernst og Johan Christian af Slesvig-Holsten (-Sönderborg) have sögt Investituren med Landet Æröe efter Hertug Christians Död. — *Schlosse zu Copenhagen*, den 24. Octobr. (Tydsk.)

A. L. J. Michelsen, Zweite polem. Erörterung etc. S. 125—126.

24. Octobr. [7834.] Dronning CHRISTINA (Formynderregjeringen) tilskriver Rigscantsler Axel Oxenstjerna bl. a., at Johan Skytte om nogle Dage afgaaer som Gesandt til England, og at det er befalet ham paa Gjennemreisen at notificere Kongen af Danmark og Staterne i Nederlandene Dronningens Tronbestigelse og at renovere det Venskab, som havde været mellem dem og hendes Fader. — *Stockhollm*, den 24. Octobris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 32. D. S. 247—254.

27. Octobr. [7835.] Beretning af OCKE LEVNSEN, HANS PETERSEN og NOMMEN DETLEFFSEN til Stalleren om Tilstanden af Edomsharde paa Nordstrand efter Vandfloden. — *Lith*, den 27. Octbr. (Plattydsk.)

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 4. B. S. 848—849.

28. Octobr. [7836.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA tilskriver Dronning Christina bl. a., at han skal have Öie med de danske Hværvinger, om de skulle finde Sted; tillige skriver han, at han angaaende Stiftet Bremen har modtaget en Skrivelse fra Kongen af Danmark, der tilkjendegiver, at han vil lade sin Sön afgaae til Stiftet; han veed efter Tidens Leilighed intet bedre Raad, end at söge at holde Sagen in integro, og at afgjöre den ved Tractat med Kongen af Danmark, Hertug Frederik og Capitlet. — *Maintz*, den 28de Octobris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 32. D. S. 255—267.

5. Novbr. [7837.] Dronning CHRISTINA (Formynderregjeringen) tilskriver Rigscantsler Axel Oxenstjerna bl. a., at der i Danmark skulle föres nogle "selsomme discurser", saa at man ikke kan vide, hvad man derfra kan vente sig; det ansees derfor önskeligt, om den svenske Milits, især Fodfolket, kunde föres hjem til Riget, for at man kan være beredt. — *Stockholm*, den 5. Novembris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 32. D. S. 273—278.

[7838.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning angaaende Dagen, paa hvilken Parterne fra de forskjellige Landsdele skulle möde til Herredage. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 9. Novembris. 1634. 9. Novbr.

Særskilt trykt, 1 Blad.

[7839.] HARTWIG LOHMANNS Troesbekjendelse, overleveret Consistoriet i Odense den 12. Novembr. (Tydsk.) 12. Novbr.

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 3. Th. S. 810—811.

[7840.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA tilskriver Dronning Christina bl. a., at han anseer det for unödvendigt at notificere Frankrig, Holland og Danmark Dronningens Tronbestigelse; i Danmark navnlig har Peder Sparre allerede i længere Tid repræsenteret Dronningens Person. — *Mentz*, den 14de Novembris. (Svensk.) 14. Novbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 32. D. S. 229—238.

[7841.] Betænkning af Superintendenten HANS MICHELSSÖN og de övrige Medlemmer af CONSISTORIET I ODENSE over den af Hartwig Lohmann overgivne Troesbekjendelse, der ansees for utilstrækkelig, hvorfor en mere omstændelig forelægges ham til Underskrift den 19. Nov. (Jvfr. Nr. 7839.) (Tydsk.) c. 19. Novbr.

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 3. Th. S. 812—817.

[7842.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Retskjendelse angaaende Fremgangsmaaden med Execution mod de for resterende Contributiones dömte Contumaces. — *Flensburg*, den 22ten Nov. (Tydsk.) 22. Novbr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 446—447.

[7843.] Kong CHRISTIAN IV.s Bestalling for Iver Jacobsen som Börsmester samt Postmester i Kjöbenhavn. — *Flensborghuus*, den 26de November. 26. Novbr.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 40—41.

[7844.] Churfyrst JOHAN GEORG af Sachsen udskriver en Landdag til Dresden den 20. Decemb. næstkommende. (Heri omtaler han den Redebonhed, hvormed han havde antaget Kongen af Danmarks Interposition, og de af ham til Fredens Tilveiebringelse i denne Anledning hidtil forgjæves förte Forhandlinger). — *Dreszden*, den 26. Novembris. (Tydsk.) 26. Novbr.

F. C. Khevenhiller, Ann. Ferdinand. 12. Th. col. 1388—1390.

[7845.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS "Beuhrkundung", at adelige Personer i Hertugdömmet Holsten, naar Moderen döer för Faderen, ifölge Sædvane intet have at tilsvare deres Börn af den af Moderen i rede Penge eller Mobilier medbragte Brudeskat. — *Flensburg*, den 6ten Decembr. (Tydsk.) 6. Decbr.

Samml. Schlesw. Holst. gemeinsch. Verordn. S. 448.

[7846.] KONGELIG OG FYRSTELIG CONSTITUTION for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, angaaende den adelige Rettighed, kaldet "Huebaandsretten". — [6. Decembr.] (Tydsk.) 6. Decbr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 467—475. (Her er Constitutionen indfört uden Datum under Aaret 1636; E. Vedel, Den slesv. Privatrets alm. Deel. S. 193 angiver Dat. 6. Dec. 1634).

[7847.] Kong CHRISTIAN IV. overdrager, paa Ansögning af Borgemester og Raad i Flensborg, det ved Mag. Gerhardt Ouwes Död ledige Vicariat, hidrörende fra Landsbyen Trenthorst ved Lybek, til hans Successores, Præsterne ved St. Johannis Kirke i Flensborg. — *Flensburgk*, den 12. Decembris. (Tydsk.) 12. Decbr.

O. H. Moller, Nachr. von der Kirche zu St. Joh. in Flensb. S. 35—36.

1634. 17. Decbr. [7848.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA beretter til Dronning Christina, at han har forelagt for de her forsamlede Stænder Kongen af Danmarks og hans Sön Hertug Frederiks Skrivelser angaaende Erkestiftet Bremen. — *Wormbs*, den 17. Decembris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 33. D. S. 5—6.

19. Decbr. [7849.] Den danske Resident PEDER WIBE melder Cantsler Christian Friis, at han paa Reisen til Stockholm er kommen til Jönköping; han önsker Afskrifter af Kong Christian IV.s Breve til Cantsler Oxenstjerna, samt Underretning om Johan Skyttes Negotiationer. — *Jönköping*, 19. Dec.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 56.

21. Decbr. [7850.] Hertug FREDERIK, udvalgt Erkebisp til Bremen, tilskriver den svenske Commissarius Grubbe, at hans Tiltrædelse af Erkesædet skeer uden Præjudits for Sverrigs Krone, med hvilken han önsker at vedligeholde god Correspondents, bevare de ældre Tractater og fortsætte de begyndte Underhandlinger; tillige lover han at bidrage sit til Vedligeholdelsen af en god Forstaaelse mellem hans Fader, Kongen i Danmark, og Sverrig. — *Blanckenesz*, den 21. Decembris. (Tydsk.)

Wiederlegung des jüngst auszkommenen Schwedischen Manifestes. 1644. fol. Kij—Kiij.

23. Decbr. [7851.] Hertug FREDERIKS, udvalgt Erkebisp til Bremen, Resolution paa Staden Bremens Andragende om Stadfæstelsen af dens Rettigheder ifölge Kong Christian IV.s Tilsagn af 1622, hvilken Hertugen negter at give, förend han fuldstændig har tiltraadt Regjeringen; samt om den oldenburgske Wesertold, hvilken Sag Hertugen erklærer at have andraget for Kongen. — *Closter Zehven*, den 23. December. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 806. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. XIII.) P. Spec. (IX.) IV. Contin. 1. Th. S. 268—269.

[7852.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Anders Bilde til Damsbo, Embedsmand paa Arnsborg Slot, at paatage sig Værgemaalet for Ulrik Christian Gyldenlöve. — Uden Dag.

Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Rugaards Hist. 2. D. 1. H. S. 120.

1635.

1635.

5. Januar. [7853.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Dronning Christina, hvori han bl. a. yttrer, at efter hans Mening vil Johan Skyttes Sendelse til Danmark og Nederlandene ikke være til nogen Nytte. — *Mentz*, den 5. Januarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 33. D. S. 7—19.

8. Januar. [7854.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, at ingen paa Island, som er tilkjendt Leiermaals Böder og paa Grund af Fattigdom ikke har kunnet udrede dem, maa af denne Grund formenes Sacramentet, naar han har staaet tilbörlig Skrifte; ligeledes at Fogderne ikke maae kjöbe Jordegods i Landet og ikke modtage saadant af Bönderne som Gave for at hjelpe disse i paakommende Sager. — *Koldinghus Slot*, den 8. Januarii.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 69—70. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 387—388. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 218.

8. Januar. [7855.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden Pros Mundt om Skalholt Domkirkes Strandrettighed (Reke) paa Skeidi; om Forbud mod Udelukkelse fra Sacramente m. m. — *Coldinghus Slot*, den 8. Januarii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 389—391.

[7856.] Den danske Resident **PEDER WIBES** Anbefalingsskrivelse til Cantsler Christian Friis for Dr. Joh. Büttner, som efter lang Tjeneste hos Jacob De la Gardie vender tilbage til Sachsen. — *Stockholm*, d. 8. Januari. **1635. 8. Januar.**

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 56.

[7857.] Rigscantsler **AXEL OXENSTJERNAS** Skrivelse til Dronning Christina, hvormed han indsender forskjellige Aktstykker, bl. a. sit eget og Stændernes Svarskrivelser til Kongen af Danmark angaaende Erkestiftet Bremen. — *Mentz*, den 8de Januarij. (Svensk.) **8. Januar.**

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 33. D. S. 44—49.

[7858.] Memorial af **GABRIEL GUSTAFSON OXENSTJERNA, JACOBUS DE LA GARDIE, CARL GYLDENHJELM, PEDER BANER** og **GABRIEL BENGTSSON OXENSTJERNA** for de velbaarne Herrer, som i deres, de 5 höie Embedsmænds, Fraværelse skulle före Regjeringen. (Heri bestemmes bl. a. Behandlingsmaaden af de Sager, som maatte indkomme fra Hr. Johan Skytte angaaende Forhandlingerne med Kongen af Danmark om Erkestiftet Bremen). — *Stockholm*, den 8. Januarii. (Svensk.) **8. Januar.**

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 33. D. S. 104—107.

[7859.] Relation over alt hvad der er passeret i Tydskland fra Johannis Baptistæ til den sidste December. (Heri bl. a. om Forhandlingerne med Stænderne i den nedersachsiske Kreds angaaende Kongen af Danmarks Fordringer paa Erkestiftet Bremen for hans Sön Hertug Frederik). — Indsendt af Rigscantsler **AXEL OXENSTJERNA** til den svenske Regjering den 8. Januarii. (Svensk.) **c. 8. Januar.**

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 33. D. S. 50—90.

[7860.] Rigscantsler **AXEL OXENSTJERNAS** Memorial til den svenske Regjering, bl. a. om Indholdet af den Tractat, som han tilraader at afslutte med Hertug Frederik med Hensyn til Erkestiftet Bremen. — *Mentz*, den 10. Jan. (Svensk.) **10. Januar.**

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 33. D. S. 90—96.

[7861.] Dronning **CHRISTINA** (Formynderregjeringen) underretter Rigscantsler Axel Oxenstjerna om Ankomsten af en ny dansk Resident Peder Wibe; tillige berettes, at Hertug Frederik har begivet sig til Erkestiftet Bremen, samt om de Befalinger, som i denne Anledning ere givne Johan Schytte og Grubbe. — *Stocholm*, den 11. Januarij. (Svensk.) **11. Januar.**

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 33. D. S. 96—98.

[7862.] Fordrag stiftet af **HAMBORGS DOMCAPITEL** paa den ene og **ARVINGERNE EFTER PETER RANTZOW** til "Troy und Arensburg" paa den anden Side, hvorved Landsbyen Wulfferstorf bliver, paa Erkebiskop, Hertug Frederiks forventende Approbation, af Capitlet afstaaet til Kay Rantzau til Emkendorff og Arensberg mod en bestemt Sum Penge. — *Kiel*, in Octavis trium Regum. (Tydsk.) **13. Januar.**

N. Staphorst, Hist. Eccles. Hamburg. 1. Th. 2. B. S. 440—442.

[7863.] Kong **CHRISTIAN** IV.s Benaadning, at Kolding Borgere maae fra Kongens Tjeneste beholde en god Skibstömmermand hjemme. — *Koldinghuus*, den 16de Januar. **16. Januar.**

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 191.

[7864.] Kong **CHRISTIAN** IV.s Befaling til Statholderen Christian Rantzow som Amtmand paa Steinburg, om at tilholde de Adeliges Undergivne, der vare i Dige-Forening (Teichband) med Wilster-Marskens Beboere, ved extraordinære Digebrud at deeltage i Digernes Reparation. — *Colding*, den 19. Januar. (Tydsk.) **19. Januar.**

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 284.

1635. [7865.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Indbetaling af Skatter og Afgifter
23. Januar. til Kronen, om Sandflugt, Ödegaarde m. m. (9 Artikler). — *Koldinghusz Slot*, den 23. Januarij.

Særskilt trykt, 4. Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 769—773. Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 1. Saml. S. 8—10.

5. Febr. [7866.] Kong CHRISTIAN IV.s Stadfæstelse paa en Forening mellem Sognepræsten og Capellanen i Middelfart, hvorved den sidste paatager sig at holde Gudstjeneste i Middelfart Kirke hver Löverdag Eftermiddag, imod derfor at nyde Renten af de dertil af Borgemesteren Claus Madsen skjenkede 100 Rdlr. — *Koldinghuus Slot*, den 5te Febr.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 405.

8. Febr. [7867.] Transaction mellem Hertug FREDERIK, Erkebisp til Bremen, og de svenske Gesandter JOHAN SCHÜTTE og LARS GRUBBE angaaende Erkestiftets Neutralitet og Garnisonernes Formindskelse og Bortförelse mod Udbetaling af en Pengesum. — *Bremen*, den 8. Feb. (Tydsk.)

Ext. i Wiederlegung des jüngst auszkommenen Schwedischen Manifestes. 1644. fol. Kiij—Lj.

12. Febr. [7868.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Dronning Christina, hvori han bl. a. erklærer sin Tilfredshed med Johan Skyttes Sendelse for at underhandle med Kongen af Danmark angaaende Erkestiftet Bremen; de foreslagne Vilkaar billiger han fuldkommen, men selv om de ikke ganske kunne opnaaes, raader han dog til at see at komme til en Tractat, for at man kan slippe Sagen med nogen Ære. — *Wormbs*, den 12. Februarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 34. D. S. 11—27.

16. Febr. [7869.] Skrivelse fra DE I WORMS FORSAMLEDE GESANDTER FRA DE FIRE OVER-KREDSE til Churfyrsten af Sachsen, hvori de bl. a. omtale den Beredvillighed, hvormed de havde modtaget Kongen af Danmarks tilbudte Interposition. — *Wormbs*, den 16. Februarii. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. Contin. S. 1—2. M. C. Londorpius, Acta publica. 4. Th. S. 454—455.

17. Febr. [7870.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling, at Borgemestere og Raad i Slagelse, Schielskiör og Corsöer skulle forevise Rentekammerets Qvittering for, at de have betalt de af deres Byer for flere Aar resterende Skatter, og at tvende Toldere ogsaa skulle gjöre det samme for de af dem opbaarne Toldafgifter, og at (Lehnsmanden paa Antvorskov) i manglende Fald skal saggive dem derfor. — *Koldinghuus Slott*, den 17. Februarii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 455—456.

18. Febr. [7871.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Christoffer Urne, Jens Bjelcke, Oluf Parsberig, Palle Rosenkrands, Eiler Urne og Otte Thott, at beraadslaae med Lehnsmændene angaaende Ligningen af 19000 Daler, som Norge skulde udrede til Flaaden, imod at fritages for Skibsudskrivning i Fredstid. — *Koldinghus Slot*, den 18de Febr.

Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 415.

19. Febr. [7872.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Albert Scheel, Lehnsmand paa Riberhuus, og Biskop Dr. Johan Borchkartsen, at han har tilstaaet Capitlet i Ribe Forlindring paa den Skat, som det skulde have betalt næst forgangne Martini, i Forhold til hvad Skade enhver af dets Tjenere havde lidt ved den store Stormflod 10. Oct. 1634; og at de til dette Öiemed

skulle undersöge, hvor stor Skaden var, og gjöre Indberetning derom til Cancelliet. — *Coldinghuus,* d. 19. Febr. 1635. 19. Febr.

P. Terpager, Ripæ Cimbr. p. 740.

[7873.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at han har modtaget Enkedronningens Svar til Kong Christian IV. paa det af ham medbragte Creditiv; tillige beretter han om det svenske Raads Forhandlinger med den franske Gesandt angaaende Polen. — *Stockholm,* 21. Februari. 21. Febr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 56.

[7874.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemestrene, at lade forfærdige 2 Contrafeier af Kongen i Legemsstörrelse hos Carl von Mandern og et af hans afdöde Dronning hos Reimert Contrafeier, at forskrive 2 Elephanttænder fra Nederlandene, at lade Johan Bram forskaffe Muskatentræ og Ibenholt til Fröken Eleonores Brudeseng, samt med förste aabent Vand at sende en Jagt til Ruden. — *Coldinghus,* d. 24. Febr. 24. Febr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. xv—xvi.

[7875.] Hertug FREDERIKS Laugsartikler for Linnedvæverne i Husum. — *Schlosse Gottorff,* den 25sten Febr. (Tydsk.) 25. Febr.

C. U. Beccau, Gesch. Husums. S. 358—364.

[7876.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om sin Remonstration til det svenske Rigsraad angaaende den höie af Spiringerne hævede Told. — *Stockholm,* 28. Februari. 28. Febr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 56—57.

[7877.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om Frankrigs og Sverrigs Planer med Hensyn til Tydskland; om Foranstaltninger for at hindre Fraflyttelse fra Göteborg efter Udlöbet af Terminen for Toldfrihed; samt om de svensk-polske Underhandlinger. — *Stockholm,* 7. Mars. 7. Martii.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 57—58.

[7878.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om Afbrydelsen af Underhandlingerne mellem Sverrig og Polen, og om Rustningerne i Sverrig; her er ankommen en russisk Resident, og Wibe forlanger Forholdsregler, hvis han skulde komme i Rangstrid med denne. — *Stockholm,* 14. Mars. 14. Martii.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 58.

[7879.] Hertug FREDERIKS Dom i en Arvesag mod Johan Adolph L. og dennes Hustru Margreth (i Tönder Amt) angaaende Delingen af den af hendes afdöde Ægtefælle efterladte Arv. — *Schlosse Gottorff,* d. 16. Tag Martii. (Tydsk.) 16. Martii.

C. L. E. v. Stemann, Das Güterrecht der Ehegatten. S. 195—196.

[7880.] RADSTED SOGNE-VILKAAR, vedtagne af Menigheden med Samtykke af Husbonden Hr. Palle Rosenkrantz til Krenkerup. — *Radsted,* den 18. Martii. 18. Martii.

Historisk Tidsskr. 5. B. S. 548—558.

[7881.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om de Handlendes almindelige Uvillie mod Spiringerne, som siges at skulle have hele Rigets Toldvæsen under sig; Wibes Besværing over dem, som han havde meddeelt Clas Fleming, skal af denne ikke være communiceret Raadet, hvorfor han nu selv vil gjöre det; beretter om den russiske Gesandts Audients, og om Rigsdagens Aabning; Meddelelser af Salvius om Underhandlinger om Neu- 21. Martii.

1635. tralitet for Hertug Frederik og Stiftet Bremen; Salvius söger Bekræftelse paa et Gods, han af
21. Martii. den forrige Erkebisp havde erholdt i Bremen. — *Stockholm,* 21. Mars.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 58–60.

22. Martii. [7882.] Dronning CHRISTINAS (Formynderregjeringens) Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori hun bl. a. underretter ham om de Indrömmelser, man har gjort Kongen af Danmarks Sön Hertug Frederik angaaende Erkestiftet Bremen; hans Fordringer om Neutralitet for Stiftet og Indrömmelse af Verden ere blevne henviste til Cantsleren og de evangeliske Stænder. — *Stockholm,* den 22. Mars. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 34. D. S. 63–71.

27. Martii. [7883.] Kong CHRISTIAN IV. stadfæster Veile Kjöbstads under den "Keyserske" Feide "skaarne og fordervede" Privilegier og navnlig Kong Christian III.s Gavebrev paa adskillige Sognes Krontiender til Hospitalet der i Byen af 16de Decbr. 1558. — *Coldinghuus Slot,* den 27. Martii.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 733–735.

28. Martii. [7884.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Niels Trolle til Trolholm, hvorved han sender denne Pigen Mette Sörensdatter, som havde tjent hos Mads Ravn, tilligemed en af hende aflagt Bekjendelse, til Oplysning i den Ravnske Forgiftningssag. — *Koldinghus Slot,* d. 28. Martii.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1816–17. S. 379.

28. Martii. [7885.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger Kolding Borgere "en ringe Told" paa 4 Aar til Vedligeholdelse af den söndre Broe, Skibsbroen og Porthuset. — 28de Martii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 12 og 194.

28. Martii. [7886.] Kong CHRISTIAN IV.s "Benaadning paa Kolding Byes Fiskerie i Kolding Fjord med Vod og Garn, naar dennem behov gjöres, dog ikke i Aamunden eller i Slottet tilhörende Fiskerie". — *Koldinghuus,* den 28de Martii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 191.

31. Martii. [7887.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning angaaende Tingdage, Letfærdighed, Ed og Umyndiges Rostjeneste. — *Coldinghuusz Slot,* den 31. Martij.

Særskilt trykt, 3 Blade.

9. Aprilis. [7888.] Hertug FREDERIK, Erkebisp i Bremen, tilskriver Fru Karen Sehestedt om ubetydelige private Sager. — *Nienhusz,* den 9. April.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 8.

17. Aprilis. [7889.] DE AF KONGEN TIL UNDERSÖGELSE AF HARTWICH LOHMANS TROESMENINGER TILFORORDNEDE andrage, at hans Confession maa blive oplæst i Odense Kirke, og at han privat in Consistorio Othoniensi maa gjöre Geistligheden der Afbigt. — *Ausz dem Consistorio,* den 17. Aprilis. (Tydsk.)

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 497–498.

18. Aprilis. [7890.] GENERALSTATERNES Instruction for Rochus van den Honaert, Andries Bicker og Joachim Andree, der som Gesandter sendtes til Polen for at mægle Fred eller en ny Vaabenstilstand mellem Polen og Sverrig. (I 2. Art. paalægges dem underveis at hilse paa Kongen eller Prindsen af Danmark i Kjöbenhavn og underrette dem om Hensigten af deres Gesandtskab.) — *In den Hage,* den achthienden Aprilis. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 233–237.

[7891.] Beretning af DE BESKIKKEDE DOMMERE (Professorerne og 3 Bisper), at Hartwig Loman, Borger i Odense, har mödt for Consistorium i Kjöbenhavn efter kongelig Befaling, aflagt sin Troesbekjendelse og tilbagekaldt sine forrige Vildfarelser. — *Actum in Consistorio*, d. 21. Aprilis. (Tydsk.) 1635. 21. Aprilis.

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 493—497. E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 3. Th. S. 818—824.

[7892.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev, hvorved Geistligheden paa Island advares om at opfylde sin Pligt med Hensyn til Börneunderviisningen. — *Haffniæ*, den 22. April. 22. Aprilis.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 70—71. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 392—393. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 219.

[7893.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mund, at forkynde det samme Dag angaaende Börneunderviisningen udfærdigede kongelige aabne Brev; samt at tilstille Biskop Thorlak Skulesen 200 Rdl. in Specie til en ny islandsk Bibels Trykning; m. m. — *Haffniæ*, den 22. Aprilis. 22. Aprilis.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 71. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 394—395.

[7894.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om 1 Rd. Spec. Contribution af hver Kirke til Bibelens Trykning, samt om Gaarden Nupefelds Udlæggelse til Bogtrykkernes Underholdning. — *Kiöbenhaffn Slott*, den xxiij. (22.) Aprilis. 23. v. 22. Apr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 393—394.

[7895.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Fru Ellen Marsvin, hvori han afslaaer hende at tage hendes Datter (Fru Kirstine Munk) til Naade igjen. — *Kiöbenhavn*, den 25. April. 25. Aprilis.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 111—112.

[7896.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Bytingets Offentlighed. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 27. Aprilis. 27. Aprilis.

Særskilt trykt, 1 Blad.

[7897.] M. JOHANNES RHENIUS, (conrector Husensis), a ministerio ecclesiæ Husensis iudicium petit de regula quadam logica, super qua acerba controversia inter se et rectorem orta esset. — *Husumii ex meo Museo*, d. 27. April. 27. Aprilis.

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 592—594. E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 3. Th. S. 833—835.

[7898.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island, Pros Mundt, om Afskaffelsen af de overflödige Qvilder paa Kronens og Domkirkens Jorder. — *Kjöbenhafn Slot*, den 29. Aprilis. 29. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 395—396. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 220.

[7899.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Rigets Marsk om at undersöge, hvem der vilde vidne i Sagen mellem ham og Kirstine Munk. — *Kiöbenhavn*, den 30. April. 30. Aprilis.

P. F. Suhms Nye Samlinger. 1. B. S. 112.

[7900.] Den danske Resident PEDER WIBES Indberetning, hvori han beder om, at Salvius maa blive "caresseret" af Kongen af Danmark paa hans Gjennemreise til Hamborg, hvor han vil træffe sammen med Hertug Bernhard af Weimar; beretter om den russiske Residents Mishandling af en Lieutenant, Sön af en Johan Hoyer, der havde eiet et stort Gods i Holsten, som han havde mistet for Gjæld; han forlanger Tilgivelse for tidligere Forseelser for 1. Maji.

1635. en dansk Mand Jacob Madsen, som havde været Kammertjener hos De la Gardie, og flittig pleiede at
1. Maji. underrette Wibe om hvad han erfarede, der kunde være Danmark til Nytte. — *Stockholm,* 1. Maj.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 60—61.

1. Maji. [7901.] PEDER CARLSEN og NIELS HANSEN, Forstandere for Vor Frue Skole i Kjöbenhavn, foröge et til et Stipendium musicum for 2 Skolens Personer oprettet Legat paa 100 Rdl. Capital med en Sum af 200 Rdl. af Skolens Midler. — *Kiöbenhafn,* 1ste May.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 102.

3. Maji. [7902.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederik Urne angaaende forskjellige Arbeider ved den begyndte Dæmning ved Hornsved Skov. — *Cronborg,* den 3. Mai.

Ann. for nord. Oldkynd. 1855. S. 145.

4. Maji. [7903.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Salg af Rottekrud. — *Kiöbenhaffn Slott,* den 4. Maij.

Særskilt trykt, 2 Blade.

5. Maji. [7904.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Wentzel Rotkirck, Lehnsmand paa Antvorskov Slot, at Anordningen om den Hjelp, Kongens, Kronens og Geistlighedens "Boeder" i Fredstider skulle udgive til Baadsmænds Hverving, skal forstaaes saaledes, at "hele Gaarde, ingen undtagen, skulle udgive $^{1}/_{2}$ Rigsort, to Boede eller halve Gaarde imod een heel." — *Kiöbenhaffn Slott,* den 5. May.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 483.

9. Maji. [7905.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Iver Krabbe at lade reparere Mariager Kirke, og indfordre den Hjelp, som Stifterne dertil skulle give; ligeledes at han med ringeste Bekostning skal lade Bygningen paa Mariager Kloster, der skal være bröstfældig, reparere. — *Kronborg,* d. 9. Maji.

Danske Magazin. 6. B. S. 251.

9. Maji. [7906.] Rentemesterne JÖRGEN WIND til Gundestrup og STEEN BECK til Förslöff qvittere Borgemestere og Raad i Aarhus for rigtig aflagt Regnskab over paabudne Pendingeskatter fra 1626 til 1633 til et Belöb af over 3900 Rd. — *Kiöbenhaffn,* den 9. Maj.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 68—69.

16. Maji. [7907.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om Rustningerne mod Preussen; han melder, at Salvius ikke reiser gjennem Danmark, men gaaer Söveien over Lybek. — *Stockholm,* 16. Maj.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 61.

20. Maji. [7908.] FREDSLUTNINGS-ACT mellem den romerske Keiser og Churfyrsten af Sachsen. (Heri bestemmes udtrykkelig, at der ikke ved denne Act skal indtræde nogen Forandring i den Lybeckske Convention mellem Keiseren og Kongen af Danmark af 1629.) — *Prag,* den 30. May.

M. C. Londorpius, Act. publ. 4. Th. S. 458—470. Theatr. Europ. 3. Th. S. 472—485. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (T. V.) Part. Spec. (I.) 1. Abth. S. 104—119. F. C. Khevenhiller, Ann. Ferdinand. 12. Th. col. 1684—1718. J. du Mont, Corps Dipl. T. VI. P. I. p. 89—99.

29. Maji. [7909.] HANS NIELSEN, Borgemester i Odense, afhænder, efter Fuldmagt af Otto Povisch til Kierstrup og Granhuus, som Formynder for hans Broders Hans Povisches Börn, til Borgemester og Raad i Nyborg, paa de fattige Skolebörns og Huusarmes Vegne, en bemeldte Hans Povisches Börns Mölle i Bogherred, kaldet Turup Mölle, og en Bolig i Vantinge, som Betaling for 500 Rdl. Capital og resterende Renter, som Frue Karen Schram havde funderet til fattige Skolebörn og Huusarme i Nyborg. — *Odense,* den 29. May.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 479—480.

[7910.] Fölgebrev, hvorved Hans Nielsen, Borgemester i Odense, tilkjendegiver Anders Pedersen i Turup-Mölle og Espen Jensen i Vantinge, at de herefter skulle svare Borgemestere og Raad i Nyborg paa de Fattiges Vegne sammesteds. — *Odense*, dend 29de May. 1635. 29. Maji.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 480.

[7911.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Rigets Admiral, hvori Kongen beretter at have erfaret nogle Capteiners Forsömmelse i at forfölge de Dynkerker Fribyttere, samt at have straffet tvende af dem for Skjödeslösbed i Tjenesten. — *Arc. in Fleckeröe*, die 3 Junii. 3. Junii.

Brudst. i L. Holberg, Danm. Hist. 2. D. S. 798.

[7912.] Dr. og Prof. theol. Jesper Brochmands Gavebrev paa 1000 Rdlr. in Specie til Bedste for 3 Fattige i Vor Frue Sogn i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhafn*, dend fierde Junii. 4. Junii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 304–305.

[7913.] James Howells Skrivelse til Sir Peter Wicks, Gesandt i Constantinopel, hvori bl. a. omtales Kongen af Danmarks Uheld under den sidste Krig ("while he thought to make new acquests, he was in hazard to lose all that he had.") — *Lond.*, 5. Jun. (Engelsk.) 5. Junii.

J. Howell, Familiar Letters. 3th Ed. Vol. I. p. 271–272.

[7914.] Kong Christian IV.s Forordning, hvorved det forbydes fremmede Kjöbmænd at ligge længere paa noget Sted end de Skibe, hvormed de ere ankomne. — 6. Juni. 6. Junii.

Udt. i Nye Danske Magazin. 3. B. S. 179.

[7915.] Kong Christian IV.s Brev til Churfyrsten af Sachsen i Anledning af Pragerfreden, i Særdeleshed med Hensyn til hans Sön Hertug Frederiks Valg til Erkebiskop af Bremen. (Svar paa Churfyrstens Skrivelse dat. Dresden, 12te Junii s. A.) (Tydsk.) post 12. Jun.

Londorpius suppl. et contin. 3. Th. S. 740–742.

[7916.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter, at han ikke har faaet Ende paa Hertug Frederiks Sag, da Raadet er heelt optaget af Rustningerne til Preussen, hvorhen allerede 4 Regimenter ere afgaaede. — *Stockholm*, 20. Juni. — 20. Junii.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 61.

[7917.] Confirmation, udstedt af Frederik, udvalgt Erkebiskop og Biskop i Bremen og Verden, Coadjutor i Halberstadt, Hertug i Slesvig etc., paa det af Peter Rantzaus Arvinger og Hamburger Domcapitel indgangne Forlig om Wulferstorp, dat. Kiel, in Octavis trium regum s. A. — *Vörde*, d. 26. Jun. (Tydsk.) 26. Junii.

N. Staphorst, Hist. Eccles. Hamburg. 1. Th. 2. B. S. 442–443.

[7918.] Kong Christian IV. bevilger, at Undersaatterne i Nordlandene og Finmarken maae lade et Orlogsskib paa 80 Læster bygge, istedenfor et paa 120 Læster, som tilforn var dem befalet. — *Fridericsborg*, den 29. Junij. 29. Junii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 769.

[7919.] Dronning Christina (Formynderregjeringen) tilsender Rigscantsler Axel Oxenstjerna nogle af Erkebispen i Bremen, Hertug Frederik, gjennem den danske Resident Peder Wibe förte Forhandlinger, og beder ham, da han just er i disse Egne, at afgjöre Sagen, saaledes som han finder det meest "tildrägeligitt" saavel for Sverrig som for Erkebispen. — *Stockholm*, den 3. Julii. (Svensk.) 3. Julii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 35. D. S. 31–32.

1635. 5. Julii. [7920.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Christopher Urne, Lehnsmand paa Akershus, at lade det nye Skib "Gakmed" afgaae med Deler til Kjöbenhavn; samt at han skal standse for det förste med Bygningen paa Akershus Slot. — *Akershus*, 5. Juli.

Norske Samlinger. 1. B. S. 639.

6. Julii. [7921.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Churfyrsten af Sachsen, angaaende Rygtet om den med Keiseren i Prag afsluttede Fred, hvilket han erklærer vanskelig at kunne troe; han omtaler sin Beredvillighed til at antage Kongen af Danmarks Interposition til Tilveiebringelse af en Universal-Fred. — *Magdeburg*, den 6. Julii. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Succo. T. I. Contin. S. 5—7. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 487—488.

11. Julii. [7922.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at Sverrig uden Tvivl vil vende sig mod Churfyrsten af Sachsen for den af ham med Keiseren indgaaede Fred, hvis det kommer til Stilstand mellem Sverrig og Polen. — *Stockholm*, 11. Juli.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 61—62.

11. Julii. [7923.] Hertug FREDERIKS Dom i en Sag mellem Fuldmægtige for Nordre-Ditmarsken og Borgemester og Raad i Eckernförde, angaaende Gjennemförsel af Varer gjennem denne Bye. — *Schlosse Gottorff*, den 11ten Julii. (Tydsk.)

Corp. Statut. Slesvicens. 2. B. S. 155.

13. Julii. [7924.] Kong CHRISTIAN IV. meddeler Christopher Urne, Lehnsmand paa Akershus, forskjellige Bestemmelser angaaende den indre Indretning i Akershus Slot. — *Kjöbenh.*, 13. Juli.

Norske Samlinger. 1. B. S. 639—640.

17. Julii. [7925.] Den danske Gesandts, Kammer-Secretær FRIEDERICH GÜNTHERS Skrivelse til Keiseren angaaende Kongen af Danmarks Beslutning, uagtet den afsluttede Fred mellem Keiseren og Churfyrsten af Sachsen, at fortsætte den begyndte Interposition til Tilveiebringelse af en almindelig Fred i Tydskland, hvorfor han beder ham at lade dette Foretagende nyde Fremme. — *Wien*, den 17/27. Julij. (Tydsk.)

Wiederlegung des jüngst auszkommenen Schwedischen Manifestes. 1644. fol. Jij—Kj.

18. Julii. [7926.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at han flere Gange har overleveret Enkedronningen af Sverrig egenhændige Breve fra Churfyrstinden af Sachsen og Hertug Frederik. — *Stockholm*, 18. Juli.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 62.

29. Julii. [7927.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Rentemesterne angaaende Priserne paa adskillige Varer, som af det ostindiske Compagnie ere ansatte langt höiere end i Hamborg. — *Glückstad*, d. 29. Juli.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. XVI—XVII.

30. Julii. [7928.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Statholder Chr. Rantzow som Amtmand paa Steinburg, om ved tilbörlige Tvangsmidler at tilholde Klosternes og Adelens Bönder til en Reparation paa "das Steinhaupt." — *Meldorf*, den 30. Julii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 285.

1. Augusti. [7929.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemesterne at sende Brevviseren til Vardberg Lehn, for at indsylte Multebær. — *Glückstad*, d. 1. August.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. XVII.

[7930.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter om et Rygte, at danske og hollandske Skibe skulle have viist sig for Dantzig til Polens Beskyttelse; den engelske Mægler bliver anseet for partisk for Polen. — *Stockholm*, 1. Augusti. 1635. 1. Augusti

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 62.

[7931.] Dronning Christina (Formynderregjeringen) tilskriver Rigscantsler Axel Oxenstjerna om de mislige Fredsunderhandlinger med Polen, hvormed maaskee staaer i Forbindelse, at Kongen af Danmark har ladet lægge 14 Orlogsskibe i Sundet, efter Foregivende for at hindre engelske væbnede Skibe fra at löbe igjennem. — *Stockholm*, den 1. Augusti. (Svensk.) 1. Augusti.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 35. D. S. 90—93.

[7932.] Kong Christian IV.s Befaling til Provsten (i Münsterdorff-Provstie) Mag. Barbarossa om at forrette Visitation hos den evangelisk-lutherske Menighed i Glückstadt. — *Glückstadt*, den 9. Aug. (Tydsk.) 9. Augusti.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 76.

[7933.] Kong Christian IV. tilstaaer Crempe- og Wilster-Marskens Beboere Frihed for allehaande Ægter i 10 Aar imod en aarlig Pengebetaling. — *Glückstadt*, den 10. Aug. (Tydsk.) 10. Augusti.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 167—168.

[7934.] Kong Christian IV.s Voldgiftskjendelse i en Strid mellem de kongelige og de fyrstelige Undersaatter i Sognet Wörden i Ditmarsken, angaaende deres Forpligtelse til visse Arbeider ved Digerne og Sluserne. — *Glückstadt*, am 11. Aug. (Tydsk.) 11. Augusti.

Corp. constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 909—910.

[7935.] M. Johannes Rhenius, (conrector Husensis), a ministerio ecclesiæ Husensis denuo iudicium de quæstione inter se et rectorem agitata petit (cfr. Nr. 7897). — *Husumii*, d. 12. August. 12. Augusti.

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 594.

[7936.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter om den almindelige Tvivl om Fredens Afsluttelse med Polen, m. m. — *Stockholm*, 15. Augusti. 15. Augusti.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 62.

[7937.] Dronning Christina (Formynderregjeringen) tilskriver Rigscantsler Axel Oxenstjerna, at den danske Resident Peder Wibe havde anholdt om Restitution af nogle Penge, som Admiral Hans Hansson 1629 paa Dantzigs Rhed havde taget af to danske Borgere; Sagen havde allerede været forhandlet 1631, men Regjeringen havde ikke faaet Svar fra Cantsleren paa Forespörgsel; nu forlanges paany hans Erklæring om denne Sag. — *Stockholm*, den 15. Augusti. (Svensk.) 15. Augusti.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 35. D. S. 151—154.

[7938.] Kong Christian IV. fritager i Brev til Lauritz Lindenov og Biskoppen i Aarhus Kirkerne i Aarhus Stift, paa Grund af deres Armod, indtil videre for at give Bidrag til Mariagers og Randers Kirkers Bygning. — *Hafniæ*, d. 19. Augusti. 19. Augusti.

Danske Magazin. 6. B. S. 251.

[7939.] Kong Christian IV.s Befaling til Lehnsmand Wentzel Rotkirck paa Andtvorskow-Slot, at han skulde indsende sin Erklæring, om Örslöf Sognekalds Jus patronatus, som Fru Regitze Grubbe, afg. Alexander Rabe von Papenheims Efterleverske, önskede at tilbytte sig af Kongen mod en Bondegaard i Serderup Bye i Gjerslöf Sogn i Slagelse Herred 19. Augusti

1635. under Antvorskov Lehn, for Herlighed og anden Leiligheds Skyld kunde mistes, og om alle
19. Augusti. Sognemændene i hiint Sogn vare hendes Tjenere. — *Kiöbenhavn Slott*, den 19. Augusti.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 564.

21. Augusti. [7940.] DE ISLANDSKE FANGER I ALGIER, deres Skrivelse til höiere Geistlige og Verdslige i Kjöbenhavn om deres ynkelige Forfatning, om Uredelighed hos adskillige, som havde havt Ordre til at befrie dem, eller som havde deres Breve til Moderlandet med Undtagelse af Peter Christiansson K. og M. Antonio Possedore de Laskines, og tilsidst om muligst hurtig Befrielse. — *Algier i Barbaria*, þann 21. Augusti. (Isl. med lat. Overs.)

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 138—144.

21. Augusti. [7941.] JOHANNES KIRCHMANNUS, (rector Lubecensis), ad Johannem Cröchelium, pastorem (ɔ: archidiaconum) apud Husenses, de iis, quæ in Grammatica sua Lubecensi Rhenius, conrector Husensis, reprehendisset, litteras dat. — *Lubecæ*, XXI. Aug.

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 591—592.

22. Augusti. [7942.] Keiser FERDINAND II. tilmelder Kong Christian IV., at han har ladet Gesandten Friederich Günther spörge, om den af ham indleverede Replik angaaende Freden med Sachsen og Fortsættelsen af den begyndte Mediation var overeensstemmende med hans Instruction, da Keiseren önskede sig fritagen for dens Besvarelse, men at Gesandten havde negtet at fremvise bemeldte Instruction. — *Ort*, den 1. Septembr. (Tydsk.)

Wiederlegung des jüngst auszkommenen Schwedischen Manifestes. 1644. fol. Kj—Kij.

27. Augusti. [7943.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederik Urne at sende Kobbersmeden til Kjöbenhavn, samt at holde saameget Ved, som "Fladlusen" kan före — 600 Læs — i Beredskab i Abrahamstrup Skove. — *Kiöbenhavn*, d. 27. August.

Ann. for nord. Oldkynd. 1855. S. 146.

29. Augusti. [7944.] Dronning CHRISTINA (Formynderregjeringen) beder Rigscantsler Axel Oxenstjerna snarest muligt at afgjöre Sagen om Bortrykningen af Garnisonen i Buxtehude og om Erkestiftet Bremens Neutralitet overeensstemmende med den bremenske Tractat, da Kongen og Erkebispen paa ny havde anholdt derom ved Residenten Peder Wibe. — *Stockholm*, den 29. Augusti. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 35. D. S. 181—182.

29. Augusti. [7945.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Medlemmerne af Formynderregjeringen, hvori han blandt de Hindringer han har at kjæmpe imod i Tydskland omtaler, at han stadig contramineres af Kongen af Danmark samt af andre Stater, hver paa sin Viis. — *Magdeburg*, den 29. Augusti. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 35. D. S. 198—209.

c. fin. Aug. [7946.] Litteræ PETRI DANCKWERTH, (pastoris Husensis,) ad M. Johannem Rhenium, conrectorem Husensem, datæ, in quibus sententiam suam de regula quadam logica, super qua inter rectorem et conrectorem scholæ controversia orta erat, exponit. (Cfr. Nr. 7897). — *Husii ex Museo* (s. d.)

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 595—596. E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 3. Th. S. 836—837.

3. Septbr. [7947.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Niels Trolle, at Alhed Mads Ravns efter Henrettelsen "maa komme i Kirkegaard baade med Hoved og Krop". — *Kjöbhv.*, d. 3. Sept.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1816—1817. S. 388.

[7948.] Kong Christian IV.s Befaling til Superintendent Hans Resen om at drage Omsorg for, at Skolemesteren ved Vor Frue Skole ikke lagde nogen Hindring i Veien for Skolemesteren ved Holmens Skole i at holde en Medhjelper eller i at musicere i Holmens Kirke. — *Hafniæ*, den 5. Septemb. 1635. 5. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 366.

[7949.] Kong Christian IV. bevilger, at Holmens Skolemester og Degn, Hr. Anders Jörgensen, paa Martini og andre Höitidsaftener med Skolebörnene og Musik maa besöge Holmens Sognefolk. — *Kiöbenhafn Slott*, den 5. September. 5. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 366—367.

[7950.] Den danske Resident Peder Wibes Indberetning til Cantsler Christian Friis, om Fredsunderhandlingerne i Preussen, hvorved der var opstaaet Tvist om Polens Ret til at have en Flaade i Östersöen, samt angaaende den svenske Enkedronnings Misfornöielse over det svenske Rigsraad, og hendes Yttringer til Gesandten i denne Anledning. — *Stockholm*, 6. Sept. 6. Septbr.

Brudst. i Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 65—69. Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 63—64.

[7951.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter, at Freden nu er afsluttet i Preussen, men endnu ikke ratificeret; om Forhandlinger med Churfyrsten af Sachsen, m. m. — *Stockholm*, 12. September. 12. Septbr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 62—63.

[7952.] Kong Christian IV. befaler Frederik Urne at begive sig til Abrahamstrup i Anledning af Tvistigheder mellem Fogden og Tömmermanden angaaende den der paabegyndte Broe. — *Börnehuset*, d. 14. Septbr. 14. Septbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 146.

[7953.] Laurentius Petri, præpositus Falstriensis, Gregorium Homble, pastorem in Sönderkirkebye, monet, ut ante novas nuptias bona sua cum liberis dividat. — *Nycopiæ*, 16. Sept. 16. Septbr.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 147—148.

[7954.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Frederik Urne, at der med Broen ved Abrahamstrup Skov skal forholdes, saaledes som engang er forordnet. — *Ladegaarden udenfor Kiöbenhavn*, den 19. Septbr. 19. Septbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 146.

[7955.] Stævning til Herredagen i Kjöbenhavn, udtagen af Hans Fisker mod M. Anders Arrebo, Sognepræst i Vordingborg, for at have negtet ham Sacramentet og offentlig sat ham i Band m. m. — *Hafniæ*, den 22. Septembr. 22. Septbr.

H. F. Rördam, A. C. Arrebos Levn. og Skr. 1. D. S. 284—288.

[7956.] Kong Christian IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island, Pros Mundt, angaaende Undersögelse af Præsten Einar Gudmundsens Opförsel. — *Kiöbenhavn Slot*, den 25. Septembris. 25. Septbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 396.

[7957.] Biskop Johan Borchardsen og Provsten i Ulfborg Herred Knud Nielsen undertegne til Vitterlighed en Fundats for Indkomsterne af en Eng kaldet Stoft-Eng i Ulfborg Sogn, som af Prebiörn Gyldenstjernes til Vosborg og Fru Mette Hardenbergs Börn var givet til Vedligeholdelsen af et Begravelses-Capel for bemeldte deres Forældre ved Ulfborg Kirke. — *Odense*, d. 30. Sept. 30. Septbr

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 657—658.

1635. [7958.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Dronning Christina, hvori
30. Septbr. han bl. a. omtaler, at Hertugerne af Mecklenborg havde foreslaaet Kongen af Danmarks Interposition, men at han havde forestillet dem, at denne vilde gaae for langsom og ikke være beqvem til at afværge Landets Ruin. — *Wissmar,* den 30. Septembris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 36. D. S. 398—401.

2. Octobr. [7959.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Niels Trolle til Trolholm at opkræve 4 nye Nævninger til Kjendelse i Mads Ravns Sag, da 4 af de allerede opkrævede ikke vare qvalificerede til Valget. — 2. Octob.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1816—1817. S. 406—407.

8. Octobr. [7960.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederik Urne at lade brænde "en anselig Hob" Kul i Abrahamstrup Skove, som til Skibs skulde afhentes af Admiralen paa Holmen; ligeledes skal der brændes Kul i den store Dyrehave til Brug paa Frederiksborg og paa Rosenborg. — *Frederichsborg,* den 8. Octbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 146.

17. Octobr. [7961.] Hertug FREDERIKS Ratification paa den ovenfor under Nr. 7802 anförte Forening angaaende Staden Frederiksstads Gjæld. — *Schlosse Gottorff,* den 17ten Oct. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 1. Abth. S. 596—600.

24. Octobr. [7962.] M. LAURIDS MORTENSENS, (Præst til Nicolai Kirke i Kjöbenhavn), Vidnesbyrd om den domfældte Alhed Clausdatters sidste Bekjendelse angaaende hendes Husbonde Mads Ravns Ophav til hendes Stifdatters Forgiftning. — *Kjöbenhavn,* den 24. Oct.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1816—17. S. 387—388.

28. Octobr. [7963.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemesterne at gjöre et Overslag, hvad det kunde bringe ind, naar alle Kronens Bönder gave hver 6 Daler for deres Ægt og Arbeide, og Lehnsmændene istedenfor Avlen, de have fri, bekom en vis Sum Penge. — *Fridrichsborg,* d. 28. October.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. XVIII.

29. Octobr. [7964.] Hertug GEORG af Brunsvigs Beretning til sine Brödre i Celle om sin Sammenkomst med Churfyrsten af Sachsen i Gartow; bl. a. omtales Keiserens Vægring ved at anerkjende Kongen af Danmarks Sön som Erkebisp i Bremen; Churfyrsten var ved Fredstractaten med Keiseren specielt fritagen for at blande sig i denne Sag; Danmarks Opfordring af Kongen af England til Forbund mod Keiseren m. v. — 29. October. (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 3. Th. S. 237—243.

9. Novbr. [7965.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Johan Bögvad, at 5 Bönder i Nedre Droby under Abrahamstrup, hvis Gaarde ere afbrændte, maae efter indgiven Ansögning være fritagne for et Aars Landgilde. — *Haf.,* den 9. Nouemb.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 148.

11. Novbr. [7966.] Revers, udstedt af SOGNEPRÆSTEN, SAMT BORGEMESTERE OG RAADMÆND I HORSENS, for Modtagelsen af en Capital af 100 Rdl. in Specie, som Fru Kirstine (Munk), Grevinde til Slesvig og Holsten, Frue til Bolver, Kierstrup og Wallöe, havde skjenket til Klosterkirken i Horsens. — *Horsens,* St. Mortens Dag.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 171.

20. Novbr. [7967.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegium for Oldeslo Bye angaaende et Heste- og Qvægmarkeds Afholdelse der om Efteraaret. — *Odensee,* den 20. Nov. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1200—1201.

[7968.] Dronning Christinas (Formynderregjeringens) Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, bl. a. om Sendelsen af Gustav Oxenstjerna til Kongen af Danmark for at justificere Sverrigs Sag og före Besværing over Chur-Sachsen. — *Stockholm*, den 26. Novembris. (Svensk.) 1635. 26. Novbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 37. D. S. 167—169.

[7969.] Dronning Christina (Formynderregjeringen) tilskriver Rigscantsler Axel Oxenstjerna, bl. a. at Bengt Skytte om en 8 Dage vil afgaae til Kongen af Danmark og Hertugen af Holsten i det tidligere (26. Novbr.) omtalte Ærinde. — *Stockholm*, den 1. Dec. (Svensk.) 1. Decbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 37. D. S. 185—188.

[7970.] Kong Christian IV.s Befaling til Lehnsmanden Pros Mundt at reise til Island i Foraaret 1636 med et dertil gaaende Orlogsskib for at rögte det ham overdragne Embede. — *Othensöe Slot og Gaard*, dend 3. Decembris. 3. Decbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 397.

[7971.] Kong Christian IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island, Pros Mundt, angaaende Salget af unyttigt Inventarium paa Island, samt om Reparation af Kirken paa Vidöe og Gaardene Bessestad og Vidöe, hvortil maa anvendes en Sum, som Præsten Siurd Odtzen skal betale for Tilladelsen til at ægte sit Södskendebarn. — *Odensöe Gaard*, den 4. December. 4. Decbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 398.

[7972.] Kong Christian IV. henlægger Bredsteen-Kirke-Jorder og Boeler under Balle-Præstegaard, mod at den nuværende Præst Mag. Niels Vilhelmsen og hans Efterkommere skulle holde den Ugedags Fredags Prædiken, som hidindtil haver været, samt forsöge Kirken med Viin og Bröd. — *Othense*, den 6. Dec. 6. Decbr.

Danske Magazin. 4. B. S. 334—336.

[7973.] Kong Christian IV.s Befaling til Frederik Urne angaaende Maaden at inddrive den resterende aarlige Landgilde hos Bönderne i Kronborg, Frederiksborg og Abrahamstrup Lehne. — *Haderssleffhuus* den 16. Decembris. 16. Decbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 147.

[7974.] Keiser Ferdinand II.s decretum assecuratorium til Staden Hamborg, at den Kongen af Danmark paa 4 Aar tilstaaede Rettighed, at fordre Told paa Elben fra Glückstadt, ikke skal blive forlænget, og Staden saaledes ikke lide noget Tab paa sine Friheder. — *Wien*, den letzten Decembris. (Tydsk.) 21. Decbr.

Apologia Hamburgens. 1641. fol. fj. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 745—746.
J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 69—70.

[7975.] Kong Christian IV. befaler Rentemesterne at lade hans paa Kobber malede Portræt, som stod i Carl von Manderns Lossement, flytte til M. Corbinianus Contrafeier, som derefter skulde male 3 Copier i Legemsstörrelse og 3 Brystbilleder, samt at besörge adskilligt til en Kareth, der skal forfærdiges istedenfor den, Kongen har foræret den franske Gesandt. — *Haderslev*, d. 23. Dec. 23. Decbr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xviii—xix.

[7976.] Kong Christian IV. og Hertug Frederik befale Stænderne i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, da de i Tydskland krigförende Partier med hver Dag mere nærme 23. Decbr.

1635. sig Hertugdömmerne, at stille 50 Ryttere til Vagthold i Kiel under forestaaende Omslag. —
23. Decbr. *Hadersleben,* den 23ten Dec. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 448—419.

30. Decbr. [7977.] BIRGITHE LINDENOW, sal. Hr. Otte Scheels til Hammelmose, hendes Fundats paa 300 Rdlr. in Specie, hvoraf den aarlige Rente skulde gives til 2 fattige Skoles Personer i Aalborg Skole. — *Bangsboll,* d. 30. Dec.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 129—130.

31. Decbr. [7978.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNA tilskriver Dronning Christina bl. a., at han billiger Indholdet af de Breve, som hun agter at sende til flere Fyrster navnlig til Kongen af Danmark og Hertugen af Holsten (jvfr. Nr. 7968 og 7969). — *Strålsund,* den 31. Decemb. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 37. D. S. 278—288.

December. [7979.] KAY VON AHLEFELDT, Amtmand i Flensborg, henviser til retslig Afgjörelse en Strid mellem Peter Petersen i Harriszleh og S. Marie Kirke i Flensborg angaaende Grændseskjæl i S. Gertruds Skov. — *Flensburgk,* den — Dezember. (Tydsk.)

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 3. B. S. 651.

[7980.] Edelig Erklæring af Kong CHRISTIAN IV. angaaende hans Forhold til Wybecke Krusse. — (Udateret.)

Hist. Tidskrift. 3. B. S. 453—454. (Dette Doc. synes at falde i Tiden mellem 1635 og 1640.)

1636. **1636.**

2. Januar. [7981.] Borger og Indvaaner i Nachschou CHRISTEN MADTZENS Gavebrev til Nakskov Skole paa 100 Slettedaler, hvis Rente skulde uddeles til fattige Skolebörn; (givet i Haab om, at Gud formedelst denne Gave skulde aabenbare, hvem der havde været Ophavsmænd for, at en död Kat, 3 Aar forud, ved Nattetide var bleven ophængt for Giverens Dör.) — *Nachschou,* d. 2den Jan.

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 109—110.

3. Januar. [7982.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Instrux for den til den svenske Regjering afsendte Secretær Petrus Smaltzius, hvori blandt andet omtales Ankomsten af en af Kongen af Danmark afsendt Secretær, hvis Mæglingstilbud Cantsleren helst vilde undvige; dog raader han til efter Omstændighederne at modtage det. — *Strålsund,* den 3. Januarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 116—121.

6. Januar. [7983.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island, Pros Mundt, at undersöge forhenværende Foged Oluf Pedersens Andragender og derover afgive Erklæring. (Jvfr. Nr. 7605.) — *Haderslevhus Slot,* den 6. Januarii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 399.

11. Januar. [7984.] Tingsvidne, at CHRISTEN MADTZEN, Borger i Nakskov, lod læse et Gavebrev paa 100 Slettedaler til Nakskov Skole (jvfr. 7981). — *Nachschou Byeting,* Mandagen den 11. Januar.

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 109—111.

11. Januar. [7985.] 16 MÆNDS TOG, hvorved Mads Ravn kjendes skyldig som Medvider i sin Datters Forgiftning. — *Kjöge,* d. 11. Januar.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1816—17. S. 402—404.

[7986.] Hertug **Frederik III.s** Revers til de slesvig-holstenske Stænder, at de af dem for Aarene 1634—36 extra ordinem betalte 125,000 Rdlr. in Specie ikke skulle paa nogen Maade geraade dem til Præjudice med Hensyn til deres Privilegier. — *Schlosz Gottorff*, in den acht Tagen trium Regum. (Tydsk.) 1636. 13. Januar.

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1001—1002.

[7987.] Rigscantsler **Axel Oxenstjernas** Skrivelse til Dronningen af Sverrig, hvormed han bl. a. sender det Svar, han har meddeelt den fra Kongen af Danmark ankomne Secretær. — *Stralsundt*, den 14. Januarij. (Svensk.) 14. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 137—139.

[7988.] Dronning **Christina** (Formynderregjeringen) meddeler Rigscantsler Axel Oxenstjerna bl. a., at hun ved Brev fra Kongen af Danmark er underrettet om, at en dansk Gesandt, Hr. Tage Tott, er underveis; hans Ærinde angaaer uden Tvivl Mæglingen, som man nödig vil modtage, men som man dog ikke godt kan afvise. — *Stocholm*, den 23. Januarij. (Svensk.) 23. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 142—145.

[7989.] Rigscantsler **Axel Oxenstjernas** Skrivelse til Dronningen af Sverrig, hvori bl. a. omtales, at en dansk Gesandt, Dr. Lippe, er kommen til Churfyrsten af Sachsens Leir ved Templin i Anledning af Fredsunderhandlingerne. — *Stralsund*, den 23. Januarij. 23. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 146—158.

[7990.] Fundats udstedt af **Sophie Brahe**, Hr. Jörgen Lunges til Odden, for 250 Sldlr., som hendes Husbonds Söster salig Karen Lunge til Eskiær, afgangne Holger Ulfstands til Wosborg, havde givet til Holstebroe Skole. — *Viborg Snapsting*, den 24de Januarii. 24. Januar.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 536—538.

[7991.] Rigscantsler **Axel Oxenstjernas** Skrivelse til Feltmarskalk Johan Baner bl. a. angaaende dennes Betænkning over den af Kongen af Danmark tilbudte Mægling. — *Strålsund*, den 26. Janua: (Svensk.) 26. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 169—177.

[7992.] Den danske Resident **Peder Wibe** melder sin Ankomst til Stockholm den 19. Jan.; han beretter, at Wenzel Rotkirk er reist til Kjöbenhavn for at kjöbe Heste til Dronningen, og raader til at opholde ham, indtil man kunde faae Enkedronningens Mening om H. F.s (ɔ: Hertug Frederiks) Giftermaal at vide; man kunde maaskee da benytte ham til at udforske de svenske Rigsraaders Stemning for denne Sag; men man maatte gaae frem med megen Varsomhed. — *Stockholm*, 26. Jan. 26. Januar.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 64.

[7993.] Dronning **Christina** (Formynder-Regjeringen) underretter Rigscantsler Axel Oxenstjerna bl. a. om den danske Gesandts, Hr. Tage Totts Ankomst, og lover med det förste at meddele ham de med denne förte Forhandlinger. — *Stockholm*, den 28. Januarij. (Svensk.) 28. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 178—186.

[7994.] Den danske Gesandt, Hr. **Tage Thotts** Memorial til den svenske Regjering, hvori han udvikler Kongen af Danmarks mislykkede Bestræbelser for ved sin Mægling at tilveiebringe Fred i Tydskland, og raader den til paa hvad Maade det bedst kunde skee, at arbeide paa, at en saadan Fred snart maatte komme istand. — *Stockholm*, den 30. Januarij. 30. Januar.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Pij—Piij.

1636. Januario. [7995.] KJÖGE BYTINGS Vidne, angaaende en Seirskjorte, som Inger Nielsdatter skulde have overladt Mads Ravn, og denne ladet indsye i sine Klæder i overtroisk Hensigt. — *Kjöge,* i Januar.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1816—17. S. 421—423.

2. Febr. [7996.] Dr. HEINRICH VON HATTENS Forpligtelse, at ville paa de slesvig-holstenske Stænders Vegne forfölge deres Sag mod de sönderborgske Hertuger, for den ham forelöbigen tilstaaede Remuneration af 2000 Daler in specie, uden at fordre videre Godtgjörelse. — *Kiel,* den 2. Febr. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1003—1006.

5. Febr. [7997.] DRONNINGEN I SVERRIGS (Formynderregjeringens) Svar til den danske Gesandt Hr. Tage Thott, hvori hun viser, at Skylden for de mislykkede Fredsunderhandlinger ikke ligger paa Sverrigs Side; hun anerkjender tilfulde Kongen af Danmarks gode Intention, og med nabovenlig Tillid til ham vil hun med Glæde see, om det vil kunne lykkes ham at udrette noget for Fredens Tilveiebringelse. — *Stockholm,* den 5. Februarij. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Piiij—Qj.

6. Febr. [7998.] Dronning CHRISTINA (Formynderregjeringen) meddeler bl. a. Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvad Kongen af Danmarks Gesandt har andraget, og hvad der er blevet ham svaret; Cantsleren opfordres til at ile med Fredstractaten for at forekomme Mæglingen, der ikke vil være i Sverrigs Interesse. — *Stockhollm,* den 6. Februarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 191—193.

12. Febr. [7999.] De SLESVIG-HOLSTENSKE STÆNDERS Bestalling for Dr. Johann Adolph Kielmann som Landsyndicus i Hertugdömmerne. — *Kiel,* den 12. Febr. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1005—1008.

13. Febr. [8000.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Commissorium for Heinrich Rantzow til Schmoell, Wulff Bluhme til Teszdorff samt 8 andre, at afgive Betænkning over en paatænkt "Policey- vnd Kleiderordnung" for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten. — *Flensburg,* den 13. Februar. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 479—480.

13. Febr. [8001.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at Tage Tott er afreist den 6. Febr. fra Stockholm til Danmark, og henviser til dennes Beretninger. — *Stockholm,* 13. Jan. (læs: Febr.).

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 64—65.

13. Febr. [8002.] Dronning CHRISTINA (Formynderregjeringen) tilskriver Rigscantsler Axel Oxenstjerna om et Andragende af Greven af Oldenborg ved Kongen af Danmarks residerende Agent om Confirmation paa en ham af Kong Gustav Adolf for Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst tilstaaet Salva Guardia. — *Stockholm,* den 13. Febr. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 197—199.

18. Febr. [8003.] Kong CHRISTIAN IV.s Friheder og Privilegier, givne danske monterede Kjöbmands-Skibe. — *Haderszlebhus Slot,* den 18. Februarij.

Særskilt trykt, 3 Blade. L. Holberg, Danm. Hist. 2. D. S. 795—798.

18. Febr. [8004.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript, hvorved Tiising Tiende henlægges til Underholdning for nogle Skolepersoner i Aarhus, da den dem "af fordum" tillagte Underholdning i Penge af Aarhus Bispegaard formedelst "Pengenes og Varernes Priises Forandring" ikke

længer var tilstrækkelig; dog skulde "den dennem til Kaast holder deraf (ɔ: af Tienden) give 1636.
den aarlige Afgivt." — *Hadersleb Slot*, d. 18. Februar. 18. Febr.

F. Nannestad, Hilaria Aarhus. p. 118—119.

[8005.] MIDDELFARTHS BYTINGS Vidne, at Inger Stæphens ifölge et Löfte af hendes afgangne Husbonde Niels Pedersen, Raadmand i Middelfarth, til Hans Sörensen, Skolemester i Byens latinske Skole, skjödede og afhændede en halv Mark Jorder over alle Middelfart Marker, for at han og efterkommende Skolemestre kunde nyde Afgifter deraf. — Fredagen den 19. Februarii. 19. Febr.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 389—390.

[8006.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, hvorved Böndernes Forpligtelse til Veienes Vedligeholdelse i Norge indskærpes. — *Koldinghuus Slott*, den 24. Februarij. 24. Febr.

Særskilt trykt, 2 Blade.

[8007.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om dem, som ved falsk Foregivende eller Pas tillyve sig Frikjörsel i Norge. — *Koldinghuusz Slot*, den 24. Februarij. 24. Febr.

Særskilt trykt, 2 Blade.

[8008.] Kong CHRISTIAN IV. udlover Belönning for dem, der kunne angive, hvor der findes Erts i Norge, og fastsætter Straf for dem, der ville hindre en slig Angivelse. — *Koldinghuus Slot*, den 24. Februarij. 24. Febr.

Særskilt trykt, 2 Blade.

[8009.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Instrux for den til Hamborg afsendte Secretær Lars Grubbe, hvori han blandt andet anbefales flittig at observere Kongen af Danmarks Planer. — *Wissmar*, den 24. Februarij. (Svensk.) 24. Febr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 290—303.

[8010.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegium for Hr. Oluf Parsberg til Jernit, Befalingsmand paa Thrundhjems Gaard, og Borgerne i Thrundhjem Casper Christoffersen, Otte Jacobsen Lorch m. fl. til at optage og bruge et Kobber-Bjergværk paa Ytteröen i Thrundhjems Lehn. — *Haderslöfhuus Slot*, den 2. Martii. 2. Martii.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 479—480 og 504—508.

[8011.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev angaaende Ydelsen af Fisketiende og Landslod i Bergenhus Lehn. — *Koldinghus*, den 2. Martii. 2. Martii.

F. Thaarup, Magazin for Danm. og Norges Beskr. 2. B. S. 389—397.

[8012.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev angaaende Ydelsen af Fisketiende og Landslod i Throndhjems Lehn. — *Haderslöfhuus*, den 2. Martii. 2. Martii.

F. Thaarup, Magazin for Danm. og Norges Beskr. 2. B. S. 398—399.

[8013.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev angaaende Ydelsen af Fisketiende og Landslod i Stavanger Lehn. — *Koldinghuus*, den 5te Martii. 5. Martii.

F. Thaarup, Magazin for Danm. og Norges Beskr. 2. B. S. 381—389.

[8014.] Kong CHRISTIAN IV. opfordrer Rigscantsler Axel Oxenstjerna til at lade Commissarier möde i Lybek den 2. Mai næstkommende for under Kongens Mægling at forsöge Fredsunderhandlinger med Churfyrsten af Sachsen. — *Hadersleff-Hus Slot*, den 6. Martij. 6. Martii.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Qj—Qij.

[8015.] Forening imellem Hörerne PEDER NIELSEN STUB og ALBERT ALBERTSEN RITZ paa den ene Side, og Skolemesteren ERICH ANDERSEN BREDAL i Nykiöbing paa den 9. Martii.

1636. anden, om hvad den sidste af sine Indkomster skulde give hine for at bestyre hans Embede,
9. Martii. medens han med höiere Tilladelse reiste udenlands. — *Otthense*, den 9. Martii.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 82—84.

11. Martii. [8016.] Den svenske Formynder-Regjerings Resolution paa de af Rigscantsler Axel Oxenstjerna ved Secretæren Petrus Smalze gjorte Andragender, bl. a. angaaende den af Kongen af Danmark tilbudte Mægling. — *Stockholm*, den 11. Martij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 219—223.

16. Martii. [8017.] Jens Bielke til Österaad, Norges Cantsler og Hövedsmand paa Bergenhuus, og Ludvig Hansen Munthe, Superintendens Bergensis, bestemme efter Andragende af Hr. Otto Ravn, Præst til Jystedals Præstegjæld i Sogn, at dette Gjæld for sin Ringheds Skyld maa forenes med Goupnen, som har været Annex til Lysters Gjæld i Sogn, saaledes at Goupnen for Fremtiden bliver Hovedsognet. — *Bergen*, den 16de Martii.

F. Thaarup, Magazin for Danm. og Norges Beskr. 2. B. S. 10—13.

19. Martii. [8018.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Forbud mod Skyden og anden slig Tumult i Stæderne i Fyrstendömmerne. — Den 19. Martij. (Tydsk.)

Revidirte Landgerichts-Ordn. (P. IV. Tit. xxiv.) Udg. 1637. fol. 101—103. Udg. 1717 og 1741. S. 187—191. M. Tönsens Udg. 1821. S. 112—114. F. D. C. von Cronhelm, Corp. statut. provinc. Holsat., Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 157—159. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinschaftl. Verordn. S. 581—584. (Med Undtagelse af den ældste Udg. af Rev. Landg.-Ordn. er Aaret overalt angivet 1639.)

21. Martii. [8019.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til Kong Christian IV. til Svar paa dennes Brev af 6. Martii, hvori han udvikler sit Forhold til de krigförende Fyrster og söger at undvige det af Kongen foreslaaede Möde i Lybek den 2. Maii næstkommende. — *Wissmar*, den 21. Martij. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Qij—Qiiij. Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 304—310.

23. Martii. [8020.] Den svenske Rigscantsler Axel Oxenstjernas Svar til Kong Christian IV., hvori han undskylder sig ikke at kunne bidrage noget til det af Kongen projecterede Giftermaal mellem hans Sön Hertug Frederik, Erkebiskop af Bremen, og Dronning Christina af Sverrig. — *Wismar*, den 23. Martii. (Svensk.)

Nye Danske Magazin. 4. B. S. 169—171.

26. Martii. [8021.] Keiser Ferdinand II.s Fuldmagt for Churfyrsten af Sachsen til de Fredsunderhandlinger, som under Kong Christian IV.s Interposition maatte blive aabnede med Sverrig. — *Wien*, den fünfften Aprilis. (Tydsk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Rj.

29. Martii. [8022.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Memorial over de Punkter, som Commissæren Johann Nicodemi skal andrage for Dronningen af Sverrig; bl. a. tilraades at forsyne Grændserne mod Polen, Rusland og Danmark med gode Skandser. — *Wismar*, den 29. Martij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 253—257.

29. Martii. [8023.] Rigscantsler Axel Oxenstjernas Memorial angaaende forskjellige vigtige Ærinder, som af Commissæren Johann Nicodemi skulle andrages for Dronningen af Sverrig; bl. a. berettes, at Kongen af Danmark har afsendt sine Gesandter, Christian Pentz og von Hagen til Churfyrsten i Sachsen og til Keiseren, efter Foregivende for at fremme Fredstrac-

taten, men snarere angaaende Forlængelsen af Tolden ved Glückstadt; om hans Bestræbelser for at fremme Fredsunderhandlingerne, förend den danske Mægling bliver antagen; om Ankomsten af en dansk Courrer Hannibal Sehested med Forslag om et Möde i Lybek den 2. Mai, hvilket han har afslaaet; samt om den danske Konges Yttringer til den franske Gesandt, at hans Mægling kun vil gaae ud paa en almindelig Fred. — *Wissmar*, den 29. Martii. (Svensk.) 1636. 29. Martii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 258—290.

[8024.] Dronning Christina (Formynder-Regjeringen) melder Rigscantsler Axel Oxenstjerna, at Fegræus er befalet at gjöre Aftale med ham angaaende de Fartöier, som man agter at fragte i Danmark, for derpaa at overföre Rytterie til Tydskland. — *Stockhollm*, den 4. Aprilis. (Svensk.) 4. Aprilis.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 316—317.

[8025.] Kong Christian IV.s Privilegium for Rendsborg, angaaende Handelen med Öl, Korn, Brænde og Tömmer. — *Christianpreis*, am 6sten Aprilis. (Tydsk.) 6. Aprilis.

Corp. Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1006—1008. A. F. Büsching, Magaz. f. die neue Hist. 17. Th. S. 285—286.

[8026.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Mandat for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten angaaende fri Underholdning for Executorerne til Indkrævning af de resterende Contributions-Penge. — *Christianpreis*, den 8ten Aprill. (Tydsk.) 8. Aprilis.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 450.

[8027.] Reces oprettet imellem Kong Christian IV. og Hertug Frederik af Slesvig og Holsten om, paa fælleds Bekostning at ruste et Troppekorps, hvortil hver skulde stille 2000 Mand, under Generalmajor Marquard Rantzaus Commando til Landværn paa Holstens sydlige Grændse. — Am 9. April. (Tydsk.) 9. Aprilis.

M. C. Londorpius, Acta publ. 12. Th. (Contin. 8. Th.) S. 358—359. Des Hochf. Hauses Schl.-Holst.-Gottorp gerechtsame. 1683. Beyl. S. 86—90. Wiederholter Abdruck einiger 1683 u. 1700 publicirter Schrifften etc. 1717. S. 94—97. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2 Forts. S. 70—71. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 123—124.

[8028.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Forordning for Hertugdömmerne angaaende ecclesiastica (§. 1—11.) og criminalia (§. 12—18.) — *Christianspreis*, den 9ten Aprilis. (Tydsk.) 9. Aprilis.

Revidirte Landgerichts-Ordnung. (P. IV. Tit. xxv.) Udg. 1637. fol. 103—108. Udg. 1717 og 1741. S. 191—199. M. Tönsens Udg. 1821. S. 114—119. F. C. D. v. Cronhelm, Corp. statut. provinc. Hols.; Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 159—165. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 451—460. E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 3. Th. S. 838—844.

[8029.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Edict for Hertugdömmerne angaaende de saakaldte Licenter (Afgifter af ind- og udgaaende Varer). — *Christianpreisz*, den 9. Aprilis. (Tydsk.) 9. Aprilis.

Revidirte Landgerichts-Ordnung. (P. IV. Tit. xxvi.) Udg. 1637. fol. 108—109. Udg. 1717 og 1741. S. 199—202. M. Tönsens Udg. 1821. S. 119—121. F. D. C. v. Cronhelm, Corp. statut. provinc. Hols., Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 165—167. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 460—463. C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Aiij—Aiiij (med Dat. 19. Apr.; det rigtige Dat. er dog angivet i selve Skriftet, S. 15).

1636. 14. Aprilis. [8030.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling for Georgius Selmer i Viborg som "Oculist og Bruchsnider" i Jylland. — *Hadersleffhuss slot*, den 14. Aprilis.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 71—72.

14. Aprilis. [8031.] Kong CHRISTIAN IV. udlægger til Sognepræsten i Jellinge en Gaard i Rouballe Bye, til Vederlag for en til Johan Brochenhuus til Leerbech bortskiftet Annexgaard i Hoffre, samt saa mange Skjepper Korn aarlig af den Afgift, som Jellinge Byemænd yde af en öde Jord, kaldet Stiuffs-Mark, som Landgilden af den Gaard i Rouballe var mindre end Landgilden af den Gaard i Hoffre. — *Haderslefhuus Slot*, denn 14. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 750—751.

16. Aprilis. [8032.] Kong CHRISTIAN IV.s Forbud mod at indföre, udgive eller forhandle andre Almanakker og Calendere end de, som forfattes af en dertil af Universitetet i Kjöbenhavn forordnet Mathematiker. — *Hadersleffhuusz Slot*, den 16. Aprilis.

Særskilt trykt, 2 Blade.

16. Aprilis. [8033.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev, hvorved forbydes al Handel med fremmede Falkefangere paa Island. — *Haderslevhus Slot*, den 16. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 400—401.

16. Aprilis. [8034.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling for det islandske Compagnie at drive Hvalfangst under Island, samt at optage fremmede Skibe, der drive Hvalfangst inden en vis Afstand fra Landet. — *Haderslevhus Slot*, den 16. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 402. Jfr. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 220.

17. Aprilis. [8035.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger, at eftersom Sognepræsten i Skibbet Sogn Sönden Aaen af Mands-Minde har opbaaret Tienden af 9 Gaarde og 7 Boele i fornævnte Sogn, da maa Hr. Jacob Svendsen, Sognepræst sammesteds, og hans Efterkommere herefter samme Tiende uden nogens Modsigelse opbære. — *Haderslefhuus*, den 17. April.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 749.

17. Aprilis. [8036.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning angaaende den Tid, inden hvilken Commissariers eller Laugmænds Domme skulle indstævnes til Herredage i Norge. — *Hadersleffhuusz Slot*, den 17. Aprilis.

Særskilt trykt, 2 Blade.

20. Aprilis. [8037.] Den TYDSKE KEISERS Resolution til de danske Gesandter, at han vil anerkjende Kongens Sön Hertug Frederiks Valg til Erkebisp i Bremen, hvis denne vil tiltræde Prager-Freden og sætte Catholikerne i Stiftet i samme Stilling, hvori de havde været den 2/12. Novembr. 1627. — *Wien*, den 20/30. Aprilis. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. Contin. S. 118—119.
M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 569.

24. Aprilis. [8038.] Keiser FERDINAND II.s Skrivelse til Churfyrsten af Sachsen, at han i Betragtning af dennes Intercession har med Tilsidesættelse af sin Söns, Erkehertug Leopold Wilhelms Rettigheder, anerkjendt Hertug Frederiks, Kongen af Danmarks Söns, Valg til Erkebisp i Bremen. — *Wien*, den 4. Maji. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 569—570.

26. Aprilis. [8039.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til Dronning Christina, hvori han bl. a. i Anledning af Kongen af Danmarks Rustningen tilraader at holde den svenske

Flaade udrustet, men ikke at lade den löbe ud, for ikke at give Anledning til en Collision med de Danske. — *Stralsund*, den 26. Aprilis. (Svensk.) 1636. 26. Aprilis.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 344—352.

[8040.] Dronning Christinas (Formynder-Regjeringens) Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvori bl. a. yttres, at den af Kongen af Danmark tilbudte Mægling neppe er til Sverrigs Riges Bedste; med Hensyn til det foreslaaede Möde i Lybek, holder man dog for, hvis de keiserlige Commissarier eller deres Subdelegater ville komme, at han enten selv begiver sig derhen eller lader en Befuldmægtiget möde. — *Stockhollm*, den 29. Aprilis. (Svensk.) 29. Aprilis.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 358—372.

[8041.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter om Salvius's Afreise til Lybek som Commissarius ved Fredsunderhandlingerne med Keiseren; at Enkedronningen har meddeelt ham, at der ere Planer igjære til at faae Rigscantsleren udnævnt til Regent; om Misfornöielsen i Sverrig med Rigscantslerens Tractat med Frankrig; samt om Klager over svenske Skibes Anholdelse i Sundet; endvidere anholder Wibe om en Forlehning, da han tænker paa Giftermaal. — *Stockholm*, den 7. Maj. (Svensk.) 7. Maji.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 65.

[8042.] Kong Christian IV. befaler Iver Krabbe Tagesen og Erik Rosenkrantz at dömme i en Trætte mellem Henrik Gyldenstjerne til Svanholm, Embedsmand paa Varberg Slot, og Borgemestere og Raad i Varberg angaaende en Eiendom kaldet Leergraff. — *Kjöb.*, den 8. Mai. 8. Maji.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 130.

[8043.] Churfyrst Johan Georg af Sachsens Skrivelse til Domcapitlet i Bremen, som han, idet han fremsender Copier af Keiserens Resolution til Kongen af Danmark og Skrivelse til Churfyrsten i det bremenske Anliggende [angaaende Hertug Frederiks Valg til Erkebisp], raader til at underkaste sig Keiserens Villie. — *Haupt-Quartier Grossen Saltza*, den 8. Maji. (Tydsk.) 8. Maji.

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 570—571.

[8044.] Kong Christian IV. tilsender Dronning Christina Copie af en ny af Keiseren for Churfyrsten af Sachsen til Fredsunderhandlingerne udfærdiget Fuldmagt og beder hende at lade sine Deputerede indfinde sig paa det paa ny til Lybek berammede Möde den 15. Juni næstkommende, og forsyne dem med tilstrækkelig Instruction. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 11. Maij. 11. Maji.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Qiiij—Rj.

[8045.] Kong Christian IV.s Forordning om Livssagers Indstævning for Landsdommeren; om Afskaffelse af Livsstraf for ringere Tyverier; om Herreds- og Birkefogders Ansættelse; at Byfogden ikke tillige maa være Borgemester eller Raadmand, og at hverken Byfoged, Borgemester eller Raadmand maa være Kirkeværge eller Værge for Umyndige. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 14. Maij. 14. Maji.

Særskilt trykt, 3 Blade.

[8046.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter om den herværende franske Residents Protestation mod Fængslingen af en af hans Folk, der havde dræbt en Svensk. — *Stockholm*, den 14. Maj. 14. Maij.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 65—66.

[8047.] Kong Carl I.s Bekjendtgjörelse angaaende Forbud for andre end det saakaldte Muscovia-Compagnie at indföre Hvalfiskefinner og Hvaltran i England, for, som det hed- 16. Maji.

1636. der, at understötte Fiskeriet under Grönland og omliggende Egne, hvilket Fiskerie siges at
16. Maji. have, ved den derved tiltagne Skibsfart, bidraget meget til Rigets og det britiske Folks Almeenvel. — *Palace of Westminster*, the sixteenth Day of May. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. Tom. IX. P. II. p. 12 (med *Fransk* Overs.)

17. Maji. [8048.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, at Præste-Enker, som nedsætte sig i Kjöbstæderne, skulle være frie for al kongelig Skat samt borgerlig Tynge, om de end drive nogen ringe Handel. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 17. Maij.

Særskilt trykt, 2 Blade.

21. Maji. [8049.] Dronning CHRISTINA (Formynder-Regjeringen) underretter Rigscantsler Axel Oxenstjerna bl. a. om, at den danske Agent har meddeelt, at det berammede Möde i Lybek, som man först havde opgivet, nu var bleven udsat til den 15. Junii, da Churfyrsten af Sachsen havde erholdt nöiagtig Fuldmagt af Keiseren. — *Stockholm*, den 21. Maj. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 398—400.

22. Maji. [8050.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemestrene at accordere med Handelsmændene i Kjöbenhavn om den aarlige Leie af Boderne paa Börsen, dog at de have Agt paa, at den Leie, som hidtil er indkommen fra fremmede Kjöbmænd, kan blive erstattet. — *Hafniæ*, den 22de Mai.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 42—43.

25. Maji. [8051.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Norge, om Adelens Forpligtelse at give Told af Kjöbmandsgods, om dem som nedsætte sig paa Adelens Sædegaardes Grund, samt om Tiende Bord eller Deler at udgive. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 25. May.

Særskilt trykt, 2 Blade. Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 727—729.

25. Maji. [8052.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Stævninger, uendelige Domme og Supplicatser. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 25. Maij.

Særskilt trykt, 2 Blade.

30. Maji. [8053.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter sin Samtale med Salvius om Tractaten mellem Cantsler Oxenstjerna og Frankrig, hvis Ratification er meget usikker; Grunden til Rigscantslerens Hjemkomst skal især være Klager fra Chursachsen, at han fortsætter Krigen i Tydskland alene for egen Fordeels Skyld; Sten Bjelke er udnævnt til den anden Commissarius ved Fredsunderhandlingerne i Lybek. — *Stockholm*, den 30. Maj.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 66.

1. Junii. [8054.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Edict angaaende Markederne i Hertugdömmerne. — Den 1ten Junii. (Tydsk.)

Revidirte Landgerichts-Ordnung. (P. IV. Tit. XXVII). Udg. 1637. fol. 109—111. Udg. 1717 og 1741. S. 202—205. M. Tönsens Udg. 1821. S. 121—122. F. D. C. v. Cronhelm, Corp. stat. prov. Holsat., Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 168—170. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 463—466.

9. Junii. [8055.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling angaaende Forkyndelse af Kongens aabne Brev om en almindelig Skat og Landehjelp for Bönderne og Almuen, og om dets Efterlevelse; samt om Meddelelse til Kjöbstæderne af et lignende aabent Brev. — *Kiöbenhafn Slott*, den 9. Junii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 158—160.

9. Junii. [8056.] Kong CHRISTIAN IV. beder Wentzel Rotkirk at være tilstede i Kjöbenhavn ved Formælingen 9. Octbr. mellem Kongens Datter, Fröken Eleonora Christina, Grevinde til

Slesvig, Holsten etc. og Hr. Corfitz Ulfeldt til Eggeskof, Befalingsmand paa Möen. — *Kiöbenhafn Slott*, dend 9. Junii. 1636. 9. Junii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 458.

[8057.] Kong **Christian** IV.s Fölgebrev til Bönderne under Varberg Slot at svare Iver Krabbe til Jordberg, Embedsmand paa Laholm. — D. 9. Juni. 9. Junii.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 130.

[8058.] Rigscantsler **Axel Oxenstjernas** Skrivelse til Dronning Christina, bl. a. angaaende Forhandlinger mellem den britiske Resident i Hamborg og Kongen af Danmark om Krigens Continuation, samt om hans Svar til Kongen af Danmark angaaende det til den 15. Juni berammede Möde i Lybek, hvortil han ikke havde fundet den keiserlige Fuldmagt for Churfyrsten af Sachsen tilfredsstillende. — *Strålsund*, den 18. Junij. (Svensk.) 18. Junii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 414—419.

[8059.] Kong **Christian** IV. befaler Rentemestrene at skaffe Folk til at opgrave Stenene langs Volden paa den indre Side og skaffe dem op paa Volden. — *Kronborg*, den 20de Juni. 20. Junii.

G. F. Lassen, Kbhvns Befæstnings Hist. S. 119—120.

[8060.] Kong **Christian** IV. befaler Lehnsmanden paa Frederiksborg Frederik Urne at opsöge en duelig Slotsfoged i Johan Bögvads Sted. — *Frederiksborg*, d. 23. Juni. 23. Junii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 144.

[8061.] Kong **Christian** IV. paalægger Rentemesterne at paasee, at Kalken, som skulde anvendes til de Baadsmændsboder, der byggedes ved St. Anne Broe, blev tilbörlig slagen. — *Rosenborg*, d. 26. Juni. 26. Junii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. xix.

[8062.] Dronning **Christinas** (Formynder-Regjeringens) Skrivelse til Kong Christian IV., hvori hun undskylder sig for at sende Gesandter til Lybek, da hun först har modtaget Kongens Brev efter den til Mödet ansatte Termin (15. Junii); tillige fremsætter hun forskjellige Anker mod den af Keiseren udfærdigede Fuldmagt for Churfyrsten af Sachsen, men erklærer dog at have givet Rigscantsleren Befaling til at menagere Sagen efter Tid og Leilighed. — *Stockholm*, den 29. Junij. (Svensk.) 29. Junii.

Wäl grundat Svar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Rij—Riij.

[8063.] Dronning **Christinas** (Formynder-Regjeringens) Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna, hvem hun bl. a. tilkjendegiver sit Bifald med det Svar, han har givet Kongen af Danmark; Regjeringen har ogsaa selv tilmeldt den danske Konge, at den finder Keiserens Fuldmagt (for Churfyrsten i Sachsen til Mödet i Lybek) utilstrækkelig. — *Stockholm*, den 29. Junij. (Svensk.) 29. Junii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 38. D. S. 419—423.

[8064.] Vidneforhör, optaget af **Borgemester og Raad i Æröeskjöbing**, angaaende et for 1¾ Aar i en vis Christian Bruns Huus fundet Legeme af et dödt Barn, i hvis Död Christian Bruns Pige antoges at være Skyld, dat. *Arrösköping*, den 6. July. (Paategnet er Hertug **Philips** Befaling dat. *Glücksburg*, d. 10ten Juli, videre at undersöge og paadömme denne Sag). (Plattydsk og Tydsk.) 6. et 10. Julii.

J. R. Hübertz, Beskrivelse over Ærö. S. 298—300.

1636. 15. Julii. [8065.] Kong Christian IV.s Brev til Rigens Raad i Sverrig, til hvem han anbefaler den hemmelige Negotiation, (om et Giftermaal mellem hans Sön Frederik, Erkebiskop af Bremen, og Dronning Christina af Sverrig), som han havde betroet sin Resident i Sverrig Peder Wibe. — *Rensborg Slott*, d. 15. Julii.

Nye Danske Magazin. 4. B. S. 172.

20. Julii. [8066.] Kong Christian IV. og Hertug Frederik forbyde den omboende Adel al Skyden i Staden Luttkenburgh eller dens Territorium under en Böde af 2000 Rdl. — *Rendeszburg*, den 20. Julii. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.- Holst. gemeinsch. Verordn. S. 466 - 467.

Julio. [8067.] Kong Christian IV.s Brev til de regjerende Raader i Sverrig, hvori han beder dem at understötte hans Plan til et Giftermaal mellem hans Sön Frederik, Erkebiskop af Bremen, og deres Dronning Christina. (Jvf. Nr. 8065). — D. . . . Julii.

Nye Danske Magazin. 4. B. S. 171—172.

4. Augusti. [8068.] Det svenske Rigsraads Svar til Kong Christian IV., hvori det undskylder sig ikke for nærværende Tid at kunne bidrage noget til det af Kongen projecterede Giftermaal mellem hans Sön Frederik, Erkebiskop af Bremen, og Dronning Christina af Sverrig. — *Stokholm*, den 4. Aug. (Svensk.)

Nye Danske Magazin. 4. B. S. 172—173.

11. Augusti. [8069.] Hertug Philipp af Slesvig og Holsten befaler Magistraten i Æröeskjöbing at paalægge Christian Bruns Pige (sigtet for Dölgsmaals-Födsel, men ikke overbeviist) Landflygtighedsstraf paa Livstid. — 11te August. (Tydsk.)

Brudst. i J. R. Hüberts, Beskrivelse over Ærö. S. 300.

14. Augusti. [8070.] Kong Christian IV. paalægger Rentemesterne at træffe forskjellige Forberedelser til hans Datters (Eleonore Christines) Bryllup. — *Glückstad*, d. 14. August.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. xx—xxi.

26. Augusti. [8071.] Kong Christian IV. befaler Rentemesterne at lade forfærdige nogle Klædninger til Grev Valdemar og anordner, hvorledes hans Folk og Frökenernes og Vibekes "Piger" skulle være klædte; samt forespörger sig om, hvad den Lögte paa Kullen koster om Aaret at holde ved Magt. — *Rosenborg*, d. 26. August.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxi - xxii.

29. Augusti. [8072.] Borgemestere og Raad i Slesvig klage til Amtmanden i Flensborg, Archidiaconus Cay von Ahlefeldt, over deres Hovedpræst Christian Sleidanus. — Den 29ten Aug. (Tydsk.)

Brudst. i N. Falck, Staatsb. Mag. 10. B. S. 598—600.

29. Augusti. [8073.] Kong Christian IV.s Privilegium for Jörgen Henrikssön, Laugmand i Nordlandene, og Manderup Pederssön med Consorter, at drive et Kobberværk ved et nylig fundet Ertsbjerg ved Gaarden Törrestad i Ofoten Sogn, Salten Lehn i Nordlandene. — *Hafniæ*. den 29. Augusti.

Budstikken. 3. Aarg. 1821—22. Sp. 826—832.

Augusto. [8074.] Kong Christian IV. tilskriver Dronning Christina, at han, uagtet hans Mediation hidtil er mislykkedes, dog paa Grund af sin Velvillie mod Sverrig og af Interesse for samtlige de nordiske Rigers Velfærd har besluttet at fortsætte sine Bestræbelser for Fredens Tilveiebringelse, hvorfor han beder, at der maa meddeles ham skriftlig eller ved hans Resident

de yderligste Betingelser, hvorunder Sverrig vil indgaae Fred. — *Kiöbenhaffn Slott*, den . . . Augusti. 1636. Augusto.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Riiij—Sj.

[8075.] Sognepræst til Hyllested og Vinslöf Sogne JACOB PEDERSEN SPIELDRUPS Gavebrev til Slagelse Latinskole paa 200 Sldlr., for hvis Rente aarlig skulde anskaffes Klæder til 4 Personer af 3die og 4de Lectie. — *Hyllested*, d. 1. Sept. 1. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 151—152.

[8076.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS reviderede Landrets-Ordning for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten. — Den 1. Septembris. (Tydsk.) 1. Septbr.

Trykt i Glückstadt 1637, 1717 og 1741. Ogsaa udgivet af F. D. C. v. Cronhelm i Corp. statut. provinc. Holsatiæ. Altona 1750, og af M. Tönsen, Schleswig 1821.

[8077.] Dom afsagt af de kongelige Commissarier JENS BIELCKE til Österaad, Norges Cantsler, BÖRGE JUELL til Lunggaard, HENRICH THOT til Boltinggaard, AUGUSTINUS OELSEN og ALBERT BERNER, hvorved Amsterdams Byes Borgere, ifölge den udvalgte Kong Christian II.s Privilegium af 13. Septbr. 1517, tilkjendes Ret til fra förste aabne Vand om Vaaren til 28. Septbr. at ligge i Bergen og forhandle deres Varer. — *Bergenhuus*, den 1. Septembris. 1. Septbr.

Norske Samlinger. 1852. 1. B. S. 578—591.

[8078.] Det DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til det svenske Rigsraad, hvori det fremsætter Grundene, hvorfor Kongen af Danmark har besluttet at söge at reassumere Fredstractationen mellem Sverrig og Chursachsen paa Keiserens Vegne, og beder om dets Medvirkning i denne Sag, navnlig til at Kongen maae meddeles de yderste Fredsforslag fra Sverrigs Side. — *Coldinghus*, den 4. Septembris. 4. Septbr.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Sj—Sij.

[8079.] Den TYDSKE KEISERS Proposition til det Churfyrstelige Collegium angaaende Valget af en romersk Konge, hvorved han bl. a. omtaler sin Beredvillighed til at antage den af Kongen af Danmark tilbudte Interposition ved Fredsunderhandlingerne i Tydskland. — *Regenspurg*, den 15. Sept. (Tydsk.) 5. Septbr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. I. Contin. S. 123—127. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 576—580. (Dette Punkt beröres ogsaa i Collegiets Svar, sstds. S. 580—599.)

[8080.] Hertug GEORG AF BRUNSVIG tilskriver Hertug Frederik, Erkebisp af Bremen, om den Fare, som truer Landene mellem Elben og Weser deels fra de Svenske og deels fra den forenede keiserlige og chursachsiske Armee, og om Nödvendigheden at slutte sig til det ene Partie, da en mindelig Afgjörelse navnlig ved Kongen af Danmarks Hjelp stöder paa store Difficulteter. — *Gifhorn*, den 7. Sept. (Tydsk.) 7. Septbr.

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 3. Th. S. 274—276.

[8081.] Erkebisp FREDERIK til Bremen, Hertug til Slesvig, Holsten etc., benaader Staden Buxtehude med et aarligt Marked Torsdag og Fredag efter Judica. — Mandages na Marien Gebort, was de twölfte Dach Septembris. (Plattydsk.) 12. Septbr.

J. H. Pratje, Altes und Neues aus den Herzogth. Bremen u. Verden. 5. B. S. 239—240.

[8082.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Befaling til Tolderen i Rendsborg ikke at lade Heste og Qvæg fra Danmark toldfrit passere, uden at der produceres Beviis, at Tolden er erlagt paa de kongelige Toldsteder. — *Rendsburg*, den 25sten Sept. (Tydsk.) 25. Septbr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 175—176.

1636.
27. Septbr. [8083.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS "Policeiordnung" for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten. — Den 27ten Sept. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 476—536. Extracter i Corp. const. Regio-Holsat. 1. B. S. 109—110. 209. 295—297. 313. 382—384.

3. Octobr. [8084.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Resolution, at Kjöbmænd, som kjöbe Qvæg af Adelen, skulle erlægge den forordnede Told af 1 Rdl. for hvert Stykke. — *Gottorf*, den 3ten Octobr. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 536—537.

10. Octobr. [8085.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Dom angaaende jus patronatus til Itzeho Kirke. — *Rendsburg*, den 10. Octobris. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 583—584.

18. Octobr. [8086.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Christopher Urne, Lehnsmand paa Akershus, angaaende forskjelligt Arbeide paa Akershus Slot. — *Kjöbenhavn*, 18. Oktbr.

Norske Samlinger. 1. B. S. 640—641.

18. Octobr. [8087.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS reviderede "Closterordnung" for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten. — Den 18. Octobris. (Tydsk.)

Revidirte Landgerichts-Ordnung (P. IV. Tit. XXXII.) Udg. 1637. fol. Jij—Ll iiij. Udg. 1717 og 1741. S. 219—241. M. Tönsens Udg. 1821. S. 131—144. F. D. C. v. Cronhelm, Corp. stat. prov. Hols., Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 181—198. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 537—558.

21. Octobr. [8088.] Kong CHRISTIAN IV. tillader, at det af Sören Olesen, Præst til Domkirken i Roeskilde, til de af ham stiftede Fattigboder i Roeskilde skjenkede Gods maatte sælges og Kjöbesummen sættes paa Rente. (Jvf. Nr. 4330. 4863. 4893.) — *Kiöbenhavn Slott*, den 21. October.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 259.

25. Octobr. [8089.] Kong CHRISTIAN IV.s Fundats for Gymnasiet i Christiania. — *Kiöbenhaffnn Slott*, den 25. Octobris.

Budstikken. 3. Aarg. 1821—22. Sp. 344—351.

25. Octobr. [8090.] FREDERICI, archi- et episcopi Bremensis et Verdensis, coadiutoris Halberstadensis, hæredis Norvegiæ, ducis Slesv., Holsatiæ etc., literæ, per quas Detlevo Schulten, canonico ecclesiæ Verdensis, cantoriæ dignitatem in eadem ecclesia confert. — *In arce Verdensi*, die 25. Octobr.

J. P. Cassel, Bremensia. 2. B. S. 731—732.

25. Octobr. [8091.] Dronning CHRISTINAS (Formynderregjeringens) Skrivelse til Kong Christian IV., hvori hun viser Grunden til, at Möderne i Dantzig, Breslau og Lybek bleve frugteslöse; hun takker Kongen for hans Tilbud at ville reassumere Fredsunderhandlingerne og henviser med Hensyn til Fredsvilkaarene til de under Hertug Adolf Frederik af Meklenborgs Interposition förte Forhandlinger med Churfyrsten af Sachsen, hvorved kun nogle enkelte Punkter vare blevne uafgjorte, hvilke hun nærmere gjennemgaaer. — *Stockholm*, den 25. Octobr. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Sij—Tj.

26. Octobr. [8092.] Det SVENSKE RIGSRAADS Svar til det danske Rigsraad, hvori det anerkjender Kongen af Danmarks gode Intention at reassumere Fredsunderhandlingerne, anförer hvad der hidtil har hindret Freden, tilkjendegiver sin Beredvillighed til at söge at bringe den istand og angiver de under Hertug Adolf Frederik af Meklenborgs Interposition förte Under-

handlinger som Grundlaget for en Fredslutning, idet det udhæver de Punkter, hvorom man dengang ikke vare komne overeens. — *Stockholms Slott*, den 25. Octobris. (Svensk.) 1636. 25. Octobr.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Tj—Vj.

[8093.] Simon Surbech, Borgemester, og 4 Borgere af Kjöbenhavn forpligte sig til, paa menige Kjöbmænds og Kræmmeres Vegne der i Staden, at svare Kongen aarligen i tre Aar 2000 Daler in Specie i Leie af Börsen i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhavn*, den 27de October. 27. Octobr.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 44—45.

[8094.] Kong Christian IV.s Fundats for et Cathedral-Collegium i Ribe, hvor ved tvende Professores (af hvilke strax Dr. Christenn Bordum udnævnes) skulle ansættes, til hvilke han henlægger to Canonicater. — *Hafniæ*, d. 28. Oct. 28. Octobr.

P. Terpager, Ripæ Cimbr. p. 486—487.

[8095.] Kong Christian IV. og Hertug Frederik bekjendtgjöre, at de til General-Superintendenter i Hertugdömmerne have udnævnt Dr. th. Stephanus Clotz og General-Provst M. Jacobus Fabritius den Ældre, hvorhos Sönnen Hofpræst M. Jacobus Fabritius den Yngre er tilforordnet denne Sidste som Medhjælper ved Visitatserne. — Den 29ten Octobr. (Tydsk.) 29. Octobr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 559—560.

[8096.] Literæ fundatoriæ Johannis Pauli Resenii, superintendentis Siallandiæ et professoris theologiæ, super mille thaleris imperialibus, in utilitatem pauperi studiosi iuvenis donatis. — *Hafniæ*, (Cal. Novembris?) 1. Novbr.?

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 65—66.

[8097.] Kong Christian IV.s aabne Brev, hvorved han under visse Betingelser overlader Börsen til Kjöbmænd og Kræmmere i Kjöbenhavn i de tre efterfölgende Aar. — *Kiöbenhavn Slot*, den 8de November. 8. Novbr.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 45—48.

[8098.] Kong Christian IV.s Befaling i Anledning af den paatænkte Opförelse af tvende Kirker i Kjöbenhavn til Wentzel Rotkirk, Lehnsmand paa Andtvortskow Slot, at han til Cancelliet skal indsende Forklaring over, hvad Capitaler der findes hos hver Kirke i hans Lehn i Forraad, og om hvad Indtægter enhver af disse Kirker var i Besiddelse af. — *Kiöbenhafn Slott*, dend 15. Novembr. 15. Novbr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 460.

[8099.] Kong Christian IV.s Bevilling for Jacob Madsen, Indvaaner i Christianshavn, at maatte have Ild paa Skorstenen i sin Bod under Börsen, samt at maatte tappe Öl, Viin og anden Drik i denne Bod til Godtfolk, som ham ville besöge. — Den 18de November. 18. Novbr.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 48.

[8100.] Dronning Christinas Forordning for fremmede Kjöbmænd og Skippere, som handle paa Sverrig og Finland (I 15. §. omhandles specielt Handelen mellem Danmark og Sverrig). — *Stockholm*, then 19. Novemb. 19. Novbr.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 57—65.

[8101.] Kong Christian IV. befaler Rentemesterne, at de under hans Fraværelse (paa Antvorskov) skulle hver 8de Dag berette ham om Tilstanden i Kjöbenhavn, og navnlig om Sygdommen der i Byen, om Forretningernes Gang paa Holmen, paa Grynmöllen, Vand- og Veirmöllen, Valkemöllen ved Vandkonsten og Maltgjöringen. — *Rosenborg*, d. 26. Novbr. 26. Novbr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. XXII—XXIII.

1636. 1. Decbr. [8102.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Privilegium paa 10 Aar for Bogtrykker Andreas Koch i Glückstadt til Udgivelse af den reviderede Landrets-Ordning. — Den 1. Decemb. (Tydsk.)

Revidirte Landgerichts-Ordnung. Udg. 1637. fol. Aiiij.

7. Decbr. [8103.] Kong Christian IV. befaler Rentemesterne at sende noget Flöiel, et Brandjern og nogle Multebær til Antvorskov, og at underhandle med Johan Bram om at overtage Præsidentskabet for det Ostindiske Compagnie, som Christian Ulrich (Gyldenlöve) önsker at afstaae. — *Anderskov*, d. 7. Decembr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxiii—xxiv.

9. Decbr. [8104.] Kong Christian IV. befaler Rigets Raad i Jylland at forskrive nogle af de forstandigste Borgere til et Möde i Viborg den 29. Marts förstk., for at afgive Betænkning over en almindelig Stadsret, som Kongen har ladet udarbeide. — 9de Dec.

Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. 1. B. S. 456—457.

9. Decbr. [8105.] Anne Friis, salig Lauritz Lindenous til Orregaard, hendes Fundats paa 500 Rdl., hvis Renter skulle deels uddeles til 4 fattige Huusarme, deels anvendes til Anskaffelse af Klædningsstykker til 12 fattige Skolebörn i Aarhuus, samt paa 500 Rdlr. til Vedligeholdelse af et Grav-Capel i Domkirken. — *Orregaard*, den 9. Dec.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 87—88.

10. Decbr. [8106.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Frederik Urne og Niels Trolle, at han har tilladt sin Fiskemester Johan Böguad at tage sig en af Kronens Huusmænd til at have Opsyn med, at ingen ulovlig fisker i Kronens Skove. — *Antuorschouff*, den 10. Decemb.

Ann. for nord. Oldkynd. 1855. S. 148.

10. Decbr. [8107.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Indskærpelse af Anordningen af 12. Junii 1584, om Maal og Vægt i Hertugdömmerne. (Jvfr. Nr. 3814). — Den 10ten Decembris. (Tydsk.)

Revidirte Landgerichts-Ordnung (P. IV. Tit. xxviii.) Udg. 1637. fol. 111—115. Udg. 1717 og 1741. S. 205—213. M. Tönsens Udg. 1821. S. 123—127. F. D. C. v. Cronhelm, Corp. stat. prov. Hols., Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 170—176. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 560—567.

12. Decbr. [8108.] Kong Christian IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mundt, at paasee, at Kirkerne dersteds ikke beröves nogen Rettighed af verdslige Personer, under Paaskud, at de ere Kirkernes Patroner. — *Andtvorschouf*, den 12. Decembr.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 71—72. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 403. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 220—221.

14. Decbr. [8109.] Det samtlige svenske Rigsraads Beslutninger over adskillige Rigets Ærinder. (Heri sub 1. Beslutning angaaende Kongen af Danmarks tilbudte Mægling i Striden med Keiseren, hvilken modtages, skjöndt ugjerne; sub 2. angaaende Kongen af Danmarks Fordring paa et i Lapmarken fundet Sölvbjerg, hvilken negtes, da Bjerget er beliggende paa svensk Grund i Pithå Lapmark.) — *Stockholm*, den 14. December. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 33. D. S. 113—155.

15. Decbr. [8110.] Kong Christian IV. befaler Rentemesterne at forfare, om der kunde bekommes en anden Doctor til Ansættelse ved Börnehuset. — *Anderskov*, den 15. Decbr. 1635 (læs: 1636).

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. xxiv.

[8111.] NIELS KRABBE, Lehnsmand i Laholms Lehn, sender til Kongens Cantsler Hr. Christian Friis til Kraggerup en Fortegnelse paa Kirkernes Indkomster, Beholdninger og Gjæld der i Lehnet. — *Laholm,* den 22. December. 1636. 22. Decbr.

Udt. og Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 109—111.

[8112.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Biskopperne paa Island om Offentliggjörelsen af tvende aabne Breve angaaende de islandske Fangers Udlösning af tyrkisk Fangenskab. — *Andtvordschouff Slot,* den 22. Decembr. 22. Decbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 404—405.

[8113.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev angaaende Bidrag af Kirkerne paa Island til Udlösningen af de til Tyrkiet bortförte Fanger. — *Andtvordschouff Slot,* den 22. December. 22. Decbr.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 72—73. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 405—406.

[8114.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Islands Indbyggere om yderligere Bidrag til Udlösningen af deres Landsmænd fra tyrkisk Fangenskab. — *Andtvordschouff Slot,* den 22. Decembris. 22. Decbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 406—407.

[8115.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Fru Ellen Marsvin, angaaende hendes Datter, Kirsten Munks Forhold til Rhingreven, af hvilken Grund Kongen ikke kan vedkjende sig hendes yngste Datter. — *Anderskov,* den 22. Dec. 22. Decbr.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 113—114.

[8116.] Kong CHRISTIAN IV.s Fundats for Provsteembedet ved Communitetet. — 23de December. 23. Decbr.

R. Nyerup, Univers. Annaler. S. 79—80.

[8117.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Rigets Marsk, hvorved han sender ham Copie af sine Breve til Fru Ellen Marsvin, for end mere at retfærdiggjöre sin Opförsel mod Fru Kirstine Munk og hendes yngste Datter, hvis Lighed med Kongen Fru Ellen havde sögt at udbrede. — *Anderskov,* den 23. Dec. 23. Decbr.

L. Holberg, Danm. Hist. 3. D. S. 574—575. P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 114—116.

[8118.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Fru Ellen Marsvin, hvori han negter at ville troe, at hun ikke kjendte noget til Fru Kirstens usædelige Opförsel, med mindre hun vilde aflægge sin Ed derpaa. — Udateret. c. 23. Decbr.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 114.

[8119.] Keiser FERDINAND III.s Confirmation paa de Staden Hamborg den 3. Junii 1628 tilstaaede Privilegier, med Löfte, at den Danmark tilstaaede fireaarige Toldrettighed paa Elben ikke, efter Terminens Ophör den 23. Julii 1637, skal blive fornyet til Præjudice for Hamborgerne. — *Regenspurg,* den 6. Januarii 1637. (Tydsk.) 27. Decbr.

Apologia Hamburgens. 1641. fol. fj—fij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 746. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Archiv. (Vol. XIII.) P. spec. (IX.) Contin. IV. 1. Th. S. 1131—1132.

1636. [8120.] Jens (Niels) Bendixsens i Reisbye Pante-Obligation paa 80 Sldlr. til Arvingerne efter gamle Hans Hansen Haved, der havde givet denne Sum til Fattige i Reisbye Sogn, hvorhos det bestemmes, at Renten skal uddeles af den, "som lever paa den Stavn udi Hafvet." — (Uden Dag.)

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 578—579.

1637. **1637.**

5. Januar. [8121.] Det tydske Churfyrst-Collegiums Erklæring til Kongen af Danmarks Gesandt Hans Leonhard Kleyn, hvorved det takker Kongen for den af ham tilbudte Mægling til Gjenoprettelse af Freden i Tydskland, men afslaaer at understötte hans Andragende om Forlængelse af det ham meddeelte Elb-Privilegium. — *Regenspurg*, den 15. Januar. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 637—638. Apologia Hamburgens. 1641. fol. fij—fiij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 746—747. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 420—421. (Kun paa förstnævnte Sted er Datum nöiagtig anfört).

6. Januar. [8122.] Den tydske Keisers Forsikring til de hamborgske Gesandter (Johann Christoph Meurer og Georg Utenbosch), at han ikke vil forlænge det Kongen af Danmark paa 4 Aar tilstaaede, men med 23. Julii d. A. udlöbende Toldprivilegium paa Elben, men at han derimod vil stadfæste de Hamborg under 3. Junii 1628 givne Elbprivilegier (jfr. Nr. 8119). — *Regenspurg*, den 16. Januar. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 637. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 420. (med Dat.: den sesten Januarij.)

14. Januar. [8123.] De tilstedeværende Rigsraaders Svar paa Kongens Proposition om Aflösning af Kron-Bøndernes Ægter og Arbeide mod en Pengeafgift, hvilket fraraades, hvorimod billiges et Forslag, at Adelens Bönder forskaanes for Fadeburs-Reiser, mod at Lehnsmændene paa egen Bekostning fremskikke deres Regnskaber m. m. — *Kiöbenhauffn*, den 14. Januarij.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 17—19.

14. Januar. [8124.] Kong Christian IV.s Skjöde til Jörgen Petersen og Werner Kloumand, paa de Fattiges Vegne i Kjöbenhavn, paa en Veirmölle bag den gamle Mynt paa Östervold og et dernedenfor staaende Huus. — *Kiöbenhafnn Slott*, den 14. Januarii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 361.

20. Januar. [8125.] Præsten i Schielbye paa Falster Hans Poulsens Forslag til Afgjörelse af en Gjældssag, hvorfor han var stævnet af Jacob Möller. — *Schielbye*, den 20. Januari.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 152—153.

28. Januar. [8126.] Borgemester og Raad i Husum bekjendtgjöre et nyt Reglement med Hensyn til Stolestaderne i Kirken, samt Begravelser i Kirken og paa Kirkegaarden. — *Husum*, den 28sten Januar. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 713—720.

30. Januar. [8127.] Friherre Sten Bjelkes Beretning til Dronning Christina om Forholdene i Tydskland; blandt meget andet antydes, at Kongen af Danmark, vel ikke directe, men gjennem Hertug Frantz Albrecht af Lyneborg og "den Erkiestämplaren" Arnheim uden Tvivl söger at incommodere Sverrigs Stilling i Tydskland, hvilke Machinationer man saavidt muligt maa söge at forhindre. — *Stettien*, den 30. Januarij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 7. D. S. 103—142.

[8128.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Frederich Wrne, at han har fritaget 1637.
Staphen Christenssen i Gerlöff i Abrahamstrup Lehn for Landgilde og anden Afgift, mod at 7. Febr.
han forpligter sig til at gjöre Tjeneste som Skovrider. — 7. Febr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 149.

[8129.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Iffuer Krabbe til Albek, Befalingsmand i 17. Febr.
Mariager Kloster, at möde tilligemed Axel Juul til Kongstedlund og Viffert Seefeld til Refs, for at besigte nogle Jorder, liggende til Mariagers Kloster, mod nogle Jorder, Mariagers Borgere vilde tilforhandle sig af Jörgen Urne til Alslöff, Ridder, Raad, Marsk og Befalingsmand over Vestervig Kloster. — *Antverschou Slot,* den 17. Febr.

Danske Magazin. 6. B. S. 285.

[8130.] Kong CHRISTIAN IV. stadfæster det saakaldte Söide Brev eller Forordning 24. Febr.
om Faarene paa Færöerne, givet af Haagen, Norges Hertug, Kong Magnus den kronedes Sön i Opslo "Löfverdagen næst effter Sanct Hansis Uge, da forledne var fra Födsels Time Jesu Christi et Tusinde oc Fire-Tie Vintre, det er 1040 (1299?) i Voris Hertugdoms Nittende Aars Regjering". — *Anderskouff Slot,* den 24. Februarii.

L. J. Debes, Færöernis Beskrifvelse. S. 263—274. C. F. Mengels tydske Overs. S. 256—269.

[8131.] Dronning CHRISTINA af Sverrig (Formynderregjeringen) tilstaaer Erkestiftet 27. Febr.
Bremen, paa Kong Christian IV.s Anbefaling, fuldstændig Neutralitet. — *Schlosz Stockholm,* den 27. Februar. (Tydsk.)

Manifest aus was Vhrsachen die zu Dennem. etc. K. Maj. sich wider K. Carl Gustaven zu schützen genöthiget worden. 1657. fol. Eiij—Eiiij. M. C. Londorpius, Act. publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 78—79. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. XVI.) Des Spicil. Eccl. I. Contin. I. Anh. S. 137—138.

[8132.] Dronning CHRISTINAS Resolution til General Told-Forvalteren Mårten Au- 28. Febr.
gustinsson Toldvæsenet angaaende (5. og 10. Post vedkomme danske Toldforholde). — *Stockholm,* den 28. Febr. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 92—94.

[8133.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Wentzel Rotkirk, Lehnsmand paa 9. Martii.
Andvorskov Slot, at han i Anledning af Misvæxten skal levere Lehnets Bönder tillaans 26 sjellandske Læster Korn "til Bedagning og Undsætning til Saakorn", hvilke de igjen med Korn skulle betale af dette Aars Gröde. — *Andvorskoff Slott,* den 9de Martii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 461—462.

[8134.] Hertug FREDERIKS Stadfæstelse paa Byen Husums Kirkereglement af 28. 10. Martii.
Januar 1637. (Jvfr. Nr. 8126). — *Schlosse Gottorff,* den 10ten März. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 713—720.

[8135.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning angaaende Hindring af Utugt. — *Co-* 16. Martii.
penhagen, den 16. Martii. (Tydsk.)

Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 389.

[8136.] Kong CHRISTIAN IV.s fornyede Forbud mod Hamborgernes Handel i Kon- 18. Martii.
gens Riger. — *Flenszborrighuus Slot,* den 18. Martij.

Særskilt trykt, 2 Blade.

1637. 20 Martii. [8137.] Hertug FREDERIKS, udvalgt Erkebiskop til Bremen og Verden og Coadjutor til Halberstadt, Tilsagn til Staden Bremen om at ville opretholde dens Privilegier og Friheder. — Am Mandage nach Lætare, den twintigsten Martii. (Plattydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 820. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 71. og (Vol. XIII.) P. spec. (IX.) 4. Contin. 1. Th. S. 269.

21. Martii. [8138.] Kong CHRISTIAN IV.s Transsumpt af en ved Vandflod beskadiget under 3. Decbr. 1578 af Hertug Hans den ældre udfærdiget Transsumpt af Kolding-Recessen af 14. Jan. 1576. — *Flensburg*, den 21ten Monats Tag Martii. (Tydsk.)

N. Falck, Staatsbürgerl. Mag. 5. B. S. 441—454.

21. Martii. [8139.] Kong CHRISTIAN IV.s fornyede Privilegium for Rendsborg angaaende Handelen med Öl, Korn, Brænde og Tömmer. (Jvfr. Nr. 8025.) — *Schlosse Flensburg*, am 21sten Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1006—1008. A. F. Büsching, Magaz. f. die neue Hist. 17. Th. S. 285—286.

22. Martii. [8140.] Dronning CHRISTINA af Sverrig lykönsker Hertug Frederik til hans nær forestaaende höitidelige Indsættelse som Erkebisp i Bremen, og anbefaler tillige sin Gesandt Johan Salvius, der skulde handle med Hertugen angaaende de i det stadiske Forlig fastsatte Punkter med Hensyn til Stifterne Bremen og Verden. — *Stockholm*, den 22. Tag desz Mertz Monats. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 79. *Latin:* Manifest aus was Vhrsachen die zu Dennem. etc. K. Maj. sich wider K. Carl Gustaven zu schützen genöthiget worden. 1657. fol. Eiiij—Fj. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. 1. p. 1006—1008.

30. Martii. [8141.] Den udvalgte Prinds CHRISTIAN V.s Bevilling til Rector ved Skolen i Nyekjöbing (paa Falster) Ericus Bredalinus, at han maatte reise udenlands i et Par Aar og beskikke en duelig Mand til at bestyre sit Embede, medens han var borte. — *Schloss Nyekoping*, den 30. Martz. (Tydsk.)

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 84—85.

30. Martii. [8142.] Dronning CHRISTINAS Biinstruction til General Told-Forvalteren Mårten Augustinsson, hvorved sub. 2. bydes ham at paasee, at Skibe, som lade i Brätte, gamble Löse eller lilla Eedet, ikke löbe til danske eller norske Havne, Stapelstaden Götheborg forbi. — *Stockholm*, den 30. Martii. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 97—98.

31. Martii. [8143.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling, at alle Indvaanere i Itzeho skulde modtage Indqvartering, til hvilken Jurisdiction (klosterlig eller adelig) de end maatte höre. — *Glückstadt*, den 31. Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 686.

2. Aprilis. [8144.] Skjöde, udstedt af MARGRETE KRABBE, salig Ditlev Holckes til Eskildstrup, til hendes "kjere Sön og Svoger" Vincents Steensen til Steensgaard paa en Part i en Gaard i Ennebölle Bye i Snöde Sogn paa Langeland. — *Steensgaard*, d. 2. April.

Uddr. i Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 50.

5. Aprilis. [8145.] Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK forbyde Indvaanerne i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten at modtage fremmed Bestalling, hvorhos ogsaa al Hværving i Hertugdömmerne forbydes. — Den 5ten April. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 567—568.

[8146.] Kong Christian IV. befaler Rentemesterne alvorlig at tilholde Byfogden (i Kjöbenhavn) at paasee, at intet ulovligt Brödudsalg finder Sted. — *Rosenborg*, d. 19. April. 1637. 19. Aprilis.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxiv—xxv.

[8147.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Generalstaterne, hvori han besværer sig over den stærke Opposition, som af deres Gesandt Foppius van Aitzema var gjort imod Kongens Fordring paa Elb-Tolden ved den churfyrstelige collegiale Forsamling. — *Slot tot Coppenhagen*, den vier en twintighsten April. (Hollandsk.) 24. Aprilis.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 421.

[8148.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Resolution paa sidste Flensborger-Landdags Gravamina, angaaende den nye paalagte Told, Kirke-Visitationerne, Consistoriums Besættelse med et lige Antal Adelige og Lærde, Udelukkelse af Fremmede fra Optagelse i Klosteret Uetersen m. m. — Den 27ten April. (Tydsk.) 27. Aprilis.

Særskilt trykt, 8 Blade. Extr. i Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 568—571. Resolutionen paa det 1ste Punkt om Licenterne i: C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Bj—Biij.

[8149.] Kong Christian IV. omtaler i Skrivelse til en Ubenævnt, hvor offentlig Fru Kirstine Munk drev sin Letfærdighed, og beraaber sig paa Friderich Urnes Vidnesbyrd. — *Kiöbenhavn*, den sidste April. 30. Aprilis.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 116.

[8150.] Hertug Frederik af Slesvig, Holsten etc. bekjendtgjör og ratificerer en mellem Danmark og Hertugdömmerne paa 5 Aar afsluttet Subsidie-Traktat som Tillæg til Unionsacterne af 1533 og 1623. — *Schlosse Gottorff*, den 1. May. (Tydsk.) 1. Maji.

Des Hochf. Hauses Schl.-Hollst.-Gottorp. gerechtsame. 1683. Beyl. S. 79—83. Wiederholter Abdruck einiger 1683 u. 1700 publicirter Schrifften etc. 1717. S. 88—91. M. C. Londorpius, Acta publ. 12. Th. (Contin. 8. Th.) S. 356—357. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 71—73. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 147. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 120—123.

[8151.] Hertug Frederiks Constitution angaaende Borgere i Husum, som agtede at flytte fra Byen. — *Gottorff*, den 2ten May. (Tydsk.) 2. Maji.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 720—721. (I Overskriften angives Datum: 20. May.)

[8152.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Anordning for Hertugdömmerne om Indskrænkning af Luxus ved de Adeliges Liigbegængelser. — Den 5. Maji. (Tydsk.) 5. Maji.

Revidirte Landgerichts-Ordnung (P. IV. Tit. xxix.) Udg. 1637. fol. 115—116. Udg. 1717 og 1741. S. 213—215. M. Tönsens Udg. 1821. S. 127—128. F. D. C. v. Cronhelm, Corp. stat. prov. Hols., Schl.-Holst. Landg.-Ordn. S. 176—177. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 571—573. J. C. Lünig, Collectio nova. 2. Th. col. 1045—1048.

[8153.] Kong Christian IV. forlehner Iver Krabbe til Jordberg med Varberg Slot og Lehn. (Jvf. Nr. 8057.) — D. 13. Mai. 13. Maji.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 130.

[8154.] Kong Christian IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mundt, paa ny at undersöge den for Trolddom saggivne Jon Gudmundssens Sag, og derefter indsende Acterne til Kongen. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 14. Maii. 13. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 408.

1637. 14. Maji. [8155.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mundt, paa ny at undersöge Præsten Gudmund Jonssens Sag, og ifald han befindes at være forurettet, da at indsætte ham igjen i hans forrige Kald. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 14. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 408—409.

15. Maji. [8156.] Erklæring af MARIA, födt Hertuginde til Slesvig og Holsten, Abedisse i Itzehoe, at Lic. jur. Christoph Krauthoff, der i nogle Aar trolig havde tjent hende som Raad, paa forskjellig Maade var bleven forfulgt af hendes Modstandere og navnlig i Aaret 1635 i den Grad, at han ikke uden Fare kunde forlade sit Hjem, og at hun kun paa hans egen Anmodning havde ladet sig afholde fra at gjöre denne Forfölgelse til Gjenstand for retlig Undersögelse. — *Itzehoe,* den 15. Maij. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. bj.

18. Maji. [8157.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederich Wrne at forsyne den nye Fuglefænger, som han har antaget til at have Opsyn med Fasanerne og Kaninerne, med det nödvendige, efter hans egen Begjering. — *Hafn.,* d. 18. May.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 149.

20. Maji. [8158.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Frederich Wrne angaaende Udviisning af Bygningstömmer til endeel Bönder i Hornsherred under Abrahamstrup Lehn til deres Gaardes Opbyggelse og Forbedring. — *Haf.,* d. 20. May.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 150—151.

27. Maji. [8159.] Den KONGELIGE DANSKE STATHOLDERS (i Holsten) Skrivelse til Hamborgerne i Anledning af disses Klager over de fra dansk Side tagne Forholdsregler til deres Skade, hvortil Statholderen erklærer, at Kongen af Danmark har været fuldkommen berettiget, men lover dog, at han og de andre Rigsraader ville söge at formaae Kongen til at fornye Underhandlingerne. — *Coppenhagen,* den 27. Maji. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 4—5.

9. Junii. [8160.] Forlig mellem LANDSKABET FEMERN og STADEN BURG om den Andeel, Landet og Staden hver skulde tage i Bekostninger, der gjordes til det hele Lands Bedste. — *Landkirchen auf Fehmern,* den 9ten Junii. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 726—727.

16. Junii. [8161.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om de Præster, som forsee sig ved Sacramentets Uddelelse, om Giftermaal i forbudne Led, om Tilsyn med Geistlighedens Sæder, samt om Udlæg for Gjæld. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 16. Junij.

Særskilt trykt, 8 Blade.

26. Junii. [8162.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Tvangsmidler mod dem, som bleve noget skyldige til Soröe Academie for deres egen eller deres Börns Kost og Underviisning sammesteds. — *Glückstad,* den 26. Juny.

Særskilt trykt, 2 Blade. E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXII—XXIII.

8. Julii. [8163.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript angaaende Creditorernes Rettigheder til deres Hypotheker i Marsklandene. — *Glücksburg in der Veste Glückstadt,* den 8. Julii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 77—78.

8. Julii. [8164.] Hertug FREDERIKS Forordning om den Femernske Landskrivers Embeds-Indtægter, m. v. — *Schlosse Gottorff,* den 8ten Julii. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 727—731.

[8165.] Landcantsler HINRICH VON HATTEN underretter Lic. Christoph Krauthoff om, at han har havt Leilighed til at tale med Kongen og Cantsler Wiedersheimb om den bevidste Ægteskabssag (mellem Siegfried von Wonsfleht og hans Morbroders Enke), og at han har Haab om at udvirke en Dispensation, naar visse Documenter indsendes. — *Renszburg*, den 30. Julii. (Tydsk.) 1637. 30. Julii.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Ciij.

[8166.] Hertug FREDERIKS, Erkebiskop i Bremen og Verden, Skrivelse til Dronningen af Sverrig, hvori han melder at have den 9. August modtaget hendes Credents-Brev for Johan Salvius og Meddelelser angaaende det Stadiske Forlig. (Jfr. Nr. 8140.) — *Vöhrden*, den 10. Augusti. (Tydsk.) 10. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 79. *Latin:* Manifest aus was Vhrsachen die zu Dennem. etc. K. Maj. sich wider K. Carl Gustaven zu schützen genöthiget worden. 1657. fol. Fj. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. 1. p. 1008—1009.

[8167.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegium til Oldeslo Bye angaaende Afholdelse af et Heste- og Qvægmarked om Foraaret. — *Glücksburg*, den 11. August. (Tydsk.) 11. Augusti.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1199.

[8168.] Kong CHRISTIAN IV.s Constitution for Söndre-Ditmarsken angaaende Opbörselen af Agerskatten m. m. samt om privilegium fisci. — *Glücksburg*, am 18. Aug. (Tydsk.) 18. Augusti.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 857—859.

[8169.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Retskjendelse, hvorved de tillade Siegfried von Wonsfleht til Kriesbu at ægte Fru Oligard Radlowin (hans Morbroders Enke). — *Schlosz Gottorff*, den 18. Augusti. (Tydsk.) 18. Augusti.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Cij—Ciij.

[8170.] Hr. GREGERS KRABBES til Tostelund Fundats og Reglement for det af ham funderede og doterede Hospitals-Huus ved Aarestrup Kirke i Hornum Herred. — *Tostedlund*, den 30. Aug. 30. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 542—546. (I Overskriften er Datum angivet 20. Aug.)

[8171.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution, at alle, som dreve borgerlig Næring i Flensborg, uden Hensyn til deres Stand skulde deeltage i de borgerlige Onera. — *Glücksburg*, den 4ten Sept. (Tydsk.) 4. Septbr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 310—311.

[8172.] Kong CHRISTIAN IV. forbyder Indförsel af Hamborger-Öl i Fyrstendömmet Holsten og de samme incorporerede Lande. — *Glücksburg*, den 8. September. (Tydsk.) 8. Septbr.

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 8. B. S. 238.

[8173.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Adelen i Norge at möde 16. Octobr. förstkommende i Kjöbenhavn (istedenfor paa Bahus Slot), for der for Kongen personlig at anbringe, hvad de paa deres Friheder eller i anden Maade have at prætendere. — *Glychstad*, den 10. Septembr. 10. Septbr.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 730—731.

[8174.] Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK indskærpe den for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten emanerede "Policey- und Kleider-Ordnung". — Den 11ten Septembris. (Tydsk.) 11. Septbr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 573—575.

1637. 21. Septbr. [8175.] BORGEMESTERE OG RAAD I HAMBORG bede den kongelige danske Statholder indstændigen at söge at formaae den danske Konge til i Overeensstemmelse med de keiserlige og churfyrstelige Forordninger at ophæve den for Stadens Handel saa skadelige Glückstadske Told. — Den 21. Septembr. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 5—6.

22. Septbr. [8176.] De SLESVIG-HOLSTENSKE STÆNDERS Fuldmagt til Hinrich Rantzau, Georg von Buchwald og Moritz Niemann, at udvælge og ved Bestalling at ansætte en Landsyndicus i Hertugdömmerne, med en aarlig Gage af 100 til 200 Rdl. — *Kiehl*, am 22. Septembr. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1009—1010.

26. Septbr. [8177.] Kongens Cantsler CHRISTEN FRIIS til Kragerup befaler paa Kongens Vegne Beboerne af Aasum Sogn at yde deres Kirketiende til Lectoren i Odense. — *Othense*, d. 26. September.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 20.

28. Septbr. [8178.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til Hertug Georg af Brunsvigs Gesandt, von Mandelsloh, hvori han erklærer Hertugens Forslag til en Reorganisation af Kredsens Forfatning for uudförligt under de nuværende Omstændigheder, men lover at fortsætte sine Bestræbelser for Fredens Gjenoprettelse. — *Glückstadt*, den 28. Sept. (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 3. Th. S. 302—304.

8. Octobr. [8179.] Den slesvig-holstenske Landsyndicus Dr. BENEDICT WINCKLERS Qvittering til Hinrich Rantzau for 30 Rdlr. som 3 Maaneders Gage. — *Lübeck*, den 8. Octobr. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1009—1010.

21. Octobr. [8180.] CASPARI ER. BROCHMAND epistola ad Johannem Er. Brochmand, in Regia Acad. Hafn. Professorem theol., data, qua sententiam Clotzii in causa Holgeri Rosencrantz ut orthodoxam et probat et commendat. — *E prædio Lellingano*, 21. Octobr.

D. G. Zwergius, Siellandske Cleresie. 1. T. S. 188—200.

26. Octobr. [8181.] KONGELIG RESOLUTION til General-Superintendent Clotz angaaende Barnedaab og Communion. — *Glücksburg*, den 26sten Octobr. (Tydsk.)

Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 343—344.

27. Octobr. [8182.] CHRISTIAN FRIIS til Kragerup, Ridder, hans Fundats paa 1335 Rdl., hvis Rente skulde anvendes til Underholdning for 4 fattige Enker og 6 fader- og moderlöse Skolebörn i Odense. — *St. Knuds Closter*, den 27. Octob.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 127—128.

4. Novbr. [8183.] Dom af "LANDVOIGT, KÄMMERER UND RICHTER AUF FEHMARN" angaaende Gyldigheden af Hans Pentziers Testament. — *Landkirchen*, den 4. Novbr. (Tydsk.)

C. L. E. v. Stemann, Das Güterrecht der Ehegatten. S. 205—206.

4. Novbr. [8184.] Keiser FERDINAND III.s Resolution paa Kongen af Danmarks Andragende (ved Gesandterne Grev Christian von Pentz og Frederik Günter) om Forlængelse af Toldrettighed paa Elben, at Keiseren nemlig ikke, ifölge sin beedigede Valgcapitulation, havde Myndighed til at bevilge en saadan Forlængelse uden med det churfyrstelige Collegiums Villie og Samtykke. — *Wien*, den 14. Novemb. (Tydsk.)

Apologia Hamburgens. 1641. fol. fiij—fiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 688—689. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 747. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 73—74. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 443.

[8185.] Literæ HUGONIS GROTII ad Joannem Duræum datæ, per quas proponit, ut publica concordiæ professio ecclesiarum Suediæ et Britanniæ edatur, et ita primum Danis et Norvegis, vicinis Suediæ, deinde et aliis exemplum, quod imitentur, detur. — *Lutetiæ*, 21. Novemb. 1637. 21. Novbr.

Præstantium virorum epistolæ ecclesiasticæ. p. 747.

[8186.] Kong CHRISTIAN IV.s Declaration og Forklaring af Forordningen af 18. Aug. 1637. om Skatte-Indbetalinger, fornemmelig om Terminus solutionis og Udpantning. — *Hadersleben*, den 15. Dec. (Tydsk.) 15. Decbr.

Corp. constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 859—860.

[8187.] JÖRGEN WIND til Gundestrup og STEEN BECK til Wiibyegaardt, Rentemestere, qvittere Borgemestere og Raad i Aarhus for 465 Rigsdaler, Pendingeskatten samt Svende- og Drengeskatten for dette Aar. — *Kiöbenhaffuen*, dend 19. December. 19. Decbr.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 74.

[8188.] Den udvalgte Prinds CHRISTIAN V.s Pas for Falkoneur Johan Vest paa hans Reise til Island, for at kjöbe og derfra at nedsende 4 Pasgjængere til Prindsens Brug. — *Nyekiöbing Slot*, den 20. Decembris. 20. Decbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 411.

[8189.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Dr. von der Lyppe angaaende det Svar, man maa være betænkt paa at give Ridder- ag Landskab i Hertugdömmerne paa det Andragende, hvormed de formodentlig "auff kynfftigem Landgerichte" ville fremkomme om Afskaffelse af Told og Accise. — *Hadersleben*, den 24. Decembris. (Tydsk.) 24. Decbr.

Nordalb. Studien. 6. B. S. 308—309.

[8190.] Hr. OLUF PARSBERG til Jernet, Befalingsmand over Trondhjems Lehn og Jemteland, og Hustru Fru Karen Kruse skjenke 100 Rdlr. in specie til fattige Börn i det i Throndhjem oprettede Börnehuus. — *Throndhjems Gaard*, den 24. Decembris. 24. Decbr.

Norske Stiftelser. I. B. 1. H. S. 61—63.

[8191.] Hr. OLUF PARSBERG til Jernet, Befalingsmand over Throndhjems Lehn og Jemteland, OTTO LORCK, Borgemester i Throndhjem, samt övrige PARTICIPANTER I YTERÖENS KOBBERVÆRK, deres Gavebrev paa 100 Rdlr. in specie til fattige Skolebörn i Drengehuset i Throndhjem. — *Throndhjem*, den 24. December. 24. Decbr.

Norske Stiftelser. I. B. 1. H. S. 64—65.

[8192.] Hertug JOACHIM ERNST til Slesvig, Holsten, Sönderborg, anholder paa ny for sig og sine Brödre hos Keiser Ferdinand III. om Udstedelse af Exspectance-Brev paa Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst. — *Plön*, den 26. Decembr. (Tydsk.) 26. Decbr.

Gründliche Informatio Juris et Facti etc. 1668. S. 118—119.

[8193.] Rigscantsler AXEL OXENSTJERNAS Skrivelse til hans Broder Rigsdrost Gabriel Oxenstjerna, hvori omtales Kongen af Danmarks Sön Grev Valdemars Reise til Sverrig med den unge Landgreve; han tvivler ikke om, at han, foruden "att besigtiga Landet och recognoscera Staten och Consilierne", desuden "skall hafva något annat före". — *Tidön*, den 28. Decemb. (Svensk.) 28. Decbr.

E. M. Fant, Saml. i Svenska Hist. 1. Styck. S. 30—32.

1637. [8194.] Literæ Vladislai IV., regis Poloniæ, ad Christianum IV., regem Daniæ,
Decembri. datæ, per quas de hostilitate contra duas naves regias in portu Gedanensi a rege Daniæ facta graviter queritur. — *Warsaviæ*, mensis Decemb.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 440—442 (med *hollandsk* Oversættelse).

[8195.] Olaus Wormius ad D. Fossium inter alia scribit de peste ita grassante, ut una septimana 189 homines sublati sint. — (Sine die.)

O. Wormii epist. T. 1. S. 18—19.

[8196.] Forordning af Magistraten i Garding om Byens Inddeling i Qvarterer, samt Instrux for Qvarteermestrene. — Udateret. (Plattydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 108—111.

[8197.] Instrux af Magistraten i Garding for de fire deputerede Borgere. — Udateret. (Plattydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 111—113.

[8198.] Forordning af Magistraten i Garding om Meddelelse af Borgerret i Byen til Fremmede, og den Ed, som af disse skulde gives. — Udateret. (Plattydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 114—115.

[8199.] Concept til en Protestation af Ridder- og Landskab i Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten mod Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Resolution af 27. April 1637 (jvf. Nr. 8148) paa deres Besværing over de nye paalagte Licenter, som aldeles stridende mod deres Privilegier. (Formodentlig conciperet i Aaret 1637 af Landsyndicus D. Winckeler.) — Udateret.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Biij—Cij.

1638.

1638.

2. Januar. [8200.] Fundats for Kongens Cantsler, Hr. Christian Friis til Kragerup, hans Legat paa 1720 Rdlr., hvoraf Renten skulde tildeles 6 fattige Enker i Bergens Stift og 6 faderlöse Skolebörn i Bergen; (tilligemed Magistratens Revers for Modtagelsen af denne Summa). — *Bergen*, den 2den Januari.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. 1. D. S. 211—218. Norske Stiftelser. 1. B. 1. H. S. 65—70.

4. Januar. [8201.] Oplysninger til den kgl. Generalmajor Marquardt Ranzau's Skrivelse af 27. Septbr. 1638 (sic) til Borgemestere og Raad i Hamborg angaaende Afskaffelsen af den Glückstadske Retorsionstold. — *Glückstadt*, am 4. Januar. (Tydsk.)

Mater. zur Statistik der Dän. Staaten. 3. B. S. 338--354.

12. Januar. [8202.] Borgemestere og Raad i Hamborg deres Skrivelse til Marquard Rantzau og Dr. Reimarus Dorn i Anledning af Nicolas Berentz's Sag, hvis sande Grund de bede disse om at forestille for Kongen af Danmark, for at denne ikke for dette trættekjære og onde Menneskes Skyld skulde begynde nogen usædvanlig Proces. — Den 12. Januarij. (Tydsk.)

Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. piiij—qiij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 775—78.

[8203.] Johannes Chemnitz, Gesandt fra Staden Dantzig, forestiller Generalstaterne den Skade, som ikke blot Staden selv har lidt ved den Told, som Kongen af Polen har begyndt at opkræve paa Dantzigs Rhed, men ogsaa andre Potentater og Stater, af hvilke Danmark allerede havde afsendt Orlogsskibe og ladet borttage de paa Rheden stationerede Toldskibe; han foreslaaer en Conference om denne Sag, og tilkjendegiver, at han underveis desangaaende har forhandlet med Statu Svecico i Pommern og med det danske Rigsraad. — Udateret. (Hollandsk.) 1638. 14. Januar.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 512—513. (Dat. angives S. 514.)

[8204.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Befalingsmanden i Wardöhuus Lehn, at han har fritaget Undersaatterne i dette Lehn samt i Nordlandene for at udrede, som forhen var dem befalet, et Orlogsskib paa 80 Læster. — *Kiöbenhavn Slot*, den 21. Januar. 21. Januar.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 773—774.

[8205.] Kong Christian IV.s Stadfæstelse paa Itzeho Borgerskabs Beslutning af 19. Decbr. 1637, indeholdende adskillige Handelsbestemmelser. — *Christianspreisz*, den 26. Januar. (Tydsk.) 26. Januar.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 615—617.

[8206.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Indskærpelse af den for Hertugdömmerne 10. Decbr. 1636 udgivne Forordning om Vægt og Maal, og Befaling angaaende dybere Nedgravning af det af smitsom Sygdom döde Qvæg. — *Schlosz Hadersleben*, den 31ten Jan. (Tydsk.) 31. Januar.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 575—576.

[8207.] Hertug Frederiks Decret og Declaration af den Eiderstedske Landrets Art. 5. Part. 3, angaaende Arvingers Forpligtelse til at betale Arveladerens Gjeld. — *Gottorff*, den 31sten Januar. (Tydsk.) 31. Januar.

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 261—262.

[8208.] Hertug Frederiks Forordning angaaende Veierboden (die Stadt-Waage) i Husum. — *Gottorff*, den 1sten Februar. (Tydsk.) 1. Febr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 721—722.

[8209.] Kong Christian IV.s Stadfæstelse paa og Udvidelse af de Staden Itzeho givne Privilegier, sigtende til Befordring af dens Handel og Skibsfart. — *Haderszleben*, am 5. Februarii. (Tydsk.) 5. Febr.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 422—424. Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 617—620.

[8210.] Kong Christian IV.s aabne Brev, hvorved det tillades Borgemestre og Raad i Aarhuus at hæve en vis Afgift af uden- og indenlandske Skibe og deres Ladning til Reparation af Aarhuus Havn. — *Haderssleffhuus Slot*, den Niende Februarij. 9. Febr.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 75.

[8211.] Kong Christian IV.s Rescript til Statholderen i Norge Christopher Urne, hvori Kongen bifalder, at de Folk (Baadsmænd), som skulle hverves, blive tagne ved Udnævn, efter den ældre Sædvane, da de ikke kunne faaes paa anden Maade. — *Haderslevhuus Slot*, den 9de Februarii. 9. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 414.

1638. [8212.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mundt, at
9. Febr. reise til Herredagen i Kolding og medtage Lovbestemmelserne om Forældres Arv, 20 Vintres Hævd m. m.; han tillader Biörn Pedersen at ægte et med ham i 3die Led beslægtet Fruentimmer m. m. — *Aggershus Slot*, den 9. Februarii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 412. (Aaret er uden Tvivl urigtigt.)

10. Febr. [8213.] Kong CHRISTIAN IV.s Bekjendtgjörelse om adskillige Bestemmelser, Soröe Academie, især de Studerendes Kost og Betalingen for samme vedkommende m. m. — *Haderslefhus Slot*, den 10. Februarij.

Særskilt trykt, 2 Blade. E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXIII—XXIV.

15. Febr. [8214.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Biskop Hans Poulsen Resen at foreslaae den gamle Præst ved Holmens Kirke (M. Niels Aalborg) at resignere sit Embede mod et Canonicat i Lund og Exspectance paa et Vicarie, samt at forhandle med den tydske Præst i Hollænderbyen om at antage en Capellan. — *Haderslef*, d. 15. Februarii.

C. Giessing, Jubellærere. 2. D. 2. B. S. 97—98.

6. Martii. [8215.] Hertug FREDERIKS Dom i en Appellations-Sag fra Femern (jfr. Nr. 8183), hvorved Hans Pentziers Testament erklæres ugyldigt. — *Gottorff*, d. 6. Martii. (Tydsk.)

C. L. E. v. Stemann, Das Güterrecht der Ehegatten. S. 206.

10. Martii. [8216.] Den TYDSKE KEISERS Resolution til Kongen af Danmarks Gesandt, Grev Christian af Pentz, hvorved han bifalder Kongens Forslag, at Fredsunderhandlingerne med Sverrig skulle aabnes i Lybek den 16/6. April næstkommende. — *Preszburg*, den 20. Martij. (Tydsk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Vj—Vij.

11. Martii. [8217.] Provsten LAURENTIUS PETRÆUS opfordrer Præsterne i Sönderherred paa Falster med deres Hustruer, samt Degnene til at möde i Iderstrup Præstegaard til den afdöde Præst Hr. Nicolaj Klynes Begravelse. — *Nyekiöbing*, den 11. Martii.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 134—136.

16. Martii. [8218.] Fundats, udstedt af BIRRITE, SALIG CORFIDTZ RUDTS til Sandholt, NIELS TROLLE til Troldholm, GREGERS KRABE til Tostelund, CHRISTEN SCHEEL til Holbekgaard og NIELS KRABE til Schellinge, for 1000 Rdl., som afdöde Otte Rudt til Sandholdt havde skjenket til Bedste for Huusarme og Skolespersoner paa Sandholt Stafn. — *Sandholt*, den 16. Martii.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 136—138.

18. Martii. [8219.] Kaldsbrev for PEDER NIELSEN STUB, Skolemester i Nyekiöbing, som Sognepræst i Iderstrup Sogn paa Falster, isteden for den afdöde Niels Jensen Klyne, udstedt af Kaldsmændene i Sognet. — Palmesöndag.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2 B. S. 137—139.

20.v.21.Mart. [8220.] Lodseddel over det Lösöre, der tilfaldt HOLGER ROSENKRANTZ OTTESSEN under Skiftet efter Jomfru INGEBORG ROSZENKRANTZ. — *Sebye*, denn 20. (ell. 21.) Martij.

Nye danske Magazin. 6. B. S. 62—65.

24. Martii. [8221.] Renteskriver KNUD CHRISTENSSEN qvitterer Borgemestere og Raad i Aars for $415^1/_2$ Daler "Baadtzmends Hold". — *Haffniæ*, den 24. Martij.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 76.

26. Martii. [8222.] Literæ STATUUM GENERALIUM PROVINCIARUM FOEDERATARUM ad Vladislaum IV. regem Poloniæ datæ de novo vectigali in mari Baltico ad urbem Dantiscanam exacto,

cuius institutio et huic urbi perniciosa et Sueciæ, Daniæ, aliorumque regnorum principibus ex iure dominii maris minime placitura dicitur. — Die vicesimo sexto Martii. 1638. 26. Martii.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. B. S. 514—516 (med *Hollandsk* Oversættelse).

[8223.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Cantsler Christian Friis, hvori han erklærer Fru KIRSTENS sidste Datter for uægte, og stötter sig fornemmelig paa Fru ELLEN MARSVINS Vægring for at aflægge Ed paa, at hun ikke vidste noget om Fru Kirstens letfærdige Opförsel. — *Haderslevhuus*, den 31. Martii. 31. Martii.

P. F. Suhms Nye Saml. I. B. S. 117—119.

[8224.] DETLEF RANTZOW, Ridder, Amtmand til Steinburg og i Sönder-Ditmarsken, og Hustru DOROTHEA RANTZOW, deres Fundats, med Kong Christian IV.s Confirmation, paa et Fattighuus i Heiligenstäten. — *Drage*, den ... Martii. (Tydsk.) Martio.

Corp. constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 149—153.

[8225.] Dom af "HARDESVOGT UND STOCKNEFFNINGE" I UGGELHARDE i en Arvesag. — April 5. (Tydsk.) 5. Aprilis.

C. L. E. v. Stemann, Das Güterrecht der Ehegatten. S. 211.

[8226.] Dronning CHRISTINAS Instruction for Inspectoren over Grændsetolden i Wästergiötland og paa Daal, Henrich Zincler, fornemmelig angaaende Toldforholdene med Danmark og Norge, og Danskes og Norskes Besög ved de svenske Markeder. — *Stockholm*, den 7. Aprilis. (Svensk.) 7. Aprilis.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 156—160.

[8227.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Amtmanden i Schwabstedt von Ahlefeldt, at iværksætte det anordnede Opbud i de kongelige Amter i Fyrstendömmerne saaledes, at der af hver 5 Plove stilles 4 Mand, og lade dem möde uden Ophold i Eychen ved Oldesloe. — *Norttorff*, den 9. April. (Tydsk.) 9. Aprilis.

Nordalbing. Studien. 2. B. S. 304.

[8228.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Amtmanden i Flensborg Kay von Ahlefeld, at der af hver 5 Plove skal stilles 4 Mand, og at dette for Flensborgs Vedkommende skal skee saavel af Byens 300 Plove, som af Hospitals- og Kirke-Plovene. — *Nordhoff*, d. 9. April. (Tydsk.) 9. Aprilis.

Extr. i J. H. a Seelen, Memorab. Flensb. p. 138.

[8229.] Instrux for Skibshövedsmand CORFITZ ULFELDT i Anledning af hans Reise til Spitsbergen, for at convojere nogle danske Hvalfangerskibe. — *Itzehoe*, den 11. Aprilis. 11. Aprilis.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 145—146. (Tilligemed Christian IV.s Vedtegninger, dat. Köben:, den 26. Aprilis 1639.)

[8230.] Dronning CHRISTINAS Instruction for Inspectoren over Grændsetolden i Wermeland, Petter Flygge, fornemmelig angaaende Toldforholdene med Danmark og Norge, og Danskes og Norskes Besög ved de svenske Markeder. — *Stockholm*, den 18. April. (Svensk.) 18. Aprilis.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 170—173.

[8231.] Kong CHRISTIAN IV. tilstaaer Mads Andersen, Sognepræst i Bredsteen Sogn, og hans Efterkommere at beholde Præstegaarden (d. e. Balle-Præstegaard) med al præstelig Rettighed, som hans Formand, M. Niels Villemsen, den haver havt, saa og Præste-Boelet med al dets Herlighed. — *Colding*, den 26. Aprilis. 26. Aprilis.

Danske Magazin. 4. B. S. 336.

1638. 27. Aprilis. [8232.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegium for Soröe, at alle de Handels- og Haandværksfolk, der vilde nedsætte sig sammesteds for bestandig, maatte være frie for kongelig Skat og Tynge, saalænge de der bosiddende bleve. — *Koldinghus Slott*, d. 27. April.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxiv—xxv.

28. Aprilis. [8233.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution for Island angaaende Affattelse og Indsendelse af Jordeböger, Inventariumsfortegnelser etc., om Afhændelse af ubrugeligt Inventarium, Forbud mod Salg af geistligt Gods, Henlæggelse af visse Eiendomme til Viddöe Hospital, om den beskikkede Landstingsskrivers Lön, m. m. (12 Artikler). — *Kolding*, den 28. April.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 73—75. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 416—421. (Med Dat. 27. Mai, hvilket ogsaa angives i et Kongebrev af 11. Novb. 1639.) Brudst. i O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 221—222.

1 Maji. [8234.] JOHANNE MADSDATTERS, salig Hans Jensen Drachens Efterleverskes, Fundats for 50 Slettedaler, som hendes Mand paa sit Yderste havde givet til Bedste for 2 Fattige i Mariboe, som skulde nyde Renten deraf. — *Marieboe*, May-Dag.

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 15.

4. Maji. [8235.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Adelen, Geistligheden og Borgerskabet i Lolland og Falster at forsamle sig i Mariboe for at raadslaae om, hvad Krigstjeneste og Skat de ville yde til Landets Forsvar, og derefter ved et Udskud forhandle Sagen med Rigets Stænder, der skulle samles i Odense næstkommende St. Hans Dag. — *Flensburg-Huus Slot*, den 4. Maj.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 209—213.

4. Maji. [8236.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mundt, paa ny at bekjendtgjöre nogle kongelige Mandater (Forordningerne af 29. Novb. 1622, jfr. Nr. 6165 og 6166). — *Flensborg Slot*, den 4. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 413. (Jvf. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 222—223.)

4. Maji. [8237.] Kong CHRISTIAN IV. befaler at sende Penge til Finmarken til Laxefiskeriets Brug. — 4. Maji.

Udt. i K. Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper. S. 346.

12. Maji. [8238.] DETLEF VON BUCHWALT til Nybel tilstaaer, at han, istedenfor den Rettighed, som gaaer af Gielstoft til Gram Degn, har tillagt ham til evindelig Eiendom 6 halve Enge, kaldet Timmerholt-Skifte. — *Nybel*, d. 12te May.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 574.

15. Maji. [8239.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Biskopperne at tilholde deres underhavende Præster at vise Nidkjærhed i deres Embedsförelse og at beflitte sig paa Ædruelighed. — *Glycksted*, den 15. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 414—415. *Tydsk:* E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 277—278.

27. Maji. [8240.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution, hvorved det paalægges Lehnsmanden, Bisperne og andre Vedkommende at have Indseende med, at Kirkens, Skolernes, Hospitalernes, samt Kronens Eiendomme og Indtægter paa Island ikke forvanskes. — *Koldinghus Slot*, den 27. Maij.

Trykt tillige med tvende Forordn. af 29. Nov. 1622 (Nr. 6165 og 6166). fol. Aiij—Aiiij.

5. Junii. [8241.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Befaling, at General-Superintendenterne skulle foretage Visitation af Kirkerne i Hertugdömmerne hvert 3die Aar; endvidere

angaaende Præsternes Vocation, samt om Provsternes nöie Opmærksomhed paa de Præster, som ere forfaldne til Drukkenskab. — *Glücksburg*, den 5ten Jun. (Tydsk.) 1638. 5. Junii.

Samml. Schlesw. - Holst. gemeinsch. Verordn. S. 578—579. Extr. i Corp. constit. Regio-Holsat. I. B. S. 416—417.

[8242.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Befaling om en ny Visitation af Kloster-Kirkerne og de adelige Kirker, samt om Afstraffelse af grove Misdædere, som Gudsbespottere, Incestuarii o. a. — *Glücksburgh*, den 5ten Junii. (Tydsk.) 5. Junii.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 577—578.

[8243.] Kong Christian IV.s Bestalling for D. Otto Sperling som Medicus i Börnehuset i Kjöbenhavn og kongelig Botanicus og Opsynsmand ved den botaniske Have sammesteds. — *Glükstad*, den 7. Junii. 7. Junii.

Kjöbenhavnske Selsk. Skrifter. 10. D. S. 465—466.

[8244.] Jacob Michelsen, Peder Mortensönn og Mickel Söffrenszön, Kjöbenhavns Byes Fuldmægtige, love, i Betragtning af den store Fare, som Kongen har ladet Stænderne foreholde, at Kjöbenhavns Bye til Grændsens Defension i Holsten i to Aar vil holde et Compagnie paa 150 Mand. — *Odensze*, Dend 27de Junij. 27. Junii.

Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. I. B. S. 457—458.

[8245.] Kong Christian IV.s Befaling til Christopher Urne, Lehnsmand paa Akershus, angaaende forskjelligt Reparationsarbeide paa Akershus Slot, samt om Ombygningen af Arkeliet. — *Glykstad*, 12. Juli. 12. Julii.

Norske Samlinger. I. B. S. 641.

[8246.] Kong Christian IV.s Bevilling, at Dr. Sören Hofman maa begive sig i Ægteskab med Giertrud Pedersdatter, der var beslægtet med ham i 3die Led, imod at han giver 100 Rdl. til de Fattige i Randers. — *Glykstad Befæstning*, den 16. Julii. 16. Julii.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 395.

[8247.] Pastores et præpositi dioecesis Skalholtiæ in Islandia a Christiano IV. rege petunt, ut electum episcopum M. Brynolfum Svenonis confirmet. — *Ex Islandia*, 3 Kal. Aug. 30. Julii.

Ny Kirkehist. Samlinger. I. B. S. 451—452.

[8248.] Keiser Ferdinand III. udstrækker det Kong Frederik II. af Danmark og Hertugerne Adolf og Johan af den gottorpske Linie givne Exspectance-Brev paa Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst (jvfr. Nr. 2686) til Hertugerne af den Sönderborgske Linie, for det Tilfælde at den Gottorpske Linie uddöde. — *Prag*, den 2. Septembris. (Tydsk.) 23. Augusti.

Gründliche Informatio Juris et Facti. 1668. S. 119—122. C. Gastelius, De statu publico Europæ. p. 689—690. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs Arch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 74—75. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 166.

[8249.] De danske Gesandter Christian Ulrich Gyldenleues og Peder Wibes Proposition til Dronningen af Sverrig, at hun, eftersom det berammede Möde i Lybek ikke kom istand, vil moderere de Difficulteter, som maatte hindre Fredsunderhandlingernes Fremgang, og sende Deputerede med tilstrækkelig Fuldmagt til Lybek, samt bestemme en vis Tid, da Forhandlingerne med den keiserlige Gesandt kunde finde Sted. — *Stockholmb*, den 26. Augusti. 26. Augusti.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Vij—Viij.

1638. [8250.] Hertug FREDERIKS Resolution angaaende Diggreven i Landskabet Eider-
28. Augusti. sted. — *Schlosz Gottorff*, den 28sten Aug. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 262—263.

31. Augusti. [8251.] DRONNINGEN AF SVERRIGS (Formynderregjeringens) Resolution til de danske Gesandter Christian Ulrich Gyldenlöve og Peder Wibe, hvori hun söger at vise, at de indtraadte Hindringer for Fredsunderhandlingerne ikke skrive sig fra den svenske Regjering, og lover at give sin Gesandt Salvius fornyet Befaling til at forhandle om Præliminaria, samt tilsiger, saasnart man herom er bleven enig, at sende flere Befuldmægtigede. — *Stockholm*, den 31. Augusti. (Svensk.)

Wäl grundat Swar på det Danske Manifest. 1644. fol. Viij—Xij.

9. Septbr. [8252.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Norges Statholder og Cantsler, Christopher Urne og Jens Bjelche, om at foranstalte de norske Stænder sammenkaldte for at overlægge, hvorledes et extraordinært Paalæg, som Kongen forlangte af Riget under den truende Krigsfare, bedst kunde udredes. — *Odense Gaard*, den 9de September.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 416—418.

9. Septbr. [8253.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island, Pros Mundt, om at foranstalte en Krigsstyr indsamlet paa Island. — *Odense Gaard*, den 9. September (December).

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 421—422.

9. Septbr. [8254.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Præsternes Drukkenskab, Domme paa Æren, Kost og Tæring, Arrest, Procuratorer, Lovfældtes Rettergang, Krybeskytter m. m. (8 Artikler). — *Vor Gaard udi Odense*, den 9. Septembris.

Særskilt trykt, 1 Blade.

9. Septbr. [8255.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling om Stolestader i St. Knuds Kirke i Odense til Professorernes, Præsternes og Capellanernes Qvinder (d. e. Koner og Döttre) og Enker. — *Vor Gaard udi Ottense*, den 9. Sept.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 286—287.

20. Septbr. [8256.] OLUFF NIELSENS, Sognepræst i Skougen og Provst i Indherredet, Gavebrev paa 100 Rd. Specie, hvoraf Renten skulde gives til en fra Throndhjems Skole dimitteret Student, "som flittelig studerer udi Kjöbenhavn". — *Skougens Præstegaard*, den 20de September.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1811. 2. B. S. 263—265.

29. Septbr. [8257.] Den svenske Gesandt Dr. SALVIUS's Skrivelse til den danske Cantsler angaaende nogle Udsættelser i det af Keiseren sendte Udkast til Leidebrev for de paa den forestaaende almindelige Fredscongres mödende Staters og Stænders Gesandter. — *Hamburg*, den 29. Septembr. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 119—120.

1. Octobr. [8258.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Christopher Urne, Lehnsmand paa Akershus, at saavel han selv som Slottets Folk skulle anskaffe sig Huusgeraad, og ikke benytte Slottets Inventarium. — *Glykstad*, 1. Oktober.

Norske Samlinger. 1. B. S. 641.

1. Octobr. [8259.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Keiseren, hvori han erklærer at ville fortsætte Fredsmæglingen uagtet de mange Vanskeligheder, som især de Svenske lægge i Veien; tillige sender han Keiseren Udkast til Leidebreve for Gesandterne med de af den svenske

Gesandt Salvius foreslagne Forandringer, og udbeder sig tilsidst, at Hamborg subsidiært maatte blive bestemt til Stedet for Congressen, da en smitsom Syge var udbrudt i Lübeck. — *Glückstadt*, den 1. Octobr. (Tydsk.) 1638. 1. Octobr.

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 120—121.

[8260.] Kong Christian IV.s Rescript, ikke at forsömme Religionsunderviisningen i Skolerne, samt at lede Börnene til Gudsfrygt. — *Glückstadt*, den 2. Octob. (Tydsk.) 2. Octobr.

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 278.

[8261.] Kong Christian IV. anmoder Feltmarschal Johan Baner om at skaane Fyrstendömmerne Brunsvig og Lyneborg for Indqvartering. — *Glücksburg*, den 19. Octobris. (Tydsk.) 19. Octobr.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Yj.

[8262.] D. Oluf Jacobsens Gavebrev paa 200 Rdl. til St. Knuds Kirke i Odense, 200 Rdl. til Gymnasiet og 300 Rdl. til de Fattige i samme Bye. — *Odense*, den 20. October. 20. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 278—279.

[8263.] Kong Christian IV.s Resolution til Jörgen Seefeld, Lehnsmand i Ringsted, at Præstekaldet til St. Hans Kirke i Ringsted skulde gives til M. Albret Jörgensen, Skolemester i Roeskild, som Lehnsmanden havde kaldet som bedste Sognemand med Viceprovstens Raad, fremfor til M. Augustinus Povelsen, Skolemester i Wordingborg, som Borgerskabet havde kaldet. — *Lychsborg*, den 22. Oct. 22. Octobr.

T. de Hofman, om Tiende. S. 95.

[8264.] Hertug Frederiks Resolution angaaende Inddrivelse hos de Skyldige af, hvad Diggreven i Eidersted havde at fordre for udförte Arbeider. — *Gottorff*, den 23sten October. (Tydsk.) 23. Octobr.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 263—264.

[8265.] Albret Skiell, Befalingsmand paa Riberhuus, sender Bispen i Ribe 200 Rdlr., for hvis Renter skulde kjöbes Smör til Lemmerne i Hospitalet i Varde. — Den 24. October. 24. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. XI. S. 628—629.

[8266.] Kong Christian IV. befaler Hermand Holst, Tolder, ikke at affordre det islandske Compagnie Told i Öresund, da dette strider imod dets Privilegier. — *Lychsburg*, den 26. Octobris. 26. Octobr.

O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. I. B. S. 223—224.

[8267.] Christian Friis til Kragerup, Ridder, hans Fundats paa 1600 Rdlr., for hvis Rente Levnetsmidler skulde anskaffes til 6 fattige Enker og 4 forældrelöse Skolebörn i Odense. — *St. Knuds Closter*, den 28. Octob. 28. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 128—130.

[8268.] Brynjolfi Svenonii literæ deprecatoriæ, per quas episcopatum Schalholtensem recusat, ad Cancellarium regni Daniæ datæ. — *Hafniæ*, 3. Calend. Novembris. 30. Octobr.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 652—657.

[8269.] Rigscantsler Axel Oxenstjerna tilskriver sin Broder Rigsdrost Gabriel Oxenstjerna bl. a. om nye Vanskeligheder, som med Hensyn til Fredstractaten vare gjorte af den danske Resident. — *Stokholm*, den 6. November. (Svensk.) 6. Novbr.

E. M. Fant, Saml. i Svenska Hist. I. Styck. S. 33—35.

1638. 7. Novbr. [8270.] Keiser FERDINAND III.s Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori han beretter at have sendt sin Gesandt, Rigs-Vice-Cantsler Grev Curtzius, Leidebrevene, udstedte til alle Vedkommende i den af Kongen (jvfr. Nr. 8259) foreslaaede Form, samt overlader til Kongen at bestemme Tiden, da Underhandlingerne skulle tage deres Begyndelse, ligesom ogsaa om Lübeck eller Hamborg skal vælges til Underhandlings-Stedet. — *Wien*, den 17. Novemb. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 121.

23. Novbr. [8271.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Hertugen af Brunsvig og Lyneborg om, at han har bragt i sikker Erfaring, at Feltmarschal Baner har sin Intention rettet paa hans Fyrstendömmer, og venter blot paa Frost, for at kunne passere Elben. — *Glücksburg*, den 23. Novembr. (Tydsk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Yij.

30. Novbr. [8272.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Pros Mundt, Befalingsmand paa Island, at foranstalte 3 almindelige Bededage afholdt over hele Landet, den 5., 6. og 7. Marts förstkommende. — *Glückstadt*, den 30. Novembr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 422—423.

4. Decbr. [8273.] Kong CHRISTIAN IV. underretter den svenske Gesandt Hofcantsler Johan Salvius om, at de af denne paaankede Mangler med Hensyn til Leidebrevene til den lübeckske Congres nu ere afhjulpne, hvorfor Kongen anmoder ham om at foreslaae en bestemt Dag til Congressens Begyndelse. — *Glücksburg*, den 4. Decembris. (Tydsk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Xij—Xiij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 122.

10. Decbr. [8274.] Den svenske Gesandt Hofcantsler JOHAN SALVIUS's Svar til Kong Christian IV. (jfr. Nr. 8273), hvori han söger at kaste Skylden for Fredsunderhandlingernes Opsættelse over paa Keiseren, men forlanger dog, da de franske og engelske Gesandter endnu have gjort nogle Fordringer angaaende Leidebrevene, en kort Dilation med Hensyn til Fastsættelse af en bestemt Dag til Forhandlingernes Begyndelse. — *Hamburg*, den 10. Decembris. (Tydsk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Xiij—Yj.

13. Decbr. [8275.] Hertug FREDERIKS aabne Brev, at han har overdraget Johann Dethlefs at undersöge en i Nord-Ditmarsken formeentlig funden Sölv-Aare. — *Gottorf*, den 13. December. (Tydsk.)

N. Falck, Staatsb. Mag. 10. B. S. 607.

13. Decbr. [8276.] Den svenske Gesandt Dr. SALVIUS's Brev til de forsamlede nedersachsiske Stænder i Lüneborg, hvori han klager over de Keiserliges Langsomhed i Fredsunderhandlingerne, uagtet Danmarks og Sachsen-Lauenburgs Bestræbelser, men i Særdeleshed over nye Mangler ved de ved den keiserlige Minister Grev Kurtz tilveiebragte Leidebreve, hvoraf Copier vare sendte til Kongen af Danmark. — *Hamburg*, den 13. Decembr. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 117—119.

15. Decbr. [8277.] Den keiserlige Over-Proviant-Commissarius JOHANN SIEBERS's Qvittering for 128,000 Rdl. "Römerzugs-Gelder", modtagne af Kongen af Danmark og Hertug Frederik af Holsten, iberegnede 3000 Rd., som vare fraregnede for den ved Keiserens Folk, især det wezagiske Regiment, tilföiede Skade. — *Hamburg*, den 15/25. Decembr. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1009—1012.

[8278.] Kong LUDVIG XIII.s Skrivelse til Kongen af Danmark, om Önskeligheden af en almindelig Fred, og Forlangende, at der til Fredsforhandlingerne i Lübeck og Cöln maae udfærdiges Leidebreve ogsaa for Generalstaternes, Spaniens og flere Landes Gesandter. — *À S. Germain en Laye*, le 28. Decembre. (Fransk.) 1638. 18. Decbr.

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 122—124. (med *Tydsk* Overs.)

[8279.] Den danske Resident PEDER WIBE beretter til Cantsler Christian Friis, at Enkedronningen har forlangt en hemmelig Samtale med ham efter Julen; han frygter for at vække Mistanke hos Raadet, og forlanger Forholdsregler. — *Stockholm*, den 21. Dec. 21. Decbr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 66—67.

[8280.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Provsterne i Provstierne Münsterdorf og Segeberg i Anledning af den af General-Superintendenten foretagende Kirke-Visitation. — *Glücksburg*, (uden Dag). (Tydsk.)

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 8. B. S. 241.

[8281.] FACULTATIS THEOLOGICÆ IN ACADEMIA HAFNIENSI censura de iudicio Dr. Klotzii de locutione Oligeri Rosenkrantzii in negotio iustificationis, inserta libello ab ipso Germanice edito.

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 4. Th. S. 281—288.

[8282.] HOLGER ROSENCRANTZ JÖRGENSÖNS Troesbekjendelse angaaende Læren om Retfærdiggjörelsen. — Udateret.

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 4. Th. S. 290—294.

1639.

1639.

[8283.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Dronning Christina af Sverrig, hvori han beklager, at de svenske Vaaben, som af Kong Gustav Adolph vare optagne til de Evangeliskes Forsvar i Tydskland, nu paa nogle Aars Tid ere brugte til de Sammes Oppression, Desolation og Udmattelse. — *Hadersleb.*, 2. Januarii. 2. Januar.

Brudst. i L. Holberg, Danm. Hist. T. II. S. 838—839.

[8284.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Lehnsmand Wentzel Rotkirk paa Andtvorskow Slot, at han aldeles ikke maa sælge Borgerskabet under hans Lehn nogen Skov, "medmindre de give derfore som eet Læs Ved gjelder paa Torvet". — *Hadersleffhus Slott*, dend 3. Januarii. 3. Januar.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 509—510.

[8285.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Cantsler Christian Friis at forelægge Fru Ellen Marsvin og Slægtninge Kongens Mening angaaende Kirstine Munks Forhold skriftlig og derpaa forlange deres Erklæring för Herredagen. — *Haderslevhuus*, den 8. Januar. 8. Januar.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 119.

[8286.] Den danske Resident PEDER WIBE beretter til Cantsler Christian Friis, om Forhandlingerne mellem Salvius og den danske Secretær Klein i Hamborg; Louis de Geer havde hos den svenske Regjering klaget over Anholdelsen i Sundet af et Skib, han havde 8. Januar.

1639. 8. Januar. sendt til Skotland med Vaaben; Wibe har givet en Secretær (J. de la Gardies?) en Sum Penge, og venter, at Kongen skal have megen Nytte deraf. — *Stockholm*, den 8. Jan.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 67.

11. Januar. [8287.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Christian Friis, at han selv vil tilskrive Fru Ellen Marsvin, men beder ham sende sig sine Almanakker, fordi han uden dem ikke kunde skrive "noget fundamentaliter". — *Haderslevhuus*, den 11. Januar.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 120.

13. Januar. [8288.] Kong Christian IV.s Skrivelse til de nedersachsiske Kredsstænder (Svar paa disses Skrivelse af 22. Decembr. 1638), hvori Kongen erklærer, at han som Mediator ikke formaaer at hindre de Svenskes Fremgang; tillige opfordrer han Stænderne til kraftig Medvirkning til Fredens Gjenoprettelse, især ved at understötte Forslaget om en almindelig Amnestie, som det sikkreste Grundlag for Freden. — *Schlosz Haderszleben*, den 13. Januarii. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 157—158.

19. Januar. [8289.] Kong Christian IV. forlanger Universitetets Betænkning over det islandske Bispevalg (d. e. Valget af Brynjulf Svendsen til Bisp i Skalholt Stift). — *Hadersleffhus Slott* den 19. Januarij.

Ny Kirkehist. Samlinger. 1. B. S. 453.

post 19. Jan. [8290.] Betænkning af Rector og Professorer ved Kjöbenhavns Universitet til Cantsleren, hvori de indstændig tilraade Bekræftelsen af Valget af M. Brynholt (d. e. Brynjulf Svendsen) til Bisp i Skalholt Stift, og ikke at modtage hans Undskyldning. — Udateret.

Ny Kirkehist. Samlinger. 1. B. S. 453—454.

23. Januar. [8291.] Enkehertuginde Augustas til Slesvig og Holsten Bestalling for Marcus Lüders, den Yngre, som hendes Kammerskriver. — *Husum*, den 23sten Jan. (Tydsk.)

Kieler Blätter für 1819. 2. B. S. 333—334.

29. Januar. [8292.] Wincendtz Bildt, Befalingsmand i Brunlaug Lehn, tilmelder Statholderen i Norge, Hr. Christoffer Wrne til Aasmarck, at det er befalet Adelen i Lehnet den 14. Martii med deres Jordeböger at möde i Christiania, og at Almuen her i Lehnet har udlovet 231 Rdl. 3 Mark til Krigsfolkets Fornödenhed paa Grændsen mod Tydskland; tillige giver han Beretning om de i Lehnet liggende adelige Sædegaarde. — *Wneberigh Gaard*, den 29. Januarii.

Topograph. Journ. for Norge. 27. H. S. 141—144. Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 731—734.

30. Januar. [8293.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Generalstaterne, hvori Kongen förer Undskyldninger for, at han ikke kan forskaffe dem Kongen af Spaniens Leidebreve til den cölnske Fredscongres, blandt andet fordi han kun var Mediator paa den lübeckske Congres mellem Keiseren og Sverrig med deres Confoedererede paa begge Sider, men ikke paa den cölnske. — Den 30. Jan. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 156—157.

30. Januar. [8294.] Christiani IV., Daniæ regis, ad Ludovicum XIII., Galliæ regem, literæ datæ, per quas nunciat, quousque in tractatibus pacis Lubecæ inchoatis perventum sit, causasque exponit, quare ordinibus foederati Belgii literas salvi conductus comparare nequeat. — *Rensburgi*, die 30. Jan.

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 154—156 (med *Tydsk* Oversætt.). J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. 1. p. 254—258.

[8295.] CAROLI I., Magnæ Britanniæ regis, commissio specialis Thomæ Rowe equiti data, ad foedus pristinum cum Christiano IV., rege Daniæ, renovandum et arctioribus vinculis constringendum. — *E Palatio Westmonasteriensi*, die trigesimo Januarii anno 1638. 1639. 30. Januar.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. II. p. 191.

[8296.] Betænkning af et UDVALG AF SVERRIGS RIGES STÆNDER, hvorved (i 2den Post) tilraades saavidt muligt at undvige et Brud med Danmark. — *Westerås*, den 31. Januarii. (Svensk.) 31. Januar.

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. Bihang S. 299—312.

[8297.] Kong CHRISTIAN IV. stadfæster en den 29. Junii 1638 oprettet Fundats af Geistligheden og Magistraten i Throndhjem for en Stiftelse for fattige, faderlöse Drengebörn der i Byen. — *Haderslevhus Slot*, den 3. Februarii. 3. Febr.

Norske Stiftelser. 1. B. 1. H. S. 73—78.

[8298.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, at Almuen i Finmarkens Paastand paa en vis Andeel i Fisketienden, den saakaldte Tiende-Kande, skal henvises til lovlig Paatale. — 8. Februarii. 8. Febr.

Udtog i K. Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper. S. 358.

[8299.] VLADISLAI IV., regis Poloniæ, diploma investituræ ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ Jacobo duci datum. (In hoc diplomate inter alia sermo est de permutatione episcopatus Curoniensis pro Sonneburga arce et curiis Leal et Madzel (lege: Habzel), de qua antea cum Magno, duce Livoniæ, et Friderico II., rege Daniæ, actum fuerat; cfr. Nr. 1976 et 3865). — *Vilnæ*, die XVIII. Mensis Februarii. 8. Febr.

M. Dogiel, Cod. dipl. regni Poloniæ. T. V. p. 404—409.

[8300.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Patent angaaende Afholdelse af en almindelig Slesvigsk og Holstensk Landret den 22. April næstk. paa Gottorf Slot, med Forbigaaelse for denne Gang af Qvartal-Retten. — *Schlosz Gottorff*, den 15ten Febr. (Tydsk.) 15. Febr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 579—581.

[8301.] DE BRUNSVIG-LÜNEBURGSKE FYRSTERS OG STÆNDERS Svarskrivelse til de geistlige og verdslige Churfyrster i Anledning af den nuværende Krigstilstand, undertegnet bl. a. af Erkebisp Frederik af Bremen, Hertug til Holsten. — Den 22. Februar. (Tydsk.) 22. Febr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 114—119.

[8302.] Den danske Resident PEDER WIBE underretter Cantsler Christian Friis om Rigsraadets Afreise fra Örebro; Admiralen har begivet sig til Enkedronningen, for at forsone hende, eller maaskee med nye "commandement". — *Stockholm*, den 9. Mars. 9. Martii.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 68.

[8303.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript, hvorved Flensborgs Kirkers og Hospitals Fæstere erklæres pligtige til at forrette Ægter ved Gjennemmarsch af Krigsfolket. — *Copenh.*, d. 12. Mart. (Tydsk.) 12. Martii.

Extr. i J. H. a Seelen, Memorab. Flensb. p. 183.

[8304.] Den NORSKE ADELS Erklæring, at den samtykker i at svare Bidrag til Rigernes Defension, lige med den danske Adel, uanseet at denne med fast större Frihed er benaadet. — *Christiania*, den 15. Martii. 15. Martii.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 734—736.

1639. 20. Martii. [8305.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Hertugdömmerne, at der stadig skulde holdes Catechisationer saavel i Kjöbstæderne som paa Landet. — *Schlosz Hadersleben*, den 20. Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 436—437.

27. Martii. [8306.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Hertugdömmerne, at Provsterne skulde, saavel i Stæderne som paa Landet, have Inspection med alle Kirker og Skoler, samt bivaane Aflæggelsen af Kirkeregnskaberne. — *Hadersleben*, den 27. Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 460. E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 315—316.

Martio. [8307.] "Extract af ADELENS JORDEBÖGER I NORGE, som paa Agershus overleveret er seneste Christiania-Mode in Martio Anno 1639."

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 737—747.

Martio. [8308.] Brev fra CHRISTIAN BORDING, Archidiaconus ved Ribe Capitel og Medicus, til Kongens Cantsler, hvori han omtaler den Gjeld, som (Catharine-) Kirke i mere end 20 Aar har været i, og som tildeels er paafört ved en "wbestendig" Taarnbygning paa lös Grund. — D. ... Martii.

Udt. i P. Terpager, Rip. Cimbr. p. 371.

6. Aprilis. [8309.] CHRISTIANI IV., Daniæ regis, literæ commissoriæ, datæ consiliariis regiis Christiano comiti de Pentz, præfecto Rendesburgensi et Gluckstadiensi, domino de Neuendorf, equiti aurato, et Detlovio Reuentlowe, domino de Rez et Zisendorf, ut cum commissario Caroli, Britanniæ regis, Thoma Rowe, de foedere inter Daniam et Britanniam renovando agant. — *Gluxburgi*, die sexto Aprilis.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. II. p. 220. (Da Tractaten blev afsluttet samme Dag, jvfr. Nr. 8310, synes Datum af denne Fuldmagt ikke at være rigtigt.)

6. Aprilis. [8310.] Tractatus foederis inter CAROLUM I., regem Magnæ Britanniæ, et CHRISTIANUM IV., regem Daniæ etc., per commissarios Thomam Rowe, Christianum de Pentz et Dietlofium Reventlowe factus. — *Gluckstad*, die sexto mensis Aprilis, stilo veteri.

T. Rymer, foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. II. p. 218—219. *Fransk:* Recueil des traitez. T. 3. p. 388—390. J. du Mont, Corps. dipl. T. VI. P. I. p. 173—174. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 639—641.

6. Aprilis. [8311.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at den svenske Regjering har isinde at sende Hertug Bernhard af Weimar nogle Regimenter til Hjelp, hvilket uden Tvivl vil vække Misfornöielse i Frankrig. — *Stockholm*, den 6. April.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 67—68.

19. Aprilis. [8312.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peter Vibe, angaaende Enkedronningens Anliggende, hvori Kongen for Öieblikket vægrer sig for at indlade sig, men raader hende til at finde sig med Taalmodighed i hendes Stilling. — *Hauniæ*, d. 19. April.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 69—70.

21. Aprilis. [8313.] JOANNIS DURÆI, ecclesiastæ Britannici, literæ datæ ad Ditlevum Reventlow, cancellarium regium, quem rogat, ut, conscio et permittente rege, sibi cum theologis Daniæ de pace inter utramque ecclesiam Protestantium instituenda agere liceat. — *Hamburgi*, d. 21. Apr.

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 4. Th. S. 297—300.

[8314.] Kong CHRISTIAN IV. tillader Henrik Gyldenstjerne til Svanholm at opföre en Familiebegravelse for sig i Österlöf Kirke. — *Kjöb.*, d. 27. April. 1639. 27. Aprilis.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. I. H. S. 131.

[8315.] Resolution af de deputerede Commissarier JACOB DE LA GARDIE og AXEL OXENSTJERNA paa adskillige Forespörgsler af General-Toldforvalteren Mårten Augustinson. (Sub 7. udsættes Spörgsmaalet, om Skibe, der komme ballastede fra danske og norske Havne, skulle svare Afgift, til nærmere Overlæggelse). — *Giötheborg*, d. 27. Aprill. (Svensk.) 27. Aprilis.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 213—216.

[8316.] Lic. CHRISTOPH KRAUTHOFFS Ed til Ridder- og Landskab i Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten som deres Landsyndicus. — *Schleszwig*, den 3. Maij. (Tydsk.) 3. Maji.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Aiij.

[8317.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger og samtykker, at de tre Præbender, som vare lagte til det i Odense stiftede Collegium (Gymnasium) til tre Professorers Underhold, herefter maatte og skulde blive uigjenkaldelig til evig Tid dertil. — *Kiöbenhavn Slott*, d. 7. May. 7. Maji.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 21.

[8318.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevillinger for 6 Aar til Ribe Bye i Anledning af dens "Rivers og Indlöbs Reparation". — Den 12. May. 12. Maji.

Udt. i P. Terpager, Ripæ Cimbr. S. 681.

[8319.] DOM-CAPITLET I SCHLESWIGS Bestallings-Brev og Vocation til Georgius Fabricius at være Pastor i Haddebuy istedetfor den afdöde Pastor Michael Voigt. — *Schleswig*, den 12ten Maii. (Tydsk.) 12. Maji.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 514—515.

[8320.] GENERALSTATERNES Instruction for Albert Burgh og Bernhard Coenders van Helpen paa deres Gesandtskab til Kongen af Danmark, angaaende Forhöielsen af Tolden i Öresund, samt om Fiskerierne under Spitsbergen, hvor to hollandske Skibe vare borttagne af den danske Captein Corfits Ulfeld. — *'s Gravenhage*, den veerthienden Mey. (Hollandsk.) 14. Maji.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 629—633.

[8321.] Kong CHRISTIAN IV.s Stadfæstelse af Haderslevs Stadsret samt flere Byen forundte kongelige og fyrstelige Privilegier. — *Schlosse zu Copenhagen*, am 15ten May. (Tydsk.) 15. Maji.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 448—480. E. J. de Westphalen, Monum. ined. T. IV. col. 1977 sq. (hvor dog Slutningen med Datum mangler).

[8322.] Kong CHRISTIAN IV. overlader ved Mageskifte til Nils Trolle til Trolleholm blandt andet Kronens Herlighed af Jus patronatus til Strö Kirke i Frosta Herred for noget Gods i Remmarlöf. — *Köpenhamn*, den 17. Maj. (Svensk Overs.) 17. Maji.

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar &c. 2. D. S. 112—113.

[8323.] Kong CHRISTIAN IV.s fornyede Fundats for et Collegium eller Gymnasium ved Trivial Skolen i Ribe, hvorved Professorernes Antal foröges til fire. — *Hafniæ*, die 17. Maji. 17. Maji.

Udt. i P. Terpager, Rip. Cimbr. p. 488—489.

[8324.] Kong CHRISTIAN IV.s Fundats for Gymnasiet i Aarhuus. — 17. Mai. 17. Maji.

Udt. i E. G. Tauber, hist. schol. cathedr. Arhusiens. p. 66—68.

[8325.] Kong CHRISTIAN IV.s fornyede Fundats for Gymnasiet i Odense. — *Kiöbenhauffn*, d. 17. May. 17. Maji.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 21—31. Jfr. J. Aagaard, hist. descr. Othiniæ. P. II. p. 36—37.

1639. 17. Maji. [8326.] Kong CHRISTIAN IV.s Fundats for Gymnasiet i Roeskilde. — *Kiöbenhaffn Slott*, d. 17. May.

S. N. J. Bloch, Roskilde Domskoles Hist. I. H. S. 95—102.

19. Maji. [8327.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling til Bönderne i Bagery Fjerding i Sölffwitzborgs Lehn, at de fremdeles maae söge til et lidet af dem selv opbygget Capel og yde al den Skyld etc., som de hidtil havde givet til deres rette Sognekirke i Rundeby, til dette Capels Vedligeholdelse. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 19. May.

A. J. Kling (præsid. S. Bring), Diss. de Medelstad Härad. p. 55—56.

24. Maji. [8328.] Fundats for de af Raadmand SÖREN BIERING udlovede og af hans Arvinger udlagte 200 Sldlr. til Bedste for Viborg Byes Fattige, forfattet af hans Enke Maren Thyges Datter og hans otte Brodersönner. — *Viborg*, d. 24. Maji.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 263—264.

28. Maji. [8329.] CAROLI I., Magnæ Britanniæ regis, ratificatio tractatus per Thomam Rowe cum commissariis Danorum regis initi (cfr. Nr. 8310). — *Ex Regia Barvicensi*, die vicesimo octavo Maii.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. II. p. 220.

1. Junii. [8330.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Norges Statholder og Cantsler, Christopher Urne og Jens Bjelcke, angaaende den hurtigst mulige Indkassering af de af de norske Stænder bevilgede Bidrag til Rigernes Defension; desuden beder Kongen dem at paasee, at Rostjenesten ikke bliver formindsket. — *Kjöbenhavn Slot*, den 1ste Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 418—419.

8. Junii. [8331.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Guldmöntens Værdie, Appellation af Domme, Arvekjöb, Öxenhandel, Afskaffelse af Squatte-Möller, samt om Böndernes Restancer. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 8. Junij.

Særskilt trykt, 4 Blade.

9. Junii. [8332.] Kong CHRISTIAN IV. sender Cantsler Christian Friis Copie af et Brev til Fru Ellen Marsvin, hvori Kongen söger at bevise, at han ikke kan være Fader til Fru Kirstens sidste Datter, og beder ham og Rigets Marsk at foreholde dette for Otte Marsvin og dennes Söster Fru Helvig. — *Haderslevhuus*, den 9. Jun.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 120—121.

11. Junii. [8333.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Statholderen Christoffer Urne og Cantsleren Jens Bielke at afholde et Möde i Bergen, 14 Dage för förste Herredag, med nogle af de meest erfarne af Adelen, Bisper, Kanniker, Provster, Lagmænd, Borgemestere og Raad, og derefter afgive Betænkning over visse Forandringer i norske Lov. — D. 11te Junii.

Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. 1. B. S. 459.

20. Junii. [8334.] Kong CHRISTIAN IV. bekjendtgjör for Indbyggerne i Norge, at han har isinde til næste Aar den 29. Juni at sidde Retterting i Bergen, og at han har befuldmægtiget 12 navngivne Lehnsmænd til at udgive Stævninger; tillige giver han Bestemmelser med Hensyn til de Supplicationer og Klagemaal, som maatte indgives af Almuen. — *Kiöbenhavn Slot*, den 20de Junii.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 74—78.

1. Julii. [8335.] BORGEMESTERE OG RAAD I SVENDBORG sælge og afhænde til Niels Rasmussen, Hörer ved Latinskolen sammesteds, en Gaard, som Oluf Gaas til Vegstrup for

halvhundrede Aar siden havde testamenteret til Vor Frue Kirke i Svendborg. — *Svendborg Raadhuus*, Mandagen den 1. Juli. 1639. 1. Julii.

Ny kirkehist. Samlinger. 1. B. S. 653—654.

[8336.] Keiser FERDINAND III.s Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori han, som Svar paa dennes Skrivelse af 5. Febr. og 26. Apr. s. A., melder, at have tilsagt den tydske Rigs-Vice-Cantsler Kurtz, samt de maynziske og brandenburgske Gesandter at möde i Lübeck til rette Tid til Fredsunderhandlingerne, idet han fuldkommen billiger det Svar, som Kongen havde givet Kongen af Frankrig paa hans Forsög at blande Generalstaterne ind i Underhandlingerne; iövrigt erklærer Keiseren ikke at have noget imod en "Universal-Congres". — *Wien*, den 16. Julii. (Tydsk.) 6. Julii.

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 158—160.

[8337.] CHRISTEN CHRISTENSEN LUNDTARP, Borger i Varde, skjenker 50 Slettedaler til Hospitalet sammesteds. — *Warde*, den 15. Julii. 15. Julii.

Hofman, Fundationer. T. XI. S. 629.

[8338.] Fundats for afdöde Raadmand i Viborg M. HENDRICH GLADEBECHS Gave af 100 Rdl. in Specie, at anvendes til Viin og Bröds Ophold paa Alteret i Graabrödre Kirke i Viborg, forfattet af hans Enke Karen Mads Datter og övrige Arvinger. — *Wiborg*, den 18. Julii. 18. Julii.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 246—247.

[8339.] Grev OTTO af Schaumburgs Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori Greven forsvarer sin Frihed og Uafhængighed af Danmark som fri Rigsstand. — 11. Augusti. (Tydsk.) 11. Augusti.

Extract i Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. dj—dij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 739—740.

[8340.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegium for Skomagerne i Glückstadt til Anlæggelse af et Garverie. — *Glücksburg*, den 24. Aug. (Tydsk.) 24. Augusti.

Corp. constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 158—159.

[8341.] Anordning paa Kongens Behag af OLUF PARSBERG til Jernet, Befalingsmand over Trondhjems Lehn og Jemteland, angaaende Sildefiskeriet. — *Trondhiem*, den 24de Aug. 24. Augusti.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 4. H. S. 18—28.

[8342.] Ordre af GEORG v. AHLEFELD (Amtmand i Haderslev), at Enhver skal give Tiende af alle Slags Korn og alle Slags Smaakreaturer, og paa Tinget besværge, at han rigtig har ydet Tiende. — 29. Aug. 29. Augusti.

Udt. i K. Aagaard, Beskrivelse over Törning Lehn. S. 120.

[8343.] Kong CHRISTIAN IV.s Constitution for Söndre-Ditmarsken angaaende Behandlingen af Concursboer. — *Glücksburg*, den 30. Aug. (Tydsk.) 30. Augusti.

Corp. Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 743—747.

[8344.] Keiser FERDINAND III.s Skrivelse til Hertug Georg af Brunsvig-Lüneburg, hvorved han i Anledning af Kongen af Danmarks Forestillinger (i Skrivelse af 27. Julii) opgiver sin Mistanke om Hertugens Forstaaelse med de Svenske og Medvirkning ved deres Overgang over Elben. — *Ebersdorff*, den 13. Sept. (Tydsk.) 3. Septbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 975—976.

[8345.] Den danske Resident PEDER WIBE forestiller, paa Kongen af Danmarks Befaling, den svenske Rigscantsler den Indflydelse, som den mellem Keiseren og Kongen af 16. Septbr.

1639. Frankrig sluttede Vaabenstilstand mulig kan have paa Krigen i Tydskland, og opfordrer ham
16. Septbr. til at forekomme ulykkelige Eventualiteter ved at indlede Fredsunderhandlinger og bestemme en vis Tid til deres Paabegyndelse. — *Tellie*, den 16. Septembris.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Yij—Yiij.

16. Septbr. [8346.] Den danske Resident PEDER WIBE opfordrer, paa Kongen af Danmarks Befaling, den svenske Regjering til at söge at forekomme den Fare, hvormed den mellem Keiseren og Kongen af Frankrig sluttede Vaabenstilstand synes at true de Evangeliske, ved paa ny at optage Fredsunderhandlingerne, hvortil Tidspunktet desuden i flere Henseender forekommer at være gunstigt. — *Tellie*, den 16. Septembris.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Yiij.

22. Septbr. [8347.] PEDER NIELSEN, fordum Borgemester og Tolder i Nyborg, hans i Concept efterladte Testament, hvorved bestemmes, at 4 fattige Borgere eller Borgersker, samt 2 Skolebörn i Nyborg skulde nyde Renten af 600 Slettedaler m. m., stadfæstet af hans efterladte Hustru og Arvinger. — *Nyborg*, den 22. September.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 483—487.

28. Septbr. [8348.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev angaaende hvilke Gaarde i Norge der ere at ansee for adelige Sædegaarde, samt angaaende Skattefrihed for Adelens Saugbrug, deres Saugmestere og Saugdrenge, samt Strandsiddere. — *Glückstadt*, den 28. Sept.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 748—751.

2. Octobr. [8349.] Notarial-Act, hvorved BORGEMESTRE OG RAAD I BREMEN protestere mod et af Hertug Frederik, udvalgt Erkebisp til Bremen etc., ved Forhandlingerne i Stade gjort Forslag, der kunde være til Præjudice for Staden som umiddelbar Rigs-Stad. — *Bremen*, Mittwochens den andern Monats-Tag Octobris, stylo veteri. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 824—825. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. XIII.) P. spec. (IX.) IV. Contin. 1. Th. S. 272—273.

4. Octobr. [8350.] Notarial-Attest, udstedt af ALBERT BAKE, om en af Staden Bremens Deputerede fremsat Protest mod et af de danske Gesandter Heinrich Rantzau, Gottlieb von Hagen og Dr. Reimarus Dohrn gjort Forslag, der kunde være til Præjudice for Staden som umiddelbar Rigs-Stad. — *Stade*, der vierdte Octobris alten Calenders. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 822—823. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. XIII.) P. spec. (IX.) IV. Contin. 1. Th. S. 273—274.

4. Octobr. [8351.] Forlig mellem FREDERIK, udvalgt Erkebiskop til Bremen, Hertug til Slesvig og Holsten, og Borgemestere og Raad i STADEN BREMEN, mæglet af den danske Regjering ved dens Commissarier Heinrich Rantzau til Schmoll og Hohenfelde, Gottlieb von Hagen og Reimarus von Dorn, Doctores juris, angaaende fri Religions Udövelse efter den Augsburgske Confession i Domkirken, Toldafgifter m. m. — *Stade*, am 4. Tage Octobris. (Tydsk.)

Joh. Limnæus, juris publ. imp. Rom.-Germ. Tom. IV. Addit. ad lib. VII. p. 197—202. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 705—707. P. A. Oldenburger, Limnæus enucleatus. P. 2. p. 38—41. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. V.) Part. spec. (I.) 1. Th. S. 520—523. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. 1. p. 181—185 (med *Fransk* Overs.). *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 649—651. *Fransk:* Recueil des traitez. T. 3. p. 394—395.

[8352.] Keiser FERDINAND III.s Skrivelse til Kongen af Danmark om at ophöre med at kræve Told af de paa Elben seilende Skibe, da den ham tilstaaede Ret til Saadant for to Aar siden er ophört. — *Wien*, den 22. Tag des Monats Octobr. (Tydsk.) 1639. 12. Octobr.

Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. fiiij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 748.

[8353.] FACULTATIS THEOLOGICÆ IN ACADEMIA HAFNIENSI censura, iussu regis lata, de dissertatione Joh. Duræi, in qua id egit, ut in unam societatem religiosam coalescerent Lutherani et Reformati (cfr. Nr. 8313). ante 17. Oct.

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 300—309.

[8354.] Literæ JOHANNIS DURÆI, ecclesiastæ Britannici, ad Christianum IV. regem datæ, per quas ei gratias agit ob responsum Facultatis theologicæ sibi communicatum, quod quam imperfectum esse ostendit, quare a rege petit, ut consilium suum de coalitione utriusque ecclesiæ protestantium adiuvet. — *Glückstadii*, d. 17. Oct. 17. Octobr.

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 309—314.

[8355.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til de hollandske Gesandter, der havde beklaget sig over, at de ved Kongens pludselige Afreise fra Glückstadt vare blevne hindrede i at foredrage forskjellige Sager, som de havde i Ærinde, at han ikke er tilböielig til yderligere Forhandlinger, med mindre han först tilfredsstilles med Hensyn til de af ham tidligere fremsatte Gravamina paa hans egne Undersaatters Vegne. — *Slot Coppenhagen*, den achtienden October. (Hollandsk Overs. af Tydsk.) 18. Octobr.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 635.

[8356.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript, angaaende Tiltale mod de Personer, som have forseet sig i Danmark, og derefter uden Pas reise op til Norge. — *Kiöbenhavn Slot*, den 20de Octobr. 20. Octobr.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 79.

[8357.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island, Pros Mundt, angaaende Ophævelse af 10de Post i Forordningen af 27. Maji (28. Apr.) 1638. (Jvfr. Nr. 8233.) — *Kiöbenhaffn Slot*, den 11. November. 11. Novbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 424—425.

[8358.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Erklæring af Mogens Kaass, Embedsmand paa Nyeborg Slot, og D. Hanss Michelsen, Superintendent over Fyen Stift, om og hvorledes Kirketjeneste, efter Fru Ellen Marsvins Önske, nogle Gange om Aaret kunde holdes i et af hende restaureret gammelt Capel paa Toröe. — *Kiöbenhaffn Slot*, d. 13. Novembris. 13. Novbr.

Hist. Tidsskift. 3. Række. 1. B. S. 412.

[8359.] Hertug GEORG af Brunsvig melder Kong Christian IV. Krigsoperationerne af Hatzfelds og Piccolominis Armeer mod den svenske Oberst Königsmark, til hvis Forfölgelse General Veblen (Wahl) har forlangt fri Gjennemmarsch gjennem Hertugens Lande, hvilket denne har afslaaet; han forlanger Kongens Bistand, overeensstemmende med den Lyneborger Kredsdags Beslutninger. — *Hildesheim*, den 9. Dec. (Tydsk.) 9. Decbr.

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 3. Th. S. 338—339.

[8360.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution, at de Mariæ og Nicolai Kirker samt Hospitalet i Flensborg tilhörende Bönder ikke maatte besværes med Ægter uden ved Kongens Ankomst og Gjennemreise. — *Hadersleben*, den 14ten December. (Tydsk.) 14. Decbr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 790—791.

1639. 17. Decbr. [8361.] Appunctuationsact, oprettet mellem Rigsgreve CHRISTIAN VON PENTZ og HANS RANTZOW til Neuhaus, hvorved denne overdrages Landsbyen Groszenbrode og Godset Claustorff mod Staden Lüttkenburg. — *Newenhausze*, den 17. Decembris. (Tydsk.)

Archiv für Staats- und Kirchengesch. der Herzogth. 3. B. S. 190—193.

18. Decbr. [8362.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev angaaende Fritagelse for Borgemester og Raad i Rendsborg for Indqvartering. — *Hadersleben*, den 18. Dec. (Tydsk.)

A. F. Büsching, Magaz. f. die neue Hist. 17. Th. S. 286—287.

18. Decbr. [8363.] TYGGE BRAHE til Taastrup, Befalingsmand paa Tryggevelde, hans Fundats paa 500 Rdlr., til Bedste for de Fattige i Kjöge. — *Wemmeltoft*, den 18. December.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 430—432.

20. Decbr. [8364.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Corfitz Ulfeld om, at han vilde tilsende ham Noget, som for Tiden blev forfattet, angaaende den hollandske Ambassade i Danmark forgangen Sommer, for at han kunde besörge det givet til Trykken, og befaler ham at erkyndige sig, om Dr. Sperling har fornödent Opsyn med Gartneren i Haven (ved Rosenborg?). — *Haderslevhus*, d. 20. Decbr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. xxxvii—xxxviii.

26. Decbr. [8365.] Kong CHRISTIAN IV. forbyder alle norske Mænd at gaae i fremmed Tjeneste, da han har besluttet endnu at lade udskrive et Antal Folk af Riget. — *Haderslevhuus Slot*, den 26de Decemb.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 419.

30. Decbr. [8366.] Kong CHRISTIAN IV. fornyer, paa indgiven Forestilling af Mads Bredahl, Sognepræst til Bredsteen Sogn, Coldinghuus Lehn, tvende Benaadnings-Breve, som vare givne hans Formand M. Niels Villumsen og ham selv, men ved Ildebrand nyeligen ham frakomne. (Jvfr. Nr. 7972 og 8231). — *Haderslef Slot*, den 30. Dec.

Danske Magazin. 4. B. S. 331—337.

[8367.] D. JOHANNIS MICHAELII superintendentis monita synodalia, ad pastores præpositurae septentrionalis Falstriensis missa. — Sine die.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 208—209.

1640.

1640.

1. Januar. [8368.] KONGELIG BEFALING til Christopher Urne, Statholder i Norge, og alle Lehnsmændene, at Defensionsskibene blive holdte i Orden, samt Ordre til at indberette, om Udrederne forlange deres Privilegier udvidede. — *Hadersleben Haus*, den 1. Januar.

Udt. i J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 662.

4. Januar. [8369.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Corfitz Ulfeldt om en Legation at sende til Spanien, om Trykningen af et Skrift om den hollandske Ambassade (jvfr. Nr. 8364), om Bartskjærere til Flaaden og Tobak til de norske Folk (paa Flaaden). — *Haderslevhus*, d. 4. Jan.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxviii.

[8370.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter om Grev Waldemars Ankomst, og at Enkedronningen har begivet sig hid for at træffe sammen med ham. — *Stockholm*, den 6. Jan. 1640. 6. Januar.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 68–69.

[8371.] Kong Christian IV. befaler Otte Marsvin og Iver Krabbe i særskilte Breve at paalægge de Bönder i Dronningborg og Mariager Klosters Lehne, som boe Mariager paa 3 Mile nær, at fremage hver heel Gaard 6 Læs og hver halve Gaard 3 Læs Kalk, Steen eller Sand til Mariager Kirkes Reparation. — *Hadersleff*, d. 9. Januar. 9. Januar.

Danske Magazin. 6. B. S. 251–252.

[8372.] Kong Christian IV.s Befaling til Niels Trolle, Lehnsmand paa Kjöbenhavns Slot, at der paa det Huus, der skal indrettes til Gudstjeneste i Christianshavn, anvend s saa liden Bekostning som mulig. — 9. Jan. 9. Januar.

Bloch Suhr, Vor Frelsers Kirkes Hist. S. 1.

[8373.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter, at Enkedronningen havde fundet det rigtigst, at Grev Waldemar ikke kom til hende i Stockholm, for at han desto bedre kunde siden besöge hende paa Gripsholm; Misfornöielse mellem Sverrig og Frankrig; Wibe vil forære Secretæren Nils Nilsson en Guldkjede af 400 Dukaters Værdie, da han af denne erholder mange gode Underretninger; han forlanger Tilladelse til at give en Cancellieskriver et Par hundrede Daler, hvoraf han lover sig god Nytte. — *Stockholm*, den 11. Januari. 11. Januar.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 69.

[8374.] Berthe Friis's, sal. Hr. Albret Scheels til Fusingöe, og Christen Schiells til Hobekgaard Fundats paa 1000 Rdlr. til fattige og vedtörvende Huusarme paa Fusingöe Stavn og Gods, 600 Rdlr. til en Skolemester i Bierregraff og 400 Rdlr. til en Skolemester i Aalum Sogn. — *Fusingöe*, d. 12. Jan. 12. Januar.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 363–364.

[8375.] Kong Christian IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt, at en projecteret Opförelse af Skandser paa Saltholmen ikke for Tiden var udförlig. — *Haderslevhus*, d. 14. Jan. 14. Januar.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxix.

[8376.] Kong Christian IV. befaler Statholderen i Norge Christopher Urne, indtil videre at forblive i Norge, for at paasee, at Udskrivningen og andre Forretninger gik frem i tilbörlig Orden. — *Haderslevhuus Slot*, den 17de Januarii. 17. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 419.

[8377.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter, at han har givet en Secretær (Cantslerens?) 400 Rdlr., og at han har forsikkret (Enkedronningen?) om Kongen af Danmarks Bevaagenhed. — *Stockholm*, den 21. Januari. 21. Januar.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 69.

[8378.] Overamtsrets-Dom, afsagt af Kong Christian IV. og bisiddende Raader, at Forældre vare berettigede til at arve deres kjödelige Ægtebörn, fremfor disses Halvsöskende. — *Rendsburg*, den 25. Januarii. (Tydsk.) 25. Januar.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 152—153.

[8379.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter, at Grev Waldemar Dagen efter sin Tilbagekomst afreiste fra Stockholm, uden at tage Afsked med Dronningen eller Regjeringen; Aarsagen var, at Föret truede med at forandre sig. — *Stockholm*, den 26. Januari. 26. Januar.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 69.

1640. 1. Febr. [8380.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Amtmanden Christian Ranzau om Overholdelsen af det Rendsborg Bye givne Privilegium angaaende Handel med Öl, Træe og Korn. (Jvfr. Nr. 8025 og 8139). — *Rendsburg*, den 1. Febr. (Tydsk.)

A. F. Büsching, Magaz. f. die neue Hist. 17. Th. S. 287—288.

2. Febr. [8381.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om de forskjellige Meninger, som herske om Anledningen til Grev Waldemars hurtige Afreise; Wibe har efter Befaling meddeelt Enkedronningen, at Kongen er villig til at assistere hende med et Skib, hvis hun vil forlade Sverrig, hvorover hun er meget taknemmelig; imidlertid tænker hun paa allerede i Vinter at benytte Slædeföret for at naae Grændsen, da hun tvivler om, at hun til Sommer vil have tilstrækkelig Frihed; dette har Wibe fraraadet hende; Feltherren forlanger Tilladelse til at före et Skib med Jernkanoner igjennem Sundet. — *Nyköping*, den 2. Februari.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 69—70.

4. Febr. [8382.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at der gaae Rygter om Baners Död; er dette Sandhed, vil Sverrigs Mod falde. — *Nyköping*, den 4. Februari.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 70.

6. Febr. [8383.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at Frankrig sidste Foraar havde forespurgt, om Generalstaterne kunde vente Hjelp af Sverrig, hvis de begyndte Krig mod Danmark, hvilket var blevet negtet, da Stænderne i Westerås havde besluttet at undvige al Uenighed med Danmark; Wibe har paany fraraadet Enkedronningen hendes forehaveude Reise. — *Nyköping*, den 6. Februari.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 70—71.

16. Febr. [8384.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Corfitz Ulfeldt at befordre et Brev til Peder Wibe, hvori denne bebreides, at han ikke skaffer Kongen betimelig Underretning om, hvad der passerer i Sverrig. — *Glücksborg i Glückstad*, d. 16. Febr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. xxxix—xxxx.

17. Febr. [8385.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til samtlige paa Collegial-Dagen i Nürnberg forsamlede Churfyrster, om Befordring af Fredsunderhandlingerne, om Tilveiebringelse af Midler til Krigens Fortsættelse, samt om Tilstaaelse af en almindelig Amnestie. — *Glücksburg*, den 17. Februarij. (Tydsk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Yiij—Ziij. N. B. Hyst, de imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 204—208.

22. Febr. [8386.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om Johan Oxenstjernas Indtrædelse i Rigets Raad. — *Nyköping*, den 22. Februari.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 71.

23. Febr. [8387.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til de i Nürnberg forsamlede Churfyrster og deres Gesandter, hvori Kongen paa ny raader til Fred, og udvikler nogle Punkter, i Særdeleshed Amnestien betræffende, som i denne Henseende burde komme i Betragtning. — *Glücksburg*, den 23. Februarii. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 792—796.

25. Febr. [8388.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, at Acterne fra Underretten ikke maae udleveres til Appellanterne, förend de have aflagt Juramentum calumniæ og stillet Caution. — *Glücksburg*, den 25. Febr. (Tydsk.)

Corp. constit. Regio-Holsat. I. B. S. 104—105.

[8389.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter, at Enkedronningen er bleven syg, saa Gud synes ved extraordinære Midler at ville hindre hendes Reise, hvad Raad ikke formaae. — *Nyköping*, den 28. Februari. 1640. 28. Febr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 71.

[8390.] Dronning Christinas Forordning, hvorefter fremmede Kjöbmænd og Skippere, som handle paa Sverrig og Finland, skulle rette sig. (Under 15. omhandles specielt Handelsforholdene mellem Sverrig og Danmark). — *Nyköping*, den 4. Martii. (Svensk.) 4. Martii.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 255—265.

[8391.] Dr. Jesper Brochmand, Simen Surbech, m. Fl. tilstaae, at de af Niels Trolle Börgesen til Troldholm have modtaget 100 Rdlr. in Specie, hvormed han havde forbedret sin Farfaders Fundats paa en Seng i Hellig Geistes Hospital i Kjöbenhavn (jvfr. Nr. 2126). — *Hafniæ*, den 10. Martii. 10. Martii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 160.

[8392.] Kong Christian IV. tillader, at Sognepræsten ved S. Nicolai Kirke i Svendborg maa efter sit Tilbud forrette Kirketjeneste i det af Fru Ellen Marsuin restaurerede Capel paa Thoröe, dog uden videre Godtgjörelse, samt at de Thoröe Mænd maae lade deres Döde begrave i en dertil anrettet Kirkegaard. — *Nyeborg Slodt*, d. 12. Martii. 12. Martii.

Hist. Tidsskrift. 3die Række. 1. B. S. 413—414.

[8393.] Den danske Resident Peder Wibe melder, i Anledning af den af Danmark for Magdeborg og den Nedersachsiske Kreds forlangte Neutralitet, at ingen Statssager her kunne afgjöres paa Grund af Rigscantslerens Datters Bryllup; det nuværende Töveier hindrer Enkedronningens Reiseplaner. — *Nyköping*, den 14. Mars. 14. Martii.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 71.

[8394.] Generalstaternes Forbud indtil videre mod Seilads "nae Oosten ende Noorwegen", med Undtagelse af de svenske Havne paa denne Side Öresund, samt Havnene i Holsten. — *Inden Hage*, den veerthienden Martij. (Hollandsk.) 14. Martii.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 1. D. col. 952—955.

[8395.] Kong Christian IV. befaler Friderich Urne, Slotsherre paa Cronborg, at opsige Karen Andersdatter Landet Hveen, da hun agter at gifte sig med Niels Nelausen, som da maa forsörge hende. — *Rosenborg*, den 19. Martii. 19. Martii.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 104.

[8396.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter om Brylluppet hos Cantsleren og om Landgrevens (Frederik af Hessen-Eschwege) Insinuationer hos den unge Dronning; Salvius har indberettet, at Hertug Frederik (Christian IV.s Sön) friede i Lyneborg. — *Nyköping*, den 20. Mars. 20. Martii.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 71—72.

[8397.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter, at Enkedronningen har opsat sin Reise til Sommeren; han tvivler om, at det bliver til noget dermed. — *Nyköping*, den 23. Mars. 23. Martii.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 72.

[8398.] Decision (Bescheid) af Hertug Frederik til Slesvig-Holsten-Gottorp, at der, i Overeensstemmelse med en Forening mellem ham og Kongen af Danmark, ikke i hele 27. Martii.

1640. Ditmarsken, ligesaalidet i den fyrstelige som i den kongelige Andeel, maatte anhængiggjöres
27. Martii. reconventiones in iudicio conventionis. — *Schlosz Gottorff*, den 27. Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 734.

31. Martii. [8399.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Corfits Ulfeld, Statholder i Kiöbenhavn, at forhindre Karen Andersdatters Bryllup med hendes Opvarter, indtil hun har skiftet med Sönnen. — *Anderskov Slot*, den 31. Martii.

Brudst. i P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 102—103.

31. Martii. [8400.] Den danske Resident PEDER WIBE melder om Hollands Underhandlinger med Sverrig mod Danmark; Sverrig seer ugjerne Danmark som Mægler ved Freden i Tydskland; Landgrevens (Frederik af Hessen) Bestræbelser hos Dronningen begunstiges ikke af Enkedronningen; denne udkaster nye Reiseplaner; Wibe gjör Regnskab for, hvormeget han i Aarene 1637—1639 har udgivet til Dronningens og til Feltherrens Secretærer, der meddele ham, hvad der passerer i Raadet og i Krigsdepartementet. — *Nyköping*, den 31. Mars.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 72—73.

10. Aprilis. [8401.] KNUD ULFELD til Svenstrup, hans Gavebrev til Viborg Skole paa 500 Rdl. in Specie, imod at Aasted og Durup (Konge-) Tiende skulde fölge og blive til Östergaard for den sædvanlige Afgift. — *Östergaard*, d. 10. April.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 325.

14. Aprilis. [8402.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til den tydske Keiser om at beordre det i Nürnberg forsamlede Churfyrst-Collegium at dömme i en mellem Hertug Adolph Frederik af Meklenburg og hans Svigerinde (Broderens, Hertug Hans Albrechts Enke) opkommen Trætte om Formynderskabet for den afdöde Hertugs efterladte Sön, hvilken Trætte Kongen og Hertugen af Holsten forgjæves havde sögt at bilægge. — *Flenszburg*, am 14. Aprilis. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 292—293 og S. 524—525.

14. Aprilis. [8403.] Kong CHRISTIAN IV.s Recommendations-Skrivelse til det tydske Churfyrst-Collegium i den mellem Hertug Adolph Frederik af Meklenburg og Svigerinde opkomne Tvist om Formynderskabet for Hertugens afgangne Broders, Hans Albrechts efterladte Sön. — *Flenszburg*, den 14. Aprilis. (Tydsk.)

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 293—294 og S. 525—526.

16. Aprilis. [8404.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling, at alle Undersaatterne, som ere i de Herrer Staters eller andre Fremmedes Tjeneste, strax skulle begive sig hjem til Kongens Riger og Lande, under deres Godses Fortabelse, og de Söfarende under Livsstraf. — *Flenszborghuus Slot*, den 16. Aprilis.

Særskilt trykt, 2 Blade.

16. Aprilis. [8405.] Kong CHRISTIAN IV.s fornyede Patent for Hertugdömmerne, in specie Rendsborg Amt, angaaende Afhændelse af Jorder, hvorved Kongens Jagtret led Afbræk. — *Rendsburg*, den 16ten April. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 1459—1460.

18. Aprilis. [8406.] Dronning CHRISTINAS Befaling til General-Toldforvalteren Mårten Augustinsson angaaende den Recognition, der skal svares af Varer, der komme fra Curland, Preussen, Pomern, Meklenborg, Lybek, Holsten eller Danmark til Götheborg, for der at oplægges til videre Udförsel. (I Anledning af Generalstaternes Forbud for hollandske Skibe at seile aa Östersöen eller Norge). — *Nyköping*, then 18. Aprilis. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 274—277.

[8407.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Urne, Slotsherre paa Cronborg, at lade Bönderne paa Hveen vide, at Karen Andersdatter ikke skal beholde denne Öe længer end til Voldermisse; iligemaade at han skal lade hendes Junker binde, hvis han kommer der paa Landet. — *Friderichsborg*, den 20. April. 1640. 20. Aprilis.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 104.

[8408.] GENERALSTATERNES Modification af Forbudet mod Seilads "naer Oosten oft Noorwegen". (Jvfr. Nr. 8394). — *Inden Hage*, den twintichsten Aprilis. (Hollandsk.) 20. Aprilis.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 1. D. col. 954—955.

[8409.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Resolution paa de af General-Superintendenterne overgivne Capita, fornemmelig Kirkevisitationen i Hertugdömmerne angaaende. — Den 22. April. (Tydsk.) 22. Aprilis.

Extr. i Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 584—586.

[8410.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om Raadets Uenighed med Hensyn til Önsket om Fred mellem Sverrig og Tydskland; man haaber, at Danmarks Tvist med Holland skal hindre Kong Christian IV. fra at modarbeide Sverrigs Planer paa Pommern. — *Nyköping*, den 23. April. 23. Aprilis.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 73.

[8411.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at Rask, som for nogle Ord mod Feltmarskal Baner var sat i Arrest, atter er i Anseelse hos Cantsleren, og uden Tvivl vil blive brugt til hemmelige Underhandlinger i Berlin. — *Nyköping*, den 26. Apr. 26. Aprilis.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 73.

[8412.] Kong CHRISTIAN IV.s Mandat angaaende Itzeho Klosters Pligt til Deeltagelse i Indqvarteringen tilligemed Itzehos övrige Beboere. — *Flensburg*, den 28. April. (Tydsk.) 28. Aprilis.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 687—688.

[8413.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at Holland har begjeret Hjelp af Frankrig mod Danmark, og agter i samme Anledning at sende et Gesandtskab til Sverrig; Statholderen i Stockholm har bekjendtgjort for Borgerskabet, at Holland har forbudt sine Undersaatter Seiladsen gjennem Sundet, og at det derfor maa være betænkt paa selv at hente sine Fornödenheder; Enkedronningen er misfornöiet med Hertug Frederiks Giftermaal i Lyneborg. — *Nyköping*, den 29. Apr. 29. Aprilis.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 73—74.

[8414.] BORGEMESTER OG RAAD I NYBORG, paa de Fattiges Vegne der i Byen, skjöde og afhænde Turup Mölle i Bogherred og en Bolig i Vantinge til Hr. Jörgen Brahe til Hvedholm, Ridder, Hövedsmand paa Hagenskov Slot. — *Nyborg*, den 1ste May. 1. Maji.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 481—482.

[8415.] Kong CHRISTIAN IV. byder M. Henning Stockfledt, Superintendent over Opsloff Stift, at lade sit Stifts Præster ved Uddelelsen af Brödet og Kalken i Alterets Sacramente tilföie Ordene "Det er Christi Legom!" og "Det er Christi Blod!" — *Kiöbinghaffn Slott*, den 2. May. 2. Maji.

Danske Magazin. 3. B. S. 128. (Ifölge Budstikken, 3. Aarg. 1821—22. Sp. 497, maa Dateringen være urigtig, da Stockfleth först 7. Juli 1646 udnævntes til Superintendent i Oslo Stift.)

[8416.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at Enkedronningen har gjort ham flere Forslag angaaende sin Reise, og opfordret ham til at reise til Danmark, for 3. Maji.

1640. at overlægge Sagen med Kongen, hvorfor han dog havde undskyldt sig; Landgreven (Frederik
3. Maji. af Hessen) har forandret sit Forsæt, og friet til Pfalzgrevens yngste Datter, men faaet et haanligt Afslag; endvidere skriver han om Begivenhederne i Tydskland. — *Nyköping*, den 3. Maj.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 74.

9. Maji. [8417.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om en Spænding mellem Baner og Rigscantsleren, hvilken sidste Regjeringen havde givet absolutam potestatem med Hensyn til de tydske Anliggender. — *Stockholm*, d. 9. Maj.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 74—75.

9. Maji. [8418.] Keiser FERDINAND III. forlehner Hertug Joachim Ernst af Holsten og dennes Brödre og Fættere af den sönderborgske Linie "zu gesambter Hand" med Fyrstendömmet Holsten og de Samme incorporerede Lande. — *Wien*, den neunzehenden Monats-Tag Maji. (Tydsk.)

Apologia des Fürstl. Hauses Schl., Holst., etc. 1654. fol. Eiiij—Fiij. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 75—77. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 123—126.

12. Maji. [8419.] DEN DANSKE GESANDTS Forestilling, indgiven til det i Nürnberg forsamlede Churfyrst-Collegium, hvorved nogle Punkter i Kongens Skrivelse af 23. Februar s. A. nöiere udvikles. — *Nürnberg*, den 12. May. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 809—811.

12. Maji. [8420.] GENERALSTATERNES Instruction for Willem Boreel, Albert Sonck og Epeus van Aylua paa deres Gesandtskab til Sverrig, angaaende en nöiere Forbindelse mellem dette Rige og de forenede Nederlande, fornemlig i Anledning af Kongen af Danmarks ubillige og tractatstridige Forhöielse af Tolden i Öresund. — Den twaelfden Mey. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 681—687.

13. Maji. [8421.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Just Höeg, at han havde tilladt Contrafeyeren Abraham Wuthters paa Soröe at begive sig udenlands en Tid lang, paa Vilkaar at han skulde forskaffe en anden duelig Person, som hans Bestilling kunde forestaae, medens han er ude. — *Haf.*, den 13. May.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxv.

13. Maji. [8422.] Kong CHRISTIAN IV.s eftergiver Aarhus Kjöbstad de resterende Skatter for 1630 og 1631, eftersom de tilforordnede Commissarier i sin Tid paa Kongens naadigste Behag havde tilsagt dem denne Eftergivelse. — *Kiöbbenhaffn Slot*, dennd 13. May.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 78—79.

14. Maji. [8423.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Rigets Marsk Jörgen Urne og Statholderen Corfitz Ulfeldt, hvori han foreslaaer at lade Frue Ellen paa Rettertinget bære et gloende Jern, for at bevise sit Udsagns Sandhed i hendes Datters Fru Kirstens Sag, at hun ikke ved at aflægge Ed skulde skade sin Sjæls Salighed. — *Kiöbenhavns Slot*, den 14. May.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 122.

18. Maji. [8424.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, hvorved Guldmönter atter nedsættes til den Værdie, de havde för Forordn. af 8. Juni 1639. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 18. Maji.

Særskilt trykt, 1 Blad.

18. Maji. [8425.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Rigets Marsk Jörgen Urne og Statholderen Corfitz Ulfeldt, hvori han vedbliver sin Mening, at Fru Ellen enten maa aflægge Ed eller bære

gloende Jern for at bekræfte sit Udsagn i hendes Datters, Fru Kirstens Sag. — *Kiöbenhavns Slot*, den 18. May. 1640. 18. Maji.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 122—123.

[8426.] Kong Christian IV.s Privilegium for Iffuer Prip og Consorter til at drive det i Edzvold Sogn i Norge liggende Jern-Bjergværk, som tilforn havde været i Brug, men nogle Aar havde ligget öde. — *Kjöbenhavn Slot*, den 23. Maji. 23. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 14—18.

[8427.] De Brunsvig-Lüneborgske Fyrster Frederik, August og Georgs Skrivelse til Keiseren angaaende deres Forening med de Svenske (hvorved bl. a. omtales Kongen af Danmarks Bestræbelser for at sikkre den nedersachsiske Kreds for at blive sedes belli). — 25. Maji. (Tydsk.) 25. Maji.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 141—143.

[8428.] Generalstaternes Tillæg til Instructionen for deres Gesandtskab til Sverrig (jvfr. Nr. 8420), angaaende Forholdsregler med Hensyn til en af Erkebispen af Bremen tilbudt Mægling til Udjævning af Differentserne mellem Kongen af Danmark og de forenede Nederlande. — Den ses-en-twintighsten Mey. (Hollandsk.) 26. Maji.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 687.

[8429.] Kong Christian IV. befaler, at alle smaa Skoler i Aarhuus skulle nedlægges, og at ingen uden Johan Vdtrecht, Organist ved Domkirken, maa holde dansk og tydsk Regne- og Skrive-Skole i Byen. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 28. May. 28. Maji.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 79—80.

[8430.] Christian Thomasen (Sehested) til Stougaard, Ridder, Kongens Cantsler og Rigsraad, skjöder en Gaard i Svinboe, i Schiödstrup Sogn, Lisberg Herred, til Aarhuus Domkirke, for hans Begravelses-Capel at holde vedlige. — *Kjöbenhavn*, den ... May. Majo.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 43—44.

[8431.] Kong Christian IV.s Bevilling for det islandske Compagnie, at maatte beseile Boesands Havn istedetfor Grindevigs. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 1. Junii. 1. Junii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 425—426.

[8432.] Kong Christian IV. befaler Lehnsmanden paa Island, Pros Mundt, at tilholde Fiskerne der i Landet at skjære Blodbenet af den fangede Fisk. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 1. Junii. 1. Junii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 427.

[8433.] Kong Christian IV.s Stadfæstelse af en paa Byasker paa Island den 4de Maji 1631 af Fogden Oluf Pedersen og 6 Meddomsmænd afsagt Dom angaaende Betaling af det islandske Compagnies Tilgodehavende paa Island. (Dommens danske Oversættelse er meddeelt.) — *Kiöbenhafn Slot*, den 1. Junii. 1. Junii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 427—434. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 224—227.

[8434.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Keiseren, hvori Kongen erklærer sig uden al Kundskab om eller Deelagtighed i Hertug Georg af Brunsvig-Lüneburgs paa ny begyndte Krigsforetagender. — *Schlosz zu Koppenhagen*, den 4. Junii. (Tydsk.) 4. Junii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 834.

[8435.] Generalstaternes nærmere Instruction for det fra dem afgaaede Gesandtskab til Sverrig (jvfr. Nr. 8420 og Nr. 8428), om Forhandlinger med Erkebispen af Bremen 7. Junii.

1640. angaaende den af ham tilbudte Mægling til Bilæggelse af Stridighederne mellem Danmark og
7. Junii. de forenede Nederlande, hvis denne Sag paa deres Reise gjennem Tydskland af Erkebispen skulde blive bragt paa Bane. — Den sevenden Juny. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 687—688.

15. Junii. [8436.] CHURFYRSTEN AF SACHSENS Skrivelse til Hertugen af Holsten, hvori han yttrer sin Beklagelse over Hertugernes af Bransvig-Lüneborg og Enkelandgrevindens af Hessen-Cassel, deres Forening med de Svenske, og beder ham at opfordre dem til at trække sig tilbage fra denne Forbindelse. — *Dreszden*, am 15. Jun. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 147—149. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 835—837.

25. Junii. [8437.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, hvorved Tolden forhöies for Heste, Sviin, Faar, Gjæs, Tobak og Kort. — *Glyckstadt*, den 25. Junij.

Særskilt trykt, 1 Blad.

25. Junii. [8438.] Kong CHRISTIAN IV. overlader Hr. Povel Jörgensen, Sognepræst til Össe og Næsberg Sogne, og efterfölgende Præster sammesteds et Kronens Boel i Össe Bye mod sædvanlig Afgift, men uden at svare Ægt og Arbeid. — *Glückstad*, d. 25. Junii.

P. N. Thorup, bl. Efterr. om Ribe Skole. 3. Forts. 1826. S. 81—82.

25. Junii. [8439.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Jochim Beck, da Henrik Gyldenstjerne til Svanholm har tilbudt at afstaae en Gaard i Kjörsinge i Fyen til Ulrik Christian Gyldenlöve til Skinderup mod Jus patronatus til Österlef Kirke i Christianstads Lehn, at afgive Erklæring om denne Kirkes Indkomst og Kongetiendens Belöb. — *Glückstadt*, d. 25. Juni.

Udt. i Vedel Simonsen, Elvedgaards Hist. 1. H. S. 131.

25. Junii. [8440.] Kong CHRISTIAN IV.s Confirmation paa den under 29. Aug. 1617 oprettede Contract mellem Borgerne i Tonsberg og Bönderne paa Kjömöe. — *Glückstad*, den 25. Junii.

Udt. i J. Müller, Beskr. over Tonsberg. S. 49.

25. Junii. [8441.] Forening imellem M. HANS JÖRGENSEN, Provst i Medelsted Herred og Sognepræst i Runeby, og BÖNDERNE I BAGGERY FJERDING om Gudstjenesten i Baggery Kirke og hvad Godtgjörelse Præsterne skulde have for at holde den. — *Runeby*, denn 25. Junii.

A. J. Kling (præsid. S. Bring), diss. de Medelstad Härad. p. 57—58.

26. Junii. [8442.] Kong CHRISTIAN IV.s Confirmation paa Oluf Parsbergs Anordning af 24. Aug. 1639 om Sildefiskerierne (jvfr. Nr. 8341). — *Slot Hafnia*, den 26de Junii.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 4. H. S. 17—28.

3. Julii. [8443.] Kong CHRISTIAN IV. forbyder Udförsel af Bondstager af Danmark og Norge. — *Glyckstadt*, den 3. Julij.

Særskilt trykt, 1 Blad.

3. Julii. [8444.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Gjæstebude ved Bryllupper og Trolovelser. — *Glyckstad*, den 3. Julii.

Særskilt trykt, 2 Blade.

3. Julii. [8445.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, hvorved Udförselstolden for Trælast fra Norge nöiere bestemmes. — *Glyckstadt*, den 3. Julii.

Særskilt trykt, 2 Blade.

4. Julii. [8446.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Grev Pentz, Amtmand i Steinberg, angaaende en Forbedring af Diaconernes Lön i Amtet. — *Glücksburg*, d. 4. Julii. (Tydsk.)

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 8. B. S. 244.

[8447.] Keiser **Ferdinand** III.s Svar-Skrivelse til Kong Christian IV., hvem Keiseren anmoder om ikke at staae Hertug Georg af Lüneburg paa nogen Maade bi i hans Krigsforetagender mod Keiseren. (Jvfr. Nr. 8434.) — *Regensburg*, den 16. Julii. (Tydsk.) 1640. 6. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 831—835.

[8448.] Kong **Christian** IV. befaler Corfitz Ulfeldt at sörge for, at Gregers Krabbe og Hannibal Sehested med Secretairerne Abraham Golnitz og Friderik Günther snarest muligt kunne tiltræde deres Gesandtskabsreiser. — *Itzeho*, d. 13. Julii. 13. Julii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. xxxx.

[8449.] Hertug **Frederiks** Executions-Ordning med Hensyn til Gjældssager for Femern. — *Gottorff*, den 15ten Julii. (Tydsk.) 15. Julii.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 731—735.

[8450.] Kong **Christian** IV. underretter Corfitz Ulfeldt om, at han efter nærmere Overveielse har bestemt ham til Gesandt til Engelland istedenfor Gregers Krabbe. — *Glücksborg i Glückstad*, d. 16. Julii. 16. Julii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag S. xxxxi.

[8451.] Kong **Christian** IV. befrier Söndre-Ditmarskens Indbyggere fra at transportere Vildt og Fisk til Glückstadt samt fra alle andre af Kongens Jagt- og Fiskeret dependerende Byrder, mod Erlæggelse af en Summa af 2000 Rdlr. — *Glücksburg*, den 17. Julii. (Tydsk.) 17. Julii

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 828—830.

[8452.] Dr. og Prof. theol. ved Kjöbenhavns Universitet, samt Biskop over Sjellands Stift **Jesper Brochmands** Fundats for 300 Rdlr., hvoraf 3die Hörer ved Kjöge Skole skulde nyde Renten. — *Kiöbenhavn*, den 20. Julii. 20. Julii.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 413—414.

[8453.] D. **Brochmannus** M. Severino Andreæ Velleio, pastori et canonico Ripensi, pro dono quodam gratias agit. — *Hafniæ*, 23. Julii. 23. Julii.

P. Terpager, Rip. Cimbr. p. 684.

[8454.] Den danske Resident **Peder Wibe** melder sin Ankomst til Stockholm (fra en Reise til Danmark), og indberetter, at de hollandske Gesandter ere komne og modtagne med megen Courtoisie; Hollænderne lade Salpeter före over Land til Götheborg, for at undgaae Sundtolden; Enkedronningen har været i Stockholm og viist sig ganske fornöiet. — *Stockholm*, den 25. Juli. 25. Julii.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 75.

[8455.] Prinds **Christian** beder Statholder Corfitz Ulfeld, at anholde hos Kongen om, at der maatte sendes nogle Opvartere til Nykjöbing Slot, da Prindsen ventede der den svenske Dronning om et Par Dage. — *Nykiöbing*, den 29. Julii. 29. Julii.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 71.

[8456.] Kong **Christian** IV. befaler Friderich Urne, Slotsherre paa Cronborg, at lade Karen Andersdatters "Junker Snarensven", der uden Tilladelse skal opholde sig paa Hveen, tage ved Hovedet og före hid til Slottet. — *Rosenborg*, den 30. Julii. 30. Julii.

P. F. Suhms nye Saml. I. B. S. 104—105.

[8457.] Kong **Christian** IV. befaler Friderich Urne, Slotsherre paa Cronborg, at sörge for, at Karen Andersdatter med det förste forlader Hveen. — *Rosenborg*, 31. Julii. 31. Julii.

P. F. Suhms nye Saml. I. B. S. 105.

1640. 1. Augusti. [8458.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at to Rigsraader skulle sendes til Fredsunderhandlingerne (i Tydskland); at de hollandske Gesandter underhandle flittig med Cantsleren; samt at Enkedronningen er bortrömt fra Gripsholm, man troer til Danmark. — *Stockholm*, den 1. Aug.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 75.

3. Augusti. [8459.] Hertugerne FRIDERICH, AUGUSTUS og GEORG af Brunsvig og Lüneborg, deres Skrivelse til Kongen af Danmark, i Anledning af deres Krigsforetagender og Forening med de Svenske, hvilket Hertugerne forsvare ved den trængende Nöd, som gjorde Selvforsvar nödvendigt. — Den 3. Aug. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 842—844.

8. Augusti. [8460.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at Regjeringen lader ligegyldig ved Enkedronningens Bortreise, men tager sig den dog til Hjerte; et Skib skal have mödt hende ved Gulland; den unge Dronning er ganske bedrövet; han raader til, at Enkedronningen afholder sig fra alle Bebreidelser mod Regjeringen. — *Stockholm*, den 8. Aug.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 75—76.

11. Augusti. [8461.] Hertug AUGUST DEN YNGRE melder Hertug Georg, begge af Brunsvig-Lyneborg, at han ved sin Gesandts Hjemkomst fra Nürnberg har erfaret, at Churfyrsten af Sachsen har opfordret Kongen af Danmark til ved Underhandlingerne at varetage det Brunsvig-Lyneborgske Huses "Befriedigung undt Assecuranz". — *Braunschweig*, den 11. August. (Tydsk.)

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 4. Th. S. 278.

13. Augusti. [8462.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om Regjeringens Tilfredshed med Enkedronningens Bortreise; Dronningen er bedrövet, og siger, at Regjeringen længe har stræbt efter at jage hendes Moder ud af Landet; der udbredes Rygter, at Christian IV. har isinde at ægte Maria Eleonora; Hollændernes Klager mod Danmark angaae Forstyrrelse af Fiskerierne ved Spitsbergen, Hindring mod Udförsel af Salpeter til Holland, Forhöielse af Sundtolden, samt Danmarks Forbund med Spanien. — *Stockholm*, den 13. Aug.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 76.

15. Augusti. [8463.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at man nu har erfaret, at Enkedronningen er ankommen til Prindsen af Danmark, men han kjender endnu ikke den svenske Regjerings Omdömme herom; Hollænderne forlange adskillige Friheder i Götheborg; de underhandle med Cantsleren og Johan Skytte; man bruger alle Midler, for at overtyde Folket om, at Danmark har forenet sig med Sverrigs Fjender. — *Stockholm*, den 15. Aug.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 77.

19. Augusti. [8464.] Dronning CHRISTINAS (Formynder-Regjeringens) Skrivelse til Biskop Dr. Johan Rudbeck i Westerås, angaaende Enkedronning Maria Eleonoras hemmelige Bortreise fra Sverrig, uvist om til Preussen eller til Danmark. — *Stockholm*, den 19. Augusti. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 7. D. S. 143—146.

20. Augusti. [8465.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rigsraad og Rentemester Jörgen Wind angaaende den svenske Enkedronning, med hvis Ankomst Kongen erklærer sig utilfreds; dernæst giver han Ordre til Koldinghuus Slots Istandsættelse, hvor han i Vinter vil holde Hof. — *Glyckxborg y Glyckstadt*, den 20. Augusti.

Skand. Litterat. Selsk. Skr. 1811. S. 72—73.

[8466.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Cantsler Christen Thomesen Sehested angaaende Enkedronningen af Sverrigs "Retraite", som han erklærer at have opholdt i 3 Aar, men giver iövrigt Cantsleren Oxenstjerna Skylden for det Hele. — *Glycksborg i Glyckstadt*, den 21. Augusti. 1640. 21. Augusti.

Skand. Litterat. Selsk. Skr. 1811. S. 73—74.

[8467.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at den unge Dronning er bekymret for Moderen, og at Regjeringen og Cantsleren ere utilfredse over denne hendes Stemning; der er kommet Rytterie hjem fra Tydskland, og der foretages Hværvinger. — *Stockholm*, den 22. Aug. 22. Augusti.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 77.

[8468.] Fundats for JENS OLSENS Gave af 100 Daler til Fattige i Höye-Taastrups Sogn, udstedt af hans Enke KIRSTINE PEDERS DAATTER og Svoger RASMUS PALLESEN i Ögaard. — *Taastrup*, Bartholomæi-Dag. 24. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 38—39.

[8469.] Det DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til Kong Christian IV., hvori det indstiller til Kongen, at han vil skrive den svenske Enkedronning et Brev til og udbede sig hendes Erklæring i Anledning af hendes Flugt fra Sverrig; melder om den arresterede hollandske Flaades Losning, og at "Patientia" er indlagt, og de gevorbne Folk aftakkede. — *Kiöbenhagen*, den 24. Aug. 24. Augusti.

Skand. Litterat. Selsk. Skr. 1811. S. 75—76.

[8470.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rigsraadet, hvori han erklærer at have vidst af Enkedronningen af Sverrigs Forehavende i over 4 Aar, at han bestandig har sögt at holde hende derfra, og at han nu har raadet hende at bekjendtgjöre offentlig Aarsagerne til hendes Bortreise fra Sverrig. — *Glyckxborg i Glyckstad*, den 29. Augusti. 29. Augusti.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 77.

[8471.] Den danske Resident PEDER WIBE melder, at Underhandlingerne mellem Hollænderne og Rigscantsleren holdes saa hemmelige, at alle Secretærer udvises, naar desangaaende gjöres Relation for Raadet; han troer derfor ikke at kunne faae nöiere Underretning herom, förend det kommer til Expedition; tillige skriver han om de tydske Anliggender. — *Stockholm*, den 29. Aug. 29. Augusti.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 77.

[8472.] Den TYDSKE KEISERS Proposition til de i Regensburg forsamlede Rigsstænder angaaende de nærværende Krigsforholde. (Bl. a. omtales Kongen af Danmarks frugtes-löse Bestræbelser for at bevæge Sverrig til Fredsunderhandlinger deels i Lybeck og deels i Hamborg). — *Regenspurg*, den 13. Septemb. (Tydsk.) 3. Septbr.

N. B. Hyst, *de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco*. T. II. S. 152—154.

[8473.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om den svenske Regjerings Forlegenhed med Hensyn til Enkedronningen; den havde endnu ikke talt med Wibe angaaende hende; han spörger, hvad Svar han skal give, naar der bliver Tale om Aarsagen, hvorfor to danske Orlogsskibe havde viist sig ved Gulland; tillige melder han, at de hollandske Gesandter snart tiltræde Hjemreisen; om deres Underhandling har han kun erfaret, at den angaaer et Defensions-Forbund. — *Stockholm*, 5. September. 5. Septbr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 78.

1640. [8474.] KONGELIGT DECRET i en Sag mellem Itzehoes Indbyggere og Christian
15. Septbr. Rantzow til Breitenburg angaaende Itzeho Bymark. — *Glücksburg*, den 15. Septembr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 529—530.

17. Septbr. [8475.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at det mellem Sverrig og Holland sluttede Forbund skal have til Maal at værne om Handelens Frihed i Östersöen; det holdes endnu hemmeligt, endog for flere af Raadet, hvorover Jörgen Skytte har beklaget sig for Secretæren Nils Nilsson; denne har ogsaa meent, at det stred mod Westerås-Beslutningen af 1638; af en Seddel, hvorpaa Cantsleren havde optegnet, hvad der talte for og imod Forbundet, og som denne havde tabt, kunde man faae noget Lys i Sagen; denne Seddel havde Wibe erholdt af Nils Nilsson, og sender den hoslagt. — *Stockholm*, 17. September.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 78—79.

17. Septbr. [8476.] Advarsel af JÖRGEN BRAHE, FALCK GIÖE, GUNDE ROSENKRANDS m. fl. til Eskild Giöe og Oluf Daa om ikke at lade holde Tale over salig Tyge Brahes Lig, overeensstemmende med en skriftlig Instrux, de havde overgivet til Falck Giöe til Hvidkilde, hvorimod denne havde havt Betænkelighed, og som var præjudicerlig for Axel Brahe. — *Odense*, den 17de Septembris.

C. H. Brasch, Vemmetoftes Hist. 1. D. S. 151—155.

18. Septbr. [8477.] OLUF DAAES og ESKILD GIÖES Instrux for Otte Giöe til Thurebyholm til at tale over salig Tyge Brahes Grav (isteden for Falck Giöe, der havde undslaaet sig). — *Odense*, d. 18de Septembris.

C. H. Brasch, Vemmetoftes Historie. 1. D. S. 153.

18. Septbr. [8478.] JOACHIM BRUCHTORFF til Richstorff og Depenow forpligter sig til at udbetale D. Balthaser Gloxin foruden 500 Rdlr., som han för havde lovet, endnu 1000 Rdlr., ifald hans Datter Dorothea Pogwisch ved Landretten vinder sin Sag angaaende Gyldigheden af hendes afdöde Mand Daniel Pogwischs til Ascheberg Testamente. — *Depenow*, den 18. Septembr. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Dj.

19. Septbr. [8479.] De dansk-holstenske Gesandter CHRISTOPH VON DER LIPPE og J. U. KIELMANNS Protest paa Kongen af Danmarks og Hertug Frederik af Holstens Vegne mod Hamborgs Session paa Rigsdagen, som præjudicerlig for bemeldte Vedkommendes Ret og de forhen indgaaede Fordrag. — *Regenspurg*, den neunzehenden (neun und zwantzigsten) Septembris. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 849—850. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. spec. (VI). 2. Cont. 2. Forts. S. 77—78.

21. Septbr. [8480.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter, at den svenske Regjering havde casseret en Cancellieskriver, som havde budet Wibe til Fadder, de andre frygte derfor for at vise ham Fortrolighed; de Svenske frygte et Indfald af Arnheim i Lifland, hvilket var önskeligt, da de saa vilde blive fredeligere stemte mod Danmark; man holder Mönstringer rundtomkring. — *Stockholm*, 21. September.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 79—80.

23. Stepbr. [8481.] Keiser FERDINAND III.s Skrivelse til det churfyrstelige Collegium, hvori han efter Kongen af Danmarks Begjering indvilliger i Udstædelsen af Leidebreve for Frankrigs og Sverrigs Gesandter ved Fredsunderhandlingerne i den forlangte Form, samt lover at söge

at formaae Kongen af Spanien til at sende Leidebreve til Generalstaternes Gesandter. — *Regenspurg*, den 3. Octobris. (Tydsk.) 1640. 23. Septbr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Succo. T. II. S. 172. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 917—918.

[8482.] Den danske Resident Peder Wibes Beretning om Rigscantslerens Reise og om Dronningens Uvillie over nogle Personers Optagelse i Adelstanden. — *Stockholm*, 26. Sept. 26. Septbr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 80.

[8483.] Det churfyrstelige Collegiums Betænkning til Keiseren om Fredsunderhandlingerne under Kongen af Danmarks Interposition, særdeles angaaende de af denne for Frankrig og Sverrig forlangte Leidebreve, m. m. — *Regenspurg*, den 6. Octobris. (Tydsk.) 26. Septbr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 174—176.

[8484.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter angaaende den Gunst, hvori Hr. Rasch, der havde været fængslet for Yttringer mod Baner, var kommen hos Rigscantsleren. — *Stockholm*, 3. Okt. 3. Octobr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 80.

[8485.] Keiser Ferdinand III.s Skrivelse til Churfyrst-Collegiet, hvori Keiseren erklærer, at han önsker Leidebreve snarest muligt udstædte til Frankrigs (til Congressen i Cöln under Pavens Mægling) og Sverrigs Gesandter (til Congressen i Lübeck eller Hamborg under Danmarks Mægling); endvidere erindrer Keiseren Collegiet paa ny om at svare paa Kongen af Danmarks Skrivelse af 23. Febr. og tillige formaae ham til at bevæge Sverrig til at skride til de virkelige Fredsunderhandlinger. — *Regenspurg*, den 13. Octobr. (Tydsk.) 3. Octobr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 179—180. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 937—938.

[8486.] Det tydske Churfyrst-Collegiums Skrivelse til Kongen af Danmark (til Svar paa Kongens af 23. Febr.), hvori Collegiet forsikkrer Kongen om Keiserens fredelige Sindelag, beretter de til Fredens Gjenoprettelse gjorte Skridt, og anmoder Kongen om at söge at stemme det endnu krigersksindede Sverrig til Fred. — *Regenspurg*, den 14. Octobris. (Tydsk.) 4. Octobr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 180—182. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 938—940.

[8487.] Hertug Frederiks Prolongation paa 25 Aar af Octroien for Frederiksstadt (jvfr. Nr. 5947). — *Schlosse Gottorff*, den 8ten October. (Tydsk.) 8. Octobr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. S. 601—609.

[8488.] Tolder og Borgemester i Assens Bunde Jacobsens Gavebrev til Vor Frue Kirke i Assens paa en Jord i Capels-Marken. — *Assens*, den 9. October. 9. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 356—357.

[8489.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter, at Nils Nilsson ikke havde kunnet skaffe ham Tractaten mellem Sverrig og Holland, da Rigscantsleren, efter Secretærens Forsikkring, havde taget saavel Original som Concept til sig; han melder tillige forskjellige faldne Yttringer, der tyde paa et Fredsbrud til Foraaret, og Nils Nilssons Raad at söge at forebygge dette ved et Möde, hvortil man skulde tage Anledning ved at opsnappe nogle af Residenternes i Hamborg og Haag, Salvius's og Spirings Breve, hvori altid findes noget mod 12. Octobr.

1640. Danmark; Holland skal have lovet Sverrig en Million Gylden i Subsidier under en Krig med
12. Octobr. Danmark. — *Stockholm*, 12. Okt.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 80—81.

16. Octobr. [8490.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om nöiere Bestemmelse af Skibenes Drægtighed. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 16. October.

Særskilt trykt, 1 Blad.

17. Octobr. [8491.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter forskjellige Yttringer, særdeles af Rigsdrosten, der antyde et forehavende Angreb af Sverrig paa Danmark; der tales om et Indfald til Foraaret af de Svenske i Halland og Skaane og en Landgang af Hollænderne paa Sjelland. — *Stockholm*, 17. Oktober.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 81—82.

17. Octobr. [8492.] Keiser FERDINAND III.s Skrivelse til Churfyrsterne og Rigsstænderne, hvem han bl. a. takker for de Skridt, de ifölge Keiserens Proposition havde foretaget hos Kongen af Danmark som Interponent ved Fredsunderhandlingerne. — *Regenspurg*, den 27. Octobris. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 183—184.

18. Octobr. [8493.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Friderich Urne, Slotsherre paa Cronborg, at forhindre, at Hans Ulrichs Foged betaler Karen Andersdatter for det Fæe, hun havde efterladt paa Hveen, da hun havde meget mere at skifte med Sönnen. — *Kiöbenhavns Slot*, den 18. Oct.

P. F. Suhms nye Saml. I. B. S. 105.

19. Octobr. [8494.] Det CHURFYRSTELIGE MAYNTZISKE CANCELLIES Skrivelse til Keiseren angaaende de forsamlede Rigsstænders Forhandlinger om Keiserens Propositioner vedkommende de nærværende Krigsforholde. (Blandt andet omtales Forhandlingerne med Kongen af Danmark om Fredsunderhandlingerne.) — *Regenspurg*, den 29. Octobris. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 210—212.

21. Octobr. [8495.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript angaaende Specification paa Toldsedlerne af de Deler, som Skipperne paa Toldstederne i Norge indlade. — *Kiöbenhavn Slot*, den 21de October.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 80.

23. Octobr. [8496.] Den danske Resident PEDER WIBE melder, at han endnu ikke har kunnet faae Rede paa Forbundet mellem Sverrig og Holland; Salvius har indberettet, at Keiseren og de evangeliske Fyrster i Regensborg have forlangt Danmarks Mægling, hvorover den svenske Regjering er meget utilfreds. — *Stockholm*, 23. Oktober.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 82.

26. Octobr. [8497.] Forening imellem BERTHE FRIIS, sal. Albert Scheels til Fusingöe, og Dr. MORTEN MADTZON, Superintendent i Aarhuus Stift, angaaende Degnetjenesten i Aalum, Bierregraf og Tanum Sogne, og den Afgift, som deraf skulde aarlig svares til en af Hörerne ved Randers Skole. — *Fusingöe*, d. 26. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 364—365.

29. Octobr. [8498.] Hertug FREDERIKS Protest som Erkebiskop af Bremen mod denne Stads Sendelse af Deputerede til den tydske Rigsdag, som stridende deels mod Erkestiftets 800 Aar gamle Forfatning, deels imod det ved Danmarks Mellemhandling Aaret iforveien (4. Oct.) stiftede Forlig mellem Hertugen og Staden. — *Vöhrde*, den 29. Octobr. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 157—158. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 850—851.

[8499.] Kong Christian IV.s Befaling til Lehnsmand Wentzel Rotkirck paa Antvortskow, at han under sit Lehn skal lade annamme Kronens Gods, som Fru Regitze Grubbe afgangne Alexander von Papenheims til Snedinge, og Fru Jytte Gyldenstjerne afgangne Eyller Urnis til Gundeslöffholm en Tidlang havde havt i Pant for Penge, som deres afgangne Hosbonder havde forstrakt Kongen. — *Koldinghuus Slott*, d. 30. Oct. 1640. 30. Octobr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 563.

[8500.] Kong Christian IV. befaler Christopher Urne, Oluf Passbierig, Jens Bjelche og Henrich Thott, at möde tilligemed Bisperne paa næste Herredag i Bergen, og taxere de Lehnsmænd, som ingen Heste holde af deres Lehne, samt Adel, Geistlighed og Odelsmænd for 500 Archebusirer, isteden for de 308 Kyradserer, som de vare taxerede for i Aaret 1625; samt desuden at overveie, hvorledes 400 unge Karle kunde blive hvervede, for at tjene i paakommende Tilfælde som Dragoner. — *Koldinghuus Slot*, den 30te Octob. 30. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 420.

[8501.] Kong Christian IV.s Rescript til Christopher Urne, Lehnsmand paa Akershus, at der til Slottets og Christiania Byes Befæstnings Fornödenhed maae af den indbetalte godvillige Contribution laanes 4 eller 5000 Rdlr., som igjen skulle refunderes af den dertil bestemte Bygningsskat; samt at der skal begyndes paa forskjellige Befæstnings-Arbeider. — *Koldinghus*, 30. Oktober. 30. Octobr.

Norske Samlinger. I. B. S. 641—642.

[8502.] Kong Christian IV. befaler Rentemesteren Jörgen Wind, at reise til Nykjöbing og tilkjendegive Prindsen, at han maa indgive Regning over de Bekostninger, som Enkedronningen af Sverrig havde foraarsaget ham; endvidere at Kongen har befalet Hofprædikanten i Glückstad, som den eneste, der var bekjendt med Dronningens vanskelige Sind, at forestille hende, at hun under nærværende Omstændigheder maatte nedstemme sine Fordringer. — *Koldinghus*, den 31. Octo. 31. Octobr.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 78—79.

[8503.] Kong Christian IV.s Forbud, at ingen Master over 18 Palme af Inden- eller Udenlandske maae udföres fra Norge. — *Coldinghuus Slot*, den 1te November. 1. Novbr.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 81.

[8504.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter om en sachsisk Sværdfeger, der vil forlade Sverrig, og tilbyder at etablere sig i Danmark; samt om Rasks forehavende Reise til Falster, uden Tvivl for at besöge Enkedronningen. — *Stockholm*, 3. November. 3. Novbr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 82.

[8505.] Gregers Krabbe til Thostelund, hans Fundats paa 400 Rdlr., for hvis halve Rente 8 Skolebörn i Middelfart aarlig skulde have en Klædning, og den anden Halvdeel af Renten skulde uddeles til fattige Huusarme sammesteds. — *Riberhuus*, St. Martini Dag. 11. Novbr.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 396—397.

[8506.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter om Forbudet i Sverrig mod tydske Tidender og Uvillien herover blandt Borgerne. — *Stockholm*, 14. November. 14. Novbr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 82.

[8507.] Kong Christian IV.s Skrivelse til det tydske Churfyrst-Collegium, hvori Kongen anmoder Collegiet om at arbeide paa, at en General-Amnestie, som Fredens sikkreste Grundlag, maatte blive declareret paa den ved samme Tid holdte Rigsdag og ikke udsat til 16. Novbr.

1640. 16. Novbr. uvisse Tractater; for at bortrydde de Hindringer, som i denne Henseende kunde möde, erklærer Kongen at ville gjöre alt, hvad der staaer i hans Magt. — *Glückstadt*, den 16. Novembris. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 208—210. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 1067—1068.

18. Novbr. [8508.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om nöiagtig Angivelse, med Hensyn til Tolden, af den Trælast, som udföres fra Norge. — *Lyckstadt*, den 18. Novembris.

Særskilt trykt, 2 Blade. L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. S. 81—83.

18. Novbr. [8509.] Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK befale de til Rostjeneste pligtige i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten at holde sig i Beredskab til Tjeneste paa Grændsen, og, hvis de ikke forinden opbydes, at möde til förstkommende Omslag i Kiel til Mynstring. — *Schlosz Gottorff*, den 18ten Novembris. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 586—587.

20. Novbr. [8510.] Hertug FREDERIKS Resolution angaaende Straffen i Eidersted for dem, som ere forsömmelige i at istandsætte deres Diger, og dem, som beskadige Diger og Bolværker. — *Gottorff*, den 20sten November. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 264.

21. Novbr. [8511.] Den danske Resident PEDER WIBE melder, at han har Mistanke om, at de Svenske have opsnappet nogle af hans Breve; Pfalzgrev Carl Gustav har brudt sit Been. — *Stockholm*, 21. November.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 82—83.

23. Novbr. [8512.] Kong CHRISTIAN IV.s Creditiv-Skrivelse til Keiseren for dennes tilbagevendende Gesandt Curtz von Lützow, med Hensyn paa de til de præliminære Fredsunderhandlinger trufne Foranstaltninger. — *Glücksburg*, den 23. Novemb. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 210. M. C. Londorpius, Acta publ. 4. Th. S. 1068 og 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 28.

24. Novbr. [8513.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til den keiserlige Gesandt Curtz von Lützow, hvori han anerkjender Keiserens Beredvillighed ved Udstedelsen af Leidebrevene, og lover at söge at fremme Fredsunderhandlingerne ved at sende et Gesandtskab til Sverrig; dog anseer han det raadeligt at udsætte Sagen til Februar Maaned, til hvilken Tid den svenske Rigsdag er sammenkaldt. — *Glücksburg*, am 24. Novembris. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 222—223.

25. Novbr. [8514.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om et afholdt hemmeligt Raad, hvorefter alle Statholdere og Bisper, undtagen i Finland, indkaldtes til et Möde den 3. Jan., uden Tvivl for at raadslaae om et Angreb paa Danmark; Wibe mener, at Bisperne ere derimod; han raader til at kalde en vis Johan Mejer, der har arbeidet ved Göteborgs Fæstningsværker, hjem til Bremen, samt ikke at glemme en Nyaarsgave til Nils Nilsson, af hvem Wibe erholder mange Efterretninger; det svenske Admiralitet faaer hemmelig Underretning angaaende den danske Flaade, efter hvad han har hört gjennem en Meinerson i Kjöbenhavn. — *Stockholm*, 25. November.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 83—84.

[8515.] Den danske Resident Peder Wibe indberetter om den almindelige Tilböielighed til Krig mod Danmark i Sverrig, især for at hævne tidligere Modgang; melder Drostens Död. — *Stockholm*, 28. November. 1640. 28. Novbr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 84.

[8516.] Friherre Arvid Forbus's Skrivelse til sin Hustru Margrete Boje, hvori han beretter om sit Ophold i Gottorp og meddeler forskjellige characteristiske Notitser angaaende Hertugen af Holsten og hans Gemalinde. — *Hamburg*, d. 28. Nov. (Svensk.) 28. Novbr.

Brudst. i P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 9. D. S. 74.

[8517.] Kong Christian IV.s Privilegier for det nordiske og Trondhjemske Compagnie i Glückstadt. — *Glücksburg*, am 30. Novembr. (Tydsk.) 30. Novbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 127—130.

[8518.] Told-Rulle udi Öresund. — *Kiöbenhaffn*, den 2. December.

Særskilt trykt, 7 Blade.

[8519.] Den keiserlige Gesandt Kurtz von Lützows Relation til Keiseren om de ved ham foretagne Underhandlinger hos Kongen af Danmark i Anledning af Leidebrevene til den paatænkte Fredscongres, om Kongens Besværing over Staden Bremens Anerkjendelse som Rigsstad, samt om hans Andragende angaaende de ham tilfaldne Lande i Holsten efter den afdöde Greve af Schauemburg. — *Hamburg*, den 2/12 Decembris. (Tydsk.) 2. Decbr.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 221—222. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 27—28.

[8520.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Edict til Hertugdömmerne Slesvig og Holsten angaaende Veienes Reparation. — *Schlosz Gottorff*, den 5ten Decembris. (Tydsk.) 5. Decbr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 587—589.

[8521.] Den danske Resident Peder Wibes Beretning om en Strid i det svenske Regjeringsraad, efter Sigende angaaende Johan Baners fornyede Forlangende af Afsked; m. m. — *Stockholm*, 5. December. 5. Decbr.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. I. D. S. 84.

[8522.] Taxt, fastsat af "myne Heeren van den Gerechte" i Amsterdam, for den Fragt, som Paquetfarerne paa Rouen (de Schippers varende op haer beurten op Rouan) skulle nyde. (Blandt Varerne nævnes "Noortse delen", "Deense, Sweetse en Noortse huyden", "Noortse bocke-vellen"). — 5. Decemb. (Hollandsk.) 5. Decbr.

Hand-Vesten, Privilegien etc. der Stad Amstelredam. S. 689.

[8523.] Hertugerne Friederich, Augustus og Georg til Brunsvig og Lüneburg, deres Skrivelse til Dronningen af Sverrig om at paaskynde Leidebrevenes Udfærdigelse paa svensk Side, idet de bemærke, at ifölge den danske Konges Skrivelse til Hertug Georg af 26. Nov. s. A. vare de keiserlige Leidebreve allerede dengang ankomne til sidstmeldte Konge. — Den 6. Decembr. (Tydsk.) 6. Decbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th) S. 99—100.

[8524.] Reces mellem Kong Christian IV. af Danmark og Hertug Frederik af Holsten angaaende Delingen af de schauemburgske Lande paa denne Side Elben efter Grev 7. Decbr.

1640. Ottos Död (hvorved Kongen erholder tre Femtedele, Hertugen to Femtedele af disse Lande).
7. Decbr. — Den 7. Decembr. (Tydsk.)

Justitia causæ Rantzov. 2. Th. S. 5—7. An Ihr. Kays. Maj. abgelassenes Schreiben von Ihr. Kön. Hoh. Hedwig Sophia etc. 1708. S. 32—34. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Sp. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 281—282. J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 483—486. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 126—128.

11. Decbr. [8525.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Corfitz Ulfeldt at sörge for Befordringstöi og Fölge for Jörgen Wind, der skulde afgaae som Gesandt til Stockholm, for at "promovere Fredstractationen i Tydskland". — *Coldinghus*, d. 11. Dec.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxxi—xxxxii.

15. Decbr. [8526.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden (paa Wardöhuus), at Almuen i Finmarken maa være fritagen for noget i Landkisten at nedlægge, saa og for Orlogsskibe til Landets Defension at lade bygge. — *Koldinghuus*, 15. Decembr.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 774.

15. Decbr. [8527.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, at Laxefiskerne ved Neidens Elv skulle holde sig den kongelige Befaling (19. Okt. 1629) efterrettelige, hvis de ei ville lide Tiltale. — *Koldinghuus Slot*, 15. December.

Udt. i K. Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper. S. 365.

16. Decbr. [8528.] Den danske Resident PEDER WIBE opfordrer til at tilraade den svenske Enkedronning at være forsigtig med sine Yttringer, da Fegræus har berettet saadanne, der baade kunne være til Skade for den unge Dronning og for Danmark; Rigscantsleren smigrer for Præsteskabet, for at vinde det for sit Krigsforslag mod Danmark. — *Stockholm*, 16. Dec.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 84—85.

19. Decbr. [8529.] Den danske Resident PEDER WIBE indberetter om et Indfald i Lifland af Arnheim; den gamle Pfalzgreve har gjort sig til Mægler for Enkedronningen. — *Stockholm*, 19. Dec.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 85.

21. Decbr. [8530.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Christopher Urne, at hæve i det ham betroede Lehn den til Underofficerernes Besoldning bestemte Contribution af Jordeiendommene. — *Koldinghuus Slot*, den 21de Decembr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 420—421.

21. Decbr. [8531.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om en til Underofficerernes Lönning bestemt Contribution af Norge. — *Koldinghuus Slot*, den 21de December.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 421.

21. Decbr. [8532.] Keiser FERDINAND III.s Patent, hvorved den af Keiser Ferdinand II. den 23. Juli 1633 Kong Christian IV. paa 4 Aar tilstaaede Toldrettighed ved Glückstad ophæves, paa Grund af Hamborgernes Besværinger. — *Regenspurg*, den 31. Decemb. (Tydsk.)

Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. gj. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) II. Contin. 2. Forts. S. 78—79. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 748—749.

22. Decbr. [8533.] Convention, afsluttet af de danske og spanske Befuldmægtigede Hannibal Sehested og Manuel Pantoxa, hvorved Kongen af Spanien forpligtes til at lade Kongen af

Danmark udföre i 4 til 6 Aar et hundrede tusinde Cahizes Salt afgiftsfrit fra Andaluziske 1640.
Havne. — *Madrit*, 1. Januarij 1641. 22. Decbr.

Særskilt trykt paa 4 Blade, med en Fortegnelse paa de fra spansk Side i denne Anledning udstedte Forsikkringsbreve.

[8534.] Den danske Resident PEDER WIBE melder, at han har bestilt Logie for 30. Decbr.
den danske Gesandt Jörgen Wind, med hvis Ankomst den svenske Cantsler er ilde tilfreds; Efterretningerne om Indfaldet i Lifland holdes hemmelige, og Regjeringen vil gjerne heelt benægte det. — *Stockholm*, 30. Dec.

Udt. i A. Fryxell, Handl. rör. Sverges Hist. 1. D. S. 85.

[8535.] M. HENRICUS DAME, Præst i Oeversee, testamenterer 20 Rdlr. til fattige Disciple i Flensborg Skole. (Tydsk.)

Udt. i O. H. Moller, Nachr. vor der Pröbsten der Stadt und des Amts Flensburg. S. 31—32.

[8536.] STATUTA CAPITULI LUNDENSIS antea data, nunc vero Prælatorum atque Canonicorum consensu emendata, aucta et recepta.

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 3. Th. S. 258—263. (Disse Statuter ere af Aar 1640, hvilket Pontoppidan selv har bemærket i den Fortegnelse etc., som findes bag efter Fortalen til 3. Th. S. 27.)

1641. 1641.

[8537.] Kong CHRISTIAN IV.s Ordre til Hendrich Rammel om at antage en Bog- 3. Januar.
trykker for Soröe Academie imod en aarlig Lön af 200 Rdl. in specie. — *Koldinghuuss*, den 3. Januar.

Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxv.

[8538.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Frederik Urne og D. Jacob Matthisen at 6. Januar.
modtage af Skibshövedsmand Nichel Holmer Koch 200 Rdlr., som vare annammede af nogle Skippere under Norge, og at udsætte dem paa Rente til Bedste for Frederiksborg Skole. — *Koldinghuusz*, den 6. Janarij.

F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. 1. H. Bil. S. x.

[8539.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge, Christopher Urne, 7. Januar.
at lade aarligen 40 Knegte udskrive af Agershus Lehn, og at paalægge Bönderne i samme Lehn at forskaffe aarligen frem 4000 Favne Sætved til Kobberbergværkets Fornödenhed. — *Koldinghus Slot*, den 7de Januarii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 422.

[8540.] De TYDSKE RIGSSTÆNDERS Skrivelse til Kongen af Danmark om at under- 7. Januar.
rette de i Febr. s. A. sammentrædende svenske Stænder om Keiserens fredelige Sindelag, og at han har befalet sin Resident Lützow i Hamborg at udlevere ufortövet de keiserlige Leidebreve, saasnart de svenske ankom. — *Regenspurg*, den 17. Januarij. (Tydsk.)

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 220—221. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 26—27.

[8541.] Litteræ LEGATORUM ELECTORUM, PRINCIPUM ET STATUUM ROMANI IMPERII 7. Januar.
Ratisbonæ in comitiis congregatorum ad reginam Sueciæ datæ, per quas, commemoratis cona-

1641. 7. Januar. tibus regis Daniæ aliorumque de pace transigenda, se huc non tam belli continuandi quam pacis restabiliendæ causa convocatos esse affirmant, rogantque ut nuntios Hamburgum aut Lubecam aut Norimbergam aut in alium locum commodum cum sufficienti mandato salvorum conductuum commutandorum causa mittere velit. — *Ratisbonæ*, 17. Januarii.

N. B. Hyst, de statu imp. Rom. perturbato Cæsareo-Sueco. T. II. S. 223—224. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 23—24. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. 1. p. 283—287.

11. Januar. [8542.] HENNING WALKENDORPH til Glorup, Befalingsmand paa Ottensegaard, tilstaaer Sognepræsten i Skaarup Hr. Jens Joensen og hans Eftermænd 10 Köers og et Par Hestes Græsning i Klingstrup Lykker og Ene-Marker, til Erstatning for Tienden af Bönderjorder, der vare lagte under Klingstrup og Tidselholt Hovedgaarde. — *Odensegaard*, den 11te Januarii.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 86—87.

16. Januar. [8543.] Den danske Gesandt JÖRGEN WINDS Skrivelse til Dronningen af Sverrig, hvori han melder at være sendt af Kongen af Danmark for at meddele, at Keiseren har underrettet denne om, at de forlangte Leidebreve i bedste Form nu ere udstædte og ville blive overleverede mod lignende, udgivne af Dronningen for de Keiserlige, Chur-Maintziske og Brandenborgske Deputerede; han haaber saaledes, at intet er til Hinder for Fredsunderhandlingernes Begyndelse, og beder om en Samtale med nogle af Rigets Raad for at fastsætte Tidspunktet. — *Stockholm*, den 16. Januarij.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Ziiij.

20. Januar. [8544.] Fundats, udstædt af CHRISTEN SCHEEL JÖRGENSEN til Svostrup for hans Moders, sal. Fru Jytte Brochs Gave af 200 enkende Rdl. in Specie til den latinske Skole i Grenaae. — *Estrup*, den 20. Januar.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 214—216.

24. Januar. [8545.] Kong CHRISTIAN IV. bestemmer, at intet Tömmer, der kan bruges til Master, maa med Hensyn til Tolden agtes for Lodbjælker. — *Koldinghuusz Slot*, den 24. Januarij.

Særskilt trykt, 1 Blad.

24. Januar. [8546.] Kong CHRISTIAN IV. forbyder Udförsel af Hjultömmer fra Norge. — *Koldinghuusz Slot*, den 24. Januarij.

Særskilt trykt, 1 Blad.

27. Januar. [8547.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger, at Hr. Mads Andersen, Sognepræst til Stabye Sogn i Böufling Lehn, og hans Eftermænd i Kaldet en liden Gaard ved Præstegaarden, fri for Fæste, Ægt og Arbeide, men ikke for den sædvanlige Skyld og Landgilde. — *Colding-huus*, den 27. Januarii.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 659—660.

27. Januar. [8548.] Betænkning af DE SVENSKE STÆNDER blandt andet angaaende Fredsforhandlingerne i Tydskland, hvortil Kongen af Danmark havde hidsendt Leidebreve, om Forholdet til Danmark, der vel var noget usikkert, men dog ikke for Öieblikket lod formode noget Brud, hvorpaa man imidlertid maatte være belavet; om Nederlandenes Besværing over Kongen af Danmark angaaende Forhöielse af Tolden i Öresund; om Enkedronningens hemmelige Undvigelse af Riget til Danmark. m. m. — *Stockholm*, den 27. Januarii. (Svensk.)

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. 2. D. S. 979—989.

[8549.] Dronningen af Sverrigs (Formynderregjeringens) Resolution til den danske Gesandt Jörgen Wind (jvfr. Nr. 8543), hvori hun henviser Forhandlingerne angaaende Leidebrevene til hendes Gesandt i Hamborg, Hofcantsler Salvius; hun anseer Hamborg eller Lybek som passende Stæder til Fredsunderhandlingerne, men kan ikke fastsætte nogen vis Tid, för hun desangaaende har confereret med Kongen af Frankrig; hun lover, at hendes Gesandter til rette Tid skulle være tilstede. — *Stockholm*, den 27. Januarij. (Svensk.) 1641. 27. Januar.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Aaj—Aaiij. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 196—198.

[8550.] Keiser Ferdinand III.s fornyede Befaling til Kong Christian IV. ikke at hindre Hamborgerne i at udlægge Tönder og Baker paa Elben. — *Regenspurg*, den 6. Februarij. (Tydsk.) 27. Januar.

Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. mij—miij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 764—765.

[8551.] Keiser Ferdinand III.s gjentagne Befaling til Kongen af Danmark, som Hertug af Holsten, at afholde sig fra de til Skade for den frie Skibsfart paa Elben foretagne Repressalier. — *Regenspurg*, den 6. Februarij. (Tydsk.) 27. Januar.

Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. nj—nij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 767—768.

[8552.] Kong Christian IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt om adskillige Skibsarbeider og om Steenkul paa Bornholm. — *Coldinghus*, Kyndelmisse Dag. 2. Febr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxii.

[8553.] Kong Christian IV. underretter de tydske Rigsstænder om sine directe Forhandlinger med Sverrig i Anledning af Leidebrevene til den almindelige Fredscongres; hvorhos han besværer sig over, at hans Underhandlinger om denne Gjenstand med den keiserlige Gesandt Lützow ere blevne publicerede. — *Colding*, am 5, Febr. (Tydsk.) 5. Febr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 165.

[8554.] Dr. og Prof. theol. ved Kjöbenhavns Universitet og Biskop over Sjellands Stift Jesper Brochmands Fundats paa 2000 Daler in Specie, hvis Rente skulde tildeles en Studiosus Theologiæ. — *Kiöbenhafn*, den 6. Febr. 6. Febr.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 61—63.

[8555.] Fuldmagt af Elisabeth, Grevinde til Holsten, Schauenburg og Sterneberg etc., for Hans Zacharias von Rochau, hendes Raad og Drost, til at underhandle med Kongen af Danmarks Deputerede om de af hendes Sön, Grev Otte, efterladte Landskaber paa hiin Side Elben. — *Bückeburg*, den 7. Februar. (Tydsk.) 7. Febr.

J. F. Noodt, Beyträge. 1. B. S. 486—487.

[8556.] Kong Christian IV.s Rescript til Amtmanden i Flensborg, Cay von Ahlefeldt, om hvorledes der skulde forholdes med Ægter i Anledning af Kongens Gjennemreiser. — *Schlosz Colding*, am 7ten Februar. (Tydsk.) 7. Febr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 791.

[8557.] Kong Christian IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt om en Klædning til Ulrich Christian (Gyldenlöve) og om en paa Proviantgaarden værende Person, der formedelst Utroskab var afskediget af Hr. Axel Ahnefelts Tjeneste. — *Coldinghus*, d. 8. Febr. 8. Febr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxxiii.

[8558.] Kong Christian IV. tilsender Frederik Urne og D. Jacob Matthisen et Gjeldsbrev paa 1500 Rdlr., som Hans Bille til Jungergaard skal udgive til Frederiksborg Skole, 8. Febr.

1641. 8. Febr. hvilken Summa de i sin Tid skulle indkræve og anvende til Skolens Gavn. — *Koldinghuusz*, den 8. Febr.

F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. I. H. Bil. S. x.

9. Febr. [8559.] TOLDRULLE udi Öresund. — *Kiöbenhaffn*, den 9. Februarij.

Særskilt trykt, 10 Blade.

12. Febr. [8560.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt om noget Töi til 2 af Frökenerne (Kongens Döttre), der havde erholdt Kongens Tilladelse til at drage til Karen Sehesteds Bryllup. — *Coldinghus*, d. 12. Februar (uden Aar).

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxxiii.

15. Febr. [8561.] Keiser FERDINAND III.s Diplom, hvorved Hertug Frederik af Holsten-Gottorp og hans Descendenter bevilges Ret til at betitles: "Arving til Norge, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken, Greve i Oldenborg og Delmenhorst". — *Regenspurg*, den 25. Tag des Monats Februarii. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 282—283.

16. Febr. [8562.] D. CHRISTOPH KRAUTHOFF, Borgemester i Stralsund, tilskriver sin Fætter den holstenske Landsyndicus Lic. Christoph Krauthoff, at han havde hört, at han som andre Maleficanter af den regjerende Hertug havde været holdt i offentligt Fængsel i Gottorp; da denne Sag vedrörer hele Familiens gode Navn og Rygte, beder han sig underrettet om dens Sammenhæng, og haaber, hvis han er uskyldig, at han tilbörlig vil söge at redde sin Ære. — *Stralsund*, den 16. Febr. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Aj.

22. Febr. [8563.] Notarial-Instrument over en af Notarius Andreas Babbius, efter Reqvisition af Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK, i Hamborg foretagen Undersögelse, om og hvor i denne Stad det holstenske Nældeblad var anbragt paa Porte og offentlige Bygninger. — *Hamburg*, am Montage den 22. Februarii. (Tydsk.)

Remonstration wider die Hamburgische Apologey. 1642. Beyl. fol. Hiij—Hiiij.

27. Febr. [8564.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt om Brolægning af Gaderne mellem Baadsmandsboderne, Kirken for dem (der skulde kaldes St. Anne Kirke), m. v. — *Coldinghus*, d. 27. Febr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxxiii—xxxxiv.

1. Martii. [8565.] ULDARICUS CHRISTIANUS GYLDENLÖVE Christiano IV. regi pro vestibus novis donatis gratias agit. — *Hafniæ*, 1. Martii.

Genealog. Arch. Nr. 1—8. S. 256.

3. Martii. [8566.] Borger og Indvaaner i Odense JÖRGEN FRIIS's Fundats paa 1000 Rdlr., af hvis Rente skulde uddeles aarlig 24 Rdlr. til 4 fattige Skolebörn og 36 Rdlr. til 18 fattige Huusarme i Odense. — *Odense*, dend 3de Martii.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 85—86.

9. Martii. [8567.] Handelstractat mellem DANMARK og SPANIEN, afsluttet af Hannibal Sehested og Caspar de Gusman, Greve af Olivares. — *In Madrid*, à 19. Marzzo. (Italiensk Overs.)

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. I. p. 307—310. Herefter paa *Fransk* i: Recueil des traitez. T. 3. p. 849—851. J. J. Schmausz, Corp. jur. gentium. T. I. S. 518—521. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 209—211.

[8568.] Reces, afsluttet ved Commissarier mellem Kong CHRISTIAN IV. og Hertug 1641.
FREDERIK til Slesvig og Holsten paa den ene Side og Fru ELISABETH, Grevinde til Holsten, 10. Martii.
Schauenburg og Sternenberg, etc., paa den anden, hvorved denne Sidste afstaaer samtlige af hendes Sön, Grev Otte til Holsten og Schauenburg, efterladte Landskaber paa denne Side Elben til Kongen og Hertugen mod at erholde 145,000 Rdl. — *Flensburg*, den 10ten Martii. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. 1. B. S. 487—493. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 128—132. Extr. i: An Ihr. Kays. Maj. abgelassenes Schreiben von Ihr. Kön. Hoh. Hedvig Sophia etc. 1708. S. 54. J. C. H. Dreyer, Monum. Anecd. T. 1. p. 24—28.

[8569.] GENERALSTATERNES Advarsel mod Seilads "nae Oosten ende Noorwegen" 15. Martii.
förend sidste April næstkommende. — *Inden Hage*, den vijftienden Martij. (Hollandsk.)

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 1. D. col. 954—955.

[8570.] Literæ CHRISTINÆ reginæ (tutorum et aministratorum regni Sueciæ) ad 22. Martii.
electores, principes et status imperii Romani responsoriæ (cfr. Nr. 8541) datæ, per quas, expositis quæ iam mediatore rege Daniæ pacis studio fecisset, ad commutationem salvorum conductuum se paratam esse contestatur. — *Ex arce Stockholmensi*, die 22. Martii.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. 1. p. 297—307.

[8571.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Corfitz Ulfeldt, Statholder i Kjöbenhavn, at 24. Martii.
lade Karen Andersdatter ved Byfogden adspörge, naar hun agtede at gifte sig, for at man kunde varetage hendes Söns Hans Ulrichs (Gyldenlöves) Interesse. — *Kiöbenhavns Slot*, den 24. Martii.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 103.

[8572.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Corfitz Ulfeld, Statholder i Kjöben- 26. Martii.
havn, hvori han forlanger Oplysninger om, hvem der tilegner sig en Have, som er anlagt "ved Enden af Farveriet", da Kongen paastaaer, at han har Eiendomsret til Pladsen. — *Af Rosenborg*, den 26. Mart.

E. Pontoppidan, orig. Hafn. S. 244.

[8573.] Dronning CHRISTINAS (Formynderregjeringens) Skrivelse til de tydske 27. Martii.
Churfyrster, Fyrster og Stænder, hvori bl. a. Kongen af Danmarks Mediation omtales. (Jvfr. Nr. 8570). — *Rocca di Stokholmo*, à 27. di Marzo. (Italiensk Overs.)

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. 1. p. 271—277.

[8574.] M. ANDREAS PETRI ROMDORPHIUS, rector scholæ et archidiaconus capi- 30. Martii.
tuli Ripensis, discipulis scholæ Ripensis 100 thaleros imperiales donat. — D. 30. Martii.

Epit. ap. P. Terpager, Rip. Cimb. p. 500.

[8575.] CHRISTIAN RANTZAU til Bredenborg, hans Mageskiftebrev, hvorved han 31. Martii.
udlægger til Kong Christian IV. jus patronatus til Sodring Kirke, Kirke- og Krone-Tienden af Sognet, samt noget Jordegods i Nauffr og Seyer Sogne i Hierrum Herred for jus patronatus til Giesing Kirke og Konge- og Kirke-Tienden af Sognet. — *Kolding*, d. 31. Martii

Danske Mag. 5. B. S. 130—133. Hofman, Fundationer. T. III. S. 175—177.

[8576.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Jörgen Wind om at aflevere de gamle 3. Aprilis.
Munkeböger, som maatte findes i Herredsvad Kloster, til Kjöbenhavns Universitet, som kunde beholde de gode og aflevere de ubrugelige paa Töihuset. — *Hafn.*, den 3. April.

P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 1—2. H. S. 187.

1641. 9. Aprilis. [8577.] Grevinde til Holsten-Schauenburg ELISABETHS Stadfæstelse af den d. 10. Marti 1641 sluttede Reces med Kongen af Danmark og Hertug Frederik af Holsten, hvorved hun til disse afstaaer de af hendes Sön Grev Otto efterladte Landskaber paa hiin Side Elben. — *Bückeburg*, den 9. Monaths-Tag Aprilis. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 493—495. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 133—134.

10. Aprilis. [8578.] Grevinde til Holsten-Schauenburg ELISABETHS Renunciation paa de Pinnebergske Amter, Pinneberg, Barmstedt, Hatesburg og Hertzhorn etc., ifölge den d. 10. Martii 1641 sluttede Reces, hvorved hun afstod dem til Kongen af Danmark og Hertug Frederik af Holsten mod at erholde 145,000 Rdl. — *Bückeburg*, den 10ten April. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 495—497. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 134—135.

16. Aprilis. [8579.] Grevinde til Holsten-Schauenburg ELISABETHS Qvittering for de hende af Kong Christian IV., ifölge den d. 10. Martii 1641 i Flensburg sluttede Reces, udbetalte 45,000 Rdl. — *Schlosz Bückeburg*, 16. April. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 497—498.

16. Aprilis. [8580.] Keiser FERDINAND III.s Decret, hvorved Rigsstaden Hamborgs Afsendinge befales at legitimere sig som Stadens Deputerede og deeltage i Sessioner og Vota paa Rigsdagen. — *Regenspurg*, den 26. April. (Tydsk.)

Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. hij—hiij. Documenta publ. die Immedietät der Stadt Hamburg betr. 1665. S. 23—24. P. A. Oldenburger, Limnæus enucleatus. P. II. Addit. p. 232. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 1102. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 752.

19. Aprilis. [8581.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Christopher Urne at ansætte Bernt Hülszmand som Capitain, hvis et eller andet Compagnie skulde være ledigt i den norske Landmilice. — *Kjöbenhavn Slot*, den 19de Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 422.

27. Aprilis. [8582.] Kong CHRISTIAN IV. tillægger M. Jörgen Bertelsen, Professor linguæ Latinæ ved Gymnasiet i Odense, til hans Löns Forbedring Vicariatum Ivonis i Roeskilde Capitel, som Conrector ved Odense Skole hidtil havde nydt, og giver denne til Erstatning derfor Flemlöse Tiende. — *Kjöbenhavn Slott*, d. 27. April.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 31.

29. Aprilis. [8583.] JOACHIM BRUCHTORFFS Obligation til Hofcantsler Anthonius von Wiedersheim, hvorved han forpligter sig til at udbetale denne 1500 Rdlr. in specie, ifald hans Datter Fru Dorothea Pogwisch ved Dom bliver kjendt berettiget til Besiddelsen af Godset Ascheberg, som hendes afdöde Mand Daniel Pogwisch havde testamenteret hende. (Jvfr. Nr. 8478). — *Depenow*, den 29. Aprilis. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Eiij.

30. Aprilis. [8584.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Pros Mundt, Befalingsmand paa Island, om at anskaffe og saasnart som mueligt til Kjöbenhavn at nedsende to smaa islandske Heste. — *Kiöbenhavn Slot*, den 30. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 434—435.

30. Aprilis. [8485.] Tingsvidne givet paa GUDSGAVES BIRKETING PAA ÆRÖ til Hans Brand, Raadmand i Ærööeskjöbing, at der var læst paa Tinget et Mandat af Hertug Hans Christian,

hvorved i Anledning af Æröeskjöbings Borgeres Klagemaal al Forprang paa Gudsgaves District forbydes. — Fredagen som var den 30. Dag Maaneds April. 1641. 30. Aprilis.

C. L. E. v. Stemann, Schleswigs Recht u. Gerichtsverf. S. 272—273.

[8586.] Kong CHRISTIAN IV.s Deduction imod Fru Ellen Marsvin, for at bevise hendes Datters Fru Kirstine Munks Utroskab. — *Kiöbenhavns Slot*, i April. Aprili.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 123—138, med et Tillæg, sst. S. 191—195.

[8587.] GENERALSTATERNES Forordning angaaende Afgiften af Skibe, som fare "naer de Sond, Oostlandt ende Norwegen". — *'s Graven-Hage*, den tweeden Mey. (Hollandsk.) 2. Maji.

Corn. Cau, Groot Placact-Boeck. I. D. col. 2572—2573.

[8588.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe, angaaende Drostens Valg i Sverrig, om den svenske Enkedronnings uværdige Behandling af de Svenske, om Congressen i Stade med Hollænderne, samt om Kongens Vægring ved at modtage den portugisiske Gesandt. — *Kjöben. Slott*, den 3. Maj. 3. Maji.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 79—82.

[8589.] HEINRICH SCHERNWEBEL, Boghandler i Lybek, beder Borgemestere og Raad i Aarhus, at de ville være ham behjelpelige til hans Tilgodehavende hos afdöde Jacob Abell for solgte Böger, 1026 Mark Lybsk. — *Lübeck*, 6. May. (Tydsk.) 6. Maji.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 82—83.

[8590.] GENERALSTATERNES Instruction for Willem Boreel, Albert Sonck og Johan van Weede, der som Commissarier sendtes til den i Stade den 28. d. M. ny Stiil berammede Congres til Udjævnelsen af adskillige Tvistigheder mellem Danmark og Nederlandene, især med Hensyn til Handel og Skibsfart, og fornemmelig Sundtolden. — Den achthienden Mey. (Hollandsk.) 8. Maji.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 788—793. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 742—747.

[8591.] Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK committere Hinrich Rantzow til Schmolle, Wulff Blume til Testörff, Anthon von Wietersheimb, Hinricus von Hatten og Reimarus Dorn til at forsöge et mindeligt Forlig i Sagen mellem Dorothea Pogwisch til Ascheberg, Daniel Pogwischs Enke, og Wulff Pogwischs Enke Dorothea og umyndige Börn, angaaende Daniel Pogwischs Testamente. — Medio Maji. (Tydsk.) c. 15. Maji.

Extr. i C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Dj—Dij.

[8592.] Reces mellem Kong CHRISTIAN IV. af Danmark og Hertug FREDERIK af Holsten-Gottorp, hvori bestemmes med Hensyn til Arvefölgen i de schauenburgske Lande, at hvis Kongen eller Hertugen skulde döe uden mandlige Arvinger, eller den Enes mandlige Stamme uddöe, skulle bemeldte Lande tilfalde den andens mandlige Livsarvinger. — Den 16. Mai. (Tydsk.) 16. Maji.

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) II. Contin. 2. Forts. S. 283. J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 498—499. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 135—136.

[8593.] KAY VON AHLEFELDT, som Formynder for Fru Dorothea Pogwisch til Ascheberg, forpligter sig til paa hendes Vegne til förstkommende Johannis at betale til det kongelige og fyrstelige Cancellie 1000 Rdlr. for den udfærdigede Confirmation af hendes afdöde Mands Testamente. — *Schleszwig*, den 20. Maij. (Tydsk.) 20. Maji.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Dij.

1641. 24. Maji. [8594.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Peder Wibe, hvori Kongen beretter, at han nylig har faaet Brev fra Hannibal Sehested, som gav Haab om, at danske Undersaatter "i 3 Aar maae före Salt toldfrit ud af Spanien, som kan profitere over 5 Tönder Guld". — *Glücksb.*, 24. May.

Brudst. i L. Holberg, Danm. Hist. T. II. S. 819.

24. Maji. [8595.] De TYDSKE RIGSSTÆNDERS Betænkning over en fra Sverrig indsendt Note angaaende Sted og Tid til den almindelige Fredscongres; Stænderne anbefale Keiseren at tilskrive Kongen af Danmark og anmode ham om at bringe den svenske Regjering til at samtykke i, at der fastsættes en Tid, om muligt inden 2 Maaneders Forlöb. — *Regenspurg*, den 3. Junii. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 378—380.

25. Maji. [8596.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Residenten i Stockholm Peder Wibe at underrette den svenske Dronning om, at han (Kongen) havde indrömmet Enkedronningen hendes Moder et af de kongelige Slotte og vil forsörge hende der, "indtil det bliver Verden bekjendt, af hvem hun bliver forladt". — *Glyckxborg*, den 25. Maij.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 82—83. Brudst. i L. Holberg, Danm. Hist. T. II. S. 823.

Majo. [8597.] ANNA EISENBERGS, Dr. Hans Resens Enkes, Fundats for 1000 Rdl. in Specie til Oprettelse af 2 Senge i Hellig-Geistes Hospital for Kjöbenhavn (Vartov). — *Kiöbenhavn*, in Majo.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 55—57.

1. Junii. [8598.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Hertugerne af den Sönderborgske Linie, efter Communication med Hertug Frederik af Gottorp, at de ikke kunne gjöre nogen Fordring paa Exspectance til Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst, saalænge mandlige Arvinger af det kongelige og gottorpske Huus ere i Live, hvad ogsaa er antydet i det af dem Kongen uafvidende i Aaret 1638 erholdte keiserlige Exspectance-Brev. — Den 1. Junij. (Tydsk.)

Gründliche Informatio Juris et Facti. 1668. S. 122—123.

1. Junii. [8599.] Kong CHRISTIAN IV.s gjentagne Befaling, angaaende en Forbedring af Diaconernes Lön i Steinburg Amt. (Jvfr. Nr. 8446). — *Glücksburg*, d. 1. Junii. (Tydsk.)

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 8. B. S. 244—245.

3. Junii. [8600.] Keiser FERDINAND III.s Mandat, hvorved alle de, der have nogen Anke til Hamborgerne, befales at afholde sig fra Repressalier, men at indklage Sagerne for vedkommende Retter i Hamborg eller for den keiserlige Kammerret. (Saadanne Sager vare nemlig undertiden forebragte Kongen af Danmark og andre Fyrster). — *Regenspurg*, den Dreyzehenden Junii. (Tydsk.)

Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. nij—oj. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 768—770.

5. Junii. [8601.] Kong CHRISTIAN IV.s Remonstrations-Skrivelse til Keiseren angaaende det fyrstelige Holstenske Huses Rettigheder til det Pinnebergske District. — *Glücksburg*, den 5. Junii.

Justitia causæ Rantzov. 2. Th. Beyl. S. 22—33. An Ihr. Kays. Maj. abgelassenes Schreiben von Ihr. Kön. Hoh. Hedewig Sophia etc. 1708. S. 46—53.

[8602.] Kong CHRISTIAN IV.s Confirmation paa en Commissionsdom af 12. Febr. 1641. 1641 i en Sag mellem Magistraten og de sexten Mænd i Rendsborg, angaaende Skattevæsen, 7. Junii. Indqvartering m. m. — *Glücksburg*, am 7. Junii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 831—835.

[8603.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling paa et almindeligt Marked med Heste og 12. Junii. Kramvare i Kolding, aarligen at begynde Mandagen för Fastelavnsugen, og vare Ugen igjennem, for Fremmede og Indenlandske. — *Kbhavn*, den 12te Junii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 191.

[8604.] Keiser FERDINAND III.s Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori han af- 12. Junii. slaaer dennes gjentagne ved Kongens Gesandt Christopher von der Lippe d. 12. April s. A. indgivne Andragende om Forlængelse af den Glückstadske Toldrettighed, samt stadfæster de tidligere Bestemmelser om Hamborgs Ret til at udlægge Tönder i Elben; med Tilföielse at det keiserlige Mandatum poenale sine clausula samme Dag er blevet den danske Resident Dr. Wilhelm Bidenbach insinueret. — *Regenspurg*, den 22. Junii. (Tydsk.)

Særskilt trykt i Glückstadt. 1641. 4 Blade. Apologia Hamburgens. 1641. fol. gij—giij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 749—750. (Det her omtalte Andragende er et vidtlöftigt Deductionsskrift, som er trykt samtidig, men uden Angivelse af Aar, under Titel: Manifest Kön. Maj. z. Dennem. an Ihre Röm. Käys. Maj. etc., 20 Blade foruden Bilag.)

[8605.] Keiser FERDINAND III.s Decretum mandatorium et paritorium i Anledning af 12. Junii. det af den danske Gesandt Christoph von der Lippe paa Kongen af Danmarks Vegne indgivne Andragende: at Hamborg ikke i keiserlige Breve bliver givet Titel af fri Rigsstad; at de om Forbud mod den Glückstadske Told emanerede Decreter maatte blive casserede, og ligeledes de emanerede Decreter om Hamborgs Ret til Tönders Udlægning paa Elben, hvilket alt Keiseren afslaaer, idet han tillige yttrer Mishag over de af Gesandten brugte ubeskedne, Keiseren krænkende Udtryk. — *Regenspurg*, den 22. Junii. (Tydsk.)

Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. miij—nj. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 765—767. Extr. i P. A. Oldenburger, Limnæus enucleatus. P. II. Addit. p. 232—233. Doc. publ. die Immedietät der Stadt Hamb. betr. 1665. p. 25—27. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 1102—1103.

[8606.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Residenten i Stockholm Peder Wibe, at over- 16. Junii. levere et medfölgende Brev til Dronningen af Sverrig og fordre Svar paa Samme. — *Kjöben. Slott*, den 16. Junij.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 84.

[8607.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Dronning Christina af Sverrig, hvorfor han 16. Junii. först nu har indbudt hendes Moder Enkedronningen til i nogen Tid at tage Ophold i Danmark. — *Kjöbenh.*, then 16. Jun.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 84—87.

[8608.] Hertug FREDERIKS Mandat til Hr. Caspar Schwenck, at han skulde retslig 17. Junii. tvinge trende navngivne Mænd til at holde Indlager. — *Gottorff*, den 17ten Junii. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 265.

1641. 20. Junii. [8609.] Endeligt Forlig, afsluttet af kongelige og fyrstelige Commissarier mellem Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK af Slesvig, Holsten etc., angaaende Delingen af de Schauenburgske Lande paa denne Side Elben. — *Pinnenberg*, den 20. Junii. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 499—502. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 136—138.

22. Junii. [8610.] De TYDSKE RIGSSTÆNDERS Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori Stænderne berette, at Sverrig nu önskede Osnabrück istedetfor Hamborg eller Lübeck, og Frankrig Münster istedetfor Cöln til Samlingssted for Congressen, hvilket Keiseren ogsaa, for at paaskynde Freden, havde samtykt; Stænderne takke Kongen for hans Bestræbelser til Fredens Befordring, og bede ham at söge at bringe den svenske Regjering til, nu ikke længer at trække Underhandlingerne ud. — *Regenspurg*, den 2. Julij. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 518—519.

24. Junii. [8611.] Keiser FERDINAND III.s Confirmation af den ved Kong Christian IV. og Hertug Frederik i Aaret 1636 reviderede og 1637 ved Trykken publicerede "Land-Gerichts-Ordnung" for Slesvig og Holsten. (Jvfr. Nr. 8076). — *Regenspurg*, den vierten Tag des Monats Julii. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 589—600. F. D. C. v. Cronhelm, Corp. statut. provinc. Holsat. Hist. Bericht. S. 250—253. (Jvfr. Nr. 8615.)

24. Junii. [8612.] Literæ a LEGATIS ELECTORUM, PRINCIPUM ET STATUUM IMPERII ROMANI ad Christinam, reginam Sueciæ, datæ, per quas significant, imperatorem, prout legato regis Daniæ insinuatum fuit, salvos conductus emendatos Lutzovio legato Hamburgum transmisisse, quare ab ea petunt, ut pacem promoveat. — *Ratisbonæ*, 4. Julii.

J. C. Lünig, Literæ procerum Europæ. P. I. p. 319—322.

24. Junii. [8613.] De TYDSKE RIGSSTÆNDERS Skrivelse til Keiseren, hvori de anmode ham om, at underrette Kongen af Danmark saa hurtigt som muligt om de efterhaanden foretagne Underhandlinger med Frankrig og Sverrig angaaende Tid og Sted for den almindelige Fredscongres. — *Regenspurg*, den 4. Julij. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 519—520.

26. Junii. [8614.] Hertug Carl Gustavs Informator BENGT BAAZ tilskriver Pfalzgrev Johan Casimir bl. a. om en Audients, som den danske Resident Wibe havde havt hos Dronningen, angaaende det mod Enkedronningen udviste Forhold. — *Stockholm*, den 26. Junii. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. I. D. S. 234—236.

29. Junii. [8615.] Keiser FERDINAND III.s Confirmation af den Aar 1573 af Kong Frederik II. og Hertugerne Adolph og Hans udstedte og i Aaret 1636 ved Kong Christian IV. og Hertug Frederik reviderede og i Aaret 1637 trykte Slesvig-Holstenske Landrets-Ordning. — *Regenszburg*, den 9ten Tag des Monats Julii. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 284—288. (Jvfr. Nr. 8611.)

2. Julii. [8616.] ELER SCHACHT, Secretær i det holstenske Cancellie, underretter Lic. Christoph Krauthoff om, at Cancelliets Betjente og Copister besvære sig over ikke at have erholdt de sædvanlige Voxpenge for Decretet (i Dorothea Pogwisch's Arvesag), hvilke efter almindelig Skik udgjör 102 Rdlr. af hver Part, samt at der pleier at gives en Godtgjörelse for Decretets Udfærdigelse paa Pergament. — *Gottorff*, 2. Julij. (Tydsk.)

Extr. i C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Dij—Diij.

[8617.] Betænkning af DE CHURFYRSTELIGE GESANDTER til Keiseren i Anledning af et Andragende af Kongen af Danmarks og Hertugen af Holstens Befuldmægtigede Wilhelm Bidenbach og Johan Adolff Khilmann, angaaende det keiserlige Decret om Hamborgs Session som immediat Rigsstad, hvorved de tilraaade at lade Sagen beroe i nærværende Stand. — *Regenspurg*, den 12. Julij. (Tydsk.) 1641. 2. Julii.

Remonstration wider die Hamburgische Apologey. 1642. Beyl. fol. Iiij—Iiiij.

[8618.] DET KEISERLIGE RIGS-HOF-RAADS Kjendelse ("Conclusum"), underskrevet af Paul Thoman, i Anledning af de danske og holstenske Fuldmægtiges Protest imod Staden Hamborgs Sæde og Stemme paa de tydske Rigsdage: at det skal forblive ved det af Keiseren engang udstedte Decret. (Jvfr. Nr. 8580 og 8605). — Die Sabbathi 13. Julii. (Tydsk.) 3. Julii.

Apologia Hamburgens. 1641. Beyl. fol. hiij. Doc. publ. die Immedietät der Stadt Hamburg betr. 1665. p. 24. P. A. Oldenburger, Limnæus enucleatus. P. II. Addit. p. 232. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 1102. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 752—753.

[8619.] Kong CHRISTIAN IV. stadfæster en den 27. Apr. 1594 af Lehnsmanden og Cannikerne i Trundhjem udgiven Anordning om Erlæggelse af Fisketiende til Sognepræsterne i Trundhjem Stift. (Jvfr. Nr. 4481). — *Bergenhuus Slot*, den 5. Julii. 5. Julii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 774—776.

[8620.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Erlæggelse af Silde-Tiende i Trondhjems Lehn og Nordlandene. — *Bergenhuus Slot*, den 5te Julii. 5. Julii.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 4. H. S. 29—33.

[8621.] KONGELIG TILLADELSE til Borgemester og Raad i Tonsberg, angaaende Udförselen af Tömmer med deres Defensionsskibe. — *Aggershusz*, den 8. Julii. 8. Julii.

Udt. i J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 662.

[8622.] Den TYDSKE KEISERS Decret angaaende det fyrstelige Huus Holstens Optagelse blandt de paa Rigsdagen alternerende fyrstelige Huse Pommern, Würtemberg, Hessen, Baden og Meklenburg. — *Regenspurg*, den 18. Julii. (Tydsk.) 8. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 441. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. I.) Part. gen. (I.) I. Th. S. 661.

[8623.] Udkast til et Reglement ("Ordinants") om UDSKRIVNINGEN af de Lehnsmændene, Adelen, Geistligheden og Odelsmændene i Norge paabudne Tropper (500 Archibuserer og 500 Dragoner), forfattet af de i Rescr. 30. Oct. 1640 nævnte Commissarier. (Jvfr. Nr. 8500). — *Bergen*, den 10de Julii. 10. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 423—425.

[8624.] Kaldsbrev, udstedt af OLUFF DAA til Holmegaard, som Værge for sin Broder Jörgen Daa til Borrebye, hvorved Lauritz Ehrichsen, forrige Capellan til Herlufsholm, beskikkes til Sognepræst for Maglebye Sogn. — *Borrebye*, den 11. Julii. 11. Julii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 511—512.

[8625.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rentemesteren Steen Beck og Hans Uldrich Gyldenlöffue, at Erik Ottesen skal gjöre Regnskab for sin Conduite som Admiral paa Bremerholm, da det Skib, hvorpaa Kongen var reist til Norge, havde været i slet Tilstand og forsynet med udueligt Mandskab. — *Cronborg*, den 13de Julii. 13. Julii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxxv—xxxxvii.

1641. 14. Julii. [8626.] Besværing af **Prælater og Ridderskab i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten** til Kongen og Hertugen over Besættelser af Amtmandsposter og andre höie Embeder med Fremmede af Adel imod den indfödte Adels Privilegier. — *Auffm Landtage zum Kiel*, den 14. Julii. (Tydsk.)

Extr. i C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Hij.

27. Julii. [8627.] Keiser **Ferdinand** III.s Skrivelse til Gesandten Kurtz von Lützow, at besörge Leidebrevene udstedte med den af Sverrig og Frankrig paastaaede Forandring af Stæderne og lade dem udvexle ved de danske Ministre, hvis de vare tilstede og havde Fuldmagt dertil, men ellers selv at underrette den svenske og den franske Gesandt om Keiserens Villie og derpaa indberette det Foretagne til Kongen af Danmark. — *Regenspurg*, den 6. Augusti. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 562—563. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 305—306.

28. Julii. [8628.] Kong **Christian** IV.s Skrivelse til det Churfyrstelige Collegium i Regensburg, for hvilket han udförlig fremstiller sine forskjellige Stridspunkter med Hamborg, og anholder om dets Intercession hos Keiseren. — *Glücksburg*, am 28. Julii. (Tydsk.)

Trykt som Anhang til: Manifest Kön. May. z. Dennem. an Ihre Röm. Käys. May. etc. (1641). fol. Ij—Kj.

28. Julii. [8629.] **Ferdinandi** III, imperatoris Romanorum, literæ, per quas Cornificium ab Uhlefeld eiusque posteros legitimos utriusque sexus comites et comitissas sacri Romani imperii renuntiat. — *Ratisbona*, die septimo mensis Augusti.

T. de Hofman, Efterretn. om danske Adelsmænd. 2. D. S. 239—245.

1. Augusti. [8630.] Kong **Christian** IV.s Svarskrivelse til Keiser Ferdinand III., (jvfr. Nr. 8604), hvori han forlanger Tilbagetagelse af de keiserlige Mandater angaaende Ophævelse af den Glückstadtske Retorsion og Forbud mod Repressalier og Henlæggelse af Tönder paa Elben. — *Glücksburg*, am 1. Augusti.

Særskilt trykt i Glückstadt, 1641. 4 Blade.

1. Augusti. [8631.] Borgemester i Kjöbenhavn **Jacob Michelsens** Fundats og Gavebrev paa 1000 Sldlr. til Oprettelse af tvende Senge i den Hellig-Aands Hospital udenfor Kjöbenhavn (Vartov). — *Hafniæ*, den 1. Aug.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 57—59.

7. Augusti. [8632.] Kong **Christian** IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe, angaaende de Svenskes uformodede "Affection" for Grev Woldemar Christian; om den svenske Enkedronning, det portugisiske Gesandtskab, Congressen i Stade, m. v. — *Glyckxborg*, den 7. Augusti.

Uddr. i Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 87—89.

14. Augusti. [8633.] Kong **Christian** IV.s og Hertug **Frederiks** Constitution for Conventualinderne i Preetz Kloster, angaaende Oprettelse af deres Testamenter. — *Gottorff*, den 14ten Aug. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 601—603.

21. Augusti. [8634.] Kong **Christian** IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe, angaaende dennes Bestræbelse for at erfare "Maneren og Störrelsen af de svenske Orlogsskibe", hvilket Kongen erklærer for et "studium nullius usus" o. s. v. — *Hadersleffhus*, den 21. Augusti.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 90—91.

[8635.] PALLE ROSENKRANTZ til Krencherup, Ridder, Befalingsmand paa Nykiöbing og Aalholms Slotte, hans og hans Hustrues Frue Lisebeth Lunges Fundats for et af dem stiftet Hospital ved Radsted Kirke paa Lolland, hvortil de havde skjenket endeel Jordegods i Radsted Sogn og en Capital paa 1000 Rdlr. — *Krencherup*, den 24de August. 1641. 24. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 81—89.

[8636.] KONGELIG OG FYRSTELIG RESOLUTION til Hertugdömmerne Slesvig og Holstens Stænder, at de allerede have udgivet deres Patenter angaaende Contributionen; at de under de nuværende Uroligheder have seet sig nödsagede til at paalægge de paaankede Licenter, samt at de ikke i det hele kunne gaae ind paa Prælaternes og Ridderskabets Fordring, at alle Præfecturer vigore privilegii skulle besættes med Indfödte af Adel. — *Schlosz Gottorff*, den 28. Augusti. (Tydsk.) 28. Augusti.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Hij—Hiij.

[8637.] Dronning CHRISTINAS (Formynderregjeringens) Skrivelse til Kong Christian IV., angaaende den svenske Enkedronnings Bortreise fra Sverrig og Ophold i Danmark. — *Stockholm Slott*, den 31. Augusti. (Svensk.) 31. Augusti.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 92—100.

[8638.] Extract af DE SLESVIG-HOLSTENSKE STÆNDERS Landdags Resolution, hvorved de bede Kongen og Hertugen om at paasee, at den i den reviderede Landrets-Ordning bestemte Taxt for Rets-Sportler og Cancellie-Gebyr bliver overholdt. — *Kiel,* den 4. Septemb. (Tydsk.) 4. Septbr.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Giij—Hj.

[8639.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa de af de nederlandske Gesandter andragne Besværinger over den Nederlandenes Handel og Skibsfart af Danmark tilföiede Skade ved Toldens Forhöielse, Confiscationer, Forbud mod Fiskerie i de nordlige Have o. s. v. — *Schlosz Glücksburg*, den dreyzehenden Septembr. (Tydsk.) 13. Septbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 750—752. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 795—796.

[8640.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger, at Præsternes Tjenere i Præstegaardene, de selv paaboe, maae være forskaanede for Udskrivning. — *Glückstad*, den 17. Septemb. 17. Septbr.

C. Friman, Stiftelser i Bergens St. 2. D. S. 222.

[8641.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Christopher Urne, hvorved han stadfæster det under 10. Julii s. A. indsendte Reglement for Udskrivning af 500 Archebuserer og 500 Dragoner, og befaler ham at paasee dets Efterlevelse. — *Glyksborg Slot*, den 19de Septemb. 19. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 426—427.

[8642.] Kong CHRISTIAN IV. og Hertug FREDERIK fritage alle i deres Tjeneste staaende Raader samt Betjenterne ved Hofferne for alle almindelige Landeskatter og Contributioner. — *Schlosz Gottorff*, den 24ten Sept. (Tydsk.) 24. Septbr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 603—606.

[8643.] HERREDSFOGED OG 12 BÖNDER I RIESHARDE dömme den af den nylig brændte Troldqvinde Margretha Kocks for Trolddom anklagede Christen Christens af Hardt Sogn til Baalet. — *Uff dem Riesharder-Dinge,* am 28. September. (Tydsk.) 28. Septbr.

N. Falck, Staatsb. Mag. 10. B. S. 608.

1641. 28. Septbr. [8644.] Ingeborg Friis til Margaard, hendes Fundats for 3 Boder i Syndersöe, hvori fattige Folk skulde have deres Ophold, og 600 Rdlr. in Specie, som hun dertil skjenkede. — *Margaard*, d. 28. September.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 310—312.

11. Octobr. [8645.] Margrette Mormand, sal. Claus Gagges til Arlösse, begjærer af Kong Christian IV. at erholde nogle Gaarde i Breröd og Ensslöff Sogne i Laugholm Slots Lehn ved Mageskifte imod nogle Gaarde i Kneröd og Winge Sogne. — *Kiöbenhaffn*, den 11. Octobris.

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 113—114.

14. Octobr. [8646.] Kong Christian IV. befaler Niels Krabbe, Lehnsmand over Halmstads Herred, ifölge et Andragende af Hr. Jakob Hansson, Præst til Slättåkra og Quibille Sogne, at undersöge, om et Bol, kaldet Östra Slättåkra, der nu kun svarer en Landgilde af $1^1/_3$ Pund Smör til Præsten, tilforn har været brugt til Præstekaldet, da Kongen i saa Fald atter vil forunde Præsten det. — *Haffniæ*, den 14. October. (Svensk Overs.)

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 117—118.

15. Octobr. [8647.] Hans Hanssön Skonnings Erklæring paa nogle af M. Jacob Knudsön, Skolemester og Kannik i Aarhus, gjorte Antegnelser i hans Klokker-Regnskab. — *Aarhus*, den 15. Octobris.

Brudst. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 84—93.

16. Octobr. [8648.] Kong Christian IV. afstaaer ved Mageskifte til Eiler Holck til Gedzöeholm noget Krongods og Kirkegods i Aasager Sogn i Adsted Herred i Halmsted Lehn imod endeel andre Gaarde i samme Lehn. — *Hafniæ*, den 16. Oct.

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 319-321.

17. Octobr. [8649.] Kong Christian IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Island, Pros Mundt, om at foranstalte Lösgjængere paagrebne og i Jern nedsendte for at straffes paa Bremerholmen. — *Kjöbenhafn Slot*, den 17. Octobr.

M. Ketilson, Forordn til Isl. 2. D. S. 435—436. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 229.

19. Octobr. [8650.] Kong Christian IV.s Privilegium for Chr. Ostersen, Raadmand i Roeskilde, paa 10 Aar imod Eftertryk og Indförsel af et af ham forfattet Skrift Glossarium Juridico-Danicum. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 19. Octobris.

Chr. Ostersen, Gloss. Jur.-Dan. Kbh. 1641. Fortale fol. cij.

20. Octobr. [8651.] Kong Christian IV.s Brev til Niels Krabbe, Lehnsmand i Halmstads Herred samt til Biskoppen i Skaane, af samme Indhold som ovennævnte under Nr. 8646, hvorhos han beder dem undersöge, om ikke det nævnte Bol Östra Slättåkra er det samme som i Landebogen benævnes Öffre Slettagre. — *Haffniæ*, den 20. Oktober. (Svensk Overs.)

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 118—119.

21. Octobr. [8652.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Hertugerne Frederik og Christian Ludvig af Celle angaaende sine Forhandlinger med Keiseren dem vedkommende. — *Feldlager zu Funts-Büttel*, am 21. Octobri. (Tydsk.)

Neues vaterländ. Archiv, von E. Spangenberg. Jahrg. 1829. 2. B. 3. H. S. 127—129.

24. Octobr. [8653.] Christian Bylow, Lehnsmand paa Laholms Slot, anbefaler et Andragende af Fru Margrete Mormand, sal. Claus Gagges til Arlösse, om et Mageskifte med Kronen. (Jvfr. Nr. 8645). — *Kiöbenhauffn*, den 24. Octobr.

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 115—116.

[8654.] Kong Christian IV.s Privilegier for den ny anlagte Kjöbstad Christiansand i Mandals Lehn. — *Kiöbenhavn Slot*, den 29. October. 1641. 29. Octobr.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 776—779.

[8655.] Hertug Frederiks Bevilling, at Borgemester og Raad i Frederiksstadt maatte benytte Græsningen paa Byens Diger eller bortleie samme til Fordeel for dem selv. — *Schlosz Gottorff*, den 10ten Novembris. (Tydsk.) 10. Novbr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 1. Abth. S. 609—610.

[8656.] Trolddomssag mod Maren Splids i Ribe, som efter endelig Dom af Byfoged, Borgemestere og Raadmænd sammesteds den 10. Novembr. 1641 blev brændt. 10. Novbr.

Udt. af Acterne i D. Grönlund, Efterr. om de i Ribe Bye for Hexerie forfulgte Mnsker. S. 170—216.

[8657.] Christen Skeel til Holbekgaard, hans Fundats paa 300 Rdlr., hvis Renter skulle tilfalde en Skolelærer i Wester-Wallöe i Herfögle Sogn. — *Wallöe*, den 14. November. 14. Novbr.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 346—347.

[8658.] Kong Christian IV. befaler Rentemesterne at skaffe Enkedronningen af Sverrig Foder til et Skjört og til en Tröie, om hun det begjerer. — *Af Lejren*, d. 17. Novbr. 17. Novbr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxv. (med Facsimile).

[8659.] Kong Christian IV.s Forordning om Salthandelen i Spanien, i Anledning af den med dette Rige sluttede Convention (jfr. Nr. 8533). — *Feltleiger til Fulszbuttel*, den 17. Novembris. 17. Novbr.

Særskilt trykt, 4 Blade.

[8660.] Kong Christian IV.s Skrivelse til den tydske Keiser, hvori han beder denne at opfylde de af den franske Gesandt d'Avaux fremsatte Fordringer med Hensyn til Enkehertuginden af Savoyens Titel og den kongelige spanske Fuldmagt, for at ikke den hele Fredsunderhandling skulde gaae overstyr. — *Läger vor Fülsbutteln*, den 19. Novemb. (Tydsk.) 19. Novbr.

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 307—308.

[8661.] Keiser Ferdinand III.s Resolution ("decretum reiectorium") paa Kongen af Danmarks og Hertugen af Holstens Andragender (ved Dr. Bidenbach og Johann Lewe) i Anledning af deres Stridigheder med Hamborg om Afskaffelsen af den Glückstadske Told og om Hamborgs Privilegier paa Elben, samt Rettighed til at lægge Tönder ud, ligesom ogsaa Stadens Rettighed til Session og Votum paa Rigsdagene, og endvidere angaaende Sagen om Pinneberg mellem Kongen og Hertugen. — *Wien*, den 2. Decemb. (Tydsk.) 22. Novbr.

Apologia Hamburgens. 1641. fol. Nij—Niiij. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 727—729.

[8662.] Christiani IV., Daniæ regis, ad legatum regis Galliæ, Claudium de Mesmes, literæ datæ, per quas expromittit, imperatorem Germaniæ regemque Hispaniæ desiderata eius (de salvis conductibus ducissæ Sabaudiæ tradendis et legatis plenipotentiariis a rege Hispaniarum denominandis) concessuros fore, quare ab eo contendit rex, ut ultimam præliminaribus manum addere velit. — *In Castris Fulsbutteliæ*, die 25. Novembris. 25. Novbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 761. Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 308—309 (med *Tydsk* Oversættelse). J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 331—335.

[8663.] Extract af en Kongelig og fyrstelig Erklæring til de slesvig-holstenske Stænder i Anledning af deres Andragende om Haandhævelse af Sportel-Taxten (jvfr. 27. Novbr.

1641. 27. Novbr. Nr. 8638), hvorved gjöres opmærksom paa, at der stedse henligge en stor Mængde Domme, Resolutioner o. s. v. uindlöste i Cancellierne. — *Feldlager zu Vulsbüttel*, den 27. Novembris. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Hj.

29. Novbr. [8664.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Ægteskab mellem adelig Qvinde og ufri Mand, om fremmede Adelsmænd, som nedsætte sig i Riget, om frit Jordegods, der er kommen i ufri Mands Hænder, om Begravelse af uægte Börn, om Præsters Ægteskab med besovede Qvinder, samt om Öxenhandelen. — *Felt-Leger til Fulszböttel*, den 29. Novembris.

Særskilt trykt, 3 Blade.

3. Decbr. [8665.] General LINNARDT TORSTENSONS Skrivelse til Hertug Frederik, Erkebiskop af Bremen, hvori Generalen undskylder sig i Anledning af nogle af hans Tropper i Stifterne Bremen og Verden begangne Excesser, og sender Hertugen en af ham samme Dag til Tropperne udstedt Parolbefaling (ligeledes aftrykt) om at afholde sig fra sligt Uvæsen. — *Haupt-Quartir Bergen*, den 3. Dec. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 898–899.

8. Decbr. [8666.] DE SLESVIG-HOLSTENSKE STÆNDERS Forslag (i Anledning af den kongelige og fyrstelige Erklæring af 27. Novbr., jvfr. Nr. 8663), angaaende Publication af Quartal-Rettens Kjendelser, samt om Indlösningen af Domme, Resolutioner etc. mod Gebyr. — *Kiel auff dem Landtage*, den 8. Decemb. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Hj.

13. Decbr. [8667.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Mandat for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten om Indbetaling af den til Fortsættelse af Defensions-Værket og Betaling af Officererne bevilgede Skat. — Den 13. Decembr. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 606—609.

14. Decbr. [8668.] Trolddomssag mod ANNA THOMASDATTER i Ribe, som den 14. Decembr. 1641 blev brændt ifölge samme Dag fældet endelig Dom.

Udt. af Acterne i D. Grönlund, Efterr. om de i Ribe Bye for Hexerie forfulgte Mnsker. S. 216—228.

15. Decbr. [8669.] Præliminaria pacis universalis constituendæ, per mediationem Daniæ regis inter IMPERATOREM et GALLIÆ HISPANIÆQUE REGES composita, ita ut Monasterium et Osnabrugam in Westphalia d. 25. Martii 1642 utrinque conveniendum esset; præterea destinatur, ut commutatio salvorum conductuum Hamburgi per ministros regis Daniæ fiat, et ut huius tractationis autographum, data singulis legatis copia authentica, apud regem Daniæ deponatur. (Documentum a legato imperiali CONRADO A LUTZOW publicatum). — *Hamburgi*, die 15/25. Decembris.

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 311–312. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. VI.) P. Spec. (II.) I. Contin. I. Abth. S. 399–400. *Fransk:* J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 231–232. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 759—760.

15. Decbr. [8670.] Præliminaria pacis Westphalicæ inter IMPERATOREM et REGNA SVECIÆ ATQUE HISPANIÆ, per mediationem regis Danorum constituta. (Exemplar a legato imperiali CONRADO A LUTZOW publicatum). — *Hamburgi*, die 15/25. Decembris.

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 312—314. (med det af den svesske Gesandt Johan Adler Salvius paa *Tydsk* udstedte Exemplar). J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. VI.) P. spec. (II.) I. Contin. I. Abth. S. 400—401. *Fransk:* J. du Mont, Corps. dipl. T. VI. P. I. p. 232—233.

[8671.] Den franske Gesandt CLAUDIUS D'MESMES Greve D'AVAUX's skriftlige Samtykke til Præliminarierne mellem Frankrig, Keiseren og Sverrig. — *Hamburg*, den 15/25. Decembr. (Tydsk.) 1641. 15. Decbr.

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 314.

[8672.] Uddag af Acterne i en Trolddomssag paa Godset Röst i Angel mod ELLEN LASSEN af Tostrupholz, der endte 18. Decbr. med hendes Domfældelse til Baal og Brand. 18. Decbr.

N. Falck, Staatsb. Mag. 4. B. S. 188—492.

[8673.] Legati Gallici CLAUDII DE MESMES literæ ad Christianum IV. regem datæ, per quas significat, se expromissione regis fretum tractatui præliminari consensisse. — *Hamburgi*, prima Januar. 1642. 22. Decbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 761. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 335—336.

[8674.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Keiseren, hvori han paa ny beder denne om at give efter med Hensyn til den franske Gesandts Fordring om Hertuginden af Sovoiens Titel. — *Glücksburg*, den 24. Decembris. (Tydsk.) 24. Decbr.

Londorpius suppl. et contin. 4. Th. S. 310.

[8675.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Dronning Christina af Sverrig om hendes Moder Enkedronningens Ophold i Danmark, om Forhandlinger med Churfyrsten af Brandenborg om at lade hende opholde sig i hans Lande, om hendes Ret til at forblive i Nydelsen af sit Livgeding, m. v. — *Glycksborg*, den 25. December. 25. Decbr.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 100—105.

[8676.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, at der ikke maa sees gjennem Fingre med dem, som skulle underkaste sig Kirkebod. — *Glücksburg*, am 31. Decembris. (Tydsk.) 31. Decbr.

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 322—323.

[8677.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling (til Viborg Capitel?) at tillægge de tvende Hospitalspræster i Wore og Gislum "nogen Tillæg af Hospitalets Indkomster". — Uden Dag.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 384.

[8678.] Memorial af Kong CHRISTIAN IV.s GESANDTER, overgivet paa Rigsdagen i Regensburg, hvori de foreslaae at söge en Afgjörelse af Churfyrsten af Pfalz's Sag, da en almindelig Fred forinden ikke lettelig vil kunne komme istand. (Italiensk Overs.)

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. I. p. 531—533.

1642.

1642.

[8679.] JOHAN BRAEM, kongelig Factor, hans Fundats paa en Capital af 2000 Rdl. in Specie til Understöttelse for Enker efter Præster ved St. Petri tydske Kirke i Kjöbenhavn. — *Copenhagen*, den 1sten Januarii. (Tydsk.) 1. Januar.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 160—164.

[8680.] Kong CHRISTIAN IV.s Constitution om en bedre Administration af Justitien i Söndre-Ditmarsken. — *Glücksburg*, am 5ten Januarii. (Tydsk.) 5. Januar.

Corp. constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 711—727.

1642. 12. Januar. [8681.] M. Christen Hansen, Superintendent over Vindelboe Stift, M. Niels Andersen, Sognepræst til Vor Frue Kirke i Aalborg, Borgemesterne og Raadmænd sammesteds, samt adskillige Borgere og Indvaanere i Vor Frue Sogn der i Byen sælge og afhænde til Jens Höeg til Wang et Capel ved Vor Frue Kirke til en Arve-Begravelse for ham og Arvinger til evig Tid for 350 Slettedaler, hvorhos Kirkens Formyndere skulde sörge for dets Vedligeholdelse, hvortil Jens Höeg endvidere havde givet 150 Slettedaler. — *Aalborg*, den 12te Januarii.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 56–58.

13. Januar. [8682.] Kong Christian IV. forlanger af Rentemesteren Jörgen Wind Erklæring om, "hvad Kronen kunde have deraf, om Lehnsmændenes Heste en Tid lang bleve afskaffede". — *Christianspris*, den 13. Jan.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxvi.

14. Januar. [8683.] Kongen af Danmarks Gesandters og de Churfyrstelige Deputeredes Skrivelse til den engelske Gesandt angaaende den Pfalziske Sag. — *Vienna*, li 14/24. Gennaro. (Italiensk Overs.)

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. II. p. 381—383. (I en anden Udgave, Casale 1648, er dette Brev dateret li 1/14. Gennaro, hvilket maa være urigtigt, da her ny og gammel Stiil ikke correspondere).

c. 15. Jan. [8684.] Ridefoged til Sæbyegaard Söfren Nielsen Böghs Fundats paa 100 Rdl. in Specie, hvis Renter aarlig skulde uddeles til fattige Huusarme i Viborg. — *Wiborg* Snapsting.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 252—253.

18. Januar. [8685.] Kong Christian IV. meddeler Rentemesterne forskjellige Bemærkninger med Hensyn til Statsregnskabets Affattelse. — *Christianspris*, den 18de Jan.

Brudst. i R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxiv.

19. Januar. [8686.] Skrivelse fra Prælater og Ridderskab i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten til Kongen og Hertugen, hvorved de i Anledning af Resolutionen af 28. Aug. 1641 (jvfr. Nr. 8636) bede dem at haandhæve deres Privilegium, at Præfecturer og höie Embeder i Hertugdömmerne alene skulle besættes med Indfödte af Adel. — *Kiel*, den 19. Jan. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Hiij—Kij.

21. Januar. [8687.] Kong Christian IV.s Svar til Prælater og Ridderskab i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten (jvfr. Nr. 8686), hvori han afviser deres især mod Hertugen rettede Klager over Besættelsen af Amtmandsposter med Fremmede af Adel. — *Christian Pries*, am 21. Januarii. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Kij—Kiiij.

21. Januar. [8688.] Christen Skeels til Holbekgaard Gavebrev paa 10 Tdr. Korn aarlig til Præsten i Holbek, og Renterne af 200 Rdl. til Skolemesteren i Holbek, af 100 Rdl. til Skolemesteren i Udbye, og af 466 Rdl. til Fattige i Holbek og Udbye Sogne i Rougsöe Herred. — *Holbekgaard*, den 21. Januarii.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 434—436.

22. Januar. [8689.] Ferdinandi III. imperatoris ad Christianum IV. regem datæ literæ, in quibus refert, salvum conductum a se editum esse pro ducissa Sabaudiæ cum eo titulo, quem Galli postulaverant; simulque ratificat, quæ Hamburgi præliminariter constituta sunt, regemque, ut in studio pacis promovendæ permaneat, amice compellat. — *Viennæ*, 1. Februarii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 768—769. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 337—341.

[8690.] Notarial-Instrument over en Declaration af Cantsler D. **Dieterich Reinking**, hvorved han erklærer en af ham 1619 udgiven Afhandling de regimine seculari et ecclesiastica for et ufuldkomment Ungdomsarbeide, og at nogle heri forekommende Yttringer angaaende Hamborgs Afhængighed af Kongen af Danmark og det holstenske Huus, hvilke i det udgivne Skrift "Apologia Hamburgensis" vare fremdragne, ere aldeles ugrundede. — *Vörde*, den 26. Januarii. (Tydsk.) 1642. 26. Januar.

Remonstration wider die Hamburgische Apologey. 1642. Beyl. fol. Eiij—Fij.

[8691.] Replik af **Prælater og Ridderskab i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten** til Kong Christian IV. (jvfr. Nr. 8687), hvori de yderligere söge at begrunde deres Ret til udelukkende at ansættes i Præfecturer og höiere Embeder. — *Kiehl*, den 27. Januarii. (Tydsk.) 27. Januar.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Lj—Liiij. (Dette Doc. blev henliggende hos Landsyndicus Krauthoff paa Grund af dennes pludselige Arrestation).

[8692.] Hertug **Frederik** befaler Borgemestere og Raad i Kiel at belægge Lic. Christoff Krauthoff med Arrest og overlevere ham til Hertugens medfölgende Fodermarsk. — *Schlosz Gottorff*, den 28. Januarii. (Tydsk.) 28. Januar.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Mj.

[8693.] Hertug **Frederik** bebreider Prælater og Ridderskab i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten den af dem indbragte Besværing over Besættelsen af Amtmandsposter som et usömmeligt og fornærmeligt Skrift og befaler dem alvorlig at forebringe deres Andragender med mere Beskedenhed og Respect. — *Schlosz Gottorff*, den 28. Januarii. (Tydsk.) 28. Januar.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Mj—Mij.

[8694.] **Christoffer Steensen** til Grimstedgaard sælger sin Broder Vincents Steensen til Steensgaard tre Gaarde og Gods paa Hou i Snöde Sogn, Langelands Nörreherred. — *Grimstedgaard*, den 1. Februar. 1. Febr.

Uddr. i Aktst. etc. udgivne af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 51.

[8695.] Instrument, udfærdiget af Sebastian Schneider, Notarius publicus, efter Requisition af den slesvig-holstenske Landsyndicus Lic. **Christoph Krauthoff**, over hvad der var foregaaet ved dennes Arrestation i Kiel den 29. Jan., hans Bortförelse til Gottorff og Behandling i Fængslet paa Slottet, samt Besörgelsen af et ham af Krauthoff i Fængslet overleveret Brev til Landraad og Landdags-Director Hinrich Rantzow til Schmol. — D. 1. Februarii. (Tydsk.) 1. Febr.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Mij—Nj.

[8696.] Den kongelige Landraad **Kay von Ahlefeld** tilkjendegiver Landsyndicus Lic. Christoph Krauthoffs Hustru sin Beklagelse over, at hendes Ægtefælle har maattet undgjælde for den af Prælater og Ridderskab indgivne Deduction, som af Hertugen er bleven unaadig modtagen; han har bedet Casper von Buchwolt og andre, der have bivaanet Landdagen, at reise til Gottorff og söge Krauthoffs Befrielse af Fængslet. — *Fulsbüttel*, den 1. Februarii. (Tydsk.) 1. Febr.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Nj.

[8697.] Det **slesvig-holstenske Ridderskabs** Skrivelse til Hertug Frederik, hvori det beklager den Unaade, hvormed han har modtaget det indgivne Skrift om Besættelsen af Amtmandsposterne, og beder, at Landsyndicus Lic. Christophorus Krauthoff, der har conciperet post 1. Febr.

1612. post 1. Febr. det efter Prælaters og Ridderskabs Befaling og under deres Ansvar, maa sættes paa fri Fod. (Conciperet af Key Sehestedt). — Udateret. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Nj—Niij. (Notarial-Copie, dat. Chilonii in Holsatia, den 10. Febr. 1612).

post 1. Febr. [8698.] Landsyndicus Lic. Christoph Krauthoff beder Hertug Frederik om Befrielse fra sit Fængsel, da han ved de Skrifter, han for Ridder- og Landskab har forfattet, aldrig har tænkt paa at fornærme Hertugen; tillige lover han under sit Syndicat ikke ved noget Landdags-Skrift at give Hertugen Anledning til Vrede. — Udateret. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Niij. (Efter en af K. selv efter Hukommelsen forfattet Copie).

3. Febr. [8699.] Kong Christian IV. tilskriver Rentemester Jörgen Wind om Tilveiebringelsen af Midler til at sætte Rigernes Finantser paa en fast Fod. — *Glücksborg*, d. 3. Februar.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxvi—xxvii.

4. Febr. [8700.] Hertug Frederiks Resolution, hvorved de tidligere 3 Herreds-Ting for Pellworms, Edoms og Beltrings Herreder afskaffes, hvorimod Afholdelsen af eet paa Pellworm bestemmes; tillige befales, at Indvaanerne i Pellworm Sogn og paa Halligerne skulle lade deres Contracter, Obligationer og lignende Documenter forfatte, underskrive og protocollere af Landskriveren. — *Gottorff*, den 4ten Febr. (Tydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 1. B. S. 557 558. (Brudstykke af et vidtlöftigere Document, der har indeholdt Resolution paa flere af Stalleren forelagte Punkter).

17. Febr. [8701.] Kong Christian IV. forlanger af Rentemester Jörgen Wind Opgivelse af begge Rigernes Indtægt og Designation over Udgifterne til Besoldning, Kost og Klæder til Prindsen og Kongens andre Börn, Rigernes og Hoffets Embedsmænd og Betjente, samt om Udgifterne for Flaaden, Hofholdningen m. v. — *Rendsborg*, d. 17. Februar.

Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxvii – xxxiv.

1. Martii. [8702.] Borgemester i Nachschou Niels Nielsens Panteobligation paa 100 Slettedaler, som resterede af de Gaver, hans Hustru Kiersten Hammers og hans Stifsön Otte Hammer havde betænkt Kirken, Skolebörn og de Fattige i Nakskov med. — *Nachschou*, den 1ste Martii.

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 127—128.

14. Martii. [8703.] Det slesvigske Domcapitels Befaling til dets Undergivne i Eckenisz, at de aarlig skulde betale Kirken i Borne 3 Skilling Lybsk af hver Mark Guld, afdrage den resterende Skolelön og underholde Sogneskolen ligesom andre Sognefolk. — *Flensburg*, d. 14. Martii. (Tydsk.)

Udt. i E. J. de Westphalen, monum. ined. T. IV. col. 3202.

20. Martii. [8704.] Kong Christian IV. forlanger, at Residenten Peder Wibe skal fordre en bestemt Erklæring, om den svenske Regjering vil udbetale Enkedronningen hendes Deputat, hvis hun tog til sin Söster i Brunsvig. — *Frederichsborg*, den 20. Martii.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 105—106.

20 Martii. [8705.] Keiser Ferdinand III.s Diplom til Hertug Joachim Ernst af Holsten (Sönderborg) og hans Brödre og Fættere af den Sönderborgske Linie, hvorved Keiser Maximilian II.s Exspectancebrev til Kong Frederik II. af Danmark og Hertugerne Adolf og Hans af den Gottorpske Linie paa Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst af 4. Nov. 1570 exten-

deres til Hertugerne af den Sönderborgske Linie, enhver Andens Ret ubeskaaren. (Jvfr. Nr. 8248). — *Wien*, der ersten Monats-Tag Aprilis. (Tydsk.) 1642. 22. Martii.

Gründliche Informatio Juris et Facti. 1668. S. 125—128. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 690—692 (uden Sted og Dag). J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 79—80. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 247.

[8706.] Kong Christian IV.s udelukkende Privilegium for Peder Tygessenn som Badskjer i Hilleröd. — *Friderichsborg Slott*, denn 29. Martz. 29. Martii.

J. D. Herholdt, Archiv for Lægevidenskabens Hist. 1. H. S. 171.

[8707.] Kong Christian IV. underretter Rentemester Jörgen Wind om, at Folkene paa Frederiksborg havde eet Aars Lön tilgode, hvilket endelig maatte betales dem enten heelt eller halvt. — *Fridrichsborg*, d. 30. Martii. 30. Martii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxv.

[8708.] Kong Christian IV. tillader Johan Adam Berg, Inspector ved Frederiksborg Slot, at lade trykke en af ham forfattet Beskrivelse af dette Slot, samt giver ham Eneret i 10 Aar til at forhandle den. — *Schlosz Friderichsburg*, den 31. Martij. (Tydsk.) 31. Martii.

J. A. Berg, Beschr. des Hauses Friederichsburg. fol. Bj.

[8709.] Birrite Rosenspar, sal. Corfits Rudts til Sandholt, hendes Fundats paa 500 Rdlr., hvis Renter skulde gives Sognepræsten i Lyndelse og Wester-Hæsinge Sogne for at holde en Ugeprædiken hver Onsdag i Lyndelse Kirke. — *Sandholt*, dend 1. April. 1. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 140—142.

[8710.] Grev Christian von Pentz, Amtmand i Steinburg og Söndre-Ditmarsken, stadfæster efter Kongens Befaling og i hans Navn Taxten for den Braunsbüttelske Færge. — *Glückstadt*, den 10. April. (Tydsk.) 10. Aprilis.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 938—910.

[8711.] Kong Christian IV.s Skrivelse til det danske Rigsraad, hvori Kongen forestiller Rigsraadet Sverrigs formeentlige Planer til Pommerns Erhvervelse, samt hvor farligt det vilde blive for Danmark, hvis disse Planer skulde lykkes, idet han tilskynder Rigsraadet at overveie de Forholdsregler, som under daværende farlige Omstændigheder kunde være at anbefale. — 15de April. 15. Aprilis.

G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 135—136.

[8712.] Kaldsbrev for Augustinus Hansen, som Sognepræst for Skjelskör, udstedt af Anders Morthensen, Albert Andersen, Niels Nielsen, Jens Christophersen, Raadmænd, og Nichel Pedersen, kongl. Byfoged i Skjelskör, efter den forrige Sognepræst M. Niels Willadsöns Död. — *Skielskiör Kirke*, den 17. Aprill. 17. Aprilis.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 555—556.

[8713.] Roskilde Capitels Indlæg for Kongen og Rigsraadet paa Herredagen imod Mogens Pax til Thorup, Befalingsmand paa Holbeck Slot, paa Roskilde Dom-Skoles Vegne, angaaende Udlevering af en af Mogens Pax indfriet Obligation paa 1000 Rdlr. in Specie. — *Roskilde Cappittels Huus*, d. 18. Aprilis. 18. Aprilis.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. 3. H. S. 128—130.

[8714.] Hertug Frederik fritager Hospitalet i Husum for en Afgift af 4 Rigsdaler af hver Demath Land af 18 Demath Land i Padelecker Kog, som hörte til Hospitalet, og 19. Aprilis.

1642. paalægger det kun Dige-Ægter, forsaavidt de kunde foretages uden Skade for Markarbeidet. —
19. Aprilis. *Schlosse Gottorff*, den 19. Ap. (Tydsk.)

C. U. Beccau, Gesch. Husums. S. 336—337.

22. Aprilis. [8715.] Kong Christian IV. befaler Residenten i Stockholm Peder Wibe at fordre Enkedronningens Sölvtöi udleveret. — *Köbenhaffuens Slott*, den 22. Aprilis.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 107.

22. Aprilis. [8716.] Kong Christian IV.s aabne Brev, hvorved det befales det unge Mandskab i Agershus Lehn at samles paa et af Statholderen Christopher Urne bestemt Sted, og der at inddeles i Compagnier, for siden til visse Tider at öves i Vaaben; tillige bestemmes, at ingen, för han er 25 Aar gammel, maa fritages for denne Mönstring. — *Kjöbenhavn Slot*, den 22de April.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 427—428.

22. Aprilis [8717.] Kong Christian IV.s Rescript til Statholderen i Norge Christopher Urne, angaaende Forhöielse i den Landeiendommene i Norge paalagte Contribution til Landeværnets Officerers Underholdning. — *Kjöbenhavn Slot*, den 22de Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 428—429.

22. Aprilis. [8718.] Kong Christian IV.s Forordning angaaende Forhöielsen af Landeværnsskatten i Norge, og dens Indbetaling til de kongelige Commissarier Henrich Thott og Steen Willemsen. — *Kjöbenhavn Slot*, den 22de Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 429—430.

22. Aprilis. [8719.] Kong Christian IV.s Rescript til Statholderen i Norge Christopher Urne, at lade aarligen den til det norske Landeværn bestemte tredie Part af Commissarii-Tolden levere til Steen Willumsen til Tuse. — *Kjöbenhavn Slot*, den 22de Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 430.

29. Aprilis. [8720.] Kong Christian IV.s Brev, hvorved Conrectoren, der bliver at ansætte ved Ribe Dom-Skole, "indtil noget andet falder, hvormed han beqvemmelig kunde aflægges", tilstaaes Kost udi Communitetet og ialt 100 Rigsdaler aarlig i Penge fra forskjellige Kirker, fornemmelig i Warsyssel og i Harsyssel. — *Kiöbenhavn Slot*, d. 29. Aprilis.

P. Terpager, Ripæ Cimbr. p. 495.

29. Aprilis. [8721.] Kong Christian IV.s Confirmation paa det Jens Höeg til Wang givne Skjöde paa et Begravelses-Capel ved Vor Frue Kirke i Aalborg den 12. Januar 1642 (jvfr. Nr. 8681). — *Kiöbenhavn Slott*, den 29. April.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 56—58.

30. Aprilis. [8722.] Kong Christian IV. tilskriver Residenten Peder Wibe, at det er forgjæves for ham at mægle Giftermaal imellem Prinds Frederik og den svenske Dronning, da Prindsen allerede er forlovet med en tydsk Prindsesse; han önsker, at "de gode Herrer i Sverrig" ville beqvemme sig til at give Enkedronningen, hvad de bör at give hende. — *Kiöbenhaffuen Slott*, den 30. April.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 108.

30. Aprilis. [8723.] Kong Christian IV. overlader ved Mageskifte til Otto Thott af Næs endeel Krongods i Skaane, Færs Herred, Söfde og Ilstorps Sogne. — *Köpenhamn*, den 30. April. (Svensk Overs.)

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 119—120.

4. Maji. [8724.] Ridderskabet bevilger Kong Christian IV. for deres Personer til Kjöbenhavns Befæstning en Afgift af $^1/_2$ Rigsort af hver Tönde Hartkorn og 1 Rdl. af hvert 100 Rdl.,

de over deres bortskyldige Gjæld have paa Rente, at erlægge til förstkommende Juul. — Den 4de Mai. 1642. 4. Maji.

G. F. Lassen, Kbhvns Befæstnings Hist. S. 136.

[8725.] Hertug Frederiks Mandat til Indbyggerne i Eidersted, Everschop og Utholm om under Livsstraf at aflevere alle Davidjoriske Skrifter, som de vare i Besiddelse af. — *Gottorff*, den 4ten May. (Tydsk.) 4. Maji.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 265—266.

[8726.] Kong Christian IV. forbyder Bönderne inden en Afstand af 3 Miil fra Christiansand at drive Handel imod denne Kjöbstads Privilegier m. m. — *Kiöbenhavn Slot*, den 6. May. 6. Maji.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 779—780.

[8727.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe om Fredsunderhandlingerne med Keiseren; angaaende Enkedronningen erklærer Kongen at have i Sinde at indrömme hende et Huus paa Landet og et aarligt Deputat. — *Kjöben. Slot*, den 7. May. 7. Maji.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 109—110.

[8728.] Det danske Rigsraads Betænkning over Rigets politiske Anliggender, især med Hensyn til Sverrig, i hvilken Betænkning Rigsraadet af forskjellige Grunde troer at burde fraraade Kongen at forsöge at virke directe imod Sverrigs Planer til at erhverve Pommern. — 7de Mai. 7. Maji.

G. L. Baden, Danmarks Hist. 4. D. S. 136—137.

[8729.] Kong Christian IV.s Befaling til Hofmester Henrich Rammel paa Soröe, at han skulde gjöre en Anordning om de Soröiske Professorers og Exercitiemesteres og deres Qvinders Gang og Pladser i Kirken. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 9. May. 9. Maji.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxvi.

[8730.] Kong Christian IV. forunder Ribe Bye endnu i 20 Aar at nyde alle de Bevillinger og Poster, som i Kongens aabne Brev af 12. Mai 1639 indeholdes, for den store Bekostnings Skyld, som der maatte gjöres for at rense Byens "River", som med Sand og Gruus var meget fordærvet, idet det navnlig var fundet nödvendigt at gjennemgrave "Holmen", som Strömmen löber omkring. — *Haffniæ*, denn 10. Maji. 10. Maji.

Terpager, Ripæ Cimbr. p. 681.

[8731.] Kong Christian IV.s Revers til Adelen i Danmark, at den Afgift til Kjöbenhavns Befæstning, som den har lovet at erlægge (jvfr. Nr. 8724), ikke skal være til Præjudice for dens Privilegier og Friheder. — *Kiöbenhavn*, den 17de Mai. 17. Maji.

G. F. Lassen, Kbhvns Befæstnings Hist. S. 137.

[8732.] Kong Christian IV. overlader ved Mageskifte til Axel Urup til Vapnö syv Gaarde i Skaane i Luggude Herred i Baarslöfs Sogn. — *Köpenhamn*, den 18. Maj. (Svensk Overs.) 18. Maji.

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 120—121.

[8733.] Legati Gallici Claudii de Mesmes ad Christianum IV., Daniæ regem, literæ datæ, per quas artes et dolos a legatis cæsareis in protracto per quinquennium componendorum pacis præliminarium negotio adhibitos exponit, seque proxime e Germania discessurum esse nunciat. — *Hamburgi*, die 30. Maji. 20. Maji.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 775—778. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 344—357.

1642. 23. Maji. [8734.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Hendrich Rammel angaaende Lönnen for Berideren og Antagelsen af en Fægtemester Hans Vilhelm fra Strasburg for Soröe Academie. — *Frederichsb.*, den 23. May.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXVIII.

23. Maji. [8735.] Prinds CHRISTIAN V. tilkjendegiver Statholderen i Kjöbenhavn Corfitz Ulfeld det önskelige i, at Kyndiges Mening hörtes om det Befæstningsværk, Kongen havde afstukket uden om Byen (d. e. Kjöbenhavn). — *Nyekiöbing*, den 23. May.

E. Pontoppidan, orig. Hafn. S. 247—248.

24. Maji. [8736.] Kong CHRISTIAN IV. tillader de tydske Borgere i Helsingör at benytte sig af den tydske Præst ved Börnedaab, Brudevielse, Sygebesög og Begravelse, imod at de först belönne den danske Præst, ligesaa fuldt som om han havde forrettet Tjenesten. — *Kiöbenhavn Slot*, den 24. May.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 138—139.

24. Maji. [8737.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Lehnsmand Otte Marsvin paa Dronningborg Slot, at han skulde bortfæste en Mölle, som en vederhæftig Mand i Randers vilde opbygge ved Hospitalet i Randers, til denne Mand og hans Arvinger, imod at denne skulde paatage sig at opbygge og vedligeholde Möllen og svare samme Skyld og Landgilde, som der gaaer af Oust Mölle; men have Tömmer for Betaling til Möllens Opbyggelse og Vedligeholdelse af Kongens Skove, og Frihed for at betale Indfæstning. — *Kiöbenhavn Slot*, den 24de Maii.

S. A. Stadfeldt, Beskr. over Randers. S. 412—413.

28. Maji. [8738.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Hendrich Rammel, at han skulde sælge nogle af Residentserne ved Soröe, og anvende de derfor indkomne Penge til Opbygningen af andre beqvemmere. — *Hafn.*, den 28. May.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXVII.

28. Maji. [8739.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Jörgen Seefeld og Niels Trolle, at de skulde begive sig til Persborg ved Soröe for at undersöge, om denne Landsbye uden altfor stor Skade for Bönderne kunde henflyttes til Soröe. — *Hafn.*, den 28. May.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXVII.

30. Maji. [8740.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling, at der maa oprettes et Bryggerlaug i Ribe, dog saa at Bryggerne ei maae udsælge i Kander eller Potter, men alene i Læster, hele og halve Tönder. — *Kiöbenhavn*, d. 30. Maji.

P. Terpager, Ripæ Cimbr. p. 669.

30. Maji. [8741.] Kong CHRISTIAN IV. indbyder Fru Birgitte Thott til Tyrebygaard, afgangne Otto Göes Efterleverske, til sin Datter Fröken Christines Bryllup den 6. Novbr. förstkommende med Hannibal Sehested, Statholder i Norge. — *Kiöbenhavn Slot*, den 30. Maji.

T. de Hofman, Efterretn. om danske Adelsmænd. I. D. S. 144—145.

3. Junii. [8742.] PAULUS FRAMBOTTUS ad Jacobum Lindenovium, toparcham in Hundslund, de libro quodam Onuphrii Panuinii edendo scribit. [Literæ ab Oct. Ferrario nomine Frambotti conceptæ]. — *Patauij*, a die XIII. Junij.

O. Ferrarii prolus. et epistolæ. p. 347—350.

7. Junii. [8743.] Dronning CHRISTINAS af Sverrig (Formynderregjeringens) Skrivelse til Kong Christian IV., angaaende Enkedronningen af Sverrig; den svenske Regjering vil söge

at formaae Churfyrsten af Brandenborg til at modtage hende. — *Stockholm Slott,* den 7. Juny. (Svensk.) 1642. 7. Junii.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 112—118.

[8744.] Kong Christian IV.s Forordning om Bryllupper hos Adelen, Geistligheden, Borgerne og Bönderne. — *Renszborghuusz Slot,* den 16. Junij. 16. Junii.

Særskilt trykt, 2 Blade.

[8745.] Kong Christian IV.s Rescript til Kjöbenhavns Universitet, at tvende Disciple af Hillerödt Latinskole aarligen skulde tillægges fri Kost paa Communitetet, strax efterat de havde deponeret. — *Reensborrigs-Huus Slott,* den 16. Junii. 16. Junii.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 172. F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. 1. H. Bil. S. x—xi.

[8746.] Kong Christian IV.s Privilegium for Lütkenburg Bye angaaende Afholdelsen af et Heste- og Qvægmarked. — *Rendesburg,* den 20. Junii. (Tydsk.) 20. Junii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1254.

[8747.] Kong Christian IV.s Patent for Holsten, at Indqvarteringsfrihed ikke befriede Nogen fra at modtage Personer af det kongelige Fölge. — *Schlosz Glücksburg,* den 29. Junii. (Tydsk. 29. Junii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 1535.

[8748.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe angaaende den svenske Enkedronning, som han mener at kunne placeres bedst hos Sösteren i Skeening; iövrigt troer han ikke, at hun kan vente noget til sin Underholdning af den svenske Regjering. — *Glyckxborg,* den 2. Julii. 2. Julii.

Skand. Litterat. Selsk. Skr. 1811. S. 111—112.

[8749.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Residenten i Stockholm Peder Wibe sin Misfornöielse med den svenske Regjerings Skrivelse (jvf. Nr. 8743) angaaende Enkedronningen af Sverrig; Kongen erklærer at ville underholde hende, "indtil Gud i Himlen derpaa vil gjöre Forandring". — *Glyckxborg,* den 6te Julii. 6. Julii.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 119—120.

[8750.] Kong Christian IV.s Rescript, hvorved paalægges et Krigsstyr af 2 Rdl. for hver Plov, hvilket for Flensborgs Vedkommende skulde svares saavel af Byen, som af Kirkernes og Hospitalets Undergivne, ialt af 352 Plove. — *Glucksburg,* d. 7. Jul. (Tydsk.) 7. Julii.

Extr. i J. H. a Seelen, Memorabil. Flensburg. p. 182—183.

[8751.] Superintendenten Dr. Morten Madtsöns Skrivelse til Borgemester og Raad i Aarhus angaaende en Bedrager, der ved at efterskrive hans Hustrues Navn havde tilvendt sig endeel Klæde, Silke og Flöiel. — *Aarhus,* d. 14. July. 14. Julii.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 94—95.

[8752.] Forskjellige Documenter angaaende Fængslingen af Rechart Hertzen i Aarhus, der beskyldtes for i Digt og Skrift at have forkleinet flere Borgeres Hustruers Ære, gode Navn og Rygte. — *Aarhus,* den 15., 16., 19. og 20. Julij. 15—20. Jul.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 96—102.

[8753.] Heinrich Rammel til Beckeschoff, Over-Hofmester ved Soröe Academie, hans Anordning om de soröiske Professorers, Exercitiemesteres og deres Koners Rang, og 18. Julii.

1642. 18. Julii. hvad Plads der kunde tilkomme dem i Sæde og Gang, saavel i Kirken som ved andre höitidelige Leiligheder. — *Soröe*, den 18. Julij. (Tydsk.)

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxvi—xxvii.

21. Julii. [8754.] Den danske Resident i Stockholm PEDER WIBES Svar paa det danske Rigsraads Vegne til det svenske Rigsraad paa de fra svensk Side förte Klager over de Danskes Fremgangsmaade med Sundtoldens Opkrævelse af svenske Skibe. — *Stockholm*, then 21. Julii. (Svensk.)

Manifest, förklarandes Orsakerne, som K. May. til Swerige beweekt haffwe at resolvera til Krijgs etc. 1644. fol. Liij—Mj. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 860—861.

26. Julii. [8755.] Lehnsmanden OTTE MARSVIN tillader Mogens Nielsön, Tolder og Raadmand i Randers, at anlægge en Mölle ved Hospitalet i Randers, overeensstemmende med Kong Christian IV.s Befaling af 24. Mai 1642. (Jvfr. Nr. 8737). — *Dronningborg Slot*, den 26. Julii.

S. A. Stadfeldt, Beskr. over Randers. S. 412—413.

30. Julii. [8756.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Lehnsmanden Erik Grubbe, at han har tilladt nogle Borgere i Aarhuus, der agte at anlægge et Seildugsvæverie, dertil at benytte det gamle bygfældige Steenhuus i Bispegaarden. — *Haffn.*, 30. Julij.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 103.

31. Julii. [8757.] Kong CHRISTIAN IV.s Confirmation paa den af Befalingsmanden paa Dronningborg Slot, Otte Marsvin til Dybeck, til Tolder Mogens Nielsön i Randers givne Tilladelse (jvf. Nr. 8755) til at opbygge en Mölle ved Hospitalet i Randers. — *Kiöbenhavn Slot*, den 31. Julii.

S. A. Stadfeldt, Beskr. over Randers. S. 413—414.

3. Augusti. [8758.] Kong CHRISTIAN IV.s Ordre til Hendrich Rammel, at han skulde ansætte Hans Vilhelmb fra Strassburg som Fægtemester ved Academiet med samme Lön, som den afgangne Fægtemester havde havt, og godtgjöre hans Reiseomkostninger. — *Hafniæ*, den 3. Augusti.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxviii.

7. Augusti. [8759.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe, hvor han tilkjendegiver denne, at han kunde meddele den svenske Regjering, at Kongen havde besluttet, hvis Regjeringen intet vil give, da selv at "föde Enkedronningen, indtil Veiret vender sig". — *Kiöbenhaffuen Slott*, den 7. Augusti.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 121—122.

7. Augusti. [8760.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Dronning Christina af Sverrig, at han har befalet sin Resident Peder Wibe at söge Audients hos hende, for at meddele hende, at Keiseren havde ratificeret, hvad der angaaende Fredstractaternes Præliminaria med den keiserlige Gesandt Lytzou i Hamborg var besluttet, og bede om hendes Samtykke til, at disse Ratificationer samt Leidebrevene maatte udvexles i Hamborg den 1. Decbr., saa at man derefter kunde skride til Hovedtractaten. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 7. Augusti.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Aa iiij.

13. Augusti. [8761.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript, hvorved Vicariatus corporis Christi i Aarhus Domcapitel tillægges Sognepræsten ved Domkirken sammesteds for bestandig. — *Glücksborg Slot*, d. 13. August.

F. Nannestad, Hilaria Aarhus. p. 130—131.

[8762.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til den svenske Gesandt Johan Salvius, hvem han underretter om, at Keiseren har ratificeret Overeenskomsten med den forrige keiserlige Gesandt Conrad von Lützow angaaende Præliminarierne, hvorfor han foreslaaer, at de desangaaende udfærdigede Instrumenta tilligemed Leidebrevene udvexles i Hamborg den 29. Aug. og at den 1. Decbr. ansættes til de egentlige Fredsunderhandlingers Begyndelse. — *Glückzburg*, den 13. Augusti. (Tydsk.) 1642. 13. Augusti.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Aaiiij—Bbj.

[8763.] CHRISTIANI IV. regis ad legatum Gallicum, Claudium de Mesmes, literæ datæ, per quas nunciat, legatum imperatoris, comitem de Auersberg, Hafniam venisse omniaque ea, quæ vigore transactionis Hamburgensis a parte imperatoris præstari oporteret, exceptis tantummodo iis, quæ a parte regis Hispaniarum præstanda essent, exhibuisse, quare ab eo petit, ut reditum in patriam differat, et extraditioni salvorum conductuum instrumentorumque cæterorum legatorum die 29. huius mensis, auspicationi autem tractatus principalis ipsis Calendis Decembribus proximis adsit. — *In Gluckstadia*, die 13/23. Augusti. 13. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 812—813. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 358—359.

[8764.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa en Supplication i Anledning af en Strid mellem Forstanderne for Kirkesognene i Flensborg om Uddeling af Legat-Penge, at denne Uddeling skal finde Sted uden Hensyn til Kirkesogne. — *Glücksburg*, d. 15. Aug. (Tydsk.) 15. Augusti.

G. Cläden, Monum. Flensb. 6. Stück. S. 803.

[8765.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Amtmanden i Flensborg Kay von Ahlefeldt, hvorved han underretter denne om den samme Dag afgivne kongelige Resolution om Uddelingen af Legatpenge i Flensborg uden Hensyn til Kirkesognene. — *Glücksburg*, 15. Aug. (Tydsk.) 15. Augusti.

G. Cläden, Monum. Flensb. 6. Stück. S. 803—804.

[8766.] Legati Gallici, CLAUDII DE MESMES, literæ ad Christianum IV., regem Daniæ, datæ, in quibus pollicetur, se, etsi suspicionem de malis artibus aulæ Wiennensis deponere non possit, iter tamen usque ad terminum a rege propositum suspensurum esse (cfr. Nr. 8763). — *Hamburgi*, 18/28. Augusti. 18. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 813—814. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 359—364.

[8767.] JOHANNIS SALVII, legati Svecici, ad Daniæ regem literæ datæ, per quas terminos et commutationi instrumentorum ac salvorum conductuum et tractatui principali a rege propositos (cfr. Nr. 8762) libenter probat, etsi instrumenta Hispanica adhuc desiderata intra tam paucas hebdomadas comparari posse vix credat. — *Hamburgi*, die 18. Augusti. 18. Augusti.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Bbj—Bbij. M. C. Londorpius, Acta pub. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 814. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 364—367.

[8768.] Trolddomssag mod MAREN JELLIS i Ribe, som af Nævninger svores Trolddom over, hvilken Ed bekræftedes ved Byetings Dom af 18. Aug. 1642. 18. Augusti.

Udt. af Acterne i D. Grönlund, Efterr. om de i Ribe Bye for Hexerie forfulgte Mnsker. S. 232—236.

1642. [8769.] Trolddomssag mod ANNA EBBIS i Ribe, som ved Byetingsdom af 19. Aug.
19. Augusti. 1642 frikjendtes.

Udt. af Acterne i D. Grönlund, Efterr. om de i Ribe Bye for Hexerie forfulgte Mnsker. S. 228—232.

20. Augusti. [8770.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Dronningen af Sverrig, hvori han foreslaaer den 2. Dec. St. vet. til Congressens Begyndelse. — *Schlosz Kopenhagen,* den 20. Augusti. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 814—815.

22. Augusti. [8771.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Hertugdömmerne, at ingen, som for Forbrydelsers Skyld vare forviste fra den fyrstelige Andeel, maatte finde Ophold i den kongelige. — *Glücksburg,* am 22. Aug. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 212.

22. Augusti. [8772.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning (for Holsten) angaaende Trolovelser, der vare indgaaede uden Iagttagelse af de foreskrevne Solenniteter. — *Glücksburg,* am 22. Augusti. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 384—385.

22. Augusti. [8773.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning (for Holsten), at Stuprator altid skulde ægte den af ham Besvangrede, naar de begge vare af simpel Stand og lige i Stand og Herkomst, især af Bondestanden, og han kunde bevises at have lovet hende Ægteskab. — *Glücksburg,* am 22. Aug. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 385—386.

22. Augusti. [8774.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Hertugdömmerne angaaende Kirkeværgernes (Kirch-Geschworne) Pligter. — *Glücksburg,* am 22. Aug. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 453—454.

22. Augusti. [8775.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, at herefter intet Liig maatte begraves i selve Staden eller Fæstningen Glückstadt, men paa den udenfor Staden anlagte Kirkegaard. — *Glücksburg,* am 22. Aug. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 70—71. Archiv für Staats- u. Kirchengesch. d. Herzogth. 4. B. S. 259—260.

23. Augusti. [8776.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver den svenske Gesandt Johan Salvius, at han paa Grund af de yttrede Betænkeligheder har udsat Terminen for Udvexlingen af Instrumenta og Salvi Conductus til 1. Decbr., hvorefter da en Termin for Underhandlingernes Begyndelse maatte fastsættes; han beder ham derfor at angive, hvad han endnu i denne Henseende maatte desiderere. — *Schlosz Glücksburg,* den 22. (23.?) Augusti. (Tydsk.)

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Bbij. (I Salvius's Svar af 30. Aug. angives Datum 23. Aug.).

23. Augusti. [8777.] CHRISTIANI IV., Daniæ regis, literæ ad Claudium de Mesmes, legatum Galliæ, datæ, per quas nunciat, terminos commutandis instrumentis savisque conductibus in Calendas Decembres productos esse, ab eoque petit ut significet, si quid adhuc tractatui principali inchoando impedimento sit. — *Ex arce Glücksburgi,* die 23. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 815. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 368—369.

23. Augusti. [8778.] Rector i Aalborg HANS EGIDISSENS Gavebrev til Vor Frue Kirke i Aalborg paa 100 Sldlr., hvis Renter skulde anvendes til Lön for en Person, som ugentlig skulde

læse Börnelærdom for Ungdommen, eller til anden deslige gudelig Brug. — *Aalborg*, den 23de Augusti. 1642. 23. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 52.

[8779.] Kong Christian IV.s Rescript, at fremmede Handlende i Meldorf ikke maatte falbyde deres Varer uden paa det ugentlige Marked om Fredagen. — *Glücksburg*, am 24. Augusti. (Tydsk.) 24. Augusti.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1394—1395.

[8780.] Kong Christian IV. forlanger af Rentemester Jörgen Wind en Designation paa det, som Prindsen har om Aaret af de Lehn, han haver i Falster og Lolland, samt af Renteriet. — *Glücksborg*, d. 25. August. 25. Augusti.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxv.

[8781.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe angaaende den svenske Enkedronning, om en af Wibe oversendt Model til en Mölle, om Keiserens Confirmation paa Lützows Tractater o. s. v. — *Glyckxborg*, den 28de Augusti. 28. Augusti.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 122—124.

[8782.] Claudii de Mesmes, legati Gallici, literæ ad Christianum IV., regem Daniæ, datæ, per quas Austriacorum tergiversationes carpens, terminum novum commutationi instrumentorum definitum probat, quanquam novas moras non potest non timere. (Cfr. Nr. 8777.) — *Hamburgi*, 30. Augusti./9. Septembr. 30. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 815—816. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 369—372.

[8783.] Johannis Salvii, legati Svecici, ad Christianum IV. regem literæ responsoriæ datæ (cfr. Nr. 8776), per quas, dilationem termini ad tractandum de pace destinati deplorans, propositionem regis accipit. — *Hamburgi*, die 30. Augusti. 30. Augusti.

Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Bbiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 816. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 372—375.

[8784.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe angaaende de Lützowske Traktater, Enkedronningen af Sverrig, o. s. v. — *Glyckxborg*, den 1. Septem. 1. Septbr.

Skand. Litterat. Selsk. Skr. 1811. S. 124—126.

[8785.] Kong Christian IV. befaler Johannes Burchardsen, Superintendent i Ribe, at tilholde Præsterne i Stiftet, i deres Bönner for Kongen og Prindsen ikke at nævne quartum og quintum, som kun skal iagttages i offentlige Documenter. — *Haderslevhuus*, den 2den September. 2. Septbr.

Frost, Efterr. om Ribe Domkirke etc. S. 44.

[8786.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe angaaende den svenske Enkedronnings Livgeding, i hvilken Henseende han melder at have raadet hende at være tilfreds med 26,000 Daler om Aaret. — *Hadersleffhus*, den 10. Septem. 10. Septbr.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 126—127.

[8787.] Den svenske Formynderregjerings Skrivelse til Kong Christian IV. i Anledning af en ved den danske Resident Peder Wibe indgiven Note om den svenske Enkedronnings Livgeding. — *Stockholm*, den 16. Sept. (Svensk.) 16. Septbr.

Brudst. i Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 128—132.

1642. [8788.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript angaaende Naadsensaar og afgaaede (eme-
22. Septbr. riti) Præsters Underholdning (i Hertugdömmerne). — *Hadersleben*, am 22. Sept. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 419.

23. Septbr. [8789.] PRÆLATER OG RIDDERSKAB I FYRSTENDÖMMERNE SLESVIG OG HOLSTEN tilkjendegive Lic. Christoph Krauthoff deres Beklagelse over, at han paa Grund af sin som Syndicus ydede Tjeneste havde paadraget sig Hertug Frederiks Unaade, saa at denne endog nogle Dage havde holdt ham arresteret, og give ham Vidnesbyrd som en redelig Hædersmand i deres Tjeneste. — *Kiel*, den 23. Septembris. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. bij—biij. Eiusdem Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Aij—Aiij.

23. Septbr. [8790.] PRÆLATER OG RIDDERSKAB I FYRSTENDÖMMERNE SLESVIG OG HOLSTEN give Hertug Frederik den Erklæring, at deres Landdags-Skrift om Embeders Collation til Indfödte af Adel (jvfr. Nr. 8686) ikke er forfattet animo iniuriandi, og bede ham at lade al Ugunst herfor imod dem fare. — *Kiel*, den 23. Septemb. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Niij—Oj.

24. Septbr. [8791.] Den SLESVIG-HOLSTENSKE LANDDAGS Petitions-Skrift til Kongen og Hertugen, hvori den gjentager sine tidligere Besværinger om Cancellie-Taxten, Licenterne og de höiere Embeders Besættelse med Fremmede. — *Kiel*, den 24. Septembris. (Tydsk.)

Extr. i C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Oiij.

24. Septbr. [8792.] Det SLESVIG-HOLSTENSKE RIDDERSKABS Fuldmagt til Kay Sehstet og Otte von Buchwolt at love Syndicus Lic. Christoph Krauthoff 3000 Rdlr. "zu Contestirung unsrer Condolentz seiner unsrent halben gehabten Vngelegenheit". — *Kiel*, den 24. Septembris. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Oiiij.

26. Septbr. [8793.] Contract, undertegnet af CORFITZ ULFELDT, hvorved hele Börsen for en Tid af 5 Aar bortleies til Jacob Madsen, Borgemester i Christianshavn, for 2000 Rdlr. aarligen. — *Kiöbenhavn*, den 26de September.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 51—52.

28. Septbr. [8794.] Kong CHRISTIAN IV.s Dom, hvorved den kongelige Resolution af 15. Aug. s. A. angaaende Uddeling af Legatpenge i Flensborg bekræftes, og Klagerne, Forstanderne for S. Mariæ Kirkesogn i Flensborg, personlig paalægges Sagens Omkostninger og en Mulct af 1000 Rdl. — *Hadersleben*, d. 28. Sept. (Tydsk.)

G. Cläden, Monum. Flensb. 6. Stück. S. 804—805.

21. Octobr. [8795.] Hertug FREDERIK tilkjendegiver Borgemestre og Raad i Slesvig, at Efterladenskaberne efter de i Byen justificerede Troldqvinder maae, med Fradrag af Omkostningerne ved deres Fængsel og Execution, udleveres til deres Venner. — *Schlosz Gottorf*, den 21. Octbr. (Tydsk.)

N. Falck, Staatsb. Mag. 10. B. S. 608.

26. Octobr. [8796.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution, meddeelt den svenske Resident Johan Strömfeldt, hvori Kongen erklærer ikke at kunne tilstaae Skibe fra Riga, Reval eller Narva nogen Lettelse i Sundtolden, formedelst det derved befrygtende Underslæb. — *Köpenhamn*, then 26. Octob. (Svensk Overs.)

Manifest, förklarandes Orsakerne som K. May. til Swerige beweckt hafwe at resolvera til Krijgs. 1644. fol. Mj—Mij. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin 1. Th.) S. 862.

[8797.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemesteren Jörgen Wind at tilkjendegive Erik Ottesen hans Misfornöielse over det lidet Arbeide, der udrettes med de mange for Haanden værende Folk (paa Holmen). — *Fredrichsborg*, d. 31. October. 1642. 31. Octobr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. Bilag. S. xxxv—xxxvi.

[8798.] DAARETTE JUULS, salig Jörgen Kaases til Medelgaard, Fundats paa 550 Sldlr., til Bedste for fattige Skolebörn og en Hörer i Grenaae Skole. — *Medelgaard,* den 1. Nov., som er alle Helgens Dag. 1. Novbr.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 209—211.

[8799.] Hertug FREDERIKS Resolution til Prælater og Ridderskab i Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten, at han paa Grund af deres indgivne Contestation (jvfr. Nr. 8790) vil lade al Ugunst fare, og at han vil bringe deres Andragende de collatione præfecturarum under Forhandling med Kongen; tillige tilsiger han Concipienten af deres saakaldte Salvations-Skrift Landsyndicus Krauthoff (jvfr. Nr. 8686) sin Naade. — *Schlosz Gottorff,* den 3. Novembr. (Tydsk.) 3. Novbr.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Oij. J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1011—1012.

[8800.] Trolddomssag mod NIELS HOLDENSEN i Ribe, der af Nævninger den 18. Juni 1642 blev oversvoren Kirkenævn, men siden den 12. Aug. frikjendt ved Byetings Dom, ligesom ogsaa den 10. Novembr. ved Herredagen, hvortil Lehnsmanden indstævnede Sagen. 10. Novbr.

Udt. af Acterne i D. Grönlund, Efterr. om de i Ribe Bye for Hexerie forfulgte Mnsker. S. 236—239.

[8801.] Det DANSKE RIGSRAADS Erklæring til den svenske Regjering i Anledning af dennes Klager over, at Sundtold kræves af den gjennem Sundet transporterede Munition, hvortil det danske Rigsraad erklærer at have Ret ifölge Afskeden paa Grændsemödet 1624. — *Köpenhampn,* then 25. Novemb. (Svensk Overs.) 25. Novbr.

Manifest, förklarandes Orsakerne, som K. May. til Swerige beweekt hafwe, at resolvera til Krijgs. 1644. fol. Mj. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 861—862.

[8802.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Wentzel Rotkirk, Lehnsmand paa Andtvorskov Slot, angaaende 50 Fjerdinger med Penge, som Kongen tilskikkede ham til videre Befordring til Hr. Mogens Kaas til Stövringe Gaard, Embedsmand paa Nyborg Slot. — *Fredericksborg Slott*, dend 2. Decembr. 2. Decbr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 462.

[8803.] Kong CHRISTIAN IV. svarer Hertugerne Frederik og Christian Ludvig af Brunsvig-Lyneborg, at han ikke kan hindre de Franskes (under Marschal Guebriant) Indqvartering i deres Lande. — *Kopenhagen*, den 7. Dec. (Tydsk.) 7. Decbr.

F. v. d. Decken, Herz. Georg v. Braunschw. 4. Th. S. 332—333.

[8804.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe, angaaende at levere Dronningen et Brev fra Enkedronningen hendes Moder, hvori hun forsvarer sig mod de hende af Cantsleren gjorte Bebreidelser, fordi hun bivaanede Kongens Döttres Bilager. — *Frederigs.*, den 10. Decem. 10. Decbr.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 133.

1642. 11. Decbr. [8805.] Kong Christian IV.s Skrivelse til den danske Resident i Stockholm, hvormed han (ved et eget Bud) sender ham (det tilbageblevne) Brev fra den svenske Enkedronning til Dronning Christina; dernæst befaler Kongen Wibe at söge at contraminere Strömfeldt, den svenske Resident i Kjöbenhavn, som med Hensyn til Toldanliggenderne meget bidrager til Spændingen mellem den danske og svenske Regjering. — *Kjöben. Slott*, den 11. Decem.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 134—135.

11. Decbr. [8806.] Mogens Kaas (Embedsmand paa Nyborg Slot) tilstaaer, at han ifölge kongelig Missive har modtaget 50 Fjerdinger med Penge, ham tilskikkede fra Antvorskov Slot, hvilke han strax igjen har forsendt til Henning Valkendorp paa Ottense Gaard tilligemed trende kongelige Missiver, samt en anden Skrivelse til Ditlouff Refvenklou paa Haderslouf-Huus. — *Nyeborgs Slott*, dend 11. Decembr.

P. Friis Edvarsen, Efterr. om Schielschiör. S. 462—463.

16. Decbr. [8807.] Kong Christian IV.s Intercessionsskrivelse til Dronning Christina i Sverrig for Universitetet i Wittenberg, at det maatte blive skaanet for al Overlast af de svenske Tropper. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 16. Decbr.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. 2. B. S. 32—34.

16. Decbr. [8808.] Kong Christian IV.s Befaling til Henrich Rammel angaaende Opförelsen af et Skillerum mellem de soröiske Professorers Dr. Kruchs og Mester Biörns Studerekammere, hvorom disse havde ligget i Trætte. — *Hafn.*, den 16. Decembr.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxviii—xxix.

16. Decbr. [8809.] Kong Christian IV.s Ordre til Rentemesterne om at udbetale Professor M. Staphan Hanssen ved Soröe Academie 150 Rdlr. til Papir til hans Udgave af Saxo Grammaticus. — *Hafniæ*, den 16. Decemb.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxix.

19. Decbr. [8810.] Kong Christian IV.s Befaling til Frederik Urne til Bregenthvet, Befalingsmand til Throndhjems Lehn og Jemteland, og Erik Bredahl, Superintendent i Throndhjems Stift, at oprette en ny Fundats for Throndhjems Hospital. — *Kjöbenhavn Slot*, den 19. Decembris.

Norske Stiftelser. 1. B. 1. H. S. 78.

22. Decbr. [8811.] Hertug Frederiks Resolution paa forskjellige af Borgemester og Raad i Tönning indgivne Andragender, bl. a. om Arrest i Skibssager, og om Overladelse af 11 Demath Land til Byens Udvidelse. — *Gottorff*, den 22sten December. (Tydsk.)

Brudst. i Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 31.

23. Decbr. [8812.] Kong Christian IV.s Befaling til Lehnsmanden Henrik Thot at lade Bergenhuus Slot reparere, og dertil af Lehnets Indkomster at anvende de efter Overslaget fornödne 1110 Rdlr. — *Kjöbenhavn*, 23. Decbr.

Norske Samlinger. 1852. 1. B. S. 624.

23. Decbr. [8813.] Isac Fökler, forhen Superintendent i Durlach, hans Afbigts-Skrivelse til Kong Christian IV., og Gjenkaldelse af de i hans Skrift "Sophronismus" indeholdte Vildfarelser. — *Flensburg*, den 23. Decemb. (Tydsk.)

Dän. Biblioth. 8. Stück. S. 493—496.

28. Decbr. [8814.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Wibe, hvori Kongen erklærer, at han ikke vil lade sig bevæge til at mægle ("tractere") en partikulær

Fred, da han för havde gjort sig Umage for at mægle en almindelig. — *Kjöben. Slott*, den 28. Dec. 1642. 28. Decbr.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1811. S. 135—136.

[8815.] Fortegnelse paa den Pension, Deputat og Besoldning, som af Rentekammeret aarlig bliver betalt til KONGENS HOFSTAT.

Danske Magazin. 5. B. S. 202—203.

1643.

1643.

[8816.] General-Superintendent STEPHAN KLOTZ's Skrivelse til Kong Christian IV, hvori han beretter Isaac Foeclers Beredvillighed til at gjenkalde de af ham i en Bog kaldet „Sophronismus" fremsatte Photinianske Vildfarelser. (Jvfr. N. 8813.) — *Flensburg*, den 8. Jan. (Tydsk.) 8. Januar.

Dän. Biblioth. 8. Stück. S. 496—498. E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 334—335.

[8817.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Hannibal Sehested og Cantsleren Jens Bjelche, om at lade dem, som vare pligtige at holde Gevær, bidrage til deres Indkjöb, som skulde gjöres igjennem Gabriel Marsilius. — *Kjöbenhavn Slot*, den 10de Januar. 10. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 430—431.

[8818.] Cardinal MAZARINIS Svar til den keiserlige Afsending Pater Georg von Eberstein, hvorved Skylden for Forhalingen af de under Kongen af Danmarks Mægling förte Fredsunderhandlinger tillægges Keiseren. — *Paris*, den 23. Jan. (Tydsk.) 13. Januar.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 820—821.

[8819.] Kong CHRISTIAN IV. fastsætter den fjortende Dag för Juul som Rentebetalings-Termin for Sjelland og Skaane. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 21. Januarii. 21. Januar.

Særskilt trykt, 2 Blade.

[8820.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution, hvorefter Isaac Föckler paa Grund af sine Photinianske Vildfarelser forvises Landet. — *Copenhagen*, den 21. Jan. (Tydsk.) 21. Januar.

Dän. Biblioth. 8. Stück. S. 493.

[8821.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Corfitz Ulfeldt, Statholder i Kjöbenhavn, om et Arbeide, der skulde udföres ved Lönporten, i Anledning af en borttagen Broe. — *Rosenborg*, den 28. Januar. 28. Januar.

E. Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 247.

[8822.] Lic. CHRISTOPH KRAUTHOFF beder Joachim Bruchtorff til Depenow om at sende sig den af ham til Cantsler Wiedersheim i Anledning af hans Datter Dorothea Pogwisch's Arvesag udstedte og indfriede Obligation, for at den i Cantslerens Nærværelse kunde gjennemskjæres; Cantsleren, som har erfaret, at Bruchtorffs Obligation i samme Anledning til Cantsler von Hatten for dennes Öine er bleven casseret, önsker af Grunde, som ikke kunne betroes Pennen, det samme med sin, og lover Krauthoff, hvis dette kan skee, at bringe hans Sager hos Hertugen i god Stand. — *Kyll*, den 28. Februarij (læs: Januarij). (Tydsk.) 28. Januar.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Diij—Diiij.

1643. 29. Januar. [8823.] JOACHIM BRUCHTORFF til Depenow sender Lic. Christoph Krauthoff den indfriede Obligation paa Hof-Cantsler Wiedersheim, som han havde forlangt (jvf. N. 8822), idet han bemærker, at hverken Hof-Cantsleren eller Land-Cantsleren (von Hatten) i hans andre Retssager havde viist sig som hans Venner. — *Depenouw*, den 29. Januarij. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Diiij—Ej.

31. Januar. [8824.] Ny "Instructie ende Ordonnantie der Commissarisen van de Zee-saken" udstedt af "MYNE HEEREN VAN DEN GERECHTE" I AMSTERDAM. (Art. 17—18 angaae Afgifter at svare af her lossende Skibe fra Norge, England, etc.) — 31. Januarij. (Hollandsk.)

Hand-Vesten, Privilegien etc. der Stad Amstelredam. S. 251—254.

Januario. [8825.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Wentzel Rotkirk, Lehnsmand paa Andtvorskov, at sende Kongen "Afrisningen af Kirken udi Corsöer, med en rigtig Fortegnelse paa, hvor meget Borgerskabet der sammesteds til den at forbedre og större at gjöre godvilligen vil contribuere", samt at give Betænkning, om der fandtes andet Middel til Udförelsen af denne Plan. — *Kiöbenhafn Slot*, den . . . Januarii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 399—400.

8. Febr. [8826.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Johan Bögvad, at han har fritaget den brandlidte Jens Gladssen i Törslöv i Abrahamstrup Lehn for et Aars Landgilde. — *Hafn.*, d. 8. Februar.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 155.

8. Febr. [8827.] Kong CHRISTIAN IV. forunder Arntt von der Kulau, Staldmester og Befalingsmand i Dallum Closter, alle de Privilegier og Friheder, som Adelen i Danmark haver og nyder. — *Hafn.*, 8. Febr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 156.

8. Febr. [8828.] Fröken ANNA SOPHIA VON BÜLOW's Beretning om Enkedronning Maria Eleonoras Flugt fra Sverrig, og om den danske Resident Peder Wibes Medvirken ved denne Leilighed. — *Hamburg*, den 8. Februar. (Tydsk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 21. D. S. 39—53.

9. Febr. [8829.] BIRGITTE LINDENOUS, sal. Hr. Otte Scheels til Bangsboe, Gavebrev paa 300 Rdlr., hvoraf Præsten paa Holmen (Hirtzholmen) skulde nyde Renten. — *Bangsboe*, den 9. Febr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 357—358.

9. Febr. [8830.] Hertug JOHAN CHRISTIANS Forordning, at ingen Bolig i Sönderborg, som ikke er meddeelt specielt Privilegium, skal være fritaget for ordinære eller extraordinære Afgifter. — *Sonderburgk*, den 9. February. (Tydsk.)

Corpus statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 192—193. (Overskriften har Datum: 3. Febr.)

16. Febr. [8831.] Bevilling, udstedt efter kongelig Befaling af Befalingsmanden paa Dronningborg Slot, OTTE MARSVIN til Dybeck, til Raadmand Mogens Nielsön i Randers, hvorved denne overdrages saameget af Randers Hospitals Jord, som en Mölle, han vilde bygge, kunde staae paa, imod at han deraf skulde svare $4^1/_2$ Rigsort i Jordskyld til Randers. — *Dronningborg Slot*, den 16de Februarii.

S. A. Stadfeldt, Beskr. over Randers. S. 414—415.

[8832.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til den franske Gesandt i Anledning af dennes nye Besværinger over de af Keiseren og Kongen af Spanien til Fredsunderhandlingerne udfærdigede Leidebreve, med Opfordring til ham snarest muligt at bestemme Dagen til Leidebrevenes Udvexling. — *Haffniæ*, den 18/28 Febr. (Tydsk.) 1643. 18. Febr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 822.

[8833.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning angaaende Appellation i criminelle Sager fra Magistraten i Glückstadt til Gouvernements-Retten sammesteds. — *Schlosse zu Copenhagen*, den 24. Febr. (Tydsk.) 24. Febr.

Corp. Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 21—22.

[8834.] Kong CHRISTIAN IV.s store Reces. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 27. Februarij. 27. Febr.

Trykt i Kiöbenhavn, 1643, 4to, og i J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love. 4. D. S. 349—510.

[8835.] Kong CHRISTIAN IV. tillader Indförsel af Tobak i Norge mod en Told af 2 Mark for hvert Pund. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 8. Martii. 8. Martii.

Forordninger efter Recessen 1643. fol. Aij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 780.

[8836.] Den keiserlige Gesandt GREVEN AF AUERSBERGS Bekjendtgjörelse, hvorved Dagen til Aabningen af den almindelige Freds-Congres under Kongen af Danmarks Mægling bestemmes til den 11. Julii. — *Hamburg*, den 2. Aprillis/23. Martij. (Tydsk.) 23. Martii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 822.

[8837.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Udförsel af Trælast fra Norge. — *Kiöbenhaffn*, den 9. Aprilis. 9. Aprilis.

Forordninger efter Recessen 1643. fol. Aij - Biij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 780—789.

[8838.] HANS JACOBSEN SCHÖRT beder, at Hofmesteren Corfitz Ulfeldt til Udgifterne ved det nye Værk uden Österport fra Castellet ved S. Anne-Broe til Kongens Have vil anvise ham 5542 Rdl., som han efter Modtagelsen af 21,500 Rdl. endnu har tilgode, og desuden 5000 Rdl. til Værkets Fortsættelse. — Udateret. ante 15. Apr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 138. (Vedföiet er Ulfeldts Anviisning, dat: 15. April 1643.)

[8839.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev, at han har seet sig nödsaget til at hindre al Tilförsel til Staden Hamborg, der ikke har villet give ham nogen Opreisning, for de ham siden Aaret 1630 flere Gange tilföiede Krænkelser. — *Glückstad*, den 15. April. (Tydsk.) 15. Aprilis.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 822—823.

[8840.] Litteræ CHRISTIANI FRISII, theol. lectoris, et JOHANNIS MEJERI, scholæ rectoris, ad capitulares datæ, quibus quatuor discipuli scholæ Ripensis "ad integram mensam", quinque vero "ad dimidiam" commendantur. — *Ripis*, die 19. April. 19. Aprilis.

P. Terpager, Rip. Cimbr. p. 534.

[8841.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden i Island Pros Mundt, at der ved Mageskifte maa overdrages en Trediedeel af Dyrhoele til Vigfus Gislason, mod at denne til Tyckvebæ Kloster udlægger ligesaa godt Gods i Guldbringe Syssel. — *Kiöbenhavn Slot*, den 23. Aprilis. 23. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 436—437.

1643. 26. Aprilis. [8842.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Henrich Rammel, at han maatte sælge Professorerne D. Henrich Ernst, D. Johannes Laurenbergius og D. Georg Krugk deres Residentser udenfor Soröe for en nedsat Betaling. — *Hafn.*, d. 26. April.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxix.

26. Aprilis. [8843.] Kong CHRISTIAN IV.s Told-Rulle for Danmark og Norge og underliggende Öer. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 26. April.

Forordninger efter Recessen 1643. fol. Biij—Biiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 790—792.

26. Aprilis. [8844.] Mag. PETREUS PETRI, Provst i Willands Herred og Præst i Aahuus, bestemmer, at han selv, saalænge han lever, vil disponere over Renten af de 200 Rdl. in Specie, som han for nogle Aar siden til Universitetet i Kjöbenhavn har legeret, og at der först efter hans Död skal forholdes efter Gavebrevets Indhold. — *Hafniæ*, die 26. Apr.

Hofman, Fundationer. T. I. S. 211—212.

27. Aprilis. [8845.] FRIDERICH REETZ til Tyggestrup, Befalingsmand paa Vordingborg Slot, forpligter sig at erlægge til den Hellig-Aands Hospital for Kjöbenhavn, "som og kaldes det Nye Vartov", Penge efter Capitels-Kiöb for 2 Pund Byg, som Kongetienden af 7 Gaarde i Odderup i Tyberg Herred beløb sig til; hvilke Gaarde Kongen havde tilladt ham at faae ved Mageskifte. — *Kiöbenhavn*, den 27. April.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 170—171.

28. Aprilis. [8846.] Kong CHRISTIAN IV.s Donationsbrev for Borgemester Matz Rasmusson i Warberg og efterfölgende Borgemestere sammesteds, at de maatte nyde Herligheden og Landgilden af en Gaard ved Warberg, som havde været Præstegaard for Träslöf Sogn. — *Haffniæ*, den 28. April. (Svensk Overs.)

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 122.

30. Aprilis. [8847.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til det romerske Riges samtlige Churfyrster til Forsvar for de af ham mod Staden Hamborg tagne Forholdsregler. — *Coppenhagen*, den 30. April. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 823—824.

30. Aprilis. [8848.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegier for den for nogen Tid siden funderede Kjöbstad Christiansand i Mandals Lehn. — *Kiöbenhavn Slot*, den 30. April.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 799—805.

1. Maji. [8849.] Anordning af BORGEMESTERE OG RAAD I HUSUM for denne Bye angaaende Værgemaal og Formynderskab. — *Husum*, den 1sten May. (Tydsk.)

Corp. Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 723—727.

7. Maji. [8850.] Kong CHRISTIAN IV. forordner, at enhver, som træffes med falske Certificatzer, skal have Skib og Gods forbrudt. — *Glücksborg Slot*, den 7. May.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Cj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 792—793.

7. Maji. [8851.] ERICH HÖG til Biörnsholm, hans Fundats paa 200 Rdl., hvis Rente aarlig skulde tildeles 2 fattige Skoleböron i Sæbye Skole. — *Aalborg*, d. 7. May.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 136—137.

9. Maji. [8852.] Brev udstedt af (OLUF DAAE til Holmegaard) som Værge for sin Broder Jörghen Daae til Borreby, hvorved han paa dennes Vegne giver Magleby Præst Hr. Lauritz

Ehrichsen en Grund i Magleby til derpaa at opbygge en Præstegaard, eftersom den gamle Præstegaard, som ligger i Schielschiör, deels er ubeleilig for Menigheden, deels meget forfalden. — *Borrebye*, dend 9. May. 1643. 9. Maji.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 510—511. cfr. S. 199.

[8853.] CHRISTIANI IV. regis nova statuta et leges academiæ Soranæ. — *In Regia Hafniensi*, die decima mensis Maji. 10. Maji.

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 353—371.

[8854.] Kaldsbrev for Stud. Theol. Christianus Steffensen som Præst i Atzbüll ifölge Menighedens Vocation, udstedt af FRIEDERICH VON ALEFELDT og HANSZ VON AHLEFELTT. — *Gravenstein*, am 11. May. (Tydsk.) 11. Maji.

O. H. Moller, Nachricht von dem Geschlecht derer von Ahlefeldt. S. 200—201.

[8855.] Kong LUDVIG XIV.s Ratification af de i Hamborg under dansk Mediation sluttede Præliminarier til en almindelig Fred. — *à Paris*, le 21. jour de Mai. (Fransk.) 11. Maji.

J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. 1. p. 233. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. VI.) P. spec. (II.) Contin. I. 1. Abth. S. 401—402.

[8856.] Fru METTE ROSENKRANDS, sal. Otte Brahes til Torbenfeldt, tilstaaer at være 3000 Rdl. skyldig til de Fattige i Roeskilde og forpligter sig og sine Arvinger, som Eiere af Torbenfeldt Gaard at forrente bemeldte Capital (bestaaende af 1660 Rdl. legeret af Fru Anne Rosenkrantz til Torbenfeldt, Albert Giöes Efterleverske, ved Fundats af 23. Juni 1593 og 1340 Rdl. resterende Renter). — *Torbenfeldt*, den 12te May. 12. Maji.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 239—243.

[8857.] Kong CHRISTIAN IV. overdrager ved Mageskifte til Henrik Ramel til Beckaskog, Hofmester ved Sorö Academie og Befalingsmand over Borlum Kloster, nogle af Kronens og Lunds Domkirkes Gaarde i Frosta Herred i Gudmundtorps, Hammarlunda og Harlösa Sogne, imod at han til Kronen og Domkirken afstaaer nogle Gaarde i Frosta Herred i Huer Sogn og i Bara Herred i Særslöf Sogn. — *Köpenhamn*, den 13. Maj. (Svensk Overs.) 13. Maji.

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 122—125.

[8858.] Kong CHRISTIAN IV.s Reglement angaaende Digevæsenet (Teich-Ordnung) i Söndre-Ditmarsken. — *Glüksburg*, am 18. Maji. (Tydsk.) 18. Maji.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 911—920.

[8859.] HAMBORGERNES Afbigtsskrivelse til Kongen af Danmark, med Tilbud at erlægge 100,000 Rigsdaler. (Tydsk.) ante 26. Maji.

Copia dessen Vertrags, welcher zwischen der K. May. zu Dennem. und Statt Hamburg im Jahre 1643 verglichen worden. 1643. fol. Aij—Aiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 828—829. L. Holberg, Danmarks Hist. 2 D. S. 768—770.

[8860.] Kong CHRISTIAN IV.s Forsoningsbrev, meddeelt Staden Hamborg paa Grund af den af Staden gjorte Afbigt. (Jvfr. Nr. 8859.) — *Hause Glücksburg*, am 26. May. (Tydsk.) 26. Maji.

Abdruck der das Recht der freien Städten Lübeck u. Hamb. auf Fortdauer des zollfreien Transit-Verkehrs betreffenden Urkunden. 1838. S. 111—112. Copia dessen Vertrags, welcher zwischen der K. May. z. Dennem. und Statt Hamb. im Jahre 1643 verglichen worden. 1643. fol. Aiij—Aiiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 829. (Paa de tvende sidste Steder er Datum ikke angivet.)

1643. 28. Maji. [8861.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning angaaende Ophævelsen af de för udstedte Forbud mod Hamborgernes Handel i Kongens Riger og Lande. — *Glücksborg Slot*, den 28. Maii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Cj—Cij. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 437—439.

30. Maji. [8862.] Den danske Resident TANCKE's Memoire til Generalstaterne angaaende Kongen af Danmarks Stridigheder med Staden Hamborg om Kongens Höihedsret over Staden og Elbströmmen. — (Overgivet "den dertighsten Mey".) (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 903—905. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 826—828.

31. Maji. [8863.] Superintendent M. JACOBUS FABRICIUS indhenter Betænkning hos Geistligheden i Husum, om hvorvidt en der boende Lafrensz Matthiszen, der har gjort sig skyldig i Ægteskabsbrud, men erholdt Tilgivelse af sin Hustru, der i flere Aar har tjent Hertuginden, og nu gaaer i Forbön for ham, kan fritages for Kirkebod ved Nedknælen for Alteret, mod at hans Bröde ikkun bliver revset fra Prædikestolen. — *Schleszwig*, ult. Maji. (Tydsk.)

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 501—502.

1. Junii. [8864.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Hanibal Sehested og Jens Bielke, hvorved han bifalder deres Forslag om Forlindring af Skydsfærden i Norge den gemene Mand til Bedste; tillige forlanger han deres Betænkning om et Andragende af Adelen i Norge, om visse og aarlige Kiöb paa al Last over Riget Norge at sætte, til Rostjenestens Befordring. — *Glücksborg Slot*, den 1. Junii.

Fordninger siden Recessen 1643. fol. Cij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 793.

1. Junii. [8865.] Forening mellem Kongens Secretær FRIDERICH GÜNTER og Forstanderne for St. Petri Kirke i Kjöbenhavn, ifölge hvilken Förstnævnte skjenker en Capital af 1000 Rdl., hvis Renter skulle anvendes til Lönning for en Skolelærer ved den tydske Skole, som nu skulde oprettes ved bemeldte Kirke. — *Copenhagen*, den 1sten Junii. (Tydsk.)

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 164—166.

3. Junii. [8866.] DET SVENSKE RIGSRAADS Skrivelse til det danske i Anledning af de svenske Handlendes Klager over de danske Toldopsynsmænds Chikaner mod svenske gjennem Öresund seilende Skibe. — *Stockholm*, den 3. Junij. (Svensk.)

Manifest, förklarandes Orsakerne som K. May. til Swerige beweckt hafwe at resolvera til Krijgs etc. 1644. fol. Mij—Miij. Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Kij—Kiiij. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 862—863.

3. Junii. [8867.] Kong CHRISTIAN IV.s Forbud mod Udförsel af Heste fra Fyen, Laaland og Falster, undtagen fra Assens, Faaborg. Nyborg, Gestör og Rödbye. — *Glücksborrig Slot*, den 3. Junii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ciij.

3. Junii. [8868.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, hvorved Tolden paa Heste, som föres fra en Provinds i Danmark til en anden, forhöies. — *Glücksborrig Slot*, den 3. Junij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ciij.

7. Junii. [8869.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Hannibal Sehested om Veienes Forbedring og Vedligeholdelse i Norge. — *Glücksborg Slot*, den 7. Junii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ciiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 794.

[8870.] Superintendent M. JACOBUS FABRICIUS tilkjendegiver Petrus Danckwerts, Johannes Cröchelius og Joachimus Wiechman, Præst og Diaconer i Husum, at Hertugen har resolveret, at den i Ægteskabsbrud skyldige Lafrens (Matthisen) i Husum maa forskaanes for Kirkebod ved at knæle for Alteret, men at hans Bröde skal kundgjöres fra Prædikestolen, dog uden Fölger for Fremtiden mod Hensyn til Kirke-Disciplinen. — *Schleszwig*, den 10. Junii. (Tydsk.) 1643. 10. Junii.

J. M. Krafft, zweifaches Jubel-Gedächtnis. S. 502—503.

[8871.] Kong CHRISTIAN IV.s Intercessionsskrivelse til Dronning Christina af Sverrig for Universitetet i Wittenberg, som i Krigstiden allerede havde lidt stor Skade, at det, tilligemed Byen og Universitetets Landgodser maatte blive forskaanet saavidt muligt af de svenske Generaler. — *Glycksborg*, 14. Juny. 14. Junii.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1811. I. B. S. 30—31.

[8872.] DET DANSKE RIGSRAADS Svar til det svenske, hvori vises det ubegrundede i de svenske Handlendes Klager over det danske Toldvæsen i Öresund, da den mod svenske Skibe brugte Fremgangsmaade var begrundet i det af flere blandt dem udviste Bedragerie, hvorfor Beviis findes i de hos Admiralitetet beroende Acter. — *Köpenhambn*, den 1. Julij. (Svensk Overs.) 1. Julii.

Manifest, förklarandes Orsakerne, som K. May. til Swerige beweekt hafwe at resolvera til Krijgs etc. 1644. fol. Miiij—Nj. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 863—864.

[8873.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Hertugdömmerne, at de, som vare dömte skyldige in puncto desertionis malitiosæ, havde at flye Landet. — *Hause Glücksburg*, den 1. Julii. (Tydsk.) 1. Julii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 572.

[8874.] GENERALSTATERNES Svar til de Hamborgske Gesandter, angaaende de nu bilagte Stridigheder mellem Hamborg og Danmark, og deres Opfordring til Generalstaterne at deeltage i Forhandlingerne med Danmark om Oprettetsen af en Traktat, især vedkommende Seilads og Handel paa Elben. — *In dem Haage*, den dritten Jul. (Tydsk.) 3. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 829—830. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 908.

[8875.] Den kongelige Cantsler DETLOF REVENTLOWS Skrivelse ved Oversendelsen af den Grevelig Schauenburgske Ratification af det Flensborger Forlig (1641), med Oplysninger om det Schauenburgske Archiv. — *Hadersleben*, am 9. Julii. (Tydsk.) 9. Julii.

J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 502—503.

[8876.] Hertug FREDERIKS Confirmation paa den overfor under Nr. 8849 anförte Anordning for Byen Husum angaaende Formynderskab. — *Schlosz Gottorff*, den 10. Julii. (Tydsk.) 10. Julii.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 722—727.

[8877.] Fornyelse paa 5 Aar af den i Mai Maaned udlöbne UNION MELLEM HERTUGDÖMMERNE SLESVIG OG HOLSTEN OG KONGERIGET DANMARK, med 4 Tillægs-Artikler. — *Colding*, den 11. July. (Tydsk.) 11. Julii.

Udt. i N. Falck, Staatsb. Mag. 9. B. S. 514.

1643. 11. Julii. [8878.] Kong Christian IV.s Benaadning for Raadmændene i Kolding at være frie for Indqvartering af Ryttere og Soldater, men derimod at herbergere Adel og Uadel. — *Haderslevhuus*, den 14de Julii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 191.

30. Julii. [8879.] Præsten Hans Rasmussen Færöes Qvittering for modtagne 100 Rdl. in Specie til Færöe-Skole, Halvdelen foræret af Kongen og Halvdelen af Niels Trolle til Trolleholm, Vice-Admiral og Befalingsmand paa Roeskilde-Gaard, og Forpligtelse paa egne og Arvingers Vegne at svare Skolen deraf aarligen 6 Rigsdalers Rente, ("med mindre forbemeldte Capital af Törken, det Gud naadeligen afvende, eller andre Sörövere mig fjendtlig bliver berövet.") — *Thorshavn paa Færöe*, d. 30. July.

N. C. Öst, Archiv for Psychologie, Historie etc. 13. B. S. 112-113.

10. Augusti. [8880.] Kong Christian IV.s Brev til Henrich Rammel med Soröe Academies Statuter og Privilegier (jvf. Nr. 8853), samt Befaling at han skulde lade Academiet inaugurere og have flittigt Tilsyn med, at Statuterne og Privilegierne overholdtes. — *Hafn.*, den 10. Aug.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fred. III. Aktst. S. xxx.

12. Augusti. [8881.] Kong Christian IV.s Brev til Lehnsmanden Jost Fredrik v. Pappenheim, at han skal lade M. Marcus Christensen Humbletius, Sognepræst i Karleby paa Falster, reise til Glückstad, hvorfra han skal afgaae som Præst med Gesandterne, der skulle sendes til Osnabrück. — 12. Aug.

Udt. i J. Barfod, den falst. Geistligheds Personalhist. 1. D. S. 161.

12. Augusti. [8882.] Kong Christian IV. befaler Christian Bylow som Værge for Christian, Alexander, Eiler og Sivert Grubbe, at overvære et Skrifte, som Fru Lene Rud, afgangne Jörgen Grubbes til Tostrup, agtede at holde med sine Börn. — *Kjöb.*, den 12te August.

Udt. i Vedel Simonsen, Efterr. om de danske Ruder. 2. H. S. 218.

12. Augusti. [8883.] Indberetning af den til Revision af Landsmatriklen for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten nedsatte Commission, Caspar og Otto von Buchwaldt, Christian og Dettleff Rantzau, Hinricus von Hatten, Joachimus Pistorius, Reimarus Dorn, J. A. Kiehlmann og Ericus Moritz, angaaende Hindringerne for Udförelsen af deres Hværv, og Forslag til disses Bortrydning. — *Kiel*, den 12ten August. (Tydsk.)

Kieler Blätter. 5. B. 1816. S. 279—280.

14. Augusti. [8884.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks aabne Brev til Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, at den til Lands-Matriklens Revision nedsatte Commission er indkaldt paa ny til Kiel den 11. Octobr. for at fuldföre deres Hværv. — *Schlosz Gottorff*, den 14ten Aug. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 610-613.

19. Augusti. [8885.] Det svenske Rigsraads Svar til det danske (jvnf. Nr. 8872), hvori det i tildeels skarpe Udtryk viser det utilstrækkelige i det af det danske Rigsraad förte Forsvar for Fremgangsmaaden mod de svenske Handelsskibe i Öresund, og anker over, at den fremdeles vedbliver dermed. — *Stockholm*, then 19. Augusti. (Svensk.)

Manifest, förklarandes Orsakerne, som K. May. til Swerige beweekt hafwe, at resolvera til Krijgs etc. 1644. fol. Nj—Niiij. Wäl grundat Swar på thet Danske Manifest. 1644. fol. Kiiij—Liij. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 864—866.

[8886.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Hanibal Sehested, at der ikke maa leveres Brændeved til de kongelige Skibe i de norske Havne, förend den dem medgivne Fetalje er medgaaet. — *Glücksborg Slot*, den 24. Augusti. 1643. 24. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ciiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 794—795.

[8887.] Kong CHRISTIAN IV. lægger Pascheburg under Raadets Jurisdiction i Itzehoe, mod at det skulde svare de hidtil deraf gaaende aarlige Afgifter. — *Hause Glücksburg*, am 24. Aug. (Tydsk.) 24. Augusti.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 424 - 425.

[8888.] Kong CHRISTIAN IV. stadfæster et ved Grev Christian von Pentz og Dr. Reimarus Dohrn som kongelige Commissarier d. 29. Juli oprettet Forlig mellem Besidderne af de bedre og ringere Landeiendomme i Syd-Ditmarsken angaaende Fordelingen af de Landet paahvilende Skatter og Afgifter. — *Hause Glücksburg*, den 26sten August. (Tydsk.) 26. Augusti.

N. Falck, Staatsb. Mag. 10. B. S. 288 – 290.

[8889.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til en Lehnsmand, at lade et medfölgende aabent Brev angaaende en almindelig Skat og Landhjælp (den saakaldte Unionsskat) læse og forkynde for Bönderne og Almuen i Lehnet, og derpaa selv i egen Person at lade lægge og skrive dem for samme Skat efter Enhvers Formue; samt at tilstille Övrigheden i Lehnets Kjöbstæder Kongens aabne Breve i samme Anledning; og endelig at han skal indkræve bemeldte Skatter, der saavidt mueligt skulle betales i Rigsdaler in Specie, og levere dem, i det seneste til St. Martini, til Niels Trolle til Troldholm, Befalingsmand i Roskilde. — *Glykstad*, den 30. August. 30. Augusti.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 463—465.

[8890.] GENERALSTATERNES Instruction for Commissærerne "in 't Vlye ende inde Sont", angaaende Tilsyn med Skibe, som fare paa eller komme fra Östen eller Norge. — *'s Graven-Hage*, den eersten September. (Hollandsk.) 1. Septbr.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. I. D. col. 886—887.

[8891.] AXELL ARNNFELDT tilstaaer paa Kongens Vegne at have modtaget af Christen Karlsen, Borgemester i Aars, 457 Rigsdaler, som er den Aars Bye paabudne Union-Skat for dette Aar. — *Stiernholm*, den 4. Septembris. 4. Septbr.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 105.

[8892.] Kong CHRISTIAN IV. paalægger Corfitz Ulfeldt at have Opsigt med Grev Waldemar Christian, medens denne paa sin Reise til Moskov opholdt sig i Kjöbenhavn. — *Glücksborg*, 12te September. 12. Septbr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 148.

[8893.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling, at der maatte afholdes to Heste- og Qvæg-Markeder aarlig og en Torvedag ugentlig i Bramstedt. — *Glücksburg*, den 14ten Sept. (Tydsk.) 14. Septbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1358—1359.

[8894.] Kong CHRISTIAN IV.s Told-Rulle over endeel Varer, som i Rullen af 26. April 1643 ikke ere anförte. — *Glücksburg Slot*, den 18. Sept. 18. Septbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Dj – Diij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 795 – 799.

1643. 28. Septbr. [8895.] Acta et sententia EPISCOPORUM ET THEOLOGORUM in causa Georgii Laurentii Frisii, Pastoris Sevelensis, falsæ doctrinæ criminis accusati. — *Hafniæ*, d. 28. Septembris. (Latin og Dansk.)

Dän. Bibliothek. 2. Stück. S. 209—243. E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 338—352.

29. Septbr. [8896.] HOLGER ROSENKRANTZ til Glimminge, Befalingsmand paa Hammershuus, og hans Husfrue Fru KAREN KRABBES Fundats paa 1000 Rdl. til 6 Huusarme i Spiellerup Sogn, for hvilke de love at lade opföre en passende Bolig enten i Spiellerup eller i Wemmeltofte Bye. — *Wemmeltofte*, St. Michels Dag.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 404—406.

1. Octobr. [8897.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Landdags-Proposition, angaaende General-Superintendenternes Klage over Adelens Undladelse at betale dem det anordnede Visitations-Gebyr. — *Kiel*, 1sten Octobr. (Tydsk.)

Extr. i Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 613—614.

10. Octobr. [8898.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution, at det tilkom Magistraten i Glückstadt at beskikke Byskriveren semmesteds. — *Glücksburg*, am 10. Octobr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 20—21.

10. Octobr. [8899.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Patent for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten angaaende den af Landdagen i Kiel til Landets Defension bevilgede Skat. — *Schlos Glücksburg*, den 10ten Oct. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 614—618.

14. Octobr. [8900.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Constitution for Conventualinderne i Preetz angaaende Oprettelse af Testamenter. — *Glücksburg*, den 14ten Octobris. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 618—620. (Denne Constit. er kun væsentlig forskjellig fra den under Nr. 8633 meddeelte deri, at den er udstedt under Kongens Navn og Segl, hvorimod hiin under Hertugens.)

18. Octobr. [8901.] Indberetning og Forslag af de til Revision af Lands-Martriklen for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten forordnede KONGELIGE OG FYRSTELIGE COMMISSARIER. — *Kiel*, den 18ten Octobris. (Tydsk.)

Kieler Blätter. 3. B. 1816. S. 281—295. Extract i J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 516.

19. Octobr. [8902.] Den til Revision af Landsmatriklen for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten nedsatte COMMISSION indsender forskjellige Supplicationer fra Communer og enkelte Undersaatter om Nedsættelse af det dem paahvilende Plovtal. — *Kiel*, den 19ten October. (Tydsk.)

Kieler Blätter. 3. B. 1816. S. 296—297.

21. Octobr. [8903.] DET DANSKE RIGSRAADS Svar til det svenske (jvnf. Nr. 8885), hvori det yderligere söger at afvise Klagerne over det danske Toldvæsen i Sundet. — *Odense*, den 24. Octob.

Kongl. May. udi Dannem. etc. Manifest. 1644. fol. Ciiij—Dij. *Svensk:* Manifest, förklarandes Orsakerne, som K. May. til Swerige beweekt hafwe at resolvera til Krijgs etc. 1644. fol. Niiij—Oij (med Datum 26. Octobr.) *Tydsk:* Königl. Maj. zu Dennem. etc. Manifest. 1644. fol. Cij—Ciiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 844—846 og S. 866—868 (paa sidste Sted med Dat.: 26. Oct.)

[8904.] Kong Christian IV. bevilger, at Lyngby (ɔ: Lumby) Sogn ved Odense, naar Sognepræsten Ole Andersen ved Döden afgaaer, skal lægges til Prof. eloquentiæ ved Gymnasiet i Odense M. Jörgen Bertelsens Bestilling og til samme Profession være perpetueret, samt at Kronens Anpart af samme Sogns Tiende i lige Maade skulde tilhöre samme Profession imod den aarlige Afgifts Erlæggelse. — 24. Octob. 1643. 24. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 32—33.

[8905.] Kong Christian IV.s Rescript til Hannibal Sehested, at han paa Undersaatternes Supplication har bevilget, at der af alle Slags Korn ikke skal tages höiere Told, end der gaves, förend den i nærværende Aar udgangne Told-Rulle udgik. — *Vor Gaard udi Odense*, den 25. October. 25. Octobr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Fij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 805—806.

[8906.] Jörgen Krag til Endrupholm, Befalingsmand paa Dueholms Kloster, hans Gavebrev paa 100 Rdl. in Specie, til Nykjöbing Skole paa Mors, hvoraf de 2 Hörere aarligen skulde nyde Renten. — *Wiborg*, den 25de October. 25. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 95—96.

[8907.] Kong Christian IV.s Rescript, at alle Kjöbmænd og de kongelige Betjente, der dreve borgerlig Næring, i Glückstad, skulde være Magistratens Jurisdiction undergivne. — *Hadersleben*, den 30. Octobr. (Tydsk.) 30. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 22—23.

[8908.] Ny Fundats for Throndhjems Hospital, udstedt ifölge Kongens Befaling af 19. Decbr. 1642 af Frederik Urne til Bregenthvet, Befalingsmand over Throndhjems Lehn og Jemteland, og Erik Bredahl, Superintendent i Throndhjems Stift. — *Throndhjem*, den 6. November. 6. Novbr.

Norske Stiftelser. I. B. 1. H. S. 78—87.

[8909.] Det Keiserlige Rigs-Hof-Raads Conclusum, hvorved Keiseren tilraades at opretholde sit Decret af 26. Apr. 1641, angaaende Hamborgs Votum og Session paa Rigsdagene, imod de danske Gesandters Indsigelser. — Den 18. Novembr. (Tydsk.) 8. Novbr.

Doc. publ. die Immedietät der Stadt Hamb. betr. 1665. p. 27—34. P. A. Oldenburger, Limnæus enucleatus. P. II. Addit. p. 233—235. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. XIII.) P. Spec. (IX.) IV. Contin. 1. Th. S. 1139—1142.

[8910.] Betænkning af de Svenske Stænders Udvalg, hvorved det, paa Regjeringens Beretning om de mangehaande Besværinger over de Danske, erkjender, at der er skjellig Grund til at begynde Krig med Danmark, men overlader Dronningen at bestemme det beleilige Tidspunkt, idet man gjör opmærksom paa det önskelige i, at det udskydes til Tilendebringelsen af Krigen i Tydskland. — *Stockholm*, den 16. Novemb. (Svensk.) 16. Novbr.

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. 2. D. S. 1018—1022.

[8911.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Lehnsmanden paa Riberhuus, at han har bevilget Borgemestre og Raad i Ribe at have Respit med Byens resterende Skatter til Philippi Jacobi Dag förstkommende. — *Hadersleffhus slott*, den 24. Nouembris. 24. Novbr.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 5. Saml. 1836. S. 67.

[8912.] Kong Christian IV.s Ordre til Henning Walkendorff og hans Fætter Knud Ulfeldt at handle med Jörgen Kaas om Kjöbet af Östergaard og tilliggende Gods (for Uldrich Chr. Gyldenlöve). — *Ottense Gaard*, 28. Nov. 28. Novbr.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 156. (Efter en af Henning Walkendorff bekræftet Copie.)

1643. 28. Novbr. [8913.] Contract, hvorved Jörgen Kaas til Östergaard sælger Östergaard i Fyen med tilliggende Gods til Henning Walkendorf til Glorup, Befalingsmand paa Odensegaard, og Knud Ulfeld Jacobsen til Hellerup, Befalingsmand over Giedske Lehn, Kongens Befuldmægtigede paa Uldrich Christian Gyldenlöve til Ulriksholm hans Vegne, under Vilkaar, at han foruden en bestemt Kjöbesum erholder Lister Lehn i Norge i Forlehning. — *Uldriksholm*, den 28. Novembris.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 155—156.

1. Decbr. [8914.] Den svenske Cantsler Axel Oxenstjernas Skrivelse til sin Sön (Johann) angaaende de politiske Underhandlinger i Tydskland; Cantsleren befaler ham at blive i Münden indtil de Franskes Ankomst og ikke at bryde med Frankrig for det Förste, hverken for Keiserens eller Danmarks Skyld. — Den 1. Decembr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 877—878.

1. Decbr. [8915.] Prof. Christen Sörensen Longbergs (Longomontanus) Fundats paa 300 gode Daler in Specie, hvoraf en Discipel i Lemvig Skole skulde nyde Renten i 3 Aar, og siden i 2 Aar efterat han er afgangen til Universitetet. — *Kiöbenhavn*, den 1ste Dec.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 71—72.

1. Decbr. [8916.] Revers af Rector og Professores ved Kjöbenhavns Universitet til Professor M. Christen Sörensen Longberg for et af ham stiftet Legat paa 300 Rdlr. in Specie til Bedste for en Person af Lemvig Skole. — *Kiöbenhavn*, den 1ste December.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 72—73.

5. Decbr. [8917.] Den tydske Keisers Erklæring til de danske Gesandter, hvorved deres Andragende om Forandring af det keiserlige Decret af 26. April 1641 om Staden Hamborgs Rettighed til Session og Votum paa Rigsdagene som fri Rigsstad, afvises. — Den 15. Decembris. (Tydsk.)

Doc. publ. die Immedietät der Stadt Hamb. betr. 1665. p. 35—36. P. A. Oldenburger, Limnæus enucleatus. P. II. Addit. p. 235. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 1103. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. XIII.) P. Spec. (IX.) IV. Contin. I. Th. p. 1142.

18. Decbr. [8918.] Kong Christian IV. befaler Erich Grubbe til Thielle, Befalingsmand paa Aarhus Gaard, at lade det gevorbne Krigsfolk, der har været indqvarteret i Lehnet, og som nu skal marschere, gjöre Afregning med Borgerskabet. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 18. Decembr.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 108.

20. Decbr. [8919.] Den svenske Formynderregjerings Instruction for Louis de Geer paa hans Sendelse til General-Staterne i de forenede Nederlande og Prindsen af Oranien for at söge at opnaae offentlig eller hemmelig Understöttelse i Krigen med Danmark, eller hvis dette ikke lykkes, hemmelig söge at erholde udrustede Krigsskibe tilhjælp hos Private; tillige skal han leilighedsviis udforske Stemningen i England og Skotland. — *Stockholm*, den 20. Decembris. (Tydsk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 13. D. S. 259—270.

21. Decbr. [8920.] Kong Christian IV. befaler Statholderen i Norge, Hannibal Seehsted, hvem han havde meddeelt Tilladelse til en Reise til Danmark, at forblive paa sin Post, paa Grund af det i Holsten skete Indfald. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 21. December.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Fij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 806. Udt. i L. Holberg, Dannemarks Hist. 2. D. S. 849—850.

[8921.] Kong Christian IV. befaler Residenten i Stockholm Peder Wibe, at erkyndige sig hos den svenske Dronning om Aarsagerne til Torstensons Indfald i Danmark, og hvis det var efter Regjeringens Befaling, da at tage sin Afsked og vende hjem til Danmark. — *Friderichsborg*, then 24. Decemb. (Svensk Overs.) 1643. 24. Decbr.

Manifest förklarandes Orsakerne, som K. May. til Swerige beweekt hafwe at resolvera til Krijgs etc. 1644. fol. Oij—Oiij. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 868.

[8922.] Kong Christian IV. befaler sin Resident i Holland at aflevere et Brev til Generalstaterne, hvorved han notificerer General Torstensohns Indfald i Slesvig og Holsten, og angiver, hvorledes han skal undskylde muelige Klager navnlig over Skibes Arrestation i Öresund. — *Friedrichs-Burg*, den 25. Decembris. (Tydsk.) 25. Decbr.

Copia zweyer Schreiben des Königs in Dennem. etc. 1644. fol. 2. (hvor Datum ved en Trykfeil er angivet 25. Novbr.) Kurtze Erklärung ob dieser newe Krieg der Schweden gegen die Dänen dem gemeinen Besten in Teutschland einige Hinderung solte stifften können. 1644. fol. Avj.

[8923.] Kong Christian IV. underretter Generalstaterne om den svenske Feltmarskal Leonhard Torstensohns uformodentlige Indfald i Slesvig og Holsten, og opfordrer dem til ikke at understötte ham. (Jvf. N. 8922). — *Schlosz Friedrichsburg*, den 25. Decemb. (Tydsk.) 25. Decbr.

Copia zweyer Schreiben des Königs in Dennem. etc. 1644. fol. 1—2.

[8924.] Den danske Rigsmarsk Andreas Bildes Skrivelse til General Leonhart Torstenson, hvori han opfordrer denne til at angive de Aarsager, hvorfor han, under de mellem Danmark og Sverrig bestaaende fredelige Forhold, har faldet ind i Danmarks Rige og der taget Vinterqvarteer. — *Middelfart*, den 26. Decembr. 26. Decbr.

Kongl. May. udi Dannem. etc. Manifest. 1644. fol. Cij—Ciij. *Tydsk:* Königl. Maj. zu Dennem. etc. Manifest. 1644. fol. Biij—Cj. Königl. Maj. zu Dennem. etc. Absags Brieff etc. (1644.) fol. Aiiij. Schwedischer Meyneyd-Spigel. 1644. fol. Liij—Liiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 5 Th. (Contin. 1. Th.) S. 844. *Latin:* Dania ad exteros de perfidia Suecorum (1644). fol. H 3—J 1.

[8925.] Niels Kragh beder Borgemester og Raad i Aarhus at sende saamange Sadler med Tilbehör, de kunne erholde, "iligen ved Nat og Dag" til Snoeghöy til Rigets Marsk. — *Wiborgh*, Fredaugh den 29. Decbr. 29. Decbr.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 109—110.

[8926.] Kong Christian IV. tilskriver Corfits Ulfeld, at den opstaaede Forvirring har sat sig, og befaler ham at skikke de Geværer, som ere forhaanden; tillige skal han sende Generalgevaldigeren med hans Folk. — *Assens*, 30te December. 30. Decbr.

Brudst. i R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 124.

[8927.] Secretæren i Svea Hofret Bengt Baaz's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir bl. a. om Feltmarskalk Torstensons Indfald i Holsten og om Kjöbmandsstandens Bekymring for dens Tilgodehavende i Danmark m. m. — *Stockholm*, den 30. Decemb. (Svensk.) 30. Decbr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 133—138.

[8928.] Skjöde, hvorved Nils Nilsen, Raadmand i Skjelskör, kjöber af Magistraten sammesteds den nederste Deel af Röde-Vænge, strax ved Abildgaardsporten, Leergravene kaldet.

Udt. i P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 215.

1644.

1644. 5. Januar. [8929.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Corfitz Ulfeldt om Tilberedelse af Spiritus vini og Feltartilleriets Istandsættelse. — *Assens*, 5te Januar.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 125.

5. Januar. [8930.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Corfitz Ulfeld om at indrette Bolig og Værksted for en Myntmester paa Kjöbenhavns Slot. — *Assens*, den 5te Januar.

E. Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 267.

7. Januar. [8931.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Corfitz Ulfeldt om Udrustning af Skibet Trefoldighed og dettes og andre Skibes Forsyning med Ballaststene, samt om Medicins Tilberedning og Myntning af Penge; tillige skriver han om Underhandlinger med Polen om et Indfald, der skulde gjöres i Lifland. — *Assens*, 7de Januar.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 125—126.

8. Januar. [8932.] Cantsleren i Norge, JENS BIELCHES Extract af den norske Adels Friheder. — *Ellindgaard*, d. 8. Januarii.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 751—755.

9. Januar. [8933.] Kong CHRISTIAN IV. befaler (Statholderen), i Anledning af det uformodentlige Indfald i Fyrstendömmerne, til Rigernes Defension at opfordre enhver af adelig, geistlig eller borgerlig Stand i Norge til at komme Kongen til Hjelp med et Laan. — *Assens*, den 9. Januarii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Fiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 806—807.

10. Januar. [8934.] DEN SVENSKE FORMYNDERREGJERINGS Svar paa Dronningens Vegne paa den af den danske Resident Peder Wibe gjorte Forespörgsel angaaende Torstensons Indfald i Danmark. (Jvfr. Nr. 8921.) — *Stockholm*, then 10. Januar. (Svensk.)

Manifest, förklarandes Orsakerne, som K. May. til Swerige beweekt hafwe, at resolvera til Krijgs etc. 1644. fol. Oiij—Piij. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 868—871.

13. Januar. [8935.] Secretær BENGT BAAZ's Beretning til Pfalzgrev Johan Casimir bl. a. om Rigsadmiralens Yttringer til ham angaaende de udbrudte Fjendtligheder mellem Danmark og Sverrig. — *Stockholm*, den 13. Januarii. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 139—140.

14. Januar. [8936.] General LEONHARD TORSTENSONS Svar til den danske Rigsmarsk (jvfr. Nr. 8924), hvori Generalen erklærer at have sögt Vinterqvarteer i Holsten for at forfriske sine Tropper, og at han maa finde sig i, om dette skulde være Danmarks Konge imod; iövrigt maa han overlade Sagen til den danske og den svenske Regjerings Forhandling. — *Hoffuitquarteret ved Meddelfard-Skantze*, den 14. Januar.

Kongl. May. udi Dannem. etc. Manifest. 1644. fol. Ciij—Ciiij. *Tydsk:* Königl. Maj. zu Dennem. etc. Manifest. 1644. fol. Cj. Schwedicher Meyneyd-Spigel. 1644. fol. Liiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 841. *Latin:* Dania ad exteros de perfidia Suecorum (1644). fol. J1—J2.

[8937.] Manifest fra den svenske Regjering, hvori de Aarsager som havde givet Anledning til den begyndte Krig med Danmark, vidtlöftigen udvikles. (Uden Underskrift). — *Stockholm*, then 16. Januarij. (Svensk.) 1644. 16. Januar.

Trykt i Stockholm samme Aar under Titel: Manifest förklarandes Orsakerne, som K. May. til Swerige beweekt hafwe, at resolvera til Krijgs etc. fol. Aij—Lj. *Tydsk:* særskilt trykt i Stockh. 1644. 26 Blade. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 846—859. *Italiensk:* Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. I. p. 174—233.

[8938.] Dronning Christinas (Formynderregjeringens) Brev til Sverrigs Riges Stænder om Anledningen til Torstensons Indfald i Holsten. — *Stockholm*, then 16. Januarij. (Svensk.) 16. Januar.

Særskilt trykt, samme Aar i Stockholm. 6 Blade. Ligeledes paa *Tydsk:* 4 Blade, samt i: M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 838—840.

[8939.] D. Christoph Krauthoff, Syndicus i Rostock, underretter Joachim Bruchtorff til Depenaw om, at han efter nöie Overveielse ikke kan gaae ind paa det Forslag, som han og Junker Bertram Dagen tilforn havde gjort ham [om at træde i Kongen af Danmarks Tjeneste som Raad]. — *Lübeck*, den 16. Januarij. (Tydsk.) 16. Januar.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. biij—biiij; jvf. fol. Cj. Sammes Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Oiiij—Pj.

[8940.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Hannibal Sehested, at han skal tilholde dem, som ere forpligtede at udrede Defensionsskibe, at have disse i Beredskab og forsyne dem med Munition og Victualier for nogle Maaneder. — *Ottensen*, den 17. Januar. 17. Januar.

Udt. i J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 662.

[8941.] Den svenske Formynder-Regjerings Instruction for Nils Nilsson Lindegreen, hvorefter han sig skulde rette og forholde paa Reisen til Danmark som Herold for at overbringe Kong Christian IV. Dronning Christinas Krigserklæring. — *Stokholm*, den 18. Jan. (Svensk.) 18. Januar.

Skånska Handlingar för år 1755. 2. Quart. S. 97—102. (Lindegreens Beretning om denne Sendelse, dat. *Forsza*, d. 26. Maij 1666, sst. S. 102—106.)

[8942.] Kong Christian IV.s Befaling til Lehnsmand Wentzel Rotkirk paa Antvortskow-Slott, at han skulde efterforske, hvilke af Corsöers Færgemænd der havde ladet sig forlyde med, at de heller vilde opbrænde deres Baade end overföre Kongens Folk og Budde, og strax lade dem slaae i Jern og til Bremerholm fremsende. — *Odensee Gaard*, den 22. Januarii. 22. Januar.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 475.

[8943.] Kong Christian IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt, at Sölvbrönden paa Frederiksborg med Tapetseriet sammesteds skal blive der in loco, da han ikke frygter, at Svensken skal komme over Sundet; derimod maatte Sölvrammen til et Speil formyntes. — *Odense Gaard*, den 28de Januar. 28. Januar.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 126.

[8944.] Kong Christian IV.s Manifest angaaende den svenske Feltmarschal Torstensons fjendtlige Indfald i Slesvig, Holsten og Jylland. — *Odense*, den 30. Januarij. 30. Januar.

Kongl. May. udi Dannem. etc. Manifest. 1644. fol. Aij—Biij. *Tydsk:* Königl. Maj. zu Dennem. etc. Manifest. 1644. fol. Aij—Bij. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 840—842. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 81—84. *Italiensk:* Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. I. p. 235—243.

1644. 31. Januar. [8945.] Statholderen i Norge HANNIBAL SEHESTED tilkjendegiver Befalingsmanden paa Wardöhuus, at Nordland og Wardöhuus Lehn er taxeret for et Defensions Skib til Kongens Tjeneste, og at dette inden 6 Maaneder skal være i Beredskab, fuldstændig udrustet. — *Aggershuus*, den 31. Januari.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 807—808.

1. Febr. [8946.] Superintendenten JESPER RASMUSEN BROKMANS Fundats for Skolen i Faxöe. — *Roskilde*, den 1ste Febr.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 407—411.

2. Febr. [8947.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt, at han skal gjöre sin Flid for, at endeel Slupper blive sendte henad Middelfart. — *Odense Gaard*, den 2den Februar.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 126.

3. Febr. [8948.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt, at Tilstanden i Glückstad endnu var god, men at der i Tide maatte tænkes paa Provision til samme Sted. — *Odense Gaard*, den 3die Februar.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 126—127.

3. Febr. [8949.] Kong CHRISTIAN IV.s Bestalling for D. Christoph Krauthoff i Rostock som "Rath von Hausz". — *Ottensee*, den 3. Feb. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. diiij—ej. Sammes Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Pj.

7. Febr. [8950.] Generalmajor HANS CHRISTOFF VON KÖNIGSMARCKS Skrivelse til Hertug Frederik, Erkebiskop af Bremen, i hvis Land Generalen fordrer Indqvartering for sine Tropper, Udbetaling af en anseelig Summa Penge og Indrömmelse af nogle faste Pladser i Stiftet. — *Hornburg*, am 7. Februar. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 897.

8. Febr. [8951.] Det DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til det svenske, hvori det foreslaaer et Grændsemöde i fölgende April Maaned, for at afgjöre de mellem Naborigerne opkomne Tvistigheder. — *Ottensöe*, den 8. Februarii.

Særskilt trykt, 2 Blade. *Svensk:* Danmarcks Rijkes Rådz Breff etc. 1644. fol. ij. *Tydsk:* Derer Dänischen Reichs Räthe Schreiben etc. 1644. fol. ij. Wiederlegung des jüngst auszkommenen Schwed. Manifestes. 1644. fol. Lij—Liij. Schwedischer Meyneyd-Spigel. 1644. fol. Kij—Kiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 878—879. (I disse svenske og tydske Oversættelser er Datum angivet: 9. Febr.) *Latin:* Dania ad exteros de perfidia Suecorum. (1644). fol. H 1—H 2. (uden Datum.)

10. Febr. [8952.] Hertug FREDERIKS, Erkebiskop af Bremen, Skrivelse til Generalmajor Königsmark, hvem Hertugen afstaaer de gjorte Fordringer (jfr. Nr. 8950) og erklærer at ville befale sine Undersaatter at værge sig efter Evne. — *Staade*, den 10. Februarii. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 897.

11. Febr. [8953.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt, at Dr. Peter Pay skal forfærdige noget "Magenaquavit", og at Kongen Dagen efter vilde flytte til en anden Præstegaard, for at have Krigsfolket bedre samlet og være ved Haanden, om noget paakom; han haaber om kort Tid at kunne undsætte Skaane. — *Fiins* (ɔ: Föns) *Præstegaard*, den 11te Februar.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 127.

[8954.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev angaaende Grunden, hvorfor han ikke vil modtage de Breve, som ere bragte af en til Helsingborg ankommen svensk Herold. — *Odensee Gaard*, den 13. Februarii. 1644. 13. Febr.

Særskilt trykt, 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Fiij—Fiiij. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 871.

[8955.] JOACHIM BRUCHTORFF til Depenaw tilkjendegiver (paa en forblommet Maade) D. Christoph Krauthoff, Syndicus i Rostock, at han nu har modtaget en Bestalling for ham som Kongen af Danmarks Raad, og beder ham snarest mueligt at komme til Lübeck, for at Sagen kan komme i Rigtighed. — Den 18. Februarij. (Tydsk.) 18. Febr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. biiij; jfr. fol. Cj.

[8956.] JOACHIM BRUCHTORFF til Depenaw opfordrer (paa en forblommet Maade) paa ny (jvf. Nr. 8955) D. Christoph Krauthoff, Syndicus i Rostoch, til at komme til Lübeck for at tale med ham angaaende den bevidste Sag. — Den 21. Febr. (Tydsk.) 21. Febr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. biiij; jvf. fol. Cj.

[8957.] JOACHIM BRUCHTORFF til Depenaw tilkjendegiver Dr. Christoph Krauthoff sit Önske, at den bevidste Sag maa komme i Rigtighed, da han har stor Tillid til ham, og beder ham desaarsag endelig snart at komme til Lübeck. (Jvfr. Nr. 8956.) — Den 29. Febr. (Tydsk.) 29. Febr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. cj; jvf. fol. Cij.

[8958.] Kong CHRISTIAN IV. forbyder Udförsel af Korn fra Norge. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 2. Martii. 2. Martii.

Forordninger siden Recessen 1613. fol. Fiiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 808.

[8959.] Det SVENSKE RIGSRAADS Svar til det danske (jvf. Nr. 8951), hvori det erklærer, at Dronningen ikke har noget imod et Grændsemöde med Danmark, naar Sverrig strax bliver tilstaaet en uindskrænket Toldfrihed i Sundet, og Sikkerhed for at samme ikke siden skal blive krænket. — *Stockholm*, den 2. Martij. (Svensk.) 2. Martii.

Danmarcks Rijkes Rådz Breff etc. 1644. fol. ij—iiij. *Tydsk:* Derer Dänischen Reichs Räthe Schreiben etc. 1644. fol. ij—iiij. Wiederlegung des jüngst auszkommenden Schwed. Manifestes. 1644. fol. Liij—Mij. Schwedischer Meyneyd-Spigel. 1644. fol. Kiiij—Lij. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 879—880. *Latin:* Dania ad exteros de perfidia Suecorum (1644). fol. H 2—H 3.

[8960.] LAURITZ JÖRGENSEN HAMMER, dansk Præst paa Soröe, hans Gavebrev paa 200 Rdl. til 5 Fattige i Kongsted Sogn, Faxöe Herred. — *Lystrup*, Fastelavns Söndag. 3. Martii.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 415—416.

[8961.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev, at de Höilærde skulle erklære sig om, paa hvad Maade Christi Daab, der skal males bag paa Skibet Trefoldighed, bedst kan fremstilles. — *Kiöbenh. Slot*, d. 5. Martii. 5. Martii.

Danske Magazin. 1. B. S. 256.

[8962.] Fundats for et af CHRISTINE NIELSDATTER sal. Peder Grumbs, forrige Laugmand over Trondhjems Lehn og Jemteland, Efterleverske, stiftet Legat, stor 300 Rigsdaler Specie, til Understöttelse for fattige Skoledegne af Trondhjems Skole. — *Trondhjem*, den 6te Martii. 6. Martii.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1811. 2. B. S. 89—94.

1644. 8. Martii. [8963.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Hannibal Seehsted, hvorved han stadfæster en af denne udgiven Anordning om Militien; tillige befaler han at lade sænke et Par Skibe i Elven ved Bahuus Slot, for at hindre Farten paa Gothenborg, og at lade Ove Gedde snarest muligt gaae i Söen med Defensions-Skibene. — *Kiöbenhavn Slot*, den 8. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Gj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 808—809.

14. Martii. [8964.] Reglement for Borgerskabet i Roskilde med Hensyn til Mynstring og Vagt, udgivet af BORGEMESTER OG RAAD I ROSKILDE, og bekræftet af (Lehnsmanden) NIELS TROLLE. — *Roskild Raadstue*, d. 14. Martii.

P. F. Suhms Saml. I. B. 3. H. S. 130—134.

14. Martii. [8965.] PETTER KRUSE, Landshövding i Öster- og Vester-Dalarna, giver Fuldmagt til vellærde Hr. Daniel Johannis og Lehnsmand Lars Olofszon, at före Almuen af Älfwedals og Wänjans Sogne, samt af Oxbergs Bye i Mora Sogn, til Särna, for at underkaste det Dronningen af Sverrig og Sverrigs Krone. — *Älfwedalen*, den 14. Martii. (Svensk.)

Den Swenska Fatburen. 4. Öpn. S. 53—54.

14. Martii. [8966.] AXELIUS OXENSTIERNA, cancellarius regni Sveciæ, in literis, ad Ericum Oxenstierna filium datis, inter alia scribit, dominum de Cerisantes in Galliam cum literis regiis abiisse, ut causas belli suscepti adversus regem Daniæ explicaret. — *Stockholmia*, die 14. Martii.

O. A. Knoes, analect. epistolar. p. 102—104.

18. Martii. [8967.] Vagt-Ordning, hvorefter Kjöbenhavns Borgere og Indvaanere skulle rette sig, udstedt af BORGEMESTERE OG RAADMÆND sammesteds. — *Kiöbenhaffn*, dend 18. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Gj—Hij.

18. Martii. [8968.] Rigens Hofmester tilsender HOLGER ROSENKRANDS, Lehnsmand paa Bornholm, noget Monition, men underretter ham om, at han ikke kan undvære Soldater; da imidlertid Hvervingen er i fuld Gang, haaber han snart at kunne undsætte alle Pladser, som har det fornödent. — 18. Martz.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 307.

21. Martii. [8969.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript, hvorved det, ifölge Klage af den Hollandske Resident i Helsingör, forbydes Toldere og Visiteurer utilbörligen at behandle og oprække Hollandske Skippere, som komme her til Landet. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 21. Martii.

Forordringer siden Recessen 1643. fol. Hiij.

21. Martii. [8970.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Statholderen i Norge Hanibal Seehsted at beskikke forstandige Mænd til at maale de Hollandske Skibe, som komme til hans Lehn, og ei tilforn af Visiteurerne ere maalte. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 21. Marti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 809—810.

23. Martii. [8971.] Det DANSKE RIGSRAADS Svar til det svenske (jvnf. Nr. 8959), hvori det erklærer at ville stille det foreslagne Grændsemöde i Beroe, da de Betingelser, hvorunder det svenske Rigsraad vil indlade sig derpaa, ere aldeles uantagelige. — *Kiöbenhaffn*, den 23. Martij.

Særskilt trykt, 4 Blade. (Det her benyttede Exemplar har u. Tv. hört til et eller andet större Flyveskrift, da det er signeret B.) *Latin:* Extr. i Dania ad exteros de perfidia Suecorum (1644). fol. H 3.

[8972.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Statholderen i Norge at paasee, at der ikke sælges saa meget Saugetömmer af Nummedal, for at Skovene til Sölvbjergværket kan blive sparet. — *Kiöbenhaffn*, den 24. Martii. 1644. 24. Martii.

Brudst. i: Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hiiij. Ligel. i H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 810.

[8973.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev, hvorved alle Kongens Undersaatter under Fortabelse af deres Hals forbydes at tage Tjeneste hos hans og Rigets Fjender. — *Kiöbenhaffn Slöt*, den 24. Martij. 24. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hiiij.

[8974.] Kong CHRISTIAN IV. bebuder Elszborg Lehns Indbyggere et forestaaende Indfald, men lover at lade dem umolesterede i alle Maader, naar de begive sig til ham og forlange hans Beskyttelse. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 26. Martii. 26. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ij.

[8975.] General LINNARD TORSTENSONS Skrivelse til Hertug Frederik, Erkebiskop af Bremen, hvori Generalen undskylder Königsmarks Indfald i Stifterne Bremen og Verden ved de keiserlige Rustninger i Westphalen; derpaa beder han Hertugen at afstaae fra al Modstand mod de Svenske og tilstaae disse fri Pas og Repas gjennem hans Land. — *Haupt-Quartir Hadersleben*, den 28. Martii. (Tydsk.) 28. Martii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 897—898.

[8976.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning angaaende Eftersögning af Metaller i Norge, Anlæggelse af Bjergværker og Metallernes Smeltning, hvorhos han udnævner Hans Siegfried von Luttichaw til Kmehlen til Over-Berg-Hauptmand i Norge. — *Kiöbenhavn Slot*, den 29. Martii. 29. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 810—812.

[8977.] AXELIUS OXENSTIERNA, cancellarius regni Sveciæ, in literis, ad Ericum Oxenstierna filium datis, inter alia scribit, se vereri, (Haraldum) Appelbomium in Dania esse interceptum; præterea ab eo petit, ut nunciet, quo modo qui res in Belgio administrent, ortum progressumque belli Svio-Danici interpretentur et accipiant. — *Stockholmiæ*, die 29. Martii. 29. Martii.

O. A. Knoes, analect. epistolar. p. 104—107.

[8978.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, hvorved den engelske Nation atter tilstaaes fuldkommen Handelsfrihed i Kongens Riger og Lande. — *Kiöbenhavn Slot*, den 31. Martii 31. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Iiij. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 439—440.

[8979.] JOACHIM BRUCHDORFF til Depenaw (under det fingerende Navn Joachim Lönendorff) beder D. Christoph Krauthoff at fremme den bevidste Handel (om en dansk Raads-Bestalling), og snarest muligt at komme til ham. — Den 11. April. (Tydsk.) 11. Aprilis.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. ciiij.

[8980.] Grev JACOB DE LA GARDIES Brev til Gustav Oxenstjern, Gouverneur i Estland, hvori han beretter, at 6 Orlogsskibe nu ere gjorte færdige, og at inden den 1ste Mai hele Flaaden skal være seilfærdig, forat den danske Flaade ikke som hidtil "i Siön skulle fåå grassera"; tillige beretter han Landcronas Erobring af de Svenske m. m. — *Stockholm*, d. 14. Aprilis. (Svensk.) 14. Aprilis.

Brudst. i P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 6. D. S. 81—83.

1644. 15 Aprilis. [8981.] Kong Christian IV. opfordrer Beboerne i Götheborg til at give sig under Kongens Devotion, ligesom Bönderne i Elfsborg Lehn allerede have gjort. — *Bohuus Slott*, den 15. Aprilis. (Svensk Overs.)

Breff wäxlade emellan K. Chr. IV, och Commendanten vthi Götheb. (1644). fol. j.

17. Aprilis. [8982.] Commandanten i Götheborg, Niels Asserson Mannersköld, afslaaer Kong Christian IV.s Opfordring (jvnf. Nr. 8981) at overgive Götheborgs Fæstning til ham. — *Götheborgs Befästning*, den 17. Aprilis. (Svensk.)

Breff wäxlade emellan K. Chr. IV. och Commendanten vthi Götheb. (1644.) fol. j–ij.

24. Aprilis. [8983.] Fru Ide Rantzows Panteobligation paa 1000 Mark Lybsk til de Fattige i Nakskov, som hendes Mand Henrich Rantzow havde skjenket dem paa sin Sotteseng. — *Höbygaardt*, den 24. Aprilis. (Tydsk.)

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 106.

24. Aprilis. [8984.] Major Christian Maccabeus og Capitain Just Nicolai erkjende at have modtaget Slotsherren paa Hammershuus Holger Rosenkrands's Skrivelse, hvori han befaler dem, hvis Fjenden skulde være dem for mægtig, da at retirere til Slottet, for at forsvare det. — Dend 24. April.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 304—305.

25. Aprilis. [8985.] Kong Christian IV. stadfæster forskjellige af Statholderen i Norge Hannibal Seehsted givne Anordninger til Rigets Defension, samt befaler ham at være betænkt paa, hvorledes Militien bedst kan underholdes saavel med Munition som Proviant, og desangaaende at gjöre den Anordning, som ham bedst synes. — *Paa vort Orlog-Skib Trefoldigheden for Gottenbril liggendes*, den 25. April.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Iiij—Kj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 812—815.

25. Aprilis. [8986.] Joachim Bruchdorff til Depenaw (under det falske Navn Joachim Lönendorff) beder D. Christoph Krauthoff om at bestræbe sig for, at den omhandlede Sag (om Modtagelsen af Bestalling som danske Raad) kan komme i Rigtighed, hvorhos han beklager, at denne Sag ikke længere er en Hemmelighed. — 25. Aprilis. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. ciiij.

27. Aprilis. [8987.] Kong Christian IV.s Privilegium for Fröken Christian, födt Grevinde til Slesvig og Holsten, Hans Siegfried von Lüttichow til Kmehlen, Ober-Berghauptmand, Kjeld Stub, Sognepræst til Uldensager, Anders Olufssön, Borgemester i Frederiksstad, og Helge Bertelssön, Raadmand i Christiania, til at drive Jernværket i Edzvold Sogn, hvilket de havde kjöbt af Iffuer Prip til Öland, og hvori Kongen efter deres Ansögning lover at participere. — *Skibet Trefoldighed, liggendes for Elsborg*, den 27. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 18–20.

27. Aprilis. [8988.] Generalstaternes Svar paa den danske Regjerings Andragende ved Frederik Günther (ifölge dennes Instruction dat. Assens 5. Januar) i Staternes Möde den 16. Marts om Hjelp imod de Svenske, i hvilken Anledning de erklære sig villige til at mægle Fred, og berette iövrigt, at de have i Sinde at sende stærk Convoi med den östersöiske Flaade. — *In dem Haag*, den 27. Apr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 906—907.

[8989.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Indvaanerne i Götheborg, at han har tilsinds at forsænke Indlöbet ved Elfsborg, hvorved baade deres formeentlige Salvator Lovis de Geer vil hindres fra at bringe dem Hjelp, og tillige al Handel og Vandel for dem forstyrres; han opfordrer dem derfor til at sende Underhandlere, hvem han lover sikker Leide. — *Wårt Orlogh Skepp Trefaldigheet*, den 29. Aprilis. (Svensk Overs.) 1644. 29. Aprilis.

Breff wäxlade emellan K. Chr. IV. och Commendanten vthi Götheb. (1644). fol. ij—iij.

[8990.] Commandanten i Götheborg NILS ASSERSON MANNERSKÖLD forsikkrer Kong Christian IV. om Stadens Troskab mod Dronningen af Sverrig og tilbageviser hans Opfordring til Underhandling. — *Götheborg*, den 30. Aprilis. (Svensk.) 30. Aprilis.

Breff wäxlade emellan K. Chr. IV. och Commendanten vthi Götheb. (1641). fol. iij—iiij.

[8991.] (JÖRGEN BRAHE), hidsendt af Rigets Marsk og det den 25. Apr. i Odense forsamlede Ridderskab, gjör Indberetning og Indstilling til Rigsraadet angaaende Fyens Forsvar mod de Svenske. — *Kiöbenhaffn*, den 12. May. 12. Maji.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 107—109.

[8992.] PRIVATSKRIVELSE (uden Tvivl til en Herre paa Gottorp) angaaende Sötræfningen mellem den danske Flaade og den af Louis de Geer i Holland udrustede svenske Flaade under List den 16. Maji. — *List auf Eiland Sylt*, den 17ten Mai. (Tydsk.) 17. Maji.

Kieler Blätter für 1819. 2. B. S. 331—336. Theatr. Europ. 5. Th. S. 402—403 og 420—421. (Paa sidste Sted er Datum angivet: 27. Maji.)

[8993.] RIGENS HOFMESTER tilsender Holger Rosenkrands, Lehnsmand paa Bornholm, tvende "Stöcker", og noget Munition; da han ikke kan sende Soldater, beder han ham at antage 60 Mand, hvor han kan overkomme dem. — Den 26. Mai. 26. Maji.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 306—307.

[8994.] RIGENS HOFMESTERS Brev, hvormed han oversender til Holger Rosenkrands, Lehnsmand paa Bornholm, en Vagtmester, Morten Lauritzen, til at commandere de 60 Mand, han skal antage. — 28. Mai. 28. Maji.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 307.

[8995.] (JÖRGEN BRAHES) nye Indstilling til Rigsraadet angaaende Fyens Forsvar mod de Svenske. — Udateret. Initio Junii.

Aktst. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 109—110.

[8996.] Indstilling fra Rigets Marsk (ANDERS BILDE) til Rigsraadet angaaende Fyens Forsvar og RIGSRAADETS vedtegnede Svar. — Udateret. Initio Junii.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 110—113.

[8997.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Hannibal Sechsted, hvori han beklager den Langsomhed, hvormed de paabudne Defensions-Skibe bringes tilveie, hvorfor han befaler ham at opbyde alle de Skibe, som i Norge findes og ere istand til at före Stykker, montere dem og lade dem afgaae til Flaaden. — *Vort Orlog-Skib Trefoldighed udi Fleckeröen*, den 3. Junij. 3. Junii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Kij—Kiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 816—817. Udt. i Jo Marquardus, de iure mercatorum singulari. Doc. p. 662—663.

[8998.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Statholderen Hannibal Sechsted at accordere med nogle Orlog-Skibe, der skulle ligge ved Rotterdam og være villige til at gaae i Kongens Tjeneste. — *Vort Orlog-Skib Trefoldigheden for Christiansöe*, den 3. Junij. 3. Junii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Kiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 817.

1644. 4. Junii. [8999.] Keiser FERDINAND III.s "Remonstrations- og Advarselsskrivelse" til en af de geistlige Rigsfyrster i Tydskland, hvori omtales de Franskes og Svenskes Forhaling af Freden, og de Sidstes Indfald i Danmark, som lagt an paa at tilintetgjöre Danmarks Mediation, og derved ogsaa Freden med Keiseren. — *Wien*, den 14. Junij. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Cont. I. Th.) S. 907—909.

10. Junii. [9000.] RAADET I HAMBORG advarer Borgerne og Indvaanerne sammesteds mod uberettiget Fælding af Træer i de nærliggende Kongen af Danmark og Hertugen af Holsten tilhörende Skove, der under nærværende Tidsomstændigheder ikke kunne være under tilbörligt Tilsyn. — D. 10. Junii.

J. F. Blank, Samml. Hamburgischer Mandaten. I. Th. S. 514—515.

16. Junii. [9001.] Andragende fra BÖNDERNE I SÖNDFJORD til Lehnsmanden Henrik Thott, hvori de klage over nogle overordentlige Ydelser i Aarene 1643 og 44, og den haarde Nöd i det indeværende Aar. — *Jölster*, den 16de Junii. (Med Lehnsmandens Resolution, hvori han tilbyder sig at overlade dem noget Korn, mod Caution af Skibsredets vederheftigste Mænd, dat. Bergenhuus, den 26de Junii s. A.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 491—494.

18. Junii. [9002.] Feltmarskal Grev LINNARDT TORSTENSSON tilskriver Generalmajor Carl Gustav Wrangel om at afhjelpe en Klage af Officererne ved Oberst Rossissensky's Regiment over Mangel paa Qvarterer, især paa Grund af at Landsbyerne ere ödelagte. — *Haderssleben*, den 18. Junij. (Tydsk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 83—85 (med *Svensk* Oversættelse).

18. Junii. [9003.] D. CHRISTOPH KRAUTHOFF tilkjendegiver den tydske Cantsler Detloff Reventlow, at han med Tak har modtaget Kongen af Danmarks Bestalling som "Raht von Hause ausz", men at han ikke kan tiltræde nogen virkelig Tjeneste, förend han er bleven entlediget som Syndicus i Rostock. — *Lübeck*, den 18. Juni. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. dj.

25. Junii. [9004.] Instruction af den keiserlige General MATTHIAS GALLAS for Feltmarschal Grev Raimondo Montecuccoli, hvori han bl. a. befaler ham at holde Öie med General Königsmarch, og i Tilfælde at denne vender sig mod Holsten, da at begive sig til den keiserlige Hovedarmee. — *Nel quartiere generale di Tungermund*, li 5. Luglio. (Italiensk.)

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 155—157.

25. Junii. [9005.] GENERALSTATERNES Instruction for Jacob de Wit, Andries Bicker og Cornelis van Stavenisse, der som Gesandter sendtes til Sverrig for at mægle Fred mellem dette Rige og Danmark. — '*s Graven-Hage*, den vijf-en-twingtighsten Juny. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 2. D. S. 950—952. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 916—918.

26. Junii. [9006.] Resolutio REGIS DANIÆ, domino de la Thuillerie, legato regis Galliarum, data, per quam pacificationem propositam pro tempore recusat, ignorans, quomodo regina Sueciæ, utpote pars lædens, circa hanc affecta sit. — *Hafniæ*, die 26. Junij / 6. Julij.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 144—146. (med *Italiensk* Oversættelse.)

26. Junii. [9007.] Literæ CHRISTIANI IV. regis ad regem christianissimum Galliarum datæ, per quas significat, dominum Gaspar Coignet de la Thuillerie fide et dexteritate munus

legationis demandatæ obiisse, seque sperare, eum de effectu legationis eadem diligentia reducem relaturum. — *Hafniæ*, die 26. Junij / 6. Julij. 1644. 26. Junii.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 146—147 (med *Italiensk* Oversættelse.)

[9008.] Optegnelse af EN FEHMERANER om den samme Dag skete Erobring af Fehmern af de Svenske. — Den 29. Juni. (Tydsk.) 29. Junii.

K. L. Biernatzki, Volksbuch 1846. S. 33—34. Nordalbing. Studien. 4. B. S. 95—96.

[9009.] Mandat af RAADET I HAMBORG angaaende den Værdie, hvortil fremmede, navnlig danske Möntsorter skulle modtages dersteds. — *Decretum in Senatu*, den . . . Junii. (Tydsk.) Junio.

J. F. Blank, Samml. Hamburgischer Mandaten. 1. Th. S. 53—54.

[9010.] CONRAD SCHMALFELDTS Beretning til Hertug Frederik III. af Slesvig og Holsten om de Svenskes Erobring den 29. Juni af Fehmern, deres Plyndringer, Brandskattelser og Ödelæggelser etc. — *Fehmern*, den 6ten July. (Tydsk.) 6. Julii.

Nordalbing. Studien. 4. B. S. 91—94.

[9011.] Secretæren BENGT BAAZ's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir om en stærk Kanonade, som skal være forefalden i Beltet, samt om Rygter, som ere udbredte af Dantziger Kjöbmænd om Kongen af Danmarks Död, m. m. — *Stockholm*, den 6. Julii. (Svensk.) 6. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 142—144.

[9012.] Kong CHRISTIAN IV. beretter Corfitz Ulfeldt sin Ankomst med Flaaden paa Fjorden ved Christianspriis, og at Fjendens Flaade var gaaen indenfor Christianspriis Veien op til Kiel. — *Skibet Trefoldighed*, d. 7de Julii. 7. Julii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 132.

[9013.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt om den fjendtlige Flaades Flugt til Kieler Fjord, hvorfra den ikke uden en afgjörende Kamp vil kunne slippe ud. — *Christianspris Rhed*, den 12te Julii. 12. Julii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 132—133.

[9014.] Feltmarskal Grev LINNARDT TORSTENSSON melder Generalmajor Carl Gustav Wrangel, at Kongen af Danmark endnu ligger ved Christianspriis, hvorfor han befaler ham at skynde paa Admiral Thyssen, ved dennes Ankomst med den hollandske Flaade, at gaae gjennem Beltet, forat han og Admiral Flemming kunde angribe den danske Flaade fra to Sider; Admiral Blume skal med Skibene ved Aalborg forene sig med den hollandske Flaade m. m. — *Eine halbe Meile von Gottorf*, den 13. Juli. (Tydsk og Svensk.) 13. Julii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 85—92 (den tydske Deel af Brevet med *Svensk* Oversættelse.)

[9015.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt, at han havde givet sine Admiraler og deres Underofficerer Ordre om, hvorledes de skulle fægte ved næste Leilighed, og foreholdt dem deres slette Forhold under sidste Bataille. — *Christianspris Rhed*, den 14de Julii. 14. Julii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 133.

[9016.] General TORSTENSONS Skrivelse til Johan Oxenstjerna, hvori bl. a. berettes om den danske Flaades Bevægelser under Kongens Anförsel ved Christianspriis mod den svenske Admiral Flemming. — *Feld-Läger bey Schleszwig*, den 14/24. Julii. (Tydsk.) 14. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 877.

1644. 15. Julii. [9017.] Feltmarskal Grev TORSTENSSON tilkjendegiver Generalmajor Carl Gustav Wrangel, at han ved sin Bortreise maa efterlade Ordre til Admiral Thyssen, at han med den hollandske Flaade skal seile gjennem Beltet til Christianspriis; Flaaden er 1. Juli seilet fra Holland. — *Im Felde bey Schlesswich*, d. 15. Julii. (Tydsk og Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 93—95 (den tydske Deel af Brevet med *svensk* Oversættelse.)

16. Julii. [9018.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Hannibal Sehested om den Betaling, der maatte fordres af Almuen i Norge for Udfærdigelsen af Stævninger. — *Aggershuus Slot*, den 16. Julij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Kiiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 818.

16. Julii. [9019.] JOACHIM BRUCHDORFFS Skrivelse til Dr. Christoph Krauthoff i Rostock (under de fingerede Navne Joachim Lönendorff og Andreas Warneke), hvori han (paa en forblommet Maade) underretter denne om, at den tydske Cantsler uden Tvivl ikke har erholdt hans Brev (jvf. Nr. 9003), hvorfor han beder ham snarest mueligt at komme til sig for nærmere at forhandle den bevidste Sag (om den danske Raads-Bestilling). — Den 16. Julij. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. dj—dij.

21. Julii. [9020.] Feltmarskal Grev TORSTENSSON tilskriver Generalmajor Carl Gustav Wrangel om Nödvendigheden at skaffe Proviant til Flaaden; han melder, at han for Öieblikket ikke kan sende de forlangte Tropper, paa Grund af Fjendens forventede Anmarsch. — *Bey Schlesswigk*, den 21. Julij. (Tydsk og Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 96—98 (den tydske Deel af Brevet med *svensk* Oversættelse.)

23. Julii. [9021.] Feltmarskal Grev TORSTENSSON melder Generalmajor Carl Gustav Wrangel, at Efterretningen, at det keiserlige Hovedqvarteer er i Pretz, er falsk, men anbefaler ham dog al muelig Aarvaagenhed. — *Im Felde bey Arhaldt*, d. 23. Juli. (Tydsk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 99—100 (med *svensk* Overs.)

23. Julii. [9022.] D. CHRISTOPH KRAUTHOFF i Rostock tilskriver Cantsler Christian Thomesen, at han i Februar Maaned modtog Kongen af Danmarks Bestalling som Raad, men at han ikke havde kunnet tiltræde denne Tjeneste forinden at have erholdt sin Afsked som Syndicus i Rostock, hvorom han ogsaa havde underrettet den tydske Cantsler Detloff Reventlaw, men ikke erholdt Svar fra ham; han beder sig meddeelt, i hvilke Henseender han kan være Kongen af Danmark til virkelig Tjeneste. — 23. Julij. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. dij—diij.

24. Julii. [9023.] Præsterne i Husum PETRUS DANCKWERTH, JOHANN CRÖCHEL og JOACHIM WICHMANN attesterede, at den druknede Jürgen Hinrichsen, forhen Borger i Husum, har fört et fromt og christeligt Levnet, saa at enhver har Medlidenhed med hans beklagelige Skjæbne. — *Husum*, den 24. Jul. (Tydsk.)

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 503—504.

26. Julii. [9024.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Corfitz Ulfeldt, at den svenske Flaade led Mangel paa Proviant og Öl, og at han havde opfordret General Gallas, som laa i Preetz, til at rykke nærmere; dersom Kongen blev saa heldig at ödelægge den svenske Flaade, agtede han at löbe lige hen ad Sverrig og bemægtige sig Elfsnabelen, "som ligger allerfremmest i Skjærene, der som man löber hen ad Stokholm." — Den 26de Julii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 133—134.

[9025.] Feltmarskal Grev Torstenssons Skrivelse (u. Tv. til Generalmajor Carl Gustav Wrangel), hvori han beklager den Ulykke, som er ramt Admiral Flemingh, og tilkjendegiver sit Önske, at Admiralen vil overgive Commandoen til den ham bedst synes. — *Fältt lägeritt*, den 26. Julii. (Svensk.) 1643. 26. Julii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 100—101.

[9026.] Feltmarskal Grev Torstensson befaler Generalmajor Carl Gustav Wrangel at benytte Vinden og gaae til Söes med Flaaden. — *Fältlägret wedh Schlesswek*, d. 26. Juli. (Svensk.) 26. Julii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 101—102.

[9027.] Superintendent M. Jacobus Fabricius tilkjendegiver Præsterne i Husum, at Herfugen ikke har fundet tilstrækkelig Anledning til at tillade den druknede Borger Jürgen Hinrichsens Begravelse med christelige Cæremonier. — *Gottorff*, den 26. Julii. (Tydsk.) 26. Julii.

J. M. Krafft, zweifaches Jubel-Gedächtnis. S. 504—505.

[9028.] De svenske Gesandters Skrivelse til de keiserlige, hvorved de söge at fralægge sig saavel Beskyldningen for för at have fjernet Freden, som nu ved den med Danmark begyndte Krig at have bortkastet dette Riges Mediation. — *Osznabrück*, am 29. Julij veteris. (Tydsk.) 29. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 909—911.

[9029.] Literæ nomine reginæ Sueciæ ab eiusdem tutoribus regnique Sueciæ administratoribus datæ, per quas ad propositionem Domini de la Thuillerie, legati regis christianissimi Galliarum, respondetur, reginam ad pacem cum rege Daniæ propensam esse, oblatamque interpositionem regis christianissimi libenter accepturam. — *Stockolmiæ*, die 30. Julij. 30. Julii.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. pag. 201—207.

[9030.] Den tydske Cantsler Detloff Reventlow melder Dr. Christoph Krauthoff i Rostock, at Kongen ved at tage ham i sin Bestalling ikke havde önsket at avocere ham fra hans nuværende Function; han opfordrer ham til ved given Leilighed at vise sin troe Tjeneste, og betroer ham nogle Forhandlinger med tvende tydske Stæder. — Den 30. Julij. (Tydsk.) 30. Julii.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. diij—diiij. Sammes Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Piij. (Extr. af C. Krauthoffs udaterede Svar paa denne Skrivelse findes paa förstnævnte Sted fol. eij og paa sidstnævnte fol. Piij—Piiij.)

[9031.] Cantsler Christian Thomesen tilkjendegiver D. Christoph Krauthoff i Rostock, at det ingenlunde havde været Kongens Mening ved at give ham Bestalling som "Raht von Hause ausz", at han skulde resignere sit Syndicat, hvorhos han opfordrer ham til flittig Correspondents og at indberette alt, hvad han erfarer, der kunde være vigtigt og af Interesse for Kongen. — *Copenhagen*, den 1. Aug. (Tydsk.) 1. Augusti.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. fol. diij.

[9032.] Secretæren Bengt Baaz's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir om de Danskes Foretagender i Jempteland og Helsingeland og Rygter om Femerns Besættelse af de Svenske, m. m. — *Stockholm*, den 3. Augusti. (Svensk.) 3. Augusti.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 147—149.

[9033.] D. Jo. Rhodius ad D. Olaum Wormium literas dat, in quibus inter alia segnitiem Bartholini in respondendo miratur; præterea speciem fibulæ cuiusdam expetit; denique 3. Augusti.

1644. de conatu regis pullorum gallinaceorum sine incubatione excludendorum inquiritur, quum Ves-
3. Augusti. lingius "Pullitiem Ægyptiam" pereruditam meditetur. — *Patavii* III. Non. Aug.

O. Wormii epist. T. I. p. 83—84. Biblioth. Lubecens. (ed. H. Scharbau, S. G. a Melle et J. H. a Seelen). Vol. VI. p. 311—313.

7. Augusti. [9034.] Kong Christian IV.s Befaling, at endeel Hollændere, som skulle have ladet sig antage af Louijs de Geer for at bruges mod Kongens Riger og Lande, skulle, hvor de antræffes, med Skib og Gods anholdes og arresteres. — *Wort Orloug schib Trefoldighed vnder Lolland*, denn 7. Augustj.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Kiiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 818—819. Nytt Förråd af Handl. rörande Nordiska Hist. 1. Styck. S. 51—52.

10. Augusti. [9035.] Secretæren Bengt Baaz's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir om Admiral Flemmings Död ved Christianspriis og om Krigsforetagenderne mod de Danske paa Flaaden og i Holsten, samt ved Götheborg. — *Stockholm*, den 10. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 149—153.

17. Augusti. [9036.] Secretæren Bengt Baaz's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir om den Hollandske Flaades Afseiling fra Götheborg til Beltet, samt om Uvisheden om hvem der skal före den snart udlöbende svenske Flaade. — *Stockholm*, den 17. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 154—155.

22. Augusti. [9037.] Kong Christian IV.s Rescript til Statholderen i Norge med en nöiere Forklaring af Kongens aabne Brev af 7. Aug. om Anholdelse af de Skibsfolk, som i Holland ere antagne af Louys de Guerre. — *Kiöbenhavn Slot*, den 22. August.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Lj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 819.

23. Augusti. [9038.] Kong Christian IV. udskriver et Möde af Stænderne i Nörre-Jylland, angaaende Midler til Landets Defension imod de Svenske. — *Kiöbenhaffn*, den 23. Augusti.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 114.

25. Augusti. [9039.] Slotsherren paa Hammershuus Holger Rosenkrands byder Capitain Anders Hansen at befale Soldaterne ved sit Compagnie at möde paa den Strand, hvor noget fjendtligt Anfald skete. — Den 25. Aug.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 305.

29. Augusti. [9040.] Den franske Gesandt de la Thuillerie tilkjendegiver de danske Commissarier, at han paa sin Reise til Sverrig har overbeviist sig om Dronningen af Sverrigs Tilböielighed til Fred, naar Kongen af Danmark skulde önske at forhandle desangaaende. — (Overleveret den 8. Septbr. St. n.) (Italiensk Overs.)

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 208—209.

31. Augusti. [9041.] Literæ nomine regis Daniæ ad dominum de la Thuillerie, legatum regis Galliarum, datæ, per quas significatur, regem Daniæ interpositionem regis christianissimi in discordiis cum regina Succiæ ortis componendis haud illibenter accipere. — *Haffniæ*, die 31. Augusti.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 209—211 (med *Italiensk* Oversættelse.)

31. Augusti. [9042.] De i Veile forsamlede Adelige af Nörre-Jylland love til Landets Forsvar mod de Svenske at udgive Halvdelen af deres Landgilde, samt bevilge en vis Afgift, som deres Bönder skulle svare. — *Weile*, den 31. Augusti.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 114—115.

[9043.] Secretæren Bengt Baaz's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir om de franske og hollandske Gesandters Modtagelse i Danmark, om den hollandske Flaades Bevægelser, samt om andre Krigsforetagender mod de Danske. — *Stockholm*, ultimo Augusti. (Svensk.) 1644. 31. Augusti.

C. Adlersparre, Hist. Saml. 2. D. S. 155—159.

[9044.] Superintendenterne (i Nörre-Jylland) love at udgive Halvdelen af deres hele Korn-Indtægt i det kommende Aar 1645 til Landets Forsvar mod de Svenske. — *Weille*, den 2. Sept. 2. Septbr.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 115—116.

[9045.] Kong Christian IV. befaler Undersaatterne i Skaane, at gjöre den danske Armee, som nu er kommen til Landet, al fornöden Tilförsel, og at tilföie Fjenden Skade, saa vidt det kan skee. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 3. Septembr. 3. Septbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Lj.

[9046.] Nielsz Kragh, Erich Juell, Mogens Högh og Mogens Seested tilskrive Bispen i Riber Stift, at han skal lade Geistligheden forfatte Fortegnelser paa Böndergaardene samt paa Tjenestefolkene i Sognene, i Anledning af den Afgift, som her i Veile er besluttet at menige Almue skulde yde til Landets Defension. — *Veddell*, den 3. Sept. 3. Septbr.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 116—117.

[9047.] Literæ nomine regis Daniæ ad dominum de la Thuillerie datæ, per quas commissarii Danici eum interrogant de sententia Suecorum circa commercia et navigationem per fretum Oresundum, quoniam in literis hoc anno ad Senatum Danicum datis senatores Suecici hanc rem nulli disputationi aut interpretationi subjiciendam esse declaraverint. — *Haffniæ*, die 4. Septembris. 4. Septbr.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 216—217.

[9048.] Den franske Gesandt de la Thuillerie svarer de danske Commissarier (jvfr. Nr. 9047), at den svenske Regjering ikke har communiceret ham det omhandlede Brev angaaende Skibsfarten i Sundet, men blot tilkjendegivet ham Antagelsen af Kongen af Frankrigs Mediation uden nogen Indskrænkning. — Udateret. (Italiensk Overs.) post 4. Sept.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 214—215.

[9049.] Constitutio synodi privatæ ministerii Hafniensis de tempore concionibus et ordinariis et extraordinariis concedendo. — *Hafniæ*, d. XI. Septemb. 11. Septbr.

Ny kirkehist. Samlinger. 1. B. S. 659—662.

[9050.] Secretæren Bengt Baaz's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori bl. a. berettes, at de Danske dagligen sætte Tropper over til Malmö, hvor 8000 Mand skulle være ankomne. — *Stockholm*, den 14. Sept. (Svensk.) 14. Septbr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 160—162.

[9051.] D. Olaus Wormius ad D. Joannem Rhodium literas dat (cfr. Nr. 9033), in quibus segnetiem Bartholini in respondendo excusat, quum Amsterodami lecto affixus fuerit; mittit iconem fibulæ, quam petiit; denique describit conatum Regis pullorum gallinaceorum sine incubatione excludendorum, cuius ipse Fridericoburgi mense Augusto a. 1640 testis fuerat. — *Hafn.*, 15. Septembr. 15. Septbr.

O. Wormii epist. T. I. p. 81—86. Biblioth. Lubecens. (ed. H. Scharbau, S. G. a Melle et J. H. a Seelen). Vol. VI. p. 313—317.

1614. [9052.] Statholderen i Norge HANNIBAL SEHESTED forordner M. Kield Stub til
19. Septbr. Assistent for Gunder Lange, der er ansat som Land-Obrister i Aggershuus Lehn, for at have Direction og Inspection med Landvagterne paa alle Rigets Passer mod Sverrig fra Trondhjems Lehn til Bahuus Lehn. — *Aggershuus Slot*, den 19. Sept.

C. Giessing, Jubellærere. 3. D. I. B. S. 313—314.

21. Septbr. [9053.] Rector og Canonicus i Lund, OLE JOHANSEN BAGERS Fundats for 372 Rdl. Capital og paalöbne Renter, som hans Svigerfader KNUD LAURITSEN, Borger i Odense paa sit Yderste havde skjenket til Fattige i Odense, som deraf skulde nyde Renten. — *Odense*, den 21. September.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 136—137.

24. Septbr. [9054.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Rigshofmesteren Corfitz Ulfeldt, at han havde tilladt Prindsen (Christian V.) at logere nogle Uger paa Rosenborg for at cureres, og befaler ham at sörge for Prindsens og dennes Folks Fornödenheder. — *Malmöhus*, den 24de September.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 144.

initio Octobr. [9055.] Literæ CHRISTINÆ, reginæ Sueciæ, per quas Gustavo Horn, senatori et campi mareschallo, tractatus præliminares cum legatis Danicis, mediantibus rege christianissimo Galliarum et ordinibus generalibus uniti Belgii, faciendos expediendi potestatem facit. — Sine die.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 228—230 (med *Italiensk* Oversættelse.)

2. Octobr. [9056.] Hertug ADOLF FREDERIK af Meklenborgs Skrivelse til Borgemestere og Raad i Rostock, hvori han bebreider dem, at de "so gar leicht vnd liederlich" have afskediget en saa redelig, lærd og dygtig Mand som Dr. Christoph Krauthoff, [der havde antaget Bestalling som Kongen at Danmarks Raad], fra hans Embede som deres Syndicus. — *Dobberan*, den 2. Octobr. (Tydsk.)

Ext. i C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1618. Beyl. fol. biij. Sammes Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Pij.

4. Octobr. [9057.] JOH. AXELII et J. A. SALVII, legatorum Svecicorum, ad status imperii Romani Francofurti congregatos literæ datæ, in quibus, de mora tractatus pacis agentes, inter alia scribunt, regem Daniæ propter litigia Sueco-Danica ex rerum natura mediatorem agere nequaquam posse. — *Osnabrugis*, die 4/14. Octobris.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 911—912. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 377—383.

5. Octobr. [9058.] Secretæren BENGT BAAZ's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, bl. a. om Stenbocks Seir over de Danske ved Warberg, samt om andre Krigsforetagender af Torstensson, Wrangel og Horn. — *Stockholm*, den 5. Octob. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 162—164.

9. Octobr. [9059.] Superintendent M. JACOBUS FABRICIUS underretter Præsterne i Husum om, at Hertugen har afslaaet den af de Paarörende indgivne Ansögning om Selvmorderen Hans Lachens christelige Begravelse, da den angivne desperatio ikke er nogen tilstrækkelig Grund til Afvigelse fra Constitutionen. — *Gottorff*, den 9. October.

J. M. Krafft, zweifaches Jubel-Gedächtnis. S. 505.

11. Octobr. [9060.] KONGEN AF DANMARKS Resolution til den franske og de hollandske Gesandter, hvorved han med Hensyn til Præliminarierne for Fredsunderhandlingerne med Sverrig

foreslaaer som Stedet for disse Christianstad, eller hvis dette synes ubeleiligt Christianopel eller Calmar; tillige forlanger han, af Mistroe til de Svenske, deres Principalers Caution for Gesandternes Sikkerhed, eller en Forsikkring af Sverrigs samtlige Stænder, eller i det mindste at Leidebrevene underskrives af hele Rigsraadet. — *Feltleiyeret ved Burlaf*, den 11. Octob. 1644. 11. Octobr.

Særskilt trykt i Kbhvn. 1644. 4 Blade. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 918—919 (uden Angivelse af Datum).

[9061.] Secretæren Bengt Baaz's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, bl. a. om en stor Seir over den danske Flaade, hvorved 10 Skibe erobredes, 2 bleve skudte i Sænk, 2 satte paa Grund, og kun 3 vare undslupne, der forfulgtes af Admiralen Marthen Tisen. — *Stockholm*, den 26. Octob. (Svensk.) 26. Octobr.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 167—170.

[9062.] Kong Christian IV.s Svar til Cantsleren Christen Thomesen Sehested paa dennes Beretning om den danske Flaades Nederlag i Östersöen (under Pros Mund); tillige underrettes han om, at Kongen havde sendt adskillige Krigstropper fra Skaane over til Sjelland. — *I en Bondegaard ved Helsingborg*, d. 28de Octbr. 28. Octobr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 135. *Tydsk:* E. Follin, Helsingborgs Historia. S. 215.

[9063.] Grev Jacob de la Gardies Skrivelse til Gustav Oxenstjern, Gouverneur i Estland, om den svenske Flaades Seier over den danske under Femern, den 13. passato, og om Gustav Horns Foretagender i Skaane. — *Stockhollm*, d. 28. Octob. (Svensk.) 28. Octobr.

P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 6. D. S. 83—85.

[9064.] Erklæring af Borgemestere og Raad i Rostock til Hertug Adolph Frederik af Meklenborg, at D. Christoph Krauthoff frivillig havde resigneret sit Syndicat under Remission af sit resterende Salarium (jvfr. Nr. 9056). — *Rostock*, den 28. Octob. (Tydsk.) 28. Octobr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. fol. Hij—Hiij. Sammes Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Pij—Piij.

[9065.] Justinus Hoeg et Dietlevus Reventlow, commissarii Danici, testantur, inter se commissariumque reginæ Sueciæ, mediantibus legatis Gallicis et Belgicis, convenisse de præliminaribus tractatus pacis futuræ, ita ut dies 15/25 Decembris constituatur terminus, quo inter Christianopolin et Calmariam ad Bremsbro commissarii utriusque regni tractandi causa comparituri sint. — *Malmogiæ*, die 29. Octobris / 8. Novembris. 29. Octobr.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 236—241 (med *Italiensk* Overs.) Recueil des traitez. T. III. p. 869—870. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 304—305. (Det samme Document, men med forskjellig Ordföining, findes paa förstnævnte Sted, S. 243—249, paa det andet, S. 870, og paa sidstnævnte, S. 305—306.)

[9066.] Kong Christian IV.s Rescript, hvorved D. Thomas Finke, D. Simon Pauli, D. Christen Stougaard og D. Christian Fabricius beordres til at sammentræde med D. Jacob Fabricius, D. Oluf Worm og D. Niels Foss, for at undersöge D. Otto Sperlings Forhold med Hensyn til Anvendelsen af de 1000 Daler aarlig, som vare stillede til hans Disposition til Anskaffelse af Medicamenter til Börnehuset. — *Fred.*, den 31. Octobr. 31. Octobr.

Kjöbenhavnske Selsk. Skrifter. 10. D. S. 467.

[9067.] Kong Christian IV.s Befaling til Gouverneuren i Glückstadt, Grev Pentz, om Overholdelse af Rescriptet af 30. October 1643. — *Schlosse zu Copenhagen*, den 4. Novemb. (Tydsk.) 4. Novbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 23—24.

1644. 5. Novbr. [9068.] GUSTAVUS HORN, senator regni Sueciæ et campi mareschallus, confitetur, se e manu domini de la Thuillerie, legati regis christianissimi, accepisse instrumentum originale a legatis Danicis Justino Hoeg et Dietlevo Reventlow die 29. Octobr. / 8. Novembr. hoc anno confectum de præliminaribus tractatus pacis inter Daniam et Sueciam faciendi. — *Engelholmia*, 5/15. Novembris.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 235—242. (med *Italiensk* Overs.). Recueil des traitez. T. III. p. 869—870. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 304—305. (Slutningen med Datum er udeladt paa de tvende sidste Steder.)

16. Novbr. [9069.] Secretæren BENGT BAAZ's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori bl. a. berettes, at de Danske efterhaanden trække deres Tropper over fra Malmö til Sjelland. — *Stockholm*, den 16. Novemb. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 177—179.

17. Novbr. [9070.] Kong CHRISTIAN IV. fritager Helsingörs Hospital aldeles for at modtage syge Soldater. — *Kiöbenhavn Slott*, 17. November.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 102.

23. Novbr. [9071.] Secretæren BENGT BAAZ's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, bl. a. om Wachtmeisters gode Forhold i Skaane, om Wrangels Anslag paa Sjelland, og om Ankomsten af nogle af de erobrede danske Skibe. — *Stockholm*, den 23. Nov. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 179—180.

24. Novbr. [9072.] Slotsherren paa Hammershuus HOLGER ROSENKRANDS beder Rigsmarsken Anders Bilde at sende et Compagnie Fodfolk med Munition til Forstærkning for Bornholm. — Den 24. Nou.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 305—306.

30. Novbr. [9073.] Kong CHRISTIAN IV.s Ordre til Otto Kragh, D. Jacob Fabricius, D. Oluf Worm og D. Niels Foss, at undersöge D. Sperlings Forhold som Medicus ved Börnehuset. (Jvf. Nr. 9066.) — *Hafn.*, den 30. Novembr.

Kjöbenhavnske Selsk. Skrifter. 10. D. S. 466.

1. Decbr. [9074.] (Rigsmarsken ANDERS BILDE) tilskriver General-Commissarius Key Alefeld angaaende den danske Armees Tilstand, samt om en Forening af de holstenske Tropper med endeel af de danske, der skulde sættes over mellem Colding og Haderslev. — D. 1. December. (Tydsk.)

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 118.

2. Decbr. [9075.] Oberstlieutenant JÖRGEN MÖLLERS Fundats paa 600 Rdl. in Specie, hvoraf Renten skulde uddeles til 4 Personer i Nyborg Skole, 6 fattige Huusarme i Nyborg og 6 fattige Huusarme eller faderlöse Börn i Windinge Sogn. — *Windinge Præstegaard*, den 2den December.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 487—490.

7. Decbr. [9076.] SVERRIGS RIGES RAADS OG STÆNDERS Beslutning, hvorved (i 2den Post) bevilges yderligere Bidrag til Fortsættelsen af Krigen med Danmark. — *Stockholm*, den 7. Decemb. (Svensk.)

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. 2. D. S. 1064—1072.

14. Decbr. [9077.] Secretæren BENGT BAAZ's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori han bl. a. meddeler Rygtet om, at Generalmajor Wrangel skal have bemægtiget sig Kjöge paa Sjelland. — *Stockholm*, den 14. Decemb. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 2. D. S. 180—182.

[9078.] Ratificatio CHRISTINÆ, reginæ Sueciæ, tractatus præliminaris de negotiationibus inter legatos Sueciæ et Daniæ instituendis. — *In Arce Stockholmensi*, decimo-octavo Decembris. 1644. 18. Decbr.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. V. P. II. p. 168—172. (med *Italiensk* Overs.)

[9079.] Rigens Marsk ANDERS BILDE svarer Holger Rosenkrands, Lehnsmand paa Bornholm, at han ikke kan undvære noget af sit Mandskab, men beder ham henvende sig til Kongen for at faae Folk oversendt fra Sjelland. — *Medelfar*, d. 22. Dec. 22. Decbr.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 306.

[9080.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Erkebispen af Bremen, Hertug Frederik, hvorved billiges dennes Forslag, ikke at drage til "Österkanten" mod den stærkere Fjende, men istedet derfor at angribe Ribe. — *Frederichsborg*, den 23. xbris. 23. Decbr.

Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 119.

[9081.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Hertug Frederik, Erkebisp af Bremen, hvorved han i Anledning af en Indberetning fra Rigets Marsk gjenkalder sin samme Dag afgivne Resolution, og befaler ham at forblive ved Kolding for at forene sig med Marskens Tropper og derefter rykke frem paa den östre Side. — *Frederichsborg*, den 23. xbris. 23. Decbr.

Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 119—120.

[9082.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Rigets Marsk Anders Bille om de Hertug Frederik givne Befalinger "om Conjunctionen"; han anbefaler Forsigtighed. — Den 23. xbris. 23. Decbr.

Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 120.

[9083.] JUSTUS HOEG et DIETLEVUS REVENTLAW, commissarii regis Daniæ, testantur, se intervenientibus legatis Gallicis et Belgicis prorogationem temporis tractatibus pacis constituti usque ad diem 8. Februarii anni 1645 comprobasse. — *Haffniæ*, 25. Decemb. 25. Decbr.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 250—252. (med *Italiensk* Overs.) Recueil des traitez. T. III. p. 870—871. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 306.

[9084.] Kong CHRISTIAN IV. anbefaler sin Sön Hertug Frederik den störste Forsigtighed og hyppig at holde Krigsraad med Rigsmarsken Andreas Bilde og de tilstedeværende Rigsraader; skriver om den slette Krigs-Disciplin hos hans Tropper, hvorover der föres almindelig Klage; raader i visse Tilfælde til Retirade til Marsklandene, etc. — *Friderichsburg*, (den 29. 10bris). (Tydsk.) 29. Decbr.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 120—122.

[9085.] Kong CHRISTIAN IV. sender Rigsmarsken Anders Bille de til Hertug Frederik udgivne Befalinger, samt raader ham selv til at trække sig tilbage; klager stærkt over de holstenske Soldaters Excesser. — *Friderichsburg*, den 29. 10bris. (Tydsk.) 29. Decbr.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 122—123.

[9086.] Literæ GUSTAVI HORN, commissarii Suecici, per quas ex requisitione legatorum mediantium prorogationem termini tractatibus pacis constituti usque ad diem 8. Februarii anni sequentis probat. — *Ystadii*, die 30. Decembris. 30. Decbr.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 253—255 (med *Italiensk* Overs.) Recueil des traitez. T. III. p. 871. J. du Mont, Corps. dipl. T. VI. P. I. p. 306.

1644. [9087.] LEGATI CUJUSDAM DANICI, missi ad plures aulas et communitates Germanicas, ad perscrutandos animos earum in Daniam, de consiliis inprimis Svecorum, Gallorum et Batavorum in regem et regnum Daniæ infestis, relatio ad regem suum.

M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 880—888.

[9088.] Kong CHRISTIAN IV.s Optegnelse af 6 Klagepunkter over Corfitz Ulfeldt, stilet til Cantsleren Hr. Christian Tommissen, samt ULFELDTS Erklæring herover. — (Udateret.)

Hist. Tidsskrift. 3. B. S. 451—453.

1645.

1645.

1. Januar. [9089.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen Hannibal Sehested, at der af de i Norge handlende Hollændere ikke maa kræves Ringe-Penge uden i de Havne, hvor Ringe ere. — *Friderichsborg Slot*, den 1. Januarii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 821—822.

2. Januar. [9090.] Kong CHRISTIAN IV. sender Statholderen i Norge Hannibal Sehested den nye Reces (af 27. Febr. 1643) og befaler ham at lade den forkynde. — *Fredericksborg Slot*, den 2. Januarii.

Forordninger siden Recessen 1613. fol. Lij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 819—820.

2. Januar. [9091.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Borgemester og Raad i Christiania at forkynde Borgerskabet, at det frit kan handle med Bönderne i Nysogn, Eedsogn og Kiöllen, næst ved Morras Skandsen (i Vermeland), hvilke Bönder havde underkastet sig; dog skulle de, som benytte denne Tilladelse, drage igjennem bemeldte Skandse og melde sig hos Oberst Gunde Lange, der commanderede med Major Bay. — *Aggershuus*, dend 2. January.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 509—510.

2. Januar. [9092.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Gunde Lange og Major Bay, Commanderende i Morras Skrandse, at lade dem, som anmeldte sig med Statholderens Pas, frit passere igjennem Skandsen, m. m. — *Aggershuus*, dend 2. January.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 510—511.

2. Januar. [9093.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogderne Christen Jensen, Jacob Eggertsen og Knud Andersen at understötte Landoberst Gunde Lange med Folk til et Indfald i de næste Sogne ved Morras Skandsen, hvis Bönderne der skulde pröve paa Frafald. — *Aggershuus*, 2. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 511.

2. Januar. [9094.] HANNIBAL SEHESTEDS Brev til Borgemester og Raad i Frideriksstad, hvorved Borgerne sammesteds erholde Tilladelse til at trafiqvere i Sverrig med deres Varer, naar de meldte dem hos Statholderen i Hovedqvarteret ved Holmedall, og ingen Vei tog undtagen over Vingsfjeldet. — *Aggershuus*, dend 2. January.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 511—512.

[9095.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogderne Claus Walter, Thomis Clemidtsön og Niels Hansön at skaffe til Leiren 300 skarpe Öxer og saameget Fladbröd, som kan skaffes tilveie for $1\frac{1}{2}$ Daler Tönden, mod Betaling hos Commissarius Preben von Ahnen; tillige beordres Fogderne at skaffe nogle Fruentimmer til Leiren, som kunde brygge og bage. — *Aggershuus*, 2. Jan. 1645. 2. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 512—515.

[9096.] HANNIBAL SEHESTEDS Anmodning til General-Krigs-Commissær Niels Lange at give fuldstændig Erklæring om 7 ham forelagte Punkter med Hensyn til Norges Krigs-Contributioner. — *Aggershuus*, den 2. Jan. 2. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 525—527.

[9097.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Statholderen i Norge Hannibal Sehested at paasee, at de i Norge handlende Hollændere ikke forurettes. — *Friderichsborg Slot*, den 3. Januarii. 3. Januar.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Lij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 820.

[9098.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Hendrich Tott angaaende Möntens Forhöielse, de bortlöbne Knegtes Nedsendelse, Sölvforstrækning o. s. v. — *Aggershuus*, 3. Jan. 3. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 516—518.

[9099.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Henrich Bjelche angaaende de til Krigens Förelse föiede Foranstaltninger, Tilstanden i Vigen, Gothenborg, Skaane, m. m. — 3. Jan. 3. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 518—525.

[9100.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Statholderen i Norge Hannibal Sehested, at de hollandske Gesandter have klaget over, at de i Norge handlende Hollændere affordres $4\frac{1}{4}$ Procent over hvad i Told-Rullen er bestemt, hvorfor han befaler ham at lade dem, som heri befindes skyldige, tiltale og alvorligen straffe. — *Friderichsborg Slot*, den 4. Januarii. 4. Januar.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Liij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 821.

[9101.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til General-Krigs Commissær Niels Lange, angaaende Afslutningen af alle de norske Rigsregnskaber inden 20 Januar, da Statholderen agtede at reise til Danmark; tillige beder han Krigscommissæren om at bidrage til, at de störst muelige Summer kunde blive disponible, for af Statholderen at föres ned til Danmark; dog skulde Paaskeskatten forblive urört til Krigens Fornödenhed. — 4. Jan. 4. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 528—529.

[9102.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Admiral Ove Gjedde, hvori han melder sit Forsæt at være paa Bahus "med en anseelig Summa" i Slutningen af Maaneden, men under alle Omstændigheder at komme til Warberg for at tale med Kongen om "adskilligt, som begge Rigerne ligger storlig Magt paa." — *Aggershuus*, 4. Jan. 4. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 529—530.

[9103.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigs-Commissær Lange om Oprettelse af 2 Compagnier hvert paa 150 Mand, og om Dispositionerne til Grændseværnet især omkring Morras Skandsen. — *Aggershuus*, 4. Jan. 4. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 530—532.

1644. 4. Januar. [9104.] HANNIBAL SEHESTEDS Beretning til Kong Christian IV. om Krigsförelsen i Norge og paa den svenske Grændse. — (4. Januar.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 532—541. (Slutningen af Brevet og Datum mangler.)

1. Januar. [9105.] HANNIBAL SEHESTEDS Forordning angaaende dem som unddrog sig den dem paahvilende Værnepligt, og dem som underholdt eller dulgte saadanne. — Dend 4. January.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 541. (Begyndelsen mangler.)

4. Januar. [9106.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Hendrich Tott, at Lieutenant Peder Fannou er sendt til Bergenhuus Lehn for at modtage de bortrömte Folk samt endeel friske Folk, saa at han kan före omtrent 400 Mand ned til Sehested. — 4. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 541—542.

8. Januar. [9107.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Otto Kragh for en udnævnt Commission at tiltale D. Otto Sperling for det af ham udviste Forhold ved Börnehuset, saaledes at han dömmes til at gjöre Rede for de ham til Medicamenters Anskaffelse anbetroede Penge, eller for deres Anvendelse at stande til Rette. — *Frederichsborg*, den 8. Januarii.

Kjöbenhavnske Selsk. Skrifter. 10. D. S. 467—468.

8. Januar. [9108.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Admiral Ove Gjedde angaaende Krigsoperationernes Gang i Norge og paa den svenske Grændse. — *Silleröd Præstegrd*, 8. January.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 542—548.

9. Januar. [9109.] HANNIBAL SEHESTEDS Udkast til Operationernes Gang under et paatænkt Tog til Carlstad, Amoer (Aamaal i Dalsland) og andre Stæder. — *Hoffuitquarteerit udi Silwedahl*, dend 9. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 549—551.

9. Januar. [9110.] HANNIBAL SEHESTEDS forandrede Udkast til Operationerne under et Steifetog ind i Sverrig. — *Silleröd*, dend 9. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 551.

c. 9. Jan. [9111.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial Ordre" til Peder Normand om fra Morras Skandsen at anföre et Tog til Ost- og Vestmarken i Sverrig. — In Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 552.

13. Januar. [9112.] CHRISTIANI IV. regis confirmatio tractatus præliminaris, die 29. Octobris a. 1644 a commissariis Danicis cum Suecicis facti, sicut etiam declarationis eorundem d. d. 25. Decemb. a. 1644, de prorogatione temporis tractatibus pacis constituti. — *Fridericiburgi*, 13. Januarij.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 242—252. (med *Italiensk* Overs.) Recueil des traitez. T. III. p. 870—871. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 305—306.

13. Januar. [9113.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen Hannibal Sehested, hvorved det forbydes at opkræve Ringepenge af de i Norge handlende Hollændere. — *Fredericksborg Slot*, den 13. Januarij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Liij.

[9114.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen Hannibal Seehsted, at Hollænderne og andre Fremmede, som handle paa Norge, ikke maae nödes til at kjöbe og indtage flere Kongsdeler eller Junkerdeler, end som af Arilds Tid brugeligt været haver. — *Friderichsborg Slot*, den 13. Januarii. 1645. 13. Januar.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Liiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 822.

[9115.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Gersdorf og Major Fleischer, at marschere til Halleröd og derfra til Eeds Præstegaard, og indgive Beretning om Tilstanden der i Egnen. — *Halden*, 13. Jan. (Tydsk.) 13. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 552—553.

[9116.] Kong CHRISTIAN IV.s Bestallingsbrev for Jens Söffrinssön, Borger af Kjöbenhavn, til at være kongelig Foged paa Island. — *Frederichsborg Slot*, den 13. Januarii. 13. Januar.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 440—442.

[9117.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Laugmændene i Island at paasee Overleveringen af Inventarium og Huse paa Bessestad og Vidöe m. m. fra den afgangne Befalingsmand Pros Mundts Foged (Lauritz Nielsen) til Fogden Jens Söffrinssön. — *Frederichsborg Slot*, den 13. (31.) Januarii. 13. v. 31. Jan.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 443.

[9118.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Commissarierne i Vigen, hvori han stærkt dadler dem, for at de skriftligen havde yttret det Önske for ham, at han skulde retirere ud af Sverrig, og forsvarer sig med Hensyn til sit hele Forhold under Krigen. — *Halden*, den 14. Jan. 14. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 554—557.

[9119.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Admiral Ove Gjedde, hvormed han sender Copie af et Forsvarsskrift til Cantsler Jens Bjelke og Daniel og Vincents Bildt, der ligesom havde villet vise ham tilrette med Hensyn til Krigsförelsen; tillige beretter han om sine Forberedelser til et forehavende Tog ind i Sverrig. — *Halden*, den 14. Jan. 14. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 557—566.

[9120.] HANNIBAL SEHESTED lover Almuen paa Dal fredelig Behandling, forsaavidt de ikke efter hans Indrykning forlade deres Gaarde. — *Halden*, dend 14. Januar. 14. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 567.

[9121.] Kong CHRISTIAN IV. meddeler Rigsraadet de fra Erkebispen af Bremen, Hertug Frederik, om Armeen indlöbne Efterretninger, samt at han har befalet Hertugen at standse ved Rensborg for at passe paa Fjenden. — *Friderigsborg*, den 16. Janu. 16. Januar.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 125.

[9122.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Rigsraadet, hvori han erklærer de i Kjöbenhavn forsamlede Adelige, der havde afgivet en ham af Rigsraadet meddeelt Erklæring paa hans Anmodning om nogen Forstrækning, "for de at være, som ikke agte Gud i Himlen, meget mindre deres Herres og Fædernelands Conservation." — *Friderichsborg*, den 17de Januar. 17. Januar.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 137. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 175—176.

[9123.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til en Oberst i den norske Armee (Taylor?) angaaende Krigsoperationerne og navnlig Provianteringen, der hindres ved det ugunstige 17. Januar.

1645. Veir; han indskjærper ham at holde sine Communicationer med Oberstlieutenant Gersdorf, og
17. Januar. at söge at beholde sine Stillinger. — 17. Jan. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 567—569.

17. Januar. [9124.] Hannibal Sehesteds Ordre til General-Krigs-Commissæren at söge Underretning om, hvormange Underofficerer og Soldater der ere komne til Christiania over Wengsfjeld med Rov og Bytte fra Sverrig, da disse Reiser ere til Svækkelse for Armeen, til Besværing for Almuen og bringe Fjenden Kundskab om Armeens Tilstand. — *Halden*, dend 17. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 569.

c. 17. Januar. [9125.] Hannibal Sehesteds Instrux for Henrich Bielches Tjener Peder Olfsen, som skulde reise over Vengsfjeld og forskaffe Underretning om Oberstens (Taylors) Stilling og Operationer, for at der derefter kunde bedömmes, hvorvidt en Conjunction med ham var tilraadelig. — Udateret.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 569—571.

18. Januar. [9126.] Hannibal Sehesteds Ordre til Admiral Ove Gedde og Generalmajor v. Breda med saameget Folk af Garnisonerne i Marstand og paa Bahus, der kan undværes, at drage til Oddewold, for derefter at stöde sammen med ham (Sehested) og de fra Vigen ventede Tropper paa Grændsen mod Höysæter (i Dalsland). — *Halden*, dend 18. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 557.

18. Januar. [9127.] Hannibal Sehesteds Ordre til Fogderne Poul Nielsen og Erik Jenssen at samle deres vaabenföre Almue paa Grændsen, for at han derefter kunde forene sig med dem. — *Halden*, den 18. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 571.

18. Januar. [9128.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Obersten (Taylor) angaaende Krigsoperationerne, især Provianteringen — *Halden*, den 18. Jan. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 571—573.

18. Januar. [9129.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberstlieutenant Gersdorf at staae Oberst Taylor bi ved Udförelsen af de denne foreskrevne Operationer. — *Halden*, den 18. Jan. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 573.

18. Januar. [9130.] Hannibal Sehesteds Ordre til Peder Jull at recognoscere og afgive Beretning om Oberst Taylors og Oberstlieutenant Gersdorfs samt Oberst Bjelkes Stillinger. — *Halden*, 18. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 573—574.

19. Januar. [9131.] Hannibal Sehesteds Ordre til General-Krigs-Commissær Niels Lange, at nedskikke endeel Armatur til Eeds Præstegaard, hvor han vil forblive, indtil han erholder Underretning om Oberst Bielches Stilling, fra hvem han ikke har hört i 10 Dage. — 19. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 575.

19. Januar. [9132.] Hannibal Sehesteds Befaling til Fogden i Rachestadlehn, Thomas Clemidtsen, at erklære sig angaaende Grunden til, at han endnu ikke havde indbetalt Skatterne af Lehnet til General-Krigs-Commissæren, overeensstemmende med Kongens Skattebrev. — *Halden*, den 19. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 575—576.

[9133.] **Hannibal Sehesteds** Skrivelse til Cantsler Jens Bjelke og de andre Commissærer, hvor han erklærer at ville vente den ankommende Fjende, men klager over slet Veir og Vanskeligheden ved at bringe den udskrevne Almue til at give Möde. — *Halden*, dend 19. Jan. 1645. 19. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 576—577.

[9134.] Dronning **Christina** anerkjender den Tjeneste, Lowijs de Geer til Finnspångh har viist Sverrig ved i Nederlandene at hverve en anselig Orlogsflaade paa 30 Skibe under Krigen imod Danmark, og paa egen Bekostning underholde den i denne Tid, hvorfor Dronningen erklærer sig at være ham skyldig 300,000 Rdlr., for hvilken Sum gives ham Anviisning paa visse Toldindtægter. — *Stockholm*, den 21. Jan. (Svensk.) 21. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 13. D. S. 273—276.

[9135.] Diploma notariale a **Laurentio Langermann**, decano ecclesiæ Hamburgensis, et capitularibus ibidem editum, quo Johannem Heseler, filium Johannis Heseler, civis Schlesvicensis, adhuc minorennem, secundum decretum 6. Decb. 1642 latum, in possessionem Vicariæ ad altare Sancti Jacobi in æde divi Nicolai numero secundæ canonice institutum esse declarant. — *Hamburgi*, die vigesima tertia mensis Januarii. 23. Januar.

N. Staphorst, Hist. Eccles. Hamburg. I. Th. 3. B. S. 82—83.

[9136.] **Hannibal Sehesteds** Ordre til Oberst Bjelche og Oberst-Lieutenant Cress at möde paa Halleröd Morgenen efter til et Krigsraad, samt at give Befaling til nogle nærmere bestemte Operationer. — *Halden*, 26. Jan. 26. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 577—578.

[9137.] **Hannibal Sehested** befaler Oberst Bielche næste Morgen at sende ham "et ringe Partie" imöde paa Veien mellem Halleröd og Moon, for at de derefter kunne samles til et Krigsraad. — *Halden*, 26. Jan. 26. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 578.

[9138.] **Hannibal Sehesteds** Skrivelse til Steen Willumbsen (Rosenvinge), hvori han klager stærkt over Almuens Modvillighed til Krigen, og de hyppige Desertioner. — *Halden*, dend 26. January. 26. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 578—579.

[9139.] **Hannibal Sehesteds** Sikkerhedsbrev for de svenske Bönder, der "som lydige og troe Contributions Undersaatter" vilde skaffe Tilförsel til den norske Armee paa Halden. — *Halden*, dend 26. Jan. 26. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 579.

[9140.] **Gustavus Horn**, campi mareschallus, commissarius reginæ Sveciæ, testatur, se e manu domini Gaspari Cognetii Thuillery, legati regis Galliarum, instrumentum originale ratificationis Christiani IV. regis tractatuum præliminarium diebus 29. Oct. et 25. Decbr. anni 1644 datorum accepisse (cfr. Nr. 9112). — *Ystadii*, 26. Jannarij. 26. Januar.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IV. P. II. p. 242—253 (med *Italiensk* Overs.). Recueil des traitez. T. III. p. 870—871. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 305—306.

1645. 26. Januar. [9141.] Befaling af "MYNE HEEREN VAN DEN GERECHTE" I AMSTERDAM, at ingen "Smeer-smelters" maae have "Moscovisch talck of Noordsch smeer" i deres "huysen of Smelteryen." — 26. Jan. (Hollandsk.)

Hand-Vesten, Privilegien etc. der Stad Amstelredam. S. 657.

27. Januar. [9142.] HANNIBAL SEHESTED forlanger af Oberst Bielche Underretning om Armeens og Fjendens Stillinger, om Terrainet, hvorvidt Bönderne paa Daal have underkastet sig, om de Fangne ved hans Afdeling, om Sundhedstilstanden i Hæren m. m. — *Eedtzquartier*, den 27. Jan. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 579—580.

c. 27. Jan. [9143.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling til Oberst Bielche angaaende de under ham staaende forskjellige Troppeafdelingers Fremrykning i Dalsland. — Udateret.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 580—581.

28. Januar. [9144.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Provsten over Dal Erik Brynneldssön at möde med Præsterne og 4 Mænd af hvert Herred paa Halden den 8. Februar for med Hensyn til Brandskatningen at levere nöiagtigt Mandtal over Almuen paa Dal. — *Eedsquarteer*, dend 28. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 581.

28. Januar. [9145.] HANNIBAL SEHESTEDS Indberetning til Kong Christian IV. om hans heldige Fremgang mod de Svenske; han har Wermeland og Dal i Contribution og agter sig nu imod Gothenborg. — *Eedtzpræstegaard paa Daal*, den 28. January.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 582.

28. Januar. [9146.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Cantsler Christian Thomesen (Sehested) om den norske Almues Ulyst til Krigen mod de Svenske, om hans heldige Krigsforetagender i Vermeland og paa Dal og om hans Planer at rykke ind i Vester-Gotland; tillige melder han at have nedsendt den oppebaarne Skat til Danmark. — 28. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 2. B. S. 583—586.

28. Januar. [9147.] HANNIBAL SEHESTEDS Forsikkring til Provsten og de övrige Embedsmænd paa Dal, at de skulle være forskaanede for ethvert Paalæg, naar de opfylde den af dem paa Almuens Vegne indgaaede Accord angaaende Udredelse af en Contribution. — *Eed*, dend 28. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 66.

29. Januar. [9148.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenanterne Cress og Reichwein, at blive liggende paa Dal, indtil den af Provsten lovede Contribution er indkommen. — *Hoffuitquarteerit udi Eeds Prestegaard*, dend 29. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 66—67.

29. Januar. [9149.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenanterne (Cress og Reichwein), at være aarvaagne med Hensyn til Fjenden, der skal samle sig mellem Bretta og Oddewold. — *Halden*, dend 29. Jan.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 67—68.

30. Januar. [9150.] Kong CHRISTIAN IV. befaler sin Sön Eskebispen af Bremen at samles i Haderslev eller Kolding med nogle holstenske Raader for at overveie, hvorvidt en ny Forening med Rigsmarskens Tropper var tjenlig. — *Frederichszborg*, 30. Januarj.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 125—126.

[9151.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial" til Laugmanden i Christiania Niels Hanszen angaaende Besörgelsen af Adskilligt til Fæstningens Fornödenhed. — *Halden*, dend 30. Jan. 1645. 30. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 68.

[9152.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogderne i Nord- og Sönder-Vigen, at rette sig efter Admiral Gjeddes og Oberst Bjelkes Befalinger. — *Halden*, dend 30. Jan. 30. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 69.

[9153.] HANNIBAL SEHESTED underretter Admiral Ove Gjedde om de trufne Foranstaltninger i Anledning af det befrygtede Indfald af Fjenden i Vigen og Bahuus Lehn. — *Halden*, dend 30. January. 30. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 69—71.

[9154.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse, i Anledning af den modtagne Underretning om et Overfald af de Svenske ved Schordall, til Admiral Ove Gjedde, hvem han anmoder om at understötte Oberst Bjelke; ligeledes giver Sehested en kort Fremstilling af de under Felttoget gjorte Fremskridt, som han beder Admiralen at melde til Danmark. — *Halden*, dend 30. Jan. 30. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 71—72.

[9155.] Feltmarskal Grev TORSTENSSON underretter Generalmajor Carl Gustav Wrangel om hans Udnævnelse til General over Artilleriet, og giver ham Befaling til i Forbindelse med General-Lieutenant Königsmarck at foretage et Angreb paa Fyen og Sjelland; tillige maa han söge at hindre al Forbindelse mellem de Danske og Lybeck. — *Huffwud-qvarteret Caaden*, den 30. Januarij. (Svensk.) 30. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 111—116.

[9156.] Feltmarskal Grev TORSTENSSON underretter General Carl Gustav Wrangel om, at General-Lieutenant Hans Christoff von Königsmarck er befalet at gaae over Elben ind i Holsten for ganske at devastere Marsklandene; derefter skal han sætte sig i Forbindelse med General Wrangel, at de i Forening kunne udföre Planerne mod Fyen og Sjelland. — *Caaden*, d. 30. Januari. (Tydsk.) 30. Januar.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 116—118 (med *Svensk* Overs.)

[9157.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa adskillige af den kongelige Foged paa Island, Jens Söffrenssön, indstillede Punkter, angaaende Inventarium, de kongelige Fiskerbaade, Christfaar-Jorder m. m. — *Friderichsborg Slot*, den 31. Januarii. 31. Januar.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 444—445. (Der bemærkes, at i nogle Afskrifter er Datum angivet: Kiöbenhaffn Slot, den 10. Julii.) Brudst. i O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. I. B. S. 229.

[9158.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til General-Krigscommissæren, Niels Lange, om Forsendelse af Mandskab, samt af forskjellige Fornödenheder til Armeen, om Optagelse af Forhör i Anledning af en Rebellion af Bönderne, m. m. — *Halden*, dend 31. Jan. 31. Januar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 72—73.

[9159.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigs-Commissær Niels Lange, at lade Oberstlieutenant Gray og hans Officerer blive i Christiania og siden med dem formere et fuldstændigt Regiment af det Folk, som skulde komme fra Bergen og andre Steder, m. m. — *Halden*, dend 1. Febru. 1. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 73—74.

1645. 2. Febr. [9160.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial" til General-Krigs-Commissæren Niels Lange angaaende Forsendelse af Penge til Bahuus, Magazinernes Forsyning, og forskjellige Dispositioner Armeen vedkommende. — *Halden*, 2. Februar.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 74—75.

2. Febr. [9161.] HANNIBAL SEHESTED underretter Oberstlieutenant Reichwein om de givne Befalinger angaaende Krigsoperationerne, og at han for den nærmeste Fremtid skal modtage sine Ordres fra General-Krigs-Commissæren, der vil forblive i Halden, medens han selv reiser op ad Kysten. — *Halden*, dend 2. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 75—77.

2. Febr. [9162.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Ove Bjelke at forsamle Almuen ved Vengsfjeld paa Eng for at foretage Undersögelse om de forefaldne Uordener og bringe den til Lydighed, samt at inddrive den af Provsten og Præsterne paa Dal indrömmede Contribution. — *Halden*, 2. Februáry.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 77—79.

5. Febr. [9163.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Cantsler Jens Bjelke angaaende Krigsoperationernes Gang, om Urolighederne blandt Almuen i Smaalehnene, samt om Contributionen fra Stavanger Lehn, som han melder at have sögt at liqvidere, for at Cantsleren, som hermed var forlehnet, ikke skulde findes blandt de forsömmelige, ved at formaae Marsillius til at give en Vexel paa Kjöbenhavn paa 10000 Daler. — *Vlberghauffn*, dend 5. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 79—81.

6. Febr. [9164.] HANNIBAL SEHESTED tilskriver Oberstlieutenant Reichwein angaaende et tidligere Brev, som af dennes egen Tjener var forsömt at befordres; han melder, at han staaer i Begreb med at reise til Oberst Bjelke. — *Breedwiig*, dend 6. Febru.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 81—82.

6. Febr. [9165.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenanterne Cress og Reichwein at marschere strax efter den 8. Februar, paa hvilken Dag Almuen paa Dal skulde möde for General-Krigscommissæren paa Halden, til Öyer, eller hellere saasnart som Ordren blev dem leveret, saaledes at det halve af Corpserne kunde komme til Öyer den 8de og den anden Halvdeel den 10de. — *Breedwiig*, den 6. Februario.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 82.

8. Febr. [9166.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Daniel Bilt, at lade Fogden Erich Jensen besörge den til Ulbershavn ankomne Proviant til Armeen. — *Amfasteröd*, dend 8. Febru.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 83.

8. Febr. [9167.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigscommissæren at lade Oberstlieutenanterne Gray og König med det ankomne Mandskab marschere fra Christiania til Bredvig og derfra til Oberst Bjelke, og at sörge for forskjellige Krigsfornödenheder, ligesom ogsaa for Modtagelsen af 150 Heste, der skulle komme fra Trondhjem. — 8. Febru.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 83—84.

8. Febr. [9168.] HANNIBAL SEHESTEDS Resolution angaaende den samme Dag delibererede Plan for Krigsoperationerne, i Særdeleshed angaaende et projecteret Angreb af Oberst Bjelke paa Venersborg og et Indfald i Vester Gotland. — *Amfasteröd*, 8. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 84—86.

[9169.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalmajoren (Achim v. Breda), at paasee Udförelsen af den Oberstlieutenant Ziigler givne Befaling angaaende Bygningen af en Flaade, at udforske Fjendens Stilling i Vester-Gotland, og at holde sig i Beredskab til at understötte Oberst Bjelke. — *Amfasteröd*, 8. Febr. (Tydsk.) 1645. 8. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 86—87.

[9170.] Kong CHRISTIAN IV. underretter Rigens Hofmester [Corfits Ulfeldt] om, at nogle Kjöbmænd i Hamborg, "som kallis di v. Uffelen", havde præsenteret ham 500,000 Daler, om de maatte bekomme Island til et brugeligt Pant, hvori Kongen under visse Betingelser havde indvilget. — *Fridr.*, den 9. Febr. 9. Febr.

E. Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 360.

[9171.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Capitainen over Artilleriet, saasnart han kommer til Grinneröd, selv skal begive sig hid til Generalmajoren og hos denne vente videre Ordre. — *Præströe tuert offuer for Gammellösze schantze*, den 10. Febru. 10. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 87.

[9172.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Fogderne Erik Jensen, Ebbe Jensen og Frederik Christoffersen med Ordre at samle deres vaabendygtige Mandskab og paa förstkommende Löverdag möde paa Torschouff, samt tillige medtage Proviant paa nogle Dage. — *Torschouff*, 10. Febru. 10. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 87—88.

[9173.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial" til Generalmajoren (Achim von Breda), at han sender endeel Ammunition til Opbevaring, indtil en fast Beslutning angaaende Oberst Bjelkes Operationer er taget. — *Hee*, dend 11. Febru. (Tydsk.) 11. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 88—89.

[9174.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Vincentz Bildt at samle dem, som her paa Slottet og i Byen (Konghelle) kunne monteres til Hest, og at möde Dagen efter paa Bahus, for med Sehested at udföre "et lidet Anslag." — *Baahuusz*, 12. Febru. 12. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 89.

[9175.] HANNIBAL SEHESTEDS Forsikkringsbrev til Almuen i Nödingsogn (i Vester-Gotland), at den skal være fri for Overlast, naar den erlægger den frivilligen lovede Brandskat. — *Baahuusz*, dend 13. February. 13. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 90.

[9176.] HANNIBAL SEHESTED meddeler Oberst Bjelke forskjellige tildeels fra Krigsfanger hentede Efterretninger; han længes efter at erfare, hvilken Beslutning han vil tage med Hensyn til Foretagenderne mod Fjenden, "thi snart maa noget skee." — *Bahus*, dennd 13. Febru. 13. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 91—92.

[9177.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial" til Admiral Ove Gjedde, om at skaffe Fourage og Proviant, samt træffe forskjellige Foranstaltninger med Hensyn til det projecterede Indfald i Vester-Gotland. — *Baahuus*, dend . . Februar. c. 13. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 92—93.

[9178.] HANNIBAL SEHESTEDS Erklæring, at Joen Torgiersen af Vigen i Növding Sogn og Anders Christoffersen af Helgeröd skulle betragtes som Spioner, da de under Paaskud 14. Febr.

1645. 14. Febr. af at underhandle om Brandskat havde sögt Underretning om Armeens Tilstand, og at deres Grander maae vente en haard Medfart for disses Falskhed, hvis de ikke som ærlige Bönder söge at contrahere om Contribution. — 14. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 90—91.

14. Febr. [9179.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst Bjelke, at han, efterat have erfaret Reichweins og Cress's Ankomst til Obersten, længes efter Underretning om dennes Resolution med Hensyn til de projecterede Foretagender; tillige melder han om nogle heldige Operationer mod Fjenden, og om dennes Stillinger og formodede Planer. — *Baahuusz*, den 14. Febru.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 93—94.

ante 16. Febr. [9180.] Hannibal Sehested befaler Laugmanden (Hans Frantzen i Vigen og Bahuus Lehn) at indhente Oplysninger hos Hans Bratte og Oluf Bunde om Localiteterne omkring Tyslandsskandse, og om Wrangels Stilling. — Udateret.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 96.

16. Febr. [9181.] Hannibal Sehesteds Ordre til Generalmajoren (Achim v. Breda) at berede sig paa et Angreb paa Tyslands Skandsen til næste Dag. — *Holmb*, dend 16. February. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 94—95.

16. Febr. [9182.] Hannibal Sehested melder Oberst Bjelke, at han har foretaget en Recognosering ved Tyslands Skandse, og agter næste Dag at gjöre et Angreb paa den. — *Holmb*, dend 16. Febru.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 95—96.

16. Febr. [9183.] Svar paa de af Hannibal Sehested fremsatte Spörgsmaal med Hensyn til Localiteterne omkring Tyslands Skandse og General Wrangels Stilling. (Jvnf. Nr. 9180.) — *Holmb*, dend 16. Febru.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 97.

17. Febr. [9184.] Jacob Madsens, Borgemester i Christianshavn, Fordring paa omtrent halvfemte Tusinde Rdlr. for i Vinteren 1844 at have udrustet, efter Kongens mundtlige, og Rigshofmesterens skriftlige Begjering, 4 Skibe til at krydse efter 3 svenske Skibe, der vilde snige sig gjennem Beltet. — *Christianshavn*, den 17de Februar.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 65—67.

17. Febr. [9185.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst (Henrik Bjelke), hvori han melder Erobringen af Tyslands Skandse. — *Jertrum Kirche*, dend 17. Febru.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 98.

17. Febr. [9186.] Hannibal Sehested bebreider Oberst Bjelke, at han tvivler paa de af ham meddeelte Efterretningers Paalidelighed, ligesom ogsaa at han ikke kan komme til nogen fast Beslutning med Hensyn til Operationerne. — *Jertrum Kierche*, dend 17. Febru.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 98.

17. Febr. [9187.] Hannibal Sehesteds Skrivelse ("Resolution") til de höiere Officerer, at han paa Grund af deres altererede Stemning vil finde sig i, at Armeen retirerer, naar man siden vil stærkt bevogte Grændserne. — *Amfasteröd*, dend 17. Febru.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 99—100.

[9188.] HANNIBAL SEHESTED beretter til Admiral Ove Gjedde, at han ved Underretning om, at de Svenske havde gjort et Anfald paa den danske Leir strax efter Erobringen af Tyslands Skandse, var reist til Leiren, og havde betænkt muelig at gjöre en Diversion fra Bahus Lehn. — *Amfasteröd*, dend 17. Febru. 1645. 17. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 100.

[9189.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Statholderen Hannibal Seehsted, at tilholde Kjöbstæderne i Norge efter deres Pligt at sende flere og bedre, tilstrækkeligt udrustede Skibe til Rigets Forsvar. — *Kiöbenhavn Slot*, den 18. Februari. 18. Febr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Liiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 823.

[9190.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalmajoren (von Breda) at holde god Vagt, da Fjenden i Vester Gotland skal vente Forstærkning, men imidlertid blive i sin Stilling indtil hans (Sehesteds) Ankomst. — *Lunnsberrig*, dend 18. Febru. (Tydsk.) 18. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 101.

[9191.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Henrik Bjelke, hvori han tilbyder af den norske Krigskasse at udbetale de af den Sidstnævnte havte Omkostninger paa hans Reise til Holland for at hverve Officerer. — *Lunnsbercke*, dend 18. Febr. 18. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 101.

[9192.] HANNIBAL SEHESTEDS Indberetning til Kongen om Erobringen af Tyslandskandsen og Krigens videre Gang i Vestergötland, Armeens Tilstand o. s. v. — *Tyszlandschantze, en halff Miill fra Wrangels Qvarteer*, dend 18. Febr. 18. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 108—111.

[9193.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial Ordre" angaaende Armeens Dislocation og Retraite. — Dennd 19de February. 19. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 101—102.

[9194.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalmajor Breda og Krigscommissær Bildt angaaende Indqvartering af 500 Mand Fodfolk og 330 Ryttere, som skulle ankomme samme Dag. — 19. Febru. (Tydsk.) 19. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 103.

[9195.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Taylor, hvormed Copier fremsendes af de angaaende Armeens Indqvartering udstedte Befalinger, og Obersten beordres til Dagen efter at indtage den ham anviste Stilling. — 19. Febr. (Tydsk.) 19. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 103.

[9196.] HANNIBAL SEHESTED befaler Krigscommissær Daniel Bildt för hans Afreise at gjöre Anordning om Landevagten paa denne (östlige?) Side af Elven, samt at samle saamange som mueligt af de forlöbne Soldater og sende dem til Bahuus. — 19. Febr. 19. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 105—106.

[9197.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalmajoren (von Breda), at han, Oberst Taylor o. fl. skulle ordne og udstille de fornödne Vagtposter i Nærheden af Elven; tillige skal han udsee et Sted, hvor man kunde opföre en Skandse eller Redoute, og overhoved træffe de nödvendige Foranstaltninger mod et Overfald af Fjenden. — *Holm*, den 19. Febr. (Tydsk.) 19. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 106—107.

1645. c. 19. Febr. [9198.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bielche, hvori han omtaler de Svenskes formeentlige Planer og beder Obersten flittigen at söge at udforske deres Stilling og fremtidige Foretagender, hvilket han ogsaa paa sin Side lover at gjöre. — Udateret.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 107—108.

20. Febr. [9199.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Bildt, at udbetale af Paaskeskatten de endnu resterende Lönninger til Armeens Officerer, forsaavidt de i Bahus oplagte Penge af bemeldte Skat kunde række. — 20. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 103—104.

20. Febr. [9200.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Proviantmesteren Jörgen Willumsen at besörge Proviant til Oberst Taylor og Oberstlieutenant Willumsen. — 20. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 104—105.

c. 20. Febr. [9201.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Admiral Gedde om at drive paa "Synkværket", have Agt paa Passet ved Ladegaarden, holde Skibene i Beredskab og sörge for Fourage til Rytteriet. — Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 105.

21. Febr. [9202.] HANNIBAL SEHESTEDS Instrux for Peder Juul paa dennes Nedreise til Danmark i Statholderens Ærinde. — *Bahuus*, 21. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 111—114.

22. Febr. [9203.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Selius Marsillius, hvori han anmoder denne om at anskaffe Matroser over den indgaaede Accord, samt ligeledes at besörge anskaffede de fornödne Munderingsstykker, Vaaben, Brændeviin, Tobak o. s. v. til Soldaterne. — *Baahuus*, 22. Febr. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 115.

22. Febr. [9204.] FRAGTTARIF for Skippere, som fare mellem Amsterdam og Rotterdam. (Her nævnes bl. a. "Noorts Carsey.") — 22. Febr. (Hollandsk.)

Hand-Vesten, Privilegien etc. der Stad Amstelredam. S. 718. (I en ældre Tarif for Paketfarten mellem de samme Steder, der udateret findes sst. S. 711—713, er opfört "Deensche Huyden.")

23. Febr. [9205.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Generalmajoren (von Breda) at sætte de givne Ordres angaaende Indqvarteringen i Udförelse og navnlig med Hensyn til Oberstlieutenant Willumsen, som herover havde besværet sig. — *Bahuus*, 23. Febru. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 114.

23. Febr. [9206.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial" angaaende det i Willumsens Compagnie opstaaede Mytteries Undersögelse. — *Baahuus*, dend 23. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 115.

23. Febr. [9207.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalmajoren (von Breda), snarest mueligt i Anledning af Oberstlieutenant Willumsens Besværing at holde Krigsraad for at overlægge om de forskjellige Armeeafdelingers Forening, samt om Felttogets Fortsættelse. — *Bahus*, 23. Febr. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 115—116.

23. Febr. [9208.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Admiralen Ove Gjedde, hvori han anmoder denne om at undersöge Aarsagen til, at Oberstlieutenant Willumsen besværede sig saa

heftig over det for ham bestemte Qvarteer, samt efter afholdt Krigsraad at resolvere over de fremtidige Foretagender. — 23. Febr. 1645. 23. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 116.

[9209.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Kongen, angaaende Krigens Fortsættelse, Armeens Tilstand o. s. v., idet Statholderen med Hensyn til de mere detaillerede Oplysninger henviser deels til de med Brevet sendte Documenter, deels til Overbringeren Admiral Gjeddes Oplysninger. — *Baahuus*, denn 25. Febru. 25. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 116—121.

[9210.] Hannibal Sehesteds Ordre til Krigscommissærerne i Vigen, Daniel og Vincentz Bildt, at lade indkræve Kirkernes Tiende, hvoraf Halvdelen var bestemt til Krigsomkostninger, saaledes, at hvor Korn havdes, skulde den hele Tiende föres til Bahuus og den halve Deel siden godtgjöres efter Capitelstaxten; paa andre Steder skulde Tienden betales i Penge. — *Bahuusz*, dend 25. Febru. 25. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 121.

[9211.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Cantsler Jens Bielche angaaende Betaling af resterende Contributionspenge af Stavanger Amt igjennem Marsillius ved en Vexel paa Kjöbenhavn. — *Bahus*, 25. Febru. 25. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 121—122.

[9212.] Hannibal Sehesteds Tilstaaelse at have af Marsillius modtaget en Vexel-Seddel paa 10,000 Daler in Specie. — 25. Febru. 25. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 122.

[9213.] Hannibal Sehesteds eenslydende Skrivelser til Wilhelm Mechlenburg, Consul i Dynkerken, og Martin Tanche, Resident i de forenede Nederlande, om at understötte Selius Marsillius i Udrustningen af Skibe og Folk til Krigtjeneste for Danmark. — *Bahuusz*, dend 25. Febr. 25. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 122—125.

[9214.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til General-Commissarius [Niels Lange], angaaende Betalingen af de 7000 Daler resterende Contributionspenge af Stavanger Lehn til Marsillius, som denne havde betalt ved Vexel paa Kjöbenhavn for Cantsler Jens Bielche. — *Baahus*, den 26. February. 26. Febr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 122.

[9215.] Forslag, indgivet til Kongen af Mogens Kaas til Stöffringgaardt, Befalingsmand paa Nyborg Slot, og Hans Michelsen, Superintendent over Fyens Stift, om at Kirkeby Sogn maatte gjöres til Annex til Olderup, og Lunde til Annex til Steenstrup. — *Ottense*, den 1. Martii. 1. Martii.

Hofman, Fundationer. T. X. Append. til Fyens Stift. S. 15—17.

[9216.] Hannibal Sehesteds Ordre til de kongelige Toldere og Skibsofficerer, Capitainer, Visiteurer, Havnefogder og andre at söge med nöie Opmærksomhed efter de undlöbne Deserteurer paa Skibe, i Huse eller andetsteds paa Kysten. — *Baahus*, den 1. Martij. 1. Martii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 125—126. (Gjentaget den 6. Mart. s. A., jvnf. sst. S. 132.

1645. 3. Martii. [9217.] Hannibal Sehesteds Memorial, hvorved Oberstlieutenant Willumsen opfordres til at erklære, om han vil blive ved den oprettede Capitulation, eller om han vil accordere om en maanedlig Summa, saaledes at han selv afholder alle Bekostninger ved sit Compagnie. — *Baahus*, den 3. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 127.

3. Martii. [9218.] Hannibal Sehesteds Memorial, hvorefter Oberst Taylor bestemt skulde erklære, om han ifölge sin indgaaede Accord vilde vedblive at staae i dansk Tjeneste. — *Baahus*, den 3. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 127—128.

3. Martii. [9219.] Hannibal Sehesteds Ordre til Capitain Phillip at modtage hos Slotsfogden Höe til Officerernes og Rytternes Heste. — *Baahus*, den 3. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 128.

3. Martii. [9220.] Hannibal Sehesteds Ordre til Borgemester og Raad i Kongelf angaaende Underholdningen af Oberstlieutenant Willumsen og hans Rytterie, som der ere indqvarterede. — *Baahus*, den 3. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 129.

5. Martii. [9221.] Hannibal Sehesteds Ordre og Instrux til Johann Gaardmand, især med Hensyn til Afregning med de höiere Officerer, og Ordningen af Regnskabsvæsenet for Sehesteds eget Lehn. — *Baahus*, den 5. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 129—131.

6. Martii. [9222.] Hannibal Sehesteds Memorial til Capitain Brockdorf om, ufortövet at reise til Christiania for at træffe Selius Marsillius för dennes Afreise til Holland, og i Forening med ham og Lieutenant Topiin söge at bringe Krigsfolk og Vaaben tilveie. — *Baahuus*, den 6. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 131—132.

6. Martii. [9223.] Hannibal Sehesteds Ordre til Oberst Taylor om forskudsviis Udbetaling af 2000 Daler til Officererne i hans Regiment og 1500 Daler til General-Majoren, samt at han med sine Folk skal rykke til Bahuus. — *Baahuus*, den 6. Martij. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 133.

8. Martii. [9224.] Kong Christian IV. foreholder Rigsraadet, som havde raadet til at slutte Fred med Sverrig paa Grund af Rigets Fattigdom, at Adelen stedse forskaanedes; dens Ugedagsbönder havde endnu ikke contribueret det ringeste; han kan kun billige en Fred, som han kan forsvare for Efterkommerne. — *Kaastrup, i Fogdens Hus*, den 8de Martii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 137—138. G. L. Baden, Danmarks Hist. 4. D. S. 176.

8. Martii. [9225.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst (Taylor), hvorved han bevilger denne en Forhöielse i Gage, naar han vil vedblive i Tjenesten. — *Baahuus*, den 8. Martij. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 134.

8. Martii. [9226.] Hannibal Sehesteds Memorial til Admiralen Ove Gjedde, at sende Capitainerne Stigfrii og Phillip med deres Folk til Generalmajorens Regimente, da Capitain Obitz med sit og Lieutenant Könichs Compagnie skal ligge paa Fæstningen. — *Baahuus*, den 8. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 134—135.

[9227.] D. Christoph Krauthoff, kongelig dansk Raad, giver den tydske Cantsler Detloff Reventlaw nogle Efterretninger om de Svenske, og beklager, at hans Meddelelser ere saa ufuldstændige, paa Grund af at han efter sit Forlangende ikke har erholdt Characterer meddeelte. — *Rostock*, den 8. Martij. (Tydsk.) 1645. 8. Martii.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. gj.

[9228.] Kong Christian IV.s Brev til Statholder Corfitz Ulfeld om Anlæggelsen af et Blokhuus ved Dybet ved Amag og Opfyldning af Dybet paa den anden Side. — *Kiöbenh. Slot*, den 9. Mart. 9. Martii.

E. Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 248—249.

[9229.] Hannibal Sehesteds Ordre til Krigscommissær Daniel Bildt at paalægge Fogderne i Smaalehnene med Sorenskriverne og Bondelehnsmændene at opsöge og saavidt mueligt paagribe de fra Oberstlieutenant Gersdorff deserterede Dragoner. — *Baahuus*, den 9. Martij. 9. Martii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 135.

[9230.] Dr. Christoph Krauthoffs Skrivelse til Dr. Balthasar Gloxin, hvorved han omstændelig bringer ham i Erindring de af denne förte Forhandlinger mellem afdöde Jochim Bruchtorff og Landcantsler Hinrich von Hatten og Hofcantsler Anthon von Wietersheimb angaaende Udbetalingen af en betydelig Pengesum til begge Cantslere, ifald Bruchtorffs Datter seirede i den Aschebergske Arvesag. — *Rostock*, den 11. Martij. (Tydsk.) 11. Martii.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Fiij—Gj.

[9231.] Hannibal Sehesteds Memorial til Admiralen Ove Gjedde, at "Skuden og Galiotten" skulle gaae til Ankers ved Fladsund, hvor Skuden skal forblive til Statholderens Tilbagekomst fra Aggershus, og Galliotten vente Admiralens Ordre. — *Baahuus*, den 13. Martij. 13. Martii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 136.

[9232.] Hannibal Sehesteds Ordre til General-Krigscommissær Niels Lange og Oberst Henrick Bielcke angaaende forskjellige Forretninger Krigsförelsen vedkommende under Statholderens Fraværelse. — *Maarstrand*, d. 13. Martij. 13. Martii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 136—140.

[9233.] Hannibal Sehesteds Ordre til Oberst Taylor at marschere med sit Regiment til Marstrand og overtage Commandoen ved Forsvaret af denne Plads. — *Maarstrand*, den 14. Martij. (Tydsk.) 14. Martii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 140.

[9234.] Hannibal Sehesteds Memorial, at Admiral Ove Giedde lader lægge Skibene ud i Kleesholmen (Klædesholmen) for at oppebie gunstig Vind. — *Mastrand*, den 14. Martij. 14. Martii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 140—141.

[9235.] Hannibal Sehesteds Memorial til Admiral Ove Giedde, angaaende Forberedelser til Statholderens Nedreise til Danmark. — *Marstrand*, denn 16. Martij. 16. Martii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 141—143.

[9236.] Hannibal Sehesteds Ordre til Krigs-Commissæren Vincentz Bildt og Laugmanden Hans Frandtzen tilligemed Admiralens Sön og Slotsfogden at paaskynde Fuldförelsen af "Synkværket" i Götaelven under Statholderens og Admiralens Fraværelse i Danmark. — *Kleeszholmen*, den 16. Martij. 16. Martii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 143.

1645. 18. Martii. [9237.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Rigsraadet, at han ikke vil antage andre Forslag til Fredsslutning med Sverrig, uden saadanne som ikke ere hans Reputation hinderlige; men at haste med sligt, for at en eller anden des snarere kan komme til sit igjen, vil han ikke. — *Bondefogedens Gaard i Kaastrup*, den 18de Martii.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 138. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 176.

18. Martii. [9238.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Kongen angaaende Tilstanden paa Grændserne mod Sverrig, Armeens Forsyning og hans egne i den Anledning og til Rigets Forsvar havte Omkostninger m. v. — *Aff den graa Vlff*, den 18. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 144—145.

c. 18. Martii. [9239.] HANNIBAL SEHESTEDS Optegnelse af nogle Punkter med Hensyn til nye offensive Forsög mod de Svenske ved Götaelven, der skulde overlægges med Admiralen og Generalmajoren. — *Baahuus*, den ....

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 145—146.

24. Martii. [9240.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til det danske Rigsraad, hvori han angiver Grunden til, at han ikke ofte og nöiagtigen har givet skriftlige Meddelelser om Tilstanden i Norge, men lover paa Anfordring at give nöiagtige Underretninger, ligesom ogsaa efter Conference med Raadet, at afgive sin Erklæring angaaende Krig og Fred. — *Kiöbenhaffn*, denn 24. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 146—148.

27. Martii. [9241.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Palle Rosenkrandtz at udbetale Toldpenge, der fra Norge skulle nedsendes til Danmark, til den danske Rigshofmesters Fuldmægtige Hendrick Möller. — *Kiöbenhaffn*, den 27. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 146.

27. Martii. [9242.] HANNIBAL SEHESTED forlanger Kongens Resolution angaaende Betalingen af en af Marsillius udgiven Vexel, om Forsikring for de af Statholderen selv gjorte Udlæg, om Nedsendelsen af Restancerne af den norske Contribution, om Opsendelse af andre Skibe til Norge, om Standsningen af Arbeidet ved Synkeværket ovenfor Bahuus, om Krigsfolkets Aftakkelse i Tilfælde af Fredens Afsluttelse, om Lehnsmændenes Forpligtelse til at residere i deres Lehn m. m. — *Kiöbenhaffn*, den 27. Martij.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 148—153.

3. Aprilis. [9243.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Kongens Foged paa Island Jens Söffrinssön om at have Indseende med Skipper Oluf Hendrichsen, at denne ikke foretager noget, som kunde stride imod det islandske Compagnies Privilegier. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 3. April.

M. Ketilson, Forordn. til Island. 2. D. S. 446. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 229—230.

5. Aprilis. [9244.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Niels Krabbe (Befalingsmand paa Laholm Slot), hvori han omtaler sin snart forestaaende Tilbagereise til Norge; tillige melder han at have lovet hans Broder Iver Krabbe paa Varberg Slot Undsætning af et Par Regimenter mod Gothenborg. — *Kiöbenhaffn*, den 5. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 153.

5. Aprilis. [9245.] D. BALTHASAR GLOXIN's Svarskrivelse til D. Christoph Krauthoff (jvf. Nr. 9230), hvori han erklærer, at han vel erindrer, at de begge i sin Tid havde været be-

skikkede til Advocater i den omtalte Arvesag, men at alle de under Sagen förte Forhandlinger aldeles vare gaaede ham i Glemme. — *Schleszwig*, den 5. Aprilis. (Tydsk.) 1645. 5. Aprilis.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Gj.

[9246.] Hannibal Sehesteds Indstilling til Kongen, hvorledes der skulde forholdes med de Lehn i Norge, hvor ingen Lehnsmænd residere. — *Kiöbenhaffn*, den 6. Aprilis. 6. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 153—158.

[9247.] Hannibal Sehesteds Anbefaling til en Oberst (Henrik Bjelke?) for tvende Capitainer, som vare udsendte for at hverve saa mange Soldater som mueligt, indtil Flaaden blev seilfærdig til Norge. — *Kiöbenhaffn*, den 10. Aprilis. 10. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 158.

[9248.] Hannibal Sehesteds Begjæring til N. N., at han paa Anfordring af tvende Capitainer, som skulde hverve et Antal Soldater til Norge, vilde udbetale dem 4 Rdlr. for hver Mand, der blev hvervet. — *Kiöbenhaffn*, denn 10. Aprilis. 10. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 158.

[9249.] Hannibal Sehesteds Ordre til Jonas Linnemarch, intet at udbetale til de to paa Hverving udstedte Capitainer, forinden de havde gjort Rede for Udförelsen af det dem overdragne Hværv, hvortil de allerede havde modtaget et Forskud. — *Kiöbenhaffn*, den 10. Aprilis. 10. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 158—159.

[9250.] Kong Christian IV.s Befaling til Hendrich Rammel, at han skulde indsende Erklæring, om det var med hans Tilladelse, at M. Johan Raudt, Professor eloquentiæ ved Soröe Academie, nu over Aar og Dag var udenlands. — *Hafniæ*, 11. Aprilis. 11. Aprilis.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxx.

[9251.] Kong Christian IV.s Rescript til Rigsadmiral Ove Gjedde og Statholder Hannibal Sehested at overlægge og udarbeide et Forslag til Forögelse af Kronens Indkomster i Norge saavel i Freds- som i Feidetid. — *Kjöbenhavn Slot*, den 11te Aprilis. 11. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 431—432.

[9252.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Iver Krabbe, hvormed han fremsender et kongeligt Missive til nöiagtig Efterlevelse. — *Kiöbenhaffn*, denn 12. Aprilis. 12. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 159.

[9253.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Henrik Thott, hvori han anmoder denne om at understötte (Major) Mule i det ham overdragne Hværv at hverve Soldater i Bergen. — *Kiöbenhaffn*, denn 12. Aprilis. 12. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 159—160. (Et Brev af samme Dato og af samme Indhold til Borgemestere og Raad i Bergen omtales sst. S. 160.

[9254.] Hannibal Sehesteds Udbetalingsordre paa 4 Rdl. paa hver Mand af dem som (Major) Mule fik hvervet, mod Majorens Revers. — *Kiöbenhaffn*, den 12. Aprilis. 12. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 162.

[9255.] Forening mellem Fru Ellen Marsuin til Ellensborrig og Hr. Lauridz Nielsen Heldewad, Sognepræst til S. Nicolai Kirke i Svendborg, om et foröget Vederlag som skulde ydes denne for Forrettelse af Gudstjeneste paa Thurö, mod at han ikke befatter sig med den Korn- og Qvæg-Tiende, som kunde falde der paa Landet. — *Odense*, d. 12. April. 12. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 52—53. Hist. Tidsskrift. 3. Række. I. B. S. 414—415.

1645. c. 12. Apr. [9256.] HANNIBAL SEHESTEDS Patent for en Capitain, hvorved denne bemyndiges til at hverve Soldater i Kjöbenhavn til Statholderens Livregiment til Fods. — *Kiöbenhaffn*, den ... Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 160.

c. 12. Apr. [9257.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst (Henrik Bjelke), at han venter om nogle Dage at komme tilbage til Norge i Fölge med Kongen, hvorfor han beder ham at holde alt i Beredskab, for naar Kongen kommer at tentere noget. — *Kiöbenhaffn*, den ... Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 161—162.

c. 12. Apr. [9258.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Laugmanden (i Christiania), at de tidligere Befalinger med Hensyn til Slottets Bygning, Byens Voldes Reparation og Sölvbjergværket kunne være iværksatte ved Kongens forventede Ankomst. — *Kiöbenhaffn*, den ....

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 162.

16. Aprilis. [9259.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Christen Mogensen, Foged i Gudbrandsdalen, at lade före endeel Kobber fra Sæll Kobberværk ned til Romsdalen til Indskibning. — *Kiöbenhaffn*, den 16. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 163.

17. Aprilis. [9260.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn at paasee, at Borgerskabet i Byen bliver provianteret paa 6 Maaneder i det mindste, samt at Voldene og Butenværkerne uopholdelig fuldföres. — *Kiöbenhavn*, den 17de April.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 139.

18. Aprilis. [9261.] HANNIBAL SEHESTEDS Patent for Alexander Willumsen, hvorved denne tilsiges 30 Rigsd., at udbetale paa Mynstringspladsen for hver af 100 Ryttere, som han havde paataget sig at hverve. — *Kiöbenhaffn*, den 18. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 164.

18. Aprilis. [9262.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling til Commissarierne, at der skal gives Ordre til Fogderne i Agershus Lehn, at indkalde snarest muelig saavel den til Krigens Brug bestemte halve Kirketiende, som ogsaa den Kirkerne tilhörende anden halve Deel, mod Liqvidation for Restancer og senere Godtgjörelse. — *Kiöbenhaffn*, den 18. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 165.

18. Aprilis. [9263.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript (til Residenten i Holland?) om snarest mueligt at mönstre og til Norge at hensende de Skibe og Folk, som Admiral Ove Gjedde og Statholder Hannibal Sehested havde accorderet med Silius Marsilius at anskaffe fra Holland. *Kiöbenhaffn*, den 18. Aprilis. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 165.

18. Aprilis. [9264.] HOLGER ROSENKRANDS, Lehnsmand paa Bornholm, indskjærper menige Landskab, at holde flittig Vagt, at fölge deres Officerer mod Fjenden og at have deres Vaaben i Orden; ligeledes paalægges Herreds- og Byens Capitainer og Officerer under höieste Straf, at gaae Fjenden imöde med deres Folk, naar han nogensteds skulde vise sig i Landet. — 18. April.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 307—308.

[9265.] Generalstaternes Instruction for deres til Sverrig og Danmark afsendte overordentlige Gesandter, Witt, Schaep, Shonck og Andre. — Den negentienden April. (Hollandsk.) 1645. 19. Aprilis.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 7—9. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 922—924.

[9266.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Frederik Urne, at han efter Iffuer Prips dödelige Afgang ifölge Kongens Befaling har handlet og sluttet med Johan Braemb om Prolongation af de ham forundte Privilegier paa Österdalens Kobberværk, imod at han selv udreder det halve Forskud til Værkets Drift, 12000 Daler aarlig. — *Kiöbenhaffn*, den 19. Aprilis. 19. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 166.

[9267.] Hannibal Sehesteds Accord med Johan Braem, hvorved de denne forundte Privilegier paa Österdals Kobberværk forlænges paa fem Aar fra 1. Mai 1645 at regne, mod at Johan Braem selv aarlig udreder "den halve Forlag til Værket, nemlig 12000 Rdlr." — *Kiöbenhaffn*, den 20. Aprilis. 20. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 166—167.

[9268.] Grev Jacob de la Gardies Skrivelse til Gustav Oxenstjern, Gouverneur i Estland, hvori han bl. a. beretter om Underhandlingerne med de Danske, som skulle have indrömmet fri Fart gjennem Sundet ikke blot til Estland, Lifland og Ingermanland, men ogsaa til Pommern, saalænge det staaer under Sverrigs Protection. — *Stockhollm*, d. 20. April. (Svensk.) 20. Aprilis.

P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 6. D. S. 85—87.

[9269.] Kong Christian IV.s Befaling, om Ansættelse af Folk til med lange Kjæppe at vække dem, som sove i Kirken under Prædiken; ligeledes om Psalmesangen, om Tyendes Underviisning m. m. — 22de April. 22. Aprilis.

Udt. i D. G. Zwergius, det Siellandske Cleresie. 1. T. S. 202. J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 94.

[9270.] Kong Christian IV. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn at lade opsætte Træheste ved hver Port, og at tilholde Officererne ved Borgerskabet at straffe dem, som paa Vagten drikke sig drukne eller för Tiden forlade deres Post. — *Kiöbenhavn*, den 22de April. 22. Aprilis.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 139.

[9271.] Hannibal Sehesteds Skrivelse (til Selius Marsillius), hvormed han paa Grund at Veienes Usikkerhed paa ny sender Copie af Kongens Ratification paa den af dem sluttede Accord, samt Copier af Kongens Breve til Residenterne i Haag og Dünkirken. — *Kopenhagen*, den 24. Aprilis. (Tydsk.) 24. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 167.

[9272.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Marsilius's Svoger (Albert Balzar Berns i Hamborg?), angaaende Udbetaling af nogle Vexelbreve til den paa Hverving udsendte Hans Bertram. — *Kopenhagen*, den 24. Aprilis. (Tydsk.) 24. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 167—168.

[9273.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til hans Svoger (Grev Christian Pentz i Holsten) om at understötte Hans Bertrams Hvervinger i det Holstenske. — *Kopenhagen*, den 24. Aprilis. (Tydsk.) 24. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 168.

1645.
24. Aprilis. [9274.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til det danske Rigsraad, hvori han udvikler Grundene for Opgivelsen af offensiv Krig paa Norges Grændser mod Sverrig, og raader til at udruste Flaaden for at bloquere Gothenborgs Havn, og for at holde Communicationen mellem Rigerne aaben. — *Kiöbenhaffn,* den 24. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 168—177.

26. Aprilis. [9275.] Kong CHRISTIAN IV.s Ordinants angaaende Krigsfolkets Indqvartering og Underholdning i Sjelland. — *Kiöbenhafn Slot,* den 26. Aprilis.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Mj—Miij. Extr. i A. Berntsen, Danm. oc Norgis fructbar Herlighed. 4. Bog. S. 638—644.

26. Aprilis. [9276.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rentemesterne angaaende en paatænkt Indskrænkning ved det kongelige Taffel, hvorover de skulde indsende Overslag. — *Kiöben. slott,* den 26. Apri.

Hist. Tidsskrift. 3. B. S. 455—456.

27. Aprilis. [9277.] GENERALSTATERNES Forordning angaaende en vis Afgift (Veyl-gelt) af Skibe, som fare "naer Oosten ofte Noorwegen", til Dækning af Omkostningerne ved Convoyerne. — *'s Graven Hage,* op Sondach den sevenden Mey. (Hollandsk.)

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. I. D. col. 2556—2557.

28. Aprilis. [9278.] GENERALSTATERNES Artikkels-Brev og Instruction for Officerer og Mandskab paa den "naer Oosten en Noorwegen" gaaende Flaade. — *'s Graven Hage,* den achtsten Mey. (Hollandsk.)

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 199—204.

29. Aprilis. [9279.] GENERALSTATERNES Instruction for de Embedsmænd, som skulle oppebære den Afgift (Veyl-gelt), som er paalagt Skibe, der fare "naer Oosten ende Norwegen." — *'s Graven Hage,* op den negenden Mey. (Hollandsk.)

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. I. D. col. 2558—2559. (En ved samme Leilighed samme Dag udgiven Tarif, sst. col. 2560—2569.)

30. Aprilis. [9280.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til det danske Rigsraad, hvori han nærmere udvikler sin Mening med Hensyn til Convoyeringen af nogle Coffardieskibe, der skulde sendes fra Kjöbenhavn til Norge, for der fuldstændigere at udmonteres. — *Kiöbenhavn,* den 30te Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 144—145.

Aprili? [9281.] Fortegnelse paa det som Statholderen i Norge HANNIBAL SEHESTED havde forstrakt til Krigsförelsen i Norge.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 163—164.

Initio Maji? [9282.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Bjelke at lade de Deserteurer af Lieutenant Königs Folk, som kunne paagribes, öieblikkeligen afstraffe m. m. — Udateret.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 161.

Initio Maji? [9283.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Gray og Major Brun at marschere til Qvistrumbroe og forblive der indtil videre Ordre, samt forsöge at opbringe nogle af Lieutenant Königs deserterede Folk. — Udateret.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 161.

1. Maji. [9284.] MOGENS KAAS til Stöfringgaard, Befalings-Mand paa Nyborg Slot, og HANS MICHELSEN, Superintendent over Fyens Stift, forordne, overeensstemmende med den

dem af Kongen givne Bemyndigelse, "at Olderup og Kirkeby Sogn med Kirkeby Præstegaard skal herefter fölge Olderup Sognepræst, og Steenstrup og Lunde Sogne skal iligemaade være annexerede og af Steenstrup Sognepræst og hans Efterkommere betjenes." — *Ottense*, den 1. May. 1645. 1. Maji.

Hofman, Fundationer. T. X. Append. til Fyens Stift. S. 17—18.

[9285.] Rigsraadets Forslag om en almindelig "Mantals og Koppepenge" at forelægge Stænderne af Sjelland, Laaland og Falster. — Den 2. Mai. 1. Maji.

Udkast i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 126—127.

[9286.] Hannibal Sehesteds Erklæring (til det danske Rigsraad), hvori han insisterer paa, at "Realflaaden" anvendes til Convoi for de Handelsskibe, der skulle sendes fra Kjöbenhavn til Norge for at udredes, dog at den ikke opholder sig der i Landet længere end nödvendigt. — *Kjöbenhavn*, den 2den Maji. 2. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 145.

[9287.] Kong Christian IV.s Forlehningsbrev for Holger Rosenkrands paa Kronens Slot og Lehn Hammershusz paa Boringholmb. — *Kiöbenhaffn*, den 4. May. 4. Maji.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 313.

[9288.] Hannibal Sehested underretter Iver Krabbe om, at der vil blive afsendt en Forstærkning af 500 Ryttere til Varberg, hvormed en Conjunction med de norske Tropper skulde forsöges; tillige sender han Proviant og Munition, og meddeler, at han om kort Tid selv vil komme til Varberg. — *Kjöbenhavn*, den 4de Maji. 4. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 145—146.

[9289.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til "Commissarierne", hvorved han underretter dem om, at Borgemester Hans Söffrensen fra Aalborg har paataget sig at levere endeel Varer til Armeens og Fæstningernes Fornödenhed i Norge. — *Kjöbenhavn*, den 5te Maji. 5. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 146.

[9290.] Kong Christian IV. befaler Indkaldelse af Stænderne af Sjelland, Laaland og Falster til Ringsted den 15. Mai for at bevilge en almindelig "Mantals eller Hoffwedtzpenges vdgifft." — *Haffniæ*, 6. Maj. 6. Maji.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 127—128. (Efter et Udkast, hvorpaa er bemærket, at det samme Dag undertegnedes af Kongen.)

[9291.] Kong Christian IV.s Ratification af Capitulationerne med Selius Marsilius (8. Jul. 1644, 4. Febr. 1645), med videre Commission til Hannibal Sehested, at hvis "die Herrn Staten" lagde Marsilius Hindring i Veien for Hvervingen af den lovede Flaade, skulde han være betænkt paa andre Midler til Udrustelsen af Defensionsskibe. — Den 7. Maij. 7. Maji.

Udt. i I. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 664.

[9292.] Kong Christian IV. tillader Hannibal Sehested at overtage det af Knud Ulfeld til Svenstrup hvervede Compagnie, mod at udbetale ham Hvervepengene. — *Kjöbenhavn Slot*, den 10de Maji. 10. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 432—433.

[9293.] Kong Christian IV.s Ordinants angaaende de Pligter, som paahvile Admiralen paa Bremerholm, Skibs-Capitainerne og Lieutenanterne, hvorhos tillige bestemmes, at der skal ansættes en Fiskal, der for Retten skal indstævne de Söemagten vedkommende Sager. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 10. Maij. 10. Maji.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Miiij—Nj.

1645. 10. Maji. [9294.] Feltmarskal Grev TORSTENSSON meddeler General Carl Gustav Wrangel forskjellige Underretninger fra Krigsskuepladsen i Tydskland; tillige tilkjendegiver han ham sin Mening om nogle af Generalens Foretagender, navnlig om et Indkjöb af Proviant i Lybeck, hvortil var anvendt 4000 Rdlr. af de Fehmeriske Penge; om Lösgivelsen af de fangne danske Söeofficerer, som fraraades; om Udförelsen af Planerne mod de danske Öer m. m. — *In Haubt Quartiere Möderitz vor Brünn*, den 10. May. (Tydsk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 134—150 (med *svensk* Overs.)

11. Maji. [9295.] RECTOR OG PROFESSORER VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET give D. Lauritz Mortensön (Scavenius), D. Claus Plum og M. Jacob Finck Fuldmagt til paa Universitetets Vegne at möde paa Stændernes Möde i Ringsted d. 15. Mai förstk. — *Hafniæ*, den 11. Maij.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 206—207.

12. Maji. [9296.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Hans Bertramb, hvormed han sender denne den i hans Instrux ommeldte "Capitulation, til Efterretning i hans Verbung (Hverving)", samt Copie af Kongens Brev til Caspar von Buchwald om Oberst Moltkens Ansættelse. — *Kjöbenhavn*, den 12te Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 146.

13. Maji. [9297.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den udvalgte Prinds Christian V., hvori han undskylder sig, at han ikke har gjort Prindsen sin Opvartning, og melder tillige, at han nu er reisefærdig til Norge for at lede en fra Varberg paatænkt Diversion. — *Kjöbenhavn*, den 13de Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 147.

14. Maji. [9298.] OTTO VON BUCHWOLT bevidner, paa Forlangende af Dr. Christoph Krauthoff i Rostock, at han og Kay Sehstet efter Commission af det slesvig-holstenske Ridderskab i Aaret 1642 havde tilbudet bemeldte Krauthoff, dengang Landsyndicus, 3000 Rdl. som Beviis paa deres Condolence i Anledning af den ham overgaaede haarde Medfart, og at han havde erklæret ikkun under dette Navn at ville modtage dem, men ikke som en Betaling for den lidte Beskjæmmelse. — *Lübeck*, den 14. Maji. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Oiij—Oiiij.

17. Maji. [9299.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Kongens Secretær Krag, hvormed han sender denne til Gjennemlæsning en Anbefalingsskrivelse til Kongen angaaende Forlehningen af Halsne Kloster, som han ogsaa beder ham at lade Knud Ulfeld see, förend det forsegles og leveres til Kongen. — 17de Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 147—148.

17. Maji. [9300.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Kongen, hvori han anbefaler Secretær Krag til Halsne Klosters Lehn efter Erich Ottesen, og Rigsraad Knud Ulfeld til at erholde Tilsagn om Vederlag for Raadsbestillingen, da hans Indkomst af Gedske Klosters Lehn var saa ringe. — *Af Sophia udenfor Laugholms Viig*, ved 10 Slet för Middag den 17de Maii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 148—149.

18. Maji. [9301.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Kronens Bönder og Tjenere i Chronborg, Frederichsborg og Abrahamstrup Lehne, at svare Arent von der Kulaw, Kongens Staldmester, deres aarlige Landgilde og al anden Rettighed, da Kongen efter afgangne Hans Ulrich til Vindinge havde forlehnet ham med disse Lehne. — *Hafn.*, den 18. May.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 157.

[9302.] HANNIBAL SEHESTEDS Afsked med Rigets Admiral Ove Gjedde angaaende Flaadens Operationer ved et Foretagende mod de Svenske, især angaaende den forelöbige Recognoscering. — *Sophia*, 18de Mai. 1645. 18. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 149—150.

[9303.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissarierne Daniel og Vincents Bildt om Over-Officerernes Betaling, Fuldförelsen af Skibsbroen over Elven, samt at holde forskjelligt Krigsmateriale og Proviant i Beredskab, i Anledning af et mellem Admiralen og Statholderen aftalt Foretagende. — *Sophia*, den 19de Maji. 19. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 150—151.

[9304.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalmajor Breda, at samle alt Folket i Babuus Lehn, derfra impatronere sig Hisingen, og logere sig paa de Passer, som Ingenieuren ansaae for de tjenligste. — *Af St. Sophia*, den 19de Maji. 19. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 151.

[9305.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Bjelke, at marschere ned mod Bahuus med det agershusiske og Statholderens eget Regiment, samt Oberstlieutenant Gray med hans Folk og Oberstlieutenant Cress med hans Esqvadron. — *St. Sophia*, den 19de Maji. 19. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 151.

[9306.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Taylor, at forföie sig med sit Folk paa Hisingen og der at tage sin Post, og gjöre, hvad Tiden og Intentionen udfordrer. — *St. Sophia*, den 19de Maji. 19. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 151—152.

[9307.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigscommissær Niels Lange, at sende Penge, Klæder, Victualier og Tömmer ned til Bahuus og Marstrand; "Mester Lauritz med endeel Bösseskytter og Haandgranater skal ogsaa med." — *Sophia*, den 19de Maji. 19. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 152.

[9308.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Gouverneuren i Halmstad Niels Krabbe angaaende de paatænkte Planer til Angreb paa den svenske Flaade ved Hvinge eller for Elfsborg, förend den Wismarske og Stockholmske Flaade kunde komme til Undsætning. — *Varberg*, 19de Maji. 19. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 152—153.

[9309.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Gouverneur Iver Krabbe, at give uopholdeligen Fortegnelse og Overslag paa al Garnison og Forraad af Proviant og Munition i Varberg Fæstning og i Flækken, saavelsom det Folk, som ligger paa Landet. — *Varberrig*, den 21de Maji. 21. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 153—154.

[9310.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Rigs-Admiralen Ove Gjedde, hvori denne underrettes om de Gouverneuren i Varberg Fæstning og Gouverneuren Niels Krabbe (i Halmstad) givne Befalinger. — *Varberrig*, den 21de Maji. 21. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 158—159.

[9311.] HANNIBAL SEHESTEDS "Ordre og Instruction" for Oberst Blair, hvorefter denne skulde rette sig med Hensyn til den ham anbetroede Commando over Garnisonen i Varberg. — *Varberg*, 22. Maji. (Tydsk.) 22. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 154—156.

1645. 22. Maji. [9312.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Gouverneuren i Varberg Iver Krabbe, at forberede alt, saa at Hæren, 1200 Mand stærk, kan afmarschere den 24de næstkommende, vel forsynet med Proviant og Munition. — *Varberrig*, den 22de Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 156—157.

24. Maji. [9313.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Gouverneuren i Varberg Iver Krabbe, at marschere med Tropperne efter den forhen givne Ordre, saaledes at han næste Dags Aften kunde være saa nær ved Flaaden som mueligt paa Elfsborgs Landevei, hvor han skulde oppebie nærmere Ordre; tillige giver han ham nærmere Befaling for det Tilfælde, at Flaaden forinden skulde have lettet. — *Varberg*, 24. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 157—158.

25. Maji. [9314.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Admiral Ove Gjedde, hvori han bifalder dennes Plan at gaae tilbage med Flaaden til Danmark, da den svenske Flaades Stilling ikke tillod noget Angreb paa den; Statholderen beretter tillige, at han med Livsfare forgjæves havde sögt at komme ud til Admiralskibet, idet en stærk Storm havde forhindret dette Forsæts Udförelse; til Slutning berörer han Landets usle Forsvarsstand. — Den 25de Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 159—161.

25. Maji. [9315.] HANNIBAL SEHESTEDS Bestalling for Daniel Nilsen, Slotsskriver paa Varberg, at være Proviantskriver ved Magazinet sammesteds. — *Bahuus*, den 25de Mai.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 448.

26. Maji. [9316.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Laugmanden i Christiania Niels Hansen, hvormed han tilsender denne flere kongelige Breve, Aggershuus- og andre Lehne vedkommende, til hurtig Expedition. — *Marstrand*, den 26de Mai.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 447—448.

27. Maji. [9317.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Daniel Bildt, at forföie sig ned til Marstrand og vente der paa Admiralens Ordre Flaaden vedkommende og iövrigt varetage adskilligt med Hensyn til Marstrands Defension. — *Bahuus*, den 27de Mai.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 444—446.

28. Maji. [9318.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Generalmajor Achim v. Breda, hvori han tilmelder denne, at Kongen har betroet ham Commandoen over de Tropper, som vare bestemte til et Indfald i Sverrig fra Jæmpteland, under Frederik Urnes Direction; tillige meddeler Statholderen, at Kongen havde benaadet Generalmajoren med det Lehn, som Rentemester Oldeland forhen havde havt. — *Baahuus*, den 28de Maji. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 438—439.

29. Maji. [9319.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberstlieutenant Ziigler, hvori han tillader denne at brænde og skjænde, hvor han kan, indtil videre Ordre, kun at han sörger for sin Retraites Sikkerhed o. s. v. — *Baahuus*, denn 29de May. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 446.

30. Maji. [9320.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Daniel Bildt, at give Skibscapitain Bernt Mogensen fra Bergen skriftlig Ordre at löbe strax med sit Skib til Langesund efter en Deel Stykker, Kugler, Stangjern og Last, som skulde föres til Marstrand. — *Bahuus*, den 30te Mai.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 446—447.

[9321.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Ziigler, at marschere paa Landeveien til Schaudall (Skordal), saaledes at han kunde være der til næste Dags Morgen med de ham anbetroede Tropper; derefter skulde han gaae til Nylöse og Mondall, for at de danske Troppers Forening endelig kunde finde Sted. — *Baahus*, den 30te May. (Tydsk.) 1645. 30. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 447.

[9322.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rentemestrene angaaende Betalingen til Mester Claus af den for Opförelsen af en Skandse paa Amager accorderede Sum, 280 Rdl. — *Kiöbenhavn*, den 31te Mai. 31. Maji.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 141.

[9323.] HANNIBAL SEHESTEDS Erklæring at ville tilgive Generalmajor Achim v. Breda de af denne ved en Visit paa Slottet (i Bahuus) brugte Yttringer, naar han skriftligen vilde gjöre sin Undskyldning, og erklære, "at han mig ikke med saadan Besögelse haver agtet at affrontere." — *Bahuus*, den 31te Mai. 31. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 439—440.

[9324.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Generalmajor Achim von Breda, hvormed han sender denne Copier af Kongens Befalinger, og derhos tiltaler ham haardt for de af ham paa Bahuus Slot brugte fornærmelige Udladelser imod sig, hvorom han erklærer at ville gjöre Indberetning til Kongen. — *Bahuus*, den 31te Maji. 31. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 440—441.

[9325.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Kongen, hvori han udförlig beretter det mellem ham og Generalmajor Achim von Breda Forefaldne, og klager over dennes Opförsel. — *Bahuus*, den 31te Mai. 31. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 441—443.

[9326.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Kongen, hvori han beretter, at det under de stedfindende Omstændigheder ikke var mueligt at foretage noget mod den svenske Flaade, hvorfor det er fundet raadeligt at lade den danske Flaade gaae tilbage; imidlertid har han dog udfört adskillige heldige Diversioner mod de Svenske, og hvis Kongen kunde sende ham nogen Forstærkning til Hest og til Fods, som kunde lande ved Varberg, "da skulde den ganske svenske Magt endnu faae nok at tage vare med Norrige alene." — *Lökkepotten*, den 31te Mai. 31. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 443—444.

[9327.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Cress, at blive staaende ved Quistrum Broe, indtil Posten kunde besættes med Fodfolk. — *Baahuus*, denn 31te May. (Tydsk.) 31. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 447.

[9328.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Gouverneur Iver Krabbe, om at anstille Undersögelse angaaende en forefalden Plyndring af Bagagen; tillige befales Gouverneuren at holde sit Folk i Beredskab til et om 14 Dage paatænkt Angreb paa Harild Stagge. — *Bahuus*, den 31te Mai. 31. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 449.

[9329.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelche, hvormed han sender ham et Brev fra Kongen, som tilsiger ham Avancement; tillige giver Statholderen ham Haab om Begunstigelser for hans Broder Ove Bjelche og Svoger Daniel Bildt. — *Bahuus*, 1ste Junii. 1. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 449—450.

1645. 1. Junii. [9330.] Hannibal Sehesteds Ordre til Oberst Bjelche at forblive paa Bahuus som Commandant paa Fæstningen og i Lehnet, og modtage Slotsloven af Krigscommissær Vincentz Bildt; tillige gives Obersten Ordre angaaende Synkeværket o. s. v. — *Bahuus*, den 1ste Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 450—452.

1. Junii. [9331.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Commissarierne, hvori han melder at have ved sin Nærværelse i Danmark anbefalet dem til Kongens Opmærksomhed, "som Extract af hans Missive udviser og min særdeles Instrux videre forklarer." — 1ste Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 452.

1. Junii. [9332.] Hannibal Sehesteds Ordre, at Commissarius Vincentz Bildt skal "blive derinde hos Krigsfolket til Oluf Bundes, at holde alting udi sin tilbörlige Skik og Ordre, indtil jeg (Sehested) kommer tilbage"; ligeledes befales, at Slotsloven skulde leveres Oberst Bjelche, som skulde have överste Commando paa Slottet og i Lehnet, ligesom Lehnsherren var selv tilstede. — *Bahuus*, 1ste Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 452—453.

1. Junii. [9333.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Krigscommissarierne i Vigen, Daniel og Vincentz Bildt, Oberst Taylor, Oberstlieutenanterne Cress, Willumsen, Gersdorff, Machense, Ziigler og Gray, og Capitain Obitz, hvorved dem communiceres Kongens Befaling, at Oberst Bjelche skal commandere paa Fæstningen og i Lehnet efter Sehesteds Afreise, under hans Fraværelse. — *Bahuus*, den 1ste Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 453.

1. Junii. [9334.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Fogderne i Bahuus Lehn, at være Oberst Henrich Bjelke, der af Kongen i Lehnsmanden Oluf Pasbergs Fraværelse var betroet Befalingen paa Bahuus Slot og tilliggende Lehn, hörige og lydige. — *Bahuus*, den 1ste Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 453—454.

3. Junii. [9335.] Hannibal Sehesteds Ordre, at Oberst Gunde Lange strax forföier sig ned til Halden at bestille Landvagten der, da alle de sunde Knægte skulle marschere til Bahuus; han anbefales at have Tilsyn med de Syges Forpleining, og underrettes om, at Enevold Kruse paa hans Anbefaling er ansat som Capitain-Lieutenant hos ham. — *Agershuus*, den 3die Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 454—455.

4. Junii. [9336.] Kong Christian IV.s Ordinants angaaende Landalmuens Forhold i Sjelland under nærværende Ufreds-Tid, med Hensyn til Mynstring, Vagthold, Bauner o. desl. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 4. Junij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Nij—Niiij.

7. Junii. [9337.] Kong Christian IV. tilskriver sin Datter Eleonora, Grevinde til Slesvig og Holsten, angaaende en Have indenfor Vester Port, som hun havde kjöbt, og som, naar hun ikke længere selv vilde benytte den, skulde anvendes til Byens Befæstning — *Rossenborg*, den 7. Junij.

Hist. Tidsskrift. 3. B. S. 456—457.

7. Junii. [9338.] Kong Christian IV. befaler Knud Ulfeldt at have Opsigt med Vagterne, især med dem af Borgerskabet; da Butenværkerne paa den östre og vestre Side af Kjöbenhavn

nu ere færdige, kan Vagten her holdes med færre Folk; Nörreport skal lukkes under Opförelsen af det nye Værk udenfor Dammen. — *Kiöbenhavn*, den 7de Juni. 1645. 7. Junii.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 140.

[9339.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling til Hofmesteren og Johan Gaardmand, ufortövet at gaae til Selius Marsillius og sige ham, at Statholderen havde gjennemseet hans Regnskaber og er misfornöiet over den ham, selv personlig vedkommende Regning paa 7301 Daler, men at han vil liqvidere det övrige Regnskab, saasnart bemeldte Regning var bragt i Rigtighed. — *Agershuus*, den 7de Junii. 7. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 455—456.

[9340.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogden Johan Snell at forbyde under höieste Straf Fældning og Udförsel af Master over 18 Palm, og hvis saadanne vare til tilstede i Drammen at lade lægge Beslag paa Samme. — 7de Junii. 7. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 456.

[9341.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Toldofficianterne paa Bragernæs ikke at tilstæde Udförsel af noget Mastetræ over 18 Palm. — *Agershuus*, den 7de Junii. 7. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 456.

[9342.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til Henrich Bjelke, Oluf Pasberg og Krigscommissærerne i Vigen, at modtage og mönstre de fra Vigen nylig udskrevne Baadsmænd; samt at foreholde Fogderne, at de regelmæssig indbetale dette Aars Contribution deels i Varer og deels i Penge. — *Agershuus*, den 7. Junii. 7. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 456—457.

[9343.] General-Krigscommissær NIELS LANGES Note om Indtægternes, i Særdeleshed Geistlighedens Rostjenestes Formindskelse i Norge. — *Christiania*, den 7. Junii. 7. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 457—459.

[9344.] HANNIBAL SEHESTEDS Resolution paa General-Krigscommissær Niels Langes Klage over Indtægternes Formindskelse (jvfr. Nr. 9343), at denne selv skulde forfatte en Concept, hvorledes han formeente, at man kunde tilskrive Lehnsmændene, for at raade Bod herpaa. — Udateret. post 7. Jun.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 459.

[9345.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, at lade noget Skyts i Marstrand lægge paa Batterierne der om Byen, hvis det ikke allerede var sat paa det engelske Skib, og at dette Skib samt 3 andre i Marstrand liggende snarest muligt skulde begive sig hid, men dog ikke seile ud uden med gunstig Vind, for ikke at opsnappes ved Udlöbet af Elven. — *Agershuis*, 9. Junii. 9. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 459.

[9346.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Frederik Urne, hvormed han sender denne en Copie af en af ham för sendt Skrivelse, og af et Missive fra Kongen, begge angaaende "den med Johan Bram om Österdals Værkets Forlag sluttede Accord"; tillige lover han at ville med det Förste opskikke en forfaren Berghauptmand. — *Agershuus*, den 9. Junii. 9. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 460.

[9347.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Cantsleren og Gunde Lange tillige med General Krigscommissæren og flere Over- og Under-Officerer at optage Forhör, om hvorledes "med Moras og de andre Skandsers Forladelse er passeret." — *Agershuus*, den 10de Junii. 10. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 460—61.

1645. 10. Junii. [9348.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, hvormed han sender ham et Brev fra Oberstlieutenant Gray; han haaber at alting er rettet efter den Obersten givne Instrux; tillige anmoder han Obersten at give Agt paa Oberst Morraj, "at han ikke faaer Lyst til Gottenborg" (til at desertere), at give Underretning om Tilstanden i Marstrand, o. s. v. — *Agershuus*, den 10de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 461.

10. Junii. [9349.] Den bornholmske Officeer SIGVART GAGGE opfordrer menige Mænd paa Bornholm til ikke at lade sig forlede til Modstand mod de Svenske, hvorhos han raader til strax at erklære sig angaaende Generalens Skrivelse og at sende nogle til ham for at indgaae Accord. — *Paa det General Skib de 3. Löver*, d. 10. Junii.

Danske Magazin. 5. B. S. 59—60 og Nye Danske Magazin. 2. B. S. 309—310.

10. Junii. [9350.] HOLGER ROSENKRANDS, Lehnsmand paa Bornholm, befaler Major Christian Machabeus og de övrige Officerer ikke at indlade sig paa at betale den svenske General nogen Contribution eller Brandskat; han paalægger dem at hindre Fjendens Landgang, og, hvis han blev dem for mægtig, da med Soldaterne at trække sig tilbage til Slottet. — Den 10. Junii.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 308—309.

10—11 Junii. [9351.] CHRISTIAN MACCABÆUS, MADS KOFOED, JACOB KOFOED, PEDER KOFOED, ANDERS HANSEN, CLAUS GAGGE m. fl. erklære sig villige til, da de ere ude af Stand til at gjöre Modstand, paa Bornholms Indvaaneres Vegne at indgaae Accord med den svenske General om Udbetalingen af en Summa Penge. — *Nexöe* 1645 (s. d.)

Danske Magazin. 5. B. S. 60—61.

11. Junii. [9352.] Accord med den svenske General Carl Gustaf Wrangel, hvorefter de bornholmske Capitainer CHRISTIAN MACCABÆUS, MADS KOFOED, SIGVART GAGGE og JACOB KOFOED forpligte Bornholms Indbyggere til at betale 10000 Rdl. i to Terminer, for at undgaae Plyndring. — D. 11. Junii. (Tydsk.)

Danske Magazin. 5. B. S. 50—51.

11. Junii. [9353.] HOLGER ROSENKRANDS, Lehnsmand paa Bornholm, beder Major Christian Machabeus mandigen at holde Stand og at beskyde de fjendtlige Skibe, samt at afvise dem, som Fjenden sender iland om Skat. — *Hammerszhus*, dend 11. Junj.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 310.

11. Junii. [9354.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalkrigscommissær Niels Lange om Modtagelse af endeel Klæder til Krigsfolket, samt om nogle Regimenters Omvexling af Garnisonssted. — *Agershuus*, den 11. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 461—462.

12. Junii. [9355.] HOLGER ROSENKRANDS, Lehnsmand paa Bornholm, befaler Major Christian Machabeus, at han og de övrige Officerer, som han har erfaret imod Ordre have gjort Accord med Fjenden, ufortövet med deres Soldater skulle begive sig til Slottet, for at hjelpe til dets Forsvar. — *Hammerszhus*, dend 12. Junj.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 311.

12. Junii. [9356.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Reichwein at tilsige Oberstlieutenant Judelsbach og andre Officerer, som havde nogen ret Kundskab om Morasskandsens Overgivelse, at möde paa Agershuus for at forsvare sig mod Capitain Lion, som skjöd hele Skylden herfor paa Judelsbach. — *Aggershaus*, denn 12. Juny. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 462.

[9357.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han beretter at have befalet General-Krigscommissarius, at der skal sendes Penge, Klæder og anden Fornödenhed til Bahuus; tillige bifalder han de gjorte Forslag om Fangernes Udvexling fra Gothenborg, og forlanger Underretning, om Skibene efter Befaling ere afgaaede fra Marstrand. — *Agershuus*, den 12te Junii. 1645. 12. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 462—463.

[9358.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han klager over nogle Breves Udeblivelse, forlanger at vide, hvorledes det forholder sig med de Skibe, som skulde gaae til Agershuus, men endnu ikke vare ankomne, samt lover snart selv at komme med Penge, naar han faaer Rigets Sager fra Haanden. — *Agershuus*, den 14de Junii. 14. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 463.

[9359.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, at holde alting i Beredskab til den 20de s. M., da han agtede at være i Nærheden for "strax at tentere, hvad Lykke Gud vil give." — *Agershuus*, den 14de Junii. 14. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 463—464.

[9360.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Taylor (og ligelydende til Oberstlieutenanterne Machensee, Cress, Gersdorff, Willumbsen og Ziigler), at holde sine Tropper i Beredskab til den 20de s. M., til hvilken Dag Statholderen tænkte at komme til Bahuus, for at forsöge en Conjunction med de Varbergske Tropper. — *Aggershuus*, den 14. Juny. (Tydsk.) 14. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 464.

[9361.] HANNIBAL SEHESTED befaler Oberstlieutenant Firix, at holde sine Tropper beredte til at stöde til Statholderen omtrent den 20. Junii paa et Sted i Omegnen af Gothenborg, efter nærmere Ordre. — *Aggershuus*, denn 14. Juny. (Tydsk.) 14. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 464—465.

[9362.] Skrivelse fra Major CHRISTIAN MACHABEUS til Holger Rosenkrands, Slotsherre paa Hammershuus, hvori han forsvarer sit Forhold ved den med Fjenden sluttede Accord; han undskylder sig for at komme til Slottet med den Parol, han har givet den svenske General. — *Schouffsholmb*, den 15. Junj. 15. Junii.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 311—313.

[9363.] KNUD CHRISTENSEN, Borgemester i Suaniche og Ridefoged til Hammershusz, bekjender, at han igaar paa Holger Rosenkrands's Befaling har opfordret Landets Officerer til at samle Soldaterne og gjöre Modstand, men at de vægrede sig og betragtede Landet som opgivet. — 15. Junj. 15. Junii.

Udt. i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 313.

[9364.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til en Lehnsmand om Afsendelsen af de udskrevne Heste til General-Land-Commissarierne i Sjelland; samt om Adelens, Borgerstandens og Geistlighedens Indkaldelse til et Möde i Kjöbenhavn den 23. Juni næstkommende. — *Kiöbenhafn Slott*, den 16. Junii. 16. Junii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 466—467.

[9365.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemestrene at godtgjöre Christen Bollesen i hans Afgift, hvad han beviser at have udgivet til Abrahamstrups nödvendige Reparation. — *Hafniæ*, 17. Juny. 17. Junii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 161—162. (C. F. Wegener formoder, at Aaret er urigtigt angivet, maaskee 1646.)

1645. 17. Junii. [9366.] HANNIBAL SEHESTED melder Gouverneuren i Varberg Iver Krabbe, at han om faae Dage, efter at have expederet Rigets Sager, agter at begive sig til Bahuus, for derpaa at söge en Conjunction med Krabbe, til hvem han lover med det allerförste at sende Penge. — *Agershuus*, den 17de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 465.

17. Junii. [9367.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberstlieutenant Firix, hvori han beder denne at holde Folkene i Roe og Orden og hindre al Mutination, indtil han selv kunde komme til Armeen, hvilket han haaber vil skee henimod Maanedens Udgang. — *Agershuus*, den 17. Junii. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 465–466.

17. Junii. [9368.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Henrich Bjelke, hvormed han sender denne 2 Breve til Krabbe og Firix til videre Befordring. — *Agershuus*, den 17de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 466.

17. Junii. [9369.] HANNIBAL SEHESTED forlanger Betænkning af Borgemesterne Hans Eggertsen og Arent Hansen i Christiania angaaende Oprettelsen af et Gjæstgiverie samt en Viinkjelder i Christiania. — *Agershuus*, den 17de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 468.

19. Junii. [9370.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Frederik Urne, Befalingsmand i Throndhjems Lehn, hvori han anmelder Generalmajor v. Bredas Sendelse for at tage Commandoen over Tropperne dersteds under et paatænkt Foretagende mod Sverrig. — *Agershuus*, den 19de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 466.

19. Junii. [9371.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberberghauptmanden, at undersöge det nyfundne Guldmalm i Nedenæs Lehn ved Nerdon (Merdöe ved Arendal?) og i Bratsberglehn, halvanden Miil fra Krageröe, samt det nyfundne Kobberberg i Bratsberg, og siden indsende en Beretning om Undersögelsens Resultat. — *Aggershaus*, 19. Juny. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 466–467.

19. Junii. [9372.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Frederik Boysen og Skibstömmermanden, at begive sig til de Steder, hvor den bedste og til Skibsbygning tjenligste Egelast er, og tilforhandle sig den for billig Betaling. — *Agershuus*, den 19de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 467.

19. Junii. [9373.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling, at Borgemester Hans Eggertsen i Christiania, som i Aaret 1643 havde faaet Tilladelse til at kjöbe Master ind for Gabriel Marsillius, skulde paa ny indgaae en billigere Taxt med Bönderne, da de vare misfornöiede over den ældre. — *Agershuus*, den 19de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 467–468.

c. 19. Junii. [9374.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til General-Krigs-Commissær Nils Lange, hvori han söger Oplysning om Proviant-Forraadene, om Judelbachs Folk og om Posteringen af Gunde Langes Landofficerer. — *Agershuus*, den ... Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 469.

20. Junii. [9375.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Preben von Ahnen, hvori han indskjærper denne at före nöie Tilsyn i Tönsberg Lehn, overeensstemmende med et medfölgende kongeligt Missive. — *Agershuus*, den 20de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 469.

[9376.] Oberst Helmb Wrangell befaler Borgemestre og Raad i Slesvig at sörge for, at den Proviant, som de ugentlig skulle levere, er god og brugbar, da de ellers kunne vente det Værste. — *Lager vor Renszburg*, den 21. Juny. (Tydsk.) 1645. 21. Junii.

N. Falck, Staatsb. Mag. 10. B. S. 609.

[9377.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til General-Krigscommissær Niels Lange, at afholde sig fra Oppebörselen af andre Penge-Afgifter, end dem, som Kongen havde bestemt til Krigen, uden Statholderens særdeles Ordre. — *Agershuus*, den 21de Junii. 21. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 469—470.

[9378.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Henrich Thott, hvori han samtykker dennes Forslag, om at Bergens Borgerskab stiller Folk og underholder Garnisonen, mod at være fri for den ordinære Skat; tillige skriver han om Defensionsskibene, om Toldens Indsendelse i rede Penge, og om Byens Befæstning; endelig at han skal minde Borgerne om deres Pligt mod deres Lehnsherre. — (Afsendt den 21. Junii.) 21. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 470—471.

[9379.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Borgemester og Raad samt menige Borgerskab i Bergen, hvori han alvorligen paaminder dem om at vise Lehnsmanden Lydighed. — *Agershuus*, den 21de Junii. 21. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 471—472.

[9380.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Henrich Thott, hvormed han sender denne et Brev til ham selv og et til Borgemester og Raad i Bergen (jvf. Nr. 9378 og 9379). — *Agershuus*, 21de Junii. 21. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 471.

[9381.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Willum Mechlenburg, dansk Resident i Dünkirken, at understötte Capitain Coldewej, der afsendtes til Dünkirken med en Fregat, som der skulde udredes og monteres. — *Agershuus*, den 23de Junii. 23. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 472.

[9382.] Hannibal Sehesteds Ordre til Borgemester Anders Matsen i Tönsberg ufortövet at skaffe 20 Baadsmænd af Tönsberg Lehn og Bye til Bemanding af den af ham byggede Fregat. — *Christiania*, den 23de Junii. 23. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 472.

[9383.] Hannibal Sehested tilskriver Oberst Bjelke, at han inden faa Dage skal resolvere paa Niels Assersens Skrivelse, samt befaler ham at holde Oberst Moray i Arrest paa Grund af hans Beskyldninger mod Oberst Sitton, hvilke denne havde i Sinde at paatale. — *Agershuus*, den 23de Junii. 23. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 472—473.

[9384.] Rectors og Professorers (ved Kjöbenhavns Universitet) Svar paa det af Rigsraadet efter kongelig Befaling i Stændernes Möde i Kjöbenhavn den 23. Junii 1645 fremförte Forlangende om Forslag til Tilveiebringelse af Midler til Krigens Fortsættelse. — *Kiöbenhaffn*, den 24. Junij. 24. Junii.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 208.

[9385.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Marsillius efterhaanden at betale paa hans Vegne 3000 Daler til Oberstlieutenant von Dick til Bestridelse af Hvervings Omkostninger. — *Agershuus*, 24de Junii. (Tydsk.) 24. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 473.

1645. 24. Junii. [9386.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Borgemester og Raadmænd i Tönsberg, ufortövet at efterkomme Kongens Befaling angaaende Udrustning af Defensions-Skibe. — *Agershuus*, den 24de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 473.

24. Junii. [9387.] Dronning CHRISTINAS Skrivelse til Rigscantsler Axel Oxenstjerna angaaende Paaskyndelse af Fredsforhandlingerne med Danmark og om Betingelserne for Freden. — *Upsala*, den 24. Junij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 3. D. S. 121—124.

25. Junii. [9388.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Preben von Ahn om at lade 3 Skibe afgaae til Bragernes, samt om Udrustningen af den i Tönsberg nybyggede Flöite, som skulde föres til Havnen Laurkullen. — *Agershuus*, den 25de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 474.

c. 25. Junii. [9389.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Cornelius Kruse, Capitain paa Galleien Rosen, at forföie sig til Tönsberg og med Preben von Ahns eller Laugmandens Assistence paaskynde "den nybyggede Flöites" Udrustning, og derpaa före denne til Havnen Laurkullen. — *Agershuus*, den ... Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 474.

26. Junii. [9390.] HANNIBAL SEHESTEDS "Ordre og Instrux" for Capitain Oluf Coldewey at gaae til Dünkirken med den af Borgemester Anders Matsen i Tönsberg byggede Fregat, besörge dens fuldstændige Udrustning og derpaa mönstre den for den kongelige Resident Mechlenburg. — *Agershuus*, den 26de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 475.

c. 26. Junii. [9391.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han takker denne for en tilsendt Underretning om den svenske Armee; han længes efter at vide, hvad der kan gjöres for at iværksætte en Forbindelse med Varberg, og forundrer sig over, at der ingen Efterretninger komme fra Danmark. — Udateret.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 475.

27. Junii. [9392.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den danske Resident i Dünkirken Willum Mechlenburg, at han ved Hoffet i Bryssel skulde söge at udvirke Skadeslösholdelse for tvende Anders Matzen, Borgemester i Tönsberg, og Consorter tilhörende Skibe, som vare opbragte af nogle engelske Fregatter til Ostende og der priiskjendte. — *Agershuus*, den 27de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 473—474.

27. Junii. [9393.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han lover Afhjelpning af forskjellige Mangler, naar han selv ankommer; tillige minder han om, at flere af hans Breve endnu ikke ere besvarede. — *Agershuus*, 27. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 476.

28. Junii. [9394.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Secretær Kragh, hvori han beder denne at understötte Hans Ribolts Andragende om kongelig Confirmation paa det ham af Statholderen givne Privilegium paa i Christiania at holde en "Stadskjelder med alle Slags fremmed Drik" samt "Gjestgiverie for alle Fremmede og Reisende." — *Agershuus*, den 28de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 476.

[9395.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Overberghauptmanden og Laugmanden i Christiania, at möde til en bestemt Tid med andre Edsvolds Jernværks Participanter for at overlægge og raadslaae om Værkets Anliggender. — *Agershuus,* den 28de Junii. 1645. 28. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 476—477.

[9396.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Slotskriveren Johan Gaarmand, at betale Statholderens Andeel af Bekostningerne ved Eidsvold Jernværks Drift efter den Bestemmelse, som maatte blive taget af Overberghauptmanden og Laugmanden med Værkets Participanter. — *Agershuus,* den 28de Junii. 28. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 477.

[9397.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Borgemesteren i Tönsberg Anders Matzen, at han efter Embedspligt maa paaskynde Udrustningen af den i Tönsberg byggede Flöite. — *Agershuus,* den .... Junii. c. 28. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 477—478.

[9398.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Taylor, hvori han roser denne for hans Mod og Uforfærdethed og beder ham at opmuntre den samme gode Aand hos hans Underhavende, men tillige at iagttage den nödvendige Forsigtighed mod Fjenden; han lover snart at sende den resterende Lönning, og opfordrer ham til at sörge for Recrutering. — *Agershus,* den ... Junii. (Tydsk.) Junio.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 497.

[9399.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Henrich Bjelke, hvormed han sender denne Resolution „belangende Pantegodsets Conditioner til Forsikkring for Hovedstol og Rente", og beder Obersten at lade Commissarierne forsöge at bringe Penge tilveie, i det han klager over stærk Pengemangel; han har selv forstrakt over 14,000 Daler og maa nu igjen med Jacob Ulfeldt nedsende 12,000 Daler. — *Agershuus,* den 1ste Julii. 1. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 478—479.

[9400.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Ove Gjeddes Fuldmægtig, at assistere det bergenske Skib, som var blevet sendt til Langesund efter Stykker og Kugler, med Penge og Proviant af Bratsberg Lehns Indkomst. — *Agershuus,* den 1ste Julii. 1. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 479.

[9401.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogden Niels Bentzen, at paaskynde Udrustningen af 2 Skibe i Drammen, som skulde gaae med Kongens Last til Danmark. — *Agershuus,* den 1ste Julii. 1. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 479—480.

[9402.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Commissarius Preben von Ahnen, ufortövet at undersöge, hvorvidt man er med Udrustningen af Skibene ved Tönsberg. — *Agershuus,* den 1ste Julii. 1. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 480.

[9403.] GENERALSTATERNES Resolution til Advocat-Fiscal Pieter Crap angaaende en Sag mod Skipper Andries Gerritsz af Hoorn, der uden Tilladelse var seilet til Norge og derfra vendt tilbage med en Ladning Træ. — Den eersten Julij. (Hollandsk.) 1. Julii.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck (fortsat ved S. van Leeuwen). 3. D. S. 1241.

1645. 2. Julii. [9404.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Major Mule, at forföie sig til Lehnsherren Henrich Thott, og efter videre Ordre före "den dynkerske Fregat, som udi Kongen af Englands Navn indförte tvende Priser til Bergen af Parlamentie-Skibe", til Svinesund, efter at have bemandet den med norske Soldater. — *Agershuus*, den 2den Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 480.

2. Julii. [9405.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Peder Albertsen, strax at forföie sig til Lehnsherren (paa Agdesiden) Palle Rosenkrands, for efter dennes Ordre at bringe "den engelske Pirata" til Svinesund. — (*Agershuus*, den 2den Julii.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 480.

2. Julii. [9406.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Frederik Urne angaaende nogle af Capitain Hans Frederik von Dafelj indgivne Gravamina angaaende Österdals-Værket m. m. — *Agershuus*, den 2den Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 480—481.

2. Julii. [9407.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Henrich Thott angaaende den Fremgangsmaade, som burde have været fulgt med Hensyn til det i Bergen tagne engelske Skib, hvilket Statholderen befaler strax at skulle sendes ned til Svinesund. — *Agershuus*, den 2den Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 481—482.

2. Julii. [9408.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Jacob Ulfeld, at begive sig til Armeen i Vigen med 2 Fregatter og 1 Galliot, efter at disse havde indtaget hvad de skulde af Penge, Klæder, Kramvare, Bröd, Jern, Munition, Medicamenter etc., samt Befaling, hvorledes der med disse Sager efter Ankomsten skal forholdes. — *Agershuus*, den 2den Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 482—483.

2. Julii. [9409.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Palle Rosenkrands, hvori han billiger Anholdelsen af et engelsk Kaper-Skib, og befaler ham at bemande det og sende det til Svinesund for der at dömmes. — *Agershuus*, den 2den Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 483—484.

3. Julii. [9410.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Rigsraadet, hvori han, paa Adelens Vægring at bidrage til Krigens Fortsættelse, anmoder det om med Adelen at betænke, at om end Freden blev sluttet, saa maatte dog Troppernes tilbagestaaende Sold betales; tillige yttrer Kongen Forundring over, at Adelen ingen Penge har, naar det gjelder Fædrelandets Forsvar, men tilstrækkelige Midler, naar Kronens Gods kan faaes til brugeligt Pant eller under de Adeliges Birk. — *Kiöbenhafn Slott*, d. 3. Julii.

Nye Danske Magazin. 5. B. S. 76—77. L. Holberg, Danm. Hist. T. II. S. 871—872. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 176—177.

3. Julii. [9411.] Brev fra Student FRIDERIC OSZVALD til Peder Sörensön, Borgemester i Ribe, om Stemningen i Byen og om Udsigterne til Fred. — *Kiöbenhaffn*, den 3. Julij.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 211—212. (Sammest. S. 212—213 findes et tydsk Brev af samme Dat. fra den Samme til hans Moder af lignende Indhold.)

3. Julii. [9412.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Henrich Thott, at sende de resterende Penge af Lehnsafgiften til Agershuus Skriverstue; tillige meddeler han forskjellige Resolutioner fornemmelig angaaende Afgiftsvæsenet. — *Agershuus*, den 3die Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 484—485.

[9413.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Henrich Thott, Frederik Urne, Cantsler Jens Bjelke, Palle Rosenkrands og Ove Gjedde om at klarere alle det nærværende Aars Lehnsafgifter paa Agershuus Skriverstue. — *Agershuus*, den 3die Julii. 1645. 3. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 485.

[9414.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Generalkrigscommissæren angaaende Fordelingen af 12,000 Daler til Afbetaling af den norske Armees Sold; tillige udbeder Statholderen sig Qvittering for de af ham til Selius Marsilius udlagte 26,910 Rd. — *Agershuus*, den 4de Julii. 4. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 485—486.

[9415.] Oberst GEORG REICHWEINS Forespörgsel til Hannibal Sehested om Maaden, hvorpaa hans Regiment skulde completteres, og om deres Qvarteer, som ikke behövedes ved Grændsen. — *Christiania*, den 4de Julii. [Med Sehesteds Resolution paategnet, dat. *Agershuus*, s. D.] 4. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 486.

[9416.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Henrich Bjelke angaaende Sagen mellem Obersterne Sitton og Moray, idet han paastaaer, at den af Sehested selv udstedte Ordre til Morays Arrest ikke kan være Oberst Bjelke paa nogen Maade præjudicerlig. — *Agershuus*, den 4de Julii. 4. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 486—487.

[9417.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Gunde Lange, at sende det af ham commanderede Compagnie til Halden under Oberst Reichweins Commando, for at holde Vagt ved Passet ved Halden og Berrigstein, indtil man vidste Udfaldet af den paatænkte Diversion ved Bahuus. — *Agershuus*, den 4de Juli. 4. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 487—488.

[9418.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalkrigscommissær Niels Lange, at besörge 10,000 Mursteen og nogle Kister Kalk nedsendte til Bahuus efter Oberst Bjelkes Begjering, at sende noget Mandskab til Halden til Oberst Reichwein, samt at skaffe nogle Klædningsstykker til Statholderens eget Folk. — *Agershuus*, den 4de Julii. 4. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 488.

[9419.] HANNIBAL SEHESTEDS Brev til Bönder og Almue i Rambnæs Præstegjeld, hvori han anbefaler dem M. Seuald Thomasen til Sognepræst fremfor deres Capellan, om hvis Beskikkelse de havde suppliceret. — *Agershuus*, den 4de Julii. 4. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 488—489.

[9420.] HANNIBAL SEHESTEDS Indberetning til Kongen om Sagernes Tilstand i Norge med Hensyn til Armeen, samt om de tagne Dispositioner for at "aabne Passen for Varberrigs Tropper" og for at gjenerobre Mora-Skandsen. — *Agershuus*, (den 4de Julii). 4. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 492—495.

[9421.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til Generalkrigscommissæren, hvori han anmoder denne om at give Underretning om Armeens Antal, Underholdning og Proviant; om de til Marsilius samt til Bjelke, Cress og Gersdorff udbetalte Penge, om den fra Lehnene indkomne Contribution, om Sölvværket m. m. — *Agershuus*, den 5te Junii (ɔ: Julii). 5. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 489—490.

1645. 6. Julii. [9422.] Kong Christian IV. tilkjendegiver Lehnsmanden Niels Vind, at han har tilladt, paa Grund af den tilstundende Höst, at Bönderne, som arbeide paa Butenværket ved Vartov, maae forskaanes for dette Arbeide mod en Betaling af 160 Rdl., og at Soldaterne skulle fortsætte det. — *Kiöbenhavn*, den 6te Juli.

G. F. Lassen, Kbhvns Befæstnings Hist. S. 135.

6. Julii. [9423.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han forsvarer sig mod de af Obersten fremförte Klager, og skyder Skylden paa dem, der skulde have udfört de givne Ordrer; tillige underretter han Obersten om de gjorte Dispositioner ved Armeen. — *Agershuus*, den 6te Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 490—492.

6. Julii. [9424.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Preben von Ahn, om forskjellige Bestemmelser Toldofficererne vedkommende; samt om en Retssag mod en for Tyverie beskyldt Qvinde. — *Agershuus*, den 6te Juli.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 492.

6. Julii. [9425.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Rigsraad Iver Wind, hvori han takker denne for det sidste Tractement i hans Huus, og beder Gud at give Fred "at tractere Dig her igjen med det Ringe, min Kjelder formaaer." — *Agershuus*, den 6te Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 495.

6. Julii. [9426.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til hans Svoger Hans Lindenow, hvori han undskylder, at nogle Heste ikke vare afsendte, da der var Fare for, at de svenske Udliggere skulde opsnappe dem. — *Agershuus*, den 6te Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 496.

6. Julii. [9427.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Admiral Ove Gjedde, hvori han yttrer sin Længsel efter at faae at vide Tilstanden "derneden", samt klager over den "store Besværing og ringe Assistents", som han havde. — *Agershuus*, 6te Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 496.

6. Julii. [9428.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Henrich Möller (i Kjöbenhavn), hvori han beder denne med et frit Skib og vel fordulgt at sende de bestilte Sadler til Marstrand og ikke til Varberg, og at bestille 200 paany. — Den 6te Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 496.

7. Julii. [9429.] Hannibal Sehesteds Ordre til Major Edward at holde sin Esquadron færdig til Marsch og Kamp i Oberstlieutenantens Fraværelse. — *Agershuus*, den 7de Julii. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 496—497.

7. Julii. [9430.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han henholder sig til en under samme Dato Obersten sendt Skrivelse med Hensyn til sin Mening om "Warberrigs og Bahuuses Forretninger", i det han tilföier, at hvis sikkre "Partier" kunde gjöres, uden at "travailliere" Folket formeget, vilde dette have sin gode Nytte. — *Agershuus*, den 7de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 497.

7. Julii. [9431.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberstlieutenant Firix, hvori han yttrer sin Deeltagelse i Oberstlieutenantens ulykkelige Beenbrud, og lover ham sin kraftige Anbefaling

hos Kongen; tillige beretter han at have givet Befaling til den resterende Solds Udbetaling. — *Agershuus*, den 7de Julii. (Tydsk.) 1645. 7. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 498.

[9432.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Gouverneur Krabbe, hvori han melder, at han har sendt med Commissær Ulfeldt 5000 Daler og til Bahuus 5000 Daler, som vare destinerede til de varbergske Tropper. — *Agershuus*, den 7de Julii. 7. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 498—499.

[9433.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberstlieutenant Machensee, hvori han tilmelder denne at have sendt med sin Söstersön Major Juel 1500 Daler til ham og hans Officerer, idet han undskylder, at man for Tiden ikke kunde undvære mere, da de övrige Troppecorps ogsaa skulde have deres Sold. — *Agershuus*, den 7de Julii. (Tydsk.) 7. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 499.

[9434.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Zigler, at begive sig paa sin Post og holde sit Regiment i god Stand til Statholderens Ankomst; tillige melder han ham Afsendelsen af 1500 Rdl. — *Agershuus*, den 7de Julii. (Tydsk.) 7. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 499—500.

[9435.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberstlieutenant Willumbsen, hvori han yttrer sin Tilfredshed med Udfaldet af dennes Rencontre med Fjenden, og paaminder ham om at holde sine Tropper i Beredskab, da han selv nu snart agter at foretage noget Alvorligt mod Fjenden; tillige melder han Afsendelsen af 1000 Daler til ham. — *Agershuus*, den 7de Juli. 7. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 500.

[9436.] HANNIBAL SEHESTED tilkjendegiver Oberstlieutenant Gray sin Tilfredshed med hans gode Comportement paa hans Post paa Grændsen, og befaler ham at holde sit Mandskab i Orden og Beredskab til Statholderens Ankomst; tillige melder han Afsendelsen af 500 Dlr. til ham. — *Agershuus*, den 7de Julii. (Tydsk.) 7. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 500—501.

[9437.] HANNIBAL SEHESTED anmoder Sigwort Gabriel [Akeleie] om at komme til sig snarest muligt, for at afhandle om "adskilligt nödvendigt" förend Statholderens Nedreise. — *Agershuus*, den 8de Julii. 8. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 501.

[9438.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Borgemester Anders Matzen at accordere med Selius Marsilius og Frederik Boysen om at kjöbe og udruste den Tönsbergske Fregat. — *Agershuus*, den 8de Julii. 8. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 501.

[9439.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Preben von Ahn, i Forening med Frederik Boysen at underhandle med Selius Marsillius om den tönsbergske Flöites Udrustning, da Rederne ikke kunde bestride denne uden Forskrivninger fra Holland eller andetsteds, hvorved hele Sommeren vilde medgaae. — *Agershuus*, den 8de Julii. 8. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 501—502.

[9440.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Foged Peder Hansen paa Tellemarken, hvori han beretter at have confirmeret Selius Marsillius og Peter Grüner Driften af den nye 8. Julii

1645. Kobbermine i Tellemarken, hvorfor han beder Fogden at være dem behjelpelig med Kjörsel
8. Julii. og Arbeide af Bönderne for billig Betaling. — *Agershuus*, den 8de Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 502—503.

8. Julii. [9441.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Peder Hansen og Bernt Morasen, at skaffe Folk og Proviant tilveie, samt Stykker og Kugler til et Skib, som skulde sendes ned fra Bergen til Kjöbenhavn. — *Agershuus*, den 8de Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 503.

8. Julii. [9442.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Preben von Ahn, hvormed denne tilsendes "fuldkommen Underretning og Forklaring belangende hans og Frederik Boysens Commission og Forretning, saavidt Lasten angaaer" (med Hensyn til det Tönsbergske Skib). — *Agershuus*, den 8de Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 503—504.

8. Julii. [9443.] HANNIBAL SEHESTEDS Bestalling for Frederik Boysen som General Told-Visiteur i Norge efter afgangne Nichel Holmer Koch. — *Agershuus*, den 8de Juli.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 504—505.

9. Julii. [9444.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Frederik Urne angaaende dennes Erklæring om det engelske Skib, om Skattevæsenet, om Told-Officererne m. m. — *Agershuus*, den 9de Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 505.

9. Julii. [9445.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Laugmand Hans Nielsen, hvori han irettesætter denne for hans Tvivlraadighed, med Hensyn til at tildömme Almuen i Sandsvær at udgive den paabudne Baadsmandsskat. — *Agershuus*, den 9de Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 505—506.

9. Julii. [9446.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Hans Andersen, hvorved denne befales, at holde over de Jernværkerne ved Fossum og Hjulsrud i Eidsvold Sogn givne Privilegier, saa at ikke deres underliggende Bönder og Tjenere besværes med Skydsfören og Vagt, eller med Udskrivning, Værkerne til störste Ruin. — *Agershuus*, den 9de Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 506—507.

9. Julii. [9447.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Major Mule, at melde sig hos Generalkrigscommissæren, at denne befordrer ham med hans Folk det allersnareste muligt til Frederikstad; derimod skulde de 4 agershusiske Compagnier under Sincklar, Powl, Barlay og Hirsch marschere ned til Quistrum-Broe fra Frederikstad. — *Agershuus*, den 9de Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 507.

9. Julii. [9448.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til Generalkrigscommissæren, at befordre Major Mule til Frederikstad med alle hans medhavende Folk, og underrette Oberstlieutenant Machensee om Statholderens Ordre, at de 4 agerhusiske Compagnier skulle marschere fra Frederikstad til Quistrum Broe. — *Agershuus*, den 9de Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 507.

12. Julii. [9449.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han beklager, at det, som han havde befalet at skulle indskibes og afsendes til Undsætning for Bahuus Fæstning, ikke for Storm og Modvind har kunnet fremkomme; selv haaber han snart at komme, naar endeel vigtige Sager ere expederede. — *Agershuus*, den 12te Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 507—508.

[9450.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den danske Resident i Dünkirken W. Mechlenburg, hvori han anmoder denne om paa ny at anholde om det tönsbergske Skibs Restitution hos Regjeringen i Brüssel, samt om Restitution af et af en engelsk Fribytter paa Kongen af Danmarks Strömme optaget lybsk Skib, der var fört til Ostende. — *Agershuus*, den 13de Julii. 1645. 13. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 508—509.

[9451.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Palle Rosenkrands, hvormed han sender denne Forhörene i den engelske Capitains Sag, og indskjærper ham tillige at give Agt paa flere engelske Capere, da bemeldte Capitain havde erklæret at höre til et Selskab af 24 saadanne. — *Agershuus*, den 14de Julii. 14. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 509—510.

[9452.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, angaaende Jorddrots Rettighed af Pantegods. — *Agershuus*, 14de Julii. 14. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 510.

[9453.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Noges Cantsler, hvori han anmoder denne tilligemed Laugmanden og Rigens Skriver at komme til Agershuus for at holde Forhör over Anders Olufsen (Borgemester i Frederiksstad) i Anledning af nogle af denne mod Statholderen brugte fornærmelige Ord. — *Agershuus*, den 15de Julii. 15. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 510—511.

[9454.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial Ordre" til General-Krigscommissæren om Ladningen af endeel Skibe, der med Krigsfornödenheder og Folk skulle sendes til Marstrand, m. m. — *Agershuus*, 15de Julii. 15. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 511—513.

[9455.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalkrigscommissær Lange, at lade Brygger- og Bagerhuset paa Fæstningen fuldföre, forsyne Fæstningen med Brændeved m. m. — *Agershuus*, den 15de Julii. 15. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 195.

[9456.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Sitton, med den fra Christiania sendte Flaade at begive sig til Marstrand, hvor han skal lade den forsyne med det endnu manglende. — *Sand*, den 16de Julij. (Tydsk.) 16. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 195—196.

[9457.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial Ordre" til Laugmanden Niels Hansen om det han paa Statholderens Vegne skulde forrette under dennes Fraværelse. — *Agershuus*, den 16de Julii. 16. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 196—197.

[9458.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Norges Cantsler, hvori han anmoder denne om, snarest mueligt at reise til Smaalehnene for at faae den halstarrige Almue enten med det Gode eller ved exemplarisk Straf til at gjöre sin Pligt med Hensyn til Defensionen. — *Agershuus*, d. 17de Julii. 17. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 198.

[9459.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Borgemester Torgjer Eriksen (i Marstrand?), at assistere Oberst Sitton "som Admiral over den norske Flaade", naar han kommer der til Byen. — *Agershuus*, den 17de Julii. 17. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 198.

1645. 17. Julii. [9460.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling til Krigscommissarius Daniel Bildt Knudsen, strax at begive sig til Marstrand og der forblive til videre Ordre. — *Agershuus*, den 17de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 198.

17. Julii. [9461.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Sigvard Gabrielsen (Akeleie), at montere det frederikstadske Skib og före det til Laurkullen, hvorfra han med dette Skib og nogle andre, som fra Tönsberg og Drammen her skulde möde, samt med den engelske Fregat skulde afseile til Marstrand. — *Sand*, 17de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 198.

17. Julii. [9462.] D. CHRISTOPH KRAUTHOFFS Svar til D. Balthasar Gloxin (jvf. Nr. 9245), hvori han beklager, at han ikke erindrer de ombandlede Omstændigheder i den Aschebergske Arvesag, men haaber, at han nok vil komme i Tanker om dem, naar hans egne Missiver blive ham forelagte. — *Rostock*, den 17. Julij. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Giij.

18. Julii. [9463.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Laugmanden, at forhandle med Borgemesteren i Fridericksstad Anders Olufsen om enten selv eller i Forening med Marsellius at udruste det ham tilhörende Skib, eller at accordere om dets fuldstændige Afstaaelse til Marsellius. — *Sand*, den 18de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 199.

18. Julii. [9464.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberberghauptmanden (Chrisiopher von Hünichen?), hvori han beder denne om at være Henrich Friedrich von Lüttichow behjelpelig ved hans Broders, den forrige Oberberghauptmand Johan Sigfrid v. Lüttichows Bisættelse, samt ved Ordningen af hans Efterladenskaber. — *Agershaus*, d. 18ten Julii. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 199.

19. Julii. [9465.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Lehnsmanden N. N., at Adelen i hans og i Haggenschouff Lehn samt paa Landet Lauind skulde möde i Odense den 30. Julii, for med al Adelen af Fyen at udgjöre Fuldmægtige til Herredagen i Kjöbenhavn den 10. Augusti. — *Hafniæ*, dend 19. July.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 129.

22. Julii. [9466.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogder, Bonde-Lehnsmænd og Skydsskaffere samt Strandfogder paa Veien fra Hafsteenssund til Marstrand, at assistere Flaaden med Baade og Roerfolk, ifald Vinden ikke vilde föie, samt at gjöre den Tilförsel, hvis den skulde blive nödsaget at söge Land. — *Hafsteenssund*, den 22de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 200.

22. Julii. [9467.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Cantsleren, General-Krigscommissæren og Laugmanden, at være Henrich Fredrich von Lüttichow til Tjeneste i al muelig Henseende ved hans Broder "sal. Oberhauptmands Ligs Bestedigelse og efterladte Formues Affordring." — *Hafsteensund*, 22de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 200—201.

23. Julii. [9468.] Statholderen HANNIBAL SEHESTEDS Udkast til et Reglement om "Landhjælpen" i Norge, tilsendt Cantsleren Jens Bielche, og dennes Betænkning derover, dateret: *Christianiæ*, den 23de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 431—452. jvfr. 5. B. S. 447—448.

[9469.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Henrich Bjelke, hvori han klager over at have modtaget fra ham vigtige Breskaber fra Kongen og Rigsraadet aldeles gjennemblödte og næsten ulæselige, indeholdende Beretninger om Fredsunderhandlingernes Gang; tillige meddeler han ham sine paatænkte Dispositioner til offensive Foretagender mod de Svenske, navnlig for at aabne Forbindelsen med Warberg. — *Quistrum-Bro*, den 24de Julii. 1645. 24. Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 201—204.

[9470.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigscommissær Niels Lange, at lade den fangne Capitain Lion [der for Overgivelsen af Moras Skandse var dömt fra Livet], levere til Oberst Reichwein, for at denne kunde tage ham op til Magnild-Broe og bruge ham i en "desperat Occasion eller Attaque mod Fjenden", hvis han vilde lade sig bruge dertil, eller og lade ham deroppe halshugge og Hovedet sætte paa en Stage. — *Quistrum-Bro*, den 24de Julii. 24. Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 204.

[9471.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Daniel Bildt, strax at fragte en Skude i Marstrand for at före Rugmeel og Malt ned til Bahuus til Bagning og Brygning, samt at have tilstrækkeligt Öl og Bröd i Beredskab til Flaadens Ankomst til Marstrand. — *Quistrum-Bro*, d. 24de Julii. 24. Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 204—205.

[9472.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling til Fogderne i Bahuus Lehn om Eftersögelse af de bortlöbne udskrevne Baadsmænd, og Udskrivelse af de endnu tilbageværende söefarende unge Mænd og Karle i deres Fogderier. — Udateret. c. 24. Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 205—206.

[9473.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til D. Jac. Fabricius, Liv-Medicus, D. Thom. Fincke, D. Oluff Worm og D. Simon Paulli, Professores, saa og D. Espen Nielssön, D. Otte Sperling og D. Chr. Fabricius, at udgive et Herbarium paa Dansk, hvori de danske Urters Navne skulle angives paa Dansk og Latin, Stederne hvor de findes, og de Tilfælde og Sygdomme, hvori de kunne bruges. — *Fredrichszborg Slot*, den 25. Julii. 25. Julii.
S. Paulli, Dansk Vrtebog. 1648. Foran efter Dedicationen.

[9474.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Mads Pedersen (som skulde levere endeel Proviant til Armeen) at anskaffe 4 eller 6 gode, stærke og store Baade, som kunde före Provianten til Amfasteröd, hvor den ufeilbarlig maatte leveres inden næste Tirsdag Aften. — *Quistrum-Bro*, den 25de Julii. 25. Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 206.

[9475.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Commissarius Jacob Ulfeldt, at lade det engelske Skib med Muursteen og et Kalkskib gaae til Bahuus med Fregatterne istedenfor til Marstrand. — *Quistrum-Bro*, den 25de Julii. 25. Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 206—207.

[9476.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissarius Daniel Bildt, at indberrette, hvormeget Öl han har sendt til Flaaden, og hvor meget Forraad der haves af Skibsproviant, naar den kommer til Marstrand. — *Bahuus*, den 26de Julii. 26. Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 207.

1645. 27. Julii. [9477.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Bjelche, at befale forrige Oberstlieutenant Reichwein og Major Wacherbart at tilstille Statholderen Fortegnelse paa alt det, som til Dato var leveret til hans Livregiment af "Penge, Klæder, vivres og Gevær etc.", for at han kunde komme til Rigtighed med Hensyn til sit Tilgodehavende. — *Bahuus*, den 27de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 207. (Lignende Befalinger gaves til Oberstlieutenanterne Gersdorff og Cräsz.)

27. Julii. [9478.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial-Ordre" at indskibe de i den hollandske og norske Fregat tilbageblevne Vaaben i Gallioten og Boierten, som siden skulde gaae til Ljuse-Kiel og derfra til Dyrehoved, hvor de skulde ligge til videre Ordre, samt om fuldstændig Udrustning og Proviantering af endeel större Skibe. — *Hastensund*, den 27de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 207—208.

28. Julii. [9479.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre om Afsendelse af den Proviant, som haves i Forraad i Marstrand, til Flaaden, til Amfasteröd og Korsvigen, samt om Anskaffelse af nyt Forraad af Öl og Bröd, ligesom ogsaa af Straasække m. m. — *Marstrand*, den 28de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 208—209.

29. Julii. [9480.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigscommissarius at sende ned til Marstand saamegen Proviant til Armeens og Flaadens Underholdning, som han kunde tilveiebringe. — *Bahuus*, 29de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 209.

29. Julii. [9481.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Gouverneuren i Varberg, Iver Krabbe, hvori han underretter denne om sin Armees Styrke og sine Dispositioner imod Fjenden, lover ham 6000 Daler i Penge inden kort Tid til hans Troppeafdeling, og befaler ham at tage sin Stilling ved Kongsbak eller nærmere, for at de det snareste kunde forene sig og drive Fjenden til Gothenborg. — *Bahuus*, den 29de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 210—211.

29. Julii. [9482.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Ulfeldt, at sende til Amfasteröd, hvad der endnu kunde være usendt af Armeens Fornödenheder; desuden skulde han accordere med den lybske Skipper om at fölge med Flaaden til Marstrand med de Varer, han havde inde. — *Bahuus*, den 29de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 212.

30. Julii. [9483.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Krigscommissarius Vincents Bildt med begge Marsillii Tjenere samt Visiteuren Hans Pedersen og Statholderens Skrædder skulle bringe alt det Töi, der var kommet fra Flaaden, til Ladegaarden under Bahuus Slot, og at Commissarius derefter skal begive sig til Oberst Bjelche ved Torskov for at gjöre Anordning med Hensyn til Krigsfolkets Transport, at det Overmorgen kan sætte over ved Guldöen. — *Bahuus*, 30te Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 209—210.

31. Julii. [9484.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial-Ordre" til Oberst Bjelke angaaende de forelöbige Dispositioner ved Armeen, förend det egentlige Angreb paa Fjenden fandt Sted. — *Bahuus*, den 31te Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 212—214.

[9485.] Hannibal Sehesteds Befaling til "Kongelig Majets. Krigsofficerer til Hest og Fods, Obrister og Obristlieutenanter", at overlægge med Oberst Bjelke, hvorledes man skulde angribe de Svenske, idet han fremsætter sin egen Mening i denne Henseende. — Udateret. 1645. Initio Aug.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 248—252.

[9486.] Hannibal Sehesteds aabne Brev, hvorved alle Undersaatter i Norge, "som Skibe og Skibsrum eier og dem hjemme haver", anmodes om, efter hans Fuldmægtige i Slotsloven Laugmand Niels Hansens Advis, at sende deres Skibe til Drammen for at indtage Last til Danmark efter Kongens Ordre. — *Bahuus*, den 1ste Augusti. 1. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 214.

[9487.] Hannibal Sehesteds Ordre til Krigscommissarius Vincents Bildt og Laugmanden (Hans Frantsen), at forfare om Skriveren paa Bahuus Slot har saamegen Beholdning af Proviant, som Slotsinventarium melder; samt at gjöre Afregning med Oberst Bjelke og andre vedkommende angaaende deres Udlæg til Fæstningsarbeidet. — *Bahuus*, 1ste Augusti. 1. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 214.

[9488.] Hannibal Sehesteds aabne Brev til Borgerskabet i Marstrand, hvorved dem gives Tilladelse til ubehindret at före Proviant til Armeen forbi Bahuus Fæstning. — *Bahuus*, 1ste Augusti. 1. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 214—215.

[9489.] Hannibal Sehesteds Ordre til Slotsskriveren paa Bahuus, at holde Slottets Proviant-Inventarium, som det sig bör, saaledes at Intet deraf röres eller tages, undtagen det til den bestandige Garnisons Underholdning nödvendige. — *Bahuus*, 1ste Augusti. 1. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 215.

[9490.] Hannibal Sehesteds Ordre til Fogden Povel Nilsen om Anskaffelse af Makrel og saltet Fisk til Bahuus-Slot, at levere inden den 15. Aug. — *Bahuus*, den 1ste Augusti. 1. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 215.

[9491.] Kong Christian IV.s Bestalling for Augustus Reibell som Skovrider i Abrahamstrup Lehn. — *Haffn.*, d. 2. August. 2. Augusti.

Udt. i Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 159.

[9492.] Hannibal Sehesteds Ordre til Capitain Anders Brix, at presse nogle Baadsfolk til Flaaden, "efterdi Enhver af Naturen er pligtig at tjene hans Herre og Konge og Fædrenelandet, og særdeles mod dessen Fjender." — *Bahuus*, 2den Augusti. 2. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 216.

[9493.] Hannibal Sehesteds Ordre til Befalingsmændene for den til Marstrand ankomne Flaade (Oberst Sitton og Sigvard Gabrielsen), at sende 4 Fregatter samt en Galliot og en Bojert til Bahuus fra Marstrand. — *Bahuus*, 2den Augusti. 2. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 216.

[9494.] Hannibal Sehesteds Ordre til Borgemesteren i Marstrand, at assistere Capitain Kruse, med hvad han maatte behöve til fuldstændig Udrustning af Marsellii Skib. — *Bahuus*, 2den Augusti. 2. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 216.

1645. 3. Augusti. [9495.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Henrich Rasmussen, under Velfærds Fortabelse at samle alle de Bönder, som var ham befalet at holde til Landvagten, og ufortövet forföie sig med dem op til Jertrumb. — *Bahuus*, 3die Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 216—217.

3. Augusti. [9496.] HANNIBAL SEHESTEDS Bekjendtgjörelse, at Anders Brix, Borger i Marstrand og norsk Skibscapitain, er committeret til at hverve til Flaaden alle de dygtige Baadsmænd og Skibs-Underofficerer, som han kunde overkomme, mod 4 Rd. Haandpenge og Tilsagn om 2 Maaneders Besoldning forud. — *Bahuus*, 3die Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 217.

4. Augusti. [9497.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Knud Ulfeldt, at lade nogle Byen tilhörende Fjæle före til det nye Værk for Nörreport; at lade Borgerskabet fuldfærdige Brystværnet paa Volden; samt at tilveiebringe gamle Viinfade til Anvendelse paa Volden istedetfor Skandsekurve, som fattes. — *Kiöbenhavn*, den 4de August.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 140—141.

7. Augusti. [9498.] Supplication fra de Bornholmske Officerer CHRISTIAN MACCABÆUS, MADS KOFOED, SIGVART GAGGE, JAC. KOFOED, ANDERS HANSEN, PEDER KOFOED og PEDER OLUFSEN til den svenske General Carl Gustaf Wrangel, om at udvirke for dem, at de maatte indsluttes i Freds-Forbund, hvis Borringholm igjen skulde komme under Danmark. — *Rönne paa Borringholm*, d. 7. Aug.

Danske Magazin. 5. B. S. 51—53.

7. Augusti. [9499.] Betænkning af ET UDVALG AF SVERRIGS RIGES STÆNDER, hvorved Dronningen tilraades at antage den i Brömsebro ved de franske og nederlandske Gesandters Mægling saa godt som til Endelighed bragte Fredstraktat med Danmark. — *Stockholm*, den 7. Augusti. (Svensk.)

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. 2. D. S. 1082—1087.

8. Augusti. [9500.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Ulfeldt, at anskaffe alt, hvad han i Marstrand kunde erholde til Flaadens Fornödenhed, og give Leverandeurerne Seddel derpaa, indtil han (Sehested) ved sin Ankomst der til Byen kunde betale dem. — *Bahuus*, den 8de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 217.

8. Augusti. [9501.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Daniel Bildt, at skaffe Oberstlieutenant Gray og hans Dragoner det Nödvendige fra Marstrand, saalænge de vare paa Post ved Elven for at forhindre Landgang fra den svenske Flaade ved Hisingen. — *Bahuus*, 8de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 217.

8. Augusti. [9502.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogden Frederik Christoffersen, at tilholde Skriveren, Bonde-Lehnsmænd og menige Almue at assistere Oberstlieutenant Gray, der skal söge at hindre et Indfald i Lehnet af Fjenden, og at Ebbe Jensen forsyner ham og hans Folk med det Nödvendige mod Grays Beviis. — *Bahuus*, den 8de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 218.

8. Augusti. [9503.] HANNIBAL SEHESTED fremsætter sin Plan til Dispositionerne i Bahuus Lehn, for at modsætte sig de Svenskes formodede Angreb, og udbeder sig herover Obersterne Bjelches og Taylors og Oberstlieutenanterne Cress's og Machensees Betænkning. — *Bahuus*, den 8de Augusti. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 218—219.

[9504.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Oberstlieutenanterne Ziigler og Machensee med 500 Mand skulle blive som Garnison hos Oberst Bjelke paa Bahuus. — *Bahuus*, 8de Augusti. (Tydsk.) 1645. 8. August.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 219—220.

[9505.] HANNIBAL SEHESTEDS Rapport til det danske Rigsraad om de foretagne Operationer mod Sverrig fra 1ste til 6te August, samt om Armeens daværende Stilling og Tilstand. — *Bahuus*, den 8de Augusti. (Med et Postscriptum angaaende Begivenhederne indtil den 14de August.) 8—14. Aug.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 220—227.

[9506.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogden Mads Pedersen, at befale Tjeneren Jens Kudsk, som var sendt efter en Deel af Statholderens Heste og Muler, samt hans "liden Vogn og Frökenets (ɔ: Fruens) Stol" til Agershuus, at forblive (hos Fogden) dermed til videre Ordre; ligeledes skulde Fogden skaffe Proviant til omtrent 1500 Mand, som var sendt derhen, og melde til Major Brun, at han skulde gaae tilbage til Marstrand. — *Bahuus*, den 9de August. 9. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 220.

[9507.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Commissarius Daniel Bildt, at indgive Fortegnelse, paa hvad Proviant der er i Forraad i Marstrand; at anholde de i Havnen værende fremmede Skibe, da Statholderen selv ved sin Ankomst om nogle Dage vil accordere med dem om de Krigsfornödenheder, de have inde; samt at han og Commissarius Ulfeld imidlertid forsyner Flaaden med det nödvendige. — *Bahuus*, den 9de Augusti. 9. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 220.

[9508.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Iver Krabbe, hvori han beretter de med de Svenske forefaldne Affairer, og at Foreningen mellem dem var umulig, hvorfor han anseer det raadeligst, at Krabbe indskiber sig med sine Folk og gaaer til Marstrand. — Den 9de Augusti. 9. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 227—231.

[9509.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissarius Vincents Bildt, at lade affærdige alle Syge fra Infanteriet og Cavalleriet og sende dem til Oroust til Qvarteer. — *Bahuus*, 9de Aug. 9. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 231.

[9510.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Fogderne i Vigen, at være betænkt paa "at klarere forleden Aars og til denne Dag forfalden Contribution", da Officererne trængte paa at erholde deres og Folkets Lönninger udbetalte; tillige beordres de til at tilholde Almuen at være vagtsom mod Fjendens uformodede Angreb. — *Bahuus*, den 10de Augusti. 10. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 231—232.

[9511.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Bildt angaaende Udbetaling til forskjellige Officerer af 4100 Rdl. — *Bahuus*, den 10de Augusti. 10. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 232.

[9512.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Iver Krabbe, hvori han, i Henhold til sit Brev af Gaars Dato, frafalder Planen med Hensyn til deres Conjunction tillands, men beder ham at være betænkt paa alle Midler til at indskibe Rytterne og Dragonerne til Marstrand. — *Bahuus*, den 10de August. 10. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 232—233.

1645. 10. Augusti. [9513.] Hannibal Sehesteds Qvittering til Lehnsmanden i Throndhjem Frederik Urne for 44 Læster Sild, nedsendte efter Kongens Befaling til Flaaden, men formedelst Storm indkomne til Marstrand og der modtagne til den norske Armees Fornödenhed, for hvilke han lover Godtgjörelse i Lehnets Contribution for nærværende Aar med 5 Rd. pr. Tönde, med Fragt og Omkostning iberegnet. — *Bahuus*, 10de Aug.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 236.

11. Augusti. [9514.] Kong Christian IV. befaler Rigsraadet, at det med Adelen og de andre nu i Kjöbenhavn forsamlede Stænder skulde overveie, hvorledes man under Freden kan opnaae en saadan Stilling, at Kongen kan erholde noget til sin Underholdning, at Regjeringen kan föres tilbörligen, og at der kan sörges for Landets Defension til Lands og Vands. — *Rosenborg*, den 11te August.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 138–139.

11. Augusti. [9515.] Hannibal Sehesteds Memorial til den svenske General Lars Kagge, oversendt ved den fangne Ritmester Erik Ugla, angaaende Fangernes gjensidige Udlösning, Vaabenhvile og andet Krigens Gang vedkommende. — *Bahuus*, den 11te Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 234—236.

11. Augusti. [9516.] Hannibal Sehesteds Ordre til Oberstlieutenant Gray, at begive sig til Marstrand og derfra med Capitain Citwitz og hans Folk til Quistrumbroe, men intet foretage mod Fjenden, uden efter Overlæg med Oberstlieutenant Cräss. — *Bahuus*, 11te Aug. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 236.

11. Augusti. [9517.] Hannibal Sehesteds aabne Brev til Almuen i Fogderiet Oroust og Thiörn, at adlyde Slotsfogden Frederik Christophersen, istedetfor Fogden Erik Jensen, som formedelst Efterladenhed i Kongens Tjeneste var befunden uværdig til dette Embede. — *Bahuus*, den 11te Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 237.

12. Augusti. [9518.] Kong Christian IV.s Befaling til Byfogden i Kjöbenhavn, at holde Forhör over en udbrudt, men igjen paagreben Morder, for at erfare, hvem der ved hans Flugt havde været ham behjelpelig. — *Rosenborg*, den 12. Au:

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. 2. B. S. 34—35.

12. Augusti. [9519.] Kong Christian IV.s Befaling til Byfogden i Kjöbenhavn, at lade en Smed hæfte, som var mistænkt for at have hjulpet en Morder til at undvige af Fængslet. — *Rosenborg*, den 12. Au:

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. 2. B. S. 35.

12. Augusti. [9520.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberstlieutenant Wacherbart, hvori han indskjærper en forhen given Ordre om de syge Soldaters Pleie ved Barberen Mester Heinrich. — *Bahuus*, 12te Augusti. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 237.

12. Augusti. [9521.] Hannibal Sehesteds Bestalling for Laurits Brun, forrige Kongl. Maj. Drabant, at være Sygemester for de Syge af alle Regimenter og Sqvadroner under Armeen i Norge med 100 Dalers aarlig Lön. — *Bahuus*, den 12te Augusti.

Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 237—238.

[9522.] Hannibal Sehesteds Bestalling for Slotsskriveren paa Bahuus Jacob Nörring at være Proviantskriver sammesteds. — *Bahuus*, 12te Augusti. 1645. 12. Augusti.

Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 238.

[9523.] Tractatus pacis inter Daniam et Sveciam mediante legato Gallico per commissarios utriusque regni initæ. (Instrumentum a commissariis Svecicis confectum.) — *In Brömsebroo in limitibus*, decimo tertio Augusti. 13. Augusti.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. V. P. II. p. 56—132. (med *Italiensk* Oversættelse.) J. Loccenius, hist. Svecana. p. 866—888. J. H. Boeclerus, hist. belli Danici annis 1643—45 gesti. Append. p. 4—45. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 315—321. *Svensk:* Fredz-Fördragh emellan Drottn. Christina och K. Chr. IV. Stockh. 1645. fol. Aij—Gj. *Tydsk:* Friedens-Vertrag zwischen der Königin Christina und dem König Chr. IV. Stetin 1645. fol. Aij—Diij. Theatr. Europ. (Udg. 1647.) 5. Th. S. 874—887. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 937—947. Chr. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 226—238. Hist. Einleitung zu dem jetzigen Krieg in Norden. 1710. p. 74—93. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 85—99. Rousset, supplem. au Corps universel diplom. T. II. P. I. p. 314—321. Extr. i J. J. Schmausz, Corp. jur. gentium. T. I. S. 540—546. *Fransk:* Recueil des Traitez. T. III. p. 466—474. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 19—28. *Dansk:* N. Slange, K. Chr. IV.s Hist. S. 1487—1509. (Det af de danske Commissærer udstedte Instrument.) Udt. i G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 201—216.

[9524.] Tractatus inter legatos regis Daniæ et Ordinum generalium provinciarum foederati Belgii factus de vectigalibus in ostio maris Baltici solvendis, et de commercio Belgarum in Dania et Norvegia exercendo. — *Christianopoli*, decimo et tertio die Augusti. 13. Augusti.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. V. P. II. p. 35—48. (med *Italiensk* Overs.) M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. I. Th.) S. 948—1030. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 239—241. Recueil des traitez. T. III. p. 464—466. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 312—314. J. J. Schmausz, Corp. jur. gentium. T. I. S. 536—540. *Hollandsk:* Verhael van de Nederlantsche Vreede-Handeling. I. D. S. 515—523. Recueil van de Tractaten gemaekt tusschen de Staten General ende verscheyde Koningen. Nr. 12. (tilligemed den fastsatte Toldrulle). Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 561—568. (Jvnf. 1. D. col. 940—947, hvor den vedtagne Toldrulle for Öresund findes.) L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 13—15. E. Luzac, Hollands Rijkdom. 3. D. Bijlaag. S. 86—93. *Tydsk:* Theatr. Europ. (Udg. 1647.) S. 889—890. N. Slange, Kg. Chr. IV.s Hist. S. 1516—1521. *Dansk:* Ext. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 386—388.

[9525.] Skrivelse fra de Svenske Commissarier ved Fredsunderhandlingerne med Danmark til General Königsmarck om Standsningen af Fjendtlighederne paa Grund af den istand komne Fredstractat med Danmark. — *Calmar*, den 14. Augusti. (Tydsk.) 14. Augusti.

Theatrum Europ. (Udg. 1647). 5. Th. S. 873—874.

[9526.] Declaration af de kongelige Befuldmægtigede Corfitz Ulefeld, Christian Thomasen, Christoffer Urne og Jürgen Seefeld, hvorefter Hansestæderne indbefattes i det afsluttede Fredsfordrag, og skulle svare Öresundstolden efter den Toldrulle, som nu er bestemt for de forenede Nederlande (ratificeret anno 1646). — *Christianopel*, den 14. Augusti. (Tydsk.) 14. Augusti.

I. Marqvardus, de jure mercatorum singulari. Docum. p. 257—258.

1645.
14. Augusti. [9527.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Admiral (Oberst) Sitton, at arrangere 6 Orlogsskibes Udrustning til Convoi for en Lastflaade til Danmark. — *Marstrand*, den 14de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 234.

14. Augusti. [9528.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Daniel Bildt, at gaae til Bahuus og ordne Forsvarslinien langs Elven fra Bahuus til Sjöhee, ligesom Vincents Bildt fra Hjertrum langs den anden Elv. — *Marstrand*, den 14de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 238.

14. Augusti. [9529.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Jacob Ulfeldt, "at de 6 Orlogsskibe som Admiralen og Viceadmiralen ere befalede först at udmonteres, maatte vorde forsynet med hvis dennem mangler", og skulde disse 6 Skibe med 4 Fregatter convojere Lastskibene ned til Danmark. — *Marstrand*, 14de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 238.

14. Augusti. [9530.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Gersdorf efter förste given Ordre holder sig paa den Post ved Sjöhee Færgested, at hindre Fjendens Overgang med Flaaden, og i fornödent Fald retirerer sig paa Svansund Færgested over paa Oroust, hvor ogsaa Dragonerne ved Hjertrum skulle tage Retraite, naar de ikke kunne holde Passet. — *Marstrand*, den 14de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 238—239.

14. Augusti. [9531.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Laugmanden Hans Frandsen, af Fogderne i Lehnet at modtage og paa et sikkert Sted forvare det forgangne Aars resterende, tiligemed indeværende Aars Contribution. — *Marstrand*, 14de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 239.

14. Augusti. [9532.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Generalkrigscommissarius og Laugmanden i Christiania skulle assistere en af Oberstlieutenant von Dick hidsendt Hattemager med Vaaning og det nödvendige til hans Haandværks Fortsættelse. — *Marstrand*, 14de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 239.

14. Augusti. [9533.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogderne i Vigen, at indbetale "den ganske Skat og Contribution" til Laugmanden Hans Frandsen, General-Proviant-Commissarius. — *Marstrand*, 14de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 239.

14. Augusti. [9534.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogderne i Vigen, at forkynde for Almuen paa Indland, Fregne, Oroust og Tjörn Statholderens aabne Brev om Opbud til Almuen. — *Marstrand*, den 14de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 239—240.

14. Augusti. [9535.] HANNIBAL SEHESTEDS aabne Brev til Bönder og Almue paa Oroust og Tjörn, hvori han opfordrer enhver vaabendygtig at möde med sit "Odels-Gevær" paa Grændsen langs hen til Halden for at forstærke Grændse-Vagten og understötte den mod Fjenden. — *Marstrand*, den 14de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 240.

14. Augusti. [9536.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke angaaende Forsvaret af Bahuus Fæstning mod det vedvarende Angreb af Fjenden; selv melder han at ville forsöge

noget mod Fjenden med sit Regiment, saasnart han har faaet Bud fra Varbjerg, og underretter ham om de trufne Dispositioner ved Armeen. — *Marstrand*, den 14de Augusti. 1645. 14. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 240—241.

[9537.] Danmarks Riges Provindsers Deputerede af Adelen deres underdanige Begjering, navnlig om Rigens Raads Tal at formere til 22 og deres Valg. — *Kiöbenhaffn*, den 15. Augusti. 15. Augusti.

Extr. i J. E. Larsen, de comitiis Daniæ ante 1660. p. 15 et 18.

[9538.] Tractatus inter commissarios reginæ Sueciæ et Ordinum generalium Belgii factus, quo foedus inter Sueciam et Belgium anno 1640 initum in 30 annos extenditur, cautioque mutua pro tractatibus cum rege Daniæ die 13. Augusti huius anni factis stipulatur. — *Suder Okra*, decimo et quinto die Augusti. 15. Augusti.

Recueil des traitez. T. III. p. 474—475. De Wicquefort, l'histoire des Provinces-Unies. T. II. p. 671—673. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 321—322. J. J. Schmausz, Corp. jur. gentium. T. I. S. 546—549. *Hollandsk:* Verhael van de Nederlantsche Vreede-Handeling. I. D. S. 524—529. L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 15—17.

[9539.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han raader Obersten fra at tage flere Folk i Babuus Fæstning; selv siger han at have besluttet at samle Folket ved Quistrum Broe og forsöge derfra et Indfald. — *Marstrand*, 15de Aug. 15. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 241—242.

[9540.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han erindrer Obersten om at bortsende alle de Baade, som findes ved Kongelf, paa nogle faa nær, som skulde lægges paa et sikkert Sted bag ved Fæstningen. — *Marstrand*, den 15de Augusti. 15. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 242.

[9541.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han beretter at være ifærd med at sende noget af sit Regiment til Svansund at secundere Taylor; tillige siger han, at han sender Obersterne Moray og Mackensee til Bahuus for at staae Bjelke bi ved Fæstningens Forsvar, hvis han önsker at beholde dem hos sig. — *Marstrand*, den 15de Aug. 15. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 242—243.

[9542.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Frederik Urne, hvori han beder denne om muligt at skaffe nogen Penge tilveie og sende dem til Armeen for at bestride de forfaldne Lönninger, da det under de nuværende Forhold ligger Magt paa at hindre den herskende Misfornöielse fra at bryde ud. — *Marstrand*, 15de Aug. 15. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 243—244.

[9543.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst Taylor angaaende det forventede Angreb af de Svenske; han melder, at Commissarierne Daniel og Vincents Bildt ere befalede at samle Bönderne; men hvis disse mod Forventning ikke skulde möde og Obersten saaledes ikke ansee sig Fjenden voxen, raader han ham til at trække sig tilbage til Quistrum Broe, og med Cress og Gray forsöge en Diversion. — *Marstrand*, 15de Augusti. (Tydsk.) 15. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 244.

[9544.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Frederik Urne, hvorved han tillader denne at ligne Contributionen paa Gaardene i Throndhjems Lehn, saaledes som det syntes ham billigt, kun at Kronen ikke i det Hele tabte formeget. — *Marstrand*, den 15de Aug. 15. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 244.

1645. 16. Augusti. [9545.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Iver Krabbe, at General Kagge har erklæret ikke at ville standse Fjendtlighederne, förend han har erholdt Dronningens Ordre, hvorfor han beder denne at drive paa Rytternes og Dragonernes Indskibning til Marstrand. — *Marstrand*, den 16de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 233—234.

16. Augusti. [9546.] Hannibal Sehesteds Ordre, at Capitainen over Artilleriet lader indskibe noget Skyds til Agershuus, og at Capitain Lauritz strax skal lægge det paa Fæstningen; tillige skulde de af Marsillius fra Fæstningen laante Stykker kræves tilbage og "Slottens saavelsom Byens Volde tilbörligen berystes" (ɔ: forsynes med Skyds). — *Marstrand*, 16de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 245.

16. Augusti. [9547.] Hannibal Sehesteds Ordre til Generalkrigscommissæren, at sende nogen Ammunition til Marstrand, samt Proviant, ligeledes at paasee Agershuus's og Christianias Forsyning med alt Nödvendigt. — *Marstrand*, den 16de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 245—246.

16. Augusti. [9548.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han melder at have samme Dag modtaget Breve fra Danmarks Riges committerede Raad paa Grændserne, dat. Christianopel d. 8de August, angaaende "Stilstand mellem begge Rigers Vaaben, formedelst Fredens Forhaabning inden faa Dage derefter"; i Anledning heraf anmoder Statholderen Bjelke om at skrive til General Kagge, om han vil indlade sig paa den saaledes sanctionerede Stilstand eller ikke. — *Marstrand*, 16de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 252—255.

17. Augusti. [9549.] Hannibal Sehesteds Ordre til Major Bruchdorff, at levere alle de Syge under Livregimentet til Regimentsbarberen Mester Henrik. — *Marstrand*, 17de Aug.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 246.

17. Augusti. [9550.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han beder denne at sende Gjenparter af medfölgende aabne Brev til Almuen i Bahuus Lehn omkring til alle Kanter, og befale Officererne at tugte de Gjenstridige med Rov og Brand. — *Marstrand*, den 17de Aug.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 246.

17. Augusti. [9551.] Hannibal Sehesteds aabne Brev til Almuen i Bahuus Lehn, hvori han formaner dem til Troskab mod Kongen og Fædrelandet, og truer alle Gjenstridige med Rov og Brand. — *Marstrand*, den 17de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 246—247.

19. Augusti. [9552.] Kong Christian IV. anker over et af Raadmand i Kjöbenhavn Niels Hansön, de övrige uafvidende, optaget Vidneforhör. — *Rosenborg*, den 19. Augu:

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. 2. B. S. 36.

19. Augusti. [9553.] Svar af Kjöbstædernes Fuldmægtige paa Kongens Proposition angaaende Midlerne, hvorved Fædrelandet igjen kunde bringes paa Fode og til Defension sættes udi bedre Positur. — *Kiöbenhafn*, den 19. Augusty.

Nyt hist. Tidsskr. 5. B. S. 405—411. (Der bemærkes, at en anden Afskrift har Datum: 21. Aug.)

19. Augusti. [9554.] Forslag til Kongen fra de Fuldmægtige fra Kjöbstæderne i Sjelland og Smaalandene, om Söe-Defensionen, Overholdelse af Kjöbstædernes Privilegier, Lettelse i Byeskatter, Bevilling for Kjöbstædernes Fuldmægtige til een Gang om Aaret at holde

Möde for at conferere om Kjöbstædernes Bedste; samt Betænkning over Kongens Forslag til Landets Defension. — 19de Aug. 1645. 19. Augusti.

Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. 1. B. S. 460.

[9555.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til den svenske General Laurits Kagge, hvori han accepterer den tilbudte 48 Timers Stilstand (fra 18de—20de Aug. Kl. 2). [I et Postscriptum melder han at have modtaget Brev fra Danmark om Fredens Afslutning, hvorfor han opfordrer ham til at lade Vaabenstilstanden vedvare, indtil han erholder Ordre fra de svenske Commissarier.] — *Marstrand*, 19de Augusti. 19. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 247—248 og 257.

[9556.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Gouverneur Iver Krabbe, hvori han advarer denne imod at troe de Svenske, da General Kagge ingen Stilstand vilde give, förend han havde modtaget bestemt Ordre fra Dronningen. — *Marstrand*, den 19de Augusti. 19. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 258.

[9557.] Kong Christian IV. befaler Lehnsmændene at paasee Overholdelsen af det udgangne "General-Forbud" mod at udföre Heste, Öxen, Sviin og Faar her af Riget. — *Kiöbinghaffn Slot*, d. 20de Augusti. 20. Augusti.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 5. Saml. 1836. S. 79.

[9558.] Kong Christian IV. forbyder Undersaatterne, særdeles dem, der som Snaphaner, Fribyttere eller under andet Navn have under denne Feide været forsamlede i Skovene eller andetsteds imod de Svenske, at udöve nogen Fjendtlighed mod disse, da Freden nu er afsluttet med Dronningen af Sverrig. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 20. Augusti. 20. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Oj.

[9559.] Kong Christian IV. forlanger Oplysning af Byfogden i Kjöbenhavn om Grunden, hvorfor den Slutter, der havde ladet en fængslet Morder undslippe, ikke var bleven tiltalt. — *Rosenborg*, den 20. Au: 20. Augusti.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. 2. B. S. 36—37.

[9560.] Hannibal Sehesteds "Memorial" til Oberst Bjelke, hvormed han sender denne en Skrivelse til den svenske General Kagge til videre Befordring, og giver ham Vink til flere forskjellige Forretninger, for största Deel med Hensyn til Armeens Feighed og Ulydighed og Almuens Modvillighed. — *Svansund*, den 20de Augusti. 20. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 255—257.

[9561.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til den svenske General Laurits Kagge, hvori han melder denne at have modtaget Copie af Rigscommissariernes anden Skrivelse dat. Christianopel 13de August, om Fredens fuldkomne Slutning, hvorfor han forventer, at Generalens uden videre Betænkelighed vil beramme en fast Stilstand. — *Marstrand*, 20de Aug. 20. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 257—258.

[9562.] Hannibal Sehesteds Ordre til Major Bruchdorf, at gjöre Anstalter til at en Deel af Statholderens eget Regiment gaaer til Svansund. — *Marstrand*, den 20de Augusti. (Tydsk.) 20. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 258—259.

[9563.] Hannibal Sehesteds Ordre til Henrik Bjelke, at sende alle hos ham værende "agershusiske Knegte", syge og sunde, med deres Officerer til Marstrand, for derfra 21. Augusti.

1645. at befordres til Agershuus; i deres Sted skal han indtage de Bahusiske Knegte, og ved udsendte Officerer söge at paagribe de bortrömte; Statholderens Regiment skal fordeles paa Bahuus, i Kongelf og Marstrand. — *Marstrand*, den 21de Augusti.
21. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 258—259.

21. Augusti. [9564.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissarierne Daniel og Vincents Bildt, at aflægge Regnskab for deres Forvaltning, saa at General-Krigscommissær Niels Lange kan gjöre fuldkommen Rigtighed for Kongen og Rigsraadet. — *Marstrand*, den 21de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 259—260.

21. Augusti. [9565.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Henrik Bjelke, angaaende Forhandlingerne med General Lauritz Kagge om Stilstanden; Statholderen har fundet sig fornærmet ved denne Generals Breve, men vil dog for det förste ikke indlade sig i "Piqvanterie og Picadiller" med ham. — *Marstrand*, den 21de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 260.

21. Augusti. [9566.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Danmarks Riges Raad og Commissarier, hvori han melder om General Kagges Vanskeligheder med Hensyn til Ophör med Fjendtligheder, da han erklærer selv endnu ikke af de svenske Commissarier at være bleven underrettet om Fredslutningen. — *Marstrand*, den 21de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 260—262.

21. Augusti. [9567.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Henrik Bjelke, hvori han anmoder denne om at skrive til General Kagge, at man gjentagende erholder Meddelelse om, at Freden fuldkommen er sluttet, og at dette er Generalen communiceret, hvorfor denne maa være ansvarlig for den Skade, der nu tilföies de danske Undersaatter. — *Marstrand*, den 21de Aug.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 262.

21. Augusti. [9568.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalkrigscommissær Lange, ifölge indlöben Skrivelse fra Rigshofmesteren, at godtgjöre Henrich Möller det allersnareste det, som forleden Aar havde været taget af Flækkeröes Toldpenge og laant til Marsilius, idet han forbyder for Eftertiden paa lignende Maade at benytte Tolden, da Statholderen selv paa anden Maade vil söge at contentere Marsilius. — *Marstrand*, 21de Aug.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 262—263.

21. Augusti. [9569.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Obersterne Reichwein, Taylor og Cress, paa Grund af den sluttede Stilstand at forholde sig rolig paa deres Poster indtil videre Ordre, men dog have vaagent Öie med Fjenden, og hindre et Indfald af denne, hvis det skulde blive forsögt. — *Marstrand*, den 21de Aug. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 263.

21. Augusti. [9570.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Gouverneur Iver Krabbe, hvormed han sender denne et Missive til Rigens Commissarier paa Grændsen, til videre Befordring, og beder ham tillige at underrette dem om General Kagges Forhold (med Hensyn til Fjendtlighedernes Ophör). — *Marstrand*, den 21de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 263.

21. Augusti. [9571.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Rigshofmester Corfits Ulfeldt, hvori han forsvarer sig med Hensyn til en af denne omskreven Sag (jvf. Nr. 9568); tillige skriver han om den svenske General Kagges Tracasserier. — *Marstrand*, 21de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 266—267.

[9572.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til General Laurits Kagge til Fjeldskifte og Ramsöholm, om Publicationen af Fredslutningen, hvorom Generalen havde tilkjendegivet ham nu först at have erholdt Underretning fra de svenske Commissarier, om de bortrömte Bönders Indsættelse paa deres Gaarde, Vagternes Inddragelse, og andet vedkommende Fredens Iværksættelse. — *Marstrand*, 22de Aug. 1645. 22. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 263—266.

[9573.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Gray, at han ifölge tidligere Befaling skal forholde sig rolig paa sin Post, da Freden nu er publiceret. — *Marstrand*, 22de August. (Tydsk.) 22. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 267.

[9574.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Borgemester og Raad i Christiania (ligelydende til Frederiksstad), hvormed han sender dem Copie af Rigens Raads og Commissariernes (ved Fredscongressen) Skrivelse til ham, til Bekjendtgjörelse og Efterretning. — *Bahuus*, den 23de August. 23. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 267.

[9575.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Foged Paul Nilsen, om Bekjendtgjörelse af Fredslutningen, samt Befaling herefter som tilforn at indbetale Skatten i bestemte Terminer i Skriverstuen. — *Bahuus*, den 23de August. 23. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 267.

[9576.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til "alle Baads- og Seilingsmænd" i Kongelf, at gaae paa Jacob Rotters Skib til Varbjerg og tilbage igjen i Kongens Tjeneste. — *Bahuus*, den 23de Augusti. 23. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 268.

[9577.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Cräss (ligelydende til Reichwein, Taylor, Willumsen og Gersdorf), at forföie sig til ham (Sehested), men tillige at befale deres underhavende Officerer at forblive rolig paa deres Post, men dog holde vaagent Öie med de Svenskes Foretagender. — *Bahuus*, 23de Aug. (Tydsk.) 23. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 268.

[9578.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Gouverneur Iver Krabbe, at bidrage til, at det med Capitain Jacob Rotter af Kongelf til Varbjerg sendte Skib kan faae saamegen Proviant, som der kan tilveiebringes. — *Bahuus*, den 23de Augusti. 23. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 268.

[9579.] HANNIBAL SEHESTEDS Pas for Capitain Jacob Rotter fra Bahuus til Varbjerg og igjen tilbage. — *Bahuus*, 23de Augusti. 23. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 268—269.

[9580.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den svenske General Laurits Kagge, hvori han udbeder sig dennes Erklæring, om han endnu vil forblive i Leir, de danske Undersaatter til Præjudice, uagtet Freden var allerede forlængst sluttet, og om det er med hans Villie, at hans underhavende Officerer molestere de norske Grændser; tillige fordrer han Forfatteren af en Pasqvil, adresseret til ham (Sehested) selv, og overleveret ham den næstforegaaende Dag af een af Fangerne, strængt afstraffet. — *Bahuus*, den 23de Augusti. 23. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 269—271.

1645.
24. Augusti. [9581.] HANNIBAL SEHESTEDS aabne Brev til menige Almue og Indbyggere paa det danske Hisingen og tilhörende Öer, at möde ufortövet paa Bahuus tilkommende Onsdag. — *Bahuus*, den 24de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 269.

24. Augusti. [9582.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den svenske General Laurits Kagge, hvori han takker ham for den Oberst Bjelke og övrige Afsendte viste Artighed, samt anholder om en Convoi af Ryttere for Oberst Blair og Oberst-Vagtmester Pless, der skulde gaae til Varbjerg med Ordres til Garnisonen; tillige udbeder han sig Generalens Erklæring, at nogle Coffardie-Skibe uhindrede kunne afseile fra Marstrand til Danmark. — *Marstrand*, den 24de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 271—272.

26. Augusti. [9583.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Hannibal Sehested, at aftakke strax efter den 13de September alt det Fodfolk og Rytterie, som han havde hos sig, samt Firchses Rytterie og de til ham og til Halland opskikkede Dragoner. — *Kjöbenhavn Slot*, den 26de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 433—434.

26. Augusti. [9584.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den svenske General Laurits Kagge, hvori han indstændig opfordrer ham til at forlade det danske Gebet, og at ophöre med at molestere Grændserne. — *Bahuus*, den 26de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 272—274.

26. Augusti. [9585.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Gouverneuren i Varbjerg Iver Krabbe, hvori han yttrer stor Bekymring med Hensyn til den af de Svenske indtagne Stilling, da de endnu bestandig holde sig i Leir og have begyndt at samle Magaziner; derfor befaler han Krabbe at holde Folket i Beredskab til at sættes over til Marstrand. — *Marstrand*, den 26de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 275—276.

27. Augusti. [9586.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den svenske General Laurits Kagge, hvori han erklærer ikke endnu at have faaet nogen Ordre om Synkværkets Optagelse og Skordals Veiens Forbedring og Reparation, men at denne Sag synes ham for ubetydelig, at den burde hindre Generalen fra at efterkomme sit Löfte at trække sine Tropper indenfor de svenske Grændser. — *Bahuus*, den 27de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 274—275.

28. Augusti. [9587.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Oberstlieutenant Wackerbart, Major Bruckdorff og Capitain Pressiin skulle gaae til Marstrand, og at Oberstlieutenanten ogsaa commanderer 4 Compagnier af Regimentet derhen; om Troppernes Forsyning med Klæder, og om de Syges Forpleining. — *Bahuus Ladegaard*, 28de Aug. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 276.

28. Augusti. [9588.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Krigscommissarierne Daniel og Vincents Bildt ufortövet skulle give Fortegnelse, over hvad der findes paa Bahuus Slot af Munition og vivres; at Commissarius Ulfeldt skal begive sig til Marstrand for at depeschere Flaaden og træffe Overeenskomst med Borgerskabet om de tilbageblivende 600 Mands Underholdning, samt at derpaa Daniel Bildt skal forföie sig til Oroust og Tjörn for at ordne Indqvarteringen for Cress's og Willumsens Ryttere. — *Bahuus Ladegaard*, 28de August.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 277.

[9589.] HANNIBAL SEHESTEDS Pas for Oberst Blair og Oberst-Vagtmester Pless paa deres Reise til Varberg. — *Bahuus Ladegaard*, 28de Augusti. 1645. 28. Augusti.
Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 277.

[9590.] HANNIBAL SEHESTEDS Bestalling for Laurents Blair, som Oberst i Kongen af Danmarks Tjeneste. — *Bahuus*, den 28de Augusti. 28. Augusti.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 277—278.

[9591.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Admiral (Oberst) Sitton, at löbe ud med Flaaden fra Marstrand til Kallsund og vente der videre Ordre til Statholderens Ankomst til Marstrand; tilmed skulde han arrestere alle "Skuder og Kreyer" ved Marstrand og sende dem til Varberg for der at lastes efter Gouverneurens Ordre. — *Bahuus Ladegaard*, den 28de Aug. 28. Augusti.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 278.

[9592.] HANNIBAL SEHESTEDS "Ordre og Instrux" for Krigscommissær Jacob Ulfeldt, angaaende hvad denne skulde foredrage for Kongen og Rigsraadet om Sagernes mislige Tilstand i Norge, da Freden efter General Kagges Forhold synes usikker, og man hverken har tilstrækkeligt Folk eller Penge til Krigens Fortsættelse, tilmed da Bönderne ere modvillige, Fogderne forsömmelige og Lehnsmændene "nachlässige." — *Bahuus*, den 29de Augusti. 29. Augusti.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 279—289.

[9593.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Hannibal Sehested, hvormed han sender denne et Rescript til Frederik Urne Befalingsmand i Throndhjem, angaaende Jemptelands Overlevering til Sverrig, til ilig Befordring. — *Kjöbenhavn*, den 29de Augusti. 29. Augusti.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 303.

[9594.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rigens Hofmester og Cantsleren Hr. Christian Tommissen, hvori han beklager sig over Adelens Uvillie til at hjelpe ham til at afbetale hans Gjæld. — *Rossenburg*, den 30. Au. 30. Augusti.
Nye Danske Magazin. 5. B. S. 77.

[9595.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Iver Krabbe, hvori han underretter denne om den Admiral Sitton givne Ordre til Afsendelse af endeel Skibe til Varberg for der at indtage Proviant og andet. — *Bahuus Ladegaard*, den 30te Augusti. 30. Augusti.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 278.

[9596.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Oberst Bjelke strax skal skaffe Qvarteer paa Fæstningen for 4 Compagnier af Statholderens eget Regiment, og at Oberstlieutenant Zigler med sine 4 Compagnier strax skal begive sig til Fregne Sogn, hvor Laugmanden skal gjöre Anordning for deres Underholdning. — *Bahuus Ladegaard*, den 31te Aug. 31. Augusti.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 289.

[9597.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Wackerbart, at löslade 2 Borgere fra Gottenborg af Arresten, og undskylde for dem, at denne dem tilföiede Tort var skeet imod Statholderens Villie. — *Bahuus*, 31te August. (Tydsk.) 31. Augusti.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 290.

[9598.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Commissarius Ulfeldt, hvori han melder, at General Kagge har önsket selv at begynde med Synkværkets Optagelse, samt anmeldt et Besög hos Statholderen; tillige befaler han ham at være Admiral Sitton behjelpelig ved Flaadens Udrustning, og giver forskjellige Ordres med Hensyn til Flaaden. — *Bahuus*, 31te Aug. 31. Augusti.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 290.

1645. 31. Augusti. [9599.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til General Laurits Kagge, hvori han paany erklærer aldeles ingen Ordre at have modtaget angaaende Synkværkets Optagelse, men at han, saasnart han erfarer, at dette Punkt er optaget i Fredstractaten, gjerne vil opfylde det, naar Generalen trækker sine Tropper fra Hisingen. — *Bahuus Ladegaard*, den 31te Aug.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 290—291.

Augusto. [9600.] Erklæring af Kjöbstædernes Fuldmægtige over Adelens Forslag og Tilbud med Hensyn til dens Bidrag til Landets Defension. — *Kiöbenhaffn*, den ... Augusty.

Nyt hist. Tidsskrift. 5. B. S. 411—414.

1. Septbr. [9601.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Kongen, hvori han beklager ikke at vide, om hans tidligere Indberetninger til Kongen og Rigsraadet ere komne tilstede; udbeder sig Kongens Bestemmelse med Hensyn til Synkværket, hvis Optagelse General Kagge fordrer; samt beretter om sine trufne Dispositioner under Stilstanden. — *Af det Skib Engel Malta udi Kalsund*, den 1ste Septembris ved 12 Slet om Natten.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 291—293.

1. Septbr. [9602.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Rigshofmester Corfits Ulfeldt, hvori han melder, at 11 Skibe nu sendes ned til Danmark med Jern og Trælast, efter Kongens Ordre; tillige beretter han om sine Forhandlinger med General Kagge om Synkværkets Optagelse og Skardals-Veiens Forbedring, samt om Rigets Tilstand og særdeles om den norske Almues Upaalidelighed. — *Kalsund*, den 1ste Sept.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 294—297.

2. Septbr. [9603.] Feltmarskal Gustav Horns Instruction for Magnus Gabriel de la Gardie som Oberst ved den svenske Livgarde, (angaaende Besættelsen af de af Danmark afstaaede Fæstninger, Hverving til svensk Tjeneste af de af Danmark afskedigede Leietropper m. m.). — *Skräflinge*, den 2. Sept. (Svensk.)

P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 7. D. S. 155—159.

3. Septbr. [9604.] Kong Christian IV.s naadigste Erklæring paa de Deputerede af Adelen deres underdanige Begjering, navnlig paa Begjeringen om, at Rigsraadets Tal maatte forsöges til 22, der ikke kunde tilstædes, da de besværlige Tider havde forsaarsaget ikke ringe Afgang paa Kronens Indkomst; kun saa mange kunde antages i Rigsraadet, som Kronens Tilstand tillod. — *Kiöbenhaffn*, d. 3. Septbr.

Brudst. i J. E. Larsen, de comitiis Daniæ ante 1660. p. 15 et 18.

3. Septbr. [9605.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til General Laurits Kagge, hvori han forelöbig anholder om Passage for Varbergs Garnison den 10de s. M.; samt opfordrer ham til samtidig at forlade Hisingen. — *Marstrand*, 3die Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 297.

3. Septbr. [9606.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Oberstlieutenant (Firix?), hvori han udbeder sig detailleret Regnskab over alt det til hans Esqvadron medgaaede til Lönninger, Proviant o. s. v. indtil 1ste Septembr. sidstl. — *Marstrand*, 3ten Sept. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 297—299. (Begyndelsen af Brevet mangler.)

3. Septbr. [9607.] Hannibal Sehesteds Bestalling for Jacob Moray som Oberst over det bergenske Regiment af nyudskrevne Knegte, indtil videre Anordning om Norges Milice, med Gage som andre Oberster. — *Bahuus*, 3die Sept.

Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 299.

[9608.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Moray, at forföie sig til Christiania 1645.
og vente der Statholderens Ankomst for at faae videre Ordre og Skrivelse til Bergen. — 3. Septbr.
Marstrand, den 3die Septembr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 299.

[9609.] Dronning CHRISTINAS Ratification af Freds-Tractaten til Brömsebro den 4. Septbr.
13. Aug. d. A. mellem Sverrig og Danmark. — *Stockholm Slott*, den 4. Dagh vthi Septembris Månad. (Svensk.)

Fredz-Fördragh emellan Drottn. Christina och K. Chr. IV. Stockh. 1645. fol. Aij—Giij. *Tydsk:* Friedens-Vertrag zwischen der Königin Christina und dem König Chr. IV. Stetin 1645. fol. Aij—Diij. Theatr. Europ. (Udg. 1647). S. 887—888. M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Cont. I. Th.) S. 947—948. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 238—239. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. spec. (VI). 2. Contin. 2. Forts. S. 99—100. Rousset, Suppl. au Corps universel diplom. T. II. P. I. p. 321. *Latin:* J. H. Boeclerus, Hist. belli Danici annis 1643—45 gesti. Append. p. 3—48.

[9610.] Dronning CHRISTINA af Sverrig forpligter sig til i de 30 Aar, hvori Hal- 4. Septbr.
land ifölge Fredstractaten med Danmark skal være hende overdraget, at holde Indvaanerne i denne Provinds ved deres gamle Privilegier og Friheder. — *Stockholm*, den 4. Septembr. (Svensk.)

N. Slange, K. Chr. IV.s Hist. S. 1513—1516.

[9611.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Laugmand (Niels Hansen i Christi- 4. Septbr.
ania?), hvori han beder denne at skaffe saamange Lastskibe som mulig, for derpaa at före Trælast ned til Danmark. — *Marstrand*, 4de Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 300.

[9612.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Generalkrigscommissær Nils Lange, 4. Septbr.
hvori han indskjærper de forhen givne Ordrer, for at alt nu ved Krigens Slutning kan blive clareret med enhver. — *Marstrand*, 4de Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 300.

[9613.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Daniel Bildt, tillige med 4. Septbr.
General-Mönsterskriver van Delden at mönstre fra den 8de til den 13de d. M. forskjellige Regimenter og indsende en fuldstændig Rulle over Mandskabet. — *Marstrand*, den 4de Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 300—301.

[9614.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Ritmester Ritz at skrive en rigtig Rulle 4. Septbr.
over Rytterne i hans af de norske Stænder udredede Compagnie paa samme Tid, som disse dimitteres; samt at tilsige Udrederne at holde Mandskabet i Beredskab eller erlægge en Godtgjörelse for dets Hverving. — *Marstrand*, den 4de Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 301.

[9615.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Bjelke, hvori han beretter om 4. Septbr.
Officerernes Drukkenskab, og i Særdeleshed om et forargeligt Optrin mellem Oberstlieutenant Gray og Major Mule og mellem den Förste og ham selv, i det Gray i flere Officerers Nærværelse havde "braveret" ham saaledes, at Statholderen maatte tage sig selv tilrette. — *Marstrand*, den 4de Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 302—303.

1645. 5. Septbr. [9616.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Hannibal Sehested angaaende Udbetalingen af den Oberstlieutenant Firx og underhavende Folk tilkommende Sold ved deres Aftakkelse. — *Kjöbenhavn Slot*, den 5te Septembr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 434.

6. Septbr. [9617.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Frederik Urne, hvori han beder denne at lade Fredslutningen forkynde allevegne i Throndhjems Lehn, aftakke Krigsfolkene og forberede Jemtelands Overlevering til Sverrig den 31. Octobr. — *Marstrand*, den 6te Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 303.

6. Septbr. [9618.] HANNIBAL SEHESTEDS Missive til Lehnsmænd, Bisper, Kjöbstæder og Fogder i Norge, hvormed han sender dem en kongelig Befaling om Forkyndelse af Fredslutningen mellem Rigerne. — Den 6te Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 303—304.

6. Septbr. [9619.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Wackerbart, at anstille Undersögelse angaaende den mellem Oberstlieutenant Gray og Major Mule forefaldne Injurie-Sag, og derom at indgive Beretning. — *Marstrand*, 6ten Septbr. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 304.

7. Septbr. [9620.] Kong CHRISTIAN IV.s Ratification af Fredstractaten med Sverrig, dat. 13. Aug. s. A. — *Kiöbenhafn Slot*, den 7 Dag Septembris.

N. Slange, K. Chr. IV.s Hist. S. 1509—1511.

7. Septbr. [9621.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Dronning Christina af Sverrig, hvorved Halland pantsættes til hende paa 30 Aar. — *Kiöbenhafn Slot*, den 7de Dag Septembris.

N. Slange, K. Chr. IV.s Hist. S. 1511—1513.

7. Septbr. [9622.] Dronning CHRISTINA befaler Generalmajor Lars Kagg strax efter Udvexlingen af Ratificationerne af Fredstractaten at modtage Varbergs Fæstning og at kundgjöre for Hallands Indvaanere deres undersaatlige Forhold til Sverrigs Krone, indtil de overeensstemmende med Pacterne blive restituerede, samt tage dem i Ed. — *Stockholm*, den 7. September. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 112—116.

8. Septbr. [9623.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den svenske General Laurits Kagge, hvori han tilmelder denne at have modtaget kongelig Befaling angaaende Garnisonen i Varbjerg, samt Synkværkets Optagelse, og lover i saa Henseende at foranstalte det Fornödne; tillige beder han Generalen om Pas for sig og sit Livcompagnie til Bahuus, samt for den varbjergske Garnison, som skulde sendes deels til Norge og deels til Danmark, og for Gouverneuren Iver Krabbe, der agtede at begive sig til Bahuus. — *Varbjerg*, den 8de Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 304—305.

8. Septbr. [9624.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Henrich Bjelke, hvori han tilmelder denne at have givet Befaling til Forkyndelsen af Fredslutningen med Sverrig, at han har erholdt Befaling angaaende Krigsfolkets Aftakkelse, samt Synkværkets Optagelse, og at han har anmodet General Kagge om Passer for Varbjergs Garnison. — *Varbjerg*, 8de Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 305—306.

9. Septbr. [9625.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den danske Cantsler Christian Thomesen Sehested, hvori han takker for de tilsendte Fredstractater, samt for at Cantsleren vil "con-

servere" ham "ved den ringe Authoritet, denne Charge (ɔ: Statholderposten) billigen medförer"; endvidere skriver han om den Umage og Arbeide, han har havt under Krigen, hvorover han ikke vil klage, skjöndt han har maattet udlægge over 60000 Daler egne Penge og overlade Indkomsten af Agershuus Lehn til det Offentlige. — Septbr. 1645. 9. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 306—308. (Dette Brev er skrevet Dagen för et senere Brev af 10. Sept. til Cantsleren, jvf. sst. S. 315.)

[9626.] HANNIBAL SEHESTEDS Forespörgsel til Kongen angaaende Herdalens Overlevering, Grændseværkernes Slöifning, Synkværkets Optagelse, Krigsfolkets og Defensions-Skibenes Aftakkelse, Land-Regimenternes Forstærkning, Handelen med Sverrig og Holland, Skatternes Indkrævning m. m. — *Varberg*, den 9de Septbr. 9. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 308—312.

[9627.] Kong LUDVIG XIV.s Fuldmagt for Hr. de la Thuillerie til at underhandle og slutte med den danske Regjering angaaende Fornyelsen af de ældre Alliance-Tractater mellem Danmark og Frankrig. — *À Fontainebleau*, le 20. iour de Sept. (Fransk.) 10. Septbr.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. V. P. II. p. 150—154 (med *Italiensk* Oversættelse.)

[9628.] HANNIBAL SEHESTEDS Anviisning til Generalkrigscommissæren at udbetale 3460 Rigsd., som resterede af den Oberstlieutenant Johan Fircks og hans Esquadron, samt Ritmester Siifers Compagnie og Dragonerne under Rosenkrantz samt flere hvervede Tropper tilstaaede Sold. — *Varberg*, den 10de Septbris. (Tydsk.) 10. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 312—314.

[9629.] HANNIBAL SEHESTED tilstaaer at have laant af Iver Krabbe, Gouverneur paa Varberg, til Krigsfolkets Lönning ialt 4435 Daler, hvilke han lover enten selv eller ved Generalkrigscommissær Nils Lange at betale i Kjöbenhavn til förstkommende Martini. — *Varberg*, 10de Septbr. 10. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 314—315.

[9630.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til den danske Cantsler Christian Thomesen Sehested, hvori han klager over den megen Uleilighed og Vanskelighed, han har ved Udbetalingerne til det gevorbne Folk, som skulde afskediges; tillige skildrer han Stemningen i Norge som ikke gunstig. — *Varberg*, den 10de Septbr. 10. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 315—318.

[9631.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Christopher Ulfeldt, Befalingsmand paa Helsingborg, hvori han underretter ham om, at de fra den norske Armee afskedigede Tropper vare nödte til at marschere til Skaane, hvorfor han beder Ulfeldt at drage Omsorg for at de overeensstemmende med Kongens Ordre snarest muligt kunde sættes ud af Landet over til Lybek eller andetsteds. — *Varbjerg*, den 10de Septembris. 10. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 318—320.

[9632.] Kong CHRISTIAN IV. opfordrer Rigsraadet til at overveie, hvorledes Kronens Indtægter kunde saaledes formeres, at deraf hans Huusholdnings-Stat, Regjeringen og Defensions-Værket, saavidt Holmen og Archeliet angaaer, kunde bestrides, da han ikke mere som hidtil vilde forstrække "Rendteriet". — *Köbenhaffuen Slott*, den 11. Sep. 11. Septbr.

Nye Danske Magazin. 5. B. S. 77—78.

1645. 11. Septbr. [9633.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Kongen, hvori han beretter, at det har været ham umueligt formedelst General Kagges Nægtelse af Pas, at lade Varbergs Garnison gaae til Bahuus for derfra at gaae söveis ud af Landet, hvorfor han havde befalet dem at gaae til Helsingborg og skrevet til Christopher Ulfeld om at drage Omsorg for deres videre Befordring; han agter at lade de Svenske selv optage Synkværket, og anbefaler Oberst Sitton til Kongen. — *Varberrig*, 11te Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 320—321.

11. Septbr. [9634.] HANNIBAL SEHESTEDS "Memorial" til Gouverneur Iver Krabbe, at paasee, at hans Ordre angaaende Troppernes Afmarsch fra Varberg til Skaane inden den 16. dennes bliver nöie udfört; han underretter ham om, at han paany har anholdt om General Kagges Samtykke til, at Statholderens eget Liv-Compagnie maa föres tillands tilbage til Norge. — *Varberg*, den 11te Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 321.

11. Septbr. [9635.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst-Vagtmester Sigwardt Plesz, at före de afskedigede Tropper af Varbergs Garnison fra Varberg til Skaane, og efter Ankomsten til Helsingborg at afvente videre Ordre af Befalingsmanden dersteds, Christopher Ulfeldt. — *Varberrig*, den 11te Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 322.

11. Septbr. [9636.] HANNIBAL SEHESTEDS "Revers" til en Oberstlieutenant, at han i den Tid, han har staaet i Tjenesten under Statholderens Commando, har opfört sig upaaklagelig, og gjort sig fortjent til hans Anbefaling. — *Waarberrigk*, 11te Septbr. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 323.

16. Septbr. [9637.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling for Capellanerne ved Aarhuus Domkirke Svend Hansen Arboe og Johan Hansen Lönborg personligen, at den ene af dem maa have "locum in capitulo" og begge samtligen nyde "bonis communibus saasom andre Caniker der sammesteds." — *Kiöbenhavn Slot*, d. 16. Septembr.

F. Nannestad, Hilaria Aarhus. p. 133—135.

16. Septbr. [9638.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Mackensee, at forblive i Bahuus et Par Dage, indtil Oberst Bjelche kommer tilbage, og derefter gaae til Agershuus for at erholde videre Ordre med Hensyn til hans fortsatte Tjeneste i Norge. — *Bahuus*, den 16de Septbr. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 323.

16. Septbr. [9639.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Generalkrigscommsissær Niels Lange, hvori han giver denne en skarp Paamindelse om at paaskynde Regnskabernes Aflæggelse, og befaler ham at möde paa Halden den 24de dennes med alle de Penge, han af Skatten har oppebaaret. — *Bahuus*, den 16de Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 324.

16. Septbr. [9640.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Johan Gaarmand, hvori han irettesætter denne for at have givet flere Penge ud, end han havde Ordre til. — *Bahuus*, den 16de Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 369.

[9641.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Selius Marsilius, hvori han bestemt erklærer, at ingen Penge kunne udbetales ham, förend Statholderen selv kommer tilstede, og at det navnlig er Johan Gaarmand forbudt at gjöre noget Forskud. — *Bahuus*, den 16. Septbr. (Tydsk.) 1645. 16. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 369–370.

[9642.] Hannibal Sehesteds Ordre til Oberst Bjelke, Oberstlieutenant Mackensee og Oberst Ziigler, at afgjöre Sagen mellem Major Mule og Oberstlieutenant Gray, saaledes at denne enten beviser sine Ord eller gjör offentlig Afbigt. — *Bahuus*, den 16de Septbr. 16. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 370. (Jvf. Anklagepunkterne mod Gray, sst. S. 372.)

[9643.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Generalkrigscommissarius Lange, at han strax skal sörge for Qvarteer i Christiania til Statholderens Livregiment, 1400 Mand. — *Misund* (?), den ... Septbr. 17. Septbr.?

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 370—371.

[9644.] Hannibal Sehesteds Befaling til Johan Gaarmand, at alle de indkommende Contributions-Penge Nordenfjelds eller andetsteds fra, saavelsom Toldpengene skulle ligge urörte indtil Statholderen selv kommer. — *Molesund*, den ... Septbr. 17. Septbr.?

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 371.

[9645.] Kong Christian IV. tilstaaer Kjöbstæderne i Sjelland, Fyen, Langeland, Lolland og Falster, i Anledning af deres store Besværing under sidste Feide, Skattefrihed i 3 Aar, lover Betaling for hvad de have forstrakt til Krigsfolket, samt tillader Borgerskabet i Sjelland og Fyen een Gang om Aaret at forsamle sig for at overveie, hvad der til deres Nærings Forbedring kunde foretages. — *Kiöbenhaffn Slott*, dend 18. Septembr. 18. Septbr.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. Saml. S. 11—12.

[9646.] Hannibal Sehesteds Ordre til Fogden Mads Pedersen at möde den 21de ved Quistrum Broe, under Velfærds Fortabelse, med det största Qvantum Penge, som han kunde opdrive, til Officerernes Betaling og Aftakning; samt angaaende de Bahusiske udskrevne Knægtes Hjemforlovning. — Den 18de Sept. 18. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 371—372.

[9647.] Kong Christian IV.s Fornyelse af det Rendsborgs Borgere i Aaret 1636 givne Privilegium angaaende Handel med Öl og Korn. (Jvf. Nr. 8025.) — *Flensburg*, am 20. Sept. (Tydsk.) 20. Septbr.

A. F. Büsching, Magaz. f. die neue Hist. 17. Th. S. 289—290.

[9648.] Rigshofmester Corfitz Ulfeldt erklærer, at der kun kan tilstaaes Jacob Madsen, Borgemester i Christianshavn, 3000 Rdl. som Erstatning for de af ham udrustede Skibe (jvfr. Nr. 9184), da han skulde have havt Andeel i Byttet, og Toget ikke fik nogen Effect. — *Kiöbenhavn*, den 20de September. 20. Septbr.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 67—68.

[9649.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Cantsleren Christian Thomesen om Tilstanden i Norge og den der herskende ugunstige Stemning, samt om de Forholdsregler, der maae tages, for at bringe en ny Skik tilveie, der kan contentere Stænderne, og for under nye Stridigheder med Sverrig eller Holland at sikkre sig Landet; navnlig raader han til en ind- 20. Septbr.

1645. skrænket Aftakkelse af Hæren, og forlanger Midler til at betale den Deel, som skal afskediges.
20. Septbr. — *Sundsby*, 20de Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 372—376.

20. Septbr. [9650.] HANNIBAL SEHESTED beder Rigens Admiral Ove Gjedde om Underretning, hvad der er resolveret med Hensyn til hans Nedreise, og begjærer Admiralens Anbefaling hos Kongen. — *Bahuus*, 20de Septbr. *Sundsby* (sic).

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 377—378.

20. Septbr. [9651.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Rigshofmester Corfitz Ulfeld, hvori han anbefaler Oberst Henrich Bjelche til at maatte erholde "nogen god Leilighed her udi Riget" til Erstatning af de Omkostninger, han havde havt under Krigen. — *Sundsby*, den 20de Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 378.

20. Septbr. [9652.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Henrich Möller, angaaende Betalingen af hans Tilgodehavende, hvortil Rigens Hofmester havde anviist Toldpengene fra Flekkeröe; tillige anmoder han ham om Logement for sig selv, sin Frue og deres nærmeste Tjenere, ved deres forventede Ankomst til Kjöbenhavn. — *Sundsby*, den 20de Septemb.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 378—379.

21. Septbr.? [9653.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til General-Krigs-Commissær Knut Ulefeldt, at den svenske General Kagge nu har tilladt et Compagnie at passere til Norge. — Udateret.

Brudst. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 379—380.

22. Septbr. [9654.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn, at Nörreport dagligen maa staae aaben for Passage, paa Vilkaar at Borgerskabet inden Pindse opbygger Porten for Nörreports "Butenværk." — *Kiöbenhavn*, den 22de September.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 134.

25. Septbr. [9655.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Gouverneuren i Göteborg Niels Assersen angaaende Bestemmelserne i Fredstractaten om Synkværkets Optagelse og Seiladsen paa Götaelven. — *Bredvig*, den 25de Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 383—384.

26. Septbr. [9656.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre (til Fogderne?) at aflægge nöiagtige Regnskaber for deres under Krigen havte Udlæg; tillige melder han at have givet Ritzes Compagnie Ordre at marschere til Tannum. — *Bredevig*, den 26de (Septbr.)

Brudst. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 380.

26. Septbr. [9657.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Major Edward strax leverer til Foged Mads Pedersen alle de Dragoner og Musqveterer, som ere tilbage af hans Esqvadron, og skulle permitteres. — *Bredwig*, 26de Septbr. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 380.

26. Septbr. [9658.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Ritmester Retz, at marschere til Nordvigen til Tahnemb og Luun Sogn, efter at have gjort Rigtighed paa Oroust for sit Compagnies Fortæring med Daniel Bildt og Laugmanden. — *Bredwig*, 26de Septembr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 380.

26. Septbr. [9659.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Jacob Ulfeldt at gaae med Laugmanden og General Mynsterskriveren til Oroust, efter at Sidstnævnte först har

annammet hos Skriveren Morten Frost i Mollesund alt hvad der ligger af Rytterklæder og Andet, hvilket skulde uddeles til Willumsens Compagnie og det Varbergske Compagnie, som derpaa skulle afgaae til Indland for at indfordre Contributionen, og derefter til Nord-Vigen. — *Bredvig*, 26de Septbr. 1645. 26. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 380—381.

[9660.] Hannibal Sehesteds Ordre til Oberst Bjelke, at reise med Oberst Blair og Major Edvard til Bahuus og skrive til Fogderne at samle alle de Bahusiske Knægte med Geværer og Klæder paa behörigt Sted i hvert Fogderie, samt completere dem og söge at faae fat paa de deserterede; tillige skal Obersten sörge for Fæstningens Reparation, og möde den 5. Oct. med Daniel Bildt og Laugmanden paa Halden. — *Bredvig*, den 26de Septbr. 26. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 381—382.

[9661.] Hannibal Sehesteds Pas for forrige Commandant i Moras Skandse Peder Bundzen med Hustru, Tjener m. fl. til Sverrig, hvori han tillige bevidner, at Bundzen som Commandant i Moras Skandse har gjort alt, hvad der stod i hans Magt, for at forsvare den. — Den 26de Septbr. 26. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 382—383.

[9662.] Hannibal Sehested overdrager Cantsler Bjelcke og Commissarius Daniel Bildt at forhöre, hvo der i Lehnet kunne og ville forstrække Kronen med Penge mod Pant i Krongodserne. — *Bredevig*, 26de Septembr. 26. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 384.

[9663.] Hannibal Sehesteds Ordre til Willumb Nettelhorst, at sörge for Logementer paa Ous, i Anledning af det til den 5. Octbr. berammede Möde af Stænderne paa Halden. — *Bredevig*, den 26de Septembr. 26. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 385.

[9664.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Nils Hansen, at besörge Höe til Stændernes Ryttere og Qvarteer til 2 Stændernes Compagnier i Anledning af det til 5te Octobr. berammede Möde paa Halden, ligeledes at sörge for Statholderens eget Logement paa Ous, ifald Willumb Nettelhorst ikke skulde være tilstede. — *Bredevig*, den 26de Septbr. 26. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 385.

[9665.] Hannibal Sehesteds Ordre til Major Juell, at marschere med 3 Compagnier Ryttere og logere een Nat i Quille Præstegjelds Sogne, samt blive der, indtil Statholderen selv, Cantsleren og Daniel Bildt kom, for at tage Bestemmelse om Contributionens Betaling og slutte Afregning med Oberstlieutenant Cress, Officerer og Ryttere. — *Bredevig*, den 26de Septbr. 26. Septbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 385—386.

[9666.] Kong Christian IV. roser Borgemester og Raad samt Borgerskabet i Rendsborg for deres Troskab under Krigen, tilstaaer dem for det förste fri Udförsel og Tilförsel til Lands og Vands og Fritagelse for Oneribus militaribus, samt lover dem særlige Privilegier i Fremtiden. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 27. Sept. (Tydsk.) 27. Septbr.

A. F. Büching, Magaz. f. die neue Hist. 17. Th. S. 288—289.

[9667.] Kong Christian IV.s Befaling til Frederic Belov til Spötterup, at tiltale Student Frederic Oszwald for "megit wtilbörlig, oprörisch och vijtvdseende discours udj nogle hansz Skriffuelszer". — *Kiöbenhaffn Slot*, den 29. Septemb. 29. Septbr.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 210.

1645. 1. Octobr. [9668.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalkrigscommissær (Lange), at accordere med 18 Skippere fra Bahuus Lehn og een fra Christianopel om Fragten for de til Norge overbragte Soldater, og derefter betale Skipperne deres Fordringer. — *Agershuus*, den 1ste Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 388.

2. Octobr. [9669.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Wackerbardt om Oplösningen af Statholderens eget Regiment, samt Mandskabets deels Afskedigelse deels Fordeling til forskjellige andre Corpser. — *Agershaus*, 2ten Octobris. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 388—389.

3. Octobr. [9670.] HANNIBAL SEHESTEDS Missive til de norske Lehnsmænd, at lade, ifölge kongeligt Rescript af 17de Septembr., alle resterende Skatter indkræve og sende dem til behörige Steder, men erlægge de 2 sidste Aars nye Contributioner til General-Krigscommissær Niels Lange mod hans Qvittering. — *Agershuus*, den 3die Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 389—390.

3. Octobr. [9671.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalkrigscommissær (Lange) at sörge for Afhændelsen af den Proviant, som kunde undværes, ifölge Kongens Befaling af 13de Septembr., hvoraf Statholderen sender en Extract. — *Agershuus*, den 3die Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 390.

3. Octobr. [9672.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Borgemester Anders Madsen (i Tönsberg), at lade indkjöbe endeel Höe og Havre, samt besörge det overfört til Frederikstad, Halden og Maas til Fourage for Stændernes Rytterie. — *Agershuus*, den 3die Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 390—391.

3. Octobr. [9673.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Palle Rosenkrands, Befalingsmand paa Agdesiden, at affordre Borgemesteren i Christiansand et Metalstykke, som denne skulde have taget af den confiskerede engelske Pirat, til Erstatning for leveret Proviant. — *Agershuus*, den 3die Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 391.

3. Octobr. [9674.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Grev Christian Pentz, at han paa dennes Anmodning har beordret Hans Bertramb til at overlade Greven to af ham hvervede Compagnier mod Erlæggelse af Hvervingspengene. — *Agershaus*, 3ten Octobris. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 391—392.

3. Octobr. [9675.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Borgemestere og Raadmænd, samt Toldofficererne i Christiania og Frederikstad, hvormed han sender dem Extract af Tractaterne med Sverrig og Holland til Bekjendtgjörelse og Efterretning. — *Agershuus*, 3die Octbr.

Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 392.

4. Octobr. [9676.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Lehnsmand Wentzel Rotkirck paa Andtvorschow at modtage hvad Korn og Proviant der bliver leveret i Corsöer af det, Adelen i Sjelland havde lovet at ville udgive og contribuere, og derfor meddele Qvittering paa Kongens Vegne, og gjöre Regnskab derfor til Christen Scheel til Wallöe. — *Kiöbenhavn Slot*, d. 4. Octobr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 467—468.

[9677.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Hans Bertram, hvori han anmoder denne om Regnskab for de af ham besörgende Forretninger, samt befaler ham at overlade de hvervede Folk til Grev Pentz mod Erstatning af Hvervingspengene. — *Agershuus*, den 4de Octbr. 1645. 4. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 392.

[9678.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Bjelke om Mönstring af det tilstedeværende Fodfolk, dets Hjemsendelse eller Fordeling, samt om Afregning med Officererne. — *Ous*, den 6te Octobris. 6. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 392—393.

[9679.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til General-Krigscommissær Niels Lange, hvori han beklager sig over, at dennes Broder Hans Lange havde uden Ordre givet Penge ud til nogle indenlandske Officerer, hvorved Statholderen var kommen i stor Forlegenhed med at tilfredsstille de Fremmedes Fordringer. — *Halden*, den 6te Octbr. 6. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 393.

[9680.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Bisperne paa Landemode at paalægge Provster og Præster ikke at see igjennem Fingre med den Ugudelighed, som mangesteds skal gaae i Svang med udöbte Börn paa sygt Qvæg at sætte, i den Mening at det derved skulde helbredes, ligesom heller ikke med andre lignende Paafund. — *Kiöbenhavn Slot*, den 8. Octobris. 8. Octobr.

E. Pontoppidanus, everriculum fermenti veteris. p. 75. Brudst. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 111.

[9681.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til Laugmanden Niels Hansen paa de Punkter, som skulde forelægges de norske Stænder til Afgjörelse (om Rostjenesten, Landregimenterne, Indkomsternes Regulering, Tolden, Bjergværkerne, Skydsfærden og Defensionsskibene.) — *Ous*, den 8de Octobris. 8. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 393—396.

[9682.] CONSISTORIUMS Dom i Sagen mod Student Frederic Oszwald for utilbörlige Beskyldninger i private Breve mod Adelen, hvorved han dömmes til Relegation cum infamia. — *Hafniæ*, den 8. Octobr. 8. Octobr.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 210—215.

[9683.] FORORDNING for "de Schiet-schuyt-Schippers" mellem Utrecht og Amsterdam med vedföiet Fragttarif. (Her anföres "Deensche of Schotse Huyden", "Denemarcksche of Maet-delen.") — 8. October. (Hollandsk.) 8. Octobr.

Hand-Vesten, Privilegien etc. der Stad Amstelredam. S. 738—740.

[9684.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigscommissær Lange, at gjöre fuldkommen Afregning med Oberstlieutenant Mackensee og Major Due for det agershusiske Regiments Officerer, da en Deel deraf skulde skikkes til Bergen. — *Halden*, den 10de Octobris. 10. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 399.

[9685.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelser (mutat. mutand.) til Lehnsmænd, Laugmænd, Kjöbstæder, Bisper og Provster i Vigen, at forsamle sig (Kjöbstæderne og Geistligheden ved Deputerede) i Christiania den 24de Octobr., for med Statholderen at overlægge adskillige af Rigets Anliggender förend hans Nedreise til Kjöbenhavn. — *Halden*, den 11te Octobris. 11. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 396—397.

1615. 11. Octobr. [9686.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelser til Henrik Thott og Frederik Urne, Befalingsmænd i Bergen og Throndhjem, hvori han anmoder hver for sig om, det snareste at komme til Agershuus og medtage "Geistlighedens Fuldmægtige og 2 af Byens Middel", for at deliberere om Rigets Anliggender. (Her roses især Henrik Thott som den der særdeles "har beflittet sig dette Riges Vilkaar og Fremtarv at observere".) — *Halden*, den 11te Octbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 397.

11. Octobr. [9687.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Ritmester Ritz afskediger sit Compagnie, "eftersom Adelen begjærer deres Ryttere at holde hjemme hos sig selv", og leverer rigtig Rulle over dem til Krigscommissær Ulfeldt, med Specification over hvad de ere skyldige i Qvartererne; ligeledes befales, at Officererne skulle begive sig til Christiania, og gjöre Afregning med General-Commissær Niels Lange. — *Halden*, 11te Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 397—398.

11. Octobr. [9688.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til Lieutenant Bilow, at underrette Rigshofmesteren og Cantsleren om, at han (Sehested) endnu var beskjeftiget med Soldateskens Afskedigelse og Stændernes Forsamling m. v., men at han inden een Maaned vilde kunne foretage den paatænkte Reise til Danmark. — *Halden*, 11ten Octobris. (Tydsk.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 398.

11. Octobr. [9689.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Vincents Bildt, at begive sig til Bahuus og forblive der en 14 Dages Tid indtil Oberst Bjelkes Tilbagekomst, i hvilken Tid han skulde drive paa Laugmanden at forfærdige de behörige Regnskaber, og give flittig Agt paa de Svenskes Opförsel. — *Halden*, den 11te Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 398.

11. Octobr. [9690.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Cantsler Henrick (læs: Jens) Bjelcke, Befalingsmændene Steen Willumsen og Sigwort Gabrielsen samt nogle Fogder i de Sverrig nærmest tilgrændsende Herreder, at give nöie Agt paa og söge at paagribe de svenske Hververe, som langs Grændsen sögte at hverve Soldater til Sverrig. — *Halden*, den 11te Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 398—399.

12. Octobr. [9691.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til Oberst Bjelke, at befale Oberst Reichwein med Wackerbart og Bruchdorff at forfatte fuldstændig Regnskab over Regimentets Bekostning. — *Halden*, den 12te Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 399.

12. Octobr. [9692.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til General-Krigscommissær Knud Ulfeldt, hvori han yttrer Beklagelse over en mellem Ulfeldt og Niels Lange opkommen Misforstaaelse, og lover at ville gjöre sit Bedste til at bilægge den. — *Agershuus*, den 12te Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 409.

16. Octobr. [9693.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling til Selius Marsilius, at erklære sig, om han, da nogle her paa Havnen have tilbudt at ville forstrække Kongen med Halvparten af deres Last, vil til Betaling for sit Tilgodehavende modtage denne Last eller ikke. — *Bragenæs*, den 16de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 400.

16. Octobr. [9694.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial, hvorved Krigscommissær Preben von Ahn befales at tage imod Regnskab for Udgifterne ved Willumsens Ryttere i Tönsberg Bye og Lehn m. v. — *Bragenes*, den 16de Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 400.

[9695.] HANNIBAL SEHESTEDS Resolution, hvorved en mellem Præsten Ambroesen til Vaale og Krigscommissær Preben von Ahn verserende Sag angaaende en Landbonde ansættes til Behandling den 28de Octobr., til hvilken Tid Parterne tilsiges at give Möde. — *Bragenes*, den 16de Octobris. 1645. 16. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 402.

[9696.] HANNIBAL SEHESTEDS Confirmation paa forhenværende Capellan til Rambnes Præstegjeld Jens Bugges Kaldelse til Sognepræst for samme Kald. — *Bragenes*, 16de Octobris. 16. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 402—403.

[9697.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Borgemester Hans Eggertsen i Christiania, at beordre de i Laurkullen, Frederikstad, Moss, Christiania, Tönsberg og Skien liggende Orlogs- og Coffardieskibe, at gaae til Drammen for at indtage den der liggende, Kongen tilhörende Last og nedföre den til Danmark; og at anvise Rederne at begive sig til Christiania, for at erholde Fragten betalt. — *Bragenes*, den 17de Octobris. 17. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 403.

[9698.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Preben von Ahnen, at lade alle Skibe i Tönsberg, Laurvig og deromkring gaae til Drammen for at indtage og til Danmark nedföre den der liggende Kongen tilhörende Last mod Godtgjörelse, som skulde hæves i Christiania; endvidere paalægges ham at indfordre den af nogle Mænd i Tönsberg, Brunlag og Bratsberg Lehn og deromkring lovede Forstrækning til Kronen af Halvparten af al deres Last, de i dette Aar have afhændet og solgt. — *Bragenæs*, 17de Octobris. 17. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 403.

[9699.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Capitain og General-Visiteur Frederik Boysen at holde sine Tjenere og Underofficerer paa alle Havne til at paasee, at ingen af de permitterede Soldater kunne faae Leilighed til at desertere, i Særdeleshed med den hollandske Flaade. — *Moss*, den 19de Octobris. 19. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 403—404.

[9700.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Borgemester Anders Olufssen i Frederikstad, at sende sit Skib til Drammen for der at indtage Last af store Master og Andet, som tilhörte Kongen, og lade det nedföre til Bremerholm. — *Frederikstad*, 19de Octbr. 19. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 400—401.

[9701.] HANNIBAL SEHESTED forlanger, at Borgemester og Raad i Frederikstad skulle give ham tilkjende, hvis de der indqvarterede Ryttere og Officerer give nogen Anledning til Klager. — *Frederikstad*. c. 19. Oct.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 401—402.

[9702.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, at alle Trætter, "som formedelst Fjendens Indfald i Nörre Jylland, Skaane og Blegind kunde forlöbe", skulle inden Aar og Dag gjöres anhængige ved Landsting eller hos Bisperne, og at de siden ikke maae paatales. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 20. October. 20. Octobr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Oij.

[9703.] Kong CHRISTIAN IV.s Bestemmelse angaaende de Rettigheder, som den danske og den tydske Præst i Helsingör skulle nyde. — *Kiöbenhavn Slot*, den 20. October. 20. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 139—140.

1645. 20. Octbr. [9704.] HANNIBAL SEHESTEDS Resolution, hvorved alt det fremmede Rytterie afskaffes paa Grund af de jævnlige Klager af Ryttere og Borgere over Qvarteer, samt den store Bekostning dets Underholdning medförer. — *Frederikstad*, den 20de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 404—405.

21. Octbr. [9705.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Foged Nils Hansen skal indbetale af Contributionen til Major Juell hans Tilgodehavende, samt at Oberst Bjelke og andre Lehnsmænd heromkring skulle tilholdes at indbetale den sidste Rest af deres Afgifter til Martini. — *Frederikstad*, den 21de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 405.

21. Octbr. [9706.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til Cantsler Jens Bjelke, fremfor alt at drive paa Indbetalingen af Smaalehnenes Contribution, da han ellers ikke er istand til at clarere de afskedigede fremmede Officerer. — *Frederikstad*, den 21de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 405.

21. Octbr. [9707.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Willumsen angaaende Omquarteringen af de paa Halden og i Moss liggende Compagnier Ryttere. — *Frederikstad*, den 21de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 405—406.

21. Octbr. [9708.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberstlieutenant Willumsen, at han vel er tilböielig til at beholde ham og hans Broder i Tjenesten, dem til videre Befordring, men at han vil være "fri forsikkret og forskaanet for al unödig Klage og Supplicationer." — *Frederikstad*, den 21de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 406.

21. Octbr. [9709.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberstlieutenant Willumsen, at det vil beroe paa Stændernes Resolution, om han kan beholde hans Broder i Tjenesten. — *Moss*, den 21de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 406.

22. Octbr. [9710.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Bjelke, at levere til næste Dag summarisk, men paalideligt Overslag paa de endnu tilbageværende Soldater samt de Lehn hvori de höre hjemme, samt Befaling angaaende deres og Officerernes Hjemforlovning. — *Agershuus*, den 22de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 407.

25. Octbr. [9711.] Literæ CHRISTIANI IV. regis, per quas Christiano Thomæo, cancellario, et Georgio Brahe, equiti, plenam potestatem cum Gasparo Coignetio Thuillerio, legato regis Franciæ, de foedere inter Franciam et Daniam renovando deliberandi et concludendi facit. — Die 25. Octobris.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. V. P. II. p. 148—150. (med *Italiensk* Overs.)

25. Octbr. [9712.] HANNIBAL SEHESTEDS Beretning til Kong Christian IV. angaaende Sagernes Gang i Norge især med Hensyn til den financielle Status (efter Kongens Ordre nedsendtes omtrent 80,000 Rdl. af de i nogle Lehn indkomne Toldpenge), Stændernes Möde paa Agershuus og de der omhandlede Punkter, samt om Krigsfolkenes Afskedigelse. — *Agershuus*, den 25de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 409—413.

[9713.] Hannibal Sehesteds Ordre til Capitain Cornelius Kruse, at gjöre Afregning for hans Tjeneste paa Orlogsskibet Engel Malta paa egne og Mandskabets Vegne, samt derefter at begive sig til Laurkullen, for derfra at convoiere en Fregat med Kongens Penge ned til Kjöbenhavn. — *Agershuus*, 27de Octbr. 1645. 27. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 407.

[9714.] Hannibal Sehesteds Ordre til Borgemestere og Raadmænd i Christiania, uopholdelig at foretage Lauritz Pedersens Sag, angaaende Fordring paa Arv efter Peder Sörenssen. — *Agershuus*, 27de Octobris. 27. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 407—408.

[9715.] Hannibal Sehesteds Stævning til Borgemestere og Raadmænd i Frederikstad, samt Thimand Hansen og Jens Povelsen sammesteds, at möde paa Agershuus i Anledning af Oluf Steges (forhen Toldskriver i Frederikstad) Anke over en af bemeldte Borgemestere og Raadmænd afsagt Dom i en Sag mellem ham og forhenværende Tolder sammesteds Jens Povelsen. — *Agershuus*, den 27de Octobris. 27. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 408.

[9716.] Feltmarskal Grev Torstensson befaler General Carl Gustav Wrangel, at före Tropperne fra Danmark, hvor de efter Fredens Afslutning ikke længere behöves, og forene sig med ham. — *Im Hauptquartier Jarmirs*, den 27. Octobris. (Tydsk.) 27. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 152—155.

[9717.] Hannibal Sehesteds Ordre til Krigscommissær Jacob Ulfeldt, at aflægge Regnskab for sit Commissariats Forvaltning, og derpaa med General-Munsterskriver Jörgen van Delden reise ned til Bahuus for at indkræve Resten af Contributionen i Bahuus Lehn, m. m. — *Agershuus*, 28de Octobris. 28. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 408—409.

[9718.] Hannibal Sehesteds Befaling til Fogden Mads Pedersen og de andre Fogder i Bahuus Lehn, at clarere det Tilbagestaaende af Contributionen i deres respective Fogderier. — *Agershuus*, 29de Octobris. 29. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 413.

[9719.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Krigscommissarius Vincents Bildt, at paaskynde Contributionens Inddrivelse i Bahuus Lehn og dens Indbetaling til Jacob Ulfeldt. — *Agershuus*, 29de Octobris. 29. Octobr.

Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 413.

[9720.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Frederik Urne, hvori han beklager, at den af ham opskikkede Visiteur Hans Pedersen havde ved at afsætte nogle "Tjenere" og paa anden Maade grebet ind i Lehnsmandens Rettigheder, hvorfor han beder denne at tage Bestallingen fra Pedersen og sende ham ned til Agershuus for at svare for sin Forseelse. — — *Agershuus*, den 29de Octobris. 29. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 413—414.

[9721.] Hannibal Sehesteds Skrivelse til Laugmand Hans Frandsen, hvori han tilmelder denne, at han nu sender Krigscommissær Jacob Ulfeldt for at hæve den resterende Contribution i Bahuus Lehn; med Hensyn til Laugmandens egne Fordringer om udlagte Penges Erstatning udbeder han sig Henstand i nogen Tid. — *Agershuus*, den 29de Octobris. 29. Octobr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 414.

1645. 29. Octobr. [9722.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Bjelke, at levere Designation paa, hvor mange Officerer af Statholderens eget Regiment der kunde sættes til det agershusiske, da dette skulde saaledes formeres, at en Knægt kom paa 4 fulde Gaarde; Obersten erindres om, kun at vælge de dygtigste Officerer, saavel til dette som de andre Regimenter. — *Agershuus*, den 29de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 414—415.

31. Octobr. [9723.] HANNIBAL SEHESTEDS aabne Brev, hvorved Enhver i Bahuus Lehn, og særdeles Marstrands Borgerskab, Byfoged, Tolder og andre Kongens Officerer befales at være Krigscommissær Jacob Ulfeldt behjelpelige i de ham efter Instrux overdragne Forretninger; ligeledes befales Slotsfogden Frederik Christoffersen at gaae Jacob Ulfeldt til Haande. — *Agershuus*, den 31te Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 415.

2. Novbr. [9724.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Corfits Ulfeld, at han vil cautionere for 3000 Daler, hvis Ulfeld dermed vil forstrække Grev Valdemar Christian. — *Frideriksborg*, den 2den November.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 149.

2. Novbr. [9725.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre, at Fogden Niels Bentsen strax gjör Qvarteer paa Bragenæs til 30 Ryttere og en Cornet, som skulde indqvarteres der paa Stedet den 6te Novembr. — *Agershuus*, den 2den Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 415—416.

2. Novbr. [9726.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Sigvort Gabrielsen og Daniel Bildt Ottesen, hvori han anmoder dem om at besigtige en Eiendom, som Steen Willumsen önskede at mageskifte med Kronen, og give Erklæring om bemeldte Eiendoms Beskaffenhed. — *Agershuus*, 2den Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 416—417.

2. Novbr. [9727.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Borgemesterne i Christiania, at skaffe Qvarteer for 40 Ryttere og besörge indkjöbt 400 Læs Höe til Fourage. — *Agershuus*, 2den Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 417.

2. Novbr. [9728.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Hans Lange, hvori han anmoder denne om at modtage de 30 Ryttere, som skulde indqvarteres paa Bragenæs, hos sine Strandsiddere paa Strömsö, ifald Qvarteret paa hiint Sted ikke var aabnet til den bestemte Tid. — *Agershuus*, den 2den Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 417—418.

2. Novbr. [9729.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Ulfeldt, at ordne alt med Hensyn til Rytternes Indqvartering paa Moss, saaledes at der ikke kunde opstaae Klager hverken hos Borgerskabet eller de Indqvarterede. — *Agershuus*, den 2den Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 418.

3. Novbr. [9730.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Generalkrigscommissæren, at forhöre sig ufortövet om den "ulykkelige Hændelse sig med Obriste Blair udi hans Logement i Aften er tildraget". — *Agershuus*, den 3die Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 418.

[9731.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogden Laurtz Knudsen, at gjöre Qvarteer for 40 Ryttere hos de Formuesomste i Agers Herred, indtil Staldrum i Christiania kan forskaffes, samt at bestille hos de Bönder, som ingen Indqvartering have, 400 Læs Höe, at levere i Christiania. — *Agershuus*, 3die Novbr. 1645. 3. Novbr.

Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 419.

[9732.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Krigscommissær Jacob Ulfeldt, at besörge den Beholdning af Proviant, Munition o. s. v., som findes paa Moss, Frederikstad eller Halden, det snareste fört til Agershuus; ligeledes at sælge eller besörge vel forvaret den Levning Proviant, som findes i Marstrand eller paa Bahuus. — *Agershuus*, den 4de Novembris. 4. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 419.

[9733.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Rigshofmester Corfitz Ulfeld angaaende de fra Lehnsmanden Henrich Thott i Bergenhuus Lehn indbetalte Penge, hvoraf 8300 Daler med Brevet nedsendtes af Statholderen. — *Agershuus*, 4de Novembris. 4. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 419—420.

[9734.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til General-Commissær Nils Lange, at han skal lade modtage paa Töihuset de Styklader og Kugler, som Admiral Ove Gjedde havde ladet hidföre til Montering af det tönsbergske Skib, og som vare blevne henliggende ved Stranden. — *Agershuus*, den 4de Novembris. 4. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 420.

[9735.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til General-Krigscommissæren, angaaende den af Oberst Spang gjorte Prætension i Anledning af den ham overdragne Hverving. — *Agershuus*, den 4de Novembris. 4. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 429.

[9736.] Tractatus amicitiæ et foederis inter CHRISTIANUM IV., regem Daniæ, et LUDOVICUM XIV, regem Franciæ, per commissarios eorum factus. — *(Hafniæ)*, die 5. Nouembris. 5. Novbr.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. V. P. II. p. 137—155 (med *Italiensk* Overs.) *Fransk:* Recueil des traitez. T. III. p. 477—479 (med Datum: 25. Novbr.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 328—329. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 18—19. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 5. Th. (Contin. 1. Th.) S. 1042—1044.

[9737.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Ove Bjelke, hvori han samtykker i, at Afgjörelsen af Contributionen fra Bjelkes District maa opsættes indtil Juul i det seneste; til Foraaret skulde han holde 600 Baadsfolk rede til at sendes ned til Danmark. — *Agershuus*, den 6te Novemb. 6. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 420.

[9738.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Frederik Urne, hvormed han sender denne Oberhauptmandens Memorial belangende Österdals Kobberværk (Qvikne), med sin derpaa givne Resolution, til Efterretning. — *Agershuus*, 6te Novembris. 6. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 420—422.

[9739.] HANNIBAL SEHESTEDS Resolution, at Biskoppen i Oslo og Hammer Stifter, Mester Oluf (Boesen), skal tilholde Herr Niels eller hvem der blev Sognepræst til Hof 6. Novbr.

1645. 6. Novbr. Kald i Solöers Fogderie, at understötte den afgangne Sognepræst Friis's Enke. — *Agershuus*, den 6te Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 423.

6. Novbr. [9740.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Palle Rosenkrands, hvori han melder denne, at han venter hans Ankomst til Stændermödet, og erindrer ham om, at det hollandske Fordrag först skal ratificeres og Extraditionen her (i Norge) forkyndes, förend det maa bringes til Udövelse. — *Agershuus*, den 6te Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 423—424.

6. Novbr. [9741.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Laugmand Anders Madtzön angaaende Hollændernes Told og om Fortoldningen af Gods som föres mellem Kjöbstæderne (at dette fortoldes kun engang, med mindre det föres ud til fremmede Stæder). — *Agershuus*, den 6te Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 424.

6. Novbr. [9742.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Henrich Thott angaaende Observationen af Tractaten mellem Danmark og Holland, samt angaaende Frigivelsen af et af Skipper Ditloff Möller i Bergen taget skotsk Skib; tillige erklærer han at ingen Afkortning i den sidste Termins Contribution kan finde Sted. — *Agershuus*, den 6te Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 424—425.

c. 6. Novbr. [9743.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Fogden Hans Andersen paa Övre Rommerige, at være Foged Christen Jensen i Solöer og Österdalens Fogderie behjelpelig med Hensyn til Indfordringen af de Forskud, han havde gjort for de forrige Fogder paa Övre-Rommerige "udi Kgl. Mts. Skatter og Rettigheder." — *Agershuus*, den ... Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 425—426.

7. Novbr. [9744.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Cantsler Jens Bjelke, hvormed han fremsender flere Breve og Erklæringer samt sine Resolutioner over adskillige Punkter af dem, som vare Stænderne forelagte til Afgjörelse, og beder Cantsleren endvidere at forelægge Stænderne til Afgjörelse, hvorledes Lasten kunde sættes paa en fast Priis over hele Riget. — *Agershuus*, den 7de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 426.

7. Novbr. [9745.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Lehnsmand Oluf Passberrig, hvori denne anmodes om at være Krigscommissær Jacob Ulfeldt behjelpelig ved Udförelsen af den ham overdragne Commission i Bahuus Lehn (jvfr. Nr. 9717). — *Agershuus*, den 7de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 426—427.

7. Novbr. [9746.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Sorenskriver Mads Bastiansen i Bratsberg Lehn, at möde ufortövet hos Oberhauptmanden (ɔ: Ober-Berghauptmanden v. Lepine) paa dennes Tilsigelse, da "Marsillius et Consortes" havde andraget paa, at "nogen Bergverks-Tvist" mellem dem og bemeldte Bastiansen maatte blive afgjort. — *Agershuus*, 7de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 427—428.

7. Novbr. [9747.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Borgemesteren i Christiania Hans Eggertsen, at besörge, at de Skippere, som fra Drammen seile ned til Kjöbenhavn, medtage endeel Brændeved og levere det i Statholderens Logemente i Kjöbenhavn. — *Agershuus*, den 7de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 428.

[9748.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Byfogden i Christiania, at drage Omsorg for, at det til det indqvarterede Rytterie bestemte Höe bliver bedre end hidtil opbevaret, og ordentlig uddeelt efter Rullen og Taxten. — *Agershuus*, den 7de Novembris. 1645. 7. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 428—429.

[9749.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling til Anders Madtzen, Borgemester i Tönsberg, at forskaffe en af Statholderen til Norge forskreven "Saddeler" fri Logis til Vinteren, og være ham behjelpelig til at komme i Vei. — *Agershuus*, den 7de Novembris. 7. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 429.

[9750.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Bispen, M. Oluf Boesen i Oslo og Hammer Stifter, at afgive Erklæring angaaende Herr Nielses Kaldelse til Hoff Præstegjæld, som ikke skulde været skeet efter Ordinantsen. — *Agershuus*, den 9de Novembris. 9. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 431.

[9751.] HANNIBAL SEHESTEDS Circulære til Lehnsmænd og Toldofficianter i Norge, at de med Hensyn til hollandske Skibe indtil videre rette sig efter den gamle Toldrulle, indtil den nye Tractat bliver ratificeret af Generalstaterne. — *Agershuus*, 12te Novbr. 12. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 429—430.

[9752.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Palle Rosenkrantz, hvormed han sender denne et Andragende fra Jomfru Dorrethe Knudsdatter til Erklæring. — *Agershuus*, 12te Novembris. 12. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 430.

[9753.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Johan Gaarmand, at afgjöre afgangne Oberberghauptmand von Lüttichows Fordringer med Hensyn til hans resterende Besolding og hans Tilgodehavende for leveret Jern fra Eidsvold Jernværk, med hans efterlevende Broder. — *Agershuus*, den 12te Novembris. 12. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 431.

[9754.] HANNIBAL SEHESTEDS Anviisning paa Slotsskriveren Jacob Röring paa 600 Rdl., at udbetale til Byfoged Jacob Clausen i Kongelf, mod Godtgjörelse af Contributionspengene. — *Agershuus*, den 12te Novembris. 12. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 432.

[9755.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Borgemesterne i Christiania, at betyde Borgerne uopholdelig at opgjöre Regnskab med de Ryttere, som de havde i Indqvartering. — *Agershuus*, den 12te Novbr. 12. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 432.

[9756.] HANNIBAL SEHESTED lover at anbefale et Andragende af Daniel Bildt Ottesen, om nogle Aars Skattefrihed for hans ved Krigen ödelagte Gods (Hafslund ved Frederikstad), naar först tilbörlig Besigtelse er foretaget over Godset. — *Agershuus*, den 14de Novembris. 14. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 432.

[9757.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Bjelke, at vælge nogle Officerer, saa mange som Palle Rosenkrands önskede, til det stavangerske Regiment. — *Agershuus*, 14de Novembris. 14. Novbr.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 433.

1645. 14. Novbr. [9758.] Hannibal Sehesteds Ordre til Marta, Enke efter Borgemester Laurtz Ruus i Christiania, uden Forhaling at betale Steen Willumsen (Rosenvinge) nogen resterende Gjæld, overeensstemmende med en Commissions Dom. — *Agershuus*, den 14de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 433.

15. Novbr. [9759.] Hannibal Sehesteds Ordre til General-Commissarius, at lade contentere Willumb Lamb "for hans Tjeneste forleden Aar med hans Skib og Kongens Proviant at opföre." — *Agershuus*, den 15de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 433.

15. Novbr. [9760.] Hannibal Sehesteds fornyede Befaling til Borgerskabet i Christiania, om at melde sig med deres Fordringer hos de i Christiania indqvarterede Officerer og Ryttere, förend de erholde deres Afsked. — *Agershuus*, den 15de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 433—434.

15. Novbr. [9761.] Hannibal Sehesteds Befaling til Gunde Lange, Steen Willumsen, Sigvort Gabrielsen og Daniel Bildt Ottesen, at sammentræde i en Commission for at forfatte en Taxt og Ordinants for Levering af Kost, samt Havre, Höe og Ströelse til de indquarterede Ryttere. — *Agershuus*, den 15de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 434—435.

16. Novbr. [9762.] De kongelige Commissarier Mogens Bille og Peder Reedtz bede Borgemestere og Raad i Aarhuus, at opgive den Skade, Byen i sidste Feide havde lidt, og Byens hele nærværende Tilstand. — *Aarhuus*, dend 16. November.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 112.

16. Novbr. [9763.] Taxt for Levering af Kost, samt Havre og Höe til de indquarterede Ryttere, forfattet af den af Statholderen Hannibal Sehested udnævnte Commission: Gunde Lange, Steen Willumsen, Sifver Gabrielsen og Daniel Bildt Ottesen. — *Christiania*, den 16de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 435—436.

17. Novbr. [9764.] Kong Christian IV. forbyder al fremmed Hværving i sine Riger og Lande. — *Hadersleff*, den 17. November.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Oij.

17. Novbr. [9765.] Kong Christian IV.s Resolution til den Hamborgske Gesandt Dr. Broderus Pauli, hvorved han tilstaaer Hamborg uhindret Commercium paa Elben og Ret til der at udlægge Söemærker; desuden lover han, at Staden for Fremtiden ikke skal svare höiere Öresundstold end i Aaret 1603, imod Hamborgs Forpligtelse paa engang at betale de 120,000 Rdl., som det endnu er Kongen skyldig. — *Hadersleben*, den 17. Novembr. (Tydsk.)

Nachr. von dem rechtl. Zustande der Reichs-Freyheit und Immedietät der Stadt Hamb. 1734. S. 22–25.

19. Novbr. [9766.] Hannibal Sehested tilmelder Lehnsmanden i Throndhjem Frederik Urne, at det skal blive ved det Foranstaltede med Hensyn til Officerernes Afskedigelse, men at de uafskedigede skulle sættes paa samme Gage som i Fredstid; Statholderen takker ligeledes Urne for de tilsendte Penge, der, som han siger, have frelst ham af den störste Forlegenhed. — *Agershuus*, den 19de Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 436—437.

[9767.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling til Cantsler Jens Bjelke, at möde den fölgende Dag paa Raadhuset, tilligemed Palle Rosenkrands og Oberst Bjelke samt Oberst Spang, i Anledning af sidstnævntes ubetænksomme Yttringer om de förstnævntes Erklæring over hans (Spangs) "Verbungs Prætension." — *Agershuus*, den 21de Novembris. 1645. 21. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 437.

[9768.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberst Reichwein og Oberstlieutenanterne Cress og Mackensee, at foretage i Krigsretten en Drabssag imod Capitain Fanon, som havde dræbt en vis La-mas. — *Agershuus*, den 22de Novbr. 22. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 437.

[9769.] HANNIBAL SEHESTEDS Memorial til Oberst Bjelke, at affordre Oberst Taylor, der nu forlader den danske Tjeneste, de Ordres og Breve, han havde faaet af Statholderen. — *Agershuus*, den 26de Novembris. 26. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 438.

[9770.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til General-Krigs-Commissær Niels Lange, at udbetale Oberst Spang 1000 Daler mod Qvittering, paa hans Tilgodehavende i Gage og Hværvingspenge. — *Agershuus*, den 26de Novembris. 26. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 438—442.

[9771.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Cantsler Jens Bjelke, Gunde Lange, Henrich Thott, Niels Lange og Oberst Bjelke, at holde Forhör over Oberstlieutenant Willumsen, Major Hess og Willumsens Vert, i Anledning af nogle af denne sidste, ifölge Willumsens Angivelse, brugte landsforræderske Yttringer. — *Agershuus*, den 28de Novembris. 28. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 442—443.

[9772.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oberst Taylor, hvori han anmoder denne om för sin Afreise at aflevere de ham af Statholderen under Krigen meddeelte skriftlige Ordres. — *Agershuus*, den 28ten Novembris. (Tydsk.) 28. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 443—444.

[9773.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigs-Commissær Niels Lange, at betale til Ritmester Ritz 800 Rdl. paa hans resterende Sold, af Contributionspengene, og give ham Forsikkring paa Resten. — *Agershuus*, den 29de Novembris. 29. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 445—446.

[9774.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa et Andragende af Kirkeforstanderne i Meldorf, at alle Sognefolk, kun de undtagne, som have erholdt Privilegium paa Fritagelse, skulle deeltage i Udgifterne til Kirke og Skole. — *Flensburg*, am 30. Nov. (Tydsk.) 30. Novbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 794.

[9775.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Residenten i Spanien Henrich Willumsen, hvori han anmoder denne om at være Marsellius og Albrecht Balzer Berns behjelpelig med at kræve Resten af det Statholderen af den spanske Regjering skjænkede Salt, og gjöre Rede for, hvad han selv maatte have solgt af bemeldte Salt. — *Agershuus*, den 30te Novembris. 30. Novbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 444—445.

[9776.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Borgemesterne i Christiania og Frederikstad, at paasee, at ingen "Banqvetering, Öl- eller Viintappen eller nogen anden Ubeqvemme- 30. Novbr.

1645. 30. Novbr. lighed" skeer paa den af Kongen i Anledning af Freden forordnede almindelige Taksigelses-Dag, den 31. Decembr. (En lignende Ordre blev s. D. sendt til alle Lehnsmænd og Fogder i Norge.) — *Agershuus*, den 30te Novembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 445.

1. Decbr. [9777.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Cantsler Jens Bjelke, at han önsker at deliberere med ham om "nogle dubia" i Henrich Thotts Betænkning over de Stænderne forelagte Poster; samt at conferere med ham, Henrich Thott, General-Krigs-Commissær Bjelcke (Ove Bjelke?), Oberst Bjelke og andre Officerer om Regimenternes Formering i Norge. — *Agershuus*, den 1ste Decembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 446.

2. Decbr. [9778.] Kong CHRISTIAN IV.s Ophævelse af alle de Handel og Haandværker angaaende Privilegier, Exemtioner og Friheder, som have været tilstaaede adskillige af Glückstadts Indvaanere. — *Flensburg*, am 2ten Decembr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 121.

2. Decbr. [9779.] Kong CHRISTIAN IV.s Benaadning for de Handlende i Glückstadt, hvorved de sættes paa lige Fod i Henseende til Öresundstolden med Hamborgerne, i Henseende til Contoret i Bergen med Hansestæderne, og alle andre Steder i Norge med Hollænderne. — *Flensburg*, den 2. Dec. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 130–131.

2. Decbr. [9780.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Foged Niels Bendtsen, at lade Anders Olufsens og Bertel Nilsens Skib i Drammen udvække (ise ud), for snarest muligt at gaae med Kongens Last til Danmark. — *Agershuus*, den 2den Decembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 446.

3. Decbr. [9781.] En biskoppelig LYBEKSK GESANDTS Relation om hans Underhandlinger med Kongen af Danmark. — *Euthin*, den 3. Decbr. (Tydsk.)

N. Falck, Samml. z. Kunde des Vaterl. 3. B. S. 386—389.

4. Decbr. [9782.] HANNIBAL SEHESTED forlanger Erklæring af Ove Gjeddes Fuldmægtige (i Bratsberg Lehn), over et Andragende af Participanterne i Tellemarkens Kobberværk om Pardon for en Manddraber Thorgrim Vig, der först havde efterviist Minerne, ligesom og over deres Begjæring om Udlæggelse af nogle Gaarde til Værkets Brug. — *Agershuus*, den 4de Decembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 446—447.

4. Decbr. [9783.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigscommissær Niels Lange, at udbetale til Oberstlieutenant Willumsen paa hans hele Esqvadron 12,827 Rdl. for Novembr. Maaned. — *Agershuus*, den 4de Decembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 464—465.

c. 5. Decbr. [9784.] HANNIBAL SEHESTED forlanger Betænkning af Frederik Böysen, over et under Bygning værende Skib, for at man kunde være forsikkret om, at det kunde til sin Tid "passere for et ret Hoved-Orlog-Konge-Skib." — *Agershuus*, den . . . Decembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 449.

[9785.] HANNIBAL SEHESTED forbyder Toldofficererne i Agershuus og underliggende Lehne stængelig, at modtage Skrivelön og Foræringer af Skipperne imod Toldrullens Bydende og tidligere Advarsel. — *Agershuus*, 7de Decembris. 1645. 7. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 449—450.

[9786.] Udkast til et Reglement om "Landhjælpen" i Norge, med vedtegnede Anmærkninger om de af det danske Rigsraad deri voterede Forandringer, Approbationer eller Udsættelser (til senere Herredage); dette Aktstykke er underskrevet af HANNIBAL SEHESTED, JENS BJELKE og HENRIK THOTT, samt af flere norske Lehnsmænd og enkelte Danske, som havde Lehn i Norge. (Jvf. Nr. 9468.) — *Agershuus*, den 10de Decembris. 10. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 452—465.

[9787.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Kong Christian IV. om hans Bestræbelser for at tilveiebringe forögede Indtægter af Norge; tillige anbefaler han Gabriel og Selius Marsellius for deres store Tjenester i Krigens Tid, og giver Beretning om forskjellige norske Bjergværkers Tilstand. — *Agershuus*, den 14de Decembris. 14. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 450—453.

[9788.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Residenten i Spanien Henrich Willumsen, hvorved han sender denne en Skrivelse fra Borgerskabet og Saltcompagniet i Bergen til Erklæring og Expedition (formodentlig med Hensyn til Statholderens spanske Salt; jvf. Nr. 9775). — *Agershuus*, den 14de Decembris. 14. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 453—454.

[9789.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Hans Bertramb, hvori han beder denne at holde sine Regnskaber i Orden til Statholderens Nedkomst til Danmark, samt anmoder ham om Logement til sig selv, "Frökenet" (Fruen) og nogle Tjenere, hvis Kongen for længere Tid skulde dvæle i Haderslev. — *Agershuus*, den ... Decembris. c. 14. Decb.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 454.

[9790.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigscommissarius Nils Lange, at rette sin Afregning saaledes, at alle Officererne, som enten forlöves eller blive i Tjenesten, maae til Juul i det Seneste komme til de Steder, resolveret er, med Angivelse af de enkelte Officerers Fordeling. — *Agershuus*, den 15de Decembris. 15. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 454—456.

[9791.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Major Edvard, med alle sine Underofficerer strax at forföie sig til Tönsberg, saasnart Oberstlieutenant Ziegler med sine Underofficerer kommer ned. — *Agershuus*, den 15de Decembris. 15. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 456.

[9792.] HANNIBAL SEHESTED anmoder Steen Willumsen (Rosenvinge) om at eftersee et under en kongelig Skibsbyggers og Frederik Boysens Bestyrelse under Bygning værende Orlogsskib. — *Agershuus*, den 15de Decembris. 15. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 456—458.

[9793.] HANNIBAL SEHESTEDS Resolution paa Vincents Bildts Andragende; 1) at Johann Gaarmand skal restituere ham de for Konge-Dellers Indtagelse udgivne Penge; 2) at Gaarden Bygaard, som Bildt forlangte til Underpant for en Forstrækning til Kongen, först skulde vurderes; 3) at Gjelden til Matthias Budde skulde specificeres, forinden Resolution kunde gives. — *Agershuus*, 15de Decembris. 15. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 458—459.

1645. 18. Decbr. [9794.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Oberstlieutenant Willumbsen, Major Juell og Ritmester Willumbsen, at afskaffe alle Rytterheste, som de ikke paa Landet kunne accordere udi Foder, inden Nytaars Dag. — *Agershuus*, den 18de Decembris.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 459—462.

18. Decbr. [9795.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Steen Willumsen og Daniel Bildt Ottesen, samt General-Commissarius og Preben von Ahnen, at være Oberstlieutenant Willumsen behjelpelige ved Udförelsen af den ham tillagte Befaling om Rytterhestenes Afskaffelse eller Udsættelse paa Foder. — *Agershuus*, den 18de Decembris.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 462.

18. Decbr. [9796.] LARS JENSEN AGERSCHOU, Borger i Viborg, hans Gavebrev paa 3 Agre paa Viborg Söndermark til Sortebrödre Kirke i Viborg. — *Wiborrig*, den 18. Decbr.
Hofman, Fundationer. T. III. S. 232—233.

20. Decbr. [9797.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Johan Gaarmand, at tage af Mynten den der forhaanden værende Beholdning og overgive den til General-Commissarius for at betale nogle Officerer. — *Agershuus*, den 20de Decembris.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 462.

20. Decbr. [9798.] Hertug FREDERIKS Stadfæstelse, Declaration og Udvidelse af de Eiderstedske Mennonisters Privilegier. — *Gottorff*, den 20sten Decemb. (Tydsk.)
Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 266—267.

21. Decbr. [9799.] RASSMUS JÖRGENSSÖN BROLEGGER i Colding lover Borgemestere og Raad i Aarhus at overbringe deres Erklæring angaaende den Skade, Byen har lidt i Fjendernes Tid, til Mogens Bild, Slotsherre paa Coldinghuss Slot. — *Aarhus*, den 21. December.
J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 113.

21. Decbr. [9800.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution, hvorved bl. a. Rendsborgs Borgere fritages for at forrette Ægter af de Jorder, som de havde i Leie af Kirken eller Fattigvæsenet. — *Flensburg*, den 21. Dec. (Tydsk.)
Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 816—817.

21. Decbr. [9801.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Oluf Parsbierrig, hvori han anmoder denne om at paaskynde Contributionens Inddrivelse af Bahuus Lehn. — *Agershuus*, den 21de Decembris.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 462—464.

c. 21. Decbr. [9802.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til Daniel og Vincents Bildt samt Laugmanden Hans Frantzen, inden 14 Dage at indsende deres Commissarii-Regnskaber, at ikke Statholderens Nedreise til Danmark og General-Commissarii Hoved-Regnskabs Afsluttelse derved skal forhindres. — Udateret.
Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 464.

23. Decbr. [9803.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Ober-Berghauptmanden (Joh. Chr. v. Lepine?) angaaende den med Frederich Urne trufne Aftale om Forskudspengene (Verlagsgelder) til det österdalske Værk. — *Agershuus*, den 23. Decembris. (Tydsk.)
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 465.

[9804.] **Hannibal Sehesteds** Ordre til Daniel Bildt Ottesen og Preben von Ahn, at opfordre Almuen i Smaalehnene til at indkomme med deres Klager over Rytterne inden 14 Dage, og bevise deres Klagemaal eller Fordringer ved Officerernes Attester eller Tingsvidner, og siden tie stille. — *Agershuus,* 23de Decembris. 1645. 23. Decbr.

Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 465—466.

[9805.] **Hannibal Sehesteds** Ordre til Frederik Urnes Fuldmægtige samt Borgemester og Raad i Throndhjem, at understötte Capitain Muszhasze i alle Maader til at erholde "tilbörlig Rigtighed hos hvilke Officerer han haver at söge og tiltale for leveret Gevær." — *Agershuus,* den 23de Decembris. 23. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 466.

[9806.] **Hannibal Sehesteds** Ordre til Borgemester og Raadmænd i Christiania, at tilholde Borgerne snarest muligt at afgjöre deres Restancer til General-Commissarius. — *Agershuus,* den 23de Decembris. 23. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 466.

[9807.] **Hannibal Sehesteds** Ordre til Daniel Bildt Knudsen, som Slotslovens Forvalter i Oluf Parsbergs Fraværelse, at sörge for de til Garnisoner i Bahuus Lehn bestemte 1000 Soldaters (5 Compagniers) Indqvartering. — *Agershuus,* den 24de Decembris. 24. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 466—467.

[9808.] **Hannibal Sehesteds** Skrivelse til Daniel Bildt og Laugmanden i Vigen, at anmode dem, som ville forstrække Kronen med Penge mod Forsikkring i Krongodserne, om at henvende sig til Lehnsmanden Oluf Parsberg, "som daglig ventes op til Lehnet." — *Agershuus,* den 24de Decembris. 24. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 467—471.

[9809.] **Hannibal Sehesteds** Ordre til Slotsskriveren paa Bahuus, at anmode dem, som ville forstrække Kronen med Penge mod Forsikkring i Krongodserne, at melde sig hos Lehnsmanden ved hans Opkomst. — *Agershuus,* 24de Decembris. 24. Decbr.

Udt. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 472—473.

[9810.] **Hannibal Sehesteds** Tilsigelse til Preben von Ahn og Hans Lange, at möde til Oberstlieutenant Joest Mackensees Begravelse, der er berammet Dagen efter Nytaarsdag. — *Agershuus,* den 28de Decembris. 28. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 473.

[9811.] **Hannibal Sehesteds** Skrivelse til Helle Bertelsen (Raadmand i Christiania), Anders Olufsen (Borgemester i Frederikstad), M. Kjeld Stub og Christian von Lüttichow, at möde i Christiania næste Dag efter Nytaarsdag for som Participanter at raadslaae om Edsvolds og Vigs Jernværker. — *Agershuus,* den 28de Decembris. 28. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 473—474.

[9812.] **Hannibal Sehested** tilsender General-Commissarius Niels Lange Copier af Commissarius Ulfeldts Forretning i Bahuus Lehn, samt Fortegnelser over Beholdningen af Proviant og Ammunition paa Bahuus Fæstning 13de August og 16de Septembr. næst forleden. — *Agershuus,* 30te Decembris. 30. Decbr.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 474.

1645. 31. Decbr. [9813.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Kong Christian den Fjerde, hvori han tilmelder Kongen sit Forsæt at tage til Danmark strax efter Hellig-Tre-Kongers Dag, for at erfare Kongens Villie med Hensyn til de norske Anliggender; tillige berörer han Tilstanden i Norge, og roser især Bjergværkernes Forfatning. — *Agershuus*, Nytaars-Aften.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 474—476.

31. Decbr. [9814.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre til General-Krigs-Commissarius, at lade forfatte rigtig Rulle over de Soldater, som vare i Agershuus Slots Garnison, for at deres Indqvartering og Soldens Udbetaling kunde bedre ordnes. — *Agershuus*, den 31te Decembris.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 476—477.

31. Decbr. [9815.] HANNIBAL SEHESTEDS Skrivelse til Cantsler Bjelke angaaende Bilæggelsen af en Stridighed mellem Daniel Bildt Ottesen og hans Foged, samt forskjellige andre Sager; tillige takker han Cantsleren for Indbydelsen at opholde sig hos ham med Frue og Fölge paa Nedreisen til Kjöbenhavn. — *Agershuus*, den 31te Decembris.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 477.

31. Decbr. [9816.] HANNIBAL SEHESTEDS Befaling til Ove Bjelkes Fuldmægtig, i hans Herres Fraværelse at befordre en Ansögning fra Participanterne i Tellemarkens Kobberværk. — *Agershuus*, den 31te Decembris.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 477.

31. Decbr. [9817.] Biskop, Dr. JESPER RASMUSSEN BROCHMANDS Fundats for 4000 Daler in Specie, som han og hans Hustru til forskjellige Tider havde skjænket til Helliggeistes Hospital for Kjöbenhavn, Vartov kaldet, til Oprettelse af 8 Senge sammesteds. — *Kiöbenhavn*, den 31. Dec.
Hofman, Fundationer. T. X. S. 61—65.

[9818.] Fru ELLEN MARSVIIN sender Hr. Laurits Nielsen Hellevad, Sognepræst til S. Nikolai Kirke i Svendborg, et skriftligt Beviis angaaende de Indtægter, hun har bevilget ham af Thuröe. (Jvnf. Nr. 9255). — *Af Ellensborg* (uden Dag).
J. Begtrup, Beskr. over Svendborg. S. 123.

1646.

1646. 4. Januar. [9819.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Lehnsmand Wentzel Rotkirk paa Antvortskov Slot, at Kjöbstæderne Slagelse, Korsöer og Skielskiör skulle "udgjöre een Badskiere, med een velstafferede Kiste", og at han skal tilholde Övrigheden i disse Kjöbstæder, at lade Bartskjæren med sin Kiste være tilstede i Kjöbenhavn otte Dage för Paaske for at gjöre Tjeneste paa Flaaden. — *Haderslef-Huus Slott*, dend 4. Januarii.
P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 469.

4. Januar. [9820.] Kong CHRISTIAN IV. tillader, at Otte Povisk maa beholde Stendarten, som han paa sidste Tog mod de Svenske under Hofcompagniet som Cornet förte i Skaane. — *Flensborghus*, 4. Janvarij.
Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 174.

[9821.] De af de brandenburgske Gesandter ved den Westphalske Fredscongres anförte Rationes, hvorfor Churfyrsten af Brandenburg ikke kan consentere i Afstaaelsen af Pommern til Sverrig. (Bl. a. anföres, at Churfyrsten derved let kunde drages ind i en Krig mellem Danmark og Sverrig, naar en saadan maatte opstaae.) — Udateret. (Tydsk.) 1646. c. 11. Jan.

Baltische Studien. 5. Jahrg. I. H. S. 85—98 (jvfr. S. 10.)

[9822.] Dronning Christinas Instruction for General Toldforvalteren Mårten Augustinson Leijonskiöld, Söetolden betræffende. (Heri ordnes bl. a. forelöbig Toldforholdene i Halland og paa Gothland; tillige (sub 25.) gives danske og norske Bönder indtil videre Toldfrihed for Fisk og Ved, som de före til Götheborg, for at vænne dem til at söge denne Stad.) — *Stockholm*, then 16. Januarii. (Svensk.) 16. Januar.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 421—428.

[9823.] Dronning Christinas Forordning for fremmede Kjöbmænd og Skippere, særdeles fra Frankrig, England, Danmark etc., hvorefter de ved deres Ankomst til Sverrig og Bortreise derfra skulle rette sig. — *Stockholm*, den 16. Januarii. (Svensk.) 16. Januar.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 429—438.

[9824.] Kong Christian IV. indstævner Holger Rosenkrantz til Glimminge til förstkommende Herredag d. 6. April i Kiöbenhavn, for at forsvare sit Forhold paa Borringholmb, som de Svenske havde indtaget. — *Paa wort Slott* ...., den 20. Januarii. 20. Januar.

Danske Magazin. 5. B. S. 31.

[9825.] Corfitz Ulfeldts Skrivelse til hans Foged paa Ulfeldsholm (Holkenhavn) i Fyen, om Ansættelse af en Capellan; om Salg af Korn og Öxne; om Brænding af Teglsteen; om en Ansögning om Eftergivelse af Skatter, som skal indgives til Mogenss Kaass; samt om Afsendelse af Penge til Ulfeldt. — *Kiöbenh.*, den 22. Jan. 22. Januar.

G. L. Baden, Smaa Afhandlinger. I. B. S. 191—193.

[9826.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Borgemestere og Raad i Flensborg, at de, om muligt, skulle tilstaae den gamle Zacharias Petersen, forhen General-Qvarteer-Mester i den gamle Svenske Krig, hans Ansögning om Fritagelse for Indqvartering og andre Paalæg. — *Hause Flensburg*, d. 23. Jan. 23. Januar.

G. Cläden, Monum. Flensburg. 2. Stück. S. 178—179 (Overskriften har Datum: 27. Jan.)

[9827.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks (af Gottorp) Mandat angaaende Handel og Kornudskibninger, som til Skade for Heiligenhafen Bye foretages i Zussow og Girow Strand paa adeligt Territorium. — *Flenszburgh*, am 31. Januarii. (Tydsk.) 31. Januar.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1286—1287.

[9828.] Vidnesbyrd af Roloff Brun, Sigfried von Wonsfleths Tjener, at han i Anledning af sin Herres Ægteskabssag havde bragt Landcantsler Hinrich von Hatten 500 Rdl., og at denne havde negtet at udlevere Wonsfleths Haandskrift, men i Bruns Nærværelse kastet den paa Ilden. (Jvfr. Nr. 8165 og 8169). — *Koselo*, am Dage Lichtmessen. (Plattydsk.) 2. Febr.

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Ciiij—Dj. (Et udateret Brev fra H. v. Hatten til Lic. Christoph Krauthoff i samme Anledning, sst. fol. Ciiij.)

[9829.] Kong Christian IV.s Tilladelse til Udförsel af Heste fra Riget til Fyrstendömmerne. — *Flenszborrighusz*, den 6te Febr. 6. Febr.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 5. Saml. 1836. S. 79—80.

1646. 6. Febr. [9830.] Dronning CHRISTINAS Brev til Borgemestere og Raad i Stockholm angaaende de Certificationer, som svenske Skippere, der passere Öresund, ifölge Fredstractaten med Danmark skulle medföre. — *Stockholm*, den 6. Februarii. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 438—439.

8. Febr. [9831.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegier for Skomager-Lauget i Wilster. — *Flensburg*, den 8. Febr. (Tydsk.)

Extr. i Corp. constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 492—493.

12. Febr. [9832.] Kong CHRISTIAN IV.s Mandat, hvorved Tolvmandseden i Ægteskabssager i Fyrstendömmet Slesvig afskaffes, og Behandlingen af disse Sager fastsættes. — 12. Februar. (Tydsk.)

C. L. E. v. Stemann, Schleswigs Recht u. Gerichtsverf. S. 15.

13. Febr. [9833.] Kong CHRISTIAN IV.s Benaadning for Magistraten i Wilster, hvorved de denne givne Privilegier paa Viinudsalg udvides til fransk Brændeviin og fremmed Öl. — *Flensburg*, am 13. Februarii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 406—407.

16. Febr. [9834.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Anordning for Hertugdömmerne, at Guldsmedene skulde gjöre deres Sölvarbeider 13-lödige og stemple dem med deres Navn og Mærke. — *Flenszburgh*, den 16. Februar. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 621—622. Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 727—728.

23. Febr. [9835.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at Slotscantoren i Glückstadt altid skulde være Medcollega ved Skolen sammesteds. — *Glücksburg*, den 23. Febr. (Tydsk.)

Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 88.

23. Febr. [9836.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Grev Pentz som Amtmand paa Steinburg, hvorved det ovenfor under Nr. 5935 anförte Decret om Landhandel i Wilster Landsogn stadfæstes. — *Glücksburg*, den 23. Febr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 450—451.

24. Febr. [9837.] GENERALSTATERNES Protest med Hensyn til den i Norge fordrede Told, som stridende imod 7de Artikkel af den mellem Holland og Danmark den 13. Aug. 1645 oprettede Convention. — *'sGravenhaege*, op den vier en twintichsten Februarij. (Hollandsk.)

Verhael van de Nederlantsche Vreede-Handeling. 1. D. S. 529—531. L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 17. *Italiensk:* Il Mercurio di Vittorio Siri. T. V. P. II. p. 133—134.

28. Febr. [9838.] Forening mellem de Svenske Commissarier SEWED BÅTH, OTTO SPERLING og ISRAEL ISRAELSSON LAGERFÄLT og de Danske CHRISTOFFER ULFELDT og IFWAR KRABBE THAGESON om Grændseskjællet mellem Halland og Skaane. — *Laholm*, then 28. Febr. (Svensk.)

J. Richardson, Hallandia. S. 208—210.

28. Febr. [9839.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev til Indbyggerne i Ditmarsken og i Cremper- og Wilster-Marsk, at de fortrinsviis skulde sælge deres Varer til Indvaanerne i de dem nærmest liggende Stæder. — *Flensburg*, den 28. Febr. (Tydsk.)

Corp. Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 668—669.

[9840.] Kong Christian IV.s Bevilling, at Borgemester og Raad i Schielskiör af Byens Overdrev maae indlukke og indtage til Sædeland og Avling, saameget som fra Græsgangen kan undværes, nemlig Stege-Hoved og Mölle-Bancherne, og uddele det til de af Byens Borgere, som sidde for Kongelig og Byens Tynge, dog at disse ikke maae sælge eller pantsætte deres Lod til andre end Skjelskörs Borgere. — *Antvorskoff Slott*, d. 9de Martii. 1646. 9. Martii.

P. Friis Edvarsen, Efterr. om Schielschiör. S. 438—439.

[9841.] Kong Christian IV.s aabne Brev, at Mölleren i Aarhus maa arrestere fremmede Mölleres Heste og Vogne, naar de lade sig træffe i Byen, for hemmelig at hente Korn og Malt til Maling paa deres Möller. — *Hafniæ*, d. 18. Marti. 18. Martii.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 113—114.

[9842.] Kong Christian IV. tillader Hofmesteren Hendrick Rammel paa Soröe at sælge Anna Catharina von Bilderbeck, Dr. Johannis Meursii Enke, hendes afdöde Mands Residents for en nedsat Betaling. — *Hafniæ*, 19. Martij. 19. Martii.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxx—xxxi.

[9843.] Margarethe, sal. Sören Sörensens, hendes Fundats for 500 Rdl., som hendes afdöde Ægtefælle, fordum Borgemester i Mariboe, havde givet, for at Fattige og Skolebörn kunde nyde den aarlige Rente deraf. — *Mariboe*, den 24de Martii. 24. Martii.

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 16—17.

[9844.] Dronning Christinas Ordre til Overcommissarius Peter Brandt, at udbetale 1500 Rdl. maanedlig til Underholdning for den erkebiskoppelige Besætning i Bremervöhrde, indtil der bliver truffen en Overeenskomst angaaende Erkestiftet Bremen. — *Stockholm*, den 28. Martii. (Tydsk.) 28. Martii.

Manifest aus was Uhrsachen die zu Dennem. etc. K. Maj. sich wider K. Carl Gustaven zu schützen genöthiget worden. 1657. fol. Eiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 78.

[9845.] Kong Christian IV.s Resolution (meddeelt af Otte Krag), at den Straf, som en vis Gisle Gottskalksen havde for 21 Aar siden paadraget sig ved begaaet Blodskam med sin Sösterdatter, ikke kunde eftergives. — *Aff Cancelliet*, den 2. Aprilis. 2. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 447.

[9846.] Kong Christian IV.s Brev til Universitetet om ikkun at vælge de fattigste og værdigste blandt Studenterne til at nyde Communitetet, samt at oprette 2 nye Borde ("Skiffuer"), hvorved Studenter kunde bespises for 4 Mark om Ugen. — *Kiöbenhafn Slot*, den 3. Aprilis. 3. Aprilis.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. I. B. S. 194—195.

[9847.] Kong Christian IV.s Brev til Biskopperne (i Danmark og Norge), at tilholde Rectorerne at give hver af deres Disciple, som dimitteres til Universitetet, sandfærdig Attest om hans Families Formuesomstændigheder. — *Kiöbenh.*, den 3. Aprilis. 3. Aprilis.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. I. B. S. 195—196. (Brevet til Superintendenten i Bergens Stift, Ludvig Munthe, i C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. I. D. S. 135.)

[9848.] Dronning Christina af Sverrig befaler General Königsmarck at lade den erkebiskoppelige Besætning i Slottet Bremer-Vöhrde blive i Besiddelse af samme, indtil den 3. Aprilis.

1646. 3. Aprilis. Restitutions-Tractat, som er under Forhandling med Erkebispen af Bremen, kommer istand. — *Stockholm*, den 3. Apr. (Tydsk.)

Manifest, aus was Vhrsachen die zu Dennem. etc. K. Maj. sich wider K. Carl Gustaven zu schützen genöthiget worden. 1657. fol. Eij—Eiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 78.

3. Aprilis. [9849.] Dronning CHRISTINA af Sverrigs Resolution paa de af Borgemestere og Raad og menige Borgerskab i Warberg fremförte Postulater om Lindring i Told og Indqvartering, Forbud mod ulovlige Havne og Kjöbmandskab, samt Confirmation og Forbedring af Byens Privilegier. — *Stockholm*, den 3. April. (Svensk.)

J. Richardson, Hallandia. S. 52—54.

3. Aprilis. [9850.] Dronning CHRISTINAS Resolution paa de Postulater, som Borgemester, Raad og Borgerskab i Halmstad havde ladet deres Udsendinge overgive hende. — *Stockholm*, then 3. April. (Svensk.)

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 142—143.

7. Aprilis. [9851.] Dronning CHRISTINAS Forordning angaaende Grændsetolden for Varer, der föres over den danske eller norske Grændse, samt om Fritagelse for Told af Varer, der föres fra Halland til Sverrig. — *Stockholm*, den 7. Aprilis. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 447—458. (Overskriften har Datum: 17. Apr.)

12. Aprilis. [9852.] Kong CHRISTIAN IV. beder Christian Thomesen (Sehested) at minde Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn om deres Forpligtelse at forfærdige Butenværket udenfor Nörreport; han vil imidlertid lade det henstaae, hvis de istedet derfor ville "drage det nye Værk ved min Have ind i den gamle Vold ved Nörreport, og dermed lukke Byen paa den Side." — *Kiöbenhavn*, den 12te April.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 135.

12. Aprilis. [9853.] Dronning CHRISTINAS Instruction for General Toldforvalteren Mårten Augustinszon Lejonskiöld angaaende den Söetold, som herefter skal hæves i Halland og paa Gotland. — *Stockholm*, den 12. Aprilis. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 445—447.

13. Aprilis. [9854.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev for Island, angaaende Forbud mod Handel med Hollændere og andre Fremmede til Skade for det islandske Compagnie. — *Kiöbenhafn Slot*, 13. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Island. 2. D. S. 447—449. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 230—231.

15. Aprilis. [9855.] CHRISTIANI IV. regis ratificatio tractatus amicitiæ et foederis inter commissarios regum Daniæ et Galliarum die 5. Novembris anni 1645 initi. — *Haffniæ*, 15. Aprilis.

Il Mercurio di Vittorio Siri. T. V. P. II. p. 135—158 (med *Italiensk* Oversættelse.)

17. Aprilis. [9856.] Kong CHRISTIAN IV.s Resolution paa Stændernes Indstilling om Rostjenesten, Militsen, samt om andre Ydelser og Skatter i Kongeriget Norge. — *Kjöbenhavn Slot*, den 17de Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 466—470.

21. Aprilis. [9857.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Undersaatterne og i Særdeleshed Oppebörselsbetjenterne paa Island, ufortövet at betale deres resterende Afgifter til Lauritz Nielsen, som Fuldmægtig for den afgangne Befalingsmand Pros Mundts efterladte Enke, Frue Edele Uhne (sic.). — *Kiöbenhaffn Slott*, den 21. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 449—450.

[9858.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Hannibal Sehestedt, om, i Forening med Rigens Hofmester Corfitz Ulfeldt at afgjöre Hendrich Bielches Tilgodehavende for Bekostninger til Hverving af Officerer fra Holland til Rigernes Tjeneste i Krigens Tid; samt at det maa tillades Hendrich Bielche nogen Tid at træde i fremmede venskabelige Magters Tjeneste. — *Hafniæ*, 23. April. 1646. 23. Aprilis.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 463—464.

[9859.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, at Dogger-Skuder, eller saakaldte Bakke-Baade skulle af deres Fangst ved Finmarkens Kyst betale Tiende, mod Erstatning af det anvendte Salt. — 24. Apr. 24. Aprilis.

Udt. i K. Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper. S. 357—358.

[9860.] Keiser FERDINAND III.s Bevilling til Hertug Frederik af Slesvig, Holsten etc., at Hertugerne af den gottorpske Linie skulle være myndige i Holsten, ligesom i Slesvig, naar de er fulde 18 Aar gamle. — *Lintz*, den vierten Monaths Tag Maji. (Tydsk.) 24. Aprilis.

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 288—289. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 139—140.

[9861.] Skrivelse fra GEORG WILHELM, Hertug til Brunsvig-Lüneburg, til Marschal v. Grapendorf, hvori bl. a. omtales Overskjænk Ahlefelds Ankomst til Venedig fra Rom og forestaaende Afreise til Danmark. — *Venedig*, den 28. April. (Tydsk.) 28. Aprilis.

Vaterl. Arch. des hist. Vereins für Niedersachs. Jahrg. 1836. S. 343—344.

[9862.] Herredags Dom, hvorved HOLGER ROSENKRANDS til Gliminge, Lehnsmand paa Borringholm og Commandant paa Hamershus frifindes for at have været Skyld i, at enten Borringholmbs Land eller Hamershus blev af Fjenden erobret. — *Kiöbenhaffn Slott*, d. 4. Maji. 4. Maji.

Danske Magazin. 5. B. S. 22—30, med Supplement i Nye Danske Magazin. 2. B. S. 289—314.

[9863.] Herredags Act og Dom over de Borringholmske Officerer CHR. MACCABÆUS, MADS KOFOOD, JAC. KOFOOD, SIGVARD GAGGE, ANDERS HANSEN, JUST NICOLAI og PEDER OLUFSEN, der havde forraadt Borringholm til de Svenske. — *Retterting paa Kiöbenhavn Slot*, d. 4. Maii. 4. Maji.

Danske Magazin. 5. B. S. 44—64.

[9864.] "Instruction og Artikuler, hvorefter DET ISLANDSKE COMPAGNIES Kjöbmænd, Skippere med andre Officerer og det gemene Folk paa Compagniets egne saavel og Fragtskibe paa Reisen til og fra Island, Westmannöe og Feröe sig skal have at rette og forholde"; under Compagniets Segl. — *Kiöbenhaffn*, den 8. Maii. 8. Maji.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Oiij—Piij. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 450—463. Brudst. i O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. I. B. S. 231—233.

[9865.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Grev Christian von Pentz, Amtmand til Steinburg og Gouverneur i Glückstadt, i Kongens Navn at foreslaae Feltpræst M. Nicolaus Bulichius til Præsentation til det ledige Præsteembede i Wilster. — *Schlosz zu Copenhagen*, d. 9. Maii. (Tydsk.) 9. Maji.

Archiv f. Staats- u. Kirchen-Gesch. der Herzogth. 5. B. S. 415—416.

1646. 12. Maji. [9866.] Kong Christian IV. befaler Christen Bollesen atter at inddrage under Abrahambstrup en Bönderne i Öffre Droby overladt Enghave, da disse ikke havde givet den befalede Erstatning af Agerjord. — *Hafniæ*, 12. Mai.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 161.

14. Maji. [9867.] Kong Christian IV. forbyder alvorligen at udföre Heste til Holsten ad andre Veie end over Gredsted- og Follingbro. — *Kiöbenhaffn*, 14. May.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 5. Saml. 1836. S. 80—81.

16. Maji. [9868.] Kong Christian IV.s Forordning, at Studenter, som forsee sig med Leiermaal, ikke maae betjene Skole eller Præste-Kald, förend efter 2 Aars Forlöb; om de Afgifter som Geistlige eller Verdslige, som have Gaard og Eiendom i Kjöbstæderne, og ikke ere Borgere, skulle svare; om Forbud mod Indförsel af Kniplinger, samt om en ny Afgift, som i Danmark skal svares af alle ind- og udgaaende Skibe. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 16. May.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Sij—Siij (staaer her mellem Forordninger af 1647). H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 831—833. Förste Afsnit som en særskilt Forordn. i M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 463—464.

18. Maji. [9869.] Kong Christian IV.s Forordning om Udförsels-Told af Öxne og Heste. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 18. Maji.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Piiij.

18. Maji. [9870.] Kong Christian IV. tilskriver Lehnsmanden Arndt von der Kula, at han vel bifalder det af Borgemester og Raad i Helsingör trufne Valg af en af Capellanerne der sammesteds til Sognepræst, men at Borgerskabet for Fremtiden skal nyde Kaldsretten, hvis det tilforn har været i Besiddelse deraf. — 18. Maj.

Extr. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg. S. 125.

19. Maji. [9871.] Rector i Roeskilde Hans Pedersen Callundborgs Skrivelse til Biskop D. Jesper Brochmann, hvori han forsvarer sin Embedsförelse. — *Roeskilde*, den 19de Maj. (Overs. af Latin.)

C. Giessing, Jubellærere. 2. D. 2. B. S. 21—24.

22. Maji. [9872.] Generalstaterne tilholde de Söefarende at betale Told i Öresund, overeensstemmende med den med Kongen af Danmark vedtagne Toldrulle. — *Inden Hage*, op den twee-en-twintichsten May. (Hollandsk.)

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 1. D. col. 938—941.

23. Maji. [9873.] Kong Christian IV. forordner, at Börn paa Landet skulle döbes inden 8 Dage, og i Kjöbstæderne inden 4 Dage, efterat de ere födte. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 23. May.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Piiij—Qj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 823—824.

27. Maji. [9874.] Kong Christian IV.s Befaling til de privilegerede og residerende Canniker i Roeskilde Capitel og til Universitetet i Kjöbenhavn om at paadömme en Sag mellem Biskop Jesper Brochmand og Rectoren ved Roeskilde Skole, som mod Bispens Forbud havde dimitteret nogle Disciple fra Skolen. — *Hafniæ*, 27. Maji.

S. N. J. Bloch, Roskilde Domskoles Hist. 1. H. S. 105—106.

Majo. [9875.] Christoffer Göye skjöder Baareboe Jern-Bergværk og endeel Gods i Nedenes Lehn i Norge til Kong Christian IV. og Norges Krone paa egne og Hustrues, Karine Langhes, Vegne. — *Kjöbenhaffn*, den . . . Maji.

Danske Magazin. 4. B. S. 366—368.

[9876.] Kong CHRISTIAN IV.s Instrux for Rigshofmester Corfitz Ulfeldt, der sendtes som Gesandt til Holland, forsaavidt Sagerne om den norske Toldrulle og Prinds Frederiks Restitution i hans Stifter angik. — Juni. 1646. initio Junii.

Udt. i G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 248—249.

[9877.] Instruction for CORFITZ ULFELDT, hvorefter han skulde negotiere i Frankrig, især for at bevæge samme til at bidrage til Kong Christian IV.s Söns, Erkebiskoppen af Bremens, Restitution i sine Lande. — *Kiöbenhaffn*, den 1. Junij. 1. Junii.

Nye Danske Magazin. 4. B. S. 295—297.

[9878.] Skrivelse fra Hertug GEORG WILHELM til Brunsvig-Lüneburg til Marschal v. Grapendorf, hvormed han sender et Brev "an die Königin in Dennemark" om at erholde nogle islandske Falke, hvilket han beder ham afsende med en Falkoneer. — *Venedig*, den 2. Junii. (Tydsk.) 2. Junii.

Vaterl. Arch. des hist. Vereins für Niedersachs. Jahrg. 1836. S. 346—348.

[9879.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Arndt von der Kula, hvorved han bifalder Ansættelsen af den Person, som Borgerskabet i Helsingör har önsket til Capellan istedetfor den forrige nu til Sognepræst udnævnte Capellan. — 13. Juni. 13. Junii.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg. S. 125.

[9880.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Befaling til Övrighederne i Holsten angaaende Kroer paa Landet. — *Flensburg*, den 16. Junii. (Tydsk.) 16. Junii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 1460.

[9881.] HANS RASZMUSZÖN FERÖE's Underretning om den Færöiske Latinskoles Tilstand og Midlerne til dens Ophjelpning, afgivet til Superintendent Dr. Jesper Brochmand. — *Haffniæ*, 24. Juny. 24. Junii.

N. C. Öst, Archiv for Psychologie, Historie, etc. 13. B. S. 87—90.

[9882.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rentemesterne om at afkorte Christen Bollesen i hans Afgift den Bekostning, han vil have paa Reparationen af Abrahamstrup Gaard. — D. 28. Juni. 28. Junii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 165.

[9883.] Instrux for Grev VALDEMAR CHRISTIAN og hans Hovmester ADAM HENRIK PENTZ paa deres Reise til Tydskland. — *Haffniæ*, den ... Juny. Junio.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 176—178.

[9884.] Bygmester HANS AHNNEMILLERS Overslag til Opförelse af en Veirmölle ved Abrahamstrup. — *Abramsdorp*, den 3. Juli. 3. Julii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 165.

[9885.] Hertug FREDERIKS Forordning for Femern, at Appel til Hofretten fra Landsretten skulde skee strax efter Dommens Forkyndelse, "stante pede et viva voce." — *Gottorff*, den 6ten Julii. (Tydsk.) 6. Julii.

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 735.

[9886.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen Hannibal Sehested og Cantsleren Jens Bjelche, at han finder det betænkeligt at aftakke Rytteriet i Norge, hvorfor de skulle sörge for dets Indqvartering og Forpleining. — *Agershuus Slot*, den 8de Julii. 8. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 470—471.

1646. 9. Julii. [9887.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Statholderen i Norge Hannibal Sehested, at lade ansætte Mænd, der kunne skrive Supplicationer for Bönderne, naar Sorenskriverne vægre sig derved, samt at træffe Anordning, at löse Personer, som befatte sig hermed, kunne blive straffede. — *Aggershuus Slot*, den 9. Julii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Qj—Qij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 824—825.

9. Julii. [9888.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Hannibal Sehested, Lehnsmand paa Akershus, om Mönten, om Benyttelsen af Akers Kirkegaard, samt om forskjelligt Arbeide til Slottets og Fæstningens Bygning og Reparation. — *Akershus*, 9. Juli.

Norske Samlinger. 1. B. S. 644—645.

10. Julii. [9889.] ELSABE ULFELD, salig Jesper Friises til Örbechlunde, hendes Fundats for den af hendes Mand stiftede Skole og Hospital ved Örbech Kirke med de dertil skjænkede 1000 Rdl. — *Örbechlunde*, den 10. Julii.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 546—550.

11. Julii. [9890.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Statholderen Hannibal Sehested, at træde sammen med Rigs-Admiral Ove Gjedde, Rigs-Cantsler Christopher Urne, Rigsraad Iver Vind og Norges Cantsler Jens Bjelke, og derpaa at indgive Betænkning om Skatternes Ligning, Garnisonernes Forögelse til 2—300 Mand, Udskrivnings Afskaffelse mod Pengeydelse, Skydsfærds Afskaffelse, Skatternes og Toldens Forögelse, Berg-Ordning, hensigtsmæssigere Maade at bringe en Flaade tilveie til Rigets Forsvar i paakommende Tilfælde, og Moderation i den sidstpaabudne Accise. — *Agershuus Slot*, den 11te Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 3—5.

13. Julii. [9891.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge, Hannibal Sehested, hvorved befales, at de udskrevne Soldater herefter skulle tiltales for Krigsretten, og ikke, som hidtil, ved Landretten. — *Agershuus Slot*, den 13de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 5.

17. Julii. [9892.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge, Hannibal Sehested, om Udskrivningens Forandring til en Pengeafgift og Garnisonernes Forögelse med hvervede Folk; om en ny Bergordnings Forfattelse; om Tilveiebringelse af Defensionsskibe ved Fremmede, der skulle sikkres fri Religionsövelse paa visse Steder i Norge, samt om Stævninger og Supplicationer. — *Agershuus Slot*, den 17de Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 6—7.

17. Julii. [9893.] Kong CHRISTIAN IV. gjentager sin Forordning af 24. April s. A., med den Undtagelse, at smaae Baades Fangst og det som fiskedes til Huusfornödenhed derunder ei skal være at forstaae. — 17. Julii.

Udt. i K. Leem, Beskr. over Finmarkens Lapper. S. 358.

24. Julii. [9894.] Hertug GEORG WILHELM til Brunsvig-Lüneburg underretter Marschal v. Grapendorf bl. a. om, at han paa Grund af de mellem de Danske og Svenske i Stiftet Bremen udbrudte Fjendtligheder tænker paa strax at tiltræde sin Hjemreise. — *Vicenza*, den 24. Julii. (Tydsk.)

Vaterl. Arch. des hist. Vereins für Niedersachs. Jahrg. 1836. S. 351.

26. Julii. [9895.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, at alle Kjöbe-, Pante- og Forsikkrings-Breve skulle paa Laugtinget og for Borgemester og Raad paa Raadstuen notificeres og til Bog föres. — *Arendahl*, den 26. Julii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 825—826.

[9896.] Dronning CHRISTINAS Forordning angaaende forskjellige Toldfriheder for Skibe, der bygges i Sverrig, Finland, Gotland og Halland. — *Stockholm*, den 27. Julii. (Svensk.) 1646. 27. Julii.

A. A. Stiernman, Saml. utaf Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 467—469.

[9897.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen Hannibal Sehested, at den nogle danske Kjöbstæder tilstaaede Toldfrihed i Norge kun angaaer Varer, der gaae "ud og ind af deres egne Byer"; samt at det vaabenföre Mandskab uagtet Udskrivningens Afskaffelse dog skulde være pligtig at möde til en bestemt Tid til Generalmynstring. — *Arendal*, den 28de Julii. 28. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 7—8.

[9898.] Kong CHRISTIAN IV. befaler, at der hver Uge skal holdes 2 Torvedage i Christiansand, nemlig om Onsdagen og Löverdagen. — *Arendahl*, den 29. Julii. 29. Julii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 826.

[9899.] Grev MAGNUS GABRIEL DE LA GARDIE's Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, hvori han blandt andet beretter, at Kong Christian IV. skal være gaaet ombord paa Flaaden i Kjöbenhavn, og at han mulig möder ham paa Söen. — Udateret. (Deels Svensk, deels Fransk.) Julio.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 27. D. S. 221—227.

[9900.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Cantsleren Christian Thomasen Sehested, hvori Kongen beretter, hvorledes det er lykkets ham at faae Guld ud af det norske Erts, uagtet de fleste Folk meente at det ikke vilde være muligt. — *Arnedal*, August. initio Aug.

G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 244—245.

[9901.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Hannibal Sehested, hvorved de Lehne, som Steen Willumsen og Sigvord Gabrielsen hidtil havde havt, forenes med Agershuus Lehn, uden Forhöielse i Afgiften; Statholderens Bortfæstelse af tvende Kirketiender i Agershuus Lehn stadsfæstes; Anskaffelse af Geværer for det vaabendygtige Mandskab blandt Almuen paabydes; tillige gives nogle Befalinger angaaende Agershuus Fæstning og Edsvolds Jernværk. — *Arendal*, den 2den Augusti. 2. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 8—10.

[9902.] VESTER-HASSING SOGNEMÆNDS ("Grander") Brev, hvorved de udlægge Jord til den Skole, som de agtede at oprette i Vester-Hassing, og forpligte sig til at give Skolemesten en Skjeppe Korn af hver Gaard og 1/2 Skjeppe af hvert Boel. — *Vester-Hassing*, den 6. Aug. 6. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 276—277.

[9903.] D. CHRISTOPH KRAUTHOFFS Skrivelse til Cantsleren Detloff Reventlaw, hvori han beder denne om Underretning om Kongens Mening med Hensyn til den ham overdragne Raadsbestalling, da han privat har erfaret, at Kongen ikke önsker hans Tjeneste, efterat han har opgivet sin Bestalling som Syndicus i Rostock. — *Rostock*, den 11. Augusti. (Tydsk.) 11. Augusti.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. aj—aij. Sammes Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Piiij.

1646. 18. Augusti. [9904.] Kong CHRISTIAN IV. forordner, at Præbendet Ledöe ved Roeskilde Domkirke herefter skal tillægges Conrectoren ved Roeskilde Skole, dog at denne derfor ikke erholder Locum in Capitulo. — *Kiöbenhafn Slot*, den 18de Augusti.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 313. S. N. J. Bloch, Roskilde Domskoles Hist. 1. H. S. 102–103.

18. Augusti. [9905.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Roeskilde Capitel, at eftersom der nu var lagt et Canonicat til Conrectoratet ved Roeskilde Skole, saa skulde det herefter kun have 5 Pund Korn aarligen af de 25 Pund, som hidtil var ydet dertil af Degnene, hvorimod de övrige 20 Pund skulde tillægges andre Degne, som ingen Beneficia havde. — *Hafniæ*, 18. Augusti.

S. N. J. Bloch, Roskilde Domskoles Hist. 2. H. S. 74.

24. Augusti. [9906.] Cantsler DETLOFF REVENTLAW tilskriver D. Christoph Krauthoff i Rostock, at han, naar Kongen kommer tilstede, vil söge at erfare Kongens Mening om det omspurgte (jvfr. Nr. 9903), og da tilmelde ham den. — *Hadersleben*, den 24. Augst. (Tydsk.)

Ext. i C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1618. Beyl. fol. aij. Sammes Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Piiij—Qj.

30. Augusti. [9907.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger, at S. Margarete Præbende, liggende i Söndmör i Bergenhuus Lehn, altid maa fölge Præsten til Nykirke i Bergen. — *Kiöbenhavn Slot*, den 30te Augusti.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. 1. D. S. 293—294.

9. Septbr. [9908.] TROND TEISTES Forskrivning om hans Börns, Hans og Daniel Teistes Arv efter deres Moder Fru Karine Friis; i Overværelse af Palle Rosenkrantz til Vesslösgaard, kongelig Befalingsmand over Agdesiden, og Enevold Kruse til Engetoft, som Vidner. — *Kongsgaarden paa Oddernes*, den 9de Septembris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 393–394.

13. Septbr. [9909.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Hertugdömmerne, at der ved enhver Kirke skulde holdes Bog over Præsternes Indkomster og de udförte Ministerial-Forretninger. — *Itzehoe*, den 13. Septembr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 445—446.

16 Septbr. [9910.] INGEBORG SCHEELS til Brandtberg, Palle Rodsteens Efterleverskes Fundats for den af hendes afdöde Mand til Aalborg Skole skjænkede Capital af 500 Rdl. in Specie, hvoraf Renten aarlig skulde anvendes til trende Skolespersoners Underholdning. — *Wiborg*, d. 16. Sept.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 123—124.

18. Septbr. [9911.] Kong CHRISTIAN IV.s gjentagne Decret angaaende Hökerhandel i Wilster Landsogn. — *Glücksburg*, am 18. Septemb. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 451—452.

19. Septbr. [9912.] Kong CHRISTIAN IV.s Decisum angaaende forskjellige Poster, hvori Geestbeboerne i Söndre-Ditmarsken ansaae sig forurettede af Marskbeboerne. — *Glücksburg*, am 19. Septembr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 860–862.

20. Septbr. [9913.] D. CHRISTOPH KRAUTHOFF takker Cantsler Detloff Reventlow for hans Svar (jvf. Nr. 9906), hvoraf han erfarer, at Cantsleren ikke veed, om Kongen er utilfreds med

hans Tjeneste; om han vil söge at erfare Kongens Mening, henstiller han til ham selv, skjöndt han sikkert har erfaret, at Cantsleren aldrig har fundet Behag i den ham overdragne Raads-bestalling. — *Rostock*, den 20. Sept. (Tydsk.) 1646. 20. Septbr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. aij—aiij. Sammes Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Qj.

[9914.] Kong Christian IV. opsiger Dr. Christoph Krauthoff i Rostock, under Tilkjendegivelse af sin Misfornöielse, den ham tilstaaede Raads-Bestalling. — *Glücksburg*, den 22. Septemb. (Tydsk.) 22. Septbr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. aiij. Sammes Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Qj.

[9915.] Kong Christian IV.s Constitution for Söndre-Ditmarsken angaaende Formynderskaber og Værgemaal. — *Glückburg*, am 23. Sept. (Tydsk.) 23. Septbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 758—759.

[9916.] Kong Christian IV.s gjentagne Forordning for Hertugdömmerne, at Barnedaab skal foretages för Prædikenen. — *Rendsburg*, den 30. Septembr. (Tydsk.) 30. Septbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 344.

[9917.] Kong Christian IV.s Bestemmelse for Landfogden i Söndre - Ditmarsken angaaende Procesmaaden. — *Schlosse Flensburg*, den 8. Octobr. (Tydsk.) 8. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 734—735.

[9918.] Kong Christian IV.s Forordning angaaende de aarlige Markeder i Itzeho. — *Rendsburg*, den 9. Octob. (Tydsk.) 9. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 611.

[9919.] Kong Christian IV.s Befaling til Beboerne af Itzehos Omegn om at bringe deres Varer til Torvs i Itzeho. — *Rendsburg*, den 9. Octobr. (Tydsk.) 9. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 620—621.

[9920.] Kong Christian IV.s Forbud mod hemmelig Udförsel og Indförsel af Varer paa adskillige Steder i Itzehoes Omegn, tvertimod denne Byes Privilegier og til Besvigelse af Tolden. — *Rendsburg*, den 9. Octobr. (Tydsk.) 9. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 621—622.

[9921.] D. Christoph Krauthoff forlanger en Erklæring af Otto von Buchwolt til Muchszfeld, Provst til Pretz, angaaende sin Beredvillighed til under sidste Krig at være Kongen af Danmark til Tjeneste, og om den stadige Forbindelse, han havde staaet i med afdöde Joachim Bruchdorff til Depenaw; tilligemed Otto von Buchwolts Paategning, dat. *Pretz*, den 13. Octobris. (Tydsk.) 13. Octobr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. fiij—fiiij.

[9922.] Kong Christian IV.s Forordning for Hertugdömmerne, angaaende Præsternes Lærdom og Levnet, samt Tilhörernes Levnet. — *Rendsburg*, den 14. Octobr. (Tydsk.) 14. Octobr.

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 378—381. Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 247—251.

[9923.] Gesandten Johan Adler Salvius's Skrivelse til den svenske Rigsdrost Grev Peer Brahe angaaende Fredsunderhandlingerne; blandt Grundene til at antage de nu tilbudne Fredsvilkaar anföres den Jalousie, som Polen, Danmark og Holland vise mod Sverrig. — *Ossnabrugge*, d. 15. Oct. (Svensk.) 15. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 161—164.

1646. 16. Octobr. [9924.] D. CHRISTOPH KRAUTHOFF forlanger en Erklæring af Gjestgiver-Enken Gardrut Kratzen i Lübeck angaaende sit gjentagne Ophold i hendes Huus under Krigen i Kongen af Danmarks Interesse, og om det ikke var sandt, at en Raadsherre fra Flensborg ved Fastelavn 1644 havde lykönsket ham til hans Bestalling som dansk Raad, og at han havde betroet hende, at han havde modtaget en saadan. (Vedföiet er Gardrut Kratzens Erklæring.) — *Lübeck*, den 16. Octob. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. cj—cij.

19. Octobr. [9925.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning for Hertugdömmerne, at der ogsaa i Landsbyekirkerne skulde ombæres en Tavle (Klingbeutel) til Bedste for de Fattige. — *Rendsburg*, den 19. Octobr. (Tydsk.)

Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 531.

23. Octobr. [9926.] Notarial-Instrument over et Vidnesbyrd af JOHAN ADOLPH KRIET, "Studiosus und Lautenist", angaaende en hemmelig og farefuld Reise, som D. Christoph Krauthoff i hans Selskab i Fasten 1644 havde foretaget til Lübeck og tilbage til Rostock, efter hvad han under Reisen havde betroet ham, i Kongen af Danmarks Tjeneste. — *Rostock*, den 23. Octob. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. cij—ciij.

27. Octobr. [9927.] Reces mellem Kong CHRISTIAN IV. af Danmark og Hertug FREDERIK af Holsten angaaende deres fælleds Arvefölge i Grevskaberne Oldenburg og Delmenhorst, i Tilfælde af at den der regjerende Stamme uddöde. — *Rendesburg*, den 27. Octobris. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reicharch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 289—290.

27. Octobr. [9928.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Generalsuperintendent Clotz, at Præsterne ikke maatte bivaane nogen Trolovelse, til hvis Gyldighed udfordredes Dispensation, förend denne var erhvervet. — *Rendsburg*, den 27. Octobr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 391.

27. Octobr. [9929.] Hertug PHILIP til Slesvig og Holsten tilkjendegiver Dr. Christoph Krauthoff i Rostock sin Taknemmelighed for den ham ydede gode Tjeneste. — *Glücksburgk*, am 27. October. (Tydsk.)

Extr. i C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. bj—bij.

3. Novbr. [9930.] Statholderen HANNIBAL SEHESTET's Betænkning angaaende den slette Tilstand af Söedefensionen i Norge, samt Forslag til at raade Bod herpaa, hvorhos han forlanger Kongens Ratification paa en Capitulation, som han har afsluttet med Jürgen Coldewey (eller Koldeweisz) og Consorter angaaende to Orlogsskibe at holde i Beredskab til Defensionen. — *Aggershusz*, den 3. Novembris. (Tydsk Overs.)

I. Marqvardus, de jure mercatorum singulari. Docum. p. 657—673.

9. & 25. Nov. [9931.] Artikler for KJÖBENHAVNS FÆRGELAUG, udgivne af Stadens Borgemester og Raad, ialt 23 Artikler, samt en Tillægs-Artikel, hvorved Lauget erholder Tilladelse at have en Bösse. — *Kiöbennhaffnn*, dennd 9. og 25. Novembris.

Danske Magazin, 3. Række. I. B. S. 246—252.

11. Novbr. [9932.] NIELS PEDERSEN, Forstander i Hellig Geistes Hospital for Kjöbenhavn, tilstaaer, af HEDVIG VILLOMSDATTER, Dr. NIELS PAUELSENS Efterleverske, at have modtaget

1500 Rdl. in Specie, som af hendes afdöde Mand, fordum Professor i Kjöbenhavn, med hendes Samtykke var skjenket til Underholdning af 3 Senge i fornævnte Hospital. — *Hellig Geistes Hospital*, den 11. November. 1646. 11. Novbr.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 59—60.

[9933.] Hanns Lindenow til Iffuernes, Danmarks Riges Raad, giver 400 Rdl. til S. Mariæ eller vor Frue Kirke i Callundborig og 300 Rdl. til de Fattige, Huus-Arme og Skolebörn sammesteds, dog saaledes, at ikkun Renten maa anvendes, og mod at et Stolestade, som han paa egen Bekostning har ladet opbygge, til evig Tid skal tilhöre hans Familie. — *Callundborig*, dend 12. Nouembris. 12. Novbr.

Danske Magazin. 3. B. S. 371—372.

[9934.] Ribe Bytings Vidne angaaende et af 8 Mænd taget Syn over den Ödelæggelse, der i sidste Feide var skeet paa Möllen uden Nörreport, samt paa Willum Hansens "Adelhusz" uden samme Port, hvilket var ganske fordærvet. — Onsdagen 13de November. 13. Novbr.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 5. Saml. 1836. S. 77—79.

[9935.] Magistraten i Kolding angiver Tabet for Byen fra 9de Jan. 1644 ved fjendtlig Indqvartering og Ödelæggelse. (Hermed et Bilag, indeholdende Taxation over Byens 191 Gaarde og Huse med tilliggende Jorder, over 10 Gaarde, som tilhöre kongelige Betjente og Andre, som ingen Afgifter svare, over 70 ruinerede Gaarde og Huse, samt Fortegnelse paa Kirkens og Geistlighedens Vaaninger.) — 18de November. 18. Novbr.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 228—229.

[9936.] Kong Christian IV. befaler Rentemestrene at accordere med Christen Bollesen (Forpagter af Abrahamstrup) om 1200 Tdr. Malt og 100 Staldöxen, som han til Hofholdningen har tilbudt at levere. — *Hafniæ*, 21. Novbr. 21. Novbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 166.

[9937.] Licent. jur. Franciscus Finx underretter Dr. Christoph Krauthoff i Rostock om nogle Yttringer af den tydske Cantsler og en anden kongelig Raad ved sidst afholdte Landret i Rendsborg, hvoraf syntes at fremgaae, at Krauthoffs Bestalling som kongelig dansk Raad af Kongen var casseret. — *Lübeck*, den 25. Novemb. (Tydsk.) 25. Novbr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. aiiij—bj.

[9938.] D. Johannes Quistorpius bevidner efter Opfordring, at han under sidste Krig havde advaret D. Christoph Krauthoff, at han skulde vogte sig for ikke at falde i Hænderne paa de Svenske, da det var blevet bekjendt, at han havde modtaget Bestalling af Kongen af Danmark. — *Rostock*, den 25. Novembris. (Tydsk.) 25. Novbr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. fiij.

[9939.] Kong Christian IV. tilskriver Cantsleren Christian Thomesen, at Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn have lovet til Foraaret at fuldföre Volden ved Nörreport, hvorfor der til Vinter maa opföres en Dæmning over Graven, hvortil der itide skal kjöbes Tömmer. — *Rosenborg*, den 26de November. 26. Novbr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 142.

[9940.] Raadmand i Flensborg Cornelius Steinhausz's Skrivelse til D. Christoph Krauthoff i Rostock, hvori han erkjender, at han i Fastelavns-Ugen 1644 havde paa en Gjest- 1. Decbr.

1646. givergaard i Lübeck talt med Krauthoff angaaende dennes Raads-Bestalling. — *Flenszburg*,
1. Decbr. 1. Decemb. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. ciij—ciiij.

5. Decbr. [9941.] RIGSRAADETS Andragende til Kong Christian IV. om at lade de tilstedeværende Ingenieurer afgive Betænkning angaaende Kjöbenhavns Befæstning, at denne ved de bevilgede Midler til Foraaret kan sættes i Værk; om Ansættelse af en General-Inspection over Værket; om Indkjöb af Materialier m. m. — *Kiöbenhavn*, den 5te December.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 142—143. (Kongens Vedtegninger til dette Andragende, sst. S. 58).

5. Decbr. [9942.] Memoriale af DE POMMERSKE STÆNDERS GESANDTER i Osnabrück til de svenske Gesandter sammesteds, betræffende Afstaaelsen af Pommern til Sverrig. (Heri omtales bl. a. det Hensyn, der ved Fastsættelsen af Sverrigs Ret til at kræve Told maatte tages til Polen, Danmark og de forenede Nederlande.) — *Osznabrugk*, am 5. Dec. (Tydsk.)

Baltische Studien. 7. Jahrg. 1. H. S. 168—187.

8. Decbr. [9943.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Cantsleren Christian Thomesen om sit Svar paa Rigsraadets Andragende angaaende Kjöbenhavns Befæstning (5. Decb.); naar der erstattes ham, hvad han af sin egen Pung har udgivet hertil, vil han skaffe Materialier til det nye Værk; havde man tidligere gjort ham til Villie, vilde Byens Befæstning for 20 Aar siden have været fuldstændig, m. m. — *Frederiksborg*, den 8de December.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 143.

8. Decbr. [9944.] D. DANIEL SANDOW bevidner efter Opfordring, at han under sidste Krig mellem Danmark og Sverrig havde underrettet D. Christoph Krauthoff om en Samtale, han havde havt med nogle svenske Betjenter, hvorefter han maatte formode, at de Svenske vilde söge at faae Krauthoff fat, paa Grund af dennes Forbindelse med de Danske. — *Rostock*, den 8. Decemb. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. fol. fiij—gj.

10. Decbr. [9945.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Bisperne paa Island, at enhver Præst, som gjorde sig skyldig i Horerie eller Skjörlevnet skal uopholdelig "efter foregaaende Dom" afsættes fra Kald og Embede og ikke igjen befordres, förend efter at have erholdt kongelig Bevilling. — *Frederichsborg*, den 10. Decembr.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 76. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 464—465. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 233.

10. Decbr. [9946.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, at hvo som vil afhænde sit Jordegods paa Island, skal opbyde det 3 Gange paa Herredsting og engang paa Altinget til næste Venner, som med ham i förste og andet Led ere beslægtede, förend Godset til andre maa sælges. — *Frederichsborg Slot*, den 10. Decembr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Qij. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 466—467. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 233—234.

11. Decbr. [9947.] Kong CHRISTIAN IV. forlanger Erklæring af Rentemestrene over et Andragende fra Christen Bollesen (Forpagter af Abrahamstrup), at hans Afgift af Olden maa fastsættes til en vis Priis aarlig. — *Fredericksborg*, 11. Decemb.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 167.

[9948.] Hospitalspræst i Randers Lauge Gundersens Fundats paa 50 Sldr., for hvis Renter aarlig skulde kjöbes Træskoe og Strömper til de allerarmeste Skolebörn i Randers Latinskole. — *Randers*, den 11. Decembr. 1646. 11. Decbr.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 374—375. H. M. Flemmer, Efterr. om Randers Skole. 1. H. S. 47—48.

[9949.] Kong Christian IV.s Befaling til Lehnsmanden Arent von der Kuhla, om Anviisning af 31 Gaarde i Croneborg, Fredericksborg og Abrahamstrup Lehne til Bolig og Underholdning for ligesaa mange Ryttere. — *Hafniæ*, 12. Decembris. 12. Decbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 167—168.

[9950.] Kong Christian IV.s og Hertug Frederiks Edict for Hertugdömmerne, angaaende Certificater, som af Prælater og Ridderskabets Medlemmer skulde udstedes, for at deres Kreaturer kunde toldfrit passere Toldstederne. — *Schlosz Gottorff*, den 12ten Decembr. (Tydsk.) 12. Decbr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 622—623. Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 1410—1411.

[9951.] Kong Christian IV.s Forordning, at ingen maa ægte sin Stedfaders efterladte Hustru eller Stedmoders efterladte Husbonde. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 16. Decembr. 16. Decbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Qiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 827. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 468—469.

[9952.] Kong Christian IV.s Skrivelse til Dronning Christina af Sverrig, hvori Kongen besværer sig over, at Sverrig ved Forhandlingerne i Osnabrück og Münster skal have erholdt Tilsagn om Stifterne Bremen og Verden, og anmoder derfor Dronningen om at aabne en special Underhandling angaaende bemeldte Stifters Restitution til Hertug Frederik. — *Schlosz Copenhagen*, den 18. Decembr. (Tydsk.) 18. Decbr.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Miij—Miiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 101.

[9953.] Fundats for Holger Rosenkrantz's til Rosenholm Gave af 1000 Rdl. til Aarhuus Skole, hvoraf Renten aarlig skulde uddeles til 15 fattige Skolebörn, udstedt af hans Sönner og Svigersönner. — *Rosenholm*, den 25. December. 25. Decbr.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 89—90.

[9954.] Fundats for det af Holger Rosenkrantz til Rosenholm oprettede Hospital i Hornslet, udstedt af hans Sönner og Svigersönner. — *Rosenholm*, den 25. Decbr. 25. Decbr.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 185—187.

[9955.] Kong Christian IV.s Rescript til Fogden i Island Jens Söffrenssön, at Jon Thorstenssön og hans Steddatter, som havde avlet Barn sammen, skulle straffes paa Livet. — *Frederichsborg Slot*, den 26. Decembr. 26. Decbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 469—470.

[9956.] Svend Hansen Arboe, Comminister primarius og Canonicus til Aarhus Domkirke, hans Reglement angaaende en Klokke, som han havde givet til Aarhus Domkirke. — *Aarhuus*, in die innocentium. 28. Decbr.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 55—57.

1646. 29. Decbr. [9957.] MARCUS LUSCHOW, Raadmand i Rostock, bevidner, at han under sidste Krig havde opfordret D. Christoph Krauthoff til at vogte sig for at falde i Hænderne paa de Svenske, da disse paa Grund af Rygtet, at han var i Kongen af Danmarks Bestalling, tragtede efter hans Paagribelse. — *Rostock*, den 29. Decemb. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. gj.

31. Decbr. [9958.] HANS DYHRE til Knifholt, hans Obligation paa 100 Sldr. til Sæbye Skole og Hospital (hvilken Summa af afdöde Rasmus Wilsbæch hertil var testamenteret) med Pantsættelse af et Boel i Flade Bye og Sogn. — *Knifholt*, den 31. Dec.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 137—138.

31. Decbr. [9959.] Keiser FERDINAND III.s Diplom, hvorved den regjerende Holsten-Gottorpske Linie tillægges Prædicat af "Durchleuchtig". — *Preszburg*, den 10. Januarii 1647. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 291—292.

[9960.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rigsraadet (eller Cantsleren), hvori han stærkt udhæver den souveræne Magt, som tilhörte Kongens og Rigsraadets forenede Befalinger ("att Adelen inted faar den friihed att contradicere ded, som aff Riigens Raad och konningen befahliiss", o. s. v.).

Hist. Tidsskrift 1. B. S. 332.

1647.

1647. 8. Januar. [9961.] Kong CHRISTIAN IV.s Afstaaelsesbrev paa hans Andeel i Eidsvold Jernværk til Hannibal Sehested og Arvinger, til hvem ligeledes de övrige Interessenter have overdraget deres Parter, samt Confirmation paa de af Kongen för udstedte Privilegier paa samme Jernværk. — *Kjöbenhavn Slot*, den 8. Januarii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 3—21.

11. Januar. [9962.] Dronning CHRISTINAS af Sverrig Skrivelse til Kong Christian IV., hvori hun anförer sine Grunde for, at hun ikke kan indlade sig paa nogen Underhandling om Stifterne Bremens og Verdens Restitution til Hertug Frederik. — *Stockholm*, den 11. Januarii. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Miiij—Nj. M. C. Londorpius Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 101—102.

13. Januar. [9963.] Borgemester i Kallundborg PEDER HANSENS Fundats for nogle Legater, nemlig 100 Daler til Capellanen ved Vor Frue Kirke i Kallundborg, 50 Daler til fattige Skolebörn, 50 Daler til fattige Huusarme og 2 Boliger til Vor Frue Kirke sammesteds. — *Callundborg*, den 13. Januarii.

Hofman, Fundationer. T. X. Append. til Sjæll. Stift. S. 40—43.

16. Januar. [9964.] D. CHRISTOPH KRAUTHOFF forlanger Vidnesbyrd af Oberst-Lieutenant Heinrich von Ahlefeld til Lehmkuhlen, angaaende forskjellige Leiligheder, som han under den forlöbne Krig havde havt til at vise sin Iver i Kongen af Danmarks Tjeneste. (Med Heinrich von Ahlefelds vedföiede Erklæring.) — *Kiel*, den 16. Januarii. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. Beyl. fol. fiij.

[9965.] Kong Christian IV. befaler Hannibal Sehested at fortsætte det begyndte Defensions-Værk i Norge efter de i hans Betænkning af 3. Nov. 1646 udviklede Principer, og at indsende til Confirmation de som Fölge heraf afsluttende Contracter. — *Schlosz Friederichsburg*, den 17. Januarij. (Tydsk Overs.) 1647. 17. Januar.

J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 673.

[9966.] James Howells Brev til Edward Jarl af Dorset, hvori bl. a. omtales Kongen af Danmarks ældste Söns, Christians, Död. — *From the Fleet*, this 20. of Jan. 1646. (Engelsk.) 20. Januar.

J. Howells Familiar Letters. Vol. 3. p. 1—3. (Den meddeelte Efterretning kan kun være et Rygte, da Prinds Christian först döde midt i Aaret 1647.)

[9967.] Kong Christian IV.s Privilegium for Bogförerne Jochim Moltken og Jörgen Holst i Kjöbenhavn, at de maatte lade D. Simon Paullis efter kongelig Befaling skrevne danske Urtebog trykke, og at ingen i Kongens Lande i de 12 næstfölgende Aar maatte lade denne Bog trykke eller oplægge, eller indföre den trykt andensteds fra. — *Kiöbenhafn Slot*, den 21. Januarii. 21. Januar.

S. Paulli, Dansk Vrtebog: 1648. Efter Dedicationen.

[9968.] Kong Christian IV.s Rescript til Jörgen Hög, hvorved Hans Mikkelsens Qvinde i Aall, der anden Gang havde ligget sit Barn ihjel, benaades paa Livet. — *Haffn.*, 22. Jan. 22. Januar.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedkommende Aarhus. II. S. 117.

[9969.] Borgemester i Assens Laurits Hjorts Gavebrev paa en Tofte uden for Assens til Vor Frue Kirke i bemeldte Bye, for hans og hans tvende Hustruers Begravelsessted i Kirkens Chor. — *Assens*, St. Povels Dag. 25. Januar.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 327—328.

[9970.] Kong Christian IV. befaler Bispen i Sjelland at gjöre den Anordning, at Davidsdegnene, som i Slotskirken pleie at synge, Bremerholms Skolemester fölgagtige blive, naar han begjerende vorder, at de tilligemed Holmens Skole kunde gaae for de Liig, som i Bremerholms Kirke eller Kirkegaard til Jorden bestædiges. — *Hafniæ*, den 28. Januarii. 28. Januar.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 367.

[9971.] Kong Christian IV.s Befaling til Erik Grubbe, Befalingsmand paa Harballegaard, at tiltale Augustinus Möller, forrige Byeskriver i Aars, som Rettens Fornegter, for hans Forhold under en Sag mellem ham og Joh. Lyloffsen. — *Haffn.*, 28. Jan. 28. Januar.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 117.

[9972.] Christianus IV. rex declarat, permissionem incolis insulæ Wenæ datam, ut in causis appellandis iudicium provinciale Scaniæ obeant (cfr. Nr. 7779), non ita intelligendam, quasi in posterum glebæ adscriptitii sicut cæteri incolæ Sialandiæ mansuri non sint, eos vero in omnibus et ecclesiasticis et secularibus causis iuri Sialandico ut antea obnoxios fore. — *In arce Haffniensi*, die 29. Jan. 29. Januar.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 94. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 166—167. J. du Mont, Corps Dipl. T. VI. P. I. p. 396 (med Dat. 29. Jun.). *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 271.

1647. 30. Januar. [9973.] Kong Christian IV.s Privilegium for Henrich Thott til Boltinggaard, Embedsmand paa Bergenhus, med Consorter, paa Lilledals Kobberværk i Söndhordlehn. — *Kjöbenhavn Slot*, den 30. Januarii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 21—24.

2. Febr. [9974.] Rigsraaderne Peder Lange, Erik Jull, Mandrup Due og Hendrich Randzou bede Erik Grubbe til Thielle, Befalingsmand paa Harballegaard, at tilholde Borgemester og Raad (i Aarhus) at indbetale Byens Bidrag til "Postbudenes Oprettelse", samt at tilsige Adelen at holde en ung Karl med Spade, Skovl etc. i Beredskab til de nye Fæstningers Anlæggelse "tvært over for Fyen og ved Halss". — *Wiborig*, denn ij Februarj.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 117—119.

2. Febr. [9975.] Forbud, udstedt i Kongens Navn af Amtmanden Grev Christian von Pentz for Steinburg Amt mod utilbörlig Syngen ved Bryllupper og Barnedaab. — *Glückstadt*, den 2. Febr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 344.

2. Febr. [9976.] Handelstractat mellem Generalstaterne i de forenede Nederlande og Danmark, afsluttet mellem den danske Gesandt Corfits Ulfeldt og 8 hollandske Commissarier; (med tvende separate Acter af samme Dato). — 's*Gravenhage*, op den twaelfden February. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 177—180. Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 567—574 (uden de separate Acter). Recueil des traitez. T. III. p. 497—504. cfr. p. 891 (med *Fransk* Overs.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. 1. p. 367—371 (med *Fransk* Overs.). *Tydsk:* Særskilt trykt med Kong Christian IV.s Ratification af 22. Mart. s. A. 9. Blade. *Italiensk:* Il Mercurio di Vittorio Siri. T. IX. p. 278—284. *Fransk:* J. J. Schmausz, Corp. jur. gentium. T. I. p. 555—563.

9. Febr. [9977.] Sognepræst til Rachlöf, Christen Christensen Herlöfs Gavebrev til Slangerup Skole paa 50 Slettedaler, for hvis Renter ugentlig skulde tildeles 2 Skole-Personer 4 Sk. til Bröd. — *Slangerup*, den 9. Febr.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 212—213.

12. Febr. [9978.] Thomas Nielsen, boende i Schielschiör, hans Gavebrev paa 20 Rdl., hvoraf fattige Skolebörn i Schielschiör skulde nyde Renten til Underholdning og Klæder. — *Schielschiör*, d. 12de Februarii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 440—441. Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 23—24.

14. Febr. [9979.] Admiral paa Bremerholm Christopher Lindenows og Superintendent Dr. Jesper Brochmands Reglement om Sang for Liig og Musik ved Brudevielser i Bremerholms Kirke, stadfæstet samme Dag af Kong Christian IV. — *Kiöbenhafn*, den 14. Febr.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 367—368.

17. Febr. [9980.] Edsformular for Secretærerne ved det hansiske Contoir i Bergen, underskrevet af Arnoldus Isselhorst. — *Lübeck*, den 17ten Februarii. (Tydsk.)

J. P. Willebrandt, hansische Chronick. Vorbereit. S. 34—35. (Ssteds. S. 33—34 ere meddeelte Edsformularerne for Oldermanden for Bergensfarernes Expeditionscontoir i Lübeck og for dennes Secretær).

[9981.] Kaldsbrev for MOURITZ SÖRENSEN, som Capellan ved St. Nicolai Kirke i Skjelskör, efter Söffren Nielsens Död, udstedt af Sognepræsten Augustinus Hansön, Jörgen Christopffersön, Niels Nielsön, Borgemestere, Jens Christopffersön og Hans Povelsön, Raadmænd, alle i Skjelskör. — *Skielskiör*, d. 18. Februari. 1647. 18. Febr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 561—562.

[9982.] Kong CHRISTIAN IV. bekjendtgjör en Overeenskomst med General-Staterne de forenede Nederlande angaaende den Skik og Maade, hvorledes det skal forholdes med Tolden af Trælast, som udföres af Norge. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 2. Martij. 2. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Qiiij—Rj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 828—831.

[9983.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Lehnsmanden Erik Grubbe at foreslaae, efter Overveielse med Borgemestere og Raad i Aarhus, en anden beleilig Dag til Torvedag dersteds, da Fredagen, hvorpaa den hidtil er holdt, er ubeqvem med Hensyn til Bededagene. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 5. Martij. 5. Martii.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 120.

[9984.] Kong CHRISTIAN IV.s Stadfæstelse paa en Contract, hvorved Oluf Andersen, Sognepræst i Lyngby, strax overdrog den ham tillagte Kronens Anpart af Korntienden af Sognet til M. Jörgen Bertelsen og efterkommende Professores eloquentiæ ved Gymnasiet i Odense, hvorimod Bertelsen frafaldt den ham forundte Ret til Lyngby Sognekald (jvnf. Nr. 8904). — *Kjöbenhavn Slot*, d. 20. Marty. 20. Martii.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 33—35.

[9985.] Kong CHRISTIAN IV.s Ratification af Handelstractaten med Generalstaterne af 2/12. Febr. d. A. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 22. Martij. (Tydsk.) 22. Martii.

Særskilt trykt. 9 Blade.

[9986.] Den samlede SVENSKE RIGSDAGS Beslutning. (I 1ste Afsnit erklære Stænderne deres Tilfredshed med Bilæggelsen af Tvistighederne med Danmark og med den istandkomne Fredstractat). — *Stockholm*, den 22. Martii. (Svensk.) 22. Martii.

A. A. Stiernman, Alla Rigsdagars Besluth. 2. D. S. 1087—1094.

[9987.] Fundats for MADS THOMESEN, Borger i Schielschiör, hans Gave af 50 Sldlr. til Bedste for fattige Skolebörn sammesteds, udstedt efter hans Död af hans Arvinger. — *Schielschiör*, den 24de Martii. 24. Martii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 441—442. Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 24—25.

[9988.] Liste over Proviant, bestemt for Prindsens (Christians) Hofholdning, som Kong CHRISTIAN IV. paalægger sin Rentemester at forskaffe; tilligemed en anden Liste over Viin, Specerier og Oste til samme. — *Hafnia*, den 25. Martij. 25. Martii.

Nye Danske Magazin. 5. B. S. 74—76.

[9989.] CORFITS ULFELD til Mattrup tilskjöder Anders Bilde til Damsbo, Marsk og Befalingsmand paa Vestervig Kloster, en Gaard, Kjöngtorn, i Kjöng Sogn, Baag Herred, i Fyen. — *Mattrup*, den 25. Marts. 25. Martii.

Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. Saml. S. 185.

1647. 27. Martii. [9990.] Kong CHRISTIAN IV. skjenker til fattige Skolebörn paa Færöe et Vicarie i Roeskilde Domkirke, "bona altaris Vilhelmi kaldet", med al dets Rente og rette Tilliggelse. — *Kiöbenhavn Slot*, den 27. Martii.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 609—610. Jvfr. L. J. Debes, Færöernis Beskrifvelse. S. 314—315.

Martio? [9991.] HANNIBAL SEHESTEDS Ordre angaaende den bevilligede Duel mellem Oberstlieutenant Willumsen og hans Capitainlieutenant. — (Udateret.)

Nye danske Magazin. 3. B. S. 56. (Indfört i det Agershusiske Regiments Protocol foran en anden Ordre af 5te Marts 1647.)

3. Aprilis. [9992.] Kong CHRISTIAN IV. tillader Erik Grubbe, Befalingsmand paa Havreballegaard, at rydde en næsten forhuggen Skov ved denne Gaard og gjöre Jorden til Agerland. — *Haffn.*, 3. April.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 120.

6. Aprilis. [9993.] Fundats af JÖRGEN BRAHE til Hvedholm, Danmarks Riges Raad og Hövedsmand paa Hagenschouw Slot, paa 500 Slettedaler, givet til Bedste for fattige Skolebörn i Assens Skole. — *Hagenschouff Slott*, d. 6te Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 337—340.

6. Aprilis. [9994.] Hertug FREDERIKS Resolution i en Arvesag mellem Peter Wolders efterladte Börn af förste og andet Ægteskab. — *Schlosse Gottorff*, den 6ten April. (Tydsk.)

Corpus statutorum Slesvicens. 1. B. S. 736—737.

14. Aprilis. [9995.] Kong CHRISTIAN IV. tillader, at Torvedagen i Aarhuus herefter maa holdes om Löverdagen, istedenfor om Fredagen, paa det at Gudstjenesten ikke skal forsömmes. — D. 14. April.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 120.

15. Aprilis. [9996.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til D. Johan Christoffer, Medicus i Aarhus, og D. Egidius i Randers, paa Grund af en indkommen Klage, at visitere Apotheket Aarhus, samt Befaling til Lehnsmanden Erik Grubbe i fornödent Fald at tiltale Apothekeren. — *Haffn.*, 15. April.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 121.

21. Aprilis. [9997.] Kong CHRISTIAN IV. beder Rigsraadet at sörge for, at Ridderskabet snarest yder den bevilgede Hjælp til Kjöbenhavns Fortification, at Sommeren ikke skal hengaae unyttet. — *Kiöbenhavn*, den 21de April.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 144.

25. Aprilis. [9998.] BORGEMESTERE OG RAADMÆND I SKIELSCHIÖR tillægge Medtjeneren ved St. Nicolai Kirke sammesteds et Stykke Jord af Byens Alminde og Overdrev, der ved Kongens Bevilling var deelt mellem Borgerskabet. — *Schielskiörs Raadstufve*, den 25. Aprilis.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 519—520.

30. Aprilis. [9999.] Forordning af BORGEMESTERE OG RAADMÆND I KJÖBENHAVN angaaende Vedligeholdelsen af Steenbroen i Staden, samt om Udförselen af Skarn og Ureenlighed. — *Kiöbenhaffn*, den 30. Aprilis.

Særskilt trykt. 1647. 6. Blade. Forordn. efter Recessen. 1643. fol. Rij—Sj.

[10000.] Kong Christian IV.s Befaling til Lehnsmanden Erik Grubbe at beskikke Mads Poulsen, Borger i Randers, til Lauværge for Christine Johansdatter, forrige Bispes af Aars, i en hende vedkommende Sag. — *Haffn.*, 4. Mai. 1647. 4. Maji.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedkommende Aarhus. II. S. 121.

[10001.] Kong Christian IV.s Rettertings Dom, hvorved en Kirkejord i Östra Wram kjendes at skulle fölge Christoffer Ulfeldts Gaard, dog med aarlig Afgift til Kirken. — *Köpenhamns slott*, den 4. Maj. 4. Maji.

Svensk Udt. i L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 297.

[10002.] Kong Christian IV.s Confirmation paa den af Borgemestere og Raadmænd i Kiöbenhavn under 30. April s. A. udgivne Forordning om Byens Brolægnings- og Renovationsvæsen. — *Kiöbenhafen Slot*, den 5. Maij. 5. Maji.

Særskilt trykt. 1647. 6 Blade. Forordn. efter Recessen 1643. fol. Rij—Sj.

[10003.] Dr. Christoph Krauthoff's Skrivelse til Cantsleren Christian Thomesen, hvori han beklager sig over, ved den tydske Cantsler Reventlows Ugunst at være berövet sin Raadsbestalling, og beder ham at intercedere hos Kongen, at denne maa erkjende, at den ham, Krauthoff, tilföiede Behandling ikke har været fortjent. — *Rostock*, den 10. Maji. (Tydsk.) 10. Maji.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. fol. Fij—Fiij.

[10004.] D. Christoph Krauthoff's Remonstrations-Skrift til Kong Christian IV. i Anledning af Cassationen af den ham forundte Bestalling som kongelig Raad. — *Rostock*, den 12. Maij. (Tydsk.) 12. Maji.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. fol. Bj—Eiiij.

[10005.] D. Christoph Krauthoff's Skrivelse til Kong Christian IV., hvormed han oversender Kongen sit samme Dag daterede Remonstrations-Skrift. — *Rostock*, den 12. Maji. (Tydsk.) 12. Maji.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. fol. Fj—Fij. Samme, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Qj—Qij.

[10006.] Kong Christian IV.s Confirmation paa en Anordning af en nedsat kongelig Commission, bestaaende af Friderich Reetz til Thygestrup, Niels Trolle til Trolholm og Jesper Brochman, Superintendent over Sjellands Stift, angaaende Annecteringen af Beldringe og Baarse Sogne samt af Skibbinge og Præstöe, hvorhos der tillægges Præsten i Præstöe 10 Pund Korn af Beldringegaard. — *Kiöbenhavn Slott*, den 13. May. 13. Maji.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 505—507.

[10007.] Kong Christian IV.s Rescript angaaende Ansættelse af M. Jens Dolmer, Ulric Christian Gyldenlöffues Præceptor, til Sognepræst ved Domkirken i Aarhuus, istedenfor den Kaldet fradömte M. Christen Nielsen. — *Khvn.*, 20. Mai. 20. Maji.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 121—122.

[10008.] Secretær i det tydske Cancellie, Philippus Julius Bornemann, tilskriver Dr. Christoph Krauthoff, at han har overleveret hans Skrivelse til Kongen, og meddeler ham Kongens mundtlige Yttringer angaaende Cassationen af hans Raadsbestalling. — *Copenhagen*, den 24. Maji. (Tydsk.) 24. Maji.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. fol. Fiiij. Samme, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Qij.

1647. [10009.] JÖRGEN ROSENKRANTZ til Kieldgaard forpligter sig for sig og sine
26. Maji. Efterkommere paa Kieldgaard, efterat Kongen har bevilget ham Jus patronatus til Selde-Kirke, at forhöie Byg-Tienden af dette Sogn, der af Kong Frederik II. var tillagt Viborg Skole, fra 12 til 14 Tönder, samt skjænker 100 Rigsdaler til Underholdning for fattige Skole-Personer i bemeldte Skole. — *Wiborg*, d. 26. Maji.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 328—329.

31. Maji. [10010.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling, at under Fraværelse af den til Lauværge for Christine Johansdatter, forrige Bispes af Aars, beskikkede Raadmand Mads Povelsen i Randers, Raadmand Mads Thyggesen skulde vicariere for denne. — 31. Mai.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 121.

2. Junii. [10011.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Statholderen i Norge, Hannibal Sehested, om den fortsatte Betaling af alle Skatter til den ved Feiden paadragne Gjælds Afbetaling, samt om Militiens Fordeling paa Grændsen. — 2. Junii.

Brudst. i Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 10—11.

8. Junii. [10012.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger Staden Helsingör Törveskjær i en Mose, Ören kaldet. — *Croneborg slott*, den 8. Junij.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 125—126.

12. Junii. [10013.] Fundats af CHRISTEN SKEEL til Fusingöe paa Ti Tusinde Rigsdaler in Specie, givet til fattige Studenter og Skolespersoner, samt til sengeliggende og hjelpelöse Huusarme. — *Kiöbenhavn*, den 12te Junii.

Hofman, Fundat. T. I. S. 384—389 (jvfn. S. 136). J. Baden, Kiöbenhavns Univers. Journ. 2. Aarg. S. 117—120.

12. Junii. [10014.] Vidnesbyrd af Lic. jur. FRANCISCUS FINX om nogle Yttringer af en Borger i Lybek angaaende den beskjæmmende Behandling, der af den gottorpske Regjering for nogle Aar siden var udviist mod Dr. Christoph Krauthoff som slesvig-holstensk Landsyndicus. — *Lübeck*, den 12. Junii. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Aj—Aij.

13. Junii. [10015.] Kong CHRISTIAN IV.s Lehnsbrev til Hans Kiöningham paa Norges Lehn Wardöhuus og Findmarken. — *Fridericsborg*, den 13. Junii.

H. Paus, Forordn. for Norge. S. 835—837.

29. Junii. [10016.] Statholderen i Norge, HANNIBAL SEHESTED overdrager Gaardene Agger og Dijsen paa Hedemarken til Oberst Georg Reichwein til egen Odel og Eiendom, for den Forstrækning han under sidste Feide havde gjort Kongen og Riget. — *Baahus*, den 29de Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 372—373.

6. Julii. [10017.] Forpligtelse af DOMCAPITLET I LYBEK til Hertug Frederik af Slesvig og Holsten, efter hinanden at vælge 6 fyrstelige Herrer af det Holsten-Gottorpske Huus til Biskopper i Lybeks Stift. — *Lübeck*, am 6. Jul. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reicharch. (Vol. V.) P. Spec. (I.) 1. Th. S. 551—553. Rousset, Suppl. au corps univ. diplom. T. II. P. I. p. 323—324.

7. Julii. [10018.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Lauritz Baggesen i Ribe at fuldgjöre en ham den 11. Mai 1647 overgaaet Dom i en Sag mod Iffuer Wind, Befalingsmand til Dallund Kloster, angaaende nogle Öxne, som L. Baggesen i sidste Feidetid skulde have tilvendt sig. — *Ottonie*, den 7de Juli.

P. Adler, Efterr. ang. Byen Ribe. 5. Saml. S. 72—73.

[10019.] DOMCAPITLET I BREMEN protesterer mod, at Grev Anthon Günther af Oldenborg har sat sig i Besiddelse af Herskabet Delmenhorst, uagtet den for den keiserlige Kammerret i Speyer svævende Retssag om dets Besiddelse, i hvilken foruden Erkestiftet ogsaa Danmark og Holsten vare interesserede. — *Bremen*, am 7. Julii. (Tydsk.) 1647. 7. Julii.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Qiiij. (med Notarial-Paategning af 15. Julii). C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 253—254. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 100—101.

[10020.] JÖRGEN BRAHE til Hvedholm, Rigets Raad og Hövedsmand paa Hagenschou Slot, hans Revers, at han, hvem Kongen har forundt Jus patronatus til Gamtofte Kirke, aarlig vil til Skolemesteren i Odense betale 100 Rdlr., som er den Afgift af Kronens Part af Korn-Tienden af dette Sogn, der efter Skolens Fundats er bestemt til hans Lön. — *Othense*, den 11. Julii. 11. Julii.

Hofman, Fundat. T. V. S. 67.

[10021.] Hertug FREDERIKS Constitution for de fire frisiske Herreder, hvorved alle Contracter, hvori Creditor gives fri Benyttelse af Land istedenfor Renter, med Betingelse, at Debitor efter Contractens Udlöb foruden Capitalen tillige skal godtgjöre de af Creditor under Pantsættelsen udredede Digeomkostninger og andre offentlige Tyngder, erklæres ugyldige. — *Hause Tondern*, den 15ten Julii. (Tydsk.) 15. Julii.

Corpus statutorum Slesvicens. 1. B. S. 558—559.

[10022.] Hertug FREDERIKS Mandat, hvorved der forbydes fremmede Kræmmere al Handel med Pund og Alen i Staden Tönder. — *Hause Tondern*, den 15ten Julii. (Tydsk.) 15. Julii.

Corp. statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abtheil. S. 132—133.

[10023.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Tiltale mod dem, som benytte ulovlige Accise-Sedler. — *Fredrichszborg Slot*, den 21. Julii. 21. Julii.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordn. efter Recessen 1643. fol. Siiij. H. Paus, Forordn. for Norge. S. 834 (med Datum: 1. Julii).

[10024.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling for Bryggerlauget i Helsingör, at Afgiften for den det tilstaaede Forpagtning af Told og Accise af fremmed Öl, dansk Öl og Malt i Helsingör ikke skal forhöies, uagtet den befalede Forhöielse af Tolden paa fremmed Öl. — *Frederiksborg*, 27. Juli. 27. Julii.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 123.

[10025.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning mod Misbrug ved Öxenhandelen. — *Friedrichsborg Slot*, den 31. Julij. 31. Julii.

Særskilt trykt. 2. Blade. Forordn. efter Recessen 1643. fol. Tj—Tij.

[10026.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Borgerskabet i Kjöbstæderne, samt menige Almue i Andtvortskov, Corsöer og Sæbyegaards Lehne, at de, ligesom Ridderskabet, skulle komme Kongen til Undsætning med to Procent af deres paa Rente udestaaende Penge. — *Fredericksborg Slott*, den 31. Julii. 31. Julii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 468—469.

[10027.] Kong CHRISTIAN IV.s Confirmation paa den af Hannibal Sehested gjorte Overdragelse af Gaardene Agger og Discu paa Hedemarken til Oberst Georg Reichwein (jvf. Nr. 10016). — *Frederiksborg Slot*, den 2den Augusti. 2. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 372—373.

1647.
7. Augusti. [10028.] Hertug FREDERIKS, udv. Erkebisp til Bremen og Verden etc., Circular-Rescript til Overövrighederne i Hertugdömmerne angaaende Afskaffelse af adskillige Misbrug i Kirkesager. — *Flensburg*, den 7. Aug. (Tydsk.)

Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 251—254.

7. Augusti. [10029.] Hertug FREDERIK befaler i sin Faders, Kong Christian IV.s, Navn, M. Vitus Barbarossa, Provst i Itzehoe og Segeberg, aarlig til rette Tid at foretage Kirke-visitation i alle ham underliggende Kirker. — *Flenszburg*, den 7. Aug. (Tydsk.)

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 8. B. S. 231—235.

7. Augusti. [10030.] Hertug FREDERIKS, udv. Erkebisp til Bremen, Rescript, at Provsten og Amtsskriveren i Itzehoe personlig skulde möde ved Kirkeregnskabernes Opgjörelse i Cremper- og Wilster-Marsken. — *Flensburg*, den 7. Aug. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 124—125.

8. Augusti. [10031.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Statholderen i Norge Hannibal Sehested angaaende Ordningen af den norske Adels Rostjeneste og extraordinaire Afgifter, overeensstemmende med hvad der af Adelen i Danmark var bevilget. — *Kjöbenhavn Slot*, den 8de Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 12—15.

12. Augusti. [10032.] Skrivelse fra CHRISTEN BOLLESEN, Forpagter paa Abrahamstrup, til Kongens Secretær Kield Kragh til Thrudtzholmb, angaaende en Bonde Christen Nielssen i Færszlöff, der ved Dom var tilpligtet at blive ved sin Gaard, og nu ifölge vrang Beretning af Kongen var fritaget for den. — *Abrahamstrup*, dend 12. Augustj.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 170—171.

14. Augusti. [10033.] Statholderen i den kongelige Deel af Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, Hertug FREDERIKS Rescript til General-Superintendent Stephan Clotz angaaende Afhjelpning af nogle Uordener i Kirkesager. — *Flensburg*, den 14. Augusti. (Tydsk.)

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 386—387. Extr. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 255—256.

31. Augusti. [10034.] Biskop Dr. JESPER RASMUSSEN BROCHMANDS Fundats for hans og hans Hustrues Gave af 2000 Rdl. in Specie til Helliggeistes Hospital for Kjöbenhavn, Vartov kaldet, til Oprettelse af 4 Senge sammesteds. — *Kiöbenhavn*, den 31. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 65—66.

6. Septbr. [10035.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rigets Hofmester Corfitz Ulfeld at komme til Kjöbenhavn den 20. Sept., for at være tilstede ved Opförelsen af Prindsens Liig, som til den Tid formodentlig vil være kommet hertil. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 6. Septembr.

Folke, udg. af F. Barfod. 1. B. S. 247.

7. Septbr. [10036.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning om Indförsels-Told af Korn, Kniplinger af Guld, Sölv eller Silke, samt adskilligt Jern- og Messing-Arbeide. — *Fredrichsborg Slot*, den 7. Septembr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Tij—Tiij.

8. Septbr. [10037.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rigets Hofmester, Corfitz Ulfeld, at sörge for, at de fire Læger, som skulle fölge med Skibene, der sendes efter Prindsens Liig til Hilligen Haffn, forsynes med Sörgeklæder. — *Fredrixborg Slott*, den 8. Septembr.

Folke, udg. af F. Barfod. 1. B. S. 247.

[10038.] Kong Christian IV.s Resolution, hvorved han bekræfter Besidderne af det frie Gods Collund (i Wiesharde, Flensborg Amt), Nis Boysen og Hans Thomssen, deres Frihed for offentlig Kjörsel, alene med Undtagelse af Kjörsel for Kongen og hans Hofstat. — 17. Septbr. (Tydsk.) 1647. 17. Septbr.

N. Falck, Staatsbürgerl. Mag. 7. B. S. 488.

[10039.] Kong Christian IV. befaler Rigets Hofmester Corfitz Ulfeld at tilholde Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn „strax at lade flye Compagniet, saa Folket nu til forestaaende Begravelse (ɔ: Prindsens) kan spises derudi", samt at forskaffe Tin og Duge tilligemed Opvartere. — *Fredrixborg Slott*, den 23. Septembr. 23. Septbr.

Folke, udg. af F. Barfod. 1. B. S. 247.

[10040.] Literæ Is. Peyrerii ad Olaum Wormium datæ, per quas ab eo petit, ut Gassendum, qui vitam Tychonis Brahe describere in animo habet, adiuvet. — Lutetiæ Parisior., pridie Nonas Octobr. 26. Septbr.

O. Wormii epist. T. II. p. 947—949. Extr. i Dän. Biblioth. 9. Stück. p. 272. (med Dat.: Non. Oct.)

[10041.] Kong Christian IV.s Befaling til Lehnsmanden Erik Grubbe og Biskoppen Dr. Jacob Matthiesen, at tiltale Sognepræsten ved Aarhuus Domkirke M. Jens Dolmer, for nogle grove Excesser. — D. 27. Septbr. 27. Septbr.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 122.

[10042.] Kong Christian IV.s Befaling til Biskop D. Jacob Matthiesen i Aarhus, at sende de tre lærdeste og skikkeligste Præster i Stiftet til Kjöbenhavn for at lade sig höre, da det er Kongen magtpaaliggende, at en duelig Mand beskikkes til Sognekaldet ved Domkirken i Aarhus, hvis M. Jens Dolmer skulde blive fradömt sit Kald. — Den 30. Septbr. 30. Septbr.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 122.

[10043.] Kong Christian IV.s Befaling til Rigets Hofmester Corfitz Ulfeld, at lade forfærdige nye Faner og andet, som skulde benyttes ved den afdöde Prinds Christians Liigbegjængelse. — *Fredrixborg Slot*, den 11. Octobr. 11. Octobr.

Folke, udg. af F. Barfod. 1. B. S. 217—218.

[10044.] Kong Christian IV.s Befaling om Undersögelse af en Sag, hvorunder Borgemester og Raad i Schielskiör uforskyldt skulle have forfulgt Jens Nielssen Skræder for Leiermaal med hans afgangne Hustrues Broder-Datter. — *Frederichsborg Slott*, den 11. Octobr. 11. Octobr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 497.

[10045.] Literæ Olai Wormii ad Is. Peyrerium datæ, cum quibus varia scripta vitam Tychonis Brahe illustrantia mittit; simul deplorat, Longomontanum, discipulum Tychonis Brahe, hoc ipso mense obiise. — 3. Id. Oct. 13. Octobr.

O. Wormii epist. T. II. p. 949—950. Dän. Biblioth. 9. Stück. S. 272—273.

[10046.] Kong Christian IV.s Befaling til Rigets Hofmester Corfitz Ulfeld og Kongens Cantsler Christian Thomesen, at tilveiebringe henved 40 Officerer, som med Kongens Drabanter kunde gjöre Opvartning den Dag, da Prinds Christians Begravelse skulde finde Sted. — *Fredrixborg Slott*, den 14. Octobr. 14. Octobr.

Folke, udg. af F. Barfod. 1. B. S. 248.

[10047.] Dr. Christoph Krauthoffs Skrivelse til den kongelige Secretær, Philippus Julius Bornemann, angaaende hans Forhold, medens han var i Kongen af Danmarks Tjeneste, og det Ubillige ved Cassationen af hans Bestalling som kongelig Raad. — *Rostock*, den 14. Octobr. (Tydsk.) 14. Octobr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. fol. Fiiij-Hj.

1647. 17. Octobr. [10048.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rigshofmester Corfitz Ulfeldt angaaende Anskaffelse af Sörgeklæder til de 40 Officerer, der tilligemed de kongelige Drabanter skulde ledsage Prindsens Liig paa Begravelsesdagen. — *Fredrixborgh Slott*, den 17. Octobr.

Folke, udg. af F. Barfod. 1. B. S. 248.

24. Octobr. [10049.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Rentemestrene at afslutte en ny Accord med Forpagteren af Abrahamstrup Christen Bollesen angaaende Oldengjælden for hans övrige Forpagtningstid. — *Fredericksborg*, den 24. Octobris.

Annaler for nord. Oldkyndighed. 1855. S. 172.

25. Octobr. [10050.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Rigets Hofmester Corfitz Ulfeldt, at give sorte Klæder til nogle af Prindsens Folk, der skulle fölge i Processionen ved Prinds Christians Begravelse. — *Fredrixborg Slott*, den 25. Octobr.

Folke, udg. af F. Barfod. 1. B. S. 248.

28. Octobr. [10051.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Cantsleren Christian Friis, hvori han tilkjendegiver sin Fortrydelse over, at Hofmesteren Corfits Ulfeldt var gaaet til Holland, istedenfor efter Kongens Befaling til Frankrig. — *Frederigsborg*, den 28. Octo.

Historisk Tidsskrift. 3. B. S. 451—455.

3. Novbr. [10052.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger, at Forpagteren af Abrahamstrup Christen Bollesen maa nyde den hele Olden af Godsets Skove mod en bestemt aarlig Pengeafgift. — *Haffniæ*, den 3. Novembris.

Annaler for nord. Oldk. 1855. S. 172.

11. Novbr. [10053.] Det DANSKE RIGSRAADS Intercessions-Skrivelse til Kong Christian IV., hvori det beder ham om atter at tage Fru Kirsten Munk til Naade. — *Kiöb.*, den 11te Novembr.

L. Holberg, Dannemarks Riges Hist. 2. D. S. 891—895.

16. Novbr. [10054.] DET DANSKE RIGSRAADS Betænkning til Kong Christian IV., hvori Raadet paa ny advarer imod Forandring af Rostjenesten og Forhöielse i Lehnsafgifterne, "efterdi disse Midler ere saa farlige, at derved mere tabes udi Undersaatternes Affection end der vindes Penge", idet Raadet tillige bemærker, at hvis denne Advarsel skulde blive uden Virkning, kunde det ikke undlade at advare Kongen, "at det fast forgjæves skulde være, Stænderne til nogen Election at forskrive". — 16. Novembr.

Udt. i G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 237—238.

18. Novbr. [10055.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til Rigsraadet, hvori han tilstaaer Fru Kirsten Munks Befrielse fra Arrest og tillader hende at opholde sig paa sine Godser og engang imellem at reise til sine Venner i Jylland. — *Kiöbenhavn Slot*, den 18. Nov.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 138—139.

19. Novbr. [10056.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev til det danske Rigsraad, hvorved han giver sit Minde til, at Rostjenesten maa blive uforandret, "naar Raadet vilde forsikkre og gaae i Borgen for, at Adelen overalt, ingen undtagen, skulde have deres Rostjeneste til Rede, som det sig burde, under en vis Straf". — 19. Novembr.

Udt. i G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 239.

20. Novbr. [10057.] DET DANSKE RIGSRAADS Erklæring til Kong Christian IV., hvori Rigsraadet forsikkrer, "at ingen af Adelen skulde understaae sig at udeblive med sin Rostjeneste,

naar den blev opmanet", idet Raadet tillige udbeder sig Audients for at conferere med Kongen saavel herom som om Landcommissærernes övrige Andragender paa Adelens Vegne. — 20. Novembr. 1647. 20. Novbr.

Udt. i G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 239.

[10058.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev, hvorved bestemmes, at Lehnsafgifterne og Rostjenesten indtil videre maa blive uforandret. — *Kjöbenhavns Slot*, 23. Novembr. 23. Novbr.

Udt. i G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 239—240.

[10059.] Kong CHRISTIAN IV.s Forordning, at Qvinder, som henlægge deres Börn, skulle ansees som Manddrabere og have deres Liv forbrudt. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 27. November. 27. Novbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Tiij—Tiiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 837—838. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 471—472.

[10060.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til en Unævnt om at begive sig til Frantz Lycke og hans Frue Lissebeth Brock, for at erholde sikkert Svar af disse om det dem af Kongen foreslaaede Ægteskab mellem hans Sön Uldrich Christian og deres Datter Jomfru Christentse Lycke. — *Rosenborg*, den 9de December. 9. Decbr.

R. Nyerup, Karakteristik af Chr. IV. S. 154.

[10061.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Wentzel Rotkirck, Lehnsmand paa Andtvortskou Slot, at han til förstkommende Paaske skal levere Halvparten af det Forraad, Kirkerne i hans Lehn have i Behold, til Dr. Lauritz Mortensen (Scavenius), Professor ved Kjöbenhavns Universitet, for at den kan anvendes til den nye Kirkes Bygning i Kiöbenhavn; samt indsende til Cancelliet en Fortegnelse paa, hvormeget til bemeldte Dr. Lauritz bliver fremskikket. — *Kiöbenhavn Slott*, den 13de Decembr. 13. Decbr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 461.

[10062.] CORFITZ ULFELDT tilstaaer, at han paa Kongens Vegne har overdraget Börsen i Kjöbenhavn til Eiendom til Jacob Madsen, Borgemester i Christianshavn, for en Kjöbesum af 50,000 Rdlr., der skulle afdrages i hans Fordring paa Kongen for forskjellige Leverancer; dog skal Bygningen bestandig benyttes til en Börs; tillige lover han ham Kongens eget Skjöde paa denne Eiendom. — *Frederiksborg*, den 17de December. 16. Decbr.

G. F. Lassen, Bidr. til Börsens Hist. S. 54—56.

[10063.] D. CHRISTOPH KRAUTHOFFS Skrivelse til Philippus Julius Bornemann, Secretær i det tydske Cancellie, hvori han beder om en Erkjendelse af Modtagelsen af hans Brev af 14. Oct., og tilföier til hvad tidligere af ham er anfört, at han for at modtage den kongelige Bestalling som Raad ikke blot havde opgivet Syndicatet i Rostock, men ogsaa remitteret denne Stad sit resterende Salarium. — *Rostock*, den 18. Decemb. (Tydsk.) 18. Decbr.

C. Krauthoff, Schutz-Schrifft etc. 1648. fol. Hij.

[10064.] Hertug FREDERIK tilstaaer Staden Tönning Criminal- og Hals-Ret, med Appellation umiddelbar til den fyrstelige Hof-Ret; bevilger, at Staden maa svare sine Contributioner efter et bestemt Ploug-Antal, samt at den maa indrette, til Bedste for Byen, en offentlig Viinkjelder. — *Schlosz Gottoff*, den 23. Dec. (Tydsk.) 23. Decbr.

Corpus statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abtheil. S. 32—33.

1648.

1648. 20. Januar. [10065.] ABSALON CHRISTOPHORI D. Olao Wormio descriptionem raræ avis prope Frederichsburgum captæ mittit. — *Hafn.*, XIII. Calen. Februar.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1021—1024.

21. Januar. [10066.] Dronning CHRISTINAS Resolution til Told-Inspectoren i Werm- og Wästergötland Petter Flugge paa adskillige Forespörgsler i Toldanliggender; under 9de Post befales det ham at lade de Danske, som hugge Tömmer i Rimmeskoven og före det gjennem svenske Söer og Strömme til Norge, umolesterede. — *Stockholm*, den 21. Januarii. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 497—501.

24. Januar. [10067.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling for Morten Thanke, Resident i Greffvenshaag, Hans Nanssen, Borgemester i Kiöbenhavn, Marcus Raadebandt, Indvaaner sammesteds, og Johan Momm, Indvaaner i Rotterdam, til at drive Laxefiskerie i Hvidaa i Borgefjord paa Island. — *Friderichsborg Slot*, den 24. Januarii.

M. Ketilson, Forordn. til Island. 2. D. S. 472—474.

28. Januar. [10068.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til Commissarierne i Jylland, om Udbetalingen af en aarlig Pension af 300 Rdlr. til Mathematikeren Johannes Meyer, der skal optage Landkort over Danmark og Holsten, og nu agter at begynde med Nörre-Jylland. — Den 28. Januari.

P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 3—4 H. S. 132—133.

4. Febr. [10069.] M. JACOB PEDERSEN, Sognepræst til Hyllested og Wentzlev Sogne, og Christen Nielsen Sindberg, Sognepræst til Eggerslevmagle, skjænke hver 50 Slettedaler til Bedste for fattige Skolebörn i Schielschiöre latinske Skole. — *Hyllested*, den 4de Februarii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 445—447. Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 27—29.

4. Febr. [10070.] Gavebrev af PEDER MORTENSEN, Sognepræst til Haarslöf og Tingjellinge Sogne, paa 100 Slettedaler til fattige Præste-Enker af Haarslöf Præstekald. — *Haarslöff Præste-Gaard*, den 4. Febr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 551—552. Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 46—47.

7. Febr. [10071.] Literæ STEPHANI Jo. STEPHANII ad D. Olaum Wormium datæ, de numis quibusdam explicandis et de „Chronologia Svaningiana". — *Soræ*, a. d. 7. Febr.

O. Wormii epist. T. I. p. 283—284.

11. Febr. [10072.] GREGERS KRABBE til Tostelund, Befalingsmand paa Riberhuus, hans Fundats paa 100 Rdlr. til Oprettelse af en lille Skole i Aarestrup, og 300 Rdlr. til Fattighuset sammesteds. — *Tostelund*, den 11. Februarii.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 546—548.

12. Febr. [10073.] Kong CHRISTIAN IV. bevilger Johan Bögwad, Indvaaner i Hilleröd, en Plads ved Sundby Færge, for derpaa at lade opföre et Huus, fri for alle Afgifter. — *Frederiksborg*, den 12. Febr.

Annaler for nord. Oldk. 1855. S. 160.

15. Febr. [10074.] Literæ OLAI WORMII ad D. Otthonem Sperlingium datæ, de morbo Christiani IV. regis. — *Fridericksburgi*, 15. Februarii.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 390—392.

[10075.] Literæ D. OLAI WORMII ad D. Otthonem Sperlingium datæ, de progressu morbi Christiani IV. regis. — *Fridericsburgi*, die 16. Februarii. 1648. 16. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 392—393.

[10076.] HENRICH RAMMEL til Bekkeskou, Hofmester for Academiet i Soröe, bevilger Sognepræsten i Slaglille, Hr. Niels Rasmussen, og hans Efterkommere Fiskeriet ved Nye Dam i Tule-Söe. — *Soröe*, den 18. Febr. 18. Febr.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 604—605.

[10077.] Literæ D. OLAI WORMII ad D. Helvicum Diethericum, in quibus se votum eius de dimissione, commendatione sua honorifica, apud Cancellarium promoturum esse scribit. — *Fridericsburgi*, a. d. 18. Februar. 18. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1002.

[10078.] Literæ D. OLAI WORMII ad D. Otthonem Sperlingium datæ, de progressu morbi Christiani IV. regis. — *Fridericsburgi*, a. d. 19. Febr. 19. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 393—394.

[10079.] Literæ GABRIELIS NAUDÆI, bibliothecarii Cardinalis Mazarini, in quibus D. Olao Wormio nomine Principis sui ob officia in Bibliothecam Juliam collata gratias amplissimas agit. — *Lutetiæ*, V. Non. Mart. 22. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 902—903.

[10080.] Kong FREDERIK III.s Declaration angaaende den i Byen Rendsburgs Privilegier værende Clausul, at Borgerne skulle afholde sig fra Jagt og Skyden under Tab af disse Privilegier. — *Rendsburg*, den 24. Febr. (Tydsk.) 24. Febr.?

A. F. Büsching, Mag. für die neue Hist. 17. Th. S. 290—291. (Dateringen maa være urigtig, da Kong Frederik III. endnu ikke havde besteget Tronen, heller ikke paa den Tid opholdt sig i Rendsborg.)

[10081.] Dr. HELVICUS DIETERICUS ad D. Olaum Wormium scribit de dimissione sua et de solutione salarii residui, simul de morbo regis quærit. — *Hamburgi*, a. d. XXVI. Febr. 26. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1002—1003.

[10082.] Kong CHRISTIAN IV.s Stævning til Superintendenten D. Jesper Rasmussen Brochmann og Professorerne D. Hans Reesen og D. Laurids Mortensen til at möde i Retten förstkommende Herredag for Fornærmelser mod Fru Kirstine Munk, Grevinde til Slesvig og Holsten. — *Kiöbenhavn*, den 27. Febr. 27. Febr.

T. de Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd. 2. D. S. 248—249.

1648 vel ante.

[10083.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev, hvorved Knud Nielsen antages „for en Iis-Mester, att skulle ware Wor Iis-Grubbe for Wor Slotte Kiöpenhaffn, Croneborgh, Frederichsborg, Andtvorschouff, Schanderborg, Coldinghuus och andersteds", med en aarlig Lön af 20 gamle Daler, 4 gamle Daler maanedlig i Kostpenge, samt en sædvanlig Hofklædning.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 437—438.

1648 vel ante. [10084.] KONGELIGT FORBUD, at Ingen maatte lade sig indföre i noget Gertrud Stisdatter til Wanderup eller hendes Datter tilhörende Gods for Gjæld, som Mogens Erichsen, der var gift med Datteren, havde paadraget sig.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 602—603.

[10085.] Kong CHRISTIAN IV., til hvem Christoffer Giestrup med sin Hustru Fru Ellse Munck uden Vederlag har afstaaet Hovedgaarden Thaaberup i Hadersløffhus Len, forlener dem paa Livstid med Louborrigh Bisp-Gaard (Louneborg-Gaard) i Nörre Jylland, som N. (ɔ: Godsche Randtzou) hidtil har havt i Pant, men nu med Kongens Bevilling er indlöst af bemeldte Christoffer Giestrup.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 605—606.

[10086.] CHRISTOFFER GIERSTRUP, som for sin og Hustrues Livstid af Kong Christian IV. er bleven forlenet med Louneborg Bisp-Gaard, som han har indlöst fra Godsche Randtzou, til hvem den var pantsat af Kong Frederik II., tilskjöder Kongen af sin Hustrues Arvegods i Sönder-Jylland Hovedgaarden Thaaberup med underliggende Gods.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 606—608.

[10087.] KONGELIG CONFIRMATION paa en testamentarisk Bestemmelse af Anna Flemming, at hendes Mand Jacob Wlfeld skulde efter hendes Död sin Livstid have og beholde hendes Gaard Baulse og alt hendes Gods i Jylland og Sjælland, som hun havde arvet efter sin Fader Jacob Flemmingh.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 608—609.

[10088.] KONGELIG BESTALLING til Peder Christensen, Borger og Raadmand i Aarhuus, som Renteskriver i Nörre-Jylland, saa at han oppebærer de aarlige Byskatter af Kjöbstæderne, og modtager Regnskab af Byfogderne, Zisemesterne og Tolderne, og selv aflægger Regnskab til Rentekammeret, mod en aarlig Lön af 80 gamle Daler og en Hofklædning.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 609—610.

[10089.] Kong CHRISTIAN IV.s Begjæring, at nogle forstandige Fruer ville være tilstede "her paa vort Slot Cronborg" tredie Dag efter Nytaarsdag og forblive der, indtil Dronning Anna Catharina var bleven forlöst.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 610—611.

[10090.] Kong CHRISTIAN IV.s Beskjærmelsesbrev for Fru Ide Munckis Daatter, Olluff Rytters Efterleverske, der befrygtede Overfald af sin Sön Anders til Kabell.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 611.

[10091.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling, at Jost Feet, Indvaaner i Flensborg, maa nu efter Johan Klöekers Död fölge det kongelige Hoflager, for at falholde Kramvarer og Silketöi, Kongen og Hoffolkene samt Adelen tilgode.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 616—617.

[10092.] KONGELIG BEVILLING, at Hans Jacobsen, "som er af hans Haandværk en Skomager eller Töffelmager", maa fölge Hoffet paa Reiser i Nörre-Jylland og der bruge sit Haandværk.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 617—618.

[10093.] KONGELIG BEFALING til Kronens, Prælaters, Kannikers, Vicariers, Provsters og Kirkers Tjenere i N. Herred, at de skulle være behjelpelige med at transportere endeel i Kronens Skove hugget Skibs-Tömmer til Ringsted Kloster.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 620—621.

[10094.] KONGELIGT BREV angaaende en Trætte mellem Iffuer Friis til Örebeck paa hans Hustrues Karen Munchs Vegne og Peder Skramb til Strandbygaard, angaaende Regnskab for fornævnte Frues Værgemaal, som Peder Skramb havde forestaaet. 1648 vel ante.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 621—622.

[10095.] KONGELIG BEFALING til N. N. om at overtage Værgemaalet for Thage Thott Andersen til Nes og hans to ugifte Söstre Margrete og Zilsell under det Skifte, som deres Moder Fru Lisebett Rosenkrandtz agter at foretage med dem efter deres afgangne Fader.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 623.

[10096.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling om Forbön i Kirkerne for Dronning Anna Catharinas lykkelige Forlösning.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 623—624.

[10097.] CHRISTOPHER VON DER GREBENS Obligation til Kong Christian IV. paa N. Tusinde Rdl., for hvis Betaling til Juul förstkommende han selv og Axel Brahe Pedersen til Clausholm indestaae under Forpligtelse til Indlager.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 624—625.

[10098.] Kong CHRISTIAN IV.s Bestalling til Jacob Hald som Styrmand, med aarlig Pension 500 Daler, Underholdning og fri Bolig "her wdj Byen", at regne fra 6. Septbr. sidstleden.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 630.

[10099.] Kong CHRISTIAN IV.s Confirmation paa den residerende Vicarius ved Roeskilde Domkirke Hr. Niels Jensens Beskikkelse til Forstander for Duebrödre Hospital i Roeskilde.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 631—632.

[10100.] KONGELIG ORDRE til Rentemesteren, at han skal udbetale Secretair Siguardt Beck, der har forpligtet sig til at tjene i Rentekammeret som Kongens Rentemester, en aarlig Lön af 200 gamle Daler, 30 Daler Maanedspenge, samt give ham en sædvanlig Hofklædning.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 632.

[10101.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling, at M. Hans Jacobsen i tvende Aar maa oppebære en Daler af hver Kirkes Rente og Indkomst "her vdj Koldinghuus Lehn" til hans Studerings og Underholdnings Behov, dog at han afstaaer fra denne Benaadning, hvis han imidlertid kan blive forsörget i Kirkens Tjeneste eller paa anden Maade.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 611—612.

1648.

1648. 29. Febr. [10102.] Literæ D. OLAI WORMII ad Stephanum Stephanium datæ, per quas nunciat, regem pridie inter suas manus Fridrichsburgi exspirasse; simul quærit de nomine viri cuiusdam, qui documenta Danica, a Christiano II. rege avecta, Pontano communicasse dicitur. — *Hafn.*, 29. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 281—285.

1. Martii. [10103.] NIELS KRAGHS til Trudsholm Fundats for den af ham opbyggede Skole ved Kastberg Kirke, hvortil han har lagt en Gaard i Hornum i Wognsild Herred. — *Trudsholm*, den 1. Mart.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 422—425.

4. Martii. [10104.] D. OLAUS WORMIUS D. Helvico Dieterico significat, se Cancellario petitionem eius tradidisse; simul describit morbum regis iam demortui. — *Hafn.*, 4. Mart.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1003—1005.

10. Martii. [10105.] D. HELVICUS DIETERICUS D. Olao Wormio ob narrationem de morbo et obitu regis gratias agit, quærens de fama sparsa de herba quadam, „quæ crevit in Wibekundis vestræ horto"; simul scribit de petita solutione salarii sui. — *Hamburgi*, a. d. x. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1005—1006.

12. Martii. [10106.] RIGSRAADETS Forordning angaaende Coursen paa Guld- og Sölv-Mynt. — *Kiöbenhaffn*, den 12. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Vj—Vij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 838—839.

12. Martii. [10107.] D. OLAUS WORMIUS ad Henricum Custerum scribit de rebus quibusdam chemicis; simul exempla Catalogi Musei sui mittit. — *Hafn.*, 12. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1009—1010.

14. Martii. [10108.] FREDERIK, udvalgt Erkebisp til Bremen og Verden, og FREDERIK, begge Hertuger til Slesvig og Holsten etc., bekjendtgjöre for disse Hertugdömmer Kong Christian IV.s Död, og befale, at der til offentlig Sorg daglig indtil Kongens Bisættelse skal ringes 2 Timer i alle Kirker, og et heelt Aar ophöres med al Musik. — *Kopenhagen*, den 14. Marti. (Tydsk.)

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Tiiij—Vj.

16. Martii. [10109.] Hertug FREDERIKS Concession og Forordning for Staden Tönning (der skulde gjöres til en Fæstning) angaaende dens Jurisdictions- og Beskatnings-Forhold til Landskabet Eidersted. — *Schlosz Gottorff*, den 16ten Mart. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 267—269.

16. Martii. [10110.] Hertug FREDERIKS Resolution, at ingen Huse, Boliger eller Pladse i Byen Tönning skulle være fritagne for pro rata at deeltage i Byens Onera, med Undtagelse af 4 Officerers og Embedsmænds Boliger, som denne Fritagelse allerede var indrömmet. — *Schlosz Gottorff*, den 16. März. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 34—35.

16. Martii. [10111.] Hertug FREDERIK tilstaaer Borgemester og Raad i Tönning Halvdelen af de i Byen aarlig faldende Böder. — *Schlosz Gottorff*, den 16ten März. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 35—36.

[10112.] (Dronning CHRISTINAS) Instruction for Magnus Durel, svensk Resident i Danmark, hvori berettes, at den svenske Regjering har strængt befalet Borgemester og Raad i alle Sverrigs Stapelstæder at besörge de svenske Skibes Certificationer udstedte i rigtig Form og tilsendte Durel under Stadssecretairens Segl, men Durel paalægges at levere Documenterne i god Orden til vedkommende Toldembedsmænd i Danmark, overeensstemmende med Tractaterne. — Den 20. Martii. (Tydsk.) 1648. 20. Martii.

Beantwort und Wiederlegung zweyer Dän. Schriften etc. 1657. fol. Niiij (jvf. fol. Diij).
M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 104 (jvf. S. 89).

[10113.] Hertug FREDERIK overdrager Borgemester og Raad i Tönning Jurisdiction i Criminalsager efter Carl V.s piinlige Halsrets-Ordning. — *Gottorff*, den 22sten März. (Tydsk.) 22. Martii.

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 36-37.

[10114.] Literæ ISAACI PEYRERII ad D. Olaum Wormium datæ, per quas nomine Gassendi et suo ipsius huic ob symbolas ad vitam Tychonis Brahe missas gratias agit; simul scribit de rebus literariis et medicis. — *Lutetiæ Paris.*, Kalendis Aprilibus anni 1648 Gregoriani. 22. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 950—952.

[10115.] Dronning CHRISTINA befaler Borgemestere og Raad i Stockholm paany at indskærpe Borgerskabet at tage nöiagtige Certificationer over det Gods, de ville lade före gjennem Öresund, hvilke Certificationer skulle sendes til den svenske Resident i Helsingör. — *Stockholm*, den 23. Martii. (Svensk.) 23. Martii.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 517—518.

[10116.] PEDER NIELSEN, Borgemester i Nyborg, LAMBERT JENSEN, NIELS BOSEN og NIELS JENSEN, Raadmænd, JACOB BOSEN og SÖREN THOMASEN, Borgere, deres Fundats paa 270 Slettedaler, hvis Rente skulde tillægges en dansk Skoleholder i Nyborg (eftersom der i Nyborg ingen dansk Skole var, men alene en Latinskole). — *Nyborg*, den 28. Martii. 28. Martii.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 513—516.

[10117.] Fundats, udstedt af Dr. HANS MIKELSEN, Superintendent over Fyens Stift, Mag. JACOB SPERLING, Provst og Sognepræst til St. Knuds Kirke, samt Borgemester og Raad i Odense, for 500 Rdl. in Specie, som Sal. Hr. JUST HÖG til Gjörslev, fordum Rigets Cantsler og Raad, havde givet til Bedste for 5 Huusarme i Odense, og som nu af hans Enke, Fru ANNE LANGE, vare indbetalte. (Med Paategning af MOGENS HÖG til Kiergaardsholm angaaende Valget af disse Fattige). — *Odense*, den 6. April. 6. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 131—133.

[10118.] Hertug FREDERIKS Forordning for Nordstrand, indeholdende Straffebestemmelser for dem, som trække og blotte deres Knive mod Nogen. — *Schlosz Gottorff*, den 9ten April. (Tydsk.) 9. Aprilis.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 559—560.

[10119.] DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til Biskoppen i Skalholt Stift, Brynjólff Svendsen, angaaende 3 Bededages Helligholdelse paa Island (2—4. August). — *Kiöbenhaffn*, den 10. Aprilis. 10. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 475—476.

1648. 10. Aprilis. [10120.] Literæ M. ERASMI BARTHOLINI ad D. Olaum Wormium datæ, de Cartesianis quibusdam differentiis aliisque rebus literariis; simul commemoratur D. Joel Langelot, archiater Ducis Slesvici. — *Leidæ*, 10. Aprilis.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 975—977.

12. Aprilis. [10121.] Fuldmagt for ANDERS LYDDICHSSEN paa Aarhus Byes Vegne at möde i Kjöbenhavn den 17. April til Hertug Frederiks Udvælgelse til Konge. — *Aarhuss*, den 12. Aprilis.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 122—124.

13. Aprilis. [10122.] Fru KIRSTINE MUNCKS og BÖRNS og SVIGERBÖRNS Opfordring til Rigsraadet, om at forskaffe dem Erstatning for den dem tilföiede Uret. — (Udateret).

Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 72—76. (Datum 13. Apr. er angivet i Rigsraadets Svar af 15. Apr.)

13. Aprilis. [10123.] DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til Dronning Christina af Sverrig, hvori det beder hende at paalægge Sverrigs Gesandter ved Fredsunderhandlingerne i Tydskland at paasee, at Danmark og Norge blive indsluttede i den Fredstractat, som man er i Begreb med at afslutte. — *Copenhagen*, den 13. Aprilis. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Nij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 103.

15. Aprilis. [10124.] RIGSRAADETS Svar paa Kirstine Muncks og hendes Börns og Svigerbörns Opfordring (jvnf. Nr. 10122). — *Kiöbenhaffn*, 15. Ap.

Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 76—78.

17. Aprilis. [10125.] Hertug FREDERIK, Erkebisp til Bremen og Verden etc., hans Patent angaaende Oprettelsen af et Regjerings-Cancellie i Flensborg, for Hertugdömmerne. — *Copenhagen*, am 17ten Aprilis. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 39—40.

18. Aprilis. [10126.] DET DANSKE RIGSRAADS Attest, at Fru Kirstine Munks Börn, ifölge Kong Christian IV.s Brev dat. Krempe 9. Septb. 1629, ere at ansee som Kongens Ægte-Börn, hvilket ogsaa blev bekræftet ved Kongens egenhændige Brev dat. Lundegaard 23. Aug. 1615, hvori hans Ægteskab med Kirstine Munk blev erklæret for fuldbyrdet. — *Kiöbenhaffn*, den 18. Aprilis.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 26—27. *Tydsk:* A. F. Büsching, Magaz. f. die neue Hist. 4. Th. S. 473—474.

19. Aprilis. [10127.] FULDMÆGTIGE FOR KJÖBSTÆDERNE i Danmark vælge og samtykke Hertug Frederik til Konge. — *Kiöbenhaffn*, den 19. Aprilis.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 1. Saml. S. 13—16.

21. Aprilis. [10128.] Literæ D. OLAI WORMII ad Laurentium Bordingium datæ, de antiquitatibus Danicis, maxime runicis. — *Hafniæ*, 21. April.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 767—768.

21. Aprilis. [10129.] Literæ D. OLAI WORMII ad Joannem de Laet, Batavum, datæ, de rebus ad historiam naturalem, maxime Americanam, pertinentibus. — *Hafniæ*, 21. April.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 838—839.

23. Aprilis. [10130.] D. OLAUS WORMIUS D. Joëli Langlotio de conditione in aula Ducis Holsatiæ impetrata gratulatur; simul de experimento quodam physico scribit. — *Hafniæ*, 23. April.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1024—1025.

[10131.] Literæ responsoriæ D. Olai Wormii ad M. Erasmum Bartolinum datæ (cfr. Nr. 10120), de rebus variis literariis; simul commemoratur D. Hupaufius, medicus Lundensis. — *Hafn.*, m. April. 1648. Aprili.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 977—978.

[10132.] Stephanus Joh. Stephanius D. Olao Wormio nonnulla de vita Tychonis Brahe communicat; simul refert, Adrianum Hofferum, consulem Zirichseensem, fuisse, qui Pontano Danica quædam documenta historica in curia Zirichseensi reperta tradidisset. — *Soræ*, a. d. 3. Maji. 3. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 285—286.

[10133.] Literæ Isaaci Peyrerii ad D. Olaum Wormium datæ, de numismate quodam a Cardinali Mazarini huic dono misso et de rebus ad vitam Tychonis Brahe pertinentibus. — *Parisiis*, pridie Idus Majas anni Gregor. 1648. 4. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 952.

[10134.] Den udvalgte Prinds Frederik III.s Revers til Adel og Ridderskab, at deres Valg af ham til Danmarks og Norges Konge ikke skal være deres Privilegier og Friheder til nogen Forkrænkelse. — *Kiöbenhaffuens slot*, den 8. May. 8. Maji.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 2. B. S. 110—111.

[10135.] Den udvalgte Prinds Frederik III. forsikkrer de danske Kjöbstæder, at hans Udvælgelse til Konge ikke skal komme dem til Skade paa deres Kjöbstads-Privilegier og Friheder, hvilke han forpligter sig til at confirmere förend sin Regjerings-Tiltrædelse. — *Kiöbenhafuens Slot*, den 8. May. 8. Maji.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 397—398. Aktstykker etc. udg. af Fyens Stifts lit. Selsk. II. S. 14—15.

[10136.] Kong Frederik III.s Forsikkring ved hans Election, at ville confirmere Kolding Byes Privilegier. — *Kbhavn.*, den 8de Mai. 8. Maji.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 192.

[10137.] Den udvalgte Prinds Frederik III.s forelöbige Haandfæstning ved hans Udvælgelse til Konge i Danmark og Norge. — *Kiöbenhafns slott*, den 8. May. 8. Maji.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimeareh. 2. B. S. 111—119. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 30—43. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 304—319. (Paa begge disse sidstnævnte Steder med det urigtige Datum: 8. Marts; jvf. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 79 fg.)

[10138.] Literæ D. Olai Wormii ex mandato Ottonis Kragii secretarii regii ad M. Brynolphum Svenonium, episcopum Skalholtensem, datæ, de concessione, quam petierat, officinæ typographicæ instituendæ, et de variis rebus literariis. — *Hafn.*, 8. Maji. 8. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1036—1037.

[10139.] Danmarks Riges Raads Indbydelse til de norske Stænder til at möde i Christiania den 24. August s. A. for at hylde den til Konge i Danmark og Norge udvalgte Kong Frederik III. — *Kjöbenhavn*, den 9de Maji. 9. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. I. B. S. 13—15.

[10140.] Det danske Rigsraads Skrivelse til Statholderen i Norge, Hannibal Sehested, om Publicationen af den af Rigsraadet udstedte Indbydelse til de norske Stænder at möde i Christiania den 24de August s. A. til den udvalgte Kong Frederik III.s Hylding. — *Kjöbenhavn*, den 9de Maji. 9. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. I. B. S. 15—16.

1648. 9. Maji. [10141.] RIGSRAADET opfordrer Borgemestere, Raad og menige Borgerskab over al Danmarks Rige til at sende en Borgemester, en Raadmand og en Borger af hver Bye med Fuldmagt til Kjöbenhavn til den udvalgte Kong Frederik III.s Hylding den 6. Juli, da denne efter Tidens Leilighed ikke kan foregaae i hver Provinds for sig. — *Kiöbenhaffn*, dendt 9. May.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 124—126.

30. Maji. [10142.] Kong FREDERIK III. forbyder alle udskrevne Knegte i Norge at begive sig fra et Lehn til et andet eller ud af Riget. — *Kiöbenhaffn*, den 30. May.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Vij—Viij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 840.

30. Maji. [10143.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, at Kronen skal beholde "Böxelen" i de Gaarde, som den af Arilds Tid haver havt, omend andre til mere Landskyld i Gaarden, end Kronen, ere berettigede. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 30. May.

Forordninger siden Recessen 1613. fol. Viij-Viiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 841.

31. Maji. [10144.] Dronning CHRISTINAS Instruction for Feltmarskalk, Grev Linnardt Torstenssohn, General-Gouverneur over Vestergothland, Daal, Wermeland og Halland, hvorved det bl. a. paalægges ham at have Öie med enhver Fare, som kunde true fra Naborigerne Danmark og Norge; tillige befales han at bestyre Halland overeensstemmende med den Reversal, Dronningen havde givet paa Kongen af Danmarks Pantebrev. — *Stockholm*, den 31. Maij. (Svensk.)

Instruct. för Tjenstemän vid Landt-Regeringen i Sverige. S. 237—240.

Majo. [10145.] Literæ OLAI WORMII ad Petrum Gassendum datæ, nonnulla elementa ad vitam Tychonis Brahe suppeditantes. — m. Majo.

O. Wormii epist. T. II. p. 1029—1033. Extr. i Dän. Biblioth. 9. Stück. S. 273—280.

8. Junii. [10146.] Contract mellem THOMAS LUNDIUS, Diacon ved St. Johannis Kirke i Flensborg, og Kirkeforstanderne sammesteds, hvorefter han overtager som Pant "ein Mantheil Landes in zwolff Ackern bestehende" for 200 Mark, som han har udlagt for Kirken. — *Flenszborch*, den 8. Junii. (Tydsk.)

O. H. Moller, Bericht von der St. Johannis Kirche in Flensburg und deren Diaconis. S. 8—9.

10. Junii. [10147.] Literæ D. OLAI WORMII ad Svenonem Jonæ, Bardensis ecclesiæ pastorem, datæ, de lexico Islandico ab hoc conscripto. — *Haf.*, 10. Junii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 631.

13. Junii. [10148.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Lehnsmanden Lauritz Ulfeld, at Oluff Hansen, Borgemester i Horsens, skal tilbagelevere et ham af Kong Christian IV. forundt Privilegium paa udelukkende Ret til at handle med Hollænderne og de Fremmede, som komme til Byen. — *Hafn.*, 13. Junj.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 126.

[10149.] Proclama, hvorved DOM-CAPITLET I SLESVIG indkalder Arvingerne
13. Junii. og Creditorerne efter den afdöde Organist ved Domkirken i Slesvig, Johannes Meineke, i Anledning af et af ham beboet Vicarie-Huus, som paa Grund af Afgifts-Restancer var hjemfaldet til Capitlet. — *Rendesburgh*, den 13ten Junii. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. 2, B. S. 517—520.

REGESTA DIPLOMATICA
HISTORIÆ DANICÆ,

CURA

SOCIETATIS REGIÆ SCIENTIARUM DANICÆ.

TOMUS POSTERIOR.

V. AB ANNO 1648 AD ANNUM 1657.

Chronologisk Fortegnelse

over hidtil trykte

Diplomer og andre Brevskaber

til Oplysning af den danske Historie,

udgiven ved

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Omsorg.

Andet Bind.

V. FRA AAR 1648 TIL AAR 1657.

Kjöbenhavn, hos J. D. Qvist & Comp.

1865.

[10075.] Literæ D. OLAI WORMII ad D. Otthonem Sperlingium datæ, de progressu morbi Christiani IV. regis. — *Fridericsburgi*, die 16. Februarii. 1648. 16. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 392—393.

[10076.] HENRICH RAMMEL til Bekkeskou, Hofmester for Academiet i Soröe, bevilger Sognepræsten i Slaglille, Hr. Niels Rasmussen, og hans Efterkommere Fiskeriet ved Nye Dam i Tule-Söe. — *Soröe*, den 18. Febr. 18. Febr.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 604—605.

[10077.] Literæ D. OLAI WORMII ad D. Helvicum Diethericum, in quibus se votum eius de dimissione, commendatione sua honorifica, apud Cancellarium promoturum esse scribit. — *Fridericsburgi*, a. d. 18 Februar. 18. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p 1002.

[10078.] Literæ D. OLAI WORMII ad D. Otthonem Sperlingium datæ, de progressu morbi Christiani IV. regis. — *Fridericsburgi*, a. d. 19. Febr. 19. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 393—394.

[10079.] Literæ GABRIELIS NAUDÆI, bibliothecarii Cardinalis Mazarini, in quibus D. Olao Wormio nomine Principis sui ob officia in Bibliothecam Juliam collata gratias amplissimas agit. — *Lutetiæ*, V. Non. Mart. 22. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 902—903.

[10080.] Kong FREDERIK III.s Declaration angaaende den i Byen Rendsburgs Privilegier værende Clausul, at Borgerne skulle afholde sig fra Jagt og Skyden under Tab af disse Privilegier. — *Rendsburg*, den 24. Febr. (Tydsk.) 24. Febr.?

A. F. Büsching, Mag. für die neue Hist. 17. Th. S. 290—291. (Dateringen maa være urigtig, da Kong Frederik III. endnu ikke havde besteget Tronen, heller ikke paa den Tid opholdt sig i Rendsborg.)

[10081.] Dr. HELVICUS DIETERICUS ad D. Olaum Wormium scribit de dimissione sua et de solutione salarii residui, simul de morbo regis quærit. — *Hamburgi*, a. d. XXVI. Febr. 26. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1002 - 1003.

[10082.] Kong CHRISTIAN IV.s Stævning til Superintendenten D. Jesper Rasmussen Brochmann og Professorerne D. Hans Reesen og D. Laurids Mortensen til at möde i Retten förstkommende Herredag for Fornærmelser mod Fru Kirstine Munk, Grevinde til Slesvig og Holsten. — *Kiöbenhavn*, den 27. Febr. 27. Febr.

T. de Hofman, Efterr. om danske Adelsmænd. 2. D. S. 248—249.

1648 vel ante.

[10083.] Kong CHRISTIAN IV.s Brev, hvorved Knud Nielsen antages „for en Iis-Mester, att skulle ware Wor Iis-Grubbe for Wor Slotte Kiöpenhaffn, Croneborgh, Frederichsborg, Andtvorschouff, Schanderborg, Coldinghuus och andersteds", med en aarlig Lön af 20 gamle Daler, 4 gamle Daler maanedlig i Kostpenge, samt en sædvanlig Hofklædning.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 437—438.

1648 vel ante. [10084.] KONGELIGT FORBUD, at Ingen maatte lade sig indföre i noget Gertrud Stisdatter til Wanderup eller hendes Datter tilhörende Gods for Gjæld, som Mogens Erichsen, der var gift med Datteren, havde paadraget sig.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 602—603.

[10085.] Kong CHRISTIAN IV., til hvem Christoffer Giestrup med sin Hustru Fru Ellse Munck uden Vederlag har afstaaet Hovedgaarden Thaaberup i Haderslöffhus Len, forlener dem paa Livstid med Louborrigh Bisp-Gaard (Louneborg-Gaard) i Nörre Jylland, som N. (ɔ: Godsche Randtzou) hidtil har havt i Pant, men nu med Kongens Bevilling er indlöst af bemeldte Christoffer Giestrup.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 605—606.

[10086.] CHRISTOFFER GIERSTRUP, som for sin og Hustrues Livstid af Kong Christian IV. er bleven forlenet med Louneborg Bisp-Gaard, som han har indlöst fra Godsche Randtzou, til hvem den var pantsat af Kong Frederik II., tilskjöder Kongen af sin Hustrues Arvegods i Sönder-Jylland Hovedgaarden Thaaberup med underliggende Gods.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 606—608.

[10087.] KONGELIG CONFIRMATION paa en testamentarisk Bestemmelse af Anna Flemming, at hendes Mand Jacob Wlfeld skulde efter hendes Död sin Livstid have og beholde hendes Gaard Baulse og alt hendes Gods i Jylland og Sjælland, som hun havde arvet efter sin Fader Jacob Flemmingh.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 608—609.

[10088.] KONGELIG BESTALLING til Peder Christensen, Borger og Raadmand i Aarhuus, som Renteskriver i Nörre-Jylland, saa at han oppebærer de aarlige Byskatter af Kjöbstæderne, og modtager Regnskab af Byfogderne, Zisemesterne og Tolderne, og selv aflægger Regnskab til Rentekammeret, mod en aarlig Lön af 80 gamle Daler og en Hofklædning.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 609—610.

[10089.] Kong CHRISTIAN IV.s Begjæring, at nogle forstandige Fruer ville være tilstede "her paa vort Slot Cronborg" tredie Dag efter Nytaarsdag og forblive der, indtil Dronning Anna Catharina var bleven forlöst.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 610—611.

[10090.] Kong CHRISTIAN IV.s Beskjærmelsesbrev for Fru Ide Munckis Daatter, Olluff Rytters Efterleverske, der befrygtede Overfald af sin Sön Anders til Kabell.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 611.

[10091.] Kong CHRISTIAN IV.s Bevilling, at Jost Feet, Indvaaner i Flensborg, maa nu efter Johan Klöekers Död fölge det kongelige Hoflager, for at falholde Kramvarer og Silketöi, Kongen og Hoffolkene samt Adelen tilgode.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 616—617.

[10092.] KONGELIG BEVILLING, at Hans Jacobsen, "som er af hans Haandværk en Skomager eller Töffelmager", maa fölge Hoffet paa Reiser i Nörre-Jylland og der bruge sit Haandværk.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 617—618.

[10093.] KONGELIG BEFALING til Kronens, Prælaters, Kannikers, Vicariers, Provsters og Kirkers Tjenere i N. Herred, at de skulle være behjelpelige med at transportere endeel i Kronens Skove hugget Skibs-Tömmer til Ringsted Kloster.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 620—621.

[10094.] Kongeligt Brev angaaende en Trætte mellem Iffuer Friis til Örebeck paa hans Hustrues Karen Munchs Vegne og Peder Skramb til Strandbygaard, angaaende Regnskab for fornævnte Frues Værgemaal, som Peder Skramb havde forestaaet. 1648 vel ante.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 621—622.

[10095.] Kongelig Befaling til N. N. om at overtage Værgemaalet for Thage Thott Andersen til Nes og hans to ugifte Söstre Margrete og Ziisell under det Skifte, som deres Moder Fru Lisebett Rosenkrandtz agter at foretage med dem efter deres afgangne Fader.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 623.

[10096.] Kong Christian IV.s Befaling om Forbön i Kirkerne for Dronning Anna Catharinas lykkelige Forlösning.

P. Friis Edvarsen, Underr. om. Schielschiör. S. 623—624.

[10097.] Christopher von der Grebens Obligation til Kong Christian IV. paa N. Tusinde Rdl., for hvis Betaling til Juul förstkommende han selv og Axel Brahe Pedersen til Clausholm indestaae under Forpligtelse til Indlager.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 624—625.

[10098.] Kong Christian IV.s Bestalling til Jacob Hald som Styrmand, med aarlig Pension 500 Daler, Underholdning og fri Bolig "her wdj Byen", at regne fra 6. Septbr. sidstleden.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 630.

[10099.] Kong Christian IV.s Confirmation paa den residerende Vicarius ved Roeskilde Domkirke Hr. Niels Jensens Beskikkelse til Forstander for Duebrödre Hospital i Roeskilde.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 631—632.

[10100.] Kongelig Ordre til Rentemesteren, at han skal udbetale Secretair Siguardt Beck, der har forpligtet sig til at tjene i Rentekammeret som Kongens Rentemester, en aarlig Lön af 200 gamle Daler, 30 Daler Maanedspenge, samt give ham en sædvanlig Hofklædning.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 632.

[10101.] Kong Christian IV.s Bevilling, at M. Hans Jacobsen i tvende Aar maa oppebære en Daler af hver Kirkes Rente og Indkomst "her vdj Koldinghuus Lehn" til hans Studerings og Underholdnings Behov, dog at han afstaaer fra denne Benaadning, hvis han imidlertid kan blive forsörget i Kirkens Tjeneste eller paa anden Maade.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 611—612.

1648.

1648. 29. Febr. [10102.] Literæ D. OLAI WORMII ad Stephanum Stephanium datæ, per quas nunciat, regem pridie inter suas manus Fridrichsburgi exspirasse; simul quærit de nomine viri cuiusdam, qui documenta Danica, a Christiano II. rege avecta, Pontano communicasse dicitur. — *Hafn.*, 29. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 284—285.

1. Martii. [10103.] NIELS KRAGHS til Trudsholm Fundats for den af ham opbyggede Skole ved Kastberg Kirke, hvortil han har lagt en Gaard i Hornum i Wognsild Herred. — *Trudsholm*, den 1. Mart.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 422—425.

4. Martii. [10104.] D. OLAUS WORMIUS D. Helvico Dieterico significat, se Cancellario petitionem eius tradidisse; simul describit morbum regis iam demortui. — *Hafn.*, 4. Mart.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1003—1005.

10. Martii. [10105.] D. HELVICUS DIETERICUS D. Olao Wormio ob narrationem de morbo et obitu regis gratias agit, quærens de fama sparsa de herba quadam, „quæ crevit in Wibekundis vestræ horto"; simul scribit de petita solutione salarii sui. — *Hamburgi*, a. d. x. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1005—1006.

12. Martii. [10106.] RIGSRAADETS Forordning angaaende Coursen paa Guld- og Sölv-Mynt. — *Kiöbenhaffn*, den 12. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Vj—Vij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 838—839.

12. Martii. [10107.] D. OLAUS WORMIUS ad Henricum Custerum scribit de rebus quibusdam chemicis; simul exempla Catalogi Musei sui mittit. — *Hafn.*, 12. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1009—1010.

14. Martii. [10108.] FREDERIK, udvalgt Erkebisp til Bremen og Verden, og FREDERIK, begge Hertuger til Slesvig og Holsten etc., bekjendtgjöre for disse Hertugdömmer Kong Christian IV.s Död, og befale, at der til offentlig Sorg daglig indtil Kongens Bisættelse skal ringes 2 Timer i alle Kirker, og et heelt Aar ophöres med al Musik. — *Kopenhagen*, den 14. Marti. (Tydsk.)

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Tiiij—Vj.

16. Martii. [10109.] Hertug FREDERIKS Concession og Forordning for Staden Tönning (der skulde gjöres til en Fæstning) angaaende dens Jurisdictions- og Beskatnings-Forhold til Landskabet Eidersted. — *Schlosz Gottorff*, den 16ten Mart. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 267—269.

16. Martii. [10110.] Hertug FREDERIKS Resolution, at ingen Huse, Boliger eller Pladse i Byen Tönning skulle være fritagne for pro rata at deeltage i Byens Onera, med Undtagelse af 4 Officerers og Embedsmænds Boliger, som denne Fritagelse allerede var indrömmet. — *Schlosz Gottorff*, den 16. März. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 34—35.

16. Martii. [10111.] Hertug FREDERIK tilstaaer Borgemester og Raad i Tönning Halvdelen af de i Byen aarlig faldende Böder. — *Schlosz Gottorff*, den 16ten März. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 35—36.

[10112.] (Dronning CHRISTINAS) Instruction for Magnus Durel, svensk Resident i Danmark, hvori berettes, at den svenske Regjering har strængt befalet Borgemester og Raad i alle Sverrigs Stapelstæder at besörge de svenske Skibes Certificationer udstedte i rigtig Form og tilsendte Durel under Stadssecretairens Segl, men Durel paalægges at levere Documenterne i god Orden til vedkommende Toldembedsmænd i Danmark, overeensstemmende med Tractaterne. — Den 20. Martii. (Tydsk.) 1648. 20. Martii.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schriften etc. 1657. fol. Niij (jvf. fol. Diij).
M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 104 (jvf. S. 89).

[10113.] Hertug FREDERIK overdrager Borgemester og Raad i Tönning Jurisdiction i Criminalsager efter Carl V.s piinlige Halsrets-Ordning. — *Gottorff*, den 22sten März. (Tydsk.) 22. Martii.

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 36—37.

[10114.] Literæ ISAACI PEYRERII ad D. Olaum Wormium datæ, per quas nomine Gassendi et suo ipsius huic ob symbolas ad vitam Tychonis Brahe missas gratias agit; simul scribit de rebus literariis et medicis. — *Lutetiæ Paris.*, Kalendis Aprilibus anni 1648 Gregoriani. 22. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 950—952.

[10115.] Dronning CHRISTINA befaler Borgemestere og Raad i Stockholm paany at indskærpe Borgerskabet at tage nöiagtige Certificationer over det Gods, de ville lade före gjennem Öresund, hvilke Certificationer skulle sendes til den svenske Resident i Helsingör. — *Stockholm*, den 23. Martii. (Svensk.) 23. Martii.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 517—518.

[10116.] PEDER NIELSEN, Borgemester i Nyborg, LAMBERT JENSEN, NIELS BOSEN og NIELS JENSEN, Raadmænd, JACOB BOSEN og SÖREN THOMASEN, Borgere, deres Fundats paa 270 Slettedaler, hvis Rente skulde tillægges en dansk Skoleholder i Nyborg (eftersom der i Nyborg ingen dansk Skole var, men alene en Latinskole). — *Nyborg*, den 28. Martii. 28. Martii.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 513—516.

[10117.] Fundats, udstedt af Dr. HANS MIKELSEN, Superintendent over Fyens Stift, Mag. JACOB SPERLING, Provst og Sognepræst til St. Knuds Kirke, samt Borgemester og Raad i Odense, for 500 Rdl. in Specie, som Sal. Hr. JUST HÖG til Gjörslev, fordum Rigets Cantsler og Raad, havde givet til Bedste for 5 Huusarme i Odense, og som nu af hans Enke, Fru ANNE LANGE, vare indbetalte. (Med Paategning af MOGENS HÖG til Kiergaardsholm angaaende Valget af disse Fattige). — *Odense*, den 6. April. 6. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 131—133.

[10118.] Hertug FREDERIKS Forordning for Nordstrand, indeholdende Straffebestemmelser for dem, som trække og blotte deres Knive mod Nogen. — *Schlosz Gottorff*, den 9ten April. (Tydsk.) 9. Aprilis.

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 559—560.

[10119.] DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til Biskoppen i Skalholt Stift, Brynjolff Svendsen, angaaende 3 Bededages Helligholdelse paa Island (2—4. August). — *Kiöbenhaffn*, den 10. Aprilis. 10. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 475—476.

1648. [10120.] Literæ M. ERASMI BARTHOLINI ad D. Olaum Wormium datæ, de
10. Aprilis. Cartesianis quibusdam differentiis aliisque rebus literariis; simul commemoratur D. Joel Langelot, archiater Ducis Slesvici. — *Leidæ*, 10. Aprilis.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 975—977.

12. Aprilis. [10121.] Fuldmagt for ANDERS LYDDICHSSEN paa Aarhus Byes Vegne at möde i Kjöbenhavn den 17. April til Hertug Frederiks Udvælgelse til Konge. — *Aarhuss*, den 12. Aprilis.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 122—124.

13. Aprilis. [10122.] Fru KIRSTINE MUNCKS og BÖRNS og SVIGERBÖRNS Opfordring til Rigsraadet, om at forskaffe dem Erstatning for den dem tilföiede Uret. — (Udateret).

Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 72—76. (Datum 13. Apr. er angivet i Rigsraadets Svar af 15. Apr.)

13. Aprilis. [10123.] DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til Dronning Christina af Sverrig, hvori det beder hende at paalægge Sverrigs Gesandter ved Fredsunderhandlingerne i Tydskland at paasee, at Danmark og Norge blive indsluttede i den Fredstractat, som man er i Begreb med at afslutte. — *Copenhagen*, den 13. Aprilis. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Nij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 103.

15. Aprilis. [10124.] RIGSRAADETS Svar paa Kirstine Muncks og hendes Börns og Svigerbörns Opfordring (jvnf. Nr. 10122). — *Kiöbenhaffn*, 15. Ap.

Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 76—78.

17. Aprilis. [10125.] Hertug FREDERIK, Erkebisp til Bremen og Verden etc., hans Patent angaaende Oprettelsen af et Regjerings-Cancellie i Flensborg, for Hertugdömmerne. — *Copenhagen*, am 17ten Aprilis. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 39—40.

18. Aprilis. [10126.] DET DANSKE RIGSRAADS Attest, at Fru Kirstine Munks Börn, ifölge Kong Christian IV.s Brev dat. Krempe 9. Septb. 1629, ere at ansee som Kongens Ægte-Börn, hvilket ogsaa blev bekræftet ved Kongens egenhændige Brev dat. Lundegaard 23. Aug. 1615, hvori hans Ægteskab med Kirstine Munk blev erklæret for fuldbyrdet. — *Kiöbenhaffn*, den 18. Aprilis.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 26—27. *Tydsk:* A. F. Büsching, Magaz. f. die neue Hist. 4. Th. S. 473—474.

19. Aprilis. [10127.] FULDMÆGTIGE FOR KJÖBSTÆDERNE i Danmark vælge og samtykke Hertug Frederik til Konge. — *Kiöbenhaffn*, den 19. Aprilis.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. Saml. S. 13—16.

21. Aprilis. [10128.] Literæ D. OLAI WORMII ad Laurentium Bordingium datæ, de antiquitatibus Danicis, maxime runicis. — *Hafniæ*, 21. April.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 767—768.

21. Aprilis. [10129.] Literæ D. OLAI WORMII ad Joannem de Laet, Batavum, datæ, de rebus ad historiam naturalem, maxime Americanam, pertinentibus. — *Hafniæ*, 21. April.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 838—839.

23. Aprilis. [10130.] D. OLAUS WORMIUS D. Joëli Langlotio de conditione in aula Ducis Holsatiæ impetrata gratulatur; simul de experimento quodam physico scribit. — *Hafniæ*, 23. April.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1024—1025.

[10131.] Literæ responsoriæ D. Olai Wormii ad M. Erasmum Bartolinum datæ (cfr. Nr. 10120), de rebus variis literariis; simul commemoratur D. Hupaufius, medicus Lundensis. — *Hafn.*, m. April. 1648. Aprili.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 977—978.

[10132.] Stephanus Joh. Stephanius D. Olao Wormio nonnulla de vita Tychonis Brahe communicat; simul refert, Adrianum Hofferum, consulem Zirichseensem, fuisse, qui Pontano Danica quædam documenta historica in curia Zirichseensi reperta tradidisset. — *Soræ*, a. d. 3. Maji. 3. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 285—286.

[10133.] Literæ Isaaci Peyrerii ad D. Olaum Wormium datæ, de numismate quodam a Cardinali Mazarini huic dono misso et de rebus ad vitam Tychonis Brahe pertinentibus. — *Parisiis*, pridie Idus Majas anni Gregor. 1648. 4. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 952.

[10134.] Den udvalgte Prinds Frederik III.s Revers til Adel og Ridderskab, at deres Valg af ham til Danmarks og Norges Konge ikke skal være deres Privilegier og Friheder til nogen Forkrænkelse. — *Kiöbenhaffuens slot*, den 8. May. 8. Maji.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 2. B. S. 110—111.

[10135.] Den udvalgte Prinds Frederik III. forsikkrer de danske Kjöbstæder, at hans Udvælgelse til Konge ikke skal komme dem til Skade paa deres Kjöbstads-Privilegier og Friheder, hvilke han forpligter sig til at confirmere förend sin Regjerings-Tiltrædelse. — *Kiöbenhafuens Slot*, den 8. May. 8. Maji.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 397—398. Aktstykker etc. udg. af Fyens Stifts lit. Selsk. II. S. 14—15.

[10136.] Kong Frederik III.s Forsikkring ved hans Election, at ville confirmere Kolding Byes Privilegier. — *Kbhavn.*, den 8de Mai. 8. Maji.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 192.

[10137.] Den udvalgte Prinds Frederik III.s forelöbige Haandfæstning ved hans Udvælgelse til Konge i Danmark og Norge. — *Kiöbenhafns slott*, den 8. May. 8. Maji.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 2. B. S. 111—119. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 30—43. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 304—319. (Paa begge disse sidstnævnte Steder med det urigtige Datum: 8. Marts; jvf. Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 79 fg.)

[10138.] Literæ D. Olai Wormii ex mandato Ottonis Kragii secretarii regii ad M. Brynolphum Svenonium, episcopum Skalholtensem, datæ, de concessione, quam petierat, officinæ typographicæ instituendæ, et de variis rebus literariis. — *Hafn.*, 8. Maji. 8. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1036—1037.

[10139.] Danmarks Riges Raads Indbydelse til de norske Stænder til at möde i Christiania den 24. August s. A. for at hylde den til Konge i Danmark og Norge udvalgte Kong Frederik III. — *Kjöbenhavn*, den 9de Maji. 9. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 1. B. S. 13—15.

[10140.] Det danske Rigsraads Skrivelse til Statholderen i Norge, Hannibal Sehested, om Publicationen af den af Rigsraadet udstedte Indbydelse til de norske Stænder at möde i Christiania den 24de August s. A. til den udvalgte Kong Frederik III.s Hylding. — *Kjöbenhavn*, den 9de Maji. 9. Maji.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 1. B. S. 15—16.

1648. 9. Maji. [10141.] Rigsraadet opfordrer Borgemestere, Raad og menige Borgerskab over al Danmarks Rige til at sende en Borgemester, en Raadmand og en Borger af hver Bye med Fuldmagt til Kjöbenhavn til den udvalgte Kong Frederik III.s Hylding den 6. Juli, da denne efter Tidens Leilighed ikke kan foregaae i hver Provinds for sig. — *Kiöbenhaffn*, dendt 9. May.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 124—126.

30. Maji. [10142.] Kong Frederik III. forbyder alle udskrevne Knegte i Norge at begive sig fra et Lehn til et andet eller ud af Riget. — *Kiöbenhaffn*, den 30. May.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Vij—Viij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 840.

30. Maji. [10143.] Kong Frederik III.s aabne Brev, at Kronen skal beholde "Böxelen" i de Gaarde, som den af Arilds Tid haver havt, omend andre til mere Landskyld i Gaarden, end Kronen, ere berettigede. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 30. May.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Viij-Viiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 841.

31. Maji. [10144.] Dronning Christinas Instruction for Feltmarskalk, Grev Linnardt Torstenssohn, General-Gouverneur over Vestergothland, Daal, Wermeland og Halland, hvorved det bl. a. paalægges ham at have Öie med enhver Fare, som kunde true fra Naborigerne Danmark og Norge; tillige befales han at bestyre Halland overeensstemmende med den Reversal, Dronningen havde givet paa Kongen af Danmarks Pantebrev. — *Stockholm*, den 31. Maij. (Svensk.)

Instruct. för Tjenstemän vid Landt-Regeringen i Sverige. S. 237—240.

Majo. [10145.] Literæ Olai Wormii ad Petrum Gassendum datæ, nonnulla elementa ad vitam Tychonis Brahe suppeditantes. — m. Majo.

O. Wormii epist. T. II. p. 1029—1033. Extr. i Dän. Biblioth. 9. Stück. S. 273—280.

8. Junii. [10146.] Contract mellem Thomas Lundius, Diacon ved St. Johannis Kirke i Flensborg, og Kirkeforstanderne sammesteds, hvorefter han overtager som Pant "ein Mantheil Landes in zwolff Ackern bestehende" for 200 Mark, som han har udlagt for Kirken. — *Flenszborch*, den 8. Junii. (Tydsk.)

O. H. Moller, Bericht von der St. Johannis Kirche in Flensburg und deren Diaconis. S. 8—9.

10. Junii. [10147.] Literæ D. Olai Wormii ad Svenonem Jonæ, Bardensis ecclesiæ pastorem, datæ, de lexico Islandico ab hoc conscripto. — *Haf.*, 10. Junii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 631.

13. Junii. [10148.] Kong Frederik III.s Rescript til Lehnsmanden Lauritz Ulfeld, at Oluff Hansen, Borgemester i Horsens, skal tilbagelevere et ham af Kong Christian IV. forundt Privilegium paa udelukkende Ret til at handle med Hollænderne og de Fremmede, som komme til Byen. — *Hafn.*, 13. Junj.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 126.

13. Junii. [10149.] Proclama, hvorved Dom-Capitlet i Slesvig indkalder Arvingerne og Creditorerne efter den afdöde Organist ved Domkirken i Slesvig, Johannes Meineke, i Anledning af et af ham beboet Vicarie-Huus, som paa Grund af Afgifts-Restancer var hjemfaldet til Capitlet. — *Rendesburgh*, den 13ten Junii. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 517—520.

[10150.] Kong Frederik III.s Ordre til Statholderen i Norge, Hannibal Sehested, at afskedige saameget af Krigsfolket, som nogenlunde kunde undværes, og sörge for det Tilbageblevnes hensigtsmæssige Fordeling; undertegnet af 7 Medlemmer af Danmarks Riges Raad. — *Kjöbenhavn Slot*, den 15de Junii. 1648. 15. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 15—16.

[10151.] Begjæring af D. Jesper Brochmann, Superintendent i Sjællands Stift, samt D. Hans Resen og D. Lauritz Mortensen, Professorer ved Universitetet, at det, de af Misforstand og Ubetænksomhed havde skrevet til Fornærmelse for Fru Kirstine Munk og hendes Börn, maatte dem forlades, og de selv for Tiltale forskaanes. — *Kiöbenhavn*, den 19. Junii. 19. Junii.

T. de Hofman, Efterretninger om danske Adelsm. 2. D. S. 249.

[10152.] Bönderne i Hindsgaulls Lehn klage til den udvalgte Prinds, Hertug Frederik III. over forögede Byrder, som af deres Lehnsmand Claus Sest (ɔ: Sehested) ere dem paalagte. — *Aff Wens Herett*, den 26. Junj. 26. Junii.

Danske Magazin. 3 Række. 5. B. S. 149 151.

[10153.] Den Fyenske Adels Votering paa Candidater til de ledige Pladser i Rigsraadet. (Tilföiet er Vota af Adelen i de övrige Provindser, samt Rigsraad Jörgen Brahes specielle Votum). — *Hellig Geistis Kircke*, den 4. Julij. 4. Julii.

Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml S. 97—103.

[10154.] Kong Frederik III.s Haandfæstning. (53. Artikler). — *Kiöbenhaffn slot*, dend 6. Julij. 6. Julii.

Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 79—96. Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 2. B S. 120—123. (Jvf. Nr 10 37).

[10155.] Literæ Joannis de Laet, Batavi, ad D. Olaum Wormium datæ, de variis rebus ad historiam naturalem maxime Indiæ orientalis pertinentibus. — *Lugd. Batav.*, VII. Julii. 7. Julii.

O. Wormii epistolæ T. II. p. 839 841.

[10156.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Hertug Frederiks Hylding, som foregaaende Dag skulde foregaae i Kiöbenhavn; om Hertugens forestaaende Reise, og om et Rygte, at Rigsraadet endnu i et Par Aar ikke vilde give Regjeringen fra sig. — *Helsingör*, 8. Juli. 8. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist under Fr. III. I. D. S. 1 2.

[10157.] Literæ D. Pauli Moth Flensburgensis, ad D. Olaum Wormium datæ, de sepulchro quodam structuræ miræ invento et de rebus lapideis et metalleis in eo detectis; simul scribit de morbo Dn. Hilarii Bilde. — *Ouby prope Nackeböl*, 9. Julii. 9. Julii.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 588—589.

[10158.] Kong Frederik III. stadfæster sin Farfaders og Faders Benaadning for Samsöes Indbyggere, at maatte kjöbe Bygningstömmer, Ved, Kul, Vender, Hjul og andre Bönder-Varer i Jylland. (Jvfr. Nr. 3569 og 7546). — *Hafn*, 11. July. 11. Julii.

Thurah, Beskr. af Samsöe. S. 90 91.

[10159.] Bönskrift fra Almuen og Skattebönderne i Lier Præstegjeld i Bragernæs Fogderie til Statholderen Hannibal Sehested, om Lettelse i forskjellige Ydelser, (med Statholderens vedtegnede Resolution, dat. Bragernæs, den 18. Julii s. A.). — *Hafskjold, vores tilforordnede Tingstue i Lier Præstegjeld*, den 11te Julii. 11. Julii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 5. B. S. 485—489.

1648. 12. Julii. [10160.] Kong FREDERIK III.s Tilladelse for Borgemester og Raad i Ribe, at bestemme en vis Sum til Underhold for Anders Vedels sindssvage Datter Anne, Bertel Strucks Enke, hvorefter Resten af hendes Gods maa deles mellem hendes Arvinger. — Den 12. Juli.
Udt. i C. F. Wegener, om A. S. Vedel. 2. Udg. S. 291.

13. Julii. [10161.] Literæ M. BRYNULPHI SVENONII, episcopi Scalholtensis, ad D. Olaum Wormium datæ responsoriæ de variis rebus literariis. — *Schalholti Australis Islandiæ*, e. a. d. III. Eidus Quintilis.
O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1037—1045.

15. Julii. [10162.] Designation paa DEN NORSKE ADELS JORDEBÖGER, indleverede fra 1646 til 1648 paa Commissariathuset, undertegnet af Jacob Wllffeld og Johan Gorman. — *Commissariat-Huset paa Agershus*, den 15. Julii.
Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 755—761.

15. Julii. [10163.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om den kjöbenhavnske Rigsdags Oplösning og om Forberedelserne til Kongens Reise til Norge. — *Helsingör*, 15. Juli.
Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 2.

19. Julii. [10164.] Kong FREDERIK III. befaler, at Adelens Bryllupper og Begravelser skulle foretages saa tidlig, at den hele Tjeneste i Kirken kan være tilende i det seneste Klokken Eet. — *Kiöbenhavn Slot*, den 19. Julii.
H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 867—868.

19. Julii. [10165.] Kong FREDERIK III. bevilger Helsingörs Hospital aarlig 60 Læs Ved af Cronborg Lehns Skove, uden Betaling. — *Kiöbenhavn Slott*, 19. Julii.
Hofman, Fundationer. T. VII. S. 102—103.

19. Julii. [10166.] Literæ D. OLAI WORMII ad Isaacum Peyrerium datæ, maxime de experimentis quibusdam physicis de Vacuo. — *Hafn.*, XIV. Cal. Aug.
O. Wormii epistolæ. T. II. p. 953.

20. Julii. [10167.] Revers af ALMUEN PAA EGER til Hannibal Sehested, Statholder i Norge, hvorved den forpligter sig til forskjelligt frivilligt Arbeide til Semb Gaard, saalænge han og Arvinger ere i Besiddelse af den. — *Bragenes*. 20de Julii.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 206—207.

22. Julii. [10168.] Hr. HENRICH HVITFELD til Lillöe, hans Fundats paa 1000 Rd. in Specie, hvis Rente aarlig skulde anvendes til Anskaffelse af Klæder og Böger til 10 af de armeste og dygtigste Skoles-Personer i Viborg. — *Lillöe*, den 22. Julii.
Hofman, Fundationer. T. III. S. 336—337.

22. Julii. [10169.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Adelens Bortreise fra Kjöbenhavn efter Rigsdagen, om Udrustningen af Skibe til Kongens Reise til Hyldingen i Norge, og om de stedfundne Forandringer i Rigsraadet, hvis Tal er forøget fra 18 til 23. — *Helsingör*, 22. Juli.
Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 2.

25. Julii. [10170.] Reces mellem Kong FREDERIK III. af Danmark og Hertug Frederik af Holsten-Gottorp angaaende Successionsretten i Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst, ifald den der regjerende Linie skulde uddöe. — *Copenhagèn*, den 25sten Julii. (Tydsk.)
C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 692. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 292—293.

[10171.] Keiser FERDINAND henviser, ifölge Andragende af den Holstenske Gesandt Hr. Heinrich von Hatten, Striden angaaende Grevskabet Pinnenberg til "die Austrags Richter." — *Lintz*, den 4. Augusti. 1648. 25. Julii.

Justitia causæ Rantzov. 2. Th. Beyl. S. 33.

[10172.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om de Rigsraader, som skulle ledsage Kongen til Norge, og om Udsættelse af Afgjörelsen af Stændernes Andragender. — *Helsingör*, 29. Juli. 29. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 3.

[10173.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Lehnsmanden Erik Grubbe paa Haffrballegaard, at lade Magistraterne i Lehnet indsende Copie under Stadens Segl af de Privilegier, som de önskede at faae confirmerede. — *Kjöbenhavn*, 29. Juli. 29. Julii.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedkommende Aarhus. II. S. 126—127.

[10174.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Toldens Erlæggelse, Toldsvig, m. m., bestemt til at ophænges paa alle Toldpladser i Norge. —*Kiöbenhavn Slot*, den 30. Julij. 30. Julii.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 868—871.

[10175.] Provsten HANS RASMUSSEN FÆRÖE's Revers for en Capital af 100 Rd., som Kong Christian IV. og Vice-Admiral Niels Trolle til Trolleholm havde givet (hver Halvdelen) til Færöes Skole. —*Thorshavn paa Færöe*, den 30. Julii. 30. Julii.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 610-611.

[10176.] Dronning CHRISTINAS Toldforordning for Refwel, Narfwen og Nyen betræffende Varer, som föres fra og til Rusland. (4. Post angaaer Varer, som tilföres fra Tydskland, Frankrig, Danmark og flere Lande.) — *Slott Stockholm*, den 31. Julij. (Svensk.) 31. Julii.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kgl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 532—575.

[10177.] Kong FREDERIK III.s Stadfæstelse paa Kong Christian IV.s Constitution for Söndre-Ditmarsken af 30. Aug. 1639 angaaende Concurser (jvf. Nr. 8343). — *Flensburg*, am 1. Augusti. (Tydsk.) 1. Augusti.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 717—749.

[10178.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Preben von Ahrn (Ahnen) til Nederhoff paa Norges Krones Lehne Helgeland, Salten, Senjen, Lofoden, Vester-Aalen, Andenes og Tromsöens Lehne. — *Hafniæ*, den 5. Augusti. 5. Augusti.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 230—236.

[10179.] Literæ ENARI ARNFINNII ad D. Olaum Wormium datæ, per quas ob mortem Arngrimi Jonæ huius filios nomine viduæ ei commendat. — *Stad Hrutafiordensium*, Nonis Augusti. 5. Augusti.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1069—1070.

[10180.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Kongens forventede Ankomst til Helsingör paa Reisen til Norge, om en oldenborgsk Gesandts Komme til Kjöbenhavn, om den franske og den spanske Gesandts Audients hos Kongen i Anledning af hans Regjerings Tiltrædelse, om den forrige Resident i Dünkirken Mecklenburgs Udnævnelse til Landcommissarius i Norge, og om Christian Rantzaus Sendelse til Keiseren. — *Helsingör*, 5. August. 5. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 3.

[10181.] Betænkning af JENS BIELKE til Österraad, Norges Cantsler, og VINCENTZ BILDT til Næss, Befalingsmand over Tunsberg Lehn, angaaende Tilstrækkeligheden af de Godser 10. Augusti.

1648. i Agershuus Lehn, som Hannibal Schested tilböd Kronen til Magelæg mod Hovedgaarden
10. Augusti. Semb og omliggende Gods paa Eger i Norge. — *Sunde Gaard,* den 10. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 197—203.

12. Augusti. [10182.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Kongens Reise til Norge og om de Æresbeviisninger, han ved Forbiseilingen modtog i Helsingör ikke blot fra Slottet, men ogsaa fra et paa Rheden liggende hollandsk Orlogsskib. — *Helsingör,* 12. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 3.

14. Augusti. [10183.] Literæ D OLAI WORMII ad Henricum Custerum Juniorem datæ, de rebus ad historiam naturalem pertinentibus; simul de negligentia Aulæ in se queritur. — *Hafn.,* 14. Aug.

O. Wormii epistolæ T. II p. 1010.

25. Augusti. [10184.] Kong FREDERIK III.s Forordning, hvorved alle uden Undtagelse forbydes at seile paa de nordlandske Havne og der at tilforhandle sig Fedevarer (foranlediget ved Bergensernes Klager over Flensborgeres, Kjöbenhavningers og andre Uprivilegeredes Kjöbmandskab.) — *Aggershuus,* den 25. Augusti.

H Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 866. Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 277.

25. Augusti. [10185.] Kong FREDERIK III. stadfæster Kjöbstaden Thonsbergs Privilegier. — *Aggershuus Slott,* dend 25. Augusti.

J. Müller, Beskr over Tonsberg. S. 45—47.

25. Augusti. [10186.] Kong FREDERIK III. stadfæster alle de Privilegier, som af Kong Christian IV. og fremfarne Konger i Danmark og Norge vare forundte Osloe Domkirke og menige Capitel. — *Aggershuus Slot,* denn 25. Augusti.

P. F. Suhms Samlinger. 2. B. 3. H. S. 213—214.

25. Augusti. [10187.] Kong FREDERIK III. stadfæster alle de Privilegier, som Bergens Domkirke og menige Capitel af Kong Christian IV. givne og stadfæstede ere. — *Aggershuus Slot,* den 25. Augusti.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. 1. D. S. 49—50.

26. Augusti. [10188.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Kongens Ankomst til Norge, om Rygtet, at Generalstaterne ville underhandle om Sundtoldens Aflösning mod en fast aarlig Sum, samt om Underhandlinger af det engelske Compagnie i Hamborg og Dantzig om Betalingen af et Tilgodehavende hos Kongen. — *Helsingör,* 26. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist under Fr. III. 1. D. S. 3—4.

26. Augusti. [10189.] Kong FREDERIK III. tillægger Borgemesterne i Christiania til deres Underholdning 1/2 Rigsort af hver Læsts Drægtighed af alle ind- og udgaaende Skibe samt Toldfrihed aarlig for 6 Læster Rostocker Öl, 6 Ahmer Rhinsk Viin og 6 Oxehofter Fransk Viin. — *Aggershuus Slot,* den 26 Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Viiij—Xj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 842.

28. Augusti. [10190.] Kong FREDERIK III. befaler Statholderen i Norge, Hannibal Seehsted, at lade tage nöiagtigt Syn over de Kirker, hvis Tiender ere bortforlehnede paa Vilkaar af Kirkernes Vedligeholdelse. — *Aggershuus Slot,* den 28. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Xj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 843.

[10191.] Kong FREDERIK III. tilkjendegiver Statholderen i Norge Hannibal Sehested, at han har bevilget Almuen i Aggershuus og underliggende Lehne en vis Nedsættelse i Skatten for indeværende Aar. — *Aggershuus Slot*, den 29. August. 1648. 29. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Xij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 844—845.

[10192.] Kong FREDERIK III. befaler de svenske Skov-Finner, som have begivet sig ind i Landet, ikke at tilföie Kongens Undersaatter Skade paa deres Skove, Veidefang og Fiskerie, samt være betænkte paa inden Juul at forlade Landet. — *Aggershuus Slot*, den 30. August. 30. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Xiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 845.

[10193.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa et Mageskifte mellem Hannibal Sehested og Kronen, hvorved der overdrages til Sehested Sembs Hovedgaard paa Eger i Norge med omliggende Gods, mod flere Godser i Agershuus Lehn. — *Agershuus Slot*, den 30. Augusti. 30. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 197—204.

[10194.] HANNIBAL SEHESTEDS Skjödebrev til Kronen for de mod Semb Hovedgaard paa Eger med underliggende Gods magelagte Godser i Agershuus Lehn. — *Agershues*, den 30te Aug. 30. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 204—205.

[10195.] Kong FREDERIK III.s Stadfæstelse paa den til Oberst Georg Reichwein skete Overdragelse af Gaardene Agger og Disen paa Hedemarken til egen Odel og Eiendom. (Jvf. Nr. 10016 og 10027.) — *Agershuus Slot*, den 30te Augusti. 30. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 372—374.

[10196.] DEN NORSKE ADELS Ansögning til Kong Frederik III. om deres Privilegiers Forbedring, (udateret) — samt Norges Cantsler JENS BIELCHES Indlæg i samme Anledning til Kongens Cantsler Hr. Christen Thomesen Sehested, dat. *Christiania*, den 30. Augusti. 30. Augusti.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 762—772.

[10197.] Kong FREDERIK III. befaler Statholderen i Norge, Hannibal Sehested, at udbetale alle Officerer i Norge, som hidtil havde nydt Vartpenge, deres Tilgodehavende og siden give dem deres Afsked. — *Agershuus Slot*, den 30te Augusti. 30. Augusti.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 16.

[10198.] Kong FREDERIK III. befaler Undersaatterne af alle Stænder i Norge at vise Lydighed mod Statholderen Hannibal Sehested til Nöraggergaard, hvem han har givet fuldkommen Commando, Inspection og Direction i Norge, Staten og Militien vedkommende, overeensstemmende med den ham meddeelte skriftlige Instruction. — *Aggershuus Slot*, den 31. Augusti. 31. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Yj—Yij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 849—850.

[10199.] Kong FREDERIK III. stadfæster og udvider den norske Adels Privilegier. — *Aggershuus Slot*, den 31. Augusti. 31. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Xiij—Yj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 846—848. Danske Magazin. 3. B. S. 368—370.

[10200.] Kong FREDERIK III. tillader Udförsel fra Norge af "Spirer og Master indtil 20 Palmer". — *Aggershuus Slot*, den 31. Augusti. 31. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Yij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 850.

1618. 31. Augusti. [10201.] Kong FREDERIK III. befaler, at ingen maa understaae sig Budstikken at opskære eller nogen Forsamling at holde uden Fogdens og Skriverens Befaling; tillige bevilger han, at de af Almuen, som ville forbedre deres Gaarde ved Rydning, maae for deres Livstid nyde deres Rydnings Arbeide uden forhöiet Afgift paa Gaarden. — *Aggershuus Slot*, den 31. August.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Yiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 850—851.

31. Augusti. [10202.] Kong FREDERIK III.s Resolution paa de af Almuen i Aggershuus Lehn indgivne mangehaande Besværinger og Klagemaal, hvorved han henviser til de af Statholderen Hannibal Sehested allerede givne Erklæringer; tillige indskærper han at have Öie med urolige Hoveder, som tilskynde Almuen til idelige og ilde funderede Supplicationer. — *Aggerszhuus Slot*, den 31. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Yiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 851—853 (med urigtigt Datum: 31. April.).

31. Augusti. [10203.] Kong FREDERIK III. tillader (Statholderen i Norge), at bevilge Mageskifter med Kronen, dog paa Kongens Ratification og at han paaseer, at Kronen ikke skeer Forkort. — *Aggershuus Slot*, den 31. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Zj. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 853—854.

31. Augusti. [10204.] Kong FREDERIK III. bevilger Henrich Bjelche til Ellinggaard, bestalter Oberst til Fods og Amtmand paa Island, fra 1. Maji s. A. en maanedlig Gage af 200 Rd. Specie, som skal udbetales af Statholderen i Norge. — *Aggershuus*, deud 31. August.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 3.

31. Augusti. [10205.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa en af Almuen i Eger Præstegjeld udstedt Revers til Hannibal Sehested angaaende frivilligt Arbeide, som den havde tilbudet at gjöre til Semb Gaard. (Jvnf. Nr. 10167) — (*Agershuus*, den 31. Aug.)

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 206—207. (Dette Brev, som mangler Slutning og Datum, staaer i Registranten, hvorefter det er aftrykt, mellem Breve af 31. Aug. 1618).

2. Septbr. [10206.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Hyldingen i Norge, om Aftakkelsen af endeel Krigsfolk sammsteds, samt om Söröveriet i Nordsöen. — *Helsingör*, 2. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 4.

6. Septbr. [10207.] Literæ D. OLAI WORMII ad M. Erasmum Bartholinum datæ de stipendio mathematico a Consistorio huic tribuendo, et de rebus quibusdam literariis. — 6. Sept.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 978—979.

6. Septbr. [10208.] Literæ D. OLAI WORMII ad Joannem de Laet, Batavum, datæ, de rebus ad historiam naturalem pertinentibus, maxime de petræis plantis marinis. — 6. Sept.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 841—843.

7. Septbr. [10209.] Kong FREDERIK III.s Bevilling, at Adelens Tjenere i Bahus-Lehn og Vigen i Norge maae være frie for Skydsfærd. — *Paa vort Skib Trefoldighed*, den 7. Sept.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 772—773.

9. Septbr. [10210.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Pfalzgrev Carl Gustav, at Kongen vil reise fra Norge over Aalborg til Holsten; han skriver om den afdöde Konges

Begravelse, om Kroningen og om Rigshofmesterens overveiende Indflydelse. — *Helsingör*, 9. September. 1648. 9. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 4.

[10211.] THORLACI SCULONII, episcopi Holensis, ad D. Olaum Wormium literæ, de morte Arngrimi Jonæ et de M. Briniulfo, collega Skalholtensi, privilegium officinæ typographicæ in dioecesi sua erigendæ petente. — *Holæ*, d. 10. Sept. 10. Septbr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 113.

[10212.] NICOLAUS MERCATOR, mathematicus, in literis ad D. Olaum Wormium datis profectionem suam præcipitem excusat. — *In arce Jonckshoffvit*, 4. Id. Sept. 10. Septbr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1073—1074.

[10213.] Kong FREDERIK III.s Bevilling, at Korntienderne af Öster- og Vester-Hassing Sogne, efter den dermed nu forlehnede Skolemester M. Hans Egidissens Död, skulde være perpetuerede og lagte til de latinske Skolemesteres Lön i Aalborg, dog for tilbörlig Afgift og Stedsmaal. — *Hobroe*, d. 14. Sept. 14. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 75—76.

[10214.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Kongens Ankomst til Holsten, samt om en mellem Hannibal Sehested og Oberst Henrik Bielke opstaaet og ved Kongens Mellemkomst bilagt Strid angaaende Krigsförelsen under den sidste Krig med Sverrig. — *Helsingör*, 16. September. 16. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 4—5.

[10215.] RINGSTED BORGERSKABS Ansögning til Kongen, at der, da Byen ikke, saaledes som andre Kjöbstæder, har frie Eiendoms Jorder, maa forundes den nogen Frihed ligesom de omliggende Kjöbstæder. — *Ringsted*, den 18de Sept. 30. Septbr.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1811. I. B. S. 99 - 100.

[10216.] Forlig, mæglet af ERICH JUEL til Lundbech, Landsdommer i Nörre-Jylland og Befalingsmand paa Aalborghuus, og ANDERS ANDERSEN, Superintendent over Windelboe Stift, mellem Mag. Hans Egideson, Skolemester i Aalborg, og Borgemester og Raad sammesteds om hiins Fordring paa disse for nogen resterende aarlig Lön. — *Aalborg*, d. 21. Sept. 16. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 78 - 79.

[10217.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Kongens Ophold i Flensborg, om Rigshofmesterens forventede Ankomst til Helsingör og om Generalstaternes Ordre til deres Resident de Vries at anlægge Sörgedragt for den afdöde Konge. — *Helsingör*, 23. September. 18. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 5.

[10218.] Kong CHRISTIAN IV.s Stadfæstelse af Smedenes Laugs-Artikler i Wilster. — *Flensburg*, den 24. Septemb. (Tydsk.) 21. Septbr.

Extr. i Corp. constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 495—496.

[10219.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Rigshofmesterens Ankomst til Helsingör til Biörn Ulfelds Frues Liigbegængelse, om Gersdorfs Udnævnelse til Vicestatholder i Kjöbenhavn, og om Hertug Frans Henriks Ophold i Helsingör. — *Helsingör*, 30. September. 23. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 5—6.

1648. [10220.] KONGELIG OG FYRSTELIG LANDDAGS-REPLIK angaaende Appellation fra
3. Octobr. den adelige "Criminal- und Ritter-Gericht". — *Flensburg*, den 3ten Octobr. (Tydsk.)

Extr. i Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 625—626.

4. Octobr. [10221.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa de slesvig-holstenske Stænders Privilegier og Friheder. — *Flensburg*, den Vierten tag Octobris. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1001—1004. Jensen u. Hegewisch, Priv. d. Schl.-Holst. Rittersch. S. 214—217.

5. Octobr. [10222.] Kong FREDERIK III. overgiver Stænderne i Slesvig og Holsten sin Stadfæstelse paa deres Privilegier, og lover edelig at holde dem. — *Flensburg*, den 5ten Octobr. (Tydsk.)

Jensen u. Hegewisch, Priv. d. Schl.-Holst. Rittersch. S. 217.

7. Octobr. [10223.] Vidne af 17 NAVNGIVNE BÖNDER om det dem paalagte forögede Hoverie til Hintzgaffuels Hovedgaard, hvilket de love at være "giestendig" til Herredsting og Landsting. — *Ex Alsboe fieren*, den 7. October.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 151—152.

7. Octobr. [10224.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Rigsraad Steen Becks Död, og om de Underhandlinger, som Gabriel Marselius siges at före angaaende en Forpagtning af Tolden i Sundet til Hollænderne. — *Helsingör*, 7. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 6.

8. Octobr. [10225.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa Preetz Klosters Privilegier. — D. 8. October. (Tydsk.)

A. L. J. Michelsen, Urkundensamml. der Schl.-Holst.-Lauenb. Gesellsch. I. B. S. 382.

10. Octobr. [10226.] Vidne af forskjellige BÖNDER FRA ASZPRUP, BLANCHE, KIERBY, SUENSTRUP, RESZLÖFF OG BARENG angaaende det Hoverie, som tilforn blev gjort til Hindtzgauffl, og om dets Forögelse i den senere Tid, hvilket Vidne de love at forsvare til Herredsting og Landsting. — *Wendtsherit*, denn 10. Octob.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 152—153.

14. Octobr. [10227.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Pfalzgrev Carl Gustav, at Hyldingen i Holsten nu er tilende, og at Adelen er forskreven til Kjöbenhavn til den afdöde Konges Begravelse den 18. Novbr. og til Kroningen den 24. og 25. s. M. — *Helsingör*, 14. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 6.

28. Octobr. [10228.] Den westphalske Fredslutningsact mellem det tydske Rige og Sverrig, i hvilken Fred Danmark og Norge med tilhörende Provindser ere indsluttede fra begge Parters Side. (De Danmark og Hertugdömmerne Slesvig og Holsten vedrörende Artikler ere VIII. § 5, X. § 7. XIII. § 11. og XVII. § 10 og 11.) — *Osnabrück in Westphalen*, 14/24. Tag des Monats Octobris. (Tydsk og Latin.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. I.) Pars gen. (I.) S. 831—908. J. B. Klaute, S. Rom. Imp. leges fundamentales. S. 253—408. *Latin:* M. C. Londorpius, act. publ. 6. Th. (Contin. 2. Th.) S. 382—406. S. Puffendorf, Comment. de reb Suecicis. p. 851—875. *Fransk:* Heiss, Histoire de l'Empire. 2. P. Apend. p. xlix—cxxvj. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 469-490.

18. Octobr. [10229.] KONGENS SKATTEBÖNDER I HINDTZGAUFFLS LEHN klage til den udvalgte Kong Frederik III., at Lehnsmanden (Claus Sehested) havde ladet dem til ale og dömme for noget fordærvet Höe. — *Wendtzheritt*, denn 18. Octtober.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 154.

[10230.] Kong FREDERIK III.s Decret angaaende Jurisdictionen i Kirken og paa Kirkegaarden i Wilster. — *Glücksburg*, den 19. Octobr. 1648. 19. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 424.

[10231.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om de af Stænderne i Holsten gjorte Vanskeligheder ved Hyldingen især med Hensyn til deres Privilegier, samt om Geistlighedens Beslutning ved Kroningen at fornye deres Gravamina. — *Helsingör*, 21. October. 21. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 6.

[10232.] Kong FREDERIK III. confirmerer de den Portugisiske Nation af hebraisk Religion i Glückstadt 19. Jun. 1630 tilstaaede Privilegier. — *Hause Glücksburg*, den 22. Octobr. 22. Octobr.

Wiederauffgelegte Privilegia der Portug. Nat. Hebr. Rel. in Glückst. fol. B4—C1.

[10233.] Kong FREDERIK III. tillader Borgemester og Raad samt Borgerskabet i Rendsborg at skyde Fugle paa Byens Territorium, men indskærper Forbudet mod at skyde Harer eller andet Vildt. — *Flensburg*, den 25. Oct. (Tydsk.) 25. Octobr.

A. F. Büsching, Magaz. f. die neue Hist. 17. Th. S. 291—292.

[10234.] Dronning CHRISTINAS Resolution til den danske Resident Peder Juul, at hun vil sende 2 Commissærer til Hærjedalen den 3. Juli 1649, for med danske Commissærer at undersöge, om Sognene Irne og Zerne tilhöre Sverrig eller Norge. — 26. Octobr. (Tydsk.) 26. Octobr.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Niij (jvfr. fol Dj.)
M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 103. jvf. S. 88.

[10235.] Hertug FREDERIK stadfæster den af Borgemester og Raad i Tönning udgivne Forordning angaaende Ansættelse til Byens almindelige Afgifter. — *Gottorff*, den 27. Oct. (Tydsk.) 27. Octobr.

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 37—38.

[10236.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om de begyndte Forberedelser til Begravelsen, Kroningen og Kongens Indtog i Kjöbenhavn, om Tvedragten ved Hyldingen i Holsten og Grev Pentz's Vægring at tilsværge Kongen Troskab, samt om den tiltagende Jalousie mellem Rigshofmesteren og Kongen. — *Helsingör*, den 28. October. 28. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 6—7.

[10237.] Hertug FREDERIK bevilger Borgemester og Raad i Tönning ved Retsskriveren at hæve Böder, "Verbittels- und Land-Gelder." — *Gottorff*, den 2. Nov. (Tydsk.) 2. Novbr.

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 38—39.

[10238.] Literæ JOANNIS DE LAET, Batavi, ad D. Olaum Wormium datæ de rebus quibusdam, ad historiam naturalem pertinentibus. — *Lugd. Batav.*, 11. Novembr. 2. Novbr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 843—844.

[10239.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om den Fare, som truede Frederiksborg Slot, da Kongens Stald iforgaars Nat afbrændte, og om Gabriel Marselius's, som det synes, mislykkede Underhandlinger angaaende Forpagtningen af Tolden i Öresund til Hollænderne. — *Helsingör*, 4. November. 4. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 7.

[10240.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Kongens Modtagelse ved hans Tilbagekomst til Kjöbenhavn, om Afsættelsen af den 11. Novbr.

1648. tydske Cantsler Reventlou og om flere holstenske Adelsmænds Vægring ved at sværge Kongen
11. Novbr. Troskab. — *Helsingör*, 11. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 7—8.

15. Novbr. [10241.] Kong FREDERIK III.s Mageskiftebrev til Fru Anna Ramel, Malte Juels Efterleverske til Maltesholm, hvorved han paa Præstens Vegne i Efveröd overlader hende dennes Annex-Præstegaard i Sönnarslöf imod en Gaard i Efveröd i Christianstads Lehn. — *Köpenhamn slott*, den 15. November. (Svensk Overs.)

L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 125—126.

17. Novbr. [10242.] OTTE PAAWISCH, Lehnsmand paa Frederiksborg, bortfæster til Christen Bollesen, Forvalter paa Abrahamstrup, og hans Hustru Gierlöff Kirkes Korntiende paa Livstid. — *Frederiksborg*, 17. Novbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 176.

21. Novbr. [10243.] Kong FREDERIK III. bevilger, at Hr. Niels Christensen, Sognepræst i Mariager, aarlig maa lade oppebære 20 Tdr. Rug og 20 Tdr. Byg af Mariager Kloster, ligesom det hans Formænd af Kong Christian IV. havde været bevilliget. — *Kjöbenhavn Slott*, den 21. November.

Hofman, Fundationer. T. IX. Append. til Aarhuus St. S. 19—20.

22. Novbr. [10244.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Forberedelserne til Kroningen den næste Dag, om Rigshofmesterens hemmelige Forhandlinger med den hollandske Resident, samt om hans Selvraadighed og Anmasselse, om Grev Pentz's og Cantsler Reventlous Afsættelse, om Udnævnelsen af Reinke (ɔ: Diderik Reinking) til Cantsler og om den nye Rentemester Peder Wibes store Credit. — *Kiöbenhavn*, 22. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 8—10.

23. Novbr. [10245.] Dronning CHRISTINA befaler Feltmarskal, General-Gouvernör Grev Lennart Torstensson at möde paa Rigsdagen i Stockholm den 15. Jan. förstkommende, hvorhos hun minder ham om, ikke at kalde nogen fra Halland, undtagen fra Halmstad, til Rigsdagen. — *Stockholm*, den 23. Novemb. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 29. D. S. 228—230.

24. Novbr. [10246.] Kong FREDERIK III. befuldmægtiger Statholderen Christian Rantzow til Breitenburg og Cantsleren Ditrich Reinkingk til i sit Navn som Hertug af Slesvig at modtage Lehnet Hertugdömmet Slesvig eller "Sunder Judtlandt" og Landet Fehmern, aflægge Lehns-Eden og udstede Lehns-Brevet. — *Schlosz Copenhagen* den 24. Novemb. (Tydsk.)

Danske Magazin. 5. B. S. 101—102.

24. Novbr. [10247.] Hertug FREDERIKS Resolution til Slesvigs Magistrat angaaende jus retractus vicinalis. — *Schlosz Gottorff*, den 24sten Nov. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 64—65.

24. Novbr. [10248.] Borger i Schielsckiör DANIEL CLAUSENS Fundats paa 24 slette Daler, hvis Rente skulde tilfalde fattige Skolebörn i Schielsckiör til Klæder og Underholdning. — *Schielschiör*, dend 24de Novembr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 442—443. Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 25—26.

[10249.] KIELD MICHELSEN og PEDER LAVESEN, Borgere i Schielskiör, deres Fundats paa 6 Rigsdaler in Specie, hvoraf fattige Skolebörn i Schielskiör skulde nyde Renten til Klæder og Underholdning. — *Schielskiör*, den 24de November. 1648. 24. Novbr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 443—444. Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 26.

[10250.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Hertug Frederik III. af Slesvig og Holsten paa dennes Gottorpske Andeel af Hertugdömmet Slesvig og Landet Femern. — *Schlosz zu Coppenhagen*, den 25. Novembris. (Tydsk.) 25. Novbr.

M. C. Londorpius, acta public. 12. Th. (Contin. 8. Th.) S. 345—346. Des Hochf. Hauses Schl.-Hollst.-Gottorp gerechtsame. 1683. Beyl. S. 41—44. Wiederholter Abdruck einiger 1683 u. 1700 publicirter Schrifften etc. 1717. S. 56—58. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 101—102. J. du Mont, Corps Dipl. T. VI. P. I. p. 491—492. J. F. Hansen, Staatsbeschreib. Schleswigs. S. 652—655. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 141—142. Antislesvigholst. Fragm. 7. H. S. 103—105.

[10251.] Kong FREDERIK III.s Resolution til Henrich Rammel, at Berideren paa Soröe, som var suspenderet, fordi han havde slaaet en Magister, maatte faae Tilgivelse dennegang, imod at han forliges med den Fornærmede og erlægger en Mulct. — *Hafniæ*, 28. Novembris. 28. Novbr.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxxi.

[10252.] Kong FREDERIK III.s Privilegier for det af Anders Bilde, Oluf Parsberg, Gregers Krabbe med flere Adelsmænd i Sönder Broby i Fyen anlagte Geværfabrik. — Den 28de Nov. 28. Novbr.

Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Rugaards Hist. 2. D. 1. H. S. 121—122.

[10253.] Kong FREDERIK III. overdrager Henrik Gyldenstjerne til Svanholm Jus patronatus til Österlöf Kirke, hvorimod denne udlægger til Kongen forskjellige Gaarde i Gönge-, Villands- og Gjers-Herreder. — *Kjöb.*, d. 28. Nov. 28. Novbr.

Vedel Simonsen, Saml. til Elvedgaards Hist. 1. H. S. 133—134.

[10254.] Kong FREDERIK III. tager Kjöbstaden Schielskiör i sin Beskjærmelse og stadfæster de den af Kong Christian IV. og fremfarne Konger givne Privilegier og Friheder. — *Kiöbenhaffuen Slott*, den 30. Novembris. 30. Novbr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 398—399.

[10255.] Kong FREDERIK III.s Confirmation og Stadfæstelse af Kolding Byes Privilegier og paa dens Eiendomme sönden og norden Byen. — *Kbhavn*, den 30te Novbr. 30. Novbr.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 192.

[10256.] Kong FREDERIK III. tager Kjöbstæderne paa Boringholm i sin Beskjærmelse og stadfæster de dem af Kong Christian IV. og fremfarne Konger givne Privilegier. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 30. Novembr. 30. Novbr.

L. Thurah, Beskr. over Bornholm. S. 149—150.

[10257.] Kong FREDERIK III. tager Faaborg Bye og dens Indbyggere under sin Beskjærmelse og stadfæster de dem af fremfarne Konger givne Privilegier. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 30. Nouembr. 30. Novbr.

Aktstykker etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 15—16.

1648. 30. Novbr. [10258.] Kong FREDERIK III.s Bevilling, at Skolemesteren og Hörerne i Nyekiöbing paa Mors indtil videre aarlig maatte bekomme 50 Tdr. Hartkorn af Kirkerne paa Mors og i Thye. — *Kiöbenhavn Slott*, d. 30. Nov.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 92.

30. Novbr. [10259.] Kong FREDERIK III.s Beskjærmelsesbrev for Randers Borgere, og Stadfæstelse paa alle de dem af Kong Christian IV. forundte og stadfæstede Privilegier og Friheder. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 30. November.

S. A. Stadfeldt, Beskr. over Randers. S. 38—39.

Novembri. [10260.] Lehnsmandens paa Hindsgavl, CLAUS SEHESTETTS, Erklæring over Böndernes Klager af 26. Juni og 18. Octbr. d. A. angaaende forögет Hoverie m. m. — (Udateret.)

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 155—158.

2. Decbr. [10261.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Udnævnelsen af 32 Riddere af Elephanten, samt om et udstedt Forbud mod Udförsel af Korn fra Danmark. — *Helsingör*, 2. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 10.

7. Decbr. [10262.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Bisperne at undersöge, hvilke nödtörftige Præster der vare i deres Stift, som uden deres Indkomsters Forbedring ikke kunde subsistere, og derom at indsende en rigtig Designation til Cancelliet, tilligemed en Specification af deres visse Indkomster. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 7. Decembr.

T. de Hofman, om Tiende. S. 112—113. *Tydsk:* E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 393—394.

9. Decbr. [10263.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om de fyrstelige Personers og Gesandternes Afreise fra Kjöbenhavn, samt om forehavende Forringelse af den danske Mynt. — *Helsingör*, 9. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 10.

17. Decbr. [10264.] Kong FREDERIK III. befaler Axel Urup til förstkommende Omslag at modtage af Hr. Frederik v. Buchwaldt 35000 Rdlr. som förste Afdrag paa Kjöbesummen for det af ham kjöbte Christianspriis's Gods, hvis Fæstning skal raseres, og anvende Belöbet til Kjöbenhavns Fortification. — *Frederiksborg*, den 17de December.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 156.

19. Decbr. [10265.] Kong FREDERIK III.s Skjöde til Statholderen i Norge Hr. Hannibal Seested til Nöragergaard paa Sundmöers Lehn og Giedske Hovedgaard med tilliggende Gods. — *Friderichsborg*, den 19de Dec.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 643—653.

23. Decbr. [10266.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Pfalzgrev Carl Gustav, at alt er stille i Kjöbenhavn, de fleste Rigsraader og Adelige reiste til deres Godser, og Kongen og Dronningen til Frederiksborg. — *Helsingör*, 23. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 10.

24. Decbr. [10267.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Skydsfærd og Gjæstgiverie i Norge. — *Friderichsborg Slot*, den 24. December.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Zij—Aaiiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 854—865.

[10268.] Kong Frederik III.s Lykönskningsskrivelse til Dronning Christina af Sverrig, i Anledning af den Westphalske Freds Afslutning, og af Aarskiftet. — *Friederichsburg*, den 29. Decembr. (Tydsk.) 1864. 29. Decbr.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Nj—Nij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 102—103.

[10269.] Den svenske Resident Magnus Durel melder Pfalzgrev Carl Gustav, at Rigshofmesteren og den kongelige Cantsler ere tilstede i Kjöbenhavn; man formoder, at der paa Herredagen i Februar Maaned vil blive paalagt en ny Skat til Betaling af et Par i Neustadt byggede Skibe og til Anskaffelse af nogle flere. — *Helsingör*, 30. December. 30. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 10—11.

[10270.] Kong Frederik III. tilskjöder Ove Gedde til Tommerup Kronens Höihed og Jus patronatus til Mellby Kirke. — *Köpenhamn*, den 30. December. (Svensk Overs.) 30. Decbr.

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar etc. 2. D. S. 127.

[10271.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Iver Krabbe til Jordbjerg paa Bahus Slot og Lehn. — *Haffniæ*, den 30. December. 30. Decbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 177—186.

[10272.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Vincentz Bildt til Næs paa Tönsberg Lehn og St. Olufs Kloster. — *Haffniæ*, den 30. Decbr. 30. Decbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 195—200.

[10273.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Niels Lange til Fritzö paa Brunlaug Lehn samt afgangne Frue Gjörvild Fadersdatters til Kronen skjenkede Gods. — *Kjöbenhavn*, den 30. Decbr. 30. Decbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 200—203.

[10274.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Malte Seested til Rödhauge paa Norges Krones Lehne Jederen, Dalerne og Ryfylken. — *Haffniæ*, d. 30. Decbr. 30. Decbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 216—219.

[10275.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Jens Bielche til Österaad, Norges Cantsler, paa Norges Krones Lehn Mariæ Kirkes Provstie og Rachestad Sogn. — *Kjöbenhavn Slot*, den 30. December. 30. Decbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 667—669.

[10276.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Jens Bielche til Österaad, Norges Cantsler, paa Norges Krones Lehn Onsöen og Nunne-Klosters Gods. — *Hafniæ*, den 30. Decbr. 30. Decbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 670—673.

[10277.] Kong Frederik III. forlehner Jörgen Kaas med Norges Krones Lehn, Lister Lehn, dog saaledes at Jörgen Seefeld til Visborg, Lehnsmand over Mandal, Nedenes og Raabjugdelaug, skal have Administrationen af dette Lehn. — *Hafniæ*, den 30. Decbr. 30. Decbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 674—675.

[10278.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Hr. Henrich Bjelche til Österodt, paa Norges Krones Land Island. — *Hafn.*, 30. Decembr. 30. Decbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 4—7.

[10279.] Det Islandske Compagnies Forvaltere fundere, med Participanternes Samtykke, 3000 Rdlr. in Specie til Underholdning af 4 Senge i Helliggeistes Hospital udenfor Kjöbenhavn (Vartov). — *Kiöbenhavn*, den 31. Dec. 31. Decbr.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 67—69.

1648. [10280.] CHRISTOFFER GÖYES Indberetning til Kongen om nogle af Norges kostbareste Produkter, især deleshed Perler. — Udateret.

Danske Magazin. 4. B. S. 350—352. (Aaret er usikkert).

1649.

1649.

1. Januar. [10281.] Kong FREDERIK III.s Privilegier for Adelen i Norge. — *Frederiksborg Slot*, den 1ste Januarii.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 775—782.

3. Januar. [10282.] Kong FREDERIK III.s Bevilling for Hannibal Sehested og Arvinger at have höieste Jurisdiction over Justitien paa Gaardene Semb og Ström, samt at forordne Sorenskrivere paa Eger, Lier og Dalen. — *Frederichsborg*, den 3. Januarii.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 460—461. Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 208.

3. Januar. [10283.] Kong FREDERIK III.s Skjöde til Statholder Hannibal Sehested paa Jura patronatus til Hogs Kirke paa Eger og Frogner Kirke udi Lier og Dalen med deres Annexer, samt paa Kirkernes Anpart i Tienderne og Herligheden til Præstegaardene sammesteds. — *Friderichsborg*, d. 3. Januarii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 208—210.

6. Januar. [10284.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om en fra Norge nedkommen stor Pengesum til Dækning af Forskud; om Rigshofmesterens Magt og hans Strid med Kongen om dennes Ret til at disponere over Lehnene; samt om Folkets Skræk for, at svenske Armeer skulle blive indqvarterede i Holsten. — *Helsingör*, 6. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 11.

9. Januar. [10285.] Literæ FRANCISCI BERTALDI ad D. Olaum Wormium datæ, per quas Isaacum Vossium, Hafniam abeuntem, ei commendat, recordationemque sui ipsius revocat. — *Monasterii Westphalorum*, die 19. Januarii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1074—1075.

13. Januar. [10286.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens Ankomst til Kjöbenhavn, samt om Indskrænkninger i den kongelige Hofstat. — *Helsingör*, 13. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 11—12.

20. Januar. [10287.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens Tilbagereise til Frederiksborg, efter at have givet Audients til den spanske Minister Grev Rebolledo, og om Hofmesterens forestaaende Reise, efter Sigende til England, for at mægle mellem den engelske Konge og Parlamentet, men upaatvivlelig til Holland angaaende Bortforpagtningen af Sundtolden. — *Helsingör*, 20. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 12.

27. Januar. [10288.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Hofmesterens nærforestaaende Reise, förs til Holland, og derpaa efter Sigende til Frankrig, Spanien og England; hans Ærinde holdes hemmelig; tillige beretter han om et Par udgivne kongelige Mandater angaaende Stæderne Lybeks, Hamborgs og Bremens, samt Rostocks Toldforholde. — *Helsingör*, 27. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 13.

[10289.] Keiser Ferdinand henviser Sagen mellem Greverne Otto og Philip til Lippe paa den ene, og Kong Frederik III. (i afdöde Kong Christian IV.s Sted) og Hertug Frederik af Holsten paa den anden Side, angaaende Grevskabet Pinnenberg til "die ordentliche Austräge". (Jvnf. Nr. 10171.) — *Wien*, den achten Febr. (Tydsk.) 1649. 29. Januar.

Justitia causæ Rantzov. I. Th. S. 72.

[10290.] Kong Frederik III.s aabne Brev til Islands Indbyggere, at svare Hr. Henrich Bjelche til Osteræd og ingen anden Kronens Rente og Rettighed. — *Fridrichsborg Slot*, den 31. Januarii. 31. Januar.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 7—8.

[10291.] Kong Frederik III. stadfæster det af hans Fader til Christen Bollesen udstedte Forpagtningsbrev paa Abrahamstrup Gods. — *Frederiksborg*, 31. Januar. 31. Januar.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 177.

[10292.] Kong Frederik III.s Fuldmagt for Rigshofmester Corfitz Ulfeldt som extraordinær Ambassadeur at forhandle og afslutte med Generalstaterne. — *Friderichsburgh*, 31. Januar. (Tydsk.) 31. Januar.

M. C. Londorpius, Acta publ. 6. Th. (Contin. 2. Th.) S. 573. Recueil des traitez. T. III. p. 571 (med *Fransk* Overs.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. 1. p. 533 (med *Fransk* Overs.). *Hollandsk*: L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 334—335.

[10293.] Stephanus Jo. Stephanius ad D. Olaum Wormium de scriptis quibusdam M. Brynolphi secum communicandis et de stipendio sibi diu non soluto scribit. — *Soræ*, Prid. Calend. Febr. 31. Januar.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 286.

[10294.] Kong Frederik III. tilkjendegiver Axel Urup, at han maa anvende 2500 Rdlr., som han til Kieler Omslag skulde modtage, til Kjöbenhavns Fæstningsarbeide. — *Frederiksborg*, den 1ste Februar. 1. Febr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 156—157.

[10295.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Rigshofmesterens Reise til Holland, der sikkert vil skee i næste Uge, og om den formodede Hensigt dermed og de hidtil drevne Forhandlinger med Holland; han beretter, at Kirstine Munk skal have isinde at tage Bolig i Kjöbenhavn. — *Helsingör*, 3. Februar. 3. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 13—14.

[10296.] Wilhelmus Langius D. Olao Wormio librum suum "de annis Christi" mittit, merita eius de studio Runico summis laudibus prosequens. — *Lugduni Batavorum*, 3. Eidus Februarias. 3. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1076—1078.

[10297.] Kong Frederik III. befaler Otte Paavisch, Lehnsmand paa Frederiksborg, at levere til Hospitalsforstanderen i Roeskilde i dette Aar 100 Læs Ved af Abrahamstrup Lehns Skove. — *Hafn.*, d. 6. Febr. 6. Febr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 176—177.

[10298.] Kong Frederik III.s Bevilling for Jens Bjelche til Österraad, Norges Cantsler, paa adelig Frihed for noget af ham efter 1646 kjöbt Gods, der svarer til hans Gaarde Ellenge Gaard, Veden Gaard, Effvie og Sande. — *Haffniæ*, d. 8. Febr. 8. Febr.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 782—784.

1649. 8. Febr. [10299.] HORNS HERREDS Tings Vidne, givet Lauridtz Ibszen, Möller i Abrahamstrups Veirmölle, at denne Mölle under en Storm sidstleden S. Hans Dag var nedblæst. — Thaarsdagen, den 8. Februarj.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 177—178.

10. Febr. [10300.] Kong FREDERIK III.s Rescript angaaende Hertugdömmernes Regjerings-Cancellies Forflyttelse fra Flensborg til Glückstadt. — *Schlosse Fridrichsburg*, den 10ten Februar. (Tydsk.)

Corpus Constit.-Regio-Holsat. I. B. S. 40—41.

10. Febr. [10301.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Hofmesterens Afreise og Sagernes Styrelse af Cantsleren Chr. Thomesen og Statholderen Gersdorf; om Kongens Ophold i Kjöbenhavn og om Ankomsten af en engelsk Gesandt, Oberst Köckering. — *Helsingör*, 10. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 14.

13. Febr. [10302.] Kong FREDERIK III. tillader, at Wartous Hospital maa indtil videre erholde 80 Læs Ved aarlig, for Betaling, af Kjöbenhavns Lehns Skove. — *Frideriksborg Slot*, den 13. Febr.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 171—172.

17. Febr. [10303.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Hensigten af Hofmesterens Reise til Holland, som han kun skal have meddeelt nogle enkelte Rigsraader, og hvorom Kongen kun skal have ufuldstændig Kundskab; man formoder, at Kongen vil söge Alliance mod Sverrig, hvis Prætensioner paa Oldenborg, Delmenhorst og Ditmarsken man frygter. — *Helsingör*, 17. Februar. (Tydsk.)

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 14—15.

19. Febr. [10304.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Otte Powisch, Hofprædikanten Lausz Jacobsen og Slotspræsten M. Hans Huszwich, at Sognenes Degne-Rente, som af Kong Christian IV. var lagt til Frederiksborg Skole, maa indtil videre uddeles blandt Skolebörnene. — *Frederichsborg*, 19. Febr.

F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. I. H. Bil. S. XII.

19. Febr. [10305.] STEPHANUS JO STEPHANIUS ad D. Olaum Wormium carmina quædam de discessu Tychonis Brahe nuper inventa transmittit; deinde nunciat, se intra paucos dies historiam Christiani III. absoluturum esse. — *Soræ*, d. XIX. Februarii.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 286—287.

22. Febr. [10306.] Dronning CHRISTINAS Befaling til Gouverneur Casper Otto Sperling i Halland om at undersöge Laholms Rettighed til Laxefiskerie og Græsning og denne Byes Kirkes Indtægtskilder, og sörge for, at der ikke skeer Afbræk heri. — *Stockholm*, then 22. Febr. (Svensk.)

J. Richardson, Hallandia. S. 213—214.

23. Febr. [10307.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Lehnsmanden Otto Paawisch, at have Indseende med, at Peder Tygesen i Hilleröd ingen Indpas paa hans Badskjer-Haandværk skeer af Bönhaser og Fuskere. — *Frederichsb.*, 23. Febr.

I. D. Herholdt, Archiv f. Lægevidenskabens Hist. I. H. S. 171—172.

3. Martii. [10308.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens Ophold i Kjöbenhavn og Afreise til Frederiksborg, samt om Interessen for de engelske og franske Uroligheder. — *Helsingör*, 3. Marts. (Tydsk.)

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 15.

[10309.] D. OLAUS WORMIUS Stephano Stephanio ob carmina de discessu Tychonis Brahe gratias agit; scripta quædam M. Brynolphi et D. Cunradi Aslaci, quæ mittenda optasset, se nondum impetrare potuisse scribit. — 3. Mart. 1649. 3. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 287.

[10310.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hr. Hendrich Bielche om at sörge for, at Holle Kirke i Eyefiord i Holle Stift faaer Erstatning for det den frakomne Gods. — *Haffn.*, d. 6. Martii. 6. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 8—9.

[10311.] Erklæring af de kongelige Commissarier HENNING VALCHENDORFF til Glorup, Befalingsmand paa Ottenseegaard, og HENNING POWISCH til Holluffgaard, Landsdommer i Fyen, angaaende Böndernes Klage over den nu afdöde Lehnsmand paa Hindtzgaffuel Clausz Seestedt til Öreslöff Closter, angaaende foröget Hoverie m. m. — *Ottensee*, den 8. Martij. 8. Martii.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 159—161.

[10312.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, at Præsten Thordall Sigfusen af Holum Stift paa Island, som formedelst begaaet Leiermaal havde mistet sit Kald, igjen maa komme til Kald. — *Haffn.*, d. 8. Martii. 8. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 9.

[10313.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens Önske at understötte Prindsen af Wales med nogle Orlogsskibe, hvilket dog Rigsraadet modsætter sig. — *Helsingör*, 10. Marts. 10. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 15.

[10314.] Kong FREDERIK III. bevilger Magistraten i Flensborg visse Sportler og Andeel i Böderne. — *Schlosz Friderichsburg*, den 14ten März. (Tydsk.) 14. Martii.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 311—313.

[10315.] Literæ PETRI CHANUT, legati Gallici apud Svecos, ad D. Olaum Wormium datæ, quibuscum numos quosdam raros, nomine comitis Harlæi, mittit. — *Stockholmiæ*, 24/14. Martii. 14. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1091—1092.

[10316.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Dronningens Moders, Fyrstinden af Lyneborgs Ankomst til Frederiksborg; samt om den Pengemangel, som uden Tvivl vil hindre Kongens Hensigt at understötte Prindsen af Wales. — *Helsingör*, 17. Marts. 17. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 15.

[10317.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev til Islands Indbyggere angaaende den Hyldingsed, som skulde aflægges for de kongelige Commissarier Hr. Henrik Bjelke til Ellinegaard, Befalingsmand paa Island, og Gabriell Acheleye til Julleroed, Secretair. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 18. Martii. 18. Martii.

M. Ketilson, Forord. til Isl. 3. D. S. 9—11.

[10318.] Kong FREDERIK III.s Bestalling til M. Thomas Bang, Prof. hebrææ linguæ, som Bibliothecarius ordinarius et perpetuus ved Universitetets Bibliothek. — *Hafniæ*, 24. Mart. 24. Martii.

R. Nyerup, Kbhvns. Univers. Annaler. S. 140—141.

[10319.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Dronningens Moders Ophold ved Hoffet, som nu holdes i Kjöbenhavn, samt om Ankomsten af en brandenborgsk Gesandt von Kleist. — *Helsingör*, 24. Marts. 24. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 16.

1649. 25. Martii. [10320.] KAREN KRABBE til Wimmeltofte, salig Holger Rosenkrantz's til Glimming, hendes Fundats for Capital 200 Rdl., hvoraf Skolelæreren i Spjellerup skulde have Renten. — *Wimmeltofte*, Paaske-Dag.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 398—399.

31. Martii. [10321.] Kong FREDERIK III. befaler Axel Urup at indgive Regnskabet over Udgifterne til Arbeidet paa Voldene for Kjöbenhavn, medens han har havt Directionen, til Hr. Niels Trolle og Hr. Joachim Gersdorf. — *Kiöbenhavn*, den 31te Marts.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 157.

Martio. [10322.] Dronning CHRISTINES Svar paa Halmstads Magistrats og Borgerskabs Begjæringer om Afslag paa Salttolden, og Bestemmelser om Ladebygningernes Udflytning uden for Fæstningen. — *Stockholm*, then . . Martii. (Svensk.)

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 145.

3. Aprilis. [10323.] Kong FREDERIK III. tillægger Dr. Ludvig Pauch, residerende Medicus i Ribe, et Kannikedom ved Domkirken, som var blevet ledigt ved M. Anders Randrups Död. — *Kiöbenhavn Slott*, den 3. April.

Hofman, Fundationer. T. IX. Append. til Ribe St. S. 6—7.

4. Aprilis. [10324.] Kong FREDERIK III. befaler Lehnsmanden paa Island Hr. Hendrich Bielche, at besörge Tömmer indkjöbt i Norge for 100 Daler til Reparation af Domkirkerne paa Island. — *Haffn.*, d. 4. April.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 11.

6. Aprilis. [10325.] D. OLAUS WORMIUS Petro Chanut, legato Gallico in Svecia, pro literis eius (cfr. Nr. 10315) gratias agit seque favori eius commendat. — *Hafn.*, 6. April.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1092—1093.

7. Aprilis. [10326.] Kong FREDERIK III.s Bestallingsbrev for Gisloff Eivertsen at være Lærer "in fundamentis Arithmeticæ, Geometriæ og Astronomiæ" i Skalholt Skole med 36 Rdl. aarlig Lön. — *Haffn.*, dend 7. April.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 457—458. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 11—12.

7. Aprilis. [10327.] Kong FREDERIK III. tilskriver Rigshofmesteren Corfitz Ulfeld angaaende et Laan paa 15,000 Rdlr., som skulde optages. — *Kiöbenhaffn*, d. 7. April.

Hist. Tidsskrift. 3. B. S. 388.

7. Aprilis. [10328.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Lehnsmanden Arndt von der Kula, at indhente Betænkning fra Magistraten i Helsingör over et Andragende af Bryggerlauget sammesteds, at der maatte bestemmes et vist Antal for Medlemmerne af Lauget. — 7. Apr.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 123.

7. Aprilis. [10329.] D. OLAUS WORMIUS comiti de Harlay pro numis per Dominum Chanut, legatum Gallicum, missis gratias agit; catalogum etiam Musei sui et codicem legum Scanicarum et Cimbricarum Latine versarum mittit. — *Hafniæ*, VII. Id. April.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1093—1094.

9. Aprilis. [10330.] Kong FREDERIK III.s Instrux for Hr. Henrich Bielche og Gabriel Acheleye paa Reisen til Island og Færöerne for at modtage Indbyggernes Hyldingsed, og at paakjende forskjellige Retssager m. m. — *Haffn.*, den 9. April.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 12—13.

[10331.] Tilstaaelse af MARQUIS AF MONTROSE, at han paa Kongen af Storbritanniens Vegne har modtaget af Cornifits Ulfeldt, "Grand-Maître du royaume de Danemarck", 11 Diamantsringe af Værdie 5000 Rdlr. — *À La Haye*, 10. avril. (Fransk.) 1649. 10. Aprilis.

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 57.

[10332.] WENDTZHERRIDS TINGS Vidne, forlangt af Fru Christends Lindenows, salig Claus Seestes, Slotsskriver paa Hindsgaufll, angaaende Böndernes Hoverie til at drive bemeldte Slots Avling. — Tiszdagen den 10. Aprilis. 10. Aprilis.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 165—166.

[10333.] Kong FREDERIK III.s Qvittering til Fru Eddel Urne til Rönnebechsholm, forrige Befalingsmand paa Island Pross Munds Efterleverske, for de kongelige Intrader af Island for Aarene 1633—45, i hvilken Tid hendes Mand havde været forlehnet med Landet. — *Hafniæ*, dend 12. April. 12. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 13—14.

[10334.] Kong FREDERIK III. befaler Ludvig Munthe, Superintendent i Bergen, at lade Rectores Scholarum i hans Stift forestille Disciplene det raadelige i ikke for hurtigt at forlade Skolerne, da der paa Grund af de Studerendes Antal ikke er Udsigt til, at de snart kunne erholde fri Kost i Communitetet m. m. — *Kiöbenhavn Slot*, den 13de Aprilis. 13. Aprilis.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. 1. D. S. 136. (Lignende Breve udgik til de övrige Bisper i Danmark og Norge: F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. 1. H. Bil. S. XII-XIII.)

[10335.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden i Island Henrik Bjelke at foranstalte Gissloff Evertson, Lærer ved Skolen i Skalholt, aarlig udbetalt 36 Rd. af de kongelige Godsers Indkomster, hvis de Jorder, hvoraf han skulde nyde Indtægten, vare bortfæstede til andre. — *Hafn.*, 14. Aprilis. 14. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 15.

[10336.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Hofmesterens Forhandlinger med Holland angaaende Öresundstolden, samt efter Sigende angaaende Optagelsen af et Pengelaan mod Pantsættelse af Island; tillige melder han Födselen af en Prindsesse. — *Helsingör*, 14. April. 14. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 16.

[10337.] Forlig mellem Kong FREDERIK III. af Danmark, Hertug Frederik af Holsten-Gottorp, og Grev Anton Günther af Oldenburg, angaaende Successionen i Grevskaberne Oldenburg og Delmenhorst ved den Sidstes paakommende Dödsfald. (Forliget er stadfæstet af Keiser Ferdinand III. i Regensburg 21. Aug. 1653.) — *Rendeszburg*, den Sechzehenden April. (Tydsk.) 16. Aprilis.

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 317—322. Rousset, Suppl. au Corps univ. dipl. T. II. P. I. p. 365—367.

[10338.] Erklæring af BORGEMESTERE OG RAAD paa Borgerskabets Vegne i CHRISTIANIA, at de Statholderen Hannibal Sehested forundte Privilegier paa hans Gods i Drammen og paa Eger ikke vare Christiania Bye til nogen Skade. — *Christiania*, den 17. April. 17. Aprilis.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 211—213.

[10339.] CHRISTIAN THOMESEN til Stoufgaard, Ridder, Kongens Cantsler og Befalingsmand til St. Knuds Kloster i Odense, giver 12 Tdr. Rug, 20 Tdr. Byg og 12 Tdr. Havre aarlig af sin Gaard Löchisholm til tvende Arme udi Hospitalet i Odense at underholde. — *Kiöbenhafn*, den förste og tiuvende April. 21. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 163.

1649. 21. Aprilis. [10340.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om den nyfödte Prindsesse Frederikke Amalies Daab. — *Helsingör*, 21. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 16.

27. Aprilis. [10341.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Niels Krag at sende M. Christen [Nielsen, forhen Sognepræst i Aarhus] og forrige Bispens Qvinde i Aarhus vel forvarede til Kjöbenhavn, hvor deres Sag paa næste Herredag skulde foretages. — *Hafn.*, 27. April.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 127.

27. Aprilis. [10342.] Kong FREDERIK III.s Confirmation af Bryggernes Laugsskraae i Helsingör af 20. Octbr. 1642. — 27. April.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 122.

27. Aprilis. [10343.] Kong FREDERIK III.s Fornyelse paa 3 Aar af det Bryggerlauget i Helsingör den 19. Marts 1646 tilstaaede Forpagtningsbrev paa Told og Accise af Öl og Malt. — — 27. April.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 123.

28. Aprilis. [10344.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens indesluttede Levnet og hans ved Rigsraadet bundne Stilling; tillige berettes om den Opmærksomhed, der vises det engelske Parlaments Skibe, uagtet Kongens Önske at komme Kongen af England til Hjelp. — *Helsingör*, 28. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 16—17.

5. Maji. [10345.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om den almindelige Omtale af Toldens Bortforpagtning til Hollænderne og om den umaadelige Aftagen af Toldindtægterne paa Grund af det tiltagende Underslæb. — *Helsingör*, 5. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 17.

7. Maji. [10346.] Kong FREDERIK III. befaler Rentemestrene at tilholde Renteskriverne at betale den afdöde Voldmester Claus Oems Hustru deres Restance for det Stykke Vold udenfor Kjöbenhavns Nörreport, som hendes Husbond i forleden Feide efter Accord havde opfört. — *Kiöbenhavn*, den 7de Mai.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 151—155.

10. Maji. [10347.] D. OLAUS WORMIUS ad Brynolphum Suenonium, episcopum Skalholtensem, de typographia ei certis conditionibus concessa, de proximo in Islandiam adventu Gabrielis Akeleje, secretarii regii, de variis rebus literariis, et de morte Claudii Plumii, professoris, et Jonæ Westmanni, popularis eius, scribit. — *Hafn.*, 10. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1046—1047.

11. Maji. [10348.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Christen Bollesen, Forpagter af Abrahamstrup, at den ham tilkommende Betaling for Leveringer til Hofholdningen maa afkortes i hans Forpagtnings-Regnskab for det fölgende Aar. — *Hafniæ*, 11. May.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 179.

12. Maji. [10349.] Kong FREDERIK III.s tildeels chiffrerede Brev til Rigshofmesteren Corfitz Ulfeld om en vis Undsætning at gjöre, der dog ikke maatte belöbe over 10,000 Rdlr. — *Kiöbenh.*, d. 12. May.

Hist. Tidsskrift. 3. B. S. 388.

12. Maji. [10350.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Rigsraadernes Ankomst til Kjöbenhavn til den forestaaende Herredag, samt om de begyndte Fæstningsarbeider ved Christianstad og Landscrone. — *Helsingör*, 12. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 17—18.

[10351.] LAURENTIUS BORDINGIUS, cum filio Cancellarii peregrinans, in literis ad D. Olaum Wormium datis commendationem huius ad lectoratum quemdam theologiæ impetrandum expetit. — *Aureliæ ad Ligerim*, 16. Maji. 1649. 16. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 858—861.

[10352.] JOANNIS CASIMIRI, regis Poloniæ, renovatio infeudationis et investituræ Jacobi, ducis Curlandiæ et Semigalliæ. (In hoc diplomate inter alia agitur de conventionibus cum Magno, duce Livoniæ, et Friderico II., rege Daniæ, de permutatione episcopatus Curoniensis factis; cfr. Nr. 8299). — *Varsaviæ*, die XXVIII. Mensis Maii. 18. Maji.

M. Dogiel, Cod. dipl. regni Poloniæ. T. V. p. 423—429.

[10353.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Pfalzgrev Carl Gustav, at der paa Herredagen, som næste Dag skal begynde, kun vil blive forhandlet Retssager; det skal være tvivlsomt, om Hofmesteren udretter noget i Holland; Rigsadmiralen Niels Trolle skal gaae med en Ambassade til Sverrig. — *Helsingör*, 19. Mai. 19. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 18.

[10354.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Hertugerne af Slesvig og Holsten, af den Sönderborgske Linie, paa deres Andeel af Hertugdömmet Slesvig "benebenst der gesambten Hand daran und an Fehmern." — *Slosz zu Copenhagen*, den 22. Maji. (Tydsk.) 22. Maji.

Apologia des Fürstl. Hauses Schl., Holst., &c. 1651. fol. Fiij-Gj. I. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 102—104. I. C. Lünig, Corp. jur. feudal. German. T. II. col. 1809—1812. I. F. Hansen, Staatsbeschreib. Schleswigs. S. 655—659. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 142—144. Antislesvigholst. Fragm. 7. H. S. 106—109.

[10355.] Forpligtelse af BORGEMESTER OG RAAD SAMT MENIGE BORGERSKAB I SKJELSKÖR at ville tilstaae Capellanen Hr. Maurids Sörensen en aarlig Offerdag paa hver St. Michelsdag, saalænge han vedblev sit Embede i Byen. — *Schielskiör*, den 23. May. 23. Maji.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 560—561.

[10356.] Dronning CHRISTINAS Skrivelse til Kong Frederik III., hvorved hun foreslaaer, at der paa det berammede Möde den 3. Juli næstkommende angaaende Kirkesognene Irne og Zerne, tillige maa blive afgjort, om Sognet Södrelyden hörer til Norge eller til den afstaaede Provinds Jempteland. — *Schlosz Stockholm*, den 26. Maij. (Tydsk.) 26. Maji.

Beantwort- und Wiederlegung zweier Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Niij—Niiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 103—104.

[10357.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om den paabegyndte Herredag, om Misfornöielsen over Rigshofmesterens lange Udebliven, og den slette Forstaaelse mellem ham og Kongen; desuden om Afsendelse af Deputerede til Island, for at tage Indbyggerne i Ed. — *Helsingör*, 26. Mai. 26. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 18.

[10358.] Literæ D. OLAI WORMII ad Franciscum Bertaldum datæ, per quas familiaritatem oblatam accipit. — *Hafn.*, 29. Maji. 29. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1075—1076.

[10359.] Literæ D. OLAI WORMII ad Thorlacum Sculonium, episcopum Holensem, datæ, in quibus obitum Arngrimi Jonæ deplorat, viduamque et filios eius novo præfecto Islandiæ se commendasse scribit; officinam etiam typographicam collegæ eius Scalholtensi cencessam commemorat. — *Hafn.*, Mens. Majo. Majo.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 114.

1649. Majo. [10360.] D. OLAUS WORMIUS ad Isaacum Peyrerium Hennequino, legato Gallico redeunti, literas dat, per quas de præsente statu Galliæ sciscitat, et de antiquis quibusdam legibus Danicis, ad Comitem de Harlay missis, et de glossario Runico a se incepto scribit. — Mense Majo.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 954.

1. Junii. [10361.] D. OLAUS WORMIUS ad M. Erasmum Bartholinum de morbo quodam boum et ovium scribit. — Cal. Jun.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 979—980.

1. Junii. [10362.] D. OLAUS WORMIUS in literis ad Wilhelmum Langium datis huic pro libro sibi oblato gratias agit quæstionemque quandam chronologicam proponit. — *Hafn.*, Calend. Jun.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1078—1079.

2. Junii. [10363.] Kong FREDERIK III.s Reglement for Færgefarten fra Blankenese og Wedel. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 2ten Junii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 1221—1224.

2. Junii. [10364.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Pfalzgrev Carl Gustav, at Kongen skal have isinde at forelægge Rigsraadet forskjellige Statssager, som Forslag til Afbetaling af Kronens Gjæld, Bygning af Skibe, Betaling af Krigsfolkets Tilgodehavende o. desl., men uden Tvivl kun med ringe Virkning. — *Helsingör*, 2. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. p. 19.

8. Junii. [10365.] Kong FREDERIK III.s Constitution, at Sönner af Borgere i Wilster skulde aflægge Troskabs- og Lydigheds-Ed, naar de havde begivet sig i Ægtestanden og agtede at nedsætte sig der. — *Glückstadt*, den 8. Junii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 633—635.

8. Junii. [10366.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Udsættelsen af Niels Trolles Ambassade til Sverrig, om ugunstige Efterretninger om Hofmesterens Forhandlinger i Holland, om Slöifningen af Christianspriis og Fæstningsværkerne ved Glückstadt, om Opsættelsen af Christian Rantzaus Ambassade til Keiseren, samt om Kongens Fortrydelse over at have afskediget Cantsleren Reventlau. — *Helsingör*, 8. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 19—20.

11. Junii. [10367.] Kong FREDERIK III. befaler D. Oluff Worm og 4 andre Læger at give Betænkning angaaende nogle Recepter, og at forhöre M. Christen (Nielsen), forrige Sognepræst i Aarhus, om han vil tilstaae, hvortil han har brugt dem. — *Hafniæ*, 11. Juny.

I. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 127.

16. Junii. [10368.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Forhandlingerne paa Herredagen om Gjældens Betaling, hvorved dog intet kan udrettes af Mangel paa Penge; tillige melder han om Bygningen af nogle Skibe i Norge og i Neustadt. — *Helsingör*, 16. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 20.

16. Junii. [10369.] D. OLAUS WORMIUS Thorlaco Sculonio, episcopo Holensi, Torchillum, filium Arngrimi Jonæ, in patriam revertentem, commendat. — *Hafn.*, 16. Junii.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 115.

20. Junii. [10370.] Kong FREDERIK III.s Bevilling for Hannibal Sehested til Nöragergaard paa överste Jurisdiction over Justitien ved hans Hovedgaard Vestnes Gaard i Norge, og Ret til at forordne egne Sorenskrivere ved nævnte Gaard. — *Hafniæ*, 20. Juni.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 461—462.

[10371.] Kong FREDERIK III. og hans bisiddende Statholder, Cantsler og Raader 1649.
tildömme Cremper-Marskens Beboere Ret til at sælge deres Korn til saavel fremmede som 20. Junii.
indenlandske Kjöbmænd og til at udföre det paa Crempe-Strömmen. — *Glückstadt*, am 20. Junii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 190—191.

[10372.] BERTE FRIIS (Enke efter Albert Skeel til Fusingö) skriver til Susanne 20. Junii.
(Præsten M. Sören Andersen Vedels Hustru i Ribe) blandt andet, at hun paa hendes Begjæring har talt med Christen Skiel angaaende "de Skellers Penge", som hun önskede sine Sönner indskrevne til. — *Vallöe*, d. 20. Juni.

Udt. i C. F. Wegener om A. S. Vedel. 2. Udg. S. 262.

[10373.] Kong FREDERIK III. befaler Bönderne i Hindtzgauffls Lehn at give Skri- 21. Junii.
veren paa Slottet Skriver-Skjeppe, hvorfor nogle iblandt dem havde vægret sig. — *Kiöbenhaffn Slott,* dend 21. Junj.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 166—167.

[10374.] Kong FREDERIK III.s Bevilling for Hannibal Sehested, hans Frue, Fröken 23. Junii.
Christina, og deres Arvinger paa for deres Personer, Gods og Formue i Norge at nyde lige Frihed med Adelen i Danmark efter Haandfæstningen. — *Hafniæ,* den 23de Junii.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 462—464.

[10375.] Kong FREDERIK III.s Taxt for hvad Færgemændene i Blankenese og Wedel 23. Junii.
havde at betale til Kongen for hvert Stykke, de overförte. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 23. Junii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 1225.

[10376.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilskriver Pfalzgrev Carl Gustav 23. Junii.
om de forskjellige Meninger om Maaden, hvorpaa Gjælden kan afbetales; fra Hofmesteren haves ingen Underretning. — *Helsingör*, 23. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 20.

[10377.] Udkast til en HERREDAGS DOM, hvorved Superintendenten i Aarhus D. 24. Junii.
Morten Madsens Enke Kiersten frikjendes for Beskyldninger for ulovlig Omgang med sin Svigersön Sognepræsten M. Christen Nielsen. — 24. Juni.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarh. II. S. 128—136.

[10378.] Sognepræst til Wroe og Resen Sogne, Hr. OLUF KNUDSENS Fundats for 24. Junii.
50 Slettedaler, som af ham vare henlagte til Viborg Skole, af hvilke de 40 Sldlr. udgjorde de Böder, som en af hans Sognefolk af Landsdommeren var tilpligtet at udgive for at have „tribuleret, skanderet, slagen og bierret" bemeldte Sognepræst. — *Wroe Præstegaard,* ipso festo Johannis Baptistæ.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 342—343.

[10379.] Kong FREDERIK III. tilkjendegiver Lehnsmanden Niels Krag, at "Faste- 26. Junii.
laffuens Borgemestere" i Aarhus skulle afskaffes, og befaler ham at forordne to forstandige Dannemænd til Borgemestere sammesteds. — *Haffn.,* 26. Juny.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 136—137.

[10380.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa Christiania Magistrats og Borgeres 28. Junii.
Erklæring, at de Statholder Hannibal Sehested forundte Privilegier paa hans Gods i Drammen og paa Eger ikke vare Christiania Bye til nogen Skade. (Jvfr. Nr. 10338.) — *Haffniæ,* d. 28. Junii.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 210—213.

1649. 29. Junii. [10381.] Kong FREDERIK III.s Privilegium for Odense Kjöbstad, at Bytings Domme i Sager mellem Odense Borgere indbyrdes ikke skulle indankes for anden Overdommer end for Kongen selv og Rigets Raad. — *Kiöbenhaffn*, dend 29. Juny.

Aktst. &c. udg. af Fyens lit. Selsk. 1. Saml. S. 29—30.

29. Junii. [10382.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Pfalzgrev Carl Gustav, at der udrustes endeel Skibe, uvist i hvad Öiemed; der tales om Aftakning af alt det hvervede Krigsfolk; man mærker endnu ikke, at Hofmesteren har udrettet noget i Holland. — *Helsingör*, 29. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 20.

30. Junii. [10383.] Qvittering af MARQUIS AF MONTROSE for 7500 Rdlr., som han har modtaget til Anvendelse i Kongen af Storbritanniens Tjeneste efter Ordre af Cornifits Ulfeldt, "Grand Maître de Danemarck", ved Philip Pelt, Kjöbmand i Amsterdam, og Nicolas Eding, Ulfeldts Secretær. — *À la Haye*, le 30. de juin. (Fransk.)

Dansk Magazin. 3. Række. 2. B. S. 57.

9. Julii. [10384.] THORLACUS SCULONIUS, episcopus Holensis, D. Olao Wormio filium Gislaum Thorlacium, in academiam Hafniensem abeuntem, commendat; propositum etiam collegæ sui M. Brynulfi Svenonii officinæ typographicæ in dioecesi Skalholtensi instituendæ miratur. — *Holæ*, 9. Jul.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 115—116.

10. Julii. [10385.] Hertug AUGUSTUS til Sachsen, Engern og Westphalen tilstaaer, at han af Hertug Frederik til Slesvig og Holsten har modtaget 3300 Rdlr., hvorhos han erklærer aldeles at have opgivet sine Prætensioner paa Trembsbüttel i Fyrstendömmet Stormarn. — *Schlosz Ratzeburg*, den 10ten Julii. (Tydsk.)

Gegen-Information, betr. die über das Ampt u. Hausz Steinhorst entstandene Streitigkeit etc. 1739. S. 81.

11. Julii. [10386.] Qvittering af MARQUIS AF MONTROSE for en Deel Geværer, Kanoner, Krudt og anden Ammunition, som han har modtaget af Cornifits Ulfeldt, "Grand-maître du royaume de Danemarck", til Anvendelse i Kongen af Storbritanniens Tjeneste. — *À la Haye*, le 11. de juillet. (Fransk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 56.

12. Julii. [10387.] JOACHIM ERNST, Hertug til Slesvig, Holsten &c. tilskriver Kong Frederik III., at han ikke anseer sig forpligtet til at yde Donativa af sin Arvedeel af Fyrstendömmerne, men at han vil give sin Deel af den bevilgede Donation af det tilkjöbte Gods Stocksehe, hvis Kongen ikke vil fritage ham derfor. — *Plöen*, den 12. Julij. (Tydsk.)

Erwiedrigter Bericht, warumb Hertzog Jochim Ernst &c. 1668. fol. P2—P4. Defension-Schrifft wider einen so genannten Erwiedrigten Bericht etc. 1669. Beyl. S. 13—15.

13. Julii. [10388.] WILHELMUS LANGIUS D. Olao Wormio de quæstione chronologica proposita respondet. — *Ex museo meo*, III. Eidus Qvintil.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1079—1087.

16. Julii. [10389.] Erklæring af Præsterne i Christiania TRUGGELS NIELSSÖN, MICHEL ESCOLT, JOACHIM LOBES og CHRISTEN SÖRENSEN BLOCK til Biskoppen angaaende de immoderate og continuerlige Invectiver, hvormed de paa Prædikestolen forfölges af Lectoren M. Niels Svendsen. — *Christiania*, den 16. Julii.

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 4. Th. S. 396—397.

[10390.] Kong **Frederik** III.s Forordning, at Tjenesten ved adelige Bryllupper og Begravelser i Kirken skal være fuldendt inden Klokken Et, under en Mulct af 1000 Rdlr. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 19. Julij. 1649. 19. Julii.

Forordninger efter Recessen 1643. fol. Aaiiij—Bbj.

[10391.] Erklæring af M. **Niels Svendsön**, Lector theologiæ i Christiania, over Præsternes Klage. (Jvfr. N. 10389.) — *Christiania*, den 19. Julii. 19. Julii.

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 4. Th. S. 397—402.

[10392.] Amtmanden i Christiania **Niels Lange** tilmelder de svenske Commissærer, at de fra dansk Side udnævnte Commissærer i Grændsetvistighederne i Jæmteland havde efter den mellem Regjeringerne trufne Bestemmelse været paa Stedet den 3. Junii, medens de Svenske först indtraf den 3 Julii, men at de ikke vare bemyndigede til at give Möde til nogen anden Tid. — *Christiania*, den 20. Julij. (Tydsk.) 20. Julii.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Niiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 104.

[10393.] Den svenske Resident **Magnus Durels** Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om Forberedelserne til den kongelige Barnedaab, om de slette Forventninger man har om Hofmesterens Forhandlinger i Holland og om den herskende store Pengemangel. — *Helsingör*, 21. Juli. 21. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 20—21.

[10394.] D. **Olaus Wormius** a Trebonio Jonæ Islando petit, ut ad Museum suum lapillos quosdam chrystallinos aliasque res mittat. — s. d. ante 22. Julii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1013—1014.

[10395.] Literæ **Trebonii Jonæ** Islandi ad D. Olaum Wormium datæ, quibuscum lapillos crystallinos et conchas quasdam mittit. — *Skallholti Australis Islandiæ*, 22. Julii. 22. Julii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1014.

[10396.] **Husby-Herreds Tings** Vidne i en Strid mellem Junker Heinrich von Wolfsramstorf og Indvaanerne i Bönstrup angaaende en Eng Lundsden paa Bönstrup-Mark. — Am 23 Tage Monats Juli. (Tydsk.) 23. Julii.

Jahrbücher für die Landeskunde der Herz. Schl., Holst. u. Lauenb. B. I. S. 125—126.

[10397.] **Brynolfus Suenonius**, episcopus Skalholtensis, ad D. Olaum Wormium de "Conjectaneis" suis, primum aggressu prædonum maritimorum, deinde negociis sibi in sacramento regi dicendo et in synodo ecclesiastica iussu Bielkii præsidis habenda impositis, tardatis; de iis, quæ cum Thorlaco Sculonio, episcopo Holensi, acta sunt super privilegio typographiæ instituendæ sibi concesso, et de variis rebus imprimis historicis scribit. — *Skalholti Australis Islandiæ*, e. a. d. IX. Kal. Sextilis. 24. Julii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1047—1053.

[10398.] Kong **Frederik** III.s Instruction og Bestalling for Antonius Knip som General-Toldforvalter i Norge. — *Kbhvn.*, 28. Juli. 28. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 30.

[10399.] Den svenske Resident **Magnus Durels** Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav, om de fra Hofmesteren ankomne Efterretninger om hans Forhandlinger i Holland angaaende en Alliance-Traktat og om Sundtoldens Bortforpagtning; tillige melder han om de store Forberedelser til den kongelige Barnedaab, samt om den den danske Resident i Stockholm tilstaaede Permission. — *Helsingör*, 28. Juli. 28. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 21.

1649. 30. Julii. [10400.] Kong Frederik III.s Forordning om visse Punkter, Skibsklareringen vedkommende, som til Efterretning og Iagttagelse skulde opslaaes paa alle Toldsteder i Norge. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 30. Julij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Bbj—Bbij.

1. Augusti. [10401.] Kong Frederik III.s Rescript til Amtmanden paa Steinburg, Statholder Christian Rantzau, at Indvaanerne i Steinburg Amt og dettes Stæder, samt i de tilgrændsende Kloster- og adelige Districter, skulde dömmes og straffes af den Övrighed og paa det Sted, hvor de havde forseet sig. — *Copenhagen,* den 1. Augusti. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 195—196.

4. Augusti. [10402.] Kong Frederik III. stadfæster Otte Paavisch's Fæstebrev til Christen Bollesen, Forvalter paa Abrahamstrup, paa Gierlöff Kirkes Korntiende (jvfr. Nr. 10242). — *Haff.,* 4. Aug.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 175—176.

7. Augusti. [10403.] Hertug Frederiks Resolution, at Kirkeværgerne ("die Kirchen-Vorsteher") i Frederiksstadt in debitis lucidis et confessatis maatte gjöre Execution og Udpantning paa egen Haand for skyldige Kirkepenge. — *Gottorff,* den 7ten August. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. I. Abth. S. 610.

c. 11. Aug. [10404.] Den svenske Resident Magnus Durels Relation (til Pfalzgrev Carl Gustav) om den i Anledning af den kongelige Barnedaab hidsendte svenske Ambassadeur Bengt Skyttes Modtagelse paa Grændsen, hans Indtog i Kjöbenhavn, og den ham den 11te August tilstaaede Audients hos Kongen. — Udateret.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 22—23.

15. Augusti. [10405.] Enarus Arnfinnius, Islandus, D. Olao Wormio lapillos quosdam singulares mittit; deinde nonnulla de Gudmundo Andrea poeta scribit. — *Stadio Rutafiordensium,* 15. Augusti.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1070—1071.

16. Augusti. [10406.] Isaacus Peyrerius ad D. Olaum Wormium de turbis Gallicis nunc pæne sedatis, de Gassendo, Harlayo aliisque viris doctis scribit; deinde ei pro effigie missa gratias agit. — *Lutetiæ,* 7. Kalend. Septembr. anni 1649 Gregor.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 954—955.

17. Augusti. [10407.] Achilles Harlæus comes D. Olao Wormio pro codice antiquarum Danicarum legum sibi misso gratias agit, ab eoque petit, ut folia quædam deficientia ex integro codice describenda curet; deinde numos quosdam se missurum esse pollicetur. — *Lutetiæ Parisiorum,* VI. Kal. Septemb.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1094—1095.

25. Augusti. [10408.] Erklæring af Bönderne i Hindszgaffuels Lehn angaaende de kgl. Commissariers Betænkning af 8. Marts d. A. over de tidligere af dem indgivne Klager over deres Lehnsmand. — *Kiöbenhaffn,* den 25. Augusti.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 167—170.

30. Augusti. [10409.] Brev fra Walter Strickland, Engelsk Resident i Haag, hvori, blandt politiske Nyheder fra Holland, omtales, at Tractaten mellem Generalstaterne og Danmark snart vil blive sluttet. — *Hagh,* Aug. 30./ Sept. 9. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 118—119. (med *Fransk* Overs.)

[10410.] Kong FREDERIK III. bevilger, at Hr. Mogens Hög til Kiærgaardsholm og hans Efterkommere maae beskikke en Sædedegn for Haasum Sogn imod at give 100 Rdl. til Skive Latinskole. — *Kiöbenhafn Slot*, d. 31. Aug. 1649. 31. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 351.

[10411.] Kong FREDERIK III.s Forordning, hvorved Betalingen for Kosten for dem, som bespises paa Academiet i Soer, forhöies til 2 Rdlr. ugenlig. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 1. Septembris. 1. Septbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Bbiij.

[10412.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev til Kjöbstæderne angaaende en dem med Rigsraadets Samtykke paalagt ny Skat til Landets Defension. — [1. September.] 1. Septbr.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 25—26.

[10413.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Pfalzgrev Carl Gustav om de tilendebragte Festligheder i Anledning af den kongelige Barnedaab og den svenske Gesandts Tilbagereise; om Udskrivningen af en ny Skat og Forbud mod Udförsel af Korn. — *Helsingör*, 1. September. 1. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 24.

[10414.] Brev fra WALTER STRICKLAND, engelsk Resident i Haag, til Mr. Frost, hvori blandt andet berettes, at Generalstaterne söge ved den Tractat, hvorom de underhandle med Danmark, at erholde Sundtolden i Forpagtning (farm) mod en aarlig Afgift af 40,000 Pund. — *Hagh*, Sept. 2. (Engelsk.) 2. Septbr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 119—120. (med *Fransk* Overs.)

[10415.] Kong FREDERIK III. forlehner Jörgen Schult til Finstrupgaard med Abrahamstrup Lehn qvit og fri, dog saaledes, at Christen Bollesen, som har det i Forpagtning til 1652 först til denne Tid afleverer det, men imidlertid svarer Forpagtnings-Afgiften til Jörgen Schult. — *Hafniæ*, 4. Septemb. 4. Septbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 182—183.

[10416.] Kong FREDERIK III. tilkjendegiver Fru Christendze Lindenov, Claus Sehesteds Efterleverske, at han efter Ansögning af Bönderne i Hindsgaffls Lehn har ladet den imod dem, i Anledning af deres Klager over hendes afdöde Husbonde, indledede Sag falde. — *Hafniæ*, dend 4. September. 4. Septbr.

Danske Magazin. 3. Række. 5. B. S. 170—171.

[10417.] Kong FREDERIK III. paabyder Aars Kjöbstad, med Rigsraadets Samtykke, en Skat af 451 Rigsdaler in Specie til Underholdning for Militien i denne farlige Tids Tilstand. — 5. September. 5. Septbr.

Brudst. i I. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 137.

[10418.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Pfalzgrev Carl Gustav, at Kongen agter at reise til Holsten, hvor Glückstadt skal repareres, Christianspriis derimod demoleres; Hofmesterens Forhandlinger i Holland siges nu at vinde Fremgang, saavel med Hensyn til Defensiv-Alliancen som Bortforpagtningen af Sundtolden. — *Helsingör*, 8. September. 8. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 21.

[10419.] STEPHANUS JO. STEPHANIUS ad D. Olaum Wormium de urna in pago Weirumensi inventa scribit. — *Soræ*, a. d. 8. Septembr. 8. Septbr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 287—288.

1649. 9. Septbr. [10420.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Betaling af Skriverpenge til Landstings-, Herreds-, Birke-, Bytings- og Raadstue-Skrivere. — *Kiöbenhafn Slot*, den 9. Sept.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Bbiiij—Ccij.

10. Septbr. [10421.] THORLACUS SCULONIUS, episcopus Holensis, ad D. Olaum Wormium scribit, se ex commendatione eius Thorkillum Arngrimi filium collegam scholæ Holensis destinasse. — *Holæ in Islandia Boreali*, d. 10. Sept.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 116—117.

12. Septbr. [10422.] Generalstaternes Fuldmagt for 8 Deputerede at underhandle og oprette Tractat med Corfits Ulfeldt, Danmarks befuldmægtigede Ambassadeur. — *In den Hage*, op den twee en twintichsten Septemb. (Hollandsk.)

Recueil des traitez. T. III. p. 571—573. (med *Fransk* Overs.) J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 533—534. (med *Fransk* Overs.) L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 335. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 6. T. (Contin. 2. Th.) S. 573—574.

12. Septbr. [10423.] D. OLAUS WORMIUS ad Isaacum Peyrerium de familiari sua coniunctione cum comite de Harlay, quam dominis Chanut et Hennequino acceptam referat, et de balæna Narwal, cuius cranium acceperit, scribit. — *Hafn.*, 12. Sept.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 956.

12. Septbr. [10424.] D. OLAUS WORMIUS comiti de Harlay supplementa quædam codicis mutilati legum Cimbricarum, antea ei donati, transmittit; deinde pro oblatis nummis Gallicis gratias agit. — *Hafn.*, 12. Sept.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1095—1096.

13. Septbr. [10425.] Brev fra WALTER STRICKLAND, engelsk Resident i Holland til Statsraadet (Council of State) i Whitehall, hvori bl. a. berettes, at en defensiv Alliance-Tractat mellem Holland og Danmark er bleven afsluttet. — *Hagh*, Sept. 23/13. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 121—123. (med *Fransk* Overs.)

15. Septbr. [10426.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens Afreise til Holsten, om Forhandlinger angaaende Gjenoprettelsen af det ostindiske Compagnie, samt om Opbringelsen til Kjöbenhavn af et hollansk Skib, som havde plyndret paa Island. — *Helsingör*, 15. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 24—25.

20. Septbr. [10427.] Brev fra WALTER STRICKLAND, engelsk Resident i Holland, til Statsraadet i Whitehall, hvori bl. a. berettes, at Tractaten mellem Danmark og Holland er med Hensyn til Sundtolden saaledes afsluttet, at Holland betaler omtrent 35,000 Pund aarlig for sine Skibe, men at der skal være en hemmelig Overeenskomst, at Danmark ikke maa indrömme nogen anden Stat, navnlig ikke England, Frankrige eller Sverrig, et lignende Privilegium. — *Hagh*, Sept. 30/20. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 123—124.

29. Septbr. [10428.] Defensiv Alliance-Tractat mellem Danmark og de forenede Nederlande, afsluttet til Aar 1685 mellem den danske Gesandt Corfits Ulfeld og Generalstaternes Befuldmægtigede. — *'s Gravenhage*, op den negenden October. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 332—335. Recueil des traitez. T. III. p. 567—573. (med *Fransk* Overs.) J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 529—535 (med *Fransk* Overs.) De Wicquefort, l'histoire des Provinces-Unies. T. II. p. 639—647. (med *Fransk* Overs.) (Sst. p. 632-638 findes Extracter af "het Register der Resolutien

vande Ho: Mo: Heeren Staeten Generael" betræffende de foregaaende Forhandlinger med Ulfeld fra 29. Mart. til 18. Sept. 1649). *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 6. Th. (Contin. 2. Th.) S. 571—574. 1649. 29. Septbr.

[10429.] Tractat ("Redemtions-Tractat") oprettet paa 36 Aar mellem Danmark og de forenede Nederlande ved den danske Gesandt Corfits Ulfeld og Generalstaternes Befuldmægtigede, angaaende fri Fart for Hollænderne gjennem Sundet mod en aarlig Udbetaling af 350,000 Gylden. — *'s Gravenhage,* op den negende October. (Hollandsk.) 29. Septbr.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 335—337. Recueil des traitez. T. III. p. 573—577 (med *Fransk* Overs.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 535—539 (med *Fransk* Overs.). De Wicquefort, l'histoire des Provinces-Unies. T. II. p. 652—661 (med *Fransk* Overs.). *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 6. Th. (Contin. 2. Th.). S. 574—576. C. Gastelius, de stat. publ. Europ. p. 263—265.

[10430.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om en ny Skat, som er paalagt alle Stænder, Adelen undtagen; om den tagne Beslutning til næste Sommer at lade den unge Prinds Christian hylde, samt om Rigshofmesterens Ærende i Holland, hvormed han nu skal være færdig, skjöndt ikke som det synes til stor Fordeel for Danmark. — *Helsingör,* 29. September. 29. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 25—26.

[10431.] Raadmand i Nyborg NIELS JENSENS Fundats for en Capital af 400 Slettedaler, hvis Rente skulde gives til en af de Personer i den latinske Skole i Nyborg, som havde "Attestat og Dimiss", for at prædike Catechismi Parters Forklaring hver Löverdag Eftermiddag og paa andre vanlige hellige Aftener, för Folk gaae til Skrifte. — *Nyborg,* den 29. September. 29. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 452—455.

[10432.] NIELS HANSEN, Borger i Schielschiör, hans Fundats paa 20 Slettedaler, hvoraf fattige Skolebörn sammesteds skulde nyde Renten til Klæder og Underholdning. — *Schielschiöre,* St. Michels Dag. 29. Septbr.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 444—445. Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 27.

[10433.] STEPHANUS JO. STEPHANIUS ad D. Olaum Wormium de epitaphio Absalonis archiepiscopi scribit; deinde de stipendio suo nondum soluto queritur. — *Soræ,* Postridie Calendar. Octobris. 2. Octobr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 288—290.

[10434.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Pfalzgrev Carl Gustav, at Kongen efter at have bivaanet Bilageret paa Gottorp (Hertug Frederiks Datter Sophie Augustas Formæling med Johan af Anhalt-Zerbst) har begivet sig til Landdagen i Flensborg; han omtaler Ankomsten af en Agent fra Kongen i England, Marquis Montrose; tillige skriver han om den fortsatte Aftakning af det tydske Krigsfolk, og om en dansk Secretær, som önsker at gaae i svensk Tjeneste. — *Helsingör,* 6. October. 6. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 26—27.

[10435.] D. OLAUS WORMIUS ad Stephanum Stephanium de epistola quadam Avonis Bilde de ordine Elephantino scribit; deinde de stipendio eum bono animo esse iubet. — 6. Octobr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 290.

[10436.] Kong FREDERIK III.s, Hertug FREDERIKS og deres bisiddende Statholders og Raaders Dom, hvorved den ovenfor under Nr. 10371 anförte Dom angaaende Kremper-Marskens Beboeres Ret til Kornhandel stadfæstes. — *Flensburg,* den 8. Octob. (Tydsk.) 8. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 191.

1649. 11. Octobr. [10437.] Literæ CHRISTINÆ, reginæ Sueciæ, ad ordines generales foederati Belgii datæ, ne quid in foedere cum rege Daniæ proposito ineundo in præiudicium tractatuum cum regno Sueciæ factorum constituant. — *In Regia Stockholmensi*, die 11. Octobris.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 425—427.

13. Octobr. [10438.] Kong FREDERIK III.s Instruction for Statholderen Hannibal Sehested, hvorledes han skulde forholde sig med Hensyn til Militiens Reduction i Norge. — *Flensborghuus Slot*, den 13de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 16—21.

13. Octobr. [10439.] Kong FREDERIK III. befaler alle Vedkommende at rette sig efter de Ordres, som Statholderen Hannibal Sehested maatte udgive i Anledning af den norske Milities Reduction, overeensstemmende med den ham meddeelte Instruction. — *Flensborghuus Slot*, den 13de Octobris.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 21.

13. Octobr. [10440.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om den almindelige Misfornöielse med Udfaldet af Rigshofmesterens Sendelse, samt om paatænkte Besparelser i Statshuusholdningen. — *Helsingör*, 13. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 27.

17. Octobr. [10441.] Dronning CHRISTINAS Resolution til Inspectoren Johan Sinckler angaaende Tolden i Westergöthland. (Heri omtales, at Dronningen har befalet General-Gouvernören i Westergöthland at forbyde svenske Undersaatter "at föra eller såga några blåckar stora eller små på Danska sidan, vnder hwad prætext thet ock ske kan".) — *Stockholm*, den 17. Octobris. (Svensk.)

A. A. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 601—602.

20. Octobr. [10442.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om den fortsatte Aftakkelse af Krigsfolket og om Opkrævningen af den nye Skat. — *Helsingör*, 20. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 27—28.

27. Octobr. [10443.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens Hensigt at oppebie Rigshofmesteren i Flensborg, om höie Kornpriser og Forbud mod Kornudförsel, om Bygningen af kongelige Skibe, samt den engelske Marquis Montroses Hvervinger. — *Helsingör*, 27. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 28.

28. Octobr. [10444.] Kong FREDERIK III. frigiver Söndre-Ditmarskens Indbyggere for Licenter samt for Kjörseler og Haandarbeide til Fæstningen Glückstadts Reparation, m. m. — *Flensburg*, den 28. Octobr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 830—833.

30. Octobr. [10445.] Kong FREDERIK III.s Dom mellem Cremper- og Wilster-Marsk angaaende Betalingen af de extraordinære Paalæg. — *Flensburg*, den 30. October. (Tydsk.)

N. Falck, Staatsbürgerl. Magaz. 8. B. S. 756.

2. Novbr. [10446.] M. ERASMUS BARTHOLINUS ad D. Olaum Wormium de itinere suo, de Gregorio a S. Vincentio et Alexandro Barvoetio, Jesuitis, Renato des Cartes aliisque viris doctis, item de rebus variis literariis scribit. — *Leidæ*, die 2/12. Novembr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 980—982.

[10447.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Rigshofmesterens Afreise fra Amsterdam og Forventning til Flensborg til Kongen, og om det tydske Krigsfolks Aftakkelse, hvorved Officererne höilig beklage sig over at maatte gaae bort med tomme Hænder. — *Helsingör*, 3. October (læs: November). 1649. 3. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 26.

[10448.] Kong Frederik III.s Befaling til Oluf Rosenkrands at lade de mellem ham og Generalstaterne oprettede og af Kongen ratificerede Tractater underskrive af Rigsraadet, og derpaa strax overlevere dem til Corfitz Ulfeld. — 6. November. 6. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 29.

[10449.] Kong Frederik III. frigiver Cremper- og Wilster-Marskens Indvaanere for Licenter og Accise. — *Flensburg*, den 10. Novembr. (Tydsk.) 10. Novbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 169–171.

[10450.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om den holstenske Adels Vægring ved at tilstaae Subsidier til Kronen og dens ugunstige Stemning mod Kongen og Danmark; der berettes, at Hofmesteren ventes med hver Dag til Kjöbenhavn, og at den engelske Marquis Montrose er reist til Stockholm. — *Helsingör*, 10. November. 10. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 28–29.

[10451.] Margrethe Marsviin, sal. Jörgen Urnes til Alslöv, hendes Gavebrev til de Fattiges Huus uden Vesterport for Aalborg paa 100 Rdl., hvis Rente aarlig skulde uddeles til 12 af de meest trængende Fattige i bemeldte Huus. — *Ness*, den 18. November. 18. Novbr.

Hofman, Fundationer, T. IV. S. 181–182.

[10452.] Achilles Harlæus comes D. Olao Wormio pro supplemento Legum Cimbricarum misso gratias agit; deinde de rebus numismaticis scribit. — *Lutetiæ Parisiorum*, tertio nonas Decembris. 23. Novbr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1096–1097.

[10453.] Den svenske Resident Magnus Durel melder Pfalzgrev Carl Gustav, at Rigshofmesteren siges at ville forblive hos sin Svigermoder i Fyen, indtil hendes Moders Begravelse er forbi; han beretter om Ankomsten til Kongen i Flensborg af Grev Henrik af Nassau, der skal have nogen Prætension paa Pinneberg, paa sin Svigerfader Greven af Styrums Vegne. — *Helsingör*, 24. November. 24. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 29.

[10454.] Kong Frederik III. sender Hofmesteren et Brev til Generalstaterne, som han med det forderligste skal afsende, for at forebygge skadelig Mistanke; tillige bedes han at skrive til nogle af sine egne Bekjendte, for at understötte Bestræbelserne for at naae et for Landet gavnligt Resultat. — 28. November. 28. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 29.

[10455.] D. Olaus Wormius a D. Petro Winstrupio episcopo petit, ut in eligendo rectore scholæ Lundensis Motzfeldii affinis sui ratio habeatur. — *Hafn.*, m. Nov. ante 30. Nov.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 760–761.

[10456.] D. Petrus Winstrupius episcopus ad D. Olaum Wormium scribit, rectoratum scholæ Lundensis, recusantibus et Martino Paulino, a præside regio Tottio commendato, et M. Henrico Motzfeldio, conrectore, M. Jacobo Bingio oblatum esse. — *Lund.*, 30. Nov. 30. Novbr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 761–762.

1649. 1. Decbr. [10457.] Kong FREDERIK III.s og Hertug FREDERIKS Anordning angaaende Arvegangsmaaden i Hertugdömmet Slesvig. — Den 1sten Decembris. (Tydsk.)

Revidierte Landgerichts-Ordnung (4. Th. Tit. xxx). Udg. 1717 og 1741. S. 215—218. Cronhelms Udg. i Corp. statut. provinc. Holsat. S. 178—179. M. Tönsens Udg. 1821. S. 128—130. Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 626—628.

1. Decbr. [10458.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens Ankomst til Kjöbenhavn og om hans Misfornöielse med Tractaterne med Holland, hvilke han (urigtigen) siges endnu ikke at have ratificeret. — *Helsingör*, 1. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 29.

1. Decbr. [10459.] D. OLAUS WORMIUS M. Erasmo Bartholino, in Batavia moranti, descriptionem cranii belluæ marinæ sibi oblati mittit, hortaturque eum, ut specimina profectus sui edat; "maioris enim fieri illa solent, quæ in exteris a nostris eduntur, quam quæ domi nascuntur." — *Hafn.*, Cal. Dec.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 982—983.

4. Decbr. [10460.] D. OLAUS WORMIUS in literis ad D. Petrum Winstrupium episcopum datis, se, quod in eligendo rectore scholæ Lundensis actum sit, ægre tulisse, confitetur. — 4. Decembris.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 762.

5. Decbr. [10461.] CHRISTEN BOLLESEN, Forpagter paa Abrahamstrup, melder Kongens överste Secretær, Otte Krag til Volberig, at nogle af Godsets Bönder have begivet sig til Kjöbenhavn for at söge Nedsættelse af Landgilde, hvilket han troer ikke bör bevilges. — *Abrahamstrup*, den 5. December.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 180.

6. Decbr. [10462.] Kong FREDERIK III.s Forordning angaaende en egen Overappellationsret for den kongelige Andeel af Grevskabet Pinneberg. — *Schloss zu Copenhagen*, den 6ten Decemb.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 46—48. (Tydsk.)

7. Decbr. [10463.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Lehnsmanden Niels Krag at handle med Apotheker-Enken i Aars om Afhændelsen af hendes Apothekervarer og Inventarium til Dr. Johan Christopher Creudtzhauer, som har erholdt Privilegium paa at holde Apothek sammesteds. — *Haffn.*, 7. Decbr.

Udt. i I. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 138.

8. Decbr. [10464.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens Afreise til Frederiksborg og Hofmesterens forlængede Ophold i Fyen; om Greven af Nassaus Afreise med uforrettet Sag; om Kongens Misfornöielse med Albert Baltzer Berens's og Marseliernes Fordringer for det nye Skib "Frederik" og om de Skibe, som bygges i Norge; om Bestræbelserne for at faae Hannibal Schested fra Norge, og om de Forandringer, som den nye General-Toldforvalter i Norge, Antoni Knip, foretager sig. — *Helsingör*, 8. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 29—30.

9. Decbr. [10465.] HENRICH GYLDENSTIERN til Skovsboe, hans Gavebrev paa 100 Rdl. in Specie til den nye Danske Skole i Nyborg. — *Schousboe*, den 9de December.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 516—517.

13. Decbr. [10466.] Kong FREDERIK III. tilskjöder Hr. Thage Thott Ottosson af Eriksholm Kronens Höihed og Jus patronatus til Torlösa Kirke, samt Kronens Anpart af Korntienden af dette Sogn, med Undtagelse af den Deel deraf, som var tillagt Hospitalet i Helsingör. — *Köpenhamn*, den 13. December. (Svensk Övers.)

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar &c. 2. D. S. 128—129.

[10467.] ISAACUS PEYRERIUS ad D. Olaum Wormium de rebus ad historiam naturalem pertinentibus scribit. — *Lutetiæ Parisiorum,* 10. Kalend. Januar. anni 1650. Gregor. 1649. 13. Decbr.
O. Wormii epistolæ. T. II. p. 957.

[10468.] HANS H. SKONNINGS Forpligtelse ved Overtagelsen af Klokker-Tjenesten ved Domkirken i Aarhus efter afdöde Offve Ottesen. — 15. December. 15. Decbr.
Udt. i I. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 138—139.

[10469.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Lehnsmændene i Jylland, hver at levere et vist Antal Hjulbörer, Spader og Skovle til Anvendelse ved Befæstningen af Biers Odde (Fredericia). — *Hafn.*, 16. Decbr. 16. Decbr.
Udt. i I. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 139.

[10470.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Hofmesterens og Hannibal Sehesteds Ankomst til Kjöbenhavn og om det Regnskab, som Rigsraadet forlanger af sidstnævnte; han melder, at Ivar Krabbe Jacobsen er reist som Gesandt til Rusland. — Udateret. c. 20. Decbr.
Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 30—31.

[10471.] Kong FREDERIK III. bevilger, at Norges Cantsler Jens Bielche til Österaad herefter i Fredstid maa nyde frie for Rostjeneste og Penge, som derfor gives, Nunne Klosters og Onsöens Lehne, hvormed han pro officio er forlehnet. — *Hafniæ,* den 21. Decembr. 21. Decbr.
Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 671—672.

[10472.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Dr. Jesper Brockmand om en Hospitalsmesteren i Helsingör tilstaaet Forbedring i Indtægter og Lönning; tillige tilstaaes en ny ved Skolen sammesteds antagen Hörer fri Kost i Hospitalet. — *Hafniæ,* 24. Decembris. 24. Decbr.
Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 126—127.

[10473.] GUDMUND ANDERSENS (Gunder Andersens) skriftlige Löfte ("Forplict"), i Anledning af Kongens Benaadning, aldrig at udgive nogen "forargelige Diskurser", og aldrig mere at see sit Fædreland Island, hvis han ikke uden Naade skulde sættes i Bolt og Jern paa Bremerholm hele sin Levetid. — *Hafnie,* den 24. Decemb. 24. Decbr.
Finni Johannæi Hist. eccl. Isl. T. III. p. 587—588.

[10474.] Kong FREDERIK III.s Bevilling, at Cantsleren i Norge Jens Bjelche til Österraad maa nyde sin Avlsgaard Lille Raeden og 7 Böndergaarde i Rads Sogn i Norge skattefrie. — *Hafniæ,* d. 28. Decbr. 28. Decbr.
Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 784.

[10475.] Hertug FREDERIKS til Slesvig, Holsten etc. Kjöbe- og Permutations-Contract med Hr. Christian Rantzow til Breitenberg, hvorved han mod Godserne Rantzau og Koxbüll og en Pengesum afstaaer til denne Amtet Barmstede med fuld Höihedsret. — *Schlosz Gottorff,* den 28. Decembr. (Tydsk.) 28. Decbr.
Justitia causæ Rantzov. I. Th. S. 43—47. I. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 106—108. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 148—152.

[10476.] Hertug FREDERIK til Slesvig, Holsten &c., sælger Landsbyen Mönkelohe i Bordesholm Amt til Hr. Christian Rantzow til Breitenberg for 4000 Rdlr. in specie. — *Residenzschlosz zu Gottorff,* den 28. Decembris. (Tydsk.) 28. Decbr.
Archiv f. Staats- u. Kirchen-Gesch. der Herzogth. 5. B. S. 156—160.

1649. [10477.] Kong FREDERIK III. sælger til Otto Thott Kronens Höihed og Jus patro-
29. Decbr. natus til Söfde Kirke, Kronens og Kirkens Andeel af Tienden af samme Sogn, samt Herligheden til Præstegaarden og Degneboligen. — *Köpenhamn*, den 29. December. (Svensk Overs.)

Brudst. i L. B. Falkman, Upplysningar &c. 2. D. S. 129—130.

29. Decbr. [10478.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Pfalzgrev Carl Gustav, at han nu har erfaret, at Tractaterne med Holland strax efter Rigshofmesterens Ankomst til Holsten bleve ratificerede og derefter med Expres sendte til Holland, som allerede skal have givet Befaling til Afsendelse af 200,000 Rdl.; tillige beretter han, at Christianspriis nu ganske er demoleret. — *Helsingör*, 29. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 31.

[10479.] HENRIK RAMMEL beder Cantsleren at forskaffe ham Kongens Forskrift til Landgrevinde Margrete Elisabet af Hessen angaaende 1000 Speciedaler, som hun skyldte for sine Sönner Vilhelm Christoffer og Georg Christian til Soröe Academie, hvor de havde studeret, medens han var Hofmester.

E. G. Tauber, Soröe Academie under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxxi—xxxii. (Aaret er usikkert.)

1650.

1650. [10480.] Kong FREDERIK III. tillader, at der i Holbæk aarlig maa afholdes Qvæg-
2. Januar. og Heste-Marked om Onsdagen i hver Uge i Fasten. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 2. Janvarij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ccij—Cciij.

2. Januar. [10481.] Kong FREDERIK III. sælger Hr. Christian Rantzow til Breitenberg, Statholder i Fyrstendömmerne, m. m., et Gods, kaldet die Wellne, i Steinburg Amt, og Landsbyerne Mühlen-Barbek og Rensingh i Kellinghauszen Sogn, Rendsborg Amt, for 50,000 Rdlr. in specie. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 2. January. (Tydsk.)

Archiv f. Staats- u. Kirchen-Gesch. der Herzogth. 5. B. S. 118—123.

3. Januar. [10482.] OTTO V. BUCHWOLD til Muchsfeld, Provst til Pretz, anmoder Dr. Christoph Krauthoff om, i Anledning af en Arvesag med Fru Heilwich Bruchtorff til Depenow, at betroe ham nogle fra hendes afdöde Mand Jochim Bruchtorff hidrörende Papirer, hvilke han lover ikke at misbruge, idet han tillige omtaler, at Krauthoffs hende beviste Tjenester ere glemte, efterat Cantsler von Hatten har vidst at sætte sig i Credit hos hende. — *Pretz*, den 3. Januarij. (Tydsk.)

C. Krauthoff, Abgenötigter Bericht etc. 1651. Beyl. fol. Diij.

5. Januar. [10483.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Indbyggernes Utilfredshed over den Stæderne paalagte nye Skat, om Misforstaaelse mellem Hofmesteren og Kongen angaaende de hollandske Tractater, om Udsættelse af Krigsfolkets Betaling og den overhaandtagende Fattigdom i Landet, samt om tilsigtede Forandringer ved Toldvæsenet. — *Helsingör*, 5. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 31—32.

6. Januar. [10484.] M. ERASMUS BARTHOLINUS D. Olao Wormio pro commendatione eius apud Cancellarium gratias agit; deinde scribit de morte Domini de Laet et de itinere, quod in Sveciam Salmasius meditetur, etc. — *Leidæ*, d. 6. Jan.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 983—985.

[10485.] Kong FREDERIK III. befaler Axel Urup at betale Claus Voldmesters Enke 325 Rdlr. af de til Kjöbenhavns Fortification designerede Penge for Arbeide, som bemeldte hendes Husbond havde udfört i Kong Christian IV.s Tid. — *Kiöbenhavn,* den 11te Januar. 1650. 11. Januar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 155—156.

[10486.] AXEL URUPS Memorial til Kongen, hvori foreslaaes strax paa Foraaret at begynde paa Bygningen af Portene og Broerne for Kjöbenhavn, "hvorved Fæstningen strax gives en Anseelse og Credit"; ligeledes strax at begynde Fortificationen, saasnart Jorden er aaben, m. m. — *Kiöbenhavn,* den 11te Januar. 11. Januar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 167.

[10487.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om den paabegyndte Clarering af Skibe i Overeensstemmelse med de mellem Danmark og Holland oprettede Tractater, om Hofmesterens foregivne Upasselighed, hvorfor Forhandlinger mellem ham og den hollandske Resident om Forandringer ved Toldexpeditionen ere udsatte, og om General-Toldforvalterens i Norge, Antoni Knips, formodede Unaade. — *Helsingör,* 12. Januar 1649 (ɔ. 1650). 12. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 32.

[10488.] FÆRGEMÆNDENE I HELSINGÖR ansöge om Betaling for at overföre Kongens Tjenere og Bud til Helsingborg, eller Fritagelse for alle kongelige og Byens Skatter. — *Helsingör,* 14. Januar. 14. Januar.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Gemeimearch. 3. B. Till. S. 127.

[10489.] PETRUS SCAVENIUS D. OLAO WORMIO nunciat, se cum Equite de Puteo de obtinendo exemplari "Historiæ Naturalis Mexicanæ" frustra egisse. — *Romæ,* 15. Januar. 15. Januar.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1100.

[10490.] Literæ D. OLAI WORMII ad Achillem Harlæum comitem datæ, de numis Danicis. — *Hafn.,* 14. Cal. Febr. 19. Januar.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1098—1100.

[10491.] Kong FREDERIK III. befaler Lehnsmanden Arndt von der Kula at forhandle med Færgemændene i Helsingör, om at udtage et vist Antal af dem til at befordre Kongens Bud, mod at disse befries for al Tynge. — 26. Januar. 26. Januar.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 127.

[10492.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Statholderen Hannibal Sehesteds forventede Ankomst fra Norge, om den norske General-Toldforvalters altfor skarpe Embedsförelse og om Krigsfolkets fortsatte Aftakkelse. — *Helsingör,* 26. Januar 1649 (ɔ. 1650). 26. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 32.

[10493.] Kong FREDERIK III.s og Hertug FREDERIKS Patent for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten angaaende en af sidste Landdag i Kiel til Forsvarsvæsenet bevilget Skat. — *Glückstadt,* den 29ten Januarii. (Tydsk.) 29. Januar.

Samml. Slesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 628—630.

[10494.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om en Tumult sidste Mandag i Kjöbenhavn af Admiralitetets Folk, der först dæmpedes, da man udbetalte dem et Fjerdingsaars Lön; om Soldaternes Klager over langsom Betaling, og Borgernes over den slette Næring. — *Helsingör,* 29. Januar 1649 (ɔ. 1650). 29. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 32—33.

1650. 30. Januar. [10495.] STEPHANUS JO. STEPHANIUS ad D. Olaum Wormium de observationibus eius in annales suos, et quidem de antiquitate familiæ Urnorum scribit. — *Soræ*, a. d. XXX. Januar.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 291—292.

1. Febr. [10496.] Kong FREDERIK III. advarer Baadsfolk og Skibstjenere mod ubetænkelig at sammenrotte sig, og befaler dem skriftligen og beskedeligen at forebringe deres Nöd og Anliggender. — 1. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 33.

4. Febr. [10497.] Dronning CHRISTINAS Resolution, at Staden Warberg maatte kjöbe af de Skibe, som anlöb dens Havn, hvad Gods og Varer, den selv og det omliggende Land havde Behov, imod at den store Söetold deraf betaltes. — *Stockholm*, den 4. Febr. (Svensk.)

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 54.

4. Febr. [10498.] D. OLAUS WORMIUS ad Stephanum Stephanium de typographo ad Annales eius adhibito scribit; deinde sententiam suam de familia Urne defendit. — *Hafn.*, 4. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 292—293.

4. Febr. [10499.] LAURENTIUS BORDINGIUS D. Olao Wormio ob intercessionem eius apud Cancellarium agit gratias; deinde scribit de itinere suo, et de viris quibusdam doctis, inter alios de Athanasio Kirchero adhuc degente. — *Romæ*, mensis Febr. IV.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 861—862.

6. Febr. [10500.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Lehnsmanden i Trondhjem Friderich Uhrne, hvorved han indskærper Overholdelsen af de for Lehnet givne Forordninger om Sildefiskeriet. — *Kiöbenhavn Slot*, den 6te Februarii.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 4. H. S. 34.

11. Febr. [10501.] Hertug FREDERIKS Revers, at Öen Femern til alle Tider skulde nyde Toldfribed, (hvilken den mod en Sum af 10,000 Thlr. havde tilkjöbt sig). — *Gottorf*, den 11ten Februar. (Tydsk.)

G. Hanssen, Hist.-statist. Darstell. der Insel Fehmarn. S. 26.

13. Febr. [10502.] Resolution af Kong FREDERIK III., at der med Hensyn til en af Magistraten i Rendsborg tilkjendt Pengeböde ikke kan finde Provocation eller Appellation Sted. — *Glückstadt*, am 13. Februarii. (Tydsk.)

Corp. constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 835—836.

13. Febr. [10503.] Instruction for de af HERTUGERNE TIL BRUNSVIG OG LÜNEBURG AUGUST, CHRISTIAN LUDVIG OG GEORG WILHELM til Hamborg afsendende Gesandter, i Anledning af Underhandlingerne med Kongen af Danmark og Hertugen af Holsten angaaende Prætensionerne paa Butjadinger- og Staater-Landet samt Amtet Harpstedt. — Den 13. Febr. (Tydsk.)

Vaterl. Arch. des hist. Vereins für Niedersachs. Jahrg. 1839. S. 331—341.

16. Febr. [10504.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Kongens og de fleste Rigsraaders Bestræbelse for at undergrave Rigshofmesterens Autoritet; man har begyndt med hans Tilhængere, og först med Grev Pentz, som er ganske ödelagt; nu vender man sig mod Hannibal Sehested, der kræves til Regnskab for sin Embedsförelse i Norge; Ansættelsen af Antoni Knip som General-Toldforvalter i Norge er egentlig rettet imod ham; tillige skriver han om en foretagen Reformation af den kongelige Hofstat og om Salget af Christianspriis til Frederik von Buchwald for 120,000 Rdl., der skulle anvendes til Kjöbenhavns Befæstning. — *Helsingör*, 16. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 33—35.

[10505.] Protocol fört af de Brunsvig-Lüneburgske Gesandter, Chrysostomus Coler, Thomas Grote, D. Henricus Langenbeck og Cantsler Justus Kipius, over deres Forhandlinger i Hamborg med de danske Gesandter Cai von Alefeld og Cantsler von der Lippe, og de holstenske Wolff Blume og Cantsler Johann Adolf Kileman, angaaende Prætensionerne paa Butjadinger- og Staater-Landet samt Amtet Harpstedt. (Jvfr. N. 10503.) — *Hamburg*, am 21. Februarii. (Tydsk.) 1650. 21. Febr.

Vaterl. Arch. des hist. Vereins für Niedersachs. Jahrg. 1839. S. 342—363.

[10506.] 47 Borgere i Aarhus give deres Medborgere Rassmus Pederssen Thestrup og Söffrenn Sörenssen Fuldmagt til at udtage Kongens Stævning angaaende en af de Svenske Officerer i sidste Feide udskreven Brandskat til Belöb 4000 Rigsdaler, hvorfor der nu af Borgerskabet forlanges 7766 Rigsdaler. — *Aarhuus*, den 22. Februarij. 22. Febr.

I. R. Hüberz, Aktst. ang. Aarhus. II. S. 141—143. (Overskriften har Datum: 22. August.)

[10507.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Pfalzgrev Carl Gustav, at man ved Skibenes Clarering nöiagtig fölger Tractaterne med Holland, skjöndt man endnu er i Uvished om deres Ratification; man er i Frygt for et Brud med Sverrig. — *Helsingör*, 23. Februar. 23. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 35—36.

[10508.] Kong Frederik III.s Instruction for Ingenieuren Isaach von Gelkerken, hvorefter han, efter sin Hjemkomst fra Holland, skal færdiggjöre Landkortet over Norge og især antegne Grændserne mellem Norge og Sverrig. — *Kiöbenhavn Slot*, den 28. Februari. 28. Febr.

P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 3—4 H. S. 134.

[10509.] Kong Frederik III.s Befaling til Lehnsmanden Niels Krag at lade Enken Cathrine Jörgensdatter nyde Apotheker-Privilegiet i Aars efter hendes Mand. — *Hafn.*, 28. Febr. 28. Febr.

Udt. i I. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. p. 139.

[10510.] Kong Frederik III.s Gavebrev til Wartou Hospital paa en Törvemose ved Sylleröd, kaldet Sölleröds Liung. — *Kiöbenhavn Slot*, den 1. Martii. 1. Martii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 172—173.

[10511.] Resolution af Gouverneuren i Halland, Casper Otto Sperling til Rådmannaö og Mörbylund, at Laholms Indvaanere maae bruge Laxefiskerie i Lawe Å. — *Halmstad*, then 2. Mars. (Svensk.) 2. Martii.

I. Richardson, Hallandia. S. 214.

[10512.] Joh. Conradus Saurius D. Olao Wormio cornu rhinoceroticum emendum offert. — *Stralsundiæ*, d. 7. Martii. 7. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1101.

[10513.] Kong Frederik III.s Forordning for Slesvig og Holsten om Iagttagelse af en större Lighed i Gudstjenesten og Kirkeceremonierne. — *Schlosz Copenhagen*, den 9. Martii. (Tydsk.) 9. Martii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. I. B. S. 256—258. E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 405—406.

[10514.] Friherre Bengt Skytte tilskriver Rigsdrost Grev Peder Brahe om udenlandske Forhold, bl. a. om Danmarks Forbund med Holland. — *Stockholm*, den 22. Martij. (Svensk.) 22. Martii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 9. D. S. 202—204.

[10515.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Pfalzgrev Carl Gustav, at Rigshofmesteren afholder sig fra alle Forretninger, og at Hannibal Sehested, der ventes fra Norge, söger, skjöndt uden Tvivl forgjæves, at opnaae en god Accord med Kongen; hans 23. Martii.

1650. Embede i Norge, som han sikkert vil miste, mener man vil blive tilbudt Niels Trolle. — *Hel-*
23. Martii. *singör,* 23. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 36.

26. Martii. [10516.] Kong Frederik III.s aabne Brev angaaende Bebyggelsen af det ved Udvidelsen af Kjöbenhavn indtagne Terrain, om de ældre Eieres Rettigheder til Grunden eller til Erstatning andensteds m. m. — *Kiöbenhavn,* den 26de Marts.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 164—165.

26. Martii. [10517.] Kong Frederik III.s Proposition til Rigets Raad, angaaende Naboernes Rustninger og Misfornöielse med de Hollandske Tractater, samt om Maaden Rigets Gjæld efterhaanden at aflægge. — *Haffn.,* 26. Martij.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 23.

26. Martii. [10518.] Det Hamborgske Domcapitels Instrux for Syndicus D. Petrus Voigt og Canonicus Günther Erich von Eitzen, der sendtes til Stockholm for at erhverve den svenske Regjerings Confirmation paa Capitlets Privilegier og Rettigheder; (det paalægges dem paa Veien at söge Anbefalinger hos Hertugen af Gottorp og Kongen af Danmark). — *Hamburg,* d. 26. Mart. (Tydsk.)

N. Staphorst, Hist. Eccles. Hamburg. 1. Th. 2. B. S. 487—493.

28. Martii. [10519.] Kong Frederik III. befaler Axel Urup at anvise Jorder af Ladegaardens Marker til dem, som have mistet deres Jorder udenfor Kjöbenhavns nye Österport, idet disse ere udlagte til dem, der have mistet Haver inden for Volden. — *Kiöbenhavn,* den 28de Marts.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 166.

30. Martii. [10520.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om de forsamlede Rigsraaders Forhandlinger angaaende Tractaten med Holland, og Bilæggelse af Tvistighederne mellem Kongen og Rigshofmesteren, om dennes Fordringer for at vedblive i Rigshofmester-Embedet, og om Hannibal Sehesteds Sag, der ved Hjelp af en Sum Penge synes at være afgjort. — *Helsingör,* 30. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 36—37.

1. Aprilis. [10521.] Judicium Facultatis Medicæ Hafniensis, a Christiano Thomæi, cancellario regis, postulatum, de formula medicamenti cuiusdam a Patre ex societate Jesu Godefrido Francken conscripta (cum huius responso). — Cal. April.

Th. Bartholini Cista Medica. p. 525—534.

3. Aprilis. [10522.] Danmarks Riges Raads Betænkning paa Kongens Proposition angaaende Naborigernes Misfornöielse med de i Holland afsluttede Tractater, hvori det tilraader Kongen at söge dem hævede, eller ogsaa saaledes modererede, at de med Hensyn til Tolden ikke vække Misforstand og Fjendskab mellem Kongen og andre Nationer. — Den 3. April.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 28—29.

5. Aprilis. [10523.] Margrete, Enke efter Peder Graa, Hospitalsforstander i Helsingör, ansöger Kongen om Eftergivelse af 200 Rdlr., som vare udsatte i hendes afdöde Mands Regnskaber. — 5. April. (Med Dr. Jesper Brochmands Anbefaling af 8. Jun. s. A.)

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 127.

6. Aprilis. [10524.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om de mange forskjellige Forlegenheder og Bryderier, der foraarsages ved Tractaten med Holland. — *Helsingör,* 6. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 37.

[10525.] M. Erasmus Bartholinus ad D. Olaum Wormium de morte Renati des Cartes et de variis rebus literariis scribit. — *Leidæ*, 12. April. 1650. 12. Aprilis.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 985—987.

[10526.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Hr. Sivert Urne til Raarup paa Norges Krones Lehn Bradsberig Gaard og Gjemsöe Closter. — *Hafniæ*, d. 18. Aprilis. 18. Aprilis.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 203—208.

[10527.] Kongens Rentemestere Jörgen Rosenkrandz til Kieldgaard, Olluff Daa til Hollemegaard og Peder Vibe quittere Jens Söffrensen, forrige Foged paa Island, for Regnskabs Aflæggelse for forskjellige Indtægter og Udgifter i Aarene 1645 til 1648. — *Köbenhaffuen*, den 18. Aprilis. 18. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 30—31.

[10528.] Hertug Frederiks Resolution angaaende Delinqvent-Omkostningerne i Eidersted, Everschop og Utholm. — *Gottorff*, den 20sten April. (Tydsk.) 20. Aprilis.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 270.

[10529.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Rigsraadernes Adskillelse uden at være komne til nogen Beslutning, om de tiltagende Stridigheder mellem Kongen og Hofmesteren, og om ny Misfornöielse blandt Skibsfolkene, som man atter har været nödsaget til at give Penge. — *Helsingör*, 20. April. 20. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 37—38.

[10530.] Hertug Frederiks Ophævelse af de i Aaret 1636 paabudne Licenter og Toldafgifter i Landskabet Eidersted imod Udbetaling af en Sum af 35000 Rdlr. — *Gottorff*, den 22sten April. 22. Aprilis.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 270—272. (Tydsk.)

[10531.] D. Olaus Wormius in literis ad M. Erasmum Bartholinum datis mortem Domini des Cartes deplorat; deinde de infirma sua valetudine et de variis rebus literariis scribit. — *Hafn.*, 23. April. 23. Aprilis.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 987—988.

[10532.] Kong Frederik III. samtykker, at det af hans Fader til Professor Logices et Metaphysices ved Gymnasiet i Christiania lagte Canonicat i Opslo Capitel, som nu ved Renteskriver Peder Hansens Död vacerer, maa for Fremtiden forblive perpetueret til bemeldte Profession. — *Hafniæ*, den 25. Aprilis. 25. Aprilis.

Budstikken. 3. Aarg. 1821—22. Sp. 352—353.

[10533.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Aftakkelsen af Krigsfolket baade til Lands og til Vands, Afskedigelsen af endeel civile Embedsmænd, og de betydelige Indskrænkninger i Hofstaten, om Rigsraadernes forgjæves Forsög paa at forlige Kongen med Hofmesteren, og om Christian Rantzaus paa ny opsatte Reise til Keiseren. — *Helsingör*, 27. April. 27. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 38—39.

[10534.] D. Olaus Wormius in literis ad Thorlacum Sculonium, episcopum Holensem, datis de cranio belluæ marinæ ab eo misso et de lite typographica eius cum M. Brynolpho, collega eius, scribit. — Calend. Maji. 1. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 117.

[10535.] D. Olaus Wormius Trebonio Jonæ Islando pro rebus historiam naturalem illustrantibus sibi missis gratias agit, filiosque eius Domino Bielkio se commendaturum pollicetur. — *Hafn.*, Cal. Maji. 1. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1014—1015.

1650. 1. Maji. [10536.] D. OLAUS WORMIUS ad Brynolphum Suenonium episcopum de specimine collectaneorum eius, quod miserat, de rebus aliis literariis, et de morte Stephanii, historici regii, scribit. — *Hafn.*, Calend. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1053—1054.

1. Maji. [10537.] D. OLAUS WORMIUS Einaro Arnfindio pro lapillis missis gratias agit; deinde de magno discrimine, in quo Gudmundus poeta versatus erat, scribit. — *Hafn.*, Calend. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1071—1072.

1. Maji. [10538.] D. OLAUS WORMIUS Jonæ Aresonio pro speciminibus poeseos Islandicæ missis gratias agit, fatetur tamen, priorem suum antiquitatum Islandicarum ardorem post mortem Arngrimi periisse. — *Hafn.*, Calend. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1102.

3. Maji. [10539.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche og Superintendenten i Holum Stift Thorlacher Skullessen om ved Mageskifte at overlade Sigurder Magnussen Holum Domkirkes Gaard Gierestad for Gaarden Mjölbrigdastadir, hvis dette Bytte ansaaes for tjenligt. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 15—16.

3. Maji. [10540.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden og begge Bisperne paa Island, om at nedsende Forslag med Hensyn til Forbedring i Præsternes Indtægter. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 3. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 16—17.

3. Maji. [10541.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, at Præste-Enkernes Naadsens-Aar paa Island skal regnes fra förste Fardag efter Præsternes Död til næste Fardag. — *Kiöbenhavn Slot*, dend 3. Maii.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 458. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 17. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 235.

3. Maji. [10542.] Kong FREDERIK III. befaler Henrik Bjelke, Lehnsmand paa Island at tilholde Sysselmændene at straffe saadanne, som foragtede Præsternes Paamindelse og Kirkens Disciplin. — *Kiöbenhavn Slot*, d. 3. Maii.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 459. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 17—18. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 235.

3. Maji. [10543.] Kong FREDERIK III. befaler Lehnsmanden Henrich Bjelche og Bisperne paa Island at lade bortsælge Kirkernes overflödige Inventariiqvæg, og at indgive Forslag, hvorledes det indkommende Belöb kan anvendes Kirkerne til Bedste. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 3. Maii.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 459. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 18. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 236.

3. Maji. [10544.] Kong FREDERIK III. befaler Lehnsmanden paa Island Henrich Bielche at overlægge med de kyndigste geistlige og verdslige Mænd, hvorledes Lösgjængerie og Betlerie kunde hæves. — *Haffniæ*, 3. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 18—19.

3. Maji. [10545.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, at Domkirken og Kirkerne paa Island maae beholde alt det Vrag af Eg, Gran eller Fyr, som driver paa deres Strand, naar ingen Eier dertil melder sig. — *Kiöbenhafn Slot*, den 3. Maii.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 458. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 19. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 236—237.

[10546.] Kong Frederik III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bielche angaaende Eiendomsbreve, som Catrine Erlandzdatter havde mistet, og om en Arvesag Benedix Poulsen vedkommende. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 3. Maii. 1650. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 19–20.

[10547.] Kong Frederik III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bielche og Biskop Thorlacher Schullesen, at indlede Undersögelse mod Præsten Gudmunder Biörnarsen, der skal have ladet Gredianarstad Præstegaard uforsvarligen forfalde. — *Hafniæ*, d. 3. Maii. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 20.

[10548.] Kong Frederik III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bjelke om at formaae Biskoppen i Skalholt Stift Brynolf Svenssen til at reise til Kjöbenhavn for at virke til Antiqviteters og gamle Dokumenters Publication. — *Fredrichsborg*, den 3. Maii. 3. Maji.

M. Ketilson, Forord. til Isl. 3. D. S. 20–21.

[10549.] Kong Frederik III.s Privilegium paa 10 Aar for Rynolder Jonsen (Runólf Jonsson) at maatte lade trykke et latinsk-islandsk Dictionarium. — *Hafniæ*, dend 3. Maii. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 21.

[10550.] Kong Frederik III.s Ægteskabsbevilling for Sygurder Mogensen og Sygryder Oddersdatter, beslægtede i tredie Led. — *Hafniæ*, dend 3. Maii. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 22.

[10551.] Kong Frederik III.s aabne Brev, at Björn Gislesen og Jon Hannessen maae igjen erholde den Deel af Gaarden Store-Botn eller Fremrebotn (i Reynevalle Sogn, Kjose Syssel), som de för havde tabt ved Rettergang til Olaf Aresön, og som denne havde givet til Kong Christian IV. — *Hafniæ*, den 3. Maii. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 22–23.

[10552.] Kong Frederik III. bevilger, at Biskoppen i Skalholt Stift, M. Brynold Svendsens Hustru, hvis hun skulde overleve ham, maa paa Livstid beholde 7 eller 8 Gaarde paa Akrenæsset. — *Hafniæ*, dend 3. Maii. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 24.

[10553.] Kong Frederik III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bjelke, at Tilladelse til Handel med andre end det islandske Compagnie ikke kan tilstaaes. — *Hafniæ*, 3. Maii. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 24.

[10554.] Kong Frederik III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bielke, at undersöge Havnene Stadersund (Grindevig), Budenstad og Reikefjord (i Strande Syssel), hvorvidt de kunde blive paa ny opseilede af Compagniet. — *Hafniæ*, den 3. Maji. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 25.

[10555.] Kong Frederik III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrik Bielke, at undersöge hvorvidt Klagerne over den islandske Handelstaxt af 1619 fra Indbyggernes Side skulde være grundede. — *Hafniæ*, den 3. Maii. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 25–26.

[10556.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om en ved haardt Veir forhindret, af Kongen intenderet Reise til Skaane; han beretter tillige, at man vedbliver at clarere svensk Gods paa hollandske Skibe uden svenske Certificater overeensstemmende med Redemptions-Tractaten, men til Præjudice for Tractaterne mellem Danmark og Sverrig. — *Helsingör*, 4. Mai. 4. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 39–40.

1650. 6. Maji. [10557.] JENS CHRISTENSEN testamenterer 16 Agre og en Hovedager paa Sæbye Mark til de Fattige i Sæbye Sygestue, 50 Slettedaler til Kirken, 50 Slettedaler til fattige Skolebörn, samt forskjellige mindre Summer til Præst, Capellan og Skolemester for Tjenesten ved hans Begravelse. — *Sæbye*, den 6. May.

Hofman, Fund. T. IX. Append. til Aalborg St. S. 31—35.

7. Maji. [10558.] LAURENTIUS BORDINGIUS D. Olao Wormio nunciat, se Romæ frustra operam dedisse, ut "Historiam Mexicanam" ei procuraret, quum nondum ad finem perducta esset; deinde scribit de monumento Atestino Runico. — *Florentiæ*, ipsis Nonis Maj.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 862—863.

10. Maji. [10559.] Kong FREDERIK III. tilskjöder Fru Anna Ramel, sal. Malte Juels til Gissingaard Kronens Höihed og Jus patronatus til Hyby Kirke i Skaane, Kronens og Kirkens Anpart af Tienden i Sognet, samt Herligheden af Præstegaarden og Degneboligen og af det til Kirken liggende Jordegods. — *Köpenhamn*, den 10. Maj. (Svensk Overs.)

L. B. Falkman, Upplysningar &c. 2. D. S. 131—132.

10. Maji. [10560.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrik Bielke, at paasee, at fremmede Falkefangere paa Island ikke drive Handel med Indbyggerne til Skade for Compagniet. — *Hafnie*, den 10 Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 27.

10. Maji. [10561.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrik Bielke, at overlægge med de bedste Mænd i Landet, hvorledes Spedalskheden bedst kunde vorde indskrænket eller udryddet, samt om Veienes Istandsættelse, Broers Bygning o.s v. — *Hafniæ*, d. 10. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 28. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 237.

10. Maji. [10562.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrik Bjelke, at beskytte Ombuds- og Klosterjordernes Bönder mod nye Paalæg af Forpagterne. — *Hafniæ*, d. 10. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 28—29. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 238—239.

10. Maji. [10563.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrik Bielke, at Biskop Brynold Svendssen kan fritages for at reise ned til Kjöbenhavn, dog at han nedsender "hvis Antiqviteter og andet tjenligt til at illustrere vores Historier, som hand haffver", for at udgives paa Kongens Bekostning. — *Hafniæ*, den 10. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 29.

10. Maji. [10564.] Kong FREDERIK III.s Forordning for Island angaaende Frireiser for Lehnsmanden samt hans Betjente og Fuldmægtige. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 10. Maii.

M. Ketilson, Forord. til Isl. 3. D. S. 29—30. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 237—238.

10. Maji. [10565.] Kongens Rentemestere JÖRGEN ROSENKRANDS til Kieldgaard, OLUFF DAA til Holmingaard og PEDER VIBE qvittere Jens Söffrensen, forrige Foged paa Island, for Regnskabsaflæggelse for Aarene 1648 til 1649. — *Kiöbenhaffuen*, den 10de Maij.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 31—35.

12. Maji. [10566.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Pfalzgrev Carl Gustav, at Rigshofmesteren forleden lod sig sætte over Sundet uden som forhen at blive modtaget med 9 Skud fra Kronborg, man siger, efter Kongens Befaling; han melder endvidere om den fortsatte Aftakkelse af Söfolket. — *Helsingör*, 12. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 40.

[10567.] Claudius Salmasius ad Thomam Bartholinum scribit, se in itinere per Daniam in Sueciam faciendo eum visere statuisse. — *Leydæ*, xxiv. Maj. 1650. 14. Maji.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 430—431.

[10568.] Kong Frederik III. indskærper Forbudet mod Udförsel fra Danmark af Hopper, Kjöer, Græs-Öxne, magre Sviin og Faar. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 18. Maij. 18. Maji.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Cciij—Cciiij.

[10569.] Kong Frederik III. forordner en Lyngmose til Törveskjær for Helsingör Bye isteden for den tidligere indrömmede Mose, Ören kaldet, som befandtes mindre tjenlig. — *Hafniæ*, 20. Maj. 20. Maji.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 126.

[10570.] D. Olaus Wormius Birgittæ Tot de Tureby pro scuto antiquissimo ex corio et ligno confecto gratias agit. — *Hafn.*, 21. Maij. 21. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1102—1104.

[10571.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om Hofmesterens og Cantslerens Tilbagekomst fra Skaane, om den vedvarende Misforstaaelse mellem Kongen og Hofmesteren, og den ringe Enighed mellem Rigsraaderne; alle Renter leveres ikke længer, som tilforn, til Hofmesteren, men i Rentekammeret. — *Helsingör*, 24. Mai. 21. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 40.

[10572.] Kong Frederik III.s Privilegier for dem, der ville bygge og boe i den nye Kjöbenhavns Bye, der er fremstaaet ved de ny anlagte Fortificationer. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 29. May. 29. Maji.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Cciiij—Ddj.

[10573.] Literæ Athanasii Kircheri ad Fredericum, ducem Slesvicensem et Holsatiæ, datæ, de variis inventis mathematicis. — *Romæ*, 10. Junii. 31. Maji.

J. P. de Ludewig, Reliqviæ Manuscript. T. V. p. 385—387.

[10574.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Pfalzgrev Carl Gustav, at Rigsraaderne og Adelen begynde at samles til den forestaaende Herredag; man haaber, at endeel af Creditorerne ville blive tilfredsstillede; General-Toldforvalteren i Norge Antoni Knip har sendt en stor Summa af Tolden og lover snart mere, hvorved han skaffer sig temmelig Anseelse; man venter en Nedsættelse i den indenlandske Told. — *Helsingör*, 1. Juni. 1. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 40.

[10575.] M. Erasmus Bartholinus ad D. Olaum Wormium de diversis commentationibus suis partim absolutis partim præparatis scribit; mittit effigiem Cartesii variarumque rerum literariarum mentionem facit. — *Leidæ*, 2. Jun. 2. Junii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 988—990.

[10576.] Jytte Högh, Niels Kraghs til Trudsholm Efterleverskes Stadfæstelse paa hendes Mands Gave af en Gaards og Marks Skyld i Hornum i Vognsild Herred til Kastbierg Skole. (Jvfr. Nr. 10103.) — *Harballegaard*, den 6. Junii. 6. Junii.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 425—426.

[10577.] Kong Frederik III. tilskjöder Hr. Knut Ulfeld af Svenstrup Kronens Höihed og Jus patronatus til Igelösa og Odarslöfs Kirker, Kronens og Kirkernes Anpart i Tienden af disse Sogne, samt Herligheden af Præstegaarden og Degneboligen og af noget til disse Kirker liggende Jordegods. — *Köpenhamn*, den 14. Juni. (Svensk Overs.) 14. Junii.

L. B. Falkman, Upplysningar &c. 2. D. S. 133—135.

1650. 15. Junii. [10578.] Kong FREDERIK III. befaler Tolderen i Hohenhörn ikke længere at afkræve Nordre-Ditmarskerne Told paa den nye Vei, da man paa Gottorpsk Side atter har afskaffet Tolden paa Eideren. — *Copenhagen*, den 15. Junii. (Tydsk.)

A. Viethen, Beschr. des Landes Dithmarschen. S. 444—445.

15. Junii. [10579.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Pfalzgrev Carl Gustav om den unge Prindses Valg forrige Onsdag med Stændernes eenstemmige Samtykke; Hannibal Sehested bestræber sig for at gjöre sine Sager gode igjen hos Kongen, hvorimod Hofmesteren afholder sig fra alle Forretninger; at finde Midler til Gjældens Betaling, vil være den vigtigste Gjenstand for Forhandlingerne paa Herredagen. — *Helsingör*, 15. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 41.

15. Junii. [10580.] Repartition af den Sverrig for Krigsomkostninger af Tydskland tilstaaede Sum 5 Millioner, hvorved der paalignes Kongen af Danmark og Hertug Frederik af Holsten 106,800 fl., udfærdiget af DET CHURFYRSTELIGE MAYNTZISKE CANCELLIE. — *Nürnberg*, den 25. Junii. (Tydsk og Latin.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. I.) Pars Gen. (I.). S. 998—1006. *Fransk:* J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. I. p. 558—560.

16. Junii. [10581.] Kong FREDERIK III. paalægger Mogens Arnfeld og Biskoppen i Aarhuus at gjöre en vis Anordning og Taxt, angaaende hvad de Borgere, som ingen Avl bruge, aarligen skulle give til Kirkens Vedligeholdelse for Stolestader og Begravelse. — *Haffniæ*, 16. Junii.

Danske Magazin. 6. B. S. 252.

18. Junii. [10582.] Kong FREDERIK III.s Forsikkringsbrev til Geistligheden i Anledning af hans Söns, Christians, Valg til Thronfölger. — *Kiöbenhaffn slot*, dend 18. Juny.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 2. B. S. 123—124.

18. Junii. [10583.] Kong FREDERIK III.s Forsikkringsbrev til de danske Kjöbstæder i Anledning af hans Söns, Prinds Christians, Udvælgelse til Thronfölger. — *Kiöbenhauffn Slott*, den 18. Junij.

Aktst. &c. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 16—17.

18. Junii. [10584.] Kong FREDERIK III.s Forsikkring, at hans Sön Christian V. ved sin Regjerings Tiltrædelse skal confirmere Kolding Byes Privilegier og Friheder. — *Kbhavn*, den 18de Junii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 192.

25. Junii. [10585.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Lehnsmanden paa Skanderborg Anders Bille, at lade Slotspræsten sammesteds M. Jesper Hansen aarlig faae 150 Læs Ved til Brændsel af Kronens Skove. — *Kjöbenhavn*, d. 25de Juni.

K. Hansen, Beskr. over Skanderborg. S. 24.

27. Junii. [10586.] Kong FREDERIK III.s Consens og Confirmation af den mellem Hertug Frederik til Slesvig, Holsten etc. og Hr. Christian Rantzow til Breitenberg d. 28. Decbr. 1649 oprettede Kjöbe- og Permutations-Contract angaaende Amtet Barmstädt. — *Schlosz Copenhagen*, den 27. Junii. (Tydsk.)

Justitia causæ Rantzov. I. Th. S. 42—48. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Special. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 105—109. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 148—153.

28. Junii. [10587.] Kong FREDERIK III.s Bevilling, at Bönder og Almue paa Samsöe maae forskaanes for de resterende Baadsmandsskatters Betaling for Aarene 1643—46 paa Grund af den hos dem i disse Aar foretagne Udskrivning af Proviant, Rytter-Heste og anden Skat og Tynge. — *Hafniæ*, die 28. Juny.

Thurah, Beskr. af Samsöe. S. 91.

[10588.] ERASMUS IOHANNIS BROCHMAND ad D. Olaum Wormium de instante suo in Angliam ex Belgio itinere et de studiis imprimis Anglo-Saxonicis domini de Laët iam defuncti et M. Z. Boxhornii scribit. — *Amstelodami*, 28. Junii. 1650. 28. Junii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1104—1105.

[10589.] Kong FREDERIK III. og Hertug FREDERIK indskærpe de tidligere Forordninger for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten angaaende Udbedring af Veie, Stier, Dæmninger og Broer. — *Glückstadt*, den 5ten Julii. (Tydsk.) 5. Julii.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 630—632.

[10590.] Hertug FREDERIKS Constitution for Femern angaaende Straffen for dem, der drage Kniv mod nogen, og for dem, som saare nogen med Knivstik. — *Gottorff*, den 6ten Julii. (Tydsk.) 6. Julii.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 737.

[10591.] Dronning CHRISTINAS Forestilling til Sverrigs Riges Stænder, hvori bl. a. omtales det gode Forhold, hvori Sverrig staaer til Danmark; fremlagt paa Rigsdagen i Stockholm, den 6. Julii. (Svensk.) 6. Julii.

Hand. rör. Skandinaviens Hist. 22. D. S. 254—264.

[10592.] Kong FREDERIK III. tilskjöder Otto Thott af Næs Kronens Höihed og Jus patronatus til Strö Kirke i Önsjö Herred, Kirketienden af Sognet, samt Herligheden af Præstegaarden og Degneboligen og af noget til Kirken liggende Gods. — *Köpenhamn*, den 10. Juli. (Tydsk Overs.) 10. Julii.

L. B. Falkman, Upplysningar &c. 2. D. S. 136—138.

[10593.] Kong FREDERIK III. tillader, at Hr. Anders Bille til Damsboe, Rigets Marsk og Embedsmand paa Skanderborg Slot, imod at give 100 Rdl. til Viborg Skole, maa beskikke en Sædedegn til Brandstrup og Windum Sogne, istedenfor den Skoles-Person, som hidtil fra Viborg Skole har været forordnet. — *Kiöbenhavn Slot*, d. 10. Julii. 10. Julii.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 340—341.

[10594.] Kong FREDERIK III.s Befaling, at alle i Wilstermarsken skulde svare forholdsmæssig lige meget af deres Jorder, med mindre nogen ved særdeles Benaadning var fritagen derfor. — *Schlosse zu Copenhagen*, den 10. Julii. (Tydsk.) 10. Julii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 235—236.

[10595.] Kong FREDERIK III.s Stadfæstelse paa den i Aaret 1613 foretagne Vurdering (Skyldsætning) af Jorderne i Wilster-Marsken. — *Schlosse zu Copenhagen*, den 10. Julii. (Tydsk.) 10. Julii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 237—238.

[10596.] Kong FREDERIK III.s og Hertug FREDERIKS Forordning for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, at der til forgjældede Adelsmænds Begravelse ikke maa anvendes over 500 Rdl. af det efterladte Boes Masse. — *Glückstadt*, den 18ten Julij. (Tydsk.) 18. Julii.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 633—634. (Overskriften har Datum: 8. Julii).

[10597.] Indstilling fra DET DANSKE RIGSRAAD til Kongen om at sælge det ostindiske Compagnie paa den mulig fordeelagtigste Maade, da det "ikke længer kand erholdis, mens aff sig selff forgaar, eller aff andre bliffuer occuperit". — *Hafniæ*, den 20. Juli. 20. Julii.

Skand. Litt. Selsk. Skrifter. 1805. 1. B. S. 166—167.

1649. 21. Julii. [10598.] Kong FREDERIK III.s Primogenitur-Statut for den kongelige Andeel af Hertugdömmerne Slesvig og Holsten. — *Schlosse zue Copenhagen*, den Vier vndt zwanzigsten July. (Tydsk.)

C. U. D. v. Eggers, Deutsch. Magaz. 7. B. 1791. I. Th. S. 626—632. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 157—160. U. Lornsen, die Unions-Verfass. Dänem. u. Schleswigholst. S. 504—507.

24. Julii. [10599.] Kong FREDERIK III.s Creditiv for Geheime- og Landraad, Statholder i Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten, Gouverneur og Amtmand i Steinburg, i Ditmarsken og paa Langelandt, Christian Rantzow, Ridder, til Barmstett, Breitenberg, Lindewitt og Giesingholmb, etc. til Keiser Ferdinand, til i hans Navn at foredrage Keiseren mundtligt Sager af Vigtighed. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 24. Julii. (Tydsk.)

Danske Magazin. 5. B. S. 101—105.

24. Julii. [10600.] Kong FREDERIK III.s Creditiv for Geheime- og Land-Raad Christian Rantzow til hans Svoger Johan Georg, Hertug til Sachsen, Gülich, Cleve og Berg, til i Kongens Navn mundtligt at foredrage ham Ting af Vigtighed. — *Schlosz Copenhagen*, den 24. Julii.

Danske Magazin. 5. B. S. 105—106. (Tydsk.)

24. Julii. [10601.] Kong FREDERIK III.s Creditiv for Geheime- og Land-Raad Chr. Rantzaw til en unavngiven Greve i Tydskland, for mundtligen at foredrage denne Sager af Vigtighed i Kongens Navn. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 24. Julii. (Tydsk.)

Danske Magazin. 5. B. S. 106.

24. Julii. [10602.] Fundats for det af afdöde Borger og Raadmand i Nakskov MICHEL MADSEN ved Testamente stiftede Legat for Huusarme og Skolebörn i Nakskov, foröget af hans Eftermand PEDER HANSEN, hans Hustrue og Börn til en Sum af 923 Daler 2 Mark. — *Nachschou*, den 24. Julii.

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 122—125.

ante 27. Julii. [10603.] Rentemester PEDER WIBES Memorial til "Offuerster Secreterer" Otto Krag, hvori han udbeder sig en Haveplads uden for den nye Österport, "af dennem, som nu bliffuer vddeelet".

Geneal. Archiv. Nr. 1—8. S. 82.

27. Julii. [10604.] Oversecretær OTTO KRAG tilmelder Rentemester Peder Vibe, at Kongen har efter hans Begjæring tilstaaet ham en Haveplads, hvor det bedst og beleiligst kan skee. — *Cantzeliet for Kjöbenhaffns Slott*, 27. July.

Genealog. Archiv. Nr. 1—8. S. 82.

30. Julii. [10605.] Kong FREDERIK III.s og Hertug FREDERIKS Monitorium til Hertugdömmerne Slesvig og Holsten angaaende Betalingen af Restancer af forskjellige Skatter under Trusel af militær Execution, samt angaaende Veienes Forbedring. — *Glückstadt*, den 30. Julij. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 634—636.

1. Augusti. [10606.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Offue Bielche til Österraad paa Norges Krones Lehn Bergenhus og dets fire underliggende Fogderier Sundhor Lehn, Norhor Lehn, Sundfjord Lehn og Sogen Lehn. — *Hafniæ*, d. 1. Augusti.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 219—223.

1. Augusti. [10607.] Kong FREDERIK III.s Privilegium paa 15 Aar for Christen Osterssen imod Eftertryk og Indförsel andensteds fra af hans nye og forbedrede Udgave af hans Glossarium juridicum. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 1. Augusti.

Chr. Osterssön Weylle, Gloss. jurid. 2. Udg. 1652. fol. 2.

[10608.] JÖRGEN ROSENKRANTZ til Kjeldgaard, hans Gavebrev til Viborg Latinskole paa en Gaard i Kjelstrup Bye i Hellerslev Herred i Thye. — *Kiöbenhavn*, d. 1. Augusti. 1650. 1. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 329—330.

[10609.] JÖRGEN ROSENKRANTZ til Kieldgaard, hans Bestemmelser angaaende Anvendelsen af Afgiften af den Gaard i Thye, i Kjeldstrup Bye, som han havde givet til Viborg Skole. — *Kiöbenhavn*, d. 1. Augusti. 1. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 330 - 332.

[10610.] Kong FREDERIK III.s Forordning angaaende "Post-Verket" i Norge. — *Kiöbenhavn Slot*, den 9. August. 9. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ddij—Ddiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 871—874.

[10611.] DANMARKS RIGES RAADS Betænkning paa Kongens Proposition angaaende Gjældens Afgjörelse, om Landets Defension og om Kjöbenhavns Forbedring, samt Forslag om Prindsens Opdragelse ved Indfödte, og om en fast Forma regiminis in interregno. — Den 9. Aug. 9. August.

Dansk Magazin. 3. Række. 4. B. S. 48—50.

[10612.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Ducaters Værdie. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 10. August. 10. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ddiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 874.

[10613.] Kong FREDERIK III.s Svar til Rigsraadet angaaende Krongodsets Pantsættelse til Gjældens Afgjörelse, om Prindsens Education m. m. — *Kiöbenhaffn*, den 10. Aug. 10. Augusti.

Danske Magasin. 3. Række. 4. B. S. 50—51. (Rigsraadets Gjensvar af samme Dat., sst. S. 52.)

[10614.] Kong FREDERIK III.s Privilegium for Jacob Petz og Medparticipanter til fortsat Drift af et Jernværk i Skaane, hvorpaa han havde för erholdt Privilegium af Kong Christian IV. — *Hafniæ*, den 10. Augusti. 10. Augusti.

Kjöbenh. Selskabs Skrifter. 7. D. S. 430 - 432.

[10615.] Kong FREDERIK III.s Bevilling om Baadsmænds Föring toldfri at nyde. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 14. Augusti. 14. Augusti.

Forordninger efter Recessen 1643, fol. Ddiiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 875—876.

[10616.] HANS, udvalgt Biskop til Lübeck, Hertug til Slesvig, Holsten etc. meddeler sin Consens til den mellem Hertug Frederik til Slesvig, Holsten &c. og Hr. Christian Rantzow til Breitenberg oprettede Kjöbe- og Permutations Contract angaaende Amtet Barmstäde. — *Euthin*, den 14. August. (Tydsk.) 14. Augusti.

Justitia causæ Rantzov. I. Th. S. 41—48. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI). 2. Contin. 2. Forts. S. 105—109. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 147—154.

[10617.] Uddrag af Acterne i en Sag mod Præsten BENDIX SÖFFRENSEN til Holme og Tranberg, hvorunder han ved Dom af Lehnsmanden Niels Krags Enke Fru Jytte Högh og Superintendenten D. Jacob Matthiesen den 14. August 1650 fradömtes sit Kald for Drukkenskab, voldelig Overfald m. m. 14. Augusti.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarh. II. S. 139—141.

[10618.] Kong FREDERIK III. befaler Rigsraadet at samles med Land-Commissarierne og nogle af de meest erfarne af Ridderskabet i Fyen, og indgive Forslag til denne Provindses Defension. — *Kiöbenhaffn Slott*, d. 15. Augustj. 15. Augusti.

Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 134.

1650. 16. Augusti. [10619.] Kong FREDERIK III.s Forordning for Norge om Told-Godtgjörelse for "Lechase" paa fremmed Drik, som indföres. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 16. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Eej. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 876—877.

19. Augusti. [10620.] JOACHIM ERNST, Hertug til Slesvig, Holsten &c, meddeler sin Consens til den mellem Hertug Frederik til Slesvig, Holsten &c. og Hr. Christian Rantzow til Breitenberg oprettede Kjöbe- og Permutations-Contract angaaende Amtet Barmstede. — *Plön*, den 19. Augusti. (Tydsk.)

Justitia causæ Rantzov. 1 Th. S. 41—49. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 105—109. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 146—151.

20. Augusti. [10621.] Brev af Amtmand KEY v. AHLEFELD og Generalsuperintendent KLOTZ angaaende de Kirkerne tilhörende Köer. — *Haderslev*, 20. Aug.

Udt. i K. Aagaard, Beskr. over Törning Lehn. S. 140.

20. Augusti. [10622.] D. OLAUS WORMIUS Johanni Rhodio Wilhelmum Langium iuvenem commendat; deinde scribit de frustra exspectato reditu Rhodii in patriam, de vacillantibus suis viribus et de variis rebus literariis. — 20. Aug.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 93—94.

25. Augusti. [10623.] Statholderen i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, Grev CHRISTIAN TIL RANTZAU, tilskriver Kong Frederik III., at det vilde være hensigtsmæssigt, om der aarlig ansattes visse Dage til Udryddelse af de overhaandtagende Ulve. — 25. Aug.

Udt. i K. L. Biernatzki, Volksbuch für die Herzogth. Schl., Holst. und Lauenb. 1844. S. 31.

27. Augusti. [10624.] Literæ JACOBI MATTHIÆ, superintendentis Aarhusiensis, ad præpositos huius dioeceseos datæ, de supplicationibus sub finem mensis Octobris ex mandato regio faciundis. — *Aarhusii*, d. 27. Aug.

P. Poulson, Biblioth. Aarhus. p. 75—76.

29. Augusti. [10625.] Hertugerne FREDERIK, PHILIP og JOHAN CHRISTIAN til Slesvig, Holsten &c. meddele deres Consens til den mellem Hertug Frederik til Slesvig, Holsten &c. og Hr. Christian Rantzow til Breitenberg oprettede Kjöbe- og Permutations-Contract angaaende Amtet Barmstede. — *Norburg*, den 29. August. (Tydsk.)

Justitia causæ Rantzov. 1. Th. S. 40—49. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 104—109. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 145—151.

3. Septbr. [10626.] D. JOHANNES CASPARUS BAUHINUS, professor Basileensis, Thomæ Bartholino de munere publico in academia Hafniensi impetrato gratulatur, gratiasque ei pro libris quibusdam missis agit. — *Basileæ*, ad diem III. Non. VIIbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 431—433.

13. Septbr. [10627.] Den svenske Commissær H. APPELBOOMS Memorial til Generalstaterne angaaende forskjellige Punkter i de fornylig mellem de forenede Provindser og Danmark sluttede Tractater, som synes at staae i Strid med de mellem samme Provindser og Sverrig bestaaende Tractater. — Læst i Staternes Forsamling, Fredagen den 23. Septbr. (Hollandsk.)

De Wicquefort, l'histoire des Provinces-Unies. T. II. S. 668—671.

13. Septbr. [10628.] FRIDERICUS KLINGERUS, Romberga-Bohemus, D. Olao Wormio suo et D. Löselii professoris nomine diversas res ad Museum eius mittit. — *Regiomonti*, die 13/23. Sept.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1106—1107.

[10629.] JOHANNES ERASMIUS Færöensis D. Olao Wormio varias res zoologicas dono mittit. — *Thorshaffniæ Færöensium*, d. 19. Septemb. 1650. 19. Septbr.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 371—372.

[10630.] D. Jo. DANIEL HORSTIUS, archiater Darmstadiensis, D. Olao Wormio lapides quosdam fossiles mittit. — *Francof.*, 23. Septembr. 23. Septbr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1108.

[10631.] FREDERICI, ducis Slesvicensis &c., ad Athanasium Kircherum epistola, in qva ingenium eius et opera "orbi universo admiranda" maximis laudibus extollit, eique pro libro, "Musurgia universalis" inscripto, gratias maximas agit. — *In arce Gottorpiensi*, 24. Septembris. 24. Septbr.

J. P. de Ludewig, Reliqv. Manuscr. T. V. p. 389.

[10632.] Kong FREDERIK III.s og Hertug FREDERIKS Mandat for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, hvorved den befalede Reparation af Veie, Stier og Broer paa ny indskærpes; tillige anordnes en almindelig Ulvejagt i December Maaned m. m. — *Schlosz Gottorff*, den 25. Septembris. (Tydsk.) 25. Septbr.

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 636—639.

[10633.] Kong FREDERIK III.s Ordre til Falch Giöe, at han skulde forskaffe Losemente i Soröe Bye til den unge Landgreve af Hessen, som med det förste vilde komme til Academiet. — *Hafn.*, 28. Sept. 28. Septbr.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXXII.

[10634.] JANUS PETRÆUS SVENSTRUP, rector scholæ Nicopiensis in Morsia, ad D. Olaum Wormium de gladiolis quibusdam lapideis, a Dn. Johanne Julio, coenobii Duholmensis præfecto regio, in Morsia inventis, scribit. — *Nicopiæ Morsianorum*, III. Kalend. Octobr., id est, ipso die Michaëli Archangelo sacro. 29. Septbr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1111—1112.

[10635.] Raadmand CHRISTEN CHRISTENSEN HIERBECHS Enke BIRGITTE BERTELSDATTER og Söster JOHANNE CHRISTENSDATTER udlægge et Huus i Viborg istedenfor 100 Slettedaler, som deres Mand og Broder havde lovet at give til Vedligeholdelse af Aftensangstjenesten i Sortebrödre Kirke i Viborg. — *Viborg*, den 18. Octobr. 18. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 244—245.

[10636.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, hvorved Slotspræsten paa Skanderborg M. Jesper Hansen tilstaaes aarlig 10 Rdl. mod Forpligtelse til Præsteresidentsens Reparation og Vedligeholdelse. — *Kjöbenhavn Slot*, d. 28de October. 28. Octobr.

K. Hansen, Beskr. over Skanderborg. S. 24.

[10637.] Betænkning afgivet ifölge kgl. Rescript af 8. Oct. af Cantsler THEODOR REINKINGK, REIMARUS DORNS, FRANCISCUS STAPEL og JOHAN HOLM angaaende det fyrstelige Huses Alienation af den det tilkommende Höihedsret over Hamborg. — *Glückstadt*, am 28. Octob. (Tydsk.) 28. Octobr.

Mater. zur Statistik der Dän. Staaten. 3. B. S. 355—364.

[10638.] Kong FREDERIK III.s Forslag til Rigsraadet, at Regjeringen i Kongens umyndige Aar, indtil han indtræder i sit nittende Aar, föres af 5 eller 7 af Raadet. — *Kiöbenh.*, den 31. Octob. 31. Octobr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 55.

1650. 31. Octobr. [10639.] Dronning Christinas Resolution paa et af Halmstad Borgerskab indgivet Andragende om Hjelp til deres Havns Istandsættelse og Forbud mod Kornvarers Udförsel over den danske Grændse. — *Stockholm*, then 31. Octobr. (Svensk.)

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 145.

1. Novbr. [10640.] Kong Frederik III. tilkjendegiver J. Geelkerk, at han har modtaget det af ham forfærdigede Landkaart over Aggershuuslehn, og beder ham sende Fortsættelsen, efterhaanden som han faaer det færdigt. — *Kiöbenhavn Slot*, den 1. November.

P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 3—4. H. S. 134.

2. Novbr. [10641.] Wilhelmus Langius ad D. Olaum Wormium de technotheca Dresdensi, et de viris doctis D. Marco Marci et Balthasare Conrado, Jesuita, quos Pragæ convenerat, scribit. — *Viennæ Austriæ*, IV. Nonas Novembris.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1084—1087.

5. Novbr. [10642.] Frederici, ducis Slesvicensis etc., ad Athanasium Kircherum literæ datæ, quibuscum munus ducentorum imperialium ei mittit. — *In arce Gottorpiensi*, die 5. Nouembr.

J. P. de Ludewig, Reliqv. Msc. T. V. p. 390—391.

6. Novbr. [10643.] Kong Frederik III.s Stadfæstelse paa tvende ovenfor under Nr. 10371 og 10436 anförte Domme om Krempermarskens Beboeres Ret til Kornhandel. — *Schlosse zu Copenhagen*, den 6. Nov. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 190—192.

7. Novbr. [10644.] D. Olaus Wormius Friderico Klingero pro munere ab eo ipso et a D. Loiselio misso gratias agit. — *Hafn.*, 7. Nov.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1107—1108.

10. Novbr. [10645.] Keiser Ferdinand III.s Confirmation paa en af Hertug Frederik til Slesvig og Holsten den 28. Decembr. 1649 med Grev Christian Ranzow til Breitenberg oprettet Permutations-Contract, hvorved Amtet Barmsted for de adelige Godser Rantzow og Koxbüll med fuld Höihedsret overdrages Greven. — *Wien*, den zwantzigsten Monats Tag Novembris. (Tydsk.)

Justitia causæ Rantzov. 1. Th. S. 39—51. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 101—110. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 145—156.

11. Novbr. [10646.] Rigsraadets Svar til Kongen, hvori det tilraader, at Regjeringen under Prindsens Umyndighed föres af 7 Rigsraader, under Rigsraadets Medvirkning i vigtige Sager. — Den 11. Nov.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 59.

14. Novbr. [10647.] Rentemesterne Jörgen Rosenkrandts til Kieldgaard, Oluff Daa til Holmegaard og Peder Wibe qvittere Borgemestere og Raad i Aarhus for omtrent $1^1/_2$ Skippund Kobber og 1 Skippund Tin, der af Borgerskabet sammesteds efter Kongens Anordning er leveret i Aaret 1646. — *Kiöbenhaffn*, den 14. Novembris.

J. R. Hübertz, Aktst. ang. Aarhus. II. S. 143—144.

18. Novbr. [10648.] Kong Frederik III.s Forslag til Rigsraadet at tilfredsstille Creditorerne, som i Krigens Tid havde gjort Kronen Undsætning, for en vis Deel med Krongods. — *Haffn.*, den 18. Nov.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 61.

21. Novbr. [10649.] D. Olaus Wormius Jano Petræo Svenstrup, rectori scholæ Nycopiensis in Morsia, pro descriptione gladiolorum siliceorum, in illa insula inventorum, gratias agit, sententiam suam de iis exponens. — *Hafn.*, 21. Novemb.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1112—1113.

[10650.] RIGSRAADETS Svar paa Kongens Forslag angaaende Ebbe Ulfeldt, der anbefales til Kongens Naade, skjöndt Raadet erkjender, at han paa Grund af Restancer har forbrudt sit Lehn; samt angaaende Stats-Creditorernes Tilfredsstillelse med Udlæg af Krongodset, hvilket tilraades. — Den 22. Novbr. 1650. 22. Novbr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 61—65.

[10651.] Kong FREDERIK III.s Svar til Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn, at han ikke kan tilbagekalde den nylig udgivne Forordning om Accise, og at han vil tage Hensyn til deres Besværing angaaende Indqvarteringen. — 25. Nov. 25. Novbr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 107—108.

[10652.] Kong FREDERIK III.s Bevilling, at Faaborg Bye i fem Aar maa være fritagen for at udrede en Trediedeel af sine Borgeleiepenge. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 25. 9ber. 25. Novbr.

Aktstykker &c. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 17.

[10653.] Kong FREDERIK III. forhöier Indförselstolden paa fremmed Glas, for at Glasbrænderierne i Danmark kunne desto bedre sættes i Værk. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 26. Novembr. 26. Novbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Eeij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 877—878.

[10654.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa en den 9de Septbr. 1555 (jfr. N. 1347) af nogle dertil committerede Rigsraader gjort Constitution og Forordning mellem Indbyggerne paa Bornholm og de Lybske. — *Kiöbenhafn Slot*, den 28de Novembr. 28. Novbr.

L. Thurah, Beskr. over Bornholm. S. 221—226.

[10655.] Keiser FERDINAND III.s Confirmation paa Kong Frederik III.s Primogenitur-Statut for den kongelige Deel af Hertugdömmerne Slesvig og Holsten af 24. Juli 1650, for Holstens Vedkommende. *Wien*, den neunden Tagh des Monats Decembris. 29. Novbr.

C. U. D. von Eggers, Deutsches Magaz. 7. B. 1791. 1. Th. S. 621—637. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 156—163. U. Lornsen, die Unions-Verfass. Dänem. u. Schleswigholst. S. 503—510.

[10656.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Fru Jytte Högh, Lehnsmanden Niels Krags Enke, at sende Bysvendene Niels Mortensen og Axel Ebbesen af Aars, der for at have ladet en Fange udbryde af Fængslet vare dömte i Kongens Naade og Unaade, til Holmen at arbeide i Jern. — *Hafn.*, 5. Decbr. 5. Decbr.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 144.

[10657.] Kong FREDERIK III. forlehner Jacob Ulfeld til Kusstoft (Karstofte) med Norges Krones Kloster Riens Kloster med Tutteröen og Viigs Gods, som af Jens Bjelche er udlagt til Vederlag for Væv Gaard og Gods. — *Hafniæ*, den 7. Decembris. 7. Decbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 696—699.

[10658.] Kong FREDERIK III.s Resolution til Falch Giöe, at Prof. eloqventiæ ved Sorö Academie tillige skulde være Bibliothekar og have et aarligt Tillæg af 100 Rdl., samt at der maatte kjöbes Böger for de Tiender, der vare bestemte til Enkepensioner, saalænge ingen Enker havde dem. — *Haffniæ*, den 11. Decemb. 11. Decbr.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxxiii.

[10659.] Kong FREDERIK III.s Resolution, at Falch Giöe maatte ansætte en Franskmand som Dandsemester ved Soröe Academie, uagtet han bekjendte sig til den catholske Religion. — *Haff.*, den 11. Decbr. 11. Decbr.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxxiii.

1650. 11. Decbr. [10660.] Dr. og Biskop JESPER RASMUSSEN BROCHMANDS Fundats for hans og hans Hustrues Gave af 1000 Rdl. in Specie, foruden tidligere skjænkede 6000 Rdlr., til 2 fattige Lemmers Underholdning i Helliggeistes Hospital uden for Kjöbenhavn, Vartou kaldet. — *Kiöbenhavn*, den 11. December.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 66—67.

14. Decbr. [10661.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Tiltale for Forandring af Stævninger, som have været forkyndte paa Landstinget, samt om Execution inden Aar og Dag af Domme til Nam eller Udlæg. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 14. Decembris.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Eeij—Eeiij.

15. Decbr. [10662.] Kong FREDERIK III.s Friheder og Privilegier, givne dem, der vilde nedsætte sig og bygge i den nye Stad, som Kongen havde besluttet at anlægge i Nörre-Jylland ved Bers-Odde (Fredericia). — *Kiöbenhaffn Slot*, den 15. Decembr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Eeiij—Eeiiij. *Tydsk:* E. Pontoppidan, Theatr. Dan. I. Th. S. 340—342.

15. Decbr. [10663.] Don JÖRGEN ULRICH (som sagde sig at være en Sön af Kong Christian IV. og Fru Kirsten Marsvin [Munk]), hans Svar paa forskjellige ham forelagte Spörgsmaal angaaende hans Familieforhold. — *Sevilien*, den 15. Decembr.

O. Bang, Saml. af nyttige Materier. 3. St. (I. B.) S. 313—319.

17. Decbr. [10664.] Kong FREDERIK III.s Brev til Lehnsmanden Fredrik Barnevitz, hvorved det tillades Sognepræsten i Karleby og Nörre Örslev paa Falster selv at vælge, om han vil boe i Præstegaarden i Karleby eller i den i Nörre Örslev. — 17. Dcbr.

Udt. i I. Barfod, den falst. Gejstligheds Personalhist. I. D. S. 170—171.

19. Decbr. [10665.] Kong FREDERIK III.s Anordning om Postens Befordring i Jylland, hvortil Bönderne af 26 Gaarde i Skanderborg, Stjernholm, Coldinghus, Havreballegaard, Hald, Mariager og Aalborghus Lehne tilforordnes mod Fritagelse for anden Ægt og Arbeide. — 19. Decbr.

Udt. i I. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 144—145.

20. Decbr. [10666.] OFFUE BIELKES Rescript, hvorved han indskærper de kongelige Commissariers Anordning af 2. Jan. 1629 angaaende Arveskifte. — *Bahuus*, den 20de Decbr.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 93—94.

[10667.] GOTTORPISK BETÆNKNING angaaende det holstenske Huses Rettigheder over Hamborg. — Um das Jahr 1650. (Tydsk.)

Mater. zur Statistik der Dän. Staaten. 3. B. S. 364—381.

[10668.] Den danske Gesandt CHRISTIAN RANTZAUS Andragende til Keiseren, hvori han i Kongen af Danmarks Navn ansöger om, at den "overflödige" og for Keiseren og det Hellige Romerske Rige höist præjudicerlige Clausul om Stiftet Lübecks prætenderede Forlehningsret til Holsten maa bortfalde, da den kun er grundet paa en i enkelte Tilfælde stedfunden Misbrug. (Tydsk.)

Udt. i J. C. H. Dreyer, Monum. Anecd. T. I. p. 117—118.

1651.

1651. 14. Januar. [10669.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa de af de kongelige Rentemestere, Jörgen Rosenkrantz til Kjeldgaard, Oluff Daa til Holmegaard og Peder Vibe udgivne Qvitte-

ringer til forhenværende kongelig Foged paa Island Jens Söffrenssen, for Aarene 1645—49. (Jvf. Nr. 10527 og 10565). — *Hafniæ*, den 14de Januarii. 1651. 14. Januar.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 30—35.

[10670.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Jörgen Friis til Kragerup paa Norges Krones Lehn Vardehus og Finmarken. — *Hafniæ*, d. 15. Januarii. 15. Januar.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 236—240.

[10671.] KAY VON ALEFELDTS Erklæring til D. Reimarus Dorn, kongelig Holstensk Cancellie- og Regjerings-Raad, i Anledning af Christoph Krauthoffs Beskyldninger mod ham i et udgivet Skrift, at de ham givne 400 Rdlr. under den Aschebergske Arvesag vare et vel fortjent Honorarium for de ham i Aarene 1640 og 1641 overdragne möisommelige Commissioner i denne Sag. — *Kiehl*, am 22. Januarii. (Tydsk.) 22. Januar.

R. Dorn, Wolbegründte Ehrn-Defension etc. 1651. fol. Bij.

[10672.] BERTRAM RANTZOW tilkjendegiver D. Reimarus Dorn sin Beklagelse over de mod ham af D. Christophorus Krauthoff fremsatte Beskyldninger for Corruption, da han til Adelens og det hele Lands Tilfredshed har bestyret Justitsen, og erklærer navnlig, at de 400 Rdl., som han erholdt under den Aschebergske Arvesag, gaves ham frivillig som et velfortjent Honorarium for hans Möie som Commissarius i denne Sag. — *Kiehl*, am 22. Januarii. (Tydsk.) 22. Januar.

R. Dorn, Wolbegründte Ehrn-Defension etc. 1651. fol. Biij—Biiij.

[10673.] Kong FREDERIK III.s Obligation til Borgemester og Raad og interesserende Borgerskab i Odense paa 4626 Rdlr., for Forstrækning, Riget udi forleden Feidetid gjort, med Pant i endeel Gods i Fyen og Jylland. — *Kiöbenhavn Slot*, den 25. Jan. 25. Januar.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 273—277.

[10674.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Fru Jytte Högh, afgangne Niels Krags til Trudsholm, og Superintendenten D. Jacob Matthiessen, at en Aarhuus-Hospital tilhörende, ved Mölledæmningen liggende Eng, Kloster-Eng kaldet, maa imod den sædvanlige Afgift til Hospitalet overlades til Henrich Möller, Tolder og Indvaaner i Kjöbenhavn, til hvem Aarhuus Mölle er pantsat. — 28. Januar. 28. Januar.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 145.

[10675.] Kong FREDERIK III.s Forordning angaaende Stempling af Guld- og Sölv-Arbeider. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 1. Februarij. 1. Febr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Eeiiij—Ffj.

[10676.] Kong FREDERIK III. befaler, at ingen Jöde uden Leidebrev maa komme her til Landet, og at alle Jöder, som nu befinde sig her, inden 14 Dage skulle forföie sig herfra. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 6. Februarij. 6. Febr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ffj—Ffij.

[10677.] Rigshofmesteren CORFITZ ULFELDS gjentagne Erklæring til Kongen, at han paa Grund af det, som i hans Fraværelse var anordnet, ikke kunde befatte sig videre med noget, som Renteriet, Holmen, Provianthuset, Töihuset eller overhoved Kongens Oeconomie kunde vedkomme. — *Kiöbenhavn*, den 6. Febr. 6. Febr.

T. de Hofman, Efterr. om Danske Adelsm. 2. D. S. 252—253.

[10678.] BORGEMESTERE OG RAAD i LÜBECK verificere et Transsumpt af 27 Documenter, indeholdende de de slesvigske og holstenske Stænder forundte Privilegier fra 1422 til 1540. — *Lübeck*, den 8. Februarii. (Tydsk.) 8. Febr.

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 835—836.

1651. 12. Febr. [10679.] Gouvernören over Halland CASPER OTTO SPERLINGS Brev, at Dronningen havde bevilget, at Falkenbergs Handlende maatte clarere Tolden af deres Skibe i deres egen Bye og ikke som hidtil i Halmstad, og saaledes drive Seilads directe fra og til Falkenberg Stad. — *Halmstad*, den 12. Feb. (Svensk.)

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 83.

17. Febr. [10680.] Præsten POUEL BRUNS Forsvar angaaende nogle Ytringer, han i en Prædiken skulde have gjort imod Borgemester Oluf Hansen i Horsens. — 17. Febr.

Brudst. i I. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 145—147.

25. Febr. [10681.] Hertug FREDERIKS Forordning, at der for Fremtiden skulle være 8 deputerede Borgere i Tönning, som dog under Votering med Borgemester og Raad kun skulle have 4 Stemmer. — *Gottorff*, den 25. Febr. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 39—40.

26. Febr. [10682.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa en Fundats for Hospitalet i Aarhuus, forfattet efter kongelig Befaling til Niels Kragh, Befalingsmand paa Havreballegaard, og D. Jacob Matthiesen, Superintendent i Aarhuus Stift, af denne Sidste samt Förstnævntes Enke Fru Jytte Höeg til Trudsholm. — *Kjöbenhavn Slot*, den 26de Februarii.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 119—133.

28. Febr. [10683.] Kong FREDERIK III. med bisiddende Statholder, Cantsler og Raader underkjender og forandrer en Dom af Retten i Meldorf angaaende Enkens Forpligtelse til Citatio ad creditores efter Ægtefællens Död. — *Glückstadt*, am 28. Febr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 755—756.

2. Martii. [10684.] D. OLAUS WORMIUS D. Johanni Danieli Horstio, archiatro Darmstadiensi, pro lapidibus fossilibus missis gratias agit, sententiam suam de iis exponens. — *Hafn.*, postrid. Calend. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1109—1110.

8. Martii. [10685.] Hertug JOHAN CHRISTIANS Forordning for Sönderborg om Broder- og Söster-Börns Arveret i deres afdöde Forældres Sted. — *Sonderburg*, den 8ten März. (Tydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 194—195.

8. Martii. [10686.] WILHELMUS LANGIUS ad D. Olaum Wormium de itinere suo per Italiam scribit, imprimis de irrito conatu suo monumenti cuiusdam Atestini inveniendi et de rebus literariis. — *Romæ*, VIII. Eidus Martias.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1087—1090.

9. Martii. [10687.] Borger HANS HOPMAND og hans Hustru ANNE JÖRGENS DATTER testamentere alt deres rörlige og urörlige Gods og Penge, Halvdelen til de fattige Huusarme og Halvdelen til St. Nicolai Kirke i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhafn*, fierde Söndag i Faste.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 305—306.

18. Martii. [10688.] Rigshofmesteren CORFITZ ULFELD lover Dina en Belönning for at aabenbare det Forræderie, som hun har angivet for Fröken Leonora at skulle finde Sted mod hans Huus, hvis dette skulde befindes saaledes i Sandhed. — *Copenh.*, den 18. Mart. (Tydsk.)

T. de Hofman, Efterr. om Danske Adelsmænd. 2. D. S. 256.

19. Martii. [10689.] FREDERIK REEDTZ til Thygestrup, Embedsmand paa Vordingborg Slot, og JOACHIM GERSDORF til Thundbyholm, Statholder i Kjöbenhavn, deres Revision af Hr. Axel Urups Regnskab over Indtægter og Udgifter til Arbeidet ved Kjöbenhavns Befæstning i Aarene 1647 til 1650. — *Kiöbenhavn*, den 19de Marts.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 158—159.

[10690.] GENERALSTATERNES Placat til Efterretning for de Skippere, som passere eller repassere Öresund, fornemmelig angaaende Söebrevene. — *'s Graven-Haye,* den eersten April. (Hollandsk.) 1651. 22. Martii.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 1. D. col. 948—953. L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 655—656.

[10691.] Kong FREDERIK III. forbyder Skippere at före fremmede Betlere til Kjöbenhavn. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 25. Martij. 25. Martii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ffij.

[10692.] MENTZ CHRISTOPHERSEN, Præst til Domkirken i Trundhjem, hans Fundats paa 600 Rdl. Capital, af hvis Rente $^3/_4$ skulde tildeles 2 Studenter ved Kjöbenhavns Universitet, i 3 Aar, af dem som vare födte i Trundhjem Bye eller Lehn, og $^1/_4$ tilfalde Professorerne for deres Uleilighed. — *Trundhiem,* festo Annunciationis Mariæ. 25. Martii.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 73—74. Norske Universitets og Skole Annaler. 2. Række. 6. B. S. 100—102. Norske Stiftelser. 1. B. 1. H. S. 95—96.

[10693.] Kong FREDERIK III.s, paa Frederik Reedtz's og Joachim Gersdorfs Revision (jvfr. Nr. 10689) grundede, Qvittering til Hr. Axel Urup til Belteberg, Befalingsmand paa Christianopel Slot, for aflagt Regnskab for Indtægter og Udgifter til Kjöbenhavns Befæstnings Arbeide for Aarene 1647—1650. — *Kiöbenhavn,* den 6te April. 6. Aprilis.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 157—160.

[10694.] Kong FREDERIK III.s Revers, at den af Professorerne ved Universitetet bevilgede Accise paa 5 Aar af alt, hvad der til deres egen Fornödenhed bliver brygget, ikke for Eftertiden skulde blive deres Privilegier til Præjudice; ligeledes befaler han, at Langvadsdam, som ifölge Kong Christian IV.s Fundats tilhörte Universitetet, men var samme frakommet („forholden"), skal komme til Universitetet igjen. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 10. Aprilis. 10. Aprilis.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. I. B. S. 197—198.

[10695.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, at Biskop Thorlacher Schullesens Hustru maa, hvis hun overlever sin Mand, nyde Indtægten af 4 Holum Domkirkes Jorder paa Livstid. — *Hafniæ,* den 10. Aprilis. 10. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 35—36.

[10696.] Rigets Hofmester CORFITZ VLFELDTS Skrivelse, hvori han beder, at Cantsleren Hr. Christian Thomeszen vil anholde om Kongens Beskjermelse for ham, da han har erfaret, at han efterstræbes af nogle onde Mennesker; han kan ingen beskylde, men der menes, at Walter skal have nogen Vidskab derom. — *Haffn.,* den 12. April. 12. Aprilis.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 61—62. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 329—330. Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 109.

[10697.] Rigsraaderne JÖRGEN SEFELDS og HENRICH RANDZAWS Beretning om Hofmesteren Corfitz Ulfelds Svar, da de i Anledning af hans Andragende om at tages i Kongens Beskjermelse paa Kongens Befaling havde forlangt nöiere Oplysning om de angivne Planer mod hans Liv. — *Haffn.,* den 13. Ap. 13. Aprilis.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 113.

[10698.] Kong FREDERIK III.s Glückstadtske Cancellie-Ordning. — *Copenhagen,* den 13ten April. (Tydsk.) 13. Aprilis.

N. Falck, Samml. z. Kunde des Vaterl. 3. B. S. 424—439.

1651. 14. Aprilis. [10699.] Forhör optaget af OLUF BROKKENHUUS, OTTO KRAG og Hofprædikant LAURIDS JACOBSEN over Dina, angaaende hendes Angivelser mod Rigshofmesteren Corfitz Ulfeld. — Söndagen den 14. April.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 61—66. T. de Hofman, Efterr. om Danske Adelsmænd. 2. D. S. 257—258.

15. Aprilis. [10700.] Rigets Hofmester CORFITZ VLFELDTS Skrivelse til Rigsraadet, hvori han besværer sig over, at det er blevet ham forbudt at forlade Staden uden Kongens Tilladelse; han beder Raadet hos Kongen at bevirke Tilbagekaldelsen af dette Forbud, da han ikke kan troe ved sin Begjering om Kongens Beskyttelse at have foranlediget det. — Den 15. Aprilis.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 109—110.

16. Aprilis. [10701.] RIGSRAADETS Svar til Corfitz Ulfeld, angaaende hans Besværing over, at det er blevet ham forbudt at begive sig fra Kjöbenhavn uden Kongens Tilladelse, at Kongen til dette Forbud har havt vigtige Aarsager, "helst efterdi nu saa meget uhört og usædvanligt forebringes og forekommer, som i Danmark aldrig tilforn har været at fornemme". — Den 16. Ap.

Udt. i Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 110.

16. Aprilis. [10702.] Hofmesteren CORFITZ VLFELD beder Rigets Raad at underrette ham om de vigtige Aarsager, der have bevæget Kongen til at paalægge ham Arrest, for at han kan svare for sig, hvis noget utilbörligt om ham er angivet. — *Kjöbenh.*, den 16. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 111.

16. Aprilis. [10703.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning om, hvad der videre skal foretages i Anledning af Hofmesterens Erklæringer og den anholdte Qvinde Dinas Bekjendelser. — *Kiöbenhaffn*, den 16. April.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 111.

18. Aprilis. [10704.] RIGSRAADET tilraader Kongen at lade Sagerne i Anledning af Hofmesterens Angivelse og Dinas Bekjendelser lovlig foretage, at meddele Corfitz Ulfeldt Copie af Forhörerne over Walter og Dina, at han derover kan erklære sig, hvorhos det ansees fornödent, at Ulfeldt aabenbarer, hvilke af Kongens Tjenere det var, som skulde have fattet Planer imod hans Liv. — *Kiöbenh.*, den 18. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 111—112.

19. Aprilis. [10705.] Rigsraaderne JÖRGEN SEHEFELDT CHRISTOPHERSZEN og HENRIK RANZAV oversende deres Beretning om Corfitz Ulfelds Svar til dem af 13. Apr. angaaende de af ham angivne Planer mod hans Liv, hvortil de have föiet Ulfelds senere Bemærkninger i Anledning af dette Svar. — *Haffn.*, den 19. Aprilis.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 113—114.

19. Aprilis. [10706.] Rigets Hofmester CORFITZ VLFELDTS Svar til Otte Kragh og Oluff Rosenkrantz, som af Kongen vare skikkede til ham, angaaende Sagen med Dina og Walter, samt Ulfeldts Forlangende at stilles under Kongens Beskjermelse. — *Kiöbenhaffn*, den 19. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 114—115. Brudst. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 66—67. T. de Hofman, Efterr. om Danske Adelsm. 2. D. S. 259.

19. Aprilis. [10707.] D. OLAUS WORMIUS Johanni Erasmio, præposito Feroënsium, pro rebus zoologicis missis gratias agit. — *Hafn.*, 19. April.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 372.

[10708.] JÖRGEN SEHEFELD CHRISTOFFERSENS og HENRICH RANZAWS videre Beretning om deres Samtale med Corfitz Vlfeld angaaende de af denne angivne Planer, som skulde være lagte imod hans Liv. — *Haffn.*, den 20. Aprilis. 1651. 20. Aprilis.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 116.

[10709.] Residenten i Stokholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om forskjellige svenske Ministres Benaadning med Digniteter og Gods, og om det Haab man i Sverrig nærer, at Hollænderne ville saaledes extendere Redemptions-Tractaten, at Danmark maa önske, at den brydes. — Den 20de April. 20. Aprilis.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 309.

[10710.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Jörgen Rosenkrands at möde paa Bytinget i Anledning af Sagen mellem Rigshofmesteren Corfits Ulfeld og Dina, for at paasee, at intet ulovligt blev tilstedet. — 23. Apr. 23. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 44.

[10711.] MADTZ PEDERSÖNN OTTHENSÖE, Latinsk Skolemester og Aftensangs-Præst i Bragnæs, klager til den kongelige Commissær Hr. Steen Bilde over, at han ikke kan erholde det ham lovede Salarium, og beder om hans Intercession, at han kan forfremmes til et andet Kald. — *E schola Bragnesiana*, 24. April. 24. Aprilis.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1813. S. 33—35.

[10712.] Friherre BENGT SKYTTE's Skrivelse til Pfalzgrev Johan Casimir, hvori omtales den Gjæld, hvori han var kommen "ved sidste Danske Legation og Kroning"; tillige berettes bl. a. om et Rygte fra Danmark om et Forgiftningsforsög af Rigets Hofmester mod Kongen, hvorved Hofmesteren skal have sögt at gjöre de Svenske til Ophavsmændene. — *Stocholm*, den 27. April. (Svensk.) 27. Aprilis.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 9. D. S. 205—209.

[10713.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche angaaende Angivelse af fordulgt Besiddelse af Kronens Gods, samt angaaende Frireise for Bagge Wandell paa hans af Kongen befalede Reise paa Island for at undersöge alle Ind- og Udhavne. — *Hafniæ*, 3. Maii. 3. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 36—37. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 239. Brudst. i P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 3—4. H S. 135.

[10714.] Kong FREDERIK III. bevilger Bryggerlauget i Helsingör for det forlöbne Aar 150 Rdl. Afslag af dets Afgift af Forpagtningen af Told og Accise af fremmed Öl, dansk Öl og Malt der i Staden paa Grund af Forbudet paa tydsk Öl. — 4. Maj. 4. Maji.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 123.

[10715.] Herredags-Dom, efter Stevning af 4. Mai 1651, i en Sag mellem Rigs-Hofmesteren CORFITS ULFELDT og Biskop JESPER RASMUSSEN BROCHMAND, angaaende et af denne, for Ulfeldt formeentlig ærekrænkende, den 14. Apr. 1651 optaget Forhör over Præsten M. Simon Hennings. post 4. Maji.

D. G. Zwergius, Siell. Cleresie. 1. T. S. 213—215.

[10716.] JÖRGEN ROSENKRANTZ til Kjeldgaard, OLUF DAA til Holmegaard og PEDER VIBE, Kongens Rentemestere, qvittere Corfits Ulfeld til Saltöe, Hofmester og Befalingsmand over Möen, for indbetalte resterende Baadsmandsskatter af Lehnet. — *Kjöbenhavn*, den 6te Mai. 6. Maji.

J. Paludan, Beskr. over Möen. 2. D. S. 311—312.

1651. 8. Maji. [10717.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Hendrich Bielche, Befalingsmand paa Island, om at undersöge og i Mindelighed bilægge en imellem Evert Rechell, Borger af Kjöbenhavn, og en vis Thorarin Odsön fra Vapnefjord opkommen Trætte, i Anledning af at den förste skulde have frataget den sidste noget Gods formedelst ulovlig Handel (med Fremmede). — *Hafniæ*, den 8. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 37.

8. Maji. [10718.] D. OLAUS WORMIUS Brynolphum Suenonium, episcopum Skalholtensem, ad varia conamina literaria hortatur iteratamque editionem "Literaturæ" suæ ei mittit. — *Hafn.*, 8. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1054—1055.

9. Maji. [10719.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden over Vardöhus Lehn, at advare alle franske, Biscaier- og andre fremmede Skibe, som uden Tilladelse sögte Fiskerie der under Landet, om i Forveien at erhverve kongelig Tilladelse til Fiskeriet, mod Erlæggelse af den fastsatte Afgift. — *Kiöbenhavn*, den 9. May.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 878. Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 274—275.

10. Maji. [10720.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bielche om at besörge Landtingsskriver-Lönnen indbetalt paa Bessestad tilligemed de kongelige Afgifter. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 10. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 39. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 240.

10. Maji. [10721.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bielche, at paasee, at Kirkernes og Kronens Godser paa Island ikke paa ulovlig Maade bortkomme. — *Hafniæ*, den 10. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 39—40. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 240—241.

10. Maji. [10722.] Kong FREDERIK III.s Brev til Befalingsmanden over Island Hendrich Bielke angaaende Salg af Kirkeinventarium til fattige Præsters Underholdning; Gaardes Udlæggelse til Hospitaler, een i hver Fjerding; modvillige Tjenestefolks Afstraffelse, og Veienes Vedligeholdelse i Landet. — *Hafniæ*, 10. Maii.

Finni Johannæi Hist. eccl. Isl. T. III. p. 459—460 (med urigtigt Dat. 10. April; jvnf. p. 454). M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 40—41. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 241—242.

10. Maji. [10723.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bielche, at der maa overlades Jon Olufsen, der i 10 Aar havde tjent som Bösseskytte i Christian IV.s Tid, og siden paa en Reise til Indien var kommen til Skade, en fri Gaard i Allefjorden (Álftafjord) i Isefjord Syssel. — *Hafniæ*, den 10. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 41—42.

10. Maji. [10724.] Kong FREDERIK III.s og Hertug FREDERIKS Mandat for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten angaaende Udviisning af mistænkelige Hværvere, samt Forbud mod al Hværvning i Hertugdömmerne. — *Schlosz Gottorff*, den 10. May. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 639—640.

10. Maji. [10725.] Dronning CHRISTINAS Skrivelse til Kong Frederik III., hvori hun anker over Sundtoldens Forpagtning til Hollænderne, hvis Resident i Danmark ikke blot affordre svenske Undersaatter deres Certificationer, men ogsaa skal tillade sig at visitere svensk Gods,

der afsendes i hollandske Skibe, til Præjudice for Brömsebroer Tractaten. — *Schlosz Stockholm*, den 10. Maij. (Tydsk.) 1651. 10. Maji.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Oj. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 104—105.

[10726.] D. Olaus Wormius Svenoni Jonæ, pastori Bardensi, de functione opimiore impetrata gratulatur; deinde obitum Arngrimi Jonæ deplorat. — *Hafn.*, 13. Maji. 13. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 634—635.

[10727.] Kong Frederik III.s Rescript til Commandanten Lübbes i Glückstadt, at Officerer og Soldater ikke maae drive nogen borgerlig Næringsvei. — *Schlosse zu Copenhagen*, den 16. May. (Tydsk.) 16. Maji.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 1545.

[10728.] Dronning Christinas Skrivelse til Kong Frederik III., hvori hun yttrer det Haab, at den af Kongen med de forenede Nederlande angaaende Toldrettigheden i Öresund sluttede Overeenskomst ikke maa være til Præjudice for de mellem Danmark og Sverrig bestaaende Tractater eller tjene til at forulempe svenske Undersaatter. — *Schlosz Stockholm*, den 17. Maij. (Tydsk.) 17. Maji.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Oij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 105.

[10729.] Kong Frederik III.s Rescript til Bisperne i Danmark og Norge, at Landsbye-Præster, som tage Magister-Graden, derfor ikke skulle have Gang og Sæde over andre Præster, men efter deres Alder in ministerio. — *Haffn.*, den 24. May. 24. Maji.

L. Engelstoft, Univ. Anm. 1808. 2. B. S. 177—178.

[10730.] Hertug Frederiks Stadfæstelse paa et af Angelo Christian von Deventer foretaget Salg af noget Jordegods (etliche der neuen Betschlotischen Participanten Ländereien) til Landraad og Amtmand i Tönder Wolf Blohme til Tes- og Seedorf. — *Gottorff*, den 27ten May. (Tydsk.) 27. Maji.

N. Falck, Samml. z. Kunde des Vaterl. 3. B. S. 384—385.

[10731.] D. Olaus Wormius Wilhelmo Langio gratias agit, quod tam accurate votis suis satisfacere conatus sit, valetudinemque eius adversam deplorat. — *Hafn.*, 27. Maji. 27. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1090—1091.

[10732.] Kong Frederik III.s Declaration, at de i Glückstadt boende Portugiser af Hebraisk Religion ifölge deres Privilegier have Ret til frit at handle og reise i Kongerigerne. — *Kopenhagen*, den 28. Maij. (Tydsk.) 28. Maji.

Wiederauffgelegte Privilegia der Portug. Nat. Hebr. Rel. in Glückst. fol. C1—C2.

[10733.] Beretning og Forslag af de kongelige Commissarier D. Reimarus Dorn og Jacobus Steinmann, indgivet til Kong Frederik III., angaaende Reparation af den Wilsterske Steenvei, og Fordeling af Udgifterne mellem Staden Wilster og Wilster-Marsk. — *Wilster*, am 28. Maji. (Tydsk.) 28. Maji.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 310—314.

[10734.] M. Johannes Vorstius in literis ad D. Thomam Bartholinum datis de variis mundis, quos S. Clemens commemorat, aliisque rebus literariis scribit. — *Rostochii*, III. Kal. Junias. 30. Maji.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I. & II. p. 433—436.

1651. 6. Junii. [10735.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigets Raads Betænkning angaaende Hr. Hannibal Sestet, der er stævnet til Herredagen i Anledning af Mangler ved de norske Regnskaber. — *Kiöbenhaffn,* den 6. Junij.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 116.

7. Junii. [10736.] Kong FREDERIK III. befaler Magistraten i Itzehoe at paasee, at den Statholderen Grev Christian Rantzow ifölge Kjöbecontract tilkommende Möllepligt af Staden Itzehoe haandhæves. — *Copenhagen,* den 7. Junii. (Tydsk.)

Corp. Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 782—783.

7. Junii. [10737.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om sit Besög hos Prinds Carl Gustav, af hvem han modtoges med störste Civilitet; om Misfornöielse i Sverrig over Alliancen mellem England og de forenede Provindser; om den franske Gesandt Chanuts forestaaende Afreise til Lybek som Mægler mellem Sverrig og Polen m. m. — 7de Jun.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 309—310.

8. Junii. [10738.] Kong FREDERIK III.s Fornyelse af det Participanterne i Geværfabrikken Broby-Værk den 28. Novbr. 1648 tilstaaede Privilegium. — D. 8de Juni.

Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Rugaards Hist. 2. D. 1. Afd. S. 123.

9. Junii. [10739.] Kong FREDERIK III.s Anordning angaaende Regjeringens Förelse i Danmark, hvis Kongens Sön, den udvalgte Prinds, ved Kongens Död skulde være mindreaarig. — *Kjöbenhaffn Slot,* den 9. Junij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ffiij—Ffiiij. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 140—144.

11. Junii. [10740.] Vidnesbyrd af MARGRETE, Præsten ved S. Petri Kirke i Kjöbenhavn SIMON HENNINGS Hustru, angaaende Dinas Udsagn til hende og hendes Mand om Oberst Walter. — Den 11. Junii. (Tydsk.)

T. de Hofman, Efterr. om Danske Adelsm. 2. D. S. 261—263.

12. Junii. [10741.] Kong FREDERIK III. befaler Joachim Gersdorff at udbetale til Christen Bollesen, Forpagter af Abrahamstrup, det Belöb, hvormed hans Tilgodehavende for Leveringer til Hofholdningen o.s.v. overskrider hans Afgift for Aaret fra Philippi Jacobi Dag 1649 til Aarsdagen 1650, da det ikke kan gaae over paa Regnskabet for fölgende Aar, i hvilket Afgiften skal svares til Lehnsmanden Jörgen Schult. — *Haffniæ,* den 12. Juni.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 184.

13. Junii. [10742.] Kong FREDERIK III.s Rescript for Hertugdömmerne, at ingen Aftingning maatte finde Sted i idömte Böder. — *Schlosse zu Copenhagen,* den 13. Juni. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 192—193.

14. Junii. [10743.] Hertug FREDERIKS Resolution, at naar en af de deputerede Borgere i Tönning afgaaer, skulle de övrige foreslaae to qvalificerede Borgere i hans Sted, hvoraf Borgemester og Raad skulle vælge den ene. — *Gottorff,* den 14ten Junii. (Tydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 40—41.

16. Junii. [10744.] Kong FREDERIK III.s og Hertug FREDERIKS Patent for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten angaaende en af Landdagen i Slesvig bevilget Skat til Aftakning af 2 Compagnier gevorbent Mandskab, samt angaaende Veienes Reparation. — *Schlosz Gottorff,* den 16. Junij. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 641—643.

18. Junii. [10745.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Rigsdrost Pehr Brahe angaaende den mod Rigshofmesteren rettede Beskyldning at have villet forgive Kongen; Ulfeldt

har vundet Sagen desagaaende ved Bytinget og det vil nu vise sig, om Kongen og Rigsraadet vil stadfæste den fældede Dom; han og Kongen ere i höieste Grad forbittrede paa hinanden. — *Helsingör*, 18. Juni. 1651. 18. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 42.

[10746.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Jörgen Kaas til Gudumlund paa Norges Krones Lehne Vembe, Tune, Aabygde og Hvalöer Skibrede. — *Hafniæ*, den 20. Junii. 20. Junii.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 664—666.

[10747.] Kong Frederik III. tilstaaer Participanterne i Broby-Værk for dette Aar at maatte beholde Kronens Indtægt i S. Hans Klosters Lehn af Rug, Byg, Havre og Smör til Betaling for leverede Geværer. — 23de Juni. 23. Junii.

Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Rugaards Hist. 2. D. 1. Afd. S. 123.

[10748.] Hannibal Sehesteds Revers, hvorved han afstaaer til Kong Frederik III. alt sit faste Gods i Norge samt en Fordring for tvende Orlogsskibe, hvorhos han forpligter sig til at betale alt, hvad Officerer og Garnisoner i Norge med Rette kunne tilkomme indtil Philippi og Jacobi d. A., og söger om Afsked fra Statholderposten i Norge. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 24. Junii. 24. Junii.

Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 311—312 og 4. B. S. 117—118.

[10749.] Kong Frederik III. tillader Borgemester og Raad i Schelskiör, efter Anbefaling af Wendzel Rottkierch til Krogsgaard, Befalingsmand paa Antuordtskouff Slot, at maatte sælge nogle Byen tilhörende Jorder, dog at Pengene derfor Byen til Nytte og Fremtarv anvendes. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 24. Junii. 24. Junii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 439—440.

[10750.] Kong Frederik III.s aabne Brev, at han har eftergivet Hr. Hannibal Sehested hans Forseelser, saavidt de hans Person og Administration i Norge angaae, dog at han tilbörlig holder den af ham udstedte Revers. — *Kiöbenh. Slot*, den 25. Junij. 25. Junii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 118.

[10751.] Hendrich Bielche til Ellinggaard, Befalingsmand paa Island, bevilger, paa Kongens Ratification, et Mageskifte, hvorved Sigurder Magnussen erholder Holum Domkirkes Gaard Gierrestad ved Nyvatn imod Gaarden Mielbrigdestad i Knappested Sogn. (Jvnf. Nr. 10539.) — *Bessested*, den 28. Junii. 28. Junii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 46—47.

[10752.] Residenten i Stockholm Peder Juel skriver til Residenten i Haag Charisius om de Fordringer, Sverrig ved Underhandlingerne i Lybek vil söge at sætte igjennem mod Polen, samt om Keiserens Tilbageviisning af et Brev fra Dronningen af Sverrig, hvori han var tituleret Serenitas Cæsarea. — 29de Jun. 29. Junii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 310.

[10753.] Kongens og Rigsraadets Dom, hvorved Dina Viinhofvers, formedelst de af hende fremförte lögnagtige Beskyldninger mod Rigshofmester Corfitz Ulfeld, dömmes at have sit Liv forbrudt. — Die 3. Julii. 3. Julii.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 70—71.

[10754.] Kong Frederik III. befaler Rigsraaderne Mogens Höeg til Kiergaardzholm og Christen Skiel til Wallö, Befalingsmænd paa Silckeborg Slot og Trygeveld Gaard, at begive sig til Rigets Hofmester Hr. Corfitz Vlfeld til Saltöe, Befalingsmand paa Möen, og lade ham forstaae, at Kongen havde havt god Grund til at forbyde ham at forlade Byen, da han 4. Julii.

1651. havde gjort Angivelser mod nogle af Kongens Tjenere, uden at nævne dem; da en nöie Under-
4. Julii. sögelse havde viist, at intet Mordanslag havde været i Gjære, var der nu intet til Hinder, hvis Ulfeldt vilde reise fra Byen. — *Kiöbenh. Slott*, den 4. Juli.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 118—119.

4. Julii. [10755.] Kong FREDERIK III.s Rescript, at en Secretair ved Regjerings-Cancelliet altid skulde overvære det Glückstadske Kirkeregnskabs Aflæggelse ("wenn die Kirchenrechnungen aufgenommen"). — *Schlosse zu Copenhagen*, den 4. Julii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 78—79.

5. Julii. [10756.] Kong FREDERIK III.s Forordning angaaende Retsforfölgningen mod de Adelige, som ikke efterkomme deres Gjældsbreve lydende paa Ære og Maning. — *Kiöbenhafn Slot*, den 5. Julij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ggj.

5. Julii. [10757.] Hofmesteren CORFITZ VLFELDS Erklæring til de af Kongen sendte Rigsraader Mogens Höeg og Christen Skiel, hvori han forsvarer sin Fremfærd og beklager sig over, at hans Uvenner söge at skille ham ved Kongens Gunst. — Den 5. Julij.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 119—120.

5. Julii. [10758.] Forhör, optaget af JOHAN DAMIANUS og JENS JACOBSEN over Dina Vinhofvers under hendes Fængsel paa Blaataarn, den 30. Juni, den 1., 2. og 5. Juli 1651.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 71—74.

6. Julii. [10759.] D. JACOBUS MATTHIAS, episcopus, in literis ad D. Thomam Bartholinum datis iudicium suum de Miltono, cum Salmasio comparato, exponit. — *Arhusii*, 6. Julii.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I. & II. p. 436—437.

9. Julii. [10760.] Kong FREDERIK III.s Bevilling, at Staden Haderslev maatte hæve Bropenge til Vedligeholdelse af de tre af den opbyggede Broer. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 9. Jul.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 498—499. (Tydsk.)

10. Julii. [10761.] PEDER WIBE tilskriver Peder Juel til Aabierg, dansk Resident i Stockholm, om Bönderne paa Möen, der vare komne for at supplicere Kongen om Fritagelse for at svare Tiende til Præsterne, men som herfor deels bleve satte i Taarnet, deels udförte til Byens Fortifications-Arbeide. — Den 10. Jul.

Brudst. i T. de Hofman, om Tiende. S. 70.

11. Julii. [10762.] Slotsfoged JOACHIM WALTPURGERS Attest, at Dina, förend hun blev justificeret, havde hævet sine 2 Fingre imod Rigshofmesterens Tjener Kield, og sagt: "Din Herre og Mag. Simon skal jeg klage over for Guds strenge Dom". — Den 11. Julii. (Tydsk.)

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 75—76.

13. Julii. [10763.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning med Hensyn til forskjellige Misligheder ved Hofmesteren Corfitz Ulfeldts Embedsförelse. — *Kiöbenh.*, den 13. Julij.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 122.

15. Julii. [10764.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Maal og Vægt. — *Kiöbenhafn Slot*, den 15. Julij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ggij—Ggiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 879—881.

15. Julii. [10765.] RIGSRAADETS SVAR til Kongen, i Anledning af hans Proposition angaaende Rigets Hofmester, at der intet kunde foretages, förend de forskjellige Ankeposter vare denne forelagte til Erklæring. — *Kiöbenh.*, den 15. Julij.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 125.

[10766.] Hertug FREDERIKS Befaling til Fragtmændene i Tönning og Wollersum, at de skulde afholde sig fra at beskadige de saakaldte "Strauchhäupter" ved Eider ved Lunden, og til den Ende selv bygge Broer, samt at de ikke maatte tage ubillig Fragt. — *Schlosze Gottorff*, den 15ten Julii. (Tydsk.) 1651. 15. Julii.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 273.

[10767.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Misfornöielsen i Sverrig med den hollandske Residents Procedure i Sundet, da man ikke vil tilstæde, at denne befatter sig med Certificationerne; tillige melder han om den Prinds Carl Gustav og hans Broder Hertug Adolf tillagte Pension. — 18de Jul. 18. Julii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 310—311.

[10768.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning over, hvad der bör foretages i Anledning af Hofmesterens pludselige Bortreise; samt om det finder det raadeligt, at nogen Forandring finder Sted med Hensyn til Varigheden af Statholderembedet i Norge. — Den 19de Julij. 19. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 125.

[10769.] RIGSRAADETS Dom, afsagt over Oberst Georg Walter, hvorved han for sin Fremfærd i Anledning af Dinas Angivelser mod Rigshofmester Corfitz Ulfeldt dömmes til at römme Danmark og Norge for Livstid, inden 3 Uger. — *In arce Hafn.*, die 21. Julii. 21. Julii.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 79.

[10770.] RIGSRAADET tilraader Kongen, i Anledning af dennes Proposition af 19. Juli, for det förste intet at foretage med Hensyn til Hofmesterens uventede Bortreise, men at befale Residenten i Holland at iagttage ham og give Beretning om hans Forhold; angaaende den norske Statholderpost anseer det det raadeligt, at Kongen efter Godtbefindende kan "forandre" den, hvorefter Rigsraadet vil foreslaae Kongen trende at vælge imellem. — Den 21. Julij. 21. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 126.

[10771.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning, om det ikke var rigtigt, da Hofmesteren er bortreist uden at have gjort Regnskab for hvad han paa Kronens Vegne havde under Administration, at forbyde Salget af hans Jordegods her i Riget. — *Kiöbenhaffn*, den 25. Julij. 25. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 128.

[10772.] RIGSRAADET tilraader, i Anledning af Kongens Proposition af samme Dag, at advare alle og enhver for at handle med Rigets Hofmester om hans Gods her i Riget. — Den 25. Julij. 25. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 128.

[10773.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, hvorved Alle og Enhver advares, ikke at kjöbe noget af den bortvegne Rigshofmester Corfitz Ulfelds Jordegods i Riget, förend han havde gjort Regnskab for sin Administration paa Kongens og Kronens Vegne. — *Hafn.*, 26. Julii. 26. Julii.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 85—86.

[10774.] Kong FREDERIK III. bevilger, at Indvaanerne i Helsingör maae paa egen Bekostning optage de Broekar, som ere sænkede paa et tidligere til Havn bestemt Sted, og benytte dem paa et andet nu dertil udseet og bequem befundet Sted. — *Hafniæ*, 26. Juli. 26. Julii.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 127—128.

[10775.] RIGSRAADETS Forslag til en Anordning om Indskrænkning af Adelens Overdaadighed i Klædedragt, ved Bryllupper, Barseler og Begravelser. — Den 26. Julij. 26. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 129—130.

1651. 26. Julii. [10776.] Brev fra den danske Resident PEDER JUELL i Stockholm til den danske Resident Charisius i Haag, hvori omtales nogle Dagen forud holdte Festiviteter og et Project til Giftermaal mellem Prindsen af Sverrig og en Fröken af den meklenborg-sverinske Linie. — *Stockholm,* dend 26. Julij.

Nye danske Magazin. 6. B. S. 71. Brudst. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 311.

28. Julii. [10777.] BRYNOLFUS SUENONIUS, episcopus Skalholtensis, D. Olao Wormio observationes quasdam in "Literaturam Danicam" eius mittit. — *Skalholti,* v. Kal. Sext.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1056—1068.

1. Augusti. [10778.] JÖRGEN ROSENKRANTZ til Kieldgaard, hans Gavebrev til Viborg Latinskole paa 100 Rdlr. — *Kiöbenhafn,* d. 1. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 333.

1. Augusti. [10779.] Hertug FREDERIKS Declaration af Constitutionen for Femern af 6. Julii 1650, angaaende Straf for Saar. — *Gottorff,* den 1sten August. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 737.

2. Augusti. [10780.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at man her har havt den Bremiske Gesandt haardt i Skole paa Grund af "en halv Mutinerie", som i Bremen var anstillet mod de svenske Commissarier Rosenhane og Königsmark; tillige omtaler han Prinds Carl Gustavs Afreise til Öland, og at de fleste af Raadet have forladt Stockholm. — 2den August.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 311—312.

8. Augusti. [10781.] Kong FREDERIK III.s Rescript, at Magistraten i Oldeslo maatte fremdeles hæve Bropenge sammesteds. — *Schlosse Fridrichsburg,* den 8. Aug. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1156. (I Overskriften er Datum angivet: 18. Aug.)

9. Augusti. [10782.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL beder Residenten i Haag Charisius skaffe ham Vished om Rigtigheden af en hertil indlöben Tidende fra Vlie, at Corfitz Ulfeldt did skal være ankommen. — D. 9de August.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 312.

16. Augusti. [10783.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL meddeler Residenten i Haag Charisius nogle Efterretninger om Salmasius's, Duyrie's og Freinshemius's Misfornöielse i Sverrig og forestaaende Afreise; ligeledes om Urolighederne i Bremen. — Den 16de Aug.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 312.

17. Augusti. [10784.] Kong FREDERIK III. indstævner Rigshofmester Corfitz Ulfeld til förste Herredag for Kongen og Rigets Raad, fordi han Kongen uafvidende havde forladt sine Embeder og begivet sig ud af Riget. — *Kiöbenhavn Slot,* den 17. Aug.

T. de Hofman, Efterretninger om danske Adelsmænd. 2. D. S. 268—269.

23. Augusti. [10785.] Dronning CHRISTINAS Instruction for et Handels- eller Commercii-Collegium, som hun havde paatænkt at oprette. (Heri omtales bl. a. de Hindringer, som af de Danske, Nederlænderne og Hansestæderne lægges i Veien for den svenske Handel). — *Stockholm,* den 23. Augusti. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 669—678.

30. Augusti. [10786.] Brev fra den danske Resident PEDER JUELL til Charisius, dansk Resident i Haag, indeholdende en Efterretning om, at den portugisiske Ambassadeurs Præst var flygtet med sin Herres Papirer fra Stokholm til Danzig, og om et Rygte, at Corfitz Ulfeldt var reist til Cöln til Grev Woldemar. — *Stokholm,* dend 30. Augusti.

Nye danske Magazin. 6. B. S. 71—72.

[10787.] Hertug Frederiks Forordning for Landskabet Eidersted, hvorved Forordningen angaaende Landemaal af 1. Junii 1642 for det egentlige Eidersted paa ny indskærpes og gjöres gjeldende for Everschop og Utholm, og Regler gives angaaende det saakaldte "Verbittelsgeld", Straf for Slag og Saar, samt Böder i adskillige Tilfælde. — *Gottorff,* den 1sten Sept. (Tydsk.) 1651. 1. Septbr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 274—276.

[10788.] Residenten i Stockholm Peder Juel skriver til Residenten i Haag Charisius om et paatænkt Ægteskab mellem Hertugen af Croye og Fru Marie de la Gardie; om et af de Engelske optaget svensk Skib, og Dronningens Frygt for Parlamentet; samt om Dronningens Afreise til sin Moder til Nykjöbing, ledsaget af Salmasius, der herfra vil reise videre gjennem Danmark til Holland. — D. 6te Septbr. 6. Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 313.

[10789.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Rigsdrosten Pehr Brahe om Kongens og Adelens Fjendskab og Planer imod "Naturales" (ɔ: Christian IV.s og Kirstine Munks Börn og Svigersönner); disse Planer ere nu næsten lykkedes, idet Hannibal Sehested, Grev Pentz, Hans Lindenov, Ebbe Ulfeld og Grev Valdemar have maattet ligge under, og Rigshofmesteren er saa godt som bortrömt; de som herved have været virksomme, ere især Rigsmarsken Anders Bilde, Cantsleren Christen Thomesen, Overstatholderen Joachim Gersdorf og fornemmelig Peder Wibe; da nu Kongen har faaet mere Luft, troer han, at Danmark atter vil komme paa Fode. — *Helsingör,* 12. September. 12. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 42—45.

[10790.] Biskop Erik Bredals og hans Hustrues Johanne Willumsdatters Gavebrev paa 100 Rdl. til Nykjöbing Skole paa Falster, hvis Renter aarlig skulde tildeles een Discipel. — *Trundheim,* den 13de September. 13. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. VI. Lollands Stift. S. 173—174.

[10791.] Dronning Christinas Beskyttelsesbrev for den danske Rigshofmester Corfitz Ulfeld til Egeskouff, hans Husfrue og Tjenestefolk. — *Stockholm*, den 13. Septembris. (Svensk.) 13. Septbr.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 82—84.

[10792.] Kong Frederik III. befaler Hr. Sivert Urne til Raariis (Raarup), Befalingsmand over Bratsberg Lehn, og Sivert Gabrielsen til Kambo at være tilstede, naar Hr. Hannibal Sehested til Nöragergaard overleverer Agershus Slot og Lehn til Hr. Gregers Krabbe til Torstelund, som dermed er bleven forlehnet. — *Hafniæ,* den 16. Septembr. 16. Septbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 193—195.

[10793.] Kong Frederik III. stadfæster en af menige Almue i Indre Sogn, Sundhordlehn, Sundfiord, Yttre Sogn, Sundmör, Nordhordlehn, Nordfiord, Liuse Klosters Gods og Hardanger godvillig tagen Beslutning om at yde et vist Bidrag til de Spedalskes Hospital i Bergen. — *Kiöbenhavn Slot,* den 23de September. 23. Septbr.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. 2. D. S. 93—100. Norske Stiftelser. 1. B. 1. H. S. 96—101.

[10794.] Kong Frederik III.s Forordning om Adelens Overdaadighed ved Bryllupper, Barseler og Begravelser, samt Forbud mod Indförsel af fremmed Öl, og Udförsel af forskjelligt Munition. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 24. Sept. 24. Septbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ggiij—Hhij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge S. 881—886.

1651.
25. Septbr. [10795.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Hr. Gregers Krabbe til Tostelund paa Agershus Slot og Lehn. — *Hafniæ*, den 25. September.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 186—193.

25. Septbr. [10796.] Kong FREDERIK III.s Bevilling for Kammersecretair Theodorus Lente at maatte paa Livstid forpagte Kronens Sauger i Agers Elv for den samme Afgift, som Niels Tholder för ham havde givet. — *Haffniæ*, den 25de September.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 288.

27. Septbr. [10797.] Kong FREDERIK III.s Bevilling for Frederik Bojsen, at hvis han og hans Hustrue uden Sönner afgaae ved Döden, skulde een af deres Döttre være berettiget til at beholde Gaarden Foss med hosliggende Qværn- og Saugemölle, som Bojsen af Kong Christian IV. havde Bevilling paa for sig, Hustrue og en Sön. — *Hafniæ*, den 27de September.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 288—289.

27. Septbr. [10798.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL meddeler Residenten i Haag Charisius Rygter om Dronningens Resignation; han beretter tillige, at Rigshofmesteren Corfitz Ulfeldt har været i Stockholm siden den 6. Sept. og erholdt Leide til sikkert at boe paa svensk Gebeet under Sverrigs Krones Protection; man formoder, at han vil tage Bolig i Wismar eller Stade. — Den 27de Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 313.

Septembri? [10799.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Statholderen i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, at han har befalet sin Jægermester at anstille en Ulve- og Vildsvine-Jagt i Flensborg- og Schwabstedt-Amter, og at en Ulve-Jagt i Syd-Ditmarsken vistnok bliver nödvendig; tillige anbefaler han ham at befordre den paa den almindelige Landdag besluttede General-Ulve-Jagt. (Tydsk.)

Udt. i K. L. Biernatzki, Volksbuch 1845. S. 32. (Brevet angives udfærdiget „im Herbste".)

4. Octobr. [10800.] Revers af RECTOR OG PROFESSORES I KJÖBENHAVNS UNIVERSITET for Modtagelsen af den af Præsten Ments Christopherssön den 25. Martii 1641 udstedte Fundats. (Jvfr. Nr. 10692). — *Kiöbenhavn*, den 4. Octobris.

Norske Universitets og Skole Annal. 2. Række. 6. B. S. 102—103. Norske Stiftelser. I. B. I. H. S. 101—103.

4. Octobr. [10801.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om den svenske Dronnings Resignations-Planer, som Rigsraadet fraraader. — Den 4de Octbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 313.

11. Octobr. [10802.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius Corfitz Ulfeldts Ankomst til Dantzig, og at han derpaa er reist efter Kongen af Polen, som Dagen iforveien havde forladt Byen; man veed ogsaa, at han, för sin Afreise til Sverrig, har besögt Erkehertugen i Brüssel; han formoder, at Sverrig vil söge Alliance med England, og beretter om Misfornöielsen i Sverrig med Afbrydelsen af de polske Underhandlinger i Lübeck. — Den 11te Octbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 314.

15. Octobr. [10803.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Matthias Bodde til Tollist paa Kronens Lehn Bache Kloster. — *Hafniæ*, den 15. Octobr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 700—705.

15. Octobr. [10804.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Christoffer Lindenou til Lindesvold paa Norges Krones Lehn Udsteen Kloster og Alle Helgens Gods. — *Hafniæ*, den 15. October.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 679—683.

[10805.] Kong FREDERIK III.s Stadfæstelse paa og Declaration af Rendsborgernes Privilegium paa Træhandelen langs med Eideren i Rendsborg Amt. — *Copenhagen*, den 16. Octobr. (Tydsk.) 1651. 16. Octobr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1008—1010.

[10806.] OTTO VON BOCKWOLDT tilkjendegiver D. Reimarus Dorn, kongelig Holstensk Cancellie- og Regjerings-Raad, sin Beklagelse over den denne af D. Krauthoff paabyrdede crimen corruptelæ, og erklærer, at hvad der i den Aschebergske Testament-Sag gaves ham (1641), var et frivilligt og velfortjent Honorarium pro labore. — *Preetz*, 16. Octob. (Tydsk.) 16. Octobr.

R. Dorn, Wolbegründte Ehrn-Defension etc. 1651. fol. Biij.

[10807.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om sin Intercession for en Mr. Ahlefeldt, der havde ihjelstukket Feltmarskalk Wrangels Hofmester. — Den 18de Octbr. 18. Octobr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 314.

[10808.] Kong FREDERIK III. forbyder Brugen af Styk von Achten i al Handel og Vandel i Norge. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 24. Octobr. 24. Octobr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hhij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 886—887. (Med Datum: 29. Oct.) Jvnf. P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 45.

[10809.] Statutum CAPITULI RIPENSIS, ut numi chorales, prout olim factum esset, inter hypodidascalos denuo distribuerentur. ante 1. Nov.

Udt. i P. Terpager, Rip. Cimbr. p. 140, hvor der tilföies, at denne Uddeling den 1. Novbr. tog sin Begyndelse.

[10810.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Oluf Rosenkrandtz til Eegholm med Norges Krones Lehn Bergen Domkirkes Provstie, som ellers kaldes Apostels-Gods. — *Hafniæ*, den 2. Novbr. 2. Novbr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 693—696.

[10811.] CANONICORUM RIPENSIUM cum Friderico Drechsler, fabro ferrario, de pretio solvendo pro apparatu fenestræ occidentalis ecclesiæ cathedralis Ripensis ferreo fabricando et erigendo pactio. — D. 2. Nov. 2. Novbr.

Udt. i P. Terpager, Rip. Cimbr. p. 306.

[10812.] Hertug FREDERIKS Bekjendtgjörelse, hvorved et af Christoph Krauthoff udgivet Skrift, hvori saavel den afdöde Konge af Danmark som Hertugen selv paa mange Maader beskjæmmes, stemples som en Pasquil, der offentlig skal brændes, og Forfatteren som en Calumniant og Æreskjænder, der skal paagribes, hvis han lader sig finde i Fyrstendömmerne. — *Schlosz Gottorff*, den 3. Novembr. (Tydsk.) 3. Novbr.

Særskilt trykt, 1 Blad.

[10813.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag om Godssalg i Sverrig, hvorover man er misfornöiet, samt om Ophöielsen af den forrige for 12 Aar siden afdöde Rigens Drost i Grevestanden, for at Fru Maria de la Gardies Döttre kunne blive Grevinder. — Den 13de Novbr. 13. Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 314.

[10814.] Kong FREDERIK III.s Rescript til General-Toldforvalteren i Norge, Antoni Knip, angaaende Toldfrihed af nogle Befalingsmanden paa Island Hr. Henrich Bielche tilhörende islandske Varer, som et Skib, der var lagt ind i Christiania til Reparation for Söeskade, havde inde. — *Hafniæ*, 14. November. 14. Novbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 42.

1651. 15. Novbr. [10815.] Kong FREDERIK III.s nærmere Declaration af Rendsborgernes Privilegium paa Træhandel i Rendsborg Amt (jvnf. Nr. 10805). — *Copenhagen*, den 15ten Nov. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1010—1011.

20. Novbr. [10816.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bielche, at give Betænkning om, hvorledes Islændernes Handel med Fremmede bedst kunde forebygges. — *Hafniæ*, den 20. November.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 42—43.

21. Novbr. [10817.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Rigsdrost Pehr Brahe om Dronningens Kirkegang efter Nedkomsten med en Sön, om Rigsraadets forestaaende Samling den 1. December, om det Skibsfolket givne Löfte om et halvt Aars Lönning til Juul, og om et kongeligt Forbud mod Indförelse af fremmed Mynt og fremmed Öl. — *Helsingör*, 21. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 45.

29. Novbr. [10818.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius om Englands Planer mod Öresunds Told; Sverrig har derfor givet Spiring Ordre til at söge en Alliance med Parlamentet, hvis Fordringer man mener at Danmark paa Grund af Redemptions-Contracten ikke vil kunne tilfredsstille; tillige skriver han om Oprettelsen af et russisk Compagnie i Sverrig. — Den 29de Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskr. 5. B. S. 314—315.

1. Decbr. [10819.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning om, hvorledes han rettest bör forholde sig med Hensyn til "den mægtige og farlige Regjering, som i England opvoxer"; samt om en Forordning angaaende Dueller. — *Kiöbenhaffn*, d. 1. Dec.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 130—131.

4. Decbr. [10820.] RIGSRAADET tilraader Kongen at anerkjende den engelske Stat pro Republica libera, strax at sende en Skrivelse did og siden et Gesandtskab; angaaende en Forordning om Dueller, raader det til först desangaaende at communicere med Adelen. — *Kiöbenhaffns Raadstue*, den 4. Dec.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 132—133.

c. 4. Decbr. [10821.] Rigsraad JÖRGEN BRAHES Betænkning, hvorved tilraades at indgaae Forbund med den engelske Republik. — Udateret.

Aktst. &c. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 130—132.

5. Decbr. [10822.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse til Rigsdrost Pehr Brahe om Udsættelse af Rigsraadets Sammenkomst til den 11. December, om Udskrivning af en overordentlig Skat og om Misfornöielse blandt Borgerne i Stæderne over de dem paalagte Skatte-Byrder. — *Helsingör*, 5. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 46.

7. Decbr. [10823.] Kong FREDERIK III. forlanger gjentagende Rigsraadets Betænkning om, hvorledes Landet kan sættes i Forsvarsstand mod uformodentlig Fare. — *Kiöbenhaffn*, den 7. Dec.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 137.

8. Decbr. [10824.] JUSTUS BERTRAMUS, philologus, ad D. Thomam Bartholinum de chelidoniis, gryphe, sudore sanguineo aliisque rebus mirabilibus scribit. — *Ex Insula Bornholm*, VI. Eid. Xbr.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I. & II. p. 437—442.

[10825.] Kong Frederik III.s Skrivelse til Lehnsmanden paa Aarhus Gaard Erik Rosenkrantz til Rosenholm, at ved Confiscationer for Toldsvig skal den ene Fjerdedeel af de confiskerede Varer tilfalde Kongen, den anden Toldforvalteren, den tredie Toldbetjentene og den fjerde Magistraten. — 10. December. 1651. 10. Decbr.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. p. 147.

[10826.] Rigsraadet tilraader Kongen (i Anledning af hans Proposition af 7. Decbr.) til Landets Forsvar at udskrive flere af Kronens Folk end hidtil, og at oprette et Landeværn, hvortil det mener at Adelen vil være villig, hvorfor det foreslaaer at sammenkalde den i de enkelte Provindser, for desangaaende at handle med den. — *Haffn.*, den 10. Dec. 10. Decbr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 137.

[10827.] Rigsraadets Forslag til Oprettelse af et Landeværn, saaledes som det mener, at det skal forelægges Adelen i hver Provinds. — *Radstuen*, den 11. Dec. 11. Decbr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 137—138.

[10828.] Afhandlede Punkter mellem de af Brödrene, Hertugerne Wilhelm og Ernst af Sachsen, deputerede Raader. (Blandt disse findes under Nr. 35: den afdöde Hertug Bernhards "Dännemärcksche Forderung".) — *Weimar*, den 12ten Decembr. (Tydsk.) 12. Decbr.

Udt. i A. F. Büsching, Magaz. f. die neue Hist. 23. Th. S. 72—75.

[10829.] Beslutning af et Udvalg af Sverrigs Riges Stænder, hvorved (i 5te Post) henstilles til Dronningen at have Öie med Seiladsens og Toldfrihedens "Turbation" i Öresund og Belt. — *Stockholm*, den 15. Decembris. (Svensk.) 15. Decbr.

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. 2. D. S. 1177—1185.

[10830.] Kong Frederik III.s Rescript til det danske Rigsraad, hvorved de især blandt Adelen hyppige Slagsmaal (Dueller) forbydes, især da Injurier, som saadanne Slagsmaal foraarsage, kunne afhjelpes ved anden Satisfaction. — *Hafn.*, 18. Decembr. 18. Decbr.

Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 148.

[10831.] Kong Frederik III. bemyndiger Lehnsmanden Ove Bjelke til at anvende 200 Rdlr. til Reparation af Bergenhus Slot i Anledning af forestaaende Herredag. — *Kjöbenhavn*, 19. Decbr. 19. Decbr.

Udt. i Norske Samlinger. 1852. 1. B. S. 627.

[10832.] Kong Frederik III.s Confirmation til Bagerlauget i Helsingör paa 8 nye Laugsartikler. — 20. December. 20. Decbr.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 113.

[10833.] Residenten i Stockholm Peder Juel melder Residenten i Haag Charisius om Spirings Negotiationer i England, der især skulle gaae ud paa at overbevise Parlamentet om den Hindring, som Redemptions-Tractaten lægger iveien for alle Nationers Handel; samt om de af den franske Gesandt Chanut gjorte Mæglingsforslag til Forlig mellem Sverrig og Polen. — Den 20de (Decbr.). 20. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 315.

[10834.] D. Thomas Bartholinus Brigittæ Tottiæ de Tyrebye de Seneca ab ea Danice converso gratulatur eamque summis laudibus prosequitur. — *Hafniæ*, xx. Decembr. 20. Decbr.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I. & II. p. 442—444.

[10835.] D. Thomas Bartholinus ad D. Hermannum Conringium de novo chyli receptaculo a Jo. Pecqueto Gallo invento et de usu hepatis scribit; deinde Anatomen suam Reformatam nunc editam commemorat. — *Hafniæ*, xx. Decembr. 20. Decbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 444—447.

1651. 27. Decbr. [10836.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL underretter Residenten i Haag Charisius om den berammede svenske Rigsdags Udsættelse paa Grund af Sagen mod Messenius, m. m. — Den 27de Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 315.

[10837.] Nogle Momenter (Considerations), som den engelske Gesandt i Sverrig (LORD VISCOUNT LISLE) skulde gjöre Regjeringen sammesteds opmærksom paa, især med Hensyn til Danmarks Tractat med Holland om Sundtolden, i hvilken Anledning der siges, at Holland havde forpagtet Tolden saaledes, at Svenske nu maa betale höiere Told end för, og erlægge den i Amsterdam istedetfor i Helsingör. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. Tom. IX. P. III. p. 158. (med *Fransk* Oversættelse.)

[10838.] DET ENGELSKE PARLAMENTS Propositioner til en Tractat med Dronningen af Sverrig (i 17 Artikler), iblandt andet at begge Stater skulle samvirke til at erhverve fri Handel i Östersöen og fri Passage gjennem Öresund (Art. 2 og 5.). (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. Tom. IX. P. III. p. 160—162. (med *Fransk* Oversættelse.)

[10839.] D. OLAUS WORMIUS ad Thorlacum Sculonium, episcopum Holensem, de studiis filii eius, de cranio belluæ marinæ misso, et de navigatione Grönlandica magnatibus quibusdam a se proposita scribit. — s. d.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 118.

ante 1652.

ante 1652. [10840.] BIERREGRAV BYES Lov, eller Vide og Vedtægts-Artikler, samtykt af menige Bönder og Boemænd, og bekræftet af Fru Birgitte Friis, Enke efter Albert Skeel til Fusingöe.

Historisk Tidsskrift. 4. B. S. 526—544.

1652.

1652. 3. Januar. [10841.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om det her herskende Önske om et Brud mellem England og Holland, i hvilket Fald Danmark intet godt havde at vente fra Sverrig; om en Hof-Prædicants Remotion ab officio formedelst Ytringer angaaende Messeniernes Henrettelse; samt om Corfitz Ulfeldts Ansögning til Dronningen om Medici Bestalling for Dr. Otto Sperling. — Den 3. Januar.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 316—317.

5. Januar. [10842.] Kong FREDERIK III.s Resolution, at Falch Giöe maatte kjöbe Böger til Soröe Academie for 495 Rdl., som var Resten af de 12000 Rdl., Dronning Sophia havde skjænket Academiet. — *Haffn.*, d. 5. Jan.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXXIII.

6. Januar. [10843.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Lehnsmanden Arndt von der Kula, at Sognepræsterne, Capellanerne, Skolemesteren og Klokkeren i Helsingör maae erholde fornet Træ af Lehnets Skove til Ildebrand, som i Christian IV.s og Frederik II.s Tid. — *Kjöbenhavn*, 6. Januar.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 128.

[10844.] D. Petrus Winstrupius, episcopus Lundensis, D. Thomam Bartholinum reprehendit, quod Salmasii autoritate inductus priorem sententiam suam de pulchritudine corporali Christi mutaverit. — *Lund.*, 8. Januar. 1652. 8. Januar.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 457—460.

[10845.] Kong Frederik III. befaler Landcommissairerne at tilsige Adelen i Sjelland, efter dens for 3 Aar givne Samtykke, nu for det sidste 3die Aar at sende en Karl af hver 200 Tdr. Hartkorn til Fæstningsarbeide i Kjöbenhavn i 4 Maaneder, eller for hver Karl 1 Rdl. om Ugen. — *Kiöbenhavn*, den 10de Januar. 10. Januar.

G. F. Lassen, Kbhvns Befæstnings Hist. S. 152—153.

[10846.] Residenten i Stockholm Peder Juel melder Residenten i Haag Charisius, at Niels Tungel, som hidtil havde været "Secretarius udi de danske og svenske Depêches", er bleven Hofcantsler istedenfor Salvius; samt at han har faaet Löfte om, at Dr. Sperling her ikke skal blive ansat. — Den 10. Jan. 10. Januar.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 317—318.

[10847.] Fridericus Arnisæus, Licentiatus Medicinæ, ad D. Thomam Bartholinum de invento anatomico lactearum thoracicarum cum Hermanno Conringio communicato scribit; hunc autem occupationibus impeditum hanc rem nondum examinasse, nunciat. — *Helmstad. in Acad. Julia,* a. d. proprid. Id. Januar. 11. Januar.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 455—457.

[10848.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Dronningens Pengeforlegenhed og om Stændernes Udskuds Separation. — Den 17. Jan. 17. Januar.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 318.

[10849.] Literæ Martini Ruari ad Johannem Hudemannum datæ, in quibus inter alia interrogat, verane sit fama, regem Daniæ Hamburgensibus comitatum Pinnebergensem venum obtulisse. — *In Strassynio,* xxvii. Jan. 27. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 333—336.

[10850.] Den svenske Resident Magnus Durel tilskriver Rigsdrost Pehr Brahe om Kongens og Dronningens Reise i Skaane, om Rygter om Fæstningsarbeider, der skulle foretages ved Christianstad, Christianopel og Landskrone, samt om den Mistanke man har om, at Hannibal Sehested og hans Svoger Ebbe Ulfeld ville begive sig til Sverrig. — *Helsingör*, 30. Januar. 30. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 46.

[10851.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om et af Dronningen projecteret Giftermaal mellem Grev Jacob de la Gardie og en Hofjomfru Sparre, der hidtil havde været forlovet med Bengt Oxenstjerna; om det engelske Parlaments Afviisning af Spirings Creditiv, samt om den af Dronningen tilbudte Mediation mellem Frankrig og Spanien. — Udateret. Januario.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 318—319.

[10852.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om en foregiven Demetrii Planer mod Rusland, om et paatænkt Giftermaal mellem Hs. Kgl. Höihed (Carl Gustav) og Hertugens Datter af Gottorp og om Ebbe Ulfeldt Christoffersens Ankomst til Sverrig uden Kongen af Danmarks Vidskab. — Udateret. Januario.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 319.

1652.
1. Febr. [10853.] Statholderen i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, Grev CHRISTIAN RANTZAUS Skrivelse til Kong Frederik III. om hans Bestræbelser med Hensyn til Ulve-Jagten og om det mindre tilfredsstillende Resultat, især paa Grund af de underordnede Betjenters Ligegyldighed. — 1. Februar.

Udt. i K. L. Biernatzki, Volksbuch für das Jahr 1845. S. 33—34.

1. Febr. [10854.] Literæ D. OLAI WORMII ad Torchillum Arngrimi datæ, per quas eum a consilio itineribus longinquis rerum naturalium perscrutandarum dehortatur, præsertim quod Cancellario hoc consilium non placeat. — Calend. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1113—1114.

6. Febr. [10855.] D. HERMANNUS CONRINGIUS, professor Helmstadiensis, in literis ad D. Thomam Bartholinum datis de lacteis thoracicis respondet. — 6. Febr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 447—452.

7. Febr. [10856.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Ebbe Ulfeldts forlængede Ophold i Sverrig, deels i Anledning af en Sag med en af hans forrige Tjenere paa Ösel, deels for her at söge Employ, da alt, hvad han eiede, er ham af hans Creditorer frataget; Residenten mener, at intet vil blive ham concederet. — Den 7. Februar.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 320.

9. Febr. [10857.] Kong FREDERIK III.s Breve til 23 danske Lehnsmænd, at de skulle til Kjöbenhavn indsende nogle bestemte Monumenter og Stene med Runebogstaver paa, der findes i deres Lehn, og aflevere dem paa den nye Regents Kirkegaard mod Qvittering af Dr. Oluff Orm, Prof. Medicinæ. — *Kiöbenhavn*, den 9de Febr.

Nord. Tidsk. for Oldkyndigh. 1. B. S. 324—326.

10. Febr. [10858.] Kong FREDERIK III.s Mandat angaaende utilbörligt Forhold af de Vognmands-Karle, der kjöre for de Reisende. — *Copenhagen*, den 10. Febr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 930.

12. Febr. [10859.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Axel Seested paa Norges Krones Lehn Monchelig Kloster og St. Johannis Klosters Gods. — *Hafniæ*, den 12. Februarii.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 689—691.

14. Febr. [10860.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Arresteringen af den forrige svenske Resident i Rusland; tillige beder han ham om at skaffe sig en italiensk Tjener. — Den 14. Februar.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 320.

15. Febr. [10861.] Kong FREDERIK III.s Bevilling for det islandske Compagnie at maatte udrede et Orlogskib for at krydse under Island og Færöerne for at beskytte Compagniets Monopolhandel saavel mod Kongens egne Undersaatter som mod Fremmede. — *Hafniæ*, den 15. Februarii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 43.

16. Febr. [10862.] LISBETH BILDE, sal. Sivert Beches til Förslöv, hendes Gavebrev paa 200 Sldlr., hvoraf Renten skulde uddeles hver Jule-Aften til 6 Fattige i Förslöv Sogn. — *Förslövgaard*, den 16de Febr.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 82—84.

17. Febr. [10863.] Kong FREDERIK III. fornyer Forbudet mod at udföre fra Danmark Hopper, Köer, Lam, Faar, Sviin, Geder og Bukke. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 17. Februarii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hhiij.

[10864.] Den svenske Resident Magnus Durel melder Rigsdrost Pehr Brahe, at man skal have isinde at sende en Ambassade til England, og at Henrik Villumsen, der sidst blev sendt derhen, skal have i Ærende at tilbyde England fri Passage i Sundet mod Betaling af en bestemt Sum Penge; Skibsfolket er nu med Hensyn til deres Tilgodehavende temmelig tilfredsstillet; man frygter for en aaben Krig mellem Nederlandene og England, hvori Danmark let kan blive inddraget. — *Helsingör*, 20. Febr. 1652. 20. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 46—47.

[10865.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Reformer ved Renteriet i Sverrig, om et Beuclerus givet Paalæg at forfatte historiam belli Sueco-Danici ultimi, om Carl Gustavs Forhold mod en engelsk Greve Rytvin (Ruthven) m. m. — Den 21. Febr. 21. Febr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 320—321.

[10866.] Johannes Hudemannus ad Martinum Ruarum inter alia scribit, neminem hic credere, regem Daniæ comitatum Pinnebergensem Hamburgensibus venum obtulisse, neque novum comitem Rantzouium hanc terram sibi præripi passurum. — *Crempæ*, d. 23. Februar. 23. Febr.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 336—337.

[10867.] Lic. med. Fridericus Arnisæus in literis ad D. Thomam Bartholinum datis inventum Piqueti de venis lacteis laudibus extollit, observationes quasdam hac de re addens. — *Helmestad.*, a. d. vii. Kal. Mart. 23. Febr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 461—461.

[10868.] Indberetning til Kongen og Hertugen fra de til Revision af Hertugdömmerne Slesvigs og Holstens Landsmatrikel udnævnte kongelige og fyrstelige Commissarier. — *Rendsburg*, den 25ten Febr. (Tydsk.) 25. Febr.

N. Falck, Samml. z. näh. Kunde des Vaterl. 2. B. S. 66—78. Brudst. i J. F. Noodt, Beyträge &c. 2. B. S. 520.

[10869.] Jörgen Marsuin tilstaaer, at han for den Tiende, som Præsten i Wiom af Arilds Tid har nydt af Bastrop (som han nedlagde og ombyggede til Gaarden Marsvinslund), vil tilsvare Præsten aarlig 10 Skp. Rug, 12 Skp. Byg og 20 Skp. Havre. — *Affuindsberg*, d. 27de Febr. 27. Febr.

N. Blicher, Topogr. over Vium Præstekald. S. 15.

[10870.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag, Charisius, om Fremgangen af Spirings Forhandlinger i England og sin Frygt for, hvis de lykkes, at Sverrig vil söge at sætte sine Protestationer mod Redemptions-Tractaten i Værk mod Danmark. — Den 28. Februar. 28. Febr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 321.

[10871.] General-Qvartermester Johan Wärnschiöld sender Arveprinds Carl Gustav et fortificatorisk Kaart over Götheborgs Omgivelser, hvorved han gjör opmærksom paa de Punkter, hvor Kongen af Danmark under sidste Krig havde sögt at spærre Indseilingen, samt paa andre Punkter der ligeledes i denne Krig havde været af Vigtighed. — *Stockholm*, den 28. Februarij. (Svensk.) 28. Febr.

Hand. rör. Skandinaviens Hist. 35. D. S. 276—279.

[10872.] Borgemestere og Raadmænd i Helsingör indsende Snedkernes Begjæring der sammesteds om kongelig Confirmation af deres Laugsartikler. — *Helsingör*, dend 3. Martij. 3. Martii.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 136. (Med Lehnsmandens Arendt v. d. Kulas Anbefaling, dat. *Cronneborig*, dennd 9. Martij.)

1652. 3. Martii. [10873.] Dom af Kong FREDERIK III. med Statholder, Cantsler og Raader i en Sag mellem Klosteret og Magistraten i Itzehoe angaaende Udredelsen af Omkostningerne ved Præstevalget i Itzehoe. — *Glückstadt*, 3. Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 584—585.

6. Martii. [10874.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilkjendegiver Residenten i Haag Charisius sin Tilfredshed med Forhalingen af de svenske Underhandlinger i England paa Grund af Spirings Död; han melder, at han formedelst Durelii falske Angivelser har havt adskillige Negotiationer angaaende det Öresundske Væsen, og beretter om General Wachtmeisters Gjennemreise gjennem Danmark, hvor han er bleven vel modtagen til Hove, og har skaffet sig nöiere Underretning om "den Sag om Dina". — Den 6. Marts.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 321—322.

10. Martii. [10875.] Dronning CHRISTINAS Brev til alle Stapelstæder i Sverrig, Finland, Est-, Liff- og Ingermanland om at afhjelpe forskjellige Uordener, som efter Residenten i Danmark Magnus Durels Indberetning finde Sted med Hensyn til Certificationerne af de Skibe, som passere Öresund. — *Stockholm*, den 10. Martii. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 687—689.

10. Martii. [10876.] Dronning CHRISTINAS Forordning, indeholdende nærmere Bestemmelser om de Certificationer, som skulle tages af de Skibe, der ville passere Öresund. — *Stockholm*, den 10. Martii. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 689—692.

12. Martii. [10877.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilskriver Rigsdrost Pehr Brahe om Hoffets Reise til Frederiksborg og om Ankomsten af en Fröken af Sulzbach fra Sverrig; om nye overordentlige Contributioner; om Revision af Regningerne fra Hofmesterens Tid over Leverancer til Hoffet, og om en Mönstring, der snart skal foretages overalt paa Landet over Landfolket. — *Helsingör*, 12. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 47—49.

13. Martii. [10878.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om det store Huus, som Ebbe Ulfeldt har begyndt at före i Sverrig; om Grev Johan Oxenstjernas Afslag af det ham tilbudne Gouvernement over Finland, samt om Behandlingen af nogle, der vare indviklede i Messeniernes Sag. — Den 13de Marts.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 322.

15 Martii. [10879.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, at Ingeborg Jensdatter paa Island, som for Ægteskabs Bevilling havde erlagt 100 Rdl., maa fritages for at betale mere. — *Hafniæ*, den 15. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 44. (Udgiveren mener, at dette Brev er af 1649.)

15. Martii. [10880.] D. PETRUS BOURDELOT in literis ad D. Thomam Bartholinum datis amorem reginæ Sueciæ in artem medicam prædicat, paucitatem autem medicorum bonorum in hac terra deplorat. — *Holmiæ*, 15. Mart.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 466—467.

18. Martii. [10881.] D. GUIDO PATINUS, medicus Parisiensis, D. Thomæ Bartholino pro libris missis gratias agit, aliosque se cum fratre eius Erasmo Bartholino missurum pollicetur; deinde de viro quodam, ipsius sententia artibus magicis, re vera ingenti abcessu in toto pancreate latitante mortuo, scribit. — *Parisiis*, die Jovis 28. Martii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 473—478.

[10882.] (GENERALSTATERNES) Resolution, hvorved Udförsel af Kammerdug erklæres toldfri, uden forsaavidt det skal passere Öresund, i hvilket Tilfælde der paalægges en Afgift. — Den negen en twintighsten Maert. (Hollandsk.) 1652. 19. Martii.

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck (fortsat ved S. van Leeuwen). 3. D. S. 1267.

[10883.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Gregers Krabbe, Lehnsmand paa Akershus, at han til videre Anordning skal lade det forblive med Slottets Bygning og Reparation, saaledes som han har fundet det; dog maa han forsikkre Slottet med Pallisader eller andet sligt, hvis han finder det fornödent. — *Kbhvn.*, 20. Marts. 20. Martii.

Norske Samlinger. 1. B. S. 645.

[10884.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, om den Appelboom givne Befaling at fortsætte Spirings Underhandlinger om en Handelstractat mellem Sverrig og England samt om en Alliancetractat mellem disse Riger i Tilfælde af et Brud mellem England og Holland, hvori man antager, at Danmark vilde indvikles; om Rustninger i Sverrig, og om Dannelsen af et Fiske-Compagnie, der vil ansöge Kongen af Danmark om nogen Frihed til at fiske under Island, Norge og Danmark. — Den 20. Marts. 20. Martii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 323.

[10885.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius, at man nu her begynder at tvivle om et Brud mellem England og Holland, og at man derimod troer, at disse Riger ville forene sig mod Danmark "for Islands, Öresunds og andre Sagers Skyld"; tillige skriver han om den Fordring, som gjöres af svenske Kjöbmænd paa Erstatning for den Skade, engelske Udliggere havde tilföiet svenske Skibe, samt om Salmasii og Freinshemii Tilbagekaldelse. — Den 27. Marts. 27. Martii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 323—324.

[10886.] Literæ PETRI CHANUT, legati Gallici, ad ducem Luneburgensem et archiepiscopum Magdeburgensem, directores circuli Saxoniæ inferioris, datæ, de delectu militum, quem in hoc circulo contra regem Galliarum Ulricus Christianus Guldenlo, ab archiduce Leopoldo missus et autoritate regis Daniæ munitus, hoc tempore facere dicitur, interdicendo. — *Hamburgi*, 6. Aprilis. 27. Martii.

P. Linage de Vauciennes, Mémoires de ce qui s'est passé en Suède etc. 1645—1655. T. II. p. 426—429.

[10887.] Literæ D. OLAI WORMII ad Petrum Bourdelotium, archiatrum reginæ Sveciæ, datæ, per quas declarat, sibi gratissimum fore, si eius favore in notitiam reginæ illius, "totius terrarum orbis miraculi", irrepserit. — *Hafn.*, m. Mart. Martio.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1114—1115.

[10888.] Instruction for PHILIP SIDNEY, VISCOUNT LISLE, engelsk Gesandt til Dronningen af Sverrig, hvori han anbefales at söge at bringe en Overeenskomst tilveie med Sverrig især for at frigjöre Skibsfart og Handel gjennem Sundet, da det synes at Danmark og de forenede Provindser have isinde at spærre det for andre Nationer. (Engelsk.) Martio?

T. Rymer, foedera, ed. G. Harles. T. IX. P. III. p. 162—163 (med *Fransk* Overs.; jvnfr. Nr. 10837 og 10838).

[10889.] Residenten i Stockholm PEDER JUELS Skrivelse til Residenten i Haag Charisius om Erik Soops Forviisning fra Sverrig og om den polske Gesandt Canesilles's Afreise til Dantzig med et af Dronningens Orlogsskibe, paa hvilket ogsaa er medskikket en Person, "adskilligt hemmeligt med Staden Dantzig at handle". — Den. 3. April. 3. Aprilis.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 324.

1652. [10890.] Sognepræst til Udbyneder og Kastbierg WILLADS NIELSENS Fundats paa
5. Aprilis. 200 Rdl., hvis Renter skulde anvendes til Indkjöb af Bröd, der ugentlig skulde uddeles til fattige Skolebörn i Aarhuus Skole. — *Aarhuus*, den 5. April.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 91—92.

7. Aprilis. [10891.] Trolddomssag mod ANNA BRUDS i Ribe, der ved Borgemestere og Raads Dom den 7. April 1652 dömtes at lide som en vitterlig Troldqvinde.

Udt. af Acterne i D. Grönlund, Efterr. om de i Ribe Bye for Hexerie forfulgte Mnsker. S. 240—250.

10. Aprilis. [10892.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at den af ham omskrevne engelske Gesandt endnu ikke er ankommen, men ventes med Længsel; "det svenske Hof er saa begjerlig efter Danmarks Ruin, at det endelig troer, at Parlamentet vist skal begynde noget fjendtligt imod os", og i saa Fald vil det ikke blive hjelpelös fra Sverrig; her rustes stærkt, og Dronningen söger paa forkjellige Maader at opdrive Penge. — Den 10. April.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 324—325.

11. Aprilis. [10893.] RIGSRAADETS Betænkning, hvori det, i Anledning af Hertug Carl af Lothringens Andragende ved hans Gesandt Rochelot af Heydewall, tilraader at vedligeholde Venskab med Hertugen, men ikke at overlade ham den forlangte Havn til en Krigsflaade; tillige formener det, at Grev Waldemar ikke har Ret til den begjerede Pension. — *Haffn.*, den 11. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 222.

12. Aprilis. [10894.] Kong FREDERIK III. spörger Rigsraadet, om det er dem vitterligt, at hans Fader i nogen af deres eller andres Nærværelse var ægteviet til Fru Kiersten Munck. — *Haffn.*, den 12. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 222.

12. Aprilis. [10895.] RIGSRAADETS Erklæring, at ingen af Raadet har været tilstede ved Kongens Faders Ægtevielse med Fru Kiersten Munck, og at denne, hvis den har fundet Sted, "huilcket osz dog icke er bekiendt", har været hemmelig. — *Haffn.*, den 12. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 222—223.

15. Aprilis. [10896.] Kong FREDERIK III.s Privilegier for Generaltoldforvalter Henrik Müller paa Grönlands Beseiling i 30 Aar. — *Khavn.*, 15. April.

Udt. i O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 242—243.

15. Aprilis. [10897.] Kong FREDERIK III. tilkjendegiver Anders Bille, at der herefter ikke skulle ansættes Toldere i Skanderup og Rye. — *Hafn.*, 15. April.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 147.

15. Aprilis. [10898.] Kong FREDERIK III.s Forpagningsbrev til Villem Meckelborg, Zahlcommissarius i Norge, paa Sembs Hovedgaard og underliggende Gods paa Eger i 6 Aar, mod 2000 Rigsdalers aarlig Afgift. — *Hafniæ*, den 15. Aprill.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 3. B. S. 213—214.

16. Aprilis. [10899.] FERDINANDI III. imperatoris privilegia data Frederico, Schleswitiæ et Holsatiæ duci, pro Universitate Kiloniensi. — *Viennæ*, die vigesima sexta Aprilis.

Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 298—302.

17. Aprilis. [10900.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius om Dronningens fortsatte Bestræbelser for at opbringe Penge, om Længselen efter den engelske Gesandts Ankomst, samt om Carl Gustavs Udeblivelse fra Hertug Adolfs Söns Daab. — Den 17. April.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 325—326.

[10901.] SILLE TÖNNESDATTER, Biskop Jesper Brochmands Enke, anmoder Mogens Thomesen, Præst i Slagslunde og Provst i Ölstykke Herred, om at "medvære at bære" hendes afdöde Mands "salige Liig" til dets Hvilested, saa og Herredets Præster derom at anmode og tilskrive. — *Kiöbenhafn*, den 20. Aprilis. 1652. 20. Aprilis.

D. G. Zwergius, Siell. Cleresie. I. T. S. 222—224.

[10902.] Literæ D. OLAI WORMII ad Lucam Jacobi Debesium, Feroensem, datæ, de colligendis et conservandis rebus rarioribus, historiam naturalem illustrantibus. — *Hafn.*, 22. April. 22. Aprilis.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1117.

[10903.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius om Ebbe Ulfeldts Udnævnelse til Generalmajor uden Rigsraadets Vidende og mod dets Villie; om Englands Planer mod Rusland; om den fredlöse polske Under-Cantslers (Radziejowsky's) Ankomst til Stockholm, og om Benjamin Bonells Tilbagekaldelse fra England. — Den 24. April. 24. Aprilis.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 326.

[10904.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche, hvorved tillades, at de Böder, som Erich Joensen skal give, maae anvendes til Reparation af Bessestad Kirke; tillige befaler han ham at paasee, at der tages Hensyn til den islandske Lov ved Jordegodsers Salg, saaledes at det sælgende Jordegods först tilbydes Sælgerens Slægtninge. — *Hafniæ,* den 25. Aprilis. 25. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 45. Udt. i O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. I. B. S. 243—244.

[10905.] Kong FREDERIK III. tillader, at Præsten Hendrich Jonsen paa Island, der for Leiermaal havde forbrudt sit Præstekald, maa komme til Kald igjen. — *Hafniæ*, den 29. Aprilis. 29. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 45.

[10906.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa et af Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche den 28. Junii 1651 stiftet Mageskifte med Sigurder Magnussen af Holum Domkirkes Gaard Geirastad ved Myvatn for Mielbrigdastad i Knappested Sogn. — *Hafniæ*, den 30. Aprilis. 30. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 46—47.

[10907.] D. THOMAS BARTHOLINUS in literis ad Lic. med. Fridericum Arnisæum datis de rebus anatomicis scribit; deinde reditum eius in patriam desiderat. — *Hafniæ*, prid. Cal. Maji. 30. Aprilis.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 464—466.

[10908.] Literæ PARLAMENTI REIPUBLICÆ ANGLIÆ ad Fredericum III. regem datæ, per quas ad literas eius die 19. Dec. datas et ab Henrico Willemsen Rosenvinge traditas respondet, se veteris amicitiæ conservandæ studio affectum esse facileque in eius consilia mutui commercii florem spectantia consensurum esse. — *Westmonasterio*, die . . . April. Aprili.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 447—449.

[10909.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Corfitz Ulfeldt med sidste Skib fra Stralsund har undskyldt sin Udeblivelse med Upasselighed; om Radziejowsky's gunstige Modtagelse i Sverrig, om den engelske Envoyé l'Isle's Ankomst til Hamborg og om Dronningens Hensigt at mediere Forlig mellem Kongen og Prindserne i Frankrig. — Den 1. Mai. 1. Maji.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 327.

1652. 1. Maji. [10910.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad Guilielmum Harvejum, anatomicum Londinensem, de Anatome sua Reformata ad inventum eius de circulatione sanguinis mirificum accommodata, de embryonis ex chylo nutritione, et de commentatione sua de lacteis thoracicis, quam ei Wilhelmus Wormius, filius Olai Wormii, traditurus sit, scribit. — *Hafniæ*, Cal. Maji.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II p. 478—481.

3. Maji. [10911.] Kong FREDERIK III. befaler Capitlet i Roeskilde at tilskrive Kjöbstedpræsterne i Sjelland, at de skulde forsamle sig i Roeskilde for at raadslaae om Valget af en Superintendent i Sjelland og aflevere deres forseglede Vota desangaaende, hvilke derpaa skulde uaabnene indsendes til Cancelliet. — *Hafniæ*, den 3die Maji.

D. G. Zwergius, Siell. Cleresie. 1. T. S. 240—241.

3. Maji. [10912.] Kong FREDERIK III. befaler Bisperne paa Island at meddele General-Toldforvalter Hendrich Möller alle de Oplysninger, som af gamle Skrifter og Böger kunde haves om Grönland, paa hvis Beseiling Möller havde erhvervet Privilegium. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 3. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 48.

4. Maji. [10913.] Kong FREDERIK III. befaler Hr. Mogens Sehestedt til Holmgaard, Embedsmand paa Riberhuus Slot, at anbefale Capitlet og Borgerskabet i Ribe at kalde M. Niels Sörensen Seerup, Rector i Soröe, til Sognepræst i Ribe, istedetfor M. Sören Andersen, som er tilsinds samme Embede at resignere. — 4de Mai.

P. Adler, Hist.-statist. Maanedstidende. S. 128.

5. Maji. [10914.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Dronning Christina af Sverrig, hvori Kongen anmoder hende om at tilholde Ebbe Ulfeld, som var römt fra Danmark uden at gjöre Rede for de ham overladte Lehn Oesel og Bornholm, at aflægge Rigtighed for bemeldte Lehnes Administration for Peder Juul, dansk Resident i Stockholm. — *Hafn.*, 5. Maij.

L. Holberg, Danm. Hist. 3. D. S. 132—133.

5. Maji. [10915.] Gouverneuren (i Halland) NIELS KAGS Stadfæstelse paa den Anordning, Borgemester og Raad i Falkenberg havde gjort, om Antallet af de Foermænd, som med gode Heste og Vogne altid skulde holdes rede til de Reisendes Befordring. — *Halmstad*, then 5. Maij.

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 83. (Svensk.)

6. Maji. [10916.] Hertug FREDERIKS Forordning for Byen Tönning om Paalæg af en Fattigskat, og om Regnskabs Aflæggelse for Byens Indtægter. — *Gottorff*, den 6. May. (Tydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 41—42.

7. Maji. [10917.] GENERALSTATERNE advare Skipperne om, ved deres Ankomst til Öresund strax at melde sig hos den hollandske Resident i Helsingör, overeensstemmende med Placaten af 1. Apr. 1651. — *Inden Haye*, den seventienden May. (Hollandsk.)

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 1. D. col. 952—953.

12. Maji. [10918.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, at Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche maa af de efterfölgende Lehnsmænd erholde Godtgjörelse for det, som han anvender til Residentsgaarden Bessestads nödvendige Reparation foruden de af Kongen dertil bestemte 200 Rdl. — *Hafniæ*, den 12. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 48.

12. Maji. [10919.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Befalingsmanden over Island Hendrich Bielche angaaende de forskjellige Indtægtskilder for Hospitalerne i Island. — *Kiöbenhaufn Slot*, den 12. Maii.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 460—461. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 49—50. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 244—245.

[10920.] Kong FREDERIK III.s Approbation paa det af Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche med Övrighedens Samtykke foretagne Valg af 4 Gaarde til Hospitaler paa Island, til hvis Forstandere Kongen befaler at udvælge duelige Mænd, som skulle staae under Bispernes og Laugmændenes Opsyn. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 12. Maii. 1652. 12. Maji.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 461—462. M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 50—51. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 245—246.

[10921.] En Indberetning (uden Tvivl fra MAGISTRATEN I VEILE) til Jörgen Seefeldt til Visborg, Befalingsmand paa Coldinghuus, angaaende Veile Hospitals og Latinskoles Midler, Indkomster og Eiendomme. — *Wedle*, den 12. May. 12. Maji.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 735—738.

[10922.] Literæ FREDERICI III. regis ad ordines Hollandiæ et Occidentalis Frisiæ ex rogatu Friderici, landgravii Hassiæ ordinisque Melitensis supremi per Germaniam magistri, datæ, de restitutione aliquot commendarum ad eundem ordinem pertinentium, a magistratu autem Harlemiensi occupatarum. — *Coppenhagæ*, die 12. Maji. 12. Maji.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 1022—1024.

[10923.] D. OLAUS WORMIUS in literis, ad Thorlacum Sculonium, episcopum Holensem, datis, filio eius reditum molienti testimonium præstantissimum tribuit; commemorat, Wilhelmum filium suum in Angliam cum legatione quadam profecturum; denique narrat, mercatores quosdam naves duas in Grönlandiam ablegasse. — *Hafn.*, 12. Maji. 12. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 119.

[10924.] Literæ FREDERICI III. regis ad magistratum civitatis Amstelodamensis ex rogatu Friderici, ordinis Melitensis supremi per Germaniam magistri, datæ, de bonis quibusdam, a civitate Harlemiensi iniusto titulo vindicatis, huic ordini restituendis. — *Coppenhagæ*, d. 13. Maji. 13. Maji.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 1024—1026.

[10925.] D. OLAUS WORMIUS M. Brynolpho Suenonio, episcopo Skalholtensi, pro communicatione rei cuiusdam Runicæ gratias agit. — *Hafn.*, 14. Maji. 14. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1068.

[10926.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius om Radziejowskys Underhandlinger i Sverrig paa Ragotzys Vegne, om Bengt Skyttes Reise til Siebenbürgen og Constantinopel, samt om den intenderede Colonisation af Ny-Sverrig i America. — Udateret. ante 15. Maji.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 327.

[10927.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius, at den engelske Envoyé nu er ankommen, men at man "er her tilgavns mortificeret over hans Negotiation", der kun gaaer ud paa "at erbyde god Correspondence". — Den 15. Mai. 15. Maji.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 327—328.

[10928.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche at kjöbe 10 a 12 Tönder Edderduun til Hoffets Brug. — *Hafniæ*, 15. Maii. 15. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 51.

[10929.] D. OLAUS WORMIUS ad Svenonem Jonæ, pastorem Bardensem, inter alia de navigatione in Groenlandiam a mercatoribus quibusdam Hafniensibus hoc anno tentata scribit. — *Hafn.*, 16. Maji. 16. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 635.

1652. 18. Maji. [10930.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Rigshofmesteren Hr. Jochum Gersdorf at tilholde alle, som boe uden for Kjöbenhavns trende Porte, at holde den nye Kirke uden for Nörreport for deres rette Sognekirke. — 18. Maj.

Ny Kirkehist. Samlinger. I. B. S. 376.

18. Maji. [10931.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Slotsherren i Kjöbenhavn Axel Urup, at tilholde de Amagere, som have nedsat sig paa Ladegaardsmarken, at söge den nye Kirke uden for Nörreport, saalænge indtil de selv en anden opbygge. — 18. Maj.

Ny Kirkehist. Samlinger. I. B. S. 376.

18. Maji. [10932.] D. PETRUS BOURDELOT ad D. Thomam Bartholinum de thoracicis chyliferis, de potu aquæ variisque rebus medicis scribit. — *Holmiæ*, 18. Maji.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 468—470.

20. Maji. [10933]. Kong FREDERIK III. befaler sin Resident i Stockholm Peder Juul, at före Anke for Dronningen af Sverrig over et af Corfitz Ulfeld udgivet Digt kaldet "Æresforsvar", der var trykt i Dronningens Stater, nemlig i Greifswalde. — *Hafn.*, 20. Maji.

L. Holberg, Danm. Hist. 3. D. S. 104—105.

20. Maji. [10934.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Lehnsmanden Arndt von der Kula at udvise Borgemestrene i Helsingör hver 40 Læs Ved af fornede Træer og Raadmændene hver 30 Læs, dog kun for denne Gang, samt at lade Borgerskabet overveie, om en Deel af Byens Fælled og Overdrev kan overlades Borgemestere og Raad til Sædeland for deres Bestilling. — 20. Maj.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 129.

21. Maji. [10935.] Kong FREDERIK III. befaler Lauge Beck og Otto Povisch af Adelen i Sjelland at indkræve, hvad den endnu maatte restere af det for 3 Aar bevilgede Bidrag til Kjöbenhavns Fortification. — *Kiöbenhavn*, den 21de Mai.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 153.

21. Maji. [10936.] Kong FREDERIK III. bevilger, at Henning Hansson, Foged paa Gedschee Gaard, endnu i 3 Aar maa beholde denne Gaard i Forpagtning, paa samme Maade som han hidtil har havt den i Forpagtning af Hr. Hannibal Seested. — *Hafniæ*, den 21. May.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 653—656.

21. Maji. [10937.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilskriver Rigsdrost Pehr Brahe om Kongens intenderede Reise til Holsten, og om Flaadens fortsatte Udrustning. — *Helsingör*, 21. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 49.

22. Maji. [10938.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius om Opholdet her af den Lothringske Envoyé; han tilbyder Dronningen Pengelaan mod Pant i Land og faste Stæder i Tydskland; det er "en meget dristig Lögner". — Den 22. Mai.

Udt. i Histor. Tidsskrift. 5. B. S. 328.

24. Maji. [10939.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad D. Hermannum Conringium, professorem Helmstadiensem, historiam suam anatomicam de lacteis thoracicis mittit, et de variis rebus anatomicis et literariis scribit. — *Hafniæ*, 24. Maji.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 452—455.

26. Maji. [10940.] Kong FREDERIK III. og Hertug FREDERIK approbere den saakaldte fornyede Landsmatrikel for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten. — *Glückstadt*, den 26. Maji. (Tydsk.)

Revidierte Landgerichts-Ordnung. Udg. 1717 og 1741. S. 243—258. Cronhelms Udg. i Corp. statut. provinc. Holsat. S. 119—216. Saml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 643—660. I. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1047—1056.

[10941.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad D. Petrum Bourdelot de usu medicinali aquæ et de sententia Harvei super generatione animalium scribit; bibliothecæ Fuirenianæ etiam mentionem facit. — *Haffniæ*, XXVII. Maj. 1652. 27. Maji.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 470—472.

[10942.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilskriver Rigsdrost Pehr Brahe om Kongens, Dronningens og Hertug Ernst Gynthers Afreise til Holsten, om Anordning af Kopskattens Forhöielse og om Mandtalspenge, om et Rygte, at Rigshofmesteren, Grev Valdemar og Hannibal Sehested skulle være i Hamborg, samt om de fortsatte Arbeider ved Kjöbenhavns Fortification. — *Helsingör*, 28. Mai. 28. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 49—50.

[10943.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, om Dronningens "Caresser" for Holland; om Oprettelsen i Sverrig af en engelsk Stapel, hvorved man haaber "ganske at fordærve den hollandske Trafique udi Belt"; om de af den Lothringske Envoyé Roncilot i Sverrig gjorte Alliance-Tilbud, ligesom för i Danmark, samt om Grev Waldemars Begjering at maatte præsentere Dronningen sin Tjeneste. — Den 29. Mai. 29. Maji.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 328.

[10944.] Literæ D. OLAI WORMII ad Petrum Bourdelotium, archiatrum reginæ Sveciæ, datæ, de febri Hafniæ grassante contagiosa, et de ecclipsi nuper observata. — *Hafn.*, 29. Maji. 29. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1115—1116.

[10945.] Revers, udstedt af Mester JACOB POULSEN, Sognepræst til Vor Frue Kirke i Aalborg, samt Borgemestere og Raadmænd sammesteds, til Frue Sophie Brahe, sal. Jörgen Lunges til Odden, for 200 Rdl. in Specie, som hun havde givet til Vedligeholdelse af sin Mands Familiebegravelse i Vor Frue Kirke i Aalborg. — *Aalborg*, den 1ste Junii. 1. Junii.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 50—52.

[10946.] Hertug FREDERIK fritager de 8 deputerede Borgere i Tönning for at overtage Formynderskaber og lignende borgerlige Forretninger. — *Gottorff*, den 4ten Junii. (Tydsk.) 4. Junii.

Corpus statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 42—43.

[10947.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om den tidligere svenske Statssecretarius Skunk's Beskikkelse til Commissarius i Amsterdam, om Vossius's Unaade og om Ebbe Ulfeldts Quereller med Grev Jacob de la Gardie. — Den 5. Jun. 5. Junii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 328—330.

[10948.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder, at Corfitz Ulfeldt og Fröken Leonora den 6. Junii ere komne til Stockholm i Fölgeskab med en Schröder, der af Christian IV. var adlet med Navnet Lövenklow, og en Franskmand Antoni, der havde været Capitain i Danmark; tillige skriver han om den lothringske og den engelske Envoyés Afreise. — Den 12. Jun. 12. Junii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 330.

[10949.] D. MICHAEL LYSERUS ad D. Thomam Bartholinum de colloquio suo super lacteis thoracicis cum Hermanno Conringio habito, de falso rumore super modo mortis Slegelii celeberrimi, et de theatro anatomico Helmstadiensi maxime imperfecto scribit. — *Wittebergæ*, 15. Junii. 15. Junii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 481—485.

[10950.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius, at Corfitz Ulfeldt nu har fæstet Bolig i Stockholm; om Carl Gustavs Sygdom og om Dronningens Bortödslen af Penge, særdeles til Fremmede. — Den 19. Jun. 19. Junii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 330—331.

1652. 21. Junii. [10951.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilskriver Rigsdrost Pehr Brahe om de fortsatte Arbeider ved Flaadens Udrustning og Kjöbenhavns Befæstning, om Kongens Reise og om Generalstaternes Faddergave til den lille Prindsesse, som de for tre Aar siden vare Faddere til. — *Helsingör*, 21. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 50.

23. Junii. [10952.] Kong FREDERIK III.s Bevilling, at Raadmand Michel Tygessen i Randers paa Byens Grund maa opföre en Veirmölle til at male Brödkorn paa. — *Flensborghuus Slot*, den 23. Juni.

S. A. Stadfeldt, Beskr. over Randers. S. 410—411.

25. Junii. [10953.] Kong FREDERIK III.s pragmatiske Sanction for Cremper- og Wilster-Marsken, at Forældre skulde tage Arv i deres afdöde Börns Efterladenskab tilligemed disses Fuldsöskende. — *Glückstadt*, den 25. Jun. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 80—81.

25. Junii. [10954.] Kong FREDERIK III.s og Hertug FREDERIKS Commissorium til Grev Christian af Ranzow, Paul Ranzow, Otto von Buchwaldt samt 8 andre, at möde i Rendsborg 18. Febr. næstk. for at forhandle angaaende Revisionen af Hertugdömmerne Slesvig og Holstens Lands-Matrikkel. — *Kiel*, den 25sten Jun. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 644—645.

26. Junii. [10955.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Dronningen har lovet ham at forbyde Corfitz Ulfeldt at lade mere trykke i Sverrig; Ulfeldt frygter, at Dronningen vil laane Penge af ham, hvorfor han anstiller sig pengelös; tillige giver han sig Mine af, at Kong Frederik III. söger at formaae ham til at vende tilbage; endvidere skriver han om det svenske Hofs Misfornöielse over de danske Gesandters gode Modtagelse i Sverrig. — Den 19. (læs: 26.) Jun.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 331. (Originalen i det store kgl. Bibl. i Kbh. er dateret: Stokholm, dend 26. Junij.)

29. Junii. [10956.] DEN FYENSKE ADEL, sammenkaldt efter Kongens Befaling af 25. Junii af Rigsraaderne Hr. Mogensz Kaasz til Stöffringgaard, Hr. Iffwer Wind til Nörholm og Hr. Jürgen Brahe til Huedeholm til et Möde i Odense, afgive Betænkning over Kongens Forslag om at sætte Fyen i Forsvarsstand. — *Ex Ottense*, Den 29. Juny.

Aktst. &c. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 136—138. (Et af Jörgen Brahe forfattet Udkast til et andet Svar i samme Anledning, sst. S. 133—136.)

1. Julii. [10957.] CLAUDIUS SALMASIUS, professor Leydensis, D. Thomæ Bartholino pro libro eius "de Cruce" gratias agit; valetudinem suam in Suecia debilitatam deplorat, quare etiam iterum in Sueciam proficisci se recusasse scribit; addit, se ad regem Daniæ et ad Gerstorpium litteras dedisse. — *Leidæ*, 11. Julii.

Th. Bartholini epist. medic. Cent. I. & II. p. 485—487.

2. Julii. [10958.] Kong FREDERIK III.s Confirmation paa det ovenfor under Nr. 6717 anförte Stadfæstelsesbrev paa Bramstedts Privilegier. — *Glückstadt*, den andern Tag Julii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1353—1355.

3. Julii. [10959.] Kong FREDERIK III. stadfæster de af Commissarierne D. Reimarus Dorn og Jacobus Steinmann indgivne Forslag (jvfr. Nr. 10733) angaaende den Wilsterske Steendæmnings Reparation og fremtidige Vedligeholdelse. — *Glücksburg*, am. 3. Julii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 309—315.

[10960.] Hertug **Frederiks** Octroi for de fremmede Participanter, som have paataget sig Inddigningen af det oversvömmede Land Nordstrand. — *Hof Gottorp*, den 8/18. Julii. (Hollandsk.) 1652. 8. Julii.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 560—579 (med *Tydsk* Oversættelse).

[10961.] Residenten i Stockholm **Peder Juel** tilskriver Residenten i Haag Charisius angaaende Udsigterne til et Brud mellem England og Holland; om det af den flygtede polske Under-Cantsler publicerede Manifest mod Kongen af Polen; om Louis de Geer's Pengefordringer paa Sverrig, samt om Overdragelsen af Gulland til Carl Gustav mod endeel Gods, som Dronningen har skjænket til Claus Tott. — Den 10. Jul. 10. Julii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 331—332.

[10962.] Kong **Frederik** III.s Stadfæstelse paa den ovenfor under Nr. 8893 anförte Bevilling angaaende Markederne i Bramstedt. — *Flensburg*, den 15ten Julii. (Tydsk.) 15. Julii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1359—1360.

[10963.] Kong **Frederik** III.s og Hertug **Frederik** af Gottorps Tilstaaelse til de slesvig-holstenske Stænder, at det af dem i Aaret 1645 lovede extraordinære Tilskud af 200,000 Rdl. er i 6 paa hverandre fölgende Terminer betalt, hvilket Tilskud Kongen og Hertugen love ikke at skulle blive Stændernes Privilegier til Skade. — *Flensborgh*, den 15. Jul. (Tydsk.) 15. Julii.

J. C. Lünig, Collectio nova. II. Th. col. 1011—1014.

[10964.] Kong **Frederik** III.s Resolution til Slotspræsten i Glückstadt, angaaende Kirkeordinantsens Gyldighed, de Glückstadtske Militæres Undtagelse for Kirkestraffe formedelst delicta carnis, m. m. — *Flensburg*, den 16. Julii. (Tydsk.) 16. Julii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 51—52.

[10965.] Kong **Frederik** III.s Copia vidimata af Kong Hans's Privilegium for Staden Heiligenhafen af 19. April 1491, (jvfr. T. I. Nr. 4945.), der under Krigsurolighederne havde været nedgravet og derved var blevet beskadiget. — *Schlosz Flenszburgh*, den 17ten Julii. 17. Julii.

Corp. constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 1282—1285. (Tydsk.)

[10966.] Kong **Frederik** III.s Forordning for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, at Diaconi paa Landet ligesaa vel som Præsterne vare berettigede til at höre Skriftemaal, döbe Börn og besöge Syge. — *Flensburg*, den 17. Julii. (Tydsk.) 17. Julii.

Corpus Consit. Regio-Holsat. I. B. S. 443—444.

[10967.] Residenten i Stockholm **Peder Juel** tilskriver Residenten i Haag om den i Sverrig herskende Spænding med Hensyn til Forhandlingerne mellem England og Holland; om Dronningens Hensigt at hverve et Compagnie Schweitzere til sin Livgarde, og om de grasserende Sygdomme, hvoraf Carl Gustav blandt andre endnu ligger syg. — Den 17. Jul. 17. Julii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 332.

[10968.] **Sille Tönnis Datters**, Biskop Dr. Jesper Brochmans Enkes, Fundats paa 1000 Rdlr. in Specie, hvoraf Renten skulde uddeles til Enkerne efter 3 Professorer ved Kjöbenhavns Universitet. — *Kiöbenhavn*, den 17. Julii. 17. Julii.

Udt. i Hofman, Fundationer. T. I. S. 174—175.

[10969.] D. **Adolfus Vorstius** D. Thomæ Bartholino pro libris eius "de Cruce Christi" et "de Lacteis thoracicis venis" gratias agit; deinde de turbis Anglicis et Gallicis, de morte Ottonis Heurnii collegæ et de morbo Heinsii scribit. — *Lugduni Batavorum*, XXVII. Julii. 17. Julii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 488—490.

[10970.] Residenten i Stockholm **Peder Juel** tilskriver Residenten i Haag Charisius, at man i Sverrig er "meget perplex" over Rupturen mellem England og Holland; man 24. Julii.

1652. 24. Julii. seer vel, at man efter Pacta er engageret at assistere Holland, men dertil har man ingen Inclination, og vil afvente Udfaldet af det förste Söeslag; iövrigt behöves her ingen nye Rustninger, og man fattes kun Penge for at begynde en Krig; han melder Hans Wachtmeisters Död, som han anseer for heldig, da denne var vel affectioneret for Corfitz Ulfeldt. — Den 24. Jul.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 332—333.

30. Julii. [10971.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Rigsdrost Pehr Brahe, at den foretagne Forstærkning af Grændsefæstninger kun er skeet mod et uformodentligt Indfald af de Engelske; om den danske Regjerings Nölen med at bringe Generalstaterne den i Tractaterne bestemte Hjelp; om Kongens forlængede Ophold i Holsten paa Grund af den i Kjöbenhavn grasserende Sygdom. — *Helsingör*, 30. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 50.

31. Julii. [10972.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL meddeler Residenten i Haag Charisius nogle Efterretninger om den forrige polske Under-Cantsler, samt om Tvistigheder mellem Sverrig og Bremen, ligesom ogsaa om nogle opkomne Toldstridigheder med Churfyrsten af Brandenburg. — Den 31. Jul.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 333—334.

3. Augusti. [10973.] Kong FREDERIK III.s Rescript, hvorved der gives Borgerne i Flensborg Tilladelse til paa ny at oprette St. Canuts Gilde sammesteds, der i nogen Tid formedelst Krigsurolighederne og andre Omstændigheder havde været nedlagt. — *Copenhagen*, den 3. Aug. (Tydsk.)

J. H. a. Seelen. Memorabil. Flensburg. p. 302.

7. Augusti. [10974.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om den store Gunst, hvori Corfitz Ulfeldt staaer hos Dronningen, hos hvem han, Radziejovsky og Bourdelot ere de fornemste Raadgivere; om Carl Gustavs Faders Begravelse og om Udnævnelsen af Commissarier til Underhandlingerne i Lübeck med Polen. — Den 7. Aug.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 334.

13. Augusti. [10975.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning, hvorledes der bör forholdes med Hensyn til det "uforskammede Skrift", som Corfitz Vlfeldt har ladet udbrede i Landet, og som han har kaldet sin höitrængte Æres Forsvar. — *Kiöbenh.*, den 13. Aug.

Udt. i Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 223.

13. Augusti. [10976.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius Feltherren i Sverrig Grev Jacob de la Gardies Död den 12. Aug. m. m. — Den 14. Aug.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 334.

16. Augusti. [10977.] Borger i Nyborg SÖREN THOMÆSENS Fundats paa 100 Slettedaler, for hvis Rente der aarlig skulde kjöbes Klæde til Hjelp for en fattig Person i Nyborg latinske Skole. — *Nyborg*, den 16. August.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 490—492.

17. Augusti. [10978.] Kong FREDERIK III.s Forordning, hvorledes der skal forholdes med Begravelser i Kjöbenhavn under de nu der grasserende Sygdomme. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 17. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hhiiij—Jij.

19. Augusti. [10979.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Land-Commissairerne i Jylland, at indfordre Restancerne af Contributionen til Frederiksoddes Befæstning. — *Kiöbenhavn Slot*, den 19. Augusti.

C. Thestrup, Danm. og Norges Krigs-Armatur. S. 311.

[10980.] Rigsraadet tilraader Kong Frederik III. at lade udgaae strængt Forbud mod det i Riget udbredte Skrift, som kaldes Hr. Corfitz Ulfeldts höitrængende Æres Forsvar. — *Haffn.*, den 21. Aug. 1652. 21. Augusti.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 223—224.

[10981.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Ankomsten af den spanske Gesandt Pimentelli, om Dronningens Tilbagekomst fra sin Moder og om Rigsdagens Berammelse til October i Anledning af Krigen mellem Holland og England. — Den 21. Aug. 21. Augusti.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 334—335.

[10982.] Literæ D. Olai Wormii ad D. Petrum Bourdelotium, archiatrum reginæ Sveciæ, datæ, de rebus quibusdam medicis. — *Hafn.*, 23. Aug. 23. Augusti.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1116—1117.

[10983.] Kong Frederik III. forlanger Rigsraadets Betænkning, hvorledes Militsen til Landets Forsvar kan bringes paa Fode, om den Hjelp, han paamindes af Generalstaterne efter Tractaterne om at yde dem, og om Midler til Flaadens Udrustning. — *Haffn.*, den 27. Aug. 27. Augusti.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 224.

[10984.] Kong Frederik III. befaler Hans Lindenow at sörge for, at 350 Rdlr., som i hans Lehn restere af den lovede Graverskat for Aaret 1650 til Kjöbenhavns Befæstning, snarest blive indbetalte til Axel Urup. — *Kiöbenhavn*, den 1ste September. 1. Septbr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 154.

[10985.] Residenten i Stockholm Peder Juel melder Residenten i Haag Charisius, at Corfitz Ulfeldt har faaet tilsendt fra Dr. Sperling i Amsterdam en stor Deel Gods i 14 Kister, hvoraf 3 meget lange, og en Pose med Penge, saa stor som en Fjerding; han underretter ham om den hollandske Gesandt van Beunings Ankomst, og svarer ham paa en Forespörgsel angaaende en Pengefordring, Charisius havde paa den afdöde svenske Resident Spiring. — Den 4. Sept. 4. Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 335—336.

[10986.] Henning Walkendorph til Glorup, Ridder, Befalingsmand paa Ottensegaard, hans Fundats for et af ham i Skaarup Bye oprettet Hospital for 5 fattige, skröbelige Mennesker af Skaarup Sogn, hvortil han har henlagt endeel Jordegods i Sunds- og Gudme-Herreder. — *Klingstrup*, d. 4. Sept. 4. Septbr.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 82—85.

[10987.] Kong Frederik III.s Rescript til Amtmanden Ditlef von Ahlefeld, at han har tilstaaet St. Knuds Gilde i Flensborg 20 Rdl. af den kongelige Andeel af Böderne ("die Bruch-gelder") aarlig til Gevinster ved dets Fugleskydning. — D. 10. Sept. (Tydsk.) 10. Septbr.

Extr. i J. H. a Seelen, Memorabil. Flensburg. p. 112—113.

[10988.] Residenten i Stockholm Peder Juel meddeler Residenten i Haag Charisius nogle Efterretninger angaaende den spanske Gesandt Pimentelli, der agter at blive i Stockholm en 6 Ugers Tid; om Ansættelsen af Peder Spormands Broder som Ingenieur paa Corfitz Ulfeldts Anbefaling, om den polske Gesandt Canesilles's Afsked og om Radziejovskys Intriguer. — Den 11. Sept. 11. Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 336—337.

[10989.] Kong Frederik III. forlanger Rigsraadets Betænkning, om der ikke bör udnævnes en Rigshofmester istedenfor Hr. Corfitz Vlfeld, der uden Forlov har forladt sin Bestilling og iövrigt ved sit Forhold gjort sig uværdig til længere at beholde den. — *Ibstrup*, den 14. Sept. 14. Septbr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 226.

1652. 14. Septbr. [10990.] Reglement for HOSPITALET I RIBE, forfattet af Hr. Mogens Seested til Holmgaard, Befalingsmand paa Riberhuus, Laurits Schinkel til Geierschou, Bispen, Kannikerne, samt Borgemester og Raad i Ribe. — *Riberhuus*, den 14. Sept.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 551—558.

16. Septbr. [10991.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Land-Commissarierne i Jylland at opfordre Adelen til at indbetale dens lovede Bidrag til Landets Forsvar. — *Kiöbenhavn Slot*, den 16. Septembr.

C. Thestrup, Danm. og Norges Krigs-Armatur. S. 312—313.

16. Septbr. [10992.] RIGSRAADETS Betænkning angaaende Kongens Proposition om Militsen, Hjelpen til Generalstaterne og Flaadens Udrustning; da Indkomsterne i mange Maader ere formindskede, tilraades at moderere Rigernes Udgift, paabyde Almuen, skjöndt den lever i störste Armod, "en enfagt Skat", udskrive et Antal Skibsfolk m. m. — *Raadstuen j Kiöbenhaffn*, den 16. Sept.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 224—225.

18. Septbr. [10993.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om den besluttede Fortification af Waxholm, om Bekostningen ved den gamle Pfalzgreves Begravelse, om den hollandske Gesandt Beunings Forhandlinger med Dronningen, om dennes Fortrydelse over nogle svenske Skibes Borttagelse i Marstrands Havn af en hollandsk Kaper m. m. — Den 18. Sept.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 337.

21. Septbr. [10994.] Kong FREDERIK III.s Brev til Billedhugger Hans Nielsen i Middelfart, hvori der loves ham Fritagelse for borgerlige Skatter, imod at han for Betaling efter Billighed udförer det nödvendige Billedhuggerarbeide paa Koldinghuus Slot. — 21de Septbr.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 18.

22. Septbr. [10995.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Land-Commissarierne om at sörge for, at den af Adelen bevilgede Soldatudskrivning af dens Gods saa snart som muligt bliver iværksat og Compagnierne forsynede med gode Officerer. — *Kiöbenhavn Slot*, den 22. Sept.

C. Thestrup, Danm. og Norges Krigs-Armatur. S. 314.

25. Septbr. [10996.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Carl Gustavs Reise eller "honesta relegatio" til Gulland, hvor han vil holde Hof i Vinter; om Cantsler Oxenstjernes yttrede Ugunst mod Hollænderne, og om Radziejovskys formindskede Indflydelse. — Den 25. Sept.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 337—338.

29. Septbr. [10997.] Kong FREDERIK III. giver og perpetuerer til Skolen i Aalborg jus patronatus til Öster- og Vester-Hassing Sogne og Kirker, saa og til Kaldet sammesteds, samt Herligheden til Præstegaarden, dog saa at Skolemesteren (Rectoren i Aalborg) altid skal beholde Kronens Anparter af bemeldte Kirketiender i Fæste for den sædvanlige Afgift. — *Kiöbenhavn Slott*, d. 29. Septembr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 76—77.

Septembri. [10998.] DET DANSKE RIGSRAADS Brev til det Svenske i Anledning af det af Corfitz Ulfeld udgivne saakaldte "Nödtrængende Æresforsvar", hvorved det danske Rigsraad fandt saavel Kongen som hver enkelt af Raadet, og dette i det Hele, fornærmet. — *Hafn.*, . . . Sept.

L. Holberg, Danm. Hist. 3. D. S. 107—110.

[10999.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Dronning Christina af Sverrig, hvori han besværer sig over, at Dronningen har skjænket Corfitz Ulfeld Tilflugt i Sverrig, og tilladt ham at udgive en Pamphlet imod den danske Regjering. — *Coppenhagen*, den . . . Sept. (Tydsk Overs.) 1652. Septembri.

Manifest aus was Vhrsachen die zu Dennem. etc. K. Maj. sich wider K. Carl Gustaven zu schützen genöthiget worden. 1657. fol. Fiij—Fiiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 81.

[11000.] Brev fra den danske Resident PEDER JUELL i Stokholm til den danske Resident Charisius i Haag, hvori blandt andet ommeldes en Underhandling mellem Dronningen af Sverrig og Corfitz Ulfeldt, af hvem hun vilde laane nogle Tönder Guld mod Pant i "Kobberitt". — *Stokholm*, dend 2. Octobris. 2. Octobr.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 72.

[11001.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Rigsdrost Pehr Brahe om Forhandlinger med den chursachsiske Gesandt angaaende den udvalgte Prinds Christian V.s Enkes forestaaende Giftermaal med Hertugen af Sachsen-Altenburg, især med Hensyn til Fratrædelsen af hendes Livgeding; om Inddragelsen af de Lehn, hvormed Hofmesteren, hans Frue og Sön vare forlehnede, og om Hannibal Sehesteds hidtil frugteslöse Forsög paa at gjenvinde Kongens Naade. — *Helsingör*, 3. October. 3. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 50—51.

[11002.] RIGSRAADET billiger, at en ny Rigshofmester udnævnes istedenfor Hr. Corfitz Vlfeld, og foreslaaer trende gode Mænd, hvoraf Kongen skal vælge den ene til denne Post. — *Kiöbenhaffn Radstue*, den 4. Oct. 4. Octobr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 226—227.

[11003.] D. JOHANNES CASPARUS BAUHINUS D. Thomæ Bartholino pro libro eius "de Lacteis thoracicis" gratias agit; deinde de febrili morbo Scavenii scribit. — *Basilea*, a. d. IV. Non. IIXbris. 4. Octobr.

Th. Bartholini epist. medic. Cent. I. & II. p. 490—491.

[11004.] Kong FREDERIK III.s Erindringer til Rigsraadets Betænkning af 16. Septbr. angaaende Militsen, Hjelpen til Generalstaterne, Flaadens Udrustning m. m., samt Kongens Memoriale angaaende de betydelige Udgifter, Landet har maattet bære siden hans Tronbestigelse. — *Kiöbenh.*, den 6. Oct. 6. Octobr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 227—229.

[11005.] Kong FREDERIK III.s Brev til Dronning Christina af Sverrig, hvori han besværer sig over det af Corfitz Ulfeld udgivne Digt, kaldet "Æresforsvar", og forlanger den Skyldige draget til Ansvar overeensstemmende med de mellem Rigerne bestaaende venskabelige Tractater. — *Hafn.*, 7. Oct. 7. Octobr.

L. Holberg, Danm. Hist. 3. D. S. 105—107.

[11006.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om de Svenskes Misfornöielse over, at Kongen af Danmark lægger Hindringer iveien for Englændernes frie Seilads i Östersöen; om Grev Magnus de la Gardies aftagende Gunst, samt nogle Efterretninger om Bourdelot, Pimentelli og Bengt Skytte. — Den 9. Oct. 8. Octobr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 338.

[11007.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Pimentellis Smigrerier for Dronningen; om det af Corfitz Ulfeldt forlangte Laan, efter 16. Octobr.

1652. 16. Octobr. Sigende paa 3 Millioner Rigsdaler, mod Pant i Amtet Wollin i Pommern, men hvorover Ulfeldt endnu ikke har resolveret sig; samt om Ansættelsen af Lövenklow, der i sidste Krig var Proviant-Commissarius i Skaane, som Överste efter Ulfeldts Anbefaling. — Den 16. Oct.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 338–339.

27. Octobr. [11008.] D. OLAUS WORMIUS ad M. Runolphum Jonæ scribit, cancellarium votis eius de conrectoratu Nidrosiensi adipiscendo annuisse literasque commendatitias ad episcopum loci daturum. — 27. Octobris.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1130.

29. Octobr. [11009.] De extraordinære Gesandter PEDER REETZ's og ERIK ROSENKRANDS's Skrivelse, hvorved de forlange en Afskeds-Audients hos det engelske Parlament, for at vende tilbage til Danmark. — *London*, 29. Octobre. (Engelsk.)

T. de Hofman, Efterretninger om danske Adelsmænd. 2. D. S. 126.

30. Octobr. [11010.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Forbud for svenske Skibe mod at seile paa England og Holland, og Frisendorffs Sendelse til England for at forlange Restitution af de af Parlamentet optagne svenske Skibe; samt om Ruslands og Polens Rustninger. — Den 30. Oct.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 339.

2. Novbr. [11011.] Kong FREDERIK III. befaler Offue Gedde og Axell Wrup med Ingenieuren at undersöge, hvorledes Kjöbstaden Helsingborg med Fæstningsværker bedst kan forsynes, og desangaaende at gjöre Forslag. — *Hafniæ*, 2. 9ber.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 129.

2. Novbr. [11012.] Kong FREDERIK III. befaler Axell Wrup og Arnt Kulo at gjöre Forslag til Kjöbstaden Helsingörs Forsyning med Fæstningsværker. — *Hafniæ*, 2. 9ber.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 129.

6. Novbr. [11013.] Literæ PARLAMENTI REIPUBLICÆ ANGLIÆ ad Fridericum III. regem datæ credentiales pro Richardo Bradshaw legato ob naves quasdam Anglicanas in Dania iussu regis retentas misso. — *Westmonasterio*, 6. die Novembr.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 473—474.

6. Novbr. [11014.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at det er lidet sandsynligt, at Sverrig skal resolvere noget imod England, og at man derimod begynder her at "murmurere mod Danmark"; desuden meldes om Bengt Skyttes Huusarrest i Anledning af Ytringer mod Rigscantsleren. — Den 6. Nov.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 340.

10. Novbr. [11015.] Kong FREDERIK III. bevilger M. Peder Kraglund, Superintendent i Ribe, ad gratiam det nu efter Landsdommer Peder Lange til Kiærgaard vacerende Provstie i Riber Stift (Archidiaconatet). — *Kiöbenhavn Slot*, den 10. November.

C. Giessing, Jubellærere. I. D. S. 299—300.

13. Novbr. [11016.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Corfitz Ulfeldt er misfornöiet over Bortgivelsen af hans Charge i Danmark, og at han gjerne vilde have sin Sag som en Statssag forhandlet paa et Grændsemöde; han truer med at ville bevise, at Danmarks Toldrettighed i Sundet er en Usurpation; Dronningen har yttret til Beuning, at hun ikke önskede Kongen af Englands Restitution, da han var vel affectioneret for Danmark. — Den 13. Nov.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 340.

[11017.] Hofjunker Johan Ekeblad tilskriver sin Fader Oberst Christopher Johansson Ekeblad bl. a., at man venter fra Danmark "en tyve Stykker Italienere", hvoriblandt nogle Comediantere, men de fleste Musikantere og Sangere. — *Stockholm*, den 17. Novembr. (Svensk.) 1652. 17. Novbr.

Brudst. i Handl. rör. Skandinaviens Hist. 20. D. S. 322—323.

[11018.] Residenten i Stockholm Peder Juel sender Residenten i Haag Extract af sit Brev til Kongen af Danmark, hvori han havde berettet, at Corfitz Ulfeldt raadede Dronningen til Krig mod Danmark og tilböd at forstrække de fornödne Penge; at Dronningen havde foreholdt Stænderne den store Uret, Sverrig havde lidt ved Redemptions-Tractaten, samt at hun tidligere havde talt med Beuning om en Alliance mellem Danmark, Sverrig og Holland, men at hun nu ikke taler videre herom. — Den 20de Novbr. 20. Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 340—341.

[11019.] Residenten i Stockholm Peder Juel sender Residenten i Haag Charisius nye Chiffres, og beretter at "have naaet Confidence med en Person, som har været udi Raadslag af alle Hr. C. Ulfeldts og Dronningens consiliis", hvorved han har erfaret, at Ulfeldt endelig har gjort Dronningen tilböielig til Krig mod Danmark, og at Cantsleren, der længe har stridt imod, nu ogsaa inclinerer for Ulfeldts Mening, der har fremstillet Danmarks Erobring som let eg tilbudt de fornödne Penge. — Den 27de Novbr. 27. Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 341—342.

[11020.] Hofjunker Johan Ekeblad tilskriver sin Fader Oberst Christopher Johansson Ekeblad bl. a., at Rigshofmester Ulfeldt, de spanske og hollandske Gesandter m. fl. ere Dronningen "til stor roo og tidsfördrif". — *Stockholm*, den 1. Decembr. (Svensk.) 1. Decbr.

Brudst. i Handl. rör. Skandinaviens Hist. 20. D. S. 323—324.

[11021.] Residenten i Stockholm Peder Juel melder Residenten i Haag, at Efterretningen, at Parlamentet vil restituere de svenske Skibe, har bevæget Cantsleren til at vende tilbage til sin forrige Mening, at Sverrig skal söge at holde Neutralitet med sine Naboer; Beuning har talt med Cantsleren om Alliancen mellem Danmark, Sverrig og Holland, men fundet ham koldsindig derved, hvorimod han har tilbudt Sverrigs Mediation; bliver denne antagen, maa man see til, at der ikke ilde for Danmark medieres. — Den 4de Decbr. 4. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 342.

[11022.] Kong Frederik III.s Confirmation paa Snedkerlaugets Laugsskraae i Helsingör. — *Hafniæ*, 4. Decemb. 4. Decbr.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 130—136.

[11023.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Festlighederne ved Dronningens Födselsdag, og om Sverrigs ringe Affection for Holland og Tilböielighed til et Angreb paa Danmark. — Den 11te Decbr. 11. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 342—343.

[11024.] Remic. Feschii ad P. Scavenium, Lugduni commorantem, literæ datæ "de methodo faciliori et expeditiori perveniendi ad perfectam et accuratam juris nostri cognitionem". — Postrid. Id. Decembr. 14. Decbr.

Dän. Biblioth. 2. Stück. S. 199—204.

[11025.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius, om Sverrigs ilde Intention mod Danmark, og om Bengt Skyttes Sag. — Den 18de Decbr. 18. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 343.

1652. 21. Decbr. [11026.] H. JACOBSEN, Kirkeværge for St. Nicolai Kirke i Kjöbenhavn, tilstaaer at have modtaget 200 Sldr., som Heluig Johan Theer Borks Datter havde testamenteret til Bedste for den nederste Medtjener ved den nævnte Kirke. — *Kiöbenhavn*, den 21. Dec.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 275.

24. Decbr. [11027.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Rigsdagens Tilendebringelse og Böndernes Misfornöielse over de tagne Bestemmelser om Dagsværk og Skatter; han melder, at Dronningen trænger paa Flaadens Equipering. — Den 24de Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 343.

24. Decbr. [11028.] Dronning CHRISTINAS Svar paa de Begjeringer, som Halmstads Fuldmægtige havde indgivet om Foranstaltninger til Handelens Fremme. — *Stockholm*, then 24. Dec. (Svensk.)

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 145—146.

28. Decbr. [11029.] Dronning CHRISTINA af Sverrigs Svar paa Frederik III.s Skrivelse af 7. Octobr., hvori hun angiver de Grunde, hvorfor hun ikke har villet nægte Corfitz Ulfeldt sin Beskyttelse. — *Schlosz Stockholm*, den 28. Decembr. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Piij—Piiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 109—110.

28. Decbr. [11030.] DET SVENSKE RIGSRAADS Svar til det danske paa dettes Skrivelse af 30. September, hvori det forsvarer den svenske Regjering med Hensyn til Corfitz Ulfeldt og hans Modtagelse i Sverrig. — *Stockholm*, den 28. Decembr. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Qj—Qiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 110—111.

[11031.] NIELS KAAS HANSEN giver Skjödebrev til Marqvord Rothsteen paa en Gaard i Vibye i Drigstrup Sogn og paa en Gaard i Revninge.

Udt. i L. Boesen, Beskr. over Lundsgaard. S. 61.

[11032.] Petition fra DE ENGELSKE KJÖBMÆND I NEDERLANDENE (Rotterdam) til det engelske Statsraad (council of State), hvori Kjöbmændene bl. a. yttre Frygt for, at Kongen af Danmark vil sperre Passagen paa Elben, ligesom igjennem Sundet, hvilket de bede den engelske Regjering at forebygge. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 163—164 (med *Fransk* Overs.).

1653.

1653. 1. Januar. [11033.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Dronningen havde talt med ham om Muligheden at redressere Corfitz Ulfeldts Sager og om sin Tilböielighed til en Alliance mellem begge Kroner, vistnok blot for at "endormere os"; at C. Ulfeldts onde Planer krydses ved Efterretningerne om Sammenstödet af den engelske og hollandske Flaade; om et paatænkt Giftermaal mellem Greven af Dohna og Ulfeldts ældste Datter; om Pimentellis Kulde mod P. Juel; om Hoffester og om Himmeltegn. — Den 1ste Januar.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 343—344.

[11034.] Kong **Frederik** III.s Rescript, at Sognepræsten i Hertzhorn var eneberettiget til Höitidsoffer. — *Copenhagen*, den 3ten Jan. (Tydsk.) 1653. 3. Januar.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 1313—1314.

[11035.] Contract mellem **Jörgen Seefeldt** til Refs, Landsdommer i Sjelland, og Rentemestrene **Jörgen Rosencrantz** til Kjeldgaard og **Peder Wibe**, hvorved den Förstnævnte forpligter sig til at udrede 2000 Rdl. og endeel Kornvarer til en bestemt Priis i Forstrækning til Flaadens Udrustning og de Sidstnævnte paa Kongens Vegne love, at derfor skal gjöres Afregning med ham imod det Jordegods, som han skulde bekomme i Aalborghuus Lehn. — *Kiöbenhavn*, den 5. Januarij. 5. Januar.

C. Thestrup, Danm. og Norges Krigs-Armatur. S. 320—321.

[11036.] Kong **Frederik** III. stadfæster det Indvaanerne i "die Wildnisz" i Grevskabet Pinneberg af Grev Ernst af Holsten-Schauenburg givne Privilegium, at de maae bruge deres Jorder efter Jus Emphyteuticum eller "Meyerstädtisch Recht". — *Copenhagen*, den 8ten Jan. (Tydsk.) 8. Januar.

Corpus const. Regio-Holsat. 2. B. S. 1329—1332.

[11037.] **Frederici**, ducis Sleswigæ et Holsatiæ, ad Athanasium Kircherum literæ datæ, in quibus filium suum Romæ degentem ei recommendat, ut viam ad ea, "qvæ in mathesi et aliis eiusmodi scientiis rariora habentur", digito quasi monstret. — *In arce Gottorpiensi*, a. d. 8. Januarii. 8. Januar.

J. P. de Ludewig, Reliquiæ Manuscriptorum. T. V. p. 391.

[11038.] Kong **Frederik** III. tilstaaer Claudius Nikolai Blechingus, Conrector i Bergen, ligesom hans Formand 1 Rdr. af hver Hovedkirke og ½ Rdr. af hver Annexkirke i Stiftet som Tillæg til hans Lön. — *Kiöbenhavn Slot*, den 10. Januari. 10. Januar.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens Stift. 1. D. S. 138—139.

[11039.] Hofjunker **Johan Ekeblad** tilskriver sin Fader Oberst Christopher Ekeblad om en Hoffest paa Slottet, ved hvilken Rigshofmester Ulfeldt agerede Jupiter. — *Stockholm*, d. 11. Jan. (Svensk.) 11. Januar.

Brudst. i Handl. rör. Skandinaviens Hist. 22. D. S. 301.

[11040.] Den svenske Resident **Magnus Durel** melder Rigsdrost Pehr Brahe, at Mogens Höeg nu er afgaaet med Erik Krabbe og Jörgen Reedtz i Ambassade til Dronningen af Sverrig angaaende Rigshofmesterens Sag og de Svenskes Seilads gjennem Sundet; og at Hr. Niels Trolle skal gaae til Holland som Mægler mellem Holland og England; tillige omtaler han den engelske Gesandts (Bradshaws) Forslag til Afgjörelse af Tvistighederne mellem Danmark og Parlamentet. — *Helsingör*, 14. Januar. 14. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 51—52.

[11041.] Residenten i Stockholm **Peder Juel** tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Corfitz Ulfeldt lader mærke at ville drage bort til Sommer, da han desperer om sine Planer mod Danmark; det er vist uden Aarsag, at Charisius anseer Cardinal Mazarin for bedre Svensk end Dansk, da han her betragtes som den arrigste Skalk i Verden. — Den 15de Jan. 15. Januar.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 344—345.

[11042.] **Gesche Berners**, Canonicus Abel Berners efterladte Datter, legerer sit Huus ved Domkirken i Slesvig til Bolig for Capellanens Enke. — *Schleswigh*, den 18ten Januarii. (Tydsk.) 18. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 521—524.

1653. 19. Januar. [11043.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Magistraten i Glückstadt om at paalægge Borgerskabet at udföre den det tilkommende Deel af Iisningen ved Fæstningens Udenværker. — *Copenhagen*, den 19ten Januar. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 261.

22. Januar. [11044.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL giver Residenten i Haag Underretning om den danske Gesandt Mogens Höghs Ankomst, og meddeler nogle (chiffrerede) Efterretninger om Corfitz Ulfeldt. — Den 22de Jan.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 345.

24. Januar. [11045.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Henrich Willemsen Rosenvinge paa Norges Krones Lehn Draxmark Kloster i Bahus Lehn. — *Hafniæ*, den 24. Januarii.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 657—661.

26. Januar. [11046.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Ove Gjedde, Befalingsmand paa Helsingborg, at overantvorde Örcheliunge Jærnværk i Skaane til Oversecretær Otte Krag til Woldbierig, Befalingsmand paa Böuffling Slot, og Participanter, da bemeldte Jærnværk var pantsat til dem for et Pengelaan til Kronen. — *Hafniæ*, 26. Januarii.

Kjöbenhavnske Selsk. Skrifter. 7. D. S. 432.

28. Januar. [11047.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL skriver til Rigsdrost Pehr Brahe om Hensigten af Mogens Höegs Ambassade til Sverrig, om den engelske Gesandts Misfornöielse over hans Behandling i Kjöbenhavn, hvor han ikke kan faae Audients hos Kongen, samt om den Altenburgske Gesandts Klager over at blive henholdt med Hensyn til den forrige Enkeprindsesses Fordringer. — *Helsingör*, 28. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 52—53.

1. Febr. [11048.] D. REM. FESCHII ad P. Scavenium literæ datæ, de libris quibusdam argumenti iuridici. — *Basil.*, ipsis Kalendis Febr.

Dän. Biblioth. 2. Stück. S. 205—209.

2. Febr. [11049.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Indbyggerne paa Island, at de ikke under Krigen mellem Holland og England maae have Samquem med fremmede Skibe, og at saadanne under intet Paaskud maae söge Havn paa Island. — *Hafniæ*, den 2. Februarii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 52.

5. Febr. [11050.] SUSANNE, SAL. MAG. SÖREN ANDERSENS (VEDEL), lader vurdere flere Boet tilhörende Huse i Ribe, hvoriblandt Liliebjerget eller Trykkeriet m. m. — D. 5. Febr.

Udt. i C. F. Wegener, om A. S. Vedel. 2. Udg. S. 268—269.

8. Febr. [11051.] Nærmere Forbundstractat mellem Kongeriget DANMARK OG DE FORENEDE NEDERLANDE, afsluttet ved de danske Commissarier Joachim Gersdorf, Christian Thomesen, Niels Trolle og Henrik Ramel og Generalstaternes Gesandt Nanningh Keyser, angaaende Forögelse af de i Tractaten af 9. Oct. 1649 stipulerede Subsidier, og kraftig Samvirken mod den nuværende engelske Regjerings Indgreb i den almindelige Handelsfrihed. — *Coppenhage*, op den achtsten February Ouden Stijl. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 790—793. Recueil des Traitez. T. III. p. 632—639 (med *Fransk* Overs.) J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 40—46 (med *Fransk* Overs.) *Tydsk:* C. Gastelius, de statu publ. Europæ, p. 267—270. M. C. Londorpius, Acta publ. 6. Th. (Contin. 2. Th.) S. 691—694.

[11052.] Kong Frederik III. befaler Axel Urup at tilholde Bönderne i (Kjöbenhavns) Lehn at være trende Archelies-Betjenere behjelpelige, som vare udsendte for i Skovene at söge Riis til Skandsekurve til det nye Batterie ved Toldboden i Kjöbenhavn. — *Kjöbenhavn*, den 11te Februar. 1653. 11. Febr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 169—170.

[11053.] Hertug Frederiks Resolution, at Borgemester og Raad i Tönning ved Raadmandsvalget ikke maae forbigaae de deputerede Borgere, naar de ere qvalificerede til dette Embede. — *Gottorff*, den 11. Febr. (Tydsk.) 11. Febr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 43—44.

[11054.] Kong Frederik III.s Ordre til Rentemesteren at betale 4 Sölvsceptere og 2 Sölvsigneter, som Kongen havde ladet forfærdige til Soröe Academie. — *Hafn.*, 11. Februar. 11. Febr.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxxiv.

[11055.] Kong Frederik III.s Revision og Confirmation af Dommen af 3. Marts 1652 (jvf. Nr. 10873) angaaende Udgifternes Udredelse i Anledning af Præstevalg i Itzehoe. — *Glückstadt*, den 14. Febr. (Tydsk.) 14. Febr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 585.

[11056.] Christen Scheel til Fusinge og Gammel-Kiögegaard giver en Capital af 500 Rdl. in Specie til Bedste for Fattige paa Gammel-Kjögegaards Gods, som skulde nyde Renten deraf. — *Tryggevelde*, den 15de Februarii. 15. Febr.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 445—446.

[11057.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Corfitz Ulfeldts Sygdom, samt at "Rigens Cantsler, som her er en af vore Commissarier", er bleven syg, hvorfor det staaer stille med Underhandlingerne mellem Danmark og Sverrig. — Den 19de Febr. 19. Febr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 345.

[11058.] Brand- eller Ild-Ordning udi Kjöbenhavns Bye, udgivet af Borgemestere og Raadmænd i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhaffn*, den 23. Februarii. 23. Febr.

Særskilt trykt, 12 Blade.

[11059.] Hofjunker Johan Ekeblad tilskriver sin Fader Oberst Christopher Ekeblad om de danske Gesandters Deeltagelse i en Hoffest sidste Söndag. — *Stockholm*, d. 23. Febr. (Svensk.) 23. Febr.

Brudst. i Handl. rör. Skandinaviens Hist. 22. D. S. 302.

[11060.] Kong Frederik III.s Ordre til Niels Krabbe, Hövidsmand over Sölvesborg Lehn, at kjöbe 87 ottepundige Stykker og 8 tolvpundige med tilhörende Kugler paa Husabye Jærnværk. — *Hafniæ*, 26. Febr. 26. Febr.

Kjöbenhavnske Selsk. Skrifter. 7. D. S. 432—433.

[11061.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om et Bal, som Dronningen havde givet de danske Commissarier, hvor ogsaa Fröken Leonora var med uagtet sin Mands (Corfitz Ulfeldts) Sygdom, for efter Juels Mening at choquere de Danske; tillige meddeler han Secretær Lagerfelds Afreise til England for at tilbyde Dronningens Mediation mellem England og Holland. — Den 26de Febr. 26. Febr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 345—346.

[11062.] Kong Frederik III.s Rescript til Lehnsmanden Henrich Bielche angaaende 4 aabne Breves Publication paa Island. — *Hafniæ*, 28. Februarii. 28. Febr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 53.

1653. 1. Martii. [11063.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Provst M. Joh. Hudemann, at Ingen maatte tilstedes Administration af Kirkeembeder, hvad enten det var i adelige eller Kloster-Kirker, i de Münsterdorfske eller Segebergske Provstier, förend de vare tilbörlig introducerede. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 1. Mart. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 429—430.

3. Martii. [11064.] D. OLAUS WORMIUS ad D. Thomam Bartholinum de opere quodam Hieronymi Bardi scribit. — *Hafn.*, 5. Non. Mart.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 749—750.

5. Martii. [11065.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Mogens Högh er kaldet tilbage, og han selv af Kongen befalet at forblive for at concludere Tractaterne og negotiere om en Alliance; tillige beretter han om et Oprör af Bönderne i Neriche, samt om Corfitz Ulfeldts Bedring. — Den 5te Marts.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 346.

9. Martii. [11066.] BORGEMESTERE OG RAAD I FLENSBORG frakjende Raadmand Hans Schröder tvende Fiske-Damme, da de kun havde været hans Fader Borgemester Marcus Schröder overdragne for Livstid. — 9. Martii. (Tydsk.)

G. Cläden, Monument. Flensb. 3. Stück. S. 355.

11. Martii. [11067.] Kong FREDERIK III.s Resolution (Bescheid) paa Landfogden i Ditmarskens Söndre-Deel Jacob Brauns Klage over Landskriveren sammesteds Georg Reiche, deres gjensidige Embedsforretninger vedkommende. — *Copenhagen*, den 11. Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 689—691.

11. Martii. [11068.] HENRICH MADSEN legerer 100 Rdl. til de Fattige i Kjöge, 100 Rdl. til Kirken og 100 Rdl. til Skolen sammesteds. — *Kiöge*, Fredagen den 11te Martii.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 395 og 414.

12. Martii. [11069.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius, at det synes at være Beunings Mening, at man skal benytte Redemptions-Tractaten til at skaffe sig gode Betingelser af Sverrig, og ikke cassere den, med mindre Sverrig lover at tage Hollands Partie. — Den 12te Marts.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 346.

15. Martii. [11070.] GENERALSTATERNES Forbud mod Fart paa Grönland og Hvalfiskefangst dersteds for det löbende Aar 1653. — *'s Graven-Hage*, den vijf en twintichsten Martij. (Hollandsk.)

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 505—508.

ante 17. Mart. [11071.] Gravamina, indgivne til de danske til Stockholm sendte Commissarier MAGNUS HÖGH og PEDER JUEL, over den mod nogle svenske Skibe fra dansk Side brugte Fremfærd i Öresund, imod de mellem Rigerne bestaaende Tractater. — Udateret. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Oij—Oiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 105—106.

17. Martii. [11072.] De danske Commissarier MAGNUS HÖGH og PEDER JUELS Svar paa de fra svensk Side indgivne Gravamina over den mod svenske Skibe i Öresund formeentlig tractatstridige udviste Behandling. — *Stockholm*, den 17. Martij. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Oiij—Pj. (med Aaret 1650; det rigtige Aar er angivet fol. Ej). M. C. Londorpins, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 106—107. (Ligeledes med Aaret 1650. jvf. S. 91.)

[11073.] Forlig mellem Kong FREDERIK III. AF DANMARK, HERTUG FREDERIK AF HOLSTEN-GOTTORP, HERTUGERNE AF BRUNSVIG-LÜNEBURG OG GREV ANTON GÜNTHER AF OLDENBURG, hvorved Kongen ved Grevens indtræffende Dödsfald renoncerer paa Amtet Harbstedt, men modtager Staden og Budjadinger-Landet i Forening med den gottorpske Hertug for dem selv og mandlige Arvinger i nedstigende Linie af Hertugerne af Brunsvig-Lüneburg som Lehn, der skulde falde tilbage, ifald deres mandlige Descendenter skulde uddöe. — *Hamburg, auf dem Capituls-Hause,* Sonnabends den 19. Mart. (Tydsk.) 1653. 19. Martii.

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 293—298.

[11074.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at han og Mogens Högh havde skriftlig forlangt af Dronningen, at hun skulde erklære sig over den Alliance, hun havde foreslaaet, men endnu ikke erholdt nogen Resolution, hvorimod de svenske Commissarier havde leveret en Memorial paa deres Gravamina i Öresund. — Den 19de Marts. 19. Martii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 346.

[11075.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Cleresiet i Haderslev Amt, som sorterer under Ribe Biskops Inspection, i geistlige Sager at være Ordinantsen og de kongelige Forordninger undergivet. — 26. Marts. 26. Martii.

Udt. i K. Aagaard, Beskr. over Törning Lehn. S. 108.

[11076.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om en paatænkt Oprettelse af et Magazin for Contrebande i Gothenborg, samt om Afstraffelsen af de rebelske Bönder. — Den 26de Marts. 26. Martii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 346.

[11077.] DE SVENSKE COMMISSARIERS Replik paa det af de danske, Magnus Högh og Peder Juel, givne Svar paa de fra svensk Side indsendte Gravamina over svenske Skibes Behandling i Sundet (jvf. Nr. 11072). — *Stockholm,* den 28. Martij. (Tydsk.) 28. Martii.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Pj—Piij (med Aaret 1650; det rigtige Aar er anfört fol. Ej). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 107—109. (Ligeledes med Aaret 1650, jvf. S. 91.)

[11078.] Hertug FREDERIKS Resolution for Landskabet Eidersted angaaende Kirke-Embeders og Betjeningers Besættelse med Indfödte m. v., samt Stadfæstelse af Landskabets Privilegier. — *Schlosze Gottorff,* den 29sten Martii. (Tydsk.) 29. Martii.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 276—279.

[11079.] Kong FREDERIK III.s Ordinants angaaende de til Fæstningsarbeide beordrede Soldater. — *Kiöbenhavn,* den 2den April. 2. Aprilis.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 162—164.

[11080.] D. THOMAS BARTHOLINUS in literis ad D. Michaelem Lyserum datis librum huius anatomicum nuper editum eximie laudat. — *Hafniæ,* prid. Non. April. 4. Aprilis.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I. & II. p. 491—496.

[11081.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at den de danske Commissarier af Dronningen meddeelte Resolution var skarp og fuld af Invectiver, fordi Kongen tilstod Hollænderne saa stor Frihed i Öresund; han melder Mogens Höegs Afreise og Afsendelsen af Orlogsskibe til Wismar for at afhente den engelske Gesandt. — Den 9de April. 9. Aprilis.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 347.

1653. 12. Aprilis. [11082.] Kong FREDERIK III. forlanger atter Rigsraadets Betænkning om, hvad der kan gjöres til Landets Defension, at denne Sag kan komme til en saadan Endelighed, som nærværende Tids farlige Udseende kræver. — *Kiöbenh.*, den 12. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 229.

13. Aprilis. [11083.] Kong FREDERIK III.s Stadfæstelse paa de Indbyggerne i Hertzhorn af Grev Ernst til Holsten-Schauenburg i Aaret 1616 meddeelte Privilegier angaaende det saakaldte grevelige Vildnis i Pinneberg Amt. — *Copenhagen*, den 13. April. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 1333—1336.

15. Aprilis. [11084.] Keiser FERDINAND III.s Decret angaaende den indbyrdes Rang og Sæde i Rigsdagssessionerne mellem de fyrstelige Huse: Pommern, Meklenburg, Würtemberg, Hessen, Baden og Holsten, hvorved Holsten hver 6te Dag erholder Præsidiet blandt disse. — *Regenspurg*, den 25. April. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. I.) Pars Gen. (I.) S. 661—663.

16. Aprilis. [11085.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Tvistigheder mellem Grev Magnus de la Gardie og Bourdelot, samt at man ved Efterretning om, at den danske Flaade er seilfærdig, ikke er "saa ivrig til nogen Entreprise, som hidindtil". — Den 16de April.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 347.

18. Aprilis. [11086.] Kong FREDERIK III. befaler Landcommissairerne hos Lehnsmændene og Adelen i Sjelland at indkræve deres Restancer af det for 3 Aar bevilgede Bidrag til Kjöbenhavns Befæstning, da Kongen behöver Penge til Arbeidets Fremme, hvortil 4 Compagnier af det sjellandske Regiment ere commanderede. — *Kiöbenhavn*, den 18de April.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 160.

18. Aprilis. [11087.] Kong FREDERIK III.s Statuter for Dom-Capitlet i Sleswig. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 18ten April. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 524—530.

18. Aprilis. [11088.] DE SVENSKE GESANDTERS (for Hertugdömmerne Bremen, Verden og Pommern) Protest imod, at Holsten erholder Rang og alternerende Forsæde i Rigsdagssessionerne med de fyrstelige Huse: Pommern, Meklenburg, Würtemberg, Hessen og Baden. — *Regenspurg*, den 18/28. Apr. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. I.) Pars Gen. (I.) S. 663—664. M. C. Londorpius, Acta publ. 6. Th. (Contin. 2. Th.) S. 888—889.

19. Aprilis. [11089.] RIGSRAADET indstiller tre gode Mænd til Kongens Valg for den nu ledige Plads i Raadet, og minder Kongen om, at den Plads, hvortil de forrige Aar gjorde Indstilling, endnu ikke er besat. — *Raadstuen for Kiöbenh.*, d. 19. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 229—230.

20. Aprilis. [11090.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev angaaende 3 almindelige Bededages Helligholdelse paa Island den 5te, 6te og 7de Octobr. — *Kiöbenhaffn Slott*, dend 20. April.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 53—54.

20. Aprilis. [11091.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrich Bielche angaaende Publicationen og Overholdelsen af det kongelige Mandat om Bededages Helligholdelse. — *Hafniæ*, den 20. April.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 54.

[11092.] Kong Frederik III.s Rescript til Bisperne i Island angaaende Bededages Helligholdelse 5te, 6te og 7de October s. A. — *Hafniæ*, den 20. Aprilis. 1653. 20. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 54—55.

[11093.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Dronningens Forbittrelse paa Holland og om en Indberetning af Duræus, at Parlamentet vel vil slutte Fred med Holland, men forlanger, at Danmark skal betale den paa engelske Skibe gjorte Arrest; tillige melder han den franske Gesandt Chanut's Ankomst, og Corfitz Ulfeldts Beslutning at trække sig tilbage til Riga, og Radziejovskis, at begive sig til Holland eller England. — Den 23de April. 23. Aprilis.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 347.

[11094.] Rigsraadets Betænkning angaaende Landets Defension: den udgivne Anordning om Militsen maa nöiagtig efterkommes, Flaaden udrustes, Fæstningerne sættes istand, Vagt holdes paa Smaaöerne m. m.; til Udgifternes Bestridelse henvises til en Skat efter Undersaatternes Formue, "hvis Gud Landet med god Afgröde velsigner". — *Kjöbenhaffns Radstue*, den 25. Ap. 25. Aprilis.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 230—231.

[11095.] Hofjunker Johan Ekeblad beretter sin Fader Oberst Christopher Ekeblad bl. a. Rygtet om, at Corf. Ulfeldt vil begive sig til Preussen. — *Stockholm*, d. 28. Apr. 28. Aprilis.

Brudst. i Handl. rör. Skandinaviens Hist. 22. D. S. 303. (Svensk.)

[11096.] Hertug Frederiks Forordning angaaende Provstevalg i Landskabet Eiderstedt. — *Schlosz Gottorff*, den 30sten April. (Tydsk.) 30. Aprilis.

Corp. statut. Slesvicens. 1. B. S. 279—280.

[11097.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Grunden til Dronningens Vrede mod Holland og om Keiserens Forlangende af Bag-Pommerns Restitution til Churfyrsten af Brandenborg. — Den 30te April. 30. Aprilis.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 348.

[11098.] Dronning Christinas Brev til Stapelstæderne i Sverrig, Fin-, Liff-, Est- og Ingermanland, at hun, da i sidste Sommer atter "ere indkastade några noviteter i Öresund", har seet sig foranlediget til at fornye Forordningen af 10. Marts 1652 angaaende Certificationerne. — *Stockholm*, den 30. Aprilis. (Svensk.) 30. Aprilis.

A. A. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 709—711.

[11099.] Dronning Christina fornyer og indskæper Forordningen af 10. Marts 1652 om Certificationer for svensk Gods, der skal passere Öresund. — *Stockholm*, den 30. Aprilis. (Svensk.) 30. Aprilis.

A. A. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 712—716.

[11100.] Pantebrev af Peder Nielsen Hermand i Skjelskör i Hougaard-Stræde paa 58 Daler af de Fattiges Penge, mod 6 Daler Rente og Underpant i 28 Skpr. Land i Möllemarken. — Den 1. Maij. 1. Maji.

Udt. i P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 566.

[11101.] Sognepræsten i Skjelskör, Augustinus Hansons Obligation paa 50 Daler, som han tilstaaer at være skyldig til de Fattiges Capital mod Rente 6 pCt. — Den 1. Maij. 1. Maji.

Udt. i P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 566.

[11102.] Pantebrev af Peder Tajesön i Skjelskör paa 200 Daler, som han er skyldig til de Fattiges Capital. — Den 1. Maij. 1. Maji.

Udt. i P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 567.

1653. 5. Maji. [11103.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Landmilicen, om de udskrevne Soldaters Forpligtelse til at möde efter Tilsigelse og gjöre deres Skyldighed under Fanen, om deres Lönning og Tjenestetid, samt om deres Undvigelse. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 5. May.
Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ji ij—Ji iiij.

7. Maji. [11104.] Residenten i Stockholm, PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at man i Sverrig er "meget perplex" over de hollandske og engelske Tractater, og at man almindelig troer, at begge Republikker ville forene sig og derefter bemægtige sig Danmark; han melder, at Corfitz Ulfeldt har paa Dronningens Anmodning besluttet at blive, og at den franske Gesandt Chanut vil afreise med det Skib, der skal afhente den engelske Gesandt. — Den 7de Mai.
Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 348—349.

14. Maji. [11105.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at de Svenskes store Desseins meget evaporere, siden man seer, hvor lidet det engelske Parlament agter Sverrig, og at man i Danmark "er udi god Equipage"; at man ikke venter Krig, sees ogsaa deraf, at de hidtil tilbageholdte Saltcompagnie-Skibe, der ere byggede paa Orlog, nu ere lösgivne; Beuning har notificeret Ratificationen af Tractaterne mellem Danmark og Holland; desuden om Bourdelots Afsked m. m. — Den 14de Mai.
Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 349.

15. Maji. [11106.] Brev fra EN ENGELSK AGENT i Wien angaaende Keiserens Bestræbelser for at opægge flere Stater, blandt andre Danmark og Sverrig, til Krig mod England; ligeledes fortælles der om vigtige og venskabelige Underhandlinger mellem Sverrig og Danmark, hvor Partierne ere deels for, deels imod England. — *Vienna*, the 15th of May. (Engelsk.)
T. Rymer, Foed. ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 171—172 (med *Fransk* Overs.).

20. Maji. [11107.] Kong FREDERIK III.s Forordning, hvorved den kongelige Befaling af 26. Marts 1650 indskærpes til uopholdelig Efterlevelse, med Hensyn til Nedbrydelse af de Gaarde i Kjöbenhavn, som vare til Hinder for den paatænkte og af Ingenieurerne anlagte Befæstning, Volde og Grave, samt de nye Gader og Stræder, og skulde Eierne af de saaledes nedbrudte Gaarde lade sig nöie med den Erstatning, som man kunde tilstaae dem efter Tidernes Leilighed. — *Hafn.*, 20. May.
L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 157—158.

20. Maji. [11108.] Hertug FREDERIK af Slesvig og Holstens Rescript til Provsten i Preetz, Otto von Buchwaldt, hvorved han, efter Klage fra Staden Kiel, befaler ham at indskrænke de i Provstiet anlagte Maltgjörerier, m. m. — *Gottorff*, den 20. Mai. (Tydsk.)
N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 7. B. S. 200—201.

21. Maji. [11109.] Kong FREDERIK III.s Bestalling for Oberstlieutenant Jochum Ivo Wacherbart som Commandant paa Bahuus med 1000 Rdl. aarlig Gage. — *Haffniæ*, den 21de Maji.
Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 491.

21. Maji. [11110.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Corfitz Ulfeldt nu atter taler om at ville reise, saasnart hans Helbred tillader det, uvist hvorhen; Radziejovski begiver sig med det förste til England; man er her meget vel tilfreds med den Forandring, Cromwell har gjort i Parlamentet. — Den 21de Mai.
Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 349.

[11111.] Brev fra en ENGELSK AGENT, hvori blandt andet omtales Hollændernes Frygt for den engelske Söemagt, men at de haabe, at de blive den voxen ved en Forening af Admiral Tromp med den danske Flaade. — *Brussels*, 24. May. (Engelsk.) 1653. 24. Maji.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 172—173 (med *Fransk* Overs.).

[11112.] D. OLAUS WORMIUS D. Joëli Langlotio, archiatro principis Holsatiæ, filium suum Wilhelmum Lugdunum Batavorum per Holsatiam profecturum commendat. — *Haffn.*, 24. Maji. 24. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1025—1026.

[11113.] Hofjunker JOHAN EKEBLADS Skrivelse til hans Fader Oberst Christopher Ekeblad, hvori bl. a. omtales, at Dronningen nu begynder "att komma ut i fyrkanten om middagarne, sedan Riks Hofmästaren Ulfeldt begynner att blifva bättre, att han sig där finna kan". — *Stockholm*, d. 25. Maji. (Svensk.) 25. Maji.

Brudst. i Handl. rör. Skandinaviens Hist. 22. D. S. 304.

[11114.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om D. Otto Sperlings Ankomst og Forestilling for Dronningen; om Bourdelots nær forestaaende Afreise og om den besluttede Udvidelse af Befæstningen af Riga. — Den 28de Mai. 28. Maji.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 349—350.

[11115.] GENERALSTATERNES Svar paa Kong Frederik III.s Skrivelse af 16. Apr., angaaende Forhandlingerne mellem Sverrig, Danmark og de forenede Stater om en Alliance-Tractat, samt om deres Indvilgelse i Ophævelsen af Redemptionstractaten. — Uden Dag. Majo.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 839. (Hollandsk.)

[11116.] Brev fra en ENGELSK AGENT, hvori bl. a. omtales de politiske Vanskeligheder ved en Fredslutning mellem England og Holland, i hvilken der paastaaes at Danmark ligesom alle de andre Allierede maa blive indbegreben. — *Hague*, 3/13. Junii. (Engelsk.) 3. Junii.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 174—175 (med *Fransk* Overs.).

[11117.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, om Dronningens Bestræbelser for paa ny at sætte sig i Credit i Frankrig; om de Bourdelot af Dronningen og af Fröken Leonora (Ulfeldts Hustru) givne Foræringer, samt den tidligere omtalte Alliance mellem Danmark, Sverrig og Holland, som P. Juel "haaber" ikke vil komme istand. — Den 4de Jun. 4. Junii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 350.

[11118.] Kong FREDERIK III. befaler Dr. Peder Winstrup, Biskop i Skaane, at begive sig til Kjöbenhavn for at ordinere den til Superintendent over Sjellands Stift forordnede Dr. Lauritz Mortensen (Scavenius). — *Hafniæ*, 6te Junii. 6. Junii.

D. G. Zwergius, Siell. Clerésie. 1. T. S. 251.

[11119.] Brev fra en ENGELSK AGENT, hvori bl. a. berettes, at tydske Gesandter ere sendte til Danmark og andre Stater i Anledning af Valget af en romersk Konge. — *Regensburg*, 6. Junii. (Engelsk.) 6. Junii.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 173—174 (med *Fransk* Overs.).

[11120.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Ebbe Ulfeldt er reist til Ösel, hvor han siger at have over 100,000 Rdl. tilgode, medens han, efter Sigende af Adelige der fra Öen, skal skylde der over 12000 Rdl.; at Corfitz Ulfeldt gjör Forberedelser til sin Afreise, uden at man veed, hvorhen han agter sig; at Pimentelli er tilbagekaldt, og at der er opstaaet en alvorlig Tvist mellem Sverrig og Portugal angaaende Seiladsen paa Guinea. — Den 11te Jun. 11. Junii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 350—351.

1653. 14. Junii. [11121.] Grundtræk til et Forsvarsskrift for den ENGELSKE REPUBLIK mod de forenede Nederlande, hvori der som Exempel paa de Sidstes uredelige Politik anföres, at de have oprettet en defensiv Tractat med Sverrig mod Danmark og med Danmark mod Sverrig. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 178–180. (med *Fransk* Overs.).

post 17. Jun. [11122.] Brev fra en ENGELSK AGENT i Holland, hvori blandt andet yttres, at en Afdeling af den engelske Flaade formodentlig vil gaae til Norge eller til Öresund, for der at vente Forstærkning. — Udateret. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 182 (med *Fransk* Overs.).

18. Junii. [11123.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at han efter Kongens Befaling har foreslaaet Dronningen den Alliance, som Generalstaterne saa höiligen önske, men erholdt til Svar, at hun formedelst Sagens Importance vilde betænke sig; desuden skriver han om Oprettelsen af et Compagnie de guarde af 60 Herremænd. — Den 18de Junii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 351.

20. Junii. [11124.] Opsnappet Brev til LORD WENTWORTH i Kjöbenhavn bl. a. angaaende Hollændernes Planer med Hensyn til Öresund; tillige erklærer den unavngivne Brevskriver at være aldeles fremmed for Mr. Sandys's Foretagende at skaffe Vaaben tilveie i Danmark og Norge. — *Hague*, 20. Junii. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 183–184 (med *Fransk* Overs.).

20. Junii. [11125.] Literæ ORDINUM GENERALIUM FOEDERATI BELGII ad Christophorum Bernhardum, episcopum Monasteriensem, datæ, de lite quadam huius longinqua cum comitibus de Limburg. (Commemorantur literæ hac in causa intercessionales regis Daniæ, Fredericoburgi 17. Aug. 1624 datæ). — *Hagæ*, 30. Junii.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 1031–1041.

post 20. Jun. [11126.] Fortegnelse paa det Bidrag, ADELEN har bevilliget at udrede til Landets Conservation og Frelse ifölge Kongens Proposition den 20. Juni.

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 118–128.

21. Junii. [11127.] Brev fra en ENGELSK AGENT i Frankrig, hvori bl. a. berettes, at Kongen af Frankrig havde opfordret Danmark til at understötte Holland mod England. — Junii 21. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 184–185 (med *Fransk* Overs.).

22. Junii. [11128.] Kong FREDERIK III.s Resolution angaaende Gjenopförelsen af en Rolands-Stötte i Flekken Wedel. — *Copenhagen*, den 22ten Junii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 1216.

24. Junii. [11129.] Sognepræst i Skamby og Provst i Skam Herred HENRICH HANSENS Afskrift og Stadfæstelse af hans Faders, Superintendent over Fyens Stift, Dr. HANS MIKKELSENS Fundats (uden Dat.) paa 1000 Rdl., hvis Renter skulde aarlig uddeles til 3 Studenter af Fyens Stift. — *Odense*, St. Hans Baptistæ Dag.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 168–170.

25. Junii. [11130.] Kong FREDERIK III. lover de danske Officerer paa Danesborg i Ostindien Undsætning, saasnart den hollandsk-engelske Söekrig tillod, at en saadan kunde afsendes. — *Hafniæ*, den 25. Jun.

Skand. Litterat. Selsk. Skr. 1805. 1. B. S. 167–168.

25. Junii. [11131.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om den almindelige Glæde i Stockholm over Hollændernes Uheld og over en Tidende om

Muskoviternes Indfald i Lithauen; tillige om Dronningens Ophold i Jacobsdal med Pimentelli og nogle andre Favoritter. — Den 25de Jun. 1653. 25. Junii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 351—352.

[11132.] Kong FREDERIK III. tillader, at Krudt, som gjöres her i Riget, maa udföres, dog at det först tilbydes Rigets Hofmester, om han det til Rigets Tjeneste agter at kjöbe. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 28. Junij. 28. Junii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Kkj.

[11133.] JOHN BENSON underretter Statsraadssecretær John Thurloe i London om nogle hollandske Skibes forestaaende Afreise fra Dantzig, for at Englænderne kunde hindre deres Gjennemfart gjennem Sundet; tillige beretter han den Forlegenhed, hvori Kongen af Danmark er sat ved Hollændernes Forlangende, overeensstemmende med den sidste Tractat, af Understöttelse af 6 danske Orlogsskibe. — *Dantzick*, 28. June / 8. July. (Engelsk.) 28. Junii.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 188 (med *Fransk* Overs.).

[11134.] D. JOHANNES VAN HORNE ad D. Thomam Bartholinum de vasis lymphaticis inventis scribit, eique pro libris missis gratias agit. — *Lugd. Batav.*, 8. Julii. 28. Junii.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I. & II. p. 496 - 498.

[11135.] Kong FREDERIK III. stadfæster et af de residerende Kanniker i Christiania under 1. Mai 1651 udstedt Mageskiftebrev mellem Christiania Skole og Torger Halvorsen paa Vestad i Stange Sogn i Hedemarken, hvorved Skolen tillægges en Plads i Stange Sogn, kaldet Roxvold Ödegaard, imod Gaarden Norder Krogstie i Leuten Præstegjeld, ligeledes i Hedemarken. — *Haffniæ*, den 29. Juni. 29. Junii.

Budstikken. 3. Aarg. 1821—22. Sp. 387—389.

[11136.] Kong FREDERIK III. tillægger Præsten Jörgen Iversen til Aggersborg en Gaard der i Byen, og tillader ham at bruge dens Jord og Eiendom under Præstegaarden. — *Kiöbenhavn Slot*, d. 30te Junii. 30. Junii.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 380—381.

[11137.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche om Salg af Ombuds Leieköer samt af Kronens Godser paa Island. — *Hafniæ*, den 30. Junii. 30. Junii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 56. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 248.

[11138.] GENERALSTATERNES Erklæring i Anledning af Kongen af Danmarks Skrivelse om Oprettelsen af en Rescissionstractat med Danmark og et projecteret Forbund med Sverrig, hvilke begge Dele Generalstaterne samtykke. (Tydsk.) Junio?

M. C. Lordorpius, Acta publ. 6. Th. (Contin. 2. Th.) S. 695—696.

[11139.] Brev fra en en ENGELSK AGENT i Holland til Mr. Thurloe (Statsraadssecretær i England), hvori bl. a. omtales, at Hollændernes Tilförsel af Korn er standset i Sundet paa Grund af Englændernes Overmagt tilsöes. — Udateret. Junio?

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 186—187 (med *Fransk* Overs.).

[11140.] Kong FREDERIK III.s Bevilling for Borgemester og Raad i Kolding at sælge eller pantsætte til Henrik Rafn og andre nogle af Byens Jorder til Afgjörelse af Byens Gjæld. — *Kbhavn*, den 3die Julii. 3. Julii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 192.

1653. 4. Julii. [11141.] D. Olaus Wormius in literis ad Erasmum Bartholinum datis de monumentis quibusdam Brescianis quærit; nunciat, filium suum Wilhelmum nunc Lugdunum Batavorum profectum esse; denique de stipendiis eius prorogandis scribit. — *Hafn.*, 4. Jul.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 991.

6. Julii. [11142.] Sille Tönnisdatter, sal. Dr. Jesper Brochmand, fordum Bisp over Sjellands Stift og Professor Theol. ved Kjöbenhavns Universitet, hans Efterleverske, funderer og stifter til Aalborg Hospital 500 Sölvdaler, for hvis Rente et fattigt Menneske i Aalborg skal gives frit Huusværelse der i Hospitalet og forsynes med maanedlig Kost. — *Kiöbenhafn*, den 6. Julij.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 166—167.

9. Julii. [11143.] Residenten i Stockholm Peder Juels Skrivelse til Residenten i Haag Charisius, hvori han beklager den slette Tilstand af Krigsvæsenet i Holland, og beretter om Dronningens vedvarende Ophold i Jacobsdal. — Den 9de Jul.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 352.

11. Julii. [11144.] Resolution af Hertuginde Anna til Slesvig og Holsten paa de af Borgemester og Raad i Sönderborg indgivne Gravamina, angaaende Indskrænkning af Udförselen af Victualier fra Hörup Færge og Schoubye; og om Magistratens Ret til Benyttelse af nogle Jorder; tillige lover hun Stadfæstelse af deres Privilegier, og opfordrer til Möde paa Slottet den 13. næstk. til Hylding. — *Sonderburg*, den 11ten Julii. (Tydsk.)

Brudst. i Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 195—196.

14. Julii. [11145.] Daniell Bildt, Sigward Gabriell, Wincendtz Bild med flere af den norske Adel bede Statholderen i Norge Hr. Gregers Krabbe til Thostedlund om en Promotorial-Skrivelse til Kongen for Jörgen Bielche, som de i Anledning af et Andragende angaaende den norske Adels Privilegier agte at sende til Kongen. — *Haffsslund*, d. 14. Julii.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 790—792.

16. Julii. [11146.] Kong Frederik III. befaler Rigets Marsk at hjempermittere de sjellandske Soldater, som hidtil have arbeidet paa Volden i Kjöbenhavn, og i deres Sted at anvende 500 hertil commanderede jydske Knegte. — *Kiöbenhavn*, den 16de Juli.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 160—161.

16. Julii. [11147.] Residenten i Stockholm Peder Juel underretter Residenten i Haag Charisius om en Audients, han havde havt hos Dronning Christina, hvor denne med Hensyn til den Regensburgske Precedence-Strid erklærede ikke at kunne cedere de Rettigheder, Hertugerne af Pommern havde havt; at hun senere vilde forhandle med ham om den foreslaaede Allianсe mellem Danmark og Sverrig, idet hun beklagede den Forbindelse, hvori Danmark nu stod med Holland; og at hun vilde lade anstille Undersögelse angaaende den Capitain, der var seilet den danske Flaade forbi uden at stryge; endelig om nogle Ytringer af hende til Præjudits for Corfits Ulfeldt; desuden meddeler han forskjellige Hofhistorier. — Den 16de Jul.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 352—353.

20. Julii. [11148.] Kong Frederik III. bevilger, at J. v. Gelkerken med de övrige Henrich Morian's Arvinger maa beholde Postmester-Bestillingen i Norge i 20 Aar fra 17. Jan. 1647 at regne, med den H. Morian tilsagte Lön. — *Kiöbenhavn*, den 20. Juli.

Udt. i P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 3—4. H. S. 134—135.

[11149.] Anders Bilde til Damsbo lover iaar til Fædrelandets Tjeneste og Undsætning at give 600 Tönder Korn af Rug og Byg, samt paa egen Pung at hverve 300 Musketerer. — *Kbhvn.*, d. 20de Juli. 1653. 20. Julii.

Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Rugaards Hist. 2. D. 1. H. S. 123.

[11150.] Steen Bilde til Kjersgaard, Ridder, erklærer i tilkommende Vinter til Rigets Defension at ville give 100 Tdr. Rug, 50 Tdr. Byg, og paa egen Bekostning lade hverve 100 Musketerer. — 21de Juli. 21. Julii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 44.

[11151.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om forskjellige Selskaber i Anledning af Pimentellis forestaaende Afreise, samt at han (Juel) næste Dag reiser paa Landet for ikke at være tilstede ved Torstensons Söns Begravelse, da han finder den Skik upassende for sig, som Dronningen har indfört, at de fornemme gaae tilfods foran hendes Vogn, naar hun selv fölger. — Den 21de Jul. 21. Julii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 353—354.

[11152.] Kong Frederik III. forlanger Rigsraadets Betænkning, om ikke Corfitz Vlfelds Gods bör tages in sequestro, da han efter Stævning ikke er mödt paa Herredagen, men isteden derfor har ladet læse et Skrift, hvori Regjeringen angribes med uforskammede Beskyldninger for Vold, Gevalt, ulovlig Medfart m. m. — *Kiöbenh.*, den 22. Julij. 22. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 236.

[11153.] Kong Frederik III.s Befaling, at Vorbasse Marked skal afskaffes og igjen paa samme Tid holdes i Kolding. — *Kbhavn.*, den 23de Julii. 23. Julii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 192.

[11154.] Kong Frederik III.s Anordning af Torvedag i Kolding hver Tirsdag i Ugen med Kvæg og andre Varer. — *Khvn.*, 23de Julii. 23. Julii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 192.

[11155.] Kong Frederik III.s Forordning om Landfolkets Mynstring, Vagthold, Bauner o. desl. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 28. Julij. 28. Julii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Kk j—Kk iiij.

[11156.] Rigsraadets Betænkning, hvori det billiger Kongens Forslag at tage alt Corfitz Vlfelds Gods in sequestro, da han efter Stævning ikke var mödt paa Herredagen. — *Haffn.*, den 29. Julij. 29. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 236—237.

[11157.] Rigsraadets Betænkning angaaende Rigets Gjæld at aflægge, at det dertil ikke kan finde Midler, da Landet er forarmet ved Misvæxt og de forskjellige Stænder haardt betyngede, medens store Udgifter til at holde Landet i Forsvarsstand ere nödvendige. — *Haffn.*, den 29. Julij. 29. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 237—238.

[11158.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om det i Sverrig tiltagende Had mod Holland, særdeles efter det engelske Parlaments Seir over Generalstaterne; om Dronningens kostbare Gaver til Pimentelli, og om Corfits Ulfeldts tilsyneladende Ugunst hos Dronningen, da denne i 3 Uger ikke har talt med ham. — Den 30te Jul. 30. Julii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 354.

1653. Julio. [11159.] Literæ concilii status reipublicæ Anglicanæ ad Fredericum, ducem Slesvici et Holsatiæ, datæ, per quas amicitiæ veteris conservandæ studium testatur. — *In Alba Aula*, die . . . Julii.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 508—509.

Julio. [11160.] D. Olaus Wormius D. Joëli Langlotio, archiatro ducis Holsatiæ, pro insigni eius in filium suum Wilhelmum humanitate et pro honore huic a principe Holsatico exhibito gratias agit; deinde de rebus chemicis, medicis aliisque scribit. — *Hafniæ*, m. Jul.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1026—1028.

2. Augusti. [11161.] Det hollandske Admiralitet foreslaaer Generalstaterne at sende nogle Orlogsskibe som Convoj til Sundet og Östersöen, hvilke paa Tilbagereisen skulde forene sig med de Skibe, som Kongen af Danmark skulde sende til Hjelp. — *Amsterdam*, the 12/2. of Aug. (Engelsk og Fransk Overs.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 202—203.

11. Augusti. [11162.] Keiser Ferdinand III.s Confirmation af Forliget mellem Kong Frederik III., Hertug Frederik af Holsten-Gottorp og Grev Anton Günther af Oldenborg, angaaende Successionen i Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst, den 16. Apr. 1649 (jvf. N. 10337). — *Regensburg*, den 21. Monats Tag Augusti. (Tydsk.)

J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X). P. spec. (VI). 2. Contin. 2. Forts. S. 317—322.
Rousset, Supplem. au Corps univ. dipl. T. II. P. I. p. 365—367.

12. Augusti. [11163.] Hertug Frederiks Declaration af Forordningen af 16. Marts 1648, hvorefter ingen Huuseier i Tönning skal være fritagen for borgerlige Afgifter og Onera, med Undtagelse af 4 fyrstelige Betjenter. — *Gottorff*, den 12ten August. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 44—45.

12. Augusti. [11164.] Brev fra en engelsk Agent i Holland angaaende Hollændernes Tilstand, hvori tillige berettes, at den hollandske Gesandt Keyser er ankommen i Sundet, men har endnu ikke begyndt Underhandlinger med Danmark; at Dronningen af Sverrig har erklæret, at hun ikke vilde slutte noget Forbund med Danmark og Holland, men at hun efter Beuningens (den hollandske Gesandts) Skrivelse fra Stockholm skal have tilbudt Danmark Forbund til at beskytte Sundet, og raadet Kongen til at skille sig fra det hollandske Partie. — 12/22. August. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 205—207 (med *Fransk* Overs.).

13. Augusti. [11165.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om den af Dronningen af Sverrig stiftede Amaranthe-Orden, samt om den ringe Sandsynlighed for en Alliance mellem Danmark, Sverrig og Holland, da Beuningen, hver Gang han bringer den under Omtale, kun faaer Raillerie og Mocquerie til Svar. — Den 13de Aug.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 354—355.

13. Augusti. [11166.] Sille Tönnes-Datters, Biskop Jesper Brochmands Enkes, Fundats paa 1000 Rdlr., hvis Renter aarlig efter hendes Död skulde tildeles 3 Disciple i Kjöbenhavns Skole. — *Kiöbenhafn*, den 13de Augusti.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 102—105.

16. Augusti. [11167.] Gustav Horn Euertssons Skrivelse til Rigsmarsk Grev Gustav Horn om den Alteration, hvori han havde fundet Stemningen i Danmark ved sin Gjennemreise i Anledning af Söeslaget mellem Englænderne og Hollænderne, og om den forvirrede Tilstand, hvori Landet befandt sig; man har intet gevorbent Folk og Flaaden er i slet Tilstand; i Skaane

frygter Befolkningen Indfald af de Svenske, og er misfornöiet med Kongen, der intet foretager 1653.
sig personlig, m. m. — *Carlsbaadt*, d. 16. Aug. (Tydsk.) 16. Augusti.

C. C. Gjorwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 331—335.

[11168.] Skrivelse fra de hollandske Gesandter i England, BEVERNING og VAN DE PERRE, til Adrian van Hooghe i Middelburg, hvori de blandt andet berette, at 2 Skibe fra Norge ("coming out of Norwey"), fragtede med Mastetræer, Beg og Tjære, efter Sigende, til Sverrig, ere indbragte af Englænderne til Yarmouth. — 19/29. Aug. (Eng. og Fransk Overs.) 19. Augusti.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 208—209.

[11169.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL underretter Residenten i Haag Charisius om Virkningen i Sverrig af Rygtet om et af Hollænderne vundet Söeslag, samt om Dronningens forehavende Resignation, som dog endnu holdes meget hemmelig. — Den 20de Aug. 20. Augusti.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 355.

[11170.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL indberetter til Cancelliet om sine Forhandlinger med de af Dronningen committerede Grev Erik Oxenstjerna og Hof-Cantsler Niels Tungel angaaende en Besværing mod Durel over de af denne tilbageholdte hollandske "Puntseddeler"; om den Gunst, hvori Corfits Ulfeldt paa ny staaer hos Dronningen, og den almindelige Tale om Krig med Danmark, hvortil Ulfeldt skal have lovet at ville laane 8 Tönder Guld, samt om Dronningens forehavende Resignation, som nu finder Tiltroe. — 24de August. 24. Augusti.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 355—356.

[11171.] Brev fra en ENGELSK AGENT, hvori bl. a. berettes, at Hollænderne agte at sende en stærk Convoy til Beskyttelse for deres Handelsskibe fra Norge. — *Ratisbon*, 25. Aug. / 4. 7bris. (Engelsk.) 25. Augusti.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 210 (med *Fransk* Overs.).

[11172.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL beder Residenten i Haag Charisius om at skaffe sig Underretning om Broderen Niels Juel, der havde været med i det sidste Söeslag mellem Hollænderne og Englænderne; han beretter, at Dronningen paa sin Reise til Wadstena til Hertug Adolfs Gemalindes Begravelse havde taget Corfits Ulfeldt i sin Vogn, og at hun havde omtalt at ville sende Commissarier til Danmark, for der at underhandle om en Alliance. — Den 27de Aug. 27. Augusti.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 257.

[11173.] PARLIAMENTI REIPUBLICÆ ANGLICANÆ literæ de salva gardia et neutralitate Frederico, hæredi Norvegiæ, duci Slesvici, Holsatiæ, &c., provinciisque ei subjectis concessa. — Sine die. Augusto?

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 208.

[11174.] Skrivelse fra Pensionæren DE WITT til Beverning, hollandsk Gesandt i England, hvori bl. a. berettes, at Foreningen af den danske og hollandske Flaade sandsynligviis ikke vil finde Sted, hvorfor den hollandske Gesandt Keyser nu ikkun forhandler angaaende Redemptions-Tractaten; tillige meldes, at 50 hollandske Skibe ere afgaaede for at convoyere Handelsskibene fra Sundet. — *Hague*, 1/12. [læs: 11.] Sept. (Eng. og Fransk Overs.) 1. Septbr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 212.

[11175.] D. GUIDO PATINUS D. Thomæ Bartholino pro libro eius, Dubia Anatomica inscripto, gratias agit, deque Riolani opusculis et morte Gabrielis Naudæi scribit. — *Parisiis*, 12. Sept. 2. Septbr.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I. & II. p. 498—500.

1653. 2. Septbr. [11176.] Skrivelse fra den hollandske Gesandt BOREEL til Generalstaterne, hvori, blandt andet, berettes om en Underhandling til en stærk Forening af alle protestantiske Fyrster og Byer i Tydskland, hvori Sverrig, Danmark og de forenede Nederlande ogsaa tænktes at ville tage Deel. — *Paris*, the 12th of Sept. (Engelsk og Fransk Overs.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 213.

3. Septbr. [11177.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Pimentellis uventede Tilbagekomst til Gothenborg, hvorfra han strax begav sig til Wadstena til Dronningen og fulgte med hende til Norrköping; han beretter, at Ebbe Ulfeldt er forbleven paa Ösel som Grev Magnus de la Gardies Fuldmægtig. — Den 3die Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskr. 5. B. S. 257.

3. Septbr. [11178.] D. OLAUS WORMIUS a filio Wilhelmo petit, ut cum Elzeviriis de historia Musei sui typis excudenda agat; deinde de vocatione M. Jacobi Canuti, pastoris Arhusiensis, ad professionem theologicam scribit. — 3. Sept.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1117—1118.

5. Septbr. [11179.] Brev fra en ENGELSK AGENT i Holland, hvori berettes, at de Witt er i Begyndelsen af September löbet ud fra Texelen med en Orlogsflaade, for at convoyere 500 Handelsskibe gjennem Öresund; ligeledes om den hollandske Gesandt van Beuningens forgjæves Bestræbelser i Sverrig for at bringe en Alliance istand mellem dette Rige, Danmark og de forenede Stater, samt om Gesandten Keysers Forhandlinger med Danmark; der omtales Kongen af Danmarks Misfornöielse med Hertugen af Holsten, der skal drive hemmelige Underhandlinger med det engelske Parlement, hvorfor Kongen önsker at sende en vis Pealham i Dunkerque med de hollandske Gesandter til England, for her at tjene som Agent (Intelligencer). — *Leghorne*, 5th September. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 214—217 (med *Fransk* Overs.).

9. Septbr. [11180.] WILLIAM CROMWELLS Skrivelse til den engelske Resident i Hamborg, Bradshaw, hvori han skildrer sin fortvivlede Stilling, da han havde brækket sin Arm i Norge paa Overreisen og nu under et falsk Navn (Jacob Lassen) havde maattet opholde sig en heel Uge i Kjöbenhavn, blottet for alt, og uden at turde give sig tilkjende; han anmoder derfor Residenten om, snarest muligt at forstrække ham med Penge. — *Cophenhagen*, the 9th of Sept. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 217.

10. Septbr. [11181.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at han hos Dronningen havde besværet sig over Durels Fremgangsmaade mod de hollandske Skippere med Hensyn til Puntsedlerne, og at hun havde lovet ufortövet at befale ham at remediere dette; om den almindelige Misfornöielse over Pimentellis Tilbagekomst, samt om Pesten. — Den 10de Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 257—258.

13. Septbr. [11182.] Brev fra ROBERT LILBOURNE i Skotland til Statsraadssecretær John Thurloe, hvori han bl. a. beretter, efter et nylig fra Norge ankommet Skib til Inverness, at 100 hollandske Skibe fra Frankrig, Indien og Spanien ligge i Norge af Frygt for den engelske Flaade. — *Dalkeith*, 13. 7ber. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 218 (med *Fransk* Overs.).

15. Septbr. [11183.] Kong FREDERIK III. befaler Axel Urup at lade et Compagnie af hans Regiment aflöse de i Kjöbenhavn liggende jydske Knegte. — *Kiöbenhavn*, den 15de September.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 161.

[11184.] D. Olaus Wormius ad filium Wilhelmum Historiam Musei sui mittit, ab eo petens, ut Elzeviriis eam excudendam tradat. — s. d. 1653. c. 15. Septbr.
O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1118—1119.

[11185.] Dronning Christina giver Staden Götheborg Ret til fri Oplag af de Varer, som söværts föres til Staden. (Heri beröres ogsaa Toldforholdet for de Varer, der landværts indföres fra Danmark og Norge, ligesom ogsaa det Spörgsmaal, om Fremmede, der nedsætte sig i Götheborg, skulle nyde Toldfrihed i Sundet). — *Stockholm*, den 16. Septembris. (Svensk.) 16. Septbr.
A. A. v. Stiernman, Saml. utaf kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 749—756.

[11186.] D. Guido Patinus ad D. Thomam Bartholinum de dissidio anatomico inter hunc et Riolanum exorto scribit. — *Paris.*, 26. Sept. 16. Septbr.
Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 500—502.

[11187.] D. Olaus Wormius ad D. Joelem Langlotium de experimento quodam chemico scribit; mittit etiam catalogum Musei sui, ab eoque petit, ut se principi Holsatiæ commendet. — *Hafn.*, 17. Sept. 17. Septbr.
O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1028—1029.

[11188.] Skrivelse fra en engelsk Agent, hvori blandt andet berettes, at Kongen af Danmark skal have lovet at lade den hollandske (östersöiske) Handelsflaade convoyere til Skagen. — *Hague*, 18/28. Sept. (Engelsk.) 18. Septbr.
T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 220—221 (med *Fransk* Overs.).

[11189.] Pensionæren de Witte meddeler den hollandske Gesandt i England, Beverning, at Viceadmiral de Witte den 14de har med hele den hollandske Flaade staaet ved jydske Rev, og den 20de havde Gesandten i Danmark, Keyser, skrevet, at de ostindiske og andre Handelskibe vilde den 21de stöde til Flaaden under Convoy af 14 gode danske Skibe, samt at Kongen af Danmark havde forsynet de nederlandske Skibe med Folk, Krudt og andre Nödvendigheder. — *Hague*, the 23. of September / 3. of October. (Eng. og Fransk Overs.) 23. Septbr.
T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 222.

[11190.] Skrivelse fra en engelsk Agent i Holland, hvori bl. a. bemærkes, at Holland næsten ingen Nytte har af de store Subsidier, som det betaler Kongen af Danmark, thi endskjöndt denne vilde forene sin Flaade (18 Skibe) med Hollændernes (40 Skibe), turde han ikkn undvære den længere end til Skagen af Frygt for Sverrigs og den holstenske Hertugs Planer. — September, 23. / October, 3. (Engelsk.) 23. Septbr.
T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 222—223 (med *Fransk* Overs.).

[11191.] D. Olaus Wormius ad Wilhelmum filium de morte Salmasii et (Jacobi) Bartholini et de studiorum eius ratione scribit. — 24. Sept. 24. Septbr.
O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1119.

[11192.] Kong Frederik III.s Lehnsbrev til Niels Banner paa Abrahamstrop Lehn, quit og fri, fra Philippi Jacobi Dag 1654 at regne. — *Hafn.*, 25. Sept. 25. Septbr.
Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 187.

[11193.] "Rescissions - Tractat" mellem Danmark (ved Commissarierne Joachim Gersdorf, Christian Thomesen og Otto Krag) og Generalstaterne (ved deres Gesandt Nanningh Keyser), hvorved Tractaten af 8. Octobr. 1649 angaaende Farten og Tolden i Öresund 26. Septbr.

1653. annuleres og den christianopelske Tractat atter sættes i Kraft. — *Coppenhagen*, den ses-en-
26. Septbr. twintighsten September, Stylo Loci. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 841—845. Recueil des traitez. T. III. p. 641—643 (med *Fransk* Overs.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. p. 68—70 (med *Fransk* Overs.). *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 6. Th. (Contin. 2. Th.). S. 696—697. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 263—267.

29. Septbr. [11194.] Skrivelse fra en ENGELSK AGENT, hvori bl. a. berettes, at Beverning (Hollands Gesandt i England) vilde underhandle med Cromwell om et offensivt og defensivt Forbund mellem begge Republiker, i hvilket Forbund Danmark, Sverrig, Fristæderne og Frankrig skulde optages; dog bemærkes, at Hollænderne nu ere modigere, da deres Orlogsskibe ere ankomne til Sundet, hvorfra de i Forening med danske Skibe skulle convoyere deres Handelsflaade til Holland. — *Hague*, 29. 7bris / 9. 8bris. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 223—224 (med *Fransk* Overs.).

30. Septbr. [11195.] D. OLAUS WORMIUS Petrum Gassendum hortatur, ut in consilio vitæ Tychonis Brahe conscribendæ perseveret, novas quasdam symbolas mittens. — *Hafn.*, 30. Sept.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1033—1035.

Septembri. [11196.] STATERNE I HERTUGDÖMMET GELDERN OG GREVSKABET ZUTPHEN bevilge en Sum af 10 Millioner til Krigens Fortsættelse til Fordeel for Kong Carl II. af England, under visse Betingelser, bl. a. at Tractaterne med Danmark blive nöie overholdte. — Besluttet paa Forsamlingen i *Zutphen* i August og September Maaned. (Eng. og Fransk Overs.)

Extr. i T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 229—230.

1. Octobr. [11197.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om de Svenskes Had mod Holland, som har faaet ny Næring derved, at en hollandsk Kaper ved Flækkeröe har taget to svenske Skibe, under Prætext at de gik til England; om den almindelige Tale om en nær forestaaende Krig mellem Danmark og Sverrig, som han troer er uden al Fundament, samt om det svenske Rigsraads Forögelse. — Den 1ste Octbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 358.

1. Octobr. [11198.] Den hollandske Gesandt i Sverrig C. VAN BEUNINGENS Skrivelse til Generalstaterne, hvori berettes, at den danske Gesandt endnu ikke har erholdt, og vil saalænge Krigen varer ikke erholde noget bestemt Svar paa Kongen af Danmarks Proposition til den svenske Regjering om Forbund mellem Rigerne, da Dronningen af Sverrig erklærer sig strængt neutral; ligeledes berettes en temmelig hæftig Samtale mellem Præsidenten i Admiralitetet og den danske Gesandt, i Anledning af at et privat hollandsk Krigsskib havde taget 2 svenske Baade. — *Stockholm*, 1/11. Octob. (Eng. & Fransk Overs.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 225.

1. Octobr. [11199.] D. OLAUS WORMIUS ad D. Henricum Custerum de rebus quibusdam ad historiam naturalem pertinentibus scribit. — *Hafniæ*, Calend. Octobris.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1010—1011.

6. Octobr. [11200.] MAGISTRAT OG BORGERSKAB I MALMÖE love paa den danske Regjerings Opfordring at bringe et Skib tilveie til Rigets Forsvar, hvis der til Byen blev lagt 2 gode Havne paa Island, hvor den siges "for nogen Tid siden" at have havt 7. — *Malmöe*, 6. Oct.

Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 159.

7. Octobr. [11201.] VRYBERGERS Skrivelse til van der P(erre), hollandsk Gesandt i England, hvori han bl. a. beretter, efter et Privatbrev fra Keyser, at Dronningen af Sverrig skulde være

tilböielig til at indgaae Forbund imod Holland, men ikke mod Danmark. — *Middleburg*, 7/17. Oct. (Eng. og Fransk Overs.) 1653. 7. Octobr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 227.

[11202.] CHRISTEN JENSEN BECK og LAURITZ MICHELSEN, Kirkeværger til den Hellig-Aands Kirke i Kjöbenhavn, tilstaae at have modtaget 100 Rdl. in Specie, med et Aars Rente, af Hr. Anders Matthiesen, Præst udi Nye-Wartau, som han efter sin Hustrues, sal. Sidsel Joensdatters Anmodning til bemeldte Kirke har givet. — *Hafniæ*, den 8. October. 8. Octobr.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 216—217.

[11203.] Literæ D. OLAI WORMII ad Wilhelmum filium datæ, de studiorum eius ratione; concedit, ut per annum adhuc Lugduni Batavorum commoretur. — *Hafn.*, 8. Oct. 8. Octobr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1120—1121.

[11204.] Skrivelse fra en ENGELSK AGENT, hvori berettes som sidste Postefterretning fra Stockholm, at Dronning Christine er tilböielig til at begynde Krig med Danmark, og vil til den Ende i egen Person reise til Gothenborg; for dette Tilfælde betvivler man, at Kongen af Danmark kan forsvare Sundet mod de Svenskes og Engelskes forenede Angreb; Holland, siges der, kan ligesaalidt undvære Brödet fra Sundet som det kan fortsætte Krigen. — *Hague*, 14th / 24th Octob. (Engelsk.) 14. Octobr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 229 (med *Fransk* Overs.).

[11205.] Brev fra den danske Resident PEDER JUEL i Stockholm til den danske Resident Charisius i Haag, hvori blandt andet omtales Rygter om Dronningens Resignation, og den Gunst, hvori Hr. Corfitz Wlfeld staaer hos hende. — *Stokholm*, dend 15. Octob. 15. Octobr.

Nye danske Magazin. 6. B. S. 72—73. jvf. Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 358—359.

[11206.] STATERNES (Hollands og Vest-Frislands) Beslutning at takke den hollandske Gesandt ved det danske Hof, Keyser, for hans Medvirkning ved Afslutningen af Rescissions-Tractaten; at paalægge de hollandske Gesandter i England at paasee Kongen af Danmarks Interesser som Republikens egne ved den endelige Fredsslutning; at tilstaae Kongen af Danmark Skadeslösholdelse for den ham eller hans Undersaatter muligen foraarsagede Skade ved, at engelske Skibe ere blevne anholdte i Sundet; samt at betale Kongen de resterende Subsidiepenge. — The 30th of October N. S. (Engelsk og Fransk Overs.) 20. Octobr.

Extr. i T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 230—231.

[11207.] De dansk-holstenske Deputerede, Grev CHRISTIAN VON RANTZAUS og Dr. GOTTFRIED SCHNEIDERS Memoriale til de tydske Rigsstænder om at maatte erholde en Copie af Hamborgernes Andragende med Hensyn til Elben, i Anledning af Passagens Farlighed under Krigen mellem Holland og England, og at der ikke maatte blive given nogen Resolution i denne Sag, uden at deres Mening först var hört. — *Dictatum Ratisb.*, 21. Octobr. (Tydsk.) 21. Octobr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 316.

[11208.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om et af Dronningen foretaget fjendtligt Skridt mod Holland ved at lade tvende herværende rige Kjöbmænd fra Amsterdam arrestere og lægge Beslag paa andre Hollænderes Varer og Penge; han melder, at det vil beroe med Durelii Avocation fra Danmark, da den af Cantsleren foreslaaede Raalamb ikke behager Dronningen. — Den 22de Octbr. 22. Octobr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 359.

1653. 22. Octobr. [11209.] D. OLAUS WORMIUS ad Petrum Gassendum, hortatu Retzii, quæstoris regii, de medicamentis quibusdam a Tychone Brahe olim cum Henrico Rantzovio, produce Cimbriæ, communicatis scribit. — *Hafn.*, 22. Octobr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1035—1036.

26. Octobr. [11210.] Erklæring af endeel af den NORSKE ADEL, hvorved den udlover Bidrag til Oprettelse af Magaziner i Norge og til Flaadens Underholdning. — *Fredrikstad*, den 26. Octobr.

Budstikken. 4. Aarg. 1823. Sp. 793—797.

28. Octobr. [11211.] Brev fra en ENGELSK AGENT, hvori berettes, at de Witt har convoyeret de hollandske Ostindiefarere hjem fra Sundet med 375 andre Handelsskibe, men at 90 fra Norge ere seilede hjem uden Convoy; der siges, at, endskjöndt Hollænderne tale om ikke at kunne slutte Fred uden Danmark, saa önske de dog i den Grad Freden, at de gjerne for den taalte, at Danmarks Konge skikkedes til Lapland, saa meget mere som Danmark hverken skal være istand til at hjelpe dem eller sig selv; det omtalte Forbund med Danmark, Frankrig og Skotternes Konge er kun en tom Trusel mod den engelske Regjering. — *Rotterdam*, the 28th of October / 7th of November. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 231 (med *Fransk* Overs.).

29. Octobr. [11212.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag om den gjorte Arrest i Sverrig paa Hollændernes Gods, som Dronningen har ladet foretage uden Raadförsel med Rigsraadet; han troer, at Beuningen lader sig dupere af Dronningen; han beretter, at Dronningen og Pimentelli for Pesten have begivet sig til Upsala. — Den 29de Octbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 359—360.

3. Novbr. [11213.] Kong FREDERIK III.s nye Privilegier for Kjöbstaden Tonsberg. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 3. Novembris.

J. Müller, Beskr. over Tonsberg. S. 47—50.

3. Novbr. [11214.] D. WILHELMUS WORM ad D. Thomam Bartholinum de libro quodam anatomico in Svecia edito scribit. — *Lugduni Batavorum*, 3. Novembris.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 505—511.

4. Novbr. [11215.] Brev fra en ENGELSK AGENT i Haag, hvori berettes, at Generalstaterne paa Grund af den fra Danmark hjemkomne nederlandske Gesandt Keysers Anbefaling have besluttet at understötte Danmark "omnibus viribus" mod Englænderne, som hvis störste Besværing anföres, at Danmark har tilbageholdt 23 engelske Skibe i Sundet. — (*Hague*), 4/14. November. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 236—237 (med *Fransk* Overs.).

4. Novbr. [11216.] BREV FRA HOLLAND til Jongstall, en af de hollandske Gesandter i England, hvori bl. a. berettes, at Beuningen har skrevet fra Stockholm, at den danske Gesandt endnu ikke har erholdt Svar hos Dronningen paa Kongen af Danmarks Proposition til Forbund med Sverrig; samt at 30 af de letteste Fregatter ere af Generalstaterne sendte ud for at convoyere Handelsflaaden fra Bergen. — *Hague*, 14/4. Nov. (Eng. & Fransk Overs.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 237—238.

5. Novbr. [11217.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Greven af Dohnaws Sendelse til Holland; han afreiste uden at tage Afsked med Juel, "paa det han ikke skulde mistænkes af Dronningen"; tillige melder han, at der arbeides flittig paa Flaadens Udrustning. — Den 5te Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 360.

[11218.] D. OLAUS WORMIUS Wilhelmum filium hortatur, ut in negotio sibi ab Oleario commisso cautus sit, ne Charisium et regem ipsum offendat; totam rem abnuere, tutissimum fuisse futurum. — 5. Novembr. 1653. 5. Novbr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1121.

[11219.] Obligation af MOURIDTZ SÖRENSEN, Capellan i Skjelskör, paa 70 Daler, som han er skyldig til de Fattiges Capital, mod 6 p. C. — St. Mortens-Dag. 11. Novbr.

Udt. i P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 567.

[11220.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL meddeler Residenten i Haag Charisius nogle Efterretninger om Dronningens Ophold i Upsala. — Den 12te Novbr. 12. Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 360.

[11221.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL underretter Residenten i Haag Charisius om, at han den 16de er kommen til Upsala, hvor Dronningen har bestilt Logis for alle de fremmede Ministre, undtagen for den hollandske; han melder, at de arresterede Hollændere med deres Gods nu ere frigivne. — Den 18de Novbr. 18. Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 360—361.

[11222.] Brev fra en ENGELSK AGENT i Holland, hvori berettes, at Nationen havde fattet Mod ved 80 Skibes Ankomst fra Sundet, og at Gesandterne i England havde skrevet den 21/11. November blandt andet, at den svenske Gesandt Lagerfeldt havde yttret med Hensyn til den svenske Dronning, "quod semper mallet Danos quam Anglos sibi habere vicinos". — 18/28. Nov. (Engelsk.) 18. Novbr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 240—241 (med *Fransk* Overs.).

[11223.] Brev fra en ENGELSK AGENT i Holland, hvori bl. a. berettes, at for 4 Dage siden ere 60 hollandske Skibe indkomne til Texel norden fra, meest Östfarere, (from the Northward, most Easterlings), men at der dog ligge endnu flere Ostindiefarere og andre Skibe i Bergen. — *Delft*, 18th / 28th Nov. (Engelsk.) 18. Novbr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 241 (med *Fransk* Overs.).

[11224.] B. WHITELOCKE indberetter til Lord General Cromwell bl. a. angaaende en hæftig Storm som havde overfaldet den engelske Flaade, da den laa for Anker under Skaane (on the back of the Scane). — 18. Nov. (Engelsk.) 18. Novbr.

T. Rymer, foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 242.

[11225.] Et opsnappet Brev fra JOHN ADAMS (som det synes, een af Prætendentens Partie) til Peter le Meez i London, hvori berettes, at den hollandske Handelsflaade fra Östersöen er kommen fra Sundet med rig Ladning og 2 Skibe med svær Skyts for den nye Flaade, der til Foraaret skal udrustes; ligeledes at Lord Wentworth er paa Reisen fra Danmark. — 18th / 28th Nov. (Engelsk.) 18. Novbr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 242 (med *Fransk* Overs.).

[11226.] D. OLAUS WORMIUS ad M. Erasmum Bartholinum de studiis eius mathematicis et de variis rebus literariis scribit. — *Hafn.*, 18. Nov. 18. Novbr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 991—992.

[11227.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Dronningens Vankelmodighed med Hensyn til Hævelsen af Arresten paa Hollændernes Gods; om den forkeerte Maade, hvorpaa Regjeringen her föres, og om Dronningens Pengeforlegenhed; om hendes Beslutning i Juli Maaned at indkalde en Rigsdag og om fortrolige Ytringer af Dronningen om Nödvendigheden af hendes Resignation. — Den 21de Novbr. 21. Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 361.

1653. 29. Novbr. [11228.] Hertug Frederik af Slesvig og Holsten tilkjendegiver sin Agent, Residenten Dr. G. M. Gansz i Wien sin Tilfredshed over, at der nu er Udsigt til at erholde keiserlig Assignation paa den "euch bekandte Foderung". — *Gottorf*, den 29. Novembr. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 674.

29. Novbr. [11229.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Dronningens undvigende Svar angaaende den foreslaaede Alliance mellem Danmark, Sverrig og Holland; om den engelske Ambassadeur Whitelockes Ankomst til Gothenborg, samt om Grev Magnus de la Gardies begyndende Unaade hos Dronningen. — Den 29de Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 361—362.

30. Novbr. [11230.] Kong Frederik III.s Forordning om Indrettelse af et almindeligt Postvæsen i Danmark og Norge samt stadig Postforbindelse med Hamborg. — *Kiöbenhavn Slot*, den 30. Nov.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Llj—Mm iiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 887—898.

2. Decbr. [11231.] Hertug Frederiks Resolution paa nogle af Borgemester og Raad i Tönder indgivne Gravamina, hvorved det blandt andet forbydes de paa Landet boende, ligesom ogsaa de under Slottet hörende at drive borgerlig Næring; tillige stadfæstes paany Stadens Privilegier. — *Slosz Gottorff*, den 2ten December. (Tydsk.)

Brudst. i Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 134—135.

6. Decbr. [11232.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Aarsagen til Grev Magnus de la Gardies Unaade og om den Confusion, som denne Begivenhed har foraarsaget ved Hoffet. — Den 6te Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 362.

11. Decbr. [11233.] Lauritz Nielsen, Borgemester i Præstöe, udlover at lade forfærdige en Altertavle til Kirken i Præstöe og at give 200 Rdl. in Specie til Latinskolen og ligesaameget til de Fattige sammesteds, til Anskaffelse af Klæder. — *Præstöe*, den 11. December.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 503—505.

11. Decbr. [11234.] Lisbeth Hansdatters Fundats for 500 Rdl. Capital, som hun skjænkede til Bedste for fattige og hjelpelöse Mennesker i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhafn*, dend 11. December.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 306—307.

12. Decbr. [11235.] Kong Frederik III.s Resolution, at Jörgen Rosenkrands maa lade noget gammelt Sölv paa Soröe omgjöre til Drikkekar, dog at Bisp Absalons Bæger bliver uomgjort. — *Hafn.*, 12. Decbr.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxxiv.

13. Decbr. [11236.] Kong Frederik III.s Rescript, at Tising Tiende perpetueres til Underholdning for de tolv Skole-Börn i Aarhuus, som fra forrige Tider af nöd 15 "Currante Dalere" hver af Bispegaarden. — *Kiöbenhavn*, d. 13de December.

F. Nannestad, Hilaria Aarhus. p. 140—142.

13. Decbr. [11237.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Dronningens Fortrydelse over at have ladet Hollændernes Gods arrestere; om den franske Gesandts Chanuts foregivne Venskab for Juel; samt om en Audients, han havde havt hos Dronningen, hvorved han havde forlangt, at der intet maatte bevilges den engelske Gesandt til Prejudice for Danmark, og at han har Haab om, at Dronningen vil bevare Neutraliteten; desuden giver han nogle Efterretninger om Whitelockes Reise fra Gothenborg og om Grev Magnus de la Gardies Unaade. — Den 13de Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 362—363.

[11238.] D. OLAUS WORMIUS ad Wilhelmum filium de iconibus Historiæ Musæi sui inserendis scribit; deinde ab eo petit, ut de rebus quibusdam Chinensibus a viris talium rerum peritis sciscitet. — 17. Dec. 1653. 17. Decbr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1121—1122.

[11239.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Grev Magnus de la Gardies vedvarende Unaade og om Whitelockes forventede Ankomst samme Dag; den svenske Gesandt Lagerfeld er allerede kommen tilbage, ilde tilfreds med det engelske Parlament. — Den 20de Decbr. 20. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 364.

[11240.] Kong FREDERIK III. befaler Jörgen Kruse og Mogens Arnfeld at indstævne Bönderne, der ligge under Mariager Kloster, til at möde for dem og Christian Friis, for at lade hver især erklære, om de heller ville betale Arbeidspenge end drive Avlingen, og hvormeget de da godvilligen ville give for at blive forskaanede. — *Hafniæ*, d. 22. Dec. 22. Decbr.

Danske Magazin. 6. B. S. 285—286.

[11241.] Brev fra JONGSTALL, nederlandsk Gesandt i England, til Prinds Frederik af Nassau, hvori Paastandene med Hensyn til Kongen af Danmarks Indlemmelse i Tractaten mellem England og Holland anföres som et af de Punkter, der forhale Fredsslutningen med England. — *Westm.*, 2. Jan. 1654 / 23. Dec. 1653. (Engelsk og Fransk Overs.) 23. Decbr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 249—250.

[11242.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om den engelske Gesandt Whitelockes Ankomst til Upsala den 20. Decbr. og Audients hos Dronningen den 24.; han har ikke notificeret Juel sin Ankomst. — Den 27de Decbr. 27. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 364—366.

[11243.] D. MICHAEL LYSERUS ad D. Thomam Bartholinum de rebus medicis scribit, seque Rhodio libros quosdam eius tradidisse commemorat. — *Patavii*, d. 29. Decemb. 29. Decbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 502—505.

[11244.] Brev til en af de HOLLANDSKE GESANDTER i England, hvori berettes, at Kongen af Danmark har opfordret Generalstaterne til, ved deres Gesandter i England at skaffe et Pas for en dansk Agent, der kunde afgaae til England og forhandle med dette Rige. — *Hague*, the 9. Jan. 1654 / 30. Dec. 1653. (Eng. & Fransk Overs.) 30. Decbr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 256.

[11245.] Kong FREDERIK III.s Forordning angaaende Indretningen af et Selskab til Manufacturers Opkomst og Forfremmelse, kaldet "frugtbringende Societet".

Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 149—152.

[11246.] Kong FREDERIK III. befaler Steen Bilde at bestille 150 Fyrretræer til Vandkunstens Reparation paa Koldinghuus.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 30—31.

[11247.] Leges pro scholæ Roeskildensis alumnis habitantibus in Regentia ab EPISCOPO et CANONICIS sancitæ.

S. N. J. Bloch, Roskilde Domskoles Hist. 3. H. S. 2—5.

[11248.] D. OLAUS WORMIUS in literis ad D. Joh. Danielem Horstium datis sententiam suam de lapide quodam misso exponit, et libros quosdam suos se misisse scribit. — s. d.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1110—1111.

1653. [11249.] HENRIK LANGE til Ryegaards Skjöde til Marqvord Rothsteen paa en halv Gaard i Bogense.

Udt. i L. Boesen, Beskr. over Lundsgaard. S. 61.

1654.

1654. 4. Januar. [11250.] ATHANASIUS KIRCHERUS Frederico III. regi opus quoddam magneticum mittit, brevi se maius opus quatuor tomorum, Oedipus Aegyptiacus inscriptum, missurum promittens. — *Romæ*, 14. Jan.

A. Schumacher, Gelehrter Männer Briefe &c. 3. Th. S. 374—375.

5. Januar. [11251.] Lehnsmanden paa Frederiksborg, OTTO POWISCH, indsender et af den herværende Muurmester efter kongelig Befaling forfattet Overslag over Udgifterne ved en forestaaende Reparation af Bygningerne paa Abrahamstrup. — *Frederichsborg Slot*, d. 5. Januarij.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 188.

5. Januar. [11252.] Raadmand i Nyborg KNUD BIÖRNSSENS og hans Hustrues METTE CLAUSDATTERS Fundats paa 1000 Slettedaler, hvis Renter skulde anvendes til fattige Skolebörns Bedste i Nyborg latinske Skole. — *Nyborg*, den 5te Januarii.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 493—494.

11. Januar. [11253.] Patent udgivet af den venetianske Hertug FRANCESCO MOLINO, hvorved Curt Cervisen (Kort Sivertsen), Capitain for Skibet San Georgio grande, for sit udviste tappre Forhold, især i Slaget ved Dardanellerne, erholder en aarlig Pension paa Livstid af 200 ducati correnti samt en Guldhalskjæde af 300 Ducaters Værdie. — *In nostro ducali Palatio*, die XXI. Januarii. (Italiensk.)

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 625—626.

12. Januar. [11254.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL beretter Residenten i Haag Charisius om sine Remonstrationer hos Dronningen angaaende "den Exces, som i Helsingör foregik med Puntsedlernes Forholdning og Certificationernes Misbrug", hvilket alt hun i almindelige Udtryk havde lovet at remediere; om Whitelockes Bestræbelser for at bevæge Dronningen til at forene sig med Parlamentet mod Danmark, og om hans Fortrolighed med Corfits Ulfeldt. — Den 12. Jan.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 366—369.

13. Januar. [11255.] Skrivelse fra en ENGELSK AGENT i Holland, hvori berettes, at de hollandske Gesandter ere vendte tilbage, efter i Gravesend forelöbigen at være kommen overeens om, hvorledes Kongen af Danmark kunde blive optagen i Tractaten mellem Holland og England. — 13/23. Jan. 53. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 258—260 (med *Fransk* Overs.).

13. Januar. [11256.] CATHRINE HENRICKS DATTER, sal. Dr. Hans Michelsöns i Odense, hendes Fundats paa 100 Rdl., hvoraf Renten aarligen skulde uddeles til 3 fattige Huusarme i Odense. — *Odense*, den 13. Januarii.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 161—162.

13. Januar. [11257.] D. OLAUS WORMIUS ad Wilhelmum filium de promotione doctorali medica Friderici Arnisæi scribit; deinde de sumptibus prope intolerabilibus ab eo Lugduni Batavorum factis queritur. — *Hafn.*, d. 13. Jan.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1122—1123.

[11258.] Kong FREDERIK III. sender Simon von Pettkum, Consul i Düenkirchen til Frankrig til Kongen af Storbritannien, fornemmelig for at erholde dennes Attestation, at hverken han eller hans Tjenere havde modtaget 24000 Rdlr., som Corfitz Uhlefeldt paastod at have udbetalt ham. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 14. Januarij. (Tydsk.) 1654. 14. Januar.

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 67.

[11259.] Artikler til en Fredstraktat, forhandlede mellem de ENGELSKE OG HOLLANDSKE COMMISSARIER, og fremlagte af de sidstnævnte for Generalstaterne efter deres Hjemkomst fra England; (i 7de Artikel love de hollandske Commissarier at bevirke fuld Satisfaction for de i danske Havne confiskerede Skibe og Gods tilhörende engelske Undersaatter, hvorimod Danmark skulde blive indbegrebet i Freden). (Tydsk.) ante 16. Jan.

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 881—885.

[11260.] DE NEDERLANDSKE GESANDTERS Indberetning til Generalstaterne om den danske Resident Charisius's Billigelse af de Betingelser, under hvilke Kongen af Danmark kunde blive indsluttet i Fredstractaten med England. — Læst i Generalstaternes Forsamling, den 26. Januar. (Eng. & Fransk Overs.) 16. Januar.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 260.

[11261.] Extract af DE HOLLANDSKE OG WESTFRIESLANDSKE STATERS Beslutninger angaaende den præliminære Fredsslutning med England, og sammes Forkyndelse til alle hollandske Ministre og Agenter i Danmark og Frankrig. — Tuesday the 27th of January. (Eng. & Fransk Overs.) 17. Januar.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 261—262.

[11262.] Extract af DE HOLLANDSKE OG WESTFRIESLANDSKE STATERS Beslutning angaaende Udredningen af den af England paastaaede Erstatning for nogle i danske Havne arresterede engelske Skibe. — Tuesday the 27th January. (Eng. & Fransk Overs.) 17. Januar.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 260.

[11263.] Indberetning af en ENGELSK AGENT, hvori blandt andet omtales, at de hollandske Gesandter have ved Hjemkomsten fra England personlig underrettet den danske Resident i Holland om Betingelserne for Danmarks Indslutning i Tractaten med England, og at denne har modtaget denne Underretning med Tilfredshed. — *Hague*, 18/28. Jan. (Engelsk.) 18. Januar.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 262—264 (med *Fransk* Overs.).

[11264.] FREDERICI III. regis literæ ad Carolum II., Magnæ Britanniæ regem, datæ, per quas testatur, veram esse relationem Baronis de Wentworth, viginti quattuor millia thalerorum Cornificio Ulfeldio data esse, ut regi Britannico supradicto erogarentur. — *Hafniæ*, 20. Januar. 20. Januar.

T. de Hofman, Efterretninger om danske Adelsmænd. 2. D. S. 277. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 167—169 (med *Dansk* Overs.; Brevet er her dateret 11. Jan. Danske Mag. 3. Række 2. B. S. 67 angiver Datum 2. Jan.; i Kong Carl II.s Svar anföres 20. Jan.; jvf. Nr. 11302).

[11265.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om den engelske Gesandt Whitelockes Audients hos Dronningen i Anledning af den Forandring, Cromwell havde gjort med Parlamentet. — Den 20. Jan. 20. Januar.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 369—370.

[11266.] Brev fra en ENGELSK AGENT i Holland, hvori det betvivles, at Kongen af Danmark skulde være saa fornöiet med den Maade, hvorpaa han er bleven indlemmet i Freds- 20. Januar.

1654. slutningen mellem Holland og England, som hans Resident paa det förstnævnte Sted; desuden
20. Januar. har Holland kun lovet den danske Konge Skadeslösholdelse med Hensyn til de confiskerede 23 engelske Skibe. — 20th / 30th Jan. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 265—266 (med *Fransk* Overs.).

20. Januar. [11267.] Den engelske Gesandt i Sverrig B. WHITELOCKS Skrivelse til Statssecretær Thurloe, hvori berettes om en Samtale den 18de s. M. mellem Gesandten og den svenske Rigscantsler, i hvilken Sverrigs og Danmarks Forhold under den sidste Krig mellem disse Riger beröres, samt Sverrigs Forsög at bringe Holland og England til at deeltage deri mod Danmark. — *Upsale,* Jan. 20th 1653. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 266—268 (med *Fransk* Overs.).

20. Januar. [11268.] D. OLAUS WORMIUS Wilhelmo filio concedit, ut adhuc per semestre Lugduni Batavorum commoretur; deinde de rebus literariis scribit. — 20. Jan.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1123.

27. Januar. [11269.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Corfits Ulfeldts Mellemhandling mellem Dronningen og Whitelocke. — Den 27. Jan.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 370.

29. Januar. [11270.] D. JOHANNES VORSTIUS in literis ad D. Thomam Bartholinum datis de munere suo scholastico, de collectione inscriptionum a Reinesio facta, de morte Salmasii et combustione manuscriptorum eius relictorum, de libro suo de Hebraismis iam typis excudendo, et de rumore pacis inter Batavos et Anglos pactæ scribit. — *Flensburgi,* die XXIX. Januarii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 511—514.

30. Januar. [11271.] CLAUS CHRISTENSEN quitterer paa Land-Commissariernes Vegne Wiffert Seefeldt til Refs for Betalingen af Contributionerne for 1653 til Landkisten og Frederiksoddes Befæstning. — *Wiborg,* den 30. Janvarii.

C. Thestrup, Danm. og Norges Krigs-Armatur. S. 317.

31. Januar. [11272.] Cantsleren Hr. CHRISTEN THOMESZEN tilskriver Hr. Anders Bille om Udnævnelse af Officerer for Militien i Fyen og deres Besoldning, om Anlæget af en Skibsbroe ved Stribs Odde, m. m. — *Ottenssze,* d. 31. Januarij.

Aktst. &c. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 144—145.

1. Febr. [11273.] JÖRGEN SEEFELDT CHRISTOFFERSZEN, Lehnsmand paa Ringsted Closter, beder Erick Krag at skaffe Kongens Resolution angaaende de forehavende Bygningsforandringer ved "det gamle Konghus" i Haraldsted. — 1. Febr.

Brudst. i Oversigt over Vid. Selsk.s Forh. 1855. S. 267—268.

1. Febr. [11274.] Brev fra N. N. til Cantsleren CHRISTEN THOMESSZEN om det forestaaende Arbeide paa den Fæstning, der skal anlægges ved Stribs Odde, hvortil der mangler Penge, hvorfor Cantsleren bedes om at skaffe Kongens Befaling til dem, der have Gods i Fyen, i rette Tid at erlægge, hvad de restere. — *Ottenssze,* dend 1. Febr.

Aktst. &c. udg. af Fyens lit. Selsk. 2. Saml. S. 143.

2. Febr. [11275.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL melder Residenten i Haag Charisius om Udsigterne til Krig med Muskoviterne og Ankomsten af et Sendebud fra (Kosakhövdingen) Chmielinsky, som man ikke vil afslutte noget med, förend man veed, hvad Anhang denne har i Polen. — Den 2. Febr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 370.

[11276.] M. WILHELMUS WORM ad D. Thomam Bartholinum de sectionibus quibusdam anatomicis a professore van Horn factis, et de morte uxoris D. Sperlingii scribit. — *Lugduni Batavorum*, 2. Februarii. 1654. 2. Febr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 514—516.

[11277.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL giver Residenten Charisius i Haag blandt andet Efterretning om Udfaldet af en af Dronningen i Sverrig begyndt Underhandling angaaende Restitution af Corfitz Ulfeldts Gods. — *Upsal.*, 3. Febr. 3. Febr.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 73—74. Udt. i Hist. Tidsskr. 5. B. S. 37, hvor Molbech mener at Brevets Datum er forskrevet.

[11278.] Skrivelse fra en ENGELSK AGENT i Holland, hvori bl. a. paa en sarcastisk Maade omtales "den gode Konge af Danmarks" Bestræbelser for at erholde de lovede hollandske Subsidiepenge. — 3d / 13th Febr. (Engelsk.) 3. Febr.

T. Rymer, Foedera. T. IX. P. III. p. 290—291.

[11279.] DE FRIESLANDSKE STATERS Votum angaaende Tractaten med England, hvis Ratification de paastaae, ifölge Tractaterne med Danmark, först at kunne meddeles, naar dette Lands Konge bliver indsluttet deri, og har erklæret sig tilfreds med samme. — 8/18. Februar. (Eng. & Fransk Overs.) 8. Febr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 273—274.

[11280.] Extract af GENERALSTATERNES Resolutionsprotocol med Hensyn til Fredsslutningen med England, hvori det paalægges Gesandten Beverning at paasee, at Kongen af Danmark bliver indsluttet i den forestaaende Fredstractat med England, i Overeensstemmelse med den med Danmark indgaaede Tractat 28. Febr. f. A. — Jovis 19. Feb. N. S. (Eng. & Fransk Overs.) 9. Febr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 275—276.

[11281.] GENERALSTATERNES Instruction for deres Gesandt i England van Beverning, at söge at bevirke nogle Modificationer i de forhen behandlede 29 Artikler til en Fredsslutning med England, samt at udvirke en Vaabenstilstand — hvori Kongen af Danmark ogsaa skulde indbefattes — indtil de övrige hollandske Commissarier kunde indtræffe. — *Haag*, den 19. Febr. (Tydsk.) 9. Febr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 887.

[11282.] Skrivelse fra en ENGELSK AGENT i Holland, som beretter, at Friesland stærkest har paastaaet Kongen af Danmarks Indslutning i Fredstractaten med England; at den danske Regjering sikkert vil fordre reciprok Skadeserstatning, hvis den erstatter de af den, som der paastaaes ifölge Hollands Opmuntring og paatagne Ansvar, confiskerede 23 engelske Skibe; men at paa den anden Side Danmark trues af Englænderne, fordi dets Konge för havde hjulpet den engelske mod Parlamentet. — This 10th / 20th Feb. 1653/54. (Engelsk.) 10. Febr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Harles. T. IX. P. III. p. 278—279 (med *Fransk* Overs.).

[11283.] Den engelske Gesandt i Sverrig B. WHITELOCKS Indberetning om hans Samtale (d. 8de s. M.) med den svenske Rigscantsler, i hvilken blandt andet Sverrigs og Danmarks eventuelle Forhold, hvis det sidste Rige skulde blive indsluttet i Fredstractaten mellem Holland og England, omtales. — *Upsale*, Febr. 10. 1653. (Engelsk.) 10. Febr.

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 279—281 (med *Fransk* Overs.).

[11284.] D. OLAUS WORMIUS ad Wilhelmum filium de disputatione Zoegæ et oppositione monachi cuiusdam Gottofridi scribit; deinde de rebus literariis. — *Hafn.*, 11. Febr. 11. Febr.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1124.

1654. 14. Febr. [11285.] Kong FREDERIK III. overdrager ved Mageskifte til Hr. Knut Ulfeld Kronens Höihed og Jus patronatus til Gudmundtorps Kirke i Frosta Herred, Kirketienden af Sognet, samt Herligheden af Præstegaarden og Degneboligen og af nogle til Kirken liggende Jorder, imod 2 Gaarde i Lackalænga og Dagstorp. — *Köpenhamn*, den 14. Februari. (Svensk Overs.)

L. B. Falkman, Upplysningar &c. 2. D. S. 142—143.

15. Febr. [11286.] Skrivelse fra en ENGELSK AGENT, hvori det blandt andet berettes, at den stuartske Familie bliver af nogle tilraadet at gaae til Danmark. — *Paris*, 25/15. Feb. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 282—283 (med *Fransk* Overs.).

17. Febr. [11287.] Brev fra en ENGELSK AGENT i Holland, hvori det bemærkes med Hensyn til Danmark, at Kongen har forespurgt sig, om han skulde holde Krigsskibe i Beredskab, sandsynligviis for at komme i Besiddelse af de 192,000 Dalers Subsidier. — 27. Feb. N. S. (Engelsk.)

T. Rymer, Foedera, ed. G. Holmes. T. IX. P. III. p. 285—286 (med *Fransk* Overs.).

18. Febr. [11288.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Gregers Krabbe, Lehnsmand paa Akershus, at han i forestaaende Sommer maa lade foretage Arbeider paa Fæstningen efter et af Ingenieuren Gelkerck forfærdiget Afrids, og til Bestridelse af Udgifterne anvende den paabudne Rigsdalers Skat i Lehnet. — *Kjöbenhavn*, 18. Febr.

Norske Samlinger. 1. B. S. 645.

22. Febr. [11289.] Kong FREDERIK III. befaler Proviantskriveren aarligen at udlevere et bestemt Qvantum Proviant til Willom Leyl. — *Hafniæ*, 22. Febr.

Skand. Litt. Selsk. Skrifter. 1805. 1. B. S. 166.

24. Febr. [11290.] Beretning af SIMON DE PETKUM til Kong Frederik III. om hans Audients d. 3. Marts (ɔ: 21. Febr.) hos Kongen af Storbritannien og senere Forhandlinger med dennes Cantsler; han beretter, at Kongen ikke erindrer at have modtaget de omtalte 24000 Rdl. af Corfitz Ulfeldt, men at man er tilböielig til at ville indhente nærmere Erklæring af Ulfeldt i Sverrig. — *Paris*, ce 6me de Mars. (Fransk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 67—68.

25. Febr. [11291.] Kong FREDERIK III. befaler Axel Urup at commandere et af hans underhavende Compagnier af Landfolket ind til Arbeide paa Kjöbenhavns Vold. — *Kiöbenhavn*, den 25de Februar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 162.

26. Febr. [11292.] NIELS BANNER, der snart skal tiltræde Abrahamstrups Lehn, beder den kongelige Secretær Erik Kragh at udvirke hos Kongen en Befaling til Otto Powisch, Lehnsmand paa Frederiksborg, at denne lader foretage en Reparation af Abrahamstrup Gaard, og dertil anvende en Sum af indtil 300 Rdr. — *Findstrupgaard*, den 26. Febr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 188—189.

26. Febr. [11293.] Kaldsbrev udstedt af Hr. NIELSS OLLESEN, Sognepræst til Erst og Jordrup Sogne, som tilforordnet Provst, og menige Sognemænd i Skanderup Sogn for Jenss Jacobsön Buck som Sognepræst i bemeldte Skanderup Sogn. — *Skanderup Kircke*, Dominica Oculi.

Kirkehist. Saml. 1. B. S. 649—651.

1. Martii. [11294.] Literæ D. OLAI WORMII ad Cunradum Hevelium datæ, de modo, quo litera *C.* literis Runicis exprimatur. — *Hafn.*, Calend. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1130—1131.

3. Martii. [11295.] Depeche fra SIMON DE PETKUM til Kong Frederik III., hvori berettes, at Kongen af England har skrevet til Stockholm for hos Corfitz Ulfeldt at indhente Erklæring

angaaende de Penge, denne paa Kongen af Danmarks Vegne havde skullet udbetale til Kongen 1654.
af England; denne erklærer ikke at have modtaget dem, og at Ulfeldt ved deres Sammenkomst 3. Martii.
hos Dronningen af Böhmen aldeles ikke omtalte dem. — *Paris,* ce 13me de Mars. (Fransk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 69.

[11296.] Hertug FREDERIKS Constitution for Femern, at Kirke-Inspectoren og 6. Martii.
Præsterne sammesteds skulle paadömme Ægteskabs- og Consistorial-Sager i förste Instants. — *Schlosse Gottorff,* den 6ten März.

Corpus statut. Slesvicens. 1. B. S. 738.

[11297.] D. OLAUS WORMIUS ad Wilhelmum filium de explicatione a Martino Mar- 9. Martii.
tinio Jesuita de pyxide quadam Chinensi accepta scribit; deinde de studiorum eius ratione. 9. Martii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1124—1125.

[11298.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Chari- 10. Martii.
sius angaaende Dronningens Resignation og Fastsættelsen af hendes Underhold; han melder Steen Bildes Ankomst til Stockholm. — Den 10. Marts.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 370-371.

[11299.] SIMON DE PETKUMS Depeche til Frederik III., at han endnu ikke har 10. Martii.
kunnet erholde nogen Attestation af Kongen af England (angaaende de Penge, Corfits Ulfeldt skal have udbetalt ham); han er af Mr. Wibe anbefalet at drive sin Negotiation saa hemmelig som mulig, for ikke at lægge Hindringer i Veien for Hr. Willemsens (Rosenvinges) Forhandlinger med Protectoren. — *Paris,* ce 20. de Mars. (Fransk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 69-70.

[11300.] CHRISTINA, regina Sueciæ, Friderico, duci Slesvici et Holsatiæ, per literas 10. Martii.
significat, se legatis suis ad comitia Ratisbonensia missis mandasse, ut studiose agerent, ut numero alternantium principum dux includeretur. — *In Arce Upsaliensi,* die 10. Martii.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. 1. p. 512—514.

[11301.] D. THOMAS BARTHOLINUS M. Wilhelmo Wormio pro icone quadam anato- 10. Martii.
mica missa gratias agit, ad eumque Historias suas anatomicas et Apologiam Bogdani mittit. — *Hafniæ,* x. Martii St. V.

Th. Bartholini epist. medic. Cent. I. & II. p. 516—517.

[11302.] CAROLI II., Magnæ Britanniæ regis, literæ, per quas Frederico III., Daniæ 13. Martii.
regi, gratias agit ob viginti quattuor millia thalerorum, quæ Cornificio Ulfeldio dedisset, ut sibi erogarentur; declarat tamen, hanc summam sibi non oblatam esse. — *Lutetiæ Parisiorum,* 13. Martii.

T. de Hofman, Efterretninger om danske Adelsmænd. 2. D. S. 278—279. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 169-171 (med *Dansk* Overs.).

[11303.] Hertug FREDERIKS Forordning angaaende Benyttelsen af Veien udenfor 13. Martii.
Diget mellem Tönning og Friedrichsstadt. — *Gottorff,* den 13ten Mart. (Tydsk.)

Corp. statut. Slesvicens. 1. B. S. 280.

[11304.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Prof. Thomas Finke, Oeconomus Com- 18. Martii.
munitatis, at han til Universitetets Rector skulde af Communitetets Kasse levere 1000 Rdlr. til derfor at indrette et Sted over Anatomiehuset til adskillige Rariteters Opbevaring. — 18de Martii.

R. Nyerup, Univers. Annaler. S. 151.

[11305.] De kongelig danske og fyrstelig holstenske Deputerede, BALTHAZAR VON 18. Martii.
HATTENS og Dr. SCHNEIDERS Memorial til de tydske Rigsstænder, at den "clausula reservatoria" med Hensyn til Holstens Landsconstitution, som var indrykket ved "§. de indaganda &c.

1654. 18. Martii. Art. 8. instrum. pacis", maa blive tagen under Overveielse i Raadslagningerne. — Dict. *Ratisbonæ*, 28. Martij. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 607.

19. Martii. [11306.] D. JANUS DAVID WILHELMI ad D. Thomam Bartholinum de minera vitrioli a se examinata, et de apostasi Ernesti, landgravii Hassiæ, scribit. — *St. Goar ad Rhenum*, Palmarum.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 518—520.

23. Martii. [11307.] Kong FREDERIK III. tillader Otte Paawisch, Lehnsmand paa Frederiksborg, at anvende 300 Rdr. til Abrahamstrup Gaards Reparation. — *Glüchsborg*, d. 23. Martii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 189.

24. Martii. [11308.] Kong FREDERIK III.s Stadfæstelse paa et Forlig, oprettet mellem Indbyggerne i Söndredelen af Ditmarsken og Landfogden og Landskriveren sammesteds af kongelige Commissarier, angaaende forskjellige Tvistigheder, fornemmelig sidstnævntes Embedsbeföielse vedkommende. — *Glückstadt*, den 24. Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 691—696.

24. Martii. [11309.] SIMON DE PETKUMS Depeche til Kong Frederik III., at det ikke vil lykkes ham at erholde Kongen af Englands Attestation (angaaende de Penge, Corfits Ulfeldt skal have udbetalt ham), idet man henviser til, at bemeldte Konges Brev til Kongen af Danmark indeholder det tilstrækkelige; han tilkjendegiver derfor sin Hensigt at trække sig tilbage. — *Paris*, ce 3me Avril. (Fransk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 70.

24. Martii. [11310.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at en russisk Envoyé i Kjöbenhavn oppebier Kongens Tilbagekomst fra Glückstadt, hvortil Hertug Julius Henrik af Sachsen-Lauenborg er ankommen; at en dansk Guineafarer er löben i Söen, og at engelske Kapere skulle ligge ved Skagen. — *Helsingör*, 24. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 54.

24. Martii. [11311.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag om Dronningens forandrede Planer for sin Reise ud af Riget; nogle mene, at hun vil reise gjennem Danmark og tage Corfits Ulfeldt med sig; om Forhandlingerne med Whitelocke og om Dronningens Gave til Overstaldmester Steenberg. — Den 24. Marts.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 371—372.

31. Martii. [11312]. Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilmelder Kong Carl Gustav om de afholdte Mynstringer af Landfolket, om Udsendelsen af en Galliot mod de engelske Kapere, om Afbrydelsen af Tractaterne i England og de paatænkte Hvervinger i Holsten, samt om den kongelige Families forventede Ankomst fra Holsten. — *Helsingör*, 31. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 54—55.

31. Martii. [11313.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Afskedigelsen af Dronningens Hoffolk, Udnævnelsen af to nye Rigsraader, Tilbagetagelsen af forhen bortskjænket Gods, samt om Pimentellis Afskeds-Audients. — Den 31. Marts.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 372—373.

3. Aprilis. [11314.] Kong FREDERIK III.s Brev til Steen Bilde, Lehnsmand i Kolding, at Alminde Sognemænd skulle befordre deres Sognepræst paa Embedsreiser. — 3die April.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 90.

[11315.] Tractatus de pace et foedere factus per COMMISSARIOS OLIVARII, protectoris reipublicæ Angliæ, Scotiæ et Hyberniæ, et ORDINUM GENERALIUM UNITARUM PROVINCIARUM BELGII, in cuius paragraphis 28 et 29 de rebus Danicis agitur. — *Westmonasterii,* quinto die Aprilis. 1654. 5. Aprilis.

Recueil des Traitez. T. III. p. 617—651. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 74—78. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 894—899. *Hollandsk:* Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 521—534. L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 918—923.

[11316.] Kong FREDERIK III. giver Magistraten i Glückstadt jus patronatus til Byens Kirke. — *Flensburg,* den 8. April. (Tydsk.) 8. Aprilis.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 73—75.

[11317.] Prof. RASMUS ENVOLDSEN BROCHMANDS Fundats paa 500 Rdl. in Specie Capital til Forbedring af Universitetets Vice-Bibliothekars Lön, for hans Tilsyn med hans Farbroder Dr. Jesper Brochmands til Universitetet skjænkede Bibliothek. — *Kiöbenhavn,* den 12. April. 12. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 146—148.

[11318.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om den med Whitelocke nu afsluttede Tractat, samt angaaende den af Corfits Ulfeldt i Sverrig foreviste Qvittance af Kong Christian IV. — Den 14. April. 14. Aprilis.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 373—374.

[11319.] Literæ D. MICHAELIS LYSERI ad D. Thomam Bartholinum datæ de sententiis Marchetti Junioris et Molinetti anatomicorum super vasis lacteis, et de unguento quodam Törckeliano dicto. — *Patavii,* 16. April. 16. Aprilis.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 520—521.

[11320.] SIMON DE PETKUMS Depeche til Kong Frederik III., hvori han melder, at Kongen af Englands Cantsler har viist ham et Brev fra en skotsk Adelsmand i Upsala til Baron Wendword i Haag angaaende Ulfeldts Forsvar for den Beskyldning ikke at have udbetalt 24000 Rdl. til den engelske Konge; han beretter, at Cantslerens Svar gaaer ud paa, at Kongen ikke veed af disse Penge, som Ulfeldt siger at have betalt til Montrose; endelig beretter han sin Afskeds-Audients hos Kongen af England. — *Paris,* ce 1[mier] de May. (Fransk.) 21. Aprilis.

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 70—71.

[11321.] Kong FREDERIK III.s Stadfæstelse af et Commissional-Forlig mellem Præsten og Magistraten i Itzehoe angaaende en opstaaet Tvist om Præcedents og Forsæde. — *Flensburg,* den 24. Aprilis. (Tydsk.) 24. Aprilis.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 787—790.

[11322.] Kong FREDERIK III.s Brev til Officererne paa Danisborg i Ostindien, hvori han klager over ikke at have erholdt Svar eller Underretning fra dem; tillige bliver dem tilkjendegivet, at Kongen har ansat Paul Klingenberg som sin Commissarius, "eftersom Bewindhebberne offuer det ostindiske Compagnie nu meere ere med Döden affgangne". — *Flensborghuus,* 25. Aprilis. 25. Aprilis.

Skand. Litt. Selsk. Skrifter. 1805. 1. B. S. 168—169.

[11323.] Kong FREDERIK III.s Ratification af et mellem det Münsterdorfske Consistories Pastorer og Diaconer oprettet Forlig angaaende deres Rettigheder indbyrdes. — *Schlosz zu Flenszburg,* den 25. April. (Tydsk.) 25. Aprilis.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 108—110.

1654. 25. Aprilis. [11324.] Keiser FERDINAND III.s Decret angaaende de seculariserede Stifters Deputeredes Sæde og Stemme paa Rigsdagene, hvorved Fyrstendömmet Minden gives Session umiddelbart efter Sachsen-Lauenburg, og foran Holsten. — *Regenspurg*, den 5. Maji. (Tydsk.)
J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. I.) Pars Gen. (I.) S. 660.

28. Aprilis. [11325.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om en hæftig Dispute mellem Dronningen og hendes Moder, da de toge Afsked med hinanden, angaaende den Ugudelighed, som havde faaet Overhaand ved Hoffet efter den afdöde Konges Bortgang. — Den 28. April.
Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 374—376.

28. Aprilis. [11326.] CAPITULI LUNDENSIS literæ super collatione ecclesiæ Akirchianæ in Boringholmia Nicolao Matthiæ facta. — *Lundis*, 28. April.
L. Thurah, Beskr. over Bornholm. S. 188—189.

28. Aprilis. [11327.] Kong FREDERIK III.s Constitution angaaende Forögelse af de Pinnebergske Intrader. — *Flensburg*, den 28. April. (Tydsk.)
Udt. i Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 1131—1132.

29. Aprilis. [11328.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Amtmanden i Tönder Wulff Blom, ikke at krænke det Flensborger Hospitals Rettigheder med Hensyn til dets Fæstebönder i Amtet navnlig i Concurs-Sager. — *Flensb.*, d. 29. Apr. (Tydsk.)
Extr. i J. H. a Seelen, Memorab. Flensb. p. 181.

29. Aprilis. [11329.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Gregers Krabbe, Lehnsmand paa Akershus, at indstille indtil videre al extraordinær Bekostning paa Fæstningen, og kun at anvende til dens Bygning og Reparation, hvad dertil ifölge Skattebrevene er deputeret. — *Flensborghus*, 29. Apr.
Norske Samlinger. I. B. S. 645—646.

29. Aprilis. [11330.] D. OLAUS WORMIUS ad Wilhelmum filium de vasis lymphaticis a D. Bartholino detectis et de re quadam botanica scribit; deinde de itinere Mercatoris mathematici. — *Hafn.*, 29. April.
O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1125—1126.

1. Maji. [11331.] Oberstlieutenant GABRIEL REGNSPURGK til Arnstorf skjænker nogen Jordeiendom paa Byens Mark og i Strandmarken, samt 50 Rdlr. in Specie til Kirken i Nyekiöbing paa Falster, mod at denne vedligeholder hans og hans Frues Begravelse sammesteds. — *Nykiöbing i Falster*, den 1. May.
Hofman, Fundationer. T. XI. S. 259—260.

5. Maji. [11332.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Dronningens Afregning med hendes afskedigede Hoffolk, om et af Whitelocke Dronningen givet Aftensmaaltid, hvorved Corfits Ulfeldt var tilstede, og om det gode Forhold mellem Beuning og Whitelocke nu efter Fredens Afsluttelse mellem Holland og England. — Den 5. Mai.
Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 376—377.

6. Maji. [11333.] SILLE TÖNNESDATTERS, Biskop Dr. Jesper Brochmands Enkes, Fundats for en Capital af 500 Rdl. in Specie til Forbedring af Universitetets Vice-Bibliothekars Lön for hans Tilsyn med det af hendes Ægtefælle til Universitetet skjænkede Bibliothek. — *Kiöbenhafn*, den 6. May.
Hofman, Fundationer. T. IX. S. 144—146.

[11334.] Amtmanden i Flensborg DETLEV VON AHLEFELDTS Resolution, at det er Smedenes, Skomagernes, Skrædernes og Bagernes Laug i Flensborg tilladt at jage "Bönhaserne" i en halv Miils Afstand fra Byen. — *Flensb.*, d. 8. May. (Tydsk.) 1654. 8. Maji.

G. Clæden, Monument. Flensburgens. 2. B. 1. St. S. 188—189.

[11335.] Sal. Fru MARGRETHE NORBYE til Sellebiergs Arvingers Fundats for 200 Rdl. in Specie, hvoraf 2 Personer i Assens Skole skulde nyde Renten. — *Sellebierg*, den 10. May. 10. Maji.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 340—343.

[11336.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bjelche om til Sommer at reise til Island med et Orlogsskib, som Rigshofmesteren, Befalingsmand paa Boringholmb Jokum Gersdorp til Thunbyholmb, har erholdt Befaling til at udruste. — *Flensborghuss Slot*, den 16. Maii. 16. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 56.

[11337.] D. MARTINUS BOGDAN excerpta quædam ex "fundamentis medicinæ" Plempii cum D. Thoma Bartholino communicat. — *Hafniæ*, 17. Maij. 17. Maji.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 524—527.

[11338.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemester og Raad i Flensborg ikke at formene Statholderen Grev Christian til Rantzau her at lade udskibe og oplægge det Korn, som han fra sine Godser og fra Langeland lader hidföre til Forbrug paa sit Gods Lindewitt og her i Flensborg, dog uden Præjudits for deres Privilegier. — *Schlosz Flensburg*, den 18. May. (Tydsk.) 18. Maji.

G. Clæden, Monum. Flensburgens. 2. B. 1. St. S. 41—42.

[11339.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Dronningens Befaling til den portugisiske Resident at forlade Landet, da hun ikke vil anerkjende Hertugen af Braganza som Konge; om Ankomsten til Stockholm af Hs. Kgl. Höihed (ɔ: Carl Gustav), som samme Aften lod Juel complimentere; og om en hæftig Strid mellem Dronningen og Cantsleren. — Den 19. Mai. 19. Maji.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 377—378.

[11340.] D. OLAUS WORMIUS ad Wilhelmum filium de peste grassante et de rectoratu academico sibi imposito scribit; commemorat, comitia Coldingam esse translata. — 19. Maji. 19. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1126—1127.

[11341.] D. OLAUS WORMIUS ad D. Thomam Bartholinum de onere rectoratus sibi inter hoc latius serpens contagium imposito; deinde de migratione D. Sperlingii in Sveciam, de instituendo Collegio Naturæ Curiosorum, de morbo Otthonis Tottii &c. scribit. — *Hafn.*, 22. Maji. 22. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 750—751.

[11342.] Ny Fundats udstedt paa Kongens naadigste Behag af OVE BIELCKE til Österad, Hövedsmand paa Bergenhuus, JENS SCHIELDERUP, Superintendent i Bergens Stift, samt Borgemestere og Raad og Sognepræsterne i Bergen for de Spedalskes (S. Jörgens) Hospital i Bergen. — *Bergen*, den 23de Maji. 23. Maji.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. 2. D. S. 101—110. Norske Stiftelser. 1. B. 1. H. S. 105—110.

[11343.] D. OLAUS WORMIUS Stephano Olavio, Islando, pro exuviis avium transmissis gratias agit. — *Hafn.*, 23. Maji. 23. Maji.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1073.

1654. 2. Junii. [11344.] Kong Frederik III.s Pas for Befalingsmanden Hendrich Bielche paa hans Reise til Island med Orlogsskibet Pilicanen. — *Coldingshus*, den 2. Junii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 56—57.

2. Junii. [11345.] Residenten i Stockholm Peder Juels Skrivelse til Residenten i Haag Charisius om Dronningens Uenighed med Raadet angaaende Königsmarks Angreb paa Bremen, og om en uformodet Collusion mellem Dronningen og Carl Gustav, om dennes Forsikkring til Stænderne og en af ham til Ære for Dronningen given Caroussel, samt om Ulfeldts Justificationsskrift angaaende de engelske Penge. — Den 2. Jun.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 378—380.

5. Junii. [11346.] Hertug Frederik III. tillader, at Sönnerne i Nordre-Ditmarsken ved Arvefald maae udlægge Jordegods til Döttrene, med mindre disse gjöre Fordring paa Udbetaling af deres Arvelod i rede Penge. — *Schlosz Gottorff*, den 5ten Junii. (Tydsk.)

N. Falck, Neues Staatsbürg. Mag. 2. B. S. 589—590.

7. Junii. [11347.] D. Olaus Wormius ad D. Paulum Moth Flensburgensem de contagio pestifero Hafniæ indies magis magisque serpente. — *Hafn.*, 7 Jun.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 589.

9. Junii. [11348.] Kong Frederik III.s Qvittering til Christen Bolleszön, Forstander for den adelige frie Skole Herlufsholm, for rigtigt aflagt Regnskab for Forpagtningen af Abrahamstrup Lehn fra Philippi Jacobi Dag 1645 til Aarsdagen 1652. — *Hafn.*, 9. Junij.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 185.

10. Junii. [11349.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenteu i Haag Charisius, at det engelske Sendebud Ballandin havde fortalt ham, at Corfits Ulfeldt havde viist ham Kongen af Englands Fuldmagt til Montroze og dennes Qvitteringer til Ulfeldt; om sin Tilstedeværelse ved Dronningens Abdication og Kongens Kroning, samt om sin og den franske Residents Afskeds-Audients hos Dronningen. — Den 10. Jun.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 380—381.

16. Junii. [11350.] D. Olaus Wormius ad D. Thomam Bartholinum de insolentia Riolani quasi unici in arte medica dominatoris eiusque scommatis scribit. — *Hafniæ*, 16. Jun.

O. Wormii epist. T. II. p. 751—752. Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 528—529.

17. Junii. [11351.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Dronningens Afreise, om hendes Udnævnelse för Abdicationen af Kagge, Schliffenbach og Stenberg til Grever, og Adelens Modstand mod at admittere de to sidstnævnte, om den udkastede Kroningsmynt og om Cantsler Oxenstjernes Misbilligelse af det gottorpske Giftermaal, da en holstensk Fröken kunde befrygtes at have dansk Inclination; tillige melder han, at Ulfeldt var reist med Dronningen til Nyköping, og at Kongen hidtil har viist ham stor Ligegyldighed. — Den 17. Jun.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 381—382.

19. Junii. [11352.] D. Olaus Wormius ad Wilhelmum filium de itinere Thomæ Brochmanni, Pauli Resenii et M. Johannis, rectoris Slangendorpensis, scribit; deinde de peste adhuc sæviente. — *Hafn.*, 19. Jun.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1127.

21. Junii. [11353.] Kong Frederik III. befaler Henning Pogvisk at erklære sig over et Forslag fra Steen Eriksen Bilde angaaende Opförelse af et Kapel ved Brenderup Kirke. — *Koldinghuus*, den 21de Juni.

Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Rugaards Hist. 2. D. 2. Afd. S. 5.

[11354.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning over, hvorledes Fæstningerne kunne istandsættes, Militsen bringes i god Orden, Magazinerne forsynes, Handelen ophjelpes og Gjælden formindskes. — *Kolding*, den 23. Juny. 1654. 23. Junii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 265—266.

[11355.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilsender Residenten i Haag Charisius Kongens Notifications-Skrivelse af hans Thronbestigelse til Kongen af Portugal, for at han kan meddele den til den spanske Minister; tillige skriver han om den Bremiske Krig og om Dronningens Reise, der rimeligviis vil gaae gjennem Danmark; han troer at Ulfeldt, der för sin Afreise laante Kongen 20000 Rdl., kommer tilbage. — Den 24. Jun. 24. Junii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 382—383.

[11356.] SIDSEL LUNGE, sal. Henrich Lindenows til Haufnöe, giver og funderer 500 Rdl. in Specie til Hjelp og Undsætning for 9 fattige Huusarme i Vor Frue Sogn i Aalborg. — *Aalborg*, den 24. Junii. 24. Junii.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 194—195.

[11357.] Literæ D. OLAI WORMII ad Henricum a Möinichen datæ, de rebus chemicis. — 25. Jun. 25. Junii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1131—1132.

[11358.] HENRICUS A MÖINICHEN ad D. Thomam Bartholinum de remedio quodam contra febrim, qua uxor Bartholini laborare dicitur, a D. Joële [Langelotio] commendato, et de rebus nonnullis chemicis sibi ab eodem D. Joële ostensis scribit. — *Slesv.*, 25. Jun. 25. Junii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 529—532.

[11359.] HERREDAGENS Betænkning om de til Danmarks Forsvar nödvendige Forholdsregler, hvori de yttre den Formening, at ingen ny Hverving af fremmede Folk vil være fornöden, da de gevorbne Folk, som nu haves i Beredskab, tilligemed det udskrevne ordinære Landfolk ville være tilstrækkelige til Landets Forsvar. — *Otthon.*, die 28. Junii. 28. Junii.

Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 177—178.

[11360.] Andragende af HERREDAGEN til det danske Rigsraad angaaende Livstienders Overdragelse ved Fæsteledighed til Adelsmændene i Sognene; at, naar Provindsernes Adel indkaldes til Möde, de Sager, som skulle forhandles, med det samme meddeles; at ingen maa nobiliteres, för han har redeligen i Marken fortjent det; at den indfödte Adel ikke maa tilsidesættes for den fremmede, imod Haandfæstningen. — *Odense*, 30. Junii. 30. Junii.

Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 178—179.

[11361.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Afsendelsen af Slippenbach og Bengt Oxenstjerne til Tydskland i Anledning af Striden med Bremen, om Dronningens hemmelige Afreise fra det Sted, hvor hun simulerede sig syg, kun ledsaget af Ulfeldt, Stenberg og en Tjenestepige, og om Kongens Bestræbelse for at vinde Rigsraadet, og om hans Reformation af Hoffet. — Den 1. Jul. 1. Julii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 383.

[11362.] D. OLAUS WORMIUS ad Thorlacum Sculonium, episcopum Holensem, de peste sævissima hoc tempore Hafniæ grassante scribit; deinde inquisitio Grönlandiæ frustra tentata commemoratur. — *Hafn.*, Calendis Juliis. 1. Julii.

O. Wormii epistolæ. T. I. p. 119—120.

[11363.] RIGSRAADETS Betænkning angaaende Fæstningernes Istandsættelse, Militsens Underholdning, Magazinernes Forsyning; det tilraader at ophjelpe Handelen ved Compag- 3. Julii.

1654. niers Oprettelse, og at söge Gjælden formindsket ved Sparsomhed og mulig ved Paabud af en
3. Julii. dobbelt Skat; det billiger en foreslagen Forandring i Dronningens Livgeding. — *Othense*, den 3. July.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 266—268.

3. Julii. [11364.] RIGSRAADET fraraader Kongens Forslag, at nægte Hamborgerne "den Frihed, de nyde med Tolden i Sundet", indtil de bequemme sig "til deres Hyldings Skyldighed". — *Odense*, den 3. July.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 268—269.

6. Julii. [11365.] D. OLAUS WORMIUS ad Hinricum a Möinichen de experimentis quibusdam chemicis in laboratorio principis Holsatiæ factis scribit. — *Hafn.*, d. 6. Jul.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1132—1133.

8. Julii. [11366.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL beder Residenten i Haag Charisius lade sig vide, om Generalstaterne vil sende en anden Minister hid isteden for Beuning, der var af god Affection mod Danmark; tillige skriver han om Ulfeldts Tilbagekomst og om Chanuts Proposition af en nærmere Forbindelse mellem Danmark og Frankrig, hvis en Alliance mellem England og Spanien skulde komme istand. — Den 8. Jul.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 383—384.

8. Julii. [11367.] D. OLAUS WORMIUS ad Wilhelmum filium de effigie sua a Carolo van Mandern depicta et Elzevirio missa scribit. — *Hafn.*, 8. Jul.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1128.

11. Julii. [11368.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Procuratorers Admission til Rettergang, om Vidner paa Eiendom, om Opsættelse til Landsting og om Opsigelse af Fæste. — *Koldinghuus Slot*, den 11. Julij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Nn ij—Nn iij.

14. Julii. [11369.] Kong FREDERIK III.s Forordning, at Betaling 8 Dage efter Terminen skal agtes for god Betaling. — *Koldinghuus Slot*, den 14. Julij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Nn iij.

15. Julii. [11370.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Afmönstringen af de Tropper, som skulle sendes til Tydskland, og om Ankomsten af en Christian Müller, forhen Oberst under Kongen af England, der vil inddrive en Pengefordring paa Hr. Ebbe Ulfeldt. — Den 15. Jul.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 384.

20. Julii. [11371.] Hertug HANS til Slesvig og Holsten, Biskop i Lübeck, hans Testamente, til hvis Executores indsættes Kongen af Danmark og den regjerende Hertug af Slesvig-Holsten-Gottorp. — *Eutyn*, den 20sten Julius. (Tydsk.)

Extract i A. F. Büsching, Magazin für die neue Hist. 15. Th. S. 329—332.

20. Julii. [11372.] D. OLAUS WORMIUS ad D. Thomam Bartholinum de pestilente contagio adhuc sæviente scribit. — *Hafn.*, 20. Jul.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 752—753.

21. Julii. [11373.] D. GUIDO PATINUS D. Thomæ Bartholino pro libris missis gratias agit et de libellis Riolani et Pecqueti scribit. — *Parisiis*, 31. Julii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 545—547.

22. Julii. [11374.] D. OLAUS WORMIUS ad Wilhelmum filium de peste grassante copiosius scribit; deinde consilio eius de itinere futuro annuit. — 22. Jul.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1128—1129.

[11375.] D. Joël Langelott ad D. Thomam Bartholinum, se munusculum a principe suo ob dedicatum "Inventum Anatomicum" Möinichenio tradidisse perferendum, scribit, delectationemque principis ob inventum illud a Möinichenio ei in cane disecto demonstratum commemorat; deinde remedia quædam contra quartanam describit eique incolumitatem in pestifera lue grassante optat. — *Gottorpii*, 22. Jul. 1654. 22. Julii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 533—535.

[11376.] Henricus a Möinichen ad D. Thomam Bartholinum elixir quoddam D. Joelis Langeloti præservativum contra pestilentiam mittit, dissectionemque canis a se præsentibus principe Holsatico, præfecto eius Lytzovio, D. Joële aliisque factam describit. — *Slesvici*, 23. Julii. 23. Julii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 535—539.

[11377.] Literæ D. Olai Wormii ad D. Joannem Mullerum datæ de sæviente adhuc peste. — *Hafn.*, d. 27. Jul. 27. Julii.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1134.

[11378.] Kong Frederik III.s Anordning om Forholdsregler i Helsingör under den der herskende pestagtige Sygdom. — *Flensborghusz*, 28. Julij. 28. Julii.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 136—137.

[11379.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om sin Audients hos Kongen ved Overleveringen af sine nye Creditiver, samt om en hæftig Dispute, han havde havt med Corfits Ulfeldt i Anledning af en Fornærmelse af dennes Hovmester mod en af Juels Tjenere; tillige omtaler han, at Ulfeldt har Amtet Bart i Pant for 200000 Rdl., og at han har lovet Kongen et Pengelaan i Anledning af det forestaaende Bryllup i Calmar. — Den 29. Jul. 29. Julii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 384—386.

[11380.] Raadmand Thomas Knudsens Fundats paa 50 enkende Rdl. in Specie, hvoraf Renten skulde gives den Prædikant, som forretter Aftensangs-Tjeneste i St. Ibs Kirke i Horsens. — *Horsens*, St. Olai Dag. 29. Julii.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 189—190.

[11381.] Henricus a Möinichen ad D. Thomam Bartholinum de impudentissima commentatione Riolani, de D. Ottone Sperling Hamburgi habitante, et de libro quodam medico D. Bernhardi Langwedelii scribit. — *Hamburgii*, 29. Julii. 29. Julii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 539—545.

[11382.] Voldgifts-Kjendelse, afsagt af 4 dertil af Protectoren i England og Generalstaterne udnævnte Mænd, hvorved den engelske Undersaatter tilföiede Skade paa Gods og Skibe ved de i Danmark foretagne Confiskationer anslaaes til 97,973 Pd. Sterling og 10 Pence, hvilken Sum det paalægges Generalstaterne at betale eller besörge betalt inden 25 Dage fra Kjendelsens Afsigelse. — *Goudtschmidt-Hall*, 31. Julii. (Tydsk.) 31. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) p. 925—927. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 85—88. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 1080—1082.

[11383.] Besværing af nogle Præster i Throndhjems Stift til de kongelige Commissarier Frederich Uhrne til Brentved og Preben von Ahnen til Fosens Lehn, over Superintendenten M. Erich Bredal angaaende nogle Usædvanligheder ved hans biskoppelige Embedes Forrettelse. — *Trundhiem*, den 31te Julii. 31. Julii.

L. Ewensen, Saml. af jud. og hist. Materier. 1. B. 1. H. S. 81—85.

1654. 31. Julii. [11384.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad D Martinum Bogdanum de prima inventione vasorum lymphaticorum scribit. — *Apud Roes Fontes*, pridie Calendas Augusti.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 547—562.

Julio. [11385.] Hofjunker JOHAN EKEBLAD beretter sin Fader Oberst Christopher Ekeblad om Dronning Christinas Reise og Ophold i Hamborg; blandt andet omtaler han, at Dronningen af Danmark skal have udklædt sig som Tjenestepige i et Herberge for at faae hende at see. — *Stockh.*, d. . . . Jul.

Brudst. i Handl. rör. Skandinaviens Hist. 22. D. S. 309.

Julio. [11386.] D. OLAUS WORMIUS a Georgio Rosæcrantzio, præside academiæ Soranæ, petit, ut Joannes Bugeus iuvenis ad examen theologorum Soranorum admittatur, quum professores theologiæ Hafnienses, quorum examini se obtulerat, omnes metu contagii discesserint — *Hafn.*, m. Jul.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1133—1134.

1. Augusti. [11387.] Kong FREDERIK III.s Patent imod Besvigelse af de Afgifter (Licenter), som i Crempe skulde erlægges ved Varers Ind- og Udförsel. — *Flensburg*, den 1. August. (Tydsk.)

Corp. constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 322—323.

1. Augusti. [11388.] Nogle SOGNEPRÆSTER I THRONDHJEM STIFT ansöge Kong Frederik III. om, at de fremdeles maatte beholde Ret til at kalde Capellaner, hvorimod Superintendenten M. Erich Bredal gjorde Hinder. — *Trundhjem*, 1ste Aug.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. I. B. 1. H. S. 85—87.

2. Augusti. [11389.] Superintendenten i Throndhjem ERICH BREDALS Erklæring over nogle Throndhjemske Præsters Andragende til Kongen (jvfr. Nr. 11388). — *Trundhiem*, 2den Aug.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. I. B. 1. H. S. 88.

5. Augusti. [11390.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Kronens Gjæld og Intrader, om et af Kongen hos Corfits Ulfeldt optaget Laan paa 30000 Rdl., samt andre Laan i Anledning af Brylluppet, samt om Grev Erich Oxenstjernes Sendelse for at afhente Bruden fra Gottorp. — Den 5. Aug.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 386—387.

7. Augusti. [11391.] D. JOANNES VAN HORNE in literis ad D. Thomam Bartholinum datis hunc primum esse inventorem vasorum lymphaticorum agnoscit, et de certamine suo eum Riolano de hisce vasis scribit. — *Lug. Batav.*, 17. Aug.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 562—563.

15. Augusti. [11392.] Literæ D. OLAI WORMII ad Wilhelmum filium datæ de peste gravius grassante; nunciat, se Matthiam filium Bergas amandasse, ut tutior esset; denique narrat, Henricum a Möinichen in itinere principi Holsatiæ vasa lymphatica ostendisse annuloque aureo ab eo esse donatum. — *Hafn.*, d. 15. Aug.

O. Wormii epistolæ. T. II. p. 1129—1130.

16. Augusti. [11393.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Oprettelsen af et Bergamt i Norge. — *Flensborg Slot*, den 16. Augusti.

Kjöbenhavnske Selsk. Skrifter. 11. D. S. 205—207.

17. Augusti. [11394.] D. MARTINUS BOGDANUS ad D. Thomam Bartholinum de erroribus Riolani super vasis lymphaticis scribit. — *Elsignoræ*, die 17. Augusti.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 564—567.

[11395.] Cantsler Christen Thomesen Sehested melder den danske Gesandt i 1654.
Stockholm Peder Juel, at han ved Oluf Daa har modtaget et Brev fra Corfits Ulfeld, som han 22. Augusti.
uaabnet har sendt til Kongen; det skal indeholde et Forlangende om Udleveringen af hans Gods, da han efter sit Sigende skal have justificeret sin Administration for Peder Juel; i modsat Fald vil han ved Trykken underrette Verden om den ham tilföiede Uret; Cantsleren haaber, at Kongen af Sverrig ikke vil tillade ham at lade noget trykke. — *Stougaard*, d. 22. Aug.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 55—56.

[11396.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Steen Bille er hidkommen fra Danmark, og at ogsaa Corfits Ulfelds Sön Christian er kommen med Magister Simon (Hennings); han melder, at Kongen og Raadet have opfordret Dronningen til at vende tilbage til Sverrig og formanet hende til ikke at forandre sin Religion; tillige skriver han om Erik Oxenstjernes Afreise, om Bedragerier, som gaae i Svang i Sverrig m. m. — Den 26. Aug. 26. Augusti.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 387—389.

[11397.] Skrivelse fra den svenske Resident Magnus Durels Correspondent (medens han selv paa Grund af Pesten var reist til Norrköping) om Kongens og Dronningens vedvarende Ophold i Flensborg formedelst Sygdommen, samt om alle de höie Rigsembedsmænds Bortreise fra Kjöbenhavn af samme Grund. — *Helsingör*, 8. September. 8. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 55.

[11398.] Residenten i Stockholm, Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius, at han havde god Forhaabning om sin Afsked, men at Kongen havde befalet ham at blive paa sin Post; tillige skriver han om Ankomsten af en fransk Ambassadeur d'Avangour og den forestaaede Sendelse af en Resident til Portugal. — Den 9. September. 9. Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 389.

[11399.] Kong Frederik III.s Skrivelse til Residenten i Stockholm Peder Juel om, hvorledes han bör forholde sig med Hensyn til Jürgen Lövenkloe i Anledning af de af denne lovede Angivelser om en vis Person (Corfits Ulfeldt), hvorhos Kongen sender et Leidebrev for Lövenkloe, hvis denne ikke turde komme frem med sine Angivelser i Sverrig. — *Flensb.*, 10. Septembr. 10. Septbr.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 174—175.

[11400.] Statuta Synodi privatæ Ministerii Hafniensis. — *Hafniæ*, XI. Septemb. 11. Septbr.

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 4. Th. S. 417—420.

[11401.] Kong Frederik III.s Ordre til Staden Flensborgs Foged og Slotsfogden (Hausvogt) sammesteds at opbringe og före til Staden 2 Skibe, som i en nærliggende uprivilegeret Havn indtog en Ladning Brænde. — *Flensburg*, den 12. Sept. (Tydsk.) 12. Septbr.

J. H. a. Seelen, Memorabil. Flensburg. p. 219.

[11402.] Henricus a Mönichen ad D. Thomam Bartholinum de itinere suo per Jenam, Lipsiam et Norinbergam et de colloquiis suis cum viris doctissimis Welsck, Volcamero, Rolefinck, Johanne Henisio, Luca Sckröck habitis scribit. — *Augustæ Vindelicorum*, 14 Sept. Styl. Vet. 14. Septbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 567—571.

1654. 15. Septbr. [11403.] Tractatus de pace et amicitia inter regnum Daniæ et rempublicam Magnæ Britanniæ, factus per legatum regis Daniæ Henricum Rosenvinge et commissarios ab Olivario, protectore Angliæ, Scotiæ et Hyberniæ, deputatos. — *Westmonasterii*, 15. Septembris.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 1091–1096 (med *Hollandsk* Oversættelse). M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) p. 949—952. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 189—192. Recueil des traitez. T. III. p. 664—666. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 92—94.

16. Septbr. [11404.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Kongens Vægring at modtage den franske Ambassadeur, da det af ham overbragte Brev var adresseret til "le Prince Palatin de Suède". — Den 16. Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 389–390.

20. Septbr. [11405.] Nogle Bestemmelser, vedtagne af Lehnsmanden, Bispen, Kannikerne samt Borgemester og Raad i Ribe, angaaende den Lön, som Hospitalspræsten og Conrectoren herefter skulde have. — *Ribe*, den 20. September.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 558—559.

20. Septbr. [11406.] Landstings Dom af Rigsraad Jörgen Seefeld, Landsdommer i Sjelland, at N. N. ei kan befries for den Straf at lide og udstaae, som "Hörrings Deele" altid fölger, og fordeelt eller lovsögt Mand maa lide, indtil saa længe han retter for sig og stiller Modparten tilfreds. — Den 20. Sept.

A. Berntsen, Danm. oc Norgis fructbar Herlighed. 3. Bog. S. 364.

23. Septbr. [11407.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius, at den franske Resident havde meddeelt ham, at d'Avangours Sendelse til Kongen af Danmark ikke havde havt til Hensigt at negotiere en Alliance mellem Danmark og Sverrig, men at knytte en nærmere Forbindelse mellem Danmark og Frankrig mod England, hvortil han imidlertid under sit Ophold i Flensborg ikke havde fundet Disposition. — Den 23. Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 390.

27. Septbr. [11408.] Hertug Frederiks Rescript til Magistraten i Frederiksstadt, at den ikke maatte forhindre Pater Johannes Tsorouen i at copulere tvende Personer af den catholske Religion. — *Schlosse Gottorff*, den 27sten Septembris. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 3. B. 1. Abth. S. 611. (Overskriften har Datum: 25. Septbr.)

28. Septbr. [11409.] Borger Christen Pedersen testamenterer 200 Rdl. in Spec. til de fattige Huusarme og 200 Rdl. til Nicolai Kirke i Kjöbenhavn. — *Hafniæ*, 28. September.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 307—308.

29. Septbr. [11410.] Borgemester i Helsingör, samt Slotsskriver og Ridefoged paa Cronborg Niels Hansens og hans Hustrues Gavebrev paa 100 Daler til Gildeleye Kirke. — *Nellerup*, St. Michels Dag.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 158—159.

30. Septbr. [11411.] Kong Frederik III. befaler Otte Povisk nu under den grasserende Sygdom at lade Gudstjeneste for Menigheden holde i Skolen ved Frederiksborg istedenfor i Slotskirken. — *Flensborg*, 30. Sept.

F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. 1. H. Bil. S. xiii.

30. Septbr. [11412.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om nogle Yttringer om Huset Orange af Mr. Fleetwood, som havde været Capitain i dansk

Tjeneste under Kong Christian IV., siden Oberst i svensk Tjeneste og nu var General-Major; om Russernes Fremgang i Polen og om den Bremiske Strid. — Den 30. Septbr. 1654. 30. Septbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 390—391.

[11413.] Kong Frederik III.s Rescript til Lehnsmanden Hendrich Bielche om at lade "hende Dom" over det af ham under Island til Prise gjorte Skib Egernet, Skipper Jochum Pedersen fra Harlingen i Frisland, som "udi Island vilde fiske tör fisk imod Compagniens Privilegier". — *Flensborghuuss*, den 6. Octobris. 6. Octobr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 57.

[11414.] Haderslev Borgerskabs Bevilling til dets Magistrat paa Andeel i Böder og Tiendepenge af Arv. — *Hadersleben*, den 6ten Oct. (Tydsk.) 6. Octobr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 499—500.

[11415.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om Erik Oxenstjernes Ankomst den 12. Octbr. til Stockholms Skjær med Kongens Brud fra Gottorp. — Den 14. Octbr. 14. Octobr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 391.

[11416.] Kong Frederik III.s Confirmation paa den ovenfor under Nr. 11414 anförte Bevilling til Magistraten i Haderslev paa Andeel i Böder og Decimations-Penge. — *Schlosse Flensburg*, den 28. Oct. (Tydsk.) 28. Octobr.

Corpus Statutor. Slesvicens. II. S. 499—500.

[11417.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius angaaende Kongens Bryllup den 24. og Dronningens Kroning den 26. Oct., hvortil Juel havde været inviteret. — Den 28. Octbr. 28. Octobr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 391.

[11418.] Kong Frederik III.s Befaling til D. Johan Creutzbauer og D. Christen Henrik at visitere Apothekerne i Viborg og Aars, over hvilke der var fört Klage. — *Aalborghus*, 29. Octb. 29. Octobr.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarh. II. S. 147.

[11419.] Residenten i Stockholm Peder Juel melder Residenten i Haag Charisius, at Kong Frederik III. nu har bevilget hans Afsked, men at han skal vente i Stockholm til sin Eftermands, Ove Juel til Lundbeks Ankomst. — Den 4. Novbr. 4. Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 392.

[11420.] Kong Frederik III. befaler Axel Urup af Skatterne at udbetale Hr. Joachim Gersdorf 1000 Rdl., hvormed denne havde forstrakt Kongen til Opförelse af Volden ved Nörreport for Kjöbenhavn. — *Flensborg*, den 7de November. 7. Novbr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 151.

[11421.] Residenten i Stockholm Peder Juel tilskriver Residenten i Haag Charisius om den oldenburgske Gesandts Forlangende af Bekræftelse paa dette Lands Neutralitet og om de holsteenske Gesandters hyppige Conferentser med Cantsleren, efter Sigende ikke blot om Pacta dotalia, men ogsaa om en Alliance- og Neutralitets-Tractat; desuden om forskjellige Hoffester. — Den 11. Novbr. 11. Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 392.

[11422.] D. Albertus Kyperus ad D. Thomam Bartholinum Institutiones suas Medicas mittit, eumque rogat, ut se vires unicornus edoceat frustumque transmittat. — *Lugdnui Batavorum*, 23. Novembr. 13. Novbr.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I. & II. p. 577—578.

1654. 15. Novbr. [11423.] D. GEORGIUS SEGERUS cum D. Thoma Bartholino extractum dissertationis Licent. Kohlhansii de liene communicat, in qua laudes eius ob inventa vasa lymphatica celebrantur. — *Hafniæ*, d. 15. Novembr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 571—576.

18. Novbr. [11424.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL underretter Residenten i Haag Charisius om, at han meget imod sit Önske atter er befalet endnu nogen Tid at forblive paa sin Post. — Den 18. Novbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 392.

3. Decbr. [11425.] Skrivelse fra den svenske Resident MAGNUS DURELS CORRESPONDENT om Pestens Aftagen saavel i Kjöbenhavn som i Helsingör; Kongen og Dronningen opholde sig endnu i Flensborg og Rigsembedsmændene ere reiste til deres Gaarde; man mener, at Erik (Ove) Juel skal være Resident i Sverrig isteden for Peder Juel, der er tilbagekaldt. — *Helsingör*, 3. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 56.

3. Decbr. [11426.] D. JOANNES PECQUETUS ad D. Thomam Bartholinum librum suum de semita ad mammas, ei dedicatum, mittit. — *Lutetiæ Parisiorum*, Eidibus Decembris.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 580—581.

9. Decbr. [11427.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at der siges, at Kongen af Sverrig vil söge Alliance med Danmark og Assistence i den russiske Krig; desuden om Efterretninger fra den svenske Gesandt i Muskov, og om en Strid med den brandenborgske Gesandt om Titulaturen. — Den 9. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 393.

14. Decbr. [11428.] Kong FREDERIK III.s Rescript, hvorved tillades til Aarhus Domkirkes Bedste at forhandle "nogle gamle og mutilerede Böger", som sammesteds skulle findes. — *Flensborg-Huus Slot*, d. 14. Dec.

F. Nannestad, Hilaria Aarhus. p. 144—145.

15. Decbr. [11429.] Kong FREDERIK III.s Stadfæstelse paa et mellem Staden og Klosteret Itzeho sluttet Forlig i en Strid angaaende en Vei og nogle derpaa satte Bomme. — *Flenszburgh*, den 15. Decembris. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 526—529.

16. Decbr. [11430.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om den yngre Heinsius's Ansættelse som Generalstaternes Resident ved det svenske Hof, om Overeenskomsten med Bremen, om den polsk-russiske Krig, samt om Corfits Ulfeldt, der længe har været negligeret, men som Kongen begynder at caressere, for at faae en notabel Summa af ham. — Den 16. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 393—394.

19. Decbr. [11431.] Kong FREDERIK III. tillader, at Viceprovsten maa underskrive Kaldsbrevet for Studiosus Jens Olsen [Skytte], der er kaldet til Sognepræst i Tingsted efter sin Fader, uagtet han endnu ikke har fyldt sit 25de Aar. — 19. Decbr.

Udt. i J. Barfod, den falst. Gejstligheds Personalhist. 2. D. S. 157.

20. Decbr. [11432.] Kong FREDERIK III.s Gavebrev paa Kronens Anpart af Korntienden af Steenum Sogn til Underholdning for Rector ved Aalborg Skole. — *Flensborg Slott*, d. 20. Decembr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 74—75.

[11433.] Skrivelse fra den svenske Resident MAGNUS DURELS Correspondent om Pestens Aftagen i Kjöbenhavn og Helsingör, og dens stærke Udbredelse til Sjelland, Skaane og Bleking; Skibsfolket erholdt nogle Penge af den nylig fra Norge ankomne Sum. — *Helsingör*, 22. December. 1654. 22. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 56—57.

[11434.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om et Angreb paa Landgreve Fritz af Hessen-Homburgs Vogn, og om en den franske Minister d'Avangour given Befaling fra hans Hof, at han i Visiter og Titulatur til Rigsraaderne skal beqvemme sig til alt, hvad Kongen af Sverrig forlanger. — Den 23. Decbr. 23. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 394.

[11435.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Grev Johan Oxenstjernes Sendelse til det keiserlige Hof for at tage Bremen og Pommern til Lehn, om Coyets Afreise til England med Ratificationen af Whitelockes Tractat, samt om Dronning Christinas Forlangende at maatte pantsætte en Deel af hendes Gods i Pommern, for saaledes at skaffe en Sum Penge tilveie, som hun behöver. — Den 30. Decbr. 30. Decbr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 395.

[11436.] Kong FREDERIK III. befaler Rentemesteren at anskaffe 200 Render til Postens Fornödenhed paa Koldinghuus.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 30—31.

[11437.] Mag. REGELIUS, conrector scholæ Arhusiensis, in literis ad Jacobum Mathiæ episcopum datis queritur, quod discipuli scholæ administratione parochiarum ruralium ab officio avocentur, et oblata occasione corrumpantur, ita "ut a Musis plane abhorreant, Baccho et otio dediti".

Udt. i E. G. Tauber, hist. schol. cathedr. Arhusiens. p. 83.

1655.

[11438.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL skriver til Residenten i Haag Charisius om Fyrsten af Ostfrieslands Forsög paa at erholde Hjelp af Sverrig mod Embden og om Tilbagekomsten af Chmielinskys Sendebud fra Hamborg; man venter nu en endelig Beslutning med Hensyn til den polske Krig. — Den 6. Jan. 1655. 6. Januar.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 395—396.

[11439.] Fundats, udgiven af MARGARETHA VON BÜLOW, född Rantzau, Enke efter Christoph Hans von Bülow, Provst til det gamle Kloster i Hertugdömmet Bremen og Amtmand til Tremsbüttel og Steinhorst, for et Stipendium paa 150 Mark lybsk aarlig til en theologisk Student; det uddeles af Fundatrix og efter hendes Död af den ældste af hendes Södskendes i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten bosiddende Efterkommere, og i visse Tilfælde af Magistraten i Neustadt. — *Lübeck*, den 8ten Jannuarii. (Tydsk.) 8. Januar.

Dr. Paulsen, die Stipendien in den Herzogth. Schlesw., Holst. und Lauenb. S. 10—12.

[11440.] Provst M. BONAVENTURA REHEFELDS Forslag til Kong Frederik III. om Afbetaling af resterende 518 Rdlr. til de ældre Collegæ Scholæ. — *Hadersleben*, den 9. Jan. (Tydsk.) 9. Januar.

S. B. Thrige, Bidrag til Haderslev lærde Skoles ældre Hist. 1863. S. 33—35.

1655. 13. Januar. [11441.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL skriver til Residenten i Haag om de afholdte Mönstringer, om Adelens Uvillie over Godsets Restitution og de övrige Stænders over de store Contributioner, om den hollandske Residents Klager over, at hans Breve aabnes m. m. — Den 13. Jan.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 396—397.

20. Januar. [11442.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL meddeler Residenten i Haag Charisius forskjellige Efterretninger betræffende Forhandlinger med Polen, Rusland og Chmielinsky; til Rusland er afsendt en Italiener Manarini, som forhen skal have været i Tjeneste hos Brostrop Gjedde i Norge; han beretter, at Lövenklovs Angivelser om Corfits Ulfeldt kun skulle have været Lapperie. — Den 20. Jan.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 397—398.

27. Januar. [11443.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Kongens Reise med den franske Minister d'Avangour for at inspicere Grændsefæstningerne og hans Sygdom underveis; han beretter, at Staden Bremen har tilbudt Underhandling. — Den 27de Jan.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 398.

28. Januar. [11444.] JOACHIM GERSDORF tilskriver Hr. Axel Urup angaaende en Strid mellem Præsten Mag. Hans og en hos den spanske Gesandt værende Jesuit; samt om de fast haandgribelige Stridigheder mellem de Geistlige i Lund. — *Lillöe*, den 28. Januarii.

T. de Hofman, Dan. Adelsm. 1. D. S. 55. *Tydsk:* E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 455.

30. Januar. [11445.] Kong FREDERIK III.s Prolongation paa 10 Aar af de Portugiserne i Glückstadt af hebraisk Religion (19. Juni 1630) forundte Privilegier. — *Schlosz zu Flenszburg*, den 30. Januarij.

Wiederauffgelegte Privilegia der Portug. Nat. Hebr. Rel. in Glückst. fol. C2.

1. Febr. [11446.] D. THOMAS BARTHOLINUS in literis ad D. Georgium Segerum, Basiliensem, datis diligentiam eius in natura et origine lymphæ investiganda prædicat. — *Hafniæ*, Cal. Febr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 581—583.

2. Febr. [11447.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Lehnsmanden Offe Schade i Anledning af Præstevalget i Nykjöbing paa Falster, hvorved Borgemesteren Jakob Christensen siges at have til Hensigt at indtrænge sin egen Sön i Kaldet. — 2. Febr.

J. Barfod, den falsterske Gejstligheds Personalhist. 1. D. S. 9—10.

3. Febr. [11448.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Kongens Sygdom, om et optaget Laan hos Corfits Ulfeldt paa 3500 Ducater, om Salg af Kobber til den franske Minister d'Avangour og om Forhöielse af Tolden paa Kobber og Jern. — Den 3. Febr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 398—399.

6. Febr. [11449.] ERICH BROCHENHUUS til Leerbech stadfæster sine Forældres sal. Johan Brochenhuus's og Helvig Bildes forskjellige Gaver til Skolen og Skolelæreren i Hover. — *Leerbech*, d. 6. Febr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 751—752.

14. Febr. [11450.] Kong CARL GUSTAVS Stadfæstelse af Staden Falkenbergs Ret til fri Seilads fra og til denne Stad, uden Forpligtelse at anlöbe Halmstad. (Jvnf. Nr. 10679). — *Götheborg*, den 14. Febr. (Svensk.)

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 83.

[11451.] HENRICUS A MÖINICHEN observationes quasdam anatomicas cum D. Thoma Bartholino communicat, sectiones a Molinetto et Marchettis patre et filio factas describens; Ostenfeldii nomine salutat. — *Patavii*, die 18. Febr. 1655. 18. Febr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 583—592.

[11452.] Erklæringer af Præsterne i Kjöbenhavn, M. DANIEL PFEIFFIUS, M. JENS JUSTSEN, M. MICHAEL HENDRICHSON, og JÖRGEN NIELSEN COLDING, samt af Studiosus CHRISTOFFER PETERSEN OFFER angaaende Lector M. Niels Svendsens falske Lærdomme; de 3 förste daterede: *Kjöbenhavn*, den 20. Febr., de 2 sidste udaterede. (Latin og Tydsk.) 20. Febr.

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 426—432.

[11453.] Gouverneuren over Halland, BENGT HORNS Bevilling for Falkenbergs Indbyggere at drive Laxefiskerie paa den söndre Side fra Haranæs indtil Medel-Klippa og paa Vesterkanten indtil Löwestads wyk. — *Halmstad*, then 21. Febr. (Svensk.) 21. Febr.

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 83.

[11454.] Kong FREDERIK III.s Rescript, at Underretterne i Hertugdömmerne vare incompetente i Sager angaaende kongelige Confirmationer. — *Flensburg*, den 23. Febr. (Tydsk.) 23. Febr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 65—66.

[11455.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om de stærke Hvervinger, som foretages i Sverrig, om den Forekommenhed, der i Rusland er udviist mod den svenske Envoyé, samt om Ankomsten af en Envoyé fra Hertugen af Siebenbürgen. — Den 24de Febr. 24. Febr.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 399.

[11456.] D. JOHANNES DANIEL HORSTIUS, archiater Darmstadiensis, in literis ad D. Thomam Bartholinum datis mortem D. Olai Wormii deplorat; deinde dubia quædam de lacteis thoracicis cum eo communicat. — *Dresdæ*, Kal. Mart. 1. Martii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 592—595.

[11457.] Kong FREDERIK III.s Pas for Johannes Mayer, kongelig Mathematicus, der skulde forfærdige Landkort over Danmark og underliggende Provindser, til fri Befordring over hele Riget i 2 Aar. — *Flensborghuus*, den 2. Marts. 2. Martii.

P. F. Suhms nye Saml. 2. B. 3—4 H. S. 133.

[11458.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om de Vanskeligheder, som den svenske Regjering gjör ved at indlade sig i Forhandlinger med den polske Gesandt, i hvis Creditiv man i enkelte Ord fandt en Fornærmelse; Kongen af Sverrig havde taget det godt op, at han var bleven saluteret fra Fæstningen Bahuus, da han drog forbi den. — Den 3. Marts. 3. Martii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 399—400.

[11459.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om de Vanskeligheder, der gjöres med Hensyn til Indledning af Fredsunderhandlinger mellem Sverrig og Polen, samt om de foretagne Hvervinger, hvorved blandt andre Ebbe Ulfeldt er virksom; desuden bliver der forstrakt Penge af en vis bekjendt Person (Corfits Ulfeldt). — Den 10. Marts. 10. Martii.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 400.

[11460.] Fundats af MARGRETHE FINCKE, Dr. Jörgen Fiurens Efterleverske, paa 1000 Rdlr. in Specie til Underholdning af 2 Senge i Helliggeistes Hospital uden for Kjöbenhavn (Wartov). — *Kiöbenhavn*, den 11. Martii. 11. Martii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 69—70.

1655. 12. Martii. [11461.] ESAIAS FLEISCHER, Apotheker i Kjöbenhavn, testamenterer og forærer 200 Rdl. in Specie til Forbedring af Lönnen for Capellanen ved Hellig-Geistes Kirke i Kjöbenhavn. — *Kiöbenhavn*, den 12. Martii.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 228—229.

12. Martii. [11462.] MAREN SURBECHS, Sal. Henrich Berners Enke, testamenterer 100 Rdl. in Specie til Hellig-Geistes Kirke i Kjöbenhavn, saaledes at Renten deraf skal tilfalde Capellanen ved bemeldte Kirke. — *Kiöbenhafn*, den 12. Martii.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 229—230.

13. Martii. [11463.] MAREN SURBECHS, sal. Henrik Berners, testamenterer og giver 7 Vaaninger i Teglgaardstrædet til de Fattige i Kjöbenhavn. — *Kjöbenhafn*, dend 13. Martii.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 308—309.

17. Martii. [11464.] Residenten PEDER JUEL i Stokholm meddeler Residenten Charisius i Haag bl. a. et Par Efterretninger vedkommende Corfitz Ulfeldt, der havde isinde at drage til Halland og hverve paa Grændsen af Skaane. — *Stokh.*, 17. Mart.

Nye Danske Magazin. 6. B. S. 74—75.

24. Martii. [11465.] Residenten i Stokholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Enkedronningens Död, om den Iver, hvormed Hvervingerne drives, samt om Forhöielsen af Udförselstolden af Kobber fra Sverrig. — Den 24. Marts.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 401.

29. Martii. [11466.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning, hvad det til Fædrelandets Sikkerhed anseer tjenligst nu paa denne Tid, da store Præparatoria rundt omkring gjöres til Krig. — *Riberhuusz*, den 29. Martij.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 271.

29. Martii. [11467.] Kong FREDERIK III. bevilger, at Dr. Ludvig Pauch, Medicus og Canonicus i Riber Capitel, maa herefter være forskaanet for den aarlige ordinaire Skat, som herefter paabudet vorder. — *Riberhuus Slott*, den 29. Martii.

Hofman, Fundationer. T. IX. Append. til Ribe St. S. 7.

31. Martii. [11468.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Land-Commissarierne om den aarlige Lön, Sognerytterne skulde have, forsaavidt Adelen ikke gjorde andre Bestemmelser, og om at de skulde söge at formaae Adelen "til at holde dobbelt Gevær med Saddeler og Hestetöi udi Beredskab, saavelsom at være betænkt at skaffe Ryttere og Heste dertil, saafremt noget fjendtligt skulde formodes disse Riger og Lande at tilstöde". — *Kjöbenhavn Slot*, den 31. Martii.

C. Thestrup, Danm. og Norges Krigs-Armatur. S. 315—316.

31. Martii. [11469.] Kong FREDERIK III. befaler Otto Paavisk til förstkommende Paaske atter at lade Gudstjenesten afholde i Frederiksborg Slotskirke, eftersom den tidligere der paa Stedet herskende Sygdom er ophört. — *Riberhuus*, 31. Mart.

F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. 1. H. Bil. S. XIII.

6. Aprilis. [11470.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Beretning til Kong Carl Gustav om Kongens Ophold i Ribe, hvor Rigsraadet nu er samlet; om den almindelige Frygt i Landet i Anledning af de stærke Rustninger i Sverrig; om Standsningen af Skibsudrustningerne i Kjöbenhavn og om Afreisen af den nye Resident Erik (Ove) Juel til Stockholm. — *Helsingör*, 6. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 57.

[11471.] ATHANASII KIRCHERI ad Fredericum, ducem Slesvicensem, literæ datæ, quibuscum ei "Oedipum Ægyptiacum, viginti annorum opus," mittit. — *Romæ*, 16. Aprilis. 1655. 6. Aprilis.

J. P. de Ludewig, Reliquiæ Manuscript. T. V. p. 387—388.

[11472.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Flaadens Udrustning, som man mener at kunne bringe til 36 Orlogsskibe; om Ambassader til Holland, Spanien og Portugal, samt om Ebbe Ulfeldts Hvervinger. — Den 7. April. 7. Aprilis.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 401—402.

[11473.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad D. Henricum Regium, professorem Ultraiectinum, de filia Joachimi Gerstorphii, magni Daniæ magistri, gibbere molesto laboranti, quam pater ad eum consulendi causa mittere decreverit, scribit. — *Hafn.*, 12. April. 12. Aprilis

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 595—598.

[11474.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Kongens og Rigsraadets vedvarende Ophold i Ribe, hvorfra Kongen dog endnu för Paaske siges at ville begive sig til Flensborg; de svenske Rustninger og Hvervinger give meget at betænke, og man skal have isinde at hverve nogle tydske Regimenter, hvad dog vil have sin Vanskelighed. — *Helsingör*, 13. April. 13. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 57—58.

[11475.] Kong FREDERIK III.s Collation paa den saakaldte Commenda in capella Sti. Anscharii in arce Hazeburg til Præstekaldet i Wedel. — *Flensburg*, den 14. April. (Tydsk.) 14. Aprilis.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 1103—1104.

[11476.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Gustav Sparres Sendelse til Brüssel til Dronning Christina; om Kongens Misfornöielse med hans Broders, Pfalzgrev Adolfs, Giftermaal; om Durels Hidkaldelse fra Danmark; om Foræringer til Storfyrsten; om Rigsdagen og Krongodset; samt om de polske Fredstilbud. — Den 14. April. 14. Aprilis.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 402.

[11477.] Prof. theol. ved Kjöbenhavns Universitet HANS HANSEN SVANES Fundats paa 1250 Slettedaler, hvoraf Renterne skulde deles mellem Klosterkirken, Skolemesteren, tvende Hörere, vedtörftige Skolebörn og fattige Huusarme i Horsens. — *Kjöbenhavn*, Paaske. 15. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 172—176.

[11478.] Stalleren i Eiderstedt, JOHANN SAMUEL HEISTERMANNS Forbud mod Kjörsel paa Veien udenfor Digerne, samt imod ulovlig Jagt og Fiskerie. — *Tönningen*, den 16ten April. (Tydsk.) 16. Aprilis.

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 281—282.

[11479.] Obligation af PEDER NIELSEN HERMAND i Skjelskör i Hougaards-Stræde, hvorved han tilstaaer at være skyldig til de Fattige i Courant-Penge 42 Daler, er i Mönt 52 Daler 2 Mark, mod 5 pr. C. til 1669 og siden 6 pr. C. — Anden Paaske-Dag. 16. Aprilis.

Udt. i P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 566.

[11480.] Kong FREDERIK III.s Stadfæstelse paa Forordningen om Markederne i Itzeho af 9. Oct. 1646 (jvnf. Nr. 9918); med Tilföielse af nogle nye Bestemmelser. — *Flensburg*, den 18. April. (Tydsk.) 18. Aprilis.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 610—612.

[11481.] M. WOLFGANGUS OUW erkjender taknemmelig den Understöttelse til sine Studeringer, som af Magistraten og Præsteskabet i Flensborg er bleven ham tilstaaet af de 21. Aprilis.

1655. Meerfeldiske og andre Legater, og lover uvægerlig at overtage den Tjeneste ved Kirke eller
21. Aprilis. Skole i Flensborg, hvortil han maatte blive kaldet. — *Flensburg*, 21. April. (Tydsk.)

O. H. Moller, Nachr. von der St. Johannis Kirche in Flensburg und deren Diaconis. S. 58.

22. Aprilis. [11482.] HENRICUS A MÖINICHEN ad D. Thomam Bartholinum de sententia Dominici Marchetti super circulatione sanguinis et vasis lymphaticis in lectionibus exposita, de operibus quibusdam Johannis Rhodii brevi typis mandandis et de electione Alexandri papæ VII. et Caroli Contareni ducis Venetorum scribit. — *Patavii*, 22. April.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 599—601.

23. Aprilis. [11483.] Hertug FREDERIKS Rescript, hvorved al Fiskerie i Indsöerne paa Femern af Privatpersoner forbydes. — *Gottorf*, den 23sten April.

G. Hanssen, Hist.-statist. Darstell. der Insel Fehmarn. S. 4—5.

26. Aprilis. [11484.] NICOLAUS HEINSIUS, Ordinum generalium in aula Suecica residens, ad D. Thomam Bartholinum de Liceti libro de cometis scribit; deinde ex eo de codicibus quibusdam manuscriptis Ovidii et Claudiani, quos Sefeldius inter alios codices emisse dicitur, quærit. — *Holmiæ*, prid. Non. Majas.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 602 - 603.

28. Aprilis. [11485.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Udskibning af Mandskab og Munition til Riga og Pommern og om Flaadens Udrustning, om Forhöielsen af Tolden især paa franske Varer, og om Tilbagetagelsen af endeel Gods, som siden Gustav Adolfs Tid af Regjeringen var givet til Adelen, Geistligheden og Stæderne; tillige melder han Ankomsten af sin Efterfölger Ove Juel. — Den 28. April.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 402—403.

28. Aprilis. [11486.] De danske Befuldmægtigedes, N. ROSENWINGS og N. CHARISIUS's, Besværing til Generalstaterne over, at den hele Refusion af det de engelske Undersaatter ved Confiskationer i Danmark under Krigen paadragne Tab ved Fredsslutningen med England var paabyrdet Danmark, uagtet Confiskationerne vare skete efter Generalstaternes Opfordring og havde indviklet Danmark i Krigen. — *Haag*, 28. April. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 985—986.

Aprili. [11487.] Tvende Betænkninger af Landsdommeren i Halland MAGNUS DUREL til Kong Carl Gustav angaaende Forvaltningen af Halland og om Justitiens Administration sammesteds, den ene udateret, den anden dateret: *Laholm*, den . . . Aprilis 1655. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 120—155.

4. Maji. [11488.] Kong FREDERIK III. befaler Fogder, Sysselmænd og alle andre paa Island at forskaffe Thorkel Arngrim Vidal, der skal reise omkring i Landet for "atschilligt at eftersöge", fornöden Befordring og forövrigt at være ham til Hjelp. — *Flensborg*, den 4. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 58.

4. Maji. [11489.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Brostrup Gedde at sende en god Bergmand, "som tillige ogsaa er en Rottengjenger", med Thorkel Arngrim Vidall op til Island for at söge Mineralier. — *Flensborghuus*, den 4. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 58.

4. Maji. [11490.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche om at udbetale Thorkel Arngrim Vidall 100 Daler til Reiseomkostninger, samt at afgive Erklæring angaaende hans videre Besoldning. — *Flensborghuus*, den 4. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 59.

[11491.] Kong FREDERIK III.s Fuldmagt til Hofpræst D. Johan Diedrichsön at forlange Dom af Consistorium i Kjöbenhavn over M. Niels Svendsön og de tre Studiosi Elias Fleischer, Truels Knoff og Johan Fleischer for nogle af dem udgivne Skrifter. — *Schlosse Flensburg-Hausz*, den 5. Maji. (Tydsk.) 1655. 5. Maji.

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 4. Th. S. 423—424.

[11492.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius, at Kongen ved Overleveringen af Condolence-Brevene over Enkedronningen höilig forsikkrede ham om sin Affection mod Kongen af Danmark; dog vedbliver Corfits Ulfeldt og Fröken Eleonora at staae i stor Gunst; Durel vil snart vende tilbage til Danmark, rimeligviis for at tilbyde en Alliance; det Martin Angustinson og 3 andre givne udelukkende Privilegium paa at udföre Stykker og Munition truer med at ruinere andre, af hvilke de rige Tripper muligen ville optage Bjergværker i Norge; han har anbefalet dem at anbringe deres Önske for Kongen af Danmark. — Den 5. Mai. 5. Maji.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 403—404.

[11493.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche at overlægge med Bisperne, Laugmændene og 24 af de bedste Mænd, hvorledes Almuen der paa Landet kunde paalægges at yde Bidrag til de oprettede Hospitaler. — *Flensborghuus*, den 9. Maii. 9. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 59—60. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 249.

[11494.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielke om at udrede det Nödvendige paa sædvanlig Maade til de kongelige Falkefangere Jacob von Hube og hans Fölgemænd, saalænge de vare paa Island paa Falkefangst. — *Flensborghuuss*, den 10. Maii. 10. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 60.

[11495.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielke om at anvende 100 Daler, der af Biörn Pouelsen skulle udgives for Ægteskabstilladelse, til Bessestad Kirkes Reparation. — *Flensborghuuss*, den 12. Maii. 12. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 60—61.

[11496.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL tilskriver Residenten i Haag Charisius om Ruslands, Hollands og Englands Stilling til den polske Krig; om Corfits Ulfeldts Afreise til Pommern, og om en Kammerjunker Mörners Forhaanelse mod Fröken Leonora og hendes Södskende i en Samtale med Ebbe Ulfeldt; tillige melder han Ankomsten af en Gesandt fra den Perecopiske Chan. — Den 12. Mai. 12. Maji.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 404—406.

[11497.] Kong FREDERIK III.s Limitation af det ovenfor under Nr. 10030 anförte Rescript, saaledes at det med Hensyn til Kirkeregnskaberne i Wilster Marsk skal forblive ved den gamle Observants. — *Schlosz zu Flensburg*, den 17. May. (Tydsk.) 17. Maji.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 125—126.

[11498.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Danmark ved den tilstundende Krigsfare ikke synes at ville engagere sig, men kun nogenlunde sætte sig i Sikkerhed, hvorfor ogsaa Cantsleren med Tilfredshed optog Durels Yttringer om den svenske Konges Tilböielighed til et nærmere Venskab; meest stole de dog paa den Utilfredshed, som man af forskjellige Grunde venter snart vil yttre sig i Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 17. Mai. 17. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 58—59.

1655. 24. Maji. [11499.] Literæ PETRI KRAGLUNDII, superintendentis Ripensis, per quas præpositi huius dioecesis ad synodos ecclesiasticas die 21. Junii celebrandas invitantur. — *Ripis*, d. 24. Maji.

C. Giessing, Jubellærere. I. D. S. 301—302.

26. Maji. [11500.] Residenten i Stockholm PEDER JUEL underretter Residenten i Haag Charisius om, at der nu er lovet ham en Afskeds-Audience hos Kongen af Sverrig, og sender ham nogle nye Ciffres til Benyttelse ved Correspondancen med hans Eftermand, Residenten Ove Juel. — Den 26. Mai.

Udt. i Hist. Tidsskrift. 5. B. S. 406.

27. Maji. [11501.] Kong FREDERIK III.s Rescript om Præstevalg i Sönder-Ditmarsken. — *Flensburg*, den 27. Maji. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 783.

Majo. [11502.] Literæ OLIVERII, protectoris Angliæ, ad Fridericum III. regem datæ, per quas eum hortatur, ut apud ducem Sabaudiæ pro incolis Alpinarum vallium, quos religionis causa extorres fecerat, intercedat. — *Westmonasterio*, die... Maji.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 554—555.

1. Junii. [11503.] Kong FREDERIK III.s Forordning, at de, som nedsætte sig i nogen Kjöbstad i Riget for at drive et nyt Haandværk, skulle for Livstid være frie for al Kongens og Byens Tynge. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 1. Junij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Nn iiij.

7. Junii. [11504.] Kong FREDERIK III.s Fundats for Horsens Hospital. — *Hafniæ*, den 7. Junii.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 226—231. (I Overskriften angives Aaret at være 1665).

12. Junii. [11505.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL underretter Kong Frederik III. om den svenske Konges Beslutning at paaföre Kongen af Polen Krig, og opfordrer ham til under denne ikke at yde hans Fjender nogensomhelst Bistand, og navnlig ikke lade nogen fremmed Krigsmagt passere gjennem hans Lande og Strömme. — *Copenhagen*, den 12. Junij. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dänischen Schrifften etc. 1657. fol. Ij—Iij. M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1049—1050 og 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 99. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 59—60.

12. Junii. [11506.] Lodseddel paa MAREN NIELS DATTERS Arvepart efter hendes Fader Niels Nielsen, fordum Borger i Skjelskör. — *Skielskiör*, den 12. Junii.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 499—501.

14. Junii. [11507.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad D. Albertum Kyperum, professorem Leidensem, frustum unicornus e pluribus, quæ ab affini Henrico Mullero, cuius naues nuper ex Grönlandia redierant, accepisset, mittit, usum huius cornus et in rebus oeconomicis apud Grönlandos et in medecina adversus febres explicans. — *Hafniæ*, 14. Junii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 578—580.

17. Junii. [11508.] D. MARTINUS BOGDANUS ad D. Thomam Bartholinum de colloquio suo cum Harveio super lacteis thoracicis et de novo elementari philosophico Hobbesii scribit, nonnulla de itinere suo addens. — *Londini*, 17. Junii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 603—605.

20. Junii. [11509.] Lector M. NIELS SVENDSEN CHRONICHS Forsvarsskrift i den mod ham for Consistorium indledede Sag for falske Lærdomme. — *Kopenhagen*, den 20. Junii. (Tydsk.)

E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 432—441.

[11510.] Kong Frederik III.s Svar til den svenske Resident Magnus Durel, hvori han erkjender Meddelelsen om den besluttede Krig med Polen som et Beviis paa Kongen af Sverrigs Venskab, hvorhos han lover ikke at understötte hans Fjender, allermindst tillade fremmede Krigsfolk nogen Passage gjennem hans Strömme, da dette desuden vilde stride mod Kongen af Danmarks egen Interesse. — *Schlosz zu Copenhagen*, den 21. Junij. (Tydsk.) 1655. 21. Junii.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dänischen Schrifften etc. 1657. fol. Iij—Iiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1050—1051, og 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 99—100.

[11511.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at de danske Commissarier, med hvem han har forhandlet, have mundtlig tilkjendegivet deres Regjerings Tilböielighed til at indgaae en nærmere Venskabs-Forbindelse med Sverrig, og at den vil söge at afværge Generalstaternes Hensigt at sende en Flaade til Östersöen, eller, hvis det ikke lykkes, at hindre Passagen; tillige giver han nogle Underretninger om de herværende tartariske Gesandter, hvis Hensigt er at formaae Kongen til et Indfald i Rusland fra Norge af. — *Kiöbenhavn*, 22. Juni. 22. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 60—61.

[11512.] Den svenske Resident Magnus Durel meddeler Kong Carl Gustav sine Betragtninger over det af ham samme Dag refererede categoriske Svar af de danske Commissarier; det synes at Danmark önsker at sidde i Roe, undgaae Omkostninger og imidlertid samle Kræfter, og at det af den Grund for Tiden er tilböieligt til en Venskabs-Alliance. — *Kiöbenhavn*, 22. Juni. 22. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 61.

[11513.] Fundats af Christen Scheel Jörgensen til Soestrup for det af ham opbyggede og med 2000 Rdlr. in Specie doterede Hospital i Langaae for 6 fattige og skröbelige Personer. — *Ulstrup*, den 24. Junii. 24. Junii.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 438—443.

[11514.] Kong Frederik III.s Instrux for den Glückstadtske Regjering. — *Copenhagen*, den 27. Juny. (Tydsk.) 27. Junii.

N. Falck, Samml. z. Kunde des Vaterl. 3. B. S. 439—444.

[11515.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om den kongelige Families Ophold paa Ibstrup for Jagten; om Herredagen i Kjöbenhavn, hvor hidtil kun Retssager ere foretagne; om Stævningen af Oluf Daa for Correspondance med Corfits Ulfeld; om Fortifications-Arbeider ved Fæstningerne m. m. — *Helsingör*, 29. Juni. 29. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 61—62.

[11516.] Grev Valdemar Christians Skrivelse til Rigsraadet, hvori han beklager sig over den Behandling, der er ham viist, idet man har ladet ham vide, at han ikke kan vente nogen Ret, förend han havde aflagt Slesvigs og Holstens Titel og Vaaben; han beder Raadet at stemme Kongen til Mildhed; imidlertid er han nödtvungen til at söge sit Bröd hos andre Herrer. — *Hamburg*, d. 30. Juni. (Tydsk.) 30. Junii.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 65.

[11517.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at han efter dennes Villie ikke har indgivet noget skriftligt Forslag til den danske Regjering; han troer ikke, at Danmark colluderer med Nederlandene, heller ikke at den hollandske Resident 30. Junii.

1655. vil udrette noget hos de danske Ministre; de tartariske Gesandter have erholdt til Svar, at
30. Junii. Kongen ingen Grund har til Uvenskab med Rusland. — *Laholm*, 30. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 62—63.

7. Julii. [11518.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Rigsraaden von der Linde var reist til Kjöbenhavn, for under et eller andet Paaskud at faae Kongen i Tale; han vilde paa denne Maade söge at komme efter, om nogen særdeles Hemmelighed var paafærde; men Kongen var reist til Nykjöbing paa Falster. — *Laholm*, 7. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 63.

8. Julii. [11519.] Kong FREDERIK III. befaler Axel Urup til Hösten at hjempermittere de til Arbeide paa Kjöbenhavns Fæstning indkaldte Soldater af Kjöbenhavns Lehn, da der her formedelst smitsom Sygdom er stor Mangel paa Folk til Höstarbeidet. — *Kiöbenhavn*, den 8de Juli.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 161.

9. Julii. [11520.] Skifteforretning efter Dr. OLUF WORM. — *Kiöbenhavn*, den 9. Julii.

P. F. Suhms nye Saml. 2. B. 1—2 H. S. 90—116.

10. Julii. [11521.] Kong FREDERIK III. forordner, at hvo som haver Sager for Herredagen og ikke möder til rette Tid, skal udgive 40 Rdl., förend han siden maa stedes til Rettergang. — *Kiöbenhafn Slot*, den 10. Julij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Nn iiij.

10. Julii. [11522.] JOHANNES CLAUDIUS DE LA COURVÉE, medicus reginæ Poloniæ, ad D. Thomam Bartholinum opusculum suum de lacteis ad uterum deducentibus mittit. — *Versaviæ*, 20. Julii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 608—610.

16. Julii. [11523.] Kong FREDERIK III.s Befaling til de danske Gesandter i Haag Henrik Villumsen Rosenvinge og Peder Charisius paa bedste Maade at söge at hindre Udförelsen af Generalstaternes Resolution, at sende en Flaade til Sundet, da saadant vilde foraarsage Mistanke hos Danmarks Naboer. — 16. Juli.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 60—61.

16. Julii. [11524.] Kong FREDERIK III.s Forordning for Hertugdömmerne Slesvig og Holsten, at ingen Candidat maa præsenteres til et Præsteembede uden iforveien at være examineret og befunden dygtig dertil, samt uden at have opnaaet en Alder af 24 eller 25 Aar. — *Schlosz Kopenhagen*, den 16. Julii. (Tydsk.)

E. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 4. Th. S. 443—444.

16. Julii. [11525.] Kong FREDERIK III. tillægger det Münsterdorfske Consistorium nogle nye Indtægter. — *Copenhagen*, den 16. Julii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 160—161.

16. Julii. [11526.] D. JOHANNES DANIEL HORSTIUS, archiater Darmstadiensis, ad D. Thomam Bartholinum de responsione sua ad Harveium super venis lacteis scribit; deinde ab eo petit, ut scripta quædem ipsius nuper edita sibi mittat. — *Darmstad*, 16. Julii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 606—608.

23. Julii. [11527.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Danmark ikke synes at kunne beslutte sig til nogen Conjunction med Holland eller Polen, förend det seer, om det er Kongen af Sverrigs Alvor med den omtalte Alliance, hvortil man synes at önske et Forslag fra svensk Side; imidlertid holder man Holland i Humeur, carresserer Tromp ved Hoffet o. s. v. — *Helsingör*, 23. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 63—64.

[11528.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at den polske Gesandt Canaziles var reist til Holland gjennem Sundet uden at tale med Kongen eller Ministrene, men at han nu skal være kommen tilbage og ganske ene have indlogeret sig i et Krohuus; for at undersöge denne Sag har Durel sendt et sikkert Bud til Kjöbenhavn; den hollandske Resident gjör Forestillinger om den Fare, der truer Danmark ved de mange i Östersöen samlede svenske Orlogsskibe, men faaer kun almindelige Svar; Tromp ligger i Sundet med 4 Orlogsskibe, hvortil nu er kommet 2 med en Handelsflaade; endelig sender han Copie af et Brev fra Grev Valdemar Christian til Raadet (jvnf. Nr. 11516). — *Helsingör*, 28. Juli. 1655. 28. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 64—65.

[11529.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning, hvorledes Midler kunne skaffes tilveie til at bestride Udgifterne ved Flaadens yderligere Udrustning. — *Kiöbenh.*, den 29. July. 29. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 271.

[11530.] Concept-Instruction af GENERALSTATERNE for den med en Flaade til Öresund afgaaende Lieutenant-Admiral van Obdam. — Den elfden Augusti. (Hollandsk.) 1. Augusti.

Secrete Resolutien van de Heeren Staten van Holland en Westvriesland, 1653—1668. I. D. S. 221—223.

[11531.] Concept-Instruction for det extraordinaire Gesandtskab, som fra GENERALSTATERNE skulde afgaae til Danmark. — Donderdag den 12. Augusti. (Hollandsk.) 2. Augusti.

Secrete Resol. van de Heeren Staten van Holland en Westvriesland, 1653—1668. I. D. S. 224—229.

[11532.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til det svenske Rigsraad om Tromps Deeltagelse i en Hoffest, om udspredte Rygter om Hvervinger i Hamborg for Kongen, om Misfornöielse med Rosenvinges frugteslöse Ophold i Holland, samt om Herredagen. — *Kiöbenhavn*, 2. August. 2. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 65—66.

[11533.] FREDERICI, ducis Sleswigæ et Holsatiæ, ad Athanasium Kircherum literæ datæ, in responsum literarum eius d. d. 16. Aprilis, per quas queritur, se "Oedipum Ægyptiacum" simul cum literis eius non accepisse. — *In arce Gottorpensi*, postico Kal. Sextilis. 2. Augusti.

J. P. de Ludewig, Reliquiæ Manuscriptorum. T. V. p. 392.

[11534.] Kong FREDERIK III.s Brev til Jörgen Rosenkrands, at Academici paa Soröe paa nogen Tid maatte begive sig til Kjöbenhavn for at opvarte ved Kongens Söns Hylding. — *Hafn.*, 4. Aug. 4. Augusti.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxxiv.

[11535.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Danmark ikke synes meget tilböielig til at slutte sig til Holland og Polen, og vilde gjerne, at de 6 hollandske Orlogsskibe ikke vare hidkomne paa Rheden; om Canaziles's hemmelige Underhandlinger. — *Kiöbenhavn*, 4. August. 4. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 66.

[11536.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Canaziles's Andragende om Forbund mellem Danmark, Holland og Polen, og om Durels egen Forhandling desangaaende med Cantsleren; Canaziles skal kun have faaet til Svar, at Kongen vil gjöre sit til at bilægge Striden mellem Polen og Sverrig; Durel har ogsaa gjort Cantsleren Forestillinger angaaende Tromps Orlogsflaade i Sundet og erholdt Forsikring om, at de danske 4. Augusti.

1655. Gesandter i Haag havde havt Befaling at söge at hindre dens Afsendelse; den skulde blive
4. Augusti. formeent at löbe ind i Östersöen, og man arbeider paa Flaadens Udrustning. — *Kiöbenhavn,* 4. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 66—68.

7. Augusti. [11537.] Gavebrev af ELISABETH BILDE, sal. Sivert Beches til Förslöv, paa 300 Sldr., hvoraf Renten skulde uddeles hver Pindse-Aften til 6 Fattige i Förslöv Sogn. — *Taageröd,* den 7de Augusti.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 85—86.

10. Augusti. [11538.] Feltmarschal CARL GUSTAV WRANGELS Ordre for en svensk Escadre paa 12 Skibe. (I 5te § bestemmes Saluten for muligviis mödende danske Skibe). — *Skeppsflottan under Gripzvaldz ön*, d. 10. Aug. (Svensk.)

Uddr. i P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 10. D. S. 114—115.

11. Augusti. [11539.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at der ere forskrevne 7 hollandske Officerer til den danske Konges Tjeneste, og at der tales om, at nogle hundrede Matroser hverves i Holsten; Tromp siger, at han endnu venter 4 Orlogsskibe. — *Kiöbenhavn,* 11. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 68.

12. Augusti. [11540.] Kong FREDERIK III. befaler sine Gesandter i Holland, Rosenvinge og Charisius, at de skulle opfordre Generalstaterne til at söge at betage Kongen af Sverrig den Ombrage, som de hollandske Skibes Ophold i Sundet foraarsager ham, at det ikke skal imputeres Kongen af Danmark, at han selv har hidkaldt dem. — 12. Aug.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 68—69.

12. Augusti. [11541.] Vaabenbrev meddeelt af JOHANNES RIST, Præst i Wedel, keiserlig romersk Pfalz- og Hof-Greve, samt kronet Poet, til Hr. Benedictus Grotschilling, hvis Kunstfærdighed har saavel i Almindelighed vundet Anerkjendelse, som i Særdeleshed hos Kongen af Danmark. — *Wedel amb Elbe*, am zwölfften Tage des August Monats. (Tydsk.

Nye Danske Magazin. 1. B. S. 162—166.

15. Augusti. [11542.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Tjenestefolk og Lösgjængere. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 15. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Oo j—Oo iiij.

18. Augusti. [11543.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om sine Forhandlinger med nogle af det danske Rigsraad for at bevæge Regjeringen til at forbyde den hollandske Flaade Opholdet i Sundet; de have lovet at beordre Gesandterne i Haag til at söge at hindre flere Skibes Afsendelse; man er tilböielig til en Alliance med Sverrig, og vil næppe lægge sig ud med dette Rige, uden at man opegges af Holland tilligemed England; Canaziles synes intet at have udrettet for Polen; om der er noget Forbund igjære mellem England, Holland, Polen og Danmark, forhandles det ikke her, men i Haag; Kongen lader sig i alt lede af Raadet. — *Kiöbenhavn,* 18. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 68—70.

20. Augusti. [11544.] D. HENRICUS REGIUS, professor Ultraiectinus, ad D. Thomam Bartholinum de adventu filiæ Joachimi Gerstorphii et de spe sanationis eius, quam foveat, scribit. — *Ultrajecti* 30. Augusti.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 598—599.

22. Augusti. [11545.] Kong FREDERIK III. befaler sine Gesandter i Haag, Rosenvinge og Charisius, at de, da den hollandske Gesandt har notificeret, at Generalstaterne ville sende en

Flaade paa 16 Orlogskibe til Sundet under Opdam, skulle tilkjendegive disse, at Kongen ikke kunde være tilfreds med, at sligt uden hans Tilladelse skete, helst da Kongen af Sverrig tog stor Ombrage deraf, og daglig ved sin Resident herimod protesterede. — 22. Aug. 1655. 22. Augusti.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 69.

[11546.] Kong Frederik III. opfordrer Undersaatterne i Danmark, Norge og Fyrstendömmerne til med deres Middel og Credit i disse farlige Tider Riget at undsætte, og lover Tilbagebetaling efter Fredens Afslutning. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 23. August. 23. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Pp j—Pp ij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 900—902. Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 196.

[11547.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at man synes at tænke paa at fornye Forbundet med Holland, og at söge at formaae Protectoren i England til at tiltræde dette; man venter 16 hollandske Orlogsskibe under Opdam til Sundet, men Hoffet vil ikke antage, at de virkelig blive afsendte; Landfolket mönstres, men man hörer intet til Hverving; Fortifications-Arbeiderne i Helsingborg fortsættes; den engelske Resident i Hamborg Bradshaws Secretair har bragt et Brev til Kongen, mulig angaaende den hemmelige Alliance. — *Kiöbenhavn*, 24. August. 24. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 70—71.

[11548.] Petrus Schumacherus in literis ad D. Thomam Bartholinum datis de artificiosa navi, quam Roterodami, et de curru sine ope equorum vehendo, quem Lugduni vidisset, scribit. — *Lugd. Bat.*, 24. August. 24. Augusti.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 657—661.

[11549.] Rigsraadets Betænkning, hvori Kongen til Bestridelsen af den extraordinære Udgift ved Flaadens Udrustning tilraades at forhöie Tolden, at paabyde en Skat af Penge og Korn, at anvende Corfitz Vlfelds arresterede Formue m. m. — *Haffn.*, 25. Aug. 25. Augusti.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 271—272.

[11550.] D. Thomas Bartholinus ad D. Ambrosium Rhodium de quæstione, an diabolus in substantia malus sit, scribit. — *Hafniæ*, 25. Aug. 25. Augusti.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 613—617.

[11551.] Kong Frederik III. tilstaaer Rederne i Helsingör, som have beseilet de Cariibiske Öer, Toldfrihed for alle de Varer, som de derfra allerede have indfört i Danmark og Norge. — 29. August. 29. Augusti.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 137.

[11552.] Præsterne i Fuglseherred paa Laaland meddele Fuldmagt til Mads Beske, Provst og Præst til Fuglse, Mads Lerke, Præst til Hillested, og Jacob Clausen, Præst til Ærindlev, til paa bemeldte Herreds Præsters Vegne at hylde den udvalgte Prinds Christian i Odense den 10. Septbr. förstk. — *Holeby Kirke*, den 30. August. 30. Augusti.

Danske Mag. 3. Række. 5. B. S. 326—327.

[11553.] Kong Frederik III.s Told-Rulle, samt Ordinance for Toldernes Forvaltning og Administration over al Danmarks Rige. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 1. Septemb. 1. Septbr.

Særskilt trykt i Kiöbenhaffn 1664.

[11554.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om fortsatte Rustninger af Flaaden; om paalagte Skatter og frivillige Bidrag af Adelen, samt om Mönstringer i Jylland; Brevet fra Cromwell til Kongen (jvnf. Nr. 11547) angik kun et under Möen i Januar Maaned tabt engelsk Skib, hvorfor der begjeredes Restitution. — *Kiöbenhavn*, 1. September. 1. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 71.

1655. 2. Septbr. [11555.] D. GUIDO PATINUS, medicus Parisiensis et professor, ad D. Thomam Bartholinum de controversia Pecqueti et Riolani et aliorum Gallorum super lacteis venis thoracicis, et de morbo Gassendi, autoris vitæ Tychonis Brahe, scribit. — *Parisiis*, 12. Sept.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 618—620.

6. Septbr. [11556.] Kong FREDERIK III.s Octroi for Saltcompagniet, der skal oprettes i Danmark og Norge. — *Kiöbenhafn Slot*, den 6. Septembris.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Pp iij—Qq ij. H. Paus, kgl. Forord. for Norge. S. 902—909 (med Datum: 26. Sept.).

8. Septbr. [11557.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Generalstaterne paa den danske Regjerings Opfordring synes ikke at ville sende de ventede Orlogsskibe til Sundet, men at de heller ikke af Mistillid til Danmark ville sende van Beuningen; Danmark synes at ville indskrænke sig til Defensions-Arbeider, hvilke drives med Iver, og hvortil der indkræves store Skatter; Hertugen af Gottorp skal have isinde at erklære sig neutral; fra Jylland ere mange Klager indkomne over Rigsmarskens Krænkelse af denne Provindses Privilegier. — *Kiöbenhavn*, 8. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 71—73.

8. Septbr. [11558.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Beretning til Kong Carl Gustav, hvori han yderligere omtaler Forholdet mellem Holland og Danmark, samt Yttringer desangaaende af den spanske Gesandt Grev Rebolledo og af den hollandske Resident; han giver tillige nogen Oplysning om "Defensionen", og omtaler, at Hertug Ernst Gynther har nærmet sig ham. — *Kiöbenhavn*, 8. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 73—74.

12. Septbr. [11559.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om den Bevægelse, hans Told-Opkrævning ved Dantzig vakte i Kjöbenhavn, der dog noget havde sat sig, da Adelen formeente bedre at kunne sælge sin Sæd, naar det Dantziger Korn blev dyrere. — *Kiöbenhavn*, 12. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 74.

15. Septbr. [11560.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at der formodes, at Tromp med sine 6 Orlogsskibe vil blive beordret hjem, hvis ikke Dantziger Tolden skulde excitere Hollænderne; den hollandske Resident har foreholdt Hofmesteren, at Generalstaterne efter Tractaterne vare berettigede til at sende en Orlogsflaade; tillige forlangte han i mödende Fald Vinterleie for Tromps Skibe; i en Efterskrift melder han, at en nylig ankommen Skipper fortæller, at 12 hollandske Skibe ligge ved Vlie. — *Kiöbenhavn*, 15. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 74—75.

21. Septbr. [11561.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Kongen og Raadet have lagt en Indförselstold paa fremmed Sæd, hvilket stöder Borgerskabet mere end Dantziger Tolden; Bidragene til Fæstningsarbeiderne skulle være betydelige, men man synes at önske Fred og Alliance med Sverrig; tillige sender han en Liste paa Krigsstanden, der udviser 22000 Mand til Fods og 1000 Mand til Hest. — *Kiöbenhavn*, 21. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 75—76.

21. Septbr. [11562.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han efter Modtagelsen af dennes Brev, dateret Kola, den 18. August, havde notificeret Rigshofmesteren Kongens Forslag til en Alliance med Sverrig, hvilket blev vel optaget, men Forhandlingerne udsattes nogle Dage, da Cantsleren var reist med Prindsen til Hyldingen og de

övrige Raader ligeledes vare fraværende; det var de churbrandenborgske Ministre, der dreve 1655.
paa den hollandske Flaades Sendelse, hvorimod de danske havde protesteret. — *Kiöbenhavn*, 21. Septbr.
21. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 76—78.

[11563.] Petrus Schumacherus in literis ad D. Thomam Bartholinum datis de 26. Septbr.
subita morte Kyperi professoris scribit; se quarto die ante cum eo de usu unicornus esse locutum, quod colloquium accurate refert; deinde puellam decennem exuberanti pinquedine laborantem describit. — *Lugduni Batavorum*, 6. Calend. Octobr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 661—665.

[11564.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 29. Septbr.
der i sidste Uge intet er forefaldet, da saavel Kongen som Raadet ere fraværende; ogsaa Rustningerne hvile; Tromp skal nu have faaet Ordre til at vende tilbage til Holland; desuden skriver han om den i Skaane og Sjelland grasserende Pest. — *Helsingör*, 29. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 78.

[11565.] Kong Frederik III. foreholder Bönderne under Abrahamstrup Lehn deres 1. Octobr.
Modvillighed mod deres Lehnsherre Niels Banner, og paalægger dem at udföre, hvad han befaler dem med Hensyn til Avlen. — *Hafn.*, 1. Octbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 191.

[11566.] D. Thomas Bartholinus Johanni Claudio de la Courvée, medico reginæ 3. Octobr.
Poloniæ, pro libro misso gratias agit, dubia quædam de sententia eius de nutritione foetus addens. — *Hafniæ*, 3. Octobr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II p. 610—613.

[11567.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 6. Octobr.
Tromp med sine Skibe nu virkelig skal være hjemkaldt; Tromps Secretair har undersögt den danske Flaade og fundet den i slet Tilstand; han melder, at Kongen og de fornemste af Raadet nu ere komne, og at Cantsleren har lovet at fremme hans Andragende; tillige skriver han om Hannibal Sehesteds Bestræbelser for at skaffe sig Credit; han har ogsaa nærmet sig Durel. — *Kiöbenhavn*, 6. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 78—79.

[11568.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om 11. Octobr.
sine Forhandlinger med Rigshofmesteren og Cantsleren om Forslaget til en Alliance: de bleve udsatte en 8 Dage, da Hofmesteren og Cantsleren skulde begive sig til Roeskilde for at være tilstede ved Nedsættelsen af Kong Christian IV.s og Prinds Christian V.s Lig, men i Virkeligheden for at de kunde conferere med de övrige Rigsraader; Kongen selv tager sig ikke meget af sin Stats Affairer, men overlader dem til Raadet; Tromp agter med förste gunstige Vind at afgaae til Holland. — *Kiöbenhavn*, 11. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 79—81.

[11569.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 27. Octobr.
Kongen og endeel af Raadet nu ere komne til Kjöbenhavn, og at man flittig delibererer om Durels Proposition; skjöndt Meningerne ere deelte, ville Beslutningerne uden Tvivl blive i fredelig Retning; der siges, at Ove Juel skal sendes til den svenske Konges Hær under Prætext af den foreslaaede Alliance. — *Helsingör*, 27. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 81.

1655. 3. Novbr. [11570.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om sine Forhandlinger den 30. October med Hofmesteren, Cantsleren, og Rigsraaderne Otto Krag og Axel Urup om Alliance-Projectet, hvilket han foredrog mundtlig for dem Punkt for Punkt med tilbörlige Reservationer, hvorefter Sagen blev udsat; tillige skriver han om den frivillige Contribution, som dog endnu ikke er indkrævet. — *Kiöbenhavn*, 3. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 81—82.

4. Novbr. [11571.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Indskrænkning af al Overflödighed ved Bryllupper og Trolovelser for den geistlige og borgerlige Stand. — *Kiöbenhafn Slot*, den 4. Novembris.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Qq iij. H. Paus, kgl. Forord. for Norge. S. 910—913. (med Datum: 7. Novbr.)

4. Novbr. [11572.] Kong FREDERIK III.s Brev til Otte Krag til Voldberg, Embedsmand paa Riberhuus Slot, og Dr. Peder Kraglund, Superintendent i Ribe Stift, hvori befales, at der herefter, istedenfor eet, skulle holdes tvende Landemoder aarlig i Ribe Stift, det ene i Ribe, Onsdagen efter Misericordias Domini, det andet i Varde, Onsdagen efter Dionysii. — *Kiöbenhavn Slot*, den 4. Nov.

P. Terpager, Ripæ Cimbr. p. 575—576.

6. Novbr. [11573.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Landcommissarierne i Jylland Peder Lange, Manderup Due og Jörgen Kruse, at incassere de resterende Renter af Corfitz Ulfelds udestaaende Fordringer i Nörre-Jylland. — *Kiöbenhavn*, den 6. Nov.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 130—131. (med en Fortegnelse over Ulfelds Debitorer.) T. de Hofman, Efterr. om Danske Adelsm. 2. D. S. 383.

6. Novbr. [11574.] GENERALSTATERNES Instruction for de overordentlige Gesandter til Kongen af Danmark, Coenrad van Beuningen, Govert Adriaen van Reede og Mathias van Viersen. — Den 16. November. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 1245—1247.

9. Novbr. [11575.] Kong FREDERIK III. befaler Lehnsmanden Arndt von der Kula at lade Borgemestere og Raad i Helsingör nedbryde de Huse, som der sammesteds ere byggede uden for Muren ved Stranden. — 9. November.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 129.

10. Novbr. [11576.] Kong FREDERIK III. befaler, at enhver, som i Fyen eller paa Laaland hugger noget Træ af Eg eller Bög, skal være pligtig at plante og frede 3 af samme Slags. — *Kiöbenhafn Slot*, den 10. Novembr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Rr j.

10. Novbr. [11577.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om en ny afholdt Conference i Alliance-Sagen; og meddeler saavel de af ham selv som de af de danske Commissarier gjorte Forslag. — *Kiöbenhavn*, 10. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 82—85. (Forslagene fuldstændige paa Svensk.)

10. Novbr. [11578.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, hvorledes han ved Forhandlingerne om en Alliance paa den ene Side har sögt at holde Kongen af Danmark og Raadet i godt Humeur og i godt Haab om dens Istandkommelse, paa den anden Side ladet Kongen af Sverrig frie Hænder til at fortsætte eller afbryde Forhandlingerne; han udvikler, paa hvad Maade Sagen kan trækkes i Langdrag, men ogsaa sin Mening om Hensigtsmæssigheden i, at Alliancen afsluttes. — *Kiöbenhavn*, 10. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 86—87.

[11579.] JORDANUS EDENIUS in literis ad D. Laurentium Stigzelium, archipræpositum Upsaliensem, datis inter alia scribit, Danum "hisce in provinciis" milites et nautas conscribere. — *Hamburgi*, 10. Nov. 1655. 10. Novbr.

O. A. Knoes, analect. epistolar. p. 117—120.

[11580.] CAROLI II., Magnæ Britanniæ regis, ad Fredericum III., Daniæ regem, literæ datæ, in quibus testatur, se nuper literas et apochas marchionis Montis-Rosarum nuper defuncti, propria eius manu signatas, accepisse, unde sibi innotescere scribit, Ulfeldum non solum pecuniam, arma et apparatum bellicum, nomine suppetiarum a Frederico rege concessarum, verum etiam pecuniarum summam de proprio ære suo suppeditasse. — *Colon. Agrippinæ*, die 11. Novembr. 11. Novbr.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 171—173. (med *Dansk* Overs.) T. de Hofman, Efterr. om Danske Adelsm. 2. D. S. 284.

[11581.] D. THOMAS BARTHOLINUS in literis ad Petrum Schumacherum datis mortem Kyperi deplorat, deinde sententiam suam de puella in proximis literis (cfr. Nr. 11563) descripta exponit; denique partum filii nunciat. — *Hafniæ*, XII. Nov. 12. Novbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 665—667.

[11582.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Lehnsmanden Arndt von der Kula, hvorved han tillader, at Raadmand Johan Kruse indtil videre maa lade det Huus blive staaende, som han med kongelig Tilladelse har ladet opföre uden for Muren, dog at ingen Underslæb deri foretages. — 13de November. 13. Novbr.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 129.

[11583.] M. ANDERS HANSEN GUNTZOV foreslaaer Capitlet i Roeskilde at oprette en ny Lectie ved Skolen, og tilbyder til en Hörers Lönning Renten af 300 Rdlr., samt efter sin Död et rundeligt Tillæg, hvis det maa være ham tilladt i sin Livstid at kalde Höreren. — *Roeschild*, den 13. Novembr. 13. Novbr.

S. N. J. Bloch, Roskilde Domskoles Hist. 3. H. S. 7—8.

[11584.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at de hidforskrevne Rigsraader ere reiste hjem, og at Kongen agter at reise omkring i Landet paa Jagt; der arbeides paa Fortificationer i Helsingborg, men iövrigt kun ubetydeligt paa Defensions-Værket i Almindelighed; der siges, at Peder Wibe skal betroes Trondhjems Lehn. — *Kiöbenhavn*, 17. November. 17. Novbr.

Udt. i P. W. Becker. Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 87.

[11585.] Kong FREDERIK III. forordner Toldforvalter Henrich Tellemand til at være Fiskal i Danmark til at paasee, at Anordningerne om Bryllupper, Barseler og Begravelser overholdes. — *Kiöbenhaffn*, den 19. Novembr. 19. Novbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol Rr j—Rr ij.

[11586.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Gouverneuren og Magistraten i Glückstadt, hvorved Klokkeringning og Sang af Skoledisciplene tillades at maatte finde Sted ved de Reformeertes Begravelser sammesteds. — *Copenhagen*, den 20. Novemb. (Tydsk.) 20. Novbr.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 104—105.

[11587.] Kong FREDERIK III. tilholder Præsterne at före et ustraffeligt Levnet; tillige tillades det fremmede Ministre, som ere af anden Religion, at bruge deres Religions Exercitia i deres egne Huse, dog kun for dem selv og deres Tjenere. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 24. Novembris. 24. Novbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Rr ij—Rr iij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 913—915. (med Datum: 29. Novbr.) L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 204—207. *Tydsk:* E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 421—423.

1655. 24. Novbr. [11588.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at alt her er stille; de 600 Matroser, som anvendtes ved Arbeidet i Helsingborg, ere bragte til Kjöbenhavn, hvor de skulle underholdes i Vinter; han omtaler Ankomsten af et Skib fra Guinea med en kostbar Ladning. — *Kiöbenhavn*, 24. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 87—88.

24. Novbr. [11589.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL svarer Kong Carl Gustav paa hans Skrivelse af 11. October, at den hollandske Flaade er afreist fra Sundet den 17. October, og at han ikke kan erfare, at Danmark opegges af Keiseren; man tænker her kun paa Defension og synes vel stemt for en Alliance; han söger overalt at gjöre den Mening gjældende, at denne Krig ene og alene gjælder Polen. — *Kiöbenhavn*, 24. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 88.

1. Decbr. [11590.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at man her har den faste Indbildning, at Krigen med Polen vil ende med et Angreb paa Danmark, hvorfor man vil sætte sig i god Defension, indtil man bliver forsikkret om Kongen af Sverrigs Venskab, eller kan faae en Forbindelse med en anden Magt istand; Residenten Appelbom i Holland har berettet ham, at der drives ivrige Forhandlinger der, men han troer dog, at dette kun skeer for at poussere den svenske Alliance. — *Kiöbenhavn*, 1. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 88—89.

6. Decbr. [11591.] Den OVERYSSELSKE DEPUTEREDES Protest til Generalstaterne mod den besluttede Afsendelse af en Ambassade til Danmark, hvorimod han foreslaaer strax at sende en Ambassade til Sverrig for at fornye Tractaterne med dette Rige, hvorved da ogsaa kunde tages Hensyn til Danmarks Interesse. — *Haag*, den 16. Decemb. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1043.

8. Decbr. [11592.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at alt her er stille; man venter her Gesandter saavel fra Sverrig som fra Nederlandene, og man haaber, at Hollændernes Plan at sende en Flaade paa 48 Skibe til Sundet til Foraaret skal fremskynde Alliancen med Sverrig; af Raadet ere kun Hofmesteren, Cantsleren og Statholderen Axel Urup tilstede. — *Kiöbenhavn*, 8. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 89.

15. Decbr. [11593.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Ove Juel nu skal være afreist til den svenske Konge, at Hoffet agter at tilbringe Julen i Frederiksborg, og at endeel af de norske Matroser ere hjemforlovede. — *Kiöbenhavn*, 15. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 89—90.

19. Decbr. [11594.] CAPITLET I RIBE beslutter, paa Andragende af Rector Scholæ M. Christen Aagaard, at Plumbum maa gives denne lige med Conrector, "paa det Chorsangen des skikkeligere kunde tages iagt". — Temperdag effter Luciæ d. 19. Dec.

Udt. i P. Terpager, Rip. Cimbr. S. 140.

20. Decbr. [11595.] FREDERICI, ducis Sleswigæ et Holsatiæ, ad comitem ab Oxenstierna, cancellarium regni Succiæ, literæ datæ gratulatoriæ in novum annum. — *In arce Gottorpiensi*, a. d. 20. Xbris.

J. P. de Ludewig, Reliquiæ Manuscript. T. V. p. 393—395.

23. Decbr. [11596.] Kong FREDERIK III. befaler Erick Grubbe og Hans Juul at træde sammen med Christian Friis for at anstille Undersögelser angaaende nogle Jorder, som de omliggende

Bönder vilde tilegne sig inde paa selve Mariager Klosters Grund, og dernæst indsende Beretning herom til Cancelliet. — *Hafniæ*, d. 23. Dec. 1655. 23. Decbr.

Danske Magazin. 6. B. S. 211—212.

[11597.] Caroli Gustavi, Sueciæ regis, ad Fredericum, ducem Slesvigæ et Holsatiæ, datæ literæ, per quas huic auspicia novi anni gratulatur. — *Fridlandiæ*, die 24. Decembr. 24. Decbr.

J. P. de Ludewig, Reliquiæ Manuscript. T. V. p. 398—399.

[11598.] Generalstaternes Instruction for deres til Danmark afgaaende Ambassadeurer til Underhandling om nærmere Alliance, Forholdet til Sverrig, Handelen i Östersöen m. m. — *In der Herrn General Staaden Versamblung*, den 7. Januarii 1656. (Tydsk.) 28. Decbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1112—1115.

[11599.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om Ankomsten af en Dantzigsk Minister og om Defensions-Arbeidet; man tænker paa at grunde et nyt Oplag i Kongelf for at contrequarere Gothenborg; man vil til Foraaret sende 2 Skibe til Guinea, fremme Salthandelen paa Portugal, og har oprettet et nyt Admiralitet. — *Kiöbenhavn*, 29. December. 29. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 90.

[11600.] D. Jacobus Holstius ad D. Thomam Bartholinum de defensione eius contra Riolanum et de Glissonii Anatomia hepatis scribit. — *Husii*, tertio Kalend. Januar. 1656. 30. Decbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 620—624.

[11601.] Frederici, ducis Slesvigæ et Holsatiæ, ad Carolum Gustavum, Sueciæ regem, literæ gratulatoriæ de rebus anno pendente gestis, et lætis in annum futurum auspiciis. — *In arce Gottorpiensi*, a. d. ... Decembris. Decembri.

J. P. de Ludewig, Reliquiæ Manuscript. T. V. p. 392—393.

[11602.] Borgemester i Kjöge Hans Christensens Fundats paa en Capital af 1000 Rdlr., hvoraf Renten skal tildeles 10 af de allerelendigste Mennesker i Kjöge. — *Kjöge*, (uden Dag).

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 432—433.

[11603.] Fundats af Raadmand Karsten Tönnesen, hvorved han legerer 200 Rdlr. til et brændende Voxlys i Ribe Domkirke.

Udt. i P. Terpager, Rip. Cimbr. p. 319.

1656.

1656.

[11604.] Den svenske Resident Magnus Durel melder Kong Carl Gustav, at man med hver Dag venter en hollandsk Ambassade, og at Danmarks Stilling som Fölge deraf nu er ubestemt; Adelen og de övrige Stænder have i Ribe tilsagt Kongen prompte Assistance, hvis Landet skulde komme i Krig; Flaaden er lagt op og aftaklet; Hoffet er atter i Kjöbenhavn; hertil er ogsaa Residenten i Holland Charisius ankommen. — *Kiöbenhavn*, 5. Januar. 5. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 90—91.

[11605.] Maren Nielsdatters Fundats paa 1000 Rdl. in Specie, hvis Renter aarlig skulde uddeles til fattige Skolebörn i Randers Latinskole. — *Randers*, den 5. Jan. 5. Januar.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 375—376. H. M. Flemmer, Efterr. om Randers Skole. 1. H. S. 48—50.

1655. 12. Januar. [11606.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Kong Carl Gustav, at han af et Brev fra Rigscantsleren har bemærket, at han ikke har modtaget nogle af Kongen givne Befalinger; de Præparatorier, her gjöres, synes kun at sigte til Defension; han troer, at en Conjunction med Holland vilde have kunnet forhindres, hvis Kongen havde fundet for godt at sende en Ambassade. — *Kiöbenhavn*, 12. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 91.

12. Januar. [11607.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Kong Carl Gustav, at man nu synes her med Længsel at vente den hollandske Ambassade, da Kongens Collision med Churbrandenburg antages at maatte excitere Keiseren og foranledige Holland til at söge sin Fordeel, i hvilket Tilfælde Danmark ikke skulde sidde stille. — *Kiöbenhavn*, 12. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 91—92.

14. Januar. [11608.] D. MARTINUS BOGDANUS ad D. Thomam Bartholinum de itinere suo maximeque de colloquiis suis cum Guiffarto, Le Noble, Patino, Riolano, Mantelio, Pecqueto aliisque, scribit, nunciatque, se opusculum quoddam medico-historicum iam ad finem perduxisse. — *Lutetiæ Parisiorum*, 14. Januarii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 625—628.

19. Januar. [11609.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilmelder Kong Carl Gustav, at der her ikkun foretages nogle Reparationer paa Flaaden, og at intet höres om Hvervinger; Hertug Christian Ludvig af Celle skal i Nödsfald have lovet Kongen nogle Regimenter; der siges atter, at Ove Juel skal sendes til Kongen af Sverrigs Armee. — *Kiöbenhavn*, 19. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 92.

20. Januar. [11610.] ERICI OXENSTIRNII AXELII FILII literæ ad ducem Gottorpiensem datæ, in quibus ei pro voto felicis auspicii novi anni gratias agit. — *Holmiæ*, 20. Jan.

J. P. de Ludewig, Reliquiæ Manuscr. T. V. p. 399—400.

20. Januar. [11611.] Grevinde EBBA BRAHES Skrivelse til Pfalzgrevinde Maria Euphrosyna, Grevinde til Leckö, hvori hun beder om Underretning om Kongen, samt om Forholdene i Danmark. — *Axholm*, dän 20. Januari. (Svensk.)

P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 6. D. S. 95—96.

29. Januar. [11612.] Kong FREDERIK III.s Befaling angaaende Doctorernes og Professorernes Session og Gang ved Kjöbenhavns Universitet. — *Hafn.*, 29. Jan.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1810. I. B. S. 198—199.

3. Febr. [11613.] DE NEDERLANDSKE GESANDTERS Andragende for Kongen af Danmark angaaende de dem til Underhandling overdragne Punkter. — *Coppenhagen*, den 13. Februarii. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.). S. 1116—1118.

4. Febr. [11614.] HANS JUEL til Starupgaard, Befalingsmand paa Dueholms Kloster, giver 100 Rdl. til Underholdning for fattige Skolepersoner i Viborg, i Anledning af, at Kongen havde givet ham Jus patronatus til Högslef Kirke og derhos bevilget ham Rug- og Bygtienden af Högslef Sogn for 21 Tdr. Rug og 10 Tdr. Byg aarlig, som af Kong Frederik II. var funderet til fattige Skolepersoners Underholdning i Viborg. — *Wiborg*, d. 4. Febr.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 335—336.

6. Febr. [11615.] De hollandske Ambassadeurer CONRAD VAN BEUNINGEN, GODERT ADRIAN VAN REEDE TOT AMERONGEN og MATTHIAS VAN VIERSEN berette til Generalstaternes Greffier om deres Ankomst til Kjöbenhavn og höitidelige Indtog i denne Stad. — *Kiöbenhavn*, 16. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 316—318.

[11616.] Kong FREDERIK III.s Forordning for Haderslev, at Byskriveren (der Stadtschreiber) der skulde skrive alle Obligationer, Contracter og andre Forskrivninger. — *Copenhagen*, den 7ten Febr. (Tydsk.) 1656. 7. Febr.

Corpus Statutorum Slesvicens. 2. B. S. 501—502.

[11617.] De hollandske Ambassadeurer BEUNINGEN, AMERONGEN og VIERSEN berette til Staterne af Holland og Vestfriesland om deres höitidelige förste Audients hos Kongen og Dronningen; den svenske Resident havde Dagen forud havt en kort Audients. — *Kiöbenhavn*, 20. Februar. 10. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 318—319.

[11618.] De hollandske Ambassadeurer BEUNINGEN, AMERONGEN og VIERSEN berette til Generalstaterne, at de havde erklæret til Rigshofmesteren, at disse ansaae deres Interesse saaledes knyttet til Danmark, at de i Tilfælde af fjendtligt Anfald vilde gjöre det samme for dette som for deres eget Land, og at de önske en lignende Erklæring fra Kongen og hans Ministre; paa deres Yttring om Kongen af Sverrigs Bestræbelser for at lukke Sundet for fremmede Orlogsskibe, svarede Hofmesteren, at Kongen af Danmark i saa Henseende ikke havde isinde at opfylde Sverrigs Forlangende. — *Kiöbenhavn*, 10/20. Februar. 10. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 319—320.

[11619.] Kong FREDERIK III. overdrager ved Mageskifte til Anders Bille til Damsbo, Marsk og Befalingsmand paa Skanderborg Slot, noget Gods i Silkeborg Lehn, Lysgaardherred, i Taange, Höbierg og Elszborg, samt i Meilsomherred i Bering, imod endeel Gods i Silkeborg Lehn, Lysgaardherred i Debmstrup, i Skanderborg Lehn i Gridzlöff, i Sönder-Lyng Herred i Förllum, samt i Nör-Lyng Herred i Pederstrup. — *Kjöbenhavns Slot*, 13. Februari. 13. Febr.

Aktst. &c. udg. af Fyens lit. Selsk. 1. Saml. S. 186—187.

[11620.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Hofmesteren holdt sig tilbage fra at udtale nogen bestemt Mening angaaende Sagernes Tilstand i Östersöen, da man först maatte kjende Generalstaternes Tractat med Brandenborg, og vide, hvorledes det gik Dantzig; de havde opfordret til at sende et Gesandtskab til Sverrig, hvorhen ogsaa Generalstaterne vilde sende Gesandter, for at de kunde handle med Enighed; den svenske Resident havde igaar forhandlet med Hofmesteren, Cantsleren og Rigsraad Trolle, efter Sigende, om Östersöens Spærring. — *Kiöbenhavn*, 23. Februar. 13. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 320—321.

[11621.] Sognepræsterne i Aalborg JACOB HANSENS og JACOB POULSENS Revers til Dr. Anders Andersen for 400 Slettedaler, som af denne vare skjænkede til Vedligeholdelse af en Froprædiken hver Söndag i det hele Aar, samt Onsdag og Fredag Morgen i Fasten, i St. Budolphi Kirke i Aalborg. — *Aalborg*, den 15. Februarii. 15. Febr.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 14—15.

[11622.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Hofmesteren havde meddeelt dem, at Forhandlingerne med den svenske Resident om en Alliance-Tractat med Sverrig vare saavidt fremmede, at man kun ventede en Ambassadeur fra Sverrig, hvortil Bengt Oxenstierna var udseet, for at lægge sidste Haand paa Værket; Kongen var dog bestemt paa intet at afslutte uden foregaaende Communication med Generalstaterne; de havde modtaget de i sidste Conference med den svenske Resident den 15/25 Febr. optegnede Punkter, og havde derpaa forfattet en Memorial til Kongen og meddeelt Hofmesteren den til Betænkning. — *Kiöbenhavn*, 26. Februar. 16. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 321—322.

1656. 17. Febr. [11623.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at de ere overbeviste om, at Danmarks Underhandlinger med Sverrig ere mere Fölge af Frygt end af Tilböielighed, da Sverrig er i Vaaben, og Skaane, Holsten og Norge ligge aabne, og den af Holland tilbudte Hjelp er for ubetydelig; Kongen skal have isinde at raadspörge Protectoren angaaende Tractaten med Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 17/27. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 322.

18. Febr. [11624.] HENRICUS A MÖINICHEN ad D. Thomam Bartholinum de rebus variis ab Antonio Molinetto in lectionibus suis anatomicis monstratis scribit. — 18. Febr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 629—631.

19. Febr. [11625.] D. JOHANNES CHRISTIANUS AGRICOLA a D. Thoma Bartholino sententiam eius de curationis modo morbi cuiusdam, quem alii ex aliis causis, alii vero ex vitio lactearum oriri putant, quærit; deinde de medicis nonnullis Anglicis scribit. — *Londini*, d. 19/29. Februar.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 631—634.

20. Febr. [11626.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kongen har vel optaget deres Remonstration angaaende de svenske Forhandlinger, og at de have erholdt Forsikkring om, at Kongen ikke vil afgjöre noget uden Generalstaternes Tiltrædelse; til en Forbindelse med disse er man vel disponeret, og indseer de skadelige Fölger af ved en Tractat at give Sverrig större Magt i Östersöen. — *Kiöbenhavn*, 1. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 322—323.

21. Febr. [11627.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kongen har befalet sin ordinære Resident i Sverrig at begive sig til Stettin og derfra til Kongen af Sverrig, og at det er ham paalagt at være i fuldkommen Fortrolighed med den Ambassade, som Generalstaterne staae i Begreb med at afsende til bemeldte Konge. — *Kiöbenhavn*, 2. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 323.

22. Febr. [11628]. NICEPHORUS NICOYMIUS, Græcus, ad Stephanum comitem de Piltza Korycienski, supremum cancellarium regni Poloniæ, responsionem suam ad apertas literas regis Sueciæ adversus regnum Poloniæ mittit. (Insunt nonnulla de insulæ Oeseliæ transgressione in Danorum et inde in Suecorum possessionem et de consiliis Suecorum de Dania subiuganda et de supremattia maris Baltici obtinenda.) — *Romæ*, Quinto Non. Martij.

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.). S. 1119—1126.

26. Febr. [11629.] GENERALSTATERNES Bekjendtgjörelse angaaende Udmaaling af de Skibe, som fare paa Norge for at tage Trælast. — *'s Graven-Hage*, op den sevenden Martij.

(Hollandsk.)

Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 575—576.

27. Febr. [11630.] Erklæring, hvorved den af CAPITULARES RESIDENTES i Ribe fattede Beslutning af 19. Decb. 1655, at plumbum tilstaaes Rectoren, tiltrædes af NON-RESIDENTES. — Temberdag Onsdag d. 27. Febr.

Udt. i P. Terpager, Rip. Cimbr. S. 140.

29. Febr. [11631.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Biskopperne i Danmark, at det paa Grund af det store Antal Studerende er raadeligt, at de til Dimission færdige Disciple forblive i Skolerne, indtil de kunne vente at faae fri Kost ved Universitetet. — *Kiöbenhavn Slott*, den 29. Februarij.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1809. 1. B. S. 204—205.

[11632.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den svenske Resident söger at udbrede den Mening, at Handelen paa alle Havne i Östersöen er fuldkommen uhindret, og at Sverrig iaar ikke tænker paa nogen Söudrustning; Efterretninger fra Stockholm sige det modsatte; Kongen af Danmark lover at holde sine Skibe rede, men er usikker formedelst de langsomme Söudrustninger i Nederlandene. — *Kiöbenhavn*, 11. Marts. 1656. 1. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 323.

[11633.] D. MICHAEL LYSERUS in literis ad D. Thomam Bartholinum datis consilium eius professionis anatomicæ deserendæ deplorat; deinde sententiam eius de morbo quodam ex levi vulnere orto expetit. — *Lipsiæ*, Non. Mart. 7. Martii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 635—637.

[11634.] JOHANNES SVANINGIUS, superintendens Selandiæ, rescriptum regium d. d. 29. Februarii (jvnf. Nr. 11631) cum Mag. E. N. Randolpho, præposito Roskildensi communicat, ut deinde communicetur cum rectore scholæ Joh. Petr. Calundano. — *Hafniæ*, 8. Martij. 8. Martii.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1809. 1. B. S. 205.

[11635.] Kong FREDERIK III. befaler Landcommissairerne "alvorligen" at tilholde Adelen i Sjelland inden 1. Mai at indbetale til Hr. Axel Urup, hvad der endnu resterer af dens bevilgede Bidrag til Kjöbenhavns Fortification. — *Kiöbenhavn*, den 11te Marts. 11. Martii.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 166—167.

[11636.] Kong FREDERIK III.s Rescript, at Hendrich Bielke, Offue og Jörgen Bielke maae "forloves" til deres afgangne Moders Begravelse. — *Hafniæ*, 15. Martii. 15. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 61.

[11637.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, at Skibet S. Maria maa passere toldfrit paa Reisen fra Norge til Island med Tömmer "til Boerstadtz fornödenhed och des kirches opbyggelse", og ligeledes paa Tilbagereisen med islandske Varer tilhörende Lehnsmanden Hr. Hendrich Bielche. — *Hafniæ*, den 18. Martii. 18. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 61—62.

[11638.] Kong FREDERIK III.s Pas for Skibet "det forgyldte Viinfad", der af Befalingsmanden paa Island Hendrich Bielche er fragtet for at före Tömmer til Bessestad Kirke fra Norge, og derefter at hjemföre Kongens Indkomst fra Island til Kjöbenhavn. — *Hafniæ*, dend 18. Martii. 18. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 62—63.

[11639.] GENERALSTATERNES Instruction og Fuldmagt for deres Gesandter til Danmark og Sverrig, til enten at indgaae en almindelig Tractat med disse Riger og England, eller, hvis Kongen af Danmark ikke vilde indlade sig paa nogen Tractat med Sverrig, da at indgaae en nöiere og stærkere Defensionstractat med Danmark, hvorved Tractaten af 18. Februar 1653 skulde lægges til Grund. — *In der Herrn General Staaden Versamblung*, den 28. Martij. (Tydsk.) 18. Martii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.). p. 1135—1136.

[11640.] Gavebrev af CHRISTOPHER VON OFFENBERG til Lychisholm, "sidshaftig" udi Kloster-Gaarden i Svendborg, til Kloster-Kirken i Svendborg paa et Vænge uden for Gierits-Port. — *Svendborg*, den 20. Martii. 20. Martii.

Hofman, Fundationer. T. VI. S. 76—77.

[11641.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Kong Carl Gustav, at Residenten Appelbom har berettet ham Generalstaternes Tilböielighed til at sende en Flaade 22. Martii.

1656. 22. Martii. til Östersöen og at bryde med Sverrig, efterat de have modtaget Relation fra deres til Danmark ankomne Ambassade; han antager, at Danmark er tilböielig til Fred, da det i alle sine indre og ydre Forholde er i slet Tilstand, Flaaden ubemandet, Hæren uexerceret, Regjeringen i Tvedragt; han anseer det for rimeligt, at Danmark vil söge at bedrage ligesaavel Holland som Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 22. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 92—93.

22. Martii. [11642.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Kong Carl Gustav, at der endnu ikke er tilforordnet den statiske Ambassade Commissarier, men at den hidtil kun har havt hemmelige Conferencer med Hofmesteren og Cantsleren; han mener, at Danmark næppe resolverer sig til videre Combination med Nederlandene; der udrustes kun 4 Skibe, men de skulle benyttes til Kongens og Prindsens Reise til Norge; der höres intet til Hverving; alt tyder paa Fredelighed. — *Kiöbenhavn*, 22. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 93.

23. Martii. [11643.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at de svenske Söudrustninger dog synes mindre betydelige; deres Omtale til Hofmesteren og Cantsleren af en hollandsk Flaades ventede Ankomst blev ikke optagen med Misfornöielse af dem. — *Kiöbenhavn*, 2. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 324.

23. Martii. [11644.] D. MICHAEL LYSERUS in literis ad D. Thomam Bartholinum datis amorem inter eos mutuum reviviscentem prædicat; deinde de morbo quodam hepatico aliisque rebus medicis scribit. — *Lipsiæ*, 10. Calend. April.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 637—640.

27. Martii. [11645.] GENERALSTATERNES Concept-Instruction for den med en Orlogsflaade til Öresund afgaaende Lieutenant-Admiral van Opdam. — Donderdag den 6. April. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien van den Heeren Staten van Holland en Westvriesland. 1653—1668. 1. D. S. 302-306.

30. Martii. [11646.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den svenske Resident havde forlangt, at man skulde hindre den hollandske Flaades Komme til Sundet; de havde erklæret de danske Ministre, at de ikke vilde skrive desangaaende til Generalstaterne, og at Ministrene havde overladt dette til dem selv; Residenten de Vries havde erholdt Löfte af Hofmesteren, at det heller ikke skulde blive Residenten i Haag paalagt at tale om denne Sag med Generalstaterne. — *Kiöbenhavn*, 9. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 324.

30. Martii. [11647.] Skrivelse fra EBBE (ULFELD) til Feltmarskalk Grev Gustav Horn, at hans ældste Broder havde underrettet ham om, at 2000 Ryttere vare samlede i Skaane, og tilbudt ham Commandoen derover, hvortil han havde svaret, at hvis hans Tjeneste havde været Kongen af Danmark behagelig, "så hade man mig som en Compatriot tracterat." — *Saltlöse*, d. 30. Mart. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Swenska Biblioteket. 2. B. S. 242.

31. Martii. [11648.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Memorial til Kong Frederik III., hvori han forlanger, at denne skal modsætte sig den til Sundet bestemte hollandske Flaades Ankomst. — *Kiöbenhavn*, 31. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 93.

[11649.] Sophie Brahes, Hr. Jörgen Lunges til Odden Efterleverskes Gavebrev paa en Gaard Bidstrup i Hjörings Sogn i Venneberg Herred til Underholdning for 5 Fattige af Horns Herred ved Odden. — *Odden*, den 7. April. 1656. 7. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 353—355.

[11650.] Kirkeværgerne til St. Nicolai Kirke i Kjöbenhavn tilstaae at have modtaget af Byfoged Claus Iwersen Ravn et Sölvskriin, med tilbehörig Futteral, at lægge Oblater udi, til en Erkjendelse for den Begravelse, han sig af afgangne Skipper Rasmus Sampsings Arvinger tilforhandlet haver, hvorimod der bevilges ham Fritagelse for videre Vederlag til Kirken. — *Kiöbenhavn*, anden Paaskedag, som indfalder den 7de Aprilis. 7. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 266.

[11651.] D. Joannes Pecquetus D. Thomæ Bartholino pro specilegio de vasis lymphaticis sibi dedicato gratias agit. — *Parisiis*, decimo quinto Kalendas Majas. 7. Aprilis.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 642—644.

[11652.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at man fortiden synes at temporisere i Danmark; de hollandske Ambassadeurer forhandle meget med Hofmesteren og Cantsleren alene; for at vise Kongen af Sverrigs Stadighed i hans Planer synes Durel det rigtigt, at der gjöres noget for at fortsætte de begyndte Underhandlinger, skjöndt han tvivler paa, at Danmark længere mener det oprigtigt; man er her tilfreds over, at Kongen ikke slutter Fred med Polen. — *Kiöbenhavn*, 12. April. 12. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 93—94.

[11653.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om de forskjellige Forslag, der her ere gjorte til en forenet Operation af den danske og hollandske Flaade mod Sverrig, hvilke dog nu ere forstummede efter Ankomsten af gunstige Tidender fra Polen; de hollandske Ambassadeurer arbeide ved private Visitter hos de höie Ministre paa at lægge Fundament for en sikker Alliance med Danmark. — *Kiöbenhavn*, 12. April. 12. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 94.

[11654.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de i en Audients hos Kongen havde erklæret, at Generalstaterne ikke uden Kongens Vidende og Tiltrædelse agtede at træde i nærmere Forbindelse med Sverrig, og at de havde befalet deres Gesandt i London at udforske Protectorens Mening om Forholdene i Östersöen; Kongen havde tilkjendegivet sin Tilfredshed hermed, og lovet at meddele dem det Svar, han paa sin Skrivelse til Protectoren maatte modtage. — *Kiöbenhavn*, 23. April. 13. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 324—325.

[11655.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Rigsmarsk Grev Gustav Horn, hvori han lover at holde de vedtagne Planer hemmelig; han beretter om Danmarks Bestræbelser for at vinde Hollænderne og Tilböielighed til at bryde lös, hvis Sverrig skulde lide noget i Polen; det danske Artillerie er i slet Tilstand. — *Kjöpenhamn*, d. 17. Apr. (Svensk.) 17. Aprilis.

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 40—42.

[11656.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om et stort Tractement, som af Kongen blev givet de hollandske Ambassadeurer, og at der derefter blev drevet stærkt paa Flaadens Udrustning, hvormed det dog vil gaae langsomt, især da man mangler Besætning; imidlertid fortsætte Hollænderne deres Visitter hos Hofmesteren og Cantsleren, 19. Aprilis.

1656. 19. Aprilis. men Durel kan ikke komme efter, hvad der forhandles; han foreslaaer at sende en Ambassade, som bedre vilde kunne udforske disse Arcana. — *Kiöbenhavn*, 19. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 94—95.

20. Aprilis. [11657.] D. JOEL LANGELOTT in literis ad D. Thomam Bartholinum datis casus quosdam singulares medicos enarrat. — *Gottorpii*, 20. April.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 640—642.

24. Aprilis. [11658.] Kong FREDERIK III.s Pas for Thorkild Arngrim (Vidalin) paa en Reise i Island for at opsöge Metaller og Mineralier. — *Hafniæ*, den 24. April.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 63.

26. Aprilis. [11659.] Kong FREDERIK III.s Forordning angaaende Begravelser i den geistlige og borgerlige Stand. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 26. Aprilis.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Rr iiij—Ss ij.

26. Aprilis. [11660.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at der arbeides paa Reparationen af 5 Skibe, der siges at skulle overföre Kongen og Prinds Christian til Norge; til Hvervinger höres intet, derimod har Udskrivningen paa Landet været meget skarp, men man mangler Penge, Officerer, Munition, kort alt, hvad der behöves; man synes at ville rette sig efter Udfaldet af den hollandske Ambassades og Ove Juels Sendelse til Kongen af Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 26. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 95—96.

27. Aprilis. [11661.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne om et udbredt Rygte om Kongen af Sverrigs Död, der her begynder at vinde Tiltro, især paa Grund af et ankommet Brev fra Hertugen af Holstens Cantsler. — *Kiöbenhavn*, 7. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 325.

30. Aprilis. [11662.] Fundats af NIELS TROLLE til Trolleholm og hans Hustru Frue HELLE ROSENKRANTZ for 2000 Sldlr., hvis Renter skulle uddeles til den danske Skolemester i Roeskilde, fattige Barselqvinder og fattige Pigebörn eller forældrelöse Drengebörn sammesteds, der ere saa smaae, at de endnu ikke kunne gaae i den latinske Skole. — *Roeskilde*, den 30te April.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 259—261.

2. Maji. [11663.] Kong FREDERIK III. befaler det islandske Compagnies Forvaltere at lade Falkefangeren Bartholomeus Roland befordre til og fra Island; ligesom ogsaa Fogder og Sysselmænd at yde ham Hjelp under Udförelsen af den ham overdragne Forretning. — *Haffn.*, den 2. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 63—64.

8. Maji. [11664.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL melder Rigsmarsk Grev Gustav Horn, at Iveren her i Danmark synes at sagtnes, og at det ligger stille med Forhandlingerne med den statiske Ambassade, da man venter paa at erfare, hvorledes de hollandske Gesandter blive modtagne i Preussen af Kongen af Sverrig; her foretages nu ingen Rustninger, og Kongen skal have i Sinde med Prinds Christian at reise til Norge til Hyldning. — *Kjöpenhamn*, den 8. Maj. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 42—43.

10. Maji. [11665.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om de her udspredte ugunstige Rygter om Kongen og hans Armee; iövrigt er alt her temmelig stille, og man synes at vente paa Udfaldet af Sendelsen til Kongen saavel af den hollandske

Ambassade som af Ove Juel; han har remonstreret mod den hollandske Flaades Ankomst. — *Kiöbenhavn,* 10. Mai. 1656. 10. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. B. S. 96—97.

[11666.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at man i Danmark synes at betænke sig paa at indlade sig videre med Holland, förend man kjender Udfaldet i Polen; Christiania, Bergen og flere Stæder i Norge have tilbudt at holde Kongen 5 Orlogsskibe mod Ophævelse af Salt-Compagniet; mange nære Tvivl om, at den hollandske Flaade virkelig kommer. — *Kiöbenhavn,* 10. Mai. 10. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 97.

[11667.] Kong Frederik III. befaler Henning Quitzow at overtage Directionen af Fortifications-Arbeidet for Kjöbenhavn med en maanedlig Lön af 90 Rdlr. — *Kiöbenhavn,* den 14de Mai. 14. Maji.

G. F. Lassen, Khhvns. Befæstnings Hist. S. 168.

[11668.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Rigsmarsk Grev Gustav Horn om sine Forhandlinger med den danske Regjering for at hindre, at den hollandske Flaade hidsendes til Sundet. — *Kiöpenhamn,* d. 16. Maj. (Svensk.) 16. Maji.

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 44—46.

[11669.] Kong Frederik III.s Bevilling, at en af Sysselmand Eggert Björnsens Sönner maa efter ham erholde 18 Jorder i Skogestrands Ombud paa Island til Forpagtning mod sædvanlig Afgift og Indfæstning. — *Hafniæ,* den 17. Maii. 17. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 64.

[11670.] Kong Frederik III.s Bevilling, at Björn Magnussen, Sön af den islandske Laugmand Magnus Björnsen, maa efter sin Fader erholde Munkethveraae Kloster til Forpagtning, mod sædvanlig Afgift og Indfæstning. — *Hafniæ,* den 17. Maii. 17. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 64—65.

[11671.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at han havde foreholdt den danske Regjering de skadelige Fölger af den hollandske Flaades Ankomst, men at man ikke havde indladt sig paa denne Sag, som om den bedre kunde forhandles af Kongen af Sverrig selv med den hos ham værende hollandske Ambassade; da han ikke var tilfreds med dette Svar, havde Cantsleren lovet paa ny at referere Sagen; iövrigt synes det virkelig, som om Danmark helst önsker Flaadens Udeblivelse. — *Kiöbenhavn,* 17. Mai. 17. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 97—98.

[11672.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Sagen angaaende Alliancen er overdraget til Ove Juel; Hensigten med hans Sendelse er dog vel fornemmelig at give Indberetning om Tilstanden ved Kongens Armee; Hertug Ernst Gynther viser Durel megen Gunst og er inclineret til den svenske Konges Tjeneste. — *Kiöbenhavn,* 17. Mai. 17. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 98—99.

[11673.] Kong Frederik III. befaler Erik Quitzow at indcommandere Capitain Vendelboes Compagnie Landfolk af hans Regiment til Arbeide paa Kjöbenhavns Fæstning. — *Kiöbenhavn,* den 20de Mai. 20. Maji.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 162.

[11674.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de have erfaret Kongen af Sverrigs Hensigt at indeslutte Dantzig til Lands og Vands; det danske Hof tager sig Dantzigs Redning meget nær, men vil næppe foretage noget uden Generalstaternes 21. Maji.

1656. Opfordring; de udbede sig derfor Instruction; den svenske Resident har klaget over, at man
21. Maji. fra dansk Side ingen oprigtig Attraae viste efter at hindre de hollandske Skibes Komme, og han havde fortalt, at Appelbom havde viist den danske Resident Copie af en Indberetning fra Ambassadeurerne til Beviis; Appelbom havde altsaa havt Midler til at erfare, hvad der skulde holdes meest hemmeligt. — *Kiöbenhavn*, 31. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 325—326.

24. Maji. [11675.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om den fuldkomne Stilhed, som her hersker; Ministrene tale hverken til Durel om Hollændernes Negotiation, eller til disse om hans. — *Kiöbenhavn*, 24. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 99.

24. Maji. [11676.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Hoffets forestaaende Afreise til Frederiksborg: Efterretningen, at Kongen af Sverrig vil lægge sig med 6 Orlogsskibe for Dantzig, synes ikke at gjöre meget Indtryk; den islandske Flaade paa 12 Skibe med de bedste Söfolk er löben ud, saa det vil blive vanskeligt i Hast at bemande Orlogsflaaden. — *Kiöbenhavn*, 24. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 99.

29. Maji. [11677.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at dennes Hensigt at angribe Dantzig og Forventningen af den hollandske Flaade begynde at vække de Danske; dog er alt endnu stille paa nogle ubetydelige Söudrustninger nær; et Brev fra Kongen af Sverrig angaaende den hollandske Flaade vilde vist ikke være uden Virkning, især da Raadet er uenigt. — *Kiöbenhavn*, 29. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 99—100.

29. Maji. [11678.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Rigsmarsk Grev Gustav Horn, at den hollandske Flaade paa 22 Skibe under Opdam er i disse Dage kommen til Sundet; han vil ogsaa have erfaret, at hele den danske Flaade i al Hemmelighed skal udrustes, og holdes i Beredskab; et Muskovitisk Sendebud er hidkommen, og hentet i en kongelig Kareet. — *Kjöpenhamn*, den 29. Maj. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 46—47.

30. Maji. [11679.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Skippere fra Holland fortælle, at Ruyter er löben i Söen med 30 Orlogsskibe; man vil her ikke ret fæste Lid dertil; der arbeides paa 5 Skibe til Prindsens Reise til Norge; der er her kun 300 norske Matroser, men ingen Soldater; Kongen morer sig med Hertug Johan Frederik af Lyneborg og Grev Anton af Oldenborg. I en Efterskrift tilföies, at han just nu fik Efterretning fra Helsingör, at 22 hollandske Orlogsskibe allerede vare komne dertil under Ruyter, Peter Florissen og Tromp, og ligge ved Lappen. — *Kiöbenhavn*, 30. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 100.

30. Maji. [11680.] PETRUS SCHUMACHERUS in literis ad D. Thomam Bartholinum datis feminam toto corpore hirsutam et gallum gallinaceum tripedem describit. — *Lugduni Batavorum*, 3. Kalend. Junii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 667—670.

1. Junii. [11681.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne om en Samtale, den danske Minister i London havde havt med Protectorens Secretair Thurloe, hvorefter Protectoren vægrede sig ved at besvare Kongen af Danmarks Brev, da denne selv ikke havde tilkjendegivet sin Mening om Urolighederne i Östersöen; Protectoren saae ugjerne, at det kom

til Yderligheder mellem Generalstaterne og Sverrig, og meente, at Danmark og England burde helst optræde som Fredsmæglere. — *Kiöbenhavn*, 11. Juni. 1656. 1. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 326—327.

[11682.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Staterne i Holland og Vestfriesland, at 25 hollandske Krigsskibe under Ruyter og Peter Florissen vare ankomne til Sundet, samt at en russisk Gesandt for 5 Dage siden var kommen og igaar havde havt Audients. — *Kiöbenhavn*, 11. Juni. 1. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 327.

[11683.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at de hollandske Orlogsskibe, 25 i Tallet, have lagt sig bedre ind i Sundet paa denne Side Kronborg; der ventes endnu 14 til 15 Skibe med Opdam; her mærkes ikke nogen extraordinær Udrustning; en muskovitisk Gesandt har overgivet sine Creditiver; en ny Kirke (Trinitatis Kirke) er her indviet den 31. Mai og Herredagen er proclameret den 1. Juni. — *Kiöbenhavn*, 4. Juni. 4. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 100—101.

[11684.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den muskovitiske Gesandt i en ny Audients havde overrakt Kongen en ny Skrivelse fra sin Herre, og i sit mundtlige Foredrag udhævet den Priis, Czaren satte paa Kongens Venskab; han havde paa Keiserens Tilskyndelse standset sine seirrige Vaaben mod Polen, derimod var han saaledes forurettet af Kongen af Sverrig, at han var nödsaget til at söge Fyldestgjörelse hos ham. — *Kiöbenhavn*, 4/14. Juni. 4. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 327.

[11685.] PROCONSULES ET CONSULES CIVITATIS GEDANENSIS in literis ad legatos Ordinum Foederati Belgii ad regem Daniæ missos datis statum periculosum civitatis suæ a copiis regis Sveciæ pressæ exponunt, ab iisque petunt, ut classem Belgicam quam primum sibi auxilio mittant, intercessioneque sua a rege Daniæ impetrent, ut sibi manum auxiliarem porrigat. — *Gedani*, die XV. mens. Junii. 5. Junii.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 328—329.

[11686.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL giver Rigsmarsk Grev Gustav Horn nöiere Oplysninger om den hollandske Flaade, som er kommen til Sundet; den commanderes af Ruyter, og venter at forstærkes med 14 Skibe under Opdam; man mærker ikke, at andre Skibe her udrustes end de, som skulle gaae til Norge; ogsaa beretter han om den muskovitiske Gesandts Audients og om Herredagens Aabning. — *Kiöpenhamn*, den 6. Junii. (Svensk.) 6. Junii.

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 47—48.

[11687.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at ankomne Breve fra Dantzig true med, at denne Stad af Mangel paa Penge og Krigsmagt snart vilde blive nödsaget til at forlige sig med Kongen af Sverrig; i Danmark synes man meget at önske Stadens Frelse, og at være tilböielig til at ruste sig, maaskee ogsaa at benytte Leiligheden "for at udrette noget stort"; en hurtig Beslutning af Generalstaterne om at komme Dantzig til Hjelp, vilde have stor Virkning paa Danmark. — *Kiöbenhavn*, 11/21. Juni. 11. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 328.

[11688.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilmelder Rigsmarsk Grev Gustav Horn, at han efter Befaling har notificeret Hoffet her, at Kongen af Sverrig agter at angribe 13. Junii.

1656. 12. Junii. Dantzig, hvilket ikke skal være vel optaget; den muskovitiske Gesandt bliver godt tracteret, har havt 2 Audientser hos Kongen og flere Forhandlinger med Cantsleren og Rigshofmesteren; hans Ærinde kjendes endnu ikke, men man siger, at han vil formaae Danmark til at bryde med Sverrig, og at Rusland i saa Fald vil gjöre det Samme; der menes ogsaa, at Hollænderne kunne exciteres ved Foretagenderne mod Dantzig. — *Helsingör*, den 13. Jun. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 81—82.

14. Junii. [11689.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om private Conferencer mellem den muskovitiske Envoyé og de danske Ministre og om hyppige Sammenkomster af Rigsraadet; Forhandlingerne holdes ganske hemmelige; nogle mene, at der tilsigtes et Brud med Sverrig, men der skeer ingen Præparatorier til Krig uden flittige Mönstringer i Provindserne, og Arbeider paa Fortificationen i Helsingborg; imidlertid standser Handelen, da Kjöbmændene i Holland og paa andre Steder under nærværende Forholde ikke ville hazardere deres Skibe og Gods i Östersöen. — *Kiöbenhavn*, 14. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 101—102.

15. Junii. [11690.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER sende Gjenparter til Generalstaterne af Brevet til dem fra Dantzig og deres Svar, og berette om den svenske Residents Trusler med Hensyn til denne Stads Beleiring, og hans Forlangende, at intet maa indrömmes den muskovitiske Gesandt til Skade for Sverrig; efter Kongens Befaling fortsættes Skibsudrustningerne her, og Hofmesteren, som er upasselig, har lovet at paaskynde dem. — *Kiöbenhavn*, 15/25. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 328.

15. Junii. [11691.] LEGATI ORDINUM FOEDERATI BELGII ad regem Daniæ missi in literis ad proconsules consulesque civitatis Gedanensis datis nunciant, classem triginta duarum navium iam ad fauces maris Bathici pervenisse, præfectum autem classis nondum cum mandatis Ordinum adesse; sperare se tamen, eum brevi adfuturum; testantur, incolumitatem civitatis sibi unice cordi esse, et regis Daniæ in eam animum esse egregium et cum Ordinibus coniunctissimum. — Die xv/xxv. Junii.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 330—331.

18. Junii. [11692.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kongen af Danmark havde ladet dem vide, at han havde modtaget en bedrövelig Skrivelse fra Dantzig; han foreslog derfor at træde i Underhandling med Ambassaden angaaende Midlerne til Dantzigs Frelse; de imödesee nu Generalstaternes Beslutning i denne Sag, som angaaer Nederlandenes Velfærd og Ære. — *Kiöbenhavn*, 18/28. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 331.

19. Junii. [11693.] Den svenske Postmester i Helsingör CHRISTOPH SCHNEIDERS Beretning om den her liggende hollandske Orlogsflaade paa 31 Skibe, og om den blandt Mandskabet herskende Misfornöielse. — *Helsingör*, 19. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 102.

19. Junii. [11694.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilskriver Rigsmarsk Grev Gustav Horn om Danmarks Stilling med Hensyn til Sverrig efter den hollandske Flaades Ankomst; han kan nu ikke trænge igjennem med sine Propositioner og Remonstrationer, men maa indskrænke sig til at iagttage, hvad der passerer; hvis Danmark begynder med Hvervinger, troer han ikke paa Freden; Hertugen af Gottorps Hvervinger for Sverrig har man her sögt at hindre. — *Kjöpenhamn*, d. 19. Jun. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 82—85.

[11695.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Admiral Opdam Dagen forud var ankommen med 7 Skibe, saa at den hele hollandske Flaade nu udgjorde 38 Orlogsskibe; man synes tydeligere at mærke, at Danmark har ondt isinde, og der arbeides med Alvor paa Fæstningsværkerne her og i Helsingborg; Dantzig har forlangt Hjelp af den herværende hollandske Ambassade, men denne har henviist til Opdam. — *Kiöbenhavn*, . . . Juni. 1656. c. 20. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 103.

[11696.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at den muscovitiske Envoyés Negotiationer gaae ud paa at inddrage Kongen af Danmark i en Krig, som Storfyrsten har paatænkt mod Sverrig, eller i det mindste sikkre sig Kongens Neutralitet, og at han har erholdt et ikke ugunstigt mundtligt Svar; Durel har for Hofmesteren remonstreret saavel herimod, som mod den hollandske Flaade, men han troer ikke, at Danmark vil hindre den i at löbe ind i Östersöen, hvis dette er Generalstaternes Hensigt. — *Kiöbenhavn*, 20. Juni. 20. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 103—104.

[11697.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Opdam var kommen hertil og havde været hos Kongen, Hofmesteren og Cantsleren; der siges, at den hollandske Flaade skal komme op til Kjöbenhavn; Svaret til den muskovitiske Envoyé skal være udfærdiget, men man veed ikke, om det indeholder andet end Venskabsforsikkringer; der er indgivet en Liste paa alt Borgerskabet i Danmark og Norge, men om dette sigter til Indqvartering eller Udskrivning, vides ikke. — *Kiöbenhavn*, 21. Juni. 21. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 104—105.

[11698.] Den svenske Resident Magnus Durels Skrivelse til Grev Wrangel om Svaret til den russiske Storfyrste, med hvis Titel man er i Forlegenhed, da han skriver sig til alle de Lande, hans Forfædre har besiddet; der arbeides flittigt paa Fortificationerne i Kjöbenhavn og Helsingborg, der holdes Mönstringer i Provindserne og paa Holmen, den lovede Contribution skal indbetales, der tales om Hvervinger, samt om at endeel af Landmilitsen skal overlades til Opdam. — *Kiöbenhavn*, 21. Juni. 21. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 105.

[11699.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at den svenske Resident har ladet Skipperne advare mod at seile til Dantzig, der er indesluttet af hans Herre; Opdam har sendt en Galliot dertil for at erfare Tilstanden; han havde isinde at gaae med Flaaden til Kjöbenhavn, men fandt det betænkeligt uden Kongens Samtykke; Kongen vil sende et Gesandtskab til Rusland. — *Kiöbenhavn*, 2. Juli. 22. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 331—332.

[11700.] Cantor og Lector i Throndhjems Capitel Hans Sörensens Gavebrev paa 500 Daler in Specie til St. Jörgens Huus, Kjærlingehuset og Blaadegnehuset i Throndhjem, samt til to fra Throndhjems Skole dimitterede fattige Studenter; confirmeret af Lehnsmanden Peder Vibe til Gjerderup. — *Throndhjem*, den 23. Junii. 23. Junii.

Norske Stiftelser. I. B. I. H. S. 112—115.

[11701.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at endnu to hollandske Orlogsskibe ere komne og at man endnu venter Viceadmiral Witte Wittesön med 4 til 6 Skibe; man mener, at Flaaden skal gaae til Dantzig, men at den danske 28. Junii.

1656. Flaade ikke vil gaae med; denne er næsten færdig; med den muskovitiske Envoyé have de
28. Junii. danske og hollandske Ministre mange hemmelige Conferencer. — *Kiöbenhavn*, 28. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 105.

28. Junii. [11702.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Opdam har erholdt Befaling til at gaae til Dantzig, men at han endnu ikke gjör alvorlig Mine til Reisen; de hollandske Ambassadeurer have sendt en Galliot til Dantzig, for at underrette Magistraten om Generalstaternes Beslutning, og Hofmesteren har sendt et Brev med til den danske Resident; Kongens og Prindsens Reise til Norge skal være opgivet; Herman Kaas skal fölge med den russiske Envoyé, og overbringe et Brev til Storfyrsten; Durel vil ikke remonstrere mod den hollandske Flaades Passage, for ikke at ophidse Gemytterne. — *Kiöbenhavn*, 28. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 105—106.

28. Junii. [11703.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at efter nogles Mening er Grunden til, at Opdam endnu ligger stille, den at han venter paa Witte Witteson; hans Ordre skal lyde paa cum consensu Daniæ vel vi armata at gaae ind i Östersöen. — 28. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 106.

29. Junii. [11704.] Kong FREDERIK III. befaler Henning Quitzow at accordere med en Muurmester og en Tömmermand om at afbryde den gamle Bro uden Nörreport og henlægge den paa det befalede Sted efter den approberede Model. — *Kiöbenhavn*, den 29de Juni.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 167.

29. Junii. [11705.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Rigsdagen, skjöndt færdig med sine ordinære Sager, endnu nogen Tid vil blive sammen, for at en Beslutning i mödende Tilfælde hurtig kunde fattes; Kongen skal dog have isinde at gaae med Prindsen til Norge, men Forhandlingerne med Nederlandene skulle derved ikke lide Standsning; man venter paa Generalstaternes Beslutning med Hensyn til Dantzig. — *Kiöbenhavn*, 9. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 332.

3. Julii. [11706.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilskriver Rigsmarsk Grev Gustav Horn, at den hollandske Flaade ikke har kunnet erholde Tilladelse til at komme ind i Havnen her, og om de hollandske Gesandters (Beuningens og Amerongens) Bestræbelser for at bevæge Danmark til et Brud med Sverrig; han beretter om Arbeiderne her paa Volden, om Prindsens forestaaende Reise til Norge, samt at Herman Kaas skal afgaae som Gesandt til Muskov. — *Kjöpenhamn*, d. 3. Jul. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 85—87.

5. Julii. [11707.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at de hollandske Ambassadeurer Beuningen og Amerongen have besögt den hollandske Flaade; de have endnu ikke opnaaet Tilladelse til at lade den löbe op til Kjöbenhavn; den er bemandet med 5700 Mand og förer 1400 Stykker; Arbeidet paa Voldene i Kjöbenhavn fortsættes; Statholderen Niels Trolle er reist til Norge, og man troer, at Prindsen fölger efter, hvorimod Kongens Reise er opgivet; de hollandske Ambassadeurer arbeide paa at bevæge Kongen til Brud med Sverrig; den muskovitiske Gesandt er her endnu, og Herman Kaas skal gaae som Gesandt til Storfyrsten. — *Kiöbenhavn*, 5. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 106—107.

[11708.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at man ingen Virkning mærker af den hollandske Ambassades Bestræbelser for at opegge Danmark mod Sverrig; men Danmark vil intet have imod, at Nederlandene tilföie Sverrig al mulig Skade, og ved given Leilighed vil det ikke undlade at adjungere sig; til at hindre Hollænderne i at gaae ind i Östersöen erklærer det sig ikke stærkt nok; Herman Kaas skal have in mandatis at bestyrke Storfyrsten, hvis denne beslutter sig til Krig med Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 5. Juli. 1656. 5. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 107—108.

[11709.] Den svenske Resident Magnus Durel tilskriver Rigsmarsk Grev Gustav Horn, at den hollandske Flaade uden Tvivl er bestemt til Östersöen, og at Cantsleren har sagt ham, at Danmark i saa Fald ikke har Magt til at hindre den; han troer, at Danmark heller ikke har Villie dertil, men snarere underhaanden vil söge at opegge saavel Hollænderne som Russerne mod Sverrig. — *Kjöpenhamn*, d. 5. Jul. (Svensk.) 5. Julii.

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 87—89.

[11710.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Admiral Witte Witteson nu er kommen med 3 Skibe, saa de fornemste hollandske Söhaner nu ligge paa Kongen af Danmarks Strömme med 42 Orlogsskibe; det synes dog, at Kongen med Prindsen vil reise til Norge, paa Grund af den der herskende Utilfredshed; en Efterretning, at Warschau skal være gaaet over til Polakkerne, har her foraarsaget megen Glæde; Dantzig trænger paa den hollandske Flaades Komme. — *Kiöbenhavn*, 9. Juli. 9. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 108—109.

[11711.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at den muskovitiske Gesandt Dagen efter skal have sin Afskeds-Audients, og at Herredagen idag er bleven sluttet; tillige gjentager han Efterretningen om Kongens og Prindsens bestemte Reise til Norge. — *Kiöbenhavn*, 9. Juli. 9. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 109.

[11712.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de efter Modtagelsen af deres Resolutioner, havde af Hofmesteren forlangt Udnævnelse af Commissarier, for med dem at træde i Underhandling angaaende Dantzigs Redning, og at de havde begjæret Tilladelse til at lægge Flaaden nedenfor Kjöbenhavn; denne Tilladelse havde de erholdt, idet Kongen ventede, at Generalstaterne vilde sikkre hans Lande mod alt, hvad der kunde fölge derpaa; og var der lovet, at Commissarier skulde blive udnævnte. — *Kjöbenhavn*, 19. Juli. 9. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 332—333.

[11713.] De hollandske Ambassadeurers Proposition til de danske Commissarier, at Generalstaterne tilligemed Danmark skulde komme Dantzig til Hjelp med deres Flaader, og at den ene Magt ikke skulde indlade sig i Tractat med Sverrig, uden at saavel den anden som ogsaa Dantzig indesluttes deri; at Kongen anvender sine Officia hos Churfyrsten af Brandenborg for at formaae denne til ikke at bruge sin Magt til Dantzigs Undertrykkelse; samt at man under mödende Fare gjensidig skal komme hinanden til Hjelp. — *Coppenhagen*, desen 10/20. Julij. (Hollandsk.) 10. Julii.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 333—336.

[11714.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Jörgen Bjelche paa Norges Krones Lehn Mandal, Nedenes og Raabygdelauget, samt Erik Munchs Gods og Lister Lehn. — *Hafn.*, den 12. Julii. 12. Julii

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 209—216.

1656. 12. Julii. [11715.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han atter havde remonstreret mod den hollandske Flaades Passage, men af Cantsleren kun erholdt til Svar, at Danmark ikke var mægtigt nok til at hindre den, hvorefter Opdam med hele Flaaden den 10. Juli var kommen til Kjöbenhavn; den muskovitiske Gesandt og Herman Kaas reise med det förste over Curland til Rusland; Durel har aflagt Opdam en Visit, ved hvilken denne sagde ham, at han ikke endnu havde faaet Ordre til at gaae til Dantzig, men at han snart ventede den. — *Kiöbenhavn*, 12. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 109—110.

12. Julii. [11716.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om de Opmærksomheder, der vises den russiske Gesandt; Niels Trolle havde paa Reisen til Norge den 9. Juli bragt Opdam den kongelige Tilladelse til at passere Sundet og tillige overleveret ham Elefantordenen; den næste Dag gik Opdam med Flaaden til Dragör, og igaar blev han afhentet til Kongen; tillige skriver han om de Forberedelser, der gjöres til Kongens Reise. — *Kiöbenhavn*, 12. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 110.

12. Julii. [11717.] Kong FREDERIK III.s Resolution, hvorved han i det hele tiltræder de hollandske Ambassadeurers Proposition af 10. Juli, dog saaledes at han erklærer först mod Udgangen af August at kunne have 10 Orlogsskibe fuldstændig udrustede, og at han, da han behöver Skibe til Beskyttelse for sine egne Söhavne og for Handelen i Östersöen, vil efter nærmere Conference bestemme, om de samtlige eller en Del af dem til den Tid skulle afgaae til Dantzig. — *Coppenhage*, den 12. Julij. (Hollandsk Overs.)

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 336—339.

12. Julii. [11718.] Kong FREDERIK III. erklærer, paa given Anledning fra de hollandske Ambassadeurer, at han er beredt til at sende de 5 Orlogsskibe, der skulle gaae til Norge, efter deres Tilbagekomst, som forhaabentlig vil skee inden 4 Uger, til Rheden for Dantzig. — *Coppenhage*, den 12en Julij. (Hollandsk Overs.)

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 339.

12. Julii. [11719.] D. GUIDO PATIN D. Erasmo Bartholino in patriam reduci literas ad D. Thomam Bartholinum dat de valetudine et operibus medicis Riolani et de variis rebus literariis. — *Parisiis*, die Sabb. 22. Jul.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 644—646.

post 12. Julii. [11720.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at de den 10/20. Juli havde havt den förste Conference med de danske Commissarier, og derefter besluttet at sende Opdam med hele Flaaden til Dantzig; de sende Copier af deres Proposition og Kongens Svar. — *Kiöbenhavn*, ... Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 333.

15. Julii. [11721.] DET DANSKE RIGSRAADS Skrivelse til det svenske, hvori det beder, at det vil opfordre Kongen af Sverrig til ikke at forurolige Dantzig videre, men lade denne Stad nyde sin gamle Frihed. — *Coppenhagen*, 15. Julii. (Tydsk.)

Manifest aus was Vhrsachen die zu Dennem. etc. K. Maj. sich wider K. Carl Gustaven zu schützen genöthiget worden. 1657. fol. Fiiij—Gj. *Latin:* M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1162—1163. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 658—661. Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 222—223.

[11722.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Kongen i Nat er reist til Helsingör for med Prindsen at gaae til Norge; nogle Dage för er det i Raadet ved Fleerstemmighed besluttet ikke at melere sig med Hollænderne, förend man erfarer, hvorledes deres Foretagende löber af, og hvorledes det gaaer med Russerne; en engelsk Fregat skal være kommen til Sundet med Beretning, at man i England udruster 40 Skibe. — *Kiöbenhavn*, 16. Juli. 1656. 16. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 110—111.

[11723.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at den hollandske Flaade den 13. Juli er gaaet ind i Östersöen, uden Tvivl directe til Dantzig; den russiske Gesandt, som den 14. Juli erholdt sit Afskedsbrev, reiser idag eller imorgen med Herman Kaas. — *Kiöbenhavn*, 16. Juli. 16. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 111.

[11724.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at man i Danmark anseer det for nödvendigt at ruste sig, da det er rimeligt, at den mellem dette Rige og Sverrig herskende Uenighed ved förste Leilighed vil före til et Brud; man tænkte paa at sende en Gesandt til Keiseren, for at erfare, hvad denne agtede at gjöre, hvis en Krig udbröd mellem Sverrig og Nederlandene og Danmark. — *Kiöbenhavn*, 16/26. Juli. 16. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 339—340.

[11725.] D. MARTINUS BOGDANUS ad D. Thomam Bartholinum de Pecqueto, Guiffarto, Le Noble, Glissonio, Riolano aliisque medicis scribit. — *Parisiis*, die 17. Julii. 17. Julii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 647—649.

[11726.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at de hollandske Ambassadeurer, för Flaaden gik gjennem Sundet, havde lovet Danmark det Dobbelte af de efter Pacta bestemte Subsidier, hvis noget kom paa; Afskeden til den russiske Gesandt skal indeholde, at Kongen vil opretholde Venskabet med Storfyrsten, og hvis denne paaförer Sverrig Krig, forholde sig stille; Herman Kaas skal desuden have Befaling at styrke Storfyrstens fjendtlige Sind mod Sverrig; han melder om sine Forhandlinger med Hofmesteren angaaende den hollandske Flaade, og at han har notificeret, at Sverrig under disse Omstændigheder har maattet forstærke sine Garnisoner i Söhavnene; desuden skriver han om Kongens Reise, og meddeler nogle Skipperefterretninger om Opdams Flaade. — *Kiöbenhavn*, 19. Juli. 19. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 111—113.

[11727.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at der var kommet Efterretning fra Stockholm, at Ingermanland havde givet sig under Storfyrsten af Rusland, hvilket havde foraarsaget den svenske Resident megen Bekymring, hvorfor denne havde hos en af de danske Ministre andraget om Bevarelsen af Venskabet mellem Danmark og Sverrig; man mener her, at Sverrig under nuværende Omstændigheder er villigt til store Offre, og man synes derfor tilböielig til kraftige Forholdsregler; man tænker paa at drage Churfyrsten af Brandenborg fra Sverrig, og saaledes bringe Dantzig tilbage under Polens Höihed. — *Kiöbenhavn*, 30. Juli. 20. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 340—341.

[11728.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL tilskriver Rigsmarsk Grev Gustav Horn, angaaende det Svar, som af Cantsleren er ham meddeelt paa hans Notification om Dantzigs Beleiring, og Forlangende at Danmark ikke vil tillade den hollandske Flaade at passere gjennem de danske Strömme til Östersöen; han beretter, at den russiske Gesandt 20. Julii.

1656. 20. Julii. tilligemed en til Rusland bestemt dansk Gesandt paa Löverdag skal afreise, samt at den hollandske Flaade her nu bestaaer af 42 Orlogsskibe. — *Kjöpenhamn*, den 20. Jul. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 89—92.

24. Julii. [11729.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Rigsmarsk Grev Gustav Horn om sine Forhandlinger med den danske Rigshofmester angaaende den hollandske Flaades nu foretagne Seilads gjennem Sundet, og om det Svar der skal være givet den russiske Gesandt; samt om den til Rusland afsendte Gesandt Herman Kaas's Instruction; han meddeler Rigshofmesterens Yttringer om det önskelige i et Forbund mellem Danmark, Sverrig og Holland. — *Kjöpenhamn*, d. 24. Jul. (Svensk.)

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Bibl. 2. B. S. 92–95.

26. Julii. [11730.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at den russiske Gesandt og Herman Kaas ere reiste den 19. Juli; der tales om, at der skal være indgaaet et nöie Forbund mellem Holland og Danmark; Söudrustningerne drives stærkt, og der tales ogsaa om Hvervinger. — *Kiöbenhavn*, 26. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 113.

26. Julii. [11731.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Præsidenten i Bagpommern, Kleist, var kommen som overordentlig Ambassadeur fra Churfyrsten af Brandenborg og vilde oppebie Kongens Tilbagekomst; den til Rusland sendte Gesandt havde kun forelöbig Befaling til at fornye de tidligere Tractater. — *Kiöbenhavn*, 5. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 341.

29. Julii. [11732.] Kong FREDERIK III.s og RIGSRAADETS Dom, hvorved velbyrdige Berent Orning, överste Skibs-Hövedsmand, for Forseelse med adskillige Qvindfolk samt for at have hindret Gudstjenesten i Kirken dömmes til aabenbar Skrifte og Böder til Hospitalet i Bergen. — *Aggershuus*, den 29. Julii.

C. Frimann, Stiftelser i Bergens St. 2. D. S. 119.

30. Julii. [11733.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den brandenborgske Gesandt Kleist havde meddeelt Hofmesteren, at hans Ærinde var, at angive Grunden, hvorfor Brandenborg havde sluttet sig til Sverrig, og at opfordre Kongen til at hjelpe til at tilveiebringe Fred; som Middel havde han angivet Afstaaelsen af Preussen til Sverrig, hvad man her naturligviis ikke vil indlade sig paa; Efterretninger fra Elbing vække Frygt hos den danske Regjering, at de derværende hollandske Ambassadeurer indlade sig for meget med Kongen af Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 9. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. nnder Fr. III. 1. D. S. 341.

1. Augusti. [11734.] DET SVENSKE RIGSRAADS Svar til det danske (jvnf. Nr. 11721), hvori det lover at sende dets Andragende angaaende det dantzigske Anliggende til Kongen, da det selv i en saa vigtig Sag ikke kan tage nogen Beslutning. — *Stockholm*, den 1. Augusti. (Tydsk.)

Manifest aus was Vhrsachen die zu Dennem. etc. K. Maj. sich wider K. Carl Gustaven zu schützen genöthiget worden. 1657. fol. Gj — Gij. *Latin:* M. C. Loudorpius, Act. publ. 7. Th. (Contin. 3 Th.) S. 1163—1164. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. 1. p. 661—663.

post 1. Aug [11735]. DET SVENSKE RIGSRAADS udförligere Svar til det danske angaaende det dantzigske Anliggende. — *Stockholm*, post 1. Augusti. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Act. publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1172—1176, og 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 116—120.

[11736.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om den brandenborgske Gesandt Kleist's Ankomst; han vil næppe kunne negotiere noget för Kongens Tilbagekomst; den Tidende, at Polen ivrigt söger Fred, har mærkeligt forskrækket de danske Ministre og den hollandske Ambassade; der arbeides flittigt paa den danske Flaade, Fæstningerne i Skaane inspiceres af Rigsmarsken, Matroser efterspörges, og Udskrivning holdes; Danmark er atter vaagnet. — *Kiöbenhavn*, 2. August. 1656. 2 Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 113—114.

[11737.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om den brandenborgske Gesandt Kleist's utaalmodige Længsel efter Kongens Hjemkomst; der bedes i Kirkerne for Dronningen, der er frugtsommelig. — *Kiöbenhavn*, 2. August. 2. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 114.

[11738.] Kong FREDERIK III.s og hans Statholders, Cantslers og Raaders Decisum angaaende Kirkesognet Wilsters Handelsfrihed. — *Glückstadt*, den 5. Aug. (Tydsk.) 5. Augusti.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 193—194.

[11739.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at man fra dansk Side i Underhandlingerne med den brandenborgske Gesandt vil stræbe efter at skille Churfyrsten fra Sverrig, eller lede hans Planer saaledes, at Polen bliver sat i sin forrige Stand; Dantzig havde samtykt i at modtage dansk og hollandsk Hjelp paa Vilkaar, at hverken Staden eller Kongen af Polen slutte Fred med Sverrig uden Tiltrædelse af Danmark og Nederlandene. — *Kiöbenhavn*, 16. August. 6. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 341—342.

[11740.] JOHANNES FÜRSEN, Dompræst i Bremen, tilskriver Kong Frederik III. angaaende sin Afsættelse paa Grund af, at han var "Dänisch" og ikke "Schwedisch" sindet, og beder Kongen at tage sig af ham. — *Harburg*, den 8. Augusti. (Tydsk.) 8. Augusti.

A. Schumacher, Gelehrter Männer Briefe etc. 1. Th. S. 401—406.

[11741.] GENERALSTATERNES Erklæring meddeelt de dantzigske Gesandter, hvori Generalstaterne forpligte sig til, i Forening med Danmark at understötte Staden kraftigen mod de Svenske. — *Haag*, den 18. Aug. (Tydsk.) 8. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1169—1170. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 1277.

[11742.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at man med hver Time venter Kongen hertil; der skal være givet Befaling til Hvervinger i Lybek; Landmilitsen holdes færdig i alle Provindser og Söfolk presses overalt; der er kommet et Sendebud fra Dantzig, som i Kjöbenhavn vil oppebie Kongen. — *Helsingör*, 9. August. 9. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 114—115.

[11743.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om de hollandske Ambassadeurers hyppige Forhandlinger med Hofmesteren og om en 4 Timers Sammenkomst i Kongens Have mellem den brandenborgske Gesandt Kleist og de hollandske Ambassadeurer; der er givet Ordre til at holde Landfolket i Jylland i Beredskab. — *Helsingör*, 9. August. 9. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 115.

[11744.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at de have modtaget deres Resolutioner af 9. Aug. (30. Juli); en til det svenske Rigsraad sendt dansk Adelsmand havde bragt en Skrivelse tilbage, affattet i usædvanlig artige Udtryk, hvori Raadet 10. Augusti.

1656. 10. Augusti. lover at gjöre alt for at befordre en venskabelig Forstaaelse mellem Kronerne. — *Kiöbenhavn,* 20. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S 342.

13. Augusti. [11745]. Povel Jensen Brems, Sognepræst til Jegindöe, skjenker 20 Specie-Daler til Holstebroe Skole, hvoraf Renten aarlig skal gives et fattigt Skolebarn. — *Jegindöe-Præstegaard,* den 13. Augusti.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 538.

13. Augusti. [11746.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at den af ham vundne store Seir (ved Warschau) ikke behager ret vel her; imidlertid vedbliver man med Mönstringer i Provindserne og Arbeider paa Holmen, men Durel troer ikke, at Danmark vil foretage noget alvorligt; den brandenborgske Gesandt viser Durel en særdeles Confidence; Kongen er i Nat kommen hjem. — *Kiöbenhavn,* 13. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 115.

15. Augusti. [11747.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at alt her er stille, og man synes at vente paa Virkningerne af Kongens Seir, især i Nederlandene; den brandenborgske Envoyé har endnu ikke havt Audients; man siger, at Danmark vil engagere sig for Hamborg; dette vilde kun være et Paaskud til at samle en Armee, hvormed man kunde være i Beredskab med Hensyn til Bremen og Halland. — *Kiöbenhavn,* 15. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 115—116.

15 Augusti. [11748.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om Kongens Ophold i Norge og Tilbagereise; den brandenborgske Envoyé har meddeelt Durel, at han skal notificere Kongen Aarsagen til Brandenborgs Forening med Sverrig og söge at hindre Kongen i at indlade sig for dybt med Holland; hverken han eller Sendebudet fra Dantzig, Westhoff, have havt Audients; her er ogsaa kommet et Sendebud fra Fyrsten af Curland, Strauch. — *Kiöbenhavn,* 15. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 116—117.

16. Augusti. [11749.] Alliancetractat mellem Danmark og de forenede Nederlande til Understöttelse af Staden Dantzig, afsluttet af de danske Commissarier Joachim Gersdorf og Christian Thomesen og de af Generalstaterne deputerede Commissarier Coenraedt van Beuningen, Godert van Rede og Mathias van Viersen. — *Coppenhagen,* den sestiende Augusty, st. vet. (Hollandsk.)

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 1292—1293. Recueil des traitez T. III. p. 697—698 (med *Fransk* Overs.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 145—147 (med *Fransk* Overs.). *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th S. 1170—1171. (med Dat. 26 August. st. v.)

17. Augusti. [11750.] De hollandske Ambassadeurer oversende til Generalstaterne den Dagen forud med de danske Commissarier sluttede Tractat; de berette, at den fra Dantzig komne Secretair endnu ikke havde havt Audients hos Kongen, heller ikke talt med Nogen om sit Ærinde; Hofmesteren havde yttret, at den danske Flaade vel var overflödig ved Dantzig, men at man dog vilde holde, hvad der var lovet Generalstaterne. — *Kiöbenhavn,* 27. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 342.

20. Augusti. [11751.] Kong Frederik III.s Forlehningsbrev til Peder Wibe til Gjerdrup paa Kronens Gaard og Lehn Thrundhjem. — *Haffniæ,* den 20. Aug.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 223—230.

[11752.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den brandenborgske Gesandt i sin förste Audients havde sögt at bevæge Kongen til at bestræbe sig for at forsone Sverrig med Generalstaterne; i private Samtaler yttrede Kleist sin Beklagelse over, at Danmark for meget lyttede til Generalstaternes Raad; i Samtale med disses Ambassadeurer talte han ugunstigt om den svenske Konges Planer og hans Armees Stilling; den dantzigske Secretair forlangte Hjelp i Almindelighed; han havde meddeelt et opsnappet Brev fra Grev Magnus de la Gardie, hvori de Svenskes Stilling i Lifland skildres som meget betænkelig; tillige meddeles Hofmesterens og Cantslerens Yttringer angaaende Underhandlingerne om en Fornyelse af Alliancen mellem Holland og Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 30. August. 1656. 20. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 342—343.

[11753.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kongen af Sverrig, at man nu har isinde at lade 10 danske Orlogsskibe gaae ind i Östersöen og at sende 4 Skibe til Elben, uden Tvivl med Hensyn til Bremen, hvor der skal herske endeel Misfornöielse; Danmark er utilfreds med Fremgangen af Tractaten i Elbing, og hvis denne ikke snart föres til Ende, er det at befrygte, at det vil lykkes Danmark at bringe Holland til Ruptur; Flygtninge fra Riga og Reval, der beskrive den slette Tilstand i Lifland og Ingermanland, excitere ogsaa Danmark. — *Kiöbenhavn*, 23. August. 23. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 117.

[11754.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om en secret Audients, som den brandenborgske Gesandt havde havt hos Kongen; siden havde han været hos Hofmesteren, hvor Talen især havde været om Tractaten i Elbing; Durel har forsikkret Kleist, at denne Tractat snart vil komme i Rigtighed; der er kommet 60 Kanoner og nogle hvervede Matroser hertil fra Lybek. — *Kiöbenhavn*, 23. August. 23. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 117—118.

[11755.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den brandenborgske Gesandt, efter at have sat sig ind i Sagernes Stilling, havde anmodet den herværende svenske Secretair Ambrosius Gamberotius om at formaae sin Konge til at træffe en god Overeenskomst med Danmark og Holland; Kleist havde yttret, at Churfyrsten kun nödtvungen havde indladt sig med Sverrig, men ansaae Venskabet med Nederlandene for nödvendigt; Tractaten mellem Brandenborg og Sverrig kjendte han ikke nöie, dog vidste han, at den intet indeholdt, der kunde skade Danmark eller Handelens Frihed. — *Kiöbenhavn*, 3. September. 24. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 344.

[11756.] Kong FREDERIK III. befaler Christen Skeel og Otto Krag at gjennemgaae Hr. Axel Urups Regnskaber angaaende Kjöbenhavns Fortification, og efter deres Beskaffenhed at give ham Qvittering. — *Kiöbenhavn*, den 27de August. 27. Augusti.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 168.

[11757.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at den danske Orlogsflaade imorges er gaaet ad Östersöen til, 10 Skibe stærk, under Christoffer Lindenov og Niclas Helt; den er slet bemandet; nogle mene, at den gaaer til Gulland, andre til Calmar, men rimelig gaaer den til Dantzig, og vil spille Sverrig en slem Tour, hvis de elbingske Tractater ikke ere sluttede; Kleist agerer her til Sverrigs Bedste, men her gjælder hverken Ratio eller Remonstratio. — *Kiöbenhavn*, 27. August. 27. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 118.

1656. 27. Augusti. [11758.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Forhandlingerne her med den brandenborgske Gesandt gaae ud paa at adskille Churfyrsten fra Sverrig, og Danmark tilbyder i saa Fald at beskytte hans Lande mod enhver; Churfyrsten vilde uden Tvivl gaae ind herpaa, hvis et lignende Tilbud gjordes af Generalstaterne, især da han frygter Keiseren, der stod i Begreb med at rykke ind i Polen, saasnart han erfarede, at Russerne havde gjort Indfald; disse havde allerede erobret Dorpat, Dünaburg og Kakenhusen og rykkede mod Reval; den danske Flaade var nu gaaet under Seil. — *Kiöbenhavn*, 6. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 345.

28. Augusti. [11759.] Kong FREDERIK III. befaler Biskop Hans Svane at tilholde den tydske Capellan at forholde sig rolig og fredsommelig mod sin Sognepræst M. Niels Aagesen i Christianshavn. — Den 28. Aug.

Bloch Suhr, Vor Frelsers Kirkes Hist. S. 25.

29. Augusti. [11760.] Kong FREDERIK III.s Brev til Jörgen Rosenkrans om at forebygge, at usædelige Folk nedsætte sig eller blive boende i Soröe, og om en Övrighedspersons Beskikkelse sammesteds, saavelsom om dennes Lön. — *Hafn.*, 29. Aug.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxxv.

30. Augusti. [11761.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Danmarks Lyst til at spille Sverrig en Tour ved at opholde Tractaterne i Elbing og ophidse Holland, Österrige og Rusland mod Sverrig; han har sonderet van Beuningen, og erfaret, at Danmark vel söger at hindre de Elbingske Tractater, men at de nederlandske Provindser have besluttet at pröve dette Project. — *Kiöbenhavn*, 30. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 118.

1. Septbr. [11762.] Tractatus de foedere, factus inter COMMISSARIOS CAROLI GUSTAVI, regis Sveciæ, ET ORDINUM GENERALIUM FOEDERATI BELGII, cui inter alios rex Daniæ includitur, si includi et comprehendi velit. — *Elbingæ*, die prima et undecima Septembris.

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 3. D. S. 1278—1280. Diar. Europ. Contin. VI. Append. S. 135—148 (med *Tydsk* Overs.) M. C. Londorpius, Act. publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1176—1178. (Tillægs-Artikkel, sst. 8. Th. (Cont. 4. Th.) S. 120.) Recueil des traitez. T. III. p. 700—701. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 147—148. Extr. i J. J. Schmausz, Corp. jur. gent. T. I. S. 648—649. *Tydsk:* Theatr. Europ. T. VII. p. 908—910. Extr. i Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Tiiij—Vj. *Hollandsk:* Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 2567—2572.

3. Septbr. [11763.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at den brandenborgske Gesandt har modtaget det Svar, at Kongen lod sig behage Notificationen om Churfyrstens Forbindelse med Sverrig, saavidt dermed ikke var tilsigtet nogen Skade for Dantzig; paa Opfordringen til Kongen at söge at hindre et Brud mellem Sverrig og Nederlandene kunde Kongen ikke svare, för han kjendte de mellem Churfyrsten og Sverrig oprettede Pacta; derefter havde Kleist efter en ny Instrux proponeret Churfyrsten som Mediator mellem Danmark og Sverrig; man syntes ikke ganske uvillig til at gaae ind herpaa, og Hofmesteren havde fremsat forskjellige Anker mod Sverrig; disse havde Durel sögt at sætte i det rette Lys for Kleist. — *Kiöbenhavn*, 3. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 118—120.

3. Septbr. [11764.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at hvis Tractaterne i Elbing ikke komme istand, da vil man i Danmark maaskee lade det komme

til Krig; dog mener han, at man hellere vil indlade sig i Underhandlinger, og herved vil Halland da blive et Hovedpunkt, som Durel dog ikke vil betragte som et Pant, men realiter som hjemfaldet til Sverrig; van Beuningen anseer Stillingen for heelt forandret, da Dantzig ikke vil indesluttes i den Elbingske Tractat, og da Russerne gjöre saa stor Fremgang i Lifland; han melder, at det igaar födtes en Prindsesse, som strax blev döbt med Navnet Ulrikke Eleonore; i en Efterskrift beretter han i dette Öieblik at have med Posten modtaget den i Elbing afsluttede Tractat, som vist vil fremkalde en mærkelig Forandring. — *Kiöbenhavn,* 3. September. 1656. 3. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 121—122.

[11765.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de danske Ministre havde meddeelt dem, at Kleist havde gjort et nyt Forslag, idet han tilböd Churfyrstens Mediation ved Gjenoptagelse af de afbrudte Underhandlinger med Sverrig; de havde svaret, at de havde vægret sig ved at optage disse paany, forinden forskjellige Klager vare afhjulpne; de opfordrede Gesandterne til at söge Opsættelse af den Elbingske Tractat, som havde flere Betænkeligheder for Danmark. — *Kiöbenhavn*, 13. September. 3. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 345—346.

[11766.] Kong Frederik III.s Resolution paa den brandenborgske Gesandt Ewald von Kleists Andragende angaaende Reassumtion af Tractaterne med Sverrig, hvortil Kongen erklærer sig villig, idet han til dette Öiemeds Opnaaelse modtager Churfyrstens tilbudte Mediation; ligesom Kongen ogsaa lover, ikke at ville unddrage de protestantiske Fyrster i Tydskland sin Hjelp, hvis det catholske Parties Rustninger sigtede til deres Undertrykkelse. — *Coppenhagen,* den 6. Septembr. (Tydsk.) 6. Septbr.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dänischen Schrifften &c. 1657. fol. Jiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1178.

[11767.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Kleist nu har overleveret sit Forslag til Mediation, og at denne saa godt som er bleven antagen af Kongen, til stor Misfornöielse for den hollandske Ambassade, der anseer Underhandlinger om Dominio maris for præjudiceerlige for den hollandske Stat. — *Kiöbenhavn*, 6. September. 6. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 122—123.

[11768.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at Kleist under et Besög hos dem har meddeelt dem sit nye Forslag om Churfyrstens Mediation mellem Danmark og Sverrig, hvorved han dog fortaug Forslaget om Reassumtion af de afbrudte Forhandlinger; de ere overbeviste om, at den egentlige Hensigt er at sondre Generalstaterne fra Danmark; Kongen har erklæret sig villig til at modtage Forslaget, men paa Betingelse, at Generalstaterne tiltræde; de henstille, om det ikke er nödvendigt i alt at handle i Forbindelse med Danmark. — *Kiöbenhavn*, 16. September. 6. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 346—347.

[11769.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at den brandenborgske Gesandt igaar afreiste til Königsberg; han vilde söge at opvarte den svenske Konge, og erfare, om denne vilde indlade sig paa den foreslagne Underhandling. — *Kiöbenhavn*, 7. September. 7. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 123.

1656. 10. Septbr. [11770.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning angaaende de forehavende Tractater med Russerne, de Svenske, og Hollænderne, samt om det ikke anseer det raadeligt, at nogen större Armatur, end ordinarie, foretages. — *Kiöbenhaffn,* den 10. Sept.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 287.

10. Septbr. [11771.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at den russiske Gesandt er kommen tilbage tillige med den danske Gesandt Herman Kaas; denne havde berettet om sin gode Modtagelse hos Storfyrsten, om hans mægtige og vel forsynede, men ikke godt disciplinerede Hær, om hans Krigsforetagender og Forhold til Polen, som han tilbyder Lifland for Litthauen; de hollandske Ambassadeurer mene, at det ikke er ganske paa det rene med den elbingske Tractat; Secretairen fra Dantzig har ingen Resolution erholdt endnu. — *Kiöbenhavn,* 10. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 123—124.

10. Septbr. [11772.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at det er at befrygte, at Danmark indlader sig videre med Hollænderne, hvis det ikke kommer til noget Resultat i Elbing; der vises den muscovitiske Gesandt en særdeles Ære. — *Kiöbenhavn,* 10. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 124—125.

10. Septbr. [11773.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kaas, som er kommen tilbage tilligemed den russiske Gesandt, er bleven modtagen af Czaren med usædvanlig Ære; tillige meddele de Kaas's Skildring af Czarens Characteer, hans Hær og Krigsforetagender, hans Venskab for Danmark, Had til Sverrig og Utilfredshed med Brandenborg. — *Kiöbenhavn,* 20. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 347—349.

10. Septbr. [11774.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kleist havde, efter en Underretning fra Haag, besværet sig over, at de havde skrevet til deres Principaler, at han hos Kongen modarbeidede Generalstaternes Forslag; de havde af en af de danske Ministre nu erfaret, at Kleist havde foreslaaet hemmelig uden Meddelelse til Generalstaterne at bringe de begyndte Tractater med Sverrig i Rigtighed; imidlertid raadede man her Churfyrsten til at træde i separat Underhandling med Polen, da han trues ved Russernes Fremgang. — *Kiöbenhavn,* 20. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 349.

11. Septbr. [11775.] Kong FREDERIK III.s Forordning, hvorved Terminen for Penge i Sjelland og Skaane paa Rente at udsætte eller optage forandres fra 11. Decbr. til Mandagen efter Trefoldigheds Söndag. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 11. Sept.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ss iij.

11. Septbr. [11776.] GENERALSTATERNES Resolution, at den ved Dantzig under Opdam liggende Flaade, med Undtagelse af nogle faa Skibe, skal kaldes tilbage, og at Resolutionen skal notificeres de hollandske Ambassadeurer i Danmark og den danske Regjering. — *Haag,* den 21. Sept. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1178—1179.

12. Septbr. [11777.]. Kong FREDERIK III. befaler Henning Quitzow at udbetale til Hr. Axel Urup 120 Rdl., som han ifölge sit Regnskab af sine egne Penge havde udgivet til Kjöbenhavns Fortification. — *Kiöbenhavn,* den 12te September.

G. F. Lassen, Kbhavns. Befæstnings Hist. S. 168—169.

[11778.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at den russiske Gesandt havde i en Conference med de dem tilforordnede Commissarier sögt at formaae Danmark til Krig med Sverrig; det blev klart, at det var Czarens Hensigt at trække Handelen til Lifland og de Havne, han maatte erobre ved Östersöen, og at danne en Sömagt; dette frygtede man i Danmark, saa at man nu endog ikke skulde være utilböielig til at söge en Alliance med Sverrig og Generalstaterne. — *Kiöbenhavn,* 24. September. 1656. 14. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 349—350.

[11779.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de havde meddeelt Cantsleren en Copie af den Elbingske Tractat, og at derefter de danske Commissarier i Kongens Navn havde spurgt dem, hvorvidt visse Ord i Tractaten berettigede Dantzig til at understötte Kongen af Polen, og om et paa Dantzigs Grund liggende, af de Svenske erobret Fort vilde blive tilbagegivet; Danmark vilde ikke forhaste sig med at tiltræde Tractaten, især da Rusland havde gjort store Tilbud, og paa den anden Side Brandenborg havde opfordret til Underhandlinger med Sverrig; det er Ambassadeurernes Mening, at Danmark ikke önsker Ratificationen af denne Tractat, og söger en Leilighed til at faae Halland tilbage, og det kunde ikke nægtes, at Generalstaterne havde en Forpligtelse til at hjelpe det dertil. — *Kiöbenhavn,* 26. September. 16. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 350—352.

[11780.] D. Guido Patin ad D. Thomam Bartholinum scribit, se Riolano responsum eius adversus ipsum tradidisse; nunciat, Christinam, Suecorum reginam, per aliquot dies Parisiis adfuisse, iam vero Romam esse reversam; deinde de lue pestilenti in Italia, præsertim Neapoli grassante scribit. — *Parisiis,* die Veneris 29. Sept. 19. Septbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 649—650.

[11781.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de havde modtaget deres Resolutioner angaaende Afslutningen af den Elbingske Tractat, og om Tilbagekaldelsen af Opdams Flaåde, med Befaling at forlange af den danske Konge, at han skulde lade nogle Skibe blive liggende ved Dantzig tillige med 12 hollandske; der herskede stor Misfornöielse i Danmark med denne Tractat; det var nödvendigt at underrette Czaren om, at Tractaten ikke forpligtede Nederlandene til at understötte Sverrig mod ham; Danmark forlanger de lovede Subsidier for 1653 og 1654. — *Kiöbenhavn,* 1. October. 21. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 352—353.

[11782.] Rigsraadet tilraader Kongen at indlade sig paa Tractater med Holland og Sverrig, men ikke med Rusland; det fraraader Rustninger nu imod Vinteren, men anbefaler Anordningen af et Krigsraad til at overveie og have Tilsyn med Landets Defensionsvæsen; tillige beder det Kongen at udnævne Befalingsmænd baade til Vands og Lands, hvortil det gjör Forslag. — *Raadstuen,* den 24. Sept. 24. Septbr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 291—293.

[11783.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at Kongen af Danmark havde, strax efter at have faaet Kundskab om Afslutningen af den Elbingske Tractat, befalet sine Skibe at komme tilbage fra Dantzig; den russiske Gesandt meente, at denne Tractat maatte forstyrre Venskabet mellem Nederlandene og Czaren; det vilde være vanskeligt at faae Danmark til at billige Tractaten, med mindre man fandt paa et Middel til at indlemme Dantzig i den, uden at denne Stad behövede at forpligte sig til Neutralitet, medens 24. Septbr.

1656. Krigen mellem Polen og Sverrig varer; Tractaten ansees af liden Nytte for Danmark; det var
24. Septbr. fordeelagtigere for det at fornye Tractaterne med Rusland. — *Kiöbenhavn*, 4. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 353.

27. Septbr. [11784.] RIGSRAADETS Erklæring til Kongen, at det, ved i sin Betænkning af 24. Septbr. at foreslaae visse Officerer til Befalingsmænd, ikke have havt til Hensigt at lægge Baand paa Kongens frie Valg. — *Radstuen for Kiöbenhaffn*, den 27. Sept.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 293.

27. Septbr. [11785.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at van Beuningen ikke anseer Holland foruden Fare, med mindre Kongen af Sverrig forlader Preussen, og mener nok at kunne bringe Holland til at nægte sin Ratification af den Elbingske Tractat; de danske Ministere skulle ikke være utilböielige til en særlig Tractat; den muscovitiske Envoyé er utaalmodig over at blive holdt hen; man venter nu den danske og hollandske Flaade fra Dantzig. — *Kiöbenhavn*, 27. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 125.

1. Octobr. [11786.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne om deres Audients hos Kongen, hvorved denne tilkjendegav sin Misfornöielse med den uformodede Afslutning af Tractaten i Elbing, uden at han derom tilbörlig var adviseret, især da denne Tractat vilde være til stor Skade for Dantzig, der ikke kunde gaae ind paa den stipulerede Inclusion i Tractaten; tillige berette de om den derpaa fölgende Conferents med Cantsleren, Hofmesteren og Marsken om samme Gjenstand. — *Kiöbenhavn*, 11. October. (Hollandsk.)

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 353—358.

2. Octobr. [11787.] Kong CARL GUSTAVS Svar paa den brandenborgske Gesandt Ewald von Kleists Andragende om Reassumtion af Tractaterne med Danmark, hvortil Kongen erklærer sig villig, ligsom han ogsaa antager Churfyrstens Mediation, men kaster iövrigt Skylden for Tractaternes Udsættelse paa Danmark. — *Frauenburg*, den 2. Octobr. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dänischen Schrifften &c. 1657. fol. Jiiij—Kj.
M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1181—1182.

4. Octobr. [11788.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Rigsraadets lange Samling og dets Uenighed, dog synes flere tilböielige til Fred end til Ruptur med Sverrig; man erkjender, at intet kan udrettes uden Holland, men vilde dog gjerne see Leilighed til at gjenvinde en eller anden Provinds; det kommer an paa Udfaldet af de muscovitiske Progresser og paa den Resolution, som Kleist bringer med sig tilbage; Beuningen lader sig bruge til at omstöde de Elbingske Tractater; «den Mand er paa ingen Maade at vinde». — *Kiöbenhavn*, 4. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 125.

4. Octobr. [11789.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at den russiske Envoyé efter Indbydelse har foretaget en Lystreise til Helsingör, Roeskilde og flere Steder; Menigmand er her utilfreds med Hollænderne, som kun antages at söge egen Fordeel; de 7 danske Orlogsskibe skulle efter et udstaaet Stormveir være komne til Falsterbo, blottede for Proviant; de fra Lybek ankomne Matroser ere igjen afskedigede. — *Kiöbenhavn*, 4. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 126.

[11790.] Kong Carl Gustavs Fuldmagt for den svenske Resident i Danmark, Magnus Durel, til at reassumere, og i Forening med de danske Commissarier at tilendebringe de med Danmark i foregaaende Aar paabegyndte Tractater. — *Frauenburg*, den 7. Octobr. (Tydsk.) 1656. 7. Octobr.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dänischen Schrifften etc. 1657. fol. Kj. M. C. Londorpius, Acta publ. 7. Th. (Contin. 3. Th.) S. 1182, og 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 100.

[11791.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at Kongen af Polen havde tilkjendegivet Kongen af Danmark sit Önske at underhandle med Sverrig under Mægling af Frankrig, Keiseren, Danmark og Generalstaterne, eller, hvis Sverrig gjorde Vanskeligheder, da at forhandle med Danmark om deres fælleds Interesser; den danske Resident i Preussen havde derefter faaet Befaling til at begive sig til Kongen af Polen; den hollandske Flaade er ved Modvind bleven opholdt i Sundet. — *Kiöbenhavn*, 18. October. 8. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 358.

[11792.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at saavel den danske som den hollandske Flaade nu er kommen tilbage; Forhandlingerne med den hollandske Ambassade synes især at tilsigte, at Sverrig ikke skal beholde Preussen, og at Danmark kan faae de tabte Provindser, især Halland, tilbage; de hollandske Skibe blive her næppe længe. — *Kiöbenhavn*, 11. October. 11. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 126–127.

[11793.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om de hollandske Admiralers forekommende Modtagelse i Kjöbenhavn, og om den hollandske Flaades Afreise til Holland; 12 af de mindste Skibe ere blevne ved Dantzig under den unge Tromp; den russiske Gesandt venter med Længsel sin hjemsendte Secretairs Tilbagekomst. — *Kiöbenhavn*, 11. October. 11. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 127.

[11794.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de have leveret Hofmesteren deres Missive, hvori de tilbyde deres Hjelp under de paatænkte Underhandlinger mellem Danmark og Sverrig; den dantzigske Gesandt er affærdiget med et generelt Löfte om Hjelp; den hollandske Flaade var Aftenen tilforn gaaet under Seil. — *Kiöbenhavn*, 22. October. 12. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 358–359.

[11795.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om den hollandske Flaades Afreise; man venter ogsaa Tromp fra Dantzig, hvor han skal efterlade 1500 Mand, den danske Flaade skal være udrustet til Foraaret; og man söger at skaffe Jern og Jernkanoner fra Sverrig; den svenske Rigscantsler har meddeelt Durel, at Kongen har givet Befaling til at reassummere Tractaterne med Danmark, men denne Befaling var endnu ikke kommen ham til Hænde. — *Kiöbenhavn*, 18. October. 18. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 127–128.

[11796.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at det efter nogles Mening er uvist, om de 12 ved Dantzig liggende hollandske Skibe med det förste komme tilbage; de danske Matroser fra Provindserne ere dimitterede til Foraaret; den dantzigske Secretair Westhoff er vendt tilbage, uden, som det synes, at have udrettet noget 18. Octobr.

1656. synderligt; de hollandske Ambassadeurer vente paa Bestemmelse fra Generalstaterne, om de
18. Octobr. skulle blive her Vinteren over. — *Kiöbenhavn*, 18. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 128.

25. Octobr. [11797.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han har erfaret, at denne har modtaget Kleist vel og er villig til en Reassumtion af Tractaterne med Danmark; de hollandske Ambassadeurer troe ikke, og ville söge at hindre, at en Alliance mellem Danmark og Sverrig kommer istand; Durel mener dog, at der er ikke liden Sandsynlighed derfor. — *Kiöbenhavn*, 25. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 128—129.

25. Octobr. [11798.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Kongen med Dronningen, Hertug Ernst Gynther og en stor Deel af Hofstaten er reist til Falster paa en 14 Dage; den russiske Envoyé skal frygte sin Herres Unaade, fordi han ei nöie har iagttaget sin Instrux; Tromp er afgaaet fra Dantzig med 12 Skibe og ligger i Nærheden af Dragör. — *Kiöbenhavn*, 25. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 129.

29. Octobr. [11799.] Kong FREDERIK III.s Forordning for Holsten angaaende Afholdelse af Catechismus-Prædikener om Söndag Eftermiddag i Kirkerne paa Landet. — *Glückstadt*, den 29. Octobr. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 1. B. S. 316—318.

30. Octobr. [11800.] Gavebrev af ANNE PEDERSDOTTER MAANESKIOLD, sal. Hans Dybres til Knifholt, paa 100 Rdlr., hvoraf Renten skulde deles lige mellem Sæbye Kirke, Skole og Sygestue. — *Knifholt*, den 30. Octbr.

Hofman, Fundationer, T. IV. S. 87—88 og T. IX., Append. til Aalborg St. S. 35.

2. Novbr. [11801.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at de havde meddeelt Cantsleren de tre vedtagne Resolutioner af 28. October angaaende de elbingske Tractater; man ventede Kleists Tilbagekomst, og Cantsleren havde sagt, at man ligeledes ventede Kongen af Sverrigs Secretair med Fuldmagt til i Forbindelse med den svenske Resident at træde i Underhandling med den danske Krone. — *Kiöbenhavn*, 12. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 359.

8. Novbr. [11802.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han har modtaget Befalingen til Forhandlingernes Reassumtion, men at han ikke har kunnet begynde paa Værket, da Kongen og Raadet, undtagen Cantsleren, ere fraværende; man begynder iövrigt her at blive modigere, især paa Grund af Rigscantslerens Död og Grev Königsmarks Fangenskab. — *Kiöbenhavn*, 8. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 129.

9. Novbr. [11803.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne om Kleists fornyede Sendelse til Danmark, og om den den danske Resident ved det svenske Hof givne Tilladelse til at vende tilbage til Kjöbenhavn, hvor han alt var ankommen. — *Kiöbenhavn*, 19. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 359.

13. Novbr. [11804.] KONGEN AF DANMARK og HERTUGEN AF SLESVIG OG HOLSTEN tillade Ridderskabet i disse Fyrstendömmer at afholde et Convent, dog at de forpligte sig til ved

tilkommende Landdage ikke at forlade disse, förend de ere udblæste. — *Schlosz Gottorff*, 1656.
den 13ten Nov. (Tydsk.) 13. Novbr.

Samml. Schl.-Holst. gemeinsch. Verord. S. 678—679.

[11805.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 15. Novbr.
han ikke har kunnet lade sig mærke med den ham givne Ordre til at reassumere Tractaten, for ikke at give Generalstaterne Betænkelighed ved Ratificationen af den elbingske Tractat; han meddeler en Forhandling mellem den hertugelige Cantsler Kielmann og Kongens Kammersecretair Lente, hvoraf Kongens Tilböielighed til Fred fremgaaer; Residenten i Sverrig Ove Juel er kommen hertil og siges at skulle gaae til Dantzig. — *Kiöbenhavn*, 15. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 129—130.

[11806.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 15. Novbr.
den brandenborgske Gesandt Kleist nu er kommen tilbage; han lover nu med al Flid at rögte det ham overdragne Ærinde, saavidt hans Kræfter og Midler tillade det. — *Helsingör*, 15. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 130.

[11807.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 15. Novbr.
Hoffet nu er vendt tilbage til Kjöbenhavn; ligesaa Hofmesteren; Rigsraadet ventes; de hollandske Gesandter ere meget fortrolige med Hofmesteren og Cantsleren; den russiske Gesandt lever meget indgetogen. — *Helsingör*, 15. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 130—131.

[11808.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de havde 15. Novbr.
meddeelt deres Resolutioner om de elbingske Tractater til Cantsleren og Hofmesteren, og at disse havde underrettet dem om, at Kongen havde optaget dem med Tilfredshed, men dog meente, at der var særdeles Grund til ikke at ratificere disse Tractater, för Artiklen om Dantzigs Inclusion var forandret; de meddeele den med disse Ministre desangaaende förte Forhandling; da Danmark, efter Opfordring af Churfyrsten af Brandenborg, var i Begreb med at indlade sig i Underhandling med Sverrig, maatte de af Generalstaterne forlange en Instruction i denne Henseende, da de allerede vare blevne spurgte, om de i denne Sag vare instruerede. — *Kiöbenhavn*, 25. November. (Hollandsk.)

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 359—362.

[11809.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om 18. Novbr.
Kleists gode Modtagelse af Kongen; Durel har mærket, at de danske Ministre have meddeelt de hollandske Ambassadeurer den ham givne Fuldmagt til Underhandlinger, uvist i hvad Hensigt. — *Kiöbenhavn*, 18. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 131.

[11810.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 19. Novbr.
det er at befrygte, at Alliance-Værket vil traineres ved Hollændernes Fordring, at Sverrig skal restituere Preussen, og ved Danmarks Beslutning ikke at separere sig fra Holland. — *Kiöbenhavn*, 19. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 131.

[11811.] Christen Scheel til Fusingöe, Befalingsmand paa Tryggevelde, giver og 21. Novbr.
funderer 500 Rdl. in Specie til 10 Fattige og Huusarme paa Odden og Steenbek Gods. — *Odden*, den 21. Nov.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 356—357.

1656. 22. Novbr. [11812.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at han havde været hos Cantsleren, der erklærede, at det vilde være Kongen kjært, om det begyndte Værk kom istand; Durel vilde arbeide paa at vinde de hollandske Ambassadeurer, især van Beuningen, og har tilbudt at underrette dem om Forhandlingernes Gang; han har af Kleist modtaget en Concept-Fuldmagt, hvorefter de Danske önske, at Durels Fuldmagt skal stiles, hvilken han sender. — *Kiöbenhavn*, 22. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 131—132.

22. Novbr. [11813.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at de hollandske Gesandter ved et Besög hos Durel udtalte sig om den svenske Konge med Anerkjendelse; han troer ikke, at de ere ganske enige; Durel synes, at Kleists Iver noget er aftagen, hvorfor han ogsaa selv har formindsket sin Confidence. — *Kiöbenhavn*, 22. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 132.

23. Novbr. [11814.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de danske Ministre paa Kongens Vegne havde foreslaaet dem en nöiere Alliance-Tractat mellem Danmark og de forenede Nederlande og navnlig en Udvidelse af den med Hensyn til Dantzig sluttede «Tractaet van Garantie» til et almindeligt Forsvars-Forbund mod enhver, der med væbnet Haand angreb de nævnte Riger; Gesandterne havde derefter erklæret sig villige til at paabegynde forelöbige Forhandlinger, og lovet snarest at indhente Generalstaternes Instruction. — *Kiöbenhavn*, 3. December. (Hollandsk.)

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 362—365.

c. 25. Novbr. [11815.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne om Kleists Audients hos Kongen og Anbefaling af Churfyrstens officia til at befæste Venskabet mellem Kongerne af Danmark og Sverrig; Rigshofmesteren havde önsket, at den afsluttede "ligue guarantiæ" snarest af Generalstaterne maatte blive ratificeret. — *Kiöbenhavn*, (. . . December.)

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 365.

26. Novbr. [11816.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at han har erfaret, at man har til Hensigt at trainere Underhandlingerne med ham og Kleist, i Forventning af en Krig mellem Sverrig og Keiseren, der siges at ville modtage Polens Krone; man mener saaledes at kunne gribe et beleiligt Öieblik; det er især Bremen og Halland, man har for Öie; Rigsraadet er indkaldt til 11. December. — *Kiöbenhavn*, 26. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 132—133.

29. Novbr. [11817.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at han har viist Kleist sin Fuldmagt, der atter har meddeelt Hofmesteren og Cantsleren Indholdet; Henrik Villumsen Rosenvinge, forhen Envoyé i England og Holland, skal sendes til Dantzig; Corfits Ulfelds Frue var kommen til Jylland, men advaredes mod at gaae til Sjelland. — *Kiöbenhavn*, 29. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 133.

29. Novbr. [11818.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at de Danske ved Underhandlingerne uden Tvivl ville komme med nye Propositioner, da de næppe ville skille sig fra Holland og ikke hindre en hollandsk Flaades Passage gjennem Sundet, hvis Kongen af Sverrig til næste Sommer vil angribe Preussen; Rebolledo har meddeelt ham, at Danmark frygter en Alliance med Sverrig; endnu er der ingen Tegn til Krig. — *Kiöbenhavn*, 29. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 133—134.

[11819.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at de have modtaget deres Ratification paa den med den danske Krone sluttede "Tractaet van Garantie"; de med den svenske Resident gjenoptagne Forhandlinger stöde paa nye Hindringer, da Kongen gjör Vanskeligheder med Hensyn til den Residenten meddeelte Fuldmagt; Rosenvinge skal med det förste gaae som Gesandt til Dantzig og Polen. — *Kiöbenhavn*, 10. December. 1656. 30. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 365—366.

[11820.] Forening mellem RANDERS Indbyggere og deres tvende Sognepræster om Afskaffelsen af Offring paa Fastelavns Söndag, imod at hver af Præsterne aarlig skulde have 26 Rigsdaler til Huusleie, istedenfor at de för kun havde havt 18 Slettedaler. — *Randers Raadhuus*, den 1. December. 1. Decbr.

S. A. Stadfeldt, Beskr. over Randers. S. 173—174.

[11821.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om de Vanskeligheder, som stille sig iveien for Afslutning af en Tractat mellem Danmark og Sverrig, navnlig Danmarks Forhold til Holland og dets Længsel efter de forhen afstaaede Provindser; Kleist har opfordret Kongen af Danmark til at medvirke til, at Churfyrsten löses fra sit Vasallagium til Polen, hvis Kongen af Sverrig forlader Preussen. — *Kiöbenhavn*, 3. December. 3. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 134.

[11822.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han har erfaret, at man til Underhandlingerne vil forlange en ny Fuldmagt af ham, ligesom ogsaa Hollands Deeltagelse i dem; Danmark foretrækker Venskabet med Holland for Venskabet med Sverrig; Corfits Ulfelds Frue skal have faaet Befaling, inden 3 Dage at forlade Danmark. — *Kiöbenhavn*, 3. December. 3. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 134—135.

[11823.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Udvexlingen af Ratificationerne af den afsluttede "Tractaet van Garantie" nu havde fundet Sted; Rosenvinge afreiser samme Dag til Polen; han skal forsikkre Kongen af Polen om Kongen af Danmarks Venskab, erfare Kongen af Polens Forslag, og iagttage Danmarks Interesse under Forhandlingerne mellem Polen og Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 13. December. 3. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 366.

[11824.] D. GEORGIUS SEGERUS in literis ad D. Thomam Bartholinum datis de disquisitione sua cum Horstio de lympha scribit; deinde cranium leporis cornuti, quod apud amicum quemdam, et lapidem Bezoar occidentalem ingentis magnitudinis, quem apud Franciscum Ludovicum van de Wiele, commissarium hoc in loco regis Danorum, viderat, describit. — *Hamburgi*, d. 3. Decemb. 3. Decbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. et II. p. 650—657.

[11825.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at der vel her tales meget om Krig, men at der ingen Forberedelser gjöres dertil; den danske Envoyé i Dantzig skal have i Ærinde at söge at hindre Freden og give Polen Haab om Bistand af Danmark; lignende Practiker skulle drives ved det keiserlige Hof. — *Kiöbenhavn*, 10. December. 10. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 135.

[11826.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Tractaten endnu ikke har været forhandlet i Raadet, da Medlemmerne fra Fyen og Jylland 13. Decbr.

1656. endnu ikke vare ankomne; imidlertid arbeides der med den hollandske Ambassade paa et nyt
13. Decbr. og stærkt foedus; desuden skriver han om Envoyéen Rosenvinges Bestræbelser for at hindre Freden mellem Polen og Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 13. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 135.

17. Decbr. [11827.] Kong FREDERIK III.s Forordning, hvorved Renteterminen for Sjelland og Skaane fastsættes til 11. Juni istedenfor Trefoldigheds Mandag (jvfr. Nr. 11775), hvorhos bestemmes, at tidligere oprettede Gjældsbreve maae forblive uforandrede. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 17. Decemb.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ss iij—Ss iiij.

17. Decbr. [11828.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at de fleste Rigsraader nu ere samlede, men, skjöndt Kleist nærer godt Haab om, at Tractaten vil komme istand, troer Durel det dog ikke; der tales meget om Krig; men der gjöres ikke meget derfor; Flaaden skal være færdig til Foraaret, og Rendsborg befæstes stærkt; Saltcompagniet har ladet et Skib paa 34 Kanoner bygge i Neustadt; Durel klager over sin Armod og forlanger et Tilgodehavende paa henved 20,000 Rdlr. — *Kiöbenhavn*, 17. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 135—136.

c. 17. Decbr. [11829.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gnstav om sine Forhandlinger med Cantsleren angaaende sin Fuldmagts Gyldighed, som man vilde have nærmere adapteret ad præsentia tempora, da Tiderne mærkelig have forandret sig ved den hollandske Flaades Passage og ved de nye med Holland sluttede foedera; den russiske Envoyé trænger paa Resolution, om Danmark vil understötte Storfyrsten mod Sverrig. I en Efterskrift (til Grev ....) beskriver han nærmere den politiske Stilling for Öieblikket. — *Kiöbenhavn*, ... December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 136—137.

19. Decbr. [11830.] Kong FREDERIK III. forlanger af Statholderen Niels Trolle Erklæring om et af Peder Bagge forlangt Mageskifte af noget Gods i Gammelby oven for Frederiksstad og andensteds mod andet Gods. — *Hafn.*, den 19de December.

Saml. til det Norske Folks Spr. og Hist. 4. B. S. 177—179.

20. Decbr. [11831.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Rigsraadets Möder nu ere begyndte; den danske Minister i Dantzig, Matthesius, har underrettet Hoffet om, at der ved Fredsunderhandlingerne af Avancour og den hollandske Ambassade var foreslaaet Kongen af Sverrig at give Danmark fuldkommen Satisfaction; baade Höie og Lave ere her opsatte paa at söge de tabte Provindser gjenvundne, om end med væbnet Haand. — *Kiöbenhavn*, 20. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 137—138.

20. Decbr. [11832.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL henstiller til Kong Carl Gustav, om han vil meddele ham en ny Fuldmagt efter de Danskes Forlangende, om Underhandlingerne efter en Fredslutning med Polen skulle fortsættes, og om disse maae gaae ud paa en simpel Venskabs-Tractat; Kleist driver Værket saaledes, at Veien til Venskab med Danmark kan staae ham aaben, hvis det skulde gaae Kongen af Sverrig ilde; Landmilitsen saavel til Hest som til Fods er i temmelig Beredskab. — *Kiöbenhavn*, 20. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 138.

22. Decbr. [11833.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning, hvorvidt han skal indlade sig med Keiseren, Polen og Muskou, “der alle sig lade mærke til Conjunction med os

at inclinere", samt om Nödvendigheden at være i Krigsberedskab, da de begyndte Underhandlinger med Sverrig ikke synes at ville före til noget. — *Kiöbenh.*, den 22. Dec. 1656. 22. Decbr.
Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 295.

[11834.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Raadet, som i tre Dage har været flittigen samlet, vedbliver at forlange en ny Fuldmagt af ham; Tractaten vil ikke længere kunne baseres paa Östersöens Forsvar, men paa Satisfaction for gjensidige Besværinger; man mener, at Sverrig, selv efter en Fred med Polen, vil have nok at gjöre med Muskoviten; Negotiationerne ville forövrigt for en stor Del beroe paa Rosenvinges Rapporter fra Polen. — *Kiöbenhavn*, 22. December. 22. Decbr.
Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 138—139.

[11835.] Kong Carl Gustavs gjentagne Fuldmagt (jvf. N. 11790) for den svenske Resident i Danmark Magnus Durel, at tilendebringe, i Forening med de danske Commissærer, de paabegyndte Underhandlinger om Tractat mellem Danmark og Sverrig. — *Im Hauptquartier im Dantziger Werder Stublau*, den 22. Decembr. (Tydsk.) 22. Decbr.
Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dänischen Schriften etc. 1657. fol. Kij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 100—101.

[11836.] M. Jacob Hansens Fundats paa 100 Sldr., hvis Rente aarlig skulde uddeles til 6 Fattige i Fattig-Huset udenfor Aalborgs Vesterport, eller, hvis dette Fattig-Huus blev öde, til 6 Huusarme i St. Bodels Sogn. — *Aalborg Raadstue*, den 23. Dec. 23. Decbr.
Hofman, Fundationer. T. IV. S. 195—196. (I Overskriften er Aaret angivet 1652.)

[11837.] Kong Frederik III.s Bevilling, at Birkehoved, som i forrige Tider til Sognepræsten i Nyborg til Vederlag imod anden Jord er udlagt, indtil videre maa fölge den nærværende Sognepræst og hans Efterfölgere. — *Kiöbenhavn Slot*, den 23. December. 23. Decbr.
Hofman, Fundationer. T. V. S. 539.

[11838.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Danmark næppe vil indlade sig paa en Venskabs-Tractat med Sverrig, saalænge det har Haab om at kunne hindre Freden med Polen; men det synes ikke at ville beslutte sig til Krig, uden det kan faae Holland med; man vil nu hverve 4000 Mand til Fods; Landmilitsen, undtagen den norske, er 12000 Mand Fodfolk og 8000 Ryttere; han beder om en ny Fuldmagt, da det ellers let vilde komme til Ruptur. — *Kiöbenhavn*, 27. December. 27. Decbr.
Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 139.

[11839.] Rigsraadet tilraader Kongen uden Tidsspilde at indgaae Forbund med Holland og at indlade sig med Keiseren paa de Forslag, han maatte gjöre; Storfyrsten skulde man love, intet at afslutte med Sverrig uden foregaaende Communication med ham; med Polen skulde holdes god Forstaaelse, men Tractater syntes unödvendige; det tilraades at begynde Hververinger, og at sammenkalde Stænderne for at skaffe Midler til de store forestaaende Udgifter. — *Raadstuen for Kiöbenhaffns Slot*, den 30. Dec. 30. Decbr.
Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 295—297.

[11840.] Den svenske Resident Magnus Durels Memorial til det svenske Rigsraad, indeholdende en Fremstilling af de Grunde, som paa den ene Side kunde tilskynde Danmark til at bryde, paa den anden Side til at holde Fred med Sverrig. — 31. Decbr. 31. Decbr.
Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 139—142.

1656. Decbr. [11841.] Literæ OLIVERII, protectoris Angliæ, ad Fredericum III. regem datæ, per quas eum, ut pacem cum rege Succiæ, nullis suspicionibus sinistris interrumpendam, colat, studiose hortatur. — *Westonasterii*, die ... Decembr.

J. C. Lünig, Literæ procerum Europæ. P. 1. p. 692—696.

[11842.] „LEGES OM SKOLERNE, hvilke magnificus dominus Cancellarius til Riber-Sticht haffuer offuerskicket".

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 154.

1657.

1657. 1. Januar. [11843.] Kong FREDERIK III. befaler Rector og Professorer ved Kjöbenhavns Universitet at sende Fuldmægtige til Stændernes Möde i Odense den 23. Febr. förstk., for der at forhandle og tage Beslutning angaaende Kongens Forslag til Fædrelandets Sikkerhed og Bedste. — 1. Januar.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 460.

2. Januar. [11844.] TYGE BELOVS og KRAGS Rapport til Kong Frederik III. om deres ifölge kongelig Befaling af 26. Decembr. foretagne Reise til Boller for at undersöge Frue Kirstine Munks Ret til at kalde sig Grevinde til Slesvig og Holsten. — *Wedel*, den anden Januarii.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 581–584.

3. Januar. [11845.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Senatorerne under Helligdagene have forladt Byen, og at den extraordinære Krigshjelp nu skal opkræves; han henstiller til Kongen, om han vil sende de nye Fuldmagter, hvilket höiligen önskes; man bestræber sig meget for at vinde den brandenborgske Ambassadeur. — *Kiöbenhavn*, 3. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 143.

3. Januar. [11846.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Kleists Beslutning at oppebie Kongen af Sverrigs Resolution med Hensyn til Fuldmagterne, og om Ankomsten af et Brev fra Protectoren; han troer ikke, at Danmark beslutter sig til Ruptur. — *Kiöbenhavn*, 3. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 143.

10. Januar. [11847.] Kong FREDERIK III.s Benaadning til Borgemestere og Raad i Helsingör, hvorved der tillægges hver Borgemester af Kronens Skove aarlig 40 Læs Ved og hver Raadmand 20 Læs. — 10. Januar.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 129.

10. Jannar. [11848.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han har modtaget den forlangte nye Fuldmagt med Befaling ikke at benytte den, förend han havde erholdt det svenske Rigsraads Betænkning; det synes, at Kongen af Sverrigs Fremgang bringer Danmark til at sætte sig i Positur; Rigsraadet og Stænderne skulle 23de Februar samles i Odense for at raadslaae om Defensionsværket. — *Kiöbenhavn*, 10. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 143.

[11849.] Kong FREDERIK III.s Rescript, hvorved Fru Kirsten Munck til Boller og hendes Arvinger forbydes at bruge den grevelige Titel af Slesvig og Holsten. — *Kiöbenhaffuen Slott*, den 14. Januarii 1657. 14. Januar.

Særskilt trykt, 1 Blad i Fol. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ss iiij. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 585—586. *Tydsk:* Schlesw. Holst. Anzeigen 1752. 14. Stück. col. 217—218.

[11850.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Folkestemmen i Danmark synes at forlange de tabte Lande tilbage, om endog ved Krig, og at han anseer det for lidet sandsynligt, at en Tractat vil komme istand; den hollandske Ambassade gjör sit, for at hindre det. — *Kiöbenhavn*, 14. Januar. 14. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 144.

[11851.] Kong FREDERIK III.s Declaration, hvorefter Portugiserne af Hebraisk Religion, navnlig de som ere bosiddende i Amsterdam, Hamborg og Glückstadt, tilstaaes Frihed til, ligesom andre fremmede Nationer, at reise og handle i Kongens Riger og Lande. — *Kopenhagen*, den 19. Januarij. 19. Januar.

Wiederauffgelegte Privilegia der Portug. Nat. Hebr. Rel. in Glückst. fol. C 3.

[11852.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL sender til det svenske Rigsraad det danske Rigsraads "Consilium om Armaturen", som skal forelægges til Overveielse ved Mödet i Odense den 23. Februar förstkommende. — *Kiöbenhavn*, 20. Januar. 20. Januar.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 145—151.

[11853.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT bl. a. om de Danskes Planer mod de Svenske; nogle mene, at de have noget for mod Stiftet Bremen. — *Hamb.*, 20th Jan. 1656. S. V. (Engelsk.) 20. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 6.

[11854.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT bl. a. om den Bekymring, som her næres paa Grund af Sandsynligheden af en Krig mellem Danmark og Sverrig; der siges, at der i Danmark allerede skal være samlet 26000 Mand. — *Stetin*, 30th January (N. S.). (Engelsk.) 20. Januar.

John Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 6.

[11855.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Danmarks Tilböielighed til Krig, samt Rygter om Hvervinger, Fæstningernes Armering og Flaadens Udrustning; den brandenborgske Ambassadeur havde meddeelt ham, at man her tænkte paa at foreslaae Kongen af Sverrig at opgive Halland, mod at Danmark lovede med en Armee paa 12000 Mand at understötte ham i Haandhævelsen af Preussens Besiddelse, hvilken Plan Durel imidlertid paa det bestemteste havde udtalt sig imod; tillige skriver han om Vanskelighederne ved Indbetalingen af den extraordinære Krigshjelp og om Forventningen af den hollandske Flaades Ankomst til Foraaret. — *Kiöbenhavn*, 21. Januar. 21. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 144—145.

[11856.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om hemmelige Hvervinger, som foretages i alle Stæder i Danmark, og om Borgernes Mönstringer; man frygter et Indfald af Kongen af Sverrig; Durel har endnu ikke faaet Rigsraadets Betænkning om den nye Fuldmagt. — *Kiöbenhavn*, 21. Januar. 21. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 151.

1657. [11857.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningens Skrivelse til General-
21. Januar. staterne, hvori han söger at overbevise dem om, at det vilde være rigtigst at udsætte Ratificationen af den elbingske Tractat og slutte sig nærmere til Danmark. — *Kopenhagen*, den 31. Januarii. (Tydsk Overs.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 17—18. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 9.

22. Januar. [11858.] Kong Frederik III. befaler, at ingen Heste maae udföres af Landet inden Pindse förstkommende, da der til at sætte Landet i Defensions-Tilstand vil behöves en stor Mængde Heste. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 22. Januarii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ttj.

23. Januar. [11859.] Fundats af Söfren Christensen, Borger i Randers, paa 200 Sld., hvis Renter skulde gives til 4 fattige hjelpelöse Personer i Randers Skole. -- *Randers*, den 23. Januarii.

Hofman, Fundationer. T. II. S. 377—378. H. M. Flemmer, Efterr. om Randers Skole. I. H. S. 50—51.

24. Januar. [11860.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om de foretagne hemmelige Hvervinger ved Kai Lykke, Frands Brockenhuus og andre, om de Befalingsmænd som man antager skulle ansættes i Provindserne, og om Hertug Christian Ludvig af Lyneborgs Tilbud at understötte Kronen med 2 til 3000 Mand; Durel har erfaret, at Flaaden næppe i 5 eller 6 Maaneder vil kunne være færdig. — *Kiöbenhavn*, 24. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 151—152.

27. Januar. [11861.] Beretning fra en engelsk Agent bl. a. om de Danskes overordentlige Rustninger saavel til Söes som til Lands; nogle troe, at de ere rettede mod Hamborg, men den sandsynligste Mening er, at de ere mod Sverrig. — *Hamb.*, 27. Jan. S. V. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 23.

28. Januar. [11862.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at han efter al Sandsynlighed vilde have bragt Tractaten istand, hvis han havde maattet fremvise den nye Fuldmagt; imidlertid practiserer van Beuningen meget Ondt; Rigshofmesteren havde forsikkret Hr. Kleist, at man ikke tænkte paa i Tractaterne at indföre noget om Hallands Restitution, men at man agtede at tractere paa Grundlag af de brömsebroiske Pacta; et Rygte om et Uheld for den svenske Konge i Polen havde her gjort megen Opsigt. —*Kiöbenhavn*, 28. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 152.

28. Januar. [11863.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om et Rygte, at 24 hollandske Orlogsskibe ville komme hertil til Foraaret; og om Marskens forgjæves Forsög at anvende Midlerne i Landkisten i Jylland uden Landskabets Samtykke. — *Kiöbenhavn*, 28. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 152—153.

28. Januar. [11864.] De hollandske Ambassadeurers Skrivelse til Generalstaterne om den brandenborgske Gesandts Bestræbelser for at fremme Underhandlingerne mellem Danmark og Sverrig, og om den til Rosenvinge givne Befaling at begive sig til Churfyrsten af Brandenborg. — *Copenhagen*, 7. Feb. (N. S.) (Engelsk Oversættelse.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 21.

[11865.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT om den Iver (furie), hvormed den hollandske Ambassade i Danmark saavel som de Danske söge at engagere sig imod Sverrig. — *Hague*, ce 9. Feuvrier (N. S.) (Fransk.) 1657. 30. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 25—26.

[11866.] D. MAURITIUS HOFMAN ad D. Thomam Bartholinum, quocum Patavii amicitiam fecerat, de dissectione variorum animalium a se ratione venarum lactearum facta scribit. — *Altorfi*, III. Calendar. Februar. 30. Januar.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I & II. p. 670—673.

[11867.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Mönstringen af det af Bönderne i Sjelland stillede 300 Mand stærke Rytterie, som befandtes ubrugeligt; om Mönstringen af Borgerskabet i Stæderne; om Istandsættelsen af Flaaden, hvortil man mangler det vigtigste Materiale; samt om den nu offentlig foregaaende Hverving, hvortil dog Tillöbet ikke er stort. — *Kiöbenhavn*, 31. Januarii. 31. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 153.

[11868.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han först om 8 Dage kan vente det svenske Rigsraads Betænkning over den nye Fuldmagt, og yttrer sin Beklagelse over, at de bedste Conjuncturer til at bringe Tractaten istand med et godt Udfald gaae ubenyttede forbi; han skriver om Hertugen af Gottorps Klager og sin egen Brevvexling med Kielmann; desuden beretter han om Hvervingerne. — *Kiöbenhavn*, 31. Januar. 31. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 153—154.

[11869.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Protectoren i England endelig har besvaret Kongen af Danmarks Missive angaaende Krigstilstanden ved Östersöen, og anbefalet Fred og Enighed mellem Protestanterne. — *Kiöbenhavn*, ... Januar. Januario.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 367.

[11870.] Forbund mellem KEISEREN og POLEN (VII Artikler), til hvis Tiltrædelse Danmark, Holland og flere Magter tilstedes Adgang. (Tydsk.) Januario

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 22.

[11871.] Skrivelse fra N. R. til den hollandske Ambassadeur van Beuningen i Anledning af dennes Skrivelse til Generalstaterne af 31. (ↄ: 21.) Jan., om det Tilraadelige for Generalstaterne ufortövet at ratificere den elbingske Tractat uden i denne Henseende at tage Hensyn til Danmarks Planer mod Sverrig. — *Haage*, den 12. Februarij. (Tydsk.) 2. Febr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 18—20.

[11872.] Kong FREDERIK III. tilskriver Generalstaterne om de forskjellige Maader, hvorpaa de Svenske vedvarende söge at fortrædige Danmark, saa at Kongen næppe seer nogen Udvei for sine Rigers Sikkerhed uden ved at gribe til Vaaben; han opfordrer dem til at forene sig med ham, da Formaalet er Haandhævelsen af Handelens Frihed i Östersöen. — *Chatteau de Copenhagen*, le 3/13. Feb. (Fransk.) 3. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 35—36.

[11873.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT bl. a. om Stillingen i Danmark, som er uforandret; han omtaler en stor Forvirring i Holsten, som et Rygte om nogle svenske Troppers Nærmelse for kort siden der afstedkom, og som fyldte Hamborg med Flygtninge. — *Hamb.*, 3° Feb. S. V. (Engelsk.) 3. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 34—35.

1657. 3. Febr. [11874.] D. Johannes Fridericus Treubler ad D. Thomam Bartholinum de curatione empyematici cuiusdam aliisque rebus medicis scribit; deinde de miserrima medicinæ in civitate Bergensi conditione propter multitudinem pseudo-medicorum queritur. — *Bergis Norwag.*, d. 3. Febr.

Th. Bartholini epist. med. Centur. I & II. p. 674—682.

4. Febr. [11875.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om de med Alvor drevne Hvervinger og om Hertugen af Holstens vanskelige Stilling; Mönstringerne paa Landet ere nu tilendebragte; der har flere Gange været udspredt Rygter om de Svenskes Indfald snart i Skaane, snart i Holsten, hvorover han har maattet besvære sig som en Sag, hvorunder der kunde stikke nogen Malice. — *Kiöbenhavn*, 4. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 154—155.

4. Febr. [11876.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Hollands Opsættelse med Ratificationen af den elbingske Tractat, de keiserlige Troppers Samling paa den schlesiske Grændse og Polakkernes Avantage ved Grebbin, gjör Danmark opmærksomt; dog troer han at kunne have gode Forhaabninger med Hensyn til Tractaten med Sverrig, naar han blot turde fremvise den nye Fuldmagt; han raader til at temporisere med Elucidations-Acten, der ved Tractaten vilde blive overflödig; han er meget ilde tilfreds med van Beuningen, men roser van Amerongen. — *Kiöbenhavn*, 4. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 155—156.

4. Febr. [11877.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at Underhandlingerne med den svenske Resident staae ganske stille; desuden om Hvervinger, Flaadens Udrustning og frivillige Gaver. — *Kiöbenhavn*, 14. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 367.

6. Febr. [11878.] Brev fra Courtin til den franske Gesandt i England Bordeaux, bl. a. om Kongen af Danmarks Bestræbelser for at bevæge Generalstaterne til at forene sig med ham mod Sverrig, hvortil disse dog ikke ere tilböielige paa Grund af de med Sverrig sluttede Tractater; de söge ogsaa af al Magt at fraraade Kongen hans Planer mod Sverrig. — *Hague*, 16. Feb. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 41.

7. Febr. [11879.] Kong Frederik III. befaler Niels Trolle, Lehnsmand paa Akershus, at nedtage og sende til Kjöbenhavn en Messing-Skorsteen, som findes paa Slottet, ligesom ogsaa at borttage de Vaaben, som Fru Christina Her Hannibal Sehesteds hidtil har brugt, hvor de findes paa Slottet. — *Kiöbenhavn*, 7. Febr.

Norske Samlinger. 1. B. S. 648.

7. Febr. [11880.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om Christopher Lindenovs Unaade, for hvem Oberst Bielke er foretrukken til Rigsviceadmiral; van Beuningen arbeider ivrigt paa en nærmere Alliance mellem Generalstaterne og Danmark. — *Kiöbenhavn*, 7. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 156.

7. Febr. [11881.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at han nu har modtaget det svenske Rigsraads Opfordring til at fremlægge den nye Fuldmagt, og at en Afskrift deraf var ved Mediatoren Kleist meddeelt Hofmesteren, der tilligemed Cantsleren havde yttret Tilfredshed med, at den var kommen. — *Kiöbenhavn*, 7. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 156—157.

[11882.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at man, da Mödet i Odense er nær, er begjerlig efter at erfare deres Beslutninger, da disse ville være bestemmende for Danmark med Hensyn til Tractaten med Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 18. Februar. 1657. 8. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 367. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 46.

[11883.] Residenten SASBURGH beretter til Generalstaterne bl. a., at man i Brüssel har Efterretning om de Danskes store Rustninger til Söes og til Lands; de ville söge en Restitution af de forhen til Sverrig tabte Lande. — *Brussels*, 19th Feb. (N. S.) (Engelsk Overs.) 9. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 47.

[11884.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT bl. a. om de danske Anliggender, som ikke have forandret sig i de sidste 4 Uger; man venter paa Udfaldet af Underhandlingerne med Sverrig, og hvis Tractaten med dette Rige kommer istand, formoder man, at de Danske ville tvinge Hamborg til Hylding eller i det mindste til at betale en stor Pengesum. — *Hamb.*, 10. Feb. S. V. (Engelsk.) 10. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 50—51.

[11885.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han samme Dag venter Udvexlingen af Fuldmagterne; Henrik Sehested er afreist efter Sigende for at hverve et Regiment i Hessen; den jydske Landmilits siges at skulle indqvarteres i Holsten; desuden skriver han om den den danske Envoyé i Dantzig givne Ordre at begive sig til Churfyrsten af Brandenborg. — *Kiöbenhavn*, 11. Februar. 11. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 157.

[11886.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL skriver til Kong Carl Gustav om Hvervingerne, der dog ikke synes at have god Fremgang, og om Selius Marselius's Sendelse til Amsterdam for at skaffe nogle Skibe; man siger, at Danmark indirecte vil forlange Halland; Tractaten med Sverrig vil næppe kunne sluttes för Mödet i Odense; hvis det kommer til Krig med Sverrig, stoler man paa Holland og van Beuningens Indflydelse. — *Kiöbenhavn*, 11. Februar. 11. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 157—158.

[11887.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at det er befalet Rosenvinge at begive sig fra Dantzig til Churfyrsten af Brandenborg, for at erklære, at Tractaten med Sverrig ikke vil kunne komme istand, med mindre Dantzig sættes i Sikkerhed, Preussen kommer i sin forrige Stand og Handel og Söfart bringes i den gamle Gang; den brandenborgske Gesandt driver paa Underhandlingerne med Sverrig, men Hofmesteren har erklæret, at intet vil blive afgjort, för man kjender Generalstaternes Beslutning; et Troppekorps er henlagt ved Grændsen af Hertugdömmet Bremen. — *Kiöbenhavn*, 21. Februar. 11. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 367—368. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 54—55.

[11888.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT, hvori denne söger at vise de hollandske Staters Had til Cromwel, og at det egentlige Öiemed for deres Söudrustninger er at bringe en Forening istand med Danmark og Spanien imod ham. — *Hague*, ce 23. Fevrier (N. S.). (Fransk.) 13. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 60-61.

1657. [11889.] Martinus Ruarus in litteris ad Johannem Hudemannum datis inter alia
13. (?) Febr. commemorat rumorem "de exercitu Danico per Holsatiam sparso, qui vias passim infestas reddere dicitur". — *Ad Gedanum*, a. d. xvii. Kal. Martii.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 341. (Datum er u. Tv. urigtig angivet, da den anförte Betegnelsesmaade ikke anvendes i den romerske Kalender).

14. Febr. [11890.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om den foretagne Udvexling af Fuldmagterne, og meddeler de af de Danske gjorte skriftlige Forslag om, at Handelen overalt i Östersöen og særdeles paa Dantzig maa blive uperturberet og ingen Told under nogen Prætext tilstedes, samt sit eget Svar; tillige skriver han om Hvervingerne, og om Flaadens Udrustning, hvortil næsten alle Materialier mangle. — *Kiöbenhavn*, 14. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 158—160 (Det omtalte Forslag og Durels Svar in extenso paa Dansk og Svensk.)

14. Febr. [11891.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at man her ikke vil blive færdig med sine Præparatorier i en 3 til 4 Maaneder, saa Kongen af Sverrig vil have god Tid til at betænke sig; Dronningen skal have sagt, at man vel paa en god Maade kunde opholde baade Kleist og Durel; Kleist gjör sig yderste Flid, men er altfor godtroende. — *Kiöbenhavn*, 14. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 160.

14. Febr.? [11892.] De hollandske Ambassadeurers Beretning til Generalstaterne om Kongens Afreise til Odense; Admiral Lindenau har erholdt Befaling til flere store Skibes Udrustning, og Indvaanerne i Landet ere blevne opfordrede til at forsyne sig med Vaaben. — *Copenhagen*, 21. (24?) Feb. N. S. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 74.

16. Febr. [11893.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at det synes, at man ikke önsker hans og Kleists Nærværelse i Odense under Mödet der; han meddeler en Forhandling desangaaende med Cantsleren; paa den anden Side stræber man at trække Hollænderne derhen; Rigsadmiralen, og de, som have nogen Formue, have bragt den herover fra Skaane; Kongen agter fra Odense at reise til Jylland og Holsten. — *Kiöbenhavn*, 16. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 160—161.

18. Febr. [11894.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at han har sendt En til Odense, for at söge at komme efter, hvad der besluttes eller haves for; det synes, at Danmark kun vil vinde Tid og derefter indlade sig i Krig med Sverrig; han henstiller, om han ikke skal afbryde Forhandlingerne om Tractaten, hvis de Danske gjöre Fordring paa Restitution af en eller anden Provinds. — *Kiöbenhavn*, 18. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 161—162.

18. Febr. [11895.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om private Samtaler mellem ham og Kleist, og mellem denne og Hofmesteren, om Muligheden af at Danmark vilde fordre Restitution af en eller anden Provinds til Sikkerhed for Tractaten, hvilket dog Hofmesteren havde erklæret, at der derom ikke vilde blive Tale. — *Kiöbenhavn*, 18. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 162.

[11896.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Underhandlingerne med den svenske Gesandt ved Cantslerens og Hofmesterens Reise til Mödet i Odense ere udsatte til Tilendebringelsen af dette Möde. — *Kiöbenhavn*, 28. Februar. 1657. 18. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 368. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 66.

[11897.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at hverken han eller de övrige fremmede Ministre efter Kongen af Danmarks Önske reise til Odense; Rigsraadet er ikke enigt om Krig, og derom vil der blive debatteret paa Mödet; der arbeides stærkt paa Flaaden, og Hvervingen drives med Kraft; man har iövrigt nogen Mistanke om, at Kongen, ved at skaffe sig en Armee, vil söge at gjöre sig mere considerabel hos Adelen. — *Kiöbenhavn*, 21. Februar. 21. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 162—163.

[11898.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Kleist har forlangt Forholdsregler af Churfyrsten af Brandenborg for det Tilfælde, at Danmark söger at opholde Tractaterne; Flaaden kan næppe blive færdig för Midsommer, og der söges Söofficerer til den i Holland; Kongen vil blive 14 Dage borte; Durel tilligemed Kleist vil træde i Forhandling med van Beuningen. — *Kiöbenhavn*, 21. Februar. 21. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 163—164.

[11899.] Den engelske Resident RICHARD BRADSHAW tilskriver Statssecretairen Thurloe bl. a., at de Danske vel före et höit Sprog og ruste sig af alle Kræfter, men han troer dog, at Kongen vel vil betænke sig paa at bryde med Sverrig. — *Hamb.*, 24. Feb. (Engelsk.) 24. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 72—73.

[11900.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT bl. a. om Rigsdagen i Odense, hvor Efterretningen om Ragotzis Indfald i Polen skal have frembragt en Standsning i de Danskes Planer; Rustningerne vedblive imidlertid med Alvor; der meldes om en pludselig Skræk, som var overfalden Holstenerne, saa de i Mængde med alt deres Gods flygtede til Hamborg; det synes, at et Rygte om de Svenskes pludselige Nærmelse har foraarsaget denne Allarm. — *Hamb.*, 24. Feb. S. V. (Engelsk.) 24. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 73—74.

[11901.] ADELSTANDEN bevilger paa Kongens Proposition til Landets Fornödenhed i forestaaende Feide een Rixort maanedlig af hver Heelgaard og forholdsviis af de mindre Gaarde, 6 Skilling maanedlig af hver Tönde Hartkorn, Sædegaardenes iberegnet, et halvt Aars Rente af udestaaende Penge og Halvparten af Lehnsmændenes Indkomst. — *Ottense*, den 25de Februarii. 25. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 448—449.

[11902.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Mönstringerne i Skaane ved Axel Urup, der er udnævnt til Generallieutenant, samt om Besætningerne i Fæstningerne i Skaane. — *Kiöbenhavn*, 25. Februar. 25. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 164.

[11903.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Kleist fra Churfyrsten har modtaget Underretning om Ragotzis Ankomst til Polen med hele den siebenbürgske Armee, og at Kleist havde paataget sig at reise til Odense for at vise Kongen Churfyrstens Brev, og mener derved at fremskynde Tractaten; Durel önsker Tilladelse 25. Febr.

1657. til at tage sin Afsked, hvis Danmark fremdeles vil opholde Værket; det er iövrigt saa exci-
25. Febr. teret, som det kan blive. — *Kiöbenhavn*, 25. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 164—165.

26. Febr. [11904.] Universitetets Fuldmægtige, Jakob Knudsen og Christian Ostenfeld, tilbyde, paa Kongens Forslag, til Landets Defension, at Universitetets Bönder skulle svare 24 Skilling maanedlig af hver Heelgaard, og at Professorerne skulle afgive en vis Deel af deres Lönning og af deres Rentepenge. — *Odense*, den 26. Februarii.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 462—463.

26. Febr. [11905.] De Fuldmægtige for Capitlerne i Danmark tilbyde til Landets Defension, at deres Bönder og Tjenere skulle af deres Gaarde udgive ligesaa meget som Kronens og Adelens Tjenere; de ville erlægge Halvdelen af visse Landgilder, samt af frie Penge, som de maatte have paa Rente, ligesaa meget som de andre Stænder. — *Othense*, den 26. Febr.

Nyt hist. Tidsskr. 1. B. S. 464—465. P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 449.

26. Febr. [11906.] Den svenske Rigslegat Johann Oxenstjerna underretter den nedersachsiske Kredses udskrivende Fyrster, Hertug August af Sachsen, Administrator i Magdeborg, og Hertug August af Brunsvig, om Kongen af Danmarks Rustninger, der efter Forlydende skulle gjælde Sverrig, hvilket han dog ikke kan troe; i ethvert Fald beder han dem, at være betænkte saavel paa hele Kredsens som i Særdeleshed de deri beliggende svenske Provindsers Sikkerhed. — *Wiszmar*, den 26. Febr. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Sj. Diarium Europ. 1657—59. S. 32—34 og 284—286. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 22—23.

26. Febr. [11907.] Beretning fra en engelsk Agent, at man i Holland vil vide, at Kongen af Danmark allerede har brudt med Sverrig; Holland vedbliver at holde sig mellem begge Parter, og tilfredsstiller ingen af dem. — *Hague*, jeudy huitième Mars. (N. S.).

(Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 77—78.

27. Febr. [11908.] Courtin beretter til Bordeaux, fransk Gesandt i England, at Staterne ere sammenkaldte for bl. a. at tage Beslutning, om de skulle forene sig med Danmark mod Sverrig, og understötte det med Folk, Penge og Skibe. — *Hague*, 9. March.

(Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 82.

28. Febr. [11909.] Borgerstandens Resolution, hvorved den bevilger en Afgift af Formuen, 3 Rdlr. af hver 60 Rdlr., at betale i 4 Terminer. — *Odense*, d. 28. Februar.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 173—175.

28. Febr. [11910.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, om den hollandske Ambassades Jalousie over Kleists Reise til Odense; om Hollændernes Intriguer, og hans og Kleists Bestræbelser for at contrequarrere dem, samt om en nylig kommen Efterretning, at Protectoren mulig vil sende sin Flaade til Östersöen. (Vedlagt en anonym Beretning, dateret Odense, d. 24. Februar, om Aabningen af Herredagen sammesteds og Cantsleren Christen Thomesens Oration ved denne Leilighed.) — *Kiöbenhavn*, 28. Februar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 165—170. (Bilagene in extenso.)

[11911.] Den engelske Gesandt i Frankrig W. LOCKHART beretter bl. a. til Statssecretair Thurloe, at de danske Krigsrustninger forurolige det herværende Hof, og man troer, at de have deres Grund i Hollands Tilskyndelser. — *S. Dennis*, March 10. N. S. (Engelsk.) 1657. 28. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 87.

[11912.] Literæ OLIVERII, protectoris Angliæ, ad Fredericum III. regem datæ, per quas ab eo petit, ut navem cum mercimoniis, ad mercatores quosdam Londinenses pertinentem, perfidia vero et culpa nauarchi, ob portorium regio telonio subductum, fisco adiudicatam, legitimis possessoribus restituendam curet. — *Westmonasterio*, die ... Februar. 1656. Februario.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. 1. p. 1061—1063.

[11913.] Skrivelse fra den danske Resident i Haag PEDER CHARISIUS til Generalstaterne angaaende en nöiagtig Opfyldelse af Tractaten om Eftermaalingen af de hollandske Skibe, som fare paa Norge. — *Hague*, 13th March. (Engelsk Overs.) 3. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 91—92.

[11914.] Den engelske Resident RICHARD BRADSHAW beretter til Statsecretairen Thurloe, at den svenske Resident havde spurgt ham, om den Gesandt var kommen, som hans Correspondent i London havde meddeelt ham, at Protectoren vilde sende til Danmark. — *Hamb.*, 3. March 1656. (Engelsk.) 3. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 90.

[11915.] Beretning til den hollandske Gesandt i England NIEUPOORT om Kongen af Danmarks Rustninger tilsöes og tillands, og om den svenske Residents forgjæves Bestræbelser for at bringe en Tractat istand med ham. — *Hamburgh*, 13. March. (N. S.) (Engelsk.) 3. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 91.

[11916.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT til Residenten i Hamborg Bradshaw, bl. a. om den Ængstelse, hvori man her svæver i Anledning af de danske Rustninger, som synes rettede mod Sverrig, mod hvilket Rige man ogsaa vil vide at Holland vil optræde. — *Elbing*, the 13. of March. (N. S.) (Engelsk.) 3. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 91.

[11917.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han ved at trænge paa Reisen til Odense ikkun vilde have foröget den herskende Animositet; han kan ikke give nogen Specification paa Militsen, da Regimenternes Organisation egentlig först nu er begyndt; den nuværende Armatur tilsigter vistnok en Restitution af de tabte Provindser, men man vil passe Tid og Leilighed. — *Kiöbenhavn*, 4. Marts. 4. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 170.

[11918.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den brandenborgske Gesandt var reist til Odense for at underrette Kongen om Ragotzis Indfald i Polen; Hofmesteren har tilskrevet dem, at Stændernes Forsamling i Odense er endt til stor Tilfredshed for Kongen. — *Kiöbenhavn*, 14. Marts. 4. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 368—369. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 95.

[11919.] Literæ JOANNIS CASIMIRI, regis Poloniæ, per quas Tobiæ Morztinio, subdapifero Cracoviensi, tractatus cum rege Daniæ ineundi plenam potestatem tribuit. — *In Claromonte Czestochoviensi*, die XVI. Mensis Martii. 6. Martii.

M. Dogiel, cod. dipl. regni Poloniæ. T. 1. p. 380.

1657. 6. Martii. [11920.] Literæ senatus regni Poloniæ, per quas Thobiæ Morztynio, subdapifero Cracoviensi, a rege in Daniam misso internuncio, plenam potestatem tractatus cum rege Daniæ concludendi tribuit. — *Czestochoviæ*, die decima sexta Mensis Martii.

M. Dogiel, cod. dipl. regni Poloniæ. T. I. p. 380.

6. Martii. [11921.] Brev fra en engelsk Agent til Residenten Bradshaw i Hamborg bl. a. om Russernes Planer mod Riga, hvorhen der siges, at Kongen af Danmark vil sende sin Flaade, paa Grund af et Forbund, han skal have sluttet med Czaren. — *Elbing*, the 16th of March. (N. S.) (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 98—99.

6. Martii. [11922.] Brev fra en engelsk Agent, hvori bl. a. omtales Udsigterne til en almindelig Krig, hvor Spanien, Keiseren, Polen, Danmark og Holland ville staae mod Frankrig, England, Sverrig og Portugal. — *Utrecht*, 16. March. (N. S.) (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 99.

6. Martii. [11923.] Brev fra en engelsk Agent bl. a. om Danmarks Tilböielighed til at forene sig med enhver, der er Protectoren imod, og navnlig med Kongerne af Skotland og Spanien. — *Hague*, ce 16. Mars. (N. S.) (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 101.

6. Martii. [11924.] Den hollandske Gesandt Nieupoort beretter til Generalstaterne bl. a., at Meadow havde meddeelt ham, at han om et Par Uger skulde afgaae til Danmark som Gesandt fra Protectoren. — *Westminster*, 16. March. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 103.

7. Martii. [11925.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Kleist ved sin Tilbagekomst fra Odense havde erklæret, at han ikke kunde mærke, at Armaturen tilsigtede Ruptur med Sverrig; Kongen havde sagt ham, at den kun fortsattes for Sikkerheds Skyld, og han agtede ikke at separere sig fra Holland; til Rustningerne er der kommet Hamp og Munition fra Lybek og Dantzig, men langtfra tilstrækkeligt; i Holsten er der samlet et Corps paa 6000 Mand; han berörer Muligheden, at Kongen kunde söge at gjöre sig noget friere for Haandfæstningen. — *Kiöbenhavn*, 7. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 171.

7. Martii. [11926.] Den svenske Resident Magnus Durel sender Kong Carl Gustav en Extract af Stændernes Bevilling og Borgerstandens Resolution af 28. Februar in extenso; man forundrer sig over Adelens Redebonhed til en Bevilling, der löber op til 30 eller 40 Tönder Guld; den grunder sig vist paa dens Haab om de tabte Landes Restitution; Hvervingerne drives med Iver i Holland, Dantzig, Hamborg og andre Steder; Frederik von Buchwald skal være commanderende General i Holsten. — *Kiöbenhavn*, 7. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 172—175.

8. Martii. [11927.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne om Störrelsen af den Afgift, som Stænderne i Odense have besluttet at yde til Fædrelandets Tjeneste. — *Kiöbenhavn*, 18. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 369.

9. Martii. [11928.] Literæ Gerhardi Titii, professoris Helmstadiensis, ad principem Fridericum, ducem Slesuici et Holsatiæ, exaratæ, per quas sibi munus inspectoris alumnorum Holsaticorum in Academia Julia expetit. — *Helmstadi*, die ix. mensis Martii.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 463—464.

[11929.] Statssecretair JOHN THURLOE's Skrivelse til Generalmajor Henry Cromwell bl. a. om Sendelsen af Agenter fra Protectoren til Danmark og Rusland for at forsone disse Magter med Sverrig. — *Whitehall*, 10th March 1656. (Engelsk.) 1657. 10. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 107.

[11930.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at der er kommet 20 Skibstömmermænd fra Lybek, der skulle hjelpe til ved Flaadens Istandsættelse, ligeledes er der kommet Hamp, men langtfra tilstrækkeligt; man siger, at to Orlogsskibe skulle sendes til Elben; Landmilitsen i Norge mönstres af Iver Krabbe; i Jylland er Landmilitsen til Fods og Adelens Rostjeneste opbudet, hvilket bliver et Corps paa 5 til 6000 Mand. — *Kiöbenhavn*, 11. Marts. 11. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 175—176.

[11931.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at de ham committerede Rigsraader nu ere komne tilbage, og de ere allerede uden store Vanskeligheder komne overeens om Præliminærerne ved Conferencen, nemlig modo tractandi, loco et tempore. — *Kiöbenhavn*, 11. Marts. 11. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 176.

[11932.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kongen söger at formaae de i Flensborg forsamlede Stænder med Hensyn til Bevillingerne at fölge de danske Stænders Exempel; ved Hvervingerne mangler det ikke paa Tillöb af Folk, og mange Svenske söge Tjeneste saavel i Bahuus som i Glückstadt fra Hertugdömmet Bremen; Underhandlingerne med Sverrig skulle atter begyndes, men Udfaldet vil beroe paa Generalstaternes Beslutning. — *Kiöbenhavn*, 11/21. Marts. 11. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 369.

[11933.] Skrivelse fra COURTIN til den franske Gesandt i England Bordeaux, bl. a. om den danske Residents Bestræbelser for at slutte et offensivt og defensivt Forbund med Holland, hvorved han understöttes af den spanske Gesandt, men hidtil forgjæves. — *Hague*, March 23. (Engelsk Overs.) 13. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 113.

[11934.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han har modtaget de danske Ministres Project, hvoraf sees, at de Danske ville vedblive Forbindelsen med Nederlandene, haandhæve Tractaten af 1649 og ikke forbyde Hollænderne Passagen gjennem Sundet; med Hvervingen gaaer det noget langsomt; endeel Materiel er kommet fra Holland; efter Ulrik Christians Forslag vil man give Soldaterne (eller enkelte fra Gynge Herred) Fyrrör isteden for Musketter. — *Kiöbenhavn*, 14. Marts. 14. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 176—177.

[11935.] D. GEORGIUS SEGERUS ad D. Thomam Bartholinum de variis rebus medicis et anatomicis, mentionem Kirstenii, Schraferi, Buneii aliorumque medicorum faciens, scribit. — *Hamburgi*, die 14. Martii. 14. Martii.

Th. Bartholini, epist. med. Cent. I & II. p. 682—685.

[11936.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at da disse ikke synes at ville gaae ind paa de fra dansk Side gjorte Forslag, kunde man vente en Forandring i Danmarks Politik; Underhandlingerne med den svenske Resident vare optagne med stor Iver. — *Kiöbenhavn*, 15/25. Marts. 15. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 369—370. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 115.

1657. 15. Martii. [11937.] Den engelske Agent BLANK MARSHAL beretter bl. a., at Hollænderne have sendt 24 Orlogsskibe til Sundet til Hjelp for de Danske. — *Bruges*, 25/15. March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 117.

17. Martii. [11938.] Den engelske Resident RICHARD BRADSHAW tilskriver Statssecretairen Thurloe, at han efter Evne skal understötte Meadow, og haaber, at denne Gesandt vil finde en gunstigere Modtagelse hos Kongen af Danmark end han selv ved sin forrige Sendelse; Kongen fortsætter sine Rustninger, og man venter om kort Tid, at han vil angribe Sverrig paa et eller andet Punkt, skjöndt han paastaaer, at det kun skeer til Forsvar. — *Hamb.*, 17th March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 119—120.

17. Martii. [11939.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT til Residenten Bradshaw i Hamborg, bl. a., at Kongen af Sverrig var reist til en Sammenkomst med Ragotzy, hvorefter han vilde vende tilbage til Thorn og derpaa gaae med sin Armee mod Kongen af Danmark. — *Elbing*, the 27. of March. (N. S.) (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 120.

17. Martii. [11940.] EN ENGELSK AGENT ved det danske Hof beretter om en venskabelig Sammenkomst ved Dannewert mellem Kongen af Danmark og Hertugen af Holsten, hvor der dog ikke blev talt et Ord om Statssager; imidlertid besættes Holsten af danske Tropper, og der vil om kort Tid staae 16000 Mand mellem Lybek og Hamborg; den danske Flaade bestaaer af 40 Skibe, hvortil man venter 24 hollandske, da man anseer et Forbund med Holland for vist; der haabes, at Landdagen i Slesvig og Holsten vil vise ligesaa stor Iver for at understötte Kongen som Stænderne i Odense; Forhandlingerne mellem den svenske Resident og Rigshofmesteren og Cantsleren om en Tractat fortsættes. — 17. March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 121.

18. Martii. [11941.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han har modtaget dennes Befaling til at forlange sin Afsked, hvis de Danske vedblive at opholde Tractaten; man har begyndt at forhandle Punktet om Tolden i Sundet, der giver Anledning til uendelige Discurser og forhaler Tiden; han har forlangt alle de danske Gravamina fremlagte paa een Gang. — *Kiöbenhavn*, 18. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 177.

18. Martii. [11942.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Kongen ventes tilbage sidst i Ugen; en Oberst Mansfeld fra Holland er indkaldt; der arbeides flittig paa Flaaden, hvorimod Hvervingerne ere noget standsede. — *Kiöbenhavn*, 18. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 177.

18. Martii. [11943.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at de ved Samtaler med den svenske Resident, den brandenborgske Ambassadeur og Hofmesteren havde erfaret, at Punktet om fremmede Orlogsskibes Udelukkelse fra Östersöen hverken billigedes af de Danske eller af Kleist, men at heller ikke den svenske Resident vilde holde paa det til det Yderste. — *Kiöbenhavn*, 18/28. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 370. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 123—124. (I denne Oversættelse synes dog Texten ikke at være fuldstændig gjengivet.)

[11944.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Amtmanden i Flensborg, Oberst Ditlev von Ahlefeldt, at paasee at Flensborgs Kirkers og Hospitals Bönder ifölge deres Privilegier fritages for alle offentlige Byrder, med Undtagelse af Plougskat-Penge. — *Flensburg*, den 20sten März. (Tydsk.) 1657. 20. Martii.

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 791—792. J. H. a Seelen, Memorab. Flensb. p. 182.

[11945.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Kleist ikke kan formaae de Danske til at fremlægge deres Gravamina paa een Gang; de ville först forhandle Sagen om Tolden; paa begge Sider söges derfor Besværinger i saa Henseende, og Durel synes de kunne gaae op mod hinanden; 3 Skibe skulle gaae til Elben for at hindre Indfald fra Bremen; en Oberst Fuchs er indkaldt fra den spanske Armee i Nederlandene. — *Kiöbenhavn*, 20. Marts. 20. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 177—178.

[11946.] EN ENGELSK AGENT ved det danske Hof beretter om Rigsmarskens Ankomst til Flensborg med 2000 Mand til Hest og til Fods, og om deres Revue for Kongen og Dronningen; den Troppestyrke, Kongen nu har samlet, gjör ham meget selvtillidsfuld; af de holstenske Stænder har han forlangt 50 Kroner af hver Ploug, hvad man dog ikke synes tilböielig til at bevilge. — *Flensburgh*, 20th of March. (Engelsk.) 20. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 121—122.

[11947.] EN ENGELSK AGENT beretter om de Bestræbelser, som Staterne i Holland gjöre for at hindre Udvælgelsen af Le Maire til hollandsk Resident i Danmark. — *Hague*, ce 30. Mars. (Fransk.) 20. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 129—130.

[11948.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter bl. a. til Raadspensionær Johan de Witt, at Meadow har sagt ham, at hans Reise til Danmark ikke saa snart vil finde Sted. — *Westmunster*, den 30. Maert. (Hollandsk.) 20. Martii.

Brieven tusschen Johan de Witt etc. 3. D. S. 343.

[11949.] HENRICUS A MÖINICHEN in literis ad D. Thomam Bartholinum datis de dissectionibus quibusdam ab Antonio Molinetto et Petro Marchetto factis scribit. — *Patavii*, 22. Martii. 22. Martii.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I & II. p. 686—689.

[11950.] Kong FREDERIK III.s Constitution for Söndre-Ditmarsken, at ethvert Kirkesogn selv skulde indsamle sit aarlige Contingent til Landspaalægget (die Landes-Zulage) og indsende det til behörigt Sted uden Restancer. — *Flensburg*, den 24. Martii. (Tydsk.) 24. Martii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 862—864.

[11951.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at man antager, at under en eventuel Krig vil Commandoen i Holsten og Jylland blive betroet til Rigsmarsken med Frederik von Buchwald og Hans Rantzau, i Skaane til Axel Urup og Ulrik Christian og i Norge til Iver Krabbe; der udrustes privat et Par smaae Kapere; der er nu bestemt, at fire Skibe skulle gaae til Elben; der er kommet endeel Materiale til Söudrustningen fra Blekingen og andre Steder. — *Kiöbenhavn*, 24. Marts. 24. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 178.

1657. 21. Martii. [11952.] D. ECCARDUS LEICHNER ad D. Thomam Bartholinum de dissensu suo circa usum cordis et hepatis, et de mutua amicitia scribit. — *Erfurti*, d. 24. Mart.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I & II. p. 689—691.

25. Martii. [11953.] Kong FREDERIK III. befaler Lauge Beck og Otto Povisch at være behjelpelige hos Adelen, at denne til 1ste April sender sine Soldater til Arbeide paa Kjöbenhavns Volde, da Kronens Soldater, som i nogle Aar der have arbeidet, nu behöves til Fæstningerne i Skaane. — *Flensborg*, den 25de Marts.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 169.

25. Martii. [11954.] Svar fra Hertug AUGUST til Sachsen, Administrator i Magdeborg, og Hertug AUGUST til Brunsvig, den nedersachsiske Kredses udskrivende Fyrster, til den svenske Rigslegat Johan Oxenstjerna (jvnf. Nr. 11906), at de i Betragtning af de af ham anförte Grunde have tilskrevet Kongen af Danmark, af hvilken deres Skrivelse de sende Copie. — Am 25. Martij. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Sij. Diarium Europ. 1657—59. S. 57—58 og 286—287. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 29—30.

25. Martii. [11955.] Skrivelse fra Hertug AUGUST af Sachsen, Administrator i Magdeborg, og Hertug AUGUST af Brunsvig, den nedersachsiske Kredses Directorer, til Kongen af Danmark, hvori de, i Anledning af dennes foretagne Rustninger, forestille ham det Betænkelige ved at begynde en Krig, og bede ham under alle Omstændigheder ikke at drage de nedersachsiske Lande ind med i en saadan Krig. — Am 25. Martij. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Sij—Siij. Diarium Europ. 1657—59. S. 58—59 og 287—288. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 30.

25. Martii. [11956.] Beretning fra La Marine (ɔ: Oberst BAMFYLDE), at Hollænderne i Paris bl. a. omtale, at den unge Tromp skal have sögt Orlov for med en hollandsk Eskadre, som Kongen af Danmark skal have leiet, at gaae i dansk Tjeneste, samt at nogle sige, at Admiral Opdam med en anseelig Flaade skal sendes til Sundet. — *Paris*, April the 4th / March the 24th (læs: 25th). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 140—142.

c. 25. Mart. [11957.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at et i forrige Uge udbredt Rygte, at den brandenborgske Ambassadeur og den svenske Resident vilde reise herfra, havde sin Oprindelse fra en Befaling til den sidste at reise, hvis han mærkede, at det ikke var Danmarks Alvor at tractere; Landdagen i Holsten er endt fuldkommen til Kongens Tilfredshed; Hertugen af Holsten skal have forlangt Neutralitet i Tilfælde af Krig, men erholdt Afslag. — *Kiöbenhavn*, . . . April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 370.

26. Martii. [11958.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT om Utilfredsheden i Holland med Kongen af Danmarks Fremgangsmaade ved Skibenes Eftermaaling i Norge; om Beretningerne fra Danmark om Forhandlingerne om en Tractat mellem dette Rige og Sverrig; om den danske Residents Forlangende om toldfri Udförsel af endeel Ammunition, og om Le Maires endelige Udnævnelse til Resident i Danmark. — *Hague*, 31. Mars — 5. Avril (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 139—140.

[11959.] Skrivelse fra Courtin til den franske Gesandt i England Bordeaux, hvori bl. a. berettes, at der efter Breve fra Danmark er stor Sandsynlighed for en Overeenskomst mellem Sverrig og Danmark. — *Hague*, 6. April (N. S.). (Engelsk Overs.) 1657. 27. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 147—148.

[11960.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver den hollandske Gesandt i England W. Nieupoort, bl. a. om Kongen af Danmarks Planer mod Sverrig, og om Sendelsen af en ved Navn Celio Marcelis, der underhaanden (particulierlyck) skulde söge at formaae Generalstaterne til at begunstige dem, i det mindste ved Pengehjelp. — *Haege*, den 6. April. (Hollandsk.) 27. Martii.

Briven tusschen Johan de Witt etc. 3. D. S. 344—345.

[11961.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om Ankomsten af forskjelligt Krigsarmatur fra Lybek, og af hvervede Folk fra Dantzig; Tolderne i Sundet have efter Befaling indgivet en lang Fortegnelse paa de danske Gravamina. — *Kiöbenhavn*, 28. Marts. 28. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 178—179.

[11962.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav om det fortsatte Arbeide paa Flaaden; Kongen ventes ei för næste Uge; Holstenerne skulle ikke være saa villige til "dette Værk" som de Danske; Axel Urup, Ulrik Christian og Oberst Bielke ere i Skaane for at ordne Krigsvæsenet der. — *Kiöbenhavn*, 28. Marts. 28. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 179.

[11963.] Den svenske Fuldmægtige, Residenten Magnus Durels Proposition til de danske Fuldmægtige, om Forglemmelse paa begge Sider af alle præterita, om gjensidig Eftergivenhed og Oprettelse af en Biact angaaende de gravamina, som fordre remedium, og om Concipering utrinque af et instrumentum in forma, hvori alle tractanda fuldstændig indföres, og som derefter skulde leveres af hver Part til den anden. — *Kiöpenhamn*, d. 31. Martii. (Svensk.) 31. Martii.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 179—180.

[11964.] Skrivelse fra den engelske Resident Richard Bradshaw til Statssecretair Thurloe om Protectorens Hensigt at sende ham til Rusland og om Vanskelighederne ved en saadan Sendelse, især hvis Keiseren og Danmark erklære sig imod Sverrig; tillige beretter han om en Afsending fra Carl Stuart til Kongen af Danmark. — *Hamb.*, 31st March. (Engelsk.) 31. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 155.

[11965.] En engelsk Agent beretter bl. a. om den danske Agent Rosenvinges Reise fra Dantzig til Königsberg; det synes, at de Danske pöndse paa en eller anden Ulykke; ved Underhandlingerne i Kjöbenhavn trække de kun Tiden ud, til de ere tilstrækkelig beredte; maaskee have de isinde at sende Skibe til Elben og retablere Tolden ved Glückstad. — *Hamb.*, 31. of March S. V. (Engelsk.) 31. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 155—156.

[11966.] Gravamina, overgivne af de danske Commissarier til den svenske Resident i Danmark over de Svenskes Overtrædelse af den brömsebroiske Tractat især ved Misbrug af de befalede Skibscertificationer. (Tydsk.) Martio.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dänischen Schrifften etc. 1657. fol. Kij. Diarium Europ. 1657—59. S. 219—220. Theatr. Europ. Tom. VIII. S. 173. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 39.

1657. Martio. [11967.] DEN SVENSKE RESIDENT i Danmarks Svar paa de af de danske Commissarier fremförte Gravamina over de Svenskes Overtrædelse af Tractaterne med Hensyn til Skibscertificationer, og Forslag til Afhjelpning af disse Anker. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dänischen Schrifften. 1657. fol. Kiij—Kiiij. Diarium Europ. 1657—59. S. 220—223. Theatr. Europ. Tom. VIII. S. 173—175.* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 39—40.

1. Aprilis. [11968.] DE DANSKE COMMISSARIERS yderligere Anker til den svenske Resident over Tilsidesættelse og Overtrædelse af Tractaterne med Hensyn til Grændserne af de afstaaede Provindser Jemteland og Herjedalen, Erkestiftet Bremen, Dantzig, de til Kronen Danmark hörende Godser paa Rygen, Corfits Ulfeldts Modtagelse i Sverrig m. m. — (Den 1. April.) (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Kiij—Lj. Diarium Europ. 1657—59. S. 223—226. Theatr. Europ. T. VIII. S. 175—176. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 40—41. (Datum er angivet i den svenske Residents Svar af 4. Apr.)

1. Aprilis. [11969.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om de danske Commissariers Koldsindighed med Hensyn til de begyndte Underhandlinger; tillige skriver han om Hvervingerne, om flere Skibe, der skulle sendes til Elben og om Forhandlingerne paa Landdagen i Flensborg. — *Kiöbenhavn,* 1. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. B. S. 179.

1. Aprilis. [11970.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at de have modtaget deres Beslutning om at udvide det tidligere Forbund mellem Nederlandene og Danmark til de Lande, som herefter ved lovlig Arvefölge maatte tilfalde Kongen, samt deres Befaling at forlange Meddelelse af Forhandlingerne med den svenske Resident, og Indlemmelse i Tractaten mellem Danmark og Sverrig; alt dette var blevet vel optaget i Danmark; de havde underrettet Ministrene om Generalstaternes Bestræbelser for at tilveiebringe Fred mellem Polen og Sverrig. — *Kiöbenhavn,* 11/1. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 370—371.

1. Aprilis. [11971.] Skrivelse fra CHRISTOFER ALLIN til Abraham Bobinton i London, hvori omtales et Rygte, at der vil komme 12 til 16 store Skibe fra Danmark til Holland under Anförsel af den unge Tromp; tillige skriver han om den store Styrke de Danske have samlet i Nærheden af Hamborg, uvist i hvad Hensigt. — *Flushing,* the 11. of Aprill. (N. S.) (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 158—159.

3. Aprilis. [11972.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at man har tilstaaet Kongen af Danmark Frihed til at udföre et betydeligt Qvantum Krudt og endeel Krigsfornödenheder. — *Hague,* 7e Avril—13. Avril. (N. S.) (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 165—166.

3. Aprilis. [11973.] Beretning fra COURTIN til den franske Gesandt i England, Bordeaux, hvori bl. a. omtales, at Friesland ikke vil give sit Samtykke til den foreslaaede Udrustning af hele Flaaden, med mindre det bliver forvisset om, at den hverken vil blive brugt mod Portugal eller i det baltiske Hav. — *Hague,* 13th April. (N. S.) (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 167.

[11974.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beretter til Raadspensionær Johan de Witt bl. a. om sin Samtale med Hr. Thurloe angaaende Rustningerne i Danmark. — *Westmunster*, den 13. April. (Hollandsk.) 1657. 3. Aprilis.

Brieven tusschen Joh. de Witt etc. 3. D. S. 347—348.

[11975.] Den svenske Resident Magnus Durels Replik paa de af de danske Commissarier den 1. Apr. overgivne yderligere Anker over Sverrigs Tilsidesættelse og Overtrædelse af Brömsebroer-Tractaten. — 4. April. (Svensk.) 4. Aprilis.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 180—186. *Tydsk:* Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Lj—Liiij. Diarium Europ. 1657—59. S. 226—231. Theatr. Europ. Tom. VIII. S. 176—179. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 41—43.

[11976.] Den svenske Resident Magnus Durels til de danske Commissarier overgivne Mod-Ankeposter mod Danmark, fornemmelig angaaende Forulempelser mod svenske Skippere. (Tydsk.) c. 4. April.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Liiij. Diarium Europ. 1657—59. S. 231—232. Theatr. Europ. Tom. VIII. S. 179. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 43.

[11977.] Den svenske Resident Magnus Durel sender Kong Carl Gustav Slutningen af de danske Gravamina og hans eget Svar derpaa; han kan ikke forstaae, af hvad Grund de Danske trainere Underhandlingerne, med mindre de skulle have noget Hemmeligt for med Keiseren; Flaaden kan næppe löbe ud för til Sommer; Garnisonerne i Skaane forstærkes, men den störste Magt skal drages til Holsten. — *Kiöbenhavn*, 5. April. 5. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 180.

[11978.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at de have overleveret Rigshofmesteren og Reedz, der ere beskikkede som Commissarier, et Udkast til en udvidet Alliance-Tractat mellem Holland og Danmark; tillige meddele de et Udtog af de Gravamina, som af de Danske ere overleverede til den svenske Resident, og af dennes Svar, hvorefter det synes kun lidet sandsynligt, at en Tractat mellem disse to nordiske Magter vil kunne komme istand. — *Copenhagen*, 15th April (N. S.). (Engelsk Overs.) 5. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 169—170.

[11979.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at de Danske i deres Besværinger tage Smaat og Stort med, som f. Ex. Sagen med Residenten Peder Juels Tjener, der blev bastoneret af en af Corfits Ulfeldts Tjenere. — *Kiöbenhavn*, 7. April. 7. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 186—187.

[11980.] En engelsk Agents Beretning bl. a. om den danske Agent Rosenvinges förste Audients i Königsberg hos Churfyrsten, hvorved han kun takkede denne for de af denne under Forhandlingerne med Sverrig ydede bona officia, og opsatte sit egentlige Hværv til en senere Tid. — *Hamburgh*, 7. April (S. V.). (Engelsk.) 7. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 179—180.

[11981.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Hofmesteren havde talt med ham om et Brev, hvori Kongen af Sverrig lovede Hertugen af Gottorp Hjelp med sin Armee i Sagen om Amtet Svabstedt, hvilket Residenten havde slaaet hen som en ham ganske ubekjendt Sag; han giver nogle Underretninger om Hæren og Hver- 8. Aprilis.

1657. vingerne, og melder, at de 3 til Elben sendte Skibe ere formedelst Modvind komne tilbage.
8. Aprilis. — *Kiöbenhavn*, 8. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 187.

8. Aprilis. [11982.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Kongens forventede Tilbagekomst i denne Uge, om Holstenernes Samtykke til Contributionen og om en Envoyé ved Navn Morstein, der ventes fra Polen. — *Kiöbenhavn*, 8. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 187.

8. Aprilis. [11983.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Memorial til de danske Commissarier, hvori han paastaaer, at Danmark skylder Sverrig Satisfaction for tilföiede Forurettelser og ikke omvendt, hvorfor han udbeder sig et categorisk Svar i saa Henseende fra dansk Side, da det herpaa vil beroe, om Underhandlingerne ville kunne fremmes. — *Copenhagen*, den 8. April. (Tydsk.)

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Liiij—Mj. Diarium Europ. 1657—59. S. 232—233. Theatr. Europ. T. VIII. S. 179—180. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 44.

10. Aprilis. [11984.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT bl. a. angaaende Danmarks Rustninger, der efter al Sandsynlighed gjælde Sverrig. — *Hague*, ce 20e Avril. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 190—191.

11. Aprilis. [11985.] Hertug FREDERIK III. befaler Borgemester og Raad i Slesvig at sörge for, at Byens Porte aabnes saa betids, at de Haandværkere, som arbeide paa Slottet, Kl. 4 kunne være paa Arbeide. — *Schlosze Gottorf*, den 11. Apr. (Tydsk.)

N. Falck, Statsb. Mag. 10. B. S. 611.

11. Aprilis. [11986.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Hofmesteren i Conferencen med ham havde vedkjendt sig, at Fred og god Alliance var det bedste for begge Kroner, men han havde ved Meddelelser fra Churfyrsten erfaret, at Kongen af Sverrig med hele sin Magt agtede at angribe Danmark; dette havde Residenten modsagt; Residenten troer, at Kongen af Danmarks Tilböielighed til Krig har sin Grund i, at han mener under en saadan at opnaae en större Autoritet hos Adelen, hvilket dog vil være vanskeligt, om det end erkjendes, at dens store Frihed er Publico skadelig; der skal föres flere Tropper til Skaane, og Kongen vil selv gaae derover til Mönstringen. — *Kiöbenhavn*, 11. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 188.

11. Aprilis. [11987.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at de Danske under forskjellige Paaskud endnu declinere et categorisk Svar med Hensyn til Tractaten; Adelen er utilfreds med, at Rustningerne gives en offensiv Characteer, og Misforstaaelsen mellem Kongen og Marsken er i Tiltagende; tillige skriver han om Hvervingerne og om Ankomsten af den polske Envoyé Morstein. — *Kiöbenhavn*, 11. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 188—189.

12. Aprilis. [11988.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne om Kongens Tilbagekomst og om Krigsmagtens Styrke og gode Beskaffenhed i Holsten; de melde Ankomsten af en polsk Gesandt og af hvervede Officerer og Ryttere fra Dantzig. — *Kiöbenhavn*, 22. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 371.

[11989.] Beretning fra den engelske Resident RICHARD BRADSHAW til Statssecretair Thurloe bl. a. om det formodede Forbund mellem Keiseren, Storfyrsten, og Kongerne af Danmark og Polen; nu, da Keiseren er död, venter man at Kongen af Danmark udelukkende vil holde sig defensiv. — *Hamb.*, 14th Aprill. (Eugelsk.) 1657. 14. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 199—200.

[11990.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT bl. a. om Danmarks vedvarende store Rustninger; Kongen skal have 10000 Mand i Holsten, 12000 i Norge, en stor Hær i Skaane; der anlægges Forter i Holsten; Kongen önskede at lægge en Garnison i Tönningen, men dette modsætter Hertugen af Holsten sig. — *Hamb.*, 14. April (S. V.). (Engelsk.) 14. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 200—201.

[11991.] Brev fra Churfyrstinde CHARLOTTE af Pfalz til en Giöe, (formodentlig Marcus Giöe Falkessön), der havde besögt hende paa sin Reise, med Tilkjendegivelse af hendes Velvillie. — *De Heydelberg*, ce 24/14. d'Avril. (Fransk.) 14. Aprilis.

P. F. Suhms nye Saml. 3. B. S. 86.

[11992.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning, hvad der videre bör foretages, da han nu efter dets Raad har besluttet at armere til Lands og Vands, og Underhandlingerne ikke synes at ville före til noget. — *Kiöbenhaffn*, den 15. Ap. 15. Aprilis.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 303—304. Nyt hist. Tidsskrift. 3. B. S. 401—402.

[11993.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Flaaden, om et muligt Angreb paa Gulland og om Armeen i Skaane; Kleist arbeider udholdende paa at formaae de danske Commissarier til at indgaae paa Tractaten, men de vedblive haardnakket at paastaae Satisfaction. — *Kiöbenhavn*, 15. April. 15. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 189.

[11994.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at man vel her er noget perplex over Keiserens Död, men mener dog, at Danmark ikke vil mangle Partie; iövrigt er man i Pengeforlegenhed, og Stændernes Contribution vil ikke forslaae meget. — *Kiöbenhavn*, 15. April. 15. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 189.

[11995.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den svenske Resident endnu ikke har faaet det endelige Svar, som han havde æsket af den danske Regjering; efter Yttringer af Rigshofmesteren er det sandsynligt, at Svaret vil blive saaledes, at Underhandlingerne maae afbrydes, hvilket dog den brandenborgske Gesandt söger at forhindre; Rosenvinge, der for Tiden er hos Churfyrsten af Brandenborg, söger at bevæge denne til en nöiere Tilslutning til Danmark. — *Copenhagen*, 25. April (N. S.). (Engelsk Overs.) 15. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 201—202.

[11996.] Fundats, udstedt, efter Begjæring paa hendes Yderste af sal. Fru SIDZEL LUNGE, sal. Hendrich Lindenous til Gaunöe, af Fru Sophie Brahe, Christen Scheel med flere hendes Slægtninge, paa hendes Ægtefælles Gave af 1000 Rdl. in Specie, hvoraf 5 Fattige paa Gaunöe Gods og en Skolemester i Weilöe skulde nyde Renten. — *Gauffnöe*, den 15. April. 15. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 478—480.

1657. 15. Aprilis. [11997.] CASPARUS SCHOTT, e societate Jesu, professor matheseos Herbipolensis, qui filium regis, dominum Güldenlöw, Romæ in rebus mathematicis una cum Patre Athanasio Kirchero instruxerat, ad Fridericum III. regem literas dat de libris quibusdam regi filioque illo eius dedicandis. — *Herbipoli*, 25. Aprilis.

A. Schumacher, Gelehrter Männer Briefe etc. 3. Th. S. 375—376.

16. Aprilis. [11998.] CONSISTORIUM VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET (ved Protonotarius Severinuus Petræus, Prof. moral.) opfordrer Johannes Motzfeld, Rector i Holbek, der er anbefalet til det ved Hr. Christen Nielsens Död ledige Sognekald Egitslöv, til at komme til Kjöbenhavn og lade sig höre i Frue Kirke. — *Hafniæ*, den 16. Aprilis.

Kirkehist. Saml. 2. B. S. 242—243.

17. Aprilis. [11999.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Hollændernes uædelige Politik, idet de vedligeholde Venskab med Sverrig og Danmark, og dog gjöre Nar af dem begge, og söge at fiske i det rörte Vand. — *Hague*, ce 27e Avril (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 206.

18. Aprilis. [12000.] Kong FREDERIK III.s Brev til Niels Trolle, Lehnsmand paa Akershus, hvorved han tillader, at Messing-Skorstenen paa Slottet maa blive staaende, efterat den Deel deraf, hvorpaa det holstenske Vaaben staaer, er aftaget. (Jvfr. Nr. 11879). — *Kiöbenhavn*, 18. April.

Norske Samlinger. 1. B. S. 648.

18. Aprilis. [12001.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Mediatoren, Kleist, havde foreslaaet ham, at Sverrig skulde til Contentement for Danmark tilbyde Restitutionen af Halland og de 2 Sogne i Jemteland. — *Kiöbenhavn*, 18. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 189—190.

18. Aprilis. [12002.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at Kongen og Marsken nu ere temmelig forsonede; man frygter for, at Kongen af Sverrig ved et eventuelt Indfald i Holsten skal medtage Ungarer og Kosakker. — *Kiöbenhavn*, 18. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 190.

19. Aprilis. [12003.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den polske Gesandt har overleveret til den danske Regjering et Udkast til et Forbund mellem Danmark og Polen; at den svenske Resident om et Par Dage kan vente et endeligt Svar, at de Danske ikke ville opgive Fordringen om Erstatning; samt at Underhandlingerne mellem dem selv og den danske Regjering have nogen Tid været standsede paa Grund af Cantslerens Sygdom, men ville meget snart blive gjenoptagne. — *Copenhagen*, 29. April (N. S.).

(Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 215.

20. Aprilis. [12004.] RIGSRAADETS Forsikkring, at de Forskrivninger, der udstedes af Hr. Offue Gedde til Tommerup og Christen Skiel til Fuszingöe, der ved kongelig Commission er overdraget at disponere over den af Stænderne i Sjelland, Laaland, Falster, Möen og Skaane bevilgede Contribution, nöiagtig af Kronen skulle blive betalte. — *Raadstuen for Kiöbenhaffns Slot*, den 20. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 308—309.

[12005.] Skrivelse fra den engelske Agent Christopher Allin, hvori bl. a. omtales 1657.
Ankomsten af en Agent fra Kongen af Danmark, der vil söge at engagere Officerer og 20. Aprilis.
Ingenieurer til Kongens Tjeneste. — Monday, *Dunkerk*, this 20th of Aprill. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 192—193.

[12006.] Skrivelse fra den engelske Resident Richard Bradshaw til Statssecretair 21. Aprilis.
Thurloe om hans Sendelse til Rusland; desuden skriver han bl. a., at Kongen af Danmark, trods al sin Stöi ("for all his bustlinge"), begynder at frygte for den svenske Armees Indfald i Holsten. — *Hamb.*, 21. Aprill. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 216—217.

[12007.] Beretning fra en engelsk Agent bl. a. om det i Holsten udbredte 21. Aprilis.
Rygte, at 4 til 5000 Svenske under Pfalzgreven af Sultzbach ere dragne gjennem Pommern for efter at have forenet sig med den i Stiftet Bremen værende svenske Styrke at rykke ind i Holsten; det blotte Rygte har været nok til at indjage de Danske en saadan Skræk, at en almindelig Flugt har begyndt i Holsten, selv af Kongens bedste Tjenere. — *Hamb.*, 21. Aprill S. V. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 217—218.

[12008.] Rigsraadet tilraader Kongen efter foregaaende Advarsel at begynde 22. Aprilis.
Krig med Sverrig, at afslutte Tractater med Polen og Muskou, at drive paa Underhandlingerne med Keiseren, og at söge Hjelp hos Protectoren i England og de evangeliske og catholske Fyrster i Tydskland. — *Raadstuen for Kiöbenhaffns Slot*, den 22. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 306—307.

[12009.] D. Thomas Reinesius in literis ad D. Thomam Bartholinum datis suæ 22. Aprilis.
cum parente eius ante quinquaginta annos amicitiæ factæ mentionem facit et de Auctario suo inscriptionum veterum hactenus ineditarum, ad quod appendicem filius miserat, scribit; deinde ei Fridericum Hammericum iuvenem in academiam Hafniensem abeuntem commendat. — *Altenb.*, xxii. April.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I & II. p. 692—697.

[12010.] Kong Frederik III.s Forsikkring om Betalingen af de Forskrivninger, 23. Aprilis.
som Hr. Offue Gedde og Christen Skiel i Anledning af Landets Defension udstede. (Af samme Indhold som Rigsraadets Forsikkring Nr. 12004). — *Kiöbenh. Slot*, den 23. Ap.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 309.

[12011.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 24. Aprilis.
han af van Amerongen har hört, at Danmark söger at hyre 12 Skibe i Holland; der underhandles med den hollandske Ambassade om en Udvidelse af den sidste Alliance-Tractat med Hensyn til Defensionen af de Lande, der fremdeles kunde tilfalde Danmark. — *Kiöbenhavn*, 24. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 190.

[12012.] Beretning fra en engelsk Agent bl. a. om den Understöttelse, som 24. Aprilis.
Holland underhaanden yder Danmark, saa dette Rige maatte være gal ("seroit un grand fol"), hvis det ikke betjente sig deraf for at angribe Sverrig. — *Hague*, ce 4e May (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 226—227.

[12013.] Den svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 25. Aprilis.
Kleist har meddeelt ham, at der om faa Dage vilde komme Svar paa Durels Indlæg om den

1657. 25. Aprilis. categoriske Resolution; Durel har besværet sig over Udrustningen af Kapere; den polske Envoyé underhandler med Hofmesteren og Reedtz; Marsken er reist til Jylland, hvorfra han skal gaae til Holsten, de fleste Rigsraader ere reiste hver til sit, og Kongen og Dronningen til Frederiksborg. — *Kiöbenhavn*, 25. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 190.

26. Aprilis. [12014.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at der er ankommen en Envoyé med det svenske Rigsraads Svar paa det danske Rigsraads Klager forrige Aar over de Svenskes Forhold ved Dantzig og Opfordring til fra denne Side at give fredelige Tanker Rum, at en god Forstaaelse kunde blive gjenoprettet mellem Rigerne. — *Kiöbenhavn*, 6. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 370—371. (Det her omtalte svenske Brev er uden Tvivl det under Nr. 11735 anförte udaterede Brev.)

26. Aprilis. [12015.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne om Fremgangen af Underhandlingerne med Rigshofmesteren og Reedtz, der er bleven Cantsleren substitueret, angaaende Udvidelsen af Alliance-Tractaten mellem Holland og Danmark; den polske Gesandt Morstein havde gjort sin förste Visit hos dem, og bedet dem om deres Raad ved deres Negotiationer med Danmark. — *Copenhagen*, 6. May (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 231.

27. Aprilis. [12016.] Kong FREDERIK III.s Anordning om den Underholdning, som skal gives Krigsfolket til Hest og til Fods i Qvartererne, samt om den Disciplin, som her skal iagttages. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 27. Aprilis.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ttj—Ttiiij.

29. Aprilis. [12017.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om Ankomsten af et större Antal Söfolk deels fra Holland og deels fra Norge; Cantsleren havde lovet det endelige Svar strax efter Bededagene, og Hofmesteren havde sagt ham, at Danmark vilde persistere paa Satisfaction. — *Kiöbenhavn*, 29. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 190—191.

29. Aprilis. [12018.] Hemmelige Biartikler til en Forbundstractat mellem ENGLAND og FRANKRIG. (I 13de Artikel forpligte de sig til at söge at hindre Kongen af Danmarks Planer mod Sverrig, og at staae dette Rige bi imod Danmark, og i Artiklerne 15 til 23 omtales nærmere de eventuelle Operationer mod Danmark.) — *Parisz*, den neundten May, Stylo Novo. (Tydsk Overs.)

Theatr. Europ. 8. Th. S. 306—309.

1. Maji. [12019.] Kong FREDERIK III.s Bekjendtgjörelse om det Belöb, som maanedlig skal erlægges til Officerer og gemene Ryttere og Soldater til Underholdning. — *KiöbenhafnSlot*, den 1. May.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ttiiij—Vviij.

1. Maji. [12020.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT bl. a. angaaende de Krigsskibe, hvormed Staden Amsterdam understötter Danmark. — *Hague*, ce 1/11e May. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 250—251.

2. Maji. [12021.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at man venter fra Holland 12 Orlogsskibe og 100 Söofficerer, som ere hyrede af Marselius; fra Lybek er der tilbudt 4 Skibe; han omtaler Uregelmæssigheder ved Sundtolden med Hensyn til svensk Gods. — *Kiöbenhavn*, 2. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 191.

[12022.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at det forhandles, om Danmark skal forbinde sig med Keiseren, Polen og Muskou, eller slutte sig alene til Holland; holstenske Officerer skulle have fortalt Kongen, at Kongen af Sverrig tænker paa at angribe Danmark; Kielmann skal have isinde at trække sig tilbage fra det gottorpske Hof. — *Kiöbenhavn*, 2. Mai. 1657. 2. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 191—192.

[12023.] De danske Commissarier J. GERSDORFFS, CHR. THOMESENS og J. REETZ's Svar paa den svenske Residents Memorial af dato 8. April, hvori de erklære, ikke at kunne fravige deres Paastand om Skadeserstatning, og beklage, at Underhandlingerne saaledes, skjöndt uden deres Skyld, ikke have ledet til bedre Resultat. — *Kiöbenhaffn*, d. 2. May. 2. Maji.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 192—193. *Tydsk:* Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Mj. Diarium Europ. 1657—59. S. 233—234. Theatr. Europ. T. VIII. S. 180. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 44.

[12024.] Den svenske Resident MAGNUS DURELS Skrivelse i Anledning af de danske Commissariers Erklæring af samme Dato, hvori han fremstiller de Svenskes Forekommenhed og de Danskes Vrangvillighed under de mellem Rigerne förte Forhandlinger, samt protesterer mod, at Sverrig paa nogen Maade tillægges Skyld for deres Afbrydelse, idet han dog haaber, at de senere tractatmæssig ville blive gjenoptagne paa et Grændsemöde. — *Copenhagen*, den 2. Maij. (Tydsk.) 2. Maji.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dän. Schrifften etc. 1657. fol. Mj—Mij. Diarium Europ. 1657—59. S. 234—237. Theatr. Europ. T. VIII. S. 180—182. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 44—45. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 97 (med Dat. den derden May.) *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 252—253 (med Dat. 13th May N. S.)

[12025.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER tilmelde Generalstaterne, at den svenske Envoyé er endelig afviist af Rigsraadet især paa Grund af Sverrigs Utilböielighed til at give Danmark Erstatning for de lidte Forurettelser; Underhandlingerne med den polske Gesandt staae stille, idet man venter paa Resultatet af Kongen af Polens Forhandlinger med Ungarn. — *Kiöbenhavn*, 3/13. Mai. 3. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 372. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 254.

[12026.] Skrivelse fra JAQUES LE BAR (ɔ: Capitain ROGER MANLEY) til Jacob Jacobson fra Danmark, bl. a. om den Troppestyrke, Kongen af Danmark skal have i Marken. — (*Dantzick*), 14° May (N. S.). (Fransk.) 4. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 254.

[12027.] JOHN LORDELL melder til Statssecretair Thurloe bl. a., at den danske Flaade nu skal være i Söen og bemægtige sig alt Gods, som kommer fra Sverrig. — *Mecklebourk*, this 14th of May. (Engelsk.) 4. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 254—255.

[12028.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at de Danske begynde at komme sig efter den paniske Skræk, hvori det falske Rygte om de Svenskes Ankomst havde sat dem, og de bestræbe sig nu for at bringe nogen Orden og Disciplin tilveie i deres Armee, hvortil 5. Maji.

1657. 5. Maji. den i höi Grad trænger, da den bestaaer af et uövet usselt Mandskab uden Officerer, der forstaae noget. — *Hamb.*, 5th May S. V. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 260.

5. Maji. [12029.] Den hollandske Gesandt FREDERIK VAN DORP melder Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at Churfyrsten af Brandenborg havde spurgt ham, om Generalstaterne ikke havde isinde at anvende deres bona officia til Udjævning af Differentserne mellem Danmark og Sverrig. — *Marienburgh*, den 15. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 496.

6. Maji. [12030.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL sender til Kong Carl Gustav de danske Ministres categoriske Svar; han melder, at han har udfærdiget en Protestation herimod og forlangt sin Afsked. — *Kiöbenhavn*, 6. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 192—193.

6. Maji. [12031.] RECTOR OG PROFESSORER VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET tilmelde Provsten i Vester Flakkebjerg Herred Hr. Ebbe Jensen, Sognepræst til Gimlinge, at de have udseet Johannes Motzfeld, Rector i Holbek, til Sognepræst for Egitslövmagle, hvorfor de bede ham at lade denne prædike i Egitslöv Kirke, hvorefter Kaldsbrevet strax skal blive udfærdiget. — *Hafniæ*, den 6. Maii.

Kirkehist. Saml. 2. B. S. 243—244.

8. Maji. [12032.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at Gesandterne i Danmark have tilmeldt Generalstaterne, at Bruddet med Sverrig nu er besluttet, og at man med Iver stræber efter Fuldendelsen af den udvidede Tractat mellem Holland og Danmark. — *Hague*, le 12. May — le 18. ditto (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 269—270.

8. Maji. [12033.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om de store Rustninger, der aabenbar drives i Amsterdam for Danmark, "ganske som var det i Kjöbenhavn". — *Hague*, ce 18. May. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 271.

9. Maji. [12034.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han endnu samme Dag venter sin Afskeds-Audients hos Kongen; man har her Underretning om Kongen af Sverrigs Seir i Polen; han troer ikke, at der vil fölge noget umiddelbart Brud, da hverken Landhæren eller Flaaden er færdig, desuden venter man först de 12 Skibe fra Holland. — *Kiöbenhavn*, 9. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 193.

9. Maji. [12035.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om sin höitidelige Afskeds-Audients samme Dag hos Kongen af Danmark; paa begge Sider havde man beklaget Tractaternes Standsning. — *Kiöbenhavn*, 9. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 193—194.

10. Maji. [12036.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den svenske Resident har taget sin Afsked, og at Krigens Udbrud ansees for afgjort; man venter en Gesandt fra Kongen af Ungarn og ligeledes den franske Resident i Hamborg. — *Kiöbenhavn*, 20. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 372. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 276.

[12037.] Den svenske Resident H. APPELBOOM protesterer til Generalstaterne mod de Rustninger, der foretages i Amsterdam for Danmark, og som aabenbar ere rettede mod Sverrig, og opfordrer dem til ikke blot at hindre disse og lignende, men ogsaa at hjelpe til, at Tractaterne mellem Sverrig og Danmark opretholdes. — *Hague*, the 21st of May. 1657. 11. Maji.

(Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 276—277.

[12038.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Lösgjængere. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 12. May. 12. Maji.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Vviij—Vviiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 916—917.

[12039.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han havde talt med Hofmesteren om de Kapere, som allerede nu i Östersöen opbragte svenske Skibe; Hofmesteren nægtede, at de vare danske; han omtaler, at 100 Mand blive indövede i Brugen af et eget Slags Bösser, der skyde 50 Skud med een Ladning. — *Kiöbenhavn*, 13. Mai. 13. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 194.

[12040.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav om et Anslag paa Ösel og om Kaperierne, der skulle være satte igang for at give Hollænderne et Paaskud til at sende deres Flaader til Östersöen; Bruddet med Sverrig fremmes af Hofmesteren, der derved troer at gjöre Kongen friere af Adelen, mod hvilken Hofmesteren, der er af tydsk Slægt, föler sig fremmed; der tales igjen om Nærmelse til Rusland; mange vente et Indfald i Holsten af Kongen af Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 13. Mai. 13. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 194—195.

[12041.] De til at disponere over de bevilgede Contributioner til Flaadens og Militsens Fornödenhed tilforordnede Commissariers, OFFUE GEDDES og CHRISTEN SKIELS, Memoriale til Kongen angaaende de store Udgifter, der ere at afholde, og den fuldkomne Mangel paa Penge, hvorover de befinde sig i en höist ubehagelig Stilling. — *Haffn.*, den 14. Maij. 14. Maji.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 310—311.

[12042.] Den svenske Resident MAGNUS DUREL beretter til Kong Carl Gustav, at han nu har sagt Farvel til Kongen, Dronningen, Rigsraaderne og de fremmede Ministre; han melder Ankomsten af den franske Envoyé Demeule, der vil söge at hindre et Brud mellem Danmark og Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 15. Mai. 15. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 195—196.

[12043.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Hollands Hensigt at sende Skibe til Danmark og om den Tractat, det staaer i Begreb med at afslutte med dette Rige; han omtaler Hollands store Hengivenhed for Danmark, der grunder sig paa dette Lands Forhold i Aaret 1652, da det lagde Beslag paa 22 engelske Skibe. — *Hague*, ce 25. May (N. S.). 15. Maji.

(Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 284.

[12044.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den franske Resident nu er ankommen, men for silde til at udföre sit Ærinde at skaffe Enighed mellem de to nordiske Riger, eftersom den svenske Resident er i Færd med at reise, og man 16. Maji.

1657. allerede har begyndt at anholde svenske Skibe; de danske Tropper samles i Holsten af
16. Maji. Marsken, og Kongen belaver sig paa strax at drage herfra. — *Kiöbenhavn*, 26. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 372. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 262 (med Dat. 16. Maji N. S.).

16. Maji. [12045.] Richard Bradshaw, der har forladt Hamborg for at gaae til Rusland, beretter til Statssecretair Thurloe bl. a., at Underhandlingerne mellem Danmark og Sverrig nu ere afbrudte, og at man inden kort Tid venter aabenbare Fjendtligheder mellem disse Riger. — *Lübeck*, 16th May. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 288—289.

17. Maji. [12046.] Den bortreisende svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at de hollandske Ambassadeurer havde sagt ham, at i Tilfælde af et Brud, som var sandsynligt, vilde den hollandske Flaade snart komme for at bilægge Striden, saafremt ellers Tvistighederne med Frankrige vare hævede. — *Kiöbenhavn*, 17. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 196.

17. Maji. [12047.] Tractatus foederis inter reges Hungariæ et Poloniæ factus. (Inter alia constituitur, ut cum rege Daniæ agatur, ut in societatem armorum concedat.) — *Viennæ*, die vigesimo septimo Maji.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 201—207 (med *Hollandsk* Oversættelse.)

17. Maji. [12048.] Richard Bradshaw beretter bl. a. til Statssecretair Thurloe, at han af en Skipper, der just nu er kommen fra Kjöbenhavn, har erfaret, at de Danske have optaget 3 store svenske Skibe i Sundet, og at alt tyder paa et Forbund mellem den keiserlige Armee, Storfyrsten, Danmark og Polen. — *Trauemonde*, 17th May. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 289.

19. Maji. [12049.] Den forrige svenske Resident Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at 3 Saltskibe, der tilhörte det store Compagnie, vare opbragte til Kjöbenhavn, og Mandskabet taget i Tjeneste paa Flaaden; för sin Afreise hörte han, at ogsaa et svensk Skib med Ammunition skulde være opbragt og at 3 Skibe skulde lægges for Gothenborg for at spærre Handelen. — *Halmstad*, 19. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 196.

20. Maji. [12050.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at den svenske Resident nu er bortreist, og at den brandenborgske Gesandt har med megen Iver bestræbt sig for at bevæge den danske Regjering til at gjenoptage Underhandlingerne med Sverrig, men uden noget Held; de 3 optagne svenske Skibe ere bragte til Kjöbenhavn, og de 38 Hollændere, som vare ombord derpaa, have taget dansk Tjeneste. — *Copenhagen*, 30. May (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 293.

21. Maji. [12051.] Kong Frederik III.s Rescript til Befalingsmanden paa Island Henrik Bjelke om at paalægge Sysselmændene at forfatte en fuldstændig Jordebog over Kronens Gods, Kloster- og Ombuds-Jorder, samt Domkirkernes og Kirkernes Jorder, hver for sit Syssel; ligeledes alvorligen at tilholde bemeldte Sysselmænd at boe i deres egne Sysseler. — *Kiöbenhafn Slot*, den 21. Maii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 65. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 252.

[12052.] En engelsk Agent beretter bl. a. om det af den svenske Resident indgivne Klageskrift over de Rustninger, der i Amsterdam drives for Danmark mod Sverrig. — *Hague*, le 26e May — le 1er Juin (N. S.). (Fransk.) 1657. 22. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 299—300.

[12053.] En engelsk Agent skriver om Bruddet mellem Danmark og Sverrig, hvilket han ene og alene tilskriver Hollændernes Tilskyndelse og deres Had til Protectoren, mod hvem de tænke at lede Krigen. — *Hague*, ce 1. Juin (N. S.). (Fransk.) 22. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 328—329.

[12054.] Den hollandske Gesandt i England Nieupoorts Beretning til Generalstaterne bl. a. om Protectorens Misfornöielse med, at Holland understötter Kongen af Danmark mod Sverrig. — 1. June (N. S.). (Engelsk.) 22. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 300—301.

[12055.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver den hollandske Gesandt i Brandenborg og Polen Frederik van Dorp bl. a., at han ikke tvivler om, at Generalstaterne, i Tilfælde af et Brud mellem Sverrig og Danmark, ville anvende alle deres officia for at bringe en god Forstaaelse tilveie mellem disse Riger, om end mange af Medlemmerne ere opsatte paa at bringe Danmark virksom Hjelp, ligesom Danmark i sidste Krig understöttede de forenede Nederlande mod England. — *Haege*, den eersten Juny. (Hollandsk.) 22. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 497.

[12056.] Kong Frederik III.s Erklæring angaaende den 9de Artikel af Redemptions Tractaten med Generalstaterne, om nye Fyr og Sömærker. — *Coppenhagen*, den drie en twintighsten May. (Hollandsk.) 23. Maji.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 102—103.

[12057.] Kaldsbrev udstedt af Rector og Professorer ved Kjöbenhavns Universitet til Johannes Motzfeld som Sognepræst for Egitslöv Sogn i afdöde Hr. Christen Nielsens Sted. — *Kjöbenhavn*, den 23. Maji. 23. Maji.

Kirkehist. Saml. 2. B. S. 244—246.

[12058.] Magnus Durel beretter til Kong Carl Gustav, at Bevægelsen i Danmark mod Sverrig ledes af Kongen, Hofmesteren, Ulrik Christian og nogle af de yngste i Raadet, medens de ældre vel ere imod Sverrig, men ville gaae sikkert tilværks og ikke hazardere summam rerum; han troer ikke, at den brandenborgske og den franske Envoyé ville udrette noget. — *Kiellerö*, 24. Mai. 24. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 196—197.

[12059.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at Hertugen af Holsten alvorlig har andraget paa Fornyelse af Underhandlingerne med Sverrig; den franske Resident og den brandenborgske Ambassadeur opmuntre ogsaa til Fred; det synes, at den danske Krone vil knytte Forbindelse med Polen, Ungarn og Muskov; ligeledes söger man at adskille Brandenborg fra Sverrig, hvorpaa ogsaa Kongen af Ungarn lægger an; tillige skrive de om Krigsforholdene i Norge, og om Hensigten at sende Skibe til Gothenborg og at udgive Kaperbreve. — *Kiöbenhavn*, 3. Juni. 24. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 372—373. *Engelsk*: J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 307—308.

[12060.] Admiralitetsherrerne i Amsterdam erklære til Generalstaterne i Anledning af den svenske Resident Applebooms Klage over de for Danmark i Amsterdam 26. Maji.

1657. 26. Maji. drevne Rustninger, at de tre i Klagen omtalte Skibe ere leiede af nogle private Kjöbmænd, ubekjendt i hvad Hensigt, og at de ikke vide, at der i Amsterdam offentlig er skeet Hvervinger for Kongen af Danmark; om saadant skeer underhaanden, er det umuligt at forebygge det i en saa folkerig Bye som Amsterdam. — *Amsterdam,* 5th June (N. S.).

(Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 309.

27. Maji. [12061.] Captain MANLEY tilskriver Tho. Rogers bl. a., at han agter at gaae i Tjeneste hos de Danske eller Svenske, og beder ham om Anbefalinger, "where you would have me to goe"; Kongen af Sverrig siges i Person at ville drage mod de Danske. — *Dantzick,* 6. June (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 314.

27. Maji. [12062.] Beretning fra RIC. JENKES til Statssecretair Thurloe bl. a. om de Efterretninger, der af Skippere fra Sundet er bragte om det aabenbare Brud mellem Danmark og Sverrig. — *Dantzigk,* 27. May, vet. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 315.

29. Maji. [12063.] Brev fra MARIGNY til Stouppe, hvori bl. a. meddeles som vist, at Kongen af Danmark har erklæret Sverrig Krig og optaget 3 svenske Skibe i Sundet. — *Hague,* 8. June (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 322.

29. Maji. [12064.] Sir EDWARD NICHOLAS meddeler Lord Culpepper bl. a. Efterretningen om Kongen af Danmarks Krigserklæring mod Sverrig, med den Bemærkning, at hans Armee skal være i god Stand. — *Bruges,* friday 8. Junii, st. no.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 326.

30. Maji. [12065.] KONGEN AF DANMARKS Erklæring til de hollandske Ambassadeurer, at han er villig til at ophæve Salt-Compagniet, for at Salt-Tolden kan blive lige for de forenede Staters Undersaatter og de indfödte Danske. — *Copenhagen,* this 9th of June (N. S.).

(Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 327.

30. Maji. [12066.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om den nöie Forbindelse, hvori Amsterdam og de fornemste (les principaux) i Holland staae med Danmark. — *Hague,* ce 9e Juin (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 321—322.

1. Junii. [12067.] Kong FREDERIK III.s Krigsmanifest mod Sverrig. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 1. Junij.

Særskilt trykt 6 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Vviiij—Xxiij. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 229—233. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 362—366. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 182—184. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 62—63. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 99—100.

1. Junii. [12068.] Kong FREDERIK III.s Skibs-Artikle for Skibshövedmænd, Capitainer og Mandskab paa de kongelige Skibe. — *Kiöbenhafn Slot,* den 1. Junij.

Særskilt trykt. 1657. 20 Blade. Forordninger efter Recessen 1643. fol. aaaj—eeeiiij.

1. Junii. [12069.] Den svenske Resident HARALD APPELBOOM beretter til Kong Carl Gustav, at han til Generalstaterne har indgivet en Memoire mod Udrustningen af de af Danmark i

Holland erhvervede Skibe; tillige melder han om de Practikker og Conspirationer, som her finde Sted ikke blot af Danske, Spanske og Keiserlige, men endog af Hollænderne, imod Kongen af Sverrig. — *Hage*, den 1. Juny. (Hollandsk Overs.) 1657. 1. Junii.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 146—147. *Tydsk:* Abdruck dreyer intercepirter Schr. des Schwed. Ministers in Holland etc. fol. A1—A2.

[12070.] Kong Frederik III.s udförligere Manifest mod Sverrig, og dets Konge Carl Gustav, hvori opregnes de Danmark og Hertugdömmerne af Sverrig tilföiede Krænkelser, og bemeldte Riges Brud paa Tractaterne. — *Copenhagen*, den 3. Junij. (Tydsk.) 3. Junii.

Særskilt trykt i 2 forskjellige Udgaver, Kopenhagen 1657, under Titel: Jus feciale armatæ Daniæ. 4 og 6 Blade. Desuden i: Diarium Europ. 1657—59. S. 102—109. Theatr. Europ. 8. Th. S. 184—187. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 64—66. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X). P. Spec. (VI). 2. Contin. 2. Forts. S. 110—114.

[12071.] Den svenske Resident Harald Appelboom beretter til Kong Carl Gustav, at man her har Efterretning om, at de Danske nu have begyndt Fjendtligheder mod Sverrig; han raader Kongen til at hyre Krigsskibe i Holland, hvorved han mener, at de Danskes Skibsrustninger her ville forhindres; han forlanger Midler til at modarbeide de af de Danske og Spanske her drevne Bestikkelser. — *Hayhe*, den vierden Juny. (Hollandsk Overs.) 4. Junii.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 147—148. *Tydsk:* Abdruck dreyer intercepirter Schreib. des Schwed. Ministers in Holland etc. fol. A2—A4.

[12072.] Kong Frederik III.s Skrivelse til Generalstaterne, hvormed Kongens Krigsmanifest mod Sverrig oversendes. — *Copenhagen*, den 5. Junii. (Tydsk.) 5. Junii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 66. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet eu Oorlogh. 4. D. S. 100 (med Datum: den vijfthienden Juny). *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 383 (med Dat.: the 15th of June (N. S.).

[12073.] En engelsk Agent sender et Brev, som Beuningen har skrevet fra Kjöbenhavn, hvoraf man kan see, hvorledes han og Hollænderne have arbeidet paa Bruddet mellem Danmark og Sverrig. — *Hague*, ce 15e Juin (N. S.). (Fransk.) 5. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 334.

[12074.] Den hollandske Agent (commissioner) Pells tilmelder Generalstaterne, at man skal have Efterretninger fra det polske Hof om en aftalt Samvirken af Keiseren, Polen og Danmark mod de Svenske. — *Dantzick*, 16th June (N. S.). (Engelsk Overs.) 6. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 335.

[12075.] De hollandske Ambassadeurer berette til Generalstaterne, at Rosenvinge, der er ankommen fra Königsberg, bestyrker det Haab, at Churfyrsten af Brandenborg vil indlade sig i separat Tractat med Polen; Danmarks Krigserklæring er med en Herold sendt til Sverrig; en Gesandt fra Kongen af Ungarn, Baron de Goes, er kommen hertil; tillige gives Oplysninger om den danske Krigsmagt til Lands og til Vands, og berettes om en stor Fest, Kongen har givet Ambassadeurerne. — *Kiöbenhavn*, 17. Juni. 7. Junii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 373--375.

[12076.] En engelsk Agents Beretning bl. a. om Forbindelsen af de fransk-hollandske Stridigheder med de dansk-svenske, samt om Hollands store Iver for Danmark mod Sverrig. — *Hague*, 22. Juin (N. S.). (Fransk.) 12. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 344.

1657. 14. Junii. [12077.] MAGNUS DUREL tilskriver Kong Carl Gustav om Almuens Besværing over den idelige Udskrivning og de höie Paalæg; en betydelig Mosebrand tillægger han Fjenden, der har truet med at opbrænde Skove og Huse. — *Kiellerö,* 14. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 197.

14. Junii. [12078.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne om de danske Troppers Bevægelser i Holsten og Skaane; 15 danske Orlogsskibe, der ligge her ved Kjöbenhavn, beredede sig for faa Dage siden til at gaae ud mod en svensk Flaade, der skulde være seet i Östersöen, men den modtagne Efterretning herom skal have været usand; Baron Goes har forsikkret de danske Ministre om sin Konges Bistand. — *Kiöbenhavn,* 24. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 375.

16. Junii. [12079.] EN ENGELSK AGENT beretter om den Trolöshed, som Danmark, og ikke mindre Holland vise mod de med andre Magter og navnlig med Sverrig sluttede Tractater; det hele gaaer ud paa at gjöre Danmark til Herre over Östersöen til Fordeel for Holland og med Udelukkelse af Protectoren. — *Hague,* ce 26e Juin (N. S.).

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 351.

17. Junii. [12080.] Tractat angaaende en Udvidelse og nöiere Forklaring af de mellem DANMARK og de FORENEDE NEDERLANDE indgaaede Tractater af 1649 og 1656 (jvfr. Nr. 10428 og 11749), afsluttet af befuldmægtigede Commissarier. — *Coppenhagen,* den seventhienden Juny (ouden styl). (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 100—102. Recueil des traitez. T. III. p. 711—714. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 183—186 (med Fransk Overs.). *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 66—68. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 141—142 (med urigtigt Dat.: 17. Jun. 1656).

17. Junii. [12081.] Capitain R. MANLEY meddeler James Upton bl. a. et Udtog af det danske Manifest mod Sverrig. — *Dantzick,* 27. June (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 353.

18. Junii. [12082.] MAGNUS DUREL tilskriver Kong Carl Gustav, at han vil begive sig ud paa Landet for at udarbeide et Svar paa det danske Manifest, hvilket han derpaa skal tilsende Kongen. — *Stockholm,* 18. Juni.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 197.

18. Junii. [12083.] Den svenske Resident APPELBOOM tilskriver Generalstaterne angaaende nogle i Danmark opsnappede og derfra, oversatte og forvanskede, hidsendte Breve, som han havde skrevet til sin Konge, og beder dem at tage Hensyn til Fölgerne af et saadant Brud paa Ministrenes Correspondence-Frihed, og at tilkjendegive deres Misfornöielse for dem, som have optaget og sendt disse Breve. — *Hague,* the 28th June (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 354. *Hollandsk:* Discours over't Deens Manifest. Amsterd. 1657. fol. B4.

19. Junii. [12084.] Den franske Gesandt i Holland DE THOU tilskriver den franske Gesandt i England Bordeaux bl. a. om Danmarks Krigserklæring til Sverrig, og om det Röre, som nogle i Danmark opsnappede og derfra hidsendte Breve fra den herværende svenske Resident have foraarsaget, og om dennes Klage herover til Generalstaterne. — *Hague,* 29. June (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 358—359.

[12085.] En engelsk Agent beretter om den megen Omtale, som den svenske Agents i Danmark opsnappede og derfra af Beuningen hidsendte Breve have foraarsaget, og om Kongen af Danmarks Notification til Generalstaterne af Krigens Udbrud med Sverrig og hans Paakaldelse af deres Bistand. — *Hague*, ce 29. Juin (N. S.). (Fransk.) 1657. 19. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 359.

[12086.] En engelsk Agent beretter om den hollandske Flaade og om den Hjelp, hvormed man antager at Holland vil understötte Danmark, der ikke har begyndt Krigen mod Sverrig uden Hollands Opmuntring; tillige skriver han om den slette Handling (villain action), som Danmark og Holland have ladet udföre ved at opsnappe den svenske Residents Breve. — *Hague*, ce 29e Juin (N. S.). (Fransk.) 19. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 359—360.

[12087.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beretter til Raadspensionær Johan de Witt om en Samtale, han havde havt med Hr. Thurloe angaaende den mellem de nordiske Magter udbrudte Krig, hvorover Protectoren var höiligen bekymret, og meente at det maatte være i de forenede Staters Interesse at söge den standset. — *Westmunster*, den 29. Juny. (Hollandsk.) 19. Junii.

Brieven tusschen Joh. de Witt etc. 3. D. S. 391—393.

[12088.] Manifest, hvori de Aarsager, som have tvunget Danmark til at erklære Sverrig Krig, vidtlöftigen gjennemgaaes og oplyses. — *Coppenhagen*, den 20. Junii. (Tydsk.) 20 Junii.

Manifest, aus was Vhrsachen die zu Dennem. etc. Kön. Maj. sich wider K. Carl Gustaven zu schützen genöthiget worden. 1657. fol. Aj—Eij. Diarium Europ. 1657—59. S. 110—138. Theatr. Europ. T. VIII. S. 187—201. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 68—77.

[12089.] Vidnesbyrd af Jörgen Bertelssön og Eske Hanssön, "Domkirkens Tjenere" i Aarhus, at Præsten Hr. Augustinus havde negtet at tjene som Skibspræst paa Flaaden, med mindre der kom speciel kongelig Skrivelse paa hans Person eller paa alle Præster, som vare komne fra Kald og igjen af Kongen havde faaet Opreisning. — Den 20. Juny. 20. Junii.

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 148—149.

[12090.] Kong Carl Gustavs Instruction for Feltmarskalk Grev Gustav Otto Stenbock, hvorefter han ved sin Ankomst til Sverrig skulde rette sig. (Angaaer for en stor Deel Planer til Söes og til Lands med Hensyn til Krigen med Danmark.) — *Thorn*, d. 22. Junij. (Svensk.) 22. Junii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 2. D. S. 120—132.

[12091.] En engelsk Agent beretter bl. a. om et udbredt Rygte, at Danmark har sluttet en ny og udvidet Alliance-Tractat med Holland, og at denne Stat med en betydelig Deel af sin Flaade vil understötte Danmark. — *Hague*, ce 6e Juliet (N. S.). (Fransk.) 26. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 369.

[12092.] Den franske Gesandt i Holland de Thou tilskriver den franske Gesandt i Frankrig Bordeaux bl. a. om den almindelige Daddel, som möder de hollandske Gesandter i Danmark for Offentliggjörelsen af Residenten Applebooms Breve; han omtaler, at det danske Manifest allerede er trykt her paa Hollandsk. — *Hague*, 6. July (N. S.). (Engelsk Overs.) 26. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 370.

1657. [12093.] EN ENGELSK AGENT beretter om den Understöttelse, som Holland og
26. Junii. Amsterdam yde de Danske; det synes, at disse have Planer for mod Gothenborg og Hamborg, hvorfor Protectoren opfordres til at have et Öie med, at disse Stæder ikke falde i Hænderne enten paa de Danske eller paa Hollænderne; han skildrer Sverrigs Stilling som desperat, og mener, at der er Grund saavel for Protectoren som for Frankrig til at komme dette Rige til Hjelp; det bliver mere og mere klart, at Krigen mellem Danmark og Sverrig i Hovedsagen er Hollands Værk. — *Hague*, 6. July (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 370—371.

26. Junii. [12094.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver den hollandske Gesandt i England W. Nieupoort bl. a. om det Eftertryk, Kongen af Sverrig lægger paa, at Holland skal være Garant for Tractaten af 1645 mellem Danmark og Sverrig, hvilket de Witt ikke vil indrömme. — *Haege*, den 6. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 393—394.

27. Junii. [12095.] Den engelske Agent CHRIST. ALLIN beretter bl. a. om den nöie Forbindelse, som skal være sluttet mellem Keiseren, Polen, Danmark og forskjellige mindre tydske Fyrster. — *Flushing*, the 27th of June. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 373.

28. Junii. [12096.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kongen med Flaaden er gaaet under Seil for at söge den svenske Flaade, men man troer nu, at den endnu ikke er gaaet i Söen; man tænker paa at angribe Gulland og Öland; 4 Orlogsskibe ere sendte til Gothenborg, fra Skaane har et Ryttercorps gjort et Indfald i Sverrig og Armeen i Bremen er i Begreb med et Angreb paa Bremervörde; Fyrsterne i Meklenborg have erklæret, at de hverken kunne hindre de Svenskes eller de Danskes Gjennemmarsch gjennem deres Lande; Kleist er reist tilbage til Brandenborg. — *Kiöbenhavn*, 8. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 375—377.

28. Junii. [12097.] Beretning fra MAR. S. (ɔ: BLANK-MARSHALL) bl. a. om Samlingen af en anseelig dansk Armee i Nærheden af Bremen. — *Bruges*, in this 8th of July (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 374.

1. Julii. [12098.] EN ENGELSK AGENT beretter til Thomas Corbet, at en dansk Flaade paa 20 Skibe med Kongen ombord ankom for 2 Dage siden til Dantzig, hvor en Borgemester og en Raadmand hilste paa ham; Flaaden er atter i Morges afseilet. — *Dantzick*, 11. July (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 376.

2. Julii. [12099.] TI. ROBERTS (ɔ: Capitain ROGER MANLEY) beretter til Anthony Rogers, at Kongen af Sverrig er dragen gjennem Pommern mod Danmark, og at Kongen af Danmark har været ved Dantzig med en Flaade af 19 Skibe, uvist i hvad Hensigt; der siges, at de Danske have Planer mod Gotland og Ösel. — *Conningsbergh*, 12. July (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 378—379.

2. Julii. [12100.] Beretning fra den hollandske Agent P. PELS til Generalstaterne om Kongen af Danmarks Ankomst til Dantzig med 20 Skibe og Bortreise derfra, samt om den svenske Armees Opbrud fra Thorn og Marsch gjennem Pommern mod den danske Hær i Bremens Stift. — *Dantzick*, 12. July (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 379.

[12101.] Brev fra Oberstlieutenant DOLEMAN, hvori bl. a. omtales de Danskes Krigsforetagender i Stiftet Bremen. — *Dort*, 13. July (N. S.). (Engelsk.) 1657. 3. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 380.

[12102.] Den franske Gesandt DE THOU meddeler den franske Gesandt i England Bordeaux, at han har havt Brev fra de Meulle i Kjöbenhavn med Efterretning, at Kongen af Danmark personlig var gaaet ombord paa den danske Flaade for at söge den svenske, hvorpaa et Rygte vilde vide, at Kongen af Sverrig var ombord. — *Hague*, 13. July (N. S.). (Engelsk Overs.) 3. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 380.

[12103.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter bl. a. til Raadspensionær Johan de Witt, at den danske Resident havde meddeelt ham, at han fra sin Konge havde modtaget et Brev til Protectoren angaaende Krigen med Sverrig; han havde raadet ham til at overlevere det snarest muligt, men det er vanskeligt at faae Adgang til ham. — *Westmunster*, den 13. July. (Hollandsk.) 3. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 396—397.

[12104.] Den hollandske Gesandt FREDERIK VAN DORP beretter til Raadspensionær Johan de Witt bl. a. om Kongen af Danmarks uformodede Ankomst med sin Flaade til Dantzig, og dennes Overraskelse ved at erfare, at den svenske Hær allerede er paa Marschen gjennem Pommern til Holsten. — *Marienburgh*, den 13. July. (Hollandsk.) 3. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 502—503.

[12105.] Den svenske Resident HARALD APPELBOOMS Skrivelse til Generalstaterne, i Anledning af de Danskes uformodede Angreb paa Sverrig. — *'sGraven-hage*, den vierden July. (Hollandsk.) 4. Julii.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 143—144.

[12106.] Den hollandske Agent PELS beretter til Generalstaterne bl. a., at den danske Flaade nylig er mödt i Söen styrende sin Cours langs med den pommerske Kyst. — *Dantzick*, 14th July. (Engelsk Overs.) 4. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 381—382.

[12107.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kongen har været med den danske Flaade paa Dantzigs Rhed, og at svenske Tropper have viist sig paa Grændsen af Skaane; Stralsund synes at være tilböieligt til at afkaste det svenske Herredömme; Rigsraaderne have maattet forstrække Kongen med en betydelig Sum; den franske Envoyé begynder allerede at drive paa Fredsunderhandlinger. — *Kiöbenhavn*, 15. Juli. 5. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 377.

[12108.] Den svenske Gesandt (for Pommern) paa Deputationsdagen i Frankfurt GEORG VON SNOILSKYS Memorial, hvori han klager over de Danskes Indfald i de bremiske Lande og udbeder sig det tydske Riges Understöttelse, for at Sverrig ikke skal tabe sin Ret. — *Frankfurt am Main*, den 5/15. Jul. (Tydsk.) 5. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 140. Diarium Europ. 1657—59. S. 324—327. Theatr. Europ. T. VIII. S. 58—59.

[12109.] RIGSRAADETS Fuldmagt til Hr. Offue Gedde til Thomerup, Christen Skiel til Fuszingöe, Otto Kragh til Voldbjerg og Peter Redz til Tygestrup at forblive i Kjöbenhavn i Raadets Fraværelse, for i Forbindelse med Rigshofmesteren Jochum Gerszdorff til Thundbyholm 6. Julii.

1657. og Kongens Cantsler Christen Thomeszen til Stougaard at varetage Landets Anliggender. —
6. Julii. *Kiöbenhaffn*, den 6. July.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 314—315.

7. Julii. [12110.] CAROLI GUSTAVI, Sueciæ regis, ad Johannem Philippum, electorem Moguntinum, literæ datæ, per quas demonstrat. quam insufficientes sint causæ belli in Sueciam moti a Frederico III rege Daniæ allegatæ, auxiliumque imperii Romani secundum pacem Westphalicam exposcit. — *Stetini*, die 7. Julii styl. vet.

Særskilt trykt 1657, med *tydsk* Overs. 12 Blade. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 141—144. J. C. Lünig, Literæ procerum Europæ. P. I. p. 730—744. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 330—312. Theatr. Europ. T. VIII. S. 119—125. (med Dat. 7. Julii N. Cal.)

7. Julii. [12111.] EN ENGELSK AGENTS Beretning til Statssecretair Thurloe om den svenske Armees Marsch gjennem Pommern og Meklenborg imod de Danske og om Kongen af Danmarks uformodede Ankomst til Dantzig med hans Flaade og Afreise derfra; tillige skriver han om Hollændernes nöie Forbindelse med de Danske. — *Elbing*, the 17/7. July.

(Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 384—385.

8. Julii. [12112.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kongen har forladt Flaaden ved Bornholm og er kommen tilbage; man tænker paa at spærre de vigtigste Havne i Sverrig og Finland; der arbeides paa Holstens Defension, da man har erfaret, at Kongen af Sverrig er brudt op fra Thorn, og siges at ville gaae gjennem Pommern; den skaanske Armee har forladt Helsingborg for at söge den svenske; Hertugen af Holsten önsker at indlemmes i den sidste Tractat mellem Danmark og Generalstaterne. — *Kiöbenhavn*, 8/18. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 377—378.

9. Julii. [12113.] Accord mellem ANDERS BILDE, Danmarks Riges Marsk, og Oberstlieutenant JACOB LUNDI, Commandant i Bremerförde, angaaende Overgivelsen af denne Fæstning til förstnævnte. — *Bremerförde*, den 9. Julii.

Særskilt trykt, Kbhvn. 1657. 2. Bl. *Tydsk:* Kurtze Relation was etc. im Herzogth. Brehmen biszhero vorgenommen etc. 1657. fol. A3--A4. Theatr. Europ. T. VIII. S. 210—211.

10. Julii. [12114.] FRIDERICI III. regis literæ, per quas ad antiqua foedera cum rege Poloniæ renovanda Joachimo Gersdorff et Petro Reedzt plenam potestatem tribuit. — *In Regia Hafniæ*, die decima Julii.

M. Dogiel, cod. dipl. regni Poloniæ. T. I. p. 379—380.

10. Julii. [12115.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at man paa Grund af den svenske Konges Marsch gjennem Pommern vil sende den danske Flaade til den pommerske Kyst; en af Rigsraaderne, Rantzau, er reist til Jylland for at danne et Corps, der skal sendes til Holsten, hvor der er afstukket Leir for de danske Tropper ved Itzeho. — *Kiöbenhavn*, 20. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 378.

10. Julii. [12116.] Den engelske Gesandt RICHARD BRADSHAW tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a., at Storfyrsten tilbageholder sit Svar, i Forventning om hvad Held de österrigske

og danske Vaaben ville have mod Sverrig; han omtaler tillige Kongen af Danmarks Ankomst til Dantzig og Kongen af Sverrigs Marsch mod Holsten. — *Mittaw*, 10. July. (Engelsk.) 1657. 10. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 392—393.

[12117.] Den franske Gesandt i Holland de Thou tilskriver den franske Gesandt i England Bordeaux bl. a. om den danske Konges Ankomst med en Flaade til Dantzig. — 20. July (N. S.). (Engelsk Overs.) 10. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 393.

[12118.] En engelsk Agent beretter bl. a., at 14 Skibe under de Wildt og Tromp ligge beredte til at understötte Danmark mod Sverrig, samt om den Hjelp, som Danmark allerede tidligere underhaanden har havt fra Holland. — *Hague*, ce 20. Juillet (N. S.). (Fransk.) 10. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 394.

[12119.] Beretning fra en engelsk Agent om Udsigten til et Forbund mellem Holland, Keiseren og Danmark mod Sverrig, hvorved dette Rige vil staae ene, da Frankrig af Frygt for Holland vil holde sig tilbage. — *Hague*, ce 20e Juillet (N. S.). (Fransk.) 10. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 394—395.

[12120.] Den hollandske Gesandt Frederik van Dorp beretter til Raadspensionær Johan de Witt om den Spot, som her drives med Kongen af Danmarks uformodede Ankomst til og hurtige Afreise fra Dantzig. — *Dantzick*, den 20. July. (Hollandsk.) 10. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 503—504.

[12121.] En engelsk Agent beretter om Kongen af Sverrigs Fremrykning; man troer ikke, at de Danske ville holde Stand, da de mangle en god General, og der tillige hersker Uenighed i den danske Armee; der siges, at Kongen af Danmark skal være i Flensborg. — *Hamburgh*, 21. July (N. S.). (Engelsk.) 11. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 395.

[12122.] Brev til en venetiansk Agent (i England) bl. a. om et Rygte, at Protectoren skal have isinde at sende en Hær til Understöttelse af Kongen af Sverrig mod Danmark. — *Antwerp*, 21. July. (Engelsk.) 11. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 396.

[12123.] Kong Frederik III. befaler, at ingen i denne Tid uden Övrighedens Tilladelse maa flytte bort fra Kjöbstæderne i Danmark. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 12. Julij. 12. Julii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Xxiij.

[12124.] En engelsk Agent meddeler bl. a. forskjellige Rygter om Kongen af Sverrigs Planer mod Danmark og om de Danskes Indfald i Stiftet Bremen. — July 22. (N. S.) (Engelsk.) 12. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 397—398.

[12125.] En engelsk Agent beretter til Statssecretair Thurloe, at Kongen af Sverrig, der bliver nödsaget til at blotte Preussen, har ved Stettin mönstret sine bedste Tropper, med hvilke han vil söge i al Hast at afgjöre Kampen med Danmark; han frygter for, at Danmark længe vil komme til at angre sit Angreb paa Sverrig. — *Elbing*, 24. July, styl. n. (Engelsk.) 14. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 401.

1657. 14. Julii. [12126.] DEN SVENSKE REGJERING I STADE opfordrer Undersaatterne i Hertugdömmerne Bremen og Verden, under de udbrudte Stridigheder mellem Danmark og Sverrig, til Troskab mod Kongen af Sverrig. — *Stade*, den 14. Julii. (Tydsk.)

Theatr. Europ. T. VIII. S. 211—213.

14. Julii. [12127.] Den svenske Resident i Haag HARALD APFELBAUMS Memorial til Generalstaterne i Anledning af den udbrudte Krig mellem Danmark og Sverrig, hvilket sidste Rige Apfelbaum forsvarer, og beder Generalstaterne at paasee, at det af dem garanterede Forhold mellem Rigerne (som ved Brömsebroer Freden er ved deres Mellemhandling blevet gunstigere for Danmark end der kunde ventes) maa bestaae ukrænket. — *Gravenhag*, den 14 Julii. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 139—140.

post 14. Jul. [12128.] GENERALSTATERNES Svar til deres Ambassadeurer i Kjöbenhavn paa deres Indberetning af 24. (ɔ: 14.) Juli, angaaende de Danskes uforsvarlige Fremfærd ved Opmaalingen af de hollandske paa Norge farende Skibe. — Udateret. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 104—106.

15. Julii. [12129.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Marsken efter Indtagelsen af Bremervörde begiver sig til Stade; ved daglig Landgang paa den pommerske Kyst söger man at distrahere de fra Polen kommende svenske Tropper; den danske Armee, som staaer paa hiin Side Elben, skal anvendes mod de Svenske, hvis de söge at gjöre Indfald i Holsten; Grev Rantzau skal som overordentlig Ambassadeur afgaae til Wien. — *Kiöbenhavn*, 15/25. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 378. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 403.

17. Julii. [12130.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at efter Breve fra Kjöbenhavn var Kongen vendt tilbage og havde efterladt nogle Skibe for Ösel, Riga og Stockholm; der siges ogsaa, at de Danske beleire Stade; og at sandsynligviis de Svenske ville rykke ind i Holsten. — *Hague*, ce 27e Juillet (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 409.

17. Julii. [12131.] EN ENGELSK AGENT beretter, at Kongen af Sverrig rykker frem mod Bremen og Holsten med en Hær paa 12 til 15000 Mand, med den Hensigt at levere de Danske et Slag; disse have indtaget Bremervörde; det synes, at alle forlade Sverrig, og dog synes Frankrig interesseret, og ikke mindre Cromwell, der mulig vil komme til at see hele den östersöiske Handel, "cette toison d'or", i Hænderne paa Holland og Danmark. — *Hague*, ce 27e July. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 410.

17. Julii. [12132.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Overgivelsen af Bremervörde til de Danske: Fæstningen havde 30 Stykker og var rigelig forsynet med alt, men Garnisonen, 130 Mand stærk, vægrede sig ved at gjöre Tjeneste; Kongen af Sverrig er kommen til Demmin og rykker mod Holsten. — *Hague*, July 27. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 410—411.

17. Julii. [12133.] Statssecretair JOHN THURLOE tilskriver General Henry Cromwell bl. a., at hidtil intet af Betydenhed er passeret mellem de Danske og Svenske. — 17. July. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 411—412.

[12134.] Raadspensionær JOHAN DE WITT sender den hollandske Gesandt i England W. Nieupoort en Afskrift af den ved Gesandterne i Danmark med dette Rige sluttede udvidede Alliance-Tractat, men tilföier, at Generalstaterne endnu ikke ere komne til en Beslutning med Hensyn til Ratificationen; tillige skriver han om den svenske Residents i Danmark opsnappede Breve, m. m. — *Haege*, den 27. July. (Hollandsk.) 1657. 17. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 401—403.

[12135.] Tractatus foederis inter REGES DANIÆ ET POLONIÆ per commissarios Joachimum Gersdorff, Petrum Reedzt et Tobiam Morztynium contra regem regnumque Sveciæ initi. — *Hafniæ*, 18/28. Julii. 18. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 145. M. Dogiel, codex dipl. regni Poloniæ. T. I. p. 377—379. J. du Mont, Corps diplom. T. VI. P. II. p. 189. *Tydsk:* Diarium Europ. (1657—1659). S. 346—349. Theatr. Europ. 8. Th. S. 214—216.

[12136.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne om Indtagelsen af Skandsen ved Stade og et tilbageslaaet Udfald af Garnisonen i Stade; Marsken har sendt endeel af sine Tropper til Holsten, hvorhen ogsaa Forstærkning sendes fra Fyen; fra Flaaden, der ligger ved Rügen, er der et Par Gange gjort Landgang, uden at man fandt Modstand; Staden Bremen er uden Virkning bleven opfordret til at erklære sig mod Sverrig; den brandenborgske Ambassadeur er kommen tilbage, og har bragt Efterretning om den Hærstyrke, som Kongen af Sverrig fører med sig. — *Kiöbenhavn*, 19/29. Juli. 19. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 378—379.

[12137.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Residenten i Holland Apfelbaum, hvori denne paalægges at afgive Forsikkring, at der i hans (af de Danske opsnappede) Brev ikke har været andet, end hvad han overeensstemmende med sin Pligt var forbundet til at sige, i hvilket Tilfælde Kongen erklærer at ville vide at beskytte ham. — *Haupt Quartier Oltensen* (ɔ: *Ottensen*), den 20. Julii. (Tydsk.) 20. Julii.

Udt. i M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 161. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 149.

[12138.] Den engelske Gesandt BRADSHAW beretter til Statssecretair Thurloe bl. a., at Storfyrsten uden Tvivl vil afvente Udfaldet af Krigen mellem Sverrig og Danmark, forinden han erklærer sig angaaende Protectorens tilbudte Mediation. — *Mitaw*, 20/30. July. (Engelsk.) 20. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 414—415.

[12139.] Kong FREDERIK III.s Forordning, i Anledning af den paabegyndte Krig med Sverrig, om Comsumtion, Qvæg- og Tiende-Skat, Forhöielse af Told og Accise, samt Brug af stemplet Papir. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 21. Julij. 21. Julii.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Xx iiij—Yy iij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 917—924.

[12140.] Concept til et Missive fra GENERALSTATERNE til deres Gesandter i Danmark, betræffende forskjellige Klager af de Handelsdrivende paa Norge. — Forelagt Staterne: Dingsdag den 31. July. (Hollandsk.) 21. Julii.

Secrete Resolutien van de Heeren Staten van Holland en Westvriesland 1653—1668. I. D. p. 535—539.

[12141.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Participanterne i Röraas Værk i Norge, at levere det allerede vundne Kobber til Peder Viibe mod 50 Rdl. pr. Skippund, som skulde betales med Vexler paa Amsterdam igjennem Selio Marselis. — *Hafn.*, d. 22. Juli. 22. Julii.

Genealog. Archiv. Nr. 1—8. S. 83.

1657. 22. Julii. [12142.] Den svenske Resident HARALD APPELBOOM söger at oplyse de nu forsamlede Stater af Holland om, at Danmark uden nogen Foranledning har brudt Freden med Sverrig, og tilkjendegiver Kongens Önske, i Henhold til de ældre Alliance-Tractater med Holland at haandhæve den gjensidige Söfarts- og Handels-Frihed for Holland og Sverrig. — *Hague*, the 1st of August (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 415—416.

24. Julii. [12143.] Kong FREDERIK III.s Mandat, at ingen i Kjöbstæderne i Danmark og Norge, hverken Kongens Tjenere eller andre, som i Freds-Tid have Bevilling paa Fritagelse for borgerlige Paalæg, maae i disse Krigs-Tider undslaae sig for at deeltage med Borgerne i Byens Tynger. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 24. Julij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Yy iiij.

24. Julii. [12144.] Skrivelse fra EN ENGELSK AGENT i Holland til Walter Jones i London, bl. a. om de 12 hollandske Skibe, som ligge paa Doggers-Sands; de skulle forene sig med 6 Skibe i Kanalen, og derefter slutte sig til den danske Flaade mod Sverrig; Holland synes desuden at have Planer mod Hamborg, som det önsker at bringe under Danmark tilligemed Elben og Weser. — Ce 3e Aoust. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 417—418.

26. Julii. [12145.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at den brandenborgske Ambassadeur arbeider paa Fred mellem de nordiske Konger, og at disse have erklæret sig villige til at sende Befuldmægtigede til det Sted og den Tid, som nærmere skulde bestemmes; de Danske gjorde Vanskelighed ved at antage Frankrigs Mediation; de skaanske Tropper samlede sig paa Grændserne af Halland; Marsken havde trukket sine Tropper tilbage over Elben; saavel Hofmesteren som Cantsleren vare syge. — *Kiöbenhavn*, 5. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 379—380.

28. Julii. [12146.] Statssecretair JOHN THURLOE tilskriver General Henry Cromwell bl. a., at de Danske have indtaget Bremervörde og beleire Stade, hvilken Fæstning den svenske Konge iler til Undsætning; denne Krig, mener han, kan let blive af store Fölger, da den er oppustet af Hollænderne, der haabe at blive Eneherrer over Handelen paa Östersöen. — July 28. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 425.

29. Julii. [12147.] Kong FREDERIK III. ophæver Forbudet mod Indförelse af fremmed Öl. — *Kiöbenhafn Slot*, den 29. Julij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Yy iiij.

29. Julii. [12148.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Don Juan d'Austria, i Anledning af Hannibal Sehested til Nordaggergaards Tilbud at begive sig til Danmark for at yde Tjeneste i den svenske Krig, hvori Kongen yttrer, at han kan være Fædrelandet ligesaa nyttig paa den Post, han nu stod paa, og derfor tillader ham at forblive i spansk Tjeneste. — *Copenhagen*, d. 29. Julii. (Tydsk.)

Udt. i Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 312—313.

30. Julii. [12149.] Kong FREDERIK III.s Privilegium for Bogtrykker Peder Jensen at maatte indföre 600 Riis Papir toldfrit i Riget, samt at lade trykke forskjellige Huusböger, ligesom og de ugentlige Aviser paa Dansk og Tydsk, og de aarlige danske Almanakker. — *Havniæ*, d. 30. Jul.

Skand. Litterat. Selsk. Skrifter. 1805. I. B. S. 239—241.

[12150.] Skrivelse fra CHRISTEN SKIEL til Otte Kragh, hvori han beder denne at tale med Rigets Hofmester om at skaffe Penge tilveie til de mangfoldige daglige Udgifter; han bliver daglig overlöben om Penge, uden at have nogen at udgive; denne Tilstand kan han ikke udholde, og tænker derfor paa at begive sig fra Byen til sit Gods. — *(Kiöbenhavn)*, den 31. July. 1657. 31. Julii.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 316—317.

[12151.] Oberstlieutenant DOLMAN tilskriver Henry Nevill bl. a., at de Svenske staae i Nærheden af Hamborg i Begreb med at gaae over Elben, paa hvis anden Side de Danske vente dem. — *Dort*, 10th August (N. S.). (Engelsk.) 31. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 428.

[12152.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt, at den danske Resident havde meddeelt ham, at de svenske Ministre havde udvirket, at der sendes 4000 gamle Soldater af den engelske Armee under Fleetwoods Commando Kongen af Sverrig til Hjelp; Residenten havde derover beklaget sig hos Statssecretairen, men denne havde erklæret, at der ikke blev sendt nogen Hjelp til den nævnte Konge mod Danmark, men det maatte staae Protectoren frit at sende ham Hjelp mod Huset Österrig, med hvilket han selv stod i Fjendskab. — *Westmunster*, den 10. Augusty. 31. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 406—407.

[12153.] Beretning fra EN ENGELSK AGENT, at Kongen af Sverrig kun finder ringe Modstand i Holsten, hvor de Danske flygte for ham; Wrangel har klaret Stiftet Bremen, med Undtagelse af Bremervörde, og i 14 Dage ödelagt 3000 Mand. — *Hamburgh*, 11. August (N. S.). (Engelsk.) 1. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 434.

[12154.] JOHANNES CASIMIRUS, rex Poloniæ, in literis ad legatos Belgicos, Marienburgi commorantes, datis studium suum pacis profitetur, seque cum confoederatis regibus Hungariæ et Daniæ et cum magno duce Muscoviæ de pace cum communi hoste facienda sine mora collaturum esse, scribit. — *In castris ad Cracoviam*, die 12° mensis Augusti. 2. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 435.

[12155.] Kong CARL GUSTAVS hemmelige Instrux for Johan Friderich v. Frisendorff og övrige Underhandlere hos Cromwell for at ophidse ham til Krig mod Danmark. — *Im Hauptquartier Wedell an der Elbe*, den 3. Augusti. (Tydsk.) 3. Augusti.

Nye Danske Magazin. 3. B. S. 74—84.

[12156.] Den engelske Gesandt RICHARD BRADSHAW tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a., at det ganske vil beroe paa Gangen i Krigen mellem Danmark og Sverrig, hvortil Underhandlingerne med Rusland ville före. — *Frawenburgh*, 5th August, st. vet. (Engelsk.) 5. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 439—440.

[12157.] Skrivelse fra LORD CRAVEN til Sir W. Vane, hvori bl. a. omtales, at de Svenske omtrent 12000 Mand stærke ere rykkede ind i Holsten, have drevet 20000 Danske tilbage, og trænge dybere ind i Landet. — *Hague*, 15th August (N. S.). (Engelsk.) 5. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 440.

[12158.] Den franske Gesandt DE THOUS Tale, holdt ved en Audients hos Generalstaterne, hvori han paa Kongen af Frankrigs Vegne anmoder Generalstaterne om at söge at bilægge Striden mellem Danmark og Sverrig. — *Haag*, Donnerstag den 16. Augusti. (Tydsk.) 6. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 152—153.

1657. 7. Augusti. [12159.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at han har erholdt sikker Underretning om, at der ikke endnu er fattet nogen endelig Resolution om de 4000 Mands Sendelse til Kongen af Sverrig, som den danske Resident havde omtalt, men at Colonel Jepson skulde sendes som overordentlig Gesandt, for desangaaende at underhandle med Kongen. — *Westmunster*, den 17. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 409—410.

7. Augusti. [12160.] GENERALSTALERNES Resolution i Anledning af et dem tilhændekommet Brev fra den svenske Resident i Holland Apfelbaum (som var opsnappet af den danske Regjering og i hollandsk Oversættelse tilstillet Generalstaterne) ikke at ville efter en Maaneds Forlöb have noget med bemeldte Gesandt at bestille. — Den seventhienden Augusti. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 148—149. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 159.

7. Augusti. [12161.] ORDINUM GENERALIUM BATAVORUM ad Sveciæ regem literæ datæ, ut nuntium suum Appelbomium, qui in literis in Dania interceptis proceres reipublicæ "mercenarias et viles animas" appellaverit, quam primum ex Batavia revocet. — *Hagæ*, 17. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 159—160. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 149. J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 451.

post 7. Aug. [12162.] Den svenske Gesandt i Holland APFELBAUMS Erklæring i Anledning af de med ham gjorte Beskyldninger for at have injurieret den hollandske Regjering i et hans Konge tilsendt, men i Danmark opsnappet Brev. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 160—161. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 149—150.

7. Augusti. [12163.] EN ENGELSK AGENT beretter, at man har tilladt Amerongen at vende tilbage fra Danmark, og at der söges samme Tilladelse for Viersen; desuden skriver han om Forhandlingerne angaaende den svenske Residents opsnappede Breve. — *Hague*, ce 17e d'Aoust (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 448.

7. Augusti. [12164.] EN ENGELSK AGENT beretter om den Forbittrelse, der herske i Holland, efterat Kongen af Sverrig har tilbagetaget de af de Danske i Bremen besatte Egne; det var Hollands Plan, at Danmark foruden Bremen ogsaa skulde have bemægtiget sig de andre Hansestæder; han troer, at Holland nu ikke vil töve med at forene sig med Danmark. — *Hague*, ce 17e Aoust (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 448—449.

7. Augusti. [12165.] Skrivelse fra H. PETERSON til den danske Resident i England Petkum, hvori berettes, at de Svenske allerede have drevet de Danske til Rendsborg; nogle af Staterne have erklæret for ham, at Holland ikke vilde svigte Danmark, hvis dette Land skulde falde i Fjendskab med England. — *Hague*, 17. August (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 451.

8. Augusti. [12166.] EN ENGELSK AGENT beretter, at Kongen af Sverrigs Hær skal være paa Marschen til Jylland; den rykker uhindret frem, og de Danske holde ingensteds Stand. — *Hamburgh*, 18. Aug. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 454.

9. Augusti. [12167.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at de efter deres Befaling havde sögt at stemme Kongen af Danmark til Fred, og at de desangaaende skulle underhandle med Rigsraaderne Christen Skeel og Otto Krag; Rosenvinge var i den danske Krones Interesse reist til Haag, og Amerongen ledsager ham; Kongen og Hofmesteren

reise idag til Jylland; i Skaane har en Kanonade fundet Sted mellem de Danske og Svenske. 1657.
— *Kiöbenhavn*, 19. August. 9. Augusti.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 380.

[12168.] Skrivelse fra Schneider til den franske Gesandt i England Bordeaux, 10. Augusti.
hvori bl. a. berettes, at d'Avangour for 8 Dage siden reiste fra Königsberg til Kongen af Sverrig, og at de hollandske Gesandter ere dragne samme Vei, begge for at söge at tilveiebringe en Overeenskomst mellem Sverrig og Danmark. — *Koningsberg*, 20. Aug. (N.S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 455.

[12169.] Skrivelse fra Marigny til Stouppe, hvori bl. a. berettes, at de Thou 10. Augusti.
havde Dagen tilforn i Kongen af Frankrigs Navn opfordret Generalstaterne til at optræde som Mediatorer mellem Sverrig og Danmark. — *Hague*, 20. Aug. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 456.

[12170.] Opfordring, udstedt af Corfitz Ulfeld, til Peder Lange, Landsdommer 12. Augusti.
i Jylland, og Landcommissarierne sammesteds, til at falde fra Kong Frederik III. og underkaste sig Kong Carl Gustav. — *Langewedel*, den 12. Augusti.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 239—244. T. de Hofman, Efterr. om Danske Adelsm. 2. D. S. 285—288.

[12171.] En engelsk Agent beretter bl. a. om Forhandlingerne i Holland an- 14. Augusti.
gaaende den svenske Residents i Danmark opsnappede og af van Beuningen hidsendte Breve. — *Hague*, ce 24e d'Aoust (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 459.

[12172.] En engelsk Agent beretter bl. a. om de Danskes Skuffelser i den 14. Augusti.
begyndte Krig med Sverrig, og Generalstaternes Beslutning at tilbyde de krigförende Magter deres Mediation, hvilken dog Sverrig næppe kan modtage efter Sagen med den svenske Resident. — *Hague*, ce 24e d'Aoust (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 459—460.

[12173.] Den franske Gesandt i Holland, de Thou, tilskriver den franske Gesandt 14. Augusti.
i England, Bordeaux, bl. a., at Generalstaternes overordentlige Gesandter i Preussen og Danmark have Befaling til at forene sig med de franske for at söge en fredelig Afgjörelse af Stridighederne mellem Danmark og Sverrig. — (*Haag*, den 24. August N. S.) (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 460.

[12174.] Skrivelse fra Sir Robert Honywood til Sir Walter Vane, fornemmelig 14. Augusti.
angaaende de Svenskes Fremgang i Stiftet Bremen og i Holsten, samt om Bestræbelserne for at forlige Sverrigs og Danmarks Konger. — *Hague*, 24th August (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 460—461.

[12175.] Skrivelse til den danske Resident i England Petkum, tildeels om de Svenskes 14. Augusti.
Ödelæggelser i Holsten, hvor de bl. a. have brændt Itzehoe. — *Hague*, 24th August. (Engelsk.)

J. Thurloe, State paoers. Vol. VI. p. 461.

[12176.] Bekjendtgjörelse angaaende den Consumtions-Told, som ifölge Kongens 15. Augusti.
udgangne Mandat skal erlægges. — *Kiöbenhafn*, den 15. Augustij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Zz j.

[12177.] En engelsk Agent beretter bl. a., at de Svenske nu ere rykkede ind i 15. Augusti.
Jylland, og at Brandenborg vil holde Neutralitet. — *Hamb.*, the 25th of August. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 462.

1657. 15. Augusti. [12178.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad D. Thomam Reinesium de inscriptionibus veteribus ab eo edendis critica quædam scribit. — *Hafniæ*, xv. Aug.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I & II. p. 698—700.

16. Augusti. [12179.] DE HOLLANDSKE AMBASSADEURER berette til Generalstaterne, at Kongen er kommen til Frederiksodde, hvor han forstærker sin Armee; de Svenske have indtaget tre Skandser i Holsten og derved faaet Fodfæste i Marsklandene; i Skaane ere de Svenske brudte op fra deres Leir, og de Danske fölge efter dem; den danske Flaade ligger ved Bornholm. — *Kiöbenhavn*, 26. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 380—381.

20. Augusti. [12180.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Generalstaterne, hvori han erklærer forgjæves at have gjort Kongen af Sverrig saadanne Fredstilbud, som Mediatorerne have fundet sig tilfredse ved; han beder dem derfor nu uden Ophold at komme ham til Hjelp saavel med deres Krigsmagt som med Penge. — *Copenhagen*, 30. August (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 473.

21. Augusti. [12181.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Anders Carlsen Fyrværker, strax at begive sig til Frederiksodde med Salpeter, Svovl og andet, som til Granater og Fyrkugler kan behöves. — *Middelfart*, den 21de August.

R. Nyerup, Efterr. om K. Fr. III. S. 34—35.

21. Augusti. [12182.] Skrivelse fra DE GROOT til Residenten Petkum i London, hvori meldes, at Kongen af Sverrig er paa Gottorp og Kongen af Danmark i Kjöbenhavn; Wrangel har forladt Stiftet Bremen, og er gaaet over Elben; Rosenvinge er kommen til Holland som Danmarks Agent, og Amerongen er vendt tilbage fra sit Gesandtskab. — *Amsterdam*, 31. August (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 473.

21. Augusti. [12183.] Skrivelse fra PETERSON til Residenten Petkum i London, hvori bl. a. berettes, at Rosenvinge, der for to Dage siden med Amerongen er ankommen fra Danmark til Amsterdam for at forhandle noget med Generalstaterne, skal have isinde derpaa at begive sig til England. — *Hague*, 31st August (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 473.

21. Augusti. [12184.] EN ENGELSK AGENT beretter om den Uro, hvori Rygtet om, at en engelsk Flaade var gaaet til Sundet, havde sat Hollænderne; den danske Agent Rosenvinge er kommen hid, og Forbundet mellem Danmark og Sverrig (Holland?) synes saa godt som at være afsluttet. — *Hague*, ce 31e August (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 474.

21. Augusti. [12185.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT beretter til Generalstaterne bl. a., at Meadowe igaar havde meddeelt den danske Resident, at han gik som extraordinær Gesandt til Danmark for at tilbyde sin Mægling, og at Oberst Jephson med en lignende Instruction gik til Kongen af Sverrig. — *Westminster*, 31. Aug. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 477—478.

21. Augusti. [12186.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver den hollandske Gesandt i England W. Nieupoort bl. a., at den danske Resident Charisius havde underrettet ham om, at Rosenvinge var ankommen til Haag som extraordinær Gesandt, for at meddele Sagernes Stilling i Danmark og rimeligviis for at söge at erholde Subsidier. — *Haege*, den 31. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 414—415.

[12187.] Literæ OLIVERII, protectoris Angliæ, ad Carolum Gustavum, regem 1657.
Sueciæ, datæ credentiales pro Guilielmo Jepsono, legato belli inter reges Sueciæ et Daniæ c. 22. Aug.
coorti causa misso. — *Westmonasterii*, die ... Augusti.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 745—746. *Engelsk*: J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 479.

[12188.] Literæ OLIVERII, protectoris Angliæ, ad consules et senatores civitatis c. 22. Aug.
Hamburgensis datæ, per quas eis Philippum Meadowe, oratoris munere ad regem Daniæ instructum, per civitatem eorum profecturum, commendat. — *Westmonasterii*, die ... August.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 752.

[12189.] OLIVERIUS, protector Angliæ, a Frederico, duce Slesvici et Holsatiæ, petit, c. 22. Aug.
ut Guilielmo Jepsono, ad regem Suecorum legato misso, iter tutum per ditionem suam concedat. — *Westmonasterii*, die ... Augusti.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 753.

[12190.] Hertug FREDERIKS Forordning angaaende Valget af deputerede Borgere i 24. Augusti.
Husum til Ansættelse af Contributionerne. — *Schlosz Gottorff*, den 24sten August. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. 2. B. S. 728—729.

[12191.] Kong FREDERIK III.s nöiere Forklaring angaaende den paabudne Accise- 25. Augusti.
Forhöielse af Korn og Malt, som males. — *Medelfar*, den 25. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Zzij.

[12192.] Dr. CHRISTIANUS OSTENFELD, Universitetets Rector, besværer sig i 25. Augusti.
Skrivelse til Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn over, at de have belagt Universitetets Suppositum, Boghandler Jochim Moltken, med Indqvartering, hvilket var stridende mod Universitetets Privilegier. — *Kiöbenhavn*, den 25. Augusti.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 470—471.

[12193.] General GEORGE MONCK tilkjendegiver Statssecretair Thurloe bl. a. sin 25. Augusti.
Glæde over de Svenskes Fremgang i Danmark, og haaber, at de Danske til Vinter ville være indskrænkede til Sjelland. — *Dalkeith*, 25. Aug. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 482.

[12194.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, 28. Augusti.
at han den 3. September (ɔ: 24. August) var reist til Middelfart, hvor Kongen opholdt sig; den svenske Konge havde afslaaet Brandenborgs og Generalstaternes Mægling, og den franske Envoyé, der ogsaa var i Middelfart, havde derefter opgivet at reise til Kongen af Sverrig; denne ligger udenfor Frederiksodde og har begyndt at beskyde Fæstningen; Ulfelds Opfordring til Indvaanerne gjör ingen Virkning; man mangler Officerer; der arbeides paa at sætte Frederiksodde i god Forsvarsstand. — *Kiöbenhavn* [*Middelfart*?], 7. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 381—382.

[12195.] EN ENGELSK AGENT beretter angaaende van Beuningens Negociationer i 28. Augusti.
Danmark, som han finder imod Hollands Interesse, og alene til Fordeel for Danmark. — *Hague*, 7e September (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 486.

[12196.] EN ENGELSK AGENT (Secretair ved det hollandske Gesandtskab, som det 31. Augusti.
synes) beretter til "Kjöbmand Upton i London", at Kongen af Sverrig nu er i Haderslev, og

1657. at de Danske have ganske forladt Holsten og Jylland, med Undtagelse af Frederiksodde, hvor
31. Augusti. de have efterladt 3 til 4000 Mand; de hollandske og brandenborgske Gesandter söge at bringe en Overeenskomst tilveie mellem Danmark og Sverrig; den franske Gesandt d'Avangour har samme Hensigt, men er bleven meget syg; der ventes en engelsk Ambassade til Kongen af Sverrig. — *Lubec*, 10. Sept. / 31. Aug. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 474—475.

31. Augusti. [12197.] FREDERICUS III. rex in literis, ad regem Poloniæ datis, ab eo petit, ut ex foedere nuper invicem inito auxilium quam citissime mittat. — *In civitate Ottoniensi*, die 10. Sept. (N. S.).

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 491.

1. Septbr. [12198.] CORFITZ ULFELDS Skrivelse til Rigsraaderne Jörgen Brahe, Mogens Höeg, Hendrich Gyldenstierne og Peder Lange, hvori han opfordrer dem til en Sammenkomst med sig i Anledning af denne Tids Tilstand. — *Af vores Qvarteer ved Frederiksodde*, den 1. Sept.

T. de Hofman, Efterretn. om danske Adelsmænd. 2. D. S. 289.

1. Septbr. [12199.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Rigsdrost Grev Peder Brahe, General-Directeur over Militsen i Sverrig mod Danmark og Norge, hvorved han underretter ham om, at det er befalet Admiral Claus Bjelkestjerne med sin Flaade at löbe ud for at angribe den danske Flaade, hvorfor han beordrer Greven til at lade det ved Stockholm værende Rytterie gjöre et Indfald i Skaane og söge at indtage Landskrone og Helsingborg; Admiral Hindrich Gertzon har Ordre til at gaae med sine Skibe fra Gottenborg til Jylland. — *Hufwudquarteret wijdt Fredrichsudde*, den 1. September. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 165—169.

2. Septbr. [12200.] Kong CARL GUSTAVS Beskjærmelsesbrev for Biskop Petrus (Kraglund) af Ribe, samt de ham undergivne Provster og Præster saavel i Byen som paa Landet. — *In Vnsern Feldtlager Unter Frederichs-Udde*, den 2. Septemb. (Tydsk.)

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 93—94.

3. Septbr. [12201.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at han har modtaget deres Resolution, i Forening med de franske Ministre at anvende sine officia for at tilveiebringe Fred; de Svenske ligge mellem Kolding og Frederiksodde, og enkelte Afdelinger gaae dybere ind i Jylland; der tales om en paatænkt Landgang af de Svenske paa Fyen; Besætningen i Frederiksodde forstærkes; Marsken ventes fra Glückstadt; Ulfeld har foreslaaet en Sammenkomst med de herværende Rigsraader; der gaaer Rygter om en Fægtning ved Laholm og om Rygens Besættelse af Admiral Bielke. — *Kiöbenhavn* [*Middelfart?*], 13. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 382—383.

4. Septbr. [12202.] Den danske Resident PEDER CHARISIUS minder Generalstaterne om Betaling af de for Aaret 1654 resterende Subsidier. — *Hague*, 14th Sept. (read, the 14th of Sept. N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 498.

5. Septbr. [12203.] Skrivelse fra den danske Gesandt ROSENVINGE til Residenten Petkum i London om det af ham til Generalstaterne indgivne Andragende om et Pengelaan til Danmark

og om Suspension af Ratificationen af den elbingske Tractat; han omtaler det tappre Forsvar 1657.
af Frederiksodde og de Danskes Fremgang i Skaane. — *Hague*, 15th of Sept. (N. S.). 5. Septbr.
(Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 500.

[12204.] Den svenske Resident APPELBOOMS Memoire til Generalstaterne, hvori 5. Septbr.
han söger at overbevise dem om, at de kun have liden eller ingen Interesse i at understötte Danmark mod Sverrig, hvilket ogsaa vilde være lige imod deres Forpligtelser mod Sverrig. — *Hague*, the 15th of September. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 500—501.

[12205.] CAROLI GUSTAVI regis ad Ordines Generales Batavorum literæ, in quibus 6. Septbr.
de infesto eorum animo in legatum regis et alios subditos in Belgio morantes, et de obsequio amicitiaque ordinum in Danos magnopere queritur. — *Flensborg*, die 6. Septemb. styl. vet.

Særskilt trykt med *Hollandsk* Overs. i Amsterd. 1657. 6 Blade. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 161—162. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 152—155 (med *Hollandsk* Oversættelse.)

[12206.] ORDINUM GENERALIUM BELGICORUM literæ declaratoriæ ad regem Sveciæ post 6. Sept.
in responsionem literarum eius die 6to Septembris eiusdem anni datarum (cfr. Nr. 12205).

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 162—164. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 156—158.

[12207.] Den engelske Gesandt Oberst W. JEPHSON underretter Secretair Thurloe 8. Septbr.
om sin Ankomst til Hamborg, hvor han har erfaret, at Kongen af Sverrig er gaaet imod den danske Hær, der skal være indesluttet i Frederiksodde. — *Hamburgh*, 8th Sept. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 503—504.

[12208.] Den engelske Gesandt Oberst W. JEPHSON tilskriver "Kongen af Danmarks c. 8. Septbr.
Secretair", som han har erfaret, er Gouverneur i Glückstadt, at han ved Forbiseiling af denne Fæstning, uagtet han tilbörlig havde hilset den, modtog et Kanonskud fra et af de derliggende Skibe, hvorfor han forlanger Satisfaction; desuden beder han om Sikkerhed paa sin Reise mod de danske Soldater. — Udateret. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 504.

[12209.] Kongen af Danmarks Statssecretair JACOB DE WARKK tilkjendegiver den post 8. Sept.
engelske Gesandt W. Jephson sit store Mishag med den Uhöflighed, der er viist ham ved Glückstadt, og lover at Sagen skal blive nöie undersögt, og den skyldige straffet; han lover at give udtrykkelig Ordre til ikke at lægge nogen Hindring iveien for hans Reise. — Udateret. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 504—505.

[12210.] Tractatus pacis et foederis inter REGEM POLONIÆ et ELECTOREM 9. Septbr.
BRANDENBURGENSEM factus. (In paragrapho XXII. constituitur, ut reges Hungariæ et Daniæ et ordines foederati Belgii rogandi sint, ut tractatum hunc tueantur.) — *Welawiæ Prussorum*, die decimo nono mensis Septembr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 170—173. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 159—163. Recueil des traitez. T. III. p. 714—717. S. de Pufendorf, de reb. gest. Friderici Wilhelmi magni. p. 296—300. M. Dogiel, Cod. diplom. regni Poloniæ. T. IV. p. 486—491. J. J. Schmausz, Corp. jur. gent. T. I. S. 652—659.

1657. 11. Septbr. [12211.] Den engelske Gesandt PHILIP MEADOWE underretter Secretair Thurloe om sin Ankomst til Helsingör, hvorfra han har meldt sin Hidkomst til 4 af Rigsraaderne i Kjöbenhavn; han vil begive sig lige til Kongen, der er i Odense; Kongen af Sverrig ligger ved Kolding; i Skaane staae de fjendtlige Hære ligeoverfor hinanden. — *Elsenore*, Sept. 11, Eng. style. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 508—509.

11. Septbr. [12212.] Den engelske Agent JOHN SOMER beretter til Secretair Thurloe, at han ved et Ophold i Amsterdam sidste Löverdag havde erfaret, at der om Natten var hemmelig bragt 400,000 Rdlr. ombord for at bringes til Danmark; der hverves Fodtropper for Danmark; Irlænderen O'Sulivan danner et Regiment, hvis Officerer ere Skotlændere og Irlændere. — *Leyden*, 21st Sept. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 509.

11. Septbr. [12213.] Den danske Resident CHARISIUS underretter Residenten Petkum i London om, hvor magtpaaliggende det er, at Danmark finder Understöttelse af Holland; Kongen af Sverrig beleirer Frederiksodde, men finder kraftig Modstand. — (11. Septbr.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 510.

11. Septbr. [12214.] EN ENGELSK AGENT beretter, under Adresse til Kjöbmand Walter Jones i London, at Holland, ligesaa ivrig som det för har pustet til Krigen, nu söger paa alle Maader at bringe Fred tilveie i Östersöen; der siges, at van Beuningen skal kaldes tilbage og aflöses af Slingerlandt, ligesom ogsaa at Tractaten til Elbing nu skal ratificeres. — *Hague*, le 21e Sept. (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 510.

13. Septbr. [12215.] Literæ PHILIPPI MEDOWII, ablegati protectoris Angliæ, ad regem Daniæ datæ, per quas bellum inter eum et regem Sveciæ eruptum deplorat mediationemque protectoris offert. — *Hafniæ*, Septemb. 13.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 1—2. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 168. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. May. z. Schwed. etc. 1659. S. 131—133. Diarium Europ. 1657—59. S. 410—411. Theatr. Europ. T. VIII. S. 221.

14. Septbr. [12216.] Den engelske Gesandt Oberst W. JEPHSON beretter til Secretair Thurloe bl. a. om sine indledende Forhandlinger med den svenske Resident, sigtende til at bringe Fredsunderhandlinger i Gang mellem Danmark og Sverrig; han sender nogle Breve, som han har vexlet med den danske Gouverneur i Glückstadt i Anledning af en ham ved hans Ankomst viist Uhöflighed; han troer, at et offensivt og defensivt Forbund mellem Kongerne af Polen, Ungarn og Danmark er i Begreb med at afsluttes. — *Hamburgh*, 14th Sept. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 513—514.

14. Septbr. [12217.] Den engelske Agent C. NEWCOMBE beretter om det hollandske Gesandtskabs frugteslöse Forhandlinger med Kongen af Sverrig i Flensborg; om denne Konges Reise til Wismar, hvorfra alle de svenske Operationer skulle gaae ud, om Beleiringen af Frederiksodde ved Wrangel, og om Forventningen af et Söslag mellem den svenske og danske Flaade. — *Lübeck*, 24th Sept. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 514.

[12218.] Kong Frederik III.s Bevilling, at D. Jacob Matthiesen, Biskop i Aars, maa lade Herredsprovsterne, naar han selv ved sin Svagelighed er forhindret, absolvere de Qvinder, som ligge deres Börn ihjel. — *Haffn.*, 15. Septb. 1657. 15. Septbr.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 149.

[12219.] Daniæ regis ad legatum Anglicum Philippum Medovium literæ datæ, per quas declarat, se non nisi extrema necessitate coactum bellum adversus Svecos incepisse, interpositionem tamen oblatam protectoris ex sua parte libenter accipere. — *Hafniæ*, xxv. die Septembris (N. S.). 15. Septbr.

Expositio causarum, quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 2—3. (Ed. 2. ejusd. anni. Doc. p. 3—4). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 168—169 (med Datum: 15. Sept.). J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 515. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. May. z. Schwed. etc. 1659. S. 133—135. Diarium Europ. 1657—59. S. 462—464. Theatr. Europ. T. VIII. S. 221—222.

[12220.] Kong Carl Gustav melder Rigsdrost Grev Peder Brahe, at han har Underretning om et heldigt Angreb af den Svenske Flaade paa den Danske; han befaler ham at kaste hele Landstyrken ind i Skaane og Bleking, medens Kongen paa sin Side vil söge at holde Fjenden indskrænket til Öerne. — *Wismar*, den 15. September. (Svensk.) 15. Septbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 169—171.

[12221.] En engelsk Agent beretter, at den svenske Flaade paa 32 Skibe og 6 Brandere sidste Löverdag og Söndag har været i Kamp med den danske paa 25 Skibe og 2 Brandere; man antager, at Fordelen har været paa svensk Side. — *Hamburgh*, 15. Sept. (Engelsk.) 15. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 515.

[12222.] Ridder de Terlac, der efter d'Avangour's Död har overtaget dennes politiske Correspondance, melder den franske Gesandt i England de Bordeaux bl. a., at Kongen af Sverrig opholder sig i Wismar og venter med Utaalmodighed paa Efterretninger fra sin Flaade, der skal have været engageret med den danske. — *Wismar*, 27. Sept. (N. S.). (Engelsk.) 17. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 520.

[12223.] Kong Frederik III. befaler Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn og Helsingör at tilholde Grov- og Kleinsmedene i disse Byer at forfærdige et vist Antal Svinefjedre til Fodfolket i Skaane efter en Model, som skulde leveres dem af Oberst Steding. — 18. September. 18. Septbr.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 138.

[12224.] Sir Robert Honeywood tilskriver Sir Walter Vane bl. a., at man her vel siger allehaande til Ugunst for de Svenske, men at det dog er sikkert, at de have Holsten og Jylland under Contribution, og at de Danske söge Hjelp i Holland baade af Mandskab og af Penge. — *Hague*, 28th Sept. (N. S.). (Engelsk.) 18. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 522.

[12225.] Frederici III. regis ratificatio tractatus foederis die 18. Julii eiusdem anni inter commissarios regum Daniæ et Poloniæ initi. — *In arce Hafniæ*, die 19. Septembris. 19. Septbr.

M. Dogiel, Cod. dipl. regni Poloniæ. T. I. p. 379—381.

1657. 21. Septbr. [12226.] Kong FREDERIK III. forbyder at kjöbe Heste, Hopper, Qvæg, Kobber, Tin eller noget Slags Boskab af Ryttere eller Soldater, uden Officerernes Attest, at det som sælges, tilhörer Sælgeren. — *Kiöbenhafn Slot*, den 21. Septemb.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Zz iij.

21. Septbr. [12227.] EN ENGELSK AGENT ved det hollandske Gesandtskab beretter bl. a., at Kongen af Sverrig er gaaet ombord paa sin Flaade, og at man venter et Sammenstöd af den danske og svenske Sömagt; han omtaler Rygtet om en Plyndring af Bornholm og til Gjengjæld af Rygen. — *Lubec*, the 1st Octob. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 524—525.

22. Septbr. [12228.] Legati Svedici MATTHIÆ BIÖRENKLOU ad electorem Moguntiacum memoriale, ut in conventu ordinariorum imperii deputatorum rem eo dirigere velit, ut pro recuperanda Bremerverda, et aliis locis a Danis occupatis, qvantocyus auxilium imperii decernatur. — *Francofurti ad Moenum*, d. 22. Sept.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 174—175. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 419—420. Theatr. Europ. T. VIII. S. 61—62.

22. Septbr. [12229.] Legati Svedici MATTHIÆ BJÖRENKLOU ad ordinarios imperii Germanici deputatos memoriale, per quod auxilium imperii contra infestationes Danorum in terris Germanicis, Sveciæ per tractatus concessis, implorat. — *Frankofurti ad Moenum*, die 22. Septembr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4 Th.) S. 175—180. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 421—443. Theatr. Europ. T. VIII. S. 62—73.

22. Septbr. [12230.] EN ENGELSK AGENT beretter, at der intet blev af Sötræfningen mellem den danske og svenske Flaade, da den danske strax flygtede; den ligger nu ved Helsingör, den svenske ved Rygen; de Danske skulle have gjort et Anfald paa Pommern. — *Hamburgh*, 22. Sept. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 525.

13. Septbr. [12231.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn at sörge for, "at den Staaltraad ved Portene vedligeholdes", for at vigtige Breve, der ankomme efter Portenes Lukning, kunne komme ind i Byen. — *Kiöbenhavn*, den 23de September.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 170.

25. Septbr. [12232.] Skrivelse fra BISDOMMER til den hollandske Gesandt i England Nieupoort, hvori bl. a. berettes om en Sötræfning mellem de Danske og Svenske, hvori 6 svenske Skibe skulle være erobrede af de Danske og 8 ödelagte. — *Hague*, 5. Octob. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 531.

25. Septbr. [12233.] Raadspensionær JOHAN DE WITT melder den hollandske Gesandt i England W. Nieupoort, at Generalstaterne have taget under alvorlig Overveielse et Forslag af deres Commissarier, at laane Kongen af Danmark en Summa af 600,000 Gylden, og at en Resolution mulig samme Dag vil komme istand. — *Haege*, den 5. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen Johan de Witt etc. 3. D. S. 427—428.

26. Septbr. [12234.] Den engelske Gesandt PHILIP MEADOWE beretter til Secretair Thurloe om sin höitidelige Modtagelse ved Ankomsten til Kjöbenhavn og sin Audients hos Kongen, samt om sine Forhandlinger med de beskikkede Commissarier Rigshofmesteren og Rigsraaden Reedtz angaaende Protectorens tilbudte Mediation, hvilken man er villig til at modtage; han

REGESTA DIPLOMATICA
HISTORIÆ DANICÆ.

CURA

SOCIETATIS REGIÆ SCIENTIARUM DANICÆ.

TOMUS POSTERIOR.

VI. AB ANNO 1657 AD ANNUM 1660.

Chronologisk Fortegnelse

over hidtil trykte

Diplomer og andre Brevskaber

til Oplysning af den danske Historie,

udgiven ved

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Omsorg.

Andet Bind.

VI. FRA AAR 1657 TIL AAR 1660.

Kjöbenhavn, hos J. D. Qvist & Comp.

1870.

melder, at der ikke er sluttet noget Forbund mellem Danmark og Kongen af Ungarn, og omtaler et ubetydeligt Sammenstöd mellem den danske og svenske Flaade. — *Coppenhagen*, Sept. 26th. (Engelsk.) 1657. 26. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 533.

[12235.] Den hollandske Resident LE MAIRE beretter til Generalstaterne, at den svenske Hær i Skaane har trukket sig tilbage mod Halland, at Gottenborg lider meget ved den danske Blokade, og at den danske Flaade, 32 Skibe stærk, er igjen gaaet tilsöes for at söge den svenske. — *Elsenore*, 6th of Octob. (N. S.). (Engelsk Overs.) 26. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 537.

[12236.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Rigsdrost Grev Peder Brahe om Nödvendigheden endnu at holde Flaaden i Söen for at hindre de Danskes indbyrdes Communicationer, og om en paatænkt Landgang paa Fyen, hvorved Fjenden kunde foranlediges til at trække sin Styrke bort fra Skaane. — *Wolgast*, den 27. Septemb. (Svensk.) 27. Septbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 171—174.

[12237.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN tilskriver Generalstaterne om Ankomsten af Meadow som Gesandt fra den engelske Protector for at tilbyde hans Mægling, og af Wreich som Gesandt fra Churfyrsten af Brandenborg; nogle af Marskens Tropper ere komne til Fyen; den russiske Envoyé er reist hjem ledsaget af et dansk Sendebud; en anden Adelsmand er sendt til Polen. — *Kiöbenhavn*, 7. October. 27. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 383—384.

[12238.] Kongelig svensk Lieutenant-General Grev CAROLL GUSTAV WRANGELLS Beskjærmelsesbrev for D. Ludovicus Pouchius, Medicus og Canonicus i Ribe. — *Im Königl. Schwedische Feldlager unter Friderichsudde*, 29. Sept. (Tydsk.) 29. Septbr.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 94—96.

[12239.] Statssecretair THURLOE beretter til General Henry Cromwell bl. a. om Kongen af Sverrigs vanskelige Stilling og om en Sötræfning mellem de Danske og Svenske, hvoraf Udfaldet dog endnu ikke kjendes, samt om de Danskes Bestræbelser for at erholde Penge i Holland. — 29th of Sept. (Engelsk.) 29. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 538—539.

[12240.] D. JOHANNES FRIDERICUS TREUBLERUS D. Thomæ Bartholino pro missis quibusdam libris gratias agit variisque de rebus medicis scribit; deinde nunciat, Ovidium Bielke præfectum quamprimum ad regem equum monstrosum missurum. — *Bergis Norwag.*, die 30. 7br. 30. Septbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I & II. p. 700—704.

[12241.] Hertug Frederik af Slesvig og Holstens Agent i Brüssel, F. JANSSENSBOEY, beder Amtmanden i Gottorp (formodentlig Cantsleren Joh. Adolph Kielmann), uopholdelig at sende et Brev, hvori Hertugen anbefaler sin Sag til Raadet i Brabant. — *Bruxellis*, den 11/1. Octobris. (Hollandsk.) 1. Octobr.

J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 674—675.

[12242.] EN ENGELSK AGENT omtaler bl. a. Hollands Bestræbelse for ikke at blive udelukket fra Mediationen mellem Sverrig og Danmark; det Forskud, der skal gives Danmark, siges at være fastsat til 600000 Livres. — *Hague*, ce 12e Octobre (N. S.). (Fransk.) 2. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 543—544.

1657. 2. Octobr. [12243.] SIR ROBERT HONEYWOOD tilskriver Sir W. Vane bl. a., at Kongen af Sverrig med sin Flaade ligger ved Stralsund og den danske Flaade i Sundet. — *Hague*, 2/12. October. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 544.

2. Octobr. [12244.] Skrivelse til Residenten PETKUM i London (uden Tvivl fra Charisius), hvori han meddeler, at der endnu ikke er kommen nogen Bekræftelse paa "vor" Seir over de Svenske, og at den svenske Resident Appleboom begynder at komme i Gunst igjen. — *Amsterdam*, 12th Octobr. (N. S.).

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 545.

2. Octobr. [12245.] Statssecretair THURLOE tilkjendegiver den engelske Gesandt P. Meadowe sin Forundring over, at han ikke har nogen Efterretning fra ham siden den 11. September; han forlanger nöie Efterretninger om Forholdene, navnlig om Danmark er i Forbund med Ungarn, Polen eller Rusland, og hvad Understöttelse af enhver Art Danmark erholder fra Holland. — 2d October. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 545.

2. Octobr. [12246.] Statssecretair THURLOE beklager i Skrivelse til den engelske Gesandt General Jephson, at dennes 3 sidste Beretninger vare standsede af Spanierne i Flandern, hvorfor han först nu har modtaget dem; han beder ham skaffe sig nöie Underretning om de Danskes Forbindelse med Kongerne af Ungarn og Polen. — 2d October. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 546.

2. Octobr. [12247.] Statssecretair THURLOE's Skrivelse (til en engelsk Agent i Holland) om at skaffe nöie Efterretninger om den Pengehjelps Störrelse, hvormed Holland vil understötte Danmark, og om den Sikkerhed, det fordrer; desuden önsker han at vide, hvad Generalstaternes egentlige Hensigt er med nu saa ivrigt at arbeide paa Fred mellem Sverrig og Danmark, da de dog selv have opflammet Krigen. — 2d October. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 546—547.

2. Octobr. [12248.] Dr. LUDOVICUS KEPPLERUS ad D. Thomam Bartholinum de invidia sibi Regiomonti parata ob luem pestiferam a se sanatam, et de abitu suo in Lubecam scribit. — *Lubecæ*, 2. Octob.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 704—707.

3. Octobr. [12249.] Kong CARL GUSTAV melder Rigsdrost Grev Peder Brahe, at den danske Flaade, 36 Skibe stærk, skal have isinde at gaae til Wismar for at angribe den svenske; for at splitte Fjenden har Kongen befalet Admiral Gustav Wrangel med 3 Skibe at tage Cours til Röden (Rönne? Ryden?), og Hendrich Gerdtsson at gaae fra Gottenborg med sine Skibe gjennem Beltet til Sönderborg eller Flensborg. — *Wollgast*, den 3. October. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 175—176.

3. Octobr. [12250.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at den store Larm, som er gjort af de Danskes Söseir, oplöser sig til intet; Fægtningen var saa ubetydelig, at der ikke blev mistet noget Skib paa nogen af Siderne. — *Hague*, 13th of Octob. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 547—548.

[12251.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Rigsdrost Grev Peder Brahe om Monteringen af Skandserne paa Dalcröen og Waxholm, samt om Rygterne, at den danske Flaade vil lægge sig udenfor Wismars Havn, hvorfor Kongen Dagen efter vil begive sig til Wismar for at iagttage Fjenden. — *Wolgast*, den 4. October. (Svensk.) 1657. 4. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 176—177.

[12252.] Den engelske Gesandt PH. MEADOWE beretter til Statssecretair Thurloe om den hollandske Gesandts Skinsyge over den Höflighed, der fra dansk Side er viist ham; de have endnu ikke besögt hinanden; han beder om Instructioner for det Tilfælde, at det kommer til Underhandlinger mellem Danmark og Sverrig under engelsk Mægling; om denne Mægling, som Kongen af Danmark har modtaget, er at forstaae exclusive, veed han ikke; Kongen af Danmark har nogle Dage været ved sin Armee i Skaane; Jephson har endnu ikke havt Audients hos Kongen af Sverrig. — *Coppenhagen*, October 4th. (Engelsk.) 4. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 519.

[12253.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at Wreich havde notificeret det mellem Churfyrsten og Polen sluttede Forbund; Kongen og Hofmesteren vare dragne til Skaane, hvor Knud Ulfeld skal have slaaet en svensk Rytterafdeling; den franske Envoyé Demeule er död for 3 Dage siden. — *Kiöbenhavn*, 14. October. 4. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 384. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 549.

[12254.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad D. Georgium Segerum de variis sententiis celeberrimorum quorundam medicorum de vasis lymphaticis scribit. — *Hafniæ*, 5. Octobr. 5. Octobr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I & II. p. 707—712.

[12255.] Beretning om en den 27. Septbr. forefalden hidsig Træfning mellem de Svenske under Grev Erik Steenbock og de Danske under Iver Krabbe, ved Hiärttom. (Uden Underskrift). — *Götheborg*, d. 6. Octobr. (Svensk.) 6. Octobr.

Handl. til Upl. af Swenska Krigs-Hist. 1. Stück. S. 86—89.

[12256.] Den engelske Gesandt General WILL. JEPHSON beretter til Statssecretair Thurloe, at han er bleven tilsagt, her i Wismar at vente Kongen af Sverrigs Ankomst; den danske Flaade har ligget 3 Dage udenfor Wismar, men skal for Öieblikket just ikke være meget tilböielig til Kamp. — *Wismar*, 6th of Octob. (Engelsk.) 6. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 550—551.

[12257.] GOUVERNÖREN I RIGA meddeler (Kongen af Sverrig), at han har bragt i Erfaring, at Hertugen af Curland har af Storfyrsten af Muskov modtaget Ratificationen af et mellem denne og Kronen Danmark sluttet Forbund, for sikkert at besörge den til Kjöbenhavn, og at Hertugen af Interesse for Kongen af Sverrig havde tilbageholdt den i 3 Maaneder. — The 16th of October (N. S.). (Engelsk Overs.) 6. Octobr.

Extract i J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 551.

[12258.] General GEORGE MONCK tilkjendegiver Statssecretair J. Thurloe bl. a. sin Glæde over at erfare den Fremgang, som Kongen af Sverrig har mod Danmark. — *Edinburg*, the 6th Oct. (Engelsk.) 6. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 556—557.

1657. 9. Octobr. [12259.] Udkast til en Skrivelse (fra Statssecretair THURLOE?) til General Mountagu om Hensigten at sende 20 Skibe, for derved at give Kongen af Sverrig Holdning mod sine mange Fjender i Polen, Ungarn, Danmark og Holland. — *Whitehall*, 9. October. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 582.

9. Octobr. [12260.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver den hollandske Gesandt i England Nieupoort bl. a., at man fra alle Kanter melder om en ny Alliance mellem Brandenborg og Polen; en saadan mener han vilde befordre ikke blot en Fred mellem Danmark og Sverrig, men overhoved en almindelig Fred. — *Haege*, den 19. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 433—434.

9. Octobr. [12261.] Beretning fra de svenske Gesandter GEORGE FLETWOODH og J. F. v. VRIESENDOORFF om Underhandlingerne med England og om Protectorens Tilböielighed til en Alliance med Sverrig og til at sende Kongen Hjelp mod hans Fjender. — *London*, d. 9. Oct. (Tydsk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 205—213 (med *svensk* Overs.).

post 9. Oct. [12262.] Beretning fra den svenske Gesandt i London GEORGE FLETWOODT til Kong Carl Gustav angaaende Underhandlingerne med de af Protectoren deputerede Commissarier, ved hvilke der især havde været talt om Gottenborgs Beleiring og om Faren ved at passere Cronborg Slot. — Udateret. (Tydsk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 214—220 (med *svensk* Overs.).

11. Octobr. [12263.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at saavel den svenske som den danske Flaade ligge ved Wismar; Kongen synes i længere Tid at ville blive ved Armeen i Halland, hvorfra man har Efterretning om flere lykkelige Sammenstöd med de Svenske; i Jylland siges de Svenske at være trængte frem til Vensyssel; Marsken, som har været her, er vendt tilbage til Frederiksodde. — *Kiöbenhavn*, 11/21. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 384—385.

12. Octobr. [12264.] Den engelske Gesandt General JEPHSON beretter til Statssecretair Thurloe om den forekommende Maade, hvorpaa han i Wismar blev modtagen af Kongen af Sverrig, og om sine Forhandlinger med ham om at knytte Underhandlinger med Danmark under engelsk Mediation, hvortil Kongen ikke syntes uvillig, men vilde först conferere med sit Raad; han havde af Meadowe erfaret, at Kongen af Danmark havde antaget Mediationen. — 12. October. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 558—560.

13. Octobr. [12265.] Kong FREDERIK III. befaler Bisperne i Jylland at ordinere de Studenter, som i deres Stift kaldes til Præst, uagtet de ikke have Lehnsmandens Collats. — *Hafniæ*, dend 13. Octobr.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. 1. B. S. 117.

13. Octobr. [12266.] DE NEDERSACHSISKE KREDSFYRSTERS Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori de ifölge den svenske Konges Forlangende anmode ham om at trække sin Besætning ud at det af de Danske occuperede Slot Bremervöhrde, for at ikke Kredsfyrsterne skulde nödes til at gribe til Vaaben. — Den 13. Octobr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 201—202. Diarium Europ. 1657—59. S. 474—477. Theatr. Europ. 8. Th. S. 222—223.

[12267.] De nedersachsiske Kredsfyrsters Skrivelse til Churfyrsten af Sachsen som Rigsforstander, hvori de besvære sig over Bremervöhrdes Besættelse af de Danske. — Den 13. Oct. (Tydsk.) 1657. 13. Octobr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 202—203. Diarium Europ. 1657—59. S. 503—504. Theatr. Europ. 8. Th. S. 233—234.

[12268.] Accord afsluttet mellem den danske Gesandt Rosenvinge og Generalstaternes Fuldmægtige om et Laan paa 240000 Rdlr. eller 600000 Caroli-Gylden mod Pant i Tolden i alle Havne i Norge samt i Öresund. — *In's Graven-Hage*, den drie en twintigsten October. (Hollandsk.) 13. Octobr.

Secrete Resolutien van de Heeren Staten van Holland en Westvriesland. 1653—1668. I. D. S. 567—570.

[12269.] Kong Frederik III. forbyder at gjöre Udlæg for Gjæld hos Bönderne i Korn, Höe eller Foder, saalænge som der er tilstrækkeligt i Boet af Heste, Qvæg eller Bohave. — *Kiöbenhafn Slot*, den 15. Octob. 15. Octobr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Zziij—Zziiij.

[12270.] Kong Carl Gustav melder Rigsdrost Grev Peder Brahe, at de Danske have samlet en stor Styrke i Skaane, hvorfor han ikke anseer et Indfald her for raadeligt, men befaler at lægge den svenske Armee i Qvarteer i Nærheden af Grændsen. — *Wismar*, den 15. October. (Svensk.) 15. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 177—178.

[12271.] D. Michael Lyserus sententiam rogat D. Thomæ Bartholini de curandi modo morbi Elisabethæ Lungiæ foeminæ nobilissimæ; deinde de morbo epidemico grassante scribit. — *Neopoli*, 15. Octob. 15. Octobr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 712—715.

[12272.] D. Thomas Bartholinus ad Brigittam Tottiam, matronam nobilissimam, de morte Christiani Thomæi cancellarii scribit. — *Hafniæ*, xv. Octobr. 15. Octobr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 715—716.

[12273.] En engelsk Agent beretter bl. a., at den hollandske Gesandt Nieupoort havde meldt, at Protectoren havde tilkjendegivet ham sin Misfornöielse med, at Generalstaterne begunstigede Polen, Österrige og Danmark; Provindsen Holland trænger stærkt paa, at de af Danmark forlangte Subsidier blive bevilgede. — *Hague*, ce 26e Octobre. (Fransk.) 16. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 561.

[12274.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beretter bl. a. til Raadspensionær Johan de Witt, at den danske Gesandt havde Dagen tilforn af Hr. Thurloe erholdt den Forsikkring, at der fra engelsk Side hverken vilde blive tilstaaet Sverrig Skibe eller Folk til Hjelp til Prejudice for Danmark, og at Protectoren alene söger at befordre en billig Fred mellem begge Parter. — *Westmunster*, den 26. October. (Hollandsk.) 16. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 438.

[12275.] Fogden Peder Jensens Indberetning til Biskop Jacob Matthiesen i Aarhus om Peder Nielsens Hustru i Gront (Bront?) i Skjöd Sogn, som anden Gang havde ligget sit Barn ihjel, og Begjæring om Tilladelse til hendes Absolution. — *Jernett*, den 18. 8bris. (Med Biskoppens Paategning og Præsten Severinus Mattsen Örstedts Erklæring). 18. Octobr.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 149—150.

1657. 18. Octobr. [12276.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne om Underhandlingerne om et offensivt Forbund mellem Danmark og Brandenborg, og om Hertugen af Gottorps Bestræbelser for at tilveiebringe Fred. — *Kiöbenhavn*, 28. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 385.

18. Octobr. [12277.] Den engelske Gesandt PH. MEADOWE beretter til Statssecretair Thurloe, at det er sikkert, at Danmark ikke har indgaaet nogen Alliance med Österrig, og at den hollandske Gesandt söger at udsprede, at Protectoren vil sende en betydelig Magt til Understöttelse af Sverrig mod Danmark. — *Leghorn* (sic), Octob. 18. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 564.

19. Octobr. [12278.] Den engelske Gesandt General WILL. JEPHSON meddeler Statssecretair Thurloe en omstændelig Beretning om sine Forhandlinger med Kongen af Sverrig angaaende Krigen mellem ham og Danmark og om den af England tilbudte Mediation, hvilken Kongen synes tilböielig til at modtage, ligesom ogsaa den tidligere af Frankrig tilbudte. — *Wismarr*, 19. Octob. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 566—567.

19. Octobr. [12279.] REX SUECIÆ ad literas protectoris Angliæ propositionemque per legatum eius Guilielmum Jephsonium factam testatur, se, quamquam a rege Daniæ summa iniuria bello petitum, pacis tamen studio affectum esse, ideoque iam interpositionem regis Galliarum per legatum Claudium de Meules oblatam accepisse, sicut etiam nunc libenter mediationem protectoris accipere; a legato Gallico hac de re ad regem Daniæ profecto se nondum responsum tulisse; ne a sua parte mora fiat, se iam commissarios plena potestate instructos apud exercitum reliquisse, significat, declaratque se in conventionem anno 1644 de præliminaribus factam consentire, si rex Daniæ in eandem consentire velit. — *Wismariæ*, die 19. Octob.

Expositio causarum quibus S. R. M. Seciæ bellum continuare coacta fuit. 1658. Doc. p. 3—6. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 5—10). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 169—170. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. May. z. Schwed. etc. 1659. S. 135—141.

22. Octobr. [12280.] Kong FREDERIK III.s Fuldmagt til at accordere med Henrich Müller og Consorter om Forsyning af Garnisonen i Frederiksodde, 6000 Mand stærk, med Proviant for 6 à 8 Maaneder, samt om Klæder til 3 à 4000 Mand. — 22de October.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 35.

23. Octobr. [12281.] Den danske Resident CHARISIUS melder til Residenten Petkum i London, at han har underrettet sin Regjering om, at der i England hverves Tropper for Sverrig; han omtaler de Danskes Seir over de Svenske i Skaane, og Rosenvinges Reise til Amsterdam for at modtage 6000 Gylden, som Kongen af Danmark har laant mod Sikkerhed i Sundtolden. — *Hague*, 2. November (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 571—572.

23. Octobr. [12282.] EN ENGELSK AGENT skriver om Generalstaternes Bestræbelse for at fralægge sig enhver Andeel i Krigens Udbrud mellem Danmark og Sverrig; saavel Kongen af Danmark selv, som hans Gesandt Rosenvinge erklære, at de Danske ere tilskyndede af dem til Krigen, medens den hollandske Gesandt i England Nieupoort erklærer det for en Bagvadskelse. — *Hague*, ce 2. Novembre (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 572.

[12283.] SIR ROBERT HONYWOOD beretter til Sir Walter Vane bl. a., at Kongen af Sverrig, der opholder sig i Wismar, har sat sin Flaade i fortrinlig Stand og er opsat paa inden Vinteren at söge den danske Flaade og maale sig med den. — *Hague*, 2d November / 22. [læs 23.] October. (Engelsk.) 1657. 23. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 572.

[12284.] General Feltmarschal CARL GUSTAFF WRANGEL underretter General-Major Bödeker om Erobringen af Fredrichsodde ved Storm samme Dags Morgen mellem Kl. 5 og 6. — Fredrichs-Vdde, then 24. Octob. (Svensk.) 24. Octobr.

Copia af Her General-Fäldtmarskalckens G. Wrangels Skrifwelse etc. 1657. fol. 1.

[12285.] General-Feltmarschal CARL GUSTAFF WRANGELS Beretning til Kong Carl Gustav om Indtagelsen samme Dag af Fæstningen Fredrichs-Vdde. — *Fredrichs-Vdde*, then 24. Octob. (Svensk.) 24. Octobr.

Copia af een Skrifwelse til Hs. K. May. i Swerige ifrån Hr. Gen. Fäldtmarskalck C. G. Wrangel etc. 1657. fol. 1—2. Diarium Europ. 1657—59. S. 490—491.

[12286.] Den engelske Gesandt General W. JEPHSON sender Statssecretair Thurloe Kongen af Sverrigs Svar i Anledning af Protectorens tilbudte Mediation; han er overbeviist om, at Kongen alvorlig önsker Fred med Danmark; men det vil være vanskeligt at bringe den istand, da Kongen af Danmark skal have forpligtet sig til ikke at underhandle uden i Forbindelse med Polen; Kongen af Sverrig har nægtet de hertil ankomne hollandske Gesandter Audients, fordi der endnu ikke er givet hans Resident i Haag Satisfaction, men i Virkeligheden, for ikke at blive sat i den Nödvendighed at afslaae Hollands Mediation. — *Wismar*, 24th Octob. (Engelsk.) 24. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 573—575.

[12287.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne om den store Længsel, hvormed man her imödeseer deres Resolution i Anledning af Rosenvinges Andragende om et Pengelaan. — *Kiöbenhavn*, 4. November. 25. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 385.

[12288.] Den engelske Gesandt General JEPHSON meddeler Statssecretair Thurloe Indholdet af sit den 24. October skrevne Brev angaaende Mediationen mellem Sverrig og Danmark; han mener at disse Underhandlinger vilde fremmes, hvis Protectoren sendte et Par Krigsskibe til Östersöen. — *Wismar*, 26th Octob. (Engelsk.) 26. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 576—578.

[12289.] Kong CARL GUSTAV tilskriver Rigsdrost Grev Peder Brahe om Underhandlingerne med England, der synes at ville före til, at Protectoren engagerer sig med i Krigen mod Danmark, i hvilket Tilfælde han haaber, at de Danske trække deres Styrke fra Skaane; han vil hjemsende endeel af Skibene med Tropper til Armeens Forstærkning; denne skal, som för befalet, lægges i Qvarteer ved Grændsen. — W*issmar*, den 27. October. (Svensk.) 27. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 178—183.

[12290.] Kong CARL GUSTAV befaler Rigsdrost Grev Peder Brahe at give Admiral Hendrich Gerdtsson Ordre til at begive sig med sine Skibe fra Gottenborg til Samsöe eller 27. Octobr.

1657. Aarhuus, notificere sin Ankomst til General-Lieutenant Grev Carl Gustav Wrangel og indhente
27. Octobr. dennes Befalinger. — *Wismar*, d. 27. Octob. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 189—190.

27. Octobr. [12291.] Statssecretair John Thurloe tilskriver General Henry Cromwell bl. a. om de af Jephson og Meadowe med Kongerne af Sverrig og Danmark förte Forhandlinger, samt om de fjendtlige Flaaders Stilling og Styrke. — *Whitehall*, 27. Octob. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 579—680.

Octobri? [12292.] Kongen af Sverrigs Modskrift mod Kongen af Danmarks Krigsmanifester. (Tydsk.)

Beantwortung und Widerlegung zweyer Dänischen Schriften etc. Greiffswald 1657. fol. Aij—Hij. Diarium Europ. 1657—1659. S. 158—206. Theatr. Europ. 8. Th. S. 239—263. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 81—99. *Latin:* Responsio ad duo scripta Danica, etc. Francofurti 1658. p. 3—39.

1. Novbr. [12293.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne om den store Indflydelse, som Tabet af Frederiksodde vil have paa Krigens Gang; Kongen har derfor ogsaa ladet ham forestille Nödvendigheden af, at Generalstaterne tilstaae ham ikke blot et större Pengelaan, men ogsaa en Hjelp af Krigsfolk, og han har anmodet Beuningen om at understötte Kongens Ministre i Haag i denne Retning; Ulfelds Rænker give ogsaa Anledning til Frygt, og der udvikler sig hos de menige Stænder en stærk Forbittrelse over Adelens Privilegier; Forbundet mellem Danmark og Brandenborg mod Sverrig er nu undertegnet. — *Kiöbenhavn*, 11. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 385—387.

2. Novbr. [12294.] Rigsraad Christen Skiels Memorial til Kong Frederik III., hvorved skildres Nödvendigheden af at skaffe Penge tilveie, da Soldatesquen af Mangel er i en meget slet Tilstand og derfor saa godt som nödes til at ruinere Kongens egne Undersaatter, der deels herved deels formedelst Fjendens Plyndringer befinde sig i den elendigste Forfatning. — *Haffniæ*, 2. Nov.

Extr. i Nyt hist. Tidsskrift. 3. B. S. 402—403.

2. Novbr. [12295.] Skrivelse fra Capitain R. Manley til Ant. Rogers angaaende de Svenskes Indtagelse af Frederiksodde og de i denne Anledning i Wismar feirede Höitideligheder. — *Wismar*, 12/2. Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 587.

2. Novbr. [12296.] En engelsk Agent beretter om Kongen af Sverrigs Nægtelse at modtage de hollandske Gesandter og om Frederiksoddes Indtagelse af Wrangel og det store Bytte, de Svenske der have gjort; et Rygte siger, at Wrangel allerede er i Fyen. — *Wismar*, the 12/2. Novemb. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 597—598.

3. Novbr. [12297.] Rex Daniæ ad instantiam legati Anglici Philippi Medovii denuo studium suum pacis declarat, sibique mediationem protectoris Angliæ et ordinum generalium uniti Belgii haud ingratam fore, sicut etiam se interpositionem regis Galliarum libenter admissurum, si oblata fuerit, quod tamen ob mortem legati de Meules nondum factum sit; declarat etiam, se propositioni regis Sveciæ de præliminaribus consentire, ita tamen ut Lubecæ tractatio fiat, et

ad hanc accolæ maris Balthici, præcipue rex Poloniæ et elector Brandenburgensis, admittantur. — *Hafniæ*, die 3. Novemb. 1657. 3. Novbr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 6—7. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 10—13.) M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 204—205. *Tydsk:* Erörterung der Ursachen, warumb Ihre K. May. z. Schwed. etc. 1659. S. 142—144.

[12298.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at den engelske Gesandt har meddeelt en skriftlig Resolution af den svenske Konge, hvorved denne erklærer sig villig til Underhandling under engelsk og fransk Mægling paa Grundlag af Brömsebro-Freden, men at Danmark vægrer sig ved at træde i separat Underhandling uden Polen og Brandenborg; Kongen er idag reist til Fyen. — *Kiöbenhavn*, 4/14. November. 4. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 387.

[12299.] Den hollandske Gesandt Frederik van Dorp tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om det Mod, der er kommet i de Svenske ved Frederiksoddes Indtagelse, medens hidtil de svenske Sager efter Gesandtens Mening havde været i en kummerlig Stilling; desuden skriver han om sine Forhandlinger med den engelske Gesandt angaaende Dominium maris Baltici. — *Wismaer*, den 15. November. (Hollandsk.) 5. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 521—522.

[12300.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver den hollandske Gesandt i England W. Nieupoort bl. a. om den engelske Gesandt Meadowes Ankomst til Kjöbenhavn, hans Audients hos Kongen og Forhandlinger med dertil beskikkede Commissarier. — *Haege*, den 16. November. (Hollandsk.) 6. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 441—442.

[12301.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at de Svenske have udplyndret Als og siges at gjöre Forberedelser til at gaae over til Öerne; Svaret paa den svenske Konges Erklæring til Meadow er overleveret idag, og gaaer ud paa Danmarks Tilböielighed til Underhandling, men ikke uden Polens og Brandenborgs Indlemmelse og Generalstaternes Deeltagelse i Mæglingen; han meddeler nogle Efterretninger om Frederiksoddes Indtagelse. — *Kiöbenhavn*, 8/18. November. 8. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 387—388.

[12302.] Memorial fra de tre Commissarier (Ove Giedde, Christen Skeel og Peder Reedtz), hvori skildres Undersaatternes store Uvillighed til Ægter og anden Hjelp, ligesom ogsaa den herskende store Uorden med Röven og Plyndring af Soldaterne. — *Kbh.*, 9. Nov. 9. Novbr.

Extr. i Nyt hist. Tidsskrift. 3. B. S. 403.

[12303.] Capitain Roger Manley tilskriver Anthony Rogers bl. a., at endeel af de i Frederiksodde gjorte Fanger blive optagne i den svenske Armee, medens de indfödte Danske skulle sendes til Liefland og Preussen; Wrangel ligger stille af Mangel paa Skibe; Kongen af Sverrig siges snart at ville reise til Wolgast. — *Wismar*, 9/19. Novemb. (Engelsk.) 9. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 606.

[12304.] Den engelske Gesandt General Jephson tilskriver Statssecretær Thurloe bl. a. om sine Forhandlinger med Kongen af Sverrig om Mediationen mellem Danmark og Sverrig, og giver en omstændelig Beretning om Indtagelsen af Frederiksodde. — *Hamburgh*, 10. Nov. (Engelsk.) 10. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 603—605.

1657. [12305.] Statssecretair JOHN THURLOE tilskriver General H. Cromwell bl. a., at
10. Novbr. Underhandlingerne mellem Danmark og Sverrig kun skride langsomt frem, og ville maaskee ikke före til noget, da Danmark gjör Paastand paa, at Polen og Ungarn indbefattes i Freden. — *Whitehall*, 10. Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 609.

10. Novbr. [12306.] CHRISTIANSHAFNS BYTINGS Vidne, at Espen Nielsen paa Borgemester Hans Söfrensens og Borger Hans Petersen Kleins Vegne, efter Fuldmagt, skjödte tvende Vaaninger paa Christianshafn til de fattige Huusarme sammesteds. — Tirsdagen dend 10. November.

Hofman Fundationer. T. X. S. 309—310.

10. Novbr. [12307.] Hertug FREDERIK af Slesvig og Holsten anbefaler Erkehertug Leopold Vilhelm, General-Gouverneur i de spanske Nederlande, en Sag angaaende en Fordring paa Staden Antwerpen, som han har seet sig nödsaget til at forfölge ved Retten ved sin Fuldmægtig Dr. Janssenboye. — *Gottorff*, 20/10. Novembr. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. I. B. S. 675—676. (En lignende Skrivelse til Regjeringen i Brabant af samme Dag, sst. S. 676.)

13. Novbr. [12308.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Töimesteren i Kjöbenhavn Peter Kalthaf at sende 4 Petarder til Nyborgs Befæstning. — 13de November.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 39.

15. Novbr. [12309.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter bl. a. til Generalstaterne, at en Gesandt fra den nedersachsiske Kreds har forlangt Römningen af Bremervöhrde; han melder om en for de Danske heldig Træfning mellem 3 svenske Skibe, som havde udplyndret Samsöe, og 4 danske; Fæstningsværkerne ved Nyborg skulle istandsættes; Kongen af Sverrig siges at være kommen til Stockholm. — *Kiöbenhavn*, 15/25. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 388.

18. Novbr. [12310.] Overeenskomst mellem General-Krigs-Commissarius og Commandeur for den Nordenfjeldske Armee JÖRGEN BIELCKE og den svenske Major JOEN ANDERSÖN MYRE, om Overgivelsen af Frödtzöe Skandse i Jempteland til de Danske. — *Hofvetqvarterit*, den 18. November.

Særskilt trykt. 1657.

ante 20. Nov. [12311.] Generalmajor JOACHIM v. BREDAS Memorial til Oversecretair Erik Krag angaaende Voldenes Besættelse med Skyts, Vandets Opdæmning om de nye Værker, Bygning af Nödbroer, Besættelse af det ufuldendte Castel med et særligt Corps m. m. — Udateret. (Tydsk.)

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 170—173. (En anden omtrent samtidig Memorial om Forsvarsarbeider mellem Volden og Dronningens Have, sst. S. 174—175.)

20. Novbr. [12312.] Kong FREDERIK III.s Resolution til Joachim v. Breda paa forskjellige af ham gjorte Forslag angaaende Kjöbenhavns Forsvarsvæsen. (Jvnf. Nr. 12311). — *Kiöbenhavn*, den 20de November.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 173—174.

20. Novbr. [12313.] KONGEN AF DANMARKS Svar paa de nedersachsiske Kredsfyrsters Skrivelse af 13. Octobr., hvori Kongen beder Fyrsterne om, ikke at indlade sig paa at stille nogen Garantie for de svenske Besiddelser i Tydskland, men snarere at söge at fordrive dem fra Landet for at erholde Rolighed, men beretter iövrigt, at Præliminarierne til en Fred mellem

Danmark og Sverrig ere for största Delen bragte i Stand ved Englands og Hollands Mægling. — *Coppenhagen.* den 20. Novemb. (Tydsk.) 1657. 20. Novbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th,) S. 208—209. Diarium Europ. 1657—59. S. 513—517. Theatr. Europ. 8. Th. S. 224—225.

[12314.] Niels Banner, Lehnsmand paa Abrahamstrup, beder Kongens Secretair Erich Kragh om at udvirke en kongelig Befaling til Otto Powisch, Lehnsmand paa Frederiksborg, vedkommende det Contingent, 30 Ryttere, han af sit Lehn skulde stille til Hæren. — *Abrahamstrup,* den 20. November. 20. Novbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 192—193.

[12315.] Kong Carl Gustavs Skrivelse til de nedersachsiske Kredsstænder, hvilke han paa ny söger at formaae til at understötte ham i at fordrive de Danske fra de bremiske Lande. — *Wiszmar,* den 20. Tag Nov. (Tydsk.) 20. Novbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 209—211. Diarium Europ. 1657—59. S. 517—521. Theatr. Europ. 8. Th. S. 234—236.

[12316.] En engelsk Agent skriver bl. a. om den Fordeel, Cromwell vilde have ved at sende sine Skibe til Östersöen og derved gjöre sig til Herre i det mindste over Sundet. — *Hague,* ce 30. Nov. (N. S.). (Fransk.) 20. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 621—622.

[12317.] Forestilling af Ove Giedde, Christen Skeel og Peder Reedtz til de övrige Medlemmer af Rigsraadet om Nödvendigheden af paa enhver mulig Maade at skaffe Penge tilveie, da saavel Krigsfolket som Undersaatterne ere i den elendigste Forfatning. — — 21. Nov. 21. Novbr.

Extr. i Nyt hist. Tidsskrift. 3. B. S. 404.

[12318.] Den hollandske Resident J. le Maire beretter til Generalstaterne, at intet af Betydenhed i de sidste Dage er passeret; han antager, at han i Tilfælde af Beuningens Afreise fra Kjöbenhavn bliver nödsaget til al forlægge sit Opholdssted til denne Stad. — *Elseneur,* the 1st of Dec. (N. S.). (Engelsk Overs.) 21. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 623—624.

[12319.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at Efterretningen om den svenske Konges Ankomst til Stockholm ikke har bekræftet sig; han melder om forgjæves Bestræbelser af Rusland og Frankrig for at bevæge Polen til en separat Fred med Sverrig; man beskjæftiger sig her med nye Hvervinger; han er anmodet om at opfordre Generalstaterne til at formaae den nedersachsiske Kreds til at afstaae fra sit Forlangende til Danmark; han meddeler Födselen af en Prindsesse og den saarede Rigsmarsks Död. — *Kjöbenhavn,* 2. December. 22. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 389—390.

[12320.] Den engelske Gesandt Phil. Meadowe beretter til Secretair Thurloe, at de Danske aabent have erklæret ikke at kunne slutte Fred uden Polens Deeltagelse i Underhandlingerne; han venter nu Kongen af Sverrigs Erklæring med Hensyn hertil. — *Copenhagen,* Nov. 22d. (Engelsk.) 22. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 625—626.

[12321.] Kong Frederik III.s Befaling til Töimesteren i Kjöbenhavn Peter Kalthof at sende 4 Stykker, 2 Tolvpundinger og 2 Sexpundinger, til Nyborgs Befæstning. — Den 23de November. 23. Novbr.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om Kong Fr. III. S. 39.

1657. [12322.] Statssecretair JOHN THURLOE tilskriver General H. Cromwell bl. a. om
23. Novbr. de Svenskes Held ved Frederiksodde; der siges, at de endvidere skulle have erobret en Öe, som kaldes Funen-Zea (Fyen), men dette troer han ikke. — *Whitchall*, 23. Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 628.

24. Novbr. [12323.] Kong FREDERIK III. befaler Henning Quitzow at paasee, at Batterier, Redouter og frisiske Ryttere for Kjöbenhavns Porte, efter Kongens Befaling til Joachim v. Breda, forsvarlig blive forfærdigede. — *Kiöbenhavn*, den 24de November.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 175.

24. Novbr. [12324.] Den engelske Gesandt General WILLIAM JEPHSON tilmelder Statssecretair J. Thurloe, at hans Frygt, at Danmark ikke vilde forhandle med Sverrig uden i Forbindelse med Polen, var grundet; han skal vel söge at bringe Underhandlingerne igang, men han troer ikke, at de ville före til noget; han anerkjender Protectorens Grunde for ikke at sende en Flaade til Sundet. — *Hamburg*, 24. Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 628—630.

24. Novbr. [12325.] General GEORGE MONCK tilkjendegiver Statssecretair Thurloe bl. a. sin Tilfredshed med at erfare de Svenskes Fremgang mod de Danske. — *Dalkeith*, 24th Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 631.

26. Novbr. [12326.] Kong FREDERIK III. befaler Töimesteren i Kjöbenhavn Peter Kalthof at sende 4 Centner Krudt til Nyborgs Befæstning. — Den 26de November.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 39.

26. Novbr. [12327.] Den keiserlige Minister, FYRSTEN AF AUERSPERGS Betænkning til det keiserlige Geheimeraad, hvori han raader Keiseren fra offensiv Krig mod Sverrig, idet han kortelig berörer dette Riges Stilling mod Danmark og andre Magter. — Præsentatum die 6. Decembr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 613—615.

26. Novbr. [12328.] Den hollandske Gesandt FREDERIK VAN DORP tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Kongen af Sverrigs Tilböielighed til separate Fredsunderhandlinger med Danmark; man siger, at han skal have sine Öine fæstede paa Skaane og Bleking. — *Dantzich*, den 6. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 526.

27. Novbr. [12329.] Kong FREDERIK III. befaler Töimester Peter Kalthoff at lade forfærdige Lavetter til Stykkerne paa Kjöbenhavns Vold. — *Kiöbenhavn*, den 27de November.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 175.

27. Novbr. [12330.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Rigsraaderne Ove Gjedde, Christen Skeel og Peter Reetz at sörge for, at nogle Regimenter forsynes med Saddel, Gevær, Heste og hvad ellers agtes fornödent. — Den 27de November.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 39.

27. Novbr. [12331.] Kong FREDERIK III. befaler Ove Gjedde, Christen Skeel og Peter Reedtz at handle med Henrik Würger om noget Tömmer, han har liggende, til Lavetter til Stykkerne paa Kjöbenhavns Vold. — *Kiöbenhavn*, den 27. November.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 175—176.

[12332.] Den engelske Gesandt Richard Bradshaw tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a. om den formodede Alliance mellem Rusland, Polen, Österrige og Danmark, og om Sandsynligheden for en Fredslutning mellem Sverrig og Danmark. — *Grobine-castle in Courland*, 27. Nov. st. vet. (Engelsk.) 1657. 27. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 635—636.

[12333.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at den danske Flaade er ankommen til Lappen, men skal endnu i nogen Tid holde Söen; den engelske Gesandt vedbliver at opmuntre til separat Underhandling med Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 9. December. 29. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 390.

[12334.] Literæ Caroli Gustavi, regis Sueciæ, ad Richardum Bradshaw, legatum Anglicum, datæ, in quibus inter alia commemorat, protectorem munus mediationis in se suscipisse, pacemque utrinque esse desideratam. — *Wismariæ*, die 29. Novembris. 29. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 640.

[12335.] Den engelske Gesandt Philip Meadowe tilskriver Statssecretair Thurloe om sine Forhandlinger med Kongen af Danmark og med Reedz, hvoraf det fremgik, at Danmark önsker Fred paa hæderfulde Betingelser; man venter, at Kongen af Sverrig skal meddele Jephson sine Forslag, som denne da gjennem Meadowe skulde lade den danske Regjering vide, der da vilde tage sin Beslutning; Forholdet til Polen lægger store Vanskeligheder iveien for Underhandlingerne. — *Copenhagen*, Nov. 29. (Engelsk.) 29. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 640—641.

[12336.] Kong Carl Gustav melder Rigsdrost Grev Peder Brahe Oversendelsen af to Regimenter til Calmar; tillige underretter han ham om, at han har henstillet til Grev Gustav Stenbock, om det lod sig gjöre at söge at bemægtige sig Helsingborg. — *Wismar*, den 30. November. (Svensk.) 30. Novbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 190—192.

[12337.] Den engelske Gesandt William Jephson beretter til Secretair Thurloe om sin Samtale med Kongen af Sverrig om den Forventning, som de svenske Gesandter i England havde opvakt hos denne, at Protectoren vilde forene sin Flaade med hans imod Danmark, og som var bleven skuffet. — *Wismar*, 30th Nov. (Engelsk.) 30. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. 643—644.

[12338.] Capitain Roger Manley tilskriver Antony Rogers, at der her er indskibet 6 til 700 Heste, uden Tvivl til Sverrig, hvor de Danske have Fordeel ved deres Rytterie; de nedersachsiske Tropper rykke frem mod Bremervörde for at fordrive de Danske derfra; Kongen af Sverrig vil næppe indlade sig paa en almindelig Fredsunderhandling, skjöndt Polen, Österrig, Danmark og Brandenborg önske det; de hollandske Gesandter have nu to Gange havt Audients hos Kongen af Sverrig. — *Warsaw* (læs: *Wismar*), 10th Decemb. (Engelsk.) 30. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 644—645.

[12339.] Statssecretair John Thurloe tilskriver General H. Cromwell bl. a., at de Svenske ikke i den sidste Tid have gjort nogen Fremgang; man frygter, at en forenet polsk og ungarsk Hær vil rykke ind i Holsten og Jylland for at söge at fordrive de Svenske. — *Whitehall*, 1. Decemb. (Engelsk.) 1. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 647—648.

1657. 3. Decbr. [12340.] Den hollandske Gesandt FREDERIK VAN DORP beretter til Raadspensionær Johan de Witt om sin Samtale med den engelske Gesandt Jepson om det utilstrækkelige i Kongen af Danmarks Modtagelse af Protectorens Mediation, og om dennes Hensigt ved at tilbyde denne. — *Wismar*, den 13. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 528-529.

3. Decbr. [12341.] Rigsraaderne OVE GIEDDE, CHRISTEN SKEEL og PEDER REEDTZ foreslaae i Anledning af den slette Tilstand, hvori Krigsfolket befinder sig, at söge et Laan negotieret i Holland; de opfordre til at gjöre en Diversion mod Fjenden, da det synes höilig fornödent, at Undersaatterne paa Öerne erholde nogen Lindring for den store og ulidelige Indqvartering, hvormed man er nödt til at besvære dem. — *Kbh.*, 4. Dec.

Extr. i Nyt hist. Tidsskr. 3. B. S. 404—405.

4. Decbr. *[12342.] Den engelske Gesandt RICHARD BRADSHAW beretter bl. a. til Statssecretair Thurloe, at det synes, at Storfyrsten vil holde fast ved sine Forpligtelser til Polen, Österrige og Danmark med Hensyn til en fælleds Fred med Sverrig, ligesom han ogsaa har hört, at Danmark ikke vil indlade sig i Underhandlinger uden i Forbindelse med sine Forbundsfæller. — *Groubin-castle in Courland*, 4th Dec. S. V. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 655.

4. Decbr. [12343.] EN ENGELSK AGENT skriver bl. a. om et udbredt Rygte, at de Svenske vare slagne paa Fyen af de Danske, men dette bekræfter sig ikke; derimod ere 3 svenske Krigsskibe efter en heldig Kamp med 5 danske lykkelig komne til Frederiksodde. — *Hague* December 14. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 656—657.

6. Decbr. [12344.] Literæ LEOPOLDI, Hungariæ et Bohemiæ regis, ad Philippum IV., Hispaniarum regem, datæ, de sedandis bellorum per regna borealia enatis motibus, ad quod et rex Christianissimus et rex Hispaniarum interpositionem suam obtulisse dicuntur. — *Viennæ*, die 16. Decembr.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. I. p. 765—768.

6. Decbr. [12345.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne om den danske Flaades Ankomst paa Kjöbenhavns Rhed; 7 Orlogsskibe skulle overvintre ved Fyen; man söger at holde de hvervede Folk samlede, og beskjæftiger sig med nye Hvervinger; man venter et Indfald i Pommern af Churfyrsten; den danske Resident i Prag giver Haab om, at der meget snart derfra vil blive ageret mod Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 6/16. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 390—391.

6. Decbr. [12346.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Churfyrsten af Brandenborg, hvori han vidtlöftig omtaler de senere politiske Forhold mellem Sverrig og Polen og tildeels Danmark, for at vise at han ikke var Skyld i Krigen. — *Wiszmar*, den 6. Decembr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 211—215. Diarium Europ. 1657—59. S. 524—538. Theatr. Europ. Tom. VIII. S. 158—165.

6. Decbr. [12347.] Den engelske Gesandt PHILIP MEADOWE beretter til Statssecretair Thurloe, at han har forhandlet med Reedz om Betingelserne for en Fred med Sverrig, men de af Reedz fremsatte vare saa extravagante, at han maatte afbryde Underhandlingen; blandt andet forlangte de Danske Hallands Restitution og Ophævelse af Toldfrihed for svenske Skibe

i Sundet og Beltet; man antager for sikkert, at Sverrig og Generalstaterne ville bryde med hinanden (fal out); i saa Tilfælde vil der ikke være Haab om Fred. — *Copenhagen*, Dec. 6. (Engelsk.) 1657. 6. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 662—663.

[12348.] Rex Sveciæ occasione declarationis regis Daniæ (cfr. Nr. 12297) legato Anglico significat, se a propositione sua de loco tractatuum ad confinia regnorum recedere non posse, illubenterque ideo percepisse, regem Daniæ Lubecam proposuisse; postulationi regis Daniæ, ut controversiæ Sveciæ cum omnibus accolis maris Balthici eodem tempore terminentur, se assentiri non posse, neque tamen impediturum, quo minus ministri eorum in loco tractatus appareant; denique declarat, se mediationem Ordinum generalium Belgii accepturum, quum pristinam amicitiam, ratificato tractatu Elbingensi, renovaverint. — *Wismariæ*, d. 7. Decemb. 7. Decbr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 7—9. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 13—16). J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 663—664. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 215—216. *Tydsk*: Erörterung der Vrsachen warumb Ihre K. May. z. Schwed. etc. 1659. S. 145—148.

[12349.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at Kongen af Polen har tilskrevet den danske Konge, at Charniezki, der med en Rytterie-afdeling var gaaet over Oderen, havde maattet gaae tilbage paa Grund af det urolige Efteraars-veir, men at der snart vilde blive lagt en polsk og österrigsk Leir paa Grændsen af Pommern, hvorfra man tænkte at gjöre et Indfald i Kongen af Sverrigs Lande; Kongen af Ungarn havde givet de venskabeligste Forsikkringer. — *Kiöbenhavn*, 9/19. December. 9. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 391—392.

[12350.] Den engelske Gesandt Richard Bradshaw beretter til Statssecretair Thurloe bl. a., at en nylig til Storfyrsten ankommen dansk Gesandt skal have bevirket en Forandring i hans Tilböielighed til Fred med Sverrig, og at dette er Grunden til, at han saa længe maa vente paa Storfyrstens Svar. — *Groubin in Courland*, 11. Dec. (Engelsk.) 11. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 668—669.

[12351.] En engelsk Agent beretter om Danmarks Bestræbelser for at bevæge Holland til aabenbar at forene sig med det mod Sverrig, og om Hollands Forhold til Freds-negotiationerne mellem Danmark og Sverrig. — *Hague*, ce 21e Dec. (N. S.). (Fransk.) 11. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 669.

[12352.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Frederik van Dorp bl. a. om Kongen af Sverrigs Vægring ved at modtage Generalstaternes Mediation i Striden med Danmark, og om den store Interesse det har for Staterne, at Kongen af Danmarks Ruin kan blive forebygget ved hollandsk Hjelp. — *Haege*, den 21. December. (Hollandsk.) 11. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 529—530.

[12353.] En engelsk Agent beretter om de Danskes Hensigt til Foraaret at hverve 10000 Mand, samt om en Træfning mellem et svensk og et dansk Corps i Holsten, hvorved det sidste blev trængt tilbage til Krempe. — *Hamburgh*, 22d Dec. (Engelsk.) 12. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 672.

[12354.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at man fra den danske Gesandt i Rusland har Efterretning om, at Underhandlingerne mellem dette Land og Sverrig ikke drives alvorligen, og at Czaren tænker paa at angribe de lieflandske 13. Decbr.

1657. Söstæder; fra Prag erfares, at Kongen af Ungarn sikkert vil bryde med Sverrig og i Forening
13. Decbr. med Polen og Brandenborg gjöre et Indfald i Pommern; herved troer man at blive fri for den svenske Armee i Holsten og Jylland. — *Kiöbenhavn*, 13/23. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 392.

14. Decbr. [12355.] Den engelske Gesandt WILLIAM JEPHSON beretter til Secretair Thurloe, at Efterretningerne fra Meadowe gjöre det lidet sandsynligt, at Underhandlingerne mellem Danmark og Sverrig ville före til noget; medens Danmark forlanger store Offre af Sverrig, har han i en Samtale med Kongen af Sverrigs Secretair erfaret, at denne Konge gjör sig Haab om Skaanes Afstaaelse til den svenske Krone til Erstatning for Jylland og Holsten; Kongen af Sverrig önsker at kjende Jephsons Instruction, og han har lovet ham et Uddrag deraf; Kongen af Polen skal have afslaaet Brandenborgs Mediation, med mindre Danmark tager Deel i Underhandlingerne. — *Wismar*, 14. Dec. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 673—674.

14. Decbr. [12356.] FREDERICUS, dux Slesvici-Holsatiæ, Olivario, protectori reipublicæ Angliæ, in novum annum gratulatur, favoremque eius adversus ducalem suam domum expetit. — *In arce Gottorpiensi*, die 24. Decembris (N. S.).

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 675.

15. Decbr. [12357.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Töimester i Kjöbenhavn Peter Kalthof at sende forskjellige Artillerisager til Nyborgs Befæstning. — 15de December.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 39.

18. Decbr. [12358.] Skrivelse fra SIR ROBERT HONYWOOD til Sir Walter Vane, hvori omtales Rosenvinges Bestræbelser for at bevæge Holland til at understötte Danmark, samt Danmarks og Österrigs Hvervinger i Holland. — *Hague*, 28. Decemb. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 687—688.

18. Decbr. [12359.] Den danske Resident CHARISIUS tilskriver Residenten Petkum i London angaaende et Brev fra Kongen af Danmark til Protectoren om Tilladelse til Hvervinger i England, og önsker at erfare dennes Svar; Holland er endnu ikke kommet til en bestemt Beslutning om Understöttelse af Danmark; Kongen af Sverrig har erklæret ikke at ville modtage Hollands Mediation, för den elbingske Tractat er ratificeret. — *Hague*, 28. Decemb. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 688.

18. Decbr. [12360.] RICHARDUS BRADSHAW, legatus Anglicus, in literis ad regem Sveciæ datis inter alia commemorat, legatum Danicum magnum ducem Muscoviæ fictis relationibus ab inclinatione antea adversus regem Svecicum concepta retraxisse. — *Grobini*, 18/28. Decembris.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 688.

18. Decbr. [12361.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Hollands Hensigt at understötte Danmark "auxiliarement" for at skaffe det Fred med Sverrig, og at en formelig Beslutning desangaaende kun er udsat en 8 Dage, da Dort og Rotterdam modsatte sig; Admiralitetet har ikke desmindre begyndt at udruste en Flaade paa 48 Skibe; der siges, at Protectoren vil give Holland fri Haand mod Sverrig, naar Holland giver ham fri Haand mod Spanien. — *Hague*, ce 28. Decembre (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 689.

[12362.] EN ENGELSK AGENT skriver om de fra den hollandske Gesandt Nieuwpoort kommende Beretninger om Cromwells tvetydige Forhold til Danmark og Sverrig. — *Hague*, ce 28. Dec. (N. S.). (Fransk.) 1657. 18. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 689—690.

[12363.] Kong FREDERIK III. befaler Lehnsmanden paa Island Hendrich Bielcke at udbetale til Falkefangeren Hendrich Willemsen 180 Rigsdaler. — *Hafniæ*, den 19. December. 19. Decbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 66.

[12364.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne om Danmarks Utilböielighed til at indgaae en Separatfred med Sverrig; Flaaden er nu lagt i Vinterleie; ved nye Hvervinger vil man söge at skaffe sig 11000 Mand, foruden 4000 Mand, som man tænker at samle i Holsten. — *Kiöbenhavn*, 20/30. December. 20. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 392—393.

[12365.] Den franske Gesandt DE THOU's Foredrag til Generalstaterne bl. a. om Kongen af Frankrigs Redebonhed til ved sin Mediation at söge at tilveiebringe en Fred mellem de 2 nordiske Konger, hvortil han opfordrer Staterne til Medvirkning. — *À la Haye*, ce 2e Janvier 1658. (Fransk.) 23. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 702—703.

[12366.] Den danske overordentlige Gesandt H. ROSENVINGE opfordrer Generalstaterne til Haandhævelse af Tractaten af 1649, og som Fölge heraf til at understötte Danmark mod Sverrig med Penge og Folk, særdeles da Kongen af Sverrig forkaster deres Mediation. — *In the Hague*, the 3d of Jan. 1658 (N. S.). (Engelsk Overs.) 24. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 703.

[12367.] EN ENGELSK AGENTS Skrivelse angaaende Forholdet mellem de krigförende nordiske Magter og deres neutrale Allierede. — *Hague*, ce 4e Janvier (N. S.). (Fransk.) 25. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 704.

[12368.] Den danske Resident CHARISIUS tilskriver Residenten Petkum i London, at Generalstaterne have besluttet först at forsöge Underhandlinger for at tilveiebringe Fred mellem Danmark og Sverrig, og hvis dette mislykkes, da at understötte Danmark i Overeensstemmelse med de bestaaende Tractater. — *Hague*, 4. Jan. 1658 (N. S.). (Engelsk Overs.) 25. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 705.

[12369.] Raadspensionær JOHAN DE WITT underretter den hollandske Gesandt Frederick van Dorp om Generalstaternes Forhandlinger om Mediationen mellem Danmark og Sverrig og kraftig Understöttelse af Danmark mod Sverrig, hvis denne Mediation mislykkes, og om den Modstand, som Stæderne Dordt og Rotterdam gjöre mod dette Forslag. — *Haege* den 4. January 1658. 25. Decbr.

Brieven tusschen Joh. de Witt etc. 5. D. S. 531—532.

[12370.] REX DANIÆ, respectu declarationis regis Sveciæ (cfr. Nr. 12348), legato Anglico significat, se a postulatis suis de loco tractatuum, de admissione accolarum maris Balthici ad tractatum et de mediatione ordinum generalium Belgii recedere nolle; hisce rebus concessis, commissarios suos se statim missurum. — D. 27. Decembr. 27. Decbr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 9—10. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 16—19.) M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 218. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 148—151.

1657. 27. Decbr. [12371.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at han har modtaget deres tvende Missiver til Kongen af Danmark angaaende Prindsessens Födsel og om Ostfrieslands Besættelse med danske Tropper; man har endnu ikke givet noget endeligt Svar paa Sverrigs Erklæring om Fredspræliminairerne, hvilket Meadow vedblive at paaskynde; Gyldenlöve, der commanderer Tropperne i Fyen, melder, at de Svenske i Holsten og Jylland gjöre store Forberedelser til et Anfald paa Fyen, og man er ikke uden Bekymring herfor; Bielke har i Jemteland indtaget en Skandse og derved gjort sig til Herre over denne Provinds. — *Kiöbenhavn,* 6. Januar 1658.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 393.

30. Decbr. [12372.] Den svenske Resident H. APPLEBOOMS Memoire til Generalstaterne, hvori han udvikler de Danskes tvetydige Forhold til dem og opfordrer til ikke at lade sig forlede til at give de Danske nogen Hjelp. — *Hague,* 9. Jan. 1658 (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 712—713.

31. Decbr. [12373.] Den franske Gesandt hos Kongen af Sverrig, TERLON, tilskriver den franske Gesandt i England, Bordeaux, bl. a., at der er nogen Sandsynlighed for en Fred mellem Polen og Sverrig, men at denne aftager for en Fred mellem Danmark og Sverrig, da Danmark, i Forventning af Brandenborgs og Österriges Hjelp, er utilböielig til at underhandle. — *Wismar,* 10th Jan. 1658 (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 718.

[12374.] Akter i en Sag, hvorunder Aarhuus Domkirkes Fæstebonde MADS NIELSEN i Lisbjerg ved Landsthingsdom tilkjendes Fortabelse af sit Fæste, fordi han ikke blot havde vægret sig ved at möde i Rette paa Kirkens Vegne i en Rebningsforretning, men endog var mödt for Modparten og havde fört Sag mod Kirken.

Udt. i J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 150—151.

1658.

1658. 1. Januar. [12375.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at den svenske Resident har indgivet en lang Memoire til Generalstaterne mod Rosenvinge, og at de Svenske hidtil forgjæves have sögt at bevæge disse til at ratificere den Elbingske Tractat; de have tilbudt Holland Toldfrihed i Sundet ved den tilkommende Tractat med Danmark. — *Hague,* ce 11. Janvier (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 718—719.

1. Januar. [12376.] EN ENGELSK AGENT beretter om Conferentserne mellem de brandenborgske Ministre og Staterne i Holland, der synes at ville före til en Forening mellem Brandenborg og Holland mod Sverrig til Understöttelse af Danmark; det er især Hollands Had til Cromwell, der driver Holland til Danmarks Hjelp. — *Hague,* ce 11. Janvier (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 719.

1. Januar. [12377.] EN ENGELSK AGENT beretter om Generalstaternes Tilböielighed til at understötte Danmark, der ansees for saa godt som tabt; Agenten mener dog, at Sverrigs Fordeel ikke er saa stor, og at en Forbindelse mellem Danmark, Keiseren og Polen truer

dette Rige med Undergang, og han troer at Hollands Hjelp til Danmark egentlig er rettet mod Cromwell. — *Hague*, ce 11. Jan. (N. S.). (Fransk.) 1658. 1. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 738—739.

[12378.] Sir ROBERT HONYWOOD tilskriver Sir W. Vane, at man troer, at Hollænderne ville tilstaae de Danske en Hjelp af 6000 Mand; de Danskes Agtelse gaaer daglig tilbage; nylig skulle 500 Svenske have tvunget 1400 Danske til at trække sig tilbage fra et vel befæstet Sted; man venter, at Forsamlingen i Frankfort i Anledning af Keiservalget vil blive enig om at tvinge de to nordiske Konger til Fred. — *Hague*, 11. Jan. (N. S.). (Engelsk.) 1. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 720.

[12379.] Kong FREDERIK III.s Forordning, hvorved Ducaters Værdie forhöies til 12 Mark Dansk. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 2. Januarij. 2. Januar.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Zz iiij.

[12380.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at Kongen af Danmark har indrömmet Ostfrieslands Fritagelse for Indqvartering; han holder fast ved sin Beslutning ikke at underhandle med Sverrig uden Generalstaternes Mediation, ikke paa andet Sted end i Lybek, og ikke uden i Forening med Polen og Brandenborg; den engelske Gesandt ved det svenske Hof har meddeelt, at Kongen af Sverrig er villig til at underhandle samtidig med de tre Magter. — *Kiöbenhavn*, 12. Januar. 2. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 394.

[12381.] Den engelske Gesandt General-Major WILLIAM JEPHSON beretter bl. a. til Statssecretair John Thurloe, at Kongen af Sverrig venter et combineret Indfald i Holsten fra Brandenborg, Polen og Österrige, og at han er bestemt paa at gaae Fjenderne imöde, selv om de ere 30,000 Mand stærke; at han önsker, at Protectoren vil understötte ham, ikke saa meget med Folk, som med Penge, og at denne vil befale sin Minister i Holland, at söge at bevæge Staterne til ikke at understötte Danmark. — *Wismar*, 4th Jan. (Engelsk.) 4. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 727—729.

[12382.] Udkast til en Forbundsakt mellem Kong FREDERIK III. af Danmark og Churfyrst FREDERIK WILHELM af Brandenborg. — *Cölln an der Spree*, den 7. Januarii. (Tydsk.) 7. Januar.

Diarium Europ. 1657—59. S. 580—582. M. C. Londorpius, act. publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 226—227. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. IX). P. Spec. (V). 2. Contin. Forts. S. 116—117. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 201—202.

[12383.] Sir ROBERT HONYWOOD tilskriver Sir W. Vane bl. a. om en Contract, der er afsluttet af Griffin med den danske Resident om at levere 1000 Mand i Glyckstad mod 10 Rdl. for hver Mand; tillige omtaler han Sandsynligheden for, at Generalstaterne ville sende Danmark Hjelp. — *Hague*, 17. Jan. (N. S.). (Engelsk.) 7. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 733.

[12384.] MARCHAMONT NEEDHAM tilskriver Secretairen Swyft ved det engelske Gesandtskab i Frankrig, at Residenten i Holland har berettet, at Generalstaterne have isinde til Sommer at udruste en stor Flaade, hvoraf en Deel skulde anvendes mod Portugal, og den övrige Deel til Hjelp for Danmark, som imidlertid skulde understöttes med Penge og Folk. — 7/17. Jan. 1657/1658. (Engelsk.) 7. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 731.

1658. 8. Januar. [12385.] Kong FREDERIK III.s Forordning om letfærdige Qvinder, som föde deres Börn paa fremmede Steder. — *Kjöbenhaffn Slot*, den 8. Januari.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Aaa j. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 926—927.

9. Januar. [12386.] Den danske Gesandt ved det brandenborgske Hof DETLEFF VON ALEFELDTS Rapport til Kongen af Danmark angaaende Underhandlingerne om Forening mellem Danmark, Churfyrsten, Polen og Ungarn, hvilke Gesandten klager over at gaae betydelig i Langdrag. Tillige sender han et Forslag af de ungarske Deputerede til et defensivt Forbund mellem Ungarn og Brandenborg, som Danmark skulde tilbydes at tiltræde. — *Berlin*, den 9/19. Januar. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 543—548. Theatr. Europ. 8. Th. S. 616—619. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 218—221.

11. Januar. [12387.] Den hollandske Gesandt FREDERICK VAN DORP skriver til Raadspensionær Johan de Witt, at den engelske Gesandt Jepson havde fortalt ham, at han havde talt med Kongen af Sverrig om en Redemption af Öresundstolden, som de antog vilde være til Fordeel for Danmark; som Fredsbetingelser omtales, at Kongen af Danmark skulde overlade sin Milits til Kongen af Sverrig. — *Wismar*, den 21. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 531—535.

11. Januar. [12388.] EN ENGELSK AGENT beretter om Hollands tilsyneladende Forundring over, at den engelske Minister havde misbilliget Generalstaternes Plan at understötte Danmark med Folk, Skibe og Penge, samt om Hollands hele tvetydige Forhold mod England. — *Hague*, de ce 21. Janvier (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 742.

12. Januar. [12389.] Den danske Gesandt DETLEFF VON ALEFELTS Rapport til Kongen af Danmark angaaende de fortsatte Underhandlinger med Churfyrsten af Brandenborg. — *Berlin*, den 12. Januar. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 552—555. Theatr. Europ. 8. Th. S. 619—620. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 221—222.

12. Januar. [12390.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Sir William Vavasour's Marsch med 300 Mand til Kiel, hvor Kongen af Sverrig opholder sig med 4000 Mand. — *Hamburgh*, 12. January. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 743.

13. Januar. [12391.] Kong CARL GUSTAV tilskriver Rigsdrost Grev Peder Brahe om Fredsunderhandlingerne i Berlin; han haaber, at Greverne Stenbock og Duglas maae være heldige i deres Foretagender mod Norge; han vil söge at hindre de Danske i at gjöre Indfald i Sverrig, ved paa denne Kant at give dem saa meget at gjöre, at de glemme Sverrig. — *Kiehl*, then 13. Jan. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 193—195.

13. Januar. [12392.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at den danske Gesandt i Berlin har skrevet, at man inden faa Dage kan vente, at den foreslaaede Forbindelse af de polske, brandenborgske og ungarske Tropper vil komme istand og en Diversion i Pommern finde Sted; Kongen af Sverrig skal have indrömmet at ville underhandle med Polen og dets Allierede paa samme Sted og til samme Tid, og Rigshofmesteren

foreslaaer Rostok; man haaber, at Kongen af Sverrig vil opgive sin Vægring ved at antage Hollands Mediation. — *Kiöbenhavn*, 13/23. Januar. 1658. 13. Januar.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 394—395.

[12393.] En engelsk Agent beretter bl. a. om Kongen af Sverrigs Ophold i Holsten, hvor Wrangel skulde möde ham i Kiel. — *Bremen*, 23/13. (January). (Engelsk.) 13. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 745.

[12394.] Sir Robert Honywood tilskriver Sir Henry Vane bl. a. om Frankrigs Rustninger i Anledning af Keiservalget; England söger at bevæge Danmark til en separat Fred med Sverrig, og man mener, at hvis dette ikke lykkes, vil England forbinde sig med Sverrig; at Holland vil understötte Danmark, ansees for vist. — *Hague*, 25. Jan. (N. S.). (Engelsk.) 15. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 747.

[12395.] Den danske Gesandt Detleff von Alefeldts Rapport til Kongen af Danmark om Aarsagerne til Underhandlingernes langsomme Gang ved det brandenborgske Hof. — *Berlin*, den 16. Jan. (Tydsk.) 16. Januar.

Diarium Europ. 1657—59. S. 556—558. Theatr. Europ. 8. Th. S. 621—622. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 222.

[12396.] Gottlieb von Hagen tilskriver Hans Just Winkelmann, hessisk og oldenborgsk Raad, at han paa Grund af sin lange Sygdom havde seet sig foranlediget til at lade sit halvfærdige Værk "Annales de vita & moribus Johannis Friderici, ducis Holsatiæ et archiepiscopi Bremensis" opbrænde, da det indeholdt endeel hemmelige Breve, vexlede mellem Hertugen og Fröken Anna Sophie til Oldenborg. — *Bremen*, 16. Jan. (Tydsk.) 16. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge etc. 1. B. S. 401—403.

[12397.] Kong Frederik III. befaler Ulrik Christian Gyldenlöve at lade Fru Sophie Rosenkrands være fölgagtig saa mange höie Officerer, hun til sin afdöde Husbondes Anders Bildes Ligfærd behöver. — D. 17de Jan. 17. Januar.

Udt. i Vedel Simonsen, Bidr. til Rugaards Hist. 2. D. 1. H. S. 125.

[12398.] Diplom, udstedt af Johannes Pisauro, Hertug i Venedig, hvorved Curt Scieversen, Capitain for Skibet St. Zorzi Grande, udnævnes til Ridder af St. Marco. — *In nostro Ducali Palatio*, die xxviii. Januarii. (Italiensk.) 18. Januar.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 626—627.

[12399.] Den danske Gesandt Detleff von Alefeldt beretter til Kongen af Danmark om Sverrigs (Grev Schlippenbachs) Forsög paa at bringe en Separat-Fred istand med Polen, samt om sine egne Forhandlinger med de polske og ungarske Gesandter; tillige skriver han, at han den næste Dag venter at erholde Churfyrstens Ændringer til Forbundet mellem Brandenborg og Danmark. — *Berlin*, den 19. Jan. (Tydsk.) 19. Januar.

Diarium Europ. 1657—59. S. 558—562. Theatr. Europ. 8. Th. S. 622—623. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 222—223.

[12400.] Accord mellem den danske Gesandt Rosenvinge og Fuldmægtige for Staterne af Holland og Vest-Friesland angaaende et nyt Laan af 160,000 Rdl. eller 400,000 Caroli-Gylden mod 5 Procent til Kongen af Danmark. — *In 'sGraven-Hage*, den negen en twintigsten January. 19. Januar.

Secrete Resolutien van de Heeren Staten van Holland en Westvriesland, 1653—1668. 1. D. p. 585—587.

1658. [12401.] EN ENGELSK AGENT beretter om Hollands tvetydige Forhold ved
22. Januar. Fredsforhandlingerne mellem Sverrig, Danmark og Polen; Generalstaterne synes at ville understötte Danmark for at holde Sverrig tilbage og derved give Keiseren fri Haand mod Cromwell og Frankrig; Haag er fuldt af danske Officerer og næsten ligesom en dansk Vaabenplads. — *Hague*, ce 1. Fevrier (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 751—755.

29. Januar. [12402.] GENERALSTATERNES Resolution, ved Underhandlinger at söge Fred tilveiebragt mellem Danmark og Sverrig, saaledes at Tilstanden för Krigen overeensstemmende med Tractaten til Brömsebro föres tilbage, og til den Ende at forene sig med den franske Gesandt. — Veneris, le 8me Fevrier (N. S.). (Fransk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 766—767.

29. Januar. [12403.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Hollands tilsyneladende Iver for at komme Danmark til Hjelp, og om den franske Gesandts Bestræbelser for at hindre det. — *Hague*, ce 8. Fevrier (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 766.

30. Januar. [12404.] Foedus defensivum inter LEOPOLDUM, Hungariæ etc. regem, et FRIDERICUM WILHELMUM, electorem Brandenburgensem, initum, cui ut accedant, rex Daniæ aliique principes invitantur. — *Coloniæ ad Spream*, die 30. Januarii / 9. Februar.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 227—229. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. IX). P. spec. (V). 2. Contin. Fortsetz. S. 117—119. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 583—587. Theatr. Europ. 8. Th. S. 625—627.

30. Januar. [12405.] Foedus offensivum inter LEOPOLDUM, Hungariæ etc. regem, et FRIDERICUM WILHELMUM, electorem Brandenburgensem, contra regem Sveciæ initum, cui ut accedat rex Daniæ inter alios principes invitatur. — *Coloniæ ad Spream*, die 30. Januarii / 9. Februarii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 229. (Datum anført S. 226). J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. IX). P. spec. (V). 2. Contin. Forts. S. 119—121. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 587—590. Theatr. Europ. 8. Th. S. 627—628.

post 30. Jan. [12406.] Beretning af Jensz vhglk (ɔ: JENS VON HADERSLEBEN GENANNT LEWENTKLAU) til Kong Frederik III. om de Svenskes Overgang til Fyen og den derved paa Isen mellem Rudsskandse og Tybring forefaldne Træfning den 30. Januar 1658. (Tydsk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 104—106.

post 30. Jan. [12407.] RELATION om Kongen af Sverrigs Overgang over Isen til Fyen den 30. Januar 1658 og Occupation af denne Öe. (Tydsk.)

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 106—111.

1. Febr. [12408.] Den hollandske Gesandt FREDERICK VAN DORP beretter til Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med den engelske Gesandt Jepson angaaende Kongen af Danmarks Beslutning ikke at forhandle om en speciel Fred med Sverrig, men kun om en saadan, hvori Kongen af Polen var indbefattet; Jepson vilde dog ikke erkjende nogen Nödvendighed hertil for Danmark. — *Wismaer*, den 11. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 536—537.

3. Febr. [12409.] Kong FREDERIK III. tilkjendegiver Borgemestere og Raad i Helsingör, at han har befalet paa Kronborg Slot at indsamle Brændeved, Victualier og andet, uden Forskjel

hvem det maatte tilhöre, men at enhver under bedre Tider herfor skal erholde Erstatning. — *Hafniæ*, den 3. Febr. 1658. 3. Febr.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 137—138.

[12410.] Kong Frederik III. befaler Rector og Professorer ved Kjöbenhavns Universitet at opfordre Studenterne til frivillig at indstille sig til fælleds Conservation og Defension. — *Kiöbenhafn Slot*, den 3. Februarii. 3. Febr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 168.

[12411.] Protocol over den danske Gesandt Detleff von Alefeldts Proposition til Montecucoli, Lisola, Sparre og Dorffling angaaende de Allieredes Tog til Holsten for at understötte Kongen af Danmark, og Planen til en Cooperation med denne. — *Berlin*, den 3. Februarii. (Tydsk.) 3. Febr.

Diarium Europ. 1657—59. S. 590—592. Theatr. Europ. 8. Th. S. 628—630. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 229—230.

[12412.] Churfyrst Frederik Wilhelm af Brandenborgs Recreditiv-Skrivelse til Kong Frederik III. for Detleff von Alefeldt, hidtilværende dansk Gesandt ved det brandenborgske Hof. — *Cölln an der Spree*, den 3. Februar. (Tydsk.) 3. Febr.

Diarium Europ. 1657—59. S. 583. Theatr. Europ. 8. Th. S. 625. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 227.

[12413.] Literæ Philippi Meadowe, legati Anglici, ad Carolum Gustavum regem Sveciæ datæ, per quas nunciat, regem Daniæ ad bellum pacis conditionibus quam primum finiendum commissarios Joachimum Gersdorp et Christianum Scheel nominasse, ab eoque petit ut suos commissarios deputet, locumque et tempus præfigat, nec non salvos conductus mittat. — *Hafniæ*, 3. Febr. 3. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 10—11. (Ed. alt. ejusd. anni. Doc. p. 19—20). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 225. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 3—4. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 151—153. Theatr. Europ. 8. Th. S. 737—738.

[12414.] Den engelske Gesandt G. Downingh opfordrer Generalstaterne til at forene sig med England for at söge at retablere Freden mellem de nordiske Konger; Protectoren forlanger ingen særlig Fordeel med Hensyn til Handelen paa Östersöen, men anseer Krigens Fortsættelse som en Fordeel for det österrigske Huus — *In den Hage*, den 13. February. (Hollandsk.) 3. Febr.

Memorien van oorloch Dennemarckens. Middelburgh 1658. p. 5—6.

[12415.] W. Jephson, legatus Anglicus, in literis ad secretarium regis Sveciæ datis significat, se mandata regis ad rem Danicam spectantia Hafniam misisse, literasque regis cum magistro secretorum protectoris communicasse, quamvis deplorans, has literas arctiora foedera inter utramque gentem divulsuras videri. — *Wismariæ*, Feb. 4to. 4. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 776.

[12416.] Kong Frederik III. befaler Borgemestre og Raad i Kiöbenhavn at sörge for at Albertus Bygmester hver Morgen kan erholde 10 Borger-Vogne til at age Tömmer til Voldene; samt at beskikke Rodemestre til at have Opsyn med, at Arbeidsfolket ikke forlader sit Arbeide. — *Kiöbenhavn*, den 5te Februar. 5. Febr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 176—177.

1658. 5. Febr. [12417.] CHRISTIANUS STENBUCH, academiæ Hauniensis notarius, jussu rectoris cives academicos invitat, ut in area academiæ comparcant, ut propositionem regis (de defensione urbis) cognoscant. — Feria sexta, Non. Februar.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 168.

5. Febr. [12418.] Literæ CAROLI GUSTAVI, regis Sveciæ, ad Philippum Meadowe, legatum Anglicum, datæ responsoriæ (cfr. Nr. 12413), per quas, novum regis Daniæ in pace recuperanda studium comprobans, statuit, ut utriusque regni commissarii aut in insulam Sproo (Sprogöe) aut Rudcopiam urbem Langelandensem, prout regi Daniæ commodius visum fuerit, mittantur, salvosque conductus adiungit. — *Neoburgi Fioniæ*, die 5. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 11—13. (Ed. alt. ejusd. anni. Doc. p. 21—23). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 225. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 5—7. *Tydsk*: Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 153—156. Theatr. Europ. 8. Th. S. 738—739.

5. Febr. [12419.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om den franske Gesandts Bestræbelser for at bringe Freden i Danmark istand, og om en af Rosenvinge indgiven Memoire, der paa Grund af Affattelsen skal være givet ham tilbage. — *Hague*, ce 15. de Fevrier (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 779.

5. Febr. [12420.] EN ENGELSK AGENT beretter, at efterat den engelske Resident har begyndt at tale tydeligere om Cromwells Mening angaaende Freden mellem Danmark og Sverrig, synes de hollandske Stater at blive noget spagfærdigere; imidlertid söge de at ophidse Brandenborg og skulle ogsaa före hemmelige Forhandlinger med Keiseren; de önske sikkert Sverrigs Ruin, men give sig Mine af at söge at vedligeholde Ligevægten mellem Danmark og Sverrig. — *Hague*, ce 15. Fevrier (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 780.

ante 6. Febr. [12421.] Den danske Gesandt DETLEV V. ALEFELDT opfordrer Churfyrsten af Brandenborg til i Pommern at angribe de Svenske og saaledes fra sin Side fuldbyrde den offensive Tractat. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 592—593. Theatr. Europ. 8. Th. S. 630—632. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 230—232.

6. Febr. [12422.] Kong FREDERIK III. tillader, at enhver maa lade sit eget Guld og Sölv mönte paa Kongens Mönt til Ducater, slette Dalere og To Marks-Stykker med Kongens Stempel og efter det befalede Skrot og Korn. — *Kiöbenhafn*, den 6. Februarij.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Aaa ij.

6. Febr. [12423.] Kong FREDERIK III. opfordrer menige Borgerskab i Helsingör under den nærværende Fare til godvilligen at indstille sig til Vagt paa Cronborg Slot, saa at Vagten der altid kan være forsynet med 300 Mand. — 6. Februar.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 138.

6. Febr. [12424.] Kong FREDERIK III. befaler Otto Skade paa bedste Maade at formaae Borgerskabet i Helsingör til at gjöre Vagttjeneste paa Cronborg Slot. — 6. Februar.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 138.

6. Febr. [12425.] Secretair FRANTZ RASCH melder den danske Gesandt Detleff von Alefeldt, at Generallieutenant Dörffling havde meddeelt ham, at General Montecuculi saasnart muligt

vilde marschere til den holstenske Grændse, og at Czarnetzky havde Befaling til at holde sig færdig. — *Berlin*, den 6. Febr. (Tydsk.) 1658. 6. Febr.

Extr. i M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 232. Theatr. Europ. 8. Th. S. 632. Diarium Europ. 1657—59. S. 597.

[12426.] Literæ HERMANNI CONRINGII ad Joannem Christianum Boineburgium de principe Austriaco in Cæsarem eligendo datæ. (Inter alia Fridericus III., Daniæ rex, in hanc legem receptus esse dicitur, ut Ordinibus ab eo desciscendi libertas concedatur, si pactis conventis non steterit.) — *Helmstad.*, d. 6/16. Febr. 6. Febr.

Commercii epistolici Leibnitiani, Tom. Prodromus, rec. J. D. Gruber. p. 266—273.

[12427.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at den store Skræk, som Nederlaget i Fyen og Tabet af denne Öe havde foraarsaget i Kjöbenhavn, nu lidt har tabt sig, og at man har begyndt at træffe nogle Forsvars-Foranstaltninger, hvorfor man trækker Tropperne bort fra Skaane; fem danske Orlogsskibe holde sig endnu ved Commandeurens Tapperhed i uskadt Stand; man haaber, at den indtrufne Forandring i Veirliget vil hindre Kongen af Sverrig i at gaae over til Sjelland; man har talt med den engelske Envoyé for ved hans Hjelp at komme til Underhandling med Kongen af Sverrig. — *Kiöbenhavn*, 7/17. Februar. 7. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 395—396.

[12428.] Den danske Gesandt HENRIK ROSENVINGES Memorial til Generalstaterne, hvori han opfordrer disse i Overeensstemmelse med Tractaterne og i deres egen Interesse til uden Ophold at yde Danmark en virksom Hjelp. — Lectum den 18. February. (Hollandsk.) 8. Febr.

Memorien van het oorloch Dennemarckens. Middelburgh 1658. p. 7—9. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 785—786.

[12429.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver den hollandske Gesandt Frederick van Dorp, at han af Residenten Downingh har erfaret, at det ingenlunde er Protectorens Önske, at Danmark skal gaae til Grunde, men at derimod de polske Sager kun ligge ham meget lidet paa Hjertet. — *Haege*, den 18. February. (Hollandsk.) 8. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 538.

[12430.] Den franske Gesandt DE THOU opfordrer Generalstaterne til ikke at gaae ind paa den danske Gesandts Anmodning om Hjelp, men til i Forening med Frankrig og England at anvende en kraftig Mediation, idet han forsikkrer, at Frankrig kun har til Hensigt at hævde Handelens Frihed i Östersöen. — *À la Haye*, ce 18. Fevrier (N. S.). (Fransk.) 8. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 788. *Hollandsk:* Memorien van het oorloch Dennemarckens. Middelburgh 1658. S. 3—4.

[12431.] Den engelske Resident DOWNING i Haag beretter bl. a. om de modtagne Efterretninger om Kongen af Sverrigs Reiser fra Kiel til Gottorp og derfra til Frederiksodde, samt om hans Overgang til Fyen; tillige giver han omstændelig Beretning om de i Amsterdam og Haag foretagne Hvervinger og Rustninger for Danmark; 4000 Mand i 4 Regimenter ere rede under Obersterne Selian Mere, Lobrecht, Capelle og Krantzky, og der udrustes en Flaade paa 30 Krigsskibe. (Engelsk.) post 8. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 757—758.

[12432.] Kong FREDERIK III. befaler Undersaatterne paa Sjelland paa Grund af Fjendens ventede Ankomst at flytte deres Formue, saavidt muligt, til Kjöbenhavn, Frederiks- 10. Febr.

1658. borg eller Kronborg, samt at Möllerne skulle afbryde deres Qværne og bortkaste eller sönderslaae
10. Febr. den ene Steen. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 10. Febr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Aaaij—Aaaiij.

10. Febr. [12433.] Den engelske Gesandt W. JEPHSON beretter bl. a. til Statssecretair Thurloe, at Kongen af Sverrig er meget opsat paa at udföre sin Plan at gaae over Isen til Fyen, og at man sandsynlig om et Par Dage vil erfare Udfaldet. — *Wismar*, 10. Feb. 1657. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 770—771.

11. Febr. [12434.] Kong FREDERIK III. befaler Borgerskabet i Helsingör alvorlig, at lade al Munition, Proviant og rörligt Gods indföre paa Kronborg Slot, at det ikke skal komme Fjenden tilgode. — 11. Februar.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 138.

11. Febr. [12435.] GENERALSTATERNES Resolutioner til den engelske Resident Downing og den franske Gesandt de Thou, at det er deres Hensigt paa enhver mulig Maade at befordre Freden mellem Danmark og Sverrig, og at de ere villige til at conferere med de nævnte Gesandter om Maaden, hvorpaa dette kunde opnaaes. — Jovis, the 21st of Febr. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 790—791.

11. Febr. [12436.] Den engelske Resident DOWNING beretter til Gesandten i Frankrig Lockhart om de modtagne Efterretninger om Kongen af Sverrigs Erobring af Fyen, samt af fire Krigsskibe, som laae indefrosne i Havnen ved Nyborg; tillige omtaler han de Forslag, som saavel han selv, som den franske Gesandt have gjort Generalstaterne med Hensyn til Gjenoprettelsen af Freden mellem Danmark og Sverrig. — *Hague*, Feb. 21. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 792.

11. Febr. [12437.] Den svenske Resident H. APPELBOOMS Memorial til Generalstaterne, hvori han opfordrer dem til ikke at höre paa Rosenvinges Forestillinger, og ikke at forlade de upartiske Mediatorers Rolle. — *'sGravenhage*, den 21. February. (Hollandsk.)

Memorien van het oorloch Dennemarckens. Middelburgh 1658. S. 9—11. *Fransk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 791—792.

12. Febr. [12438.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemester og Raad i Kjöbenhavn strax at lade Forstæderne for Fæstningen afbryde, og at indföre i Staden, hvad deraf kan bruges, at Fjenden ingen Fordeel deraf kan have. — *Kiöbenhavn*, den 12te Februar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 177.

12. Febr. [12439.] Kong FREDERIK III. tilkjendegiver Hans Schack, at han har givet Befaling til at afbryde Forstæderne for Kjöbenhavn, og befaler ham at lade opbrænde, hvad der endnu maatte staae, naar Fjendens Ankomst fornemmes. — *Kiöbenhavn*, den 12te Februar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 177.

12. Febr. [12440.] Kong FREDERIK III. befaler Christopher Lindenow at lade ise omkring Christianshavn, og at sörge for, at fornöden Defension for denne Stads Volde i Hast bliver forfærdiget. — *Kiöbenhavn*, den 12te Februar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 178.

12. Febr. [12441.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Rector ved Kjöbenhavns Universitet, at tilsige Studenterne, der i Tilfælde af fjendtligt Angreb havde lovet deres Tjeneste til Voldens

Forsvar, samme Dags Eftermiddag at möde paa Slotspladsen, for at modtage videre Ordre. — 1658.
Den 12te Februar. 12. Febr.

R. Nyerup, Efterretn. om Frederik III. S. 60. H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 14.

[12442.] Kong Frederik III.s Befaling, at der ingen Indqvartering skulde være paa Amager, for at Kongen derfra kunde erholde det fornödne til sin Hofstat. — 12te Februar. 12. Febr.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om K. Fr. III. S. 60.

[12443.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Frederick van Dorp om Generalstaternes Forhandlinger med den franske Gesandt de Thou og den engelske Resident Downingh om en Cooperation med Hensyn til Tilveiebringelse af Fred mellem de nordiske Konger; samt om de mellem Rosenvinge og de Thou herskende ceremonielle Tvistigheder. — *Haege*, den 22. February. (Hollandsk.) 12. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 539.

[12444.] En engelsk Agent beretter bl. a. om Forhandlingerne mellem de engelske og franske Gesandter og Generalstaterne angaaende Fredens Oprettelse i Norden, om Kongen af Sverrigs Overgang til Fyen, og om Rosenvinges indtrængende Anmodning til Generalstaterne om at komme Danmark til Hjelp. — *Hague*, ce 22. Fevrier (N. S.). (Fransk.) 12. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 793—794.

[12445.] En engelsk Agent beretter om de Svenskes Overgang til Fyen og om et Rygte, at Kongen af Sverrig eodem impetu skulde være gaaet over til Sjelland. — *Hague*, 22/12. February. (Engelsk.) 12. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 794—795.

[12446.] En engelsk Agent beretter om de franske og engelske Ministres bestemtere Optræden i den dansk-svenske Sag, og om Nödvendigheden for England, at Holland holdes indenfor Mediationens og Neutralitetens Grændser; tillige skriver han om de eventuelle Forhold, hvis Sverrig bemægtigede sig Öresund. — *Hague*, ce 22. Fevrier. (Fransk.) 12. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 796—797.

[12447.] Kong Frederik III.s Befaling til Oldfruen paa Antvorskov at flytte saa meget som muligt af Kongens Mobilier og Lösöre til Kjöbenhavn. — Den 13de Februar. 13. Febr.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om Kong Fr. III. p. 60.

[12448.] Den danske Gesandt ved det brandenborgske Hof Detleff von Alefeldt beretter til Kongen af Danmark angaaende Underhandlingerne med Churfyrsten, og sender tillige endeel dertilhörende Aktstykker, i Anledning af en fra Gottorp indkommen Efterretning, at Kongen havde besluttet sig til særskilt Underhandling med Sverrig. — *Hamborg*, den 14. Febr. (Tydsk.) 14. Febr.

Diarium Europ. 1657—59. S. 577—580. Theatr. Europ. 8. Th. S. 633—634. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 225—226.

[12449.] Den engelske Gesandt Ph. Meadowe beretter til Statssecretair Thurloe, at Kongen af Sverrig havde indvilliget i Fredsunderhandlinger paa Langeland, men da han med de danske Fuldmægtige var paa Veien derhen, mödte de den svenske Konge ved Vordingborg; han melder om sin Audients hos Kongen og om Underhandlingernes Begyndelse paa dette Sted; men da Kongen vedblev at nærme sig Kjöbenhavn, blev det nödvendigt at drage efter og de vare nu i Kjöge; han omtaler Sverrigs store Fordringer, og det uundgaaelige 14. Febr.

1658. for Danmark paa enhver Betingelse at slutte Fred. — *From the head-quarters at Cogel, 4*
14. Febr. *leagues from Copenhagen,* Febr. 14. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 802—803.

15. Febr. [12450.] Den danske Resident Charisius tilskriver den danske Resident Petkum i England om de foruroligende Efterretninger om de Svenskes Fremgang ikke blot i Fyen, men ogsaa i Sjelland, og om de af Rosenvinge til Generalstaterne indgivne paatrængende Opfordringer til at sende Hjelp; disse synes imidlertid endnu ikke at være beredte, og ville derfor indskrænke sig til at virke ved Mediation. — *Hague,* 25th Feb. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 803.

15. Febr. [12451.] Den hollandske Gesandt Frederick van Dorp tilmelder Raadspensionær Johann de Witt, at han tænker paa at gaae til Gottorp eller Flensborg for at være Kongen af Sverrig nærmere; han har erfaret, at Österrige har gjort Forsög paa at vinde Kongen af Sverrig mod de forenede Provindser. — *Wismaer,* den 25. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 540.

16. Febr. [12452.] Statssecretair John Thurloe tilskriver Henry Cromwell, "Lord-deputy" i Irland, bl. a. om de modtagne Efterretninger om de Svenskes Erobring af Fyen, og om Hollændernes Tvivlraadighed, da de deels önske at understötte Danmark, deels frygte, at England i saa Tilfælde vil tage Sverrigs Partie. — *Whitehall,* 16. Febr. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 806—807.

17. Febr. [12453.] Kong Frederik III. opfordrer Johan Christoff v. Körbitz til at bede Offue Juel om at söge at formaae Corfitz Ulfeldt til under Fredsunderhandlingerne at være Kongen til Tjeneste og mage det saa, at Throndhjem og Bahuus Lehne kunne blive under Kronen, hvorimod Kongen lover at forlehne ham og hans Sön med disse Lehne deres Livstid, restituere ham alt hans Gods, og lade al Misforstand falde, som havde været mellem dem. — *Hafn.,* d. 17. Februarii.

Nyt hist. Tidsskrift. 3. B. S. 405.

17. Febr. [12454.] Den danske Gesandt Detleff von Alefeldt beretter til Kongen af Danmark, at den 5te dennes ere alle foedera afsluttede i Berlin, saaledes at inden 4 Uger skulle 32,000 Mand marschere til Danmarks Undsætning, idet han tillige beretter, at Fyens Tab endnu mere har animeret de Allierede. — *Hamburg,* den 17. Febr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 232.

17. Febr. [12455.] Den svenske Resident H. Appelboom meddeler Generalstaterne, at hans Konge har underrettet ham om sin Fremgang ved Erobringen af Fyen og Adsplittelsen af den danske Hær; han har ikke villet undlade at meddele dem, som Kongens gamle Venner og Allierede, denne glædelige Efterretning, idet han nærer det Haab, at denne Begivenhed vil bane Vei for Fredens Tilveiebringelse. — *Hague,* 27. Feb. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 808.

18. Febr. [12456.] Den engelske Resident Downing sender den engelske Gesandt Lockhart i Frankrig en trykt Beretning om Erobringen af Fyen, som den svenske Resident Appelboom havde besörget. — *Hague,* the 28th Febr. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 811. (Den omtalte trykte Beretning bærer Titel: Waerachtich Verhael van 'tgene gepasseert is by het veroveren des Eylandts Funen in Denemarcken etc. Gedruckt Anno 1658. 5 Blade 4°.)

[12457.] Tractatus præliminaris de pace inter DANIAM et SUECIAM ineunda, factus mediantibus legatis Gallico et Anglico per commissarios Danicos et Suecicos. — *Tostrupii*, die 28. mensis Febr. 1658. 18. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 13—16. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 24—29). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 232—233 (med Dat.: die 18. mensis Febr.). L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 215—217 (med samme Dat. og Hollandsk Overs.). Recueil des traitez. T. III. p. 723—724. S. de Pufendorf, de rebus a Carolo Gustavo gestis. Append. p. 18—20. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 114—117 (med Dat.: die 18. mensis Febr. og Tydsk Overs.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 204 (med samme Dat.). *Tydsk*: Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 157—162. Diarium Europ. 1657—59. S. 598—600. Theatr. Europ. 8. Th. S. 741—742. Hist. Einleitung zu dem jetzigen Krieg in Norden. S. 112—114. *Dansk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allernåd. Konung wardt nödgat et continuera Krijghet etc. 1659. fol. Niij—Oj. *Hollandsk:* Særskilt trykt 1658 med Dat.: Kögerkroech, den 17/27. Februarij.

[12458.] Diplom, udstedt af den venetianske Hertug JOHANNES PISAURO, hvorved Ridder Curt Cervisen (Adelaer) skjenkes en aarlig Pension af 1400 Ducater for sig og sine Arvinger i tredie Led, for hans tappre Forhold i Republikens Tjeneste i Krigen med Tyrkerne. — *In nostro Ducale Palatio*, die XXVIII. Febr. (Italiensk.) 18. Febr.

L. Holberg, Danm. Hist. Fr. III. T. 627—628.

[12459.] CAROLI GUSTAVI, regis Sueciæ, ratificatio tractatus præliminaris per legatos mediatores cum Danis die 18. Februarii facti. — *In Castris ad Pagum Torslunda-Magla*, die 19. mensis Febr. 19. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 16—17. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 29—30). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 233. J. C. Lünig, Teutsch. Reich-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 118. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 205. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. p. 162—164. Theatr. Europ. 8. Th. S. 742—743.

[12460.] ANONYMUS QUIDAM ANGLUS scribit de tractatibus Sveco-Danicis, in quibus Dani Blekingiam et Schoniam obtulisse, Sveci vero præterea Bornholmiam et districtum Trundhemensem postulasse dicuntur. — *Keil in Holsatia*, die 19. Febr./1. Martii. 19. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 812.

[12461.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne om Kongen af Sverrigs Overgang fra Fyen over Langeland til Laaland, om Nakskovs Overgivelse og Kongens Ankomst til Vordingborg og videre Fremrykning til 2 Miil fra Kjöbenhavn; om Underhandlingerne i Vordingborg og de Svenskes overdrevne Fordringer, og om Forhandlingernes Fortsættelse og Afslutning i Tostrup den 27. Februar. — *Kiöbenhavn*, 2. Marts. 20. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 396—399.

[12462.] Den engelske Gesandt i Frankrig LOCKHART takker Residenten Downing i Holland for de gode Efterretninger, han har meddeelt ham angaaende den svenske Konges Fremgang i Fyen. — *Paris*, March 2d (N. S.). (Engelsk.) 20. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 814.

1658. 20. Febr. [12463.] Skrivelse til DEN VENETIANSKE AGENT (i England) bl. a. om Hollændernes Misstemning i Anledning af de Svenskes Fremgang mod de Danske. — *Antwerp*, 2d March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 814.

21. Febr. [12464.] Kong CARL GUSTAVS Patent, hvorved han tillader, nu da Freden er afsluttet, at Posterne i Danmark frit maae passere gjennem de af de svenske Tropper besatte Provindser. — *Haubt Quartier Köge*, den 21. Februarij. (Tydsk.)

Warhaftiger Bericht des an Schwed. Seiten gegen Ihre K. May. in Dennem. verübte Friedensbruch. 1658. fol. Dj.

22. Febr. [12465.] Kong FREDERIK III. advarer, nu efter Fredens Afslutning med Sverrig, Undersaatterne mod Handel med uhjemlet Gods. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 22. Februarij.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Aaa iij

22. Febr. [12466.] GENERALSTATERNES Resolution, at deres Gesandt i Wismar, de Dorp, skulde begive sig til det Sted, hvor Fredsunderhandlingerne mellem Danmark og Sverrig föres, for at varetage de forenede Provindsers Interesse. — Le lundy, 4. de Mars (N. S.). (Fransk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 815.

22. Febr. [12467.] RICHARD FORD's Skrivelse til Statssecretair John Thurloe, hvori han gjör opmærksom paa, at, da Kongen af Sverrig saa godt som har gjort sig til Herre over Beltet og Öresund, vilde England uden Tvivl nu af ham let kunne erholde saadanne Begunstigelser med Hensyn til Sundtolden, at dette Rige kunde blive Herre over Handelen i Östersöen og fortrænge Hollænderne derfra. — February 22. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 814—815.

23. Febr. [12468.] EDWARD HALFORD tilskriver Sam. Bathurst bl. a. om de Svenskes Fremgang i Sjelland, og om et Rygte, at Freden mellem Danmark og Sverrig skal være kommen istand; Betingelserne skulle være i saa höi Grad ugunstige for Danmark, at de fleste tvivle om Rygtets Sandhed; det synes, at Kongen af Sverrig har Planer for mod Kongen af Ungarn, der gjöre ham en hurtig Fredslutning med Danmark önskelig. — *Hamburgh*, 23. Feb. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 815—816.

23. Febr. [12469.] Skrivelse til Lord GEORGE FLEETWOOD om Kongen af Sverrigs Overgang til Sjelland; der omtales en sælsom Efterretning, at Freden allerede skal være sluttet, og at de Danske have afstaaet Skaane, Bleking, Throndhjem, deres halve Flaade, 4000 Mand tilhest og Fods, det halve Sund m. m. — *Hamburgh*, 23. Feb. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 816.

24. Febr. [12470.] Kong FREDERIK III.s Forordning for Norge om Leiermaal i de forbudne Led. — *Kiöbenhafn Slot*, den 24. Febr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Mm iiij—Nn j. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 898—900.

24. Febr. [12471.] Kong FREDERIK III.s Afstaaelse af Provindsen Halland til Kong Carl Gustav og Sverrigs Krone. — *Kiöpenhaffn Slott*, dend 24. Februarij.

Pacta och Fredz-Fördragh emillan Swerige samt Danmarck etc. 1658. fol. Ciij—Ciiij. *Tydsk:* Pacta vnd Friedens-Vertrag zwischen K. M. und Cron Schweden etc. Leipz. 1658. fol. Diiij.

[12472.] Literæ FREDERICI III., regis Daniæ, per quas provinciam Scaniam regi Sueciæ cedit incolasque eius ab omni fidelitalis iuramento solutos declarat. — *In Arce Haffniensi*, die 24. Febr. 1658. 24. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit. 1658. Doc. p. 91—93. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 162—165). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 211—212. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. May. z. Schwed. etc. 1659. S. 266—269. Theatr. Europ. 8. Th. S. 752—753. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 234. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 198—199. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 118—119. J. J. Schmausz, Corp. jur. gentium. T. I. S. 670—671.

[12473.] Forestilling fra KEY, DETLEFF og J. VON ALEFELDT til Kongen af Danmark, at han ikke maatte forhaste sig med at slutte Fred med Sverrig, da man, som de haabe kan forsvare sig, indtil man erholder tilstrækkelig Hjelp fra de Allierede. — *Glückstadt*, den 24. Februar. (Tydsk.) 24. Febr.

Erörterung der Ursachen, warumb Ihre K. May. z. Schwed. etc. 1659. S. 370—373. Diarium Europ. 1657—59. S. 600—602. Theatr. Europ. 8. Th. S. 744—745. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 235. *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Riiij—Sj. *Latin:* Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 145—146. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 256—259.). (Paa det förste og de 2 sidst angivne Steder uden Datum).

[12474.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne om Fredens Publication og Afsendelsen af de stipulerede 2000 Ryttere til den svenske Leir ved Kjöge. — *Kiöbenhavn*, 6. Marts. 24. Febr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 399—400. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. S. 817.

[12475.] Den franske Gesandt DE THOU opfordrer Generalstaterne til at bortrydde Hindringerne for deres Mediation mellem Danmark og Sverrig, og tillige at formaae Churfyrsten af Brandenborg og Hertugen af Holsten til at tiltræde denne Mediation, for saaledes at fremskynde Freden mellem de nordiske Riger. — *À la Haye*, ce 6me Mars (N. S.). (Fransk.) 24. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 819.

[12476.] Den engelske Resident DOWNINGS Memoriale til Generalstaterne, hvori disse opfordres til uden Opsættelse at söge i Forbindelse med England og Frankrig at tilveiebringe Fred mellem Danmark og Sverrig, hvortil Kongen af Sverrig uagtet sin store Fremgang har viist sig villig. — Udateret. (Engelsk.) c. 24. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 818—819.

[12477.] Literæ CONSILII STATUS HOLSATICI (D. Reinkingk, Johannis Helms, J. Steinman, D. Conradi Hesse) ad Fridericum III. regem datæ, per quas, fama iniquissimæ pacis iam cum Suecis initæ, cui tamen fidem habere nequit, motum, eum a pace eiusmodi instanter dehortatur, ostendens, quæ adhuc sui defendendi vis in regnis et provinciis regis restet quodque auxilium a foederatis exspectari possit; inprimis a foedere cum hoste naturali et acerbissimo faciendo, de quo fama etiam est, magnopere dehortatur. — *Glückstadii*, die 25. Februar. 25. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 142—144. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 252—256). J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 980—985. *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Rij—Riiij. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen warumb Ihre K. May. z. Schwed. etc. 1659. S. 365—369.

1658. 26. Febr. [12478.] Tractatus de pace inter DANIAM et SUECIAM instauranda factus, mediantibus legatis Gallicis et Anglicis, per commissarios Danicos et Suecicos. (Instrumentum a commissariis Suecicis confectum.). — ROSCHILDIÆ, d. 26. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 17—26. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 31—48). Theatrum pacis. P. I. p. 393—413 (med Tydsk Overs.). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 235—239. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 214—225 (med Hollandsk Overs.). C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 241—246. Recueil des traitez. T. III. p. 724—728. S. de Pufendorf, de reb. a Car. Gust. gestis. Append. p. 21—28. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 205—208. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 119—132 (med Tydsk Overs.). J. J. Schmausz, Corp. jur. gent. T. I. S. 667—670. (Extract). *Svensk:* Pacta och Fredz-Fördragh emillan Swerige sampt Danmarck etc. 1658. fol. Aij—Biij. *Tydsk:* Pacta vnd Friedens-Vertrag zwischen K. M. und Cron. Schweden etc. Leipz. 1658. fol. Aij—Dij. Erörterung der Vrsachen warumb Ihre K. M. z. Schweden etc. 1659. S. 164—182. Diarium Europ. 1657—59. S. 615—625. Hist. Einleit. z. dem jetzigen Krieg in Norden. S. 114—124.

26. Febr. [12479.] Fredsfordrag mellem DANMARK og SVERRIG. (Det af de danske Commissarier udstedte Instrument). — *Rotschild*, den 26. Februarij. (Tydsk Overs.)

Instrumentum Pacis oder Friedens Pacta zwischen Dännem. und Schweden. 1658. fol. A2—C4. Theatr. Europ. 8. Th. S. 746—751.

26. Febr. [12480.] Den danske Resident CHARISIUS underretter Residenten i England Petkum om de ugunstige Efterretninger, man har erholdt i Haag angaaende de Svenskes Overgang over Isen til Sjelland og Fremgang der; Rosenvinge gjör alt muligt for at formaae Generalstaterne til at sende virksom Hjelp, men de synes ikke at have stor Hast dermed. — *Hague*, the 8th of March (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 826.

26. Febr. [12481.] Raadspensionær JOHAN DE WITTS Skrivelse til Gesandten Frederick van Dorp, hvori han beklager, at man hverken har sikkre eller behagelige Efterretninger om, hvad der er passeret mellem de Danske og Svenske; tillige skriver han om Udvexlingen af Ratificationen af den Elbingske Tractat og dennes Elucidation. — *Haege*, den 8. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 541.

26. Febr. [12482.] Den engelske Resident G. DOWNING beretter til Statssecretair John Thurloe, at Kongen af Sverrig har indrömmet den engelske Gesandt Meadowe, at Underhandlinger om Freden maae aabnes paa Sprogöe eller Langeland, men at han imidlertid er gaaet over til Sjelland og rykker uden Modstand frem mod Kjöbenhavn, hvorfra Kongen af Danmark siges at være flygtet til Malmöe; tillige skriver han bl. a., at det kun er Uvisheden om Protectorens Hensigt, der holder Generalstaterne tilbage fra at optræde med Magt mod Kongen af Sverrig. — *Hague*, March the 8th (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 823—824.

26. Febr. [12483.] Sir ROBERT HONYWOOD tilskriver Sir W. Vane, at man har sikker Efterretning om, at Kongen af Sverrig er kommen til Sjelland, hvor han rykker frem uden Modstand; Kongen af Sverrig skal allerede være i Besiddelse af hele Öen med Undtagelse af Helsingör, og Kongen af Danmark skal være gaaet til Skaane; han omtaler de vigtige Fölger,

denne Begivenhed vil have for Generalstaterne, der have tilskyndet de Danske til Fredsbruddet og dog ladet dem i Stikken. — *Hague*, 8th of March (N. S.). (Engelsk.) 1658. 26. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 825.

[12484.] En engelsk Agent beretter, at Generalstaterne begynde at mistvivle om Danmark, og sætte deres Haab til en opstaaende Skinsyge mellem England, Frankrig og Sverrig; de have sögt uden Held at bevæge Frankrig og England til en fælleds Declaration angaaende Sverrigs og Danmarks gjensidige Restitution; det vilde ogsaa være mod Protectorens Interesse, der kun kan vente Uloyalitet fra Danmarks Side; Holland ligger nu paa Luur, og afventer Begivenhedernes Gang. — *Hague*, ce 8. Mars (N. S.). (Fransk.) 26. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 826.

[12485.] Den engelske Gesandt Richard Bradshaw tilskriver Statssecretair John Thurloe bl. a. om den Indflydelse, en eventuel Overgang af Kongen af Sverrig over Store Belt til Sjelland vilde have paa Polen. — *Konigsberge in Prussia*, 26th Feb. 1657. (Engelsk.) 26. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 826—827.

[12486.] Articuli secretiores tractatui inter Daniam et Sueciam facto (cfr. Nr. 12478) addendi, de satisfactione Ebboni Uhlefeldio, generali maiori, procuranda, et de tapetibus quibusdam, regno Sueciæ ignominiosis, aliis coloribus superillinendis. (Subscripti a commissariis Danicis Joachimo Gersdorf et Christiano Skiel). — *Roschildiæ*, die 27. Februarii. 27. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 26—27. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 49-50). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 239. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 225—226 (med Hollandsk Overs. og Dat. 17. Febr.). C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 246—247. Recueil des traitez. T. III. p. 728 (med Dat. 17. Febr.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 208. S. de Pufendorf, de reb. a Carolo Gustavo gestis. Append. p. 29. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 132—133 (med Tydsk Overs.). *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 183—184. Theatr. Europ. 8. Th. S. 752. Hist. Einleit. z. dem jetzigen Krieg in Norden. S. 121. *Dansk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Oj.

[12487.] Den hollandske Resident J. le Maire beretter til Generalstaterne om Kongen af Sverrigs Overgang til Sjelland, hans Fremgang, Underhandlingerne og Fredsslutningen; da Sverrig ved denne bliver Herre over Skaane, opfordrer han Generalstaterne til at forlange af Kongen, at de paa Skaanes Kyst underholdte Fyr fremdeles blive bevarede. — *Elseneur*, the 9th of March (N. S.). (Engelsk Overs.) 27. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 827.

[12488.] Constitutio Frederici III. regis, ut incolæ Wenenses posthac, quemadmodum etiam olim, iudicium provinciale Sialandicum sequantur. — *In Arce Hafniensi*, die 28. Februar. 28. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 94—95. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 167—168). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 205. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 272—273.

1658. 28. Febr. [12489.] Recessus peculiaris commissariorum regis Daniæ in pace cum Suecia componenda, JOACHIMI GERSDORF et CHRISTIANI SCHEEL, de evacuatione munimentorum Scanensium. — *Roschildiæ*, die 28. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 27—28. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 50—51). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 239. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 212. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 133. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 184—185. Theatr. Europ. 8. Th. S. 754. *Dansk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Oj—Oij.

28. Febr. [12490.] FREDERICI III., Daniæ regis, ad Carolum Gustavum, regem Sueciæ, literæ datæ, per quas orat, ne missionem Oweni Juul ita interpretetur, quasi difficultates de evacuatione munimentorum Scanensium movere vellet; se eum misisse, ut mentem regis cognosceret, quum periculum esset, ut copiæ ob tempestatem aëris ex provincia excedere possent. — *In arce Hafniensi*, die 28. Febr.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 28—29. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 51—53). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 239—240. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 7—9. *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Oij. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 185—187. Theatr. Europ. 8. Th. S. 754—755.

28. Febr. [12491.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne om de tilendebragte specielle Underhandlinger angaaende Hertugen af Holsten, om Kongen af Sverrigs Misfornöielse over Ufuldtalligheden af de overgivne Ryttere og om hans Forlangende af den ufortövede Overgivelse af de skaanske Fæstninger. — *Kiöbenhavn*, 10. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 400—401.

2. Martii. [12492.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Præsident Biörenklou, hvori han udförlig fremsætter de Grunde, han har havt til at indgaae Freden med Danmark, skjöndt han havde saadanne Fordele, at han havde kunnet beholde hele Danmarks Rige. — *Roskilt*, den 2. Martij. (Svensk.)

M. Swederus, Stockholms Magaz. 2. B. 1780. S. 757—759. C. Adlersparre, Hist. Saml. 5. D. S. 177—192. G. F. Gyllenborg, Tåget öfver Bält. 1785. S. 121—123.

2. Martii. [12493.] Den engelske Gesandt PHILIP MEADOWE beretter til Statssecretair John Thurloe om Fredens Afslutning og Undertegnelse i Tostrup uagtet den Modstand, som et Partie i Kjöbenhavn og den hollandske Gesandt gjorde derimod; om Fredsbetingelserne og om sin Reise til Ringsted for at lykönske Kongen af Sverrig, der viste en særdeles Affection for Protectoren; den fölgende Dag skal Gesandten til Frederiksborg, hvor de to Konger skulle have en Sammenkomst, hvorefter Kongen af Sverrig reiser over Helsingör til Skaane. — *Copenhagen*, March 2d 1657. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 838—339.

2. Martii. [12494.] General GEORGE MONCK takker bl. a. Statssecretair John Thurloe for de meddeelte gode Efterretninger om de Svenskes Fremgang; hvis Kongen af Sverrig bemægtiger

sig Sjelland, haaber han, at Holland vil ophöre med sine Klammerier med England. — *Dalkeith*, 2d March. (Engelsk.) 1658. 2. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 839.

[12495.] Kong Frederik III. befaler Rigets Hofmester at sörge for, at Svend Poulsens Dragoner, der skulle være overkomne (fra Skaane) til Sjelland, blive aftakkede, og at Svend Poulsen forsikkres om Kongens Naade. — Den 3die Martii. 3. Martii.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 117—118.

[12496.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at alt Fredsforhandlingen vedkommende nu var afgjort med Undtagelse af Erstatningen til Hertugen af Holsten; Kongen var reist til Frederiksborg for at have en Sammenkomst med den svenske Konge; Skaane var allerede udleveret til Sverrig, skjöndt man fra dansk Side havde forlangt, at dette först skulde skee, naar Sjelland var römmet af de svenske Tropper. — *Kiöbenhavn*, 13. Marts. 3. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 401.

[12497.] Den engelske Gesandt i Frankrig Will. Lockhart tilskriver Statssecretair John Thurloe bl. a. om de just nu ankomne Efterretninger om Kongen af Sverrigs Fremgang i Sjelland; han haaber, at denne vil benytte sin nærværende Fordeel bedre, end han gjorde det i Polen. — *Paris*, March 3/13. (Engelsk.) 3. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 840.

[12498.] Resolution af Staterne i Holland, at Admiralitetet i Amsterdam skal sende et Skib med et Sendebud til Gesandten i Danmark van Beuningen, for hos denne at indhente nöiagtig Underretning om Tingenes Tilstand i dette Land. — Fryday, the 15th of March (N. S.). (Engelsk Overs.) 5. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 846.

[12499.] Den engelske Resident Downing beretter til Statssecretair John Thurloe bl. a. om de store Rustninger, der gjöres i Amsterdam og ere bestemte til Kjöbenhavn; Staterne i Holland ere beredte til, i Forhold til de Efterretninger, der maatte komme fra Sjelland, enten at forbinde sig med Frankrig og England til Mediation, eller at sende de Danske virksom Hjelp. — *Hague*, March 15. (Engelsk.) 5. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 842—843.

[12500.] En engelsk Agent beretter bl. a. om den svenske Resident Applebooms Besværing over Rustningerne i Amsterdam til Fordeel for Danmark; og om Hollands Tilböielighed til at understötte Danmark, hvis Udfaldet af dets Strid med Sverrig endnu maatte vise sig tvivlsomt. — *Hague*, ce 15me Mars (N. S.). (Fransk.) 5. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 845.

[12501.] En engelsk Agent beretter, at man i Holland synes at fatte fornyet Haab om, at Danmark atter skal komme til Kræfter, og at Rustningerne derfor i Amsterdam drives med stor Iver, i Forventning om Generalstaternes Bifald; hvis Cromwell ikke sender Sverrig ligesaa mange Skibe, som Holland sender Danmark til Hjelp, vil Englands Interesse komme til at ligge under, da Sverrig ikke i Længden vil kunne holde ud mod et Forbund af Danmark, Brandenborg, Polen, Holland og Spanien. — *Hague*, ce 15. Mars (N. S.). (Fransk.) 5. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 847.

[12502.] Den danske Resident i Haag Charisius tilskriver Residenten i England Petkum om den Uvished, som endnu omgiver alle Efterretninger fra Danmark; der er udbredt c. 5. Martii.

1658. c. 5. Martii. Rygtet om et stort Tab, som de Svenske skulle have lidt; den svenske Resident söger at hindre Afsendelsen af Krigsfolk til Danmark, og den engelske Resident truer med, at Protectoren vil understötte Sverrig, hvis Holland sender Hjelp til Danmark. — Udateret. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 848.

6. Martii. [12503.] Den hollandske Resident JACOB LE MAIRE beretter til Generalstaterne, at Kongen af Sverrig Dagen tilforn var kommen fra Frederiksborg til Helsingör, og var strax gaaet over Sundet; svenske Befalingsmænd havde yttret, at den hele svenske Magt i Sjelland kun bestod af 5000 Ryttere, og at de ved nogen alvorlig Modstand vilde have trukket sig tilbage; da de ingen fandt, havde de fulgt deres Lykke. — *Helsingör*, 16. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 401—402.

6. Martii. [12504.] Den engelske Gesandt General WILLIAM JEPHSON tilskriver Statssecretair Thurloe om Kongen af Sverrigs Ligegyldighed for den intenderede Alliancetractat med England efter den pludselige Afslutning af Freden med Danmark; Kongen af Sverrig vil gaae til Skaane, og Gesandten reiser til Lybeck. — *Gottorp*, 6. March 1657. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 848—849.

6. Martii. [12505.] Beretning til Lord GEORGE FLEETWOOD om de to nordiske Kongers Sammenkomst paa Frederiksborg, om Kongen af Sverrigs Afreise til Sverrig, om Overgivelsen af Skaane, Bahuus og Throndhjem, og om de polske og österrigske Troppers Indfald i Pommern. — *Hamburgh*, 16. March (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 849.

6. Martii. [12506.] Ro. COOLE (COOKE) tilmelder den engelske Resident i Holland Downing Betingelserne for den afsluttede Fred mellem Danmark og Sverrig; "der var aldrig saadan en Krig og saadan en Fred". — *Amsterdam*, the 16. March nou styl. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 849—850.

7. Martii. [12507.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at de skaanske Stæder nu ere overgivne til de Svenske, og at Krigsfangerne paa begge Sider ere udleverede; der er givet Befaling, at de svenske Tropper skulle gaae tilbage over Store Belt; begge Konger have været samlede paa Frederiksborg fra Onsdag til Fredag, og havt flere Samtaler i Eenrum. — *Kiöbenhavn*, 17. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 402.

7. Martii. [12508.] Den engelske Gesandt PH. MEADOWE beretter til Statssecretair Thurloe om Kongen af Sverrigs Ophold paa Frederiksborg, hvor Gesandten alene af de fremmede Gesandter var tilstede, og om hans Reise til Helsingör, hvorhen Gesandten ledsagede ham; Meadowe venter nu at blive kaldt hjem, da kun Forhandlingerne om Godtgjörelsen til Hertugen af Holsten ere tilbage, hvilke han mener kun ville medtage nogle faa Dage. — *Copenhagen*, March 7th. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 850—851.

7. Martii. [12509.] Den svenske Resident H. APPLEBOOM underretter Generalstaterne om den afsluttede Fred mellem Sverrig og Danmark. — *In the Hague*, the 17th of March (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 851.

7. Martii. [12510.] Den engelske Resident DOWNING beretter til Statssecretair Thurloe bl. a., hvorledes man her i de sidste Dage har været omtumlet af de forskjelligste og æventyrligste

Rygter om Krigen mellem Danmark og Sverrig, men at disse nu ere fortrængte ved den Efterretning, som den svenske Resident samme Dag har meddeelt, at Freden er afsluttet mellem de krigförende Riger. — *Hague,* March 17th, new style. (Engelsk.) 1658. 7. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 851—853.

[12511.] Procuratorium Caroli Gustavi, regis Sveciæ, Stenoni Bielke, senatori regni, et Petro Julio Coyet, consiliario aulico, ad foedus arctius cum rege Daniæ ineundum datum. — *Landscronæ,* die 9. Martii. 9. Martii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 45—46. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 82—84). *Tydsk*: Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 208—209. Theatr. Europ. 8. Th. S. 758—759. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 243—244.

[12512.] Den engelske Gesandt Richard Bradshaw beretter til Statssecretair Thurloe bl. a. om den store Bekymring, der her i Dantzig hersker over Kongen af Sverrigs store Held og den afsluttede Fred med Danmark. — *Dantzick,* 9/19th March. (Engelsk.) 9. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 855—856.

[12513.] Kong Carl Gustav af Sverrig skjenker Hr. Corvitz Greve af Ulefeldt, Herre til Grätzlig og Hersznamitz, Slottet og Byen Sylvitsborg i Bleking med Tilliggende som et Grevskab, formedelst de troe Tjenester han ved Fredsslutningen med Danmark og ellers har beviist Riget. — *Malmö,* d. 10. Martii. 10. Martii.

P. Mützell (præs. S. Bring), diss. de Lister-Härad. p. 64—66.

[12514.] En engelsk Agent beretter, at Kongen af Sverrig havde sendt en Grev Thot til Kongen af Danmark for at forlange Udleveringen af de skaanske Fæstninger, hvilket var blevet nægtet, da de Svenske först skulde forlade Sjelland; man hörer her mange haarde Ord mod Holland, ligesom ogsaa mod Österrige og Brandenborg. — *Copenhagen,* 10th March. (Engelsk.) 10. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 875.

[12515.] Den engelske Resident George Downing sender den engelske Gesandt i Frankrig Lockhart Fredsvilkaarene mellem Danmark og Sverrig; han beretter bl. a., at 5 Skibe havde ligget rede i Amsterdam til at afgaae med Soldater til Kjöbenhavn. — *Hague,* 21. March (N. S.). (Engelsk.) 11. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 858—859.

[12516.] Statssecretair John Thurloe tilskriver den engelske Gesandt i Frankrig Lockhart bl. a. om den Indflydelse, Freden mellem Danmark og Sverrig vil udöve paa de fleste Lande i Europa, og især deleshed paa de Forenede Stater, og önsker at vide, hvilke Forholdsregler Frankrig i denne Henseende vil tage. — *Whitehall,* 11/21. March. (Engelsk.) 11. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 863.

[12517.] Statssecretair Thurloe tilskriver Residenten i Holland Downing, at han har modtaget hans Brev, der bringer Vished om Afslutningen af Freden mellem Sverrig og Danmark; han omtaler denne Begivenheds Vigtighed med Hensyn til Englands fremtidige Stilling til Holland, og beder derfor Residenten at anvende sin yderste Flid for at komme under Veir med, hvilken Vei Hollænderne nu agte at slaae ind paa, ligesom ogsaa at holde god Forstaaelse med den svenske Resident for at erfare Kongen af Sverrigs Sindelag mod Holland. — 12. March 1657. (Engelsk.) 12. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 872—873.

1658. [12518.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne,
14. Martii. at de svenske Tropper vare forblevne i Sjelland, da Isen i Beltet var brudt op; Kongen af Sverrig gjör sig Umage for at vinde sine nye Undersaatter; man erfarer, at General Krabbe havde været heldig i Norge, og at General Stenbock ikke havde været istand til at gjöre det Indfald i Skaane, hvormed der var truet; i Bahuus er man utilfreds med det svenske Herredömme; Meadow tvivler meget paa, at Protectoren vil være tilfreds med den sluttede Fred. — *Kiöbenhavn*, 24. Marts.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 402—403. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 875—876.

15. Martii. [12519.] Den engelske Gesandt General Wm. Jephson beretter til Statssecretair Thurloe om Langsomheden i Forhandlingerne med Sverrig; han sender Fredsbetingelserne mellem Danmark og Sverrig, for hvis Rigtighed han dog ikke tör indestaae; med Hensyn til Virkningerne af denne Fred bemærker han, at det nu er det rette Öieblik for England til enten at slutte en fast Forbindelse med Generalstaterne eller ganske at udelukke dem fra Östersöen. — *Lübeck*, 15th March 1657. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 1—2.

16. Martii. [12520.] En engelsk Agent beretter bl. a., at man skal have isinde at sende Slingelant med moderate Befalinger til Danmark; de hollandske Skippere blive opfordrede til at vogte sig for den skaanske Kyst, hvor de Svenske uden Godtgjörelse ikke ville tænde de Fyr, som de Danske hidtil have vedligeholdt. — *Hague*, le 23—26. Mars (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 3—4.

18. Martii. [12521.] Den svenske Resident Appleboom tilskriver paa sin Konges Befaling Generalstaterne, at det stedse har været dennes Hensigt med yderste Moderation at benytte den Fordeel, som Gud paa en mirakulös Maade har givet ham over Kongen af Danmark, hvilket han ogsaa har viist ved Fredsunderhandlingerne; han haaber, at Handel og Skibsfart for Fremtiden ikke skal lide nogen Hindring. — *Hague*, 28. March (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 874—875.

18. Martii. [12522.] Generalstaternes Resolution, at der skal tilkjendegives den svenske Resident deres Tilfredshed over Krigens Ophör mellem Danmark og Sverrig, samt over hans Forsikkring, at de Ulæmper, hvormed Handel og Söfart i Östersöen hidtil have været besværet, derved ville ophöre. — Jovis the 28th of March (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 5.

19. Martii. [12523.] C. O. v. Königsmarck forbyder alle, som staae under hans Commando, nu da Freden mellem begge Kroner er afsluttet, at besvære Bönderne, der höre til de residerende Geistlige i Aarhus. — *Ahrhaussen*, den 19. Martij. (Tydsk.)

J. R. Hübertz, Aktst. vedk. Aarhus. II. S. 151—152.

19. Martii. [12524.] Raadspensionær Johan de Witt sender Gesandten Frederick van Dorp Generalstaternes Resolution i Anledning af Fredslutningen mellem de to nordiske Kroner. — *Haege*, den 29. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 543—544.

19. Martii. [12525.] Den engelske Resident Downing beretter til Statssecretair Thurloe bl. a. om de löse Rygter, som udbredes, at Freden i Danmark ikke vil blive fuldbyrdet; de hollandske Gesandter i Danmark gjöre alt for at opægge Generalstaterne mod Kongen af Sverrig,

og Residenten har modtaget Underretning om hemmelige Forhandlinger, der drives med Churfyrsten af Brandenborg, for at ophidse denne mod Sverrig. — *Hague*, 29. March (N. S.). (Engelsk.) 1658. 19. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 6—9.

[12526.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne om Ankomsten af den franske Ambassadeur Terlon og de svenske Gesandter Steen Bielke og Cojet; de skulle forhandle om de holstenske Anliggender og tillige om en Alliance-Tractat mellem Danmark og Sverrig, hvorved der tillige skulde söges at indskrænke Fremmedes Handel paa Östersöen; der tales om nye Rustninger af Kongen af Sverrig; de danske Garnisoner fra Skaane og Bleking ere nu ankomne til Sjelland. — *Kiöbenhavn*, 30. Marts. 20. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 403—404.

[12527.] Beretning til Lord General FLEETWOOD, at Kongen af Sverrig har sendt to Gesandter, deriblandt Coyet, til Danmark, og man troer, at en nærmere Alliance-Tractat vil blive afsluttet mellem de to nordiske Kroner. — *Hamb.*, 30th March (N. S.). (Engelsk.) 20. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 14.

[12528.] Den engelske Resident G. DOWNING beretter bl. a. til Statssecretair Thurloe, at man har Efterretning fra Hamborg, at Fæstningerne i Skaane nu ere overleverede til Kongen af Sverrig; han skriver om de for Kongen af Danmark i Holland hvervede Tropper, om hvis Afsendelse man nu er tvivlraadig. — *Hague*, 30. March (N. S.). (Engelsk.) 20. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 15—16.

[12529.] Den hollandske Gesandt FREDERICK VAN DORP tilmelder Raadspensionær Johan de Witt, at han har erfaret, at Kongen af Ungarn havde besluttet at begynde aaben Feide mod Kongen af Sverrig, at opfordre Danmark til Udholdenhed og at forene sig med Polen og Brandenborg, da Efterretningerne fra Danmark standsede Udförelsen af den tagne Beslutning. — *Wismaer*, den eersten April. (Hollandsk.) 22. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 545.

[12530.] Den engelske Resident G. DOWNING beretter til Statssecretair Thurloe om Sverrigs Forhold til Holland efter Afslutningen af Freden i Danmark og Udleveringen af de skaanske Fæstninger; den störste Part af de for Kongen af Danmark hvervede Folk ere nu gaaede ombord; Residenten anseer det for det bedste, at de drage til Danmark, da de ellers ville gaae til Ungarn eller Spanien. — *Hague*, April 1. (N. S.). (Engelsk.) 22. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 16—17.

[12531.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGENS Skrivelse angaaende den projecterede Alliance-Tractat mellem Danmark og Sverrig, hvortil Commissarier allerede skulle være udnævnte; han troer neppe, at den vil finde Fremgang, og mener overhoved, at den ikke vil blive af nogen Betydning. — *Copenhagen*, April 2. (Engelsk Overs.) 23. Martii.

Brudst. i A true Relation of the Reasons which necessitated H. Maj. of Sweden to continue the War etc. 1658. p. 32.

[12532.] Den hollandske Resident ROMER i Hamborg, beretter bl. a. om et meget omtalt Project, hvorefter Prindsen af Danmark skulde ægte en Datter af Hertugen af Holsten, og dennes Sön en dansk Prindsesse, hvorefter Kongen af Sverrig vilde tilbagegive Throndhjem og Bahuus; desuden skriver han om den Alteration, som Freden i Danmark har foraarsaget i Frankfort. — *Hamburgh*, 2. April (N. S.). (Engelsk Overs.) 23. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VI. p. 876.

1658. 21. Martii. [12533.] BODEL, DITLÖF WITTES ENKE, testamenterer 4 Vaaninger, "jordfrie Grund og Eiendom", i Farvegaden, til de Huusarme i Kjöbenhavn. — *Hafniæ*, den 24. Marti.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 310.

24. Martii. [12534.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at der til Underhandling med de svenske Gesandter vare udnævnte som Commissarier Peder Reedtz og Axel Urup; Forhandlingerne ventedes tilendebragte i 3 Uger; det synes, at den engelske Gesandt vil holde sig udenfor denne Sag. — *Kiöbenhavn*, 3. April.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 404.

24. Martii. [12535.] Kong CARL GUSTAVS Ratification af den i Roeskilde oprettede Fredstractat med Danmark. — *Götheborg*, then 24. Martij. (Svensk.)

Pacta och Fredz-Fördragh emillan Swerige samt Danmarck etc. 1658. fol. Aij—Cij. *Tydsk:* Instrumentum Pacis oder Friedens Pacta zwischen Dännem. u. Schweden. 1658. fol. D2—E2. Pacta vnd Friedens-Vertrag zwischen K. M. und Cron. Schweden etc. Leipz. 1658. fol. Aij—Diij. Theatr. Europ. 8. Th. S. 761—763. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 246—247. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 209—210. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Cont. 2. Forts. S. 133—135.

26. Martii. [12536.] Den engelske Resident G. DOWNING tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a., at den danske Resident havde fortalt ham, at Kongerne af Danmark og Sverrig nu vare særdeles gode Venner, hvorfor han haabede, at Forstaaelsen mellem Protectoren og Kongen af Danmark for Fremtiden vilde blive bedre. — *Hague*, 5th Aprill (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 25—28.

26. Martii. [12537.] THOMAS DEATH beretter bl. a. til Protectoren i England, at der i Holland hverves Folk under Foregivende til Danmark; han har imidlertid erfaret, at flere engelske Officerer ville fölge med dem, om hvilke han bestemt veed, at de ikke ville gaae til Danmark. — *Hertogen Busse*, this 26. of March, ould stile. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 30—31.

26. Martii. [12538.] Statssecretair THURLOE tilskriver den engelske Resident i Holland Downing bl. a. om Bestræbelserne for at bringe Forlig tilveie mellem Churfyrsten af Brandenborg og Kongen af Sverrig; han haaber, at det vil lykkes, da man har Kongen af Danmarks Exempel for Öie, der, idet han forbandt sig med Papisterne, mistede sit halve Rige og sin hele Ære. — *Whitehall*, 26th March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 31—32.

29. Martii. [12539.] Kong FREDERIK III.s Ratification af den roeskildske Fredstractat. — *Schlosz Coppenhagen*, den 29. Mertz. (Tydsk Overs.)

Instrumentum Pacis oder Friedens Pacta zwischen Dännem. u. Schweden. 1658. fol. C4—D2. Theatr. Europ. 8. Th. S. 760—761. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 247—248. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 210—211. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 135—136.

30. Martii. [12540.] Kong FREDERIK III. befaler, da Bönderne ere saaledes ruinerede, at de ikke uden Husbondens Hjelp med Sædekorn, Redskaber og Levnetsmidler kunne komme til Kræfter, at ingen maa tage Nam eller Vurdering i Bondens Bo, uden med Hensyn til det, som til Gaardens Vedligeholdelse er Bonden af Husbonden leveret. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 30. Martij.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Aaa iiij.

[12541.] Oliverius, protector Angliæ, Carolo Gustavo, regi Sueciæ, agit gratias, quod sua interpositione haud difficulter regi Daniæ pacem concesserit. — *Westmonasterio*, die 30. Martii. 1658. 30. Martii.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 9—11.

[12542.] Kong Frederik III.s Skrivelse til Pfalzgreven af Sulzbach, hvori han klager over, at de Svenske, imod Kongen af Sverrigs Löfte, vedblive at presse hans allerede til det Yderste udsugede Undersaatter, navnlig i Marsklandene, Rendsborg Amt og Söndre-Ditmarsken. — *Kopenhagen*, den 31. Martij. (Tydsk.) 31. Martii.

Kurtzer Bericht was nach dem am 26. Feb. 1658 getroffenen Friede vorgelauffen etc. 1658. fol. E4. (Anden Udg. samme Aar, fol. F3—F4). Diarium Europ. 1657—59. S. 663. Theatr. Europ. 8. Th. S. 759. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 248. *Dansk:* Kaart Beretning huis siden Freden i Roeskildt vijdere forelöffvit. 1658. fol. G3—G4. *Fransk:* Relation de ce qvi s'est passé après la paix conclue le 26. Fevr. 1658. p. 35. *Hollandsk:* Verhael van 't gene 't sedert den Vrede den 26. Febr. 1658 is voorgevallen. p. 56—57. *Engelsk:* Relation etc. since the Pacification at Roschilt etc. p. 41—42. *Latin:* Narratio quæ post factam Roeskildiæ pacem acta sint. p. 61—62.

[12543.] Niels Jörgensen Friis ansöger Kongen om, at der maa meddeles ham Collats-Brev paa Ome og Houe Sogne i Nörvangsherred, uagtet han först en Maaned efter de ordinaire sex Uger dertil af Sognemændene er kaldet. Med Kong Frederik III.s Bevilling, dateret Hafniæ, den 31. Martij. 31. Martii.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. 1. B. S. 118—119.

[12544.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne om de danske Ministres Lunkenhed ved Forhandlingerne med de Svenske; den engelske Gesandt havde bedet dem om ikke at forhaste sig med den svenske Alliance-Tractat, indtil han havde erfaret Protectorens Mening herom; de svenske Tropper laae endnu i Sjelland paa Grund af den vanskelige Transport over Beltet. — *Kiöbenhavn*, 10. April. 31. Martii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 404—405.

[12545.] Statholderen i Irland H. Cromwell takker Lord Falconberg for Meddelelsen af Artiklerne mellem Danmark og Sverrig; han havde ventet, at de vare fordeelagtigere for Sverrig, som herved ikke bliver mere Herre over Sundet end forhen. — April (læs: March) 31. (Engelsk.) 31. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 106.

[12546.] Besværing til Kongen af Hans Jörgensen og Jacop Pederssen, Medlemmer af Byraadet i Frederiksodde, angaaende den af 3 Raadmænd foretagne Kaldelse til det ledige Sognekald i Frederiksodde. — *Kiöbenhauffn*, d. ... Aprill. initio Aprilis.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. 1. B. S. 103—104.

[12547.] Kong Frederik III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn strax at lade forfærdige et Par Hundrede frisiske Ryttere, hver 12 Fod lang. — *Kiöbenhavn*, den 1ste April. 1. Aprilis.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 176.

[12548.] Kong Carl Gustav tilkjendegiver Corfitz Ulfeld sin Bekymring over hans Upasselighed, og lover, at han aldrig skal glemme de Tjenester, han har viist ham. — *Götheborg*, d. 2. April. (Fransk.) 2. Aprilis.

P. A. Wallmark, Handl. ur Engeströms Bibl. 3. H. S. 6.

1658. [12549.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Hollændernes Misfornöielse over,
2. Aprilis. at Kongen af Danmark ikke har meddeelt dem en Copie af Fredstractaten med Sverrig. — *Hague,* le 6—12. d'Avril (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 43—44.

2. Aprilis. [12550.] Statssecretair THURLOE tilskriver den engelske Resident i Holland Downing bl. a., at han ikke forstaaer, hvad Hensigten kan være med at sende Soldater til Danmark; han beder ham at vise den danske Resident al Höflighed og forsikkre ham om Protectorens Önske at staae i det bedste Forhold til hans Regjering. — *Whitehall,* 2. Aprill. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 49—50.

5. Aprilis. [12551.] Tractat mellem DANMARK og DE FORENEDE NEDERLANDE fornemmelig angaaende de hollandske Skibes Toldforpligtelse i Norge, afsluttet af den danske Gesandt Henrik Rosenvinge og otte hollandske Commissarier. — *'sGraven-Hage,* den vijfthienden Aprilis. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 276—277. Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 577—581. Recueil van de Tractaten gemaekt tusschen de Heeren Staten General ende verscheyde Koningen etc. Nr. 28. Recueil des traitez. T. III. p. 729—732 (med *Fransk* Overs.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 213—216 (med *Fransk* Overs.). *Fransk:* J. J. Schmausz, Corp. jur. gent. T. I. S. 679—682.

5. Aprilis. [12552.] GENERALSTATERNES Bekjendtgjörelse af den samme Dag med den danske Gesandt Rosenvinge afsluttede Tractat angaaende Toldforholdene i Norge. — *Inden Hage,* op den vijfthienden Aprilis. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 276—277. Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 577—582. Recueil van de Tractaten gemaekt tusschen de Heeren Staten General ende verscheyde Koningen etc. Nr. 28. Recueil des traitez. T. III. p. 729—733 (med *Fransk* Overs.). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 213—217. (med *Fransk* Overs.).

6. Aprilis. [12553.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGENS Memorial til Kongen af Danmark, hvori han forlanger Meddelelse af Forhandlingerne angaaende et nærmere Forbund mellem Sverrig og Danmark, og navnlig beder ham at paasee, at der ved Afslutningen af et saadant intet bestemmes til Præjudice for de mellem Danmark og de forenede Nederlande bestaaende Tractater. — *Hafniæ,* die 16. April. (Hollandsk.)

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 29—30 (med *Latinsk* Overs. sst. p. 34—35). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 54—57 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 188—189. P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 405—407. *Latin:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 252. *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Oij—Oiij. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 763—764.

7. Aprilis. [12554.] Kong FREDERIK III. befaler Steen Bille, Lehnsmand i Kolding, og Bispen i Ribe at undersöge og kjende i Sagen angaaende Besættelsen af Sognekaldet i Frederiksodde. — *Hafniæ,* den 7. April.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. 1. B. S. 105.

7. Aprilis. [12555.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne angaaende Negotiationerne om et Forbund mellem Sverrig og Danmark;

han har derom igaar skrevet til Kongen af Danmark, og da Forhandlingerne fra dansk Side drives meget lunkent, venter han, at Kongens Svar vil blive til Generalstaternes Tilfredshed; han beretter om de Danskes Klager over de Svenskes Misligholdelse af Fredstractaten, samt om Forhandlingerne mellem de Danske og Hertugen af Holsten og dennes Fordringer. — *Coppenhagen*, 17. April. (Hollandsk.) 1658. 7. Aprilis.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit. 1658. Doc. p. 30—32 (*Latin:* sst. p. 35—37). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 56—65 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 189—193. *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Oiij—Oiiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 252. *Latin:* J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 13—17. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 764—765. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 405.

[12556.] Literæ commissariorum Suecicorum STENONIS BIELCKE et PETRI JULII COYET ad præsidem cameræ bellicæ Flemingium datæ, ut sedula detur opera, ne in provinciis Danicis contributiones, post sancitam pacem imperatæ, exigantur. — *Haffniæ*, d. 8. April. 8. Aprilis.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 141—142. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 250—251. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 364—365.

[12557.] HANS LINDENOW til Iffersnisz, Befalingsmand paa Callundborg Slot, stadfæster efter kongelig Befaling Sognepræsten i Schielskiör Hr. Augustinus Hansen og dennes Efterkommere i Kaldet i Nydelsen af Afgiften af Korntienden til Kongen af Lille Fugledt Sogn. — *Callundborg*, den 12. Aprill. 12. Aprilis.

P. Friis Edvarsen, Underr. om Schielschiör. S. 538—539.

[12558.] PEDER JÖRGENSÖN TORSK ansöger Kongen om at maatte beskikkes til Sognekaldet i Frederiksodde. — *Kiöbenhaffn*, den 12. Aprilis. 12. Aprilis.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. 1. B. S. 105—106.

[12559.] En engelsk Agent MARGRAT SMITH beretter bl. a. om Fortsættelsen af de danske Hvervinger i Holland. — *Bruges*, this 22d of Aprill N. S. (Engelsk.) 12. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 107—108.

[12560.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at man fra dansk Side havde tilbudt den regjerende Hertug Lehnshöiheden over Slesvig og Halvdelen af Amtet Schwabstädt, men Holstenerne vare ikke tilfredse hermed; Kongen af Polen skal have erklæret sig forpligtet til paa en eller anden Maade at erstatte Danmark dets Tab. — *Kiöbenhavn*, 14/24. April. 14. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 407.

[12561.] Kong FREDERIK III. erklærer til Rigsraadet, at han höist ugjerne og ikkun af de af det selv angivne Aarsager tillader, at Hertugen af Gottorp erholder den af ham prætenderede Superioritet i Hertugdömmet Slesvig og Swabstedt, hvorhos han tilbyder at sætte Krone og Liv paa Spil, hvis Raadet endnu skulde resolvere sig til, ikke at lade dette Regale komme fra Kronen. — *Kiöbenhaffn*, d. 19. April. 19. Aprilis.

Nyt hist. Tidsskrift. 3. B. S. 666.

[12562.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at de svenske Tropper nu have begyndt at römme Sjelland; Forhandlingerne angaaende de holstenske Anliggender stode endnu paa samme Punkt (cfr. Nr. 12560), og Kongen af Danmark 21. Aprilis.

1658. 21. Aprilis. havde erklæret ikke at ville gjöre nogen Forandring i det af ham gjorte Tilbud; den engelske Gesandt er kaldet tilbage og skal afflöses af en ordentlig Minister. — *Kiöbenhavn*, 21. April / 1. Mai.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 407.

22. Aprilis. [12563.] Legatus Suecicus Matthias Biörenklou a Collegio Electorali postulat, ut electio Imperatoris tamdiu differatur, donec pax publica, a domo Austriaca in favorem Daniæ violata, in Germania restaurata fuerit. — *Francofurti ad Moenum*, d. 22. April.

M. Biörenklou, Memoriale iteratum etc. 1658. p. 3—10. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 253—255. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 689—697.

23. Aprilis. [12564.] Memoriale OWENI JUEL, legati Danici, regi Sueciæ nomine regis Daniæ oblatum, de contributionibus a Suecis post pacificationem Tostrupiensem exigendis. — *Gothenburgi*, die 23. April.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 140—141. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 218—250. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 361—363.

23. Aprilis. [12565.] PEDER JÖRGENSÖN TORSK's Erklæring til Kongen angaaende den ham paasagte Beskyldning, at han skulde have berövet en Kirke i Halland sin Kalk og Disk. — *Havniæ*, den 23. Aprilis.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. 1. B. S. 106—107.

23. Aprilis. [12566.] EN ENGELSK AGENT beretter, at de hollandske Gesandter i Danmark vedblive at ophidse Generalstaterne mod Sverrig; men disse have kun ringe Lyst til en Krig med Sverrig; ja, de ville finde sig i at betale en Deel af Sundtolden til Sverrig, om det forlanges, og afdrage det i Tolden til Danmark. — *Hague*, le 3. May (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 90.

c. 23. Aprilis. [12567.] De danske Commissariers, HENRIK RANTZAUS og FREDERIK V. AHLEFELDS, Skrivelse til den engelske Gesandt Meadowe, hvori de beklage sig over de Vanskeligheder, som de holstenske Fuldmægtige gjöre ved Istandbringelsen af den ved Roeskilde-Freden trufne Overeenskomst Hertugen af Holsten vedkommende, og protestere paa Kongens Vegne mod, at det regnes ham til Last, hvis Tractaten med Hertugen til den fastsatte Tid ikke er kommen istand. (Tydsk.)

Theatr. Europ. 8. Th. S. 770—771.

24. Aprilis. [12568.] COMMISSARIORUM SUECICORUM propositio altera articulorum foederis defensivi inter Daniam et Sueciam ineundi, commissariis Danicis facta. — *Haffniæ*, die 24. Aprilis.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 39—42. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 73—78. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 197—202. Theatr. Europ. 8. Th. S. 769—770.

24. Aprilis. [12569.] Procuratorium CAROLI GUSTAVI, regis Sueciæ, ad recessum additivum et explicatorium, quo dissentiones quædam ex pactis Roschildensibus ortæ tolli possent, conficiendum, commissariis Stenoni Bielke, senatori regni, et Petro Julio Coyet, consiliario aulico, datum. — *Gothenburg*, die 24. April.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 46. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 84—86. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 210—211.

[12570.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Niels Trolle, Lehnsmand paa Akershus, med ringeste Bekostning at lade arbeide paa Fæstningen, at den kan bringes i nogen Defension. — *Kiöbh.*, 25. Apr. 1658. 25. Aprilis.

Brudst. i Norske Samlinger. I. B. S. 648.

[12571.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at Mediateurerne söge at udjevne Vanskelighederne mellem de danske og holstenske Commissarier; de svenske Gesandter begynde at gjöre Fordring paa Hveen, som hörende til Skaane; de skulle have tilbudt et Æqvivalent, hvis Danmark vil afstaae Landene Norden for Throndhjem; de svenske Tropper, som nu næsten ganske have forladt Sjelland, skulle samles omkring Ribe. — *Kiöbenhavn*, 5. Mai. 25. Aprilis.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 408.

[12572.] Den svenske Resident i Hamborg VINCENT MÖLLER og Cammer-Secretarius STEFFAN GAMBEROTIUS qvittere for Modtagelsen af 30,000 Rdlr., hvilken Sum Landskabet Söndre-Ditmarsken var kommet overeens med Pfalzgreven af Sultzbach om at betale for resterende Brandskat og Contributioner. — *Hamburg*, den 27. Aprilis. (Tydsk.) 27. Aprilis.

Warhaftiger Bericht des an Schwed. Seiten gegen Ihre K. May. in Dennem. verübte Friedensbruch. 1658. fol. Dj—Dij.

[12573.] Kong CARL GUSTAVS Brev angaaende den lille Tolds og Accisens Indretning i Warberg, som i alle andre Steder i Riget, og at Staden maatte beholde $^1/_6$ af Accisen til sit eget Tarv. — *Götheborg*, den 27. Aprilis. (Svensk.) 27. Aprilis.

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 54.

[12574.] Kong CARL GUSTAVS Resolution angaaende den Halmstad forundte Frihed for $^1/_6$ af Accisen til Stadens Tarv. — *Götheborg*, then 27. Aprilis. (Svensk.) 27. Aprilis.

Udt. i J. Richardson, Hallandia. S. 146.

[12575.] Rette Mærke- og Lehn-Skifte mellem Nordmör og Romsdalen, saa og mellem Söndmör og Romsdalen, efter Foranstaltning af Lehnsmanden i Throndhjem PEDER VIBE, forfattet af 40 Laugrettes Mænd. — Den 27. April. 27. Aprilis.

Brudst. i H. Ström, Beskr. over Söndmör. I. P. S. 6—7.

[12576.] Kong FREDERIK III. underretter Borgemester og Raad i Helsingör om, at Tolderne i Helsingör have faaet Befaling, aarlig at levere Halvparten af hvad der paa Toldboden gives til de Fattige, til Hospitalsmesteren i samme Stad. — *Kiöbenhafn*, den 28. April. 28. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. VII. S. 103.

[12577.] Kong FREDERIK III. tilkjendegiver Lehnsmanden i Kolding, Steen Bille, at han har udnævnt Peder Jörgensen (Torsk) til Sognepræst i Frederiksodde, da Borgerskabet ikke rettelig havde omgaaets med sin Kaldsret. — *Hafniæ*, den 30. April. 30. Aprilis.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. I. B. S. 108.

[12578.] Kong FREDERIK III.s Bevilling for Hans Pedersen Bladt og Medparticipanter at beseile Hvalfjorden i Island og anlægge Laxefiskerie i Borgefjord og Hvidaae, ligeledes at etablere Virkning af Bunkefisk og Klipfisk, samt at drive Handel sammesteds efter den gjældende Taxt, mod Afgift af 100 Rdl. aarlig. — *Hafniæ*, dend 30. Aprilis. 30. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 66—67.

[12579.] Den svenske Commissarius STEN BIELKE tilskriver Kong Carl Gustav om Cantsler Kilmanns Giftermaals-Forslag, om Rigshofmester Gersdorfs Erklæring angaaende 30. Aprilis.

1658. den ham af Kongen tilbudte Donation, om den Christen Schel lovede Present, samt om Util-
30. Aprilis. fredsheden her med Hollænderne. — *Köpenhampn*, den 30. Aprilis. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 23–27.

30. Aprilis. [12580.] Den svenske Commissarius PETER JULIUS COYET tilskriver Statssecretair Edw. Ehrensteen, at han frygter for at have berört noget, som var Kongen ubehageligt, da han ikke erholder Svar paa sine Breve; han beklager sig over, at han i Forhandlingerne med de Danske ikke finder tilstrækkelig Understöttelse af sin Medcommissarius Sten Bjelke, der vil gjælde for en complaisant Mand og ofte handler paa egen Haand; han forlanger at vide, hvad han i Sagen angaaende Gersdorf har tilskrevet Kongen; m. m. — *Köpenhamn*, den 30. April. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 28–32.

Aprili. [12581.] Literæ Henrici Rantzow et Friderici ab Ahlefeldt, commissariorum Danicorum, ad legatum Anglicum datæ, in quibus difficultates a commissariis Holsaticis inter tractandum motas deplorant protestanturque, sibi non esse imputandum, si tractatus, ex pactis Roschildensibus ante instantem mensem Maium cum duce Holsatiæ concludendus, ad finem intra terminum constitutum non perductus fuerit. — Sine dato.

Expositio causarum quibus S. R. M. Seveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 47. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 86—87). *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Pj—Pij. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 211–213.

Aprili. [12582.] Forskjellige GRAVAMINA med Hensyn til Udförelsen af Fredstractaten mellem Danmark og Sverrig, efter Kongen af Sverrigs Befaling overleverede den danske Gesandt Ofwe Juel i *Götheborg*, i April Maaned. (Svensk.)

Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Qiiij—Rij. *Latin:* Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 136—139. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 241—247). *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 351—361.

2. Maji. [12583.] Forlig mellem Kong FREDERIK III. og Hertug FREDERIK III. af Slesvig-Holsten-Gottorp, oprettet paa Grund af Fredslutningen til Roeskilde d. 26. Feb. 1658 ved begges Commissarier, under de engelske og franske Gesandters Mægling og de svenske Gesandters Cooperation. — *Copenhagen*, den 12. May. (Tydsk.)

Theatr. Europ. 8. Th. S. 771—773. M. C. Londorpius, acta public. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 316—317. 12. Th. (Contin. 8. Th.) S. 346—348. 13. Th. (Contin. 9. Th.) S. 428—430. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 633—635. Des Hochf. Hauses Schl.-Hollst.-Gottorp gerechtsame. 1683. Beyl. S. 44—50. Wiederholter Abdruck einiger 1683 u. 1700 publicirter Schrifften etc. 1717. S. 58—63. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 137—139. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 219—221. J. J. Schmausz, Corp. jur. gentium. T. I. S. 672—676. J. F. Hansen, Staatsbeschreib. Schleswigs. S. 661–668. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 164—168. (Efter nedenfor anförte Brev fra van Beuningen af 12/22. Mai skulde man formode, at Dateringen af dette Brev var efter gammel Stil; da imidlertid de 3 efterfölgende Dokumenter, der maa være samtidige med dette, utvivlsomt ere af 2. Mai, maa man antage, at van Beuningens Yttring kun angaaer en Reenskrift, hvorved den oprindelige Datering efter ny Stil er bibeholdt).

[12584.] Kong Frederik III. og det danske Rigsraad overdrage til Hertug Frederik III. af Slesvig-Holsten-Gottorp og hans ægte mandlige Efterkommere af Mandslinien Souverainiteten over den gottorpske Andeel af Hertugdömmet Slesvig og Landet Femern. — *Copenhagen*, den 2. May. (Tydsk.) 1658. 2. Maji.

Theatr. Europ. 8. Th. S. 773—775. M. C. Londorpius, acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 318—319. 12. Th. (Contin. 8. Th.) S. 348—349. 13. Th. (Contin. 9. Th.) S. 430—431. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 635—637. (Hos Londorpius og Gastelius er Datum angivet: 12. Mai). Rendsburgische gantz nichtige Pacten etc. 1677. fol. Niij—Oij. Des Hochf. Hauses Schl.-Hollst.-Gottorp gerechtsame. 1683. Beyl. S. 50—56. Anm. über die Nachricht wegen der zwischen K. Maj. z. Dennem. u. Hertz. Fridr. erwachsenen Irrungen. 1696. fol. H3—J1. In facto gegründete Nachr. wie der K. Dän. Hof des Furstl. Holst. Gott. Hauses Untergang beständig gesuchet. 1714. p. 36—38. Wiederholter Abdruck einiger 1683 u. 1700 publicirter Schrifften etc. 1717. S. 63—67. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 140—142 (med Kong Carl II. af Englands Garantie af 23. Febr. 1666). J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 221—222. G. F. v. Martens, Reichsgrundgesetze. 1. Th. S. 82—87. J. J. Schmausz, Corp. jur. gentium. T. I. S. 676—679. J. F. Hansen, Staatsbeschreib. Schleswigs. S. 668—674. U. Lornsen, die Unions-Verfass. Dänem. u. Schleswigholst. S. 514—518. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 168—172.

[12585.] Kong Frederik III. og det danske Rigsraad overdrage til Kongen selv og hans ægte mandlige Efterkommere Souverainiteten over den kongelige Andeel af Hertugdömmet Slesvig. — *Königl. Residentz zue Copenhagen*, den 2. Maji. (Tydsk.) 2. Maji.

Beobachter am Sunde. 1847. Nr. 4. S. 13—14. Nordalbingische Studien. 4. B. S. 154—160.

[12586.] Kong Frederik III. og det danske Rigsraad overdrage Hertug Frederik III. til Slesvig-Holsten-Gottorp og hans mandlige Arvinger af Mandslinien Amtet Schwabstedt og Domkapitlet i Slesvig med Undtagelse af 4 Canonicater. — *Residentz-Schlosz zu Coppenhagen*, den 2. May. (Tydsk.) 2. Maji.

Theatr. Europ. 8. Th. S. 776—777. M. C. Londorpius, Act. publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 319—320. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 142—144. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 223—224. G. F. Martens, Reichsgrundgesetze. 1. Th. S. 87—91. J. F. Hansen, Staatsbeschreib. Schleswigs. S. 675—680. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 172—175. (Hos Londorpius og i de fölgende Skrifter er Datum angivet: 12. Mai).

[12587.] Den hollandske Gesandt Conrad van Beuningens Skrivelse til Generalstaterne, hvori han beretter, at de holstenske Forhandlinger vistnok samme Dag ville blive tilendebragte, saaledes at Hertugen erholder Souverainitet i Slesvig, og desuden Amtet Schwabstedt; han omtaler et almindeligt Rygte, at Churfyrsten af Brandenborg söger Leilighed til at tage Sverrigs Partie, hvilket ikke lidet bidrager til at forknytte de Danske og gjöre de Svenske mere overmodige og paastaaende; desuden klager Kongen af Danmark over, at hans Bestræbelser for at skaffe sig en Armee ved Hvervinger i Holland dersteds blive modarbeidede; endvidere skriver han om Stridighederne angaaende Hveen, samt om Forhandlingerne om en Alliance-Tractat mellem Danmark og Sverrig. — *Haffniæ*, die 2. Maji. (Hollandsk.) 2. Maji.

Brudst. i Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 48—53 (med *Latinsk* Overs.) Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 89—97 (med

1658. 2. Maji. *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 215—219. P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 408—412. *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Pij.

2. Maji. [12588.] Kong FREDERIK III. forlehner Hr. Christoffer Urne til Aasmarch med Norges Krones Lehne Halsnöe Kloster og Hardanger Lehn fra Philippi Jacobi Dag 1659 at regne, hvorhos han indtil denne Tid forlehner ham med Norges Krones Lehn Ljuse Kloster. — *Hafn.*, d. 2. May.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 684—688.

2. Maji. [12589.] Kong CARL GUSTAVS Befaling til Pfalzgrev Philip af Sulzbach, i Anledning af en af den danske Gesandt Ove Juel fört Besværing, at befrie Amtet Rendsborg for Indqvartering samt alle andre Exactioner. — *Gothenburg*, den 2. Maji. (Tydsk.)

Kurtzer Bericht, was nach dem am 26. Feb. 1658 getroffenen Friede vorgelauffen etc. 1658. fol. E3—E4. (Anden Udg. samme Aar fol. F3.). Theatr. Europ. 8. Th. S. 894—895. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 442. *Dansk:* Kaart Beretning huis som siden Freden i Roeskild vijdere forelöffvit. 1658. fol. G3 (med Datum 11. Mai). *Fransk:* Relation de ce qvi s'est passé après la paix conclue le 26. Fevr. 1658. p. 34. *Hollandsk:* Verhael van 'tgene 'tsedert den Vrede den 26. Feb. 1658 is voorgevallen. p. 54—55. *Engelsk:* Relation etc. since the Pacification at Roschilt etc. p. 40. *Latin:* Narratio quæ post pacem Roeskildiæ factam acta sint. p. 60—61.

2. Maji. [12590.] Kong CARL GUSTAV tilkjendegiver Rigsadmiral Wrangel, at han antager, at alle Puncter med Hensyn til Fredstractaten med Danmark nu ere bragte i Orden, hvorfor han befaler ham, saasnart han desangaaende bliver underrettet af de svenske Commissarier, at bryde op med Armeen og forlade Landet. — *Gothenburgh*, the Second of May. (Engelsk Overs.)

Brudst. i A true Relation of the Reasons which necessitated H. Maj. of Sweden to continue the War etc. 1658. p. 36.

6. Maji. [12591.] GEORGIUS GEORGII, PETRUS OLAI cum quatuor aliis incolis insulæ Wenæ commissariis Svecicis respondent, se ex repetita citatione die 9. Maii Malmogiæ præsto fore. — *Ex Insula Wena*, die 6. Maji.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 77—78. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 140). *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Piij—Piiij. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 241—242.

7. Maji. [12592.] FREDERICUS III. rex incolis insulæ Wenæ interdicit, ne regno Sueciæ homagium præstent. — *In Arce Haffniensi*, die 7. Maii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 77. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 139. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 219. *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Piij. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 240—241.

8. Maji. [12593.] De svenske Commissarier STEN BJELKE og PETER JULIUS COYET melde Kong Carl Gustav, at Kongen af Danmark igaar sendte Rigsadmiral Ove Gjedde og Rigsraad Otto Kragh til dem, for at besvære sig over, at svenske Soldater allerede besatte Hveen, skjöndt

Besiddelsen af denne Öe endnu var under Forhandling, og at Rigsadmiral Grev Wrangel gjorde Vanskeligheder ved Evacuationen af Frederiksodde og Troppernes Bortmarsch fra Fyen. — *Köpenhampn*, den 8. Maij. (Svensk.) 1658. 8. Maji.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 33—37.

[12594.] De svenske Commissarier til Ordningen af Forholdene i Skaane, Corfitz Ulfeldt og Erick Sparre, melde Kong Carl Gustav, at Indvaanerne paa Hveen vel havde lovet at indstille sig, men at de vare udeblevne paa Grund af et Forbud af Kongen af Danmark mod at aflægge Kongen af Sverrig Troskabs-Ed. — *Malmöö*, then 10. Maij. (Svensk.) 10. Maji.

Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Piiij. *Latin:* Expositio causarum quibus S. R. M. Seciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 78—79. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 140—141. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 242—243.

[12595.] Commissariorum Danicorum propositio altera articulorum foederis defensivi inter Daniam et Sueciam ineundi; commissariis Suecicis facta *Hafniæ*, die 11. Maji. 11. Maji.

Expositio causarum quibus S. R. M. Seciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 42—45. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 78—82. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 203—207. Theatr. Europ. 8. Th. S. 777—778.

[12596.] Kong Frederik III. forlehner Laurids Galting med Norges Krones Lehn Lister, hvorimod den aarlige Pension for hans Skibshövedsmands Bestilling skal ophöre. — *Hafn.*, d. 12. Maji. 12. Maji.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 675—679.

[12597.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at Tractaten mellem Kongen og Hertugen nu er bragt i Rigtighed og skal underskrives samme Dag; de svenske Tropper havde endnu ikke forladt Fyen, og Frederiksodde gjorde de Svenske Vanskelighed ved at tilbagegive; Mediateurerne understötte de Danske med Hensyn til Spörgsmaalet om Hveen; 9 Skibe ligge ved Gothenborg for at overföre Kongen og Dronningen af Sverrig til Jylland. — *Kiöbenhavn*, 12/22. Mai. 12. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 412—413.

[12598.] Kong Frederik III. befaler Borgerskabet i Helsingör en kort Tid at forskaffe Garnisonen i Kronborg fornöden Underholdning. — 14. Maj. 14. Maji.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Tillæg S. 138.

[12599.] En engelsk Agent beretter, at Hollænderne önske, at van Beuningen endnu nogen Tid forbliver i Kjöbenhavn; hvis han selv troer, at der intet videre er at gjöre, skal det være ham tilladt at vende tilbage, og man vil da sende et Krigsskib efter ham; de hollandske Stater have foreslaaet at instruere Gesandten i England Neupoort om at söge at forhindre Alliancen mellem Danmark og Sverrig. — *Hague*, 18—24. May (N. S.). (Fransk.) 14. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 132—133.

[12600.] Friherre Lorenz Creutz beretter til Kong Carl Gustav, at han den 10. Mai ankom til Throndhjem, der uhindret blev ham overleveret af Lehnsherren Peder Wiibe; da Nöglerne i Borgerskabets Nærværelse overgaves, traadte Bispen frem og resignerede sit Episcopat over Lehnet; med Hensyn til Grændsernes Fastsættelse ventes kun paa Ankomsten af de andre danske Commissarier Preben von Ahn og Jörgen Bjelke; angaaende Romsdalen 15. Maji.

1658. vil Peder Wiibe ikke indrömme, at den hörer til Lehnet, hvorfor han desangaaende forlanger
15. Maji. Kongens Resolution. — *Trundhem*, den 15. Maij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 156—161.

16. Maji. [12601.] Kong FREDERIK III. tillader, efter Anmodning af den franske Gesandt Hugo de Terlon, at de Catholske maae bygge en Kirke og frit udöve deres Religion i Altona, dog uden "vidtlöftige Ceremonier, besynderlig Processioner". — *Kiöbenhavn*, den 16. Maji.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 287. *Tydsk:* E. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 4. Th. S. 457. *Fransk:* Memoires du chevalier de Terlon. T. I. p. 121—122.

16. Maji. [12602.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGENS Skrivelse til Generalstaterne om Tvistighederne angaaende Hveen, om den engelske Gesandt Meadows Afreise, og om Forhandlingerne mellem de svenske og danske Commissarier om den foreslaaede Alliance-Tractat, hvori de Svenske synes at ville fremtvinge en Bestemmelse om fremmede Krigsskibes Exclusion fra Östersöen ved lignende Trusler, som de anvendte ved den holstenske Tractat; idetmindste have de endnu ikke römmet Frederiksodde, hvilket efter Fredstractaten skulde være skeet den 1ste Mai; endvidere beretter han, at det er paatænkt at sende en Rigsraad som Gesandt til England. — *Haffn.*, 16/26. Maij. (Hollandsk.)

Brudst. i Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 52—55 (med *Latinsk* Overs.). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 96—101 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 219—220. *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. fol. Pij (med Datum: 16. Apr.). Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 413—414.

16. Maji. [12603.] Erklæring af Skipper JAN DIETERICHS BRAUER fra Amsterdam, kommende fra Stralsund, angaaende den ham i Öresund afpressede Told af 20 Fade rhinsk Viin, der efter den pommerske Regjerings Attest vare bestemte til Kongen af Sverrig. — *Helsingör*, then 16. Maij. (Svensk Overs.)

Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet. 1659. fol. Q1. *Latin:* Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 118. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 210—211. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 315—317.

17. Maji. [12604.] Kong CARL GUSTAV tilskriver sine Commissarier i Kjöbenhavn, Sten Bjelke og Peter Julius Coyet, at han ikke vil lade sine Tropper afmarschere, för alt, hvad der ifölge instrumentum pacis Roskildensis er tilstaaet, er bragt i Rigtighed; han erklærer sig angaaende Tolden i Nordlandene, om Oldenborgs og Stædernes Indlemmelse i Roskilde-Freden, om Hveen, som han ikke vil give Slip paa, om det og skulde koste ham et Par blaae Öine, m. m. — *Giötheborg*, den 17. Maij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 38—43.

18. Maji. [12605.] Kong FREDERIK III. bekræfter, paa Andragende af Staden Amsterdam ved den extraordinaire Gesandt fra Generalstaterne Coenraad van Beuninghen, alle de Privilegier, som forhen ere tilstaaede Staden i Danmark og Norge. — *Op Onse Koninckliicke Residentie Plaets tot Koppenhagen*, den 18. May. (Hollandsk.)

Hand-Vesten, Privilegien etc. der Stad Amstelredam. S. 91—92.

[12606.] Petrus Schumacherus ad D. Thomam Bartholinum de muliere quadam suspensa et post semihoram desumpta reviviscente, et de puero quodam monstroso scribit. — *Oxonii*, 18. Maj. 1658. 18. Maji.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 717—720.

[12607.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne om de svenske Orlogsskibe, der deels ere seete i Söen under Bornholm, deels ligge ved Gothenborg, Frederiksodde og andensteds; de svenske Gesandter tilbyde at overlade den danske Krone Indtægterne af Hveen, naar kun Sverrig beholder Grunden; Kongen af Sverrig skal have opgivet Reisen til Jylland, og vil derimod gaae directe til Pommern. — *Kiöbenhavn*, 19/29. Mai. 19. Maji.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 414—415.

[12608.] Kong Carl Gustavs Forordning om Tobakshandelen og Forbud mod at andre end Participanterne i det Americanske Compagnie indföre Tobak til Sverrig, Finland, Ingermanneland, Narfwen, Nyen, Skåne, Halland, Bleking, Gottland, Bornholm, Bohuus og Trundheims Lähn. — *Götheborg*, den 22. Maji. (Svensk.) 22. Maji.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 875—880.

[12609.] Den hollandske Gesandt Conrad van Beuningens Skrivelse til Generalstaterne om de Svenskes bestemte Fordring paa Hveen; om deres Armees Forbliven i Landet og deres Paastand at ville beholde de Skibe, som have bragt Tropperne bort fra Sjelland; han takker for den tilstaaede Dimission, men lover at forblive paa sin Post, indtil han kan give nogen tilfredsstillende Forsikkring med Hensyn til den forhandlede Alliance-Tractat mellem Danmark og Sverrig, da han ikke er vis paa, at Sverrig ikke vil bruge Tvang med Hensyn til Punktet angaaende fremmede Krigsskibes Udelukkelse fra Östersöen. — *Kiöbenhavn*, 2. Juni. (Hollandsk.) 23. Maji.

Brudst. i Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 32—33. (*Latin:* sst. p. 37—38). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 64—67 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 193—194. *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Oiiij. *Engelsk:* A true Relation of the Reasons which necessitated H. Maj. of Sweden to continue the war etc. 1658. p. 32—33. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 415—416.

[12610.] Kong Frederik III.s Bestalling for Jörgen Lövenkloe, Arving til Zattich, som General-Proviant-Commissarius og Oberst til Fods i Norge, med aarlig Gage 2000 Daler af Bradsbergs Lehns Indkomster. — *Hafn.*, 24. May. 24. Maji.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 176.

[12611.] Literæ Caroli Gustavi, regis Sueciæ, ad electores, principes et status imperii Romani Francofurti congregatos datæ, per quas nunciat, se legatis suis Nicolao Brahe et Matthiæ Biörenklow plenam potestatem de pace in Germania restabilienda tractandi dedisse. (Inter alia commemorat, Polonos et Danos sub instigatione et directione Austriaca arma in se sumsisse). — *Gotheburgi*, die 24. Maji. 24. Maji.

Diarium Europ. 1657—59. S. 784—789. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 51—60. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 535—538.

1657. 25. Maji. [12612.] CORFITZ WLLFFELDT Greve af Syllisborg og ERICK SPARRE opfordre for tredie Gang Indbyggerne paa Hveen til uden længere Vægring at hylde den svenske Konge Carl Gustav den næst paafölgende 3. Juni. — *Malmö*, den 25de May. (Svensk.)

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1809. 1. B. S. 16—18.

25. Maji. [12613.] ANNE SAL. M. PEDER BÖGVADS ansöger Kongen om, at der maa gives hende Erstatning for Præstegaarden i Frederiksodde, hvis Opförelse hendes afdöde Husbond næsten ganske havde bekostet. — *Kiöbenhavn*, d. 25. Maj.

Udt. i Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. 1. B. S. 108—109.

29. Maji. [12614.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at den danske Krone har seet sig nödsaget til at afstaae Hveen; man synes at ville opgive den projecterede Alliance-Tractat mellem Danmark og Sverrig paa Grund af de danske Commissariers Erklæring ikke at ville gaae ind paa det foreslaaede Punkt om fremmede Krigsskibes Exclusion fra Östersöen; i Skaane klager man over Udskrivning og Indqvartering. — *Haffniæ*, d. 8. Jun. (Hollandsk.)

Brudst. i Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 54—55 (med *Latinsk* Overs.). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 100—101 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 221. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 416—417.

29. Maji. [12615.] Kong FREDERIK III. befaler Lave Beck og Otte Povisch at tilbagebetale Jörgen Seefeld de Rentepenge, de efter Kongens Ordre havde oppebaaret af ham for en Capital, som han var Corfits Ulfeld skyldig. — *Kbhvn.*, d. 29de Mai.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 217.

Majo. [12616.] DE DANSKE COMMISSARIERS Grunde for at Öen Hveen ikke ved Fredslutningen er afstaaet til Sverrig, og at denne Öe ikke er noget Appentinents til Provindsen Skaane, overgivet den franske og den engelske Gesandt. — Udateret. (Fransk.)

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 95—97 (med *Latinsk* Overs.). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 168—171 (med *Latinsk* Overs.). *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 273—275.

1. Junii. [12617.] Den svenske Commissarius STEN BJELKE tilskriver Kong Carl Gustav angaaende Conferentsen Dagen tilforn med de danske Commissarier, der havde erklæret sig tilfredse med de forelagte Punkter, med Undtagelse af fire (om fremmede Krigsskibes Udelukkelse fra Östersöen, om Hveen, om Erstatning for et Norköpingsboerne frataget Skib og om Færgefarten mellem Sjelland og Skaane); han selv var med Hensyn til förste Punkt uenig med sin Medcommissarius Coyet, til hvis Brev han henviser. — *Köpenhampn*, den 1. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 45—51.

1. Junii. [12618.] Den svenske Commissarius STEN BJELKE tilskriver Statssecretair Ehrensten, hvor kjed han er af sin Stilling; han driver paa Værket, og siger de Danske den rene Sandhed, men de ere "så insensibla, och wthmattade, att dee fråga huarken äffter böner, rådh, häller hoot"; man er uenig om 4 Punkter, hvorom han har tilskrevet Kongen; det ene (om fremmede Krigsskibes Udelukkelse fra Östersöen) holder Coyet stærkt paa; men dette ville de Danske af Frygt for Hollænderne aldrig indrömme. — *Köpenhampn*, 1. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 44—45.

[12619.] Den svenske Commissarius PETER JULIUS COYET tilskriver Kong Carl Gustav angaaende de 4 Punkter, hvorpaa de danske Commissarier ved Forhandlingerne om Birecessen til Roskilde-Tractaten ikke havde villet gaae ind ved Conferentsen Dagen iforveien. — *Köpenhamn,* den 1. Junij. (Svensk.) 1658. 1. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 51—62.

[12620.] CORFITZ ULFELDS, HANS LINDENOWS, HANNIBAL SEHESTEDS og EBBE ULFELDS Indbydelses-Brev til at bivaane Bisættelsen af deres Moder Fru Kirstine Munck, Grevinde til Slesvig og Holsten etc., og af deres Söster Fru Sophia Elisabeth, Grev Christian af Pens's efterladte Gemalinde, den 23de Juni i S. Knuds Kirke i Odense. — *Malmöe,* den 1. Junij. 1. Junii.

O. Bang, Saml. af nyttige Materier. 3. St. (1. B.). S. 308—309.

[12621.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Key Löche og Mogens Arnfeld, at drage Omsorg for, at Oberst Huas's Officerer, samt Corfitz Ulfeld med hans Officerer indqvarteres i Hjörring og Sæby, og at Ritmester Jörgen Lycke indqvarteres i Skive. — *Hafn.,* 4. Juni. 4. Junii.

F. Hvass, om Personer og Familier af Navnet Hvas. 2. D. S. 110.

[12622.] Commissariorum Danicorum PRÆBEN DE AHNEN et PETRI WIBE expositio argumentorum, ex quibus ostendere conantur, Rumsdahlium præfecturæ Nidrosiensi non subiacere, tradita Laurentio Creutz, commissario Svecico. — *Nidrosiæ,* d. 4. Jun. 4. Junii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 103—107. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 183—191. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 287—296.

[12623.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til de svenske Commissarier i Kjöbenhavn, Sten Bjelke og Peter Julius Coyet, hvori han erklærer sig angaaende de enkelte Punkter i det ham tilsendte Udkast til en Tractat med Danmark. — *Giötheborg,* den 5. Junij. (Svensk.) 5. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 62—69.

[12624.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGENS Skrivelse til Generalstaterne, hvori han beretter, at de danske Ministre have forsikkret ham, at der ved Afsluttelse af en Alliance-Tractat intet skal skee til Præjudice for de forenede Nederlande, og at de danske Commissarier reent ud have afslaaet de Svenskes Forlangende om fremmede Krigsskibes Exclusion fra Östersöen; fra Provindserne klages over de svenske Troppers Udsugelser, og Compagnier, som allerede vare afmarscherede til Holsten, vare atter vendte tilbage til Jylland. — *Kiöbenhavn,* 5/15. Juni. (Hollandsk.) 5. Junii.

Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. Doc. S. 194—195. Brudst. i Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 33. (*Latin:* sst. p. 38). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 66—69 (med *Latinsk* Overs.). *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Pj. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 417—418.

[12625.] Friherre LORENTZ CREUTZ beretter til Kong Carl Gustav om sine Forhandlinger med de danske Commissarier Peder Wibe og Preben von Ahn (Jörgen Bjelke er endnu ikke ankommen) om Grændserne for Throndhjems Lehn; mod Heligland ere de fastsatte, derimod ikke mod Bergenhuus- og Agershuus-Lehn, da Commissarierne ikke ville indrömme, at Romsdalen hörer under Throndhjems Lehn; han fremsætter de fra begge Sider anförte 5. Junii.

1658. Grunde; tillige skriver han om den af Kongen forlangte Udskrivning af Lehnet, og anbefaler
5. Junii. M. Söfring Hansson Nidrosiensis til Bispeembedet i Throndhjem. — *Trundhem*, den 5. Junii. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 161—171. *Latin:* Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 101—103. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 180—182. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 284—287.

5. Junii. [12626.] LAURENTII CREUTZ, commissarii Suecici, refutatio argumentorum a commissariis Danicis allatorum, ex quibus hi probare conati erant, præfecturam Rumsdaliensem a præfectura Nidrosiensi separatam esse. — *Nidrosiæ*, d. 5. Junii.

Expositio causarum, quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit. 1658. Doc. p. 108—116. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 191—207. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 296—312.

6. Junii. [12627.] Kong FREDERIK III.s Rescript til det islandske Compagnie angaaende Afskaffelsen af det hundredeste Kjöb paa Island for nærværende Aar. — *Hafniæ*, den 6. Junii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 67—68.

6. Junii. [12628.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev til Island angaaende det hundredeste Kjöbs Afskaffelse for nærværende Aar i Landet, samt Udvælgelsen af 2 eller 4 Deputerede til at reise ned til Kjöbenhavn for at underhandle med Compagniets Kjöbmænd om Forandring i Handelstaxten for Island. — *Kiöbenhafn Slot*, den 6. Junii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 68. Brudst. i O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 253.

10. Junii. [12629.] Den engelske Resident GEO. DOWNING beretter til Statssecretair John Thurloe bl. a., at den danske Resident har omtalt den Uvished om Fremtiden, hvori man svæver i Danmark, og at man derfra agter at sende en Ambassadeur til England. — *Hague*, 20. June (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 166—169.

11. Junii. [12630.] Den svenske Commissarius PETER JULIUS COYET tilkjendegiver Statssecretair Edward Ehrensten sin Tilfredshed over Kongens sidste Brev, da hans Medcommissarius Sten Bjelke hidtil har viist sig alt for eftergivende mod de Danske; han udvikler udförlig de omtvistede Punkter i den projecterede Tractat og beder ham fremstille Sagen for Kongen, at Bjelkes Forestillinger ikke skulle gjöre Kongen eftergivende. — *Köpenhamn*, den 11. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 70—78.

11. Junii. [12631.] De svenske Commissarier STEN BJELKES og PETER JULIUS COYETS Beretning til Kong Carl Gustav angaaende deres videre Forhandlinger med de Danske om Bitractaten, hvortil disse havde stillet forskjellige nye Forslag. — *Köpenhambn*, d. 11. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 78—92.

12. Junii. [12632.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGENS Skrivelse til Generalstaterne angaaende Forhandlingerne mellem de danske og svenske Commissarier, at de Danske nu have indrömmet Fordringerne om Hveens Overgivelse, om Restitution af de under Krigen optagne svenske Skibe og om Supplering af de i Fredstractaten til de Svenske lovede 2000 Ryttere; imidlertid have de Svenske nu fundet paa at forlange en Elucidation af nogle Artikler i Tractaten, navnlig om fremmede Krigsskibes Exclusion fra Östersöen, og Gesandten beretter,

hvorledes han har bestræbt sig for hos Rigshofmesteren at bevæge de Danske til ikke at gaae ind herpaa. — *Haffn.*, die 22. Jun. (Hollandsk.) 1658. 12. Junii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 56—59. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 102—107 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 221—224. *Engelsk:* Brudst. i A true Relation of the Reasons which necessitated H. Maj. of Sweden to continue the war etc. 1658. p. 33. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 418.

[12633.] GEORGII BARSÆNII, secretarii Hamburgensis, ex mandato residentis Suecici Vincentii Mölleri Glückstadium missi, relatio de iis, quæ cum cancellario Reinkingio et campi-mareschallo generali Ebersteinio egisset de arrestando Henrico Carloffio cum navibus, quas mercibus pretiosis onustas Glückstadium duxerat, quum castella Suecica in littoribus Guineæ occupasset. — *Hamburgi*, d. 12. Jun. 12. Junii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 123—124. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 219—221. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 326—329.

[12634.] Den svenske Commissarius PETER JULIUS COYETS Skrivelse til Kong Carl Gustav, hvori han udvikler de Grunde, som have været de ledende for Commissarierne under Forhandlingen om de enkelte Punkter i den projecterede Bitractat med Danmark; tillige beretter han om forskjellige her udgivne Anordninger, der have vakt Forbittrelse mod Adelen, hvorfor han venter, at der, naar den svenske Armee drager bort, vil blive "buller här j landet". — *Köpenhampn*, den 13. Junij. (Svensk.) 13. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 92—105.

[12635.] OLUFF TÖRESON og PEDER INGEMUNDSON af Norköping bede Kongen af Sverrig at antage sig deres Sag, da en dansk Kaper med polsk Commission har opbragt deres Skib til Kjöbenhavn og de ikke have været istand til at erholde det restitueret, idet de deels möde Vrangvillighed ved den danske Ret, deels ikke have Raad til at overgive Sagen til en Procurator; de klage endog over at blive efterstræbte "medt Knijfwar och Daarter". — *Köpenhampn*, then 13. Junij. (Svensk.) 13. Junii.

Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Qij—Qiij. *Latin:* Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit. 1658. Doc. p. 119—120. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 212—215. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 318—321.

[12636.] Forhör optaget i Glückstadt af Notarius GEORGIUS GREFLINGER over Samuel Forsmann, Christoff Norde, Lorentz Tisten og Peter Wendelin, hvorved disse erklære, efter Indtagelsen af Castellet Capo-Cors ikke at være affordret Ed til Kongen af Danmark, men til Henrich Karloff personlig. — Den 14. Tag des Monats Junij Styl. vet. (Tydsk.) 14. Junii.

Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. May. z. Schweden den Krieg fortsetzen müssen etc. 1659. S. 376—378.

[12637.] Den engelske Gesandt WM. JEPHSON tilskriver Statssecretair John Thurloe bl. a. om et udbredt Rygte, at Kongen af Sverrig var landet i Holsten, hvilket dog har viist sig at være falskt. — *Wismar*, 14th June. (Engelsk.) 14. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 173.

1658. 15. Junii. [12638.] Kong FREDERIK III. befaler Lehnsmanden Christoffer Bille at lade Garnisonen paa Kronborg holde tilbörlig Vagt paa Skibsbroerne og i Portene for Helsingör, for at det kan erfares, hvad Folk der passerer gjennem Landene. — 15. Juni.

Udt. i Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. 3. B. Till. S. 138.

15. Junii. [12639.] Kong CARL GUSTAV befaler sine Commissarier i Danmark, Sten Bjelke og Peter Julius Coyet, under Forhandlingerne særdeles at have Punktet angaaende Skadeserstatning til det Guineiske Compagnie iagt, og overhoved at fremskynde Recessens Istandbringelse. — *Flensburg*, den 15. Junii. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 105—108.

15. Junii. [12640.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGENS Skrivelse til Generalstaterne, hvori han beretter, at Kongen af Danmark havde ladet overgive de svenske Commissarier en endelig Erklæring, at han med Hensyn til Punktet om de fremmede Krigsskibes Exclusion fra Öresund alene vil lade det beroe ved det i Roskilde-Tractaten bestemte, men at de Svenske ikke desmindre söge at sætte deres Villie igjennem og true med ikke forinden at ville lade deres Krigsmagt forlade Danmark; imidlertid söger Gesandten at bevare de Danskes Stemning i denne Sag, og den franske Gesandt at overtale de Svenske til Eftergivenhed. — *Haffn.*, die 15/25. Jun. (Hollandsk.)

Expositio causarum quibus S. R. M. Seciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 58—61 (med *Latinsk* Overs.). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 106—109 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 225—229. *Engelsk:* A true Relation of the Reasons which necessitated H. Maj. of Sweden to continue the war etc. 1658. p. 34. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 418—419.

15. Junii. [12641.] GEORGII BARSÆNII, secretarii Hamburgensis, ex requisitione residentis Suecici Mölleri, quum Henricus Carlofffius clam se subduxisset, iterum cum Liberto Wouters Glückstadium missi, relatio de iis, quæ cum campi-mareschallo generali Ebersteinio egissent de inventario mercium in navibus a Carloffio adductis relictarum faciendo, de Carloffio ex fuga reducendo, et de salvo conductu Crusensternio gubernatori, quem Carloffius captivum in navi detinuerat, concedendo. — *Glückstadii*, die 15. Jun.

Expositio causarum quibus S. R. M. Seciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 124—127. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 222—226. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 329—335.

15. Junii. [12642.] Churfyrst FREDERIK WILHELM af Brandenborg tilskriver det churfyrstelige Collegium om Kongen af Sverrigs Fremfærd i Danmark, og forlanger, at det skal være betænkt paa et Middel, hvorved Kongen kan blive viist tilbage til sine egne Lande og saaledes ophöre at true Freden i de nedersachsiske Kredse. — *Cölln an der Spree*, am 15. Jun. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 812—818. Theatr. Europ. 8. Th. S. 454—457.

16. Junii. [12643.] Kong CARL GUSTAVS Resolution til Commissarierne i Kjöbenhavn, Sten Bjelke og Peter Julius Coyet, angaaende forskjellige Punkter med Hensyn til Bitractaten med Danmark; tillige befaler han dem alvorlig at rette sig efter Kongens Ordrer, og ikke at give efter for de Danskes perverse Explicationer; det er ham ligegyldigt, om de ville afslutte Tractaten, men han forlanger et cathegorisk Svar af dem. — *Flensburg*, d. 16. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 109—118.

16. Junii. [12644.] Kong CARL GUSTAVS strænge Skrivelse til den svenske Commissarius i Kjöbenhavn Sten Bjelke, hvori han bebreider ham hans Eftergivenhed mod de Danske, og

paalægger ham nöie at fölge Kongens Befalinger, da han ellers vil fritage ham for det ham overdragne Hværv, og lade Coyet alene besörge Forhandlingerne, indtil en anden kan blive sendt. — *Flensburg*, d. 16. Junii. (Svensk.) 1658. 16. Junii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 118—120.

[12645.] Literæ Caroli Gustavi, regis Sueciæ, ad collegium electorale Germaniæ datæ responsoriæ, de pace cum Polonia et in Germania restituenda. (Inter alia rex queritur de suscitatione regis Daniæ ab imperatore contra se, et de foedere offensivo et defensivo ab electore Brandenburgensi cum eodem rege inito). — *Flensburgi*, die 18. Junii. 18. Junii.

Diarium Europ. 1657—59. S. 819—827. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 24—39. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 464—468.

[12646.] Den engelske Resident G. Downing tilmelder Statssecretair John Thurloe bl. a., at Staterne i Holland have til Hensigt at opfordre de andre Provindser til at betale deres Restancer af de til England og Danmark udbetalte Penge. — *Hague*, 28th June (N. S.). (Engelsk.) 18. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 181—182.

[12647.] Mandatum Frederici III. regis ad Petrum Wibium, præfectum Nedrosiensem, ut præfecturam Romsdaliensem ministris Suecicis, qui hanc a præfectura Nidrosiensi separatam agnoscere nolunt, sine tergiversatione tradet. — *In arce Haffniensi*, d. 19. Junii. 19. Junii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 101. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 179). J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 985—986. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. p. 283—284.

[12648.] De svenske Commissarier Sten Bjelke og Peter Julius Coyet underrette den franske Gesandt om, at de have modtaget deres Konges Befaling til ikke at fravige de af ham til de Danske stillede Fordringer, og at han forlanger et cathegorisk Svar af dem; da de fremtidige Underhandlinger beroe herpaa, bede de Gesandten desangaaende at gjöre de Danske Forestillinger. — Le 19. de Juin. (Fransk.) 19. Junii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 147—148. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 260—261). *Svensk:* Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Sj. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 375.

[12649.] Den hollandske Gesandt Conrad van Beuningen melder Generalstaterne, at de svenske Commissarier have erholdt bestemt Befaling af deres Konge til ikke at fravige deres Fordring til de Danske om fremmede Krigsskibes Exclusion fra Östersöen, hvilken de stötte paa den under Forhandlingerne i Roskilde förte Protocol; han beretter, hvorledes han indstændig har forestillet den danske Rigshofmester og Rigsraadet de Grunde, hvorefter de skulle holde fast paa Ordene i Roskilde-Tractaten, der kun taler om fjendtlige Skibe; men han frygter for, at de dog give efter deels formedelst de Svenskes Trusler, deels paa Grund af den Modlöshed, hvori Beretningerne om de Svenskes Udsugelser i de aabne Byer i Fyen, Jylland og Holsten sætte dem. — *Haffn.*, die 19/29. Jun. (Hollandsk.) 19. Junii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 60—65 (med *Latinsk* Overs.). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 108—117 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 224—225. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 419.

1658. [12650.] Friherre LORENTZ CREUTZ tilskriver Kong Carl Gustav angaaende sine
19. Junii. Bestræbelser for at opfylde hans fornyede Befaling om Udskrivning af Throndhjems Lehn, og om Uroligheder i denne Anledning i Inderöens Fogderie, som han har maattet lade gaae hen, da hele hans Styrke kun bestaaer i 480 Mand. — *Trundhem*, den 19. Junii. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 171—174.

21. Junii. [12651.] De svenske Commissarier STEN BJELKES og PETER JULIUS COYETS Beretning til Kong Carl Gustav om deres Forhandling med de danske Commissarier i Overværelse af Rigshofmester Gersdorf, hvorved de fleste omtvistede Punkter bleve afgjorte overeensstemmende med de svenske Fordringer. — *Kiöpenhampn*, den 21. Junii. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 120—126.

21. Junii. [12652.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Kong Frederik III., hvori han opfordrer denne til at instruere hans Commissarier saaledes, at de indrömme fuldstændig Satisfaction med Hensyn til den til Glyckstadt fra Guinea indkomne svenske Undersaat Henrich Carloff, der uagtet betimelig Begjæring af den svenske Resident i Hamborg ikke tilligemed hans Skibe var bleven belagt med Arrest, paa det at Fredsværket snart maatte bringes til Endelighed og den svenske Armee forlade Landet. — *Flenszborg*, then 21. Junij. (Svensk.)

Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Qiij—Qiiij. *Latin:* Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 127—128. (Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 227—229). J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 986—988. *Engelsk:* A true Relation of the Reasons, which necessitated H. Maj. of Sweden to continue the war etc. 1658. p. 35—36. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 339—341.

21. Junii. [12653.] Den engelske Gesandt WILL. JEPHSON beretter til Statssecretair John Thurloe bl. a. om Kongen af Sverrigs Ankomst til Frederiksodde; Gesandten har skikket et Sendebud til ham, for at forlange Audients hos ham. — *Lübeck*, 21st June. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 188—189.

22. Junii. [12654.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGEN beretter udförligen til Generalstaterne om sine Forhandlinger med de danske Commissarier for at bevæge dem til ikke at give efter for de Svenskes Trusler med Hensyn til disses Fordring om fremmede Krigsskibes Exclusion fra Östersöen; tillige beretter han om de angaaende denne Sag stedfundne Möder mellem de danske og svenske Commissarier, der dog ikke have fört til noget Resultat; hvis han havde Fuldmagt til at byde de Danske nogen Sikkerhed, vilde han ikke nære Frygt for, at de skulde gaae ind paa de Svenskes Fordringer. — *Haffn.*, die 2. Jul. (Hollandsk.)

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 64—73 (med *Latinsk* Overs.). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 116—131 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 229—236. P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 419—425.

22. Junii. [12655.] Den svenske Commissarius PETER JULIUS COYET tilskriver Kong Carl Gustav om den Udsigt, der er til snarligen at ende Forhandlingerne med de Danske; men da han troer, at det kunde være i Kongens Interesse endnu en kort Tid at blive i Danmark, foreslaaer han at udsætte Tractatens Underskrift, hvortil han let vil finde Prætexter. — *Kopenhampn*, den 22. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 126—129.

[12656.] Dr. Thomas Clarges tilskriver Henry Cromwell, "Lord deputy of Ireland", bl. a., at Kongen af Danmark er opmærksom paa enhver Vending i Kongen af Sverrigs Lykke, og er meget misfornöiet over, at denne har bemægtiget sig Scarlet-Island (maa være Hveen), under Paaskud at det hörer til Skaane. — *London*, this 22d of June. (Engelsk.) 1658. 22. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 193—194.

[12657.] Deputatorum regis Sueciæ ad legatos electoris Brandenburgici memoriale, in quo, infesta electoris in regem Sueciæ consilia et confoederationem cum Dania exprobrantes, apertam animi eius in Sueciam declarationem postulant, et proponunt, ut congressus amicitiæ redintegrandæ causa fiat Chiloniæ, Slesvici aut Hamburgi. — *Flensburgi*, 23. Junii. 23. Junii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 338—339. J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 195—197. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 784—786. Diarium Europ. 1657—59. S. 841—846.

[12658.] Beretning af Secretairen Georg Barsænius, at han efter den svenske Resident Vincentii Möllers Befaling paa ny havde begivet sig til Glückstad og af Feltmarschal Eberstein forlangt udleveret de af Henrik Karloff fra Guinea hidbragte Skibe og Gods, og at han paa Svaret, at denne Sag var under Forhandling i Kjöbenhavn, havde nedlagt sin Protest. — Den 24. Junij. (Tydsk.) 24. Junii.

Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. May. z. Schweden den Krieg fortsetzen müssen etc. 1659. S. 335—338.

[12659.] En engelsk Agent beretter bl. a. om Ruslands Tilböielighed til at slutte Fred med de Svenske efter den Fremgang, disse have havt i Danmark; den svenske Gesandt er bleven lösladt af sit Fængsel. — *From Nerva*, July 4. (N. S.). (Engelsk.) 24. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 200—201.

[12660.] En engelsk Agent beretter om Kongen af Sverrigs Ankomst til Kiel, hvor man venter et pludseligt Opbrud af den svenske Armee og en trykt Declaration af Kongen; Sir Phil. Meadowe er samme Dag reist til Kiel. — *Hamburgh*, July 5. (N. S.). (Engelsk.) 25. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 201.

[12661.] Den hollandske Gesandt Conrad van Beuningen melder Generalstaterne, at Forhandlingerne mellem de danske og svenske Commissarier nu kun dreie sig om de to Punkter, om fremmede Skibes Exclusion fra Östersöen og om Restitutionen af de Guineiske Forter, men at de Svenske vedblive at true med den fortsatte Besættelse af de danske Provindser, for at sætte deres Villie igjennem, og at den svenske Konge endog skal i et Brev have tilkjendegivet Kongen af Danmark dette; under disse Omstændigheder har han ikke Haab om at udrette synderligt; han beretter den franske Gesandts nær forestaaende Afreise, og en dansk Gesandts Hjemkomst fra Rusland. — *Haffn.*, die 6. Jul. (Hollandsk.) 26. Junii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 72—75. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 130—137 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 236—238. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 425.

[12662.] En engelsk Agent beretter om de mellem de svenske og danske Commissarier herskende Stridigheder om Krigsskibes Udelukkelse fra Sundet og om Erstatning for de ved Guinea tagne svenske Skibe; om forgjæves Forsög af de Danske paa at bevæge 26. Junii.

1658. de Svenske til at trække deres Tropper bort, og om Generalstaternes Holdning ved denne
26. Junii. Leilighed. — *Copenhagen*, 6. July (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 204.

27. Junii. [12663.] Literæ FREDERICI III. regis ad Carolum Gustavum regem datæ responsoriæ (cfr. Nr. 12652), per quas declarat, quamquam in causa Carloffiana iam maiorem satisfactionem obtulisset, quam quæ ex pactis Roschildensibus postulari posset, quum munimenta ista Africana, unde merces deducebantur, tunc temporis sub potestatem regis Daniæ redacta essent, se tamen et munimenta illa et navem Carloffii cum mercibus secundum inventarium fide dignum redditurum, quare orat, ut sine mora exercitum Suecicum abducat. — *In arce Haffniensi*, d. 27. Jun.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 129–130. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 229—231. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 988—991. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 341—344.

27. Junii. [12664.] Den svenske Commissarius PETER JULIUS COYET beretter til Kong Carl Gustav om sine Samtaler og Forhandlinger med Kongen af Danmark, med Rigshofmesteren og den franske Ambassadeur Terlon, fornemmelig angaaende det omtvistede Punkt om Erstatning til det Guineiske Compagnie, og om Kongen af Sverrigs Afmarsch fra Danmark, og Alliance mellem Rigerne. — *Kopenhagen*, den 27. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 130—140.

28. Junii. [12665.] Kong CARL GUSTAV tilkjendegiver sine Commissarier i Kjöbenhavn sin Tilfredshed med Fremgangen af Forhandlingerne med Danmark, meddeler sin Resolution over nogle uafgjorte Punkter, og bemyndiger dem til, naar de Danske gaae ind herpaa, at underskrive Tractaten; tillige befaler han dem at söge Audients hos Kongen af Danmark for at erfare, med hvor stor Styrke han vil deeltage i Östersöens Defension, og om muligt desangaaende at træffe en Overeenskomst. — *Flensborg*, den 28. Junii. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 141—146.

29. Junii. [12666.] Den hollandske Gesandt CONRAD VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at de svenske Commissarier paa den franske Gesandts indtrængende Forestillinger endelig have erklæret, at de med Hensyn til Punktet om fremmede Krigsskibes Adgang til Östersöen ville lade det beroe ved Roskilde-Tractatens Ordlyd; derimod vedblev de Svenske at fordre Erstatning for de guineiske Forter, og truede med at beholde Frederiksodde og andre Fæstninger, indtil denne var erholdt. — *Haffn.*, die 9. Jul. (Hollandsk.)

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit. etc. 1658. Doc. p. 74—76 (med *Latinsk* Overs.). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 136—138 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 239—240. Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 425—426.

29. Junii. [12667.] Den svenske Commissarius PETER JULIUS COYET tilmelder Kong Carl Gustav, at Kongen af Danmark ikke vil stille Sikkerhed i Land for den fordrede Erstatning til det Guineiske Compagnie, men tilbyder Caution af nogle Kjöbmænd i Hamborg og Amsterdam; han beretter, at man har isinde i denne Anledning at sende Ove Juul til Kongen af Sverrig, hvilket Coyet dog har fraraadet. — *Köpenhampn,* den 29. Junij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 146—150.

[12668.] En engelsk Agents Beretning om de svenske Gesandters vedholdende Fordring angaaende de fremmede Krigsskibes Udelukkelse fra Östersöen, om de franske og hollandske Gesandters Forhandlinger om dette Punkt, og om de Svenskes Vexationer i Fyen, Jylland og Holsten. — *Copenhagen*, 29th June. (Engelsk.) 1658. 29. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 212—213.

[12669.] Friherre Lorentz Creutz beretter til Kong Carl Gustav, at Grændserne af Throndhjems Lehn nu næsten fuldstændig ere bestemte, i det Peder Wibe omsider har givet efter med Hensyn til Romsdalen; angaaende Sundmör, som Kongen ogsaa vil have regnet til Lehnet, skal han gjöre sin Flid, men da det hverken i geistlig eller verdslig Jurisdiction har sorteret derunder, og han ikke kan tænke sig "någat ringaste skähl" for denne Prætention, venter han sig kun liden Frugt deraf; angaaende noget af Backe Klosters Gods, som ligger i Nordlandene, har han reserveret Kongens Ret, tillige skriver han om Udskrivningen m. m. — *Opdahls Prestegård*, den 30. Junij. (Svensk.) 30. Junii.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 171—181.

[12670.] Fremstilling fra svensk Side af Omstændighederne ved de brandenborgske Gesandters Ankomst til Flensborg og deres Tilbagereise uden at være admitterede til Audients hos den svenske Konge. (Tydsk.) Junio.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 336—337. Theatr. Europ. 8. Th. S. 781—783.

[12671.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Frederick van Dorp bl. a., at ved Freden mellem Danmark og Sverrig var en af de væsentligste Grunde mod Ratificationen af den elbingske Tractat falden bort. — *Haege*, den 12. July. (Hollandsk.) 2. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 553—554.

[12672.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at Ove Juel var sendt til Kongen af Sverrig i Anledning af de uafgjorte Punkter; den danske Prindsesse Dorothea Juliane var Dagen tilforn bleven bisat i Slotskirken. — *Kiöbenhavn*, 3/13. Juli. 3. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 426.

[12673.] Den engelske Gesandt General Will. Jephson tilskriver Statssecretair John Thurloe om sin Ankomst til Flensborg og Audients hos Kongen af Sverrig, hvem han lykönskede til hans Held i Danmark og til den store Moderation, hvormed han havde benyttet dette; han melder om sine Forhandlinger med de svenske Commissarier angaaende en nöiere Alliance mellem England og Sverrig; han begiver sig nu til Kiel med Kongen, hvor han venter at træffe sin Efterfölger Philip Meadowe. — *Sleswicke*, 3. July. (Engelsk.) 3. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 224—226.

[12674.] Den engelske Resident G. Downings Skrivelse til Statssecretair John Thurloe, hvori han bl. a. anbefaler den danske Residents Intercession for et ungt Menneske, der efter dennes Sigende sidder uskyldig fangen i Tower, da han mener, at en lille Höflighed mod de Danske ikke er afveien. — *Hague*, 5th July. (Engelsk.) 5. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 236—237.

[12675.] Kong Frederik III. befaler Erik Quitzow strax at lade det sjellandske Regiments Soldater komme til Kjöbenhavn, for at arbeide paa Fortifications-Værket. — *Kiöbenhavn*, den 6te Juli. 6. Julii.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 178.

1658. 6. Julii. [12676.] Kong FREDERIK III. befaler Lehnsmændene i Sjelland og paa Möen uopholdelig at indsende, hvad der i deres Lehn endnu maatte restere af Graverskatten til Kjöbenhavns Fortifications-Arbeide. — *Kiöbenhavn*, den 6te Juli.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 178.

6. Julii. [12677.] Kong FREDERIK III. giver Universitetet i Kjöbenhavn jus patronatus til Hellig Trefoldigheds Kirke sammesteds. — *Kiöbenhavn Slot*, den 6. Julii.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 133—134.

6. Julii. [12678.] Kong FREDERIK III.s Forlehningsbrev til Tönne Hvitfeld til Tronstad paa Norges Krones Lehn Ide og Marcher Skibreder. — *Hafn.*, d. 6te Julii.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 661—663.

6. Julii. [12679.] COMMISSARIORUM SUECICORUM propositio commissariis Danicis facta de restitutione rerum ab Henrico Carloffio in Guinea ablatarum. — *Haffn.*, d. 6. Jul.

Expositio causarum quibus S. R. M. Seciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 121—123. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 216—219. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 322—326.

6. Julii. [12680.] PFALZGREVEN AF SULTZBACHS Salvaguardia-Brev for Byen Wilster og Wilster-Marsk. — *Gottorff*, den 6. Julij. (Tydsk.)

Warhaftiger Bericht des an Schwed. Seiten gegen Ihre K. May. in Dennem. geübte Friedensbruch. 1658. fol. Diiij.

7. Julii. [12681.] COMMISSARII DANICI argumenta exponunt, ex quibus in causa Carloffiana nullam restitutionem regi regnoque Daniæ imponendam esse censent; remissionem totius rei ad arbitros proponunt. — D. 7. Julii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Seciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1858. Doc. p. 131—133. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 233—236. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 346—349.

7. Julii. [12682.] Den danske Feltmarschal EBERSTEINS Skrivelse til den svenske General-major Bötticher angaaende Overleveringen af 1000 Ryttere i 2 Regimenter, samt angaaende den af Generalmajoren i fornærmelige Udtryk gjorte Fordring, at ingen Danske fandtes iblandt dem. — *Glückstatt*, den 7. Julii. (Tydsk.)

Kurtzer Bericht was nach dem am 26. Feb. 1658 getroffenen Friede vorgelauffen etc. 1658. fol. E2—E3. (Anden Udg. samme Aar. fol. F2—F3). Theatr. Europ. 8. Th. S. 825—826. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 441. *Dansk:* Kaart Beretning anlangende huis siden Freden i Roeskild vijdere forelöffvit. 1658. fol. G2—G3. *Fransk:* Relation de ce qvi s'est passé après la paix conclue le 26. Fevr. 1658. p. 32—34. *Hollandsk:* Verhael van 'tgene 'tsedert den Vrede den 26. Feb. 1658 is voorgevallen. p. 52—54. *Engelsk:* Relation etc. since the Pacification at Roschilt etc. p. 38—40. *Latin:* Narratio quæ post pacem Roskildiæ factam acta sint. p. 57—58.

8. Julii. [12683.] Kong CARL GUSTAVS Svar paa Kong Frederik III.s ham ved Ofwe Juel til Lundby overbragte Skrivelse (jvfr. Nr. 12663), hvori han yttrer sin Tilfredshed med den danske Konges Redebonhed til Afgjörelse af den Guineiske Sag, hvorfor han ogsaa i saa Henseende har modereret sine Befalinger til sine Commissarier; da der saaledes endnu kun ere ganske faa uafgjorte Punkter tilbage, haaber han, at de hurtig ville blive afgjorte, og naar derpaa Recessen er underskreven og ratificeret, lover han öieblikkelig at lade Armeen af-marschere. — *Gottorp*, then 1. (læs 8.) Julij. (Svensk.)

Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Qiiij. *Latin:* Expositio causarum quibus S. R.

M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 130—131. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 232—233. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 999—1001. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 344—346. (Paa de 3 sidstnævnte Steder med Dat. 8. Julii, hvilket synes rigtigt, da ifölge Coyets Brev af 29. Juni (jvfr. Nr. 12657) Ove Juel da endnu ikke var afreist). 1658. 8. Julii.

[12684.] Kong Frederik III. befaler Lehnsmændene i Sjelland at sörge for at Soldaterne af det sjellandske Regiment, der ere indkaldte til Kjöbenhavn, af deres Lægder forsynes med 4 Ugers Proviant. — *Kiöbenhavn*, den 9de Juli. 9. Julii.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 179.

[12685.] Den hollandske Gesandt Conrad van Beuningen tilkjendegiver Generalstaterne, at han, nu da den intenderede Alliance-Tractat mellem Danmark og Sverrig er gaaet overstyr, og navnlig Sagen om fremmede Orlogsskibes Exclusion fra Östersöen er afgjort, önsker at benytte den ham for 2 Maaneder siden tilstaaede Dimission, hvorfor han beder om Afsendelse af et Orlogsskib til sin Transport; Forretningerne vil han overgive til Residenten le Maire. — *Coppenhagen*, den 20. Julij. (Hollandsk.) 10. Julii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 33—34. (*Latin:* sst. p. 38—39). Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 68—72 (med *Latinsk* Overs.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 195—197. *Svensk* (i Udtog): Grundeligh Vnderrättelse om the Skääl, vthaff hwilka wår allern. Konung wardt nödgat at continuera Krijghet etc. 1659. fol. Pj. — (I förstnævnte Skrift, p. 147 [2. Udg. p. 260], findes desuden et Brudst. af et andet Brev fra v. Beuningen af samme Dato angaaende en i Kjöbenhavn værende polsk Gesandts opsatte Afreise. Det hörer maaskee til det Brev af samme Dato, hvoraf der er meddeelt Udtog i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 426, hvori van Beuningen skriver om den midlertidige Afbrydelse af Underhandlingerne og om Concepten til en Tractat angaaende Östersöens Spærring for fremmede Flaader.)

[12686.] Den svenske Resident Duvall beretter til Kongen af Sverrig, hvorledes en hollandsk Skipper i Helsingör er bleven affordret Told af nogle Vine, der ifölge Certificat tilhörte en Borger i Stralsund; Sagen skal uopholdelig blive anmeldt for den svenske Gesandt Bielcke. — *Copenhagen*, 10. Julij. (Engelsk Overs.) 10 Julii.

Brudst. i A true Relation of the Reasons, which necessitated H. Maj. of Sweden to continue the War etc. 1658. p. 37—38.

[12687.] Beretning til den danske Resident i England Petkum angaaende Valget af Kong Leopold til romersk Keiser. — *Franckfort*, 21. July (N. S.). (Engelsk.) 11. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 257.

[12688.] Brev fra Biskop Dr. Lauritz Jacobsen i Odense til Borgemester Thomas Broderson, hvori han undskylder sig ikke at kunne holde den forlangte Liig-Prædiken (over Fru Kirstine Munk), da han i den ikke kunde undlade at nævne hendes Titler, og dette var af Kongen strængeligen forbudt. ante 12. Julii.

Nye Danske Magazin. 5. B. S. 78—79. (Jvnf. Nr. 12691).

[12689.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at Ove Juel, der denne Dags Aften ventes tilbage, ikke har kunnet bevirke hos Kongen af Sverrig nogen Moderation i de Svenskes Fordringer, navnlig med Hensyn til de guineiske Anliggender; han vil ikke trække sine Tropper bort, för disse Fordringer ere opfyldte. — *Kiöbenhavn*, 13/23. Juli. 13. Julii.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 426—427.

1658. 13. Julii. [12690.] En engelsk Agent beretter til Statssecretair Thurloe bl. a. om Kongen af Sverrigs Ankomst Dagen iforveien til Oldeslo, hvor tillige de engelske Gesandter Meadowe og Jephson vare, den sidste for at tage Afsked; den franske Gesandt de Terlon forbliver endnu i Danmark for at söge at udjævne nogle Differentser mellem Kongerne af Danmark og Sverrig. — *Hamburg*, the 13. July. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 265—266.

14. Julii. [12691.] Leonora Christina, kongelig Datter af Danmark og Grevinde til Slesvig og Holsten, tilskriver Borgemester Thomas Brodersön, i Anledning af Biskop Lauritz Jacobsens Vægring ved at holde Ligtalé over hendes Moder, angaaende sin og Moderens Ret til "tilbörlig Titel". — *Boller*, d. 14. Julii.

Nye Danske Magazin. 5. B. S. 79—80.

16. Julii. [12692.] Jens Lauritsön Wolf tilskriver Overberghauptmand Brostrup Gjedde om de Svenskes langsomme Bortmarsch, om den svenske Gesandt Coyets vedvarende Ophold i Kjöbenhavn, om Hannibal Sehesteds Audients hos Kongen og hans formodede Designation til Cantsler, samt om Ove Juels Tilbagekomst fra og Ulrik Christians Sendelse til den svenske Konge. — *Kjöbenhavn*, d. 16. Jul.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 428—430.

17. Julii. [12693.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at Kongen af Sverrig i den guineiske Sag ikke længere forlanger Betaling af en bestemt Sum, men kun Erstatning af den Skade, der er skeet; man venter nu, at Sagen vil finde sin Afgjörelse. — *Kiöbenhavn*, 17/27. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 427.

17. Julii. [12694.] Commissariorum Danicorum propositio de restitutione munimentorum Suecicorum in Guinea ab Henrico Carloffio occupatorum, sicut etiam navium et mercium ab eodem Glückstadium allatarum. — D. 17. Jul.

Expositio causarum quibus S. R. M. Seciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 133—134. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 236—238. *Tydsk*: Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 349—351.

17. Julii. [12695.] Friherre Lorentz Creutz beretter til Kong Carl Gustav, at han nu endelig under "continuerlige desputerande" med de danske Commissarier er kommen til Ende med Grændsebestemmelserne af Throndhjems Lehn, hvortil ogsaa, skjöndt stærkt bestridt, Röraas Kobberværk er blevet regnet; tillige giver han en Udsigt over Bjergværkerne i Lehnet, og andrager paa en Nedsættelse af Tolden for visse Varer, for at Throndhjem kan concurrere med Bergen i Handelen paa Nordlandene. — *Trundhem*, den 17. Julij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 181—187.

17. Julii. [12696.] Friherre Lorentz Creutz beretter til Kong Carl Gustav om Udskrivningen af Throndhjems Lehn, samt at han har paalagt en Skat af 2 Rdlr. af hver Heelgaard, hvilken uden Indsigelse bliver erlagt, undtagen i Romsdalen, hvor Indvaanerne have sagt kort Nei, intet at ville betale, hvorfor han har beordret en militair Commando derhen; han omtaler ogsaa, at mange tydske Ryttere tilbyde deres Tjeneste, og at han kan faae flere fra Bergen. — *Trunheim*, den 17. Julij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 188—191.

[12697.] Commissariorum Suecicorum propositio altera de restitutione munimen- 1658.
torum Guineensium et navium et mercium ab Henrico Carloffio inde ablatarum. — *Haffniæ*, 18. Julii.
d. 18, Julii.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 134—135. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 238—241. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 351—354.

[12698.] Den svenske Resident H. Appelbooms Memoire til Generalstaterne, hvori 18. Julii.
han fremstiller de virkelige Forhold med Hensyn til den de brandenborgske Gesandter i Flensborg efter Sigende af Kongen af Sverrig nægtede Audients. — *'sGraven-Hage*, den achthienden July. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 277—278.

[12699.] Kongen af Sverrigs Instruction for hans Gesandt til England, hvori 18. Julii.
bl. a. omtales Churfyrsten af Brandenborgs hemmelige Forstaaelse med Danmark, og Bestræbelser for at hindre den mellem Danmark og Sverrig sluttede Fred. — *Oldesloo*, the 18th of July. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 279—280.

[12700.] Kong Frederik III.s Bevilling for Lehnsmanden paa Island Hendrich 19. Julii.
Bielche, at maatte sende et Skib med indehavende Ladning til Östersöen uden at anlöbe Kjöbenhavn. — *Hafniæ*, den 19. Julii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 69.

[12701.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, 20. Julii.
at de svenske Commissarier paa ny havde gjort Fordring paa en bestemt Sum til Erstatning for Tabet i Guinea, og at de tillige nu gjöre Paastand paa alle Godser og Landskaber, som forhen hörte til Throndhjem Ærkestift; herover vare de danske Ministre meget bekymrede, især da Löftet, at de svenske Tropper skulde forlade Fyen, naar Bremervörde var römmet, ei var opfyldt. — *Kiöbenhavn*, 20/30. Juli.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 427.

[12702.] Kongen af Sverrigs extraordinære Gesandt Bärenklau opfordrer det 20. Julii.
churfyrstelige Collegium til ikke at opfylde Churfyrsten af Brandenborgs Forlangende om Hjelp imod Kongen, idet han kort berörer dennes Anker mod Churfyrsten, bl. a. de af denne mod Sverrig med Polen, Danmark og Österrig sluttede of- og defensive Forbund. — *Franckfurt am Mayn*, den 20. Julii. (Tydsk Overs. af Latin.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 920—922. Theatr. Europ. 8. Th. S. 524—525.

[12703.] Statssecretair John Thurloe tilskriver Henry Cromwell, "Lord deputy of 20. Julii.
Ireland", bl. a. at Kongen af Sverrig er kommen i Strid med de Danske om Opfyldelsen af den sidste Tractat, og at mange troe, at han aldrig vil forlade Danmark. — *Hampton-court*, 20. July. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 282—283.

[12704.] Den brandenborgske Resident J. Copes's Remonstration til General- 22. Julii.
staterne i Anledning af den svenske Residents Memoire til dem angaaende de brandenborgske Gesandters i Flensborg nægtede Audients hos Kongen af Sverrig. — *s'Gravenhage*, den twee en twintighsten July. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 278—279.

1658. 23. Julii. [12705.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Jörgen Seefeld, at de 408 Rdl., som han i Rente af en Corfits Ulfeld skyldig Sum havde betalt til Commissarierne, maae godtgjöres ham i hans Lehnsregnskab. — 23de Juli.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 217.

23. Julii. [12706.] Den svenske Commissarius PETER JULIUS COYET beretter til Kong Carl Gustav om Forhandlingerne med de Danske fornemmelig angaaende de to Punkter om Pertinentserne til Throndhjems Lehn og om Erstatningen til det Guineiske Compagnie; han melder, at han, skjöndt dertil opfordret, ikke har overleveret de Danske Amnestie-Punktet, for at have det i sin Magt at udhale Forhandlingerne eller at afslutte dem, eftersom Kongens Interesse maatte fordre det, i hvilken Henseende han tilkjendegiver sin Tilfredshed over, at den franske Ambassadeur, der ikke vilde lade ham have Roe, er fraværende. — *Köpenhampn*, den 23. Julij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 150—163.

23. Julii. [12707.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Frederick van Dorp bl. a., om den Indflydelse, som en nöiagtig Rapport af van Beuningen, der daglig ventes fra Danmark, om de Svenskes Fremfærd i dette Land vil udöve paa Generalstaternes Resolutioner i flere Henseender. — *Haege*, den 2. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 556—557. (Nogle lignende Yttringer findes i de Witt's Brev af samme Dag til Gesandten i England W. Nieupoort; sst. 3. D. S. 445—446).

24. Julii. [12708.] Kong FREDERIK III.s Befaling, at ingen i Kjöbstæderne i Danmark og Norge i denne Krigstid maa vægre sig ved at deeltage med Borgerne i de dem givne borgerlige Paalæg. — *Kiöbenhavn Slot*, den 24. Julij.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 925 (jvfr. Nr. 12143).

24. Julii. [12709.] Kong CARL GUSTAV tilskriver Commissarierne i Danmark Sten Bjelke og Peter Julius Coyet, at han paa Grund af de nye Vanskeligheder, som de Danske gjöre under Forhandlingerne, har besluttet ikke saa snart at drage sin Armee bort af Danmark, hvorfor han befaler dem ikke at underskrive noget uden Kongens "expresse Ordres", stedse at gjöre större Fordringer, og saaledes holde "werket gångandes. — *Wissmar*, d. 24. Julii. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 163—166.

24. Julii. [12710.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at Hertugen af Holsten har forlangt Delingen af det slesvigske Domcapitels Gods foretaget snarest muligt, for at han kunde sikkre sin Deel, eftersom de Svenske næppe saasnart vilde römme Landet; de Svenske fordre 400,000 Rigsdaler til Erstatning for Tabet i Guinea. — *Kiöbenhavn*, 24. Juli / 3. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 427—428.

26. Julii. [12711.] Kong CARL GUSTAV tilkjendegiver Kong Frederik III. sin Forundring over at have modtaget Skrivelse fra Kongen af Böhmen angaaende det Besvær, som Opholdet af den svenske Armee i Danmark volder Kongen af Danmarks Undersaatter; han har selv communiceret den danske Konge Grunden, hvorfor han endnu ikke kan dislocere Hæren, men haaber, at Kongen selv snart vil bortrydde Hindringerne herfor. — *Hooft-quartier Oldesloo*, den 26. July. (Hollandsk Overs.)

Bondich Verhael des Oorlogs tusschen Deenm. en Sweden. 1660. S. 3—4.

[12712.] Den hollandske Gesandt Dorp beretter, at Kongen af Sverrig siges i denne Uge at ville indskibe sig i Wismar til Kiel, hvor der ligger 9 Krigsskibe, og den övrige svenske Flaade ventes; herpaa skal han have isinde at gaae med den samlede Flaade til Preussen eller Pommern. — *Wismar*, 5th August (N. S.). (Engelsk Overs.) 1658. 26. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 290.

[12713.] Den hollandske Ambassadeur van Beuningen beretter til Generalstaterne, at man er meget bekymret, fordi den svenske Konge ikke blot vedbliver at holde sin Leir ved Oldeslo samlet, men ogsaa lader flere Tropper rykke op i Jylland lige til Vensyssel, ja endog har brandskattet Samsöe; den svenske Flaade bliver ogsaa med Iver udrustet, og man vil vide, at den skal vise sig for Kjöbenhavn. — *Kiöbenhavn*, 27. Juli / 6. August. 27. Julii.

Udt. i [P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 428. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 292.

[12714.] Kong Frederik III.s Rescript til Magistraten i Glückstadt om Reenholdelsen af Aflöbsrenderne og Gadernes Brolægning. — *Glückstadt*, den 28ten Julii. (Tydsk.) 28. Julii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 3. B. S. 241—242.

[12715.] Kong Carl Gustav tilskriver sin Commissarius Peter Julius Coyet angaaende den Guineiske Erstatningssag; han befaler ham at paastaae mindst 400,000 Rdlr. og forlange Glückstadt eller Nordlandene og Vardöhuus til Pant, men iövrigt at trainere Sagen indtil videre Ordres. — *Wissmar*, den 28. Julii. (Svensk.) 26. Julii.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 166—169.

[12716.] Kong Carl Gustavs Skrivelse til Hr. Gustaf Bjelke angaaende Forholdet til Rusland og Polen; han yttrer Frygt for, at han snart vil erfare, at Kongen igjen er raget i Uenighed med Danmark. — *Wismar*, d. 29. Jul. (Svensk.) 29. Julii.

C. C. Gjörwell, Swenska Biblioteket. 2. D. S. 231—232.

[12717.] Den hollandske Gesandt Dorp beretter om Kongen af Sverrigs Söudrustninger; 16 Krigsskibe ere rede til at löbe i Söen fra Sverrig og 9 ligge bemandede og provianterede ved Kiel; Kongen selv agter samme Aften at seile til Kiel. — *Wismar*, 8. of August. (Engelsk Overs.) 29. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 292.

[12718.] Den hollandske Gesandt van Beuningen beretter, at det synes, at Erstatningen for de i Guinea optagne Skibe er det eneste Punkt, som hindrer Afslutningen af Tractaten mellem Danmark og Sverrig; den franske Gesandt Terlon anvender sine Officia hos Kongen af Sverrig; men Danmark vil dog vist komme til at tilstaae den forlangte Sum af 400,000 Rdl.; Greven af Oldenborg har forlangt at indlemmes i Fredstractaten, hvilket er nægtet ham. — *Copenhagen*, 10. August. (Engelsk Overs.) 31. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 301.

[12719.] Den svenske Commissarius Sten Bjelkes Skrivelse til Kong Carl Gustav, hvori han tilkjendegiver, at han anseer det for unödvendigt at meddele noget om Underhandlingerne med de Danske, da hans Medcommissarius Coyet har fundet for godt selv at begive sig til Kongen. — *Köpenhamn*, d. 2. Augusti. (Svensk.) 2. Augusti.

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 170.

[12720.] Den hollandske Gesandt Frederick van Dorp beretter til Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med Kongen af Sverrig, under hvilke denne havde lagt 2. Augusti.

1658. megen Vægt paa den Understöttelse, som Kongen af Danmark under sidste Krig havde havt
2. Augusti. fra Holland. — *Wismaer*, den 12. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen Joh. de Witt etc. 5. D. S. 562—565.

2. Augusti. [12721.] Den hollandske Gesandt DORP's Beretning om den Skibsstyrke, som Kongen af Sverrig nu har ved Kiel, og om den som endnu ventes; der bliver presset Kjöbmands-Skibe til Transport af Heste. — *Wismar*, 12. August. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 299.

3. Augusti. [12722.] Literæ legati Danici ROSENVINGE ad magnum regni magistrum Gerdorffium datæ, in quibus refert, se in colloquio a quibusdam ex statibus, quum ex iis quæsivisset, quidnam auxilii exspectandum esset, si exercitus Suecicus ulterius in provinciis Danicis commoraturus esset, comperisse, in conventu ordinum Hollandiæ decretum esse, ut legatis Belgicis serio mandandum esset, ut apud regem Sueciæ evacuationem harum provinciarum urgerent; hoc autem decretum nondum ad ordines generales esse relatum. — *Amstelod.*, d. 3/13. August.

Brudst. i Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 146—147. Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 259—260. *Tydsk:* Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 373—374.

3. Augusti. [12723.] Den hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGEN beretter til Generalstaterne, at Rigsraadet havde besluttet at indrömme Betalingen af de af de Svenske fordrede 400,000 Rdlr. for Tabet paa Kysten Guinea; man havde ikke kunnet opnaae en Caution i Hamborg, men Rigsraaderne havde lovet at forpligte sig in solidum, hvilket de svenske Commissarier ikke havde antaget, men dog lovet at referere til deres Regjering; det hollandske Orlogsskib, som skulde bringe van Beuningen hjem, var nu ankommet. — *Kiöbenhavn*, 3/13. August.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 428. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 301.

4. Augusti. [12724.] De brandenborgske Gesandter OTTO v. SCHWERINS og D. WEYMANNS udförlige Svar paa de Svenskes Fremstilling af Omstændighederne ved deres Möde i Flensborg, hvorved de tillige udvikle Brandenborgs Forhold med Hensyn til Forbundet med Polen og Ungarn til Danmarks Undsætning. — *Cölln an der Spree*, den 4. Augusti. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 967—1010. Theatr. Europ. 8. Th. S. 793—803. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 368—376.

5. Augusti. [12725.] Legatorum Suecicorum, NICOLAI BRAHE comitis et MATTHIÆ BJÖRENKLOU ad deputatos imperii Germanici memoriale, in quo iterum de consiliis Leopoldi, nunc imperatoris, et electoris Brandenburgici infestis, et, si pax cum Dania non antea conciliata fuisset, perniciosis in Sueciam queruntur, rogantque, ut deputati provideant, ne belli incendium ex hac causa iterum per Germaniam exardescat. — *Frankof. ad Moenum*, d. 5. Aug.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 376—380. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 1027—1044. Theatr. Europ. 8. Th. S. 540—549.

5. Augusti. [12726.] Den hollandske Gesandt DORP beretter, at Kongen af Sverrig, efter sin Ankomst til Kiel, der havde indskibet 5 til 6000 Mand. — *Wismar*, 15. August. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 300.

6. Augusti. [12727.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til hans Agent i England, Simon Petkum, hvori han underretter ham om, hvorledes Kongen af Sverrig imod Fredstractaten vedbliver at

holde Fyen, Jylland og Hertugdömmerne besatte med sin Armee, og beder ham at formaae Protectoren, ved hvis Mægling Freden er afsluttet, til at bevæge den svenske Konge til at drage sine Krigsfolk ud af Landet. — *Kiöbenhafn*, den 6. Augusti. 1658. 6. Augusti.

Kaart Beretn. anlangende huis som siden Freden den 26. Februar 1658 forelöffvit. fol. G4—H1. *Tydsk:* Kurtzer Bericht, was nach dem am 26. Feb. 1658 getroffenen Friede vorgelauffen etc. 1658. fol. E4—F1. (Anden Udg. samme Aar, fol. F4—G1.). Erörterung der Vrsachen, warumb Ihre K. M. z. Schwed. etc. 1659. S. 275—278 (tilligemed en Beretning om hvad der efter Fredsslutningen er passeret og de Forslag, som skulde gjöres Protectoren, S. 278—283). Theatr. Europ. 8. Th. S. 895—896. *Latin:* Expositio causarum quibus S. R. M. Sveciæ bellum continuare coacta fuit etc. 1658. Doc. p. 97—98 (med Beretningen til Protectoren, sst. p. 98—101.) Ed. alt. eiusd. anni. Doc. p. 171—174 et 174—179. Narratio quæ post pacem Roeskildiæ factam acta sint. p. 63—65. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 1001—1004. *Fransk:* Relation de ce qvi s'est passé après la paix conclue le 26. Fevr. 1658. p. 35—37. *Hollandsk:* Verhael van 't gene 't sedert den Vrede den 26. Febr. 1658 is voorgevallen. p. 57—60. *Engelsk:* Relation etc. since the Pacification at Roschilt etc. p. 42—44.

[12728.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse med Amtmanden i Rendsborg Hr. Heinrich Bluhme til Hertug Frederik af Holsten, hvori han beder ham at være behjelpelig til, at de Svenske jo för jo heller römme Fyrstendömmerne. — *Kopenhagen*, den 6. Augusti. (Tydsk.) 6. Augusti.

Kurtzer Bericht, was nach dem am 26. Feb. 1658 getroffenen Friede vorgelauffen etc. 1658. fol. F1—F2. (Anden Udg. samme Aar, fol. G1—G2.). Theatr. Europ. 8. Th. S. 828. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 381—382. *Latin:* Narratio, quæ post pacem Roeskildiæ factam acta sint. p. 65—66. *Dansk:* Kaart Beretning huis som siden Freden i Roeskild vijdere forelöffvit. 1658. fol. H1. *Fransk:* Relation de ce qvi s'est passé après la paix conclue le 26. Fevr. 1658. p. 37—38. *Hollandsk:* Verhael van 't gene 't sedert den Vrede den 26. Febr. 1658 is voorgevallen. p. 60—61. *Engelsk:* Relation etc. since the Pacification at Roschilt etc. p. 44—45.

[12729.] Kong FREDERIK III.s Instruction for Amtmanden i Rendsburg Hr. Heinrich Blume, afsendt til den Gottorpske Hertug og Kongen af Sverrig for at udvirke, at de Svenske ifölge Tractaterne aldeles römme Landet. — Am 6. Augusti. (Tydsk.) 6. Augusti.

Kurtzer Bericht, was nach dem am 26. Feb. 1658 getroffenen Friede vorgelauffen etc. 1658. fol. F2—F4. (Anden Udg. samme Aar, fol. G2—G3). Theatr. Europ. 8. Th. S. 826—828. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 380—381. *Dansk:* Kaart Beretning huis siden Freden i Roeskildt vijdere forelöffvit. 1658. fol. H2—H3. *Fransk:* Relation de ce qvi s'est passé après la paix conclue le 26. Fevr. 1658. p. 38—40. *Hollandsk:* Verhael van 't gene 't sedert den Vrede den 26. Febr. 1658 is voorgevallen. p. 61—65. *Engelsk:* Relation etc. since the Pacification at Roschilt etc. p. 45—48. *Latin:* Narratio quæ post factam Roeskildiæ pacem acta sint. p. 67—70.

[12730.] Kong FREDERIK III. befaler Hans Schack strax at lade hugge Palissader og spanske Ryttere til Kjöbenhavns Fæstnings Fornödenhed, „ihvor endog Tömmeret dertil kan være at finde." — *Kiöbenhavn*, den 8de August. 8. Augusti.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 179.

[12731.] Kong FREDERIK III. underretter den danske Gesandt i Holland Henrik Willumsen Rosenvinge om de Svenskes Landgang ved Korsör, og beder ham at anholde hos Generalstaterne om ufortövet og tjenlig Succurs. — *Kiöbenhavn Slot*, den 8de August. 8. Augusti.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fr. III. S. 73—74.

1658. 8. Augusti. [12732.] Den svenske Commissarius STEN BJELKE melder Kong Carl Gustav, at det idag er blevet bekjendt her i Kjöbenhavn, at Kongen har gjort Landgang ved Korsör, hvilket har foraarsaget megen Uroe; Rigsraadet har, under Forsikkring af dets Redebonhed til at opfylde Kongens Fordringer, forlangt den svenske Trompeter, for at nogle af dets Medlemmer med ham sikkert kunde begive sig til Kongen, hvilket han har indrömmet. — *Köpenhampn,* d. 8. Augusti. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 171—175.

9. Augusti. [12733.] Kong FREDERIK III.s Befaling, at hver Borger skal have et stort Kar med Vand hensat for sin Dör og have en raa Oxehud i Beredskab; ligeledes at han paa sin Post skal have mindst 100 Kampstene for dermed at forhindre Stormen. — 9de August.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fr. III. S. 79—80.

9. Augusti. [12734.] Kong FREDERIK III. befaler Professorerne ved Kjöbenhavns Universitet, at opfordre Studenterne til frivillig at træde sammen og bevæbne sig til Stadens Forsvar; Anförselen over dem har Kongen overdraget til Oberst Both. — *Kiöbenhavn,* d. 9. Augusti.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 308.

10. Augusti. [12735.] Kong FREDERIK III. lover, at enhver som i denne paahængende Fare viser sig mandig og tapper, skal blive nobiliteret, at de vordnede Sönner, der som Soldater her i Byen forholde sig vel og troe, skulle være lösgivne for Födested, og at de Norske i lignende Tilfælde skulle beneficeres med frie Gaarde eller paa anden Maade. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 10. Augusti.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Bbbj. R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 82.

10. Augusti. [12736.] Kong FREDERIK III.s Tilladelse for Johan Friis med hans Selskab til frit i Husene at eftersöge forræderiske Svenske, som der maatte opholde sig. — Den 10de August.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fr. III. S. 83—84.

10. Augusti. [12737.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, hvorved Staden Kjöbenhavn erklæres for en Stapelstad og fri Rigsstad, og dens Indbyggere af geistlig og borgerlig Stand tilstaaes adelige Privilegier. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 10. Augusti.

Særskilt trykt. 1658. 4 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Bbbj—Bbb iij. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 305—307. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 1074—1075 (med Dat. 28. Aug.) Theatr. Europ. 8. Th. S. 905 (med Dat. 28. Aug.).

10. Augusti. [12738.] Kong FREDERIK III. tilstaaer Christianshavns Borgere de samme Privilegier og Friheder, som samme Dag ere givne Kjöbenhavns Borgere. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 10. Augusti.

Særskilt trykt 1658. 4 Blade.

10. Augusti. [12739.] CHR. STEENBUCH, notarius academiæ Hafniensis, jussu vice-rectoris studiosos hortatur, ut ex edicto regis arma in defensionem urbis et patriæ capiant. — Feria tertia x. Augusti.

J. Baden, Universit. Journ. 2. Aarg. S. 142. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 308—309 (uden Datum).

11. Augusti. [12740.] Kong FREDERIK III. opfordrer Undersaatterne, da Kongen af Sverrig uden Aarsag har brudt Freden og angrebet Sjelland, til at indstille sig til Kongens Defension og paa alle Maader at gjöre Fjenden Afbræk. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 11. Augusti.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Bbb iij.

[12741.] STUDENTERNE VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET andrage til Kongen om at erholde Kjeld Lange og Mogens Krag til Anförere for deres Corps, at de maae forblive under Rectors Jurisdiction, og at de Ubemidlede maae nyde Indqvartering m. m. — *Ex Auditorio inferiori*, den 11. Augusti. 1658. 11. Augusti.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 169—170.

[12742.] Kong FREDERIK III.s Privilegier for de Studenter ved Kjöbenhavns Universitet, der indtræde i det af Studenterne til Byens Forsvar dannede Corps. — *Kjöbenhavn Slot*, d. 11. Aug. 11. Augusti.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fr. III. S. 88—89. H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 23—24.

[12743.] General-Major DANIEL VON ARENSONS Svar til Feltmarschal Eberstein, at han med Hensyn til de af hans Folk indbragte danske Officerer og Menige har handlet efter Ordre; han lover imidlertid at indhente Pfalzgreven af Sultzbachs nærmere Befaling denne Sag angaaende. — *Wilster*, den 11. Augusti. (Tydsk.) 11. Augusti.

Warhafftiger Bericht des an Schwed. Seiten gegen Ihre K. May. in Dennem. verübte Friedensbruch. 1658. fol. Diij.

[12744.] DEN KONGELIG DANSKE REGJERING I HOLSTEN anholder hos Keiseren og det tydske Riges Churfyrster om Hjelp i Anledning af den svenske Konges gjentagne og uformodede Angreb paa Danmark. — *Glückstatt*, den 12. Augusti. (Tydsk.) 12. Augusti.

Særskilt trykt. 1658. 4 Blade. Diarium Europ. 1657—59. S. 1054—1059. Theatr. Europ. S. 831—833. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 388—390.

[12745.] Pfalzgrev PHILIP AF SULTZBACHS Svar til den danske Feltmarschal Eberstein (paa hans Skrivelse angaaende Fjendtligheder udövede mod danske Undersaatter), hvori han henviser til Overbringeren Baron de Weich's mundtlige Relation. — *Jevenstedt*, den 12. Augusti. (Tydsk.) 12. Augusti.

Warhafftiger Bericht des an Schwed. Seiten gegen Ihre K. May. in Dennem. verübte Friedensbruch. 1658. fol. Dij.

[12746.] BALTHASAR STRÜVE's Skrivelse til en Landfoged i Söndre-Ditmarsken, hvori han beklager, at det er kommet til en „retmæssig Ruptur" mellem Sverrig og Danmark, og at fölgelig Söndre-Ditmarsken atter maa paalægges Contribution; dog haaber han at bevirke Landskabets Fritagelse for Indqvartering, hvorhos han opfordrer alle Embedsmænd til uforstyrret at blive paa deres Poster, og lover dem paa Pfalzgrevens Vegne fuld Sikkerhed. — *Jevenstedt*, den 12. Aug. (Tydsk.) 12. Augusti.

Warhafftiger Bericht des an Schwed. Seiten gegen Ihre K. May. in Dennem. verübte Friedensbruch. 1658. fol. Diiij.

[12747.] Den hollandske Resident LE MAIRE beretter om de Svenskes Beslaglæggelse af hollandske Skibe i Sundet og ved Kjöbenhavn; Kjöbenhavn beleires nu saavel fra Land- som fra Sösiden, og man kan paa Kronborg, hvortil Residenten har trukket sig tilbage, höre de Svenskes uafbrudte Kannonade mod Kjöbenhavn; det er at befrygte, at denne Stad maa overgive sig, hvis der ikke hurtig kommer Hjelp fra Holland. — *Cronenburg* 22d August (N. S.). (Engelsk Overs.) 12. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 329.

1658. 13. Augusti. [12748.] Kong FREDERIK III. formaner sine Undersaatter til frivillig at indstille sig til Kongens Defension, og lover dem, som godvillig gaae over fra Fjenden, Naade og Befordring, hvorimod han truer dem, der lade sig bruge i Fjendens Tjeneste med Straf paa Liv og Gods. — *Kopenhagen*, den 13. Augusti. (Tydsk.)

Særskilt trykt. 2 Blade.

14. Augusti. [12749.] Kong FREDERIK III. befaler Bispen at söge at skaffe de uformuende Studenter, der have grebet til Gevær, fri Indqvartering hos de Geistlige her i Staden. — *Hafn.*, d. 14. Aug.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 170.

14. Augusti. [12750.] Gouverneuren i Throndhjem, Friherre CLAS STIERNSKIÖLD, beretter til Kong Carl Gustav om Besværligheden ved Troppernes Underholdning her i Lehnet paa Grund at den herskende Mangel paa Levnetsmidler; han andrager paa Rytteriets Tilbagesendelse, da det er vanskeligt at skaffe Höe, han mangler Krudt, hvorfor han vil söge at hindre Bortförselen af nogle Qvantiteter, som de Danske endnu have i Jempteland; tillige forlanger han nogle Skibe, hvormed han kunde besöge Nordlandene, hvis noget fjendtligt skulde paakomme af Danmark. — *Trunheem*, dhen 14. Augusti. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 225—229.

14. Augusti. [12751.] Den svenske Vice-Gouverneur i Hertugdömmerne Bremen og Vehrden DANIEL NIKOLAI's Svar til Feltmarschal Ernst Albrecht von Eberstein, hvori han erklærer ikke at vide, hvorledes det forholder sig med de ommeldte Fjendtligheder mod Holstenske Undersaatter, og at han derfor ikke kan give noget bestemt Svar, för han af Pfalzgreven af Sultzbach har erfaret Sagens Sammenhæng. — *Stade*, den 14. Augusti. (Tydsk.)

Warhafftiger Bericht des an Schwed. Seiten gegen Ihre K. May. in Dennem. verübte Friedensbruch. 1658. fol. Dij—Diij.

15. Augusti. [12752.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Underretterne i den beleirede Stad Kjöbenhavn angaaende Angivelse af Forræderie. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 15. Augusti.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Bbb iiij.

15. Augusti. [12753.] Kong FREDERIK III. indskjærper Studenterne, at de ikke uden Officerernes Tilladelse forlade deres Poster paa Volden, under Tab af deres Privilegier, Relegation eller anden Straf. — *Kiöbenhaun Slot*, den 15. Augusti.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 171.

15. Augusti. [12754.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Schack, at det skal forbydes Qvindfolk at komme ud af Porten, at der holdes skarpt Tilsyn med Vagterne paa Volden, at Soldaterne have skarptladte Geværer, at visse Gader barricaderes, og at Posten ved Östervold bedre besættes. — *Kjöbenhavn*, den 15de August.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 106—107.

15. Augusti. [12755.] RAADSTUE-PLAKAT, hvorved alle i den svenske Hær tjenende Tydske opfordres til at træde i dansk Tjeneste. — *Copenhagen aufm Rathhauss*, den 15. August.

Særskilt trykt. 1 Blad. Ogsaa 2 Blade. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 423. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 233.

15. Augusti. [12756.] General-Major DANIEL VON ARENTSON underretter Feltmarschal Eberstein om, at Pfalzgreven af Sultzbach for Tiden befinder sig i Wilster, og at han derfor i den omskrevne Sag (jvnf. Nr. 12743) maa forhandle directe med denne. — *Wilster*, den 15. Augusti. (Tydsk.)

Warhafftiger Bericht des an Schwed. Seiten gegen Ihre K. May. in Dennem. verübte Friedensbruch. 1658. fol. Diij.

[12757.] SKRIVELSE angaaende Krigsforetagenderne i og ved Kjöbenhavn fra 12. til 15. August. (Hollandsk.) 1658. post 15. Aug.

L. van Aitzema, Saken von Staet en Oorlogh. 4. D. S. 232—233.

[12758.] SVENSK BERETNING om Kong Carl Gustavs Landgang i Korsör og senere Foretagender i Sjelland. — Den ses en twintighsten Augusti nieuwen stijl. (Hollandsk Overs.) 16. Augusti.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 231—232.

[12759.] BERETNING om det Mod og den Tillid til Kongen, som besjæler Borgerne, Indvaanerne og Soldaterne i Kjöbenhavn, samt om Antallet af de svenske Orlogsskibe, som for Tiden ligge i Öresund. — *Coppenhagen*, den sesthienden Augusti. (Hollandsk.) 16. Augusti.

Udt. i Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 233.

[12760.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestre og Raad paa Christianshavn at tilholde Borgerskabet med störste Iver at arbeide paa denne Byes Voldes Defension med Brystværn, Palissader og andet. — *Kiöbenhavn*, den 17de August. 17. Augusti.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 179.

[12761.] Statssecretair JOHN THURLOE tilskriver Henry Cromwell, „Lord deputy of Ireland", bl. a., at man uden Tvivl snart kan vente nye Foretagender af Kongen af Sverrig, da denne har indskibet 7000 Mand i Kiel, som efter nogles Sigende skulle være bestemte til et eller andet Punkt i Churfyrsten af Brandenborgs Lande. — *Whitehall*, 17. Aug. (Engelsk.) 17. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 320—321.

[12762.] Den hollandske Gesandt DORP beretter, at man her först den 21. (11.) Aug. har erfaret Kongen af Sverrigs Landgang ved Korsör den 17. (7.) Aug.; han rykkede strax Dagen efter ind i Landet, og Skibe, der ere komne til Lybeck, bringe Efterretning om en heftig Kannonade ved Kjöbenhavn sidste Torsdag Aften; man mener, at denne Stad vil være stærk nok til at holde sig. — *Hamburgh*, 27. August. (Engelsk Overs.) 17. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 329.

[12763.] Den engelske Resident DOWNING tilmelder Statssecretair Thurloe den store og uventede Nyhed om Kongen af Sverrigs Landgang paa Sjelland og Marsch til Kjöbenhavn; tillige skriver han om den Bestyrtelse, som i Holland hersker over denne overraskende Begivenhed, og om de forskjellige Meninger om Foranledningen dertil. — *Hague*, August 27th (N. S.). (Engelsk.) 17. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 338—339.

[12764.] Literæ CAROLI GUSTAVI, regis Sueciæ, ad Olivarium, protectorem Angliæ, Johanni Berckman, commissario suo, de causis belli cum Dania renovati, datæ. — *In castris Ottersloff prope Hafniam*, die 18. Augusti. 18. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 466—469. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 342—343.

[12765.] Kong FREDERIK III. befaler Hans Schack at lade Kjöbenhavns Volde belægge med Stormbjælker, hvortil han har befalet Niels Juel at udlevere Master. — *Kiöbenhavn*, den 19de August. 19. Augusti.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 180.

[12766.] Kong FREDERIK III.s Fuldmagtsbrev, givet Mickel Skow, bestalter General-Adjutant og Capitaine over et Compagnie Dragoner, at gjöre alt hvad han agter tjenligt at være for at erhverve Skaane og Bleking igjen under den danske Krone, hvorved ogsaa Ind- 19. Augusti.

1658. byggerne tilsiges Lettelser i de dem af de Svenske paalagte Byrder. — *Kjöbenhaffn Slott,*
19. Augusti. dend 19. Augusti.

Danske Magazin, 3. Række, 1. B. S. 268—269. (Under samme Dat. udstedtes kongelige Anbefalingsskrivelser for ham til Söffren Pofvelssen, Borgemester, og Bartholomeus Halder, Raadmand i Christianopel, til Jesper Skow, Borgemester i Rundeby, til Knud Kjeldssen, Ridefoged over Medelsted og Bregne Herred, til Pofvel Bertelssen, Ridefoged over Öster-Herred, og til Ridefogden over Lister Herred. Det bemærkes af M. Skow, at Aarstallet i alle disse Breve senere forandredes til 1659. Sstd. S. 269.)

19. Augusti. [12767.] Friherre CHRISTER BONDES Indberetning til Kong Carl Gustav om Skaanes, Hallands og Blekings Tilstand strax efter disse Provindsers Afstaaelse til Sverrig. — *Bordsjö,* d. 19. Augusti. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 6. D. S. 85—174.

19. Augusti. [12768.] Den engelske Resident DOWNING tilskriver Statssecretair Thurloe om Kongen af Sverrigs nye Foretagender mod Danmark; et Angreb paa Glyckstadt og Krempe samtidig med Landgangen paa Sjelland mislykkedes for ham; han skriver om de forskjellige Meninger om Anledningen til dette Fredsbrud, bl. a. at det skulde være skeet efter Opfordring af Kongen af Danmark, for at han derved kunde blive fri for Rigsraadet; han troer, at de hollandske Stater ere bestemte paa at komme Danmark til Hjelp. — *Hague,* Aug. 29.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 344—349.

ante 20. Aug. [12769.] Andragende fra STUDENTERNE til Prorector og det academiske Senat i Kjöbenhavn, at der maa beskikkes en Auditeur ved deres Regiment. — Udateret.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 171—173.

20. Augusti. [12770.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Kield Lange, at M. Jens Dolmer maa ansættes som Auditeur over Studenterne. — *Hafn.,* d. 20. Aug.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 173.

20. Augusti. [12771.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Frederick van Dorp om den almindelige Overraskelse over Kongen af Sverrigs Landgang paa Sjelland og Foretagender mod Glückstadt, og om den Forandring, som dette maa foraarsage i Hollands Planer, da man ikke under disse Omstændigheder vil kunne nægte Kongen af Danmark den lovede Hjelp. — *Haege,* den 30. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 5. D. S. 566—567. (Lignende Meddelelser i et Brev af samme Dag til Gesandten i England W. Nieupoort. Sstd. 3. D. S. 453—454. Ogsaa *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 351.)

20. Augusti. [12772.] Den engelske Resident DOWNING tilskriver Statssecretair Thurloe, at man ikke har nyere Efterretninger om den svenske Konges Foretagender; han har endnu ikke publiceret noget Manifest, og man venter intet, förend han allerede er Herre over Sjelland og den kongelige Familie flygtet eller tagen til Fange, eller et nyt Forlig er afpresset den danske Konge; de hollandske Stater have sendt et Skib til Kjöbenhavn, for at erkyndige sig om Tilstanden. — *Hague,* Aug. 30. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 349.

20. Augusti. [12773.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om den tilsyneladende Overraskelse, som de Svenskes Landgang paa Sjelland har foraarsaget i Holland, skjöndt man veed, at den hollandske Gesandt i Danmark har gjort sit til at forbittre Stemningen mellem de Svenske og Danske. — *Hague,* ce 30. Aug. (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 350.

[12774.] Kong Frederik III. forbyder at have Lys paa höie Lofte og Taarne i Kjöbenhavn, særdeles paa de Tider, naar nogen Alarm og Skyden paa Voldene fornemmes. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 21. Augusti. 1658. 21. Augusti.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Bbbiiij—Cccj.

[12775.] Gouverneuren i Throndhjem, Friherre Clas Stjernskjöld, beretter til Kong Carl Gustav om Mönstringen og Afsendelsen af de heri Lehnet udskrevne Folk; i de tilgrændsende danske Lehn er alt roligt; i Bergen oprettes nye Regimenter. — *Trunheem,* dhen 21. Augusti. (Svensk.) 21. Augusti.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 229—231.

[12776.] Caroli Gustavi regis ad Ordines Generales Belgicos literæ datæ, in quibus causas belli contra Danos denuo moti exponit, ab iisdem petens, ne mala instigatione legati reversi Beuningii deducantur, ut antiquum cum Suecis foedus deserant. — *In Castris ad Hafniam,* die 21. Aug. 21. Augusti.

Særskilt trykt. Hafniæ 1658. 4 Blade. Speculum fidei Danicæ et perfidiæ Suedicæ. 1659. p. 74—77. S. R. Majestatis Sueciæ binæ literæ etc. fol. A3—A4. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 424—425. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 81—86. *Tydsk:* Særskilt trykt. Koppenhagen 1658. 4 Blade. Spiegel Dänischer Trew und Schwed. Untrew etc. 1659. p. 85—88. Diarium Europ. 1657—59. S. 1063—1067. Theatr. Europ. 8. Th. S. 900—902.

[12777.] Caroli Gustavi regis ad Ludovicum XIV., regem Galliæ, literæ datæ, de causis belli adversus Daniam denuo moti. — *In castris Otterslöff ad Hafniam,* die 21. Augusti. 21. Augusti.

Sacr. Reg. Majestatis Sueciæ binæ literæ etc. fol. A1—A3. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 423—424. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 87—92.

[12778.] De danske Gesandter H. W. Rosenvinge og P. Charisius opfordre Generalstaterne til i Overeensstemmelse med Tractaterne af 1649 og 1657 skyndsomst at komme Danmark til Hjelp mod Kongen af Sverrig, der uventet har brudt den nylig sluttede Fred. — Læst 1. September. (Engelsk Overs.) 22. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 351—352.

[12779.] Bekjendtgjörelse af Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn af en Taxt, hvorefter forskjellige Levnetsmidler i denne Tid af Kjöbmændene skulle sælges. — *Kiöbenhaffns Raadstue,* den 23. Augusti. 23. Augusti.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Cccj—Cccij.

[12780.] Kong Frederik III.s Forordning angaaende Rytternes Inqvartering og Underholdning i Kjöbenhavn under Byens Beleiring. — *Kiöbenhaffn Slot,* den 23. Augusti. 23. Augusti.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Cccij—Ccciiij.

[12781.] Beretning, udgivet fra dansk Side mod de Svenske, om hvem der först har brudt den roeskildske Fred, og er Ophavsmand til den nye Krig. — *Coppenhagen,* den 23. Augusti. 23. Augusti.

Kaart Beretning anlangende huis som siden Freden, der i Roeskild bleff sluttet, er wydere foreløffvit. Kbh. 1658. fol. A2—F4. (Datum er ikke angivet i den danske Text). *Tydsk:* Kurtzer Bericht was nach dem Anno 1658 zu Roschildt getroffenen Friede vorgelauffen. Copenhagen 1658. fol. A2—D4. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.). S. 433—441.

1658. [12782.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i England W.
23. Augusti. Nieupoort om Generalstaternes Forhandlinger angaaende Kongen af Sverrigs Foretagender (mod Danmark); han mener, at Holland vil kunne sende en Flaade paa 40 Orlogsskibe, og han kan ikke troe andet, end at Protectoren höilig maa misbillige Kongen af Sverrigs Færd. — *Haege*, den 2. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 451—455.

23. Augusti. [12783.] Den hjemkomne hollandske Ambassadeur VAN BEUNINGENS Forslag til Generalstaterne om at komme Danmark til Hjelp med en Flaade, Tropper, Levnetsmidler og Penge. — 2. September. (Hollandsk.)

L. von Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 229—230.

23. Augusti. [12784.] Den engelske Resident DOWNING tilmelder Statssecretair Thurloe van Beuningens Ankomst fra Kjöbenhavn, hvor man efter hans Beretning er fast besluttet paa at forsvare sig; efter Beretning af den hollandske Resident i Helsingör, er Kronborg i den bedste Forsvarsstand; de Svenske have 19 Krigsskibe liggende udenfor Kjöbenhavn; de hollandske Stater synes fast besluttede paa at komme Danmark til Hjelp, og gjöre allerede store Forberedelser. — *Hague*, 2. Sept. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 352—353.

26. Augusti. [12785.] Opfordring fra en, som siger sig at være udsendt af Statholderen og General Jörgen Bjelke, til INDBYGGERNE I ROMSDALEN, nu da Kongen af Sverrig har brudt Freden, at vise sig som ærlige Norske Mænd og af yderste Magt at gjöre de Svenske Modstand og hemmelig indbyrdes raadslaae om de bedste Midler hertil. — *Hessör Prästegårdh*, dhen 26. Augustj. (Svensk Overs.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 241—243.

27. Augusti. [12786.] CHRISTIANI STENBUCH, notarii academiæ Hauniensis, ad Christianum Henningi Stockflet, studiosum, citatio peremtoria jussu prorectoris facta, ut crastina die sub poena relegationis causam suam dicat. — *Hauniæ*, XXVII. Augusti.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 173—174.

27. Augusti. [12787.] Pfalzgrev PHILIP AF SULTZBACH, Kongen af Sverrigs General over Cavalleriet, forbyder Indvaanerne i Slesvig, Holsten og Ditmarsken at forlade deres Hjem, og lover dem Protection for Personer og Eiendom. — *Hauptquartier zu Oster-Ronnefeldt vor Rendeszburgk*, den 27. Augusty. (Tydsk.)

Antwordt eines gueten Freundes etc. 1659. S. 54—55.

27. Augusti. [12788.] Gouverneuren i Throndhjem, Friherre CLAS STJERNSKJÖLD, tilskriver Commissairen Gustaf Bergh i Stockholm om Udskrivningen og Afsendelsen af 1800 Mand af Lehnet, til hvis Beklædning og Proviantering er medgaaet over 12,000 Rdlr.; om Landets Fattigdom og om Misvæxten i dette Aar; tillige beretter han om en Standsning i Postgangen, saa han ikke veed, om det er kommet til Ruptur mellem Danmark og Sverrig, i hvilket Tilfælde hans Stilling her vilde være betænkelig. — *Trunheem*, dhen 27. Augusti. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 231—235.

27. Augusti. [12789.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten W. Nieupoort sin Forventning, at Kongen af Sverrigs nye Foretagender mod Danmark dog maae gjöre Protectoren noget betænkelig, „saafremt der ikke i Forveien har være truffet Aftale med ham desangaaende" — *Haege*, den 6. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 456.

[12790.] Skrivelse angaaende TVENDE DANSKE ADELSMÆNDS Ankomst til Lybek fra Kjöbenhavn og disses Beretning om de Forsvarsanstalter, som der blive trufne; ligeledes om Mogens Höghs og Christian Scheels forgjæves Sendelse til den svenske Konge. — *Lubeck*, den seven en twintighsten Augusti. (Hollandsk.) 1658. 27. Augusti.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 233.

[12791.] EN ENGELSK AGENT beretter om van Beuningens Ankomst samt om de af ham og senere af Residenten Le Maire bragte Efterretninger fra Danmark, og om de af Staterne förte Forhandlinger om at understötte Danmark med Folk, Penge og Levnetsmidler; den danske Resident havde foreslaaet Staterne at opfordre Brandenborg til at komme Danmark til Hjelp, ligeledes at de strax skulde sende 12 Skibe til Danmark; men intet heraf var bifaldet. — *Hague*, le 31. d'Aoust — le 6. Sept. (N. S.). (Fransk.) 27. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 357—359.

[12792.] Den engelske Resident DOWNING tilkjendegiver Statssecretair Thurloe sin Frygt for, at de Breve, som han har sendt med Efterretning om de Svenskes Landgang i Sjelland, ikke skulle være komne ham til Hænde; han beretter om den Flaade, som Holland har isinde at sende til Danmark, men Afsendelsen vil ikke saasnart kunne finde Sted, da Skibene ligge omspredte og först skulle kaldes tilbage, saa der er stor Sandsynlighed for, at Kjöbenhavn har overgivet sig, förend Flaaden kan komme dertil; denne Stad skal allerede have tilbageslaaet to Angreb af de Svenske. — *Hague*, Sept. 6. (N. S.). (Engelsk.) 27. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 359—360.

[12793.] Statssecretair JOHN THURLOE tilskriver Henry Cromwell, „Lord deputy of Ireland", bl. a., at Kongen af Sverrig paany har angrebet Danmark, og at han sandsynlig i dette Öieblik er i Besiddelse af Kjöbenhavn. — *Whitehal*, 27. Aug. (Engelsk.) 27. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 362.

[12794.] UNIVERSITETETS COMMITTEREDE tilbyde, at Universitetet under den nærværende Fare vil holde til Indqvartering 102 menige Ryttere eller Officerer. — 28. August. 28. Augusti.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 497.

[12795.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt, at efter Yttringer af Statssecretair Thurloe kan man vente alt Godt fra denne Side, naar kun Kjöbenhavn er istand til at modstaae de Svenske Vaaben; Gesandten havde opfordret ham til strax at faae en Fregat afsendt til Danmark for at holde Kongens Mod opreist, og han havde dertil været villig, hvis ikke den almindelige Frygt for Protectorens Död holdt ham tilbage; Gesandten önsker at kjende Keiserens, Kongen af Polens og Churfyrsten af Brandenborgs Hensigter i den danske Sag, om en kraftig Cooperation kunde finde Sted. — *Westminster*, den 9. September. (Hollandsk.) 30. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 458.

[12796.] Statssecretair JOHN THURLOE tilskriver Henry Cromwell, „Lord deputy of Ireland", bl. a. om de Svenskes Angreb paa Sjelland; han kan ikke meddele ham Aarsagerne til denne nye Strid, da han ikke selv er underrettet derom. — *Whitehall*, 30. Aug. (Engelsk.) 30. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 363—364.

[12797.] Kong FREDERIK III. stadfæster den af Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn satte Taxt paa visse Levnetsmidler for den Tid, Beleiringen varer. — *Kjöbenhavn Slot*, den 31. Augusti. 31. Augusti.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ccciiij.

1658. 31. Augusti. [12798.] Kong FREDERIK III. befaler, at enhver i Kjöbenhavn skal angive, hvilke Personer, navnlig fremmede, der opholde sig i hans Huus, for at mistænkelige Personer kunne udfindes; Svenske skulle strax angive sig og anholdes som Krigsfanger; desuden skulle Indvaanerne angive, hvad Krigs-Armatur og Munition der er i deres Huse. — *Kiöbenhafn Slot*, den 31. Augusti.

Særkilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Dddj.

Augusto. [12799.] Den polske Gesandt PINOCEUS's Forestilling til Generalstaterne for at formaae disse til ikke at forlade Danmark, idet han erklærer, at Kongen af Polen er villig til at indgaae Forbund med dem for at haandhæve den frie Skibsfart paa Östersöen. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 425—426.

Augusto. [12800.] Expositio causarum, quibus rex Sueciæ bellum, a rege regnoque Daniæ sibi illatum, etiam post pacem Rothschildiæ initam continuare coactus fuerit.

Særskilt trykt i to Udgaver samme Aar. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 390—416. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 834—878. Ogsaa særskilt udgivet i Oversættelse paa *Tydsk, Svensk* og *Engelsk.*

1. Septbr. [12801.] FREDERIK III.s Brev til Jörgen Bielke, hvorved han opfordrer denne, i Anledning af Sverrigs Overfald, til at bruge sin Credit for at skaffe Folk og andre Midler tilveie mod de Svenske. — *Kiöbenhavn Slot*, den 1. September.

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 131—132.

1. Septbr. [12802.] OPFORDRING til Danske, Tydske eller andre, som ere i svensk Tjeneste, til ikke at staae Kongen af Sverrig bi i hans uretfærdige Sag, men derimod begive sig til Kjöbenhavn og der tage Tjeneste. — *Kiöbenhafns Raadhuus*, den 1. September.

Særskilt trykt. 2 Blade. Ligeledes særkilt paa *Tydsk.*

1. Septbr. [12803.] BORGEMESTERE OG RAAD I KJÖBENHAVN bekjendtgjöre en Taxt, hvorefter Victualier i smaae Partier maae udsælges. — *Hafniæ*, den 1. Septembris.

Særskilt trykt. 1 Blad in fol.

3. Septbr. [12804.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort om den Iver, som Staterne af Holland og Vestfriesland vise for at komme Danmark til Hjelp; han antager, at der vil kunne sendes en Flaade paa 30 til 40 Skibe; Churfyrsten af Brandenborg staaer i Begreb med at rykke ind i Holsten; de Witt længes efter at erfare, hvorledes Protectoren har optaget dette de Svenskes trolöse Overfald. — *Haege*, den 13. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 457.

3. Septbr. [12805.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilmelder Raadspensionær Johan de Witt Lord Protectorens Död samme Dags Morgen, og skriver om den Uvished, der som Fölge heraf hersker saavel i andre Forhold som ogsaa i den Svensk-Danske Sag. — *Westmunster*, den 13. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 459.

4. Septbr. [12806.] Gouverneuren i Throndhjem, Friherre CLAS STJERNSKJÖLD, beretter til Kong Carl Gustav om den nye Biskop M. Henningh Skyttes Ankomst, samt om den af Indvaanerne i Lehnet til Kongen aflagte Hyldingsed; han melder om Opfordringer, der fra dansk Side ere skete til Indbyggerne i Romsdalen til Frafald fra Sverrig, og om sine Forholdsregler derimod; tillige skriver han om Vanskeligheden ved at befæste Throndhjem, hvorhos han ud-

peger Munkholmen som et vigtigt Punkt fra Sösiden; ogsaa melder han, at han har ladet 1658.
borttage den Ammunition, som de Danske havde i Jempteland. — *Trundhem*, dhen 4. Septembris. 4. Septbr.
(Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 235—243.

[12807.] Generalstaternes Instruction for Admirallieutenant Jacob van Wassenaer, Commandeur for den til Danmarks Undsætning sendte Escadre. — *In den Hage*, den veerthienden September. (Hollandsk.) 4. Septbr.

Secrete Resolutien van de Heeren Staten van Holland en Westvriesland, 1653—1668. I. D. p. 610—614. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 233—234. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 442—443. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 370—371.

[12808.] Capitain Timothy Langley tilmelder Statssecretair John Thurloe bl. a., at et Skib fra Bergen i Norge har bragt Efterretning om, at de Svenske vare Herrer i Kjöbenhavn, og at Kongen var flygtet om Natten i en Baad over Sundet. — *Leith*, September 4. (Engelsk.) 4. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 371—372.

[12809.] Indberetninger fra 17 af Kjöbenhavns Universitets Professorer om deres Huusstand og de hos dem opbevarede Vaaben. — Daterede mellem 4. og 9. Septbr. 4-9. Septbr.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 541—556.

[12810.] Kong Frederik III. befaler Professorerne ved Kjöbenhavns Universitet at tilholde Studenterne ikke uden Officerernes Tilladelse at forlade deres Poster, samt selv at paasee, at Studenterne om Natten ikke opholde sig i deres egne Huse. — *Kiöbenhavn*, den 5. Septembris. 5. Septbr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 174—175.

[12811.] Overeenskomst om Kronborg Slots Overgivelse til de Svenske, afsluttet mellem Grev Carl Gustaff Wrangel og den danske Gouverneur Christoff Bille, Oberst Paul Bendtfeldt og Oberst Carl von Bronow. — *Croneborg*, then 6. Septemb. (Svensk.) 6. Septbr.

Særskilt trykt, 2 Blade. *Tydsk*: Særskilt trykt. 2 Blade. Diarium Europ. 1657—59. S. 1080—1082. Theatr. Europ. 8. Th. S. 897—898.

[12812.] Kong Frederik III. befaler alle sine i hans Riger, Fyrstendömmer og Lande födte Undersaatter, som befinde sig i svensk Tjeneste til Lands eller Vands, inden een Maaned at forlade denne, under Tab af deres Gods og anden Straf. — *Glückstadt*, den 7. Septembris. (Tydsk.) 7. Septbr.

Særskilt trykt i Glückstadt 1658. 4 Blade. Abdruck zweyer Patenten etc. 1658. fol. A2—B1.

[12813.] Churfyrst Frederik Wilhelm af Brandenborgs Skrivelse til Landgreve Wilhelm af Hessen-Cassel, hvori han melder sin Beslutning at ville med sin Armee marschere til Holsten til Danmarks Undsætning, til hvilken Beslutnings Udförelse han venter Landgrevens Bifald og Understöttelse. — *Cölln an der Spree*, den 7. Septembr. (Tydsk.) 7. Septbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 446-448. Theatr. Europ. 8. Th. S. 647—650.

[12814.] Friderici Wilhelmi, electoris Brandenburgici, ad Ludovicum XIV., regem Galliæ, literæ datæ, de causis quæ ipsum commovissent, ut Daniam a vi et oppressione Sueciæ regis liberare conaretur. — *In arce Coloniæ ad Spream*, die 17. Sept. 7. Septbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 444—446. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 96—102.

1658. 7. Septbr. [12815.] LORD FAUCONBERG tilskriver Henry Cromwell, „Lord deputy of Ireland", om Protectoren hans Faders Död; han tilföier, at man har grundet Formodning om, at Kongen af Sverrig har bemægtiget sig Kjöbenhavn, og at den danske Konge er hans Fange; Hollænderne have indskibet 6000 Mand til hans Hjelp, men Lorden „haaber", at de ville komme for silde. — *Whitehall*, September the 7th. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 375—376.

7. Septbr. [12816.] Den hollandske Gesandt DORP melder, at man har Efterretning om, at Kronborg var indtaget, men at Kjöbenhavn var besluttet paa at söge at holde sig, indtil der kunde komme Hjelp; de Svenske i Holsten havde trukket sig tilbage til Kiel, hvor de vilde vente Ankomsten af de keiserlige og brandenborgske Tropper. — *Hamburgh*, 17. Septemb. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 381—382.

8. Septbr. [12817.] Oberstlieutenant FREDERIK VON BUCHWALD qvitterer for den Leverance, som Peder Udsen, Raadmand i Kolding, paa Ribe Stifts Kjöbstæders Vegne havde maattet yde til de Svenske. — *Kolding*, d. 8de Septb.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 65.

8. Septbr. [12818.] CAROLI GUSTAVI regis ad Ordines Generales literæ datæ, per quas significat, se legato eorum le Maire, qui post arcem Croneburgensem captam ad nova mandata capessenda in Belgium rediturus sit, literas salvi-passus concessisse, et deinde excusat, quod naves aliquot Belgicas aliquantisper detinuerit, necessitate coactus. — *Helsingör*, 8. die Sept.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 442. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 94—96. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 361.

10. Septbr. [12819.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a., at han ved Residenten Appelboom havde modtaget en Memoire, hvorved Kongen af Sverrig söger at retfærdiggjöre sit Fredsbrud mod Danmark; man seer tydelig heraf, at Danmark ikke har givet ham allermindste Aarsag dertil; Efterretningerne fra Danmark om de danske Sagers Stilling og den Brandenborgske Hjelp love et godt Udfald for Kongen af Danmark. — *Haege*, den 20. September. (Hollandsk.)

Brieve tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 460—462.

10. Septbr. [12820.] Den engelske Resident DOWNING tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a. om den ringe Udsigt, der er til en snarlig Fred mellem Danmark og Sverrig; Admiral Opdam skal efter Staternes Beslutning före en Flaade til Sundet; han ligger ved Vlye med 18 Krigsskibe, og Florisen ventes fra Kanalen med 6 Skibe; den franske Gesandt de Thou har omtalt sin Regjerings Misfornöielse med Kongen af Sverrigs fornyede Angreb paa Danmark, især da det fandt Sted uden nogen forudgaaende Meddelelse til Kongen af Frankrig; de i Sundet af de Svenske standsede 60 Skibe ere nu frigivne. — *Hague*, September 20. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 379—380.

10. Septbr. [12821.] Den engelske Resident DOWNING tilmelder Statssecretair Thurloe bl. a., at der berettes, at 9 engelske Fregatter ere mödte paa Veien til Sundet, og at det ikke er sandsynligt, at Opdam i de förste 8 Dage kan gaae til Seils, da hans Flaade ved den sidste Storm har lidt betydeligt; Breve fra Wismar og Hamborg omtale, at Kronborg skal være overgivet til de Svenske. — *Hague*, September 20. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 381.

[12822.] EN ENGELSK AGENT beretter om Generalstaternes Resolution, at sende en Condolence- og Lykönskningsskrivelse til den nye Protector Richard Cromwell, samt at underrette denne om deres Beslutning at komme Danmark til Hjelp, efterat Kongen af Sverrig havde krænket den Tractat, som ogsaa var undertegnet af en engelsk Gesandt. — (*Hague*), 20. Sept. (N. S.). (Engelsk.) 1658. 10. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 390—391.

[12823.] Erklæring af VICE-RECTOR OG PROFESSORER VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET til Rigsraad Otte Krag over to Studenters Andragende om Indqvartering. — *Ex Consistorio Hafniensi*, 11. Septembr. 11. Septbr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 175—177.

[12824.] Gouverneuren i Throndhjem, Friherre CLAS SJERNSKJÖLD, beretter til Kong Carl Gustav, at han, efter at have erfaret Bruddet mellem Danmark og Sverrig, har ladet alt herværende dansk Gods arrestere; ligeledes ere nogle Parter af Röraas og Lykkens Kobberbrug, som besiddes af Danske, hjemfaldne til Kongen, og da uden Tvivl Svenske ville blive benaadede hermed, beder han Kongen om at overlade sig de inddragne Parter af Lykkens Kobberbrug. — *Trunheem*, dhen 11. Septembr. (Svensk.) 11. Septbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 244—245.

[12825.] Gouverneuren i Throndhjem, Friherre CLAS STJERNSKJÖLD, beretter til Kong Carl Gustav om de af ham trufne Foranstaltninger til Byens Sikkerhed; der ere vel indkomne adskillige „danske Rapporter", men han holder dem kun for „Spargementer"; dog har han udsendt Oberstlieutenant Moraat, for at efterforske Sandheden; han venter Folk fra Sverrig, for efter Kongens Befaling at kunne sende Tropper til Grændsen, da han ikke kan undvære nogen af Garnisonen, m. m. — *Trunheem*, dhen 11. Septembris. (Svensk.) 11. Septbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 246—250.

[12826.] HENNING SCHÜTTE, Superintendent i Throndhjem Stift, melder Kong Carl Gustav, at han har tiltraadt dette ham af Kongen betroede höie Embede; han har fundet Kirke- og Skolevæsenet i god Tilstand; han beretter, at Præsteskabet, ligesom Borgere og Bönder, den 1. September har aflagt sin Troskabsed til Kongen, og at det, da Efterretningen om Bruddet mellem Danmark og Sverrig Dagen efter blev bekjendt, har erklæret sig rede til at understötte den svenske Konge efter Evne. — *Trondheem*, den 11. Septembr. (Svensk.) 11. Septbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 275—278.

[12827.] Den brandenborgske Resident H. COPES underretter Generalstaterne om Churfyrstens Hensigt at drage Kongen af Danmark til Hjelp mod Kongen af Sverrig. — Den 11. Sept. (Overs.) 11. Septbr.

Særskilt trykt. 2 Blade.

[12828.] Beretning fra DANSK SIDE angaaende Bruddet af den Roeskildske Fred, og Efterviisning, hvem dette maa tilskrives. — *Coppenhagen*, den 14. Septembr. (Tydsk.) 14. Septbr.

Særskilt: Bericht wer den Rotschildischen Frieden am ersten gebrochen etc. Theatr. Europ. 8. Th. S. 880—894.

[12829.] Statssecretair JOHN THURLOE underretter Henry Cromwell, „Lord deputy of Ireland", bl. a. om, at de Svenske skulle være nærved at komme i Besiddelse af Kronborg, og ligge foran Kjöbenhavn; at Hollænderne gjöre store Rustninger for at sende Danmark Hjelp, og at Churfyrsten af Brandenborg allerede er paa Marschen til Holsten. — 14. Sept. (Engelsk.) 14. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 385—386.

1658. 14. Septbr. [12830.] GENERALSTATERNES Resolution, at der skal tilkjendegives Admiral Wassenaer deres Forundring over, at Flaaden endnu ikke er gaaet i Söen, samt at han skal opfordres til at fremskynde Reisen, idet de manglende Fornödenheder skulle blive eftersendte. — 24. Sept. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 392.

15. Septbr. [12831.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Churfyrsten af Brandenborg, hvori Kongen beretter den nye svenske Krigs Fremgang, og anmoder Churfyrsten om snarlig Bistand. — *Coppenhagen*, den 15. Septembr. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 1093—1095. Theatr. Europ., 8. Th. S. 906—907. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 443—444.

16. Septbr. [12832.] Kong CARL GUSTAV tilkjendegiver Gesandten Biörenklou, at Keiseren har befalet Feltmarschal Montecuculi at forene sig med den Brandenborgske Armee for at angribe de Svenske i Holsten og Jylland, og befaler ham derom at underrette de Forbundne i Tydskland, for at de kunne have deres pligtige Assistence i Beredskab, ligesom ogsaa at opfordre de Franske Ministre til at paaskynde Stillingen af de af Frankrig lovede Hjelpetropper. — *Ibbestrup*, d. 16. September. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. 5. D. S. 210—213.

16. Septbr. [12833.] GENERALSTATERNES Resolution, at der skal tilskrives Kongen af Danmark, at Admiral Wassenaer nu er beredt til at gaae i Söen for at komme ham til Undsætning, og venter kun paa gunstig Vind, og at Kopier af Brevet skulle sendes til Residenten Romer i Hamborg og til de danske Ministre i Haag. — 26th September (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 394.

16. Septbr. [12834.] GENERALSTATERNES Skrivelse til Kong Frederik III., hvori de underrette ham om, at Admiral van Wassenaer ligger seilfærdig til Öresund med en Flaade til Hjelp for Kongen. — *In den Hage*, den 26[en] September. (Hollandsk.)

Særskilt trykt med *tydsk* Overs. i Kjöbenhavn. 2 Blade. Ogsaa i *dansk* Oversættelse. 1 Blad.

16. Septbr. [12835.] JASPERI KÖNEKENII ad Carolum Gustavum, regem Sueciæ, de armis deponendis admonitio. — *Havniæ*, 16. Septembr.

J. Könekenii meditationes pacificæ. Amstelod. 1665. fol. B 7—B 8.

17. Septbr. [12836.] Kong FREDERIK III. befaler Almuen i Jylland at indstille sig med Gevær ved Frederiksodde for i Forening med Churfyrsten af Brandenborg, der ankommer med en anseelig Armee, at gjöre Fjenden al mulig Skade og Afbræk. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 17. September.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Dddij.

17. Septbr. [12837.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a. om den Söskade, som den afsendte Flaade har lidt; han antager, at den Flaade, der kommer til Öresund, vil bestaae af 30 Orlogsskibe foruden Brandere og mindre Skibe. — *Haege*, den 27. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 461—465.

17. Septbr. [12838.] Churfyrst FREDERIK WILHELM af Brandenborgs aabne Brev, hvori han angiver Grundene, hvorfor han med de keiserlige og sine egne Tropper rykker ind i Holsten. — *Wittenberg* (Wittenburg?) *in Mecklenburg*, den 17. Septembris. (Tydsk.)

Abdruck zweyer Patenten etc. 1658. fol. B2—B4.

[12839.] Churfyrst FREDERIK WILHELM af Brandenborgs Skrivelse til Churfyrsten 1658.
af Maynz, hvori han, idet han fremsender en Afskrift af den danske Konges Skrivelse, ind- 17. Septbr.
stændigen opfordrer Churfyrsten til at komme Danmark til Hjelp. — *Miltenburg* (Wittenburg?) *in Mecklenburg*, den 17. Sept. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 441.

[12840.] Den brandenborgske Resident COPES's Memorial til Generalstaterne, at 17. Septbr.
Churfyrsten i Forening med polske og keiserlige Tropper staaer i Begreb med at rykke ind i Holsten, for at komme Kongen af Danmark til Hjelp, og at han haaber, at Generalstaterne ligeledes til Vands ville understötte den gode Sag; tillige beder han om, at de ville formaae deres Undersaatter til at sende Proviant til Elben, da han venter at finde Holsten fuldkommen udplyndret af de svenske Tropper. — 27th September (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 395. *Hollandsk:* Særskilt trykt i Kjöbenhavn 1658. 2 Blade.

[12841.] GENERALSTATERNES Resolution paa den brandenborgske Residents Me- 17. Septbr.
moriale angaaende Churfyrstens Indmarsch i Holsten til Kongen af Danmarks Undsætning, at deres Gesandt Isbrants skal opfordres til at underrette Churfyrsten om, at den hollandske Flaade, bestaaende af 20 store Krigsskibe under Admiral Opdam, er beredt til at afseile til Danmark, og at Staterne i Holland og Frisland have lovet at opfordre deres Söstæder til at sende Proviant for de brandenborgske Tropper til Elben. — 27th September (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 394.

[12842.] Kong FREDERIK III. opfordrer Indbyggerne paa Laaland og Falster, ade- 18. Septbr.
lige og uadelige, til at indflytte deres Gods og Formue i Fæstningen Nakskov, at Fjenden intet deraf skal blive mægtig. — 18. Sept.

E. Pontoppidan, Danske Atlas. T. III. S. 286.

[12843.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Borgemester og Raad i Rendsborg, 18. Septbr.
hvori han tilkjendegiver dem sin Tak og Bevaagenhed, for at de ikke paa Hertugen af Gottorps Anmodning overgave Fæstningen, men trolig holdt deres Ed til Kongen. — *Copenhagen*, den 18ten Sept. (Tydsk.)

Schlesw.-Holstein. Anzeigen. 1757. 43. St. col. 696—697.

[12844.] Gouverneuren i Throndhjem, Friherre CLAS STJERNSKJÖLD, beretter til 18. Septbr.
Kong Carl Gustav, at de Danske med 1500 Mand ere rykkede ind i Lehnet, og tage deres Marsch mod Throndhjem; han lover at gjöre hvad menneskeligt og muligt kan være for at forsvare Staden, men Garnisonen er ringe, og han har endnu intet hört til de Tropper, som Kongen har beordret hid; desuden finder han ingen Hjelp hos Indbyggerne saavel paa Landet som i Byen; Bönderne i Opdalen og Rennebosogn have aabenbar revolteret; m. m. — *Trundhem*, d. 18. Septemb. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 251—254.

[12845.] GENERALSTATERNES Resolution, hvorved de erkjende Umuligheden for 19. Septbr.
Admiral Opdam at gaae ud med Flaaden paa Grund af det ugunstige Veir, men anbefale at gjöre Forsög ved Bugsering at bringe den i Söen. — Sunday 29th September (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 394.

1658. 20. Septbr. [12846.] Kong FREDERIK III. befaler de Indvaanere i Kjöbenhavn, som have större Forraad af Victualier end nödvendigt til deres egen Huusholdning, at afgive dette mod Betaling efter Taxten; tillige fastsættes Taxt for Brændeved. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 20. Septembr.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Ddd iij.

20. Septbr. [12847.] Instauratio et corroboratio pactorum inter regna DANIÆ et POLONIÆ die 18. Julii 1657 initorum, facta per commissarios utriusque regni, Joachimum Gersdorff, Petrum Reedzt et Tobiam Morstinum. — *Hafniæ*, die 20. Septembris.

M. Dogiel, cod. dipl. regni Poloniæ. T. I. p. 381—382.

21. Septbr. [12848.] GENERALSTATERNES Skrivelse til Kong Frederik III., hvori de underrette ham om, at deres Flaade allerede nogle Dage har ligget seilfærdig til Öresund, men bliver kun holdt tilbage af Modvind. — *In den Hage*, den 1. October. (Hollandsk.)

Trykt særskilt i Kjöbenhavn, med *tydsk* Oversættelse. 2 Blade.

21. Septbr. [12849.] Kong CARL GUSTAVS Befaling til Feltmarschal Duglas, at han skal söge at bemægtige sig Mitau; han havde isinde at sende ham „einige Reüter und Dänische Fussknechte", men maa först see, om Hollænderne komme eller ikke. — *Cronenburg*, den 21. Septembr. (Tydsk.)

Spiegel Dänischer Trew und Schwed. Untrew etc. 1659. p. 111—112. *Latin:* Speculum fidei Danicæ etc. 1659. p. 98—99.

21. Septbr. [12850.] Churfyrsten af Trier CAROL-CASPARS Skrivelse til Churfyrsten af Brandenborg, hvori han undskylder sig for ikke at kunne strax sende denne Hjelpetropper til hans forehavende Tog til Holsten mod de Svenske. — *Cärlich*, 1. Octobr. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 1098—1100. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 452—453.

21. Septbr. [12851.] Den engelske Resident G. DOWNING tilmelder Statssecretair Thurloe bl. a., at Opdam endnu ligger med Flaaden ved Vlye for Modvind; Efterretningen om Kronborgs Overgivelse finder ingen Tiltroe her, skjöndt den positivt bekræftes af den svenske Resident Appleboom. — *Hague*, 8ber 1. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 404.

21. Septbr. [12852.] Statssecretair THURLOE underretter Henry Cromwell, „Lord deputy of Ireland", bl. a. om, at den stærke Fæstning Helsingör (Kronborg) af de Svenske er erobret fra de Danske. — *Whitehall*, 21. Sept. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 405.

22. Septbr. [12853.] Forelöbigt Document, hvorefter Kong FREDERIK III. overlader Duarte de Lima og Arvinger Fæstningen Danszburgh i Ostindien med omliggende District og Alt forhen det Ostindiske Compagnie overladte og nu ham der tilhörende af Huse, Skibe, Vaaben, Varer etc. for 80000 Rdl. Species. — *Copenhagen*, den 22. Septembris. (Tydsk.)

Nye Danske Magazin. 2. B. S. 58—62.

22. Septbr. [12854.] Den danske Resident SIMON DE PETKUM opfordrer Protectoren af England Richard Cromwell til at yde Kongen af Danmark Bistand mod Kongen af Sverrig, der tiltrods for den ved den afdöde Protectors Mediation istandkomne Fred paa ny har landsat sine Tropper i Sjelland og ligger foran Kjöbenhavn og Kronborg, ligesom han ogsaa har forsögt at overrumple de faste Pladser i Holsten. — *Covent-garden*, 22. of 7bre. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 407—408.

[12855.] Sir Edward Hyde's Skrivelse til Lord Culpepper, hvori han bl. a. beklager det sörgelige Billede, denne har givet ham af Danmark, som han holder for fortabt, da han ikke anseer det for muligt, at Hollænderne ville komme det til Hjelp, skjöndt de give sig Mine deraf. — *Bruxelles*, this 3d of October (N. S.). (Engelsk.) 1658. 23. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 408—409.

[12856.] Den danske Resident Simon de Petkum tilsender Statssecretair Thurloe et Brev til Protectoren fra Kongen af Danmark, samt en Memorial, som han i sit eget Navn har rettet til samme. — *Covent-Garden*, 23d of 7ber. (Engelsk.) 23. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 409.

[12857.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær J. de Witt om den svenske Commissær Berckmans Audients hos Protectoren og dennes Vægring ved at indlade sig med ham angaaende Striden mellem Sverrig og Danmark; der siges, at Kronborg skal være overgivet til de Svenske. — *Westmunster*, den 4. October. (Hollandsk.) 24. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt. 3. D. S. 470—471.

[12858.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort om den til Öresund afgaaede hollandske Flaade, om Kjöbenhavns Befæstning og Forsvar, samt om Kronborgs Overgivelse til de Svenske, hvilket Residenten le Maire personlig har bragt Efterretning om. — *Haege*, den 4. October. (Hollandsk.) 24. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 469—470.

[12859.] Den engelske Resident G. Downing beretter til Statssecretair Thurloe bl. a., at man nu har Visbed om Kronborgs Overgivelse, da den hollandske Resident i Helsingör le Maire er ankommen sidste Nat; han havde været tilstede under Fæstningens Beleiring, og siger, at den overgav sig af Frygt for svenske Miner; den hollandske Flaade troer han nu er afseilet, da Vinden er bleven gunstig, men han har ingen sikker Underretning derom; le Maire beretter, at Kjöbenhavn holder sig godt. — *Hague*, 8ber 4. (N. S.). (Engelsk.) 24. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 410—411.

[12860.] Kong Frederik III. fastsætter Taxt for de Varer, som indföres til Kjöbenhavn fra Amager, navnlig for Qvæg, Sviin, Faar, Fjederkreaturer, Æg og Smör. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 25. September. 25. Septbr.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Dddiiij—Eeej.

[12861.] Gouverneuren i Throndhjem, Friherre Clas Stjernskjöld, tilkjendegiver Kong Carl Gustav, at han ikke skal lade nogen Leilighed gaae forbi til at söge efter Kongens Befaling at underkaste sig Bergens Lehn og Nordlandene, men imidlertid ere de Danske rykkede videre og videre frem, og staae nu kun 2 Miil fra Byen, saa denne er stærk truet; fra Sösiden venter han ingen Fare, da en udsendt Jagt har bragt den Efterretning, at ingen Skibe ere löbne ud fra Bergen; desuden skriver han om Korntilförselen til Foraaret, om Ansættelse af en Slotsfoged, om Sundmörs Henregnelse til Lehnet, m. m. — *Trundhem*, d. 25. Septemb:s. (Svensk.) 25. Septbr.

Hand. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 255—259.

[12862.] Churfyrst Frederik Wilhelm af Brandenborgs Skrivelse til Churfyrsten af Maynz, hvori han besværer sig over det mellem nogle tydske Rigsfyrster oprettede Forbund til Fredens Vedligeholdelse, og söger at vise, at det netop er overeensstemmende med det tydske Riges Love og Tractater at hjelpe de betrængte Rigsstænder, og navnlig for Tiden den 25. Septbr.

1658. danske Konge; han forlanger derfor, at Ratificationen af dette Forbund udsættes i det mindste
25. Septbr. indtil den svenske Krigs Ende. — *Im Haupt-Quartier auffm Closter Bordesholm*, 25. Septembr. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 1107—1110. Theatr. Europ. 8. Th. S. 573—574. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 448—449.

26. Septbr. [12863.] Gouverneuren i Throndhjem, Friherre CLAS STJERNSKJÖLD, beretter til Kong Carl Gustav, at han har erholdt sikker Underretning om Ankomsten af en fjendtlig Flaade bestaaende af 40 Jagter og 3 Orlogsskibe, hvilke ligge kun 2 Miil fra Byen; han vil saaledes blive trængt fra alle Sider, men skal gjöre sin yderste Flid for at forsvare Byen; han beklager sig over, at Major Claes Steensson ikke paaskynder sin Marsch med de Tropper, han skal tilföre ham. — *Trunheem*, dhen 26. Septembris. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 260—262.

ante 27. Sept. [12864.] DET NORSKE COMPAGNIE (af Studenterne i Kjöbenhavn) forklarer Oberstlieutenant Mogens Krag Grundene, hvorfor det ikke kan være tilfreds med den ansatte Auditeur, og beder om hans Medvirkning, at de kunne erholde en egen Auditeur. — (Udateret).

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 177—179.

ante 27. Sept. [12865.) Studenterne af DET NORSKE COMPAGNIE andrage til Kongen, at M. Christen Skioldborg maa ansættes som særlig Auditeur og Mediateur hos dem. — Udateret.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 179—180.

27. Septbr. [12866.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Mogens Krag, at M. Christen Skioldborg maa være Auditeur over det norske Compagnie. — *Hafn.*, d. 27. Sept.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 180.

27. Septbr. [12867.] Den danske Resident SIMON PETKUM tilskriver Statssecretair Thurloe, at han har erfaret, at Sir George Ascue og 10 eller 12 Söcapitainer staae i Begreb med at tage Tjeneste hos Kongen af Sverrig; han beder derfor, at deres Afreise maa blive standset overeensstemmende med den mellem den afdöde Protector og Kongen af Danmark afsluttede Tractat. — *Covent-garden*, 27. of 7ber. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 412.

28. Septbr. [12868.] General GEORGE MONCK's Skrivelse til Statssecretair Thurloe, hvori han bl. a. tilkjendegiver sin Glæde over, at de Svenske have indtaget den stærke Fæstning ved Helsingör; hvis det skulde lykkes dem ogsaa at bemægtige sig Kjöbenhavn, vilde det, mener han, være til stor Fordel for England. — *Dalkeith*, 28. September. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 414—415.

29. Septbr. [12869.] Aabent Brev fra Kongeriget Norges Statholder NIELS TROLLE, Norges Riges Cantsler JENS BJELKE og General-Lieutenant JÖRGEN BJELKE, til Indbyggerne i Throndhjems- og Bahus-Lehn, om at udholde Krigen og de dertil nödvendige Rustninger med Standhaftighed. — *Aggershuus*, S. Michaelis Dag.

Særskilt trykt. Christiania 1658. 4 Blade, og paa *Tydsk*, Kopenhagen 1659. 4 Blade.
N. C. Öst, Archiv for Psychologie, Historie &c., 12. B. S. 11—18.

29. Septbr. [12870.] GENERALSTATERNE underrette Kong Frederik III. om, at den hollandske Flaade endnu ved Modvind er hindret fra at gaae i Söen; de erklære ved Efterretningen om Kronborgs Fald ikke at være blevne modlöse, og opfordre Kongen til kraftig at holde Stand. — *In den Hage*, den 9. October. (Hollandsk.)

Trykt i Kjöbenhavn med tydsk Oversættelse samt et andet Brev af 18 (8) October. 4 Blade.

[12871.] Kong FREDERIK III.s Befaling, at Sophie, afg. Peder Jensen Morsings, paa kongelig Bekostning skal lade det Skrift trykke, som Gunde Rosenkrantz har forfattet mod det svenske Manifest. — Septembr. 1658. Septembri.

K. H. Seidelin, Læsendes Aarbog for 1800. S. 42.

[12872.] Rulle over STUDENTERNES REGIMENT, optagen i September 1658. Septembri.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 157—167.

[12873.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Feltmarschal Douglas om at söge at erobre Mittau; i en Efterskrift melder Kongen at have havt i Sinde at sende Generalen nogle Ryttere og Danske Fodknægte, men at han ikke kan det, förend han veed, om Hollænderne ville komme eller ikke; ogsaa klager han over, at den engelske Protectors Död „kommer ham ilde til Pas", og önsker, at Sönnen vil fölge Faderens Maximer. — *Cronenborg*, den 1. Octobr. (Tydsk.) 1. Octobr.

Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 452. (Jvnf. Nr. 12849).

[12874.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at den hollandske Flaade endnu bliver holdt tilbage ved Modvind; imidlertid beretter Residenten le Maire, der efter Kronborgs Overgivelse er kommen tilbage, at Kjöbenhavn nok vil kunne holde sig til Flaadens Ankomst, og dette bekræftes saavel af Efterretninger fra Hamborg, som af Kongens Secretair, der den 23. (13.) September har forladt Kjöbenhavn; de Witt er dog ængstelig for et andet Udfald. — *Haege*, den 11. October. (Hollandsk.) 1. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 475—476.

[12875.] Den engelske Resident DOWNINGS Skrivelse til Statssecretair Thurloe, hvori han bl. a. giver udförligere Beretning om den hollandske Flaade, der endnu ligger for Modvind ved Vlye; Kongen af Sverrig söger paa forskjellig Maade at hindre Holland i at komme Danmark til Hjelp, men hidtil forgjæves; det er mod Hollændernes Interesse, at Kongen af Sverrig kommer i Besiddelse af Sundet, da de have Kongen af Danmark fuldkommen i deres Ledebaand. — *Hague*, 11th October (N. S.). (Engelsk.) 1. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 417—420.

[12876.] Den engelske Resident DOWNING tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a. om Generalstaternes egentlige Hensigt med at sende sin Flaade til Kjöbenhavn, og om Sandsynligheden for, at Kongen af Sverrig vil indlade sig paa en billig Fred, af Frygt for, at de keiserlige Tropper skulle blive förte over til Fyen og Sjelland. — *Hague*, 11th October, 12 a clock noone. (Engelsk.) 1. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 420—421.

[12877.] Kong FREDERIK III. forlanger Rigsraadets Betænkning, hvad man skulde gjöre, hvis den Hollandske Succours imod Forventning udeblev, og hvorledes den Brandenborgske Hjelp tilskibs kunde bringes hid. — *Kiöbenhaffn*, den 5. Octob. 5. Octobr.

Danske Magazin. 3. Række. 4. B. S. 322.

[12878.] Leges militares for Studenterne ved Kjöbenhavns Universitet, confirmerede af Kong FREDERIK III. — *Kjöbenhavn Slot*, den 5. Octobris. 5. Octobr.

L. Engelstoft, Univ. Annal. 1808. 1. B. S. 36—44. H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 73—78.

[12879.] Commissarii Svecici, DAVID MEVIUS, SWEDER DIETERICH KLEY et EDVARD EHRENSTEIN ad literas legatorum Brandenburgensium die 4. Augusti datas (cfr. Nr. 12724) de exitu legationis eorum ad regem Sueciæ respondent. (Insunt multa de rebus 5. Octobr.

1658. Danicis maxime ad consilia electoris Brandenburgici contra Suecos et in auxilium Danorum
5. Octobr. pertinentia.) — *In arce Cronenburgensi*, die 5. Octob.

M. C. Londorpius, Act. publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 453—464. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 803—819.

5. Octobr. [12880.] GENERALSTATERNES Skrivelse til Kongen af Danmark, for at undskylde den hollandske Flaades sildige Ankomst til Danmarks Undsætning, da den var opholdt ved Storme og Modvind. — *Haag*, den 15. Octobr. (Tydsk.)

Theatr. Europ. 8. Th. S. 938—939. M. C. Londorpius, acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 466.

5. Octobr. [12881.] Den engelske Resident DOWNING tilmelder Statssecretair Thurloe bl. a., at her udbredte Rygter om Indtagelsen af Kjöbenhavn ikke have bekræftet sig, at den hollandske Flaade nu uden Tvivl vil forlade Vlye, da Vinden er bleven gunstig, samt at Kongen af Sverrig, langt fra at være tilböielig til Fred, skal have erklæret at ville vove alt for at opnaae sine Hensigter. — *Hague*, October 15. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 421—422.

5. Octobr. [12882.] Dr. THOMAS CLARGES tilskriver Henry Cromwel, Lord-Lieutenant i Irland, bl. a., at Kongen af Sverrigs Venner begynde at nære Frygt for denne, da Churfyrsten af Brandenborg i Spidsen for 36000 Mand, brandenborgske, keiserlige og polske Tropper, er rykket imod ham; den hollandske Flaade skal ligge ved Vlye, men der skal være givet Ordre til at lade 17 Skibe under General Mountegue gaae til det baltiske Hav, for at holde Öie med den hollandske Flaade. — *London*, this 5th of October. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 424.

5. Octobr. [12883.] Colonel JOHN CLARKE tilskriver Henry Cromwell, Lord-Lieutenant i Irland, bl. a. om et sandsynligt Rygte om Kjöbenhavns Indtagelse af de Svenske, samt om den forenede Armee af brandenborgske, keiserlige og polske Tropper, der under Churfyrsten af Brandenborgs Befaling er paa Marschen til Holsten. — *Whitehall*, Oct. 5. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 424—425.

6. Octobr. [12884.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn at vurdere de gamle Huse her i Staden, hvori ingen boer, at Tömmeret deraf kan blive brugt til Palissader. — *Kiöbenhavn*, den 6te October.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 180.

7. Octobr. [12885.] Churfyrsten af Trier CAROL CASPARS Skrivelse til Churfyrsten af Brandenborg, hvori han billiger dennes Beslutning at drage Danmark til Undsætning, men gjör sin Deeltagelse afhængig af Sagens forfatningsmæsige Forhandling med Keiseren, Churfyrsterne og Stænderne. — *Trier*, 17. Octob. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 469.

8. Octobr. [12886.] Beretning til Landshöfding ERIC CARLSON OXENSTJERNA om Kjöbenhavns Beleiring; Forberedelser til Storm; Landsætning af svenske Tropper paa Amager; almindelig Skræk i Kjöbenhavn, hvor man har opgivet Haabet om Hjelp fra Holland; tillige skrives om forskjellige Livsfarer, hvori Kong Carl Gustav havde været stædt. — *Af Fältlägret*, den 8. Octob. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 4. D. S. 269—273.

[12887.] Den fyrstelige CULMBACHSKE FORMYNDER-REGJERINGS Skrivelse til Landgreven af Hessen-Darmstadt, hvori den undskylder sig for at levere 2 Regimenter til den brandenborgske Hær paa dens Tog til Holsten. — *Bayereuth*, den 8. Octobr. (Tydsk.) 1658. 8. Octobr.

Diarium Europ. 1657—59. S. 1121—1122. Theatr. Europ. 8. Th. S. 554. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 468.

[12888.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a., at den hollandske Flaade endnu blev holdt tilbage af Modvind, men da Kjöbenhavn endnu forsvarede sig tappert, haabede han, at den nok vilde komme betids. — *Haege*, den 18. October. (Hollandsk.) 8. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 481—482.

[12889.] GENERALSTATERNE underrette Kong Frederik III. om, at deres Flaade under Admiral Wassenaer Dagen tilforn med god Vind har forladt Vlie for at gaae til Öresund. — *In den Hage*, den 18. October. (Hollandsk.) 8. Octobr.

Trykt i Kjöbenhavn med *tydsk* Oversættelse tilligemed et andet Brev af 9. Oct. (29. Septbr.).

[12890.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at han har opfordret den herværende danske Resident Petkum til at raade sin Regjering til at tilstaae fri Udövelse af den reformerte Religion i Kongens Riger og Lande, for derved at vinde den engelske Regjering og Nation; han beder ogsaa de Witt desangaaende at tale med Rosenvinge. — *Westmunster*, den 18. October. (Hollandsk.) 8. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 483—486.

[12891.] Den hollandske Gesandt NIEUPOORT beretter, at Kongen af Sverrig har underrettet Protectoren om Kronborgs Indtagelse og foreslaaet en nöie Alliance mellem Sverrig og England; Gesandten har i den Anledning gjort flere Skridt, og af Statssecretairen erholdt Forsikkring om, at intet vilde blive besluttet i saa Henseende, uden efter en foregaaende Conference med den hollandske Gesandt. — *London*, 18. October (N. S.). (Engelsk Overs.) 8. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 433—434.

[12892.] Den engelske Resident G. DOWNING underretter Statssecretair John Thurloe bl. a. om den hollandske Flaades Afseiling, og Generalstaternes Hensigt at sende en större Hjelp, hvis denne naaer til Kjöbenhavn; det synes, at Kongen af Sverrig vil vove alt for at blive Herre over Sundet; det er at vente, at den hollandske Flaade vil söge at före de brandenborgske og keiserlige Tropper over til Sjelland, og man kan formode, at Hollænderne ville söge at gjöre sig til Herrer over Kronborg; Rygtet om Udrustningen af en engelsk Flaade og dennes formodede Sendelse til Sundet har foraarsaget nogen Misfornöielse; den brandenborgske Gesandt Weyman er ankommen til Haag, og store Sendelser af Proviant afgaae daglig fra Amsterdam til den brandenborgske Armee i Holsten. — *Hague*, 8ber 18. (N. S.). (Engelsk.) 8. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 426—429.

[12893.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn at lade nogle af Borgerne undersöge, om der findes Tömmer, tjenligt til Palissader, i Adelens, de Höilærdes og Kongens egne Tjeneres Gaarde, og desangaaende indgive Beretning. — *Kiöbenhavn*, den 9de October. 9. Octobr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 180—181.

[12894.] Churfyrst JOHANN PHILIP af Maynz's Skrivelse til Churfyrsten af Brandenborg, hvori hiin erklærer, med Hensyn til den forlangte Hjelp for Kongen af Danmark mod 9. Octobr.

1658. de Svenske, at ville rette sig efter Rigslovene, og ikke undlade at forebringe Sagen for Depu-
9. Octobr. tationsconventet i Frankfurt. — *St. Martinsburg in der Stadt Mäyntz,* den 9/19. Octobr. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 1123—1124. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 467.

9. Octobr. [12895.] Raadspensionær JOHAN DE WITT underretter Admiral Opdam om Generalstaternes Befaling til ham at angribe den svenske Flaade, hvor han kan finde den, endogsaa i det Tilfælde, at Kjöbenhavn allerede skulde være overgivet. — *Hague,* the 19. of Octob. (Engelsk Overs.)

A Reply to the Danish Papers etc. London 1658. p. 16.

12. Octobr. [12896.] Kong FREDERIK III. befaler Rentemestrene at forskaffe Hans Schack de Blik- og Kobber-Rör, som han til Minerne og anden Fortifications Fornödenhed her for Fæstningen behöver. — *Kiöbenhavn,* den 12te October.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 181.

12. Octobr. [12897.] Lehnsmanden paa Aalholm Slot PHILIP BARSTORFF opfordrer Præsterne i Fuglseherred til at möde næste Mandag i Öster-Ulslev Kirke (i Anledning af et Provstevalg i Herredet). — *Aalholm,* den 12. Octobris.

Kirkehist. Saml. 2. B. S. 211.

12. Octobr. [12898.] Den svenske Gesandt BÄRENKLAU forlanger af Pfalzgreven af Sulzbach Underretning om, hvorvidt den svenske Konges Tilbud, at tilstaae Holsten Roe og Sikkerhed, forsaavidt det stillede sig under den gottorpske Hertugs Beskyttelse, medens Krigen varede, er blevet foredraget Regjeringen og Land-Stænderne i bemeldte Hertugdömme, og hvad disse have svaret derpaa. — *Franckfurt am Mayn,* den 12. Octobr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 465. Theatr. Europ. 8. Th. S. 579.

12. Octobr. [12899.] Dr. THO. CLARGES tilskriver Henry Cromwell, „Lord deputy of Ireland", bl. a., at den hollandske Flaade nu er afseilet til Kjöbenhavn, og at han underhaanden har erfaret, at der var afsendt nogle engelske Skibe for at observere den. — *London,* October the 12th.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 437. (Engelsk.)

13. Octobr. [12900.] RICHARDI, protectoris Angliæ, ad Carolum Gustavum, regem Sueciæ, literæ datæ, per quas nunciat, se classem suam in mare Balticum mittendam cum iis mandatis curasse, quæ internuntius suus cum rege communicaturus sit. — *Westmonasterio,* die 13. Octob.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 104—106.

15. Octobr. [12901.] Raadspensionær JOHAN DE WITT lover Gesandten W. Nieupoort at tale med Rosenvinge angaaende Forslaget om den reformerte Religion (jvf. Nr. 12890); han underretter ham om, at Flaaden nu endelig er löben i Söen den 17. (7.) Octobr.; naar den fuldstændig er samlet, vil den udgjöre 41 Skibe foruden Brandere og Advis-Skibe under van Wassenaers Commando; han haaber nok, at den itide kommer til Kjöbenhavn. — *Haege,* den 25. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 486—487.

15. Octobr. [12902.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilmelder Raadspensionær Johan de Witt, at Reisende fra Texel have berettet, at de den 17. (7.) Octb. have seet den hollandske Flaade gaae i Söen; tillige beretter han om de svenske Ministres Intriguer (woelen) her i Landet. — *Westmunster,* den 25. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 487—489.

[12903.] Den engelske Resident G. Downing meddeler Statssecretair Thurloe bl. a. en Beretning om Tilstanden i Kjöbenhavn efter Udsagn af en fransk Adelsmand Akakey, der paa Tilbagereisen fra Rusland for 8 Dage siden havde været der, og om Kongen af Sverrigs Foretagende mod Staden; efter den samme Mands Beretning gjör Kongen af Sverrig store Forberedelser for at modsætte sig den hollandske Flaade, naar den kommer til Sundet; tillige skriver han om Hollændernes og Churfyrsten af Brandenborgs Hensigter med deres Tog mod Kongen af Sverrig. — *Hague*, October 25. (Engelsk.) 1658. 15. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 440—445.

[12904.] Churfyrsten af Triers Skrivelse til Churfyrsten af Brandenborg, hvori han forklarer Grundene, hvorfor han ikke for Tiden kan tage Deel i det af denne begyndte Felttog til Holsten og Danmark mod Kongen af Sverrig. — *Trier*, den 17/27. Octobris. (Tydsk.) 17. Octobr.

Diarium Europ. 1657—58. S. 1127—1129. Theatr. Europ. 8. Th. S. 578—579. (Jvnf. Nr. 12885.)

[12905.] Kong Frederik III. befaler Hans Schack at lade afbryde de vurderede Huse i Kjöbenhavn mellem Vesterport og Helmer Skandse, og at bevare Tömmeret, som er tjenligt til Palissader. — *Kiöbenhavn*, den 19de October. 19. Octobr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 181.

[12906.] Litteræ Jacobi Claudii, pastoris Ærendleviæ, ad pastores nomarchiæ Fuglseensis datæ, de novo conventu pastorum die 22. Octbr. in templo Holebyensi ad præpositum nomarchiæ eligendum habendo, quo in conventu simul de cerevisia panibusque bis coctis classi regiæ tradendis tractatum iri significat. — *Ærendleviæ*, 19. 8bris. 19. Octobr.

Kirkehist. Saml. 2. B. S. 212—213.

[12907.] Landgreven af Darmstadts Skrivelse til Churfyrsten af Maynz, hvormed han fremsender til dennes Betænkning en fra den culmbachske Formynderregjering til ham indlöben Skrivelse, hvori den undslaaer sig for at tage Deel i Churfyrsten af Brandenborgs Tog til Holsten. — *Darmstadt*, den 19/29. Octobr. (Tydsk.) 19. Octobr.

Diarium Europ. 1657—59. S. 1130—1131. Theatr. Europ. 8. Th. S. 553. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 467—468.

[12908.] General Fleetwood tilskriver Henry Cromwell, „Lord deputy of Ireland", bl. a., at man vel har forskjellige Beretninger om Kjöbenhavns Indtagelse, men at ingen af dem er at stole paa; derimod er det sikkert, at den hollandske Flaade er gaaet ud. — October 19. (Engelsk.) 19. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 451—452.

[12909.] Den engelske Resident G. Downing beretter til Statssecretair John Thurloe bl. a., at man her er uden alle Efterretninger fra Admiral Opdam; en Beretning, at den svenske Flaade havde trukket sig tilbage, har ikke bekræftet sig. — *Hague*, the 21/31. October. (Engelsk.) 21. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 455—456.

[12910.] Preben von Ahnen og Reinholt Houen opfordre Claas Stiärnskiölld, Gouverneur i Throndhjem, til Capitulation. — *Lägren*, den 22. Octob. 22. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 147—148.

[12911.] Claas Stiernskiölld, Gouverneur i Throndhjem, afslaaer den til ham skete Opfordring til Overgivelse. — *Trunhemb*, den 22. Octob. (Svensk.) 22. Octobr.

Hand. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 148—149.

1658. 22. Octobr. [12912.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a. om en af denne forfattet Memoire angaaende Kongen af Sverrigs Indfald i Danmark, som Generalstaterne forlange tilsendt, paa Grund af formeentlige Yttringer deri, at Holland skulde være i aabenbar Ruptur med Kongen af Sverrig; fra Flaaden haves ingen Efterretninger. — *Haege*, den eersten November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 489—490.

22. Octobr. [12913.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om de herværende svenske Ministres Bekymring over Sagernes Stilling i Danmark, og at forstandige Folk i England begynde at faae Öinene aabne; han beretter om en engelsk Capitain Wels (een fameus rover), som med et svensk Kaperbrev skal være löben ud fra Dunkerken og have opbragt et norsk Skib. — *Westmunster*, den eersten November.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 491—492. (Hollandsk.)

22. Octobr. [12914.] Den engelske Resident Downing beretter til Statssecretair Thurloe bl. a., at man endnu intet har hört fra Admiral Opdam; Efterretningen, at Kongen af Sverrig har bragt sin Flaade fra Kronborg til Kjöbenhavn, bekræftes ikke; tillige omtaler han efter et af de Danske opsnappet Brev fra den svenske Konge General Douglas's Indfald i Kurland. — *Hague*, 22. October / 1st Novemb. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 456—457.

23. Octobr. [12915.] Generalstaternes Resolution angaaende deres Samvirken med Churfyrsten af Brandenborg til Understöttelse af Kongen af Danmark, undertegnet af Secretairen N. Ruysch. — *Hague*, 2. Nov. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 459.

23. Octobr. [12916.] Generalstaternes Underretning til de brandenborgske Gesandter, om de Admiral-Lieutenant Wassenaer givne Forholdsregler med Hensyn til Danmarks Undsætning og Samvirken med Churfyrsten af Brandenborg til samme Öiemed. — *In den Hage*, den tweeden Novembris. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 283—284. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 471—472.

24. Octobr. [12917.] Lehnsmanden paa Aalholm Slot Philip Barstorffs Sendebrev til Præsterne i Fuglseherred, at han paa Bispens gode Behag har samtykket Hr. Jakob Clausen i Ærindlev til Provst i Herredet. — *Aalholm*, den 24. Octobris.

Kirkehist. Saml. 2. B. S. 215—216.

25. Octobr. [12918.] Dom, afsagt af Philip Joachim Barstorff, Befalingsmand paa Aalholm, og Jakob Clausen, Provst i Fuglseherred og Sognepræst til Ærindlev, hvorved et Kaldsbrev, ved hvilket de 7 Kaldsmænd i Vixnæs imod Provstens i Musseherred M. Knud Lerkes Raad havde kaldet Studiosus Hans Iversen til deres Sognepræst, kjendes magteslöst, da denne havde været beskyldt for Drab. — *Aalholm*, den 25. Octobris.

Kirkehist. Saml. 2. B. S. 231—237.

26. Octobr. [12919.] Hans Oldelands, Secretair i Cancelliet, Opmuntring til Borgemestere, Borgere og menige Almue paa Bornholm til at afkaste det svenske Aag. — *Kiöbenhafn*, den 26de Octobr.

L. Thurah, Beskr. over Bornholm. S. 245—246.

26. Octobr. [12920.] Churfyrsten af Sachsen Johann Georg II.s Skrivelse til den svensk-pommerske Regjering, hvorved han oversender den tydske Keisers mandatum avocatorium et

monitorium (til tydske Officerer og Soldater mod at gaae i fjendtlig Krigstjeneste) i Anledning 1658.
af de i den nedersachsiske Kreds og Holsten foregaaende Uroligheder. — *Dreszden*, am 26. 26. Octobr.
Octobr. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 1151. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 468—469.

[12921.] General FLEETWOOD tilskriver Henry Cromwell, Lord-Lieutenant i Irland, bl. a. om den vanskelige Stilling, hvori England er kommet, ved at Hollænderne have blandet sig ind i Striden mellem Danmark og Sverrig og sendt sin Flaade til Sundet, medens Brandenborgere, Polakker og Österriger rykke frem til Lands mod de Svenske. — Oct. 26. 26. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 463. (Engelsk.)

[12922.] Concept til en Skrivelse fra ÖVRIGHED OG BORGERSKAB I THRONDHJEM til de danske Officerer ved Beleirings-Hæren om at maatte forskaanes for Bombardement. (Forelagt den svenske Gouverneur, og af denne forkastet). — *Trundhemb*, den 27. October. 27. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 151—152.

[12923.] Concept, forfattet af den SVENSKE GOUVERNEUR I THRONDHJEM, til en Skrivelse fra Övrighed og Borgerskab sammesteds til de danske Officerer om at forskaane Byen for Bombardement. (Forkastet af Borgerskabet). — *Trundhemb*, den 28. Octob. 28. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 152—154.

[12924.] Beretning om en stor Træfning samme Morgen mellem DEN HOLLANDSKE OG SVENSKE FLAADE, ved hvilken denne sidste vandt en afgjörende Seir. — *Helsingör*, the 29th of October. (Engelsk.) 29. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 467—468.

[12925.] Churfyrst FREDERIK WILHELM af Brandenborgs Sauvegarde-Brev for Kirker, Skoler, Hospitaler og Fattighuse samt de ved disse Stiftelser tjenende Personer i Flensborg Bye og Amt. — *Flensb.*, d. 29. Octob. (Tydsk.) 29. Octobr.

J. H. a Seelen, Memorabil. Flensburg. p. 172.

[12926.] Ny Concept af ÖVRIGHED OG BORGERSKAB I TRONDHJEM til en Skrivelse til de danske Officerer ved Beleirings-Hæren om at forskaane Byen fra Bombardement. — *Trunhemb*, denn 29. Octob. 29. Octobr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 154—156.

[12927.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Generalstaternes Beslutning at sende 40 Compagnier Fodfolk til Danmark, samt 60 Officerer til Norge; man har isinde at sende en stor Qvantitet Krudt til Churfyrsten af Brandenborg isteden for Subsidier i Penge; den hollandske Flaade skal den 19. October have været ved Skagen; et Skib, som er kommet til Zeland, vil have seet den hollandske og svenske Flaade i Fægtning. — Ce 8. de Novembre (N. S.). (Fransk.) 29. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 464—465.

[12928.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn, at de, da Fjenden har forladt sine Beleiringsværker, skulle sörge for, at Klokker og Seierværker herefter som tilforn ringe og lade sig höre. — Den 30te Oct. 30. Octobr.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 159.

[12929.] Kong FREDERIK III. befaler Bispen i Sjelland at lade gjöre Taksigelse i alle Kirker i Kjöbenhavn for den hollandske Succurs, ligeledes for den hollandske Succes mod Fjenden, samt for Beleiringens Ophævelse. — Den 30te Oct. 30. Octobr.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 159—160.

1658. 30. Octobr. [12930.] Kong FREDERIK III. befaler Rigsraaderne Otto Krag og Peder Reetz at begive sig til den hollandske Admiral Opdam, for at takke ham for den bragte Hjelp, og at overlægge med ham om den bedste Maade til med samlet Magt at angribe den svenske Flaade. — Den 30te Oct.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 160.

30. Octobr. [12931.] KJÖBENHAVNS BORGERSKABS Ansögning til Kongen, at der paa Grund af de Staden forundte Privilegier maa tillades en af Övrigheden udvalgt Mand at have fri Adgang til Kongen, samt deeltage i Rigsraadets Deliberationer. — D. 30te Oct.

Brudst. i Nyt hist. Tidsskr. I. B. S. 466—467.

30. Octobr. [12932.] Admiral J. VAN WASSENAERS Beretning til Generalstaterne om Slaget mellem den svenske og den hollandske Flaade i Öresund. — *In's Landts Schip leggende voor ancker ten eynde van't Bos*, den negenden November. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 239—240. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 1165—1167. Theatr. Europ. 8. Th. S. 916—917. Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 344.

30. Octobr. [12933.] Den engelske Resident DOWNING beretter til Statssecretair Thurloe bl. a., at man er i spændt Forventning med Hensyn til et Sammenstöd mellem den svenske og den hollandske Flaade, som næppe vil undgaaes, og hvortil man veed, at Kongen af Sverrig forbereder sig; man formoder, at Hollænderne ville söge at bemægtige sig Kronborg, hvilket ikke vilde være godt for England; de have givet Churfyrsten af Brandenborg store Löfter om Bistand mod Sverrig. — *Hague*, 9. Octob. (læs: Novemb.) (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 468—469.

31. Octobr. [12934.] Kong CARL GUSTAVS Beretning til „sine troe Tjenere og Gesandter" om den i Öresund mellem den svenske og hollandske Flaade forefaldne Træfning. — *Cronborg*, ult. Octobr. (Oversættelse.)

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 342—344. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 238—239.

2. Novbr. [12935.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn den næste Dag at lade möde saa mange Folk som muligt med Skovl og Spade til at slöife Fjendens Værk foran Staden. — *Kiöbenhavn*, den 2den November.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 182.

2. Novbr. [12936.] Statssecretair J. THURLOE tilskriver H. Cromwell, Lord-Lieutenant i Irland, bl. a., at de Svenske ligge med deres Flaade i Sundet og have befæstet begge Sider for at tage imod den hollandske Flaade og hindre den i at bringe Kjöbenhavn Hjelp. — *Whitehall*, 2. Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 490—491.

2. Novbr. [12937.] Dr. THOMAS CLARGES tilskriver Henry Cromwell, Lord-Lieutenant i Irland, bl. a., at man ikke har Efterretninger om den hollandske Flaade, men at Kongen af Sverrig har samlet 45 Skibe i Sundet, hvilket er 10 mere end Hollænderne have. — *London*, the 2d of Novem. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 491—492.

3. Novbr. [12938.] Kong FREDERIK III. takker Generalstaterne for den tilsendte Hjelp, og anerkjender den hollandske Flaades Tapperhed i den for faa Dage siden udholdte Kamp i Sundet med de Svenske. — *Coppenhagen*, den 3/13. Novemb. (Tydsk.)

Theatr. Europ. 8. Th. S. 918.

[12939.] DET DANSKE RIGSRAADS Forestilling til Kong Frederik III. til Gunst for Rigsraad Axel Urup, i Anledning af en mellem ham og General-Lieutenant Ulrich Christian Gyldenlöwe opkommen Uenighed. — 3. Nov. 1658. 3. Novbr.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 325—326.

[12940.] Kong FREDERIK III. befaler Admiral Bredal med de ham undergivne Skibe at gaae til Christianspriis eller andre Steder, og at rette sig efter de Ordre, som Churfyrsten af Brandenborg maatte give ham. — 4de November. 4. Novbr.

Udtog i R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 172.

[12941.] Admiralitetsraad og General-Postmester i Danmark PAUL KLINCKENBERGH tilskriver den danske Gesandt Rosenvinge, efter en Meddelelse af Lente, dat. Kjöbenhavn, 29. Octbr., om den heldige Træfning, som den hollandske Flaade i Sundet har havt med den svenske. — *Hamburgh*, den vijfden nieuwe (sic) styl ende den vyfthien November oude (sic) styl. (Hollandsk Overs.) 5. Novbr.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 241.

[12942.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a. om en Hjelp af 5000 Mand, der bliver forberedt for Danmark, og om Manglen af Efterretninger om den afsendte hollandske Flaade. — *Haege*, den 15. November. (Hollandsk.) 5. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 497.

[12943.] Den hollandske Gesandt NIEUPOORT beretter, at han af höitstaaende Mænd har hört, at Protectoren og hans Raad have besluttet ikke at understötte Kongen af Sverrig mod Danmark, og at der ikke er Udsigt til, at det af de Svenske foreslaaede Forbund med England kommer i Stand. — *London*, 15th November (N. S.). (Engelsk Overs.) 5. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 495.

[12944.] Kong FREDERIK III. opmuntrer Bornholms Indbyggere til at söge at afkaste det svenske Aag især ved at ruinere Garnisonen paa Hammershuus Slot, og giver dem Löfte om Benaadninger og Privilegier. — *Kiöbenhavn Slott*, den 8de Novembr. 8. Novbr.

L. Thurah, Beskr. over Bornholm. S. 246—247.

[12945.] Kong FREDERIK III. befaler Professorerne ved Kjöbenhavns Universitet, at tilholde Studenterne endnu i nogen Tid uden al Forsömmelse at passe deres Poster, under Straf efter de Studenterne givne Krigsartikler. — *Kiöbenhaun Slot*, den 9. Novemb. 9. Novbr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 180.

[12946.] Kong FREDERIK III.s Skjöde til Ritmester Jacob Nielsen Dannefer paa noget Gods paa Möen. — *Hafniæ*, 9. Novembris. 9. Novbr.

Danske Mag. 3. Række. 6. B. S. 175—176.

[12947.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Lehnsmanden paa Stege Hr. Peder Reedtz, at lade Ritmester Jacob Nielsen Dannefer fölge noget Gods paa Möen, hvilket af Kongen var denne tilskjödet. — 9. Novembr. 9. Novbr.

Danske Mag. 3. Række. 6. B. S. 176.

[12948.] Kong FREDERIK III.s Befaling til nogle Bönder paa Möen herefter at svare Ritmester Jacob Nielsen Dannefer. — *Hafniæ*, 9. Novembris. 9. Novbr.

Danske Mag. 3. Række. 6. B. S. 176.

[12949.] GENERALSTATERNES Resolution at conferere med de danske Ministre angaaende Anvendelsen af den Hjelp, som allerede var sendt eller endnu maatte være at sende til Danmarks Befrielse fra Undertrykkelse. — 21st November (N. S.). (Engelsk Overs.) 11. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 501.

1658. 12. Novbr. [12950.] Beretning af EN HOLLANDSK STYRMAND om Sötræfningen i Öresund den 8. November (ɔ: 29. October) mellem den hollandske og svenske Flaade. — *Voor Coppenhagen*, den twee en twintighsten November. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 240.

12. Novbr. [12951.] Den engelske Resident DOWNING beretter til Statssecretair Thurloe bl. a. om Hollændernes Utilfredshed over den af Gesandten Nieupoort bragte Efterretning om den engelske Flaades mulige Sendelse til Sundet; Residenten har forsikkret dem, at Hensigten i saa Tilfælde ikke vilde være at gjöre Kongen af Sverrig til Herre over Danmark, men at befordre Freden; en hollandsk Flaade er atter i Begreb med at gaae i Söen, men man venter paa Efterretninger fra Sundet; den danske Gesandt Rosenvinge har fra Hamborg erfaret, at en for Hollænderne heldig Sötræfning skal være leveret; men denne Beretning ansees for usikker. — *Hague*, 22/12. Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 501—503.

12. Novbr. [12952.] EN ENGELSK AGENT beretter, at der er kommet Breve fra Admiral Opdam af 2. Novbr. (ɔ: 23. Oct.), hvorefter han da laa i Nærheden af Kronborg; de 40 Compagnier Fodfolk, ialt 4000 Mand, som ere bestemte til Hjelp for Kongen af Danmark, skulle den 25. (ɔ: 15.) Novbr. afleveres i Amsterdam til Oberst Killigrew. — *Hague*, 22d Nov. (N. S.).

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 503—504. (Engelsk.)

12. Novbr. [12953.] Den hollandske Gesandt NIEUPOORT beretter til Generalstaterne bl. a., at han efter deres Befaling har overrakt Protectoren en Memorial i Anledning af de Svenskes sidste Angreb paa Danmark; denne Memorial sender han dem. — *London*, 12/22. November. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 504.

13. Novbr. [12954.] Andragende fra CHR. SCHJOLDBORG, CLAUS MORTENSEN KJERULF MED FLERE STUDENTER ved Kjöbenhavns Universitet til Kongen om Udvidelse af deres Privilegier.

J. Baden, Univ. Journ. 3. Aarg. S. 170–172 (hvor det siges at være refereret in Consistorio den 26. Novbr.). H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 86—91. Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 309—310. (Datum angivet efter Engelstofts Ann. 1807. I. S. 192.).

15. Novbr. [12955.] Forlig mellem HERTUGEN AF HOLSTEN-GOTTORP og CHURFYRSTEN AF BRANDENBORG ved dennes Indmarsch i Holsten, afsluttet ved begges Fuldmægtige. — *Flenszborg*, den 15. Novembr. (Tydsk.)

Særskilt trykt i Slesvig 1658. 4 Blade, og i Kjöbenhavn 1659. 4 Blade. Diarium Europ. 1657—59. S. 1173—1178. Theatr. Europ. 8. Th. S. 930—932. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 473—475. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. IX). P. spec. (V.) 2. Contin. Forts. S. 123—126.

15. Novbr. [12956.] Den hollandske Gesandt NIEUPOORT beretter, at der er kommet Brev fra Helsingör fra Meadowe angaaende Fægtningen i Sundet mellem Hollænderne og de Svenske, og at det derefter i et Statsraad er besluttet at sende 21 eller 22 Skibe, der ligge ved Dynerne, under Viceadmiral Goodsonn directe til Sundet, samt at tillade Sir George Askew med nogle Officerer og 300 Marinere paa et svensk Skib strax at afseile. — *London*, 25. of November (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 509.

15. Novbr. [12957.] Protectoren RICHARD CROMWELLS ved Statsraadet udfærdigede Svar til den hollandske Gesandt Nieupoort om sin Hensigt at bevirke Fred mellem de to nordiske

Konger, hvortil han anseer Hollands Cooperation for nödvendig; han haaber, at den hollandske 1658.
Flaade ikke vil handle til Præjudice for Mediationen, ligesom han forsikkrer, at Sendelsen af 15. Novbr.
en engelsk Flaade ikkun skeer for at fremme Freden. — *Whitehal*, den vyftienden November. (Hollandsk Overs.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 306—307.

[12958.] Den engelske Resident DOWNING tilmelder Statssecretair Thurloe, at de 15. Novbr.
i Begyndelsen af Ugen udbredte Rygter om en Træfning mellem den hollandske og svenske Flaade endnu ikke have bekræftet sig; der siges at være afsendt 16 Skibe for at overföre Churfyrsten af Brandenborg til Sjelland, og at Hollænderne have indgaaet en nöiere Forbindelse med ham; 4000 Mand ere færdige til at afgaae, men deres Afsendelse vil beroe paa Udfaldet af den ventede Sötræfning; nogle af dem synes at skulle gaae til Glückstadt, og hvis Hollænderne tillige kunne bemægtige sig Kronborg, ville de være Herrer over Elben og Sundet; de ville ogsaa sende 80 Officerer til Norge, og der forhandles om Laan af store Summer til Danmark og Brandenborg; Nieupoorts Beretning om Afsendelsen af en engelsk Flaade har vakt stor Allarm; han raader til at holde Forbindelsen med Frankrig vedlige. — 15. Novemb. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 505—509.

[12959.] General GEORGE MONCK tilkjendegiver bl. a. Statssecretair Thurloe sin 15. Novbr.
Glæde over en modtagen Efterretning om de Svenskes Seir i Sundet over den hollandske Flaade, hvorved denne fuldstændig skal være erobret eller boret i Sænk; han anseer denne Efterretning for aldeles troværdig. — *Ed(inburgh)*, 15th Novemb. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 509—510.

[12960.] Literæ NICOLAI PRAZMOVII, supremi regni Poloniæ cancellarii, ad Bar- 15. Novbr.
tholdum Hartwigium Bülovium, supremum præfectum præsidii Thorunensis, datæ, per quas deditionem obsessæ urbis Thorunii urget. (Refert inter alia, regem Sueciæ obsidionem Hafniæ solvisse et navali proelio in mari Baltico victum a copiis Danicis et Hollandicis Croneburgi obsideri.) — *In castris ad Vallum urbis Thorunii positis*, die 25. Novembr.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 1005—1007.

[12961.] Statssecretair JOHN THURLOE sender Henry Cromwell, Lord-Lieutenant i 16. Novbr.
Irland, Sir Philip Meadowes Beretning om Sötræfningen mellem Hollænderne og Kongen af Sverrig, og meddeler ham bl. a., at Protectoren har befalet at sende 20 Skibe til Sundet for at befordre Freden mellem de 2 Konger og sikkre Englands Interesse i disse Egne. — *Whitehall*, 16. Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 510.

[12962.] Dr. THOMAS CLARGES tilskriver Henry Cromwell, Lord-Lieutenant i Irland, 16. Novbr.
bl. a., at han ikke har kunnet erfare noget om Kongen af Sverrigs Foretagender ved Kjöbenhavn eller om den hollandske Flaade. — *London*, the 16th of Novemb. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 511.

[12963.] General FLEETWOOD tilskriver Henry Cromwell, Lord-Lieutenant i Irland, 16. Novbr.
at man har Efterretning om et Sammenstöd af den hollandske og svenske Flaade, som vel var heldigt for de Svenske, men dog vil tjene til endmere at oppuste Ilden, tilmed da det er Hollændernes Hensigt at före Brandenborgerne over til Öerne; det er derfor besluttet at sende en engelsk Flaade paa 20 Skibe til Sundet, under Paaskud af Mediation. — Nov. 16. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 511.

1658. 16. Novbr. [12964.] Oberst JOHN CLERKE tilskriver Henry Cromwell, Lord-Lieutenant i Irland, om den for de Svenske heldige Sötræfning med Hollænderne i Sundet, om Kjöbenhavns Undsætning, og om Beslutningen at sende en engelsk Flaade til Sundet. — *Whitehall*, the 16. Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 512.

17. Novbr. [12965.] Kong FREDERIK III. befaler Frederik v. Ahlefeldt at lade Vartou afbryde, og anvende Tömmeret til Castellets Fornödenhed. — *Kjöbenhavn*, den 17de November.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 182.

17. Novbr. [12966.] GENERALSTATERNES Beslutning at meddele den franske Gesandt de Thou og den engelske Resident Downing de modtagne Efterretninger om Sötræfningen den 29. October i Sundet, samt at erklære, at deres Hensigt alene er at frelse Kongen af Danmark for Fare og Undertrykkelse og at söge Freden gjenoprettet, hvortil de vente, at Frankrig og England ville være behjelpelige. — 27th November (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 512.

17. Novbr. [12967.] GENERALSTATERNES Skrivelse til den franske Gesandt (og mut. mut. til den engelske), hvori de erklære sig villige til at sende extraordinære Befuldmægtigede til Danmark, for, i Forening med de 2 nævnte Magter, at söge at mægle Fred mellem Danmark og Sverrig. — [Den 27. Novembr.] (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 284. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 472. (Datum er anfört sst. S. 476.)

17. Novbr. [12968.] GENERALSTATERNES Resolution at tilkjendegive Admiral Opdam deres Glæde og Tilfredshed over hans Mod og Forhold under Sötræfningen i Sundet mod de Svenske; at befale ham saavidt muligt at sende de faldne Officerers Liig til Holland, samt at stille de gjorte Priser, samt de svenske Fanger til Kongen af Danmarks Disposition. — 27th November (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 512—513.

17. Novbr. [12969.] GENERALSTATERNES Resolution, at opfordre Admiral Opdam til at undersöge Officerernes Forhold under Sötræfningen i Sundet, og i Tilfælde at nogle af dem have overtraadt deres Pligt, da at stille dem for en Krigsret, og uden noget personligt Hensyn lade dem afstraffe. — 27th November (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 513.

17. Novbr. [12970.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a., om det ikke skulde være raadeligt, at Danmark og Brandenborg sende deres Ministre herhen i Anledning af den fra engelsk Side foreslaaede Mediation og eventuelle Garantie, samt at en af de Herrer, som paa Hollands Vegne havde bivaanet de tidligere Underhandlinger i Danmark, maatte blive committeret. — *Westmunster*, den 27. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 507—509.

17. Novbr. [12971.] Den hollandske Gesandt NIEUPOORT beretter, at det skal være den engelske Regjerings Hensigt ved sin Flaade at bevæge Kongen af Danmark til at indgaae separate Underhandlinger med Kongen af Sverrig paa Grundlag af Tractaten til Roeskilde, eller ogsaa at understötte den svenske Konge med Flaaden til Haandhævelse af Besiddelsen af Kronborg og Sundet. — Nov. 27. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 513.

18. Novbr. [12972.] Literæ BENEDICTI OXENSTJERNA, senatoris regni Sueciæ, ad Nicolaum Prazmovium, cancellarium regni Poloniæ, datæ, per quas personæ alicuius Mariæburgum ad

fratrem regis Sueciæ de deditione urbis Thorunii mittendæ veniam expetit; si res Suecicæ in Dania deteriori sint loco, cessioni urbis nihil obstare credit. — *Thorunii*, die 18/28. Nov. 1658. 18. Novbr.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 1010—1012.

[12273.] Skrivelse, efter Meddelelser af Hr. Marcelis, der har havt Efterretninger fra sin Broder i Kjöbenhavn, om Træfningen i Öresund, og i Særdeleshed om de Svenskes Tab. — *Amsterdam*, den 28. November. (Hollandsk.) 18. Novbr.

L. van Aitzema, Saken von Staet en Oorlogh. 4. D. S. 240—241.

[12974.] Churfyrst Frederik Vilhelm af Brandenborg lykönsker Generalstaterne i Anledning af den tilkjæmpede Seir i Sundet over de Svenske. — *Flensburg*, den 18. Novembr. (Tydsk.) 18. Novbr.

Theatr. Europ. 8. Th. S. 934—935.

[12975.] Kong Carl Gustav befaler alle og enhver, særdeles Indvaanerne i General-Gouvernementet Skaane, Halland og Blekinge med Bornholm at afholde sig fra al Correspondance med de Danske og deres Adhærenter, under Straf paa Ære, Liv og Gods. — *Landscrona*, den 19. Novemb. (Svensk.) 19. Novbr.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 885—887.

[12976.] Generalstaterne underrette Kongen af Danmark om, at de have samlet 40 Compagnier Fodsoldater, der den 7. December (ɔ: 27. Novbr.) skulle gaae tilsöes til Danmark, og at den ved Alliance-Tractaten lovede Hjelp af 6000 Mand saaledes vil være ydet. — 29th November (N. S.). (Engelsk Overs.) 19. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 519.

[12977.] Raadspensionair Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a. om Sammenstödet mellem den hollandske og den svenske Flaade i Östersöen, hvorom der er kommet Efterretninger i Breve fra Admiralen og fra Kongen af Danmark; den resterende Hjelp for Danmark haaber han i næste Uge at kunne afgaae. — *Haege*, den 29. November. (Hollandsk.) 19. Novbr.

Brieve tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 504—505.

[12978.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilsender Raadspensionær Johan de Witt Duplicat af sit sidste Brev (Nr. 12970), samt tilföier bl. a. nogle Bemærkninger om Maaden at bevæge Danmark og Brandenborg til at indlade sig paa en sikker Fred med Sverrig. — *Westmunster*, den 29. November. (Hollandsk.) 19. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 511—512. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers Vol. VII. p. 519.

[12979.] Churfyrsten af Brandenburg Frederik Wilhelms Skrivelse til Churfyrsten af Cöln, hvori han beklager den ringe Deeltagelse han har fundet hos de tydske Fyrster i sit Forehavende at værne om Tydskland mod Kongen af Sverrig. — *Flenzburg*, den 19. Novembr. (Tydsk.) 19. Novbr.

Diarium Europ. 1657—59. S. 1181—1183. Theatr. Europ. 8. Th. S. 577—578. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 475—476.

[12980.] Den engelske Resident Downing tilskriver Statssecretair Thurloe om Uovereensstemmelserne i Sir Meadowes og Admiral Opdams Beretninger om Sötræfningen i Sundet, hvoraf man seer, at Hollændernes Tab har været större, end Admiralen vil vedgaae; han skriver om den de Ruyther givne Befaling at afgaae med 12 Krigsskibe og 4000 Mand til Sundet; det var Generalstaternes Önske at sende endeel af dem til Glückstadt, men Kongen af Danmark troer at have bedre Brug for dem ved Sjelland; Residenten har efter Thurloes 19. Novbr.

1658. Önske underrettet den svenske Resident Appleboom om Afsendelsen af den engelske Flaade;
19. Novbr. 3 brandenborgske Regimenter skulle være tilintetgjorte ved et Udfald af de Svenske fra Frederiksodde. — *Hague*, Novemb. 19/29. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 514—516.

19. Novbr. [12981.] EN ENGELSK AGENT beretter, at Staterne have besluttet at sende 4000 Mand under Convoy af 4 Krigsskibe og under Anförsel af Oberst Killigrew til Danmark den 8. Decembr. (ɔ: 28. Novbr.), samt at der skal gives Opdam Befaling til at komme hjem med 12 eller 16 Skibe, og lade de övrige overvintre i Danmark. — *Hague*, 29th November (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 518.

19. Novbr. [12982.] EN ENGELSK AGENT beretter om den hollandske og danske forenede Flaades Foretagender mod den svenske; om Forberedelser paa Laaland, Langeland og Falster til at modtage 5000 Brandenborgere fra Holsten; om 3 brandenborgske Regimenters Nederlag ved Frederiksodde, samt om den forestaaende Afsendelse af Admiral de Ruyter med 12 Krigsskibe og 4000 Mand til Danmark. — *Hague*, 29th November. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 519.

20. Novbr. [12983.] Den engelske Resident DOWNINGS Memorial til Generalstaterne, hvori han modtager deres Tilbud i Forbindelse med England og Frankrig at söge Fredens Gjenoprettelse i de nordlige Lande; han opfordrer dem til at standse med Afsendelsen af videre Hjelp til Danmark og at indskrænke sig til en defensiv Forbindelse med Danmark, da der var Fare for, at en offensiv Fremgangsmaade kunde gjöre Huset Österrig, hvis Tropper ligge i Holsten, til Herre over Östersöen til Skade for Handel og Skibsfart. — *Hague*, the 30th of November (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 520—521. *Tydsk:* Diarium Europ. 1657—59. S. 1184—1186. Theatr. Europ. 8. Th. S. 940—941. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 476—477. *Hollandsk:* Særskilt trykt 1658. 2 Blade.

20. Novbr. [12984.] Den franske Gesandt i Haag DE THOUS Memorial til Generalstaterne, hvori han opfordrer dem til at virke sammen med England og Frankrig til at stifte Fred mellem Kongerne af Danmark og Sverrig, og ikke at hindre dette Formaal ved Afsendelse af ny Hjelp. — *Im Haag*, den 20/30. Nov. (Tydsk.)

Diarium Europ. 1657—59. S. 1186—1187. Theatr. Europ. 8. Th. S. 941. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 477. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 521. *Hollandsk:* Særskilt trykt. 1658. 2 Blade.

20. Novbr. [12985.] GENERALSTATERNES Beslutning, at efter Kongen af Danmarks Önske skulle 12 Krigsskibe af den hollandske Flaade forblive Vinteren over i Danmark, og at Viceadmiral Ruyter, der skal före 4000 Mand til Kjöbenhavn, skal have Commandoen over disse Skibe. — November 30th (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 520.

21. Novbr. [12986.] GENERALSTATERNES Beslutning, at foröge Antallet af de Skibe, der skulle convoyere de 4000 Mand, der skulle sendes til Danmark. — 1. December (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 522.

22. Novbr. [12987.] Den engelske Resident DOWNING tilskriver Statssecretair Thurloe om sine Forhandlinger med den franske Gesandt for at bevæge denne til samtidig at indgive en Memoriale til Generalstaterne, hvori den bestemte Hensigt udtales at söge at bevirke en Separat-Fred mellem Danmark og Sverrig, samt om deres senere Forhandlinger med de Witt, hvorunder

de erklærede at ville söge Tractaten til Roeskilde lagt til Grund for en ny Fred; tillige beretter han om sine Bestræbelser for at hindre Afsendelsen af de allerede samlede 4000 Mand til Danmark, og om den svenske Residents Trusel at ville forlade Haag, hvis de virkelig bleve afsendte. — *Hague*, the 2. Decemb. / 22. Novemb. (Engelsk.) 1658. 22. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 522—525.

[12988.] Ove Thotts Skrivelse til Generaladjutant Mikkel Skow, hvori han melder at have skikket et Brev til Skow til Börringe (Byrdinge Kloster), og udbeder sig Brev om, hvorledes han „kunde komme lös", samt melder, at „det er farligt at komme her i Byen" (Malmö), og henviser overhoved til (Overbringeren?) Bartholomæus. — *Malmö*, den 23. Novbr. 23. Novbr.

Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 275—276.

[12989.] Generalstaternes Resolution, at det skal henstilles til Admiral Opdam, hvorledes de 4000 Mand, der den 7. December (27. November) skulle afgaae til Sundet, sikkert kunne convoyeres, enten ved den Deel af Flaaden, som skal vende hjem, eller ved den Deel deraf, som skal overvintre i Sundet. — 3d December (N. S.). (Engelsk Overs.) 23. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 526.

[12990.] Statssecretair John Thurloe tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a., at den engelske Flaade sidste Onsdag (17. Novbr.) har forladt Dynerne for at gaae til Sundet. — *Whitehall*, 23. Novem. (Engelsk.) 23. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 528.

[12991.] Dr. Thomas Clarges tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, at det synes at bekræfte sig, at Hollænderne have lidt stort Tab ved Sammenstödet med den svenske Flaade, men at Kjöbenhavn ikke des mindre er blevet undsat, hvilket i höi Grad vil hindre den svenske Konges Foretagender; under disse Omstændigheder er det stor Skade, at den engelske Flaade endnu maa ligge for Modvind paa Yarmouths Rhed. — *London*, this 23d of Nov. (Engelsk.) 23. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 529.

[12992.] Kong Frederik III.s Forordning, hvorefter Fribyttere (Kapere) skulle rette sig med Hensyn til de af dem gjorte Priser. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 24. Novemb. 24. Novbr.

Særskilt trykt. 2 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Eeej—Eeeij.

[12993.] Brev fra Christen Skeel, Rigens Raad, til de andre Rigens Raader, hvori han beklager sig over den Ligegyldighed, hvormed Rigsraadet af Kongen behandledes, idet han lod sig styre af nogle faa Fremmede, og i alle vigtige Anliggender aldeles forbigik det, og opfordrer derfor det samtlige Rigsraad til i et Indlæg at besvære sig over denne Tilsidesættelse, da han ellers saae sig nödt til at gjöre det selv. — *Hafniæ*, den 24. November. 24. Novbr.

P. F. Suhms nye Saml. I. B. S. 299—306.

[12994.] Ove Thotts Skrivelse (til Generaladjutant Skow), hvori han blandt andet raader ham til at gjöre sit Bedste for at faae „Manden" (Corfitz Ulfeldt) paa sin Side ved Anslaget paa Malmö, da denne var 50 Mand stærk. — *Malmö*, d. 24. Novbr. 24. Novbr.

Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 276.

[12995.] Ove Thotts Rapport til Kong Frederik III. om den militære Besætning i Skaane, samt om Fæstningernes og Flaadens Tilstand sammesteds. — *Malmö*, d. 24. Novbr. 24. Novbr.

Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 276—277.

[12996.] „Memorial" angaaende nogle Forholdsregler, som (Ove Thott) ansaae fornödne ved Udförelsen af Anslaget mod Malmö, navnlig om de bedste Punkter for Landgang. — *Malmö*, 24. November.) 24. Novbr.

Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 277—278.

1658. 24. Novbr. [12997.] DE HOLLANDSKE STATERS Resolution til den polske Gesandt Pinocci, bl. a. angaaende deres Hensigt, som de allerede i Gjerningen havde viist, overeensstemmende med Tractaterne at understötte Konge af Danmark mod den svenske Konges Erobringsplaner. — 4th December. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 530.

24. Novbr. [12998.] General FLEETWOOD tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a., at man ikke har Efterretninger fra den engelske Flaade, men at der gaae usikkre Rygter om en ny Fægtning mellem de Svenske og Hollænderne. — Nov. 24. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 531.

25. Novbr. [12999.] Kong FREDERIK III. befaler Bygmester Albertus Matthiesen at lade bygge fornödne Corps-de-garder paa Volden, efter nærmere Anviisning af Hans Schack. — *Kiöbenhavn*, den 25de November.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 182.

25. Novbr. [13000.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn daglig at lade Hans Schack bekomme en Vogn, for at före Steenkul til Corps-de-garderne paa Voldene. — *Kiöbenhavn*, den 25de November.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 183.

26. Novbr. [13001.] Kong CARL GUSTAVS Kaperbrev, udstedt mod danske, norske og de forenede Nederlandes Skibe. — *Schlosse Cronenburg*, den 26. November. (Tydsk Overs.)

Særskilt trykt. 1659. 2 Blade. Edict J. K. May. in Dannem. etc. 1659. p. 4—6.

26. Novbr. [13002.] GENERALSTATERNES Resolution, paa Grund af de fra Gesandten Nieupoort modtagne Efterretninger om den engelske Flaades Afsendelse til Sundet, at befale Admiral Opdam at forblive i Danmark med hele Flaaden til nærmere Ordre, og selv at sörge for sin Proviantering, indtil der i denne Henseende kan blive truffet Forholdsregler i Holland. — Decem. 6. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 537.

26. Novbr. [13003.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilmelder Gesandten W. Nieupoort bl. a. Generalstaternes Resolutioner angaaende den yderligere Hjelp, der skal sendes til Danmark, og om Flaadens Overvintring i dette Land i Tilfælde af stærk Frost; nogle Skippere ville under Skotland have mödt en engelsk Orlogsflaade paa 13 Skibe, som styrede Cours mod Öresund. — *Haege*, den 6. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 505—507.

26. Novbr. [13004.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a. angaaende den engelske Flaades Afsendelse til Danmark; ved Samtaler med Gesandten Bordeaux Neuville og ved andre Omstændigheder föler han sig overbeviist om, at det snarere er Frankrigs end de svenske Gesandters Værk. — *Westmunster*, den 6. December.

Brieven tusschen Johan de Witt etc. 3. D. S. 513—516.

26. Novbr. [13005.] Den hollandske Gesandt NIEUPOORT beretter (til Generalstaterne), at 17 Fregatter, bestemte til Sundet, under Anförsel af Viceadmiral Goodson sidste Uge ere passerede forbi Yarmouth, og at andre Skibe udrustes i Chatham; han har meddeelt Statssecretairen, at de Priser og Fanger, som Hollænderne havde frataget de Svenske, blive stillede til Kongen af Danmarks Disposition, da Flaaden kun er sendt til hans Understöttelse, og i den Hensigt at gjenoprette Freden i Norden, hvilken Forsikkring Secretairen erklærede at Protectoren vilde erfare med Tilfredshed. — *London*, 6. December (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 537.

[13006.] Den engelske Resident Downing tilskriver Statssecretair Thurloe, at Generalstaterne endnu ikke have fattet nogen Resolution i Anledning af de engelske og franske Memorialer; man har ingen Efterretning om, at den engelske Flaade er gaaet til Sundet, og man troer ikke, at den vil blive sendt; imidlertid ere de 4000 Mand, der skulle sendes til Danmark, ifærd med at afgaae; man söger at hindre Trykningen af de engelske og franske Ministres Memorialer, medens de danske og brandenborgske Gesandter frit udgive deres Skrifter mod Sverrig; tillige beretter han udförligt sine Forhandlinger med de brandenborgske Gesandter om Forholdene til Sverrig, Danmark, Polen og Österrig; til Slutning tilföies, at Posten fra England nu har bragt Underretning om den engelske Flaades Afseiling til Sundet. — Udateret. (Engelsk.) 1658. 26. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 532—535.

[13007.] Kong Frederik III. lover Bartholomeus Michelsen, boende paa Malmö Limhampn, at de Udgifter han i denne Feidetid paa sine Reiser „som en tro Patriot" maatte have, nöiagtig skulle blive ham erstattede, hvorhos han lover ham yderligere Belönning, naar Riget kommer i en önskeligere Tilstand. — *Köpenhampn Slått*, den 27. Novemb. (Svensk Overs.) 27. Novbr.

Nyt hist. Tidsskr. 4. B. S. 94.

[13008.] Beretning om hvad Contanter der findes hos den kongelige svenske Licent- og Over-Proviantmester i Malmö. — 27de Novbr. (Tydsk.) 27. Novbr.

Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 278.

[13009.] Staterne i Zeeland, der formene, at Seiren over den svenske Flaade har hidfört et gunstigt Öieblik for Freden, paalægge de Deputerede at bevirke, at der sendes Gesandter, der i Forbindelse med franske og engelske Gesandter skulle söge at tilveiebringe Fred mellem Kongerne af Danmark og Sverrig. — 7. Decemb. (N. S.). (Engelsk Overs.) 27. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 539.

[13010.] Kong Frederik III. befaler Hans Mule at söge ved Communitetet at underholde tre Borde for 36 Personer eller om muligt fire Borde for 48 Personer, og at erlægge Præpositus Communitatis een Rigsdaler om Ugen til hans Kost. — *Hafn.*, d. 28. Novembr. 28. Novbr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 181.

[13011.] Generalstaternes Resolution angaaende en forelöbig Anbringelse af de 4000 Mand, der vare bestemte til Danmark. — Monday 8. Decemb. (N. S.) (Engelsk Overs.) 28. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 540.

[13012.] Statssecretair Thurloe tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a., at der har været et nyt Sammenstöd mellem den svenske og hollandske Flaade, hvorved de Svenske mistede eet Skib; den svenske Flaade har trukket sig tilbage for den forenede hollandske og danske Flaade; den engelske Flaade bliver endnu af Modvind holdt tilbage ved den engelske Kyst. — 30. Nov. (Engelsk.) 30. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 541.

[13013.] Kong Frederik III.s Udvidelse af og Tillæg til de Kjöbenhavn den 10. Aug. 1658 forundte Privilegier. — *Hafn.*, Novemb. Novembri.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 356—358.

[13014.] Kong Frederik III. befaler Niels Juel at lade optage de Palissader, som ere nedsatte i Kallebo, og igjen lade dem nedslaae mellem Christianshavn og Kongens Bryggers. — *Kiöbenhavn*, den 1ste December. 1. Decbr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 183.

1658. 1. Decbr. [13015.] Kong FREDERIK III. befaler Niels Helt at forsyne Havnen mellem Christianshavn og Bryggerset „med fornöden Skiberum", at „Ingen derimellem kan indkomme, om Isen saa stærk vorder". — *Kiöbenhavn,* den 1ste December.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 183.

2. Decbr. [13016.] „Memorial, angaaende MALMÖES Entreprise" (Plan til at overrumple og tage Malmöe. Paaskriften paa Brevet siger, at denne Plan var bleven udfört 26. December eller anden Juledags Nat 1658, saafremt man ikke var kommen paa Grund med Fartöiet under Amager). — *Haffn.*, d. 2. Decbr.

Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 272—274.

2. Decbr. [13017.] GENERALSTATERNES Concept-Svar til den franske Gesandt de Thou og til den engelske Resident Downing paa deres Skrivelser af 20/30 Novbr., hvori de tilkjendegive deres Beredvillighed til at medvirke til Fredens Gjenoprettelse mellem Danmark og Sverrig. — Forelagt Staterne af Holland og Vestfriesland Torsdagen den 12. December. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien van de Heeren Staten van Holland en Westvriesland, 1653—1668. I. D. p. 630—632. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 543—544.

2. Decbr. [13018.] General GEO. MONCK tilskriver Statssecretair Thurloe, at det har gjort ham ondt, at de förste Efterretninger han erholdt om Træfningen mellem den svenske og hollandske Flaade vare urigtige; tillige yttrer han sin Bekymring over Afsendelsen af den engelske Flaade ved Vintertid til Sundet. — *Dalkeith,* 2d Dec. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 545.

3. Decbr. [13019.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten W. Nieupoort sin Overraskelse ved at erfare den engelske Flaades Afsendelse til Öresund, især da der er indtruffet en saa stærk Frost, at man her i Holland har tilbageholdt den resterende til Danmark bestemte Hjelp; det er besluttet at lade den hollandske Flaade overvintre i Danmark; han lover at ville söge at bevirke, at danske og brandenborgske extraordinære Gesandter blive sendte til England. — *Haege,* den 13. December.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 512—513.

3. Decbr. [13020.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a. om Fordelen af velbyggede Orlogsskibe, hvilket viste sig ved den sidste Affaire i Öresund, og om det almindelige Rygte, at det skal være de Svenskes Hensigt at overgive Kronborg til Englænderne. — *Westmunster,* den 13. December.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 518—520. (Med en Liste paa de engelske Orlogsskibe, som ere lagte ud, men endnu ikke fuldt udrustede.)

3. Decbr. [13021.] Den hollandske Gesandt NIEUPOORT beretter (til Generalstaterne), at de svenske Ministre i England skulle have modtaget fra deres Konge Kaperbreve (commissions) mod Kongen af Danmark og de forenede Provindser; den engelske Flaade, som afgik til Sundet, er med noget Havarie kommen tilbage til Solebay paa Kysten af Suffolk; de Skibe, der skulle overföre Sir George Ascue og hans Officerer og Söfolk til Kongen af Sverrig, ligge endnu stille. — 13th Dec. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 548.

3. Decbr. [13022.] Den engelske Resident G. DOWNING beretter til Statssecretair Thurloe om Standsningen af de 4000 Mand, der stod i Begreb med at afgaae til Danmark, og om sin Samtale med de Witt om det forventede Svar paa de franske og engelske Memorialer, der vil gaae ud paa, at Holland vil forene sine Bestræbelser med Frankrigs og Englands for at tilveiebringe Fred i Norden; om den Admiral Opdam givne Befaling at assistere Churfyrsten af

Brandenborg med at före Tropper over til Sjelland, om de Gesandter, der formenes at ville blive sendte til Fredsunderhandlingerne, og om Virkningen af den engelske Flaades Afsendelse. — *Hague*, Dec. 3/13. (Engelsk.) 1658. 3. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 545—547.

[13023.] Kong FREDERIK III. opfordrer det samtlige Brunsvig-Lyneborgske Huus til ikke at deeltage i den i Frankfort med Kronerne Frankrig og Sverrig aftalte Freds-Alliance. — *Copenhagen*, den 4. Decemb. (Tydsk.) 4. Decbr.

Særskilt trykt. 1659. 8 Blade.

[13024.] BORGEMESTER OG RAAD I THRONDHJEM forlange paa Borgerskabets Vegne af Gouverneuren sammesteds, at han skal give dem en Regiments-Trommeslager, der skal ledsage deres Afsendinge til den danske Befalingsmand for at opfordre denne til at holde inde med den vedvarende Skydning imod Byen. — *Trunhemb*, d. 4. Decemb. 4. Decbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 161—162.

[13025.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Overhofmarschal Johan Christian von Körbitz om Udviisning af Træer i Lunden paa Amager til Brændsel for Hoffet, Raadstuen, Renteriet m. fl. — 5te December. 5. Decbr.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 175—176.

[13026.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Landgreven af Hessen-Cassel, hvem han fraraader at tiltræde et mellem flere tydske Rigsfyrster, samt Sverrig og Frankrig projecteret Forbund til Landefredens Opretholdelse. — *Coppenhagen*, den 5. Decemb. (Tydsk.) 5. Decbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 477—479. Theatr. Europ. 8. Th. S. 920—923.

[13027.] CLAAS STIÄRNSKIÖLLD, Gouverneur i Throndhjem, tilskriver Befalingsmanden for den danske Beleiringshær angaaende nogle Fangers Udvexling og om Tilladelse for Byens Indvaanere at komme ud til deres Avlsgaarde. — (*Throndhjem*, den 5. December). (Svensk.) 5. Decbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 164—165.

[13028.] REINHOLLT VON HOUEN tilkjendegiver den svenske Gouverneur i Throndhjem, som Svar paa hans samme Dag oversendte Brev, at Generalmajor Reichwin er kommen med Forstærkning, og at han maa henvende sig til ham, da han herefter skal före Overcommandoen. — (Den 5. December.) 5. Decbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 167.

[13029.] Diploma doctoratus juris utriusque JOHANNI CHRISTOPHORO SCHONBACHIO, Holsato, designato syndico quatuor civitatum Holsatiæ, a facultate juridico academiæ Franequeranæ datum. — *In Curia Acad. Franequeranæ*, 6a die Decembris. 6. Decbr.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 508—509.

[13030.] Kong FREDERIK III. begjærer af Indvaanerne i Kjöbenhavn, at de skulle laane ham Heste og Vogne til at age Ved fra Amager til Hoffets Fornödenhed. — 7de December. 7. Decbr.

Udt. i Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 176.

[13031.] CLAAS STIÄRNSKIÖLLD, Gouverneur i Throndhjem, forlanger af den danske Commandeur for Beleiringshæren, Generalmajor Jörgen Reichwin, sikker Leide for en Officeer, som han vil lade træde i Underhandlinger med ham. — *Trunhemb*, den 7. December. (Svensk.) 7. Decbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 170—171.

1658. 7. Decbr. [13032.] Den danske Generalmajor G. REICHWIN tilstaaer den svenske Gouverneur i Throndhjem Sikkerhed for en Officeer, naar denne næste Morgen afsendes til ham. — *Stenbergz Qwarteer*, den 7. Decemb.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 171—172.

7. Decbr. [13033.] GENERALSTATERNES Resolution angaaende Tilveiebringelsen af de fornödne Pengemidler til Forsyning af den hollandske Flaade i Sundet. — 17. Decem. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 552.

7. Decbr. [13034.] Den engelske Resident DOWNING tilsender Statssecretair Thurloe de hollandske Staters Resolution angaaende Svaret paa de engelske og franske Ministres Memorialer om Krigen mellem Sverrig og Danmark, hvoraf man med temmelig Vished kan slutte sig til Generalstaternes Svar; fra Hamborg berettes, at den svenske Flaade skal være sluppen ud af Landskrones Havn; et ankommet Skib vil have mödt 2 engelske Krigsskibe ved Skagen, og et hollandsk Krigsskib, som var sendt til Opdam, var vendt tilbage, da det ved Kronborg fik Öie paa henved 20 Skibe, som der laae for Anker, uvist om svenske eller engelske; man er her meget bekymret for den hollandske Flaade under Opdam; man formoder, at de Svenske paa ny ville rykke ind i Holsten mod Churfyrsten af Brandenborg. — *Hague*, 7/17. Dec. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 551—552.

8. Decbr. [13035.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Overhofmarschal Körbitz om Udviisning af Træer i Lunden paa Amager til de i Kjöbenhavn værende Rigsraader m. fl. — Den 8de December.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 176—177.

9. Decbr. [13036.] Kong FREDERIK III. befaler Bygmester Albertus Matthiesen at nedbryde et Jochum Brygger afkjöbt Huus, og strax at opsætte det til en Corps-de-garde paa anordnede Sted. — *Kiöbenhavn*, den 9de December.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 182—183.

9. Decbr. [13037.] GENERALSTATERNES Resolution, at tilkjendegive den engelske Resident Downing deres Beredvillighed til med England og Frankrig at medvirke til Fredens Gjenoprettelse mellem Nordens to Konger, og at de ere rede til at sende overordentlige Gesandter til disse, der i Forening med de engelske og franske skulle arbeide hen til dette Formaal. — 19th December. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 553—554.

9. Decbr. [13038.] DE DEPUTEREDE FRA ZEELAND tiltræde Generalstaternes Beslutning angaaende Krigen mellem Danmark og Sverrig, og foreslaae, at Isbrants, for Tiden Gesandt i Brandenborg, og to af de Gesandter, som senest have været hos Kongerne af Sverrig og Danmark, beordres til i Forbindelse med de franske og engelske Gesandter at tilbyde deres Mediation. — 19th Decemb. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 554.

10. Decbr. [13039.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at den danske Resident havde meddelt ham, at en Grev Rantzau snart vilde blive sendt som extraordinær Gesandt fra Danmark til Protectoren, og at Churfyrsten af Brandenborg vilde sende Hr. Weyman i samme Egenskab; han opfordrer til fra Holland at sende en med de svenske og danske Anliggender vel bekjendt Mand til de Forhandlinger, som her maatte finde Sted. — *Westmunster*, den 20. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 521—522.

[13040.] Den engelske Resident DOWNING beretter til Statssecretair Thurloe, at det synes sikkert, at den svenske Flaade har forladt Landskrone og ligger ved Kronborg; man troer almindelig, at den engelske Flaade paa Grund af Aarstiden er vendt hjem, men iövrigt er man ikke uden Bekymring for Opdams Flaade; hvis Staterne beslutte at sende Gesandter til Mediation mellem Kongerne af Sverrig og Danmark, er det uvist, om den svenske Konge vil admittere dem, og Residenten beretter om de forskjellige Forhandlinger desangaaende, navnlig med den svenske Resident. — *Hague*, 10/20. Dec. (Engelsk.) 1658. 10. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 556—557.

[13041.] Kong FREDERIK III.s Befaling om Udviisning af Træer i Lunden paa Amager til de keiserlige og polske Gesandter, til Admiral Opdam og til Otto Powischs Frue. — 11te December. 11. Decbr.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 177.

[13042.] Overeenskomst mellem den svenske Gouverneur over Throndhjem, Friherre CLAES STJERNSKJÖLD, og den danske Generalmajor JÖRGEN REICHWIN til Agersgaard angaaende Byen Throndhjems Evacuation af de Svenske. — *Lägret för Trundhemb*, den 11. Decemb. (Svensk.) 11. Decbr.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 267—271 (med de svenske Officerers Consent, dat. Trundhemb, den 12. Decemb.). *Tydsk*: særskilt trykt, Copenhagen 1659. Theatr. Europ. 8. Th. S. 921—925.

[13043.] Dr. THOMAS BANGS Anbefaling for Simon Petri Hoffius, Philosophiæ Baccalaureus og Magisterii Candidatus, der har gjort tro og villig Tjeneste ved Kjöbenhavns Defension, til det ledige Conrectorat i Ribe Skole. — *Kiöbenhafn*, 12. Decembr. 12. Decbr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 217.

[13044.] Den engelske Resident DOWNINGS Skrivelse til Statssecretair Thurloe, hvormed han bl. a. sender ham Generalstaternes endelige Svar paa hans Memoriale angaaende Krigen mellem Sverrig og Danmark. — *Hague*, 12/22. Dec. (Engelsk.) 12. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 560—561.

[13045.] Statssecretair JOHN THURLOE tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, om det Omslag, som Afsendelsen af en engelsk Flaade til Sundet havde foraarsaget i Holland; 4000 Mand, som allerede vare bragte ombord og færdige til at afgaae, bleve atter satte iland, og Generalstaterne besluttede at tiltræde Protectorens Forslag at söge at tilveiebringe Fred i Norden; imidlertid venter man i England i denne Hensigt danske, polske og brandenborgske Gesandter. — *Whitehall*, 14. Decem. (Engelsk.) 14. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 562.

[13046.] Dr. THOMAS CLARGES beretter til Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a., at man endnu ikke kjender Generalstaternes Beslutning angaaende de engelske og franske Ministres Forslag til Fredsmægling mellem Danmark og Sverrig, men det er vist, at de 4000 Mand, som Holland havde besluttet at sende til Danmark, ikke ere komne afsted; den svenske Flaade skal ligge i Landskrone, blokeret af Opdam; Churfyrsten af Brandenborg bereder sig til at angribe Frederiksodde, og har tvunget Hertugen af Holsten til Neutralitet. — *London*, the 14th of December. (Engelsk.) 14. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 563.

[13047.] Dr. THOMAS CLARGES beretter til Lord Lieutenanten og Regjeringsraadet i Irland bl. a., at medens Kongen af Sverrig er beskjæftiget med at sörge for Frederiksoddes Sikkerhed, ere 8 hollandske Skibe komne til Beltet for at overföre brandenborgske Tropper til 14. Decbr.

1658. Sjelland; Opdam har forlangt 18 Krigsskibe hurtig tilsendte; han ligger syg i Kjöbenhavn, og
14. Decbr. man troer, at Ruyter vil blive sendt derhen. — *London*, this 14th of December. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 561.

15. Decbr. [13048.] PFALZGREVEN AF SULZBACHS Skrivelse til den svenske Gesandt i Frankfurt, Björenklau, hvori han til Svar paa dennes Forespörgsel af 12te Octobr. beretter, at de holstenske Stænder have, paa Grund af deres til Kongen af Danmark aflagte Ed, vægret sig ved at stille sig under den gottorpske Hertugs Protection. — *Foburg*, den 15. Decembr. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 500—501. Theatr. Europ. 8. Th. S. 579—580.

15. Decbr. [13049.] Churfyrsten af Brandenborg, FREDERIK VILHELMS Skrivelse til den danske Feltmarschal Eberstein, at han ikke kan bifalde dennes Plan, at dele sin Hær, og sende den ene Part til Sjelland og den anden til Bremen, men at han med hele sin Hær agter at gaae fra det erobrede Als til Jylland for der at söge at tilföie Fjenden Afbræk. — *Haupt-Lager Sunderburg*, den 15. Christ-Monats. (Tydsk.)

Diar. Europ. Contin. I. S. 101—102. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 501.

17. Decbr. [13050.] Kaldsbrev for Hr. LAURITZ HANSEN, hidtil Medtjener i Fæjö Sogn, som Sognepræst for samme Sogn, udstedt af 7 Kaldsmænd og tilligemed dem forseglet af Provsten i Fuglse Herred Hr. Jakob Clausen. — *Fæjö Kirke*, den 17. Decembris.

Kirkehist. Saml. 2. B. S. 222—223.

17. Decbr. [13051.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i England W. Nieupoort bl. a. om Generalstaternes Hensigt paa enhver Maade at befordre Freden mellem Danmark og Sverrig, og meddeler deres Forhandlinger desangaaende med de Thou og Downingh; dog ville de ikke sende Gesandter til Kongen af Sverrig, förend de vide, at denne vil modtage dem som Mediateurer. — *Haege*, den 27. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 522—523.

17. Decbr. [13052.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at Grev Rantzau og en Minister fra Brandenborg allerede skulle være ankomne; den franske Ambassadeur havde yttret sit Önske, med Hensyn til den nordiske Krig at slutte sig til Holland for at tilveiebringe Fred. — *Westmunster*, den 27. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt. 3. D. S. 524—525.

17. Decbr. [13053.] Den engelske Resident DOWNING beretter til Statssecretair Thurloe om en Conferents, som han og den franske Gesandt havde havt med Generalstaternes Deputerede, hvori disse erklærede deres Beredvillighed til at sende Gesandter til Fredsunderhandling i Danmark, men forlangte Vished for, at Kongen af Sverrig vilde modtage dem; den franske Gesandt lovede desangaaende at tilskrive Gesandten Terlon, han selv erklærede kun at ville referere Sagen til sin Regjering, men har dog meddeelt Sir Meadowe Sagen; i Amsterdam bereder man sig til Bygningen af 30 nye Krigsskibe; den danske Resident har yttret sin Frygt for, at man ved Underhandlingerne vil lægge Roeskilde-Tractaten til Grund; han har viist ham en Skrivelse fra den danske Resident i England til Kongen af Danmark, hvori han forlanger sin Tilbagekaldelse i Anledning af en Tilsidesættelse ved den afdöde Protectors Begravelse; de brandenborgske Ministre berette om Alses Indtagelse af deres Herre, der har gjort et Bytte af 1000 Heste, men kun 30 Fanger, idet de Svenske undslap paa 9 Skibe. — *Hague*, Dec. 27th. (N. S.) (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 568—570.

[13054.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at Staterne have besluttet at sende Gesandter til Kongen af Sverrig, saasnart de ere forvissede om, at han vil modtage dem; deres Sendelse kan ikke skee förend i Februar; Brandenborgerne have indtaget Sönderborg og Als, hvorved den danske Vice-Admiral Bredal er falden; Oberst Killigrew er vendt tilbage, efterat have lagt de Tropper i Garnison, som han skulde have fört til Danmark. — *Hague*, 27th December (N. S.). (Engelsk.) 1658. 17. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 571.

[13055.] Provsten i Fuglse Herred Hr. JAKOB CLAUSEN tilkjendegiver Christoffer Lindenov, Befalingsmand paa Nykjöbing Slot, Aarsagen, hvorfor den af ham anbefalede Gert Eriksen, Hörer i Nakskov, ikke er bleven valgt til Sognepræst paa Fæjö; med Hensyn til den valgte Præsts Confirmation beder han ham at træffe Overeenskomst med Befalingsmanden paa Aalholm. — (Udateret). post 17. Dec.

Kirkehist. Saml. 2. B. S. 225–227.

[13056.] Dr. THOMAS CLARGES tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a., at Hollænderne have begyndt at forandre deres Forhold i Sagen mellem Danmark og Sverrig, og ville sende Gesandter til Kongen af Sverrig for at gjenoptage Tractaten til Elbing; Churfyrsten i Brandenborg er i Flensborg, hvor han venter paa Skibe, der skulle overföre hans Tropper til Sjelland; de Svenske ere imidlertid der beredte paa at tage imod ham. — *London*, this 22. Dec. (Engelsk.) 22. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 578.

[13057.] Kong FREDERIK III.s Befaling om Kjöbet af tre eller fire gamle Skuder til Brændsel for Corps-de-garderne paa Volden. — Den 23de December. 23. Decbr.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 177.

[13058.] Literæ FRIDERICI III. regis ad Stephanum in Czarnca Charniecki, exercituum regis Poloniæ generalem, datæ, per quas ei de occupatione insulæ Alsen gratulatur. — *In arce Regia Haffniæ*, die 24. Dec. 24. Decbr.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 1012—1013.

[13059.] Statssecretair THURLOE tilskriver Residenten Downing i Haag bl. a. med Hensyn til Generalstaternes Deeltagelse i Mediationen mellem Danmark og Sverrig, at, da det ikke er umuligt, at de have givet deres Samtykke hertil i det Haab, at Kongen af Sverrig ikke vil admittere dem, maa man vel anerkjende deres Bistand ved Fredsunderhandlingerne for önskelig, men ikke som en conditio sine qua non til deres Fremme. — 24. Decemb. (Engelsk.) 24. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 580.

[13060.] Literæ salvagardiæ FRIDERICI WILHELMI, electoris Brandenburgensis, per quas templa, scholas, nosocomia civitatis et dioeceseos Ripensis cum omnibus sacri ordinis hominibus in specialem suam tutelam suscipit. — *Ripis Cimbrorum*, die 28. Decembris. 28. Decbr.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1809. 2. B. S. 196—199. P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 100—101.

(13061.) Literæ FRIDERICI WILHELMI, electoris Brandenburgensis, ad Richardum, protectorem Angliæ, datæ, per quas, expositis quæ a rege Sueciæ in perniciem ecclesiæ euangelicæ facta sunt, ab eo petit, ne huic regi contra reges Poloniæ et Daniæ neve contra ducem Curlandiæ suppetias ferat. — *Ripis Cimbrorum*, 28. die Decembris. 28. Decbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 501—502. Præstantium virorum epistolæ ecclesiasticæ. p. 882—885. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 107—113. *Tydsk:* Særskilt trykt, 1659. 4 Blade.

1658. 28. Decbr. [13062.] Statssecretair THURLOE tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a., at den engelske Flaade er vendt tilbage, da den ikke var istand til for Iis at trænge frem til Sundet; Hensigten med dens Sendelse er imidlertid opnaaet, da Hollænderne have standset deres Tilförsler, og erklæret sig villige til at befordre Freden mellem Danmark og Sverrig. — 28. Decemb. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 581.

28. Decbr. [13063.] Dr. THOMAS CLARGES underretter Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a. om den engelske Flaades Tilbagekomst, da Isen hindrede den i at naae Sundet; han frygter, at Kongen af Sverrig derved er kommen i en ugunstig Stilling. — *London*, this 28th of Dec. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 581—582.

29. Decbr. [13064.] Kong FREDERIK III. befaler Magistraten i Kjöbenhavn at undersöge, hvorvidt det er sandt, at en Soldat er udjaget af sin Værtinde og derefter död af Kulde; at sörge for at Garnisonen bliver bedre indquarteret end hidtil; tillige at tilholde Borgerne at forsyne sig med Iissporer, at de hurtigt kunne bestige Voldene, om noget fjendtligt Anfald skete. — 29de December.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 178—179.

29. Decbr. [13065.] DE BORNHOLMSKE FULDMÆGTIGES Gavebrev, hvorved de paa deres Lands Indbyggeres Vegne „overdrage og hengive" Bornholms Land med dets Renter og Indkomster som en evindelig Arv og Eiendom til Kong Frederik III. og hans Arvinger. — *Kiöbenhavn*, den 29. Decembris.

E. Pontoppidan, Danske Atlas. T. III. S. 195—197. L. Thurah, Beskr. over Bornholm. S. 247—249.

29. Decbr. [13066.] Kong FREDERIK III.s Forsikkringsbrev til Borringholms Indvaanere, at han vil erindre deres Troskab, hvorved Öen igjen kom under den danske Krone, og forsyne dem med saadanne Privilegier og Benaadninger baade paa Udskrivning, Skat og i andre Maader, hvorved Landets Opkomst kan fremmes. — *Kiöbenhavn Slott*, den 29de December.

P. N. Skougaard, Beskr. over Bornholm. I. D. S. 132—133.

30. Decbr. [13067.] Brev fra CORFITZ ULFELD til Frue Sophia Ranzow til Söeholm, hvori han, i Anledning af hendes Anmodning om hos Kongen af Sverrig „at tjene hende i hendes Anliggender", raader hende at henvende sig til Hannibal Sehested og Fröken Christiana, der skulle staae i stor Gunst hos Kongen og Dronningen af Sverrig, eftersom han selv allerede længe har havt sin Afsked fra Kongen og er uden Indflydelse ved Hove. — *Malmöe*, den 30. December.

Nye Danske Magazin. 4. B. S. 73—74.

31. Decbr. [13068.] Kong CARL GUSTAVS Forordning angaaende Udfærdigelsen af Söpas for svenske Skibe, der skulle passere Öresund eller Beltet, samt af Certificationer paa svenske Varer, der paa fremmede Skibe skulle föres samme Vei, i Overeensstemmelse med 4de Punkt i Roeskilde-Tractaten af 26. Febr. d. A. — *Croneborg*, den 31. Decembris. (Svensk.)

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 887—891.

31. Decbr. [13069.] Raadspensionær JOHAN DE WITT beder Gesandten W. Nieupoort bl. a. at söge at erfare, om det er Protectorens Hensigt at lade den engelske Flaade vende tilbage fra Öresund til dens tidligere Station. — *Haege*, den 10. January 1659. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 528—529.

[1370.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadpensionær Johan de Witt, at van Wassenaer i sine Breve erklærer sig tilfreds med, at den bestemte Hjelp under de tilstedeværende Veirforholde ikke er afsendt; Gesandten haaber at Rantzau og Weyman ville komme inden Parlamentets Samling, og at England nok vil komme til Overbeviisning om, at den protestantiske Religion har andre Venner end Sverrig alene. — *Westmunster*, den 10. January 1659. (Hollandsk.) 1658. 31. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 529—530.

[13071.] PETER HEYE's Indberetning til Hertug Frederik III. om de keiserlige, brandenborgske og polske Troppers Indrykning og Ophold i Hütten Herred, hvorover det har været ham umuligt at inddrive de hertugelige Afgifter. — (Udateret.) (Tydsk.) Decembri?

Nordalbing. Studien. 2. B. S. 304—305.

[13072.] PETER HEYE's Fortegnelse paa Leverancer til General Czernicke, samt Beretning om de i Hütten Herred af de polske og derefter af de keiserlige Tropper foretagne Plyndringer og Ödelæggelser. — (Udateret.) (Tydsk.) Decembri?

Nordalbing. Studien. 2. B. S. 305—306.

[13073.] Leges, quibus hypodidascali SCHOLÆ NESTVEDIANÆ parere teneantur. — Sine die.

N. L. Nissen, Memorabilia ad res scholasticas inprimis scholæ Hauniensis pertinentia. Fasc. II. p. 34—35.

1659.

[13074.] Kong FREDERIK III. befaler Rector og Professorer ved Universitetet i Kjöbenhavn at tilholde Studenterne at være i Beredskab om Natten paa de Steder, som Generallieutenant Hans Schack skulde anvise dem; han har befalet Oberst Mogens Krag at være tilstede hos dem. — *Kiöbenhafn Slot*, den 1. Januarii. 1659. 1. Januar.

H. Bördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns Forsvar. S. 188—189.

[13075.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn at tilholde Borgerskabet om Natten, især naar Allarm gjöres, at lade sig finde paa Volden med al deres Huusgesinde, ligesom ogsaa Kjöbsvende, Haandværkssvende og andre unge Karle. — Den 1. Januar. 1. Januar.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 181.

[13076.] Dr. HENRICH FIUREN skjenker ved Testamente 500 Rdl. til Nicolai Kirke, 500 Rdl. til Trefoldigheds Kirke, 500 Rdl. til de Huusarme, 500 Rdl. til vor Frue Skole i Kjöbenhavn, 500 Rdl. til Præste-Enker i Sjellands Stift, 500 Rdl. til fattige Skibsfolk, sit Bibliothek til Universitetet, og sine Samlinger samt 500 Rdl. til Raritets-Kammeret ved Anatomie-Huset. — *Kiöbenhavn*, den 1. Januarii. 1. Januar.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 262—264.

[13077.] Kong FREDERIK III.s Forordning, hvorved Ducater forhöies saaledes, at Stykket af dem skal gjælde 12 Mark Danske. — *Kiöbenhavn Slot*, den 2. Januari. 2. Januar.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 926.

1659. 2. Januar. [13078.] General SCHACKS Memorial, angaaende Vanskeligheden ved hans Post som Commandant i Kjöbenhavn, hvor enhver Stand, Borgerskab, Studenter, Haandværksfolk og Fremmede, vil tilegne sig Souverænitet og absolut Commando, saa at intet kan udrettes uden ved Bönner. — D. 2. Januarii.

Udt. i L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 359.

3. Januar. [13079.] Kong FREDERIK III. befaler Rentemesteren at lade sælge Korn for 100 Rdlr., der skulle leveres til Rector til Uddeling mellem Studenterne. — *Hafn.*, 3. Janu.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns Forsvar. S. 189.

5. Januar. [13080.] Den hidtilværende svenske Gouverneur i Throndhjem, Friherre CLAS STIERNSKIÖLD beretter til Kong Carl Gustav, hvorledes han efter 11 Ugers Beleiring, paa Grund af den utilstrækkelige Garnison, hvoraf Halvdelen var syg, Mangel paa Ammunition, Udeblivelse af den ventede Hjelp, samt Borgerskabets ugunstige Stemning, har seet sig nödsaget til at römme Byen efter en „honorabel Accord". — *Wemdahlen*, dhen 5. Januarij.

Hand. rör. Skandinaviens Hist. 30. D. S. 262—267. (Svensk.)

6. Januar. [13081.] Kong FREDERIK III. befaler Rector og Professorer ved Universitetet i Kjöbenhavn paany at tilholde Studenterne at gjöre deres Pligt med at staae i Reserve om Natten. — *Kiöbenhafn Slot*, den 6. Januarii.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns Forsvar. S. 189—190.

6. Januar. [13082.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger om at fremme Freden mellem Sverrig og Danmark, og navnlig om Punctet angaaende de 400,000 Rdlr, hvorvidt det skulde ansees for absolut necessært, hvilket de Engelske ikke vilde gaae ind paa; Gesandten havde derefter erklæret, at det ikke heller var Generalstaternes Mening, men havde urgeret Umuligheden for Danmark at udrede denne Sum; han skulde nu forhandle Sagen med Statsraadets Commissarier. — *Westmunster*, den 16. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 535—536.

7. Januar. [13083.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Oberstlieutenant Toussaint de Beaufort om at foröge Vagten paa Batteriet bag Bryggerhuset med endeel Kongens og Dronningens Staldfolk. — *Kiöbenhavn*, den 7de Januar.

G. F. Lassen, Kbhvns Befæstnings Hist. S. 184.

7. Januar. [13084.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort i England bl. a., at Generalstaterne ikke ville sende deres Ministre til Danmark, förend de vide, hvorvidt de ville blive modtagne af Kongen af Sverrig; den franske Gesandt de Bourdeaux har tilskrevet de Thou, at han har forhandlet med Protectorens Commissarier om Tilveiebringelse af Fred mellem Sverrig og Danmark, samt mellem Sverrig og Polen, og at det synes, at Protectoren önsker at drage Brandenborg med ind under Freden. — *Haege*, den 17. January.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 532—533. (Hollandsk.)

7. Januar. [13085.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT tilmelder Raadspensionær Johan de Witt, at de svenske Ministre gjöre sig al Umage for at bevæge den engelske Regjering til at sende 3 eller 4 Orlogsskibe til Öresund, eller idetmindste til Gottenborg, for at convoyere Sir George Ascue med de af ham hværvede Officerer, Baadsmænd og Mandskab; han beretter, at de Svenske vedblive at tage Told i Sundet. — *Westmunster*, den 17. January.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 537—538. (Hollandsk.)

[13086.] Beskjærmelsesbrev af keiserlig Feltmarschal RAYMUNDUS GREVE AF MONTIS CUCOLLI for Biskop D. Petrus Cragelundius i Ribe, samt Provster, Præster og andre Kirke- og Skoletjenere i Ribe Stift. — *Hauptquartier Riepen*, d. 10. January. (Tydsk.) 1659. 10. Januar.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 102—103.

[13087.] Resolution af STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND i Anledning af de danske Ministres den 16. (6.) Januar indgivne Memoire, at bestræbe sig for, at Generalstaterne beslutte at underrette disse om, at den resterende Hjelp vil blive afsendt til Danmark, saasnart Aarstiden tillader det, og at de kunne forsikkre Kongen af Danmark om deres Redebonhed til at efterkomme Alliance-Tractaterne af 1649 og 1657. — Dingsdag den 21. January. 11. Januar.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 2. (Hollandsk.)

[13088.] Kong FREDERIK III. befaler, at samtlige Hofbetjente, saalænge Frosten varer, skulle hver Morgen ved Daggry möde med Öxer og Baadshager for at ise. — Den 12te Januar. 12. Januar.

Udtog i R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 181—182.

[13089.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort i England, at han endnu ikke veed, om Kongen af Sverrig vil modtage Generalstaternes Mediation; imidlertid anseer han det for önskeligt, om der kunde træffes en Overeenskomst med Frankrig og England om Fredsmæglingen, og de Thou og Downing have foreslaaet Roeskilde-Tractaten som Grundlag; de Witt vilde helst holde fast paa Brömsebro-Freden; han önsker at vide, om Protectoren har isinde at afsende den engelske Flaade til Sundet. — *Haege*, den 24. January. 14. Januar.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 533—535. (Hollandsk.)

[13090.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han ved Samtale med den franske Gesandt Bourdeaux Neufville har mærket, at Hensigten med den foreslaaede Conferents vel er at bringe Fred tilveie i Östen, men at det egentlige Öiemed er at bringe Churfyrsten af Brandenborg ud af Forbindelse med det österrigske Huus. — *Westmunster*, den 24. January. (Hollandsk.) 14. Januar.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 539—541.

[13091.] DEN SVENSK-POMMERSKE REGJERINGS Protest, tilsendt Churfyrsten af Sachsen, mod de keiserlige mandata avocatoria et monitoria i Anledning af de i den nedersachsiske Kreds og Holsten foregaaende Krigs-Uroligheder. — *Alten-Stettin*, den 15. Jan. (Tydsk.) 15. Januar.

Theatr. Europ. 8. Th. S. 1131—1132. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 507.

[13092.] Churfyrst FRIEDERICH WILHELM af Brandenborgs Skrivelse til den franske Ambassadeur de Lumbres, hvori Churfyrsten yttrer Forundring over, at Gesandten ikke har meldt noget om Leidebreve fra Sverrig for Danmarks Gesandter til den almindelige Fredsunderhandling, hvorfor Churfyrsten forlanger at vide Aarsagen hertil, og beder, at saadanne Leidebreve, hvis de ikke allerede vare udstedte, maae blive besörgede. — *Riepen*, den 15. Jan. (Tydsk.) 15. Januar.

Diar. Europ. Contin. I. (1659.) S. 100. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 506—507. *Hollandsk:* Særskilt trykt med de Lumbres Skrivelse af 9. Jan. 1659.

[13093.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke for, at Generalstaterne tildele Admirallieutenant van Wassenaer Ordre til at vende tilbage med Flaaden fra Öresund, dog med Tilbageholdelse af nogle Skibe, hvis Omstændighederne ved Kjøbenhavn gjöre det nödvendigt; at Kongen af Danmark underrettes om denne Beslutning, med Tilföielse, at det kun skeer, for at man til Foraaret kan bringe ham en desto kraftigere Hjelp; samt at denne Beslutning ogsaa meddeles Churfyrsten af Brandenborg. — Saturdag den 25. January. 15. Januar.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 3. (Hollandsk.)

1659. 18. Januar. [13094.] Statssecretair JOHN THURLOE tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a. om Kongen af Sverrigs Stilling i Jylland, hvor han er indskrænket til Frederiksodde, der beleires af brandenborgske, polske og keiserlige Tropper; Kongen er der selv, for at söge at hæve Beleiringen; en stor hollandsk Flaade skal til Foraaret gaae imod ham, og Protectoren har derfor isinde ogsaa at sende en Flaade som Modvægt mod den hollandske. — *Whitehall*, 18 Jan. 1658. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 594.

19. Januar. [13095.] ADEL OG FRIMÆND PAA BORNHOLM give deres Samtykke til den ved Gavebrev af 29. Decbr. 1658 skete Overdragelse af Bornholm til Kong Frederik III. og hans Arvinger. — *Borringholm*, den 19. January.

L. Thurah, Beskr. over Bornholm. S. 249—250.

21. Januar. [13096.] Raadspensionær JOHAN DE WITT sender Gesandten i England W. Nieupoort de af Staterne i Holland og Vestfriesland fattede Resolutioner angaaende den extraordinære Sörustning og om den hollandske Flaade i Danmark. — *Haege*, den 31. January.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 538—539. (Hollandsk.)

21. Januar. [13097.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Samtaler med den franske Gesandt Bourdeaux Neufville og Statssecretair Thurloe om Fredsforhandlingerne mellem Sverrig og Danmark; de synes at ansee det for nödvendigt, at Sverrig ikke svækkes, for at det kan tjene som Modvægt mod Österrig under dettes Forbindelse med Sachsen, Bayern og Brandenborg. — *Westmunster*, den 31. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 541—544.

24. Januar. [13098.] Tractatus inter REGEM GALLIÆ et PROTECTOREM BRITANNIÆ de pace inter regna septentrionalia reconcilianda, per commissarios utriusque factus. — *Westmonasterii*, tertio die Febr.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 502—503 (med *hollandsk* Overs.)
M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 513—514 (med Datum 5. Febr.)
Fransk: Recueil des traitez. T. III. p. 752—753. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 244—245. *Hollandsk:* Extract i Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 3—4.

27. Januar. [13099.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte, paa Grund af de fra Admiral van Wassenaer modtagne Missiver, at tage Beslutningen angaaende Flaadens Hjemkomst fra Sundet under nærmere Overveielse, og at virke hen til, at Generalstaterne befale van Wassenaer at forblive i Danmark med Flaaden til nærmere Ordre. — Donderdag den 6. February. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 6.

28. Januar. [13100.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Generalstaterne befale Admiral van Wassenaer at före de ved Kjöbenhavn liggende Handelsskibe med sin Flaade eller en Deel af den, eftersom det er nödvendigt, gjennem Sundet, og derpaa at lade dem convoyere til Holland. — Vrydag den 7. February. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 6.

28. Januar. [13101.] Raadspensionær JOHAN DE WITT beder Gesandten i England W. Nieupoort bl. a. at söge at fremkalde en confident Communication fra Protectorens og den franske Gesandt Bourdeaux Neufvilles Side om Englands og Frankrigs egentlige Intention med Fremskyndelsen af Freden mellem Danmark og Sverrig. — *Haege*, den 7. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 544—545.

[13102.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han af Samtaler med den franske Gesandt de Bourdeaux Neufville har bemærket, at England og Frankrig ere komne overeens om at holde Sverrig i en saadan Stilling, at det er istand til at give Keiseren saameget at bestille, at de selv kunne udföre deres Planer mod de spanske Nederlande; skulde Generalstaterne alligevel ville gaae ind paa Bourdeaux's Forslag om en Forening angaaende Freden mellem Sverrig og Danmark, beder han om, at de ikke ville lade ham være ene om disse Underhandlinger; han beretter, at man her synes ilde om, at Grev Rantzau og Weyman endnu ikke ere komne, og han mener, at Kongen af Danmarks og Churfyrsten af Brandenborgs Interesser lide derved. — *Westmunster*, den 7. February. (Hollandsk.) 1659. 28. Januar.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 546—548.

[13103.] EN ENGELSK AGENT beretter, at Generalstaterne af den engelske Resident ere blevne opfordrede til at befordre Freden mellem de to protestantiske Konger, men at de have besluttet kun at anvende deres Mediation for Tilveiebringelse af en Fred, hvori Polen og Österrig ogsaa ere indesluttede, og imidlertid ville de understötte Danmark af al Magt med Folk, Skibe og Penge; de have allerede tilstaaet den danske Gesandt et Laan af 400000 Gylden; de ville ved Freden bestræbe sig for, at alt föres tilbage til den gamle Stand, og paastaae, at dette ogsaa er Protectorens Hensigt, hvad Agenten dog ikke kan troe. — *Hague*, 29. January. (Engelsk.) 29. Januar.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 602—603.

[13104.] Memorial af Universitetets Notarius CHR. STENBUCH om Spiisningen i Communitetet, hvorefter der her bespises 44 Personer over Fundatsen eller ialt 144 Personer. Med en Erklæring af Öconomus Hans Mule. Januario.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns Forsvar. S. 190—191.

[13105.] Kong FREDERIK III.s Rescript, at Davids-Degnenes Liigtjeneste ved Holmens Kirke skal være forbi Klokken eet, forat de til den Tid kunne forföie sig til Skolen. — *Hafn.*, 4. Febr. 4. Febr.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1809. I. B. S. 207.

[13106.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Rentemesteren at sælge saameget Korn af Proviänthuset, at 10 Studenter, der ingen Underholdning have, kunne erholde 5 Mark om Ugen, saalænge de gjöre Tjeneste. — *Hafn.*, 4. Febr. 4. Febr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns Forsvar. S. 192.

[13107.] Kong CARL GUSTAV befaler General-Major Vavasoor, for Tiden i Hirschholm, strax at begive sig til Kongen for at modtage nærmere Ordre. — *Im Lager bey Bröndshög*, den 4. Febr. (Tydsk.) 4. Febr.

Abdruck eines Kön. Schwed. Schreibens an den Gen. Maj. Vavasoor etc. 1659. fol. 1.

[13108.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til Gjenoprettelse af Freden mellem Sverrig og Danmark og til den Ende söge en Overeenskomst med Frankrig og England om Midlerne hertil og om det Fundament, hvorpaa den skal söges at komme istand; Staterne ville bestræbe sig for at skaffe Danmark den störst mulige Fordeel overeensstemmende med Brömsebro-Tractaten af 1645, eller dog med Roeskilde-Tractaten af 1658, med Udeladelse af den 3die Artikkel om fremmede Flaaders Passage gjennem Öresund, hvorhos Sverrig skulde bevæges til Ratificationen af den elbingske Tractat af 1656 og dens Elucidation af 1658. — Vrydag den 14. February. (Hollandsk.) 4. Febr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 6-8 og 38—39.

1659. 4. Febr. [13109.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Generalstaterne befale Admiral van Wassenaer at forblive i Danmark med Flaaden og at anvende den ifölge den ham givne Instruction, og at de imidlertid sörge for Udrustning af flere Skibe og Tilsendelse af Levnetsmidler og andre Fornödenheder. — Vrydag den 14. February.
Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 8. (Hollandsk.)

4. Febr. [13110.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i England W. Nieupoort om Önskeligheden at komme til en Overeenskomst med Frankrig og England om Fredsværket mellem Danmark og Sverrig, samt om Maaden at bringe den istand og at bevæge Staterne i Holland og Generalstaterne til at slutte sig dertil. — *Haege*, den 14. February.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 549–551. (Hollandsk.)

5. Febr. [13111.] Gavebrev af Oberst CHRISTOPHER FREDERICH VON GERSDORFF til Tober paa 100 Rdlr. til Beklædning for 12 fattige Skolebörn i det ny funderede Degnehuus i Throndhjem. — *Throndhjem*, den 5. Februarii.
Norske Stiftelser. 1. B. S. 116.

6. Febr. [13112.] Kong FREDERIK III. befaler Communitetets Öconomus Hans Muhle Jörgensen at udbetale til 47 navngivne fattige Studenter til hver 5 Mark ugentlig i en eller to Maaneder, saalænge de gjöre Tjeneste her i Staden, til Underholdning. — *Hafn.*, 6. Febru.
H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns Forsvar. S. 193.

8. Febr. [13113.] Kong CARL GUSTAVS Ordre til Generalmajor Wauassoor angaaende det forestaaende almindelige Angreb paa Kjöbenhavn. — *Dans le camps proche de Brandsöy*, le 8. de Feurier. (Fransk.)
Relation des choses passées dans les assauts etc. 1659. fol. D 1 – D 2. *Tydsk:* Zwo Königl. Schwed. Ordren etc. 1659. fol. 1—2. Relation, wie es mit der Bestürmung der Stadt Kopenhagen zugegangen etc. 1659. fol. C 2. Aussführlicher Verlauf der Haupt-Attacqve auff die Stadt Kopenhagen etc. 1659. fol. Biij. *Dansk:* Relation, huorledis det er tilgaaen udi den Attaqve, som Kongen aff Sverrig anrettede paa Kiöbenhaffn etc. 1659. fol. C 1 — C 2. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 430.

8. Febr. [13114.] Kong CARL GUSTAVS Ordre til Oberstlieutenanterne Lentzman og Fittinghof angaaende det forestaaende Angreb paa Kjöbenhavn. — *Dans le camps proche de Brandsöy*, le 8. Feurier. (Fransk.)
Relation des choses passées dans les assauts etc. 1659. fol. D 2. *Tydsk:* Zwo Königl. Schwed. Ordren etc. 1659. fol. 2. Relation, wie es mit der Bestürmung der Stadt Kopenhagen zugegangen etc. 1659. fol. C 2. Aussführlicher Verlauf der Haupt-Attacqve auff die Stadt Kopenhagen etc. 1659. fol. Biij – Biiij. *Dansk:* Relation, huorledis det er tilgaaen udi den Attaqve, som Kongen aff Sverrig anrettede paa Kiöbenhaffn etc. 1659. fol. C 2. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken von Staet en Oorlogh. 4. D. S. 429.

8. Febr. [13115.] General CHA. FLEETWOOD tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a. om sin Bekymring over den Iver, hvormed Hollænderne drive deres Rustninger imod Sverrig. — 8. Feb. (Engelsk.)
J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 609.

10. Febr. [13116.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Generalstaterne sörge for, at forskjellige Mangler ved Flaaden i Danmark, hvorom van Wassenaer havde gjort Indberetning, blive afhjulpne; at nogle Orlogsskibe med Recrutter snarest mulig sendes til Kjöbenhavn under Viceadmiral de Ruyters Commando; at van Wassenaer autoriseres til at fordele Mandskabet paa Flaaden, saaledes som han finder det passende for

beqvemmest at kunne agere med den, og at de opfordre Kongen af Danmark til at stille et beqvemt Sygehuus i Kjöbenhavn til Admiralens Disposition. — Donderdag den 20. February. (Hollandsk.) 1659. 10. Febr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 9.

[13117.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND erklære et Andragende af de danske Ministre Rosenvinge og Charisius om hurtig Afsendelse af den resterende Hjelp til Kjöbenhavn for afgjort ved den samme Dag fattede Resolution, og beslutte, i Anledning af deres Begjæring at stille nogle mindre Skibe til Transport af Ryttere og Knægte til Kongen af Danmarks Disposition, at anbefale Generalstaterne derover at indhente Admiralitets-Collegiernes Betænkning. — Donderdag den 20. February. (Hollandsk.) 10. Febr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 9—10.

[13118.] Literæ FRIDERICI III. regis ad Richardum, protectorem Angliæ, datæ, per quas mediationem eius ad pacem cum rege Sueciæ restabiliendam grata mente accipit, significans tamen, se sine summa erga confoederatos ingratitudine tractatum pacis separatum inire non posse. — *Ex arce Regia Haffniæ,* die XI. Februarii. 11. Febr.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 128—131.

[13119.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Generalstaterne afsende Hr. Vogelsangh, Staden Amsterdams Pensionær, som extraordinair Deputeret til Kongen af Danmark og medgives en af dem vedtagen Instruction. — Vrydag den 21. February. (Hollandsk.) 11. Febr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 10—12. (Concept-Instructionen er optagen i Resolutionen).

[13120.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at alle Sager hvile under Parlamentets Forhandlinger om Protectorens Anerkjendelse; dog er det blevet ham betroet, at der i Whitehal skal være sluttet en Overeenskomst med de Svenske, hvilket i höi Grad gjör ham bekymret. — *Westmunster,* den 21. February. (Hollandsk.) 11. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 556—557.

[13121.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Biskoppen i Sjellands Stift, at han skulde foranstalte, at der i alle Kjöbenhavns Kirker blev gjort Taksigelse for den erholdte Victorie. — Den 12te Februar. 12. Febr.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 201—202.

[13122.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Rigsskatmester Grev Magnus Gabriel De la Gardie, hvori han tilkjendegiver sin Misfornöielse over, at denne i nogle Breve havde fraraadet Kongen „den Danska Desseinen", og mener, at det er skeet efter Tilskyndelse af de franske Ministre. — *Lägret för Kiöbenhambn,* den 14. Feb. (Svensk.) 14. Febr.

S. Loenbom, Historiska Märkwärdigheter. I. D. S. 177—183.

[13123.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at han af en fortrolig Person er bleven paamindet om, at man i Whitehal skal have til Hensigt at benytte de nuværende Forviklinger i Öresund til der at gjöre sig til Mester. — *Westmunster,* den 24. February. (Hollandsk.) 14. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 563—564.

[13124.] Hertug FREDERIKS Certificat angaaende Pelvorms og de dertil hörende Halligers Ansættelse til Skatteudredelse. — *Tönningen,* den 15ten Febr. (Tydsk.) 15. Febr.

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 580.

[13125.] PHILIPPI MEADOW, legati Anglici, ad Gersdorfium, mareschallum regni Daniæ, literæ datæ, per quas nunciat, sibi a Richardo, protectore Angliæ, mediatoris munus 16. Febr.

1659. traditum esse, eumque interrogat, anne regi Daniæ hæc mediatio grata sit, anne rex sine dilatione ad tractandum de pace accessurus sit, et anne tractatum cum corona Sueciæ separatim inire velit. — *Croneburgi*, die 16. Febr.
16. Febr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 518. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 132—135.

18. Febr. [13126.] GERSDORFII, mareschalli regis Daniæ, ad Philippum Meadow, legatum Anglicum, literæ datæ, per quas gratias agit ob mediationem a protectore Angliæ oblatam, declarat autem, regem Daniæ foederatis principibus rebusque publicis se adeo devinctum habere, ut seclusis iisdem de pace consilia agitare nequaquam honeste possit. — Die 18. Februarii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 518—519. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 135—136.

18. Febr. [13127.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort i England bl. a., at han med Hensyn til Fredsværket i Östen saaledes har forberedt Sagen, at den vil kunne bringes til en önskelig Ende; han beder ham derfor tale med Bourdeaux Neufville og Thurloe, for at de Thou og Downingh kunne blive tilbörlig instruerede. — *Haege*, den 28. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 555.

18. Febr. [13128.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han om Mediations-Sagen har talt med Bourdeaux Neufville, som meente, at der for Öieblikket under Parlamentets Stridigheder intet kunde gjöres i denne Sag; med Thurloe havde han ikke kunnet komme i Tale; man venter Rosenvinge hertil, hvilket vil være gavnligt, da Petkum, skjöndt tro, trykkes af Mismod paa Grund af Pengeforlegenhed; Nieupoort har endog maattet garantere ham 200 Pund Sterling. — *Westmunster*, den 28. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 558—561.

21. Febr. [13129.] Statssecretair THURLOES Beretning til Parlamentet om Krigen mellem Sverrig og Danmark, om den afdöde og den nuværende Protectors Forhold under den, om de forenede Provindsers Söstyrke i Sundet og deres Rustninger, samt om Protectorens Hensigt at sende en tilstrækkelig Flaade derhen. — Monday the 21st day of February 1658. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 619.

22. Febr. [13130.] Den danske Generalmajor ADOLPH FUCHS's Beretning om de Svenskes Angreb paa Christianshavn, hvor han havde Befalingen, Natten efter den 10. Febr., da de foretoge en Hovedstorm paa Kjöbenhavn. — *Copenhagen*, den 22. Febr. st. v. (Tydsk.)

Aus Lübeck vom 9. Martii Anno 1659. fol. A iij—A iiij.

22. Febr. [13131.] Skrivelse fra den danske Stück-Oberst JOHANN SCHÄFFER, angaaende Stormen paa Kjöbenhavn om Natten mellem den 10. og 11. Febr., paa hvilken Tid han havde havt en Commando paa Kjöbenhavns Vold. — *Copenhagen*, den 22. Febr. (Tydsk.)

Aus Lübeck vom 9. Martii Anno 1659. fol. A iiij.

23. Febr. [13132.] Kong FREDERIK III s Befaling til Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn angaaende Slöifningen af (de fjendtlige) Volde udenfor Vesterport. — *Kiöbenhavn*, den 23de Februar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 184.

23. Febr. [13133.] DET ENGELSKE PARLAMENTS Beslutning, at der i Anledning af Krigen mellem Danmark og Sverrig, skal udrustes og afsendes en anseelig Flaade, for at hævde Republikkens Sikkerhed og beskytte dens Handel. — Wednesday the 23d of February. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 620.

[13134.] Kaldsbrev, hvorved Jens Söffrensön Morsing kaldes til Sognepræst i Seyersleff, Eyersleff og Jörsby Sogne paa Morsö, efter den forrige Sognepræst Thomas Pedersöns Död, udstedt af KALDSMÆNDENE og bekræftet af Provsten i Nörre-Herred KNUD JENSEN. — Torsdagen den 24. Februarii. 1659. 24. Febr.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. I. B. S. 97—99.

[13135.] Kong CARL GUSTAV tillader, paa Grund af Krigen med Danmark og Holland, at der maa indföres Salt i Sverrig paa engelske Skibe. — *Landscrona*, den 24. Febr. 24. Febr.

A. A. v. Stiernman, Saml. utaf Kongl. Bref, Stadgar etc. 2. D. S. 891. (Svensk.)

[13136.] DET ENGELSKE PARLAMENTS Beslutning, hvorved det overdrages til Protectoren at bringe dets Beslutning angaaende Afsendelsen af en Flaade til Sundet til Udförelse. — Thursday the 24th of February. (Engelsk.) 24. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 620.

[13137.] FRIDERICI III., Daniæ regis, ad Johannem Casimirum, regem Poloniæ, literæ datæ, per quas nunciat, se pacem cum rege Sueciæ separatim mediante protectore Angliæ ineundam recusasse, suamque spem significat, neque regem Poloniæ neque cæteros confœderatos ullam pacem nisi universalem inituros. — *Hafniæ*, die vigesimo quinto Februar. 25. Febr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 519—520. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 142—143.

[13138.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten i England W. Nieupoort bl. a. sin Forundring over, at de Thou og Downing endnu ikke have modtaget Instructioner med Hensyn til Fredsværket mellem Nordens Konger; han beder Gesandten confidentielt at oplyse nogle af de fornemste Medlemmer af Parlamentet om Hollands Hensigter i denne Sag, i Anledning af Protectorens odieuse Fremstilling for Parlamentet af disse. — *Haege*, den 7. Maert. (Hollandsk.) 25. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 561—562.

[13139.] Den hollandske Gesandt i England W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han har erfaret, at det under stærk Modstand af Republikanerne i Parlamentet er besluttet at sende Flaaden til Öresund, men at Sagen dog vil möde Vanskelighed i Lordernes Huus; imidlertid lader Protectoren Flaaden udruste, men man er i Forlegenhed for Pengemidler. — *Westmunster*, 7. Maert. (Hollandsk.) 25. Febr.

Brieven tusschen Johan de Witt etc. 3. D. S. 564—565.

[13140.] Kong FREDERIK III. befaler Hans Boiesen at söge at formaae Adelen og de kongelige Hofbetjente til „imorgen" at laane Generalmajor Adolph Fux deres Heste og Vogne til at före Jord til det Værk, som skal anlægges ved det nye Castel. — *Kiöbenhavn*, den 27de Februar. 27. Febr.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 184—185.

[13141.] Rigsraad CHRISTEN SKEELS Skrivelse til Kong Frederik III., hvori han beder Kongen entledige sig fra sin Bestilling, deels fordi han er sygelig, men især fordi han ikke kan være sit Fædreland til nogen Nytte, saalænge Kongen, forledet af nogle Fremmede, aldeles foragter og forbigaaer Rigets Raad. — *Kiöbenhavn*, den 27. Februar. 27. Febr.

P. F. Suhms nye Saml. 1. B. S. 307—310.

[13142.] Kong FREDERIK III. befaler Hofmarschal Johan Christopher Körbitz at udvise de syge Hollændere 4 Ege paa Amagerland til Brændsel. — Den 1ste Martii. 1. Martii.

Udt. i L. Thurah, Beskr. over Amager. S. 6. R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 210.

1659. 4. Martii. [13143.] Kong FREDERIK III.s Befaling at udvise Holger Vind 2 Træer paa Amagerland til Brændsel. — Den 4de Martii.

Udt. i L. Thurah, Beskr. over Amager. S. 6. R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 210.

4. Martii. [13144.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i England W. Nieupoort bl. a., at Cardinal Mazarin havde erklæret for Gesandten Boreel, at Frankrig ikke vilde taale, at Sverrig hævede nogen Afgift i Öresund; imidlertid havde de herværende franske og engelske Ministre endnu ingen Instrux til at forhandle med Holland om denne Sag. — *Haege*, den 14. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 566—567.

4. Martii. [13145.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT i England tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at mange troe, at Protectoren efter den i Parlamentet tagne Beslutning ikke vil lade Flaaden löbe ud; man finder det besynderligt, at de danske og brandenborgske Ministre, som saalænge ere ventede, endnu ikke ere komne; som Bilag meddeler han et Skrift, som de svenske Ministre have udbredt, hvori de söge at godtgjöre Englands Interesse i at understötte Sverrig mod Danmark, samt en Liste paa den engelske Orlogsflaade. — *Westmunster*, den 14. Maert. (Engelsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 567—575.

5. Martii. [13146.] Kong FREDERIK III. forbyder al Tilförsel til Kongeriget Sverrig og tilhörende Lande. — *Kopenhagen*, den 5. Martii. (Tydsk.)

Særskilt trykt, 1 Blad fol. Edict Ihr. Königl. Maytt. in Dennem. an deroselben Admirale etc. 1659. fol. 1—2. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 522. J. C. Lünig, Teutsch. Reichsarch. (Vol. X.) Part. spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 144—145.

6. Martii. [13147.] Admiral WILL. GOODSONN beretter til Statssecretair Thurloe, at han ved Capitain Paiber, der var ankommen fra Gothenborg, havde erfaret, at Kongen af Sverrig den 11. Februar havde forsögt en Storm mod Kjöbenhavn, men var med stort Tab slaaet tilbage. — *Swiftsure in Ouzely bay*, the sixth March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 628.

8. Martii. [13148.] Et opsnappet Brev fra ROB. DOVEY til Mr. Gofton med Kong Carl II.s Segl, hvori bl. a. berettes om Kongen af Sverrigs mislykkede Storm paa Kjöbenhavn med et Tab af 3000 Mand og 6 Generaler, blandt hvilke Sir William Vavasor og en Broder af Jarlen af Roxborough; Hollænderne udruste 40 Skibe, som de med 4000 Mand ville sende til Danmark. — 18. March (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 628—629.

8. Martii. [13149.] Dr. THO. CLARGES tilskriver Henry Cromwell, Lord-Lieutenant i Irland, bl. a., at ifölge Efterretninger fra Kjöbenhavn vare de Svenske ved en almindelig Storm paa denne Bye drevne tilbage med et Tab af 600 Dræbte og 800 Saarede; blandt de Dræbte var Oberst Vavasor. — *London*, this 8th of March 1658. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 630.

9. Martii. [13150.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Overcommandoen over den Hjelp, der nu afsendes til Kongen af Danmark, af Generalstaterne efter Ankomsten til Kjöbenhavn betroes til Oberst Puchler. — Woensdag den 19. Marty. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 12.

9. Martii. [13151.] GENERALSTATERNES Instruction for Oberst Willem Killegreuw som Befalingsmand for den hollandske Landmilits paa dens Overfart til Kjöbenhavn. — *Hage*, den negenthienden Maert. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 382.

[13152.] Appunctuation af de Betingelser, hvorunder **Frankrig**, **England** og **de forenede Nederlande** skulde samvirke for at tilveiebringe Fred mellem Sverrig og Danmark, samt mellem Sverrig og Polen, forelöbig vedtagne af Frankrigs og Englands Ministre i Haag og den til Forhandlingerne af de hollandske Staters Commission for de dansk-svenske Anliggender Subdelegerede, Raadspensionær de Witt. — Den 20. Marty. (Fransk.) 1659. 10. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 41—42.

[13153.] **Staterne af Holland og Vestfriesland** beslutte, paa Grund af de danske Ministres Andragende om Udbetaling af de resterende Subsidiepenge, der for bemeldte Staters Vedkommende belöb sig til 192187 Gylden 14 Styver, at udbetale som Afdrag 70000 Gylden. — Donderdag den 20. Marty. (Hollandsk.) 10. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 12—13.

[13154.] **Staterne af Holland og Vestfriesland** beslutte at overdrage til deres Committerede i de dansk-svenske Anliggender at concipere en ny Instruction for Admiral-Lieutenant van Wassenaer, Överstbefalende over den i Öresund liggende Flaade, samt for Vice admiral de Ruyter, der nu med endel Orlogsskibe skulde afgaae derhen. — Donderdag den 20. Marty. (Hollandsk.) 10. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 13.

[13155.] Raadspensionær **Johan de Witt** tilskriver Gesandten i England W. Nieupoort, at Rosenvinge havde lovet at fremskynde sin Reise til England; han meddeler, at Downing af Protectoren havde erholdt Befaling til at forhandle om Grundlaget for Freden i Österi, og at han, de Thou og de Witt selv forelöbig vare blevne enige om at lægge Roeskilde-Tractaten til Grund, dog saaledes at den tredie Artikkel om fremmede Skibes Passage gjennem Sundet udgaaer, at Kongen af Danmark tilpligtes ikke at forhöie Sundtolden, at Kongen af Sverrig remitterer de 400000 Rdlr. i Anledning af den Guineiske Sag, og at Throndhjem og Bornholm restitueres Danmark; med Hensyn til de to sidste Punkter meente de Thou og Downing dog, at de kun med Vanskelighed ville kunne sættes igjennem. — *Haege,* den 21. Maert. 11. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 575—578. (Hollandsk.)

[13156.] Den hollandske Gesandt W. **Nieupoort** tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at man var ilde tilfreds med den herværende danske Minister paa Grund af dennes impertinente Yttringer mod nogle Medlemmer af Parlamentet, og at det derfor var at önske, at Rosenvinge fremskyndte sin Reise; tillige skriver han om den engelske Orlogsflaade, med hvilken han lover at have et vaagent Öie. — *Westmunster,* den 21. Maert. (Hollandsk.) 11. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 578—580.

[13157.] Beretning til Landshöfding **Eric Carlson Oxenstjerna** om et Mordforsög paa Kongen og Dronningen af Sverrig, som skulde være gjort paa Frederiksborg Slot af en dansk Enspænder; en svensk Skipper, som var kommen fra England, skal have berettet, at 40 Orlogsskibe her laae seilfærdige for at afgaae til Sundet; om Strandingen af et hollandsk Skib ved Hveen og et svensk ved Landscrona. — *Af Fältlägret för Köpenhamn,* den 12. Mars. (Svensk.) 12. Martii.

Handl. rör. Skandinaviens Historie. 4. D. S. 274—276.

[13158.] **Staterne af Holland og Vestfriesland**, som have erholdt meddeelt et Brev fra Kongen af Danmark til Generalstaterne, dateret Kjöbenhavn den 7. Februar, stilo loci, hvori Kongen lover ikke at indlade sig paa særlige Underhandlinger uden Generalstaternes Medvidende, i Haab om at disse ikke heller ville indgaae Tractater, der beröre ham selv og hans Allierede, uden at underrette ham eller disse derom, men meget mere ved deres seirrige 12. Martii.

1659. Vaaben fremhjelpe en universel Fred, beslutte at overgive dette Brev til Overveielse af deres
12. Martii. Committerede i de danske Anliggender. — Saturdag den 22. Marty. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 13.

13. Martii. [13159.] Kong FREDERIK III.s Befaling at udvise Christopher Gabel et Træ paa Amagerland til Brændsel. — Den 13de Martii.

Udt. i L. Thurah, Beskr. over Amager. S. 6. R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 210.

14. Martii. [13160.] Kong FREDERIK III.s Befaling at udvise Lauge Bech 2 Træer paa Amagerland til Brændsel. — Den 14de Martii.

Udt. i L. Thurah, Beskr. over Amager. S. 6. R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 210.

14. Martii. [13161.] Kong FREDERIK III.s Forordning for Söndre-Ditmarsken angaaende Udlæg i Concursboer for resterende Skatter og Afgifter. — *Glückstadt*, den 14. Martii. (Tydsk.)

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 749—751.

15. Martii. [13162.] Kong FREDERIK III. tilskriver Hofmarschal Körbitz, at han, af Frygt for at der vil blive Mangel paa Brændsel til Hofholdningen, har befalet Generalmajor Fuchs ikke at lade nogen Vogn med Brændsel indkomme fra Amager, med mindre den er forsynet med Seddel fra Körbitz. — *Hafniæ*, den 15. Marty.

L. Thurah, Besk. over Amager. S. 6—7. R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 210—211.

17. Martii. [13163.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND vedtage en Svarskrivelse til Kongen af Danmark paa hans Missive af 7. Februar, og beslutte at virke hen til, at den paa Generalstaternes Vegne afsendes til Kongen. — Donderdag den 27. Marty. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 14—15. (Concept-Brevet, som her er aftrykt, stemmer med Generalstaternes Brev af 28. (18.) Marts, jvnf. Nr. 13165).

17. Martii. [13164.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at overgive et dem meddeelt Brev fra Gesandten i England W. Nieupoort til Raadspensionæren Johan de Witt, dateret Westminster den 21. (11.) Marts, angaaende Fredens Oprettelse mellem Sverrig og Danmark, til deres Committerede i de dansk-svenske Anliggender til Overveielse. — Donderdag den 27. Marty. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 15.

18. Martii. [13165.] GENERALSTATERNE tilkjendegive Kongen af Danmark deres Tilfredshed med hans Beslutning ikke at indgaae Fred med Kongen af Sverrig uden deres Vidende og Medvirkning, og forsikre ham om deres Hensigt paa kraftigste Maade at komme ham til Hjelp under nærværende Fare, og at de ikke ville lade sig divertere fra denne deres Resolution, om ogsaa nogen anden Flaade skulde arrivere til Sundet, förend den lovede hollandske Hjelp kunde ankomme. — Den 28. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 1—2. Særskilt trykt i flere forskjellige Udgaver deels med *tydsk* Oversættelse deels alene paa *Tydsk*.

18. Martii. [13166.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i England W. Nieupoort, at han skal söge at fremskynde Rosenvinges Afreise til England; han skriver om Protectorens Forslag, at tilbageholde begge Flaader, indtil Overeenskomsten mellem de tre Stater angaaende Fredens Gjenoprettelse i de östlige Farvande er kommen istand, om Forhandlingerne vedkommende denne Overeenskomst, og om Downings Forslag at begge Flaader afgaae til Öresund som en enkelt Flaade. — *Haege*, den 28. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 580—583.

18. Martii. [13167.] Den engelske Resident G. DOWNINGS Memorial til Generalstaterne, hvori han erklærer sig rede til at træde sammen med den franske Gesandt og de af Generalstaterne

udnævnende Commissarier for at söge at bringe Fred istand mellem begge de nordiske Riger. 1659.
— *À la Haye*, ce 28. Mars. (Fransk.) 18. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 43. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. I. (1659). S. 188—189. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 527.

[13168.] Den franske Gesandt Jacques Auguste de Thou's Memorial til Generalstaterne, hvori han beder disse at udnævne Commissarier til i Forening med ham og den engelske Resident at overlægge de Midler, hvorved Fred mellem de nordiske Riger kunde bringes i Stand. — *À la Haye*, ce 28. Mars. (Fransk.) 18. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 43. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. I. (1659). S. 188. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 527.

[13169.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilmelder Raadspensionær Johan de Witt, at General Montague igaar var afgaaet til Ouslebay, hvor den engelske Flaade samlede sig; idag havde ligeledes Sir George Ascue begivet sig derhen; de svenske Ministre meente, at Montagues Instrux var ganske til Fordeel for Kongen af Sverrig. — *Westmunster*, den 28. Maert. 18. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 583—584. (Hollandsk.)

[13170.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med den franske Gesandt Bourdeaux Neufville og Statssecretair Thurloe om Overeenskomsten mellem de tre Stater; Thurloe frygtede, at Danmark efter Fredens Afslutning vilde indrömme de forenede Nederlande nogle Fæstninger eller andre Fordele som Erstatning for deres Omkostninger til Prejudice for England. — *Westmunster*, den 28. Maert. 18. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 585. (Hollandsk.)

[13171.] Kong Frederik III.s Befaling, at Bager- og Bryggerlauget i Kjöbenhavn skulde levere 60 Vogne til at indage Ved fra Amager til Hoffets Fornödenhed. — Den 19de Martii. 19. Martii.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 211.

[13172.] Kong Carl Gustavs Pas eller salvus conductus for Hannibal Sehested til at besöge sine Godser i Danmark som en neutral Person, og derpaa reise tilbage til det Brysseler Hof. — *Cronenburg*, den 19. Martii. (Tydsk.) 19. Martii.

Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 313.

[13173.] Generalstaternes Resolution, hvorved de Herrer van Gent, Merode, Raadspensionær de Witt, Vrybergen, van der Hoolk, Bootsma, Crans og Schuylenburg committeres til at træde sammen med den franske Gesandt og den engelske Resident for at overveie Midlerne til at gjenoprette Freden i Norden og forskaffe Söfart og Handel Frihed og Sikkerhed i Östersöen. — Sabbathi den 29. Marty. (Hollandsk.) 19. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 43—44.

[13174.] Capitain Timothie Langley tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a., at der var indlöben Efterretning fra forskjellige Sider, at Kjöbenhavn skulde være indtaget; han kunde dog ikke fæste Lid dertil. — *Leith*, March 20. (Engelsk.) 20. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 634—635.

[13175.] Kong Carl Gustavs Skrivelse til hans Gesandt paa Rigsdagen i Frankfurt Matthias Biörenklau, hvori han befaler denne at nedlægge Protest for de i Frankfurt forsamlede Rigsstænder mod det af Keiseren udstedte mandatum avocatorium, da det af flere, især deleshed af Churfyrsten af Brandenborg bliver anseet som rettet imod Kongen. — *Cronenburg*, den 21. Martii. (Tydsk.) 21. Martii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 574.

1659. 22. Martii. [13176.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at virke hen til, at Generalstaterne udstede et absolut Forbud mod Farten paa Grönland. — Dingsdag den 1. April. (Hollandsk.)
Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 15—16. (Jvnf. Nr. 13179).

22. Martii. [13177.] Statssecretair John Thurloe tilskriver Henry Cromwell, Lord Lieutenant i Irland, bl. a., at General Mountagu er gaaet i Söen med en stærk Flaade; hvis det kunde lykkes ham at naae Sundet förend Hollænderne, haabede han, at der vilde blive bevirket en god Fred mellem Danmark og Sverrig. — *Whitehall*, 22. March. (Engelsk.)
J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 636. (Sstd. p. 636—637 findes en Liste paa den Flaade, der under General Mountagu sendtes til Sundet.)

23. Martii. [13178.] Staterne af Holland og Vestfriesland bifalde en af Deputerede af Generalstaterne conciperet Instruction for van den Honert, der skulde reise som extraordinær Deputeret til Fredsunderhandlingerne i Thorn, hvor ikke alene Forholdene mellem Sverrig og Polen, men ogsaa mellem Sverrig og Danmark og Churfyrsten af Brandenborg skulle komme under Forhandling, og anbefale den til Generalstaternes Approbation. — Woonsdag den 2. April. (Hollandsk.)
Secrete Resolutiën etc. 2. D. S. 16—19 (hvor ogsaa Concept-Instructionen er meddeelt).

25. Martii. [13179.] Generalstaternes Forbud mod al Fart og Fiskerie paa Grönland for det löbende Aar 1659. — *Inden Hage*, op den vierden Aprilis. (Hollandsk.)
Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 507—508.

25. Martii. [13180.] Raadspensionær Johan de Witt meddeler Gesandten W. Nieupoort omstændelig Beretning om Forhandlingerne mellem de i Anledning af de Thou's og Downings Memorialer af 28. (18.) Marts udnævnte Commissarier og de nævnte Ministre om en Overeenskomst angaaende Tilveiebringelse af Fred mellem Danmark og Sverrig; Frankrigs og Englands Forslag, at Holland sender Gesandter for at indvirke paa Kongen af Danmark, medens de selv ved deres Ministre indvirke paa Kongen af Sverrig; deres Forslag, at der ikke maa indtræde nogen Forhöielse af Tolden i Öresund; de Thou's Forslag om Tilbageholdelsen eller Tilbagekaldelsen af den engelske og den hollandske Flaade, og Hollands Forslag at lægge Brömsebroe-Freden til Grund for Fredsforhandlingerne. — *Haege*, den 4. April. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 586—590.

25. Martii. [13181.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at Hovedvanskeligheden ved Overeenskomsten med Frankrig og England angaaende Fredsværket mellem Danmark og Sverrig egentlig reducerer sig til to Punkter, nemlig om Fastsættelsen af de specielle Vilkaar ved Freden skulde opsættes til Fredsforhandlingerne in loco, og om der skulde vedtages en absolut Tilbageholdelse af Flaaderne det hele Aar til Fredens Afslutning; han udvikler udförlig Grundene, hvorfor Holland ikke kan gaae ind herpaa, og beder Gesandten at gjöre dem gjældende hos Protectorens Commissarier Fiennes og Thurloe med Hensyn til de nærmere Instructioner, der skulle gives til Downing. — *Haege*, den 4. April. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 590—593.

25. Martii. [13182.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med Statssecretair Thurloe angaaende de af de Witt, de Thou og Downing vedtagne tre Punkter med Hensyn til den intenderede Overeenskomst mellem de tre Stater til Tilveiebringelse af Fred mellem Danmark og Sverrig; Thurloe ansaae det ikke for rigtigt, iforveien at opstille Betingelser, men foreslog paa begge Sider at tilbageholde Flaaderne, og at imidlertid Frankrig og England skulde söge at disponere Kongen af Sverrig

til at modtage Hollands Mediation; han klager over, at den svenske Resident Appelboom har kunnet skaffe sig Copier af hans Breve. — *Westmunster*, den 4. April. (Hollandsk.) 1659. 25. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 593—596.

[13183.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Statssecretairen har underrettet ham om, at Protectorens Resolution paa de Meddelelser, Gesandten Dagen tilforn havde gjort ham angaaende Overeenskomsten mellem de tre Stater, om en to eller tre Dage ved en Expresse vilde blive sendt til Haag. — *Westmunster*, den 4. April. (Hollandsk.) 25. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 596—597.

[13184.] Generalstaternes Instruction for deres Gesandt til den polske Fredscongres i Thorn, van den Honart. (Den 8de Artikkel angaaer det Hensyn, han skulde tage til de danske Forhold og den östersöiske Handel.) — *Hage*, den vyfden April. (Hollandsk.) 26. Martii.

L. van Aitzema, Saken von Staet en Oorlogh. 4. D. S. 484—485. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 528—529. (Jvnf. Nr. 13178.)

[13185.] Richardi, protectoris Angliæ, literæ credentiales ad Fridericum III., regem Daniæ, Eduardo Montagu, præfecto classis ad fretum Oresundicum mittendæ, datæ. — *E Palatio Westmonasterii*, 27. Martii. 27. Martii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 530. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 147—148.

[13186.] Skovrider Hans Hagedorn ansöger Kong Frederik III. om Erstatning for Gaarden Nygaard paa Möen, hvilken Kongen for tre Aar siden havde bevilget ham, men som nu var udlagt til Ritmester Jacob Nielsen Dannefer. — 31te Marts. 31. Martii.

Danske Magazin. 3. Række. 6. B. S. 177.

[13187.] Staterne af Holland og Vestfriesland bifalde i det Hele de forelagte, efter Forhandling mellem de danske Ministre og Staternes Committerede conciperede Betingelser for Fæstningen Glückstadts Pantsættelse til Generalstaterne til Sikkerhed for en Capital af 400000 Rigsdaler, men udsætte den endelige Resolution paa Grund af enkelte Medlemmers Uovereensstemmelse i enkelte Punkter. — Donderdag den 10. April. (Hollandsk.) 31. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 19—25. (Concept-Artiklerne ere her tilföiede.)

[13188.] Generalstaternes Instruction for deres til Fredsunderhandlingerne i Danmark beskikkede extraordinære Befuldmægtigede Govert van Slingelandt, Pieter Vogelsangh, Pieter de Hubert og Willem van Haeren. — *Gravenhage*, den elfden April. (Hollandsk.) 1. Aprilis.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 380—381. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 532—533.

[13189.] Raadspensionær Johan de Witt meddeler Gesandten i England W. Nieupoort nogle nærmere Betragtninger angaaende Forslaget om Tilbageholdelsen af Flaaderne, og fastholder, at Holland ikke vilde kunne undlade, hvis Kjöbenhavn skulde komme i yderligere Fare, at sende Hjelp; paa den anden Side vilde Holland finde sig i, at Frankrig og England bragte Kongen af Sverrig Hjelp, hvis de keiserlige og brandenborgske Tropper skulde bringe denne i Fare; tillige giver han ham Underretning om en Conference, han samme Dag havde havt med de Thou og Downing, ifölge hvilken man vilde lægge Roeskilde-Tractaten til Grund for Fredsunderhandlingerne; man vilde dog finde sig i Modificationer, men man var uenig om, hvorvidt disse forelöbig skulde bestemmes eller overlades til Ministrene in loco. — *Haege*, den 11. April. (Hollandsk.) 1. Aprilis.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 597—601.

1659. 1. Aprilis. [13190.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt om en Samtale, som han samme Dag havde havt med Fiennes og Thurloe, hvorved disse omtalte Protectorens Forundring over Forslaget at lægge Brömsebroe-Tractaten til Grund for Fredsforhandlingerne, og da Nieupoort bemærkede, at Holland næppe nærede Haab om at kunne sætte dette, som det helst önskede, igjennem, erklærede de, at de specielle tre Punkter, hvorom man i Haag var bleven enig, ikke kunde optages i Overeenskomsten mellem de tre Stater, men maatte overlades til Gesandterne in loco; de sagde, at der endnu samme Aften vilde blive sendt Instruction til Downing; nu efter Flaadens Afseiling syntes han at bemærke en större Tendens til at trække Sagen i Langdrag. — *Westmunster*, 11. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 601—604.

7. Aprilis. [13191.] EDUARDI MONTAGU, præfecti classis Anglicæ, ad Fridericum III., regem Daniæ, literæ datæ, per quas nunciat, se a protectore cum classe esse missum, ut omnes difficultates, quæ paci inter reges Daniæ et Sueciæ obstarent, dimovere conaretur. — *Ex navi, cui nomen Nazeby, in freto Oresundico*, die 7. Apr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 529—530. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 155—156. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 644 (med et ordlydende Brev til Kongen af Sverrig).

7. Aprilis. [13192.] General MONTAGU underretter Admiral Opdam om, at han paa Protectorens Befaling er hidkommen med en Flaade, for at söge at befordre Freden mellem Kongerne af Danmark og Sverrig; han gjorde Regning paa Admiralens Medvirkning, og ventede, at han ikke vilde lade sin Flaade foretage noget fjendtligt mod nogen af Parterne, og derved give Anledning til Skinsyge mellem England og de forenede Provindser. — *On board the Naseby in the Sound*, 7th of April. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 644—645.

8. Aprilis. [13193.] GENERALSTATERNES Resolution, hvorved de ved Beslutning af 29. (19.) Marts Committerede meddeles Fuldmagt til at fortsætte Underhandlingerne med den franske Gesandt og den engelske Resident om Fredens Gjenoprettelse i Norden og at afslutte Tractat med dem herom, under Forbehold af Generalstaternes Ratification. — Veneris den 18. April.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 52. (Hollandsk.)

8. Aprilis. [13194.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at der er ankommen en Expresse til Downing, men han vidste endnu ikke, hvad den har bragt; siden havde de Thou og Downing havt en Conference med de hollandske Commissarier og erklæret sig beredte til at afslutte en Overeenskomst med dem angaaende Freden i Norden, hvis de hertil vare autoriserede; Commissarierne havde derpaa forlangt en saadan Autorisation af Generalstaterne. — *Haege*, den 18. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 604—605.

8. Aprilis. [13195.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Fiennes har underrettet ham om, at der er afsendt Instruction til Downing med Fuldmagt til at före den bevidste Underhandling til Ende; han forsikrede, at Montague's Instruction paa ingen Maade tilsigtede en Undertrykkelse af Kongen af Danmark, og at der under Fredsforhandlingerne ikke vilde blive lagt Hindringer iveien for Kjöbenhavns Forsyning med Levnedsmidler og andre Fornödenheder. — *Westmunster*, den 18. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 606.

11. Aprilis. [13196.] General E. MOUNTAGU beretter til Statssecretair John Thurloe om sin Reise og Ankomst med Flaaden til Helsingör, om sine Samtaler med Sir Philip Meadowe og

Mr. Isaac Ewers angaaende Sagernes Stilling i Danmark og Kongen af Sverrigs Stridskræfter, om sine indledende Forhandlinger med Kongerne for at bevæge dem til at indlade sig paa Underhandlinger om Fred, hvortil de ikke vare meget villige, om sin Skrivelse til den hollandske Admiral Opdam, samt om en nylig kommen Efterretning, at den nye hollandske Flaade skulde være seet paa denne Side Skagen. — *Aboard the Nasebye in the Sound,* April 11. (Engelsk.) 1659. 11. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 651—653.

[13197.] Den engelske Gesandt Meadowes Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori han tilkjendegiver, at Protectorens Hensigt med at sende sin Flaade til Sundet kun har været at befordre Freden mellem Danmark og Sverrig, hvortil han anseer Roeskilde-Tractaten som den bedste Basis; han önskede desangaaende at erfare begge Kongers Mening og udbeder sig nu Kongen af Danmarks. (Tydsk Overs.) c. 11. Aprilis.

Diar. Europ. Contin. I. (1659.) S. 205—206. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 534.

[13198.] Kong Frederik III.s Brev til Bispen og Capitlet i Ribe at befordre M. Jörgen Lauritzen Fogh til Rectoratet sammesteds, da han havde „forholdet sig tro og flittig til Vor og Fædrenelandets Tjeneste" under Kjöbenhavns Beleiring. — *Hafniæ,* d. 12. April. 12. Aprilis.

L. Engelstoft, Univ. Annaler. 1808. 2. B. S. 24—25.

[13199.] Viceadmiral N. Helts Skrivelse om en heldig Affaire med de Svenske den 10. April under Ærö, hvor et svensk Skib kom paa Grund og et andet blev erobret. — *Auss dem Schiff, der Güldenen Sonne,* 12. April. (Tydsk.) 12. Aprilis.

Wochentliche Zeitung, Kopenhagen 21. April 1659. fol. 1.

[13200.] Kong Frederik III. opfordrer Adelen, de Höilærde og de kongelige Tjenere, som have Gaarde eller Residentser i Kjöbenhavn, til at lade Fuldmægtige möde for at fastsætte det Antal Personer, som enhver af Byens Indvaanere skulde være pligtig til i fornödent Fald ugentlig at sende til Voldarbeide. — *Kjöbenhavn,* den 13de April. 13. Aprilis.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 185.

[13201.] Tractat mellem Frankrig, England og de forenede Nederlande, hvorved disse forpligte sig til i Forening at söge Freden gjenoprettet mellem Danmark og Sverrig, og komme overeens om de Midler hvorved, og de Betingelser hvorunder de ville bestræbe sig for at naae dette Maal, vedtaget den 23. (13.) April af den franske Gesandt og den engelske Resident i Haag og af de hollandske Commissarier, (men ikke undertegnet, da den engelske Resident forlangte den oversat paa Latin). (Fransk.) 13. Aprilis.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 53—55.

[13202.] Kong Frederik III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn at tilsige saa mange af Borgerskabet, som have Heste og Vogne, imorgen at möde i Castellet og hver at age 20 Læs Jord til Voldenes Reparation. — *Kiöbenhavn,* den 14de April. 14. Aprilis.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 186. (Samme Befaling til Professorerne, Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 512.

[13203.] Kongen af Sverrigs Skrivelse til hans Gesandt paa Rigsdagen i Frankfurt, Matthias Biörenklau, hvori Kongen underretter ham om, at „Colberger Skibet," hvorover Churfyrsten af Brandenborg saa meget havde beklaget sig, var i Efteraaret 1658 med flere andre Skibe anholdt under Landscrona, ikke for at confiskeres, men for ikke at blive bragt til Kjöbenhavn til Skade for Kongen af Sverrig. — *Cronenburg,* den 14. April. (Tydsk.) 14. Aprilis.

Memorial etc. von M. Biörenklouen. 1659. S. 96—97. Diar. Europ. Contin. II. (1659.) S. 194—195. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1059. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 573—574.

1659. 15. Aprilis. [13204.] Raadspensionær JOHAN DE WITT underretter Gesandten W. Nieupoort om, at de Thou, Downing og de hollandske Commissarier endelig ere blevne enige om Overeenskomsten angaaende Fredsværket i Norden, men at Downing ved forskjellige Udflugter endnu har hindret dens Underskrift. — *Haege*, den 25. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 606—608.

15. Aprilis. [13205.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at der den 22. (12.) April ankom en Expresse fra Downing, hvorefter strax Svar blev sendt tilbage med samme Skib; han havde ikke erfaret Indholdet; den franske Ambassadeur havde meddeelt de engelske Commissarier, at Frankrig meente, at man ikke skulde forlange Afstaaelsen af Throndhjem og Bornholm af Kongen af Sverrig, og der var i den Anledning afsendt en Expresse til General Montague; Rosenvinge havde faaet en meget god Modtagelse her. — *Westmunster*, den 25. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 611–612.

18. Aprilis. [13206.] Kong FREDERIK III. befaler Axel Urup tilligemed de andre tilstedeværende Generals-Personer at besigtige Fæstningsværkerne, og gjöre Forslag til de Arbeider, som i denne Sommer skulle udföres. — *Kiöbenhavn*, den 18de April.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 185—186.

18. Aprilis. [13207.] Raadpensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at Downing omsider underrettede de Thou om, at han iſölge udtrykkelig Ordre fra Protectoren, hvem han strax efter Vedtagelsen havde meddeelt Tractaten, maatte udsætte dennes Undertegning indtil videre; da Downing under Forhandlingerne alene havde nogen Betænkelighed ved den 4de Artikkel angaaende Ratificationen af den Elbingske Tractat og dens Elucidation, söger de Witt udförlig at forsvare den. — *Haege*, den 28. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 608–610.

19. Aprilis. [13208.] GENERALSTATERNE tilkjendegive Kongen af Danmark, at de ere underrettede om den engelske Flaades Ankomst til Sundet, men at de ikke desto mindre ere fast besluttede paa at yde Kongen deres Bistand, og at den lovede Hjelp, bestaaende af 40 Compagnier, saasnart muligt, vil afgaae; de meddele, at de have fört Forhandlinger med Frankrigs og Englands residerende Ministre om Midler til at fremme Freden, men at disse ikke have fört til noget Resultat. — Den 29. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 2—3. Særkilt trykt med *Tydsk* Oversættelse, 1659. 4 Blade.

19. Aprilis. [13209.] Oberst BAMFYLDE tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a., at han har havt Breve fra Tydskland, ifölge hvilke General Montecuculi har Befaling til under visse Eventualiteter at före sin Armee fra Holsten gjennem Vestfalen og Holland til Friesland. — Tewsday night.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 660—661. (Engelsk.)

20. Aprilis. [13210.] Mr. JOHN BARWICK tilskriver Sir Edward Hyde bl. a., at man ikke har nogen Underretning fra den engelske Flaade efter dens Afseiling til Sundet. — April 20.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 662. (Engelsk.)

21. Aprilis. [13211.] DE SVENSKE COMMISSARIER underrette den engelske Gesandt om Kongen af Sverrigs Beredvillighed til Fred med Danmark, og at han har meddeelt dem Fuldmagt til at conferere med Gesandten om conditiones pacis; Roeskilde-Fordraget ansaae Kongen ikke for tilstrækkeligt uden en særlig Garantie for dets Overholdelse. — *Croneborg*, den 21. Aprilis. (Svensk.)

Några Skriffter om een Fredz-Tractats inrättande etc. (1659.) 1—2 Bl. *Latin:* Aliquot scripta de tractatu pacis instituendo etc. (1659.) fol. 1–2.

[13212.] GENERALSTATERNES Bekjendtgjörelse, hvorved Farten paa Grönland under visse Indskrænkninger atter tillades. (Jvfr. Nr. 13179.) — 's *Graven-Hage*, den tweeden Mey. 1659. 22. Aprilis.
Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 507—510. (Hollandsk.)

[13213.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at Downing endnu ikke har modtaget nærmere Befaling med Hensyn til Underhandlingerne; de Thou havde fra sit Hof erholdt fornöden Fuldmagt til at undertegne Overeenskomsten; man var her indigneret over Englands Fremfærd, og Staterne af Holland og Vestfriesland havde taget en Resolution med Hensyn til Flaadens Forstærkning; han beder Gesandten at söge at erfare, hvad Befaling der er given Montague. — *Haege*, den 2. May. (Hollandsk.) 22. Aprilis.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 612—613.

[13214.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at den franske Gesandt Bourdeaux Neufville har meddeelt ham, at der igaar er sendt en Fuldmagt til Downing til at undertegne Overeenskomsten, saaledes som den her er bleven omændret; han lod Nieupoort læse Tractaten, og denne protesterede mod de gjorte Forandringer; skjöndt den franske Gesandt ikke fandt dem væsentlige, lovede han dog at tale med Herrerne her desangaaende. — *Westmunster*, den 2. May. (Hollandsk.) 22. Aprilis.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 615—616.

[13215.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestere og Raad i Kjöbenhavn at forhandle med Laugene i Byen om at give Bidrag til Baadsfolkets Underholdning. — *Hafn.*, den 23de April. 23. Aprilis.
Nyt hist. Tidsskr. I. B. S. 467.

[13216.] Kong FREDERIK III. befaler Johan Christopher v. Körbitz og Christopher Gabel at forhandle med Kongens Hofbetjente om at give Bidrag til Baadsfolkets Underholdning. — *Hafn.*, den 23de Apr. 23. Aprilis.
Nyt hist. Tidsskr. I. B. S. 467.

[13217.] RECTOR OG PROFESSORER VED KJÖBENHAVNS UNIVERSITET ansöge Kong Frederik III. om, paa Grund af deres fuldkomne Uformuenhed at fritages for den paabudne Huustaxation til Ansættelse af Bidrag til Voldarbeidet. — *Kjöbenhavn*, den 23. Aprilis. 23. Aprilis.
Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 514—516.

[13218.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND bifalde en af deres Committerede i de svensk-danske Anliggender conciperet Instruction for Viceadmiral Michiel Adriaensz de Ruyter, der med en Flaade af Orlogsskibe skal begive sig til Danmark, og beslutte at indbringe den til Generalstaterne til endelig Vedtagelse; tillige besluttes at sende en af dem conciperet ny Instruction for Admiral-Lieutenant van Wassenaer tilbage til bemeldte Committerede til fornyet Overveielse. — Saturdag den 3. Mey. (Hollandsk.) 23. Aprilis.
Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 25.

[13219.] Biskoppen i Lund PEDER WINSTRUPS Skrivelse til General Arfvid Forbus, hvori han meddeler adskillige Vink om den for Sverrig tjenligste Politik mod Danmark, til Meddelelse for Sverrigs Konge og det svenske Rigsraad. — *Lund*, d. 26. Apr. 26. Aprilis.
P. Wieselgren, De la Gard. Archiv. 9. D. S. 97—106.

[13220.] Den svenske Agent HANS J. KRUSE meddeler Kongen af Sverrigs Raad de Vestrine i Helsingör de modtagne Efterretninger fra Holland om de der förte Forhandlinger med Frankrig og England; Hollænderne skulle have maattet lade sig nöie med at antage Roeskilde-Freden som Grundlag for Underhandlingerne mellem Danmark og Sverrig, men i det sidste Öieblik skal den engelske Resident i Haag have vægret sig ved at underskrive Overeenskomsten, hvorfor Hollænderne have besluttet ufortövet at sende en Flaade paa 65 Skibe 26. Aprilis.

1659. 26. Aprilis. til Sundet; han haaber, at den kommer tids nok til at gratulere Kongen af Sverrig til Kjöbenhavns Overgivelse. — *Stettin*, den 26. April. (Tydsk.)

Særskilt trykt i Kbhvn. 1659, 2 Blade, og ligeledes paa *Hollandsk*.

26. Aprilis. [13221.] Den svenske Gesandt, Friherre BENGT SKYTTE's Indberetning til Kong Carl Gustav om Stemningen i England under den nye Regjering; han tilraader, da man her ikke vil begunstige Planer til Danmarks Erobring, at benytte Tiden, inden den engelske Flaade bliver kaldt tilbage, til at slutte en saa vidt mulig fordeelagtig Fred med Danmark. — *London*, den 26. April. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 191—202.

27. Aprilis. [13222.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestere og Raad samt menige Borgerskab i Kjöbenhavn ved deres Fuldmægtige at raadslaae med de övrige Stænder i Staden om at tilveiebringe Midler til Underholdning af Byens Garnison. — *Haffn.*, den 27de Apr.

Nyt hist. Tidsskr. 1. B. S. 467—468. (Lignende Befaling til Universitetet, Sstds. 6. B. S. 517.)

27. Aprilis. [13223.] Kong FREDERIK III. beklager sig for Generalstaterne over de af dem med England og Frankrig förte Forhandlinger om Gjenoprettelsen af Freden i Norden, der skulle være saavidt fremmede, at et Project allerede er affattet; Kongen formener, at de ikke overholde deres tidligere Löfter, og erklærer, at han ikke kan indlade sig paa nogen Separat-Fred med Sverrig uden Deeltagelse af hans Allierede. — *Copenhagen*, den 27. April. (Tydsk.)

Særskilt trykt med *hollandsk* Oversættelse. 4 Blade.

28. Aprilis. [13224.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om den Instruction, der var tilsendt Downing, til Undertegning af den i Haag vedtagne Overeenskomst, og om de Forandringer, som Protectoren forinden forlanger foretagne deri; han beretter om sine Forhandlinger med Thurloe og Fiennes om disse Punkter, der fornemmelig angaae Bestemmelsen om Bornholm, Throndhjem og de 400000 Rdlr., Anvendelsen af den Flaade, som allerede under Wassenaer er sendt Kongen af Danmark til Hjelp, og Ratificationen af den elbingske Tractat med dens Elucidation, hvilke dog kun have fört til, at de lovede en nærmere Undersögelse af Sagen, og at yderligere Instruction skulde blive Downing tilsendt. — *Westmunster*, den 8. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 616—621.

29. Aprilis. [13225.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at Downing nu har modtaget nærmere Instruction med Hensyn til Underhandlingerne, og i en Conference med de Thou og de hollandske Commissarier fremsat Protectorens Bemærkninger, af hvilke de Witt især finder anstödelig, at Artiklen om den elbingske Tractat og dens Elucidation hensættes til Tractatens Slutning, og at der forlanges, at ikke blot den hollandske Flaade, der nu er færdig til at löbe ud, men at ogsaa den Flaade, der under Wassenaer allerede er sendt Kongen af Danmark til Hjelp, skal afholde sig fra at yde denne enhver Bistand i de 3 Uger, hvortil Protectoren vil have Tractatens Bestaaen indskrænket; han finder dette saameget mere betænkeligt, som han har erfaret, at 17 eller 18 hollandske Skibe af den hele svenske Flaade holdes indesluttet i Flensborgfjord. — *Haege*, den 9. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 613—615.

29. Aprilis. [13226.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt om de store Forandringer, der finde Sted i England; han melder om Rosenvinges Forhandlinger med Thurloe, og om Udsættelsen fra Tid til anden af den ham tilstaaede Audients. — *Westmunster*, den 9. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 621—622.

[13227.] Kong Carl Gustav forlanger Underretning af Rigs-Admiral Grev Carl ustav Wrangel om en Sötræfning, som efter Udsagn af nogle Fiskere og en Præst skal have fundet Sted sidste Torsdag. — *Stubbköpingh*, den 30. Aprilis. (Svensk.) 1659. 30. Aprilis.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 196—197.

[13228.] De militerende Studenters Ansögning til Kong Frederik III. om Ret til at besidde adeligt Jordegods, om Fortrinsret ved Besættelse af geistlige og verdslige Embeder m. m. Aprili.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns Forsvar. S. 112—113.

[13229.] Richard, Protector i England, takker General Montagu for hans Meddelelser angaaende Sagernes Stilling mellem Kongerne af Sverrig og Danmark; han billiger hans Fremgangsmaade hidtil, og beder ham ikke at engagere Flaaden, för man seer Udfaldet af Underhandlingerne; hvis den hollandske Flaade ankommer, skal han vise sig venskabelig imod den, og söge at formaae den til ikke at understötte de Danske; Protectoren har isinde at foreslaae Hollænderne en Tractat med Hensyn til disse Forholde. — *Whitehall*, 1. May. 1. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 666. (Engelsk.)

[13230.] Kong Carl Gustav melder Rigsadmiral Grev Carl Gustav Wrangel, at han har beordret 4 Skibe til at forene sig med den svenske Flaade mellem Laaland og Langeland, og tilraader ved Ild og Brand at hente Forfriskninger fra Landet; han skal siden erholde Befaling, om han atter skal angribe den fjendtlige Flaade. — *Nyekiöpingh*, then 2. May. 2. Maji.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 197—198. (Svensk.)

[13231.] Admiral-Lieutenant van Wassenaer beretter til Generalstaterne om sine Krydstog i Östersöen mod den svenske Flaade. — *Uyt het Schip d'Eendracht, liggende ten Ancker in Flensburger-wijck*, 12. Mey. (Hollandsk.) 2. Maji.

Twee Missiven van den Heere Luytn. Admir. van Wassenaer. 1659. fol. 2—3.

[13232.] Kong Frederik III. lover for sig og sine Arvinger at tage Bornholms Indbyggere i Beskjermelse, aldrig at overgive dem til de Svenske, og i alle Maader at være dem en naadig og mild Herre og Övrighed. — *Kiöbenhavn Slott*, den 3die May. 3. Maji.

L. Holberg, Danm. Historie. Tom. III. S. 355—356. E. Pontoppidan, Danske Atlas. T. III. S. 197—199. L. Thurah, Beskr. over Bornholm. S. 251—252. P. N. Skougaard, Beskr. over Bornholm. 1. D. S. 133—135.

[13233.] Kong Frederik III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn at skaffe 2 Pramme til at före Jord til Castellet mod billig Daglön. — *Kiöbenhavn*, den 3die Mai. 3. Maji.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 187.

[13234.] Kong Carl Gustav melder Rigsadmiral Grev Carl Gustav Wrangel, at han vil, at Flaaden skal gaae til Sundet for at forene sig med Englænderne; at de 6 her liggende Skibe skulle blive i Grönsund for at understötte Pfalzgrevens Landgang paa Möen; at han (Wrangel) skal fortsætte Operationerne mod Nankow (Nakskov), og at han skal sende Kongens Livgarde til Nykjöbing, da Falster er ganske blottet. — *Nyekiöpingh*, then 3. May. 3. Maji.

Hand. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 198—199. (Svensk.)

[13235.] Den svenske Gesandt, Friherre Bengt Skytte's Beretning til Kong Carl Gustav, hvori bl. a. omtales, at man almindelig antager, at den engelske Flaade, under de nuværende politiske Forholde i England, ikke vil indlade sig i noget Foretagende mod Holland eller Danmark. — *London*, den 3. Maij. (Svensk.) 3. Maji.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 189—190.

1659. 4. Maji. [13236.] Admiral-Lieutenant VAN WASSENAER beretter til Generalstaterne, at han efter Conference med Rigsraad Otto Kragh, Henrik Möller og Admiral Bjelke, der Dagen tilforn vare ombord hos ham, vil söge at landsætte Folk paa Laaland for at fordrive de Svenske derfra, samt at bringe de brandenborgske Tropper over til Fyen. — *Uyt het Schip d'Eendracht, leggende ten Ancker in Flensburger-wijck,* den 14. Mey. (Hollandsk.)

Twee Missiven van den Heere Luytn. Admir. van Wassenaer. 1659. fol. 4.

5. Maji. [13237.] GENERALSTATERNES Instruction for Viceadmiral Michiel Adriaensz de Ruyter, der med en Flaade af Orlogsskibe staaer i Begreb med at begive sig til Danmark. — *In den Hage,* den vyftienden Mey. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 25—28. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 381—382.

5. Maji. [13238.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND bifalde efter fornyet Overveielse den af deres Committerede conciperede nærmere Instruction for Admiral-Lieutenant van Wassenaer, Överstcommanderende for den til Kongen af Danmarks Hjelp afsendte Flaade, og beslutte at indbringe den til Generalstaterne til endelig Vedtagelse. — Donderdag den 15. Mey.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 28. (Hollandsk.)

5. Maji. [13239.] GENERALSTATERNES nærmere Instruction for Admiral-Lieutenant van Wassenaer, Överstcommanderende for den til Kongen af Danmarks Hjelp til Öresund afsendte Flaade. — *In den Hage,* den vyftienden Mey. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 29—32.

5. Maji. [13240.] GENERALSTATERNE, som have modtaget Beretning af deres Committerede om Stillingen af Forhandlingerne med Gesandten de Thou og Residenten Downing om Fredens Gjenoprettelse mellem Kongerne af Sverrig og Danmark, bemyndige bemeldte Committerede til at fortsætte disse Forhandlinger. — Jovis den 15. Mey. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 61.

6. Maji. [13241.] ERIK KRAG tilmelder Universitetet Kongens Resolution paa dets Andragende af 23. Apr. (jvfr. Nr. 13217), at det i disse besværlige Tider maa beqvemme sig til at secundere Kongen lige med andre gode Personer, uden Prejudice for deres Privilegier. — *Kancelliet for Kjöbenhavns Slot,* den 6. Maj.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 516—517.

6. Maji. [13242.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Admiral-Lieutenant van Wassenaer om Udförelsen af den af Generalstaterne Dagen tilforn vedtagne nærmere Instruction til ham. — *Hage,* den sestienden May. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 33—36.

6. Maji. [13243.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND tilkjendegive Admiral-Lieutenant van Wassenaer, at de fuldkommen bifalde den af Raadspensionæren under samme Dato udfærdigede Skrivelse til ham om hans Stilling under Fredsunderhandlingerne mellem Danmark og Sverrig. — Den sestienden May. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 37.

6. Maji. [13244.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort om sine Forhandlinger med de Thou og Downing angaaende de af Protectoren forlangte Forandringer i Overeenskomsten mellem de tre Magter og Hollands Betænkeligheder især med Hensyn til de to Punkter om den elbingske Tractat og Wassenaers Flaades Stilling; de Thou erklærede sig bemyndiget til at undertegne, men Downing sagde, at han ventede yderligere Instruction; Flaaden under Ruyter vilde om nogle Dage være beredt til at löbe ud, og der var

igaar meddeelt ham Instruction; der var ogsaa besluttet at sende Wassenaer en Instruction, hvor- 1659.
efter han, hvis Overeenskomsten ikke kom istand, skulde söge at sætte sig i Forbindelse 6. Maji.
med Montague for at fremme Fredsværket paa det vedtagne Grundlag. — *Haege,* den 16. May.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 622—626. (Hollandsk.)

[13245.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han i Anledning af de store Forandringer, som her foregaae, önsker at gjöre en kort Reise til Holland; han har bemærket, at det har foraarsaget Misnöie hos Sir Walter Vanes Broder, som her staaer i stor Credit, at to yngre Oberstlieutenanter ved de Hjelpetropper, der sendes til Kongen af Danmark, ere foretrukne for Sir Walter. — *Westmunster,* den 16. May. (Hollandsk.) 6. Maji.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 626—627.

[13246.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beretter til Raadspensionær Johan de Witt om de indre engelske Forholde; tillige skriver han, at den franske Gesandt Bourdeaux har meddeelt ham Breve fra Helsingör, hvorefter Kongen af Sverrig havde erklæret sig villig til Fred paa Grundlag af Roeskilde-Tractaten, hvorimod Kongen af Danmark vedblev i sin Paastand ikke at ville underhandle uden i Forening med Polen og Brandenborg; General Montague havde endnu ikke været i Land, skjöndt Kongen af Sverrig flere Gange havde indbudt ham. — *Westmunster,* den 16. May. (Hollandsk.) 6. Maji.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 627—630.

[13247.] Staterne af Holland og Vestfriesland bifalde en dem forelagt Skrivelse fra Raadspensionær Johan de Witt til Admiral-Lieutenant van Wassenaer, dateret 16. (6.) Mai, angaaende Udförelsen af Instructionen af 15. (5.) Mai med Hensyn til Fredsunderhandlingerne mellem Danmark og Sverrig, og vedtage i en særlig Skrivelse, ogsaa dateret 16. (6.) Mai, at underrette van Wassenaer om dette deres Bifald. — Saturdag den 17. Mey. 7. Maji.
Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 33—37. (Jvnf. Nr. 13242 og 13243.) (Hollandsk.)

[13248.] Carl Gustav, Konge i Sverrig, befaler Conrad Mardefelt, Gouverneur i Wismar, at frigive de opbragte lybske Skibe samt deres Ladninger, forsaavidt de efter Certificationerne tilhöre Indvaanere i Lybek eller Hamborg, hvorhos han erklærer de Neutrales Handel med egne Varer paa egne Skibe for fri, kun ikke med Contrabande og paa de af ham blokerede Havne, navnlig Kjöbenhavn og Nakskov. — *Cronenburg*, den 9. Maji. (Tydsk.) 9. Maji.
J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 705—706.

[13249.] Den danske Resident P. Charisius's Memoire til Generalstaterne, hvori han besværer sig over deres Forhandlinger med de engelske og franske Ministre om at nöde Kongen af Danmark til Fred med Sverrig paa Grundlag af Roeskilde-Tractaten; han erklærer, at hans Konge ikke vil kunne forhandle om Fred uden i Forening med sine Allierede, og opfordrer dem til efter deres Löfter kraftig at understötte Danmark. — Overleveret den 20. Maji. (Hollandsk.) 10. Maji.
Særskilt trykt med *tydsk* Overs. 1659. 6 Bl. *Tydsk:* Vier Memorialien von Herrn Charisio etc. 1659. fol. Aj—Aiij.

[13250.] Memoire (af den danske Resident i Haag?), hvori paa Kongen af Danmarks Vegne til de polske Gesandter angives de Grunde, hvorfor Kongen indtrængende maa anholde om, at den mellem Danmark og Polen afsluttede Tractat maa ufortövet blive ratificeret. — 10/20. May. (Hollandsk Overs.) 10. Maji.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 4—12.

1659. 11. Maji. [13251.] Conventio inter Gallos, Anglos et Batavos de modo pacis inter regna septentrionalia instaurandæ, per commissarios inita. — *Hagæ Comitum in Hollandia*, ad diem vigesimum primum mensis Maji. (Latin og Fransk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 65—72. (Den forelöbige franske Concept til denne Tractat, sst. S. 62—64.) *Latin:* Særskilt trykt. Sylvæ Ducis 1659. 4 Blade. Diar. Europ. Contin. I. (1659). S. 229—233. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 545—547. *Fransk:* Recueil des traitez. T. III. p. 760—762. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 252—253. *Fransk og Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 383—386. *Tydsk:* Særskilt trykt. 1659. 6 Blade. (i flere Udgaver.)

12. Maji. [13252.] Thöger Lasson, Skriver paa Aalborghuus, forpligter sig til at betale 500 enkende Rdl. til Aalborg Skole for det Lösöre, Guld og Sölv, som han paa Skolens Vegne havde annammet til sig af sal. Erich Juuls Boe, og siden forhandlet. — *Aalborg-Huus*, den 12. May.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 131.

12. Maji. [13253.] Kong Carl Gustav melder Rigsadmiral Grev Carl Gustav Wrangel om Forhindringer ved Underhandlingerne med England; om Churfyrsten af Brandenborgs Foretagender; han anseer det for godt, at Fjenden „ammuserar sigh och förnöther tidh at undsettia Nankow", fremfor at han skulde foretage sig noget „reputerlighare". — .... *bye*, then 12. May. (Svensk.)

Hand. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 199—202.

12. Maji. [13254.] De brandenborgske Gesandters, Weymanns og Copens, Andragende til Generalstaterne, hvori de höiligen besvære sig over og protestere imod den mellem Frankrig, England og Holland hemmelig oprettede Tractat om Tilveiebringelse af Fred mellem de nordiske Riger uden foregaaende Conference med disse og deres Allierede. — Indgivet i Generalstaternes Forsamling den 22. (12.) Maji. (Tydsk.)

Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 3—22. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 547—552. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 387—392. Særskilt trykt saavel paa *Hollandsk* som paa *Tydsk* samme Aar i forskjellige Udgaver. (I de hollandske Udgaver siges Propositionen at være „gedaen den 20. Mey 1659" ɔ: 10. Mai. gl. St.)

12. Maji. [13255.] Raadspensionær Johan de Witt meddeler Gesandterne Govert van Slingelandt og Pieter Vogelsangh nogle Forholdsregler, der med Hensyn til de Ruyters og van Wassenaers Flaader skulle iagttages i Anledning af enkelte tvivlsomme Punkter i den Dagen tilforn med Frankrig og England sluttede Tractat. — *Haege*, den 22. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 1—4.

12. Maji. [13256.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten i England W. Nieupoort, at Tractaten mellem de tre Magter om Fredens Tilveiebringelse i Norden endelig igaar er bleven undertegnet i 4 latinske og 2 franske Exemplarer; det var kun med Vanskelighed, at Downing beqvemmede sig til Undertegning, og han meddeler alle de Betænkeligheder, han kom frem med. — *Haege*, den 22. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 630—633.

13. Maji. [13257.] Kong Carl Gustav beretter til Rigsadmiral Grev Carl Gustav Wrangel, at den hollandske Flaade med det förste kan ventes, og befaler ham at söge at bemægtige sig Möen. — *Helsingborg*, then 13. Maij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 4. D. S. 277—278.

[13258.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh, at det er Staternes Hensigt, hvis Fredsunderhandlingerne mellem de to Konger komme i god Gang, ikke at modsætte sig en Forlængelse af de i Tractaten stipulerede 3 Uger, samt at de ville, at der nöie paasees, at Undersaatterne i de tre Stater erholde lige Vilkaar med Hensyn til Tolden i Öresund og Handelen paa Östersöen. — *Haege*, den 23. May. 1659. 13. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 4—5. (Hollandsk.)

[13259.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i England W. Nieupoort, at han nærer det Önske, at de, som nu maatte faae Regjeringen i England i Hænde, maae indsee, at det er af höieste Interesse for den engelske Nation, at Kongerne af Sverrig og Danmark balancere hinanden, og at dette ved Fredsunderhandlingerne holdes for Öie; tillige skriver han om Sir Walter Vanes formeentlige Tilsidesættelse ved nogle yngre Oberstlieutenanters Ansættelse ved den Hjelp, der sendes til Danmark. — *Haege*, den 23. May. 13. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 633—635. (Hollandsk.)

[13260.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Englands Forhold til Spanien; tillige meddeler han, at den danske Gesandt Rosenvinge endnu ikke havde havt Audients hos den hidtilværende Protector, og at han nu maa vente paa nye Creditiver; det var at önske, at den nuværende Regjering vilde kalde den engelske Flaade tilbage. — *Westmunster*, den 23. May. (Hollandsk.) 13. Maji.

Brieven tusschen Johan de Witt etc. 3. D. S. 636—637.

[13261.] PARLAMENTUM REIPUBLICÆ ANGLIÆ Carolo Gustavo, regi Sueciæ, nunciat, pristinam autoritatem sibi esse restitutam; simul significat, se pacis inter reges Daniæ et Sueciæ esse studiosissimum potestatemque hac de re agendi Philippo Meadowio legato antea datam prorogasse. — *Westmonasterio*, die 15. Maji. 15. Maji.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. 11. p. 158—159.

[13262.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh i Anledning af et Missive fra Kongen af Danmark og en Memoire af Residenten Charisius, og söger at afvise de Klager, som heri ere förte mod Generalstaterne over den af disse med Frankrig og England indgaaede Tractat den 21/11. Maji, og viser, at denne Tractat under de nuværende Forhold maa være til Fordeel saavel for Danmark som for de forenede Nederlande. — *Haege*, den 26. May. (Hollandsk.) 16. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 5—13.

[13263.] Kong FREDERIK III.s Opfordring til Undersaatterne paa Sjelland at möde med Gevær saavel til Hest som til Fods uden for Kjöbenhavn, hvor han da vilde sætte sig i Forbindelse med dem; hvorhos han tilkjendegiver, at han hver Stund venter de Keiserlige, Polske og Brandenborgske til Amager. — *Kiöbenhavn Slot*, den 17. May. 17. Maji.

C. Giessing, Jubellærere. 1. D. S. 341.

[13264.] Kong CARL GUSTAV melder Rigsadmiral Grev Carl Gustav Wrangel, at de Ruyter med 48 Skibe er afsendt fra Holland for at gaae gjennem Sundet, undsætte Kjöbenhavn og forene sig med Opdam; han er tvivlsom, hvad han skal beslutte sig til og forlanger Raad af Admiralen. — *Croneborg*, then 20. May. (Svensk.) 20. Maji.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 202—203.

[13265.] Raadspensionær JOHAN DE WITT meddeler Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh forskjellige Forholdsregler med Hensyn til Aabningen af Fredsunderhandlingerne for at gjöre Kongerne af Sverrig og Danmark villige til at indlade sig paa dem; Grundlaget for Freden skal være Roeskilde-Tractaten, hvortil begge Konger öiensynlig ville 20. Maji.

1659. 20. Maji. föie forskjellige Prætentioner; af disse skulle de tilbagevise Kongen af Sverrigs, men af al Magt arbeide paa, at Danmark kan gjenerholde Throndhjem, Bornholm og Hveen, samt blive fritaget for Erstatningen af de Svenskes Tab i Guinea; især skulle de holde paa Restitutionen af Throndhjem; tillige yttrer han sin Mening angaaende Forlængelsen af Tractaten, hvis Freden inden de stipulerede 3 Uger ikke skulde komme istand. — *Haege*, den 30. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 13—17.

20. Maji. [13266.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at han skal bestræbe sig for, at den engelske Regjering paalægger sine Ministre at formaae Kongen af Sverrig til at standse Fjendtlighederne mod Danmark i de tre Uger, der i Tractaten ere bestemte til Fredsforhandlingerne, til at indvillige i Ratificationen af den elbingske Tractat og dens Elucidation, samt til at afstaae Throndhjem og Bornholm til Danmark og opgive den fordrede Erstatning for den lidte Skade paa Guinea-Kysten; hvis Kongen skulde vægre sig ved disse Fordringer, skulde han erklæres for Refusant; tillige meddeler han, at Viceadmiral de Ruyter den 22. (12.) Mai er afseilet med 39 Orlogsskibe. — *Haege*, den 30. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 637—640.

20. Maji. [13267.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort om de Betænkeligheder, som Downing havde havt ved Underskrivningen af Tractaten af 21. (11.) Mai om Fredens Tilveiebringelse i Norden; tillige forlanger han Oplysning om Downings Credit hos det nye engelske Gouvernement. — *Haege*, den 30. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 640—641.

20. Maji. [13268.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt, at den franske Gesandt Bourdeaux Neufville havde sagt ham, at man i Frankrig ansaae det for nödvendigt, at der ogsaa arbeidedes paa Fred mellem Polen og Sverrig og ligeledes mellem Brandenborg og Sverrig; naar han modtog sine nye Creditiver, lovede Bourdeaux at anvende sin Indflydelse hos den engelske Regjering for Tilveiebringelsen af Fred „in de Oostersche Quartieren". — *Westmunster*, den 30. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 642—644.

22. Maji. [13269.] Kong CARL GUSTAV beder Rigsadmiral Grev Carl Gustav Wrangel om uopholdelig at begive sig til Fyen for at dæmpe de der opstaaede Uroligheder; han raader til at lægge et Regiment Dalekarle over paa Langeland. — *Landscrona*, then 22. May. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 5. D. S. 203—204.

22. Maji. [13270.] Den hollandske Gesandt GOTTFRIED SLINGELANDTS Skrivelse til Kongen af Sverrig, hvori han melder, at Generalstaterne af Kongen i Frankrig og Protectoren i England ere blevne opfordrede til at medvirke til Fredens Gjenoprettelse mellem Sverrig og Danmark, og at de derfor have afsendt ham; han melder sin Ankomst, og udbeder sig personlig Audients hos Kongen. — Den 1. Junij. (Svensk.)

Några Skriffter om een Fredz-Tractats inrättande etc. (1659). fol. 13—14. *Latin:* Aliquot scripta de tractatu pacis instituendo etc. (1659). fol. 13—14. Literæ Dn. Legati Belg. G. Slingelandt etc. 1659. fol. A 2—A 3.

23. Maji. [13271.] Kong CARL GUSTAVS Skrivelse til Commissarierne ved Undersögelsen i Malmö, Gustav Soop og Clas Rålamb, om Kongens Mistanke mod Grev Ulfeldt, og Befaling til at forsikkre sig hans Person under Undersögelsen. — *Landscrona*, den 23. Maji. (Svensk.)

Den Swenska Fatburen. 9. Öpn. S. 3—6.

23. Maji. [13272.] Den hollandske Gesandt GOVERT VAN SLINGELANDT tilkjendegiver Raadspensionær Johan de Witt, at han har modtaget hans Skrivelse af 22. (12.) Mai og meddeelt

Admiral de Ruyter Indholdet; han beder ham at sende et Document vedkommende Elucidationen af Elbinger-Tractaten, som han savner. — *Uyt 't Fregat St. Jan in 't Kattegat seylende*, den 2. Juny. (Hollandsk.) 1659. 23. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 28—29.

[13273.] KONGEN AF SVERRIGS Declaration som Svar paa den hollandske Gesandt Gottfried Slingelandts Skrivelse af 1. Junii (22. Maji), hvori han viser, hvorledes Generalstaterne i længere Tid have udviist et fjendtligt Sindelag mod Sverrig, og erklærer herfor, at Gesandten ikke kan admitteres til nogen Cooperation ved Fredsunderhandlingerne med Danmark, förend en virkelig Reconciliation mellem Kongen og Generalstaterne har fundet Sted, men at han dog i Haab om en Gjenoprettelse af det gamle Venskab ikke vil nægte Gesandten den forlangte Audients; undertegnet efter Kongens Befaling af Edvard Ehrensteen. — *Chroneborg*, den 25. Maij Styl. Vet. (Svensk.) 25. Maji.

Någre Skriffter om een Fredz-Tractats inrättande etc. (1659). fol. 15—18. *Latin:* Aliquot scripta de tractatu pacis instituendo etc. (1659). fol. 7—10. Lit. Dn. Legati Belg. G. Slingelandt etc. 1659. fol. A 3—B 2.

[13274.] Den hollandske Gesandt WIL. NIEUPOORTS Memoriale til det engelske Statsraad, at Generalstaterne under den nuværende Krig mellem Danmark og Sverrig ikkun have bestræbt sig for at sikkre Handelens og Seiladsens Frihed, og at de i den Hensigt have afsluttet Tractaten i Haag (11. Maj) med den franske Gesandt og den engelske Resident; han forlanger nu at erfare den engelske Regjerings Beslutning med Hensyn til Tractatens Ratification og de videre Negociationer. — This 25th day of May, stylo Angliæ. (Engelsk.) 25. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 675.

[13275.] STATSRAADET I WHITEHALL befaler Sir Henry Vane, Lord Lambert, Oberst Morley, Lord Warriston og Sir Robert Honywood at træde i Forhandling med den hollandske Gesandt efter en dem meddeelt Instruction (angaaende Tractaten i Haag 11/21. Mai.) — Wednesday, May 25. (Engelsk.) 25. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 676.

[13276.] Churfyrst FRIEDERICH WILHELM af Brandenborgs Skrivelse til Generalstaterne, hvori han stærkt udtaler sin Fortrydelse over den hemmelige Haager Tractat mellem Holland, England og Frankrig, der efter hans Mening er en stor Forurettelse mod Danmark og dets Allierede. — *Feldlager bey Friederichsodde*, den 26. May, Alt. Cal. (Tydsk.) 26. Maji.

Særkilt trykt. 1659. 4 Blade. (i flere Udgaver.) Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 23—28. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 552—553. *Hollandsk:* Særskilt trykt. 1659. 4 Blade.

[13277.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i Frankrig W. Boreel om nogle formelle Bemærkninger af det franske Hof angaaende den stedfundne Underskrift af Tractaten af 21. (11.) Mai. — *Haege*, den 5. Juny. (Hollandsk.) 26. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 1. D. S. 321—323.

[13278.] Forslag af STATSRAADET I WHITEHALL til Parlamentet om Ratification af Tractaten i Haag 11/21. Mai; om Forhandlinger med de forenede Nederlande om en Forlængelse af den Tid, i hvilken begge Republikker skulle afholde sig fra at yde Kongerne af Sverrig og Danmark Hjelp, samt, hvis den hollandske Gesandt ikke vil gaae ind paa dette Forslag, om nye Instructioner for General Montagu for det Tilfælde, at Hollænderne ville söge at understötte Kjöbenhavn eller före de brandenborgske Tropper over til Öerne. — Thursday, May 26. (Engelsk.) 26. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 676.

1659. 27. Maji. [13279.] Kong FREDERIK III. tilkjendegiver Generalstaterne sin Misfornöielse over den i Haag sluttede Tractat, der ikke staaer i Harmonie med deres tidligere Forsikkringer; han anseer det for umuligt i den korte Tid af 3 Uger at kunne komme overeens om Freden, og erklærer, at han ikke vil kunne gaae ind derpaa uden i Forbindelse med sine Allierede. — *Coppenhagen*, den seven en twintighsten Mey, oude styl. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 393—394. *Tydsk:* Copia zweyer Ihr. Kön. Maj. von Dennem. Sehreiben etc. 1659. fol. A 1—A 2. (med Dat. 28. May.)

27. Maji. [13280.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilmelder Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh, at Frankrigs Ratification af Haager-Tractaten allerede er indtruffen, og at Residenten Downing har underrettet ham om, at man i England er tilfreds med den, saa at dens Ratification snart kan imödesees. — *Haege*, den 6. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 17.

27. Maji. [13281.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten W. Nieupoort sin Tilfredshed med, at den mellem de 3 Magter afsluttede Tractat strax er bleven sendt til Admiral Montague, hvorfor han ogsaa med det förste venter Ratificationen af den; han imödeseer med Længsel Resultatet af Gesandtens Forhandlinger med de 4 Commissarier, som Statsraadet i denne Sag angaaende Freden i Norden har udnævnt. — *Haege*, den 6. Juny.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 647—648. (Hollandsk.)

27. Maji. [13282.] DET ENGELSKE PARLAMENTS Beslutning, hvorved det bifalder Statsraadets Forslag om Ratificationen af Tractaten i Haag, om Underhandlinger med Holland og nye Instructioner for General Montagu. — Friday 27. May. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 676—677.

27. Maji. [13283.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt, at det forekommer ham, at den nuværende engelske Regjering nærer Önske om at holde Frankrig udenfor Sagen angaaende Fredsslutningen mellem de nordiske Konger; Rosenvinge har viist Gesandten et Brev fra Rigshofmesteren, hvori denne antyder en nærmere Alliance med Keiseren, i Tilfælde at Haager-Tractaten kommer til Udförelse. — *Westmunster*, den 6. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 650—652.

28. Maji. [13284.] Den hollandske Gesandt WIL. NIEUPOORT forestiller det engelske Statsraad, om det ikke var hensigtsmæsigst saasnart som muligt at söge Freden mellem Sverrig og Danmark gjenoprettet ved en speciel Tractat, hvori begge Republikkers Interesser med Hensyn til den frie Handel i Östersöen blive varetagne, og til den Ende at befuldmægtige begge Republikkers Ministre ved Sundet til Negociationen; han erklærer sig ogsaa beredt til at aabne Underhandlinger om Fornyelsen af Venskabs- og Alliance-Tractaterne mellem Holland og England. — *In Chanon-row, Westminster*, this 28. day of May, stylo Angliæ. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 677.

29. Maji. [13285.] Erklæring af FULDMÆGTIGE for Adelen, Universitetet, Borgerskabet i Kjöbenhavn og Christianshavn, samt for de kongelige Betjente, over Kongens Forlangende af Bidrag til Voldarbeidet og angaaende Indqvartering af de forventede hollandske Hjelpetropper. — 29. Maj.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 519—520.

30. Maji. [13286.] DET ENGELSKE STATSRAAD befaler Sir Henry Vane, Sir Robert Honywood, General-Lieutenant Ludlow og Mr. Challoner at underrette den hollandske Gesandt om,

at det vil blive forelagt Parlamentet til Beslutning, om der skal sendes fuldmægtige Gesandter til Underhandling paa Stedet om Fred mellem Sverrig og Danmark. — May 30. (Engelsk.) 1659. 30. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 677.

[13287.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beretter til Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med det engelske Statsraads Commissarier Sir Henry Vane, Lord Lambert, Lord Warriston og Sir Robert Honywood om en nærmere Alliance mellem begge Republikker, og meddeler Copie af de Skrivelser, som man besluttede at afsende (men som ikke bleve afsendte) til General Montague og Admiral van Wassenaer, for at imidlertid intet Misforhold skulde opstaae mellem begge Staters Flaader i Öresund. — *Westmunster*, den 9. Juny. (Hollandsk.) 30. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 652—658.

[13288.] Det engelske Parlaments Beslutning om Udnævnelsen af fuldmægtige Commissarier til Fredsunderhandlingerne mellem Sverrig og Danmark. — Tuesday, May 31. 31. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 678. (Engelsk.)

[13289.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Generalstaternes Commissarier (angaaende Tractaten mellem de tre Stater), at man i England ikke er meget tilböielig til at ratificere den afsluttede Tractat, skjöndt man er tilfreds med Indholdet; Regjeringen önsker at slutte sig nærmere til Nederlandene, og Gesandten mener, hvis han dertil havde Fuldmagt, at kunne bevirke, at Montagues Flaade kaldtes tilbage, hvis det samme skete med de Ruyters; man har gjort Forslag om at prolongere de i Haager-Tractaten fastsatte 3 Uger med andre 3 Uger. — *Westmunster*, den 10. Juny. (Hollandsk.) 31. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 659—661.

[13290.] Det svenske Rigsraad tilraader Kong Carl Gustav ikke at rette sig efter den i Holland den 21. (11.) Mai sluttede Tractat. (Hollandsk Oversættelse.) Majo.

Særskilt trykt. Alckmaer 1659. 4 Blade.

[13291.] Den franske Gesandt, Residenten Frischmanns Note, indgiven til den brandenborgske Overpræsident Friherre Schwerin, hvori han forsikkrer Churfyrsten om Frankrigs Venskab og söger at overbevise ham om, at han ingen Fare har at befrygte ved at indgaae en Separat-Fred med Sverrig; han mener, at det ikke vil være let at tvinge de Svenske til Fred, da de ere godt forskandsede paa Öerne, og han troer, at Kongen af Danmark selv ikke gjerne seer, at de Keiserlige komme over til disse. (Tydsk.) Initio Junii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 556.

[13292.] Den brandenborgske Overpræsident, Friherre von Schwerins Svar paa den franske Gesandt Frischmanns Note, hvori Overpræsidenten anförer flere Data for Frankrigs eensidige Interesse for Sverrig, og viser, hvorfor Churfyrsten ikke kan indlade sig paa at tiltræde den Separatfred mellem de nordiske Riger, som Frischmann vilde mægle, da dette snart vilde indvikle ham i Farer, og var desuden imod de bestaaende Tractater. (Tydsk.) Initio Junii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 556—558.

[13293.] De hollandske Befuldmægtigedes, P. Vogelsanghs og W. Haerens, Note til Kongen af Danmark, hvori de forlange Kongens Erklæring angaaende Fredsunderhandlingerne med Sverrig, og anmode ham om, hvis han önskede Underhandlingernes Fremme, at udnævne Commissarier og udstede de fornödne Leidebreve, idet de tillige melde, at Kongen af Sverrig har foreslaaet Frederiksborg til Underhandlingssted. — *Coppenhagen*, 1. Junii. (Tydsk.) 1. Junii.

Copia zweyer Jhr. Kön. Maj. von Dennem. Schreiben etc. 1659. fol. A 4—B 1. Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 61—62. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 553—554.

1659. 2. Junii. [13294.] De af Kongen af Danmark udnævnte Commissariers (JOACHIM GERSDORF, MOGENS HÖEG, GUNDE ROSENKRANTZ) Svar paa de hollandske Befuldmægtigedes Note af 1ste s. M., hvori de i den danske Konges Navn erklære, at denne ikke vil indgaae nogen Separat-Fred, men at han opfordrer de medierende Magter til i Forening med ham og hans Allierede at söge at tilveiebringe en sikker almindelig Fred, hvortil han foreslaaer Lübeck som Underhandlingssted. — *Coppenhagen*, den 2. Junii. (Tydsk.)

Copia zweyer Jhr. Kön. Maj. von Dennem. Schreiben etc. 1659. fol. B1—B2. Diar. Europ. Contin. II. (1659.) S. 62—64. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 554. *Svensk:* Någre Skrifter om een Fredz-Tractats inrättande etc. (1659). fol. 3—4. *Latin:* Aliquot scripta de tractatu pacis instituendo etc. (1659.) fol. 11—12.

2. Junii. [13295.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i Frankrig W. Boreel, at han anseer det for rigtigst at lade Instrumenterne af Tractaten af 21. (11.) Mai, der skulle udvexles, forblive i den Form, hvori de ere. — *Haege*, den 12. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 1. D. S. 323.

2. Junii. [13296.] Den hollandske Gesandt WIL. NIEUPOORT, der endnu ikke har erfaret Parlamentets Beslutning i den ham den 30. Mai meddeelte Sag angaaende Fredsforhandlingerne mellem Sverrig og Danmark, udbeder sig af Statsraadet en Samtale i denne Anledning med de af det udnævnte Commissarier. — *In Chanon-row, Westminster*, the 2d of June, stylo Angliæ.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 678. (Engelsk.)

2. Junii. [13297.] Den hollandske Gesandt W. BOREEL meddeler Raadspensionær Johan de Witt nogle Bemærkninger om Underskriften af Tractaten af 21. (11.) Mai, og Grev de Briennes Forslag i denne Anledning. — *Paris*, den 12. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 1. D. S. 323—325.

3. Junii. [13298.] Kong FREDERIK III. meddeler Churfyrst Friederich Wilhelm af Brandenborg sine Forhandlinger med de ankomne hollandske Gesandter, der kun tilsigte en separat Tractat med Sverrig, hvorpaa Kongen erklærer ikke at ville indlade sig; han tilstaaer, at Hollands Forhold er ham til stor Skade, idet han ikke alene har tabt Smaaöerne, men egsaa maa undvære den Transport-Flaade, som han har hyret i Holland og der holdes tilbage; han bestræber sig dog for at skaffe Skibe tilveie til Transport af Churfyrstens Tropper til Öerne. — *Copenhagen* den 3. Junii. (Tydsk.)

Copia zweyer Jhr. Kön. Maj. von Dennem. Schreiben etc. 1659. fol. A2—A3.

3. Junii. [13299.] De hollandske Gesandter P. VOGELSANGH og W. v. HAEREN tilkjendegive Kongen af Danmark, at de ved deres Forslag ingenlunde havde tænkt paa at foreslaae noget, som kunde være Kongens Ære til Skade, og at de formeente, at Kongen ved at indlade sig paa separate Fredsunderhandlinger vilde lette Forhandlingerne med hans Allierede og derved befordre en almindelig Fred; de opfordre derfor Kongen paany til at gaae ind paa deres Forslag. — *Kopenhagen,* den 3/13 Junii.

Copia zweyer Jhr. Kön. Maj. von Dennem. Schreiben etc. 1659. ful. Bij—Biiij.

3. Junii. [13300.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh, at Kongen af Frankrig har isinde at sende en særlig Gesandt til Fredsunderhandlingerne, der tillige skal have i Ærinde at söge at bevæge Kongen af Sverrig til at indvillige i Elucidationen af den Elbingske Tractat; tillige sender han Uddrag af Nieupoorts sidste Missive fra England angaaende dennes Forhandlinger med den derværende Regjering og dennes gode Disposition. — *Haege*, den 13. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 18—19.

[13301.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort om sin Forventning, at den engelske Ratification af Haager-Tractaten snart vil blive sendt, idet de Forandringer, som man maatte önske i den, senere kunne blive Gjenstand for Underhandling; med Hensyn til disse Forandringer anseer han det for nödvendigt, at Flaaden under Wassenaer og den hollandske Landmilits i Kjöbenhavn ikke unddrages Kongen af Danmark, samt at Holland faaer Frihed til at gjenoprette Tractaten til Brömsebro, eller dog Tractaten til Roeskilde, derunder indbefattet de tre Punkter om Throndhjem, Bornholm og Skadeserstatningen for Guinea; han omtaler en Efterretning, at Danmark söger Alliance med Keiseren, som usikker. — *Haege*, den 13. Juny. (Hollandsk.) 1659. 3. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 661—663.

[13302.] Den hollandske Gesandt Nieupoort tilmelder den hollandske Admiral i Sundet, at han efter Overeenskomst med det engelske Statsraad har lovet at opfordre ham til at forene sig med den engelske General Montagu om at forlænge den i Tractaten til Haag bestemte 3 Ugers Vaabenhvile til Söes med andre 3 Uger, for derved at fremme Fredsunderhandlingerne. — *In Westminster*, the 3/13. of June. (Engelsk Overs.) 3. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 678—679. *Tydsk:* Missive Herrn Ambassad. Wilh. Neuports aus Engeland etc. 1659. fol. 3.

[13303.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at Rosenvinge og Petkum igaar havde Conferentser med Vane, Whitlock og Warriston, og at Generallieutenant Fleetwood havde tilskrevet Rosenvinge et venligt Brev i Anledning af nogle ved hans Bolig forefaldne Uordener. — *Westmunster*, den 13. Juny. 3. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 666—668. (Hollandsk.)

[13304.] Det engelske Statsraads Instruction for General Montagu, at han ud over de i Tractaten i Haag bestemte tre Uger endnu i andre tre Uger maa afholde sig fra at give nogen Hjelp enten til Kongen af Sverrig eller til Kongen af Danmark, samt at han i Forening med den franske Gesandt skal opfordre Kongerne til at afholde sig fra Fjendtligheder mod hinanden til Söes i denne Tid, ligesom ogsaa mod de hollandske Krigs- og Handels-Skibe. Vedföiet er Statsraadets Skrivelse, hvorved denne Instruction sendes. — *Whitehall*, 4. June. 4. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 680—681. (Engelsk.)

[13305.] Kong Frederik III.s Befaling til Hofmarschal Körbitz om Udviisning af 10 Ege af Dragör Lund til Amager Broes Reparation. — Den 6. Junij. 6. Junii.

Udt. i L. Thurah, Beskr. over Amager. S. 6.

[13306.] Kongen af Danmark tilkjendegiver de hollandske Gesandter, at han ikke kan indsee, hvorledes en separat Fred kan være til Befordring af en almindelig Fred og uden Skade for hans Allierede; han troer ogsaa, at Hollands egentlige Formaal, Handelens Flor og Sikkerhed, ikkun opnaaes ved en almindelig Fred, og han tilkjendegiver sin Redebonhed til at gaae ind paa Forhandlinger herom. — *Kopenhagen*, den 6. Junii. (Tydsk.) 6. Junii.

Copia zweyer Ihr. Kön. Maj. von Dennem. Schreiben etc. 1659. fol. Aiij—Aiiij.

[13307.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh om sin Samtale med den brandenborgske Gesandt Weyman angaaende Churfyrstens Plan at fordrive de Svenske fra Fyen, og Generalstaternes Erklæring, hvis Churfyrsten bragte denne Öe under Kongen af Danmarks Magt, at de da vilde hævde ham i denne Besiddelse, selv om de i Haager Tractaten stipulerede 3 Uger ikke vare udlöbne; tillige skriver han om Nieupoorts Beretning om Forhandlingerne i England om Forlængelsen af denne Termin, 6. Junii.

1659. 6. Junii. og anbefaler dem at söge bevirket, at de paa de Ruyters Flaade værende Landsoldater kunne blive udskibede i Kjöbenhavn, om endog med Forpligtelse kun at holde sig defensive. — *Haege*, den 16. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 19–21.

6. Junii. [13308.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at han vel finder Forlængelsen af de i Haager Tractaten bestemte 3 Uger med andre 3 Uger for lang, men vilde dog kunne gaae ind derpaa, naar Landmilitsen, der var ombord paa de Ruyters Flaade, kunde blive udskibet ved Kjöbenhavn; Tilbagekaldelsen af begge Flaader, saavel Montagues som de Ruyters, anseer han ikke for gavnlig, derimod havde han intet imod, om et lige Antal Skibe, 20 eller 30, fra begge Sider bleve hjemsendte; han anbefaler god Forstaaelse med den franske Gesandt Bourdeaux Neufville. — *Haege*, den 16. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 663–665.

7. Junii. [13309.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT beklager for Raadspensionær Johan de Witt, at Fredsunderhandlingerne mellem Danmark og Sverrig ingen Fremgang havde, da Danmark holdt fast paa sin Beslutning ikke at indlade sig paa en separat Fred; det svenske Hof var derimod tilböieligt til Fred paa Grundlag af Roeskilde-Tractaten; det var til stor Hinder for Forhandlingerne, at de mangle enhver Cooperation fra Frankrigs Side, og at England ingen til Forhandlingerne qvalificeret Minister har ved det danske Hof; Forhandlingerne angaaende Elbinger-Tractaten og Elucidationen havde god Fremgang. — *Elseneur*, den 17. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 34–36.

7. Junii. [13310.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT sender Raadspensionær Johan de Witt den af Kongen af Danmark og hans Raad fattede Resolution angaaende Aabningen af Fredsforhandlingerne; han önsker at erfare Generalstaternes Mening herom, men lover imidlertid at bestræbe sig for, at Danmark ikke skal kunne tilregne andre end sig selv den Skade, som herved kan ramme det. — *Elseneur*, den 17. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 36–37.

10. Junii. [13311.] FRIDERICI III., Daniæ regis, ad Ordines Generales Belgicos literæ datæ, in quibus de tractatu Hagensi inter Gallos, Anglos et Batavos facto graviter queritur, utpote qui regno suo maximum periculum, dignitatique suæ regiæ damnum conspicuum adferat, quare rogat Ordines, ut classem Belgicam in fretis Daniæ stantem ex foedere pacto pro commodo suo applicari iubeant. — *Hafniæ*, 10/20. Junii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 559. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 165–168. *Hollandsk:* Særskilt trykt. Delft 1659. 2 Blade. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 70–73.

12. Junii. [13312.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh om Generalstaternes Forlegenhed i Anledning af den af Nieupoort i England sluttede Overeenskomst om Forlængelse af den i Haager Tractaten stipulerede Termin af 3 Uger med andre 3 Uger, som de mene helst ikke maatte komme til Udförelse, i Særdeleshed for at Flaaderne kunne iværksætte deres Conjunction og Landtropperne paa de Ruyters Flaade udskibes i Kjöbenhavn; i den Hensigt mene de, for at ikke Nieupoort skal komme i Miscredit, at Gesandterne skulle erklære sig villige til Forlængelsen, naar de franske og engelske Gesandter skaffe en Forsikkring af Kongen af Sverrig, at han imidlertid vil afholde sig fra Fjendtligheder. — *Haege*, den 20. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 21–24.

[13313.] Raadspensionær Johan de Witt fremsætter for Gesandten W. Nieupoort udförlig de Grunde, hvorfor man i Holland ikke er meget tilböielig til at gaae ind paa en Forlængelse af de i Haager-Tractaten fastsatte 3 Uger; han omtaler de stedfundne Forhandlinger med Frankrig, og beder ham at paaskynde Afsendelsen af Fuldmægtige fra England til Öresund, og söge at bevirke, at deres Instrux paalægger dem at söge at opnaae en Fredstractat, der kommer Brömsebroer-Freden saa nær som muligt, og især at formaae Kongen af Sverrig til at gaae ind paa den elbingske Tractat med dens Elucidation. — *Haege*, den 20. Juny. (Hollandsk.) 1658. 10. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 668—672.

[13314.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beretter til Raadspensionær Johan de Witt, at Statsraadet har besluttet at sende Commissarier til Öresund, og har hertil udnævnt Oberst Algernon Sidney, Sir Robert Honywood og Mr. Boone, Kjöbmand i London; til disse skulle Montague slutte sig, hvorimod Meadowe alene skal fungere som Resident hos Kongen af Sverrig. — *Westmunster*, den 20. Juny. (Hollandsk.) 10. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 672—674.

[13315.] Kong Frederik III. befaler Hofmarschal Körbitz „fra imorgen, som er den 12te Junii", at lade et nyt Reglement for Spiisningen ved Hoffet træde i Kraft. 11. Junii.

R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 214—216.

[13316.] De hollandske Gesandter i Helsingör tilskrive deres Colleger i Kjöbenhavn om Vanskeligheden ved at hævde Generalstaternes Interesse for Danmark, da dette Rige ved at holde fast ved sin Vægring efter deres Mening, som ogsaa den engelske Gesandt Meadowe nærer, maa ansees som Refusant overeensstemmende med Haager Tractaten; endvidere omtale de Vanskelighederne ved at udföre deres Forslag om hemmelig Underhandling mellem Gesandterne i Kjöbenhavn paa den ene Side og dem selv og den engelske Gesandt paa den anden uden umiddelbar Forhandling mellem de stridende Parter. — *Elseneur*, den 21. Juny. 11. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 91—93. (Hollandsk.)

[13317.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilkjendegiver Raadspensionær Johan de Witt sin Bekymring over Danmarks vedvarende Vægring ved at indlade sig paa en separat Fred, da det deels vil kunne medföre dets totale Ruin, deels hvis Holland ikke indlader sig paa en Forlængelse af de stipulerede tre Uger og kommer Kjöbenhavn til Hjelp, vil bringe dette Rige paa en fjendtlig Fod mod Frankrig og England; han mener, at en Forening mellem Holland og England, der ikke holder sig inden negative Bestemmelser, men bestemmer en virksom Handling (daedelycke operatie), vil være det sikkreste Middel til at opnaae det tilsigtede Resultat; han har meddeelt Vice-Admiralen Generalstaternes Hensigt, og staaer i stadig Communication med Admiral-Lieutenanten. — *Elseneur*, den 21. Juny. (Hollandsk.) 11. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 37—39.

[13318.] Kong Frederik III.s Befaling til Hofmarschal Körbitz, at han skulde lade udvise 100 Træer paa Amager til Kjökkenskriver Hans Olufsen, der skulde lade dem skove og sælge Brændet til Bagerne for 12 Rdl. Favnen, og desuden 20 Træer til Hofstatens Fornödenhed. — *Hafniæ*, den 12. Juny. 12. Junii.

L. Thurah, Beskr. over Amager. S. 7—8.

[13319.] Kong Frederik III.s Skrivelse til Generalstaterne, hvori han anförer sine Grunde, hvorfor han ikke vel kan indlade sig paa en particulier Freds-Tractat, hvorfra hans Allierede udelukkes, og opfordrer dem til ikke at opsætte at yde ham den lovede Hjelp til Lands og Vands mod Fjenden. — *Coppenhagen*, den 14. Junij. (Tydsk.) 14. Junii.

Særskilt trykt paa *Tydsk* og *Hollandsk*, 1659. 4 Blade.

1659. 14. Junii. [13320.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raadspensionær J. de Witt, at Danmarks vedholdende Vægring ved at indlade sig paa Fredsunderhandlingerne uden Tvivl grunder sig paa dets sikkre Forventning om Hollands Hjelp efter Forlöbet af de i Haager-Tractaten bestemte tre Uger; til at indrömme en Vaabenstilstand til Söes synes han at mærke Tilböielighed paa svensk Side; ogsaa Forhandlingerne om Elbinger-Tractaten stöde paa Vanskeligheder; tillige skriver han om Gesandterne Vogelsanghs og van Haerens og Admiralernes forskjellige Meninger om Extensionen af Haager-Tractaten. — *Elseneur*, den 24. Juny.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 41—43. (Hollandsk.)

14. Junii. [13321.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt underretter Raadspensionær Johan de Witt om de Betænkeligheder, de Svenske have med Hensyn til Fuldmagten til Forhandlingerne om Elbinger-Tractaten; Gesandten mener bl. a., at man vel kan tilstaae Kongen af Sverrig Titelen dux Scaniæ, da andre Magter, selv Danmark, efter Roeskilde-Freden have tilstaaet ham den. — *Elseneur*, den 24. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 43—44.

15. Junii. [13322.] De hollandske Gesandter i Helsingör tilskrive deres Colleger i Kjöbenhavn, at de ikke kunne andet end anerkjende Betydningen af de af den danske Regjering anförte Grunde for ikke at indlade sig paa en separat Fred; men da den engelske Minister ikke er af denne Mening, og Danmark ved at unddrages al Hjelp vilde bringes i den yderste Fare, mene de, at de i Tractaten bestemte tre Uger maatte forlænges med nogle Dage, for at Kongen af Danmark kunde bevæges til at forandre sin Beslutning. — *Elseneur*, den 25. Juny.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 93—95. (Hollandsk.)

15. Junii. [13323.] Den svenske Gesandt Friherre Bengt Skytte's Skrivelse til Kong Carl Gustav, hvori han tilkjendegiver sin Misfornöielse med Englands Forhold, men raader dog til at benytte dets Mægling til at opnaae Fred med Danmark, idet mindste paa samme Vilkaar som den Roeskildske Fred; skulde det ikke lykkes, raader han til Krigens Fortsættelse, og foreslaaer især at rette Krigsforetagenderne mod Norge, hvis Erobring han anseer for let. — *London*, den 15. Junij. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 202—207.

15. Junii. [13324.] Den hollandske Gesandt Wil. Nieupoorts Memorial, at Generalstaterne have udfærdiget Ratifications-Acter af Tractaten i Haag, samt givet deres Commissarier Fuldmagt til, hvis Fredstractaten mellem de to nordiske Konger ikke skulde være afsluttet inden de i Tractaten bestemte tre Uger, i Forening med den engelske og den franske Gesandt in loco at forlænge denne Termin nogle Dage; de have ogsaa givet deres Gesandter tilstrækkelig Fuldmagt til Fredsunderhandlingerne. — This 15th of June, stylo Angliæ. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 682 (tilligemed det engelske Statsraads Committees Forhandlinger med Nieupoort angaaende denne Memoriale og Statsraadets Svar til ham. p. 682—683.)

medio Junio. [13325.] De danske Commissariers Skrivelse til de hollandske Gesandter, hvori de fornye Kongen af Danmarks Erklæring ikke at ville skille sin Sag fra sine Bundsforvandtes, da han formener, at hverken Commissariernes Frihed eller en universel Fred fremmes ved particulare Tractater. (Svensk Overs.)

Någre Skrifter om een Fredz-Tractats inrättande etc. (1659). fol. 5—6. (Af en Skrivelse fra Kongen af Sverrig af 20. Junii sees, at dette Aktstykke da var ham communiceret af den engelske Gesandt.)

[13326.] Raadspensionær J. de Witt tilkjendegiver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh sin Forundring over endnu ikke at have modtaget noget Brev fra dem, skjöndt han deels over London og deels fra Admiral van Wassenaer har Underretning om deres samt Hubert's og van Haeren's Ankomst til deres Bestemmelsessted; han har erfaret, at den af Nieupoort sluttede Overeenskomst finder stærk Misbilligelse i Stæderne i Holland, hvorfor han saa meget mere opfordrer dem til at söge at hindre den deri stipulerede Forlængelse af den i Haager-Tractaten fastsatte Termin. — *Haege*, den 27. Juny. (Hollandsk.) 1659. 17. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 24—25.

[13327.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandten W. Nieupoort sin Forundring over, at han aldeles ikke omtaler den engelske Regjerings Ratification af Haager-Tractaten; man er her ikke tilfreds med hans Forhandlinger om Prolongationen af de bevidste 3 Uger, og med hans directe Skrivelser desangaaende til de hollandske Commissarier i Sundet og til Admiralen; han imödeseer Efterretning om, hvorledes Gesandten har udfört Generalstaternes seneste Befalinger, da de ikke ere tilsinds at tvinge Danmark til mere, end hvad der i deres Missive er anfört. — *Haege*, den 27. Juny. (Hollandsk.) 17. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 674—675.

[13328.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han i Fölelsen af, at han er for svag under disse vanskelige Tider, helst önskede sig fritagen for den ham betroede Post; han beretter, at Rosenvinge har meddeelt ham, at den brandenborgske Gesandt Weyman gjör sig al Umage for at hindre Ratificationen af Tractaten af 21. (11.) Mai. — *Westmunster*, den 27. Juny. (Hollandsk.) 17. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 676—679.

[13329.] De hollandske Gesandter i Helsingör tilskrive deres Colleger i Kjöbenhavn angaaende disses Uovereensstemmelse med den engelske Gesandt, og de Grunde hvorefter Kongen af Danmark maatte være at ansee for Refusant; da Gesandterne i Kjöbenhavn mene, at en Declaration af de tre Magter maa gaae i Forveien, ansee de i Helsingör det for hensigtsmæssigt, for ikke at præjudicere Generalstaterne, at forlænge de i Tractaten bestemte tre Uger med nogle Dage. — *Elseneur*, den 28. Juny. (Hollandsk.) 18. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 95—96.

[13330.] Kongen af Sverrigs Declaration, hvori han, i Anledning af tvende ham ved den engelske Gesandt tilstillede danske Skrivelser (jvfr. Nr. 13294 og 13325), erklærer, at han i det danske Forslag om en universal Fred vel ikkun seer et Forsög paa at udhale Krigen, men at han dog, for at vise sin Redebonhed til Fred, ikke vil undslaae sig for Underhandlinger desangaaende, skjöndt han foretrækker en special Tractat, hvori han ikke, saaledes som Danmark giver at forstaae, seer nogen Fare for Commerciernes Frihed; undertegnet efter Kongens Befaling af Edvard Ehrensteen. — *Chroneborg*, den 20. Junij. (Svensk.) 20. Junii.

Någre Skriffter om een Fredz-Tractats inrättande etc. (1659). fol. 7—12. *Latin:* Særskilt trykt, 8 Blade. Desuden i: Aliquot scripta de tractatu pacis instituendo etc. (1659.) fol. 3—6. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 560—562. *Tydsk:* Særskilt trykt, 6 Blade. Ogsaa i Forbindelse med Kongen af Danmarks Svar af 5. Juli. Memorial etc. von M. Biörenklouen. 1659. S. 102—112. Diar. Europ. Contin. I. (1659). S. 263-269. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1061—1065.

[13331.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at han samme Dag har modtaget den förste Underretning fra ham om hans Ankomst til Kjöbenhavn, uden at det dog deri er berört, at han har modtaget de forskjellige Skrivelser, som vare 20. Junii.

1659. 20. Junii. sendte til ham og van Slingelandt; han venter dog, at han har modtaget dem, og opfordrer ham til ved Udförelsen af Haager-Tractaten at bestræbe sig for at komme Brömsebroer-Freden saa nær som muligt, og især fastholde Throndhjem og Bornholm for Kongen af Danmark; ved at forestille denne Konge, at en saadan Tillempning er Hollands Hensigt, haaber han, at denne vil frafalde sin Beslutning ikkun at söge Fred i Forbindelse med sine Allierede. — *Haege*, den 30. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 25—27.

20. Junii. [13332.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilmelder Gesandten Govert van Slingelandt, at han har sendt med de Hubert det forlangte Dokument angaaende Elucidationen af Elbinger-Tractaten; iövrigt skriver han i Overeensstemmelse med Brevet af samme Dag til Gesandten P. Vogelsangh. — *Haege*, den 30. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 29.

21. Junii. [13333.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han samme Dag har modtaget forskjellige Missiver fra sin Regjering, men endnu ikke nöiagtig gjennemgaaet dem; dog seer han, at de især angaae Spörgsmaalet om Forlængelsen af de fastsatte tre Uger; imidlertid troer han, at Sagen nu snarest vil dreie sig om Anvendelsen af den 4de Artikkel i Haager-Tractaten, og for sin Person troer han, at det efter Kongen af Danmarks Forhold ikke vil være muligt uden Contravention af Tractaten, at understötte Kongen og bringe Hjelp ind i Kjöbenhavn, skjöndt hans Colleger i Kjöbenhavn og Admiral Opdam ere af anden Mening; tillige skriver han om Forhandlingerne om Elbinger-Tractaten. — *Elseneur*, den eersten July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 45—48.

21. Junii. [13334.] Den engelske Gesandt PH. MEADOWE indberetter til Statsraadet, at de i Haager-Tractaten fastsatte 3 Uger ere udlöbne, uden at nogen Overeenskomst mellem Sverrig og Danmark er kommen istand, da Kongen af Danmark vægrer sig ved at indgaae en separat Tractat med Sverrig; Meadowe har handlet i Overeensstemmelse med de hollandske Gesandter, men det synes, at de hollandske Admiraler ikke ere enige med disse; de Ruyter har i Store Belt forenet sig med Opdam, der i flere Henseender synes at have overtraadt Tractaten; der skal föres hemmelige Forhandlinger mellem Danmark og de forenede Stater, som man skal have tilbudt Vendsyssel; Montagu ligger med Flaaden ved Kallundborg; den franske Gesandt de Terlon ventes daglig fra Dantzig; Kongen af Sverrig er forbittret over en Efterretning fra England, at man vil formaae ham til at afstaae Throndhjem og Bornholm til Danmark; Polen vægrer sig ved at slutte Fred uden de Danske. — *Elsinore*, 21. June. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 688—689.

21. Junii. [13335.] Den danske Resident i Holland P. CHARISIUS's Memorial til Generalstaterne, hvori han anmoder disse om at tillægge deres i de danske Farvande staaende Flaade Ordre til at gaae mere virksomt frem end hidtil, og navnlig virke med til de brandenborgske Troppers Transport. — *Grafen-Hage*, den 1. Julij. (Tydsk.)

Vier Memorialien vom Herrn Charisio etc. 1559. fol. Aiij—Aiiij. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 565—566. *Hollandsk og Tydsk:* Særskilt trykt. 1659. 4 Blade.

22. Junii. [13336.] DE HOLLANDSKE GESANDTER I HELSINGÖR tilskrive deres Colleger i Kjöbenhavn angaaende Gesandten Nieupoorts Overeenskomst med den engelske Regjering om Forlængelsen af de i Tractaten bestemte tre Uger og Generalstaternes Utilfredshed med dette Skridt af deres Gesandt; de erklære, at de ikke kunne forandre deres tidligere Mening, skjöndt

de derved komme i Modstrid med deres Colleger, og have desangaaende tilskrevet Generalstaterne. — *Elseneur,* den 2. July. (Hollandsk.) 1659. 22. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 97—98.

[13337.] Kong Frederik III.s Befaling til Hofmarschal Körbitz om Udviisning af 12 Træer paa Amager til det kongelige Byggerses Fornödenhed. — 24. Junij. 24. Junii.

Udt. i L. Thurah, Beskr. over Amager. S. 6.

[13338.] Kong Frederik III.s Befaling til Hofmarschal Körbitz, at Resten af de Træer, som vare udviiste paa Amager til Bagernes og Hofstatens Fornödenhed, skulde sælges paa Roden til Bagere, Bryggere og andre Betrængte. — *Hafniæ,* den 24. Juny. 24. Junii.

L. Thurah, Beskr. over Amager. S. 8.

[13339.] Kongen af Danmarks Skrivelse til hans Allierede (Keiseren, Polen og Brandenborg), hvori han höiligen besværer sig over Haager Tractaten af 21. (11.) Mai mellem England, Frankrig og Holland, og disse Magters, men især Hollands, gunstige Sindelag mod Sverrig. — *Kopenhagen,* den 24. Junij. (Tydsk.) 24. Junii.

Diar. Europ. Contin. II. (1659.) S. 80—83. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1227—1228. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 563—564. *Engelsk:* Særskilt trykt. London 1659. 4 Blade.

[13340.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at committere nogle af deres Medlemmer til at tage under Overveielse forskjellige dem tilkomne Breve fra Commissarierne i Danmark og Admiral-Lieutenant van Wassenaer, samt en af Raadspensionær Johan de Witt indgiven omstændelig Beretning om Underhandlingerne med den franske Gesandt de Thou og den engelske Resident Downing om Gjenoprettelse af Freden i Norden efter Staternes Resolution af 14. (4.) Februar til Tractatens Afslutning den 21. (11.) Mai, og derefter at aflægge Rapport til Staterne. — Vrydag den 4. July. (Hollandsk.) 24. Junii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 37—72 (med de Witts Beretning).

[13341.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandten W. Nieupoort sin Tilfredshed med Afsendelsen af engelske Commissarier til Danmark, og haaber, at Gesandten har vidst at udvirke, at deres Instruction er conform med Generalstaternes Önske, navnlig med Hensyn til Throndhjem, Bornholm og den elbingske Tractat med dens Elucidation; han önsker at erfare, om de have Befaling angaaende samtidige Underhandlinger mellem Sverrig og Polen; tillige yttrer han sin Bekymring over Udsættelsen af Ratificationen af Haager-Tractaten. — *Haege,* den 4. July. (Hollandsk.) 24. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 680—682.

[13342.] Befaling af Statsraadet i Whitehall til dets Committerede at forhandle med den hollandske Gesandt om Udvexlingen af Ratificationerne af Haager-Tractaten, om Republikkernes Forpligtelse endnu i 3 Uger efter den i nævnte Tractat nævnte Tid at afholde sig fra at give nogen af de to Konger Bistand, samt om Fredsunderhandlingerne mellem Sverrig og Danmark, hvorved Tractaten til Roeskilde skulde lægges til Grund. — Friday, June 24. (Engelsk.) 24. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 689.

[13343.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilkjendegiver Raadspensionær Johan de Witt sin Bekymring over, at man ikke er tilfreds med hans Forhandlinger med den engelske Regjering om Fredsunderhandlingerne i Norden; han troer dog at have handlet paa bedste Maade efter Omstændighederne; han meddeler en modtagen Beretning, hvorefter de Svenske forlange, at England skal arbeide paa, at Danmark afstaaer til Sverrig hele Norge, 24. Junii.

1659. 24. Junii. Sundet, Glückstadt, Dithmarsken og Delmenhorst samt opgiver Titelen af de Gothers og Venders Konge. — *Westmunster*, den 4. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 682—684.

25. Junii. [13344.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte, efter Forslag af de Dagen tilforn udnævnte Committerede, at afvente den engelske Ratification af den den 21. (11.) Mai afsluttede Tractat, og at opfordre Generalstaterne til at sende en beqvem Person til England til Medhjelp for Gesandten Nieupoort, samt til at holde 5 eller 6 letseilende Skibe i Beredskab til Befordring af Breve fra og til Commissarierne i Danmark, og at forskaffe sig de nödvendige Passe for dem fra Kongerne af Sverrig og Danmark. — Saturdag den 5. July.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 73. (Hollandsk.)

26. Junii. [13345.] Kong FREDERIK III. befaler Erik Krag og Henrik von der Wisch at forhöre den arresterede Ove Clausen (Helmer), for at fornemme, om han ikke med Fjenden befindes at have corresponderet. — Den 26de Junii.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Fred. III. S. 259—260.

26. Junii. [13346.] Den franske Gesandt J. A. DE THOUS Skrivelse til Generalstaterne, hvori han erklærer, at hvis de ville overskride de Grændser, som ved Tractaten angaaende Nordens Pacification med saa megen Möie ere blevne fastsatte, da vil Frankrig ifölge de med England bestaaende Tractater af al Magt understötte Sverrig. — *Haage*, den 6. Jul. (Tydsk Overs.)

Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 83—84. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 576—577.

27. Junii. [13347.] Raadspensionær J. DE WITT tilkjendegiver Gesandten P. Vogelsangh sin Forundring over, at han endnu ikke har modtaget noget privat Brev fra ham; med Hensyn til hans til Generalstaterne og deres Secretair Ruysch rettede Beretninger, har han med Bekymring seet, at Kongen af Danmark ikke vil skille sin Sag fra sine Allieredes; han söger at vise, hvorledes Kongen med Hensyn til Underhandlingerne ikke er forpligtet til dem, og anbefaler Gesandterne indstændig at söge at formaae Kongen til at forandre denne sin Beslutning. — *Haege*, den 7. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 29—33.

27. Junii. [13348.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt sin Mening angaaende Danmarks Vægring ved at forhandle om en separat Fred overeensstemmende med Brevet af samme Dag til Gesandten P. Vogelsangh, samt tilföier de Grunde, hvorefter Gesandterne kunne undslaae sig for at betragte Kongen af Danmark som Refusant ifölge Haager-Tractaten, hvis England og Frankrig ville fremkomme med denne Paastand. — *Haege*, den 7. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 39—41.

27. Junii. [13349.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilkjendegiver det engelske Statsraad, at Generalstaterne paa Grund af de Tab, Danmark ved Misligholdelse af Tractaten til Roeskilde har lidt, ansee det for Passende, at Tractaten til Brömsebroe af 1645 lægges til Grund for de nye Fredsunderhandlinger, og i ethvert Tilfælde at Trondhjem og Bornholm, der selv have frigjort sig, falde tilbage til Danmark, samt at de Löfter, som ere afpressede Danmark om Hveen og om Erstatning for det svenske Tab i Guinea, falde bort. — This 7. July/27. June. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 689—690.

28. Junii. [13350.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Professorerne, at lade 2 Vogne möde hos General Fuchs for at age 4 Læs Jord hver. — 28. Juni.

Udt. i Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 512.

[13351.] Axel Urop beder Kongens Secretair Erik Krag at anbefale til Kongen General-Major Breda, der er sengeliggende og lider Nöd for det daglige Ophold. — *Raadstuen*, den 28. Junii. 1659. 28. Junii.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 193.

[13352.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilkjendegiver Raadpensionær Johan de Witt sin Forundring over Gesandten Nieupoorts Fremfærd med Hensyn til Forlængelsen af de i Haager-Tractaten fastsatte tre Uger med andre tre Uger, da der snarere maatte være Tale om en Execution af den 4de Artikkel i Tractaten end en Prolongation deraf, saaledes som ogsaa den engelske Gesandt og General Montagu mene; han synes at spore mere Tilböielighed til at understötte Danmarks Interesse, men han troer ikke, at der vil opnaaes noget hos Kongen af Sverrig uden en foregaaende klar Overeenskomst mellem de tre Stater; angaaende den elbingske Tractat ere Vanskelighederne ikke store. — *Elseneur*, den 8. July. (Hollandsk.) 28. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 63—65.

[13353.] Den engelske Gesandt Ph. Meadowe beretter til det engelske Statsraad, at de Terlon nu er ankommen, og at man med Længsel venter de engelske Commissarier; Admiral Opdam er omsider, skjöndt med Vanskelighed, gaaet ind paa en Forlængelse af Neutraliteten endnu i 3 Uger, men da disse paa 7 Dage nær allerede ere forlöbne, har Meadowe foreslaaet de hollandske Gesandter en yderligere Forlængelse, hvorpaa disse ikke ville gaae ind; Hollænderne ville beholde frie Hænder, og man troer, at de ville före de 4000 Mand Landtropper, som de have paa Flaaden, til Kjöbenhavn; Kongen af Sverrig erklærer sig nu villig til en almindelig Fred; Opdam er med sin Flaade kommen til Kjöbenhavn, de Ruyter forbliver i Beltet, og Montagu er fra Kallundborg kommen til Sundet. — *Elsinore*, June 28. (Engelsk.) 28. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 691.

[13354.] Den hollandske Gesandt J. van den Honert meddeler Raadspensionær Johan de Witt, at de brandenborgske Gesandter have underrettet ham om Nieupoorts Bestræbelser i England for at bevirke en Forlængelse af de i Haager-Tractaten fastsatte tre Uger, og have bedet ham at forestille Generalstaterne den Skade, som Churfyrsten og hans Allierede allerede have lidt ved Tabet af Möen og ved Forhindringen af deres Overgang til Fyen; Kongen af Polen var tilböielig til Fred, men det forekom ham, at Generalstaterne viiste mere Interesse for Danmark; de nævnte Gesandter fandt den omtalte Forlængelse meget betænkelig; de ansaae kun en almindelig Fred for önskelig. — *Warsouw*, den 8. July. (Hollandsk.) 28. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 113—114.

[13355.] Det engelske Statsraad befaler sine Committerede Lord Lambert, Sir Robert Honywood og Oberst Berry at tilkjendegive den hollandske Gesandt W. Nieupoort, at det vel vil bestræbe sig for ved Fredsunderhandlingerne mellem Danmark og Sverrig at söge en billig Overeenskomst med Hensyn til de Landskaber, som siden Roeskilde-Tractaten ere komne i Hænderne paa en af de stridende Konger, men at man dog vil lægge bemeldte Tractat til Grund, og i fornödent Fald fremtvinge dens Opfyldelse. — June 28th. (Engelsk.) 28. Junii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 690—691.

[13356.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med de Deputerede i Helsingör, der synes at arbeide paa Danmarks Ruin, skjöndt det er tydeligt, at dets Tilbageholdenhed finder Sted af Hensyn til dets Allierede; han havde derfor önsket at bringe hemmelige Forhandlinger istand, og opfordret dem til at söge at skaffe Forslag tilveie fra Kongen af Sverrig; Danmarks Regjering holder 29. Junii.

1659. 29. Junii. sine Hensigter hemmelige, men man kan dog bemærke, at det meest er Recuperationen af Skaane, der ligger den paa Hjerte. — *Coppenhaege*, den 9. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 58—59.

30. Junii. [13357.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten i Paris W. Boreel, at man gjerne vil gaae ind paa Grev de Briennes Forslag med Hensyn til Underskriften af Tractaten af 21. (11.) Mai, men den engelske Ratification er endnu ikke ankommen; man har Underretning om, at de Terlon den 27. (17.) Juni har begivet sig fra Dantzig til sin Post ved det danske og det svenske Hof; han beder derfor Gesandten at være opmærksom med Hensyn til de Instructioner, der maatte blive givet ham. — *Haege*, den 10. Julij. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 1. D. S. 325—326.

30. Junii. [13358.] Parlamenti reipublicæ Angliæ restituti literæ credentiales ad Fridericum III. regem datæ pro Eduardo Mountagu, classis præfecto, Aldernono Sydney, Roberto Honywood et Thomæ Boone, commissariis et plenipotentiariis ad eum missis. — *Westmonasterii*, 30. Junii.

J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 168—170.

post 30. Jun. [13359.] Statssecretair J. Thurloes Regnskab for förste Halvaar 1659. (Heri anföres en Udgift af 160 L. Sterl. til en Agent i Danmark.) (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 785—787.

Junio. [13360.] Parlamenti reipublicæ Angliæ ratificatio conventionis die 21. (11.) Maii inter Gallos, Anglos et Batavos factæ. — *Westmonasterio*, ... Junii.

J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 253.

Initio Julii. [13361.] Johannes Hinricus Kielman in literis ad parlamentum Anglicum datis, nomine Friderici, ducis Holsatiæ, de terris sub finem belli Sueco-Danici huic adiudicatis, nunc autem per vim a ministris Danicis subtractis queritur, petitque, ut legati Anglici in fretum Sundanum ad reconciliandam pacem missi studeant, ut damna principi Holsatiæ illata resarciantur.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 691—692.

1. Julii. [13362.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort om de hollandske Staters Utilfredshed med Prolongationen af de bevidste 3 Uger, samt Beslutning at sende Assistance saavel til de Deputerede ved Hofferne i Sverrig og Danmark som til Gesandten i England; tillige skriver han om Instructionen for de engelske Commissarier i Danmark, som han maa skaffe sig Underretning om, og som, hvis den ikke stemmer med de tidligere angivne Grundtræk, maa söges modificeret i Overeensstemmelse med dem. — *Haege*, den 11. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 686—687.

2. Julii. [13363.] De hollandske Gesandter i Kjöbenhavn Vogelsangh og van Haeren meddele deres Colleger i Helsingör van Slingelandt og de Hubert Grundene, hvorfor de ikke have kunnet komme til den foreslaaede Conference i Kongens-Kroe. — (*Coppenhaege*, den 12. July.) (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 118.

2. Julii. [13364.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at virke hen til, at Generalstaterne tilskrive Admiral-Lieutenant van Wassenaer og de Deputerede ved Hofferne i Sverrig og Danmark, at de formode, at den med Viceadmiral de Ruyter sendte Landmilits er bleven ilandsat ved Kjöbenhavn, men hvis dette ikke er skeet, at de da sörge for, at denne Ilandsættelse iværksættes ved van Wassenaers Flaade eller ved andre dertil bequemme Skibe. — Saturdag den 12. July. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 74—75.

[13365.] Advis conciliatoir, vedtaget af STATERNE AF HOLLANDS OG VESTFRIESLANDS COMMITTEREDE OG DE DISSENTIERENDE MEDLEMMER AF DISSE STATER angaaende Fremgangsmaaden ved Udförelsen af Tractaten af 21. (11.) Mai til Tilveiebringelse af Freden i Norden, forelagt i bemeldte Staters Forsamling, og efter dennes Beslutning henviist til Erklæring af Medlemmernes Committenter. — Saturdag den 12. July. (Hollandsk.) 1659. 2. Julii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 75—80.

[13366.] Den svenske Gesandt, Friherre BENGT SKYTTES Skrivelse til Kong Carl Gustav, om det engelske Parlaments gunstigere Stemning mod Sverrig, hvilken han raader Kongen til at benytte med Hensyn til Krigen med Danmark; tillige omhandles den Plan at overlade Kronborg til England. — *London*, den 3. Julii. (Svensk.) 3. Julii.

Handl. rör. Skandinaviens Historie. 28. D. S. 208—217.

[13367.] De hollandske Gesandter i Kjöbenhavn VOGELSANGH og VAN HAEREN tilskrive Gesandterne i Helsingör van Slingelandt og de Hubert paa ny om Grundene, hvorfor de ikke kunne komme til den foreslaaede Sammenkomst, idet de udtrykke deres Forundring over, at Ambassadeurerne fra Frankrig og England ere blevne indblandede i den mellem dem forhandlede Sag. — *Coppenhaege*, den 13. July. (Hollandsk.) 3. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 119—120.

[13368.] Den hollandske Gesandt VOGELSANGH forsikkrer Gesandten van Slingelandt, at de i den fælleds Skrivelse anförte Grunde ikke ere sögte, men at det virkelig var dem umuligt at komme til Mödet; desuden troer han, at den omhandlede Prolongation vil være til Danmarks Undergang; i en Efterskrift tilföier han, at en stor Flaade kommende fra Östersöen er i Opseiling, og at man mener, at det er den hollandske. — *Coppenhaege*, den 13. July. 3. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 120. (Hollandsk.)

[13369.] Legati Suedici MATTHIÆ BIÖRENKLAU ad Deputatos Ordinum Germanicorum memoriale, quo causam Suecorum contra Danos, inprimis vero contra electorem Brandenburgicum et confoederatos eius defendere conatur. — *Francofurti ad Moenum*, d. 14. Julii. 4. Julii.

Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 142—157. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 567—571. *Tydsk:* Memorial von Mattias Biörenklouen. 1659. p. 3—23. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1048—1055.

[13370.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt om de i Generalstaternes Forhandlinger fremsatte Grunde for ikke at gaae frem mod Kongen af Danmark overeensstemmende med Haager-Tractaten, hvis han vedbliver at vægre sig ved en separat Fredslutning, idet der navnlig fremhævedes, at Holland ikke var bundet ved denne Tractat, med mindre Kongen af Sverrig gik ind paa Elbinger-Tractaten og dennes Elucidation, samt at der var givet Kongen af Danmark Löfter angaaende Freden med Polen og directe Forhandlinger mellem Sverrig og Brandenborg; tillige tilraader han Gesandterne at holde hyppige personlige Conferencer. — *Haege*, den 14. July. (Hollandsk.) 4. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 48—52.

[13371.] Raadspensionær J. DE WITT tilkjendegiver Gesandten Pieter Vogelsangh sin Forundring over, at han endnu ikke har havt nogen directe Skrivelse fra ham; han omtaler hans i Beretningen til Generalstaterne fremsatte Mening, at Kongen af Danmark ikke maatte kunne ansees for Refusant ifölge Haager-Tractaten, uden efter en forudgaaende Declaration af de contraherende Magter, og angiver sine Grunde herimod. Iövrigt er Brevet af samme Indhold som det samme Dag til van Slingelandt skrevne. — *Haege*, den 14. July. (Hollandsk.) 4. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 52—55.

1659. 5. Julii. [13372.] Declaratio REGIS DANIÆ de propensissimo suo in pacem animo, opposita Suedicæ cuidam declarationi die 20. Junii editæ, qua causa retardatæ hactenus inter Danos Suecosque pacis in regem Daniæ confertur. — *Hafniæ*, die v. mensis Julii.

Særskilt trykt, Hafniæ 1659. 4 Blade. Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 199—204. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 575—576. *Tydsk:* trykt 1659 saavel særskilt, som i Forbindelse med Kongen af Sverrigs Declaration af 20. Juni. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1228—1231. *Dansk:* trykt i Kjöbenhavn 1659, 4 Blade, „publiceret udi Kiöbenhaffn den 6. Jul. Aar 1659". *Hollandsk* og *Latin:* Særskilt trykt, 6 Blade.

5. Julii. [13373.] Den engelske Gesandt PH. MEADOWE beretter til Statsraadet om Standsningen af Underhandlingerne paa Grund af Mangel paa Creditiver til de to Konger; han og de Terlon finde mange Vanskeligheder fra de hollandske Gesandters og Admiralers Side; Kongen af Danmark vægrer sig bestemt ved at forhandle separat med Sverrig, og finder Understöttelse hos Hollænderne, der nu have en mægtig Flaade i de danske Farvande; Brandenborgerne have gjort et forgjæves Forsög paa at gaae over til Fyen; han længes efter de engelske Commissarier, men frygter, at det beleilige Öieblik for en gunstig Fred er forbi. — *Elsinore*, July 5.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 692—693. (Engelsk.)

6. Julii. [13374.] JENS SÖRENSEN MORSING ansöger Kongen om at maatte nyde det Sognekald paa Morsö, hvortil han af 5 Kaldsmænd er kaldet og hvorpaa han har modtaget Kaldsbrev, som ogsaa er underskrevet af Provsten, og at han af Bispen maa blive ordineret, dog med Forbehold af Sagens nærmere Undersögelse efter Freden, da tvende Kaldsmænd havde kaldet en anden. — *Kiöbinghaffn*, den 6. Julii.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. 1. B. S. 96—97.

6. Julii. [13375.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilkjendegiver Raadspensionær Johan de Witt sin Frygt for, at Flaaden maa vende hjem uden Resultat, da Admiralen anseer Gjenerhvervelsen af Öerne for vanskelig; Kjöbenhavns Indvaanere frygte for Vinteren, hvis de ikke erholde Tilförsel. — *Coppenhaege*, den 16. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 75.

7. Julii. [13376.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND bifalde en dem af deres Committerede forelagt Concept-Skrivelse til Gesandten i England Nieupoort, hvorefter denne skulde forestille det engelske Statsraad, at man her anseer det for retfærdigt, at Danmark ved Freden med Sverrig beholder Throndhjem, Bornholm og Hveen og fritages for Betalingen af den af Sverrig forlangte Skadeserstatning for Guinea, og beslutte at virke hen til, at Generalstaterne rescribere Nieupoort overeensstemmende hermed, samt tillige at Nieupoort paa den allersecreteste Maade underrettes om, at Generalstaterne ville kunne bequemme sig til at opgive Punkterne om Bornholm og Hveen som necessaire. — Donderdag den 17. July. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 81—84 (tilligemed den omtalte Concept-Skrivelse).

7. Julii. [13377.] Forslag af STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLANDS COMMITTEREDE om Forlængelse af den ved Tractaten af 21. (11.) Mai fastsatte Termin for Fredens Afslutning mellem Kongerne af Sverrig og Danmark med 14 Dage, og om de Forholdsregler, som skulle tages, hvis den ene eller den anden af Kongerne refuserer Freden, forelagt bemeldte Stater. — Donderdag den 17. July. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 84—86.

8. Julii. [13378.] Churfyrst FRIEDERICH WILHELM af Brandenborgs Skrivelse til hans Resident i Haag, hvori han bebreider den hollandske Regjering at have truet Danmark med at unddrage det sin Hjelp, hvis det ikke antog den roeskildske Tractat, hvis Skadelighed selv for

Holland han efterviser; han beklager, at de Witt offentlig skal have givet Churfyrsten Skyld for at befordre Kongen af Danmarks Ruin ved at raade denne fra at antage den roeskildske Tractat. — Den 8. Julij. (Tydsk.) 1659. 8. Julii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 578—579. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 392—393. *Hollandsk* og *Tydsk:* Særskilt trykt 1659, 4. Blade.

[13379.] Den engelske Admiral Montagus Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori han anmelder sin Ankomst i Sundet med den engelske Flaade for at understötte de engelske Commissariers Fredsmægling, hvis Komme han venter hver Dag. — 8. Julij. (Tydsk Overs.) 8. Julii.

Diar. Europ. Contin. II. (1659.) S. 211—212. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 579.

[13380.] Erklæring af Staterne af Zeeland om den Fremgangsmaade, der af de extraordinære Deputerede i Sundet bör anvendes, da Kongen af Sverrig synes at vise sig tilböielig til Underhandlinger, for at bevæge Kongen af Danmark til at indlade sig paa en separat Fred, samt vice versa, hvis Forholdet i Virkeligheden skulde være omvendt. — Den 18. July. (Hollandsk.) 8. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 16—19.

[13381.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, (og ligelydende til P. Vogelsangh), at Generalstaterne paa Grund af modtagne Meddelelser fra deres Gesandt i England endnu ikke have fattet Beslutning angaaende Spörgsmaalet om Udsættelsen af den i Haager-Tractaten fastsatte Termin; han meddeler, at Nieupoort har berettet, at den engelske Regjering for at fremme Freden vil holde fast paa Sverrigs Antagelse af Elbinger-Tractaten med den i Thorn foreslagne Elucidation, og vil give efter med Hensyn til Erstatningen for den i Guinea lidte Skade og uden Tvivl ogsaa med Hensyn til Throndhjem. — *Haege,* den 18. July. (Hollandsk.) 8. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 55—56. (Uden Tvivl er Bilag til dette Brev en Recapitulation af de Grunde, hvorfor de forenede Nederlande skulde holde fast paa Punkterne angaaende Throndhjem, Bornholm, Hveen og de bevidste 400000 Rdlr., samt söge at bevæge England til at slutte sig hertil, formodentlig forfattet af den danske Resident Charisius. Sstds. Aenhangsel S. 13—16.)

[13382.] Generalstaternes Skrivelse til deres Ambassadeur i England, Nieupoort, hvori de fremsætte Grundtrækkene til Freden mellem Danmark og Sverrig, som han skulde söge at formaae den engelske Regjering til at gaae ind paa. — *Hage,* den achtienden July. (Hollandsk.) 8. Julii.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 397. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 588—589.

[13383.] Raadspensionær Johan de Witt tilsender Gesandten W. Nieupoort forskjellige Resolutioner af de hollandske Stater angaaende Fredsforhandlingerne mellem Danmark og Sverrig, skriver om den hidtil forgjæves ventede Ratification af Haager-Tractaten, samt om den gode Forstaaelse mellem Anförerne for Englands og Hollands Flaader i Sundet i Fölge Indberetninger fra den hollandske Admiral-Lieutenant; tillige omtaler han sin Tilböielighed til at opgive Punkterne om Bornholm og Hveen, naar herved de to andre Punkter om Throndhjem og de 400000 Rdlr. kunde sættes igjennem. — *Haege,* den 18. July. (Hollandsk.) 8. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 692—695.

[13384.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at han ikke anseer det for umuligt, at den hollandske Regjering kan bevæges til at gaae ind paa 8. Julii.

1659. 8. Julii. en Opgivelse af de to Punkter (hvorom de Witt samme Dag havde skrevet), naar den blev forvisset om, at den engelske Regjering vilde betragte de to andre Puncter som „necessair". *Haege*, den 18. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 696.

8. Julii. [13385.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at man havde paatænkt at sende Vane som Gesandt til Holland, men at man ikke vel kan undvære ham, hvorfor der er Tale om Whitlock, hvilket vilde være uheldigt, da denne er i höi Grad svensksindet; han omtaler de svenske Ministres Intriguer for at vække Skinsyge mellem England og Frankrig, samt for at ægge England til at yde Sverrig virksom Hjelp mod Danmark og de forenede Nederlande. — *Westmunster*, den 18. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 696—698.

9. Julii. [13386.] Kong FREDERIK III. takker den engelske Admiral Montagu for den ham tilbudte engelske Mægling, og erklærer, at han intet inderligere önsker end en sikker almindelig Fred for sig og sine Bundsforvandte. — *Coppenhagen*, den 9. Julii. (Tydsk Overs.)

Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 213. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 579.

9. Julii. [13387.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om de Grunde, han har anfört for at bevæge den danske Regjering til at indlade sig paa Underhandlinger uden Hensyn til de Allierede, og de af denne anförte Modgrunde; om sine frugteslöse Forhandlinger om en almindelig Cessation af Fjendtlighederne; om sine Samtaler med Rigshofmesteren, og om Forhandlingerne i Polen. — *Coppenhaege*, den 19. July.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 75—78. (Hollandsk.)

9. Julii. [13388.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND bifalde det i Mödet den 17. (7.) Juli forelagte Forslag om Forlængelsen af den i Tractaten af 21. (11.) Mai fastsatte Termin for Tilveiebringelse af Freden i Norden med 14 Dage, og beslutte at virke hen til, at det vedtages af Generalstaterne. — Saturdag den 19. July. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 86—88.

11. Julii. [13389.] Kong FREDERIK III. beder Indvaanerne i Kjöbenhavn og Christianshavn af hvert Huus inden Aften at levere en Skovl, en Spade og en Hakke til „et höit importerende Værk", som Kongen forehaver. — *Kiöbenhavn*, den 11te Juli.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 186.

11. Julii. [13390.] Den danske Resident i Holland P. CHARISIUS's gjentagne Andragende til Generalstaterne om hurtig og kraftig Hjelp for Danmark, idet han söger at möde og gjendrive deres opstillede Betænkeligheder i saa Henseende. — *Hage* den 21. Julii. (Tydsk.)

Vier Memorialien vom Herrn Charisio etc. 1659. fol. Aiiij—Ciij. Diar. Europ. Contin. II. (1659.) S. 214—224. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 580—584 (med Dat. 11. Juli). *Hollandsk:* Særskilt trykt 1659. 4 Blade. Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 20—27. *Hollandsk og Tydsk:* Særskilt trykt, 12 Blade.

11. Julii. [13391.] Raadspensionær J. DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh om Generalstaternes yderligere Udsættelse af Deliberationen om Forlængelsen af Haager-Tractaten, om Englands Önske at fremme Fredsunderhandlingerne og Residenten Downings Forsikkring, at det vil gaae ind paa Punktet om Throndhjem, og i saa Tilfælde vil Holland ikke hindre Freden ved at fastholde Bornholm og Hveen for Danmark; efter Beretning fra van Wassenaer erfarer man, at den hollandske og den engelske Admiral have besluttet at rette sig efter den mellem Nieupoort og den engelske Regjering trufne Overeenskomst; denne

Beslutning mener man burde være fattet efter Conferents mellem de hollandske og engelske Ministre, og at de hollandske Landtropper burde have været landsatte i Kjöbenhavn; hertil er der nu ogsaa af Generalstaterne givet Befaling. — *Haege*, den 21. July. (Hollandsk.) 1659. 11. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 56—58.

[13392.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilsender Raadspensionær Johan de Witt sin Correspondance med Gesandterne i Kjöbenhavn og omtaler Fremgangen af Forhandlingerne med Sverrig om den Elbingske Tractat og dens Elucidation, samt sine Bestræbelser for at modarbeide de Svenskes almindelige Mening om Hollands Partiskhed for Danmark; hans Bestræbelse for at opnaae Audients hos Kongen af Sverrig er ikke lykkedes. — *Elseneur*, den 22. July. (Hollandsk.) 12. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 89—91.

[13393.] Den danske Resident i Holland Peter Charisius's Memorial til Staterne af Holland og Vestfriesland, hvori han opfordrer dem til at modvirke den mellem Generalstaterne, England og Frankrig aftalte vilkaarlige Fremgangsmaade med Hensyn til Bestemmelsen af Fredsbetingelserne mellem de nordiske Magter. — *Graven-Hage*, den 12/22. Jul. (Tydsk.) 12. Julii.

Vier Memorialien vom Herrn Charisio etc. 1659. fol. Ciij—Ciiij. Diarium Europ. Contin. II. (1659.) S. 255—256. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 600. *Hollandsk og Tydsk:* Særskilt trykt, 2 Blade. *Hollandsk:* Særskilt trykt 1659, 2 Blade.

[13394.] Kong Frederik III. befaler Vice-Admiral Jörgen Biörnsen at udlevere fra Holmen endeel Blekings Planker til Stadshauptmand Frederik Thuresen til Voldarbeide bag Vandkunsten. — *Kiöbenhavn*, den 13de Juli. 13. Julii.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 188.

[13395.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsanghs Svarskrivelse til Raadspensionær Johan de Witt om den Meningsforskjellighed mellem Gesandterne, der bevægede dem til at fremkalde Regjeringens Resolution angaaende den bevidste Declaration; om begge de hollandske Flaaders Combination; om den danske Regjerings faste Mening om Nederlandenes og Englands Interesse i den danske Stats og Kjöbenhavns Conservation; om det af Danmark attraaede Pengelaan og om Vanskeligheden for Gesandterne i det beleirede Kjöbenhavn jævnlig at communicere mundtlig med dem i Helsingör. — *Coppenhaege*, den 23. July. (Hollandsk.) 13. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 84—86.

[13396.] Overeenskomst mellem det engelske Parlaments Commissarius George Downing og Generalstaterne, hvorved det efter Downings Forslag bestemmes, at begge Staters Gesandter i Danmark skulle paalægges inden 15 Dage at söge at bringe Freden istand mellem Danmark og Sverrig, under Trusel af Tvang fra de tvende medierende Magters Side; tillige fastsættes, at Throndhjems Afstaaelse til Danmark skal betragtes som et necessairt Punkt. — *In den Hage in Hollandt*, den 24. July. (Hollandsk.) 14. Julii.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 398. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 260—261. (med *Fransk* Overs.) *Latin:* Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 88—90. *Fransk:* Recueil des traitez. T. III. p. 769—770. (oversat af Hollandsk). *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 589.

[13397.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at han med Bekymring har erfaret den Mangel paa Enighed, som finder Sted mellem Gesandterne i Kjöbenhavn og dem i Helsingör; tillige sender han den samme Dag med den engelske Resident vedtagne Overeenskomst om en Udvidelse af Haager-Tractaten, hvorved man til Fordeel for Danmark er bleven enig om at ansee Frafaldelsen af Erstatningskrav for den i Guinea 14. Julii.

1659. lidte Skade og Tilbagegivelsen af Throndhjem for „necessair", ligesom ogsaa Kongen af Sver-
14. Julii. rigs Antagelse af Elucidationen af Elbinger-Tractaten; i Tilfælde af Bornholms Restitution til Sverrig, vil man sörge for at dets Indvaanere erholde Amnestie. — *Haege*, den 24. July.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 60—62. (Hollandsk.)

14. Julii. [13398.] Raadspensionær Johan de Witts Skrivelse til Gesandten G. van Slingelandt af samme Indhold som Brevet af samme Dag til Gesandten P. Vogelsangh, med Tilföielse af nogle Bemærkninger angaaende Optagelsen af Danmark og Brandenborg i den elbingske Tractat, og angaaende Residenten Downings Erklæring i Anledning af den vedtagne Opgivelse af Erstatningen til Sverrig for den i Guinea lidte Skade. — *Haege*, den 24. July. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. B. S. 65–66.

14. Julii. [13399.] Raadspensionær Johan de Witt tilsender Gesandten W. Nieupoort Acterne vedkommende den efter Conference mellem de Thou, Downing og Generalstaternes Commissarier afsluttede nærmere Overeenskomst til Udförelsen af Haager-Tractaten af 21. (11.) Mai, hvorved dog Frankrigs Navn blev udeladt, da de Thou var uden Fuldmagt; denne havde dog lovet strax at sende den til Gesandten de Terlon, og Downing havde erklæret, at den ligeledes snarest muligt vilde blive sendt til den engelske Regjerings Fuldmægtige ved Hofferne i Sverrig og Danmark til Iagttagelse; med alt dette er man ikke uden Bekymring med Hensyn til den manglende Ratification af Tractaten af 21. (11.) Mai. — *Haege*, den 24. July. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 698—699.

14. Julii. [13400.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at han höilig beklager, at man ved Overeenskomsten idag har maattet indrömme, at Bornholm kan restitueres Kongen af Sverrig; derimod er Punktet om de 400000 Daler erklæret for necessair, skjöndt det ikke er tydeligt udtalt i Tractaten, da Downing ikke havde Fuldmagt hertil; men han lovede at faae det anerkjendt paa behörigt Sted. — *Haege*, den 24. July.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 700. (Hollandsk.)

14. Julii. [13401.] Den hollandske Gesandt Wil. Nieupoort forestiller efter Generalstaternes Befaling det engelske Statsraad, at de vel ere villige til iflölge Haager-Tractaten at lægge Freden til Roeskilde til Grund for Fredsunderhandlingerne mellem Sverrig og Danmark, men at de efter den i Tractaten gjorte Reservation, at de ved Krigens Fornyelse lidte Tab skulle komme i Betragtning, ville holde paa, at Throndhjem og Bornholm skulle afstaaes til Danmark, at dette Rige skal fritages for den forlangte Erstatning for Guinea, og at Hveen maa forblive under Sjelland. — The 14/24th of July. (Engelsk.)
J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 696–697.

15. Julii. [13402.] Overeenskomst angaaende Fæstningen Nakskovs Capitulation, undertegnet af Grev Otto Stenbock og Commandanten Oberst Joachim Körber, samt af Daniel von der Rehden. — *Im Lager vor Naszkau*, den 15. Julij. (Tydsk.)
Diar. Europ. Contin I. (1659). S. 281—281.

15. Julii. [13403.] Staterne af Holland og Vestfriesland bifalde Overeenskomsten af Gaars Dato om Fredens Tilveiebringelse i Norden (jvnf. Nr. 13396), og opfordre Generalstaterne til at autorisere nogle Deputerede til at undertegne den tillige med Downing, selv om den franske Gesandt de Thou gjorde Vanskeligheder ved at tiltræde den. — Vrydag den 25. July.
Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 89—90. (Hollandsk.)

15. Julii. [13404.] Raadspensionær Johan de Witt tilsender Gesandten G. van Slingelandt en Resolution af Generalstaterne, hvorved han haaber, at der ikke vil savnes noget med Hen-

syn til Fredsforhandlingerne; tillige sender han ham en Memoire fra Hr. Charisius af 21. (11.) dennes, for at han kan see, med hvad Föie denne vedbliver med sine „klaghten ende expostulatien" til Generalstaterne. — *Haege*, den 25. July. (Hollandsk.) 1659. 15. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 66.

[13405.] Raadspensionær Johan de Witts Skrivelse til Gesandten Pieter Vogelsangh af samme Indhold som Brevet af samme Dag til Gesandten G. van Slingelandt; desuden sender han ham en Memoire fra Residenten Charisius af 23. (13.) dennes angaaende Nöden i Kjöbenhavn. — *Haege*, den 25. July. (Hollandsk.) 15. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 68—69.

[13406.] Raadspensionær Johan de Witt tilsender Gesandten W. Nieupoort Generalstaternes Resolution af 24. (14.) Juli om Approbation af den samme Dag sluttede Overeenskomst, samt Copier af de til de hollandske Fuldmægtige i Danmark i denne Anledning sendte Befalinger; tillige beklager han den vedvarende Udeblivelse af Ratificationen af Tractaten af 21. (11.) Mai. — *Haege*, den 25. July. (Hollandsk.) 15. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 701.

[13407.] Det engelske Statsraads Svar til den hollandske Gesandt Nieupoort, at det vel er rede til at give sit Samtykke til Enkeltheder, hvorved en befrygtet Skade eller Usikkerhed kunde undgaaes, men at det holder fast paa Roeskilde-Freden som Grundlag for Underhandlingerne mellem Sverrig og Danmark, idet det ikke kan anerkjende den Betydning, som Generalstaterne lægge i den allegerede Reservation i Haager-Tractaten. — July 15th. 15. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 697—698. (Engelsk.)

[13408.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med Vane om en nærmere Forbindelse mellem England og Holland; han beretter, at Vane har meddeelt ham, at Ratificationsacten af Haager-Tractaten ligger færdig til Afsendelse. — *Westmunster*, den 25. July. (Hollandsk.) 15. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 702—703.

[13409.] Kong Frederik III. befaler Borgemester Peder Pedersen i Kjöbenhavn at lade hugge 600 Stormpæle i Amager Lund, som derefter af Bönderne skulde indages til Stadshauptmand Frederik Thuresen. — *Kiöbenhavn*, den 16de Juli. 16. Julii.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 188.

[13410.] De engelske Commissarier Al. Sydney, Rob. Honywood og Tho. Boone underrette Statsraadets Præsident om, at de efter 8 Dages Seilads ere komne i Nærheden af Skagen; ved et Hamborger Skib have de erfaret, at den engelske Flaade ligger mellem Kronborg og Kjöbenhavn, og at denne Bye har erholdt nogen Tilförsel ved Handelsskibe; de blive stærkt ventede i Sundet, ligesom ogsaa de hollandske Commissarier. — *From aboard the Langport, 12 leagues from the Scaw*, 16th of July. (Engelsk.) 16. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 699.

[13411.] Den hollandske Gesandt Wil. Nieupoort udbeder sig af det engelske Statsraad en Conference i Anledning af dets Skrivelse af 15. Julii. — This 16/26th of July. 16. Julii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 698. (Engelsk.)

[13412.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beretter til Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med de engelske Herrer om de bevidste fire Punkter; de tilkjendegave deres Önske at maintenere Kongen af Danmark, men vilde ikke gaae ind paa 16. Julii.

1659. Forslaget; dog erklærede Vane ham, at man maaskee nok vilde indlade sig paa de to Punkter
16. Julii. om Throndhjem og de 400000 Daler, og lovede hertil sin Medvirkning. — *Westmunster*, den 26. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 705—706.

18. Julii. [13413.] Ordre til den keiserlige Feltcommissær Hermann Erckeradt at begive sig til Flensborg og i det keiserlige Generalitets Navn sætte Byen i Contribution efter en vedlagt Anviisning fra den danske Generalcommissær Detlev von Ahlefeld, saaledes at Byen skulde contribuere for 70 Plove, 8 Rdl. af hver Plov. — *Feldtlager bey Coldingh*, d. 18. Jul. (Tydsk.)

J. H. a Seelen, Memorabil. Flensburg. p. 173.

18. Julii. [13414.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, hvorledes han anseer det rigtigst efter Overeenskomsten af 24. (14.) Juli, at Underhandlingerne om Freden mellem Kongerne af Sverrig og Danmark föres; tillige anbefaler han hyppige Conferentser mellem de hollandske Gesandter. — *Haege*, den 28. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 69—75.

18. Julii. [13415.] Raadspensionær Johan de Witt's Skrivelse til Gesandten Pieter Vogelsangh, hvori han söger at modgaae de mod Haager-Tractaten fremkomne Klager, at det i den tredie Artikkel anförte Armistitium var i höi Grad skadeligt for Danmark og havde berövet det Öerne Laaland, Falster, Langeland og Möen, og at denne Tractat ikke blot stred mod tidligere Tractater, men ogsaa mod Generalstaternes udtrykkelige Löfter i Breve til Kongen af Danmark af 28. (18.) Marts og 29. (19.) April sidstleden. (Den övrige Deel af Brevet er af samme Indhold som Brevet af samme Dato til Gesandten van Slingelandt.) — *Haege*, den 28. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 78—81.

18. Julii. [13416.] Den hollandske Gesandt i London Nieupoorts Forsvarsskrift mod de Beskyldninger, der offentlig (bl. a. af Kongen af Danmark og Churfyrsten af Brandenborg) vare fremsatte imod ham i Anledning af Forlængelsen af den ved Haager-Tractaten til Fredsunderhandlingerne fastsatte Termin. — *London*, den 28. Jul. (Tydsk.)

Diar. Europ. Contin. II. (1659.) S. 268—274. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 591—593.

19. Julii. [13417.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilkjendegiver Raadspensionær Johan de Witt sin Længsel efter Generalstaternes Resolution (angaaende Meningsforskjelligheden med Collegerne i Kjöbenhavn), erkjender det önskelige i jævnlige Conferencer med Gesandterne i Kjöbenhavn, angiver Grunden, hvorfor han ikke har begivet sig til det danske Hof, og yttrer det Haab, at dettes Stemning ved den franske Gesandts Hjelp vil forandre sig. — *Elseneur*, den 29. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 102—103.

21. Julii. [13418.] Kong Frederik III. tilkjendegiver D. Anders Andersen, Superintendent i Aalborg, at han har tilladt, at Studiosus Jens Sörensen, der med 5 Stemmer imod 2 er kaldet til et Kald i Jylland (Seierslöv paa Morsö), maa forordnes til dette Kald og præstevies, hvis intet andet end de tvende Kaldsmænds Indsigelse er til Hinder, dog enhvers Ret, naar Sagen kan blive undersögt, uforkrænket. — *Hafniæ*, dend 21. July.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. I. B. S. 99.

21. Julii. [13419.] Generalstaternes Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori de forsvare deres Fremgangsmaade med Hensyn til Haager-Tractaten med England og Frankrig af 21. (11.)

Mai og den til sammes yderligere Bekræftelse trufne Overeenskomst af 24. (14.) Juli. — *In den Hage*, den een en dertigsten July. (Hollandsk.) 1659. 21. Julii.

Trykt tilligemed Brevet af samme Dag til de holl. Gesandter i Amsterdam 1659, i flere Udgaver. Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 91—97. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 400—403. *Tydsk:* Særskilt trykt 1659. 8 Blade. Diar. Europ. Contin. II. (1659.) S. 230—239. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 593—596.

[13420.] GENERALSTATERNES Skrivelse til deres Gesandter ved de nordiske Hoffer angaaende de Forholdsregler, som de videre burde iagttage med Hensyn til Fredsmæglingen mellem Danmark og Sverrig. — *In den Hage*, den 31. July. (Hollandsk.) 21. Julii.

Trykt tilligemed Brevet af samme Dag til Kongen af Danm. i Amsterdam 1659, i flere Udgaver. Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 97—106. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 403—406. *Tydsk:* Særskilt trykt, 1659. 8 Blade. Diarium Europ. Contin. II. (1659.) S. 240—254. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 596—600.

[13421.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om en paatænkt Expedition til Undsætning af Nakskov og Tilbageerobring af Öerne under Medvirkning af keiserlige, polske og brandenborgske Tropper; man haaber Deeltagelse af den hollandske Flaade og de derpaa ombord værende Landtropper; Gesandten, der er uden speciel Instruction, er i Forlegenhed og raader til Forsigtighed, medens Admiral-Lieutenanten og Anförerne for Landtropperne ere stemte derfor. — *Coppenhaege*, den 31. July. (Hollandsk.) 21. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 67—68, og 128—129.

[13422.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND bifalde tvende dem af Generalstaternes Committerede tilsendte Skrivelser til Kongen af Danmark og til de hollandske Gesandter i Danmark, daterede 31. (21.) Juli, om Fredsforhandlingerne, og anbefale Generalstaterne deres Afsendelse. — Vrydag den 1. Augusti. (Hollandsk.) 22. Julii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 90—106.

[13423.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilmelder Gesandten G. van Slingelandt, at Overeenskomsten af 24. (14.) Juli nu idag er bleven undertegnet paa Englands Vegne af Downing og paa Generalstaternes af Vrybergen, medens de Thou vægrede sig; men da han bifaldt den, lovede han desangaaende at skrive saavel til det franske Hof som til Gesandten de Terlon; desuden skriver han om Forholdet til Sverrig, i Tilfælde at man skulde blive nödsaget til at erklære Kongen af Danmark for „Refusant". — *Haege*, den eersten Augusty. (Hollandsk.) 22. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 82.

[13424.] Raadspensionær JOHAN DE WITT takker Gesandten Pieter Vogelsangh for den optagne private Correspondance, og tilskriver ham iövrigt overeensstemmende med Brevet af samme Dato til Gesandten van Slingelandt. — *Haege*, den eersten Augusty. (Hollandsk.) 22. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 83.

[13425.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort om den idag foregaaede Underskrift af Overeenskomsten af 24. (14.) Juli ved Downing og Vrybergen paa Englands og Generalstaternes Vegne; han meddeler de Instruxer, som vare givne de Deputerede in loco angaaende Hveen, de 400000 Daler og Ratificationen af den elbingske Tractat med dens Elucidation. — *Haege*, den eersten Augusty. (Hollandsk.) 22. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 703—705.

1659. 22. Julii. [13426.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilmelder Raadspensionær Johan de Witt Modtagelsen af den nærmere Convention af 24. (14.) Juli og lover at bestræbe sig for, at den fra engelsk Side bliver overholdt; han haaber, at Ratificationen af Tractaten af 21. (11.) Mai nu omsider er bleven overleveret af Downing. — *Westmunster*, den eersten Augusty.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 707—709. (Hollandsk.)

23. Julii. [13427.] Kong FREDERIK III. befaler Georg Hoffmann indtil videre at have Inspection med Fortificationen om Kjöbenhavn og Christianshavn. — *Kiöbenhavn*, den 23. Juli.
G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 197.

23. Julii. [13428.] De hollandske Gesandter P. VOGELSANGH og W. VAN HAEREN berette til Generalstaterne, at de have modtaget den secrete Resolution af 24. (14.) Juli, just som man var ifærd med at lade Flaaden afgaae til Beltet med Rytterie; det er naturligt, at denne Resolution maa vække stor Alteration ved det herværende Hof, især da Nakskov endnu skal holde sig. — *Koppenhagen*, den 2. Augusti. (Tydsk Overs.)
Diar. Europ. Contin. II. (1659.) S. 257—258. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 601.

23. Julii. [13429.] General-Lieutenant E. PUCHLER beretter til Generalstaterne, at han den 28. (18.) Juli har modtaget Ordre fra Kongen af Danmark at være behjelpelig til Undsætningen af Nakskov og Tilbageerobringen af Laaland, Falster, Möen, Langeland og Fyen, og at han har erklæret sig villig dertil, under Betingelse at det hollandske Corps sættes under Oberst Killigrews Befaling og ikke deles eller lægges i Garnison i de Fæstninger, der maatte erobres; han giver en Fortegnelse over den Ammunition, som Corpset har, meddeler, at den franske Gesandt og de engelske Commissarier ere komne og omtaler et udbredt Rygte, at Nakskov allerede har overgivet sig. — 23. Jul. /2. Aug. (Tydsk Overs.)
Diar. Europ. Contin. II. S. 258—259.

23. Julii. [13430.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Meningsforskjelligheden angaaende Prolongationen med Collegerne i Helsingör, hvilken Sag han paastaaer bestandig at være forhandlet med al Venskab, og uden at Höflighedens Grændser nogensinde ere overskredne. — *Coppenhaege*, den 2. Augusty. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 109.

24. Julii. [13431.] Kong FREDERIK III. tilmelder Rentemestrene, at han har pantsat Abrahamstrup Gaard og Gods til Hans Möllengraff for 26000 Rdlr. — *Hafn.*, 24. Julij.
Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 195.

24. Julii. [13432.] Qvarteermester ARNOLDT BECHERS befaler, paa Fyrsten af Sachsen-Weimars Vegne, at Nör-Kongeslöf Kirkesogn skal betale 48 Rdlr. Contribution d. 2. August i Nibe. — *Nibe*, den 24. Julii.
C. Thestrup, Danmarks og Norges Krigsarmatur. S. 327.

25. Julii. [13433.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Generalstaterne, hvori han höiligen besværer sig over den af dem Sverrig tilstaaede Vaabenstilstand, men især over sammes Forlængelse. — *Coppenhagen*, den 25. Julii. (Tydsk.)
M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 590—591.

25. Julii. [13434.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Generalstaterne befale de extraordinære Deputerede ved Hofferne i Danmark og Sverrig af al Kraft at bestræbe sig for Udförelsen af Tractaten af 21. (11.) Mai og Overeenskomsten af 24. (14.) Juli, og hvis de i denne sidste bestemte 14 Dage ere forlöbne uden Resultat, at de da uden at afvente nærmere Ordre anvende den hollandske Krigsflaade tillige med den engelske

mod Refusanten, efter Overeenskomst med de to andre Staters, idetmindste Englands, Ministre; samt at Generalstaterne komme overeens med de franske og engelske Ministre i Holland om en virksom Udförelse af Tractaterne. — Maendag den 4. Augusty. (Hollandsk.) 1659. 25. Julii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 106—107.

[13435.] Overeenskomst mellem DE ENGELSKE OG HOLLANDSKE COMMISSARIER om ufortövet Udförelse af Conventionerne af 21. (11.) Mai og 24. (14.) Juli for at tvinge Danmark og Sverrig til Fred, hvorhos det bestemmes, at de i sidstnævnte Convention fastsatte 15 Dage skulle regnes fra Dagen efter Modtagelsen af nærværende Overeenskomst. (Den franske Gesandt nægtede at tiltræde denne Overeenskomst). — *À le Haye en Hollande*, le 4. d'Aoust. (Fransk.) 25. Julii.

Recueil des traitez. T. III. p. 770. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 262. *Latin og Fransk:* Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 107—109. *Latin:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 705. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 406—407. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 602.

[13436.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh om den befrygtede Separation af de hollandske Flaader, om Midlerne til at fremtvinge en Resolution af Kongen af Danmark, om de afbrudte Forhandlinger om et Pengelaan til Danmark, og om Ankomsten fra England af Ratificationen af Tractaten af 21. (11.) Mai. — *Haege*, den 4. Augusty. (Hollandsk.) 25. Julii.

Secrete Resolutien etc. 6. D. S. 87—88.

[13437.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at en paatænkt Forögelse af de Committerede ved Fredsunderhandlingerne ikke kommer til Udförelse; han billiger Betænkelighederne med Hensyn til Spörgsmaalet om at forlade en tidligere indgaaet Alliance, men haaber, at Kongen af Danmark ved den Alvor, som fra Hollands og Englands Side vises, ikke længe vil være vaklende i sin Beslutning; han sender den samme Dag med Downing indgaaede Overeenskomst, og beretter Ankomsten af den engelske Ratification af Tractaten af 21. (11.) Mai. — *Haege*, den 4. Augusty. (Hollandsk.) 25. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 98—99.

[13438.] De hollandske Gesandter G. v. SLINGELANDT og P. v. HUYBERT berette til Generalstaterne om deres Forhandlinger med de den 30. (20.) Juli ankomne engelske Commissarier, og om deres Hensigt med disse at have en Sammenkomst Dagen efter paa et Sted mellem Helsingör og Kjöbenhavn. — *Helsingör*, den 5. Aug. (Tydsk Overs.) 26. Julii.

Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 260—262. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 602.

[13439.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT takker Raadspensionær Johan de Witt for de meddeelte Resolutioner af Generalstaterne; han omtaler sin gode Forstaaelse med de engelske og franske Ministre, forsvarer sig med Hensyn til den stedfundne Meningsforskjellighed med sine Colleger i Kjöbenhavn, og udtaler sit Haab, nu at kunne gaae frem med större Vigeur, efter at have modtaget Generalstaternes nærmere Befalinger. — *Elseneur*, den 5. Augusty. (Hollandsk.) 26. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 111—112.

[13440.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGHS Skrivelse til Raadspensionær Johan de Witt, hvori han afviser nogle mod ham gjorte Beskyldninger ved Henviisning til sin Correspondance med sine Colleger i Helsingör; han havde idag havt en lang Conferents med Kongen, Rigshofmesteren og de tilstedeværende Rigsraader, hvorefter han har faaet et godt Haab. — *Coppenhaege*, den 5. Augusty. (Hollandsk.) 26. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 117.

1659. 26. Julii. [13441.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND bifalde den Dagen tilforn med den engelske Resident indgaaede Overeenskomst om Udförelsen af Tractaten af 21. (11.) Mai og Overeenskomsten af 24. (14.) Juli og opfordre Generalstaterne til at sætte den i Værk. — Dingsdag den 5. Augusty. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 107—109.

27. Julii. [13442.] Rigsadmiral CARL GUSTAV WRANGELS Skrivelse til en svensk Minister angaaende en heldig Affaire ved Ebbeltoft, hvor en svensk Eskadre borttog 2 danske og 3 hollandske Skibe. — *Middelfahrt*, den 27. July. (Tydsk.)

Extract-Schreibens von dem Herrn Reichs-Admirall etc. 1659. fol. 2.

28. Julii. [13443.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Rentemestrene angaaende Udstedelse af Panteskjöde paa Abrahamstrup Gaard og Gods til Hans von Möllengraft for 26000 Rdlr. — *Hafn.*, d. 28. Juli.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 196.

28. Julii. [13444.] Den engelske Gesandt PH. MEADOWE tilskriver Statsraadet, at de engelske Commissarier, som ankom hertil den 18. Juli endnu ikke have havt Audients hos Kongen af Sverrig, da denne först igaar er kommen tilbage fra Nakskov til Frederiksborg; da Meadowe ikke er Medlem af Commissionen, beder han, af Hensyn til sit Helbred, om Tilladelse til at vende tilbage til England; han har gjort Commissarierne fuldkommen bekjendt med Sagernes Stilling. — *Elsinore*, July 28th. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 708.

29. Julii. [13445.] Beretning til det engelske Statsraads Præsident fra Commissarierne E. MONTAGU, AL. SYDNEY, ROB. HONYWOOD og THO. BOONE, at de endnu ikke have havt Audients hos Kongen af Sverrig, som har været bortreist; de have besögt Flaaden og fundet den i god Tilstand; dog var der nogen Sygdom blandt Mandskabet, og nogen Knaphed paa Proviant, som de have sögt at raade Bod paa; de have fra Downing modtaget den i Haag trufne Overeenskomst af 14/24. Juli, og de have som Fölge heraf bevirket en Standsning i Foreningen af den hollandske og danske Flaade; Commissarierne fra England, Holland og Frankrig have holdt en Conferents paa en Fregat for at aftale Forholdsregler for at tvinge de 2 Konger til Fred; de önske Instructioner for det Tilfælde, at ingen af dem vil indlade sig derpaa; de troe, at Kongen af Sverrig ikke er utilböielig til en almindelig Fred; de beskrive de svenske Tropper som yderlig slette, saavel til Lands som til Vands; de foreslaae at sende Admiral Lawson med 6 til 8 Skibe til Sundet; de tage næste Dag til Frederiksborg, hvor de vente Audients hos Kongen af Sverrig. — *Elsineur*, 29th of July. (Engelsk.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 708—710.

29. Julii. [13446.] Resolution af STATERNE AF HOLLAND OG VEST-FRIESLAND, at den hollandske Landmilits, som Kongen af Danmark havde vægret sig ved at modtage, skulde fordeles paa begge Flaader og anvendes ifölge Conventionerne af 24. (14.) Juli og 4. August (25. Juli) d. A.; samt at et af en af Gesandten Vogelsanghs Tjenere paa en Medtjener i Kjöbenhavn begaaet Drab hörte under Generalstaternes Jurisdiction og vedkom ikke Kongen af Danmark. — Vrydag den 8. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 28—29.

29. Julii. [13447.] Raadspensionær J. DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at han ikke tvivler om, at Kongen af Danmark, naar han bliver bekjendt med Overeenskomsten af 24. (14.) Juli, vil give Slip paa sine Betænkeligheder, men i modsat Fald, som det alvorligt er blevet udtalt i Generalstaternes Forsamling, at han ved Trusel af Vaabenmagt og ved alle-

haande Beængstigelser vil være at bevæge dertil; med Hensyn til Hjemsendelsen af en Deel af Flaaden, ansees dette ikke for hensigtsmæssigt; det skulde da være 6 eller 8 leiede Transportskibe, som kunne tilbagesendes. — *Haege*, den 8. Augusty. (Hollandsk.) 1659. 29. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 99—100.

[13448.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandten Pieter Vogelsangh sin höieste Forundring over Kongen af Danmarks Fremfærd ved at tilbagevise den ham i Kjöbenhavn præsenterede Hjelp som unödvendig, over Gesandternes Deeltagelse i et dansk Krigsraad uagtet deres Egenskab som Mediateurer, og over Henviisningen af en af Gesandtskabets Domestikker til Kongen af Danmark, skjöndt han efter Jus legatorum hörte under Generalstaternes Jurisdiction; iövrigt er Brevet af samme Indhold som det af samme Dag til Gesandten van Slingelandt. — *Haege*, den 8. Augusty. (Hollandsk.) 29. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 100—102.

[13449.] Raadspensionær Johan de Witt sender Gesandten W. Nieupoort den under 4. August (25. Juli) med Downing sluttede nærmere Overeenskomst om en hurtig Udförelse af de tidligere Beslutninger; han melder, at Ratificationerne af Tractaten af 21. (11.) Mai ere blevne udvexlede den 6. August (27. Juli) med England og Frankrig; tillige omtaler han Beretninger fra Commissarierne i Danmark og fra Oberst Killigrew, hvorefter Kongen af Danmark dadles for ikke at have benyttet den hollandske Flaade, skjöndt den siden 14. (4.) Juli havde været til hans Raadighed; han önsker Underretning om de engelske Instructioner, som ere sendte til Danmark. — *Haege*, den 8. Augusty. (Hollandsk.) 29. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 709—710.

[13450.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a. om Kongen af Sverrigs Klager over, at den engelske Flaade ikke yder ham nogen reel Hjelp mod Danmark, saaledes som det var ham lovet. — *Westmunster*, den 8. Augusty. (Hollandsk.) 29. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 711—712.

[13451.] Beslutning af Borgemester og Raad i Ribe, samtykt af 24 Dannemænd, hvorved al Drikkerie ved Liigbegjængelse i Byen afskaffes og forbydes. — *Riber Rahdhusz*, d. 30te Juli. 30. Julii.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 104.

[13452.] Kong Frederik III.s Befaling til endeel af Bönderne under Abrahamstrup Gaard herefter at svare Hans Möllengraf i Kjöbenhavn, til hvem Gaarden og endeel af Godset var pantsat. — *Hafn.*, 31. Julij. 31. Julii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 196—197.

[13453.] Edictum Rectoris et Senatus universitatis Hafniensis, quo Ovenus Claudii Helmerus ob scelera perpetrata numero civium academicorum excluditur et relegatur. — Pridie Cal. Sextil. 31. Julii.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 194—195.

[13454.] Kong Frederik III.s Skrivelse til Generalstaterne, hvori han höilig beklager sig over, at de, isteden for at bringe ham Hjelp med deres Flaade, have af Kongen af Sverrig og hans Adhærenter ladet sig bevæge til en Vaabenhvile, under hvilken denne Konge bemægtiger sig den ene Plads efter den anden, medens Danmarks Allierede hindres i at komme til Bistand; han opfordrer dem derfor til snarest muligt at befale Admiralen, Viceadmiralen og Befalingsmanden for Landmilitsen at yde Kongen og hans Allierede den nödvendige Under- 31. Julii.

1659. 31. Julii. stöttelse, at han ikke skal nödes til at gribe til Concilia, der maatte være Staterne ubehagelige. — *Coppenhaege*, 31. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 31—35, (med Randbemærkninger af J. de Witt). L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 409—410.

1. Augusti. [13455.] CASPARUS B. KÖNEKENIUS, verbi divini studiosus, Carolum Gustavum, regem Sueciæ, ut cum mediatoribus et vicinis fraterne transigat, Frederico III. regi Daniam concedat, et pacatus in Suecia sua resideat, hortatur. — *Hafniæ*, 1. vel 11. Augusti.

Jasp. Könekenius, Pacifica ad Carolum II. regem oratio. 1665. fol. A 6—A 8.

1. Augusti. [13456.] DE TYDSKE RIGSDEPUTEREDES Skrivelse til Keiseren om at virke kraftig til en almindelig Freds Gjenoprettelse, og i Særdeleshed bidrage til, at den nordiske Krig maatte ophöre. — *Franckfurt am Mayn*, den 11. Augusti. (Tydsk.)

Theatr. Europ. 8. Th. S. 1065—1067. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 603—604.

1. Augusti. [13457.] DEPUTATORUM ELECTORUM, PRINCIPUM ET STATUUM IMPERII ROMANI ad Carolum Gustavum, regem Sueciæ, literæ datæ, de timore, ne pax Germanica vicinis bellis Polonico et Danico turbetur, quare eum rogant, ut ad pacem universalem restituendam operam suam conferat. — *Francofurti ad Moenum*, die 11. Augusti.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 604. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 177—179. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 1067.

1. Augusti. [13458.] DE TYDSKE RIGSDEPUTEREDES Skrivelse til Kongen af Danmark om at bidrage Sit til, at en almindelig Fred kunde opnaaes. — *Franckfurt am Mayn*, den 11. August. (Tydsk.)

Theatr. Europ. 8. Th. S. 1067—1068. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 604—605.

1. Augusti. [13459.] DE TYDSKE RIGSDEPUTEREDE opfordre de schwabiske Kredsforstandere til at virke til Fredens Gjenoprettelse i Norden og at formaae Kredsstænderne til at bidrage Deres til samme Öiemeds Opnaaelse. — *Franckfurt am Mayn*, den 11. Aug. (Tydsk.)

Theatr. Europ. 8. Th. S. 1068—1069. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 605.

1. Augusti. [13460.] DE TYDSKE RIGSDEPUTEREDES Skrivelse til Churfyrsten af Trier, hvori de anmode ham om at virke sammen med de andre Rigs-Stænder til Fredens Gjenoprettelse i Norden. — *Franckfurt am Mayn*, den 11. August. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 605—606.

1. Augusti. [13461.] Raadspensionær JOHAN DE WITT beder Gesandten G. van Slingelandt om hyppige og omstændelige Beretninger om alt, hvad der foretages i Anledning af Negotiationen; han foreslaaer at söge at disponere Kongen af Sverrig til at forhandle og afslutte med de tre Staters Ministre som Stedfortrædere for Kongen af Danmark (als vervangende den Koning van Denemarcken) uden dennes Löfte om Ratification, men under Garantie af de tre Stater for Iværksættelsen; Kongen af Sverrig skulde imidlertid afholde sig fra ethvert Foretagende mod Kjöbenhavn og drage sine Tropper tilbage; Tilbagesendelsen af endeel af Flaaden anseer han for urigtig. — *Haege*, den 11. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 101—106.

1. Augusti. [13462.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh angaaende det med Hensyn til en af dennes Domestikker skete Brud paa Gesandtskabsretten; om et Forslag af Staden Amsterdam angaaende Midlerne til at nöde Kongen af Danmark til at opgive sin Vægring ved at deeltage i Fredsunderhandlingerne; om Danmarks Paastand, at

dette Rige ved Tabet af Skaane stadig er udsat for Undergang, hvorfor den roeskildske Tractat ikke giver det nogen Sikkerhed, i hvilken Paastand Frankrig og England finde en Retfærdiggjörelse for Kongen af Sverrig for hans Holdning. — *Haege*, den 11. Augusty. (Hollandsk.) 1659. 1. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 106—108.

[13463.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort underretter efter Generalstaternes Befaling det engelske Statsraad om den under 14/24. Juli sluttede Overeenskomst til nærmere Forklaring af Haager Tractaten af 11/21. Mai, og at de have givet deres Commissarier i Danmark Ordre til dens Iværksættelse; de vente, at der gives de engelske Fuldmægtige en lignende Befaling; tillige foreslaae de i Forening med England at söge Fred tilveiebragt mellem Sverrig og Polen. — This 1/11th of August. (Engelsk.) 1. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 719—720.

[13464.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om en afholdt Conference med de engelske og franske Ministre og Collegerne i Kjöbenhavn „omtrent de Konings wegh", og om de hollandske Gesandters Audients hos Kongen af Sverrig, hvorved denne erklærede sig villig til Vaabenstilstand under Betingelse, at alt forblev som det var, og at der ikke skete Tilförsel til Kjöbenhavn navnlig af Brændeved; han var villig til Fred paa Basis af den roeskildske Tractat, men ankede over Hollands Forhold, der hindrede den frie Correspondance, understöttede Danmarks Allierede og laante Churfyrsten af Brandenborg Skibe; tillige omtaltes Sagen om den elbingske Tractat, og Spörgsmaalet om Danmarks og Brandenborgs Inclusion; de have nu isinde med de engelske Gesandter at reise til Kjöbenhavn; endelig beretter han, at et Skib, som bragte Breve til Gesandterne fra Holland, samt til de engelske Gesandter fra Downing, var blevet opbragt, og om de derover förte Forhandlinger, samt om Opbringelsen af flere hollandske Skibe i Havnen ved Ebellud (Ebbeltoft). — *Elseneur*, den 12. Augusty. (Hollandsk.) 2. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 123—126.

[13465.] Statsraadet i Whitehall beslutter at forelægge Parlamentet den af Downing i Haag med Generalstaternes Fuldmægtige sluttede Overeenskomst om en nærmere Forklaring af Haager Tractaten af 11/21. Mai til Ratification. — Tuesday, 2d August. (Engelsk.) 2. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 720.

[13466.] Kong Frederik III. befaler Willum Lobrecht indtil videre at have Inspection med Fortificationen om Kjöbenhavn og Christianshavn. — *Kiöbenhavn*, den 3die August. 3. Augusti.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 197.

[13467.] Kong Frederik III. bekjendtgjör for Officererne ved Fortifications-Arbeidet i Kjöbenhavn, at han har overdraget Inspectionen herover til Willum Lobrecht. — *Kiöbenhavn*, den 3die August. 3. Augusti.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 197.

[13468.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Rosenvinge har indgivet en Memorial til det engelske Statsraad for at bevæge det til at suspendere Overeenskomsten af 24. (14.) Juli, idetmindste indtil det har modtaget nærmere Beretning fra sine Commissarier; ogsaa den polske Gesandt Pynosius bestræber sig for at gjöre den frugteslös. — *Westmunster*, den 13. Augusty. (Hollandsk.) 3. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 714—719.

[13469.] Peder Reetz tilkjendegiver paa Kongen af Danmarks Vegne Mediateurerne, at Kronen Danmark ved Fredsunderhandlingerne först maa forlange Restitution saavel 5. Augusti.

1659. 5. Augusti. af de Provindser, som Kongen af Sverrig efter det sidste Fredsbrud har sat sig i Besiddelse af, som ogsaa af dem, hvorfra han er bleven fordreven, og dernæst Erstatning for den ved det svenske Indfald foraarsagede Skade. — Aug. 1. (5?). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 703. (Datum af dette Brev er næppe rigtigt; efter Pladsen i Samlingen maatte man antage det anförte Datum for ny Stil, altsaa 22. Juli, men efter et senere Brev af 10. Aug. synes nærværende Brev udfærdiget 5. Aug. gl. St.)

5. Augusti. [13470.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten Pieter Vogelsangh sin Tilfredshed over, at hverken han eller hans Colleger i Helsingör have fundet Mangler ved Resolutionerne af 24. (14.) og 25. (15.) Juli, hvorfor han tillidsfuld venter, at Sommeren ikke vil hengaae forgjæves; at Keiseren eller Churfyrsten af Brandenborg ville sætte sig i varig Besiddelse af Jylland og Holsten, kan han ikke troe. — *Haege*, den 15. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 110.

5. Augusti. [13471.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten G. van Slingelandt sin Tilfredshed over, at han ikke har fundet Mangler ved de modtagne Befalinger fra Generalstaterne; han havde önsket at erholde omstændelig Beretning om Gesandtens Conferentser med de engelske Fuldmægtige, da Meddelelsen heraf mulig kunde være af Vigtighed for Gesandten i England. — *Haege*, den 15. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 112—113.

5. Augusti. [13472.] Raadspensionær JOHAN DE WITT beretter til den hollandske Gesandt i Polen J. van den Honert om de Forhandlinger, som, paa Kongen af Danmarks absolute Vægring ved at indlade sig paa Fredsunderhandlinger uden Deeltagelse af hans Allierede, ere förte i Haag med de Thou og Downing, og meddeler ham Copier af de som Fölge heraf fattede Resolutioner og Overeenskomster. — *Haege*, den 15. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 114—116.

5. Augusti. [13473.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at han anseer Fredsværket mellem de nordiske Konger for at være godt avanceret ved Overeenskomsterne af 24. (14.) Juli og 4. August (25. Juli); han har forhandlet med Downing om Midlerne til at overvinde Kongen af Danmarks vedvarende Vægring, og han har tænkt, at det kunde skee ved at overgive Bornholm til Kongen af Sverrig; men i hvert Tilfælde maa man paasee, at Kjöbenhavn ikke falder i Hænderne paa den svenske Konge; han beder ham at sörge for, at Parlamentet meddeler sin Approbation til de nævnte Overeenskomster. — *Haege*, den 15. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 712—714.

5. Augusti. [13474.] Den hollandske Gesandt WIL. NIEUPOORT tilsender efter Generalstaternes Befaling det engelske Statsraad en den 4. August (ɔ: 25. Juli) i Haag truffen Overeenskomst, som strax er bleven afsendt til deres Commissarier hos Kongerne af Sverrig og Danmark, samt til Admiral Wassenaer og Oberst Puchler til Efterlevelse, idet han tilföier Staternes Forventning, at Parlamentet vil give sine Commissarier lignende Befaling. — This 5/15. of August. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 722.

5. Augusti. [13475.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT takker Raadspensionær Johan de Witt for Meddelelsen af Generalstaternes Brev til Kongen af Danmark; tillige sender han en modtagen Beretning om de svenske Gesandters Forhandlinger i England angaaende en uforandret Vedtagelse af Roeskilde-Freden. — *Westmunster*, den 15. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 720—722.

[13476.] Rigsraaden PEDER REETZ gjentager for Mediateurerne, at Danmark som Erstatning for Kongen af Sverrigs ubegrundede Overfald forlanger Restitution saavel af de tidligere afstaaede Provindser, som af dem, som de Svenske siden have sat sig i Besiddelse af. — *Haffniæ*, 6/16. mensis Augusti. (Fransk.) 1659. 6. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 722. Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 152.

[13477.] MAGISTRATEN I AMSTERDAM tilskriver Gesandten Vogelsangh angaaende Maaden, hvorpaa Fredsunderhandlingerne mellem Sverrig og Danmark overeensstemmende med Haager-Tractaten skulle sættes i Værk, hvorhos den gjör opmærksom paa, hvilken ubodelig Skade det vilde være ikke blot for Kongen af Danmark, men ogsaa for de forenede Stater, om bemeldte Konge ved sin Vægring skulde lade det komme dertil, at han maatte erklæres for Refusant. — *In Amstelredam*, den 16. Augusty. (Hollandsk.) 6. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 29—31.

[13478.] Den danske Krigs-Commissarius JENS KAAS's Accord med Hertugen af Sachsen-Weimar om den maanedlige Contribution til Krigsfolket. — *Wiburg*, den 7. Aug. (Tydsk.) 7. Augusti.

Udt. i C. Thestrup, Danmarks og Norges Krigs-Armatur. S. 326.

[13479.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at han ved Breve fra Churfyrsten af Brandenborg og Secretæren Eyckbergh har erfaret, at de Svenske have angrebet 3 hollandske Orlogsskibe, opbrændt det ene og bemægtiget sig de 2 tilligemed 2 danske Skibe; han paalægger Gesandten at forlange Skibenes Restitution af Kongen af Sverrig, da disse Skibe mod van Wassenaers Ordre vare holdte tilbage af Churfyrsten. — *Haege*, den 18. Augusty. (Hollandsk.) 8. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 116—117.

[13480.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at han forgjæves har ventet Beretning om hans og hans Collegers Conferents den 6. August (27. Juli) med de franske og engelske Ministre, og beder ham overhoved om udförlig Beretning om alt, hvad der forefalder ved Sammenkomster med disse eller med Kongen og Rigsraaderne. — *Haege*, den 18. Augusty. (Hollandsk.) 8. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 120—122.

[13481.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Bönderne under Tranekier Slot, samt til den hidtilværende Befalingsmand, Grev Christian af Rantzow til Breidenborg, angaaende Forlehningen af Tranekier Slot til Frederich von Alefeldt til Söegaard, holstensk Landraad, Generalkrigscommissær og extraordinær Ambassadeur ved det brandenborgske Hof. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 9. Augusti. 9. Augusti.

Danske Magazin. 5. B. S. 108. O. H. Moller, Nachricht von dem Geschl. derer von Ahlefeldt. S. 369.

[13482.] Kong FREDERIK III.s Befaling til General-Adjutant Michel Skow at före Brændeved fra Ebeltoft til Kjöbenhavn under Convoi af Hr. Henrik Bielcke til Ellinggaard, Ridder, Vice-Admiral og Befalingsmand paa Island. — 9. August. 9. Augusti.

Udt. i Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 269—270.

[13483.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt kortelig om sin Audients i Kjöbenhavn hos Kongen og om sit Ophold i Frederiksborg, hvor han ikke fik Adgang til Kongen af Sverrig paa Grund af dennes Upasselighed; han staaer nu i Begreb med at reise til Helsingör, for Dagen efter atter at tage til Kjöben- 9. Augusti.

1659. havn; de engelske Gesandter vise stor Iver, og han lover at understötte dem kraftig. —
9. Augusti. *Fredericksborgh*, den 19. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 141—142.

9. Augusti. [13484.] Commissarii Anglici, AL. SYDNEY et R. HONEYWOOD, in literis ad regem Sueciæ datis incertam eius valetudinem deplorant, eumque iterum orant, ut significet, utrum conditiones foederis Roeschildiani dignetur accipere, an quædam in illis adjici, minui aut mutari malit. — *Fridericiburgi*, 9/19. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 724.

9. Augusti? [13485.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte, efter Forslag af de Deputerede fra Staden Amsterdam, at opfordre Generalstaterne til at instruere de Committerede i Danmark til en prompte Udförelse af Tractaterne angaaende Fredsslutningen i Norden, dog saaledes at man paaseer, hvis det bliver nödvendigt at agere mod Kongen af Danmark, at Kjöbenhavn ikke falder i Hænderne paa Kongen af Sverrig. — Saturdag den 19. Augusti. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 109—110. (Da 19. Aug. var en Tirsdag, skal der maaskee læses 16. Aug., der var en Löverdag.)

9. Augusti. [13486.] DET ENGELSKE PARLAMENTS Beslutning, hvorved den af Generalstaterne 5. August n. St. billigede Tillægsbestemmelse til Overeenskomsten af 14/24. Juli tiltrædes, med Tilföiende, at den skal meddeles de engelske Commissarier hos Kongerne af Sverrig og Danmark. — Tuesday the 9th of Aug. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 723.

10. Augusti. [13487.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om den af Danmark forlangte Erstatning for de Svenskes fortsatte Besættelse af Jylland og Holsten, og de engelske Gesandters Modstand i dette Punkt; tillige forsvarer han sig mod det Paasagn, at han og van Haeren, skjöndt Mediateurer, havde deeltaget i et Krigsraad med de Danske, ligesom ogsaa at han havde givet Slip paa den Gesandterne tilkommende Jurisdiction. — *Coppenhaege*, den 20. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 149—152.

10. Augusti. [13488.] De hollandske Gesandter P. VOGELSANGH og W. VAN HAEREN underrette General Puchler om, at de med de engelske Gesandter have vedtaget, at intet fjendtligt foretages mod Kongen af Sverrig i de til Underhandling bestemte 15 Dage, fra Gaarsdagen at regne. — *Coppenhaege*, den 20. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 153.

10. Augusti. [13489.] DE ENGELSKE COMMISSARIERS Beretning om deres Audients hos Kongen af Sverrig den 31. Juli; Kongen forlangte at vide, om den danske Konge vilde underhandle; dernæst berette de om deres Conferencer i Kjöbenhavn fra 3. til 7. August med Kongen og de danske Rigsraader; disse trykkede sig ved at forhandle uden Polen og Brandenborg, og Kongen havde gjort Forespörsel hos Churfyrsten; de havde endelig tilbudt at forhandle med Commissarier som Mellemmænd, og havde ved Reetz den 5. og 6. Aug. indgivet deres Fordringer; derefter havde Sydney og Honywood været i Frederiksborg, men ikke opnaaet nogen endelig Bestemmelse af Kongen af Sverrig; de berette, at Flaaden med Hensyn til sin Forsyning ikke vel kan blive længere end til 23. Aug., men foreslaae, at 15 Skibe blive tilbage til Enden af September, forudsat at Hollænderne ville bestemme sig til ikke at beholde flere Skibe i Sundet. — *Elsinore*, August 10. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 724—727.

[13490.] Kong Frederik III.s Rescript til Biskoppen i Skalholt M. Brunold Svensen angaaende Antagelsen af Einarius Torpheus til Rector ved Skalholt Skole, hvortil Kongen anbefaler ham, paa Grund af at han „udi denne varende Kjöbenhavns Beleiring tro og flittig til vor og Fædrenelandets Tjeneste sig haver forholdet." — *Hafniæ*, 11. August. 1659. 11. Augusti.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 70. L. Engelstoft, Univ. Ann. 1808. 2. B. S. 25—26.

[13491.] Den engelske Gesandt Ph. Meadowe fornyer sin Begjæring til Statsraadet om Tilladelse til at vende hjem, da han ikke har nogen Andeel i de nærværende Forhandlinger. — *Elsinore*, August 11. (Engelsk.) 11. Augusti

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 727.

[13492.] Den danske Resident P. Charisius beretter til Generalstaterne, at en Expedition under Feltmarschal Schack med Bistand af den hollandske Flaade til Undsætning af Nakskov og andre Foretagender allerede var ifærd med at afgaae, da den blev hindret ved en pludselig Befaling fra Staterne til Admiral van Wassenaer, og at de Svenske imidlertid bemægtigede sig Öerne og optoge saavel danske som hollandske Skibe; han beder dem derfor ufortövet at give Befaling til Anvendelse af deres Krigsmagt til Vands og Lands til Bedste for Kongen af Danmark. — *Hage*, den 21. Augusty. (Hollandsk.) 11. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 35—36.

[13493.] Det engelske Statsraads Udkast til en Instruction for General Montagu og de engelske Commissarier angaaende Fredsunderhandlingernes Fremme mellem Sverrig og Danmark ifölge de i Haag sluttede Overeenskomster. — 11. Aug. (Engelsk.) 11. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 727—728.

[13494.] Corfitz Ulfeld, Kongen af Sverrigs hemmelige Raad, opfordrer Peder Lange, Landsdommer i Jylland, hans Medbrödre og samtlige Landcommissarier i Jylland til at slutte sig til Kong Carl Gustav af Sverrig. — *Langewedel*, den 12. Aug. 12. Augusti.

T. de Hofman, Efterretninger om danske Adelsmænd. 2. D. S. 285—289.

[13495.] Raadspensionær Johan de Witt tilsender Gesandten Pieter Vogelsangh en samme Dag af Residenten Charisius til Generalstaterne indgiven Memoire samt de sidste Breve fra Gesandten Nieupoort i Afskrift. — *Haege*, den 22. August. (Hollandsk.) 12. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 122—123.

[13496.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt om Brandenborgs Inclusion i den elbingske Tractat, og om Restitutionen af de af de Svenske opbragte hollandske Skibe. — *Haege*, den 22. Augusty. (Hollandsk.) 12. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 127.

[13497.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort om Foranstaltninger til Standsningen af Kaperierne; tillige skriver han om den almindelige Tilfredshed med de angaaende Fredsværket i Norden fattede Resolutioner og navnlig med Overeenskomsten af 24. (14.) Juli, hvoraf man venter sig god Frugt. — *Haege*, den 22. Augusty. 12. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 722. (Hollandsk.)

[13498.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beretter til Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med Statsraadets Commissarier Lord Warriston og Oberst Thomson om Midlerne til at tvinge de to Konger, hvis nogen af dem vægrede sig ved at accommodere sig; de vare enige om, at Kjöbenhavn i ethvert Tilfælde skulde holdes udenfor Kongen af Sverrigs Magt. — *Westmunster*, den 22. Augusty. (Hollandsk.) 12. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 723—724.

1659. 13. Augusti. [13499.] Kong FREDERIK III. tilstaaer, at han har givet sit Samtykke til Underhandlinger med Kongen af Sverrig ved Mellemhandling af de engelske, hollandske og franske Gesandter, og at han, naar disse Underhandlinger have naaet tilstrækkelig Modenhed, vil til deres Afslutning beskikke som Commissarier Oluf Pasberg og Magnus Höegh, idet han iövrigt overlader Sagen til de nævnte Mediateurers „officien ende arbitragie." — *Coppenhaege*, den 23. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 155—156.

13. Augusti. [13500.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt angaaende sit Forhold under de hidtil förte Forhandlinger; Underhandlingerne om den elbingske Tractat have havt en önskelig Fremgang, men Kongen af Sverrig gjör en forelöbig Reconciliation mellem Sverrig og Generalstaterne til Betingelse for sin Ratification; med Hensyn til Forhandlingerne med Danmark forlanger Kongen af Sverrig en Erklæring af Kongen af Danmark om dennes Redebonhed til Fredsunderhandlinger, Garantie for Udförelsen af Roeskilde-Tractaten og Lösladelse af den fangne svenske Gesandt Bjelke; Gesandterne, som ere komne til Kjöbenhavn, have affattet en Concept-Tractat paa Grundlag af Roeskilde-Tractaten og Overeenskomsterne mellem de tre Riger og forelagt den for Rigshofmesteren, hvorefter de ved Audients hos Kongen havde erholdt dennes Tilsagn at ville beskikke Commissarier, dog saaledes at Underhandlingerne gaves i Hænderne paa Mediateurerne. — *Coppenhaege*, den 23. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 132—138.

15. Augusti. [13501.] Raadspensionær JOHAN DE WITT sender Gesandten Pieter Vogelsangh Copie af et Missive fra Kongen af Danmark til Generalstaterne af 31. Juli gl. St.; det forundrer ham höilig, at Kongen endnu er blind for sin Ulykke, men haaber, at han snart vil komme til saniora consilia; de Witt forlanger Opgivelse af den bestemte Dag, da Nakskov blev overgivet. — *Haege*, den 25. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 129—130.

15. Augusti. [13502.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at Residenten Downing havde underrettet ham om, at det engelske Parlament havde bifaldet Overeenskomsten af 4. Aug. (25. Juli), at de engelske Fuldmægtige ville gaae lige bestemt frem mod Sverrig og Danmark, og at de af Parlamentet havde Befaling til at forhandle Sagen om de 400000 Rdl. overeensstemmende med Hollands Intention. — *Haege*, den 25. Augusty.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 130. (Hollandsk.)

15. Augusti. [13503.] Den svenske Gesandt Friherre BENGT SKYTTE's Skrivelse til Kong Carl Gustav, hvori han tilkjendegiver sin största Misfornöielse med Forholdene i England, og raader til at forlade Forbundet med dette og at söge at drage Holland over paa Sverrigs Side ved at tilbyde dette Rige de samme Fordele af Krigen med Danmark, som vare stillede England i Udsigt; skulde denne Plan ikke lykkes, meddeler han sit Raad, deels om Fred, deels om Krigens Fortsættelse med Danmark. — *London*, den 15. Augusti. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Historie. 28. D. S. 217—236.

16. Augusti. [13504.] Kong FREDERIK III.s Befaling til General-Adjutant Michel Skow at optage alle Skuder og Skiberumme, som under Jylland eller Holsten ere at finde, til at overföre Brændeved til Kjöbenhavn. — 16. August.

Udt. i Dansk Magazin. 3. Række. 1. B. S. 270.

16. Augusti. [13505.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han havde modtaget den efter de hollandske Gesandters Bemærkninger cor-

rigerede Declaration af Kongen af Danmark, hvorefter han med de övrige Gesandter havde begivet sig til Kronborg og havt Audients hos Kongen af Sverrig, der havde været meget animeret mod dem; i Forveien havde de engelske Gesandter havt Audients, hvorunder Kongen havde forlangt, at Underhandlingerne skulde föres mellem Commissarier fra begge Kongerne, hvortil han for sit Vedkommende havde designeret Sten Bjelke, der holdtes fangen i Kjöbenhavn; han beretter ogsaa om sin Samtale med den franske Gesandt, der var misfornöiet over, at den danske Declaration var udstedt uden hans Medvirkning, men dog fandt sig tilfredsstillet ved Slingelandts Forestillinger. — *Elseneur*, den 26. Augusty. (Hollandsk.) 1659. 16. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 142—144.

[13506.] Kong Frederik III.s Befaling til Jörgen Björnsen, Viceadmiral paa Holmen, at tilholde Haandværksfolk at færdiggjöre, hvad til Ove Clausen (Helmers) Execution behöves. — Den 17de August. 17. Augusti.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 260.

[13507.] Den hollandske Gesandt P. Vogelsangh beretter til Raadspensionær Johan de Witt om det Rigshofmesteren og Kongen af Danmark forelagte Udkast til en Fredstractat og de derved gjorte Antegnelser; om den Kongen afpressede Declaration angaaende hans Deeltagelse i Underhandlingerne, og om hans tiltagende Mistillid; tillige tilkjendegiver han sin Misfornöielse over Bemærkningerne i Anledning af Sagen angaaende Drabsmanden Burchloon, der betragtes som et Brud paa Jus legatorum. — *Coppenhaege*, den 27. Augusty. (Hollandsk.) 17. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 153—155.

[13508.] Relatio Mag. R. E. Brochmanni de vita Oveni Claudii Helmeri et de decollatione eius die 18. Augusti anno 1659, proditionis in patriam damnati. post. 18 Aug.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 195—198.

[13509.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandten G. van Slingelandt sin Længsel efter at erfare Virkningen af det forenede Skridt af de franske, engelske og hollandske Gesandter hos Kongen af Danmark; tillige sender han Copier af Skrivelser fra Downing og Nieupoort. — *Haege*, den 29. Augusty. (Hollandsk.) 19. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 131.

[13510.] Raadspensionær Johan de Witts Skrivelse til Gesandten Pieter Vogelsangh af samme Indhold som Brevet af samme Dag til van Slingelandt; tillige beder han ham at underrette Rigshofmesteren om, at den bevidste Negociation (om et Pengelaan) maa hvile, saalænge Kongen ikke endelig har vedtaget Overeenskomsterne af 21. (11.) Mai og 24. (14.) Juli. — *Haege*, den 29. Augusty. (Hollandsk.) 19. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 131—132.

[13511.] Raadspensionær Johan de Witt beder Gesandten W. Nieupoort om at forskaffe Kongen af Sverrigs sidste Brev til Parlamentet og dettes Svar; han haaber ikke, at det vil være vanskeligt, da Downing har erholdt Generalstaternes Brevvexling med Kongen af Danmark; efter Indberetning fra van Wassenaer af 18. (8.) August har den ved Generalstaternes Resolution af 25. (15.) Juli önskede Vaabenstilstand tilvands ikke været at opnaae. — *Haege*, den 29. Augusty. (Hollandsk.) 19. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 724—725.

[13512.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at Rosenvinge har meddeelt ham Breve fra Kjöbenhavn, hvoraf det sees, at Kongen af Danmark ikke vil fastholde sin Vægring ved at indlade sig paa Underhandlingerne; man maa nu söge Midler til at bevæge Kongen af Sverrig til Fred, og Gesandten foreslaaer at 19. Augusti.

1659. hjemkalde engelske og hollandske Söfolk og Officerer, der have Tjeneste hos ham. — *West-*
19. Augusti. *munster*, den 29. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 726—727.

20. Augusti. [13513.] Legati Anglici et Belgici, E. MONTAGU, AL. SIDNEY, ROB. HONYWOOD, THO. BOONE, G. VAN SLINGELANDT, PR. DE HUYBERT, PR. VOGELSANGH et W. VAN HAEREN, quum salvos conductus rex Sueciæ concesserit, regem Daniæ rogant, ut eiusdem tenoris salvos conductus expediri iubeat, ut negotium pacis inchoari queat. — *Hafniæ*, 20/30. Augusti.

Hist. Beschr. was in den Friedenshandl. in Dännem. bisz anhero vorgelauffen etc. 1659. fol. B 3. (med *Tydsk* Overs.) *Hollandsk:* Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 37. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 402. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1237. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 626.

20. Augusti. [13514.] Legati Belgici, SLINGELANDT, VOGELSANGH, HUYBERT et HAEREN, ad conciliarium regni Sueciæ Rosenhan formulam quandam reconciliationis a legatis utriusque terræ signandam mittit, quum ad tractationes Danicas rex Sueciæ legatos Belgicos admittere nollet, nisi prius Ordines generales cum rege in mutuam gratiam rediissent. — *Hafniæ*, ad diem 20/30. Augusti.

Hist. Beschreib. was in den Friedenshandlungen in Dännem. bisz anhero vorgelauffen etc. 1659. fol. A 3—B 2 (med *Tydsk* Overs.) *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 397—400. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1235—1236. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 625—626.

20. Augusti. [13515.] De hollandske Gesandter SLINGELANDT, VOGELSANGH, HUYBERT og HAEREN berette til Generalstaterne om deres videre Forhandlinger i Forbindelse med de engelske og franske Ministre for at fremme Fredsværket; de berette om den udarbeidede Concept-Tractat, der velvillig modtoges af Kongen af Danmark, men haanlig afviistes af Kongen af Sverrig. — *Coppenhagen*, den 30. Augusti. (Hollandsk.)

Memoriael van den kon. Resid. Carisius etc. Leyden 1659. fol. 4.

20. Augusti. [13516.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om de engelske Gesandters Forlangende om Hjemsendelsen af en Deel af begge Flaader, og om den uværdige Behandling, som han og hans Colleger i den svenske Leir havde mödt af Kongen af Sverrig; de have udvirket Sten Bjelkes Lösladelse, for at fjærne denne Hindring for Forhandlingerne; Kongen af Sverrig vil ikke frigive de opbragte Skibe. — *Coppenhaege*, den 30. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 145—146.

20. Augusti. [13517.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH meddeler Raadspensionær Johan de Witt nogle yderligere Bemærkninger angaaende Gesandternes Sammenkomst ved Koninghs-Croegh paa Fregatten de Landtfort og om Conferentserne med Kongen af Danmark og Rigsraaderne; han yttrer det önskelige i Kjöbenhavns Understöttelse med Levnetsmidler og om et Laan til Kongen paa 100 eller 200000 Gylden. — *Coppenhaege*, den 30. Augusty.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 156—158. (Hollandsk.)

21. Augusti. [13518.] Den engelske Commissarius Oberst ALGERNON SYDNEY tilmelder Statsraadet sine Grunde, hvorfor han paa ingen Maade kan tiltræde General Montagu's Beslutning med hele den engelske Flaade at vende tilbage til England. — *Copenhagen*, August the 21st.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 731. (Engelsk.)

22. Augusti. [13519.] D. ZACHARIÆ KLINGII, regi Sueciæ a confessionibus sacris, necnon regii exercitus superintendentis generalis et Selandiæ p. t. episcopi, ad præpositum Roschildensem literæ datæ de examinatione et ordinatione eorum, qui ecclesiis vacantibus legitime sunt desti-

nati; deinde præpositos et pastores monet, ne rebus alienis se immisceant neve proditionibus 1659.
clandestinisque machinationibus studeant, solummodo pro pace et pro reconciliandis regum animis preces fundentes. — *Ex castris Regiis*, 22. Aug. 22. Augusti.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. I. B. S. 134—135.

[13520.] Legati Anglici et Belgici, Al. Sidney, Rob. Honywood, G. van Slingelandt, Pr. de Huybert, Pr. Vogelsangh et W. van Haeren, regem Daniæ rogant, ut restrictiones quasdam, in declaratione regia sibi tradita contentas, seponat commissariosque crastina die mittat, ne pax irrita reddatur. — *Hafniæ*, ipsis Kalendis Septembr. 22. Augusti.

Hist. Beschr. was in den Friedenshandl. in Dännem. bisz anhero vorgelauffen etc. 1659. fol. B 3—B 4 (med *Tydsk* Overs.). *Tydsk*: Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 403—404. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1237—1238. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 626.

[13521.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at Residenten Downing havde meddeelt ham, at han fra Statsraadet i England havde modtaget en Concept-Convention, hvori Punktet angaaende de 400000 Rdl. var optaget, men at Overeenskomsten af 24. (14.) Juli var afsluttet förend Modtagelsen; han önsker at höre Gesandtens Mening angaaende Udlöbet af de bevidste 14 Dage. — *Haege*, den eersten September. 22. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 138—140. (Hollandsk.)

[13522.] Staterne af Holland og Vestfriesland bifalde en af Generalstaternes Committerede dem tilstillet Concept-Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori Generalstaterne i Anledning af Kongens Skrivelse af 31. Juli eftervise, at Tabet af Nakskov ikke er foraarsaget ved nogen Efterladenhed fra den hollandske Flaades Side eller er foranlediget ved Tractaten af 21. (11.) Mai, men alene kan tilskrives Kongens egen Mangel paa tilstrækkelig Forberedelse, samt klage over, at Kongen ikke har tilladt den hollandske Landmilits at gaae i Land ved Kjöbenhavn, skjöndt han selv indtrængende havde forlangt dens Afsendelse; tillige beslutte de at opfordre Generalstaterne til at afsende denne Skrivelse. — Dingsday den 2. September. 23. Augusti.

(Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 111—116 (tilligemed Concept-Skrivelsen).

[13523.] Articuli ex parte regis Daniæ de conditionibus pacis mediatoribus exhibiti, et postea in conventu die 3. Sept. (24. Aug.) habito commissariis Suecicis traditi. ante 24. Aug.

Hist. Beschr. was in den Friedenshandl. in Dännem. bisz anhero vorgelauffen etc. 1659. fol. C 1—C 2 (med *Tydsk* Overs.). *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 410—411. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1239—1240. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 627.

[13524.] De hollandske Deputeredes Skrivelse til Admiral Wassenaer om at holde den hollandske Flaade i Beredskab paa nærmere Ordre til at tvinge Sverrig til at antage Mediateurernes Fredsbetingelser, som det endnu nölede med, medens Danmark derimod havde givet tilfredsstillende Erklæringer. — *Kopenhagen*, den 3. Sept. (Tydsk.) 24. Augusti.

Hist. Beschr. was in den Friedenshandl. in Dännem. bisz anhero vorgelauffen etc. 1659. fol. C. 3. Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 409. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1239. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 627.

[13525.] De engelske Commissarier Al. Sydney, Rob. Honeywood og Tho. Boone berette til Statssecretair Thurloe om deres Forhandlinger med Kongerne af Danmark og Sverrig for at formaae disse til at indlade sig paa Fredsunderhandlinger, og om disses Begyndelse udenfor Kjöbenhavn; den fangne Bjelke, som Kongen af Sverrig paastod at ville have til Fuldmægtig, have de formaaet Kongen af Danmark til at löslade; de Danske forlange Amnestie for 24. Augusti.

1659. Indbyggerne paa Bornholm; de have erfaret, at Montagu med hele Flaaden med Undtagelse af
24. Augusti. 3 Skibe er seilet til England. — *Copenhagen*, 24. August. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 732—734.

25. Augusti. [13526.] FRIDERICUS III. rex declarat, se ad omnia, quæ a mediatoribus die 18/28. Augusti de præsenti pacis negotio conficiendo proposita sunt, consentire, quatenus cum decretis per tres status mediantes die 11/21. Maji, 14/24. Julii et 25. Julii /4. Augusti factis, conveniunt. — *In Aula Hafniensi*, die 25. Augusti st. v.

Hist. Beschr. was in den Friedenshandl. in Dännem. bisz anhero vorgelauffen etc. 1659. fol. B 4—C 1 (med *Tydsk* Overs.). *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 626—627 og *Tydsk og Latin:* sstd. 12. Th. (Contin. 8. Th.) S. 311. *Tydsk:* Rendsburgische gantz nichtige Pacten etc. 1677. fol. Miiij. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1238—1239. (Paa de 3 sidstnævnte Steder er Dat. angivet 23. Aug.) Diar. Europ. Contin. II. (1659). S. 406.

26. Augusti. [13527.] GENERALSTATERNES Skrivelse til Kongen af Danmark, hvori de forsvare deres Politik med Hensyn til Haager-Tractaten (21. Mai), idet de give deels Kongens Langsomhed i at benytte deres til hans Undsætning sendte Flaades Hjelp, deels hans Vægring ved at modtage hollandske Tropper ind i Kjöbenhavn, Skylden for deres kjölnede Iver for hans Sag. (Jvnf. Nr. 13522.) — *Hage*, den vijfden September. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 410—412. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 618—619.

26. Augusti. [13528.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh, at man har private Efterretninger, at Kongen af Sverrig skal vægre sig ved Freden paa de vedtagne Betingelser; han beder dem derfor at holde Öie med den svenske Orlogsflaade, da et Angreb paa denne maatte være det förste Skridt, som efter Overeenskomsterne blev gjort mod den svenske Konge; Englænderne synes bestemte paa at gaae frem med Kraft. — *Haege*, den 5. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 140—141.

26. Augusti. [13529.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilmelder Generalstaterne bl. a., at Parlamentet har befalet at forsyne 15 Krigsskibe med Proviant og Ammunition, hvilke skulle tage Station i Sundet for at hjelpe til Opfyldelse af Haager-Tractaten, samt at de herværende svenske Ministre ere meget misfornöiede over Sagernes Gang. — *Westminster*, 5. September (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 734—735.

26. Augusti. [13530.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt om en Conference, han tilforn havde havt med Sir Henry Vane, Lord Whitlock og Lord Warriston, hvori de lovede at meddele ham Kongen af Sverrigs Brev til Parlamentet og dettes Svar; de omtalte, at ligesom Kongen af Danmark var ilde tilfreds med Holland, saaledes var Kongen af Sverrig særdeles misfornöiet med England, men dette Land skulde dog ikke lade sig afholde fra at efterkomme Overeenskomsten. — *Westmunster*, den 5. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 728—730.

27. Augusti. [13531.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Residenten Charisius's „impertinente" Memoire, og om Aarsagen til Forhandlingernes langsomme Gang, der deels maa söges i den franske Gesandts og General Montagu's Opförsel, men fornemmelig i „de trage ende erbarmelycke directie van Denemarcken"; han beretter om de hollandske Gesandters gode Forstaaelse med de engelske, især deleshed Sidney og Honywood, og om deres Conferents med General Montagu, hvorefter denne under

de engelske og hollandske Gesandters Protest seilede hjem med hele den engelske Flaade; han beretter om en samme Dag mellem begge Kongernes Commissarier holdte Conferents, hvorved de Svenske erklærede ikke at ville underhandle paa Grundlag af Overeenskomsten i Haag. Gesandterne have derefter givet de fornödne Befalinger til Admiralerne. — *Coppenhaege*, den 6. September. (Hollandsk.) 1659. 27. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc 6. D. S. 159—162.

[13532.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH beretter til Raadspensionær Johan de Witt om de engelske og nogle af de hollandske Gesandters Betænkelighed ved at erklære Kongen af Sverrig for Refusant, og om Forhandlingerne med Rigshofmesteren og Kongen af Danmark om at beskikke Commissarier til Fredsunderhandlingerne; han for sin Person troer næppe, at Freden nu vil kunne komme istand; han giver at betænke Vigtigheden af Kjöbenhavns Conservation, hvoraf hele Kongerigets Skjæbne afhænger; tillige omtaler han den engelske Flaades Bortgang, vistnok mindre af Mangel paa Levnetsmidler, end for ikke at komme til at bryde med Sverrig. — *Coppenhaege*, den 6. September. (Hollandsk.) 27. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 162—164.

[13533.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at opfordre deres Committerede i de dansk-svenske Anliggender til at conferere med de tilstedeværende Deputerede af Admiralitetet om Tilbagekaldelsen af nogle Skibe fra Öresund, samt at delegere nogle af bemeldte Committerede for at tage under Overveielse med Residenten Charisius, hvilke Fornödenheder der til forestaaende Vinter skulle sendes til Kjöbenhavn. — Saturdag den 6. September. (Hollandsk.) 27. Augusti.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 116—117.

[13534.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Generalstaterne beordre Commissarierne i Danmark til at lade den hollandske Krigsflaade efter yderste Evne agere mod Kongen af Sverrig, hvis denne vedvarende vægrer sig ved at slutte Fred med Kongen af Danmark, samt opfordre Churfyrsten af Brandenborg til Medvirkning; at Generalstaterne forlange Hjelp af Frankrig og England ifölge Tractaten af 21. (11.) Mai, og opfordre England til at hjemkalde alle i svensk Tjeneste værende engelske Undersaatter; at de befale Commissarierne i Danmark at sörge for Udskibningen af den hollandske Landmilits, og at skaffe Underretning om den svenske Krigsstyrke, men imidlertid paa enhver Maade söge at befordre Fredsværket. — Saturdag den 6. September. (Hollandsk.) 27. Augusti.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 117—119. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 735.

[13535.] Churfyrste FRIEDERICH WILHELM af Brandenborg tilskriver Generalstaterne, at Kongen af Sverrig noksom synes at vise, at han ingenlunde tænker paa Fred, hvorfor han opfordrer dem til virksom Anvendelse af deres Flaade til Frelse for den betrængte Konge af Danmark. — *Hauptquartier zu Kellenhausen*, den 7. Septemb. st. n. (Tydsk.) 28. Augusti.

Copia Schreibens Sr. Churf. Durchl. zu Brandenb. an die Herrn General Staten etc. 1659. fol. Aj—Aij.

[13536.] Kong FREDERIK III.s Declaration angaaende Condemnationen af opbragte svenske eller neutrale Skibe. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 30. Augusti. 30. Augusti.

Særskilt trykt. 4 Blade. Forordninger siden Recessen 1643. fol. Eee ij — Eee iiij. *Tydsk:* Særskilt trykt. 4 Blade. J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 656.

[13537.] Legati Suedici MATTHIÆ BJÖRENKLAU ad Deputatos Imperii Germanici memoriale, per quod ostendit, invasionem Austriacorum in Pomeraniam neque bello Danico 30. Augusti.

1659. neque alia hostilitate a Suecis meritam esse, ideoque auxilium statuum Imperii regi Sueciæ
30. Augusti. requirendum esse. — *Francofurti ad Moenum*, d. 30. Aug. (St. vet.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 611—612. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. II. (1659.) S. 416—420. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1074—1077.

31. Augusti. [13538.] Kong FREDERIK III. tilskriver Generalstaterne, at Kongen af Sverrig ved de forsögte Underhandlinger ikke blot har forkastet de ham forelagte Fredsforslag, men endog haanlig afviist den hollandske Mediation; han foreholder dem den Fare, som truer deres Interesser i Östersöen og opfordrer dem til kraftig Hjelp, i Særdeleshed med Pengeunderstöttelse. — *Koppenhaegen*, den 31. Augusty. (Hollandsk Overs.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 40—41. Memoriael van den kon. Resident Carisius etc. Leyden 1659. fol. 3. (med Datum: 30. August).

31. Augusti. [13539.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT beretter til Raadspensionær Johan de Witt, at de engelske Gesandter gjöre Vanskelighed ved at betragte Punktet om de 400000 Rdl. som en Conditio sine qua non; man var kommen overeens om, at de bestemte 14 Dage skulde tage deres Begyndelse den 18. (8.) August, men Fraværelsen af de hollandske Flaader, af hvilke Opdams laa ved Femern til den 4. Sept. (25. Aug.), og Ruyters först den 5. Sept. (26. Aug.) ankom til Sundet, var til stor Hinder for Forhandlingerne; Kongen af Sverrig er meget utilfreds og har yttret for den franske Gesandts Secretær, at han hellere vil lade sig skjære i Stykker end lade sig foreskrive Love af dem, hvis eneste Bestræbelse er at faae ham erklæret for Refusant; Kongen önsker Forhandlingerne henlagte til Kronborg eller Roeskilde, hvad de Danske modsætte sig; tillige skriver han om den engelske Flaades Bortgang. — *Elseneur*, den 10. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 167—170.

31. Augusti. [13540.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH meddeler Raadspensionær Johan de Witt de Betragtninger, hvorved han er kommen til den Overbeviisning, at Kongen af Sverrig ikke önsker, at Freden kommer istand med Danmark; tillige beretter han, at den danske Regjering underhaanden har anmodet ham om et Laan af 25000 Gylden til Udrustning af Transportskibe. — *Coppenhaege*, den 10. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 173—174.

31. Augusti. [13541.] Den danske Resident P. CHARISIUS's Memorial til Generalstaterne, hvori han indtrængende opfordrer dem til at understötte Kongen af Danmark med en Pengesum, sörge for Kjöbenhavns Forsyning med Levnetsmidler, Brændsel og andre Fornödenheder, samt til at lade deres Flaade tage virksom Deel i Foretagenderne til Kongens Forsvar, og navnlig i Transporten af de Brandenborgske Ryttere. — *s'Gravenhage*, den 10. September. (Hollandsk.)

Memoriael van den kon. Resident Carisius etc. Leyden 1659. fol. 2.

31. Augusti. [13542.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Generalstaterne autorisere Commissarierne i Danmark til paa Forlangende af de engelske Fuldmægtige at hjemsende en Deel af den hollandske Flaade, dog ikke over 20 Skibe, men i lige Antal med de engelske, der maatte blive hjemsendte, og paa samme Tid som disse; at de i dette Tilfælde tillade, at Admiral-Lieutenant van Wassenaer samt Vice-Admiralerne Egbert Meewsen Cortenaer og John Evertsen vende tilbage, samt at de beordre Deputerede til at komme overeens med den engelske Resident Downing om Udförelsen af denne Beslutning. — Woonsdag den 10. September. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 119—120. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 735.

[13543.] EN ENGELSK AGENT beretter om Kongen af Sverrigs Möde med de engelske Commissarier Sydney og Honywood og de hollandske Slingelandt og Huybert, hvor han erklærede vel at ville modtage de förste som Mediateurer men ikke som Voldgiftsmænd, de sidste derimod ikke som Mediateurer men kun som Fjender — *Hague,* 10. Sept. (N. S.) (Engelsk.) 1659. 31. Augusti.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 736.

[13544.] DE KEISERLIGES skriftlige Motiver, formedelst hvilke de og deres Allierede have gjort Indfald i Svensk Pommern (fornemmelig hentede fra den svensk-danske Krig, og de Svenskes Angreb paa Holsten og andre i den westphalske Fred indesluttede tydske Lande). Augusto.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 616–617. (Tydsk.)

[13545.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at der ved en forelöbig Reconciliation med Kongen af Sverrig, som denne forlanger, maa paasees, at Hollands Forpligtelse mod Danmark ikke præjudiceres, eller at den ikke træder i Kraft för med eller efter Fredens Afslutning mellem Danmark og Sverrig; tillige skriver han om Staternes Deliberationer om kraftig Optræden, hvortil de Engelske ogsaa synes tilböielige, hvis de 14 Dage hengaae uden Resultat; ligeledes om Revocationen af nogle Skibe fra begge Flaader, som de Engelske trænge paa, medens mange i Holland finde det ubeleiligt. — *Haege,* den 12. September. (Hollandsk.) 2. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 147–149.

[13546.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten Pieter Vogelsangh sin Glæde over, at hans Forestillinger hos Kongen af Danmark endelig have havt den forönskede Virkning; iövrigt er Brevet eenslydende med Brevet af samme Dag til van Slingelandt. — *Haege,* den 12. September. (Hollandsk.) 2. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 158.

[13547.] Overeenskomst mellem GENERALSTATERNES DEPUTEREDE og den engelske Resident DOWNING, at begge Staternes Ministre hos Kongerne af Sverrig og Danmark skulle autoriseres til at hjemsende et lige Antal Skibe af hver Stats Flaade, dog saaledes at der til Udförelse af Conventionen af 24. (14.) Juli bliver en tilstrækkelig Styrke tilbage i Öresund. — *À la Haye,* ce 12. September. (Latin og Fransk.) 2. Septbr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 120–121. *Fransk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 418.

[13548.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver den hollandske Gesandt i England Nieupoort, at Kongen af Sverrig vedblivende vægrer sig ved at gaae ind paa de gjorte Fredsforslag; for at faae ham til Raison, vilde det maaskee være hensigtsmæssigt, at Holland og England erklærede at ville lægge Tractaten til Brömsebroe til Grund for Forhandlingerne; han sender de hollandske Staters forelöbige Resolutioner af 6. og 10. September (27. og 31. August) om Forholdsregler mod Kongen af Sverrig; Tilbagekaldelsen af en Deel af Flaaden vækker Betænkelighed hos mange. — *Haege,* den 12. September. (Hollandsk.) 2. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 730–732. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 736.

[13549.] EN ENGELSK AGENT i Haag beretter bl. a. om en i Amsterdam paatænkt Anklage mod Opdam, med hvis Uvirksomhed man er utilfreds; om forskjellige Forhandlinger om Tilbagekaldelsen af en Deel af Flaaden; om Kongen af Sverrigs uværdige Behandling af de hollandske Commissarier; om de hollandske Staters Resolution, med Magt at gaae frem mod Kongen af Sverrig; samt om nye Forhandlinger med de Thou og Downing. — 6-12. Septemb. (N. S.) 2. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 737–739. (Fransk.)

1659. 2. Septbr. [13550.] Den hollandske Gesandt WIL. NIEUPOORT forestiller det engelske Statsraad det betænkelige ved den engelske Flaades pludselige Bortgang fra Sundet; han opfordrer det til at udsende nogle Skibe for at möde Flaaden og befale den i en eller anden Havn at proviantere et tilstrækkeligt Antal Fregatter, der skulde vende tilbage til Sundet, for i Forening med den hollandske Flaade i Overeensstemmelse med de sluttede Tractater at fuldföre det begyndte Fredsværk og hævde Söfartens Frihed. — This 2/12. of September. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 737.

2. Septbr. [13551.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a. om den almindelige Forbauselse over den engelske Flaades pludselige Hjemkomst fra Sundet. — *Westmunster*, den 12. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 732—733.

3. Septbr. [13552.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær J. de Witt, at efter hans Mening er Sverrig mere tilböielig til Fred end Danmark; han tilligemed de Hubert og van Haeren have været ombord paa de Ruyters Flaade i Anledning af Kongen af Danmarks Önske at erholde 4 Orlogsskibe til Disposition. — *Coppenhaege*, den 13. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 171.

3. Septbr. [13553.] Den hollandske Gesandt P VOGELSANGH beretter til Generalstaterne om Gesandternes Forhandlinger med de svenske Commissarier Rosenhaen og Sten Bielke om de danske Propositioner, hvilke de ansaae for altfor generelle; de foresloge et andet Forhandlingssted, Helsingör eller Roeskilde; de hollandske og engelske Gesandter havde desangaaende været hos Kongen af Danmark, som ikke vilde indlade sig herpaa; Slingelandt, Hubert og Haeren begave sig igaar til Ruyters Flaade, hvor der confereredes om at spærre Havnen ved Landskrone og at beskyde Kronborg; Cornelis Evertsen var kommen tilbage fra Lybek, men uden at medbringe Öl. — *Coppenhage*, den 13. Septembr. (Hollandsk.)

Memoriael van den 24. Sept. 1659 van den Denem. Resid. Carisius etc. Amsterd. 1659. fol. 2—3.

3. Septbr. [13554.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Nödvendigheden af Tilförsel af Levnetsmidler, om den danske Regjerings Underhandlinger med Hamborg om Pantsættelsen af Altona og Pinneberg, om Rigshofmesterens Erklæring, at 3000 Mand ere tilstrækkelige til Kjöbenhavns Defension, og at Kongen istedenfor det overskydende Mandskab önskede en Penge-Subsidie, og endvidere om Umuligheden at hindre den svenske Flaade at löbe ind til Landskrone. — *Coppenhaege*, den 13. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 174—176.

3. Septbr. [13555.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND bifalde den Dagen tilforn afsluttede Overeenskomst mellem Generalstaternes Deputerede og den engelske Commissarius Downing om Hjemsendelsen af et lige Antal af begge Staters Flaader fra Öresund. — Saturdag den 13. September. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 120—121.

3. Septbr. [13556.] Forslag til STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND angaaende Staden Kjöbenhavns Forsyning i forestaaende Vinter med Levnetsmidler, Hestefoder, Brændsel, Ammunition, Medicamenter og andre Fornödenheder, forelagt af BEMELDTE STATERS COMMITTEREDE efter Overlæg med Residenten Charisius. — Saturdag den 13. September. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 121—125.

[13557.] De brandenborgske Ministre D. WEYMAN og JOHAN COPES overlevere Generalstaterne Churfyrstens Skrivelse af 28. Aug. st. v., og opfordre dem til at understötte ham paa hans Tog til Danmark til dette Riges Hjelp og Befrielse. — *Hage*, den 13. Septemb. (Tydsk.) 1659. 3. Septbr.

Copia Schreibens Sr. Churf. Durchl. zu Brandenb. an die Hrrn. General Staten etc. 1659. fol. Aij—Aiij.

[13558.] D. ANDERS ANDERSEN, Biskop i Aalborg, beretter til Kongen, at han har udsat Ordinationen af Studiosus Jens Sörensen, hvorom han den 3. September havde modtaget Kongens Befaling af 21. Juli, paa Grund af Mangler ved den Kaldsmændene givne Fuldmagt, og især fordi Jens Sörensen havde sögt at fremme sit Valg ved idelige Overtalelser og Overlöben; han beder derfor om nærmere Befaling, og lover imidlertid at lade Kaldet (Seierslöv paa Mörsö) tilbörligen betjene. post 3. Sept.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. I. B. S. 99—100.

[13559.] MINISTRORUM TRIUM STATUUM propositio regi Daniæ facta, ut in continuationem tractatuum pacis cum rege Sueciæ consentiat, et hunc in finem ut negotiatio Rodschildam transferatur, et duobus commissariis Danicis tertius adiungatur. — Overgegeven den veertienden September. 4. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 186.

[13560.] Kong FREDERIK III. stævner Christopher Bilde til Meilgaard, Oberst Povel Beenfeldt og Oberstlieutenant Brunov til at möde for Rigsraadet den 8. September förstkommende i Anledning af Fæstningen Cronborgs Overgivelse til Fjenden. — *Kjöbenhavn*, den 5te September. 5. Septbr.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 129.

[13561.] FRIDERICUS III. rex mediatoribus significat, se redintegrationem negotiationis de pace cum rege Sueciæ facienda inutilem arbitrari, quum hic conventui Hagensi non consenserit; nec mutationem loci tractationi destinati e sua re fore, se existimare, duobus autem commissariis tertium adiungere se non gravaturum, dummodo rex Sueciæ parem commissariorum numerum ordinare non detrectaverit. — *In Aula nostra Hafniensi*, die quinta mensis Septembris. 5. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 190.

[13562.] PLENIPOTENTIARII ANGLICI ET BELGICI, visa responsione regis Daniæ hesterna die exhibita, huic declarant, si propositionibus die 14. (4.) huius mensis factis non consenserit, fore ut ansa detur in controversiam trahendi, uter regum pacem detrectet. — *Hafniæ*, die 16. Septembris. 6. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 186.

[13563.] GENERALSTATERNES Resolution, at Noterne angaaende de af Charisius den 29. August og 2. September (19. og 23. Aug.) indgivne Memorialer skulle udslettes af deres Register, og de tvende Memorialer tilbagegives Charisius eller tilintetgjöres. — Jovis, 16. Sept. (N. S.) (Engelsk Overs.) 6. Septbr.?

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 740. (Resolutionen er maaskee af 18/8. Septbr., da den 16/6. Septbr. 1659 var en Tirsdag).

[13564.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Generalstaterne tilkjendegive det engelske Parlament, at de ansee dets Flaades pludselige Bortgang fra Sundet for et aabenbart Brud paa Conventionerne af 24. (14.) Juli og 4. August (25. 6. Septbr.

1659. Juli), og opfordre det til strax at tilbagesende denne Flaade eller at afsende et andet tilstrække-
6. Septbr. ligt Antal Orlogsskibe. — Dingsdag den 16. September. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 125—126.

7. Septbr. [13565.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Rigshofmesteren har tilkjendegivet ham sin Tilfredshed over det ham meddeelte Forslag af Herrerne i Amsterdam om Oprettelsen i Kjöbenhavn af et Magazin af Levnetsmidler, og at han har foreslaaet ham at söge at bevirke en Collect til Fordeel for de Fattige i Byen; han beretter endvidere, at de engelske Gesandter vedblive at ansee det for tvivlsomt, hvem der er Refusant, og meddeler de Opfordringer, de i denne Henseende have stillet til den danske Regjering; de Ruyter ligger for Landskrone, men man antager, at Ödelæggelsen af de svenske der liggende Skibe ikke vil være til nogen Fordeel. — *Coppenhaege*, den 17. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 184—186.

7. Septbr. [13566.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at de tre Staters Gesandter vel ere enige om at ansee Kongen af Sverrig for Refusant, men at de dog söge at fremme Freden ved at bevirke Underhandlingernes Fortsættelse, i hvilken Hensigt de have stillet forskjellige Fordringer til Kongen af Danmark; denne har vel afslaaet dem, men Gesandterne have gjentaget dem indtrængende, og vente, at Kongen vil give efter; de danske Commissarier ansees for aldeles uskikkede til Underhandlingernes Ledelse, og man önsker derfor, at en tredie maa blive dem tilforordnet; den svenske Flaade har trukket sig tilbage til Gothenborg og Landskrone, hvor det ikke er muligt at angribe den; den hollandske Flaade kan nu faae tilstrækkelig Tilförsel fra Lybek. — *Coppenhaege*, den 17. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 187—190.

7. Septbr. [13567.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort om den almindelige Forundring over den tractatstridige Tilbagegang af den engelske Flaade fra Sundet; man anseer det nu for nödvendigt, at der bliver sörget for Kjöbenhavns Forsyning, og at man söger at disponere Churfyrsten af Brandenborg til at lade sine Tropper före over, og han beder Gesandten at opfordre den engelske Regjering til at være behjelpelig hermed; han yttrer sin Beklagelse over, at Kongen af Sverrig ved de engelske Commissariers Tergiversation endnu ikke er erklæret for Refusant. — *Haege*, den 17. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 734—735.

8. Septbr. [13568.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Rentemesteren, at lade den afdöde Sognepræst paa Christianshavn, M. Niels Aagesens Enke bekomme noget af hendes Husbondes resterende Besoldning til hans Begravelses Bekostning. — Den 8. Sept.

Bloch Suhr, Vor Frelsers Kirkes Hist. S. 26.

8. Septbr. [13569.] COMMISSARII ANGLIÆ ET UNITI BELGII a rege Daniæ denuo instanter postulant, ut propositionibus de continuatione tractatuum, de mutatione loci et de adiunctione tertii commissarii assentiat. — *Hafniæ*, die 18. Septembris.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 198—199 og 222.

8. Septbr. [13570.] DE HOLLANDSKE STATERS Resolution, at deres Commissarier skulle, uagtet den engelske Flaades Bortgang, være bemyndigede til at hjemsende 10 Skibe af den hollandske Flaade i Sundet, dog saaledes at de paasee, at der bliver en tilstrækkelig Styrke tilbage for at bevirke Fred mellem Danmark og Sverrig. — The 18th of Sept. (N. S.) (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 740.

[13571.] Kong **Frederik** III.s Ordre til General-Adjutant Mickel Skow at begive sig til Ystad med 6 Skuder og levere dem til Frederik von Ahlefeld, Generalmajor og Oberst ved Kongens Livregiment til Fods; derpaa skulde han, efter at have modtaget af Ahlefeld 150 Mand med Officerer, samt Cornelii Kruses Kaper, sætte det mod Christianopel forehavende Anslag i Værk. — *Kjöbenhaffn Slott*, d. 9. Septemb. 1659. 9. Septbr.

Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 270.

[13572.] Kong **Frederik** III.s Brev, at General-Adjutant Skow maa forsikkre enhver, som ydede ham Bistand til det forehavende Værk (et Anslag mod Christianopel), om Kongens Naade. — *Kiöbenhavn*, 9. Septbr. 9. Septbr.

Udt. i Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 270.

[13573.] **Generalstaternes** Forbud mod Udförsel af Proviant og Krigsfornödenheder til Havne, der ere i Kongen af Sverrigs Besiddelse. — Den negenthienden September. 9. Septbr.
(Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 418.

[13574.] Forslag af **Staterne af Holland og Vestfrieslands Committerede** om Tilveiebringelsen af Pengemidler til Forsyningen af Kjöbenhavn med Proviant og andre Fornödenheder i forestaaende Vinter, forelagt i bemeldte Staters Forsamling. — Vrydag den 19. September. (Hollandsk.) 9. Septbr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 126--128.

[13575.] Raadspensionær **Johan de Witt** tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh om den almindelige Forbauselse over den engelske Flaades Bortgang, om Efterretningerne desangaaende fra England, og om Staternes Resolutioner i denne Anledning; han haaber, at Kongen af Danmark vil drage Omsorg for Kjöbenhavns Proviantering, til hvis Lettelse Staterne have fattet en Resolution; man havde ventet, at Kongen af Sverrig efter Udlöbet af de 14 Dage var erklæret for Refusant, og han imödeseer nærmere Oplysning i denne Henseende. — *Haege*, den 19. September. (Hollandsk.) 9. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 164—165.

[13576.] Raadspensionær **Johan de Witt** meddeler den hollandske Gesandt i Polen van den Honert de forskjellige af Generalstaterne fattede Resolutioner i Anledning af den engelske Flaades pludselige Bortgang fra Öresund. — *Haege*, den 19. September. 9. Septbr.
(Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 166--167.

[13577.] Raadspensionær **Johan de Witt** tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at man med Tilfredshed har erfaret, at Parlamentet, hvis det paa ny sender en Flaade til Sundet, ikke vil give Befalingen derover til Montague, med hvem det er misfornöiet, da de hollandske Deputerede have berettet om dennes Inclination for Sverrig; det giver Anledning til Misnöie, at Ratificationen af de sidste Conventioner endnu ikke er indtruffen, skjöndt Downing allerede den 25. (15.) August havde anmeldt Parlamentets Approbation. — *Haege*, den 19. September. 9. Septbr.
(Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 735—736.

[13578.] Den hollandske Gesandt W. **Nieupoort** tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at man daglig venter Montagues Ankomst, og at man da nöiere vil erfare Motiverne til hans uventede Bortgang fra Sundet; Rosenvinge bestræber sig for at faae afsendt en god Qvantitet Kul til Kjöbenhavns Forsyning. — *Westmunster*, den 19. September. (Hollandsk.) 9. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 737—748.

1659. 10. Septbr. [13579.] Kong FREDERIK III.s Brev, at hvis General-Adjutant Skow mödte Capitain Erick Nielszen i Söen med sin Kaper eller ogsaa Capitain Cornelius Krusze, maatte han tage hvilken af dem, ham bedst syntes, til sig til den ham anbefalede Reise. -- 10. Septbr.

Udt. i Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 270.

10. Septbr. [13580.] Krigsretsdom, udstedt af AXEL UROP og Generalauditeur P. TSCHERNING, hvorved Paul Beenfeldt, forhenværende Commandant paa Cronborg dömmes at have sin Ære, Liv og Gods forbrudt, og til at henrettes med Sværdet, for at have uden Nödvendighed overgivet Fæstningen Cronborg til de Svenske. — *Copenhagen*, den 10. Sept. (Tydsk.)

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 315—316. Udt. i J. J. Fyen, Efterr. om Kolding. S. 69.

10. Septbr. [13581.] Krigsretsdom, udstedt af AXEL UROP og Generalauditeur TSCHERNING, hvorved Carl Brunow, forhen Medcommanderende paa Cronborg, dömmes til at blive henrettet med Sværdet, (med mindre Kongen vil vise ham en særdeles Naade), for at have samtykket og underskrevet Cronborg Fæstnings Capitulation. — *Publicatum auf der Königl. Residentz im grünen Gemach*, den 10. Sept. (Tydsk.)

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 316.

12. Septbr. [13582.] De hollandske Gesandter SLINGELANDT, VOGELSANGH, HUYBERT og HAEREN berette til Generalstaterne, at de have formaaet Kongen af Danmark til at committere Rigshofmesteren selv tredie til Underhandlingerne, der ville finde Sted paa en Plads mellem Kjöbenhavn og den svenske Leir, og de franske og engelske Gesandter have lovet at skaffe de fornödne Passe; Coyet, der vil afgaae til Holland, har anmodet om Benyttelsen af et hollandsk Orlogsskib, hvilket de ikke have kunnet afslaae. — *Coppenhage*, den 22. September. (Hollandsk.)

Schryvens van de Heeren Statische Ambassadeurs etc. Rotterdam 1659. fol. 2.

12. Septbr. [13583.] De hollandske Gesandter SLINGELANDT, VOGELSANGH, HUYBERT og HAEREN berette (til Generalstaterne), at det var at önske, efter den engelske Flaades Bortgang, at hele den hollandske Flaade kunde samles i Sundet; de berette, at Viceadmiralerne de Ruyter og Jan Eversen holde Vagt ved Landskrone, og at man gjerne önsker at foretage noget mod Kronborg; en Plan til et Angreb paa Kjöge under Oberst Killigrew kom ikke til Udförelse; derimod er han nu beordret til Ystad, som de Danske have besat. — *Coppenhagen*, den 22. September. (Hollandsk.)

Schryvens van de Heeren Statische Ambassadeurs etc. Rotterdam 1659. fol. 3.

12. Septbr. [13584.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sin nöie Forbindelse med de engelske Gesandter, som han er overbeviist om vilde handle med Vigeur mod Kongen af Sverrig, hvis de havde Skibe til Raadighed; han har anbefalet Rigshofmesteren kraftige Forholdsregler, og lovet ham Understöttelse af Orlogsskibene. — *Coppenhaege*, den 22. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 190—191.

12. Septbr. [13585.] De engelske Commissarier AL. SYDNEY, ROBERT HONYWOOD og THO. BOONE berette, at Fredsforhandlingerne siden den 24. August kun have havt liden Fremgang; Kongen af Danmark, der lovede at give sit Samtykke til alt, hvad der af de tre Stater i Haag var besluttet, hvis Kongen af Sverrig gjorde det samme, vægrede sig ved at lade give Möde paa Underhandlingsstedet, da denne Konge ikke vilde indlade sig herpaa, og det er kun med Vanskelighed, at de hollandske Ministre omsider have formaaet Kongen af Danmark til at fornye Underhandlingerne; det er Österrig og Brandenborg, som holde Danmark tilbage; det synes klart, at Kongen af Sverrig ved sin Haardnakkenhed udsætter sig for en ikke ringe Fare i Lif

land, Preussen og Pommern; de Danske have indtaget Astede (Ystad) i Skaane, men have atter römmet det ved Stenbocks Nærmelse; Commissarierne önske en Deel af Flaaden sendt tilbage. — *Copenhagen*, September 12. (Engelsk.) 1659. 12. Septbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 741—742.

[13586.] Den danske Resident P. Charisius forestiller Generalstaterne Kongen af Sverrigs Ringeagt for Tractaten af 21. (11.) Mai og den af ham mod Generalstaternes Ministre udviiste Haan, og opfordrer dem til snarest muligt at komme Kongen af Danmark i hans farlige Stilling til Hjelp med en 2 à 300000 Rdlr., og at understötte Kjöbenhavn med Levnetsmidler, Brændsel og andre Fornödenheder. — *Hage*, den 22. September. (Hollandsk.) 12. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 37—39.

[13587.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandten G. van Slingelandt sin Forundring over, at de engelske og hollandske Gesandter holde sig tilbage fra at erklære Kongen af Sverrig for Refusant, medens man ventede en mere resolut Fremfærd, hvortil Omstændighederne vare gunstige; han sender Staternes Resolution om Hjemsendelsen af nogle Skibe af Flaaden, og anbefaler „het employ van alle mogelycke vigeur" mod Kongen af Sverrig. — *Haege*, den 22. September. (Hollandsk.) 12. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 172—173.

[13588.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at det havde været Kongen af Danmarks Ulykke, ligefra den Tid han ubetænksom begyndte Krigen med Sverrig, at han ikke vilde höre paa de Raad, som bleve givne ham; saaledes havde han i Aaret 1657 afviist et Forslag, som de Witt vidste, at Kongen af Sverrig vilde gaae ind paa, at Brömsebroer Tractaten skulde gjenoprettes og den svenske Armee forlade Holsten og Jylland mod en Udbetaling til Sverrig af 6 Tönder Guld; han er ogsaa overbeviist om, at Freden nu vilde været kommen istand, hvis Kongen af Danmark ikke saa længe havde tilbageviist Haager-Tractaten; imidlertid maatte man nu gjöre sin Flid for at frelse, hvad som frelses kunde. — *Haege*, den 22. September. (Hollandsk.) 12. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc 6. D. S. 176—178.

[13589.] Den franske Gesandt de Terlon underretter de andre Mediateurer om sin Ankomst til den svenske Leir; hans Hensigt er at söge Kongen og erfare dennes Mening angaaende Negotiationerne; han troer, at man paa denne Side önsker Fred. — *Au Camp Suedois*, le 24. Septembre. (Fransk.) 14. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 199.

[13590.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Kongen af Danmark omsider har indrömmet Fortsættelsen af Fredsunderhandlingerne samt Udnævnelsen af en tredie Commissarius, hvortil han har bestemt Rigshofmesteren selv; derimod vil han ikke gaae ind paa nogen Stedforandring; den franske Gesandt de Terlon har begivet sig til den svenske Leir; til hvad Nytte, veed han ikke. — *Coppenhaege*, den 24. September. (Hollandsk.) 14. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 198—199.

[13591.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilsender Raadspensionær Johan de Witt et Bönskrift fra Gesandtskabets Hofmester Burchloon om Benaadning i Anledning af det efter hans Fremstilling uforsætlige Drab paa Gesandtskabets Kok, tilligemed de af Vogelsangh og van Haeren i denne Anledning i Kjöbenhavn optagne Forhör. — *Coppenhaege*, den 24. September. (Hollandsk.) 14. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 204—211.

1659. 14. Septbr. [13592.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sin Misbilligelse af en Expedition til Skaane; han har derimod faaet endeel af Landmilitsen landsat i Kjöbenhavn, i Særdeleshed paa Grund af Mangelen af Bröd og Öl paa Flaaden; tillige omtaler han forskjellige ugunstige Rygter, der ere udbredte i Holland angaaende Gesandternes Forhold til de engelske og deres Audients hos Kongen af Danmark. — *Coppenhaege*, den 24. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 213—214.

14. Septbr. [13593.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at virke hen til, at Generalstaterne under de nærværende Forholde sende en Commissarius til Lybek; tillige beslutte de at overdrage deres Committerede at reassumere Sagen angaaende Pantsættelsen af Glückstadt. — Woonsdag den 24. September. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 128.

14. Septbr. [13594.] Resolution af Staterne af Holland og Vestfriesland angaaende Tilveiebringelsen af Pengemidlerne til Forsyning af de forenede Provindsers Landmilits i Danmark og Staden Kjöbenhavn med Levnetsmidler og andre Fornödenheder. — Woonsdag, den 24. September. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 129.

14. Septbr. [13595.] Den danske Resident Charisius tilskriver Generalstaterne, at ifölge Breve fra Kjöbenhavn have de hollandske og engelske Commissarier indtrængende opfordret Kongen af Danmark til at sende sine Fuldmægtige og tilbyde Kongen af Sverrig at gjenoptage Underhandlingerne; da et saadant Tilbud maa komme fra denne sidste, der har vægret sig ved at antage Haager-Tractaten, haaber han, at Generalstaterne ville give deres Commissarier Befaling i saa Henseende. — *Hague*, 24th Sept. (N. S.) (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 742—743. *Hollandsk:* Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. Aenhangsel S. 39—40. Memoriael van d. 24. Sept. 1659 van den Denem. Resid. Carisius etc. Amsterd. 1659. fol. 2.

15. Septbr. [13596.] Kong Frederik III. befaler Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn at skaffe Oberst Lobrecht nogle Pramme til at före Törv fra Amager til Batteriet bag Bryggerset. — *Kiöbenhavn*, den 15de September.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 188.

15. Septbr. [13597.] Den engelske Gesandt Ph. Meadowe takker Statsraadets Præsident for hans Löfte snarest muligt at bevirke hans Tilbagekaldelse af Parlamentet. — *Elsinore*, Septemb. 15th. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 743—744.

16. Septbr. [13598.] Kong Frederik III.s Circulære til Rigets Biskopper at sörge for fortrinlig Befordring for de Studenter, som havde deeltaget i Fædrelandets Forsvar under Kjöbenhavns Beleiring og fremviiste Testimonium desangaaende fra Mogens Kragh. — *Hafniæ*, den 16. September.

L. Engelstoft, Univers. Ann 1808. 2. B. S. 23.

16. Septbr. [13599.] Kong Frederik III.s Befaling til Universitetets Rector M. Rasmus Brochmand at forlove alle de Studiosi, som agte at reise til Norge eller Jylland, hvorefter de mod hans Beviis kunne erholde Pas i Cancelliet. — *Hafn.*, 16. Septembr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 198.

16. Septbr. [13600.] Generalstaternes Resolution om Udförelsen af den tagne Beslutning angaaende Kjöbenhavns Forsyning med Levnetsmidler, Brændsel og andre Fornödenheder, om

Vilkaarene for Kongen af Danmarks Understöttelse med et Pengelaan, og om Tilveiebringelse 1659.
af de nödvendige Pengemidler. — Veneris den 26. September. (Hollandsk.) 16. Septbr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 129—133. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 418—420. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 746—747. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 622—623.

[13601.] Generalstaterne beslutte, overeensstemmende med den samme Dag 16. Septbr.
tagne Resolution, at autorisere Nieupoort, hvis det engelske Parlament mod Formodning vægrer sig, til at sende en Qvantitet Steenkul fra England til Kjöbenhavn. — Veneris den 26. September. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 133—134.

[13602.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at committere nogle 16. Septbr.
af deres Medlemmer til at træde sammen med Generalstaternes Committerede for at varetage Udförelsen af Generalstaternes samme Dag tagne Beslutning om Kjöbenhavns Forsyning. — Vrydag den 26. September. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 129—134.

[13603.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandterne G. van Slinge- 16. Septbr.
landt og Pieter Vogelsangh angaaende Fortsættelsen af Fredsunderhandlingerne, uagtet Kongen af Sverrig ikke har erklæret sig conform med Indholdet af de bevidste Conventioner; han meddeler Staternes Resolution om Forsyningen af Staden Kjöbenhavn med Levnetsmidler og Fornödenheder for 8 Maaneder og om Ansættelse af en Commissarius i Lybek. — *Haege*, den 26. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 181—182.

[13604.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, 16. Septbr.
at Staterne misbillige de specielle Forhandlinger mellem Gesandterne og Flaaden, hvilken sidste kun bör modtage en generel Befaling til med al mulig Vigeur at agere mod de Svenske, idet de specielle Foretagender maatte overlades til Flaadens Befalingsmænd; kun hvis Kongen af Danmark önsker Hjelp af Flaaden til et bestemt Foretagende, maatte der saavidt muligt tages Hensyn hertil; imidlertid længes han efter at erfare en eller anden Bedrift af Flaaden, især vilde det glæde ham at höre, at den havde ödelagt den svenske Flaade ved Landskrone, eller hvor den ellers maatte have sögt hen. — *Haege*, den 26. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 179—181.

[13605.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver den hollandske Gesandt i 16. Septbr.
Polen van den Honert om Staternes Beslutning om Kjöbenhavns Forsyning med Proviant og andre Fornödenheder for 8 Maaneder, samt om Afsendelsen af en Commissarius til Lybek, der skulde være til Tjeneste for de hollandske Gesandter i de östlige Lande. — *Haege*, den 26. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 179.

[13606.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a., 16. Septbr.
at Downing sidste Mandag havde talt med ham om den defensive Alliance mellem England og Holland, men at han paa Grund af det notoriske Brud paa de sluttede Conventioner ved den engelske Flaades Hjemreise fra Sundet ikke havde været meget tilböielig til at fremme denne Sag. — *Haege*, den 26. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 736—737.

[13607.] En engelsk Agent i Haag beretter bl. a., at Kongen af Danmark og 16. Septbr.
Charisius have forlangt en Pengehjelp af 300000 Rdlr.; at Opdams Tilbagekaldelse med 20 Skibe skal være besluttet; at Vogelsangh havde skrevet, at de engelske Commissarier havde

1659. havt en Conference med de svenske, hvori disse erklærede, at deres Konge aldrig vilde ned-
16. Septbr. lade sig til den Feighed, at antage en Tractat, der var dicteret af Formyndere; og at Generalstaterne havde taget Beslutning angaaende Kjöbenhavns Forsyning. — 20—26. Septemb. (N. S.)
J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 745—746. (Fransk.)

16. Septbr. [13608.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter om sin Conference med Lorderne Vane, Disbrowe og Warriston, der bl. a. meddeelte ham General Montagu's Beretning om Grundene til den engelske Flaades Bortgang fra Sundet; det var især Mangel paa Proviant og Vanskeligheden ved at raade Bod derpaa, som havde bevæget Generalen til at tage denne Beslutning; den ham imödesendte Ordre, at proviantere 15 Skibe og sende dem tilbage, havde han först faaet ved den engelske Kyst, og nu tillod Aarstiden og andre Forholde ikke at bortsende dem; de erklærede dog at holde fast ved Haager-Tractaten, og meente, at den hollandske Flaade, ogsaa ene, vilde være istand til at sætte den igjennem. — *Westminster*, 26. Sept. (N. S.) (Engelsk Overs.)
J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 744—745.

16. Septbr. [13609.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at der næppe kan være Tale om Montagues Tilbagesendelse; nogle mene, at Viceadmiral Lowson vil blive sendt, andre, at aldeles ingen Skibe ville blive sendte, og at man istedenfor vil bidrage til Omkostningerne ved den hollandske Flaade. — *Westmunster*, den 26. September. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 748—750.

17. Septbr. [13610.] Universitetets Rector M. RASMUS ENVOLDSEN BROCHMAND meddeler 32 Studiosi Beviis, hvorefter der kunde gives dem Pas i Cancelliet til at reise til Norge eller Jylland. — *Kiöbenhaffn*, dend 17. Septembris.
H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 199—200.

17. Septbr. [13611.] Oberst MOGENS KRAGH til Kaas meddeler vellærde Hans Madtzen (siden Præst i Carlshamn), der under Kjöbenhavns Beleiring havde været ved hans Regiment som „Capitain de armis", et hæderligt Vidnesbyrd for hans Forhold. — *Kiöbenhaffnn*, denn 17. Septemb.
M. F. Hammar (præs. S. Bring), diss. de Carlshamnia urbe. Apend. Not. A. L. Engelstoft, Univ. Ann. 1809. I. B. S. 5—6. H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Beleiring. S. 119.

17. Septbr. [13612.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om den Uro, hvori Flaadens Gjennemgang gjennem Sundet havde sat Kongen af Sverrig, som fra Skaane strax begav sig til det vestlige Sjelland og derfra til Falster; han har endnu ikke givet Svar med Hensyn til Fortsættelsen af Underhandlingerne; et Foretagende mod den svenske Flaade i Landskrone ansees for unyttigt og man er betænkt paa andre Planer; for Tiden anseer Gesandten det for det vigtigste, at Kjöbenhavn forsynes med Levnetsmidler og Brændsel. — *Coppenhaege*, den 27. September. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 200—201.

19. Septbr. [13613.] Kong FREDERIK III. befaler Universitetets Rector M. Rasmus Envoldsen Brochmand at sörge for Afleveringen af de forlövede og bortreiste Studenters Vaaben, og at tilholde de andre at have deres i god Forvaring og Beredskab. — *Kiöbenhaffn Slott*, dend 19. September.
H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 200—201.

[13614.] Kong Frederik III. befaler Oberst Mogens Krag at have Indseende med, at de hjemforlövede Studenters Vaaben afleveres paa Töihuset. — *Hafn.*, 19. Septembr. 1659. 19. Septbr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 201.

[13615.] Communitetets Öconomus Hans Mule Jörgensens Memoriale, hvorved han andrager paa Bemyndigelse til at indskrænke sig til 24 Studenters Underholdning, og hvis den nuværende besværlige Tid længere skulde vedvare, til 12 Personers. — *Studijgaarden*, den 19. Septemb. 19. Septbr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 201—202.

[13616.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte efter Forestilling af de Committerede at andrage hos Generalstaterne, at der gjöres Indkjöb af Levnetsmidler, Klæder, Strömper, Skoe og andre Fornödenheder til Landmilitsen i Danmark og til Kjöbenhavns Forsyning til et Belöb af ikke over 465000 Gylden, deri medregnet Fragt og andre Omkostninger. — Maendag den 29. September. (Hollandsk.) 19. Septbr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 134—135.

[13617.] Kong Frederik III.s Confirmation paa et med Indbyggerne i Hertzhorn, Sommer- og Grönland angaaende nogle Udendigsjorder oprettet Forlig. — *Copenhagen*, den 20. Sept. (Tydsk.) 20. Septbr.?

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 1325—1328. (Det anförte Datum maa være urigtigt, da det i Brevet indförte Forlig er dateret 18. Oct. 1659.)

[13618.] Consistorii Vidne om et den 19. og 20. September 1659 i Consistorium optaget Vidneforhör over 87 Studiosi angaaende nogle Professorers Beskyldning mod Studiosus Niels Christensen Krag for Rebellion og Opsætsighed mod Kongen, samt for at have villet gjöre andre Studiosi afspændige fra deres Tjeneste. — *Kiöbenhaun udi Consistorio*, aar oc dage som forschreved staar. 20. Septbr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 202—214.

[13619.] Kong Frederik III. befaler Rentemestrene at overregne Indtægten af noget Gods, som Hans von Möllengracht har forlangt til Pant for et nyt Pengelaan, for at han derefter kan erholde Panteskjöde. — *Hafn.*, d. 21. Septembr. 21. Septbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 197—198.

[13620.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh forestiller Raadspensionær Johan de Witt, hvor absolut nödvendigt det er, at Kjöbenhavn forsynes med Levnetsmidler og Brændsel, da denne Bye ellers maa overgive sig til Fjenden. — *Coppenhaege*, den eersten October. (Hollandsk.) 21. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 201—202.

[13621.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at man endnu ikke har bestemte Efterretninger, om en Deel af den engelske Flaade bliver sendt tilbage; han frygter for, at det vil blive umuligt for Kongen af Danmark alene at sörge for Kjöbenhavns Forsyning med Levnetsmidler og især med Brændsel; Kongen af Sverrig har nu sendt det forlangte Pas for Rigshofmesteren, ligeledes for de Hubert og van Slingelandt, men intet for Vogelsangh og van Haeren; de have derfor af Sten Bjelke forlangt dette redresseret; de tre Staters Gesandter ere enige om at ansee Kongen af Sverrig for Refusant, men de engelske og især den franske Gesandt ville ikke indlade sig paa Udstædelse af en formelig Act desangaaende; Cojet afgaaer nu til Holland, men har först önsket en Samtale med van Slingelandt, der derfor nu er i Begreb med at begive sig til den hollandske Flaade. — *Elseneur*, den eersten October. (Hollandsk.) 21. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 214—216.

1659. [13622.] Den hollandske Gesandt J. VAN DEN HONERT tilskriver Raadspensionær
21. Septbr. Johan de Witt om den Forandring, som vil være Fölgen af Staternes Beslutning at lade Flaaden agere mod Kongen af Sverrig; der antages af det polske Hof, at der nu vil blive arbeidet hen mod Oprettelsen af en almindelig Fred; tillige meddeler han nogle Foretagender af de Polske mod de Svenske. — *Dantzich*, den eersten October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 195—197.

22. Septbr. [13623.] Den danske Resident CHARISIUS forestiller Generalstaterne, at de maae have tilstrækkelige Beviser paa de Svenskes Trolöshed, saa at de ikke kunne vente noget Venskab af dem; han beder dem derfor ved den svenske Gesandts Sendelse ikke at lade sig skuffe, men af al Kraft at söge at bringe Ligevægt tilbage i Östersöen, og at Tractaten til Brömsebro kan blive gjenoprettet. — *'s Graven-Hage*, den 2. Octob. (Hollandsk.)

Schryvens van de Heeren Statiche Ambassadeurs etc. Rotterdam 1659. fol. 4. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 420. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 623. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 748—749. (Hos Aitzema og Londorpius er Slutningen af Brevet udeladt.)

c. 22. Septbr. [13624.] DE BRANDENBORGSKE GESANDTER tilskynde Generalstaterne til at tage mere activ Deel i Krigen mod de Svenske, deels ved at tilintetgjöre Sverrigs Forsög at dele Forbundet ved at slutte Separat-Fred med Polen eller Danmark, deels ved at söge at befrie Danmark for at nödes til at rette sig efter Haager-Tractaten; iövrigt opfordre de dem til ikke at lade sig lede af den forventede svenske Gesandts Forestillinger. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 623—624. *Hollandsk:* L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 420—421.

23. Septbr. [13625.] Kong FREDERIK III.s Forordning angaaende Formen for de Certificationer, der skulle udstædes for neutrale Skibe under nærværende Krig, samt Bestemmelse af, hvad der skal henregnes til Contrabande. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 23. Septembris.

Særskilt trykt, 4 Blade. *Tydsk:* Særskilt trykt, 4 Blade. J. Marquardus, de jure mercatorum singulari. Doc. p. 653—655.

23. Septbr. [13626.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Cojet i den Samtale, han havde med ham för sin Afreise, især sögte at retfærdiggjöre sin Herres Fremfærd, samt bad ham om at anbefale sig og sin Negotiation; van Slingelandt troer, at denne vil foraarsage mange Betænkeligheder, og at Fredsunderhandlingerne derved let ville komme til at gaae i Langdrag; i dette Tilfælde beder han om Tilladelse til at vende hjem; han omtaler tillige Nödvendigheden af Kjöbenhavns Forsyning med Levnetsmidler og Brændsel, samt (i en Efterskrift) en Affront, som her er viist de lybske Gesandter. — *Coppenhaege*, den 3. October.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 218—219. (Overskriften har Datum 4. Octobr.)

23. Septbr. [13627.] Den danske Resident CHARISIUS beder Generalstaterne, i Betragtning af deres Resolution af 26. (16.) Septbr., der er bleven ham meddeelt, at befale deres Commissarier i Sundet at lade et Par Krigsskibe gaae til Norge, for derfra at skaffe Brændsel nedsendt til Kjöbenhavn. — *Hague*, 3. Octob. / 23. Sept. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 749.

23. Septbr. [13628.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte, efter at have modtaget Beretning om en Conference mellem Generalstaternes Deputerede og de tilstedeværende brandenborgske Ministre, at tage Sagen om Transporten af brandenborgske Folk, især Ryttere,

til Hjelp for Kongen af Danmark under nærmere Overveielse, naar bemeldte Ministres skriftlige Forslag foreligger. — Vrydag den 3. October. (Hollandsk.) 1659. 23. Septbr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 135.

[13629.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte, efter Overveielse af de dem forelagte Breve fra Gesandterne Slingelandt og Vogelsangh, at virke hen til, at Generalstaterne indtrængende opfordre disse til at lade den hollandske Flaade med muligste Vigeur agere mod den svenske Flaade og Krigsmagt, indtil Kongen af Sverrig beqvemmer sig til de ham forelagte Fredsvilkaar med Danmark, og at Frankrigs og Englands Ministre opfordres til at anvende deres Officia for at disponere ham dertil. — Vrydag den 3. October. 23. Septbr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 135—136. (Hollandsk.)

[13630.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh, at man ikke har været tilfreds med den alvorlige Maade, hvorpaa de have bevæget Kongen af Danmark til at indrömme den svenske Konges Fordringer angaaende Formen for Underhandlingerne, skjöndt man indseer, at det er skeet for at undgaae Discrepantser med de engelske og franske Gesandter; man frygter, at Kongen af Sverrig kan benytte denne Eftergivenhed til at sondre Danmarks Allierede og slutte Forlig med dem, hvorved dette Riges Stilling vilde blive end mere betænkelig; efter de Witts Mening skal man undgaae nye Propositioner, og kun udöve Tryk paa Kongen af Sverrig, for at han skal erklære sig over de meddeelte Forslag; imidlertid raader han til med al mulig Vigeur at agere mod de Svenske. — *Haege,* den 3. October. (Hollandsk.) 23. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 182—184.

[13631.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandten Pieter Vogelsangh, at han har meddeelt Generalstaterne hans Forslag om en Collect (til Fordeel for de Fattige i Kjöbenhavn), men at det ikke fandt nogen Indgang hos dem. — *Haege,* den 3. October. (Hollandsk.) 23. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 187.

[13632.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt om Staternes Misfornöielse over den til Kongen af Danmark den 16. (6.) September stillede Opfordring; ligeledes ere de utilfredse med, at han har tilstaaet Hr. Cojet Pas samt et Orlogsskib til Overreisen til Holland; de Witt selv anseer det ogsaa for uforsigtigt, da Forhandlingerne om Elbinger-Tractaten og Elucidationen maae foretages i Forbindelse med Fredsunderhandlingerne. — *Haege,* den 3. October. (Hollandsk.) 23. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 192.

[13633.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten i England Nieupoort bl. a. om Regjeringens Overraskelse ved Efterretningen om den engelske Flaades pludselige Bortgang fra Sundet, som har vakt en almindelig Indignation, da derved den hollandske Flaades Ophold i denne Sommer i Sundet er bleven frugteslös; han venter med Længsel Parlamentets Resolution angaaende denne aabenbare Contravention af Overeenskomsten af 24/14. Juli. — *Haege,* den 3. October. (Hollandsk.) 23. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 751—752. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 751—752.

[13634.] En engelsk Agent beretter om den dansk-svenske Sags forandrede Stilling efter den engelske Flaades pludselige Bortgang fra Sundet, idet det er Kongen af Danmark, som er stemt for Krigens Fortsættelse, og heri understöttes af Hollænderne; Residenten Charisius opfordrer ligefrem Generalstaterne til med Magt at gaae frem mod Kongen af 23. Septbr.

1659. 23. Septbr. Sverrig, og disse have besluttet at sende betydelige Forraad af Proviant, Brændsel m. m. til Kjöbenhavn; danske Foretagender mod Skaane blive understöttede af Hollænderne; Misfornöielsen er ikke formindsket ved Nieupoorts Depesche (jvnf. Nr. 13608), hvoraf der meddeles et fuldstændigt Udtog; endvidere beretter han om Hollændernes Forhandlinger med Brandenborg. — *Hague*, 3. Octob. / 23. Sept. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 748—751.

23. Septbr. [13635.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Parlamentet endnu ikke har fattet nogen Resolution (i Sagen om Flaadens Hjemkomst fra Sundet). — *Westmunster*, den 3. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 752—753.

24. Septbr. [13636.] De hollandske Gesandter G. VAN SLINGELANDT og P. VOGELSANGH berette til Generalstaternes Secretair, at de engelske Commissarier ikke ansee Punktet om de 400000 Daler som indbefattet i Overeenskomsten af 24. (14.) Juli og derfor ikke for en Conditio sine qua non, og at de erklære ikke at have nogen anden Ordre fra deres Principaler. — *Coppenhaege*, den 4. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J de Witt etc. 3. D. S. 764.

24. Septbr. [13637.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH forestiller Raadspensionær Johan de Witt paa ny Nödvendigheden at tilstaae de Danske en Pengehjelp, da man ellers kan befrygte et Mytterie af de 2800 Soldater, som ere samlede her; tillige skriver han om Kjöbenhavns Forsyning med Levnetsmidler og Brændsel. — *Coppenhaege*, den 4. October.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 226. (Hollandsk.)

27. Septbr. [13638.] D. HENRICUS A MÖINICHEN in literis ad D. Thomam Bartholinum datis de dubia valetudine Lucæ Holstenii, de humanitate Johannis Trullii, de nova stella Tychonis Brahe denuo observata, et maxime de epigrammate a D. Augustino Campogallo Vicentino in honorem Bartholini facto, quo motus ipse Möinichen carmen pepegisset, scribit. — *Romæ*, 27. Septemb.

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 1—8.

post 27. Sept. [13639.] Literæ responsoriæ D. THOMÆ BARTHOLINI ad D. Henricum a Möinichen datæ de epigrammate misso et de valetudine Holstenii huiusque amplissima bibliotheca philosophica; deinde observationes quasdam medicas cum eo communicat.

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 8—11.

28. Septbr. [13640.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT söger i Skrivelse til Raadspensionær Johan de Witt at retfærdiggjöre Gesandtskabets Fremfærd under Forhandlingerne saavel mod Kongen af Sverrig som mod Kongen af Danmark; med Hensyn til Flaaden, da have Gesandterne opfordret Kongen af Danmark og Rigshofmesteren til kraftig Action og stillet saavel den som Militsen til deres Disposition; de havde ogsaa besluttet, at van Haeren skulde fölge med Flaaden, men dette var nu opgivet som Fölge af Staternes Resolution; endelig beretter han, at Kongen havde forlangt Bistand af Flaaden til Transport af Tropper fra Holsten og Femern til en Expedition under General Schack, og at den ligger seilfærdig kun ventende paa gunstig Vind. — *Coppenhaege*, den 8. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 219—222.

28. Septbr. [13641.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sit Forhold under Fredsunderhandlingerne, om Grunden, hvorfor den forventede Declaration angaaende Kongen af Sverrig ikke har kunnet komme istand, om Landets Flaade, som efter hans personlige Mening helst skulde anvendes til Transport af Levnetsmidler

og Brændsel fra Holsten og Jylland til Kjöbenhavn, hvorefter en stor Deel deraf vel kunde hjemsendes, samt om det af Charisius til Staterne indgivne Klageskrift. — *Coppenhaege*, den 8. October. (Hollandsk.) 1659. 28. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 227—230.

[13642.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilsender Raadspensionær Johan de Witt en ham af Rigshofmesteren meddeelt Liste paa Levnetsmidler og Brændsel, som vil være nödvendig til Underholdning for Garnisonen i Kjöbenhavn i 5 Maaneder. — *Coppenhaege*, den 8. October. (Hollandsk.) 28. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 230—231.

[13643.] Staterne af Holland og Vestfrieslands Resolution om forskjellige Punkter vedrörende Udförelsen af den tagne Beslutning om Kjöbenhavns Forsyning, navnlig om Indkjöbet af Fornödenhederne og deres Forsendelse, samt Befalinger til van Wassenaer og de Ruyter i denne Anledning. — Woonsdag den 8. October. (Hollandsk.) 28. Septbr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 136—138.

[13644.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at andrage hos Generalstaterne, at de 48 Skibe, som efter van Wassenaers Hjemreise med 20 Orlogsskibe blive tilbage i Sundet, skulle forblive der til Begyndelsen af December Maaned, hvorefter 20, eller hvis de hollandske Committerede ansee det nödvendigt, 30 Skibe skulle overvintre i Danmark, og de övrige anvendes til Convoy for Handelsskibene, der paa den Tid seile hjem fra Östersöen. — Vrydag den 10. October. (Hollandsk.) 30. Septbr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 138—139.

[13645.] Staterne af Holland og Vestfriesland bifalde en dem af deres Committerede forelagt Concept-Instruction for en Commissarius, der skulde sendes til Lybek for at lette Indkjöbet og Afsendelsen af Levnetsmidler og andre Fornödenheder til Danmark, samt bidrage til Opretholdelsen af godt Venskab med Hansestæderne og i Særdeleshed med Lybek, og beslutte at anbefale den til Generalstaternes Approbation. — Vrydag den 10. October. 30. Septbr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 139—141 (tilligemed Instructionen). (Hollandsk.)

[13646.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh, at man med Utaalmodighed imödeseer Efterretning om, at de tre Staters, eller i det mindste Englands og Hollands Gesandter formelig have erklæret Kongen af Sverrig for Refusant; tillige skriver han om Staternes Deliberationer, hvorledes der skal forholdes med Flaaden under den næstkommende Vinter, og meddeler en Resolution om Oprettelse af Pakhuse til Modtagelse af Levnetsmidler til Flaaden, hvortil Kongen af Danmark skulde opfordres. — *Haege*, den 10. October. (Hollandsk.) 30. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 193.

[13647.] Raadspensionær Johan de Witt meddeler Gesandten i Polen van den Honert de af Generalstaterne fattede Resolutioner om Kjöbenhavns Forsyning med Fornödenheder for tilstundende Vinter, og om kraftige Forholdsregler mod Kongen af Sverrig, der nu er at ansee for Refusant. — *Haege*, den 10. October. (Hollandsk.) 30. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 194.

[13648.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at han forgjæves hidtil har ventet Parlamentets Resolution i Anledning af Flaadens Bortgang fra Öresund, og at han derfor ikke gjör noget Skridt med Hensyn til den intenderede Defensiv-Alliance; han modbeviser den af de Engelske anförte Grund for Flaadens Hjemkomst, at de hollandske Commissarier ikke skulde have havt Fuldmagt til at beslutte Hjemsendelsen af et 30. Septbr.

1659. lige Antal Orlogsskibe; tillige omtaler han det som en Misligholdelse af Tractaterne, at Eng-
30. Septbr. lænderne vægre sig ved at erklære Kongen af Sverrig for Refusant. — *Haege*, den 10. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 754—756.

30. Septbr. [13649.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om den engelske Regjerings fluctuerende Stilling, hvorved Parlamentet hindres i sin Virksomhed; tillige skulle de Svenske have fundet Leilighed til at standse Afgangen af de engelske Commissariers Breve; overhoved troer Gesandten, at man for Tiden kun kan vente ringe Hjelp af England til Tilendebringelsen af „Sagerne i Norden." — *Westmunster*, den 10. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 756—758.

1. Octobr. [13650.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han med næste Post skal aflægge Regnskab for sin Fremgangsmaade med Hensyn til Hr. Cojet, der allerede nu bliver ilde omtalt (geglosseert). — *Coppenhaege*, den 11. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 223.

1. Octobr. [13651.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Nödvendigheden af en Pengehjelp, uden hvilken man let kan vente Uroligheder her i Byen; Rigshofmesteren har idag foreslaaet at stille Tolden i Throndhjem til Sikkerhed. — *Coppenhaege*, den 11. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 231—232.

1. Octobr. [13652.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at virke hen til, at Generalstaterne paalægge Gesandten Nieupoort at protestere mod de af Montagu anförte Grunde for den engelske Flaades Bortgang fra Sundet, at opfordre Parlamentet til at overholde de oprettede Tractater og til den Ende hjemkalde alle engelske Undersaatter i svensk Tjeneste og paa ny sende en anseelig Krigsmagt til Sundet, samt til at medvirke til Kjöbenhavns Forsyning, fornemmelig med Brændsel. — Saturdag den 11. October. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 141—143.

1. Octobr. [13653.] Den svenske Gesandt Friherre BENGT SKYTTES Skrivelse til Kong Carl Gustav om de usikkre Forhold i England; han raader atter til at söge Forbund med Holland mod Danmark, eller hvis dette ikke kan skee, at slutte Alliance med Frankrig. — *London*, den 1. Octob. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 28. D. S. 236—240.

3. Octobr. [13654.] Raadspensionær JOHAN DE WITT sender Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh Instructionen for den Agent (Residenten le Maire), der skal sendes til Lybek, for at sörge for Flaadens Forsyning; tillige erklærer han det for magtpaaliggende, at Kongen af Sverrig ved en skriftlig Act i det mindste af de engelske og hollandske Gesandter erklæres for Refusant. — *Haege*, den 13. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 195.

4. Octobr. [13655.] GENERALSTATERNES Resolution, hvorved det tillades deres Commissarius i Danmark de Hubert at vende hjem, forsaavidt det kan skee uden Prejudice for Fredsunderhandlingerne. — Martis the 14th of Octob. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 752.

4. Octobr. [13656.] GENERALSTATERNES Resolution, at deres Gesandt i England skal med al Kraft tilbagevise de Grunde, som ere angivne for den engelske Flaades Bortgang fra Sundet, og at han skal opfordre den engelske Regjering til en tro Opfyldelse i Gjerning af de sluttede

Overeenskomster, saa at den navnlig tilbagekalder alle sine Undersaatter, der ere i Kongen af Sverrigs Tjeneste, befaler alle sine Befalingsmænd til Söes at anholde og opbringe svenske Krigs- og Handelsskibe, sender en tilstrækkelig Flaade tilbage til Sundet og giver Befaling til en Cooperation med Churfyrsten af Brandenborg. — Martis, 14. Octob. (Engelsk Overs.) 1659. 4. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. S. 752—753.

[13657.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt meddeler Raadspensionær Johan de Witt et Udkast til en Svarskrivelse fra det samlede Gesandtskab til Statssecretairen Ruysch angaaende Grundene til den indtrængende Maade, hvorpaa de havde forsögt at bevæge Kongen af Danmark til Fortsættelse af Fredsunderhandlingerne, hvilken Skrivelse de dog nu ikke vilde lade afgaae, men kun tilsende de Witt til Underretning. — *Coppenhaege*, den 15. October. (Hollandsk.) 5. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 235—240.

[13658.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh sender Raadspensionær J. de Witt Copie af et af ham samme Dag skrevet Brev „aen de Heeren Borgermeesteren", hvori han beretter, at den franske Gesandt tilligemed Sidney og Honywood havde begivet sig til Falster, for at erfare Kongen af Sverrigs Mening angaaende Freden; ingen af de hollandske Gesandter fulgte med, da de ikke vare forsynede med Pas; siden de Ruyters Bortgang har man ikke hört fra ham, men man formoder, at han nu er i Kiel; han omtaler den Confusion, hvori alt i Kjöbenhavn truer med at komme paa Grund af den store Mangel paa Penge; han anbefaler Tilförsel af Törv fra Friesland. — *Coppenhaege*, den 15. October. (Hollandsk.) 5. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 242—244.

[13659.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at de engelske Gesandter have meddeelt, at det var stillet til deres eget Godtbefindende, naar de ville vende hjem; hvis du Terlons og de engelske Gesandters Reise til Falster ikke skulde bringe noget gunstigt Resultat, anseer han sin Forbliven i Kjöbenhavn for unödvendig, og önsker da Tilladelse til at reise hjem, eller dog for Vinteren at begive sig til Lybek, idet van Haeren er villig til at forblive i Kjöbenhavn. — *Coppenhaege*, den 15. October. (Hollandsk.) 5. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 244—245.

[13660.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at man ikke har tabt Sagen om Kjöbenhavns Forsyning af Syne, men mindre stillet den frem, deels for at Kongen af Danmark kunde have stærkere Grund til at opmande sig (sigh evertueren), deels for at Kjöbmændene ikke skulde holde sig tilbage fra at gjöre Tilförsel; han meddeler, at Staterne ikke uden Modstand af Friesland have besluttet at yde en rede Pengehjelp af 60000 Caroli-Gylden; endelig beretter han om to af Charisius indgivne Memoirer, der have opvakt Staternes höieste Indignation, og ere sendte tilbage til Residenten. — *Haege*, den 17. October. (Hollandsk.) 7. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 202—204.

[13661.] Raadspensionær Johan de Witt underretter Gesandten Pieter Vogelsangh om, at Andragendet om Benaadning for Gesandtskabets Tjener Burchloon for det af ham i dets Hotel i Kjöbenhavn forövede Drab maa indgives til Staterne af Holland og Vest-Friesland. — *Haege*, den 17. October. (Hollandsk.) 7. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 212.

[13662.] Raadspensionær Johan de Witt gjentager til Gesandten G. van Slingelandt sit Önske om Udstedelsen af en Act, hvorved Kongen af Sverrig erklæres for Refusant, 7. Octobr.

1659. 7. Octobr. da dette er af Vigtighed med Hensyn til Forhandlingerne med England; Brevet er iövrigt ordret med det af samme Dato til Vogelsangh (jvnf. Nr. 13660). — *Haege*, den 17. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 216—217.

7. Octobr. [13663.] Raadspensionær JOHAN DE WITT underretter Gesandten i Polen J. van den Honert om Sendelsen af Residenten le Maire til Lybek i Anledning af Flaadens Forsyning, og meddeler ham flere af Staterne fattede Resolutioner. — *Haege*, den 17. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 197.

7. Octobr. [13664.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at han haaber, at man i England dog endelig engang vil give et Beviis paa, at det ikke har til Hensigt at krænke Tractaterne; tillige sender han en Memoire fra Vogelsangh, hvoraf det fremgaaer, at begge Staters Ministre i Danmark ere enige om at ansee Kongen af Sverrig for Refusant. — *Haege*, den 17. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 758—759.

7. Octobr. [13665.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at der under den nuværende Forvirring i England, medens Parlamentet og Officererne staae mod hinanden, intet er at udrette her med Hensyn til den nordiske Krig. — *Westmunster*, den 17. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 760—761.

8. Octobr. [13666.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGHS Skrivelse til Raadspensionær Johan de Witt, hvori han gjentager sin forrige Begjæring (om Permission), omtaler en af Kongen af Danmark indrömmet Forskrivning paa 1200 Gylden til Brug for den hollandske Milits, samt beretter, at Admiral Wassenaer efter Sigende for Tiden skal ligge under Femern. — *Coppenhaege*, den 18. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 246.

9. Octobr. [13667.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Borgemestre og Raad i Kjöbenhavn, hvorved al Forprang forbydes. — Den 9de October.

Udt. i R. Nyerup, Efterr. om K. Fred. III. S. 213–214.

9. Octobr. [13668.] Rodemestrene paa Christianshavn CHRISTEN CARSTENSEN og ERICH ERICHSEN bede Borgemester og Raad sammesteds om Entledigelse fra deres, nu ved den blandt Borgerne herskende Misstemning end yderligere besværlige Bestilling. — *Christianshaffn*, 9. Oct.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 301—302.

10. Octobr. [13669.] Forestilling af BORGEMESTER OG RAAD PAA CHRISTIANSHAVN til Kong Frederik III. angaaende den tydske Capellan Rasmus Bysings Kaldelse til dansk Sognepræst i Byen, uagtet det dem givne Löfte om jus vocandi til Præstekaldet, og om Borgernes Misstemning herover, hvorhos de bede om Tilladelse for Indvaanerne til at betjene sig af hvilkenan den Præst, de maatte önske at söge. — *Christianshaffn*, den 10. Octob.

P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr III. I. D. S. 302—303.

10. Octobr. [13670.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND bifalde en af deres Committerede conciperet Svarskrivelse til den svenske Gesandt Coyet, hvori Generalstaterne retorquere Beskyldningen for Tilsidesættelse af Tractaterne og forsvare deres Forhold under Krigen mellem Danmark og Sverrig, og beslutte at anbefale den til Vedtagelse af Generalstaterne. — Saturdag den 20. October. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 160—167 (med Concept-Skrivelsen).

[13671.] Den venetianske Admiral **Gerolamo Contarini** meddeler Cavaliere Curt Siversen, Capitain paa Skibet San Georgio Grande, Vidnesbyrd om hans udmærkede Forhold i Almindelighed, og særdeles om hans Tapperhed ved et Angreb den 28. (18.) Juni paa Tyrkerne ved Punta di Grecia. — *Porta di Sira*, xx. Ottobre Styli Noui. (Italiensk.) 1659. 10. Octobr.

T. de Hofman, Efterr. om Danske Adelsmænd. 3. D. S. 166—167.

[13672.] En engelsk Agent **de Lawerin** beretter, under Adresse til Isaac Johnson, Kjöbmand i London, om Kongen af Sverrigs Reise i Slutningen af September til Falster og Möen; om den svenske Flaades Fastholdelse i Havnen ved Landskrone af Admiral de Ruyter, samt om Forventningen om, hvorledes den svenske Gesandt Coyet vil blive modtagen af Generalstaterne; tillige skriver han om de Svenskes Foretagender i Preussen mod Polen. — *Homburg*, 11. Octob. (Engelsk.) 11. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 756—757.

[13673.] Den hollandske Gesandt **Pieter Vogelsangh** tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Admiral Wassenaer, som man antog laae under Femern, iforgaars ankom hertil med sin Flaade og 22 Transport-Skibe med Levnetsmidler og Brændsel; der er kommet mellem 12 og 1300 Favne, men det er langt fra tilstrækkeligt; han beretter, at et Par Orlogsskibe ere sendte til Norge, og nogle andre Skibe til Skagen for at vente paa Transport-Flaaden fra Fædrelandet; han meddeler, at Rigsraaden Otte Krag har refereret, at der i Lybek er Overflödighed af Levnetsmidler, ligesom ogsaa i Kiel; han kan ikke forstaae, hvad der hindrer den tagne Beslutning om Ansættelse af en Commissarius i Lybek; han foreslaaer at henlægge en Deel af Flaaden til Flekkeröe, af Hensyn til Convoyeringen. — *Coppenhaege*, den 22. October. (Hollandsk.) 12. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 248—250.

[13674.] **Otto Kraghs** Relation om hans og Frederich von Ahlefelds extraordinære Ambassade hos Churfyrsten af Brandenborg, indleveret i det kongelige Cancellie den 13. October. 13. Octobr.

P. F. Suhms Saml. 1. B. 1. H. S. 149—164.

[13675.] **En engelsk Agent** beretter bl. a. om de af Generalstaternes Registre udslettede stödende Noter fra Residenten Charisius, om den hollandske Admirals Ophold mellem Laaland og Langeland og om Nieupoorts Beretning angaaende den i England herskende Kulde i den dansk-svenske Sag: Englænderne beklage sig over deres store Udgifter i denne Sag, der löbe op til 600000 Pund Sterling; de erklære desuden ikke at vide, hvilken af Kongerne det er, som tilbagestöder Freden. — 18—23. Octobre. (Fransk.) 13. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 762.

[13676.] Raadspensionær **Johan de Witt** tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh, at man med Utaalmodighed venter Efterretninger om Underhandlingerne, om Flaaden og om Ankomsten af de til Kjöbenhavn med Levnetsmidler sendte Skibe, ligesom ogsaa den Act, hvorved Kongen af Sverrig erklæres for Refusant; han sender Generalstaternes Resolution angaaende en Pengehjelp til Danmark, som kun er fattet efter megen Modstand af Friesland. — *Haege*, den 24. October. (Hollandsk.) 14. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 217—218.

[13677.] Raadspensionær **Johan de Witt** tilskriver Gesandten i England Nieupoort, at han ikke kan lægge nogen Vægt paa de engelske Ministres Erklæring, at det ikke er klart, hvilken af de to Konger der er den, som vægrer sig ved Freden; det er tydeligt, at Holland intet Godt har at vente fra England, men han anseer det for nödvendigt, at opfordre 14. Octobr.

1659. Parlamentet til en tro Opfyldelse af Overeenskomsterne; om en nærmere Alliance med England
14. Octobr. kan der ikke være Tale, förend man bestemtere seer dette Lands Hensigter. — *Haege*, den 24. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 761—763. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 764—765.

14. Octobr. [13678.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om et Rygte, at Capitain Bancker, der fra Sundet skulde overföre Coyet som Kongen af Sverrigs Gesandt til Holland, har lidt Skibbrud i Nærheden af Skagen. — *Hague*, 24. October. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 764.

14. Octobr. [13679.] Den franske Gesandt i Holland DE THOU tilskriver sin Collega i England Bordeaux bl. a., at man venter et Foretagende af Churfyrsten af Brandenborg mod Fyen, som man antager vil lykkes, da Kongen af Sverrig har bortsendt sine fleste Folk til Sjelland, Skaane og Pommern; han beklager meget, at Coyet ikke er ankommen; efter Rygtet skal han underveis have lidt Skibbrud. — *Hague*, 24. October (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 765.

15. Octobr. [13680.] Kong FREDERIK III. tilskriver D. Anders Andersen, Biskop i Aalborg, at han ifölge den afgivne Erklæring maa udsætte Jens Sörensens Præstevielse, indtil Sagen om hans Kaldelse (til Sognepræst i Seierslöv paa Mors) er nærmere undersögt, og at han imidlertid skal lade Kaldet forsvarlig betjene. — *Haffniæ*, den 15. Octobr.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. I. B. S. 101.

15. Octobr. [13681.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at efter Opfordring af Terlon, Sidney og Honywood og paa Forlangende af Kongen af Sverrig selv vare de tre andre hollandske Gesandter igaar afreiste til Falster, medens Vogelsangh efter Kongen af Danmarks Önske og efter de bestaaende Forholds Natur var bleven tilbage i Kjöbenhavn; han omtaler, at nogle Ryttere vare löbne over fra den svenske Leir, og at disse skildrede den slette Tilstand der, saa den med en Udgift af 2 til 3000 Rigsdaler let vilde kunne bringes til Oplösning, men man mangler Penge; Admiral Wassenaer ligger endnu her ved Byen; han har hört, at nogle Skibe have forladt Landskrone for at begive sig til Gottenborg, og at det skal være de Svenskes Hensigt at lade de övrige fölge efter. — *Coppenhaege*, den 25. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 250—251.

15. Octobr. [13682.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGHS Skrivelse til Raadspensionær Johan de Witt, hvori han undskylder sit Forhold med Hensyn til nogle Admiral de Ruyter givne modstridende Befalinger, hvilke han dog haaber ikke ville blive tagne tilfölge uden nærmere Interpretation. — *Coppenhaege*, den 25. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 252.

17. Octobr. [13683.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at man ikke uden Uhöflighed vil kunne nægte Hr. Cojet Audients, men at der dog ikke kan skee nogen Forandring i Forholdet mellem Sverrig og de forenede Provindser; han takker ham for Meddelelsen af Grundene til de til Kongen af Danmark stillede Opfordringer og til Gesandternes Forhold til Flaaden, meddeler, hvad der er gjort med Hensyn til Kjöbenhavns Forsyning med Levnetsmidler og Brændsel, samt i Anledning af den önskede Pengehjelp, og omtaler de engelske Gesandters Klage over Opbringelsen af et Skib. — *Haege*, den 27. October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 223—226.

[13684.] Raadspensionær Johan de Witt underretter Gesandten Pieter Vogelsangh 1659.
om de foretagne Skridt med Hensyn til Kjöbenhavns Forsyning med Levetsmidler og Brændsel; 17. Octobr.
han omtaler et noget nærgaaende Missive af Kongen af Danmark, og tilföier, at ingen mindre end de Witt selv kan tillægges Skylden for den hollandske Flaades Inactivitet; (iövrigt er Brevet omtrent af samme Indhold som Brevet af samme Dato til van Slingelandt). — *Haege*, den 27. October.
Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 232—235. (Hollandsk.)

[13685.] Kong Frederik III. giver Ingenieur Gottfried Hoffmand Eneret til at 19. Octobr.
stikke i Kobber og lade sælge „Kjöbenhavns Stads Afrisning og dens Beleiring af Kongen af Sverrig"; tillige gives ham Opsigt over Dammene og Vandet for Kjöbenhavn. — 19. October.
P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 3—4. H. S. 135—136.

[13686.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær 19. Octobr.
Johan de Witt om Ankomsten af et Skib fra Lybek med Proviant; om de Danskes Pengeforlegenhed og Kongens Forlangende af en Understöttelse af 25000 Gylden; om den danske Regjerings Desavouering af Charisius's Handlemaade, og om en hemmelig Uenighed hos det herværende Hof; han udtaler sin Mistillid til den forehavende Expedition, og sin Bekymring over den de Hubert tilstaaede Permission, men haaber dog, at en lige Begunstigelse vil blive ham selv til Deel. — *Coppenhaege*, den 29. October. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 252—255.

[13687.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandterne G. van Slinge- 21. Octobr.
landt og Pieter Vogelsangh, at Statsraadet gjör Vanskeligheder ved at lade udbetale den Danmark tilstaaede Pengehjelp af 60000 Caroli-Gylden, men at han haaber at faae dem bortfjærnede; han meddeler, at Residenten Downing har idag givet ham den Erklæring, at man paa begge Sider havde anseet Punktet om de bevidste 400000 Rigsdaler for ,,eene conditie necessair" med Hensyn til Fredsunderhandlingerne. — *Haege*, den 31. October. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 240—242.

[13688.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten i England Nieu- 21. Octobr.
poort om sin Længsel efter at erfare den engelske Regjerings Holdning med Hensyn til Generalstaternes Resolution af 14. (4.) dennes; han meddeler, at de engelske Commissarier hos Kongerne af Sverrig og Danmark gjöre Vanskelighed med Hensyn til Punktet om de 400000 Rdlr., hvilket han dog haaber, at Parlamentet ikke vil billige, da dette Punkt var vedtaget ved Forhandlingerne om Conventionen af 24. (14.) Juli. — *Haege*, den 31. October. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 763—764. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 766—767.

[13689.] En engelsk Agent beretter bl. a. om en tilsigtet forenet Operation af 21. Octobr.
Hollænderne og de Danske mod Fyen; om tvende af Residenten Charisius indgivne Memoirer, hvori han takker for de Kongen af Danmark tilstaaede 60000 Francs og beder om Tilladelse til at lade hværve Folk; om Fornödenheder, navnlig Fodtöi, der skulle sendes til Danmark, samt om Forhandlinger med Brandenborg angaaende de Tropper, som Churfyrsten endnu vilde lade komme til Danmark. — 25—31. Octobre (N. S.). (Fransk.)
J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 767—768.

[13690.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beder Raadspensionær Johan de 21. Octobr.
Witt om at sörge for, at Gesandterne i Kjöbenhavn tage imod 5 eller 6 Kulladninger, som blive sendte derhen fra Newcastle, og at Skipperne erholde Fragten rigtig betalt. — *Westmunster*, den 31. October. (Hollandsk.)
Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 767—768.

1659. 22. Octobr. [13691.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sin ansögte Permission, om en ham given mundtlig Desavouering af Charisius's Memorialer, samt om en paatænkt Sendelse til Generalstaterne af Rigsraaden Otto Kragh og N. Buchwald, en holstensk Adelsmand. — *Coppenhaege*, den eersten November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 261.

22. Octobr. [13692.] Den hollandske Gesandt VAN DEN HONERT beretter bl. a. til Generalstaterne, at her er ankommen en extraordinær Agent fra Danmark ved Navn Penbergh (Christoffer Parsberg?) men at det endnu ikke er bekjendt, i hvad Hensigt. — *Dantzick*, Nov. 1. (N. S.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 768. (Engelsk Overs.)

23. Octobr. [13693.] Kong FREDERIK III. forlehner Peter Reetz til Tygestrup, Ober-Rentemester og Befalingsmand paa Möens Land, med Reens Klosters Tiende, samt med Leding, Landvare og Tiende samt anden Indkomst af „det Gods i Romsdalens Lehn". — *Hafn.*, den 23. Octobr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 699—700.

23. Octobr. [13694.] CAROLI GUSTAVI, Sueciæ regis, ad electores, principes et status Imperii Romani literæ datæ, per quas, de hostili animo imperatoris, qui et Polonos et Moschovitas et Danos et electorem Brandenburgicum in se excitarit, querens, auxilium efficax contra hostes suos ex pace Westphalica ab iis postulat. — *Nycopiæ in Falstria*, die 23. Octobris.

Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 44—48. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 633—634. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 181—190.

25. Octobr. [13695.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilkjendegiver Raadspensionær Johan de Witt sin Forundring over, at man i England endnu betænker sig paa at erklære Kongen af Sverrig for Refusant; hvad Underhandlingerne med Kongen af Sverrig angaaer, da erklærer denne sin Redebonhed til Fred med alle sine Fjender og i Særdeleshed med Danmark, og har lovet skriftlig at meddele sine Forslag; i sit Forhold til Cojet skriver Gesandten at han kun har ladet sig lede af Hensyn til Humanitetens Fordringer. — *Nieuwecoppingh in Falster*, den 4. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 258—260.

25. Octobr. [13696.] Commissariorum Suecorum propositio conditionum pacis inter Daniam et Sueciam instaurandæ, mediatoribus tradita. — *Nycopiæ in Falstria*, 25. Octob.

Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 50—51. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 634. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 1243.

post 25. Oct. [13697.] MEDIATORUM TRIUM STATUUM declaratio super propositione Suecorum de conditionibus pacis cum Dania ineundæ.

Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 52—54. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 635. *Tydsk:* Theatr. Europ. 8. Th. S. 1244—1245.

ante 26. Oct. [13698.] JÖRGEN SEEFELDT CHRISTOPHERSEN og OTTO KRAGH besvære sig for Kong Frederik III. over den Skade, de i Ringsted Kloster og Egeskov have lidt af Hr. Corfitz Ulfeld ved borttagne Penge, Böger og Mobilier, hvilken Skade for Seefeldts Vedkommende angives til over 50000 Rdl. og for Kraghs til over 10000 Rdl., og bede, at der maa gives dem Erstatning i Ulfelds Arvegods Soltöe, indtil Sagen kan blive afgjort ved Forlig eller ved Dom. — Udateret.

Nyt hist. Tidsskr. 6. B. S. 233—235.

26. Octobr. [13699.] Kong FREDERIK III. bevilger, at Jörgen Seefeldt og Otte Kragh for den Skade paa Penge, Böger og Mobilier, de af Hr. Corfitz Ulfeld havde lidt, til Erstatning maae tage dennes Gods og Lösöre, hvor det end i Riget findes, i Arrest efter gode Mænds Indviisning, indtil Sagen ved Lov og Dom er afgjort. — *Kiöbenhavn*, d. 26de October.

Nyt hist. Tidskr. 6. B. S. 235—236.

[13700.] Den hollandske Commissarius P. VOGELSANGH beretter til Generalstaternes Secretair Ruysch, at man her har besluttet at sende et Gesandtskab til Holland, og dertil udseet Otto Kragh og Boecwaert (Buchwald) fra Holsten, og at en Rantzow ligeledes vil blive sendt til England; han önsker, at Fragten for 600 Chaldron (à 36 Skjæpper) Kul, som Nieupoort har forlangt betalt i Kjöbenhavn, maa betales i Holland, da det vil være umuligt at opdrive 3600 Rdl. her. — *Copenhagen*, 5. Nov. (N. S.) (Engelsk Overs.) 1659. 26. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 768—769.

[13701.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Hensigten med et Gesandtskabs Afsendelse fra Danmark er at opnaae et Laan paa een Million Gylden, hvorfor man tænker at stille Helsingborg og Landskrone i Sikkerhed, hvis disse Pladser ved Freden kunne gjenvindes; man har opsnappet Breve fra de svenske Ministre i Preussen, hvoraf det fremgaaer, at der er Haab om specielle Forhandlinger mellem Sverrig og Polen; de troe ikke, at de Svenske kunne holde sig i Preussen længere end til Februar, hvorfor de önske en hurtig Afgjörelse af Krigen i Danmark; efter disse Efterretninger mistvivler Rigshofmesteren om Freden; tillige skriver han om Stillingen til Sverrig, hvis Forhandlingerne i Nykjöbing skulde blive frugteslöse. — *Coppenhaege*, den 5. November. (Hollandsk.) 26. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 262—263.

[13702.] Kong FREDERIK III. opfordrer alle de i svensk Tjeneste værende Tydske eller andre fremmede til at forlade denne Tjeneste, og, hvis de önske det, at træde i dansk Tjeneste. — *Copenhagen*, d. 28. Octobr. (Tydsk.) 28. Octobr.

Særskilt trykt, 2 Blade.

[13703.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT henviser Raadspensionær Johan de Witt til sin Indberetning til Regjeringen om Forhandlingerne med Kongen af Sverrig, idet han tilföier, at han kun nærer ringe Haab om, at de ville före til det önskede Maal; han omtaler en Conferents med Kongen, som han ikke vover nærmere at berette. — *Nieuwecoppingh in Falster*, den 7. November. (Hollandsk.) 28. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 266—267.

[13704.] Raadspensionær JOHAN DE WITT underretter Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh om, at Sagen angaaende de 60000 Gylden til Danmark nu er bragt i Orden, og at Statsraadet vil oversende en Vexel paa denne Summa; han yttrer sin Frygt for, at Fredsforhandlingerne ville lide Afbræk ved de af Gesandten Nieupoort bebudede Forandringer i England. — *Haege*, den 7. November. (Hollandsk.) 28. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 246—247.

[13705.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om en Strid mellem Holland og de övrige Provindser om de 60000 Rdlr., hvormed Kongen af Danmark skulde forstrækkes; om Admiral Ruyters Klage over Mangel paa Proviant, samt om et lybsk Skib bestemt til Stokholm, som af den hollandske Flaade var opbragt til Kjöbenhavn. — 1—7. Novembre. (Fransk.) 28. Octobr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 769—770.

[13706.] FRANCESCO MOROSINI, venetiansk Capitano Generale, afgiver Vidnesbyrd om det udmærkede Forhold, der er viist af Cavaliere Curt Sivers, Capitain paa Skibet San Giorgio Grande, saavel ellers som især ved Bevogtningen af en ham anbetroet vigtig Post ved Dardanellerne. — *Di Gallera nostra capitana generale a Milo*, 7. Novembre Styli Novi. (Italiensk.) 28. Octobr.

T. de Hofman, Efterr. om danske Adelsm. 3. D. S. 167.

1659. 29. Octobr. [13707.] Declaration af DE TRE STATERS MINISTRE i Anledning af Kongen af Sverrigs Bemærkninger angaaende de indgivne Forslag til Fred mellem Danmark og Sverrig. — Overgelevert den 8. Novemb. *binnen Nieukopping.* (Hollandsk og Latin.)

Særskilt trykt. 1659. 4 Blade.

29. Octobr. [13708.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om det danske Pengelaan; han beretter om et Rygte, at de Svenske have forladt Langeland. — *Coppenhaege,* den 8. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 268—269.

ante 30. Oct. [13709.] Feltmarschal SCHACKS Ordre angaaende Landgangen paa Fyen af de i Kiel indskibede Tropper. (Tydsk.)

Ordre des Hrrn. Feld-Marsch. Schack wegen desbarquirung derer zum Kiehl eingeladenen Völcker etc. 1659. fol. 1—3.

31. Octobr. [13710.] Raadspensionær JOHAN DE WITT underretter Gesandten Pieter Vogelsangh om de Foranstaltninger, der ere trufne til Forsyning af Kjöbenhavn med Brændsel; dette maa væsentlig skee fra Norge, idet Forsendelsen af Törv fra de forenede Provindser stöder paa Vanskeligheder; Sagen angaaende de bevidste 60000 Gylden er nu i Orden; man forundrer sig over, at Admiral Wassenaer har kunnet lade de svenske Skibe löbe ud fra Landskrone; han omtaler sine Forhandlinger med Charisius angaaende dennes Memoire, og meddeler Cojets Ankomst. — *Haege,* den 10. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 255—257.

31. Octobr. [13711.] Raadspensionær JOHAN DE WITTS Skrivelse til Gesandten G. van Slingelandt omtrent at samme Indhold som Brevet af samme Dato til Vogelsangh. — *Haege,* den 10. November.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 257. (Hollandsk.)

31. Octobr. [13712.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i Polen van den Honert, at man befrygter, at Kongen af Sverrig vil söge paa enhver Maade at komme til Overeenskomst med Polen for derved at opnaae större Sandsynlighed for at kunne bevare sine Erobringer i Danmark; tillige underretter han ham om de Forandringer, som synes at forestaae i England. — *Haege,* den 10. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 247.

1. Novbr. [13713.] EN ENGELSK AGENT beretter om Brandenborgernes Foretagender i Pommern, om Meadowes Beretning angaaende de slette Udsigter til Fred og om Schacks Afseiling med en 3000 Mand efter nogles Mening til Fyen, efter andres til Skaane. — *Hamburgh,* 1st Novemb.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 774—775. (Engelsk.)

1. Novbr. [13714.] Beretning (fra CHARISIUS?) til Rosenvinge om den engelske Resident Downings forestaaende Afreise og om den svenske Gesandt Coyets Ankomst; denne har endnu ikke forlangt Audients, og man længes efter at erfare hans Propositioner; det synes, at Hollænderne ville gjöre alt for at lette Freden mellem de to Konger; imidlertid vil Haager-Tractaten falde bort af sig selv; Kjöbenhavns Forsyning bliver uden Tvivl ufuldstændig, da man mangler mange Ting, især deleshed Penge; Admiral Opdam ventes hver Dag med 21 Skibe. — *Hague,* 11. Novemb. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 775.

c. 1. Novbr. [13715.] CASPARUS BALTHAZARIDES KÖNEKENIUS eruditos omnes et maxime patres suos et præceptores, ut in gravibus his temporibus humilientur, admonet. - (*Hafniæ*), circa Calend. Novembris.

Jasp. B. Könekenius, Testimonium Veritatis. fol. 7.

[13716.] Generallieutenant Claus von Ahlefelds Beretning til General-Auditeur Paul Tscherning om Landgangen i Fyen og Indtagelsen af Kjerteminde den 31. October. — *Hauptquartier zu Kartemünde*, den 2. November. (Tydsk.) 1659. 2. Novbr.

Relation aus Fynen. 1659. fol. 1—2.

[13717.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Pengeudgifter i Kjöbenhavn, og tilkjendegiver, at han med næste Post vil sende en ny Vexel paa 2000 Rdlr. – *Coppenhaege*, den 12. November. (Hollandsk.) 2. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 269—272.

[13718.] Kong Frederik III.s Befaling til Rentemestrene i Anledning af en med Hans Möllengraf gjort Afregning for 20000 Rdlr., hvormed han havde forstrakt Kongen, og derimod erholdt Jordegods anviist. – *Hafn.*, 4. Novbr. 4. Novbr.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 198.

[13719.] Feltmarschal Eberssteins Beretning til Kongen om Overgangen til Fyen og Indtagelsen af Middelfart og Slottet Hindsgavl. — *Hintzgabel*, den 4. November. (Tydsk.) 4. Novbr.

Relation aus Fynen. 1659. fol. 3.

[13720.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt angaaende nogle Vanskeligheder med Hensyn til Betalingen af Fragten for endeel Kul, som af Nieupoort skulde forsendes fra England til Kjöbenhavn. — *Haege*, den 14. November. 4. Novbr

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 257—258 (Hollandsk.)

[13721.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort om Oversendelsen til Kjöbenhavn af Fragten for de af ham besörgede Kulskibe, og de dermed forbundne Vanskeligheder. — *Haege*, den 14. November. (Hollandsk.) 4. Novbr

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 769—770.

[13722.] En engelsk Agent beretter bl. a. om den danske Resident Charisius's Klager over Langsomheden ved Iværksættelsen af de besluttede Forholdsregler til Danmarks Frelse, samt om forskjellige Forhandlinger angaaende det til Kjöbenhavn af Hollænderne opbragte lybske Skib. — *Hague*, 8—14. Novembre. (Fransk.) 4. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 777—778.

[13723.] Den franske Gesandt de Thou tilskriver sin Collega i England Bordeaux bl. a., at Terlon havde besögt Kongen af Sverrig i Nykjöbing paa Falster, og at denne senere ogsaa der havde modtaget de fire hollandske Commissarier; dette tilligemed Coyets Sendelse til Holland synes at vise en Forandring i Kongens Tilböielighed til Fred; Coyets Audients hos Generalstaterne vil finde Sted næste Mandag; tillige skriver han om Rosenvinges Tvistigheder med Chanut. — *Hague*, 14. Nov. (N. S.). (Engelsk Overs.) 4. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 776—777.

[13724.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han ikke har paalidelige Efterretninger om Underhandlingerne paa Falster; desuden skriver han om Sendelsen af Penge. — *Coppenhaege*, den 15. November. (Hollandsk.) 5. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 272—273.

[13725.] Feltmarschal Eberssteins Beretning om den fortsatte Overskibning til Fyen af hans Tropper, om Fjendens Stilling, og om Admiral Rothsteins Erobring af nogle svenske Skibe ved Assens. — *In Fühnen*, den 7. Novembris. (Tydsk.) 7. Novbr.

Auszführlicher Bericht aus Fühnen. 1659. fol. 2—3.

1659. 7. Novbr. [13726.] Skrivelse fra G. GREVE VAN DER NATH angaaende Overförselen til Fyen af keiserlige, brandenborgske, polske og danske Krigsfolk, samt et forestaaende Angreb paa de Svenske. — *In Middelfaert in Funen*, den 17. Nov. (Hollandsk Overs.)

Bondich Verhael des Oorlogs tusschen Deenm. en Sweden. 1660. S. 49.

7. Novbr. [13727.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at man savner Underretning om en af Gesandterne til Kongen af Danmark 18. (8.) September indgiven Memoire, ligesom ogsaa om de af dem gjorte Skridt til Udstedelsen af en formelig Act, hvorved Kongen af Sverrig erklæres for Refusant; han omtaler, at Cojet nu har anmeldt sin Ankomst, men endnu ikke paa Grund af Upasselighed forlangt Audients. — *Haege*, den 17. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 260—261.

7. Novbr. [13728.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh om Residenten Charisius's ubetænksomme Memoirer, som denne efter Generalstaternes Resolution har maattet tage tilbage; han tilkjendegiver, at hvis det bebudede danske Gesandtskab skulde som Sikkerhed for et Laan tilbyde Pladser, som ikke ere i Kongen af Danmarks Besiddelse, vil dette blive anseet for latterligt, og at Gesandtskabet derfor maa anderledes instrueres, om det vil vente at udrette noget; han beder ham bestræbe sig for, at de engelske Gesandter ikke drage bort, forinden Freden er sluttet eller Kongen af Sverrig ved en formelig Act er erklæret for Refusant. — *Haege*, den 17. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 264—265.

8. Novbr. [13729.] Den engelske Agent DE LAWERIN beretter, at efter Breve fra Kjöbenhavn af 3. dennes have de Danske gjort Landgang i Fyen ved Ratkemunde (Kjerteminde), i Forening med Hollænderne trængt de Svenske tilbage til Nyborg og bemægtiget sig hele Öen; Langeland er forladt af de Svenske; Underhandlingerne i Nykjöbing skulle være afbrudte, men dette er uvist; Kongen af Sverrig skal have tilbudt at tilbagegive Kronborg og Nakskov, mod at Tractaten til Roeskilde opretholdes. — *Hamburg*, the 8th November. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 779.

8. Novbr. [13730.] EN ENGELSK AGENT beretter efter Breve fra Lybek og Kiel, at de Danske og Brandenborgerne ere landede i Fyen, og at de Svenske under Prindsen af Sultzbach med 3000 Mand have indesluttet sig i Nyborg; man troer, at denne Begivenhed vil standse de begyndte Fredsunderhandlinger. — *Hamburgh*, 8th Nov. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 779.

8. Novbr. [13731.] GENERALSTATERNES Beslutning at opfordre Kongen af Frankrig til ifölge Haager-Tractaten af 21/11. Mai sidstleden at undlade at understötte Sverrig ved Pengelaan, Subsidier eller paa hvilkensombelst Maade; ligesom ogsaa at forlange af den engelske Regjering, at den ved en formelig Act tilbagekalder alle sine Undersaatter, der ere i svensk Tjeneste, og befaler alle sine Befalingsmænd til Söes at anholde og opbringe alle svenske Skibe, de maatte möde, saaledes som Generalstaterne allerede paa sin Side have gjort. — Martis, the 18th of Nov. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 780.

8. Novbr. [13732.] GENERALSTATERNES Resolution, hvorved de overtage Betalingen af Fragten for 600 Chaldron Newcastle-Kul, som af Nieupoort er sendt fra England til Kjöbenhavn. — Martis, 18th Nov. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 780.

[13733.] Generalstaternes Secretair RUYSCH tilsender Gesandten i England Nieu- 1659.
poort en Placat, hvorved alle de forenede Provindsers Undersaatter, som ere i Kongen af 8. Novbr.
Sverrigs Tjeneste, befales inden tre Maaneder at forlade denne Tjeneste under Tab af Liv og Gods. — *Hague*, 18th Nov. (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 780.

[13734.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær 9. Novbr.
Johan de Witt om det ringe Held, som Forhandlingerne i Nykjöbing have havt; Kongen af Sverrig er dragen til Korsör; Gesandten har begivet sig til Helsingör, hvor han om et Par Dage venter de svenske Commissarier og den franske og de engelske Gesandter. — *Elseneur*, den 19. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 280—281.

[13735.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær 9. Novbr.
Johan de Witt om nogle af Kongen af Sverrig opsnappede og læste hollandske Depescher, om den af ham forlangte Pengesendelse, om de engelske og franske Gesandters Afreise til Helsingör, samt om et udbredt Rygte om en Seir af de combinerede hollandske og danske Tropper i Fyen over de Svenske; han tilföier, at man allerede begynder at föle Mangelen paa Brændsel i Kjöbenhavn. — *Coppenhaege*, den 19. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 286—287.

[13736.] Raadspensionær JOHAN DE WITT underretter Gesandterne G. van Slinge- 11. Novbr.
landt og Pieter Vogelsangh om, at Staterne af Holland og Vest-Friesland have fundet Betænkelighed ved at tilstaae dem Permission under de nuværende Forhold, og derfor ikke fattet nogen Resolution. — *Haege*, den 21. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 266.

[13737.] En dansk Agent (CHARISIUS?) beretter til Rosenvinge om den hjemkomne 11. Novbr.
Admiral van Wassenaers Rapport til Generalstaterne om Begivenhederne i Danmark; denne erklærer, at han vilde have kunnet udrettet meget mere for Kongen af Danmark, hvis han ikke var bleven hindret ved de idelig modsigende Befalinger fra Generalstaterne; Kongen havde skjænket ham en Gave af 30000 Gyldens Værdie og hans Sön en aarlig Pension for Livstid af 3000 Gylden, som han ikke havde villet modtage uden Generalstaternes Tilladelse; tillige beretter han om den svenske Gesandt Coyets Ildebefindende; denne skal have isinde at tilbyde Fred med Danmark overeensstemmende med Roeskilde-Tractaten under Mediatorernes Garantie; ogsaa beretter han om Opfordringen til England og Frankrig at undrage Sverrig al Hjelp. — *Hague*, the 21st of Nov. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 781.

[13738.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a. 11. Novbr.
om Afsendelsen til Kjöbenhavn af et Belöb til Betaling af Fragten for de af ham derhen sendte Kul; tillige lover han, at Betalingen for Kullene snart skal blive ham selv remitteret. — *Haege*, den 21. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 771—772.

[13739.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at Admiral Opdam har overleveret 11 Novbr.
Generalstaterne Breve fra Kongen af Danmark, samt gjort Anmeldelse af de Gaver, som denne havde tilstaaet ham og hans Sön, hvorpaa han havde modtaget et koldt Svar af Præsidenten; Gesandten Vogelsangh havde berettet, at han havde maattet give Kongen af Danmark sin Caution for 11000 Francs, men at denne endnu önskede en lignende Summa; han meddeler nogle Efterretninger om Forhandlingerne i Nykjöbing med Kongen af Sverrig, om General-

1659. 11. Novbr. staternes Forhandling om Tilveiebringelse af 60000 Francs for Kongen af Danmark, og om Opfordringen til Frankrig og England ikke at understötte Sverrig. — *Hague*, 15—21. de Novembr. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 782—783.

11. Novbr. [13740.] Den hollandske Gesandt NIEUPOORTS Skrivelse til Raadspensionær de Witt, hvori han bl. a. takker for Bestemmelsen angaaende Betalingen af Kulfragten til Kjöbenhavn; Urolighederne omkring Newcastle have imidlertid hidtil hindret Kulforsendelsen, men han haaber, at den en af de förste Dage vil kunne finde Sted. — *Westmunster*, den 21. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 772—774. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 783.

12. Novbr. [13741.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT takker Raadspensionær Johan de Witt for den tilsendte Resolution i Sagen angaaende Glückstadt; han meddeler, at Kongen af Sverrig paa Falster selv havde erklæret ham, at Hensigten med Cojets Sendelse ikkun var at forsikkre Generalstaterne om hans Önske at fornye det gamle Venskab med dem. — *Coppenhaege*, den 22. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 281—282.

12 Novbr. [13742.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Foræringer og Löfter, som Kongen af Sverrig har gjort den engelske Gesandt Sidney, om denne Konges Utilfredshed med de saakaldte Elucidationer, som han benævner Illudationer, om Charisius's forunderlige Forhold med de bevidste Memoirer, om Burchloons Sag, om sin Dimission eller idetmindste Permission, samt om Nödvendigheden af Tilförsel af Kul fra England. — *Coppenhaege*, den 22. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 288—289.

12. Novbr. [13743.] Den hollandske Gesandt i Polen J. VAN DEN HONERT underretter Raadspensionær J. de Witt bl. a. om, at det endnu ikke er kommet til separate Underhandlinger mellem Polen og Sverrig; han troer, at Polen er meget tilböielig til Fred, men Keiseren og Churfyrsten af Brandenborg arbeide stærkt derimod. — *Dantzich*, den 22. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 274—275.

12. Novbr. [13744.] D. HENRICUS A MÖINICHEN ad D. Thomam Bartholinum de sectione cadaveris Camilli Meltii cardinalis, cuius pollincturæ cum D. Johanne Trullio præfuerat, et de aliis rebus anatomicis scribit. — *Romæ*, 12. Novemb.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 720—726.

14. Novbr. [13745.] Commissarii Anglici A. SIDNEY et ROB. HONYWOOD per litteras ad commissarios Belgicos datas nunciant, sibi per baronem de Biddal esse significatum, commissarios Suecicos Rosenhane et Bjelke propediem affuturos; deinde scribunt de militibus a Schackio in Fionia commode in stationes distributis, et de dispositionibus a rege Sueciæ factis, quæ spem nutriant, hunc regem in consilia pacis pronius incumbere. — *Helsingnoræ*, die 14. Nov.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 290—291.

15. Novbr. [13746.] Legati Suecici P. J. COYET memoriale ad Ordines Generales, quo animum eorum in regem Sueciæ placare conatur, amicitiæ testimonia antiquiora et recentiora (in ultimo bello Danico) enumerans. — *Hagæ Comitis*, die 25. Nov.

Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 69—72. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 421—425 (med *hollandsk* Oversættelse). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 657—659 bis.

[13747.] Den svenske Gesandt Friherre BENGT SKYTTE's Skrivelse til Kong Carl Gustav angaaende de forskjellige europæiske Staters Forhold saavel indbyrdes som til Sverrig; han raader til at slutte Fred med Keiseren og Polen og söge at beholde de Erobringer, Kongen har gjort i Danmark. — *London*, den 15. Novemb. (Svensk.) 1659. 15. Novbr.

Handl. rör. Skandinaviens Historie. 28. D. S. 210—256.

[13748.] Feltmarschal EBERSTEINS Beretning til en „Excellence" om Slaget ved Nyborg den 14de og denne Byes Indtagelse den 15. November. — *Nyburg*, den 16. Novemb. (Tydsk.) 16. Novbr.

Volnkommene Beschreibung der auff Fühnen gefuhrten Bataillie etc. 1659. fol. 1—2.

[13749.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilkjendegiver Raadspensionær Johan de Witt, at samtlige Gesandter strax havde været enige om at ansee Kongen af Sverrig for Detrectatorem pacis, hvorfor en formelig Act blev anseet for unödvendig; havde man forudseet den engelske Regjerings Modstand, vilde de fra Begyndelsen let have kunnet bringe en saadan Act tilveie; han omtaler Negotiationerne paa Falster, Kongen af Sverrigs Önske at engagere Generalstaterne mod Keiseren, og Otto Kraghs og N. Buchwalds Afreise til Holland. — *Coppenhaege*, den 26. November. (Hollandsk.) 16. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 282—284.

[13750.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt angaaende Betalingen af Militsen i Kjöbenhavn, om de i Sundet for Tiden værende Skibe, samt om Kul-Tilförsel. — *Coppenhaege*, den 26. November. (Hollandsk.) 16. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 289—290.

[13751.] Feltmarschal EBERSTEINS Beretning til Kongen om Slaget ved Nyborg og denne Fæstnings Indtagelse. — *Nyborg*, den 18. November. 18. Novbr.

Særskilt trykt. 1659. 2 Blade.

[13752.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten G. van Slingelandt sit Haab, at de heldige Foretagender i Fyen ville bringe Kongen af Sverrig paa fornuftige Tanker; han opfordrer til Forsigtighed i de Memoirer, der overrækkes Kongen af Sverrig, at denne ikke skal lade sig forlede til separat Fred med Keiseren og Brandenborg til Præjudits og Ruin for Kongen af Danmark; tillige skriver han om Cojets förste Audients. — *Haege*, den 28. November. (Hollandsk.) 18. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 267—268.

[13753.] Raadspensionær JOHAN DE WITT lover Gesandten Pieter Vogelsangh sin Hjelp med Hensyn til den forlangte Pengesendelse; tillige skriver han om Cojets Audients og Proposition. — *Haege*, den 28. November. (Hollandsk.) 18. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 273—274.

[13754.] Raadspensionær JOHAN DE WITT beder Gesandten W. Nieupoort om Underretning om, hvorledes det gaaer med Kulforsendelsen til Kjöbenhavn, da der ligger megen Magt herpaa; tillige skriver han om den svenske Gesandt Cojets Audients sidste Tirsdag, og hans Proposition, der har vakt megen Anstöd. — *Haege*, den 28. November. (Hollandsk.) 18. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 774—775.

[13755.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at Residenten Charisius har forlangt Afsendelse af Krigsfornödenheder til Glückstadt, ligeledes af Levnetsmidler og andre Fornödenheder til Kjöbenhavn; med Hensyn til Danmarks Forsyning med Subsidier gjör Friesland Vanskeligheder; den svenske Gesandt Coyet har gjort Forslag angaaende Tractaten til Elbing, men herom er endnu intet afgjort; man söger i Amsterdam at kræve Opdam til Regnskab for det, som er passeret i Öresund. — *Hague*, 24—28. Novembre (N. S.). (Fransk.) 18. Novbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 784—785

1659. 18. Novbr. [13756.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort beretter bl. a. til Raadspensionær Johan de Witt, at han har bragt i Erfaring, at Kongen af Sverrig vil sende en extraordinær Ambassadeur til England, og at Rosenvinge har meddeelt ham, at en Grev Rantzau i lige Egenskab vil komme hertil fra Danmark. — *Westmunster*, den 28. November. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 775—777.

19. Novbr. [13757.] Kong Frederik III. befaler Rector og Professorer ved Universitetet at indgive i Cancelliet en Fortegnelse paa alle herværende Studenter. — *Kiöbenhaffn Slot*, d. 19. November.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 214—215.

19. Novbr. [13758.] Kong Frederik III. befaler Friderich von Ahlefeld at ansætte Officerer ved Studenterne, Kræmerne og Haandværkerne her i Kjöbenhavn, der skulle holdes i Reserve til Tjeneste paa Volden. — *Hafn.*, 19. Novembr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kjöbenhavns Forsvar. S. 215.

20. Novbr. [13759.] Nicolaus Nissen, Daniæ regis apud exercitum Polonicum commissarius bellicus, omnes rogant, ut Thomam Henrici, pastorem in Huidding, sine omni pecuniarum exactione et hostili insolentia vivere permittant. — *Viellæ*, 20. Novembris.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 103.

21. Novbr. [13760.] Viceadmiral de Ruyters Beretning om hans Medvirkning til Indtagelsen af Nyborg samt om Flaadens Afseiling til Lybek. — *Actum in das Landtschieff das Hausz zu Switen, für Lübeck*, Stilo veter. den 21. Novemb. (Tydsk Overs.)

Copia eines Schreibens von dem Herrn Admir. de Reuter etc. 1659. fol. 1—3.

22. Novbr. [13761.] Kong Frederik III. beder den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh om under de nuværende Forhold at udsætte sin forehavende Reise til Helsingör, da den hollandske Proviant-Flaade daglig kunde ventes, og der jævnlig forefaldt vigtige Sager, hvorom Kongen kunde önske at communicere med ham. — *Coppenhagen*, den 22. Novembris. (Tydsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 297.

23. Novbr. [13762.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh underretter Raadspensionær Johan de Witt om, at han efter et skriftligt Önske af Kongen havde opgivet sin forehavende Reise til Helsingör; han beretter, at man i Anledning af den vundne Seir her begynder at hæve Modet, og at man ved Hoffet omtaler, at der kunde være Grund til at vente större Fordeel ved Fredslutningen; Gesandten havde yttret sin Sympathie hermed, men dette var taget meget ilde op af den franske Gesandt Terlon; tillige takker han ham for hans Virksomhed med Hensyn til den af Gesandten attraaede Permission; at denne har været forgjæves, er ham et Beviis paa, at Generalstaterne have være tilfredse med ham. — *Coppenhaege*, den 3. December.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 295—296. (Hollandsk.)

23. Novbr. [13763.] Den hollandske Gesandt Nieupoorts Memorial til den nuværende Regjering i England, hvori han udvikler, at den engelske Flaades Bortgang fra Sundet er skeet i Modstrid med Haager-Tractaten af 21/11. Mai og de fölgende Overeenskomster, hvorimod de forenede Nederlande have gjort alt for at fyldestgjöre dem; han opfordrer den nuværende Regjering paa det indstændigste til ifölge disse Overeenskomster at træde kraftig op, og da det er Kongen af Sverrig, som vægrer sig ved Freden, at tilbagekalde de engelske Undersaatter, der ere i svensk Tjeneste, befale de engelske Befalingsmænd til Söes at anholde og opbringe svenske Skibe, samt forsyne det beleirede Kjöbenhavn med Victualier og Kul. — 23. November / 3. December. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 788—790.

[13764.] Kong FREDERIK III.s Skrivelse til Generalstaterne angaaende de Danskes og deres Allieredes Seir over de Svenske i Fyen, og denne Öes Gjenerobring efter Nyborgs Capitulation. — *Coppenhagen*, den 24. Novemb. (Tydsk.) 1659. 24. Novbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 657 bis. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 434—435 (med urigtigt Dat. 21. Decembr.)

[13765.] Relation om SLAGET VED NYBORG den 14. Novbr. 1659 mellem de Danske og Svenske, og Fyens Tibageerobring af de Danske. — Den 24. Nouembr. 24. Novbr.

Danske Magazin. 3. Række. 2. B. S. 112–117. (Hollandsk Oversættelse af en anden samtidig dansk Relation om dette Slag, der i Slutningen omtaler Takkefesten i denne Anledning „den vier en twintigsten November ouden styl" findes i L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 431—434.)

[13766.] Kong FREDERIK III.s Ventebrev til Oluf Olufsen Borck paa Kongens og Kronens Anpart af Korntienden af Ströe Sogn i Frederiksborg Lehn efter den nuværende Ihændehavers Död. — *Kiöbenhaffn slot*, dend 25. Novembr. 25. Novbr.

H. Rördam, Studenternes Deltagelse i Kbhvs. Forsvar. S. 215—216.

[13767.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh om Betalingen af de af ham udlagte og forlangte Penge, med Bemærkning, at man ikke gjerne seer, at Gesandterne uden Regjeringens expresse Befaling forstrækker Kongen af Danmark med Penge; man önsker Viceadmiral Cortenaers Hjemkomst til Fædrelandet. — *Haege*, den 5. December. (Hollandsk.) 25. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 278—279.

[13768.] Raadspensionær JOHAN DE WITT meddeler Gesandten i Polen J. van den Honert til nærmere Instruction, hvis det skulde komme til separate Forhandlinger mellem Polen og Sverrig, at Generalstaterne ikke önske en særskilt Fred mellem disse Lande uden samtidig med eller hellere efter Afslutningen af Freden mellem Danmark og Sverrig; at de, hvis en saadan Fred alligevel kom i Stand förend den danske, ville af al Magt understötte det forladte Danmark og afbryde al Forhandling med Sverrig om den elbingske Tractat og dens Elucidation, men at de i modsat Fald stille deres tilligemed Frankrigs og Englands Garantie i Udsigt. — *Haege*, den 5. December. (Hollandsk.) 25. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 276—278.

[13769.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at der er kommet Efterretning om notable Fordele, som man i Fyen har opnaaet mod Kongen af Sverrig. — *Haege*, den 5. December. (Hollandsk.) 25. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 777—778.

[13770.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Rigshofmesteren har bedet ham at forestille Generalstaterne den ynkelige Tilstand, hvori man befinder sig, da Udgifterne til Garnisonen i Byen kræve 20000 Rdlr. maanedlig, ikke at tale om Udgifterne til Flaaden, medens Folket er blottet for alt, og man ikke har det mindste at betale med; som Hypothek henviser han til Landene hiinsides Sundet og til den throndhjemske Told. — *Coppenhaege*, den 6. December. (Hollandsk.) 26. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 297—298.

[13771.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten G. van Slingelandt sin Tilfredshed over Efterretningen om den anseelige Seir over de Svenske i Fyen, som han haaber vil have en heldig Indflydelse paa Fredsunderhandlingerne; han udvikler sin Mening angaaende det önskelige i den formelige Udfærdigelse af en Act, hvorved Kongen af Sverrig erklæres for Refusant; han beklager, at Frankrig og England trække sig tilbage med Hensyn 28. Novbr.

1659. til den med dem tagne Beslutning angaaende Opgivelsen af den svenske Fordring til Danmark
28. Novbr. af 400000 Rdlr. — *Haege*, den 8. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 285—286.

28. Novbr. [13772.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh om Sagen angaaende de af ham forlangte Penge, som han haaber snart vil komme i Orden; han foreslaaer at lade Burchloons nu næsten forglemte Sag hvile til Gesandtens Hjemkomst; han skriver, at der ikke endnu er taget nogen Beslutning om hans Permission, og at man nu har faaet udförlige Efterretninger fra Viceadmiral Ruyter om den anseelige Seir i Fyen. — *Haege*, den 8. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 291—292.

29. Novbr. [13773.] Commissariorum Suecicorum et Belgicorum elucidatio tractatus Elbingensis (cfr. Nr. 11762), cui accedendi facultas inter alios regi Daniæ, si velit, conceditur. — *Helsingoræ*, den 29. Novemb. / 9. Decemb.

Receuil des traitez. T. III. p. 799—800. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 666—667 bis. S. de Pufendorf, de rebus a Carolo Gustavo rege etc. gestis. Append. p. 14—17. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 293—295. *Hollandsk:* Corn. Cau, Groot Placaet-Boeck. 2. D. col. 2572—2588. L. v. Aizema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 440—448.

29. Novbr. [13774.] De svenske og hollandske Commissariers Erklæring, at den samme Dag afsluttede Elucidations-Act angaaende den elbingske Tractat ikke skal træde i Kraft, förend Freden er bragt i Stand mellem Sverrig og Danmark. — *Helsingneur*, den neghen en twintighsten November oude stijl. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 449.

30. Novbr. [13775.] Kong Carl Gustav af Sverrigs Sikkerhedsbrev for Staden Soröe, den derværende Hofmester, Professores, Exercitiemestere og samtlige dens Indvaanere. — *Cronenburg*, den 30. November. (Tydsk.)

L. Thurah, den danske Vitruvius. 2. D. S. 170—171.

30. Novbr. [13776.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han er bleven opfordret til at undertegne en Vexel paa 5000 Rdlr., men at han hidtil har afslaaet det ifölge de ham givne Paamindelser, hvormeget han end maa ynkes over den danske Soldats elendige Tilstand; hvis Generalstaterne ikke vise sig liberalere i deres Understöttelse, anseer han det for umuligt, at Vinteren kan gaae hen uden Uorden og Confusion i denne Stad; han beder ham dog ikke at meddele den af ham beskrevne Tilstand til andre end de confidenteste, da det let kunde blive til ubodelig Skade, om den blev almindelig bekjendt; han omtaler en tvivlsom Efterretning om en Revolte i Nakskov. — *Coppenhaege*, den 10. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 299—300.

2. Decbr. [13777.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh ang. Forhandlingerne i Generalstaterne om et Forslag af Deputerede fra Amsterdam om den fremtidige Anvendelse af den hollandske Vaabenmagt til Fordeel for Kongen af Danmark, hvis denne efter den i Fyen vundne Seir skulde insistere paa yderlig Skadeserstatning, medens paa den anden Side Kongen af Sverrig vilde holde sig til de ved Conventionerne mellem de tre Stater opstillede Vilkaar, og Generalstaternes endelige Resolution at udsætte Forhandlingerne, indtil de havde modtaget nærmere Efterretninger fra Krigsskuepladsen. — *Haege*, den 12. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 292—295.

[13778.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at han med Forundring har erfaret, at den engelske Regjering endnu drager i Tvivl, hvilken af de to nordiske Konger er at ansee for Refusant; det synes, at dens Hensigt er at drage Sagen i Langdrag. — *Haege*, den 12. December. (Hollandsk.) 1659. 2. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 778—779.

[13779.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om den almindelige Overraskelse ved Efterretningen om de Danskes Held i Fyen, og om Forventningen, at det ikke vil gaae de Svenske bedre i Skaane, Halland og Bleking, samt om Forhandlingerne angaaende Commando-Forholdene i Danmark. — *Hague*, 6—12. de Decembre (N. S.). (Fransk.) 2. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 790—791.

[13780.] Den franske Gesandt DE THOU tilskriver sin Collega i England Bordeaux bl. a., at Efterretningen om de Svenskes Nederlag i Fyen, som han i sit forrige Brev havde betvivlet, har bekræftet sig, og at denne Begivenhed vil være til stor Skade for den svenske Gesandt Coyets Negotiationer. — *Hague*, 12. Dec. (N. S.). (Engelsk Overs.) 2. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 792.

[13781.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a. angaaende Kulsendelsen fra Newcastle til Kjöbenhavn; han haaber iövrigt, at Fremgangen i Fyen vil skaffe denne Bye tilstrækkelig Tilförsel af Brændsel. — *Westmunster*, den 12. December. (Hollandsk.) 2. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 780—782.

[13782.] Literæ LEOPOLDI I. imperatoris ad regem Hispaniæ datæ, interpositionem super pacis negotio in Germania et Aquilone concernentes. — *Viennæ*, 16. Decemb. 6. Decbr.

Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660.) S. 99—103.

[13783.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT takker Raadspensionær Johan de Witt for hans Uleilighed med Hensyn til den ansögte Permission; han havde vel önsket, at den var tilstaaet, men stiller sig til Staternes Disposition, og lover at blive paa sin Post, saalænge det bliver anseet for nödvendigt. — *Coppenhaege*, den 19. December. (Hollandsk.) 9. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 303—304.

[13784.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilsender Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh Staternes Resolution angaaende Rustningerne til Foraaret; han meddeler, at de Deputerede fra Friesland have forlangt Permission for Gesandten van Haeren, men at det er besluttet först at indhente de andre Gesandters Betænkning. — *Haege*, den 19. December. (Hollandsk.) 9. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 300—301.

[13785.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Frieslands Forslag til Generalstaterne om Haeren's Tilbagekaldelse fra Kjöbenhavn, og om den vedvarende Udsættelse af Svaret til Coyet, idet man vil oppebie Efterretning om Kongen af Sverrigs nuværende Holdning. — *Hague*, 13—19. Decemb. (N. S.). (Fransk.) 9. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 792—794.

[13786.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a. om de Svensksindedes store Forbauselse over de Danskes Held i Fyen. — *Westmunster*, den 19. December. (Hollandsk.) 9. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 786—788.

1659. 10. Decbr. [13787.] Den danske Minister i Holland CHARISIUS's Lykönskningsskrivelse til Generalstaterne i Anledning af Seiren i Fyen, i det han tillige yttrer det Haab, at de ville vedblive at tage activ Deel i Danmarks Forsvar, indtil en sikker Fred kunde erholdes. — Den 20. December. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 670. — *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 435.

10. Decbr. [13788.] De brandenborgske Gesandter WEINMANN og COPES lykönske Generalstaterne i Anledning af Seiren i Fyen. — *Hage*, den 20. December. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 670. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 435.

10. Decbr. [13789.] Den hollandske Gesandt i Polen J. VAN DEN HONERT underretter Raadspensionær Johan de Witt om, at der endnu her intet er skeet med Hensyn til de separate Fredsunderhandlinger. — *Dantzich*, den 20. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 308—309.

12. Decbr. [13790.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt om de förte Forhandlinger om Tilveiebringelse af nye Pengemidler til Bestridelse af Underholdningen ikke blot af den hollandske, men ogsaa af den danske Milits, ligesom ogsaa af Flaaden. — *Haege*, den 22. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 301—302.

12. Decbr. [13791.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh om Forhandlingerne om Tilveiebringelse af nye Pengemidler til Underholdning af Militsen i Danmark; tillige meddeler han, at Sagen om de bevidste 100000 Rdlr. til Underholdning af Garnisonen i Kjöbenhavn er udsat til de danske Gesandters Ankomst, af hvem man venter Forslag om Hypothek; Skaane vil man ikke höre noget om, og den throndhjemske Told ansees indbefattet i Hypotheket for den bekjendte Million Gylden fra forrige Krig; desuden omtaler han den hollandske Militses Klager over de dem anviste Qvarterer. — *Haege*, den 22. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 302—303.

14. Decbr. [13792.] Dr. ZACHARIAS KLINGIUS, Kongen af Sverrigs Confessionarius, General-Superintendent for den svenske Hær og p. t. Biskop i Sjællands Stift, stadfæster Valget af Henrik Henriksen (Goiske) som Sognepræst for S. Olufs Menighed i Helsingör og beskikker ham til Provst over Kronborg Lehn og Provstie. — *Helsingöör*, den 14. Decembris. (Svensk.)

Aarsberetn. fra Geheime-Arch. af C. F. Wegener. 4. B. Till. S. 27—28.

15. Decbr. [13793.] D. MARTINUS BOGDANUS ad D. Thomam Bartholinum de morte Henrici Fuirenii et Rhodii, deinde de promotione sua Basileæ facta et de dissertationibus suis absolutis scribit. — *Bernæ*, 15. Decembr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 11—13.

post 15. Dec. [13694.] Literæ responsoriæ D. THOMÆ BARTHOLINI ad D. Martinum Bogdanum datæ, cui de honore impetrato et de nova patria gratulatur; deinde de libris eius copiosius scribit. — *Hafniæ* (s. d.).

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 14—17.

16. Decbr. [13795.] General-Auditeur PAUL TSCHERNINGS Intercessionsskrivelse til den svenske General-Auditeur D. Matthias Wilhelm Hus for de til Livsstraf dömte Indvaanere i Malmöe. — 16. Decemb. (Tydsk.)

Særskilt trykt i Kjöbenhavn, 2 Blade.

[13796.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at han anseer hans Nærværelse i Danmark for nödvendig, indtil Freden endelig er afsluttet; tillige skriver han om Forhandlingerne angaaende den elbingske Tractat. — *Haege*, den 26. December. (Hollandsk.) 1659. 16. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 304—305.

[13797.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandten Pieter Vogelsangh sit Haab, at man nu er kommen til Enighed med Kongen af Sverrig angaaende Elucidationen, og opfordrer ham til at anvende sin Indflydelse paa Kongen af Danmark, at denne ikke kommer frem med nye Hindringer for Fredens Afslutning; han har ogsaa desangaaende talt med Residenten Charisius. — *Haege*, den 26. December. (Hollandsk.) 16. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 305—306.

[13798.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a., at efter hans Mening kan Downing ikke vende tilbage til Haag som Resident uden nye Creditiver af den Regjering, som maatte blive oprettet i England; han er med Hensyn til de dansk-svenske Sager den bedst qvalificerede, da han har fört den hele Forhandling, og vil kunne give den nye Regjering den bedste Underretning om disse Sagers Stilling. — *Haege*, den 26. December. (Hollandsk.) 16. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 788—789.

[13799.] En engelsk Agent beretter bl. a., at Opdams Venner have bevirket Hidkaldelsen af Capitain Cortenaer, for at han kan blive forhört angaaende Beskyldningerne mod Admiralen med Hensyn til Sötræfningen i Sundet; at man har udvexlet Lykönskninger med Ministrene fra Danmark og Brandenborg i Anledning af Seiren paa Fyen; samt at der er meddeelt Haeren Tilladelse til at vende tilbage, hvis han selv anseer sit Ophold i Danmark for uden Nytte. — *Hague*, 20—26. Decemb. (N. S.). (Fransk.) 16. Decbr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 796—797.

[13800.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort meddeler Raadspensionær Johan de Witt bl. a. en svensk Correspondents Beretning om Kongen af Sverrigs Stilling til Fredsforhandlingerne. — *Westmunster*, den 26. December. (Hollandsk.) 16. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 791—793.

[13801.] Generalstaternes Svar paa den svenske Gesandt Coyets Memorial af 25. (15.) Novembr., hvori de forsvare deres Politik under den sidste Krig med Hensyn til de nordiske Riger, vedtaget i deres Forsamling den 30. December. (Tydsk.) 20. Decbr.

Særskilt trykt, 1660. 6 Blade. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 672—674. (Dette Svar blev först overleveret Coyet den 15. (5.) Januar 1660, jvnf. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 537—538, hvor det findes paa *Hollandsk* med denne Dat.)

[13802.] D. Ludovicus Pouchius Alberto Genschenio, liberorum præsidis Ripensis præceptori, ad D. Thomam Bartholinum de monstrosis digitis octogenarii cuiusdam hominis literas dat. — *Ripis*, 20. Dec. 20. Decbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 729—731.

[13803.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt beretter til Raadspensionær Johan de Witt, at han efter Önske af Kongen af Sverrig havde havt en privat Samtale uden Vidner med denne, hvor Kongen opfordrede ham til at gjöre Udkast til en Act, hvorved Kongen forpligtede sig til at gjöre Afkald paa den tredie Artikkel i Roeskilde-Tractaten om fremmede Skibes Gjennemfart gjennem Sundet, ikke at paalægge de tre Staters Undersaater nogen Told i Öresund, samt i sine Riger og Lande at lade dem nyde lige Fordele; tillige 22. Decbr.

1659. lovede han at slutte Fred med Danmark paa Basis af Roeskilde-Freden, dog saaledes at han
22. Decbr. cederede Throndhjem og de övrige Punkter revideredes ved Mediateurernes Hjelp paa Basis af Brömsebro-Freden; Gesandten har nu forfattet det forlangte Udkast, (hvilket han sender), og har meddeelt det til de andre Commissarier. — *Coppenhaege,* den eersten January 1660.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 322—324. (Hollandsk.)

22. Decbr. [13804.] Den franske Gesandt J. A. DE THOU underretter Generalstaterne om den mellem Frankrig og Spanien sluttede Fred, samt opfordrer dem til kraftig at understötte den franske Regjerings Bestræbelse for at tilveiebringe Fred mellem Kongerne af Sverrig, Danmark og Polen. — *À la Haye,* ce premier Janvier 1660. (Fransk.)

Særskilt trykt. 1660. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 674—675.

23. Decbr. [13805.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilsender Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh Generalstaternes Resolution paa den svenske Gesandt Coyets Propositioner. — *Haege,* den 2. January 1660. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 306—307.

23. Decbr. [13806.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at Fredsforhandlingerne mellem Danmark og Sverrig nu synes at være i god Gang, men da de engelske Commissarier gjöre Vanskelighed ved at ansee Punktet om de 400000 Rdlr. som necessair, beder han ham om at formaae Downing til at oplyse dem om denne Sag. — *Haege,* den 2. January 1660. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 789—791.

23. Decbr. [13807.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at Gesandten i England Nieupoort har meldt, at han har forsögt at komme til Conference med den derværende Regjering om Anliggenderne i Norden, men at det paa Grund af den herskende Forvirring ikke er lykkedes ham; det er endelig besluttet af Generalstaterne at tilstaae Cojet en Conference, dog först efterat han har meddeelt forskjellige Oplysninger; Svaret er ham dog endnu ikke meddeelt, da det skal oversættes paa Latin; der er ankommet danske Gesandter til Haerlem. — *Hague,* 27. Decemb.—2. Janvier 1660 (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 798—799.

23. Decbr. [13808.] EN ENGELSK AGENT (i Haag) priser de forenede Provindsers Enighed og Sammenhold, som alene er Grunden til, at Kongen af Sverrigs Planer hverken i Preussen eller i Danmark have kunnet komme til Udförelse, og at de have tilladt sig en saa höi Tone mod Cojet, som denne Konge, uagtet hvad der var foregaaet, havde værdiget at sende til dem; han haaber, at Kongen af Sverrig vil være klog nok til at modtage den tilbudte Fred, da Frankrig har sine egne Planer, og England ikke er istand til at befatte sig med Udlandet. — Ce 2. Jan. 1660 (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 800.

23. Decbr. [13809.] Den franske Gesandt DE THOU tilskriver sin Collega i England Bordeaux bl. a., at de Terlon har underrettet ham om, at der er godt Haab om en Fred mellem Sverrig og Danmark, forudsat at man ikke lægger Hindringer iveien fra Hollands Side. — *Hague,* 2. Jan. 1660 (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 800.

24. Decbr. [13810.] Forstander ved Qvæsthuset GABRIEL JACOBSENS Gavebrev til Bremerholms Kirke paa en Lysekrone og en Capital af 100 Rdlr. til dens Vedligeholdelse. — *Kiöbenhavn,* Juule-Aften.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 318—320.

[13811.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT underretter Raadspensionær J. de Witt om, at de igaar havde modtaget en svensk Concept-Tractat til Fredsslutning, der var saa "extravagant, impertinent ende t'eenemael chimeryck", at de svenske Commissarier selv maatte tilstaae, at den kun var bestemt til Grundlag for videre Forhandling. — *Elseneur*, den 3. January. (Hollandsk.) 1659. 24. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 324—325.

[13812.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han havde fattet det bedste Haab om Freden, men at han nu var bleven heel usikker ved et af de svenske Commissarier til Sidney leveret Project til en Tractat, der var saa "absurdt", at denne havde undskyldt sig for at communicere ham det. — *Elseneur*, den 3 January 1660. (Hollandsk.) 24. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 326.

[13813.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at det af de svenske Commissarier den franske Gesandt overleverede Udkast til en Freds-Tractat derefter af de övrige Mediateurer var overveiet, og efter en ny Forhandling med de svenske Commissarier i de meest anstödelige Puncter modereret; det bekymrer ham, at Sagen om de 400,000 Rdr. finder Modstand hos de engelske Gesandter; Gesandterne ville overmorgen begive sig til Kjöbenhavn. — *Elseneur*, den 6. January 1660. (Hollandsk.) 27. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 311.

[13814.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Forhandlingerne angaaende det svenske Freds-Project; som Exempel paa de "Absurditeyten", som dette Forslag indeholder, meddeler han 4 Artikler i Original paa Latin, hvori forlanges Afstaaelsen af Lister, Mandal og hele Agerhuus Stift og Restitutionen af Bornholm uden Löfte om Amnestie. — *Elseneur*, den 6. January 1660. (Hollandsk.) 27. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 313—316.

[13815.] Den hollandske Gesandt i Polen J. VAN DEN HONERT beretter til Raadspensionær Johan de Witt om det ugunstige Indtryk, som Efterretningen om Ratificationen af den elbingske Tractat her har foraarsaget; han söger at udslette dette, ved at forestille, at Generalstaterne ikke have isinde at opgive Sagen "in 't Oosten", men det træffer uheldigt, at han er uden alle Efterretninger fra Gesandterne i Danmark. — *Dantzich*, den 7. Januar 1660. 28. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 319—320. (Hollandsk.)

[13816.] Beretning af Generalstaternes til Modtagelse af de danske Ambassadeurer Committerede, Grev VAN FLODROF og J. SCHULENBORGH, om de ved disse Gesandters Ankomst stedfundne Uordener. — *Hage*, den achtsten Januarii 1660. (Hollandsk.) 29. Decbr.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 532—533.

[13817.] Den franske Gesandt JAQUES AUGUSTE DE THOU besværer sig for Generalstaterne over Grev van Flodorf, der af dem var committeret til at modtage de ankommende danske Gesandter, i Anledning af hans Forhold ved de Uordener med Vognene, der fandt Sted ved disse Gesandters Indtog (Carosse-Striden). — *À la Haye*, ce 8. Janvier 1660. (Fransk.) 29. Decbr.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 532 (med *Hollandsk* Overs.).

[13818.] Kong FREDERIK III. befaler Deleskriveren Bertel Marske at lade Bygmester Albert Matthiesen bekomme endeel Deler og Tömmer til Batteriernes Forandring bag Bryggerset, et nyt Batterie udenfor Castellet og andet Fæstningsarbeide. — *Kiöbenhavn*, den 30te December. 30. Decbr.

G. F. Larsen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 187.

1659. 30. Decbr. [13819.] Dr. LUDEVIGH POUCH, paa egne og övrige afgangne Johan Pouchs Apothekers Börns og Arvingers Vegne, begjerer af Borgemester og Raad i Ribe, at det, hvormed deres Fader under Feiden havde forstrakt Byen, maatte blive tilbagebetalt. — Den 30te Decbr.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 11. Saml. 1848. S. 45.

30. Decbr. [13820.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh om de extraordinære danske Gesandters Otto Kraghs og Buchwaldts Ankomst og höitidelige Modtagelse, og om en ved denne Leilighed forefalden Uorden mellem den franske Gesandt de Thou's og de danske Gesandters Folk, hvorved en fransk Lakai blev saaret. — *Haege*, den 9. January 1660. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 307—308.

30. Decbr. [13821.] Raadspensionær JOHAN DE WITT anbefaler Gesandten W. Nieupoort paany Sagen angaaende de 400,000 Rdlr. og beretter om de danske Gesandters Otto Kraghs og Buchwaldts Ankomst og höitidelige Modtagelse, ved hvilken Leilighed en ubehagelig Uorden fandt Sted, hvorved en af den franske Gesandt de Thou's Lakaier blev saaret. — *Haege*, den 9. January 1660. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 793—795.

30. Decbr. [13822.] EN ENGELSK AGENT (i Haag) beretter, at Kongen af Sverrig sandsynligviis vil gaae ind paa Freden, selv om han skal slippe Throndhjem af Hænderne; han omtaler det spændte Forhold mellem de Thou og Rosenvinge, paa Grund af at denne havde aflagt den spanske Gesandt en Visit förend den franske, og de Danskes tiltagende Styrke ved Forbindelsen med Keiseren, Polen, Brandenborg og især Holland, som de skulle have tilbudt Landskrone og Malmöe. — Le 9. Jan. 1660 (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 801—802.

30. Decbr. [13823.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om de danske Gesandters Ankomst til Delft, deres Ledsagelse og Modtagelse i Haag, samt om nogle Forviklinger i denne Anledning med den franske Gesandt; ligeledes om en Strid mellem de danske Gesandter og Cojet om Pladsen i den lutherske Kirke. — *Hague*, 3—9. Janvier 1660 (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 803—804.

30. Decbr. [13824.] Raadspensionær JOHAN DE WITT giver Gesandten i Polen J. van den Honert Underretning om de danske Gesandter Otto Kraghs og Buchwaldts Ankomst og Modtagelse i Haag. — *Haege*, den 9. January 1660. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 309—310.

31. Decbr. [13825.] De danske Gesandter OTTO KRAGHS og GOSCHE VON BUCHWALDTS Proposition til Generalstaterne om fortsat Hjelp til Kongen af Danmark. -- Overleveret i Generalstaternes Forsamling, den 10. Januar 1660. (Fransk.)

Særskilt trykt, 1660. 6. Blade. Ligeledes i særskilte Aftryk samme Aar *Tydske* og *Hollandske* Oversættelser. *Hollandsk:* L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 533—536.

Decembri. [13826.] Den engelske Gesandt PHILIP MEADOWS Relation, efter sin Hjemkomst fra Danmark, til Palamentet om de politiske Forhold i Sverrig og Danmark. — I December. (Svensk Overs.)

Handl. til Upl. af Swenska Krigs-Hist. 1. Styck. S. 62—85.

[13827.] RIBE BYTINGS Vidne angaaende et optaget Syn over et Huus i Steenbogade i Ribe, som den latinske Skole havde i Pant, hvilket ved Churfyrsten af Brandenborgs Indqvartering i Byen var meget ödelagt.

Brudst. i P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 99—100.

1660. 1660.

[13828.] Frederici III. regis literæ, per quas Christophoro de Parsberg, deputato suo extraordinario, ad tractatus generales Oliuæ in Borussia instituendos misso, plenam deliberandi et concludendi dat potestatem. — *Hafniæ in arce Regia*, die prima Januarii. 1. Januar.

J. G. Boehmius, Acta pacis Oliviensis. T. I. Acta publ. p. 80.

[13829.] Fundats for Professor Seuren Pedersen Kalundborgs og Hustru Kirstine Bechmands Gave af en Capital paa 300 Rdl., hvis Renter aarlig skulde tildeles en Discipel i Kjöbenhavns Latinskole, udstedt paa deres Arvingers Vegne af Professorerne Thomas Bartholinus og Erasmus Povelsön Vinding. — *Kiöbenhafn*, den 1. Januarii. 1. Januar.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 105—106.

[13830.] Literæ Petri Lenæi ad Joh. Paulinum Olivecrantz datæ, in quibus inter alia de sermonibus senatorum reipublicæ Venetorum de præsenti inter Daniam et Sueciam bello scribit. — *Venetijs*, Cal. Januarijs. 1. Januar.

C. C. Gjörwell, Nya Svenska Biblioteket. 1. B. 1. D. S. 289—291.

[13831.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raadspensionær Johan de Witt angaaende Forhandlingerne om den afsluttede Act om Elucidationen af den elbingske Tractat og navnlig om Brandenborgs Inclusion, samt om de egentlige Fredsforhandlinger deels i Helsingör, hvor Gesandten havde havt en lang Audients hos Kongen af Sverrig, deels i Kjöbenhavn med Rigshofmesteren og Kongen. — *Elseneur*, den 12. January. (Hollandsk.) 2. Januar.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 332—341.

[13832.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt angaaende den danske Regjerings Forlangende af 20000 Rdlr. maanedlig og hans Forestillinger mod Forögelsen af Militsen; tillige skriver han om Forsyningen med Levnetsmidler, og om de Svenskes Anerkjendelse af de hollandske Gesandter som Mediateurer, idet de dog mene, at det ikke kan være dem paalagt at söge mærkelig Fordeel for den danske Krone. — *Coppenhaege*, den 12. January. (Hollandsk.) 2. Januar.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 356—357.

[13833.] Kong Frederik III. befaler Deleskriveren Bertel Marske at udlevere endeel Deler og Tömmer til Corps-de-garderne bag Slottet, Brystværnet ved Löngangen, m. m. — *Kiöbenhavn*, den 4de Januar. 4. Januar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 189.

[13834.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh om de danske Gesandters Audients sidste Löverdag og sender Copie af deres Proposition: han omtaler Bilæggelsen af Etikette-Striden mellem de Thou og de danske Gesandter, og sender Copie af det Cojet meddeelte, den 31. (21.) Decbr. af Generalstaterne vedtagne Svar. — *Haege*, den 16. January. (Hollandsk.) 6. Januar.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 310.

[13835.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieuport, at han haaber, at der nu efter det nylig oplöste Parlaments Restitution er kommen saamegen Fasthed i den engelske Regjering, at Gesandten igjen kan begynde at fremme den ham anbefalede Sag om Fredens Tilveiebringelse i Norden. — *Haege*, den 16. January. (Hollandsk.) 6. Januar.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 797.

[13836.] En engelsk Agent beretter om de danske Gesandters Audients og Otto Kraghs smukke Foredrag, som han holdt paa Hollandsk og overleverede skriftlig paa 6. Januar.

1660. Fransk; han meddeler, hvad der er skeet i Anledning af Bilæggelsen af Striden mellem de
6. Januar. danske og den franske Gesandt (Carosse-Striden); skriver om Haerens Beretning om Fredsforhandlingerne, om en Beretning af Cojet angaaende de Svenskes Seir i Bahuus over det norske Cavallerie, om Overflödigheden i Kjöbenhavn af Levnetsmidler, samt om Forhandlingerne om Vogelsanghs Forlangende af 5000 Rigsdaler, hvortil man ikke vil give Samtykke. — *Hague*, 10—15. Janvier (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 805—806.

6. Januar. [13837.] CHRISTOPHORUS PARSBERG, legatus Danicus, in literis ad regem Poloniæ datis demonstrat, specialem tractatum inter Poloniam et Sueciam magno præiudicio et fortasse detrimento regi Daniæ fore, quare ab eo postulat, ut nullam pacem cum Suecia ineat, nisi conditione facta, ut ante pacem in Dania conclusam illa pax rata non habeatur. — *Gedani*, d. 16. Januarii.

J. G. Boehmius, Acta pacis Oliviensis. T. I. Acta publ. p. 35—38.

6. Januar. [13838.] Propositio LEGATIONIS CÆSAREÆ de conditionibus pacis in congressu Oliviensi, in qua inter alia postulatur, ut „Daniæ rex cum plena securitate et evictionis beneficio tractatibus hisce comprehendatur." — 16. Januarii.

Diar. Europ. Contin. III. (1659—60). S. 149—150. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 652 bis.

c. 6. Jan. [13839.] Propositio LEGATIONIS POLONICÆ de conditionibus pacis in congressu Oliviensi, in qua quoad Daniam poscit, ut „cum Seren. rex Daniæ et Norvegiæ iisdem pactis includi debeat, plenipotentiariis eius literæ passus a Suecis extradantur".

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 651—652 bis.

7. Januar. [13840.] Propositio LEGATORUM ELECTORIS BRANDENBURGICI de conditionibus pacis in congressu Oliviensi, in qua „præcipue requirunt, ut Daniæ Norvegiæque rex ad tractatus simul admittatur." — *Gedani*, 7/17. Jan.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 652 bis.

9. Januar. [13841.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT beretter til Raadspensionær Johan de Witt om den Conferents, han og Sidney paa Mediatorernes Vegne havde havt med Rigshofmesteren, hvorved de havde overgivet denne de Svenskes Concept-Forslag til Freden, hvilket Hofmesteren lovede at forelægge Kongen og de tilstedeværende Rigsraader; han er bekymret over de Forhaabninger, som den fyenske Seir har foraarsaget i Danmark, og som ere blevne nærede ved uforsigtige Yttringer af en af de hollandske Colleger, som om Danmark ikke længer var bundet ved Haager-Conventionen og kunde tænke paa Skaanes Recuperation; han havde derfor i Samtale med Hofmesteren sögt at nedslaae disse Forventninger. — *Coppenhaege*, den 19. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 341—345.

9. Januar. [13842.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten G. van Slingelandt angaaende de bevidste fire Punkter, at man i England for Gesandten Nieupoort viste mindre Facilitet med Hensyn til Punktet om Throndhjem end med Hensyn til det om de 400000 Rdlr., endskjöndt det er vist, at saavel den engelske som de hollandske Commissarier ved Underskriften af Conventionen af 24. (14.) Juli 1659 ansaae dette sidste Punkt for necessair, og at Downing efter Underskriften modtog en Instruction, hvorved han autoriseredes til at indvillige dette Punkt. — *Haege*, den 19. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 312—313.

9. Januar. [13843.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at han ikke tvivler om, at Kongen af Sverrig jo vil komme bort fra sine exorbitante Fordringer;

han erklærer det for önskeligt, om Sverrig vilde lade Danmark beholde Bornholm mod en 1660.
passende Recognition. — *Haege*, den 19. January. (Hollandsk.) 9. Januar.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 316—317.

[13844.] Kong FREDERIK III.s Instrux for hans Gesandt ved Fredsforhandlingerne 10. Januar.
i Oliva, Christopher Parsberg, hvorefter denne skal söge at hindre, at Polen indgaaer en separat Fred med Sverrig, men tilkjendegive Kongens Beredvillighed til at indgaae en general Fred. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 20de Januarii.

J. G. Boehmius, Acta pacis Oliviensis. T. I. Act. publ. p. 81—84 (der er tilföiet en *latinsk* Oversættelse af Ludv. Pontoppidan, hvor Dat. er angivet „die 10. Jan.")

[13845.] Kong FREDERIK III. befaler Deleskriveren Bertel Marske at udlevere til 12. Januar.
Stadshauptmand Frederik Thuresen noget Tömmer til Vesterports Courtine. — *Kiöbenhavn*, den 12te Januar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 189.

[13846.] De danske Gesandter KRAGHS og BUCHWALDTS Proposition til General- 12. Januar.
staterne, at completere deres Milits i Danmark til 6000 Mand, at forstrække Kongen af Danmark med en Pengesum, og at stille 30 Orlogsskibe til hans Disposition. — Overleveret „den twee en twintighsten January." (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 539.

[13847.] Kong FREDERIK III. befaler Deleskriveren Bertel Marske at udlevere til Byg- 13. Januar.
mester Albertus Matthiesen endeel Deler og Tömmer til Batterierne paa Courtinerne for Kongens Have og for Runde-Kirke, samt til Brystværnet paa Batterierne bag Löngangen. — *Kiöbenhavn*, den 13de Januar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 189.

[13848.] Declaratio LEGATORUM SUECICORUM de commissariorum ex parte regis 13. Januar.
Daniæ ad congressum Oliviensem admissione, quam superfluam esse profitentur, partim quum rex Daniæ non confoederatus sit Poloniæ, partim quum tractatus cum ipso Daniæ rege in Selandia sit inceptus. — D. 13/23. Jan.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 653 bis.

[13849.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilsender Gesandterne G. van Slingelandt 13. Januar.
og P. Vogelsangh Copier af de indkomne Breve fra Gesandterne Boreel og Nieupoort, samt af de danske Gesandters Forslag i deres Conferents med de udnævnte Commissarier; han meddeler, at de danske Gesandter have erklæret sig autoriserede til Pantsættelse af den throndhjemske Told samt af de Pladser, som Danmark maatte occupere i Skaane; de Witt troer ikke, at denne Plan vil finde Indgang. — *Haege*, den 23. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 317.

[13850.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, 13. Januar.
at da de, som hidtil have patrocineret Kongen af Sverrig, nu ere uden Credit i England, haaber han, at man der endelig vil erkjende, hvormeget Tilveiebringelsen af Freden mellem Sverrig og Danmark overeensstemmende med de mellem de tre Stater sluttede Conventioner er i Englands Interesse; han meddeler ham Skrivelser fra Gesandterne i Danmark, hvoraf man seer, hvilke absurde Postulata der blive gjorte; Punktet angaaende de 400000 Rdlr. beder han ham om at faae anerkjendt inden Drownings Afreise, da denne er i Besiddelse af det forrige Statsraads Indvilligelse; Forhandlinger om en ny Convention mellem England og Holland anseer han for overflödige, med mindre man skulde kunne enes om at opstille Brömsebro-Freden som Grundlag for Fredsslutningen. — *Haege*, den 23. January. (Engelsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 797—798.

1660. [13851.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT beretter til Raadspensionær
14. Januar. Johan de Witt, at den franske Gesandt har meddeelt ham Kongen af Frankrigs Missive til Forsamlingen i Frankfurt og Cardinal Mazarins til Churfyrsten af Brandenborg, hvorefter Kongen betragter Angrebet paa Pommern som et Brud paa den westphalske Fred og erklærer som Garant for denne paa alle Maader at ville understötte Kongen af Sverrig; tillige melder han omstændelig om Forhandlingerne med de engelske og den franske Gesandt angaaende Kongen af Danmarks Vægring ved at indlade sig paa den af de Svenske indgivne Concept-Tractat til Fredens Afslutning, med mindre Kongen af Sverrig udsteder en Declaration angaaende Haager-Conventionen overeensstemmende med den af ham selv givne, og gjennemgaaer de Fordringer, som Danmark under de nuværende Forhold troer at kunne gjöre. — *Coppenhaege*, den 24. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 345—352.

14. Januar. [13852.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND modtage et af de danske Ambassadeurer til Generalstaterne indgivet Forslag, at completere den hollandske Milits i Danmark til 6000 Mand, at forstrække Kongen af Danmark med en anseelig Summa til Betaling af Tropperne, til Equipering af Orlogsskibe og til Understöttelse af nödlidende Borgere, og navnlig med 24000 Rdlr. maanedlig til Underhold af Garnisonen i Kjöbenhavn, samt at de stille en 30 Orlogsskibe til Kongens Disposition; de beslutte at udsætte den endelige Resolution over dette Forslag til næste Sammenkomst. — Saturdag den 24. January. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 167—168. (Det omtalte Forslag er indfört her; det findes ogsaa paa *Tydsk* i M. C. Londorpius, Act. publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 685—686. Jvnf. Nr. 13816).

14. Januar. [13853.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte, i Anledning af en vidtlöftig Klage af Borgemestere og Raad i Amsterdam over Admiral-Lieutenant van Wassenaer for hans Forhold ved Sötræfningen i Öresund med de Svenske den 8. November (29. October) 1658 saavelsom ved forskjellige andre Leiligheder under hans Ophold i de danske Farvande, efter at have modtaget van Wassenaers Tilsvar, at tilkjendegive bemeldte Admiral deres Tilfredshed med hans gode Udförelse af det ham overdragne Hværv. (Med Tilföielse af de af Stæderne Amsterdam, Haerlem, Leyden, Hoorn, Enkhuysen, Edam og Monnikendam nedlagte Protester mod denne Beslutning). — *Saturdag*, den 24. January. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 168—188. (Amsterdams Klage er fuldstændig indfört).

15. Januar. [13854.] Kong FREDERIK III. befaler Deleskriveren Bertel Marske at udlevere til Bygmester Albertus Matthiesen endeel Deler og Tömmer til en Corps-de-garde i Castellet, til et Batterie sydost for samme Castel, samt til Palissader. — *Kiöbenhavn*, den 15de Januar.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 187—188.

20. Januar. [13855.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh, at den polske Resident de Bye og de brandenborgske Ministre havde indgivet Memoirer angaaende et Rygte, at Generalstaterne endelig havde forligt sig med Sverrig, hvorpaa disse havde svaret, at hvad de havde afsluttet med Sverrig, var under udtrykkeligt Vilkaar, at det först skulde træde i Kraft efter Afslutningen af Freden mellem Danmark og Sverrig, og at de endog havde fornyet en tidligere Resolution af 3. Octobr. (23. Septbr.) om kraftig Action mod de Svenske. — *Haege*, den 30. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 318—319.

20. Januar. [13856.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i Polen van den Honert, at han ikke tvivler om, at den bevidste Garantie vil komme istand, dog kun i det

Tilfælde at „het accommodement” ikke bliver gjort uden Danmark; han omtaler den polske 1660.
Residents og de brandenborgske Ministres Remonstrationer i Anledning af Generalstaternes 20. Januar.
Overeenskomst med Sverrig angaaende den elbingske Tractat, og viser, at det udtrykkelig er bestemt, at den först træder i Kraft efter Afslutningen af Freden mellem Danmark og Sverrig; en lignende Betingelse haaber han at Polen vil holde fast paa, hvis det opnaaer Fred med Sverrig, da Danmarks Stilling er saa fortvivlet, at det uden sine Venners Hjelp maa blive et Bytte for Sverrig; tillige omtaler han Keiserens og Brandenborgs Forhold til Danmark, og Polens Stilling til Haager Tractaten af 21. (11.) Mai. — *Haege,* den 30. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 320—321.

[13857.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort om 20. Januar.
den Uret, der gjöres Kongen af Danmark ved Kongen af Sverrigs fortsatte Vægring ved at antage de Vilkaar, der ifölge Conventionen af 24. (14.) Juli 1659 ere ham forelagte, idet han vedbliver at ruinere og depopulere Kongen af Danmarks Land, og de samme Fredsvilkaar alligevel staae ham aabne; at Danmark erholder Erstatning for den saaledes lidte Skade, anseer de Witt for billigt og retfærdigt; han kunde endog önske, at man erklærede for Kongen af Sverrig, at hvis han ikke strax vedtog de stillede Fredsbetingelser, vilde man overlade til Kongen af Danmark at forandre dem paa den for ham fordeelagtigste Maade, og at man ikke desto mindre vilde af al Magt hjelpe ham til at opnaae dem; tillige meddeler han, at man af opsnappede Breve har erfaret, at den svenske Konge söger Fred med Polen, og om muligt med Keiseren og Brandenborg, for bedre at udföre sine Planer mod det isolerede Danmark. — *Haege,* den 30. January. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 799—800.

[13858.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan 20. Januar.
de Witt om den engelske Regjerings usikkre Stilling; han lover saavidt muligt at befordre de omskrevne Sager, og har talt med Downing, der har lovet at söge at faae det bevidste Punkt (om de 400000 Rdlr.) endelig afgjort inden sin Reise til Holland. — *Westmunster*, den 30. January. Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 802—807. (Hollandsk.)

[13859.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raadspensionær 24. Januar.
Johan de Witt om en Meningsforskjel med tvende af hans Colleger angaaende Danmarks Stilling med Hensyn til Fredsforhandlingerne, medens Sverrig vægrer sig ved at amplectere Haager-Conventionen. — *Coppenhaege,* den 3. Februar. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 352—353.

[13860.] De danske Gesandter Otto Kragh og Gosche de Buchwaldt besvære 24. Januar.
sig for Generalstaterne over, at Kongen af Sverrigs Navn i flere officielle Documenter og Skrifter imod den hidtil iagttagne Brug er stillet foran Kongen af Danmarks Navn. — *A la Haye,* la 3. de Fevrier N. St. (Fransk.)

Trois Memoires presentées par Mss. Otthe Kragh et Gosche de Buchwalt, ambassadeurs, aux Etats Generaux des Prov. Unies. 1660. p. 3—4.

[13861.] Den hollandske Gesandt i Polen J. van den Honert tilskriver Raads- 25. Januar.
pensionær Johan de Witt om det Laan af 100000 Rigsdaler, som Polen önsker af Holland, og om den langsomme Gang af Fredsunderhandlingerne, idet de Keiserlige gjöre Vanskelighed ved Frankrigs Mediation og de Svenske ikke ville admittere de hollandske Gesandter; der bliver taget meget Hensyn til de danske Anliggender, hvorfor han beder sig nöie underrettet om disse. — *Dantzich,* den 4. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 330—331.

1660. 25. Januar. [13862.] Den franske Konges Skrivelse til Generalstaterne, hvori han anmoder disse om kraftig at medvirke til Fredens Gjenoprettelse mellem de nordiske Riger. — *À Aix*, le quatriesme jour de Fevrier. (Fransk.)

Lettre du Roy tres-crestien de France à Mss. les Estats Generaux etc. 1660. p. 3—5. *Tydsk:* Schreiben des Königes in Franckreich etc. 1660. fol. Aij—Aiij (med Datum: 14. Febr.) Diarium Europ. Contin. III. (1659—60). S. 185—188. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 687—688.

27. Januar. [13863.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt (og ordlydende P. Vogelsangh), at den dem meddeelte Resolution af 30. (20.) Januar om kraftig Action mod de Svenske, som kun er en Gjentagelse af Resolutionen af 3. Oktbr. (23. Septbr.) 1659, alene er fattet i Anledning af de polske og brandenborgske Ministres Remonstrationer og for at forebygge, at Polen og Brandenborg slutte endelig Fred med Sverrig inden Fredens Afslutning mellem Sverrig og Danmark; han tilkjendegiver van Slingelandt sin Tilfredshed med den af ham conciperede Act, hvorved Kongen af Sverrig giver Afkald paa den 3die Artikkel i Roeskilde-Tractaten angaaende Öresunds-Tolden, kun önskede han tilföiet, at Declarationen ogsaa gjaldt for Kongens Efterfölgere. — *Haege*, den 6. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 327—328.

27. Januar. [13864.] Raadspensionær Johan de Witt opfordrer Gesandten W. Nieupoort til med Bestemthed at forlange en tilfredsstillende Resolution angaaende de bevidste 400000 Rdlr. overeensstemmende med den ved Conventionen af 24. (14.) Juli 1659 trufne Aftale, hvorom den tidligere Resident Downing maa afgive Beretning. — *Haege*, den 6. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 807—808.

27. Januar. [13865.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om de indre engelske Anliggender og lover at skulle passe Leiligheden til at fremme Sagen angaaende Freden i Norden; han venter dog ikke at kunne udrette noget förend General Moncks Tilbagekomst, med hvem han staaer i mangeaarigt Venskab; Downing har forsikkret ham, at han, naar han kommer til Haag, skal vise de svenske Ministre, at det er den engelske Republiks Alvor med Fredens uopholdelige Afslutning. — *Westmunster*, den 6. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 808—809.

1. Febr. [13866.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om det af de Svenske forelagte Project til en Fredstractat, hvorover Kongen af Danmark vægrede sig ved at afgive Erklæring, idet han ikke ansaae sig bunden ved sin tidligere Declaration; tillige skriver han om de af de Danske vundne Fordele i Norge og om de ankomne Efterretninger fra Gothenborg om Kongen af Sverrigs Sygdom. — *Coppenhaege*, den 11. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 358—359.

3. Febr. [13867.] De danske Gesandter Otto Kragh og Gosche v. Buchwaldt fremsætte for Generalstaterne Danmarks nuværende Stilling til Fredsunderhandlingerne, og opfordre dem til at arbeide hen til, at Danmark kan opnaae en gunstig Fred med Sverrig. — *À la Haye*, ce 13. Febrier. (Fransk.)

Memoire donné par Mss. O. Kragh et G. de Buchwalt, Ambass., aux Estats Generaux etc. 1660. p. 2—7. *Tydsk:* Særskilt trykt 1660. 4 Blade. *Hollandsk:* Ligeledes, In's Gravenhage 1660, 4 Bl.

3. Febr. [13868.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a., at han ikke venter sig stort af Downings Forhandlinger med de herværende svenske Ministre,

naar han ikke iforveien har udvirket en positiv og tilfredsstillende Resolution angaaende de bevidste 400000 Rdlr. — *Haege*, den 13. February. (Hollandsk.) 1660. 3. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 810.

[13869.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a., at Downing forinden sin Afreise har forsikkret ham, at han har anvendt saadanne gode Officia, at man vil see, at han har holdt Ord med Hensyn til Sagen om Fredens Tilveiebringelse mellem de to nordiske Konger. — *Westmunster*, den 13. February. (Hollandsk.) 3. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 811—813.

[13870.] Gavebrev af Borger og Kjöbmand i Viborg, Jacob Hasse, paa 100 Rdl. til Vedligeholdelse af Aftensangs-Tjenesten i Sortebrödre Kirke i Viborg. — *Viborg*, den 4. Februarii. 4. Febr.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 242—243.

[13871.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raadspensionær Johan de Witt udförligt om Forhandlingerne mellem de tre Magters Gesandter om selv at forelægge begge Kongerne Udkast til en Fredstractat, om dettes Udarbeidelse ved Sidney og van Slingelandt og dets Forelæggelse for den danske Regjering, samt dennes Modstræben derimod. — *Coppenhaege*, den 14. February. (Med en Efterskrift af 21. (11.) Februar, hvori han söger at imödegaae Gesandten van Haerens Indberetning til Generalstaternes Secretair Ruysch, i hvilken han protesterer mod Gesandternes Fremgangsmaade, og betegner denne som „onordentlyke pressures" mod Danmark og stridende mod Staternes Instructioner.) (Hollandsk.) 4. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 365—375.

[13872.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte, paa Efterretning fra Hamborg om Feltmarschal Schacks Beslutning at gjöre et Indfald i Hertugdömmet Bremen med 6000 Mand og dertil benytte den hollandske Milits, at virke hen til, at Generalstaterne befale de extraordinære Deputerede i Danmark for Kongen at protestere mod Anvendelsen af de hollandske Hjelpetropper udenfor Kongens Lande, og at opfordre de tilstedeværende danske Ambassadeurer til at underrette Feltmarschal Schack om denne Beslutning. — Saturdag den 14. February. (Hollandsk.) 4. Febr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 188.

[13873.] De hollandske Gesandter van Slingelandt, de Hubert, Vogelsangh og van Haeren opfordre Oberst Killigrew til ikke at fölge nogen Ordre til at deeltage med Feltmarschal Schack i et Tog mod Hertugdömmet Bremen, förend Generalstaternes Mening herom er indhentet. — (15/5. Februar). (Hollandsk.) 5. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 379—380.

[13874.] Hannibal Sehesteds Memorial til Kong Frederik III., hvorved han söger at retfærdiggjöre sit Forhold under den svenske Krig. — *Helsingör*, den 6te Febr. 6. Febr.

Uddrag i Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 298—310.

[13875.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at de engelske Gesandter havde meddeelt de hollandske, at Feltmarschal Schack havde isinde med den hollandske Milits i Fyen at foretage en Expedition til Hertugdömmet Bremen, og at de derefter havde opfordret Oberst Killigrew til ikke at fölge nogen dertil sigtende Befaling, forinden Sagen var refereret til Generalstaterne; kort efterat denne Opfordring var afsendt, havde de modtaget en Beretning fra Killigrew, at han af Schack var bleven anmodet om at deeltage i det omtalte Tog, og at han havde samtykket deri, men at Enden dog var bleven, at Schack var dragen bort alene med de danske Tropper, og havde 6. Febr.

1660. efterladt den hollandske Milits med nogle danske Ryttere under Generallieutenant Ahlefeld til
6. Febr. Forsvar for Öen. — *Coppenhaege*, den 16. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 378—379.

6. Febr. [13876.] Den keiserlige Gesandt FRIQUET's Memoire til Generalstaterne, hvori han forsikkrer om Keiserens Önske at befordre Fredens Oprettelse i Norden. — *Hag*, den 16. Febr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 692—694. ((Tydsk.)

6. Febr. [13877.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad D. Ludovicum Pouchium Ripensem de morbo Nebucadnezaris comparato cum morbo senis illius, de quo proxime scripserat (cfr. Nr. 13802), litteras dat. — *Hafniæ*, VI. Febr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 732—739.

7. Febr. [13878.] Den hollandske Gesandt WIL. NIEUPOORT tilkjendegiver det engelske Statsraad, at han af Generalstaterne er befalet at forestille det, hvorledes Kongen af Sverrig vedbliver at vægre sig ved at indgaae Fred med Danmark paa de i Haager-Conventionen fastsatte Vilkaar til ubodelig Skade for Handelen i Östersöen, og derfor at opfordre det til at forene sig med Generalstaterne for at nöde bemeldte Konge til at antage de vedtagne Fredsbetingelser, samt give Erstatning for de ved hans Vægring foraarsagede Udgifter. — This 7/17. of February 1659/60. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 808—809.

7. Febr. [13879.] STATSRAADET I WHITEHALL befaler Herrerne Challoner, Robinson, Say m. fl. at undersöge de af den hollandske Gesandt gjorte Forslag samt en af den danske Deputation indgiven Memoire, og derefter at aflægge Rapport til Raadet. — Tuesday, Feb. 7. 1659.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 809. (Engelsk.)

8. Febr. [13880.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte, i Anledning af deres Committeredes Forslag at tilstaae Kongen af Danmark 20000 Rigsdaler maanedlig til Underholdning af den danske Garnison i Kjöbenhavn mod Pant i alle Statsindtægter af Throndhjems Amt, at udsætte den endelige Resolution, indtil de danske Ambassadeurer have erholdt tilstrækkelig Fuldmagt. — Woonsdag den 18. February. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 189.

10. Febr. [13881.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilsender Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh Copier af nogle af Cojet, de danske Gesandter og den keiserlige Gesandt Friquet indgivne Memoirer, og meddeler, at Staterne af Holland og Vestfriesland, i Anerkjendelse af Officerernes gode Conduite i Fyen, har beneficieret 6 af dem med vacante Compagnier. — *Haege*, den 20. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 328—329.

10. Febr. [13882.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i Polen J. van den Honert, at de sidste Efterretninger, man har fra Danmark, ere af 6. Januar (27. Decbr. 1659); tillige sender han ham Copier af de af de danske, svenske og keiserlige Gesandter indgivne Memoirer. — *Haege*, den 20. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 331—332.

10. Febr. [13883.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort om Downings Ankomst og Cojets Propositioner angaaende Elucidationen af den elbingske Tractat, samt meddeler ham de hollandske Staters Beslutning over et Forslag af de danske Gesandter (jvnf. Nr. 13880), og den keiserlig Gesandt Friquets Memoire angaaende Frankrigs og Spaniens Mediation til Standsning af Urolighederne i Östen. — *Haege*, den 20. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 813—814.

[13884.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med Viceadmiral Lawson og en anden Commissarius, der havde forsikkret ham, at det var Regjeringens Önske med Hensyn til Krigen i Norden, at England og Holland gjorde fælleds Sag (eene lyn mogen trecken); den franske Gesandt havde alvorlig anbefalet Statsraadet Kongen af Sverrigs Interesse. — *Westmunster*, den 20. February. (Hollandsk.) 1660. 10. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 814—815.

[13885.] Den hollandske Gesandt DE HUBERTS Missive, hvori han beretter, hvorledes han, da han tilligemed Vogelsangh den 13. (3.) Febr. havde været ved Hoffet, havde for Kongen og de tilstedeværende Herrer deduceret, at Kongen ingenlunde, som han syntes at mene, var löst fra sin Declaration angaaende Antagelsen af Haager-Conventionen; kun ved den lod den hollandske active Vaabenunderstöttelse sig retfærdiggjöre, uden den maatte de engelske og franske Gesandter have en Grund til mere at ansee Danmark for Refusant end Sverrig; han kunde vel have Medfölelse ved Tabet af Skaane, men man maatte finde sig i den politiske Nödvendighed. — *Coppenhaege*, den 21. February. (Hollandsk.) 11. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 375—378.

[13886.] Den hollandske Gesandt VAN HAEREN beretter (til Generalstaterne), at han ikke har kunnet underskrive sine Collegers Indberetning af samme Dag, da han ikke samstemmede med dem og fandt deres Fremfærd i Strid med Resolutionen af 3. October f. A.; thi vel havde Kongen af Danmark ved Urup og Reedz erklæret sin Declaration af 4. September f. A. for ugyldig, men han havde siden forklaret det saaledes, at Manglen af en lignende Declaration fra svensk Side efter hans Mening ophævede den; dog var det ikke hans Hensigt at tilbagekalde den, men vilde rette sig efter Haager-Tractaten, dog saaledes at han ventede en Skadeserstatning af Kongen af Sverrig overeensstemmende med Resolutionen af 3. October. — *Copenhagen*, 21. Feb. (N. S.). (Engelsk Overs.) 11. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 820—821.

[13887.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han med Længsel imödeseer Efterretning om, hvad der i Holland er passeret og besluttet i Anledning af de her foregaaede Forhandlinger; med Hensyn til van Haerens separate Beretning angaaende den af Mediateurerne udarbeidede Concept til en Fredstractat, henviser han til Efterskriften i sit Brev af 14. (4.) Febr. og omtaler hans besynderlige Forhold ved at afholde sig fra Forhandlingerne om den. — *Coppenhaege*, den 21. February. (I en Efterskrift tilföier han, at Sidney og Honywood den 24. (14.) dennes havde erklæret for ham, at de ansaae Kongen af Danmark for Refusant, og opfordret ham og de andre hollandske Gesandter til at rette sig efter Indholdet af de i Haag sluttede Conventioner, ligesom England hidtil havde unddraget Kongen af Sverrig al Assistents.) (Hollandsk.) 11. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 380—384.

[13888.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte, i Anledning af de brandenborgske Ministres Opfordring til at tilholde de extraordinære Deputerede ikke at præcipitere Underhandlingerne mellem Danmark og Sverrig og intet endelig at afslutte, förend man havde erfaret, hvad der af Gesandten Nieupoort hos Regjeringen i England maatte være udrettet til Opnaaelse af en almindelig Fred, at lade det beroe ved de med Hensyn til Fredsunderhandlingerne allerede tagne Resolutioner. — Saturdag den 21. February. (Hollandsk.) 11. Febr.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 190—191.

1660. 12. Febr. [13889.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt i Anledning af van Haerens separate Indberetning angaaende Overleveringen af den af de tre Magters Gesandters affattede Concept-Tractat, at han i Grunden er enig med van Haeren, og fremstiller hele sit Forhold i denne Sag, hvortil han omsider har givet sit Samtykke, for ikke at sondre sig fra sine to andre Colleger og komme i ny Uenighed med de engelske og franske Gesandter; disse, troer han, söge enhver Leilighed til Disputer og Quereller, for at finde Anledning til at binde Hænderne paa Hollænderne og gjöre deres Flaade og Landmagt uvirksomme. — *Coppenhaege,* den 22. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 395—397.

12. Febr. [13890.] LEGATORUM ELECTORIS BRANDENBURGICI ad propositiones Suecorum responsio, in qua inter alia dicunt, electorem nulli rei, quæ ad pacem firmandam pertinuerit, parciturum fore, si ipsi primum omnia, quæ in Dania et alibi præsidiis suis occupata teneant, restituerint. — *Gedani,* die 12. Febr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 660 bis.

13. Febr. [13891.] Legati Anglici A. SIDNEY et ROB. HONYWOOD legatis Belgicis significant, regem Daniæ, quum declarationem suam quarto die Septembris factam annihilaverit neque ad tractatum a mediatoribus projectum responsum dederit, a se detrectatorem pacis haberi, eosque admonent, ut ex pactis auxilium a rege Daniæ subtrahant nec partes eius ullo modo foveant. — *Hafniæ,* 23. Februarii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 386—387.

13. Febr. [13892.] Den franske Gesandt DE THOU's Memorial til Generalstaterne, hvori han gjentager den franske Regjerings alvorlige Önske om Fredsunderhandlingernes muligst hurtige Tilendebringelse. — *À la Haye,* ce 23. Fevrier. (Fransk.)

Lettre du Roy tres-crestien de France à Mss. les Estats Generaux etc. 1660. p. 6—8. *Tydsk:* Schreiben des Königes in Franckreich etc. 1660. fol. Aiij—Bj. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 694—695.

14. Febr. [13893.] Taxt for Fragten for Paquetfarerne mellem Amsterdam og Hamborg. (Blandt Varerne nævnes „Deense of Oosterse Huyden", „Oosters Laken", „Oosterse Wol.") — 24. Feb. (Hollandsk.)

Hand-Vesten, Privilegien etc. der Stad Amstelredam. S. 693—696.

15. Febr. [13894.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDTS Skrivelse til Raadspensionær Johan de Witt, hvori han forsvarer sit Forhold under de senere Fredsunderhandlinger, og tilkjendegiver sit Haab, at den af de tre Magters Gesandter tilveiebragte Concept-Tractat af Staterne af Holland og Vestfriesland vil blive billiget som bedst stemmende med Haager-Conventionerne; han haaber, at Danmark ved de hollandske Gesandters Raad vil lade sig bevæge til at antage den, og saaledes gjöre det muligt for dem at yde dette Rige kraftig Bistand. — *Coppenhaege,* den 25. February. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 384—386.

17. Febr. [13895.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten G. van Slingelandt sin Tilfredshed med Afslutningen af den bevidste Elucidations-Act, hvis Ratification er bleven udsat af Hensyn til visse Forhandlinger med den svenske Gesandt Cojet, men ingenlunde paa Grund af de vundne Fordele i Fyen; han antager, at Sagen om Fyrene i Öresund bör ordnes ved en Tractat mellem Kongerne af Danmark og Sverrig; tillige skriver han om Retten til at lade Orlogsskibe passere Sundet, om Discrepantsen mellem de hollandske Gesandter, om Downings Erklæring angaaende de 400000 Rdlr., samt meddeler forskjellige Pro-

positioner af den franske, den engelske og den svenske Gesandt. — *Haege*, den 27. February. (Hollandsk.) 1660. 17. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 354—356.

[13896.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh om Forhandlingerne i Forsamlingen af Staterne af Holland og Vestfriesland om den af Danmark forlangte maanedlige Understöttelse af 20000 Rigsdaler, der af de herværende danske Gesandter er forhöiet til 25000 Rigsdaler; Danmarks forrige Pengefordring förte ikke til noget Resultat, da dets Tilbud af Sikkerhed i skaanske Pladser af mange blev anseet for ridicul, og det nuværende Forlangende har endnu ikke fört til nogen Resolution, især paa Grund af de indkomne Efterretninger, at Danmark vil træde tilbage fra sin tidligere Declaration; at Danmark skulde opnaae mere, end hvad der ved Conventionerne er fastsat, anseer han for lidet sandsynligt; det skulde være, om England og Frankrig kunde forenes derom med Generalstaterne, der i denne Retning have instrueret Nieupoort; tillige sender han de af de fremmede Gesandter indgivne Propositioner. — *Haege*, den 27. February. (Hollandsk.) 17. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 359—361.

[13897.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten i Polen van den Honert om Polens separate Fredsforhandlinger med Sverrig, idet han viser Nödvendigheden af, at Polen ikke indgaaer nogen Overeenskomst med dette Rige uden under Forudsætning, at den ikke træder i Kraft, förend Freden med Danmark er afsluttet. — *Haege*, den 27. February. (Hollandsk.) 17. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 361—362.

[13898.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om den franske Gesandts Proposition at bringe Roeskilde-Freden til Udförelse, med Tilföielse at Frankrig vil fremme den ved alle de Midler, „som Gud og Naturen har givet det", om et Forslag at bevilge 20000 Rigsdaler til Garnisonen i Kjöbenhavn, samt om Downings Proposition, der gaaer ud paa at holde fast paa de forrige Aar sluttede Overeenskomster. — *Haege*, le 21—27. Febr. (Fransk.) 17. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 812—813.

[13899.] Den engelske Agent DE LAWERIN tilbyder at ville begive sig til Danzig for at kunne meddele nöiere Efterretninger angaaende Underhandlingerne i Oliva; han beretter, at det siges her at være kommen til en Stilstand paa 20 Aar mellem Sverrig og Polen, hvilket, hvis det bekræftes, vilde fremme Freden med Danmark; tillige omtaler han de Danskes Hensigt at beleire Tönning, hvor Hertugen af Holsten for Tiden opholder sig. — *Hamburg*, the 28th of February (N. S.). (Engelsk.) 18. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 816—817.

[13900.] De danske Gesandter OTTO KRAGH og GOSCHE VON BUCHWALDT tilkjendegive Generalstaterne, at ifölge Efterretninger fra Kjöbenhavn skal Kongen af Sverrig have foreslaaet Mediateurerne i Danmark, at dette Rige afstaaer til ham störste Parten af Norge og en Deel af Grevskabet Oldenborg foruden et större Antal Skibe, Ryttere og Fodfolk, samt flere Tönder Guld i rede Penge; da man heraf kan slutte til hans Tilböielighed til Fred, bede de Staterne om at komme Danmark til Hjelp ved at sörge for Kjöbenhavns Forsyning med Levnetsmidler og forstrække Regjeringen med Penge til Garnisonens Lönning. — *À la Haye*, le 1. de Mars. (Fransk.) 20. Febr.

Trois Memoires presentées par Mrs. O. Kragh et G. de Buchwalt, ambass., aux Estats Généraux etc. 1660. p. 5—6.

1660. 20. Febr. [13901.] Den svenske Gesandt COYET beretter til Kongen af Sverrig, at det er ham meddeelt saavel fra hollandsk som fra engelsk Side, at Kongen af Sverrig har tilbudt at cedere Throndhjem uden Æquivalent, men at Kongen af Danmark venter endnu gunstigere Vilkaar; Gesandten mener, at der nu var al Grund til at erklære Danmark for Refusant; han omtaler tillige et Rygte, at Danmark underhandler med Hollænderne om Throndhjems Afstaaelse til disse. — *Hage*, den 20. Febr./1. Martij. (Hollandsk Overs.)

Særskilt trykt, 2 Blade.

21. Febr. [13902.] Amtmanden DETLEF VON AHLEFELD advarer Magistraten og de 24 deputerede Borgere i Flensborg mod Uenighed og opfordrer til Besættelse af de ledige Borgemester- og Raadmands-Pladser; skulde disse Valg ikke snarlig kunne foretages, committerer han Hans Schröder, Hinricus Jacobsen, Friederich Kling og Hans Lange til at varetage Byens Anliggender. — *Berlin*, den 21. Febr. (Tydsk.)

G. Clæden, Monum. Flensb. 2. B. S. 186—187.

21. Febr. [13903.] Friherre SCHERING ROSENHANES Skrivelse til Rigsdrost Grev Peder Brahe om den vanskelige Stilling, hvori man med Hensyn til Fredsunderhandlingerne er kommen ved Kongens pludselige Död; dog haaber han, at Roeskilde-Freden alligevel vil med ringe Forandring blive antagen, men det kan kun skee ved Mediatorernes Hjelp, hvilke man derfor maa „carressere"; han forlanger nye Fuldmagter. — *Helsingör*, dän 21 Febr. (Svensk.)

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 9. D. S. 222—225.

21. Febr. [13904.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han har modtaget hans Breve indtil den 6. Febr. (27. Jan.) med Undtagelse af Brevet af 30. (20.) Jan., hvorfor han endnu ikke har faaet Kundskab om Forhandlingerne angaaende de danske Gesandters Proposition til Generalstaterne; med Hensyn til den overleverede Concept-Tractat, har Rigshofmesteren lovet et tilfredsstillende Svar, og det er blevet omtalt i saa Tilfælde at opstille en Artikkel, hvorefter Vilkaarene til Fordeel for Danmark skulde stilles gunstigere (gemelioreert), hvis Sverrig vedblev med sit Refus; Terlon og Sidney ere komne tilbage til Kjöbenhavn og have paa ny opfordret de hollandske Gesandter til at unddrage Kongen af Danmark al Hjelp. — *Coppenhaege*, den 2. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 388—390.

22. Febr. [13905.] Kong FREDERIK III. befaler Kronens Bönder og Tjenere i Norges Krones Lehn Rachestad og Mariæ Kirkes Provstie fra Philippi Jacobi förstkommende at svare Johan Friderich Marskalck til Hathloe, som dermed er bleven forlehnet. — *Hafn.*, den 22. Febr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 670.

22. Febr. [13906.] Attest af JOHANNES DOLMERUS, kongelig Auditeur over Studenterne under Kjöbenhavns Beleiring, til Islænderen Odde Eyildsen (Odd Eyulfsen) for hans Opförsel i den militære Tjeneste. — *Hafniæ*, d. 22. Febr.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 535. L. Engelstoft, Univ. Ann. 1808. 2. B. S. 32—33.

22. Febr. [13907.] Den hollandske Gesandt VAN DEN HONERT beretter (til Generalstaterne) om Fredsforhandlingernes langsomme Gang, og lover bl. a. at fremme deres Önsker med Hensyn til Danmark, saavidt han formaaer; han har ogsaa personlig talt med Kongen af Polen desangaaende, men uden at erholde noget bestemt Svar. — *Dantzick*, 3d of March (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 821.

[13908.] Vilhelmi Langii, professoris Hafniensis, testimonium Othoni Egenhulphio (Oddo Eyulfi filio) Islando datum. — *Hafniæ*, die Intercalari. 1660. 24. Febr.

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 533.

[13909.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raandspensionær Johan de Witt, at man endnu ikke kan see, hvad Indflydelse Kongen af Sverrigs Död vil have paa Fredsforhandlingerne; han beretter, at de bevidste 20000 Rigsdaler maanedlig, der skulde udbringes af de hidsendte Levnetsmidler, ikke kunne erholdes paa denne Maade, da Borgerne kun kjöbe meget lidet deraf; han foreslaaer derfor at uddele et Æquivalent i Levnetsmidler til Militsen; han beklager, at de danske Gesandters Proposition til Generalstaterne er bleven bekjendt for de engelske Gesandter, som heri finde en ny Grund til at betragte Kongen af Danmark som Refusant; han omtaler Indflydelsen af de fransk-spanske Underhandlinger paa Keiserens og Brandenborgs Stilling til Sverrig og paa Forhandlingerne i Danmark; han anbefaler de hollandske Officerer paa Flaaden til Befordring, og meddeler endelig en mundtlig Declaration af Peder Reetz, afgiven den 2. Marts (21. Febr.), hvorefter Kongen erklærede sig bunden ved sin Erklæring af 4. Sept. (25. Aug.), men som man endnu ikke havde kunnet erholde skriftlig. — *Coppenhaege*, den 5. Maert. (Hollandsk.) 24. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 390—394.

[13910.] Raadspensionær Johan de Witt tilsender Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh Duplicater af sine sidste Breve af 27. (17.) Februar, og tilföier, at intet af Vigtighed siden er foregaaet. — *Haege*, den 5. Maert. (Hollandsk.) 24. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 363.

[13911.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandten W. Nieupoort sin Misfornöielse over den engelske Regjerings store Ligegyldighed med Hensyn til de indgaaede Forpligtelser, og beder ham at opfordre den til i det mindste at gjöre en Begyndelse med at efterkomme Conventionen af 24. (14.) Juli f. A. ved at hjemkalde de i svensk Tjeneste værende engelske Officerer og Soldater. — *Haege*, den 5. Maert. (Hollandsk.) 24. Febr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 818.

[13912.] En engelsk Agent skriver bl. a., at det vilde være ufornuftigt af Kongen af Sverrig at vente noget godt fra England; han kan intet bedre gjöre end at slutte Fred; Frankrig gjör vel Demonstrationer til Fordeel for Sverrig, men ellers intet; det önsker at hæve Sverrig mod Österrig, men ikke Danmarks Undertrykkelse. — *Hague*, 5. March (N. S.). (Engelsk.) 24. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 823.

[13913.] En engelsk Agent beretter bl. a., at saavel de herværende Danske som Svenske ikke fæste Lid til de hollandske Gesandters Relation om Sandsynligheden af en nær forestaaende Fredsslutning; de danske Gesandter have indgivet en Memoire, hvori de forlange Skaanes Restitution til Danmark, og 20000 Rigsdaler maanedlig til Garnisonen i Kjöbenhavn, til hvilken sidste Fordring det synes at Staterne ville laane Öre; Coyet har sögt at indlede specielle Fredsunderhandlinger, men er bleven henviist til Sjælland. — *Hague*, le 28. de Feb. —le 5. de Mars (N. S.). (Fransk.) 24. Febr.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 821—822.

[13914.] Den hollandske Gesandt W. Nieupoort tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om en hemmelig Forhandling med en vis Person om Meddelelse af Extracter af Brevene fra Gesandterne i Danmark og fra Downing, samt af de Propositioner og Memorialer, 24. Febr.

1660. som fra Tid til anden af de herværende Ministre indgives til Statsraadet. — *Westmunster*,
24. Febr. den 5. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 819—820.

25. Febr. [13915.] De engelske Gesandter AL. SIDNEY og ROBERT HONEYWOOD tilskrive „the Speaker of the Parliament", og lykönske ham til hans Restauration; de berette om Vanskelighederne ved de dem betroede Fredsunderhandlinger, der ere blevne forögede ved Kongen af Sverrigs Död den 12. dennes; de haabe imidlertid, den nye Regjering i Sverrig vil betræde samme Vei som den afdöde Konge, hvorfor de opfordre til ikke at höre paa Generalstaternes Forestillinger om Forandring af de fastsatte Fredsvilkaar, da det hele Fredsværk derved let vilde blive til intet. — *Copenhagen*, the 25th February 1659. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 824—825.

25. Febr. [13916.] CHRISTIANI PARSBERG, legati Danici, ad regem Poloniæ datæ literæ, per quas studium regis Daniæ generalis pacis promovendæ declarat, ab eoque petit, ut præsentes tractatus in effectum non det, antequam minister regis Daniæ ad eos admittatur. — *Gedani*, d. 6. Martii st. nov.

J. G. Boehmius, Acta pacis Oliviensis. T. I. Act. publ. p. 88—89.

25. Febr. [13917.] DEPUTATI EXTRAORDINARII ORDINUM UNITI BELGII ad regem Poloniæ propositio, in qua ne pacem cum rege Sueciæ ineat, priusquam bellum Danicum finitum sit, postulat, dicens alioquin garantiam sive assecurationem Ordinum non exspectandam esse. — 6. Martii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 662—663 bis.

post 25. Febr. [13918.] REGIS POLONIÆ ad extraordinarium Ordinum Generalium legatum responsio de pace separata, quam quo minus cum Suecia ineat, antequam pax inter Daniam et Sueciam sancita sit, nihil esse quod obstet, declarat; se tamen pro commodis Daniæ regis nnnc, ut semper, allaboraturum.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 663 bis.

26. Febr. [13919.] OLUF BORCK tilskriver Johannes Barth, Bergmester i Kongsberg, om Forventningen af en Fred ved Hollændernes Bistand, der bestyrkes ved Efterretningen om Kongen af Sverrigs Död den 12. Februar. — *Kjöbenhavn*, d. 26. Febr.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 430—432.

27. Febr. [13920.] JOHANNIS JOH. VANDALINI, doctoris et professoris theologiæ, rectoris universitatis Hafniensis, et professorum, THOMÆ BANGII et ERASMI BARTHOLINI, testimonium academicum, Othoni Egenulphio (Oddo Eyulfi filio) Islando datum. — Conclusum *Hafniæ in Consistorio*, XVI. die Juli 1659, desciiptum vero XXVII. Febr. 1660. — (Addita commendatio iussu rectoris eidem data ob fortitudinem in obsidione Hafniensi exhibitam, dat. *Hafniæ*, VI. Nonas Mart. 1660.)

Finni Johannæi Hist. Eccl. Isl. T. III. p. 534—535. Cfr. L. Engelstoft, Univ. Ann. 1808. 2. B. S. 31—32.

28. Febr. [13921.] Betænkning af ET UDVALG AF SVERRIGS RIGES STÆNDER angaaende Fredsunderhandlingerne med Danmark; der tilraades, at Sverrig skal lade sig nöie med Bohuus Lehn, Halland, Skaane og Bleking, idet det ansees for en Gevinst, om Enkedronningen og Rigets Raad maatte kunne erholde mere. — *Giötheborg*, den 28. Febr. (Svensk.)

A. A. Stiernman, Riksdagars Besluth. 2. D. S. 1306—1308.

29. Febr. [13922.] COMMISSARIORUM SUECICORUM declaratio super negotio pacis, se præter cessionem præfecturæ Throndhemii factam in omnibus reliquis articulis tractatus Roschildensis

mansuros, concessuros autem, ut provinciæ, quæ secundum eundem tractatum Daniæ regi reddi debebant, huic quam primum restituantur. — *Helsingoræ*, 29. Februarij Stylo Vet. 1660. 29. Febr.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. A2—A3. Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 254—256. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 697—698.

[13923.] Legationum Poloniæ et foederatorum ad Suecos postulatio, ut Dani ad tractatum Oliviensem admittantur et mandata procuratoria in hunc finem quam citissime utrinque commutentur. — *Dantisci*, 11. Martii. 1. Martii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 663 bis.

[13924.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh sin Forundring over, at Viceadmiral Egbert Meeuwsen Cortenaer, der Dagen tilforn var ankommen, ikke havde medbragt Breve fra dem, saa meget mere som man för hans Afreise havde Tidende om Kongen af Sverrigs Död, hvilken, hvis den bekræfter sig, uden Tvivl vil faae Indflydelse paa Fredsunderhandlingerne mellem Danmark og Sverrig. — *Haege*, den 12. Maert. (Hollandsk.) 2. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 364.

[13925.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten i Polen van den Honert, at han med Misfornöielse har erfaret Polens Tilböielighed til par force at komme til en Overeenskomst med Sverrig uden Hensyn til Danmark; for at hindre dette, har han isinde at formaae Staterne af Holland og Vestfriesland til at nægte Polen den attraaede Garantie samt det önskede Pengelaan, hvis dette Land slutter Fred, förend Freden i Danmark er sikkret; han meddeler, at Viceadmiral Cortenaer er ankommen fra Kjöbenhavn med en ikke ganske sikker Efterretning om Kongen af Sverrigs Död. — *Haege*, den 12. Maert. (Hollandsk.) 2. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 364—365.

[13926.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at Viceadmiral Egbert Meeuwsen Cortenaer var ankommen fra Kjöbenhavn og havde bragt Underretning om, at Kongen af Sverrig var död i Gothenborg den 23. (13.) Februar; man havde ingen Efterretninger herom fra de hollandske Gesandter, men det omtales ogsaa i en Efterskrift i et Brev fra Kongen af Danmarks Secretair til de danske Gesandter. — *Haege*, den 12. Maert. (Hollandsk.) 2. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 823.

[13927.] Den engelske Gesandt Downing beretter, at de keiserlige, brandenborgske og danske Gesandter anstrænge sig for at bevæge Generalstaterne til at erklære sig imod en separat Tractat mellem Sverrig og Danmark, medens Coyet truer med sin Konges Nægtelse af Ratificationen af den elbingske Tractat, og den franske Gesandt stiller et Forlangende af Godtgjörelse til Kongen af Sverrig for Throndhjem i Udsigt; dog mener han, at Englands Holdning vil være det afgjörende for Generalstaterne; han melder, at 11 hollandske Krigsskibe ere ankomne til Vlye fra Sundet med Efterretning, at de Ruyter ligger med 25 Krigsskibe for Landskrone; tillige skriver han om de mange Kapere, som ere i Söen og som true Englænderne, samt i en Efterskrift om Kongen af Sverrigs Död. — *Hague*, 2/12. March. (Engelsk.) 2. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 826—828.

[13928.] En engelsk Agent beretter bl. a., at der endnu ikke er taget nogen endelig Beslutning med Hensyn til de 60000 Rigsdaler til Danmark; at Admiralitetet i Amsterdam havde forlangt, at der skulde være Pengemidler i Beredskab i Anledning af de forventede Skibes Ankomst fra Sundet, og at der maatte sörges for de Ruyters Forsyning med Levnets- 2. Martii.

1660. midler og for nye Udrustninger, og endvidere, at de ventede Skibe allerede vare komne under
2. Martii. Viceadmiral Egbert Meeuwsen, der havde bragt Efterretning om Kongen af Sverrigs Död. — *Hague,* le 6—12. Mars (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 825—826.

2. Martii. [13929.] Den hollandske Gesandt WILLIAM NIEUPOORT tilkjendegiver det engelske Statsraad, at Generalstaterne ansee det for billigt, at der gives Erstatning for de ved Kongen af Sverrigs Vægring ved at indlade sig paa de af de tre Magter vedtagne Fredsvilkaar foraarsagede Udgifter, og at der derfor skaffes Kongen af Danmark gunstigere Betingelser. — This 2/12. of March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 829.

2. Martii. [13930.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han önsker at disponere over en Sum af ikke over 100 Pund Sterling for at komme i Besiddelse af den tidligere (jvnf. Nr. 13914) omskrevne Correspondance; han beretter om Forandringerne i den engelske Regjering, og lover af al Kraft at bestræbe sig for, at den forrige Sommer sluttede Convention fra Englands Side bliver overholdt; tillige omtaler han en til de svenske Ministre indgaaet Efterretning om Kongen af Sverrigs Död. — *Westmunster,* den 12. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 824—825.

3. Martii. [13931.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT beretter til Raadspensionær Johan de Witt, at han tilligemed Terlon og Honywood havde været i Helsingör, hvor de efter nogle Conferentser med de svenske Commissarier havde erholdt en Declaration af dem angaaende Fredsværket, og at de derefter havde forhandlet med dem om den bevidste Concept-Tractat, hvorved Sagen saaledes var fremmet, at de have fattet Haab om, at den snart vil blive bragt til en god Ende. — *Coppenhaege,* den 13. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 398—399.

5. Martii. [13932.] MINISTRI TRIUM STATUUM a rege Daniæ requirunt, ut sine ulla temporis ulteriore iactura super negotio pacis se declarare velit. — *Haffniæ,* 15. die Martii st. nov.

Protestatio Dnn. Plenipot. Reip. Angliæ etc. 1660. p. 6. *Hollandsk:* Schryvens van de Heeren Ambassiadeurs in Denem. etc. 1660. fol. ** 3. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. III. (1659—60). S. 273.

5. Martii. [13933.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh, at deres Memoirer angaaende den bevidste Concept-Tractat ere denne Aften blevne forelæste i Generalstaternes Forsamling, ligesom ogsaa van Haerens, og at han ikke kunde mærke andet, end at den billigede deres Forhold; han meddeler, at Admiral Egbert Meeuwsen sidste Torsdag ankom til Haag, og at man undrede sig over, at han ingen Breve havde med fra Gesandterne, saameget mere som han medbragte den förste Efterretning om Kongen af Sverrigs Död. — *Haege,* den 15. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 394—395.

5. Martii. [13934.] Den franske Gesandt DE THOU forlanger af Generalstaterne Svar paa Kongen af Frankrigs for tre Uger siden overleverede Skrivelse, idet han opfordrer dem til af al Magt at befordre Freden mellem Sverrig og Danmark paa Grundlag af de i Roeskilde og Haag sluttede Tractater, og erklærer, at hans Herre i modsat Fald efter yderste Evne vil understötte sin gamle Allierede Kongen af Sverrig. — *À la Haye,* le quinziesme Mars. (Fransk.)

Særskilt trykt. 1660. 4 Bl. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 330—332. (med Dat. 16. Mart.) *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 258—265.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 704—706. Desuden særskilt trykt i forskjellige Udgaver paa *Tydsk* og *Hollandsk*. 1660.

[13935.] Kong Frederik III. befaler Kronens Bönder og Tjenere i Onsöen Lehn i Norge herefter at svare Henrich Bielcke og hans Hustru Fru Edel Ulfeld, som hermed for begge deres Livstid ere blevne forlehnede. — *Hafn.*, den 6. Martii. 6. Martii.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 673—674.

[13936.] Legatorum Belgicorum literæ, per quas, spe pacis ex declaratione commissariorum Suecicorum die 29. Febr. facta inducti, omnibus navibus Svecicis per maria omnia securitatem a navibus bellicis Belgii foederati promittunt. — *Hafniæ*, die 6/16 Martij. 6. Martii.

Protestatio Dnn. Plenipot. Reipubl. Angliæ etc. 1660. p. 7. Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. A3. Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 274—275. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 708. *Hollandsk:* Schryvens van de Heeren Ambassiadeurs in Denem. etc. 1660. fol. **1—**2.

[13937.] Petri Julii Coyet, legati regis Sueciæ, ad Ordines Hollandiæ Westfrisiæque traditus libellus memorialis, de causis, quare Ordines regi Daniæ omne auxilium adversus Sueciam denegare debeant. — *Hagæ-Comitis*, die 7/17. Martii. 7. Martii.

Særskilt trykt, 6 Blade. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 702—704.

[13938.] Legati Anglici a legatis Belgicis petunt, ut a rege Daniæ pacem pertinaciter recusante omne auxilium subtrahant, eodem modo quo per aliquot menses contra Sueciam fecissent. — *Haffniæ*, 8/18. Mart. 8. Martii.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. C2—C3. Protestatio Dnn. Plenipot. Reip. Angliæ etc. 1660. p. 3—5. *Hollandsk:* Schryvens van de Heeren Ambassadeurs in Denem. etc. 1660. fol. **3 — **4.

[13939.] Legatorum Suecicorum literæ de securitate navibus Belgii foederati a navibus Suecicis ubique per maria ab hoc die præstanda. — *Helsingoræ*, 8. Martij Styl. Vet. 8. Martii.

Protestatio Dnn. Plenipot. Reip. Angliæ etc. 1660. p. 8. Ex actis deducta negocij Daniæ et Hollandici informatio etc. 1660. fol. A3—A4. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 708. *Hollandsk:* Schryvens van de Heeren Ambassiadeurs in Denem. etc. 1660. fol. **2 (med Dat. 18. Mart.).

[13940.] Literæ commissariorum Suecicorum ad legatos Belgicos datæ, per quas, declarationem suam de securitate navibus Belgicis præstanda mittentes, ab iis petunt, ut pacem cum Danis promovere studeant. — *Helsingoræ*, 8. die Martij. 8. Martii.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. A4.

[13941.] Generalstaternes Beslutning i Anledning af de danske Gesandters Beklagelse over, at de hollandske Gesandter i Danmark ikke havde modtaget deres Resolution af 30. (20.) Januar om kraftig Anvendelse af den hollandske Flaade og Landmagt mod Kongen af Sverrig, at meddele dem, at bemeldte hollandske Gesandter efter Skrivelse af 15. (5.) dennes da havde modtaget den. — Thursday, the 18th of March. (Engelsk Overs.) 8. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 832.

[13942.] Literæ Henrici Willemsen Rosenvinge, legati Danici, ad concilium status Anglicum datæ de pace secundum tractatum Hagensem restituenda et de satisfactione regi Daniæ pro proxima Suecorum in Selandiam invasione et totali provinciarum Danicarum devastatione concedenda. — *Londini*, 8. Martii. 8. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 833—834.

1660. 9. Martii. [13943.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh, at han hos Staterne af Holland og Vestfrieslands Commissarier har fundet almindelig Tilböielighed til at fremskynde Freden i Norden overeensstemmende med de tidligere Resolutioner, især da Danmark under Kongen af Sverrigs Mindreaarighed vil have mindre at frygte fra Skaane; derimod vil det vække Misnöie, hvis de bevidste 400000 Rdlr. ikke blive remitterede. — *Haege*, den 19. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 398.

9. Martii. [13944.] Den engelske Gesandt DOWNINGS Memorial til Generalstaterne om Ophævelse af den Embargo, der i hollandske Havne er lagt paa flere engelske Skibe bestemte til Sundet. — *Hague*, 19. March (N. S.) (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 836—837.

9. Martii. [13945.] Den engelske Gesandt DOWNING tilskriver Præsidenten i det engelske Statsraad om den franske Gesandts Proposition til Generalstaterne til Fordeel for Sverrig, om Virkningen af Kongen af Sverrigs Död, om Fredsforhandlingerne mellem Sverrig og Polen og om de hollandske Staters Forhandlinger om et Pengelaan til Danmark; i en Efterskrift omtaler han, at man her venter et eller andet Foretagende mod Skaane. — *Hague*, 9/19. March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 839—841.

c. 9. Mart. [13946.] Den engelske Gesandt DOWNING tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a., at Kongen af Frankrig med Iver antager sig Sverrigs Interesse, hvilket for en Deel hindrer den ugunstige Virkning af Kongen af Sverrigs Död; han troer, at det alene er Frygt for England, der hindrer Holland i at indgaae en Forbindelse med Keiseren og Brandenborg mod Sverrig; imidlertid er Freden i Polen i Begreb med at komme istand, og hvis Keiseren og Brandenborg ikke kunne hindre den, ville disse finde sig i at blive indbefattede i den. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 837—838.

9. Martii. [13947.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at man nu har positiv Efterretning om Kongen af Sverrigs Död; han melder om de Thous indtrængende Forslag om Fredens Paaskyndelse med Trusel, at hans Konge med hele sin Magt vil understötte Sverrig; om de fra Sundet komne Efterretninger, der love en snarlig Afslutning af Freden, samt om Forhandlingerne angaaende de af de danske Gesandter forlangte 150000 Francs. — *Hague*, le 13—19. Mars (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 834—835.

9. Martii. [13948.] EN ENGELSK AGENT i Holland beretter, at man nu, efterat der er kommen Roe og Orden i de indre engelske Anliggender, tager mere Hensyn til denne Stat i det dansk-svenske Anliggende, da man forhen hverken ventede Ondt eller Godt fra den Kant; den franske Gesandts Trusler anseer man kun for tomme Ord; efter Agentens Mening vilde Englands og Frankrigs Sammenslutning i Sundet före til Hollands Udtömmelse og Ruin. — Ce 19. Mars (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 836.

9. Martii. [13949.] Skrivelse fra GENERALSTATERNE til Kongen af Frankrig, hvori de til Svar paa Kongens Brev af 4. Februar (25. Januar) retfærdiggjöre deres hele Fremgangsmaade med Hensyn til Krigen mellem Danmark og Sverrig, idet de vise, at de stadig have arbeidet paa Tilveiebringelsen af en billig Fred mellem Rigerne, hvorved de bestandig have havt deels deres Forpligtelser mod Danmark deels de med Frankrig og England sluttede Overeenskomster for Öie; dette er endnu deres Formaal, idet de ved Freden söge at skaffe Kongen af Danmark

en retfærdig Erstatning for den ham ved Fredsbruddet tilföiede Skade, og de opfordre den franske Konge til heri at være dem behjelpelig. — *À la Haye*, le 19. Mars. (Fransk.) 1660. 9. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 191—194. Særskilt trykt 1660 i flere Udgaver paa *Fransk*, *Tydsk* og *Hollandsk*.

[13950.] Skrivelse fra GENERALSTATERNE til den franske Gesandt de Thou, hvori de angive Grundene, hvorfor de ikke kunne gaae ind paa hans Forslag at udnævne Commissarier til Forhandling om Freden i Norden med de i Haag tilstedeværende svenske og danske Gesandter, og opfordre ham til at formaae Kongen af Frankrig til at anvende sin Indflydelse hos den svenske Regjering til Fredens Tilveiebringelse overeensstemmende med Tractaterne. — *À la Haye*, le 19. Mars. (Fransk.) 9. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 195—199. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 265—272 (med Dat. 19/29 Martij). M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 706—708 (med Datum 15. Martij). Særskilt trykt paa *Fransk*, *Tydsk* og *Hollandsk*. (De to foregaaende Breve bleve först nogle Dage senere vedtagne og afgivne.)

[13951.] DET ENGELSKE STATSRAAD i Whitehall beslutter at overdrage Statssecretair Thurloe at afgive Beretning til Raadet angaaende den danske Gesandts Memorial af 8. dennes. — Friday, 9. March 1659. (Engelsk.) 9. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 838.

[13952.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Planerne til Kong Carl II.s Restitution; han meddeler som Bilag en fortrolig Meddelelse om de svenske Gesandters Forlangende til Parlamentet at understötte Sverrig mod dets Fjender, der ved Kongens Död ere blevne mere overmodige, og at instruere Downing om, at der gives Sverrig Erstatning for Afstaaelsen af Throndhjem, hvilket Forslag ogsaa understöttes af Kongen af Frankrig; tillige omtales i Bilaget et især mod Hollænderne rettet svensk Skrift om Aarsagerne til den nordiske Krig. — *Westmunster*, den 19. Maert. (Hollandsk.) 9. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 828—831.

[13953.] De danske Gesandter OTTO KRAGH og GOSCHE VON BUCHWALD tilkjendegiver Generalstaterne, at de med Længsel imödesee deres Beslutning i Anledning af de gjorte Forslag til Oprettelse af Freden mellem Danmark og Sverrig; de forlange desuden Tilladelse til, at Kongen af Danmark maa benytte hollandske Skibe til Transport mellem Öerne. — *À la Haye*, le 20. N. St. de Mars. (Fransk.) 10. Martii.

Trois Memoires presentées par Mss. Kragh et Buchwalt, ambass., aux Estats Généraux etc. 1660. p. 7.

[13954.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte at anbefale til Generalstaterne den dem forelagte Svarskrivelse til Kongen af Frankrig, dat. 19. Marts, angaaende Freden mellem Sverrig og Danmark, samt med Hensyn til Punktet om Skadeserstatning til Danmark at opfordre dem til „op de alder-secreetse wyse" at underrette Gesandterne i Danmark om, at de ikke skulde fastholde dette, hvis det skulde hindre en Fredslutning i Overeensstemmelse med de bevidste Conventioner, og at meddele dem de Grunde, hvormed de i saa Fald skulde undskylde Generalstaterne for Kongen af Danmark. — Saturdag den 20. Marty. (Hollandsk.) 10. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 191—194.

[13955.] DET ENGELSKE STATSRAAD tilkjendegiver sine Gesandter i Danmark, at det, efter at have overveiet Forholdet med de ofte omtalte 400000 Rigsdaler, og desangaaende at have confereret med den hollandske og den franske Gesandt, ikke kan ansee Sagen af den Betydning for Sverrig, at man derfor skulde hindre Fredens Afslutning, og at det altsaa bemyndiger dem til at insistere paa, at Sverrig giver Slip paa denne Fordring, forudsat at de c. 10. Martii.

1660. c. 10. Martii. Danske ikke komme frem med nye Forlangender; i Anledning af et Rygte, at Holland skal have betinget sig Landskabet Throndhjem som Sikkerhed for sine Udgifter, befaler det dem at söge at hindre noget saadant; tillige sender det i Overeensstemmelse med Generalstaterne en Garantiact for Freden mellem Sverrig og Danmark. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 843—844. (Brevet staaer i Samlingen mellem Breve af 10. og 12. Marts.)

12. Martii. [13956.] Raadspensionær Johan de Witt tilstiller Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh de af Staterne af Holland og Vestfriesland fattede og derefter Generalstaterne tilsendte Resolutioner angaaende den svenske Elucidations-Act og Svaret til Kongen af Frankrig, bemeldte Stater have ikke fundet det raadeligt at fatte nogen ny Resolution angaaende Fredsforhandlingerne; med Hensyn til den sendte Concept-Tractat önsker han nogle Forandringer i den anden Artikkel om de tidligere Alliance-Forhold, Udeladelse af Artiklen om Ulfeld, og om muligt Bornholms Conservation for Danmark. — *Haege*, den 22. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 399—400.

13. Martii. [13957.] Instruction, udfærdiget af M. S. (Generaladjutant Michel Skov) for en „Haubt-Kundschaffter", hvem det anbefales at indhente i Lübeck hos der ankommende Skippere Efterretninger om Forholdene særdeles i Skaane og Bleking, men ogsaa i Halland, Norge, Sjælland og Bornholm. — *Flensburg*, d. 13. Martii. (Tydsk.)

Extract i Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 270—271.

13. Martii. [13958.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at anbefale til Generalstaterne det dem forelagte Svar til den franske Gesandt de Thou, dat. 19. (9.) Marts, paa hans Forslag angaaende Fredsforhandlingerne mellem Sverrig og Danmark. — Dingsdag den 23. Marty. Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 194—199. (Hollandsk.)

13. Martii. [13959.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at virke hen til, at Generalstaterne indrömme Kongen af Danmark et Laan af 20000 Rigsdaler maanedlig i tre Maaneder til Underholdning af den danske Garnison i Kjöbenhavn, mod Pant i Tolden og alle andre kongelige Indtægter i Throndhjems Amt. — Dingsdag den 23. Marty. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 199—200.

13. Martii. [13960.] Den engelske Gesandt Downing forlanger af Generalstaterne Skadeserstatning for flere anholdte Skibe, bl. a. for et lybsk Skib, der for engelsk Regning var ladet med Korn, og som under Bornholm sidste Sommer var taget först af de Danske for at föres til Kjöbenhavn, og derefter af de Svenske, hvorpaa en hollandsk Flaade under Admiral Opdam havde bemægtiget sig det og sendt det til Amsterdam, hvor det var blevet confiskeret. — *Hague*, 23. March (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 845.

15. Martii. [13961.] Responsum legationis Suecicæ ad postulata legationum Poloniæ et Foederatorum de Danorum ad tractatum Oliviensem admissione, quæ certis sub conditionibus conceditur. — Sobothi d. 25/15. Martii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 663 bis.

15. Martii. [13962.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at opfordre Generalstaterne til, ved Forhandlingerne med de danske Gesandter om Pantsættelsen af Throndhjems Amt, at tage Hensyn til en vis Persons Tilbud, under sikker Caution af bekjendte hollandske Kjöbmænd at overtage Tolden og de kongelige Intrader af bemeldte Amt mod aarlig at tilsvare 150000 Caroli Gylden. — Donderdag den 25. Marty. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 201.

[13963.] Staterne af Holland og Vestfriesland beslutte at autorisere deres Deputerede til at foreslaae Generalstaterne at tilkjendegive den extraordinaire engelske Gesandt Downing deres Tilfredshed over hans Forslag til en nöiere Alliance mellem England og de forenede Stater, og deres Haab, at den engelske Republik vil yde en kraftig Medvirkning til Fredens Tilveiebringelse mellem Sverrig og Danmark i Overeensstemmelse med de sluttede Conventioner. — Donderdag den 25. Marty. (Hollandsk.) 1660. 15. Martii.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 202.

[13964.] Isaac Coymans Skrivelse til det dansk-afrikanske Compagnies Commandant paa Fort Cabo Cors i Guinea, Joost Kramer, om forskjellige Handelsanliggender, og særlig om det hollandske vestindiske Compagnies Foretagender paa Kysten. — *Amsterdam*, den 25. Maert. (Hollandsk.) 15. Martii.

Brieven, Confessie etc. in de saeck van Isaac Coymans. S. 3—5.

[13965.] En dansk Agents (Charisius's) Beretning til den danske Gesandt Rosenvinge, om de hollandske Stænders Beslutning angaaende nye Sörustninger og fortsatte Bestræbelser for Freden mellem Danmark og Sverrig paa Grundlag af Haager-Tractaten; han beretter, at de have bevilget 60000 Rigsdaler til Garnisonen i Kjöbenhavn, og forhandlet om Svaret til de Thou paa dennes Memoire af 23. (13.) Februar, som dog endnu ikke er tilstillet denne. — *Hague*, 26. March (N. S.). (Engelsk.) 16. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 846.

[13966.] Generalstaternes Resolution, hvorved de ratificere en mellem Kongen af Sverrig og deres Gesandter i Danmark afsluttet Act angaaende Elucidationer til den elbingske Tractat samt en samtidig afsluttet Act angaaende det Tidspunkt og de Betingelser paa hvilke bemeldte Act skulde træde i Kraft. — Veneris, 26. of March (N. S.). (Engelsk.) 16. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 846.

[13967.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at de hollandske Stater for Tiden ikke önske, at han forlader sin Post, især med Hensyn til Sverrigs Forsög at drage den engelske Regjering mere over paa sin Side; tillige meddeler han ham Forhandlingerne med de Thou. — *Haege*, den 26. Maert. (Hollandsk.) 16. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 831—832. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 852.

[13968.] Den engelske Gesandt Downing meddeler Statsraadets Præsident Afskrift af Staternes Skrivelser til Kongen af Frankrig og de Thou, som idag ere overleverede til denne; selv venter han en lignende; de gaae ud paa, at de holde fast paa Conventionerne, men fordre Erstatning til Danmark for hvad det i denne Vinter har lidt ved Fredens Forhaling; han skildrer Hollændernes ivrige Önske om Fred, da de befrygte, at hele Trafikken i Sundet vil gaae over til Englænderne; Efterretninger fra Kjöbenhavn give Udsigt til snarlig Fred, dog vækker det nogen Bekymring her, at der siges, at Sverrig skal have forlangt Erstatning for Afstaaelsen af Throndhjem; tillige omtaler han Hollændernes Önske at erholde en eller anden Plads eller i det mindste den throndhjemske Told i Pant af Danmark. — *Hague*, 16/26. March. (Engelsk.) 16. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 847—849.

[13969.] Den engelske Gesandt Downing tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a. om den her herskende Glæde over Udsigterne til Fredens Afslutning, og om den store Fordeel England efter hans Mening vilde have af dens Forhaling, der vilde give Handelen i Sundet i Englændernes Hænder; han omtaler, at han veed for vist, at der er givet de hollandske Ge- 16. Martii.

1660. sandter Paalæg om at bestræbe sig for Bornholms Afstaaelse til Danmark. — *Hague*, 16/26.
16. Martii. March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 849—850.

16. Martii. [13970.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Staternes Forhandlinger angaaende de danske Gesandters Forslag om Transportskibe og om en Pengehjelp til Betaling af Garnisonen i Kjöbenhavn; tillige skriver han om deres gjentagne Forhandlinger angaaende Svaret til Kongen af Frankrig og de Thou paa disses Skrivelser om den nordiske Krig. — *Hague*, le 20me—26me Mars. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 851—852.

16. Martii. [13971.] Den franske Gesandt DE THOU tilskriver sin Collega i England Bordeaux, at han endnu ikke kjender Indholdet af det Svar, som Staterne have besluttet at give ham paa hans foregaaende Memoire; han anseer Udsigten til Fred i Norden for god, og henviser til en Erklæring af den unge Konge i Sverrig. — *Hague*, 26. March (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 847.

16. Martii. [13972.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at et Medlem af Statsraadet har meddeelt ham, at de svenske Ministre söge at insinuere, at Hollændernes Bestræbelse for at bringe Throndhjem under Danmark kun skeer i den Hensigt selv at spille Mester der, og at det er ved at vinde Sir Henry Vane og hans Tilhængere, at de have kunnet afvige fra Tractaten af 21. (11.) Mai 1659; Gesandten har sögt at vise, hvorledes Forholdet i Virkeligheden er, men beder dog at blive nöiere underrettet om, hvad der er forhandlet angaaende Throndhjem. — *Westmunster*, den 26. Maert. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 845—848.

17. Martii. [13973.] Literæ COMMISSARIORUM SUECICORUM ad legatos Belgicos datæ, per quas denuo ab iis petunt, ut pacem cum Danis promoveant horumque renitentiam vincant. — *Helsingoræ*, 17. Martij.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. B1—B2.

18. Martii. [13974.] LEGATORUM ANGLICORUM ad commissarios Belgicos literæ, in quibus petunt, ut regi Danorum omnia auxilia subtrahant, omniaque, de quibus conventum est, executioni dent, ne amplius adversus pacem tergiversetur. — *Hafniæ*, 18. Martii.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 708—709.

19. Martii. [13975.] Memoriale COMMISSARIORUM SUECICORUM, per quod a mediatoribus petunt, ut serio operam dent, ut rex Daniæ omni relicta mora mentem et resolutionem suam de pace aperte declaret. — *Helsingoræ*, 19. die Martij St. V.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. B2.

19. Martii. [13976.] Literæ LEGATORUM BELGICORUM ad commissarios Suecicos datæ, in quibus studium horum pacis laudant spemque suam significant, se sine acerbioribus remediis difficultates a Danis oblatas remoturos. — *Haffniæ*, die 29/19. Martij.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. B3.

19. Martii. [13977.] FREDERICI III. regis declaratio, qua conditiones a mediatoribus propositas, quemadmodum in literis, die 25. Aug./4. Sept. 1659 iisdem traditis, iam fecerat, accipit, immo „si quid tractatui Roschildiensi addendum, vel in eo mutandum videbitur", id eorum „industriæ atque officiis" commendat. — *Hafniæ*, die 19. Mart.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. C1. Diar. Europ. Contin. III. (1659—60). S. 282—283. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 709 og 12. Th. (Contin. 8. Th.) S. 312. *Tydsk:* Rendsburgische gantz nichtige Pacten etc. 1677. fol. Miij (med Dat. 6. Martii).

[13978.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Aarsagen, hvorfor han ikke havde faaet Viceadmiral Cortenaer medgivet Brev angaaende Kongen af Sverrigs Död; han skriver om Vanskelighederne ved de nærværende Forhandlinger og sin Misfornöielse over, at Gesandternes Bestræbelser blive miskjendte af Generalstaterne; tillige beretter han om en Samtale med Rigshofmesteren, hvori denne omtalte en til ham af den afdöde Konge af Sverrig udstedt, om end ikke accepteret, Cession af Öen Bornholm, hvorpaa der mulig kunde bygges nogen Prætension. — *Coppenhaege*, den 29. Maert. (Hollandsk.) 1660. 19. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 408—409.

[13979.] Raadspensionær Johan de Witt tilmelder Gesandterne G. van Slingelandt og Vogelsangh, at Generalstaterne have ratificeret Elucidations-Acterne; han lover at sende de forlangte nye Creditiver og meddeler de hollandske Staters Resolution paa de danske Gesandters Andragende om et Pengelaan; han minder om den Act angaaende Skibsfart og Handel, som begge Konger skulle udstede, og underretter dem om de af de danske Gesandter fremsatte Anker mod den tilsendte Concept-Tractat, for at de under Forhandlingerne kunne tage Hensyn til dem. — *Haege*, den 29. Maert. (Hollandsk.) 19. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 400—402.

[13980.] De danske Gesandter Otto Kragh og Gosche von Buchwald tilkjendegiver Generalstaterne deres Forundring over den af deres Gesandter i Danmark fattede Beslutning at standse ethvert Foretagende af deres Sömagt, hvorved Danmark gives til Priis for de Svenske; da denne Beslutning er i Modstrid med deres tidligere Löfter og Befalinger, bede de dem om at lade Gesandterne tilbagekalde denne Beslutning. — *À la Haye*, ce 29. de Mars. (Fransk.) 19. Martii.

Deux Memoires par Mss. O. Kragh et G. de Buchwalt etc. 1660. p. 3—5. *Hollandsk:* Twee Memorialen van de Heeren O. Kragh ende G. de Buchwalt etc. 1660. p. 3—5. *Tydsk:* Zwey Memorialen von Herren O. Krach und G. v. Buchwalt etc. Kopenhagen 1660. fol. A1—A3.

[13981.] Commissarii Suecici legatis Belgicis objiciunt, quod de coniungendis ex tractatu Elbingensi armis cum Suecis contra Danos, qui pacem repudiant, dubitent. — *Helsingoræ*, 20. Martij. 20. Martii.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. B3—B4.

[13982.] Den franske, engelske og hollandske medierende Gesandter underrette de svenske Commissarier om den af Kongen af Danmark givne Declaration, og bede dem ufortövet at begive sig til Leiren, for at söge at bringe Fredsunderhandlingerne med Danmark til Ende. — *Au Camp dans la chambre de son Altesse*, ce 30. Mays (læs: Mars). (Fransk.) 20. Martii.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. C1.

[13983.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han med Længsel imödeseer Generalstaternes Resolution om den af de hollandske Gesandter med de franske og engelske Gesandter conciperede Extension af en omhandlet Garantie-Act. — *Coppenhaege*, den 30. Maert. (Hollandsk.) 20. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 407—408.

[13984.] Kong Frederik III.s Rescript til Landfogden, Laugmanden og Sysselmanden for Vesten i Island at understötte Henrich Jenssen, Borger af Kjöbenhavn, som, i Anledning af at det islandske Handelscompagnie ingen Skibe kunde sende til 4 Havne paa 21. Martii.

1660. 21. Martii. Vesterlandet, vilde udruste Skibe til bemeldte Havne „paa eget Eventyr." — *Hafniæ*, den 21. Martii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 70—71. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 253—254.

21. Martii. [13985.] Indberetning af de hollandske Gesandter, SLINGELANDT, VOGELSANGH, HUBERT og HAREN, angaaende deres Forhandlinger i denne Maaned i Anledning af Fredens Tilveiebringelse mellem Danmark og Sverrig, deels med de franske og engelske Gesandter, deels med de svenske og danske Commissarier. — *Coppenhage* den 31. Maert. (Hollandsk.)

Schryvens van de Heeren Ambassadeurs in Denem. etc. 1660. fol. *2 — **1.

21. Martii. [13986.] Den hollandske Gesandt I. VAN DEN HONERT beretter til Generalstaterne om Fredsforhandlingerne mellem Polen og Sverrig; tillige melder han, at forskjellige Skibsförere have berettet, at den hollandske Flaade i Danmark har standset alle Fjendtligheder mod Sverrig, og at den svenske Flaade som Fölge heraf har forladt Landskrone. — *Dantsick*, den 31. Marty.

Klachte wegens den Minister van de Croon Poolen etc. fol. 3. (Hollandsk.)

22. Martii. [13987.] De danske Gesandter OTTO KRAGH og GOSCHE v. BUCHWALD tilkjendegive Generalstaterne paany deres Bekymring over den af deres Gesandter i Danmark fattede Beslutning om Vaabenhvile, hvorved det er lykkedes den svenske Flaade at undslippe fra Landskrone; de bede dem om at kalde de Ruyter tilbage til Kjöbenhavn, for at beskytte denne Stad, ligesom ogsaa at lade Posten til Lybek escortere, og overhoved at modvirke de Svenskes Overgreb. — *À la Haye*, le premier d'Avril. (Fransk.)

Deux Memoires par Mss. O. Kragh et G. de Buchwalt etc. 1660. p. 6—8. *Hollandsk:* Twee Memorialen van de Heeren O. Kragh ende G. de Buchwalt etc. 1660. p. 6—7. *Tydsk:* Zwey Memorialen von Herren O. Krach und Herren G. v. Buchwalt. Kopenh. 1660. fol. A3—A4.

22. Martii. [13988.] GENERALSTATERNE forestille Kong Frederik III. alvorlig (gantsch serieuselijck), at det ikke blot er tilraadeligt, men aldeles nödvendigt (absolute nootsaeckelyck), at Kongen gaaer ind paa den foreslaaede Fred med Sverrig, idet de henvise ham til de hollandske Gesandters yderligere Forestillinger. — *In den Hage*, den eersten April. (Hollandsk.)

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 553. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 711—712.

22. Martii. [13989.] GENERALSTATERNES Skrivelse til deres Gesandter ved de nordiske Fredsunderhandlinger, hvori de tilkjendegive dem nogen Misfornöielse med den af dem de Svenske Skibe tilstaaede Sikkerhed, uagtet de Svenske endnu ikke bestemt have sluttet sig til Haager-Tractaterne; de paalægge dem at samvirke med de engelske og franske Gesandter til, at Danmark kunde erholde Skadeslösholdelse eller i det mindste en mere favorabel Fred. — *In den Haghe*, den eersten April. (Hollandsk.)

Særskilt trykt. 1660. 2 Bl. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 552—553. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 710—711.

22. Martii. [13990.] DET ENGELSKE STATSRAAD lader den hollandske Gesandt meddele en udförlig Beretning fra dets Gesandter i Danmark om Fredsforhandlingerne og om Kongen af Danmarks Tilbagetræden fra sin Declaration af 4. September, hvorefter de havde opfordret de hollandske Gesandter til at ansee bemeldte Konge for Refusant og at unddrage ham al Hjelp; Raadet lader nu erklære, at det vedblivende föler sig forpligtet til at handle overeensstemmende med Haager-Conventionerne, og opfordrer Generalstaterne til at holde fast ved dem. — Read and agreed 22. March 1659. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 868.

[13991.] Literæ FRESENDORFII, legati Suecici, ad Thurloe secretarium datæ, in quibus scribit, se rescivisse, remissionem 400000 thalerorum non solum a Dania et Hollandia urgeri, sed ipsius etiam Angliæ consilia nunc eodem tendere, quare petit, ut sibi hac de re concilio status sententiam suam exponere liceat. — *Westmonasterii*, 22. Martii. 1660. 22. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 863.

[13992.] FREDERICI III. regis literæ credentiales Christophoro Parsberg legato ad Johannem Casimirum, regem Poloniæ, datæ, per quas ab eo petit, ut huic legato, desideria regis Daniæ ratione pacis iam inter Poloniam et Sueciam præter exspectationem concludendæ exponenti, fidem habeat. — *Hafniæ*, d. 23. Martii. 23. Martii.

J. G. Boehmius, Acta pacis Oliviensis. T. II. p. 535.

[13993.] FREDERICUS III. rex a rege Poloniæ petit, ut Christophoro Parsberg, deputato extraordinario, liberam ad se regrediendi facultatem concedat. — *Hafniæ*, d. 23. Martii. 23. Martii.

J. G. Boehmius, Acta pacis Oliviensis. T. II. p. 536.

[13994.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og Vogelsangh om de svenske Commissariers Declaration af 29. Febr. gl. St., med hvilken han ingenlunde er tilfreds, da den synes at holde Dören aaben for den afdöde Konges excessive Postulata, som f. Ex. for Fordringen af de bevidste 400000 Rigsdaler; ligeledes er man utilfreds med, at man har ladet den svenske Flaade löbe ud fra Landskrone, og med den Viceadmiral de Ruyter givne Befaling; han henviser til Generalstaternes Resolutioner om en kraftig Anvendelse af Land- og Sömagten mod Kongen af Sverrig, indtil Freden effectiv var afsluttet; tillige skriver han om den med de danske Gesandter sluttede Overeenskomst om et Laan, og sender Ratifications - Instrumentet af Elucidations - Acten. — *Haege*, den 2. April. 23. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 403—407. (Hollandsk.)

[13995.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilsender Gesandten W. Nieupoort Copie af de indkomne Breve fra Gesandterne i Danmark, der have vakt Uvillie hos Regjeringen, samt af Generalstaternes Skrivelser i denne Anledning til bemeldte Gesandter og til Kongen af Danmark; tillige meddeler han ham Forhandlingerne med Downing. — *Haege*, den 2. April. (Hollandsk.) 23. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 832—833. *Engelsk:* J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 865.

[13996.] Den engelske Gesandt DOWNINGS Skrivelse til Statssecretair Thurloe, hvori han beklager at være uden al Kundskab om Regjeringens Instruction til dens Gesandter i Danmark; han önsker at kjende Thurloes Mening om den hele Sag; de danske Gesandter ere bekymrede over Sagernes Stilling, især over den svenske Flaades Bortgang fra Landskrone. — *Hague*, the 2. April (N. S.). (Engelsk.) 23. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 863—864.

[13997.] Den engelske Gesandt DOWNING beretter til Statsraadet om Forhandlingerne i Danmark og meddeler Afskrift af to af de hollandske Gesandter til Generalstaterne indgivne Memorialer; han omtaler den ugunstige Stilling, hvori Holland ved Fjendtlighedernes Suspension er kommet til Danmark, og sin Formodning, at Sverrig vil benytte det gunstige Öieblik til at forsyne Wismar, Stettin og andre Steder i Pommern med det nödvendige. — *Hague*, April 2. N. Stile. (Engelsk.) 23. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 864—865.

[13998.] EN ENGELSK AGENT beretter om de danske Gesandters Besværing over, at de hollandske Mediateurer havde unddraget Kongen af Danmark deres Hjelp og ladet de 23. Martii.

1660. 23. Martii. Ruyter trække sig tilbage med Flaaden, og om den Uvillie, hvormed denne Beslutning af de hollandske Gesandter her er modtagen; dog troer Agenten ikke, at den vil blive desavoueret; tillige skriver han om forskjellige her stedfundne Conferentser angaaende Freden, navnlig om Afstaaelsen af Bornholm og om et Æquivalent til Sverrig for Throndhjem. — *Hague*, Samedy le 27. Mars — Vendredy (le 2. Avril) [N. S.]. (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 862—863.

23. Martii. [13999.] EN ENGELSK AGENT (i Holland) berretter, at man her har tilskrevet Kongen af Danmark et Brev, hvori man ikke blot raader ham til Fred, men forestiller ham den som absolut nödvendig, idet man dog lover at gjöre alt muligt for at skaffe ham Erstatning for den Skade, han har lidt ved Sverrigs Vægring ved at indgaae Fred. — Ce 2. Avril (N. S.). J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 865. (Fransk.)

23. Martii. [14000.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han nu har modtaget den tidligere omskrevne Correspondance (angaaende Fredsforhandlingerne mellem Danmark og Sverrig), som han anseer for saa vigtig, at han kunde önske at erholde Tilladelse til at gjöre en kort Reise til Holland, for personlig at aflevere den. — *Westmunster* den 2. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 833—834.

23. Martii. [14001.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beretter til Raadspensionær Johan de Witt, at han i en Samtale med General Montagu havde talt med denne om de nordiske Anliggender, og at han havde lovet ham at bidrage efter Evne til Bestyrkelsen af Venskabet mellem England og de forenede Nederlande; samt at han havde havt en lang Forhandling med General Monck om samme Gjenstand, og at denne havde lovet desangaaende at tale med Statsraadets Commissarier. — *Westmunster*, den 2. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 834—836.

24. Martii. [14002.] GENERALSTATERNES Svar paa den engelske Gesandt Downings Memoire af 24. Febr. deels angaaende en foreslaaet Alliance mellem England og de forenede Provindser, deels angaaende Fredsunderhandlingerne mellem Danmark og Sverrig, i hvilken Henseende de opfordre ham til at meddele Parlamentet de Betragtninger, hvorefter Generalstaterne finde det billigt, at de tre Staters Gesandter arbeide hen til, at der kan forskaffes Danmark en gunstigere Fred. — *In's Graven Haghe*, den 3. April. (Hollandsk.)

Særskilt trykt med *Fransk* Overs. 1660. 4 Blade.

25. Martii. [14003.] Legati Suecici P. J. COYET ad Ordines Generales literæ, in quibus et mortem Caroli Gustavi regis nuntiat, et rogat, ut pacem septentrionalem promovere studeant. — *Hagæ Comitis*, die 4. April.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 712—713.

26. Martii. [14004.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh sin Tilfredshed med Kongen af Danmarks Erklæring, der synes at love en snarlig Ende paa Fredsforhandlingerne; han yttrer, at det vilde foraarsage almindelig Glæde, om det kunde lykkes at bevare Bornholm for Danmark. — *Haege*, den 5. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 410.

26. Martii. [14005.] DET ENGELSKE STATSRAAD tilsender Gesandten i Holland, Downing, den af de engelske Gesandter i Danmark sendte Indberetning om Forhandlingerne mellem de to Konger og Statsraadets Resolution, hvilken det beder ham at meddele Generalstaterne, for at begge Stater kunne handle i Overeensstemmelse. — 26. March. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 871.

[14006.] De danske Gesandter OTTO KRAGHS og GOSCHE v. BUCHWALDS Memoire til Generalstaterne, hvori de söge at begrunde Danmarks Ret til Skadeserstatning af Sverrig paa den 21de Art. af Roeskilde-Tractaten og den 23de Art. af Stetiner-Tractaten. — *À la Haye*, le 6. n. st. d'Avril. (Fransk.) 1660. 27. Martii.

Samme Aar udgivet særskilt, 2 Blade, samt med *Hollandsk* Overs., 4 Bl. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. III. (1659—60). S. 284—288. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 709—710 (med Dat. 1. April St. N.).

[14007.] Specification af den Skade, som STOREHEDDINGE ved Contributioner til de Svenske eller paa anden Maade havde lidt under Krigen siden 8. Aug. 1658, afgivet efter kongelig Befaling til Commissarierne Niels Parsbjerg og Christian Daae. — *Storeheddinge*, den 28de Marts. 28. Martii.

C. H. Brasch, Vemmetoftes Hist. 1. D. S. 206—211. (Overskriften har Aaret 1660, men i Dateringen staaer 1661, det förste er vel det rigtige, da den sidste Post i Regnskabet er af 20. Marts 1660.)

[14008.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Commissarierne fra begge Parter samme Dag skulle have deres anden Sammenkomst mellem den svenske Leir og Byen, og at han troer, at Fredstractaten om faae Dage vil komme istand, hvorfor han beder ham at udvirke hans Permission, da han efter Fredens Afslutning ikke önsker at blive her "præsertim cum Heroë Vogelsangio". — *Coppenhaege*, den 7. April. (Hollandsk.) 28. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 411—412.

[14009.] FREDERICI III. regis declaratio de articulo tertio tractatus Rodschildensis, navigationem classium exterarum per fretum Oresundicum concernente, et de tributo a tribus statibus mediantibus in freto Oresundico solvendo. — *Hafniæ*, die vigesimo nono Martii. 29. Martii.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 568.

[14010.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, at Staterne ikke vove at tilstaae ham den önskede Reisetilladelse, af Frygt for at de svenske Ministre skulle benytte hans Fraværelse til at opnaae nogen Fordeel; tillige beretter han om Forhandlingerne med Downing; Generalstaterne kunne ikke frafalde deres Anskuelse om Danmarks Berettigelse til Erstatning for den ved Sverrigs Vægring ved at tiltræde Conventionerne mellem de tre Stater lidte Skade; Gesandterne i Danmark ere paany instruerede i denne Mening. — *Haege*, den 9. April. (Hollandsk.) 30. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 836—837.

[14011.] EN ENGELSK AGENTS Beretning, hvori bl. a. er Tale om Sverrigs Tilböielighed til at afstaae Bornholm, dog kun mod et Æquivalent, og om de danske Gesandters Klager over Fremgangsmaaden af de medierende Staters Gesandter i Danmark. — *Hague*, le 3—9. d'Avril. (Fransk.) 30. Martii.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 877—878.

[14012.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT beklager sig for Raadspensionær Johan de Witt over, at man har nægtet ham at gjöre en kort Reise til Holland; tillige melder han om de Svenskes fortsatte Bestræbelser for at faae Folk til at troe, at Hollænderne söge under Navn af Pant at bringe de vigtigste Pladser i Danmark under sig, og han beder om nærmere Underretning om Forhandlingerne angaaende Throndhjems Pantsættelse. — (*Westmunster*, den 9. April.) (Hollandsk.) 30. Martii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 848—849.

1660. Martio. [14013.] Den engelske Gesandt i Holland DOWNING tilskriver Statssecretair Thurloe, at efter hans Mening bör England ikke overile sig med at faae Freden afsluttet mellem Sverrig og Danmark, da det vil være imod Englands Interesse, og Sverrig, nu da Freden med Polen synes nær for Haanden, let vil kunne holde sig paa de Punkter, det har inde i Danmark; han forklarer Forholdet med de 400000 Rdlr., som han erklærer med Forsæt og af Interesse for Sverrig at have holdt ubestemt i Tractaten af 24. Juli 1659, skjöndt der var givet ham fri Haand til at indrömme dette Punkt som necessair; Generalstaterne ville let give efter, da de lide alt for meget ved disse Uroligheder, og ville see hen til England, naar England ikke seer hen til dem; tillige skriver han om Hollands Stridigheder med Portugal og om Carl Stuart. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. S. 874—877.

2. Aprilis. [14014.] Den engelske Gesandt ALGERNON SYDNEY tilskriver Statssecretair Thurloe om de vedvarende Vanskeligheder og Opsættelser, som fra de Danskes Side finde Sted ved Fredsforhandlingerne, hvorved de trolig understöttes af de hollandske Gesandter, hvis overmodige Fremfærd er aldeles utaalelig. — *Copenhagen*, April 2/12. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 881—882.

2. Aprilis. [14015.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og P. Vogelsangh, at Sagen angaaende det danske Pengelaan kun mangler den fornödne Autorisation for de danske Gesandter for at komme til endelig Afgjörelse; tillige omtaler han Joachim Irgens's Klager over Marceliserne. — *Haege*, den 12. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 410—411.

3. Aprilis. [14016.] Den polske Minister N. DE BYE, i Egenskab af den regjerende Hertug af Slesvig og Holstens Raad og Resident, besværer sig for Generalstaterne over de Udpresninger og fjendtlige Angreb, som Hertugen navnlig i Eiderstedt har været Gjenstand for af de danske Feltmarschaler Schack og Eberstein, og anmoder dem om at lade deres Gesandter i Danmark paasee Hertugens Interesse. — *'s Graven-hage*, den 13. April. (Hollandsk.)

Klachte wegens den Minister van de Croon Poolen etc. 1660. fol. 2.

3. Aprilis. [14017.] FRESENDORF, legatus Suecicus, ad Johannem Thurloe secretarium scribit de iniquitate, qua ducem Holsatiæ contra pacta conventa Dani tractare coeperint. — *Westmon.*, 3. April.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 883.

4. Aprilis. [14018.] GENERALSTATERNES Resolution, at de bifalde, at der afsluttes en Overeenskomst mellem dem og Kongen af Danmarks Gesandter, hvorefter de forpligte sig til inden et Aars Forlöb at udbetale til Kongen 150000 Gylden mod Sikkerhed i Indkomsterne af Throndhjem, i hvilke Indkomster tillige skulde gives dem Sikkerhed for deres Udgifter for Kongen under Krigen. — Mercurii 14. April (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 883.

6. Aprilis. [14019.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Laugmand og Sysselmand for Norden paa Island at understötte Borgemester i Kjöbenhavn Hans Nansen, der under Krigen vil beseile Öefjords, Hofsos og Skagestrands Havne. — *Hafniæ*, den 6. Aprilis.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 71—72. (Jvfr. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. I. B. S. 254, hvor Brevets Datum er angivet: 16. April.)

6. Aprilis. [14020.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt udförligt om Fredsforhandlingernes Gang, der ved den danske Regjerings Tergiversationer gjorde det nödvendigt at erklære Danmark for Refusant og at trække den hollandske

Flaade bort fra Landskrone og derved gjöre det muligt for den svenske Flaade at löbe ud derfra. — *Coppenhaege*, der 16. April. (Hollandsk.) 1660. 6. Aprilis.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 415—423.

[14021.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt tilmelder Raadspensionær Johan de Witt om Fredsforhandlingernes nuværende gunstige Stilling; det Punkt, som synes at ville foraarsage störst Vanskelighed, er Sagen om den danske Adels Godser i Skaane; men han haaber, at dette nok vil komme i Orden, ligesom og at et tilfredsstillende Arrangement vil blive truffet med Hensyn til Bornholm; imidlertid er han bekymret over, at Kongen af Danmark just nu har fundet for godt at begynde Fjendtligheder (vyandtlyck te procederen) mod Hertugen af Holsten-Gottorp. — *Coppenhaege*, den 16. April. (Hollandsk.) 6. Aprilis.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 423—425.

[14022.] De hollandske Gesandters Beretning til Generalstaterne, hvorved de söge at begrunde Nödvendigheden af deres Fremgangsmaade imod Danmark under Fredsforhandlingerne. — Den sesthienden April. (Hollandsk.) 6. Aprilis.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 553.

[14023.] Den engelske Gesandt Rob. Honywood tilskriver Statssecretair Thurloe, idet han henviser til de ugentlige Beretninger til Statsraadet, at der nu synes at være den störste Udsigt til Fred, da Sverrigs Interesse kræver den, Danmark ikke formaaer ene at före Krigen og Holland er kjed af at vedblive at yde Assistance. — *Copenhagen*, 16/6. April. (Engelsk.) 6. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 884.

[14024.] Raadspensionær Johan de Witt tilmelder Gesandten G. van Slingelandt, at Generalstaterne nu have vedtaget Overeenskomsten angaaende det danske Pengelaan; han skriver, at Efterretninger fra Lybek og Hamborg omtale, at de Svenske grassere stærkt tilsöes og optage danske og hollandske Skibe, hvilket han dog haaber er Overdrivelse. — *Haege*, den 16. April. (Hollandsk.) 6. Aprilis.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 412.

[14025.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten W. Nieupoort bl. a., at det ingenlunde har været Generalstaternes Hensigt at sætte sig i Besiddelse af Throndhjem eller nogen anden Plads i Danmark, men at der alene har været Tale om Pantsættelse af Indtægterne af Throndhjem; han kan ikke troe, at England finder det ubilligt, at Holland söger paa en lempelig Maade at erholde nogen Erstatning af Danmark for de store Omkostninger, det har havt til Bedste for dette Rige. — *Haege*, den 16. April. (Hollandsk.) 6. Aprilis.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 849—850.

[14026.] Den engelske Gesandt G. Downing tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a. om en Samtale, han havde havt med den svenske Gesandt Coyet, der beklagede sig over, at det engelske Statsraad skulde have givet sine Gesandter Ordre til at ansee Punktet om de 400000 Rigsdaler som en conditio sine qua non; Downing havde imidlertid forsikkret ham, at dette ikke forholdt sig saaledes; tillige skriver han om Keiserens og Churfyrsten af Brandenborgs Modstand mod Freden i Polen. — *Hague*, 16. April. (Engelsk.) 6. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 884—885.

[14027.] Statssecretair Thurloe tilskriver Gesandten Downing, at han bifalder hans Anskuelser om Freden i Norden; men dette er ikke den almindelige Mening, og Statsraadets Instruction til dets Gesandter angaaende de 400000 Rigsdaler er besluttet mod Thurloes Önske; dog har han faaet tilföiet en Efterskrift, hvorved denne Sag ganske er stillet til Gesandternes Godtbefindende (it is wholly left to them upon the place); Nieupoort har med- 6. Aprilis.

1660. 6. Aprilis. deelt, at Forhandlingerne skulle være gjenoptagne mellem Sverrig og Danmark, og at Freden er nær for Haanden; men dette er usikkert. — *Whitehall*, 6. Apr. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 886 887.

6. Aprilis. [14028.] Literæ FRESENDORFII, legati Suecici, ad Thurloe secretarium datæ, per quas auxilii petitionem, pro duce Holsatiæ ad concilium status missam, instanter ei commendat. — *Westm.*, 6. April.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 886.

6. Aprilis. [14029.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt bl. a. om sin Samtale med General Monck om Englands og de forenede Staters fælleds Interesse i Fredens hurtige Afslutning mellem Danmark og Sverrig, samt om den af den engelske Regjering fattede endelige Resolution at bemyndige dens Commissarier i Danmark til med Hensyn til Punktet om de 400000 Rdlr. at gaae Haand i Haand med de hollandske; man er iövrigt her overbeviist om, at den mindste Afvigelse fra de haagiske Conventioner vil gjöre hele Fredssagen tvivlsom; tillige meddeler han nogle Beretninger (som Bilag) fra sin svenske Correspondent. — *Westmunster*, den 16. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 851—855.

6. Aprilis. [14030.] Den hollandske Gesandt NIEUPOORT beretter til Generalstaternes Secretair Ruysch om et her udbredt Rygte, at Generalstaterne vilde slutte sig nærmere til Danmark og havde givet Ordre til med al Magt til Lands og Söes at gaae frem mod Sverrig, samt at de sögte at faae Throndhjem i deres Magt, for derved at hindre Englændernes Handel og Fiskeri paa Island og Rusland; Gesandten havde desangaaende talt med Generalen (Monck), og erklæret Staternes bestemte Hensigt at overholde Haager-Tractaterne, hvorpaa denne havde udtalt sig for det Önskelige, at begge Stater gik Haand i Haand sammen; det var ogsaa forsikkret ham, at der var afgaaet saadanne Befalinger til Gesandterne i Danmark, der uden Tvivl vilde medföre den længe önskede Fred; tillige skriver han om sine Forhandlinger angaaende Kaperiet. — *Westm.*, 16. April (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 885—886.

7. Aprilis. [14031.] Kong FREDERIK III. befaler Biskoppen i Fyen D. Laurits Jacobsen at befordre Studiosus Henrich Thomesen, der under Kjöbenhavns Beleiring har gjort Tjeneste paa Volden, til det förste Embede, som vacerer. — *Hafn.*, 7. April.

H. Rördam, Studenternes Deeltagelse i Kbhvns. Forsvar. S. 217—218.

7. Aprilis. [14032.] Regnskab af BORGEMESTER OG RAAD I KALLUNDBORG for Byens Udgift til de Svenske efter 20de Aug. 1658. — Udateret, men med Tilföielse af Qvittering af de svenske Krigs-Kammer-Deputerede Georg Muchen og Jöram Girsz, dat. *Kallundborg*, d. 7. April 1660.

P. Paludan, Beskr. over Kallundborg. S. 72—81.

7. Aprilis. [14033.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH henviser Raadspensionær Johan de Witt til Slingelandts vidtlöftige Forsvar for deres Fremfærd under Fredsforhandlingerne; han lover af yderste Evne at tage sig af Danmarks Fordeel, som om hele hans Interesse var concentreret i dette Rige, men at skaffe det Bornholm tilbage, anseer han for ligesaa umuligt, som om han vilde række sine Hænder op til Skyerne; han skal dog ikke lade nogen mulig Leilighed gaae forbi; det er utroligt, hvilket Had der er mellem de to Nationer, og om Generalstaterne end presse paa Fredens Afslutning, er han dog i Frygt for at tabe Spillet; de nye Fjendtligheder mod Hertugen af Holsten give heller ikke gode Udsigter. — *Coppenhaege*, den 17. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 426—427.

[14034.] Den engelske Gesandt ALGERNON SIDNEY underretter sin Collega i Holland, Downing, om Fredsforhandlingernes Gang i Danmark; de Svenske have indgivet et langt Project indeholdende Elucidationer af Roeskilde-Tractaten, men som dog væsentlig ikke stride imod denne; de Danske have til samme Tid leveret deres Exceptioner til Mediatorernes Project, vel ikke af stort Omfang, men i alt directe imod bemeldte Tractat; disse Documenter vise, hvo af Parterne oprigtig önsker Freden; Mediatorerne have nu forhandlet særlig med hver Part, og skulle imorgen samles for at gjöre et nyt Udkast. — *Copenhagen,* 7. April. (Engelsk.) 1660. 7. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 887.

[14035.] Den engelske Gesandt ROBERT HONYWOOD meddeler Statssecretair Thurloe, at man ved Forhandling med de svenske Commissarier nu har bragt det dertil, at de utvivlsomt ville opgive Punktet om Remissionen af de 400000 Rigsdaler; der vil nu blive udarbeidet et nyt Project, der om 5 eller 6 Dage skal forelægges begge Parter. — *Copenhagen,* 17/7. April. (Engelsk.) 7. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 888.

[14036.] De danske Gesandter OTTO KRAGHS og GOSCHE v. BUCHWALDS Memoire til Generalstaterne, hvori de beklage sig over den Ubillighed, der under Fredsforhandlingerne af deres Gesandter i Danmark udvises mod dette Rige; de bede dem tillige om at tilholde deres Gesandter at holde Hertugen af Gottorps Anliggender udenfor Fredsunderhandlingerne. — *À la Haye,* ce 17. N St. d'Auril. (Fransk.) 7. Aprilis.

Særskilt udgivet med *Hollandsk* Overs. 1660. 4 Blade.

[14037.] Den engelske Gesandt DOWNING forestiller Generalstaterne den engelske Regjerings uegennyttige Forhold under Fredsforhandlingerne mellem Danmark og Sverrig, antyder Hollændernes Partiskhed for Danmark, og forlanger Erklæring over, hvorvidt de ere tilsinds paa en loyal Maade at medvirke til Udförelsen af Haager-Tractaterne. — *À la Haye,* le 17. Auril. (Fransk.) 7. Aprilis.

Særskilt trykt, 1660. 6 Blade, og ligeledes paa *Hollandsk.*

[14038.] COMMISSARIORUM in conventu Olivensi SUECICORUM ad Antonium de l'Ombres, legatum Gallicum, literæ datæ, per quas ab eo petunt, quum facta cum rege Daniæ pace parum difficultatis restet, ut sine mora tractatum pacis ad finem perducat. — Sobothi, d. 18/8. April. 8. Aprilis.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 661 bis. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 213—214.

[14039.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh sin Misfornöielse over ikke at have modtaget nogen omstændelig Beretning om Grundene til, at man, uagtet Kongen af Danmarks Erklæring af 19. (9.) Marts, tillader den svenske Flaade rundt omkring at agere mod de Danske, ligesom ogsaa over at man har ladet den svenske Flaade löbe ud fra Landskrone. — *Haege,* den 19. April. (Hollandsk.) 9. Aprilis.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 413—414.

[14040.] FRESENDORFIUS legatus Suecicus a Thurloe secretario in negotio ducis Holsatiæ responsum denuo petit, hodie ad ducem scribendi occasionem nactus. — *Westmonast.,* 10. Apr. 10. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 891.

[14041.] Den franske Gesandt TERLON forlanger en Erklæring af de hollandske Gesandter, om de ansee een af de tre medierende Stater berettiget til særskilt at erklære den ene af de to Konger (den danske og svenske) Krig, i Anledning af at de svenske Commis- 12. Aprilis.

1660. sarier havde fortalt ham, at de hollandske Gesandter havde affordret dem et cathegorisk Svar
12. Aprilis. med Hensyn til den Guineiske Sag, med Tilföiende, at dette var „une cause de paix ou de guerre"; Terlon vil vide, om han fremdeles kan betragte sig som Mediateur. — Le 22. d'Avril. (Fransk.)

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. C3.

13. Aprilis. [14042.] Kong FREDERIK III. befaler Rigets Hofmester at anvende sin Flid for at formaae den her tilstedeværende Adel til at bevilge noget til Kjöbenhavns Fortification. — *Kiöbenhavn*, den 13de April.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 198.

13. Aprilis. [14043.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og Vogelsangh, at den idag modtagne Post ikke har bragt Breve fra dem, hvorefter han meget længes; han meddeler, at Staterne af Holland og Vestfriesland endnu ikke have begyndt deres Arbeider, da de, skjöndt sammenkaldte til den 20. (10.) dennes, endnu ikke ere ankomne i tilstrækkeligt Antal. — *Haege*, den 23. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 414.

13. Aprilis. [14044.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten W. Nieupoort, bl. a., at der fra alle Kanter indlöber Efterretninger om de Svenskes fortsatte Fjendtligheder mod de Danske, og om den excessive Skade, som tilföies disse, især tilsöes. — *Haege*, den 23. April.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 856. (Hollandsk.)

13. Aprilis. [14045.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt fornemmelig om Kong Carl II.s Ophold i Breda, og meddeler (som Bilag) en Beretning fra sin svenske Correspondent især angaaende det throndhjemske Anliggende og Hollands Forhold til Hertugen af Holsten. — *Westmunster*, den 23. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 859—861.

15. Aprilis. [14046.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om de vedvarende Vanskeligheder, som Punktet angaaende de 400000 Rdlr. foraarsager, idet de franske og engelske Gesandter modsætte sig, da det i Haager-Tractaterne ikke tilstrækkelig er betegnet, og Sagen er af den Beskaffenhed, at de hollandske Gesandter ikke alene paa Grund heraf uden distinct Ordre kunne erklære Sverrig for Refusant og paa ny lade Flaaden agere mod dette Rige; den franske Gesandt har foreslaaet at deferere Sagen til de tre Stater, men dette modsætter Sidney sig. — *Coppenhaege*, den 25. April. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 438 -440.

15. Aprilis. [14047.] Den franske Gesandt JAC. AUG. DE THOU tilkjendegiver Generalstaterne, at han fuldstændig slutter sig til den Memoire, som den engelske Gesandt Downing under 17. (7.) Apr. har tilstillet dem, og yttrer det Haab, at de nordiske Fredsforhandlinger af de tre Stater uden Misforstaaelse eller Skinsyge ville blive förte til en lykkelig Ende. — *À la Haye*, ce vingtecinquiesme jour d'Auril. (Fransk.)

Særskilt trykt, 1660. 4 Blade.

16. Aprilis. [14048.] DE HOLLANDSKE GESANDTER tilskrive Generalstaterne, at den svenske Flaade endnu ligger i eller udenfor Landskrones Havn med Undtagelse af 2 Skibe, der ere seilede til Helsingör, og 2, som nu ligge ved Wismar, og at det er aldeles usandt, at de svenske Skibe have tilföiet Kongen af Danmarks Skibe eller noget dansk Skib mindste Skade i den hollandske Flaades Paasyn, hvilket heller ikke vilde have været taalt; efter deres Mening have de Danske efter den hollandske Flaades Bortgang fra Landskrone tilföiet de Svenske större Skade til Söes, end hine have lidt af disse. — *Copenhagen*, 16/26. April. (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 898—899.

[14049.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at General Monck i en Samtale havde forsikkret ham om sin Redebonhed til at gaae sammen med Holland i det danske Anliggende, da han var overbeviist om, at Hollænderne ikke vilde tragte efter at bringe nogen fast Plads i Danmark eller Norge under deres Magt, hvorpaa Gesandten havde erklæret, at de ikke tænkte paa at besætte Throndhjem, men at kun Intraderne af dette Amt skulde hypothekeres dem; et Medlem af Statsraadet havde meddeelt ham, at denne throndhjemske Sag stærkt bliver benyttet for at vække Jalousie mellem England og Holland. — *Westmunster*, den 26. April. (Hollandsk.) 1660. 16. Aprilis.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 862—863.

[14050.] Den engelske Agent DE LAWERIN beretter til Statssecretair Thurloe, at efter Breve fra Dantzig af 20. (10.) dennes var Freden mellem Sverrig og Polen saa godt som afsluttet; den franske Gesandt Colbert var fra Wien kommen til Oliva for paa Keiserens Vegne at tilbyde de Svenske en Vaabenstilstand paa 6 Uger, men disse havde afslaaet det; Tractaten mellem Sverrig og Danmark opholdes fra dansk Side; de Danske forlange i Skadeserstatning Bahuus, og desuden Landskrone, Malmö og Christiansstad, men de Svenske ville aldrig samtykke i „such impertinent demands"; Forhandlingerne i Itzeho mellem de Danske og Hertugen af Holsten synes ikke at lede til Noget, og Tönning bliver vedvarende beleiret. — *Hamburg*, the 17th of April. (Engelsk.) 17. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 899.

[14051.] Kong FREDERIK III.s Rescript til General-Krigscommissarierne Friederich, Kay og Dettloff von Ahlefeld, at skaane Byen Flensborg saameget som muligt for Indqvartering og Gjennemmarscher, da Byen ved Krigen var kommen i den höieste Nöd. — *Copenhagen*, d. 18. April. (Tydsk.) 18. Aprilis.

J. H. a Seelen, Memorabil. Flensburg. p. 173—174.

[14052.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Statholderen, Vicestatholderen, Cantsler og Raader, at beskytte Flensborgs Hospitals Fæstere ved deres gamle Friheder og ikke at afkræve dem andre Afgifter end Plovskatten. — *Copenhag.*, d. 18. April. (Tydsk.) 18. Aprilis.

Extr. i J. H. a Seelen, Memorabil. Flensburg. p. 182.

[14053.] Kong FREDERIK III.s Forordning, hvorved den paa hvert Fag Huus i Kjöbenhavn lagte Afgift til Renoverings-Værket forhöies. — *Kiöbenhafn Slot*, den 19. April. 19. Aprilis.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Fffj.

[14054.] Den engelske Gesandt DOWNINGS Memorial til Generalstaterne angaaende Udleveringen af en en engelsk Kjöbmand tilhörende Ladning Rug, der i forrige Aar var tagen paa et lybsk Skib af de Danske, derpaa fra disse af de Svenske, og endelig fra disse af Admiral Opdam, som havde sendt Skib med Ladning til Amsterdam, hvor det af Admiralitetet var priisdömt. — *Hague*, 29. April. (Engelsk.) 19. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 900—902.

[14055.] Raadspensionær JOHAN DE WITT takker Gesandten G. van Slingelandt for hans udförlige Fremstilling af Grundene til Standsningen af Fjendtlighederne mod Sverrig; han har meddeelt den til nogle Deputerede fra Amsterdam, paa hvem den ikke har gjort nogen daarlig Virkning; men det bedste Forsvar vil dog være den afsluttede Fred, uden hvilken det vil være vanskeligt, om ikke umuligt, at berolige Gemytterne (de gemoederen to appaiseren). — *Haege*, den 30. April. (Hollandsk.) 20. Aprilis.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 425—426.

1660. [14056.] Den engelske Gesandt DOWNING tilskriver Statssecretair Thurloe bl. a.,
20. Aprilis. at hvis England giver sig Udseende af at ville sende en Snees gode Skibe til Sundet, da ville Generalstaterne gjöre, hvad England önsker, i modsat Fald ville de handle mod Kongen af Sverrig, som de selv ville, alene for at vise ham, at han er afhængig af dem og ikke af England; der behöves ikke at sendes et eneste Skib, endog den blotte Forhandling herom i Statsraadet, mener han, vil være tilstrækkelig. — *Hague*, 20/30. April. (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 902—903.

20. Aprilis. [14057.] Den engelske Gesandt G. DOWNING tilskriver Statsraadets Secretair (clerk) William Jessop, at han efter hans Önske havde leveret det af ham sendte Brev til Kongen af Danmark i Gesandten Otto Kraghs egne Hænder; denne havde lovet at afsende det, og sörge for, at Svaret blev tilstillet Downing. — *Hague*, Apr. 30. (N. S.). (Engelsk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 903.

20. Aprilis. [14058.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a., at Admiralitetet i Amsterdam har klaget over, at det ikke er forsynet med Penge, saa det vil blive nödsaget til at kalde de Ruyter tilbage, da han snart vil have forbrugt sin Proviant; endvidere at Coyet har fört Klage over, at de Ruyter har optaget et svensk Skib, samt at Gesandterne i Danmark have i Almindelighed skrevet, at de haabe, at Freden snart vil komme istand. — *Hague*, le 24—30. d'Avril (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 903—904.

21. Aprilis. [14059.] Den hollandske Agent P. PELLS beretter til Generalstaterne, at Freden mellem Sverrig og Polen uden Tvivl idag eller imorgen vil blive undertegnet i Oliva, da alle differente Punkter, ogsaa med de Keiserlige og Brandenborgerne, ere afgjorte. — *Dantzick*, 1. May (N. S.). (Engelsk Overs.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 904.

23. Aprilis. [14060.] Tractatus de pace inter REGES SVECIÆ ET POLONIÆ nec non IMPERATOREM GERMANICUM et ELECTOREM BRANDENBURGICUM per commissarios factus. (In articulis 22, 26, 31 et 32 de rebus Danicis et Holsaticis agitur.) — *Olivæ*, die vigesima tertia Mensis Aprilis/ tertia Mensis Maji.

Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 292—385. (med *Tydsk* Overs.) Theatrum Europ. 8. Th. S. 1363—1375. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 514—531 (med *Hollandsk* Overs.) M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 665—674 bis. J. Loccenius, hist. Suecana. p. 900—921. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 202—212. Theatrum pacis. 1. Th. S. 614—658. N. de Chwalkowo Chwalkowski, Jus public. regni Poloniæ. p. 281 326. S. de Puffendorf, de reb. Car. Gustavi, regis Sueciæ. Append. p. 39—53. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 303—309. J. C. Lünig, Teutsch. Reichs Arch. (Vol. V.) P. sp. (1.) 4. Abth. 3. Absatz S. 172—202. J. G. Boehmius, Acta pacis Oliviensis. T. I. Act. publ. p. 154—181. J. J. Schmausz, Corp. jur. gent. T. I. S. 715—729 (Extract). *Fransk:* Recueil des traitez. T. III. p. 805—812.

c. 23. Aprilis. [14061.] Formula reversalium DUCIS SLESVICI ET HOLSATIÆ, quibus cavetur, ne dux contra imperatorem, regem Poloniæ, electorem Brandeburgicum eorumve terras ob bellum inter hos et regem Sueciæ gestum aliquid unquam moveat.

J. G. Boehmius, Acta pacis Oliviensis. T. I. Act. publ. p. 153.

24. Aprilis. [14062.] Den engelske Agent DE LAWERIN beretter efter Breve fra Kjöbenhavn af 14. dennes, at de Svenske havde taget General Schack og General-Lieutenant Ahlefeld tilfange paa en Reise fra Fyen til Kjöbenhavn paa et hollandsk Skib; man mener, at det er skeet ved Forræderie af Hollænderne; de Danske kunne strax udvexle dem, da de have flere höie svenske

Officerer i deres Magt, som Prindsen af Anhalt, General-Lieutenant Ham, to Grever af Waldeck; Fredslutningen opholdes ved de Danskes haardnakkede Paastand at erholde Bahuus i Skadeserstatning; Underhandlingerne i Itzeho synes ikke at lede til noget, og Hertugen anseer sig for stærk nok til at udholde Beleiringen i Tönning; derimod imellem Polen og Sverrig skal Freden saa godt som være afsluttet. — *Hamburg*, the 24th Aprill. (Engelsk.) 1660. 24. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 905—906.

[14063.] Generalstaternes Resolution at tilkjendegive Gesandterne i Danmark deres Forundring over, at der de tvende sidste Postdage ingen Efterretninger ere komne fra dem, samt at opfordre dem til at angive Grundene, hvorfor de have tilladt den svenske Flaade at forlade Landskrone, og taalt, at de Svenske i den hollandske Flaades Paasyn have bemægtiget sig danske Skibe; tillige beslutte de at tilholde dem, punktlig at rette sig efter Resolutionerne af 3. October (23. Septbr.), 30. (20.) Januar og 19. (9.) April. — Martis the 4th of May. (Engelsk Overs.) 24. Aprilis.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 907.

[14064.] Commissarii Suecici, Schering Rosenhane et Steno Bielke, legatis Anglicis nunciant, naves quasdam Suecicas a classe Hollandica contra datam fidem interceptas esse; quum in se nullam esse causam remoratæ pacis cum Danis credant, ab iis petunt, ut efficiant, ut naves relaxentur neque talis iniquitas in posterum exerceatur. — *Ex castris ad Haffniam*, 25. Apr. 25. Aprilis.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. C3—C4.

[14065.] Literæ commissariorum Suecicorum, Schering Rosenhane et Stenonis Bielke, ad legatos Belgicos datæ, per quas de navibus quibusdam Suecicis a classe Hollandica post sancitam amicitiam sublatamque omnem inter regnum Sueciæ et foederatum Belgium hostilitatem detentis queruntur, postulantque, ut naves rursus dimittantur, aut saltem ut certiores fiant, quorum iussu detentio facta sit, ut hoc tempore, quo conclusio pacis immineat, sciant, quid de rebus suis statuendum sit. — *Ex castris ad Haffniam*, 25. Apr. 25. Aprilis.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. C4—D1.

[14066.] Legati Belgici in literis responsoriis ad commissarios Suecicos datis ardens suum pacis promovendæ studium testantur mittuntque „projectum" quoddam sanciendæ pacis colloquiis antea cum ceteris legatis mediantibus habitis conceptum, de quo sententiam commissariorum Suecicorum exquirunt; hoc separatim mitti ob controversias quasdam maxime de sensu foederis Elbingensis cum legatis Galliæ et Angliæ obortas, scribunt; quod naves detentas attinet, id tantummodo pacis promovendæ causa factum esse declarant. — *Haffniæ*, 6. Maij. 26. Aprilis.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. D1—D2.

[14067.] Kong Frederik III. tillader Bagge Wandel at sælge Almanakker i begge Riger; hvorimod det paalægges ham paa egen Bekostning at forfærdige danske og norske Sö-kort. — *Kiöbenhavn*, den 27. April. 27. Aprilis.

P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 4—5. H. S. 135.

[14068.] Petrus Julius Coyet, ablegatus regis Sueciæ, expositis tergiversationibus Danorum propensioneque in pacem Suecorum, ab ordinibus generalibus foederati Belgii postulat, ut se ab omnibus, quæ ad pertinaciam hostium Sueciæ confirmandam conferre possint, abstineant, et beneficiorum per concessionem elucidationis tractatus Elbingensis Belgis indultorum ratione habita pacem Suecis æquam reducere studeant. — *Hagæ Comitis*, die 7. May. 27. Aprilis.

Særskilt trykt 1660. 4 Blade.

[14069.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh sin Forundring over, at man ingen Efterretninger har fra dem, skjöndt 27. Aprilis.

1660. 27. Aprilis. der er kommet Breve fra Kjöbenhavn af 28. (18.) April; han venter, at det næste Brev vil indeholde Underretning om Fredens Afslutning overeensstemmende med de tidligere Resolutioner, navnlig med Remission af de 400000 Rdlr.; hvis dog de Svenske finde paa nye Udflugter, mener han, at Gesandterne ikke kunne handle for skarpt (te vigoureus) imod dem. I en Efterskrift tilföier han, at der nu er kommet Breve fra dem af 23. (13.) og 26. (16.) April, som samme Aften ere blevne overgivne til de af Staterne af Holland og Vestfriesland beskikkede Commissarier. — *Haege*, den 7. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 427—428.

27. Aprilis. [14070.] EN ENGELSK AGENT beretter bl. a. om Cojets Klager over de Danskes Angreb paa Hertugen af Holsten; om den almindelige Misfornöielse over Mangelen af Efterretninger fra de hollandske Gesandter, og om Downings Forslag til Fremskyndelse af Freden i Norden under Trusel af en Alliance mellem England, Frankrig og Sverrig. — *Hague*, le 1—7. May (N. S.). (Fransk.)

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 910—911.

27. Aprilis. [14071.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Forhandlinger med Statsraadets Commissarier om en nærmere Alliance mellem England og de forenede Stater, og om de Svensk- og Fransksindedes Bestræbelser for at vække Jalousie mellem de nævnte to Stater, hvorved de især benytte sig af Sagen om Pantsættelsen af de throndhjemske Domainer. — *Westmunster*, den 7. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 866—869.

28. Aprilis. [14072.] Den franske Gesandt TERLON bebreider de hollandske Gesandter at have sondret sig fra de andre Mediateurer ved uden Overeenskomst med dem at have ladet anholde svenske Skibe, samt særskilt forelagt de svenske Commissarier et Freds-Project; han foreholder dem i stærke Udtryk den Fornærmelse, som derved er foraarsaget den franske Konge, og beklager den Udsættelse af Fredslutningen mellem Danmark og Sverrig, som vil være en Fölge af dette overilede Skridt. — *À Copenhagen*, ce 8. St. novo Maij. (Fransk.)

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. D2—D3.

28. Aprilis. [14073.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND finde Forslaget, at Punktet om de 400000 Rdlr., der synes at være det eneste, der hindrer Afslutningen af Freden mellem Danmark og Sverrig, overgives til de tre Staters Decision, antageligt; men da det ikke er deres extraordinære Deputerede i Danmark forbudt at indvillige dette, fatte de ikke nogen positiv Resolution. — Saturdag den 8. Mey. (Hollandsk.)

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 229—230.

29. Aprilis. [14074.] De svenske Commissarier SCHERING ROSENHANES og STEN BIELKES udförlige Beretning til en svensk Gesandt (u. Tv. Coyet i Holland) om de hollandske Gesandters partiske og utaalelige Fremgangsmaade under Freds-Mediationen mellem Danmark og Sverrig, hvorved de have viist en saadan „perfidie, trolöszheet, Förbundz bråtť, ähra och redeligheets violation", „at deszlijkes action aldrigh hwarken för dhetta är hördh, eller här effter lärer spöries"; de erklære derfor, at de ikke kunne forhandle med dem, förend de have erholdt fuldstændig Satisfaction, ligesom ogsaa de franske og engelske Gesandter have erklæret ikke fremdeles at ville admittere dem til Tractaten. — *Feldtlägret för Köpenhampn*, den 29. Aprilis. (Svensk.)

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. D4—E4.

30. Aprilis. [14075.] Grev CLAS TOTTS Skrivelse til Rigsdrost Grev Peder Brahe angaaende Fredunderhandlingerne; Hollænderne söge at trainere disse; maaskee ogsaa England; den

franske Gesandt Terlon viser stor Iver for Sverrig; der maa loves de engelske og franske Gesandter en god Belönning, hvis en fordeelagtig Fred opnaaes; ligeledes maa den svenske Regjering antage sig Hannibal Sehesteds particulare Interesse, da hans „Conduite" synes at være „oprigtig". — *Lägret för Kiöpenhamn*, den 30. April. (Svensk.) 1660. 24. Aprilis.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 9. D. S. 228—230.

[14076.] Raadspensionær JOHAN DE WITT underretter Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh om, at de hollandske Stater efter deres Forslag billige, at den guineiske Sag, hvis den ellers ikke kan finde Afgjörelse, remitteres til de tre Staters Decision, og at Tractaten desuagtet bringes til Afgjörelse og Udförelse. — *Haege*, den 10. May. (Hollandsk.) 30. Aprilis.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 428—429.

[14077.] Legati Anglici, ALG. SIDNEY et ROB. HONYWOOD, in literis ad legatos Belgicos datis, præmissis nonnullis de diverse intellecto sensu tractatus Elbingensis et de facta propositione de quibusdam pecuniis regi Daniæ remittendis, queruntur de navibus Suecicis a classe Belgica contra fidem datam retentis et de projecto pacis cum commissariis Suecicis a legatis Belgicis seorsim communicato; quod tametsi omnibus cum legatis Belgicis tractatibus renunciandi causa sit, nihilominus amore pacis in renovationem eorum se consensuros esse declarant, si nulla mora naves illæ dimissæ fuerint securitasque de fide servanda a legatis Belgicis detur. —*Haffniæ*, 1/11. Maij. 1. Maji.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. E4—F1.

[14078.] Den engelske Agent DE LAWERIN beretter, at ifölge Breve fra Kjöbenhavn af 29. April havde den hollandske Flaade anholdt 12 svenske Krigsskibe, der kom fra Landskrone; der siges ogsaa, at de Svenske have bemægtiget sig 2000 danske Matroser paa Veien fra Norge til Kjöbenhavn; svenske Efterretninger fra Helsingör omtale dog ikke disse Begivenheder, men ansee Freden for nær forestaaende; han omtaler den mellem de tre Magters Gesandter herskende Skinsyge; han meddeler, at Freden er afsluttet i Polen; og endelig beretter han, at den unge Grev Königsmark, hvem det af Churfyrsten af Brandenborg var blevet tilladt paa Æresord at besöge sin Moder i Hamborg, paa Elben var tagen tilfange af de Danske og fört til Glückstadt. — *Hamburg*, the 1st of May. (Engelsk.) 1. Maji.

J. Thurloe, State papers. Vol. VII. p. 906.

[14079.] De danske Gesandter OTTO KRAGH og GOSCHE V. BUCHWALD forestille Generalstaterne den Ubillighed, der er viist Kongen af Danmark, ved at deres Gesandter have indgaaet en Vaabenhvile med de Svenske, uden at Kongen af Danmark er optagen deri. — *À la Haye*, l'11. n. st. de Mai. (Fransk.) 1. Maji.

Særskilt trykt 1660. 2 Blade.

[14080.] Friherre SCHERING ROSENHANES Skrivelse til Rigsdrost Grev Peder Brahe angaaende den Forvirring, hvori de saa godt som fuldendte Fredunderhandlinger ere geraadede ved de „lättfärdige" Hollænderes „otrohet och skällmstycke emot oss." — *Aff Lägret*, dän 2. Maij. (Svensk.) 2. Maji.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 9. D. S. 231—234.

[14081.] Grev CHRISTIAN RANTZOW tilskriver den kongelige danske Geheime-Kammer-Secretair Theodor Lenthe om Forhandlingerne med Capitlet i Hamborg om et Canonicat for dennes Sön; yttrer sin Tilfredshed med at blive forskaanet for at reise til England; om de General Major Eskerich af Kongen forundte Godser; om Forhandlingerne med Oldenborg; om Ambassaden til Wien, som han lover at overtage; m. m. — *Hamburg*, den 2. May. (Tydsk.) 2. Maji.

J. H. Schlegel, Saml. z. Dän. Gesch. 1. B. 3. St. S. 127—136.

1660. 4. Maji. [14082.] Kong FREDERIK III. forunder sin Sön Prindsens Lærer Henrich Mathesius Backe Klosters Tiender i Norge qvit og fri uden Afgift. — *Hafn.*, den 4. May.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 711.

4. Maji. [14083.] Legati Belgici, G. VAN SLINGELANDT, P. VOGELSANGH, DE HUBERT et W. HAREN, in literis ad commissarios Suecicos datis mirantur, quod de formula ineundi foederis illis transmissa nullo responso dignati fuerint, significant, sibi cum legatis Galliæ Angliæque altercari non expedire, legatosque Suecicos admonent, ut tandem pacem ad exitum perducere velint, ne de propenso regis Sueciæ in pacem studio contra opinionem conceptam dubitent. — *Haffniæ*, 4/14. Maij.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. F1—F2.

4. Maji. [14084.] Literæ commissariorum Suecicorum, SCHERING ROSENHANE et STENONIS BIELKE, ad legatos Belgicos datæ responsoriæ, per quas his omnem abruptæ tractationis culpam tribuunt, testantes tamen, se navibus contra fidem retentis restitutis et satisfactione data ad continuationem et perfectionem tractatus Danici paratissimos esse. — *Ex castris ad Haffniam*, die 4. Maij.

Ex actis deducti negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. F2—F4.

4. Maji. [14085.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne van Slingelandt og P. Vogelsangh om de af de franske og engelske Gesandter moverede Vanskeligheder i Anledning af den elbingske Tractat; han troer, at de gaae ud paa at holde de Svenske udenfor de hollandske Vaabens Tvang, og opfordrer dem til med Kraft at agere mod dem, hvis de vedvarende vægre sig ved at afslutte Tractaten med Danmark overeensstemmende med Conventionerne; han forundrer sig over de engelske Gesandters tillidsfulde Holdning, medens den engelske Konges Restitution foregaaer. — *Haege*, den 14. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 430—431.

4. Maji. [14086.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Kong Carl II.s Restitution m. m., samt meddeler (som Bilag) en Beretning fra sin svenske Correspondent om de Svenskes Tilböielighed til under de nuværende Forhold at antage Freden, saaledes som den bydes. — *Westmunster*, den 14. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 870—873.

5. Maji. [14087.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH forsikkrer Raadspensionær Johan de Witt, at Fredssagen Dag og Nat ligger ham paa Hjerte, men beklager, at nogle af hans Medmediateurer, især Sidney, arbeide paa at nedbryde, hvad der bliver opbygget; han henviser iövrigt til sin Beretning til Herrerne af Amsterdam, og tilföier, at han har overladt Kongen af Danmark endeel Levnetsmidler til hans Betjente. — *Coppenhaege*, den 15. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 436—437.

5. Maji. [14088.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om den skarpe Skriftvexling mellem de hollandske Gesandter og de franske og engelske, der endog har fört til, at disse have sögt at bringe en Overeenskomst tilveie mellem Danmark og Sverrig med Udelukkelse af Hollænderne, hvilket dog er mislykkedes ved Danmarks Vægring; han söger at forsvare sin Fremfærd, og anförer, hvorledes han bestandig har sögt at staae paa en god Fod med de andre Mediateurer, navnlig med Sidney; det er især Punktet om de 400000 Rigsdaler, som har tilveiebragt den nuværende ubehagelige Stilling. — *Coppenhaege*, den 15. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 440—442.

[14089.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Hannibal Sehested, som Dagen tilforn var ankommen hertil fra den svenske Leir, og havde havt en lang Samtale med Rigshofmesteren, havde været hos ham og forsikkret ham om de Svenskes Önske om Fred og Bekymring over den nuværende Standsning i Forhandlingerne; han havde opfordret Gesandten til endnu i Dag at tale med Rigshofmesteren, hvilket han havde lovet. — *Coppenhaege*, den 15. May. (Hollandsk.) 1660. 5. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 442—443.

[14090.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt udförligt om de efter hans Brev af 16. (6.) April förte Fredsunderhandlinger; han gjennemgaaer Punkt for Punkt den af ham forfattede Concept-Tractat, og omhandler de med de franske og engelske Gesandter förte Controverser, om de to Staters Alliance-Forhold, om den elbingske Tractat, om den guineiske Sag, om de anholdte svenske Orlogsskibe m. m., og angiver omstændelig Grundene for sin og de andre hollandske Gesandters Fremgangsmaade i disse Sager. — *Coppenhaege*, den 15. May. (Hollandsk.) 5. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 447—462.

[14091.] STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND beslutte, i Anledning af en Indberetning af Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh om de franske og engelske Gesandters Nölen med Afgjörelsen af Punktet om de 400000 Rigsdaler, der som det eneste Punkt, der manglede i Afslutningen af Fredstractaten mellem Sverrig og Danmark, var stillet til de tre Staters Decision, samt om nye Vanskeligheder, som bemeldte Gesandter med Hensyn til den elbingske Tractat havde moveret, at opfordre Generalstaterne til at paalægge Nieupoort desangaaende at före Besværing for den engelske Regjering, at underrette de Thou om Sagen og desuden tilskrive Kongen af Frankrig derom efter et af Staterne vedtaget Concept, samt at give de Deputerede i Danmark Befaling til at gaae frem med Kraft deels ved at bemægtige sig de svenske Skibe, som Flaaden kunde træffe, deels ved at hindre Overförelsen fra Preussen og Pommern til Danmark af svenske Tropper; og endelig at Danmark bliver understöttet med Pengelaan og Transportskibe. — Saturdag den 15. Mey. (Hollandsk.) 5. Maji.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 231—236 (med Concept-Skrivelsen til Kongen af Frankrig).

[14092.] Kong FREDERIK III. stadfæster Kong Christian IV.s Forordning om den til Holmens Kirke lagte Menighed (jvfr. Nr. 7521), samt befaler, at de, som herefter bygge paa Slotsholmen, ligeledes skulle höre dertil. — *Kiöbenhafn Slott*, den 7de May. 7. Maji.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 332—334.

[14093.] Commissarii Suecici, SCHERING ROSENHANE et STENO BIELKE, in literis ad cardinalem Mazarini datis exponunt, quæ perfidiose inter tractandum de pace Danica legati Belgici egerint quæque inde communi regum causæ pericula immineant, quare ab eo petunt, ut superbiæ eorum frena iniiciat eo-que aut ab hoc pacis negotio amoveat, aut ad satisfactionem dandam cogat. — *Ex castris*, 7. May. 7. Maji.

Ex actis deducta negocij Danici et Hollandici informatio etc. 1660. fol. G1—G2.

[14094.] Raadspensionær JOHAN DE WITT beretter til Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh om de hollandske Staters Resolution angaaende en extraordinær Söudrustning, om Forögelsen af det Danmark tilstaaede Pengelaan af 60000 Rigsdaler, om Forhyringen af Transportskibe for Danmark, samt om Forestillinger, der skulde gjöres til den franske Gesandt de Thou og den engelske Regjering angaaende de mod den elbingske Tractat moverede Vanskeligheder som stridende mod Kongen af Frankrigs Missive af 4. Febr. (25. Jan.); han melder, at 7. Maji.

1660. 7. Maji. Staterne have bifaldet hans Skrivelse af 14. (4.) dennes, og paalægger dem at forhindre Transporten af svenske Tropper fra Preussen og Pommeren til Danmark og Holsten; tillige skriver han om Kongen af Stor-Britanniens Restitution. — *Haege*, den 17. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 432 – 434.

8. Maji. [14095.] Kong FREDERIK III. befaler Hr. Jochum Gersdorff, Mogens Höeg, Gunde Rosenkrantz og Peder Reedtz i Forbindelse med Jörgen Rosenkrantz at afgive Betænkning, hvorledes Soröe Academie atter kunde bringes paa Fode. — *Hafniæ*, d. 8de Maji.

Nye Danske Magazin. 4. B. S. 216.

9. Maji. [14096.] Kong FREDERIK III. befaler Borgemestre og Raad paa Christianshavn at tilholde Borgerne at være Oberst Willum v. Lobrecht behjelpelige med Folk til Voldarbeidet, da de have vægret sig ved at udgive Penge dertil. — *Kiöbenhavn*, den 9de Mai.

G. F. Lassen, Kbhvns. Befæstnings Hist. S. 198.

ante 10. Maji. [14097.] D. THOMAS BARTHOLINUS „inter publicas patriæ calamitates" ad D. Guidonem Patinum de morte D. Henrici Fuiren consobrini, de bibliotheca et musæo huius, et de rebus medicis scribit; deinde D. Henricum a Möinichen affinem suum ex Italia reversurum ei commendat. — *Hafniæ*, (s. d.).

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 18—20.

10. Maji. [14098.] Literæ responsoriæ D. GUIDONIS PATINI ad D. Thomam Bartholinum datæ, in quibus mortem Riolani nunciat, polliceturque, se libros suos cum D Henrico a Möinichen ad eum missurum. — *Parisiis*, die Veneris 20. May.

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 20—21. (Der skal maaskee læses 21. May, der var en Fredag.)

10. Maji. [14099.] GENERALSTATERNES Skrivelse til Kongen af Frankrig, hvori de beklage sig over, at uagtet Holland har indvilliget i den Udvei, som med Hensyn til Punktet om de 400000 Rdlr. var foreslaaet af de engelske og franske Gesandter, saa vare disse paa ny komne frem med flere Vanskeligheder, som de hentede fra den Elbingske Tractat; da det saaledes synes, at de nævnte Gesandter lægge an paa at forhale Fredens Afslutning, hvilket er i Modstrid med Kongens Skrivelse af 4. Febr. (25. Jan.), bede de Kongen at give sin Gesandt i Danmark Instruction i Overeensstemmelse med denne Skrivelse. — *À la Haye*, ce vingtiesme May. (Fransk.)

Særskilt trykt 1660. 4 Blade. Ligeledes paa *Hollandsk.*

10. Maji. [14100.] Den franske Gesandt JAC. AUG. DE THOU tilkjendegiver Generalstaterne, at han af sin Collega i Danmark de Terlon var bleven underrettet om, at den hollandske Flaade har anholdt 10 svenske Orlogsskibe, der fra Landskrone vilde begive sig til Stockholm, uagtet den Sikkerhed, der var indrömmet de Svenske til Söes; da herved Afslutningen af Freden, der var nær forestaaende, igjen er bleven usikker, forlanger han af Staterne Oplysning om dette forunderlige Skridt, saameget mere som den danske Hofmester (le Grand Maistre de Dannemarc) har fralagt sig enhver Andeel heri. — *À la Haye*, ce 20. May. (Fransk.)

Særskilt trykt, 1660. 2 Blade. Ligeledes paa *Hollandsk.*

11. Maji. [14101.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh, at han, efter Ankomsten af en Expresse fra de Terlon til de Thou, havde havt en Samtale med denne, hvoraf det var blevet ham klart, at Vanskelighederne angaaende den elbingske Tractat vare udgaaede fra Cojet, der var skinsyg over, at Elucidations-Acten var kommen istand uden hans Medvirkning; de Thou havde nu erklæret sig tilstrækkelig oplyst og vilde skrive desangaaende til de Terlon; derimod forlanger han Lösladelse af de anholdte

10 svenske Orlogsskibe, hvilket de Witt bestemt modsætter sig og venter Bifald af Generalstaterne. — *Haege*, den 21. May. (Hollandsk.) 1660. 11. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 434—436.

[14102.] GENERALSTATERNES Skrivelse til Kongen af Frankrig angaaende Hindringerne for Fredens Afslutning mellem de nordiske Riger, idet de paany anmode ham om at understötte dem og England for at bortrydde bemeldte Hindringer. — *Hag*, den 21. May. (Tydsk Overs.) 11. Maji.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 675—676 bis. (Jvnf. Nr. 14099.)

[14103.] Den hollandske Gesandt W. NIEUPOORT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om en Samtale med General Monck, hvori denne erklærede, at det var i Englands Interesse, at Danmark blev opretholdt og at Freden mellem dette Rige og Sverrig kom istand, men ogsaa med Hensyn til Protestantismen at disse Riger traadte i en nærmere Alliance med England og de forenede Nederlande; tillige meddeler han (som Bilag) en Beretning fra sin svenske Correspondent om Ruyters Foretagender mod de Svenske og om Fredsunderhandlingerne. — *Westmunster*, den 21. May. (Hollandsk.) 11. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 875—877.

[14104.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Jörgen Rosenkrantz, der under Krigen i to Aar paa egen Bekostning havde opholdt Soröe Academie og Skole, at han skulde indgive en Udsigt over Academiets Gjæld, tilligemed en Underretning om Stedets Tilstand og Forslag til Gjældens Afbetaling. — *Hafn*, d. 12. May. 12. Maji.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. xxxv—xxxvi.

[14105.] Indberetning af de hollandske Gesandter J. VAN SLINGELANDT, P. VOGELSANGH, P. DE HUBERT og W. V. HAREN, angaaende deres Forhold under Fredsunderhandlingerne mellem Danmark og Sverrig fra 13/3. April til Dato, hvorved tillige udförlig omtales deres Differentser med de franske og engelske Gesandter og den af Admiral Ruyter foretagne Anholdelse af svenske Skibe. — *Uyt Coppenhage*, den 25. May. (Hollandsk.) 15. Maji.

Særskilt trykt under Titel: Advys Journael etc. 1660. 5 Blade.

[14106.] RAPPORT TIL STATERNE AF HOLLAND OG VESTFRIESLAND om disse Staters Lykönsknings-Audients samme Dag hos Kongen af Storbritannien, hvorved den ordförende Raadspensionær bl. a. mindede ham om den nedtrykte Konge i Danmark, hvortil Kongen svarede, at han ansaae det for en Retfærdigheds-Sag ikke at forlade den ilde behandlede Konge, og at han, som selv havde lidt saa meget, havde fast besluttet at beskytte de ulykkelige. — Woonsdag den 26. Mey. (Hollandsk.) 16. Maji.

Secrete Resolutien etc. 2. D. S. 253—256.

[14107.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om den med de franske og engelske Gesandter förte skarpe Skriftvexling og disses mislykkede Forsög at udelukke Hollænderne fra Fredsforhandlingerne; dernæst melder han om Besöget af en „seecker Heer" (ɔ: Hannibal Sehested), der var sendt af Rigshofmesteren og forsikkrede ham om de svenske Commissariers Önske om Fred; han forhandlede derpaa oftere med denne Mand, hvorefter en svensk Secretair ankom til Byen og overgav Rigshofmesteren en Concept-Tractat, der indeholdt gunstige Betingelser for Danmark angaaende de 400000 Rdlr., Bornholm, de skaanske Adelsmænd, Hveen m. m.; der synes saaledes at være Udsigt til Fredens snarlige Afslutning, og det væsentligste tilbagestaaende Punkt er Bestemmelsen af Terminen for de Svenskes Bortgang; under disse Omstændigheder har man undret sig over nogle Krigsforetagender af Admiral Wrangel, der har afbrændt flere Gaarde paa Samsö, i 18. Maji.

1660. hvilken Anledning de hollandske Gesandter tilböde Rigshofmesteren deres Hjelp, hvilken dog
18. Maji. ikke blev modtagen. — *Coppenhaege*, den 28. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 462—466.

18. Maji. [14108.] Raadspensionær Johan de Witts Skrivelse til Gesandten Pieter Vogelsangh, hvorved han erkjender Modtagelsen af hans Brev af 15. (5.) dennes, og meddeler en Beretning om Kongen af Storbritanniens Modtagelse. — *Haege*, den 28. May. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 437.

18. Maji. [14109.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt, at han efter den skete Forandring i England ikke venter, at Punktet om de 400000 Rigsdaler fremdeles vil foraarsage Vanskeligheder; han beder ham at paasee, at der ikke tilstaaes Sverrig nogen Andeel i Öresundstolden, med i hvert Fald kun en bestemt Pengesum til Vedligeholdelsen af de skaanske Fyr; han meddeler, at han Dagen tilforn havde i en aldeles privat Audients hos Kongen af Storbritannien talt med denne om Fredsforhandlingerne, og fundet hos denne en saa stor Sympathie (genegentheydt) for Danmark, at han venter, at Sidney og Honywood för dette Brevs Ankomst ville have „wat waeter in haer wyn gedaen." — *Haege*, den 28. May.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 444—445. (Hollandsk.)

20. Maji. [14110.] Demonstratio Suecorum, quod Hollandi, decem naves bellicas Suecorum d. 25. April capiendo, inducias mala fide rupissent. — Conscripta 30. Maij.

Diar. Europ. Contin. IV. (1660). S. 37—47. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 684—689 bis.

21. Maji. [14111.] Keiser Leopolds Forlehningsbrev til Hertug Christian Albrecht af Slesvig og Holsten paa Fyrstendömmet Holsten og de Samme incorporerede Lande (meddeelt Hertugens Gesandt Friederich von Ahlefeld.) — *Laxenburg*, den 31. Maji. (Tydsk.)

M. C. Londorpius, Acta publ. 12. Th. (Contin. 8. Th.) S. 349—350. Des Hochf. Hauses Schl.-Hollst.-Gottorp gerechtsame. 1683. Beyl. S. 57—61. Wiederholter Abdruck einiger 1683 u. 1700 publicirter Schrifften etc. 1717. S. 67—71. J. C. Lünig Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X.) P. Spec. (VI.) 2. Contin. 2. Forts. S. 163—164. J. C. Lünig, Corpus juris feudal. German. T. I. col. 825—828. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 318—319. N. Falck, Staatsrechtl. Urk. der Herzogth. Schl. u. Holst. S. 177—179.

22. Maji. [14112.] Den franske Konges Skrivelse til Generalstaterne, hvori han höiligen besværer sig over den hollandske Admirals Opförsel ved at tage svenske Skibe under Vaabenstilstanden, og fordrer, at de samme Skibe skulle ufortövet tilbagegives i uskadt Tilstand. — *Montmarzan*, le 1. Juin. (Fransk.)

Diar. Europ. Contin. IV. (1660). S. 167—171. *Tydsk:* M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 689—691 bis.

25. Maji. [14113.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandterne van Slingelandt og Vogelsangh om en Conferents, han havde havt med Kongen af Storbritanniens Cantsler om Fredsforhandlingerne; denne var meget gunstig stemt for Danmark og yttrede sit Önske at skaffe dette Rige gunstigere Betingelser; dog vægrede han sig ved specielle Forhandlinger desangaaende för Kongens Ankomst til England. — *Haege*, den 4. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 445.

27. Maji. [14114.] Hans Sadolin, Præst i Horbelöf, klager til den svenske Commandant paa Falster, Oberst v. Delvich, over den Udplyndring og Vold, han flere Gange havde været Gjenstand for af de Svenske, og beder om Fritagelse for den paa ny paalagte Afgift. — *Horbelöv Præstegaard*, den 27. Maij.

P. Rhode, Saml. til Laal. og Falsters Hist. 2. B. S. 129—131.

[14115.] Love for det i Ribe Bye oprettede Liigbærer-Laug eller, som det kaldtes, Compagni-Lauget. — *Ribe,* den 27. May. 1660. 27. Maji.

Saml. til Jydsk Hist. og Topografi. 1. B. S. 98—99.

[14116.] Tractatus de pace inter Daniæ et Sueciæ regna factus, mediantibus legatis Gallicis, Belgicis et Anglicis, per commissarios Danicos et Suecicos. — *Hafniæ,* 27. Maji. 27. Maji.

Instrumentum Danicum: M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 677—681 bis. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 557—567 (Latin og Hollandsk). Theatrum pacis. 1. Th. S. 415—443 (Latin og Tydsk). J. C. Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. (Vol. X). P. spec. (VI). 2. Contin. 2. Forts. S. 145—162 (Latin og Tydsk). Instrumentum Suecicum: J. Loccenius, hist. Succana. p. 935—950. S. de Pufendorf, de rebus Car. Gustavi, reg. Svec. Append. p. 30—38. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 320—324. Extr. i J. J. Schmausz, Corp. jur. gent. T. 1. S. 729—734. *Svensk:* Pacta och Fredzfördragh emellan Swerige och Danm. etc. 1660. fol. Aiij—Dj. *Fransk:* Recueil des traitez. T. III. p. 814—819. *Tydsk:* Nordischer Friedensschlusz etc. 1660. 12 Blade. Diar. Europ. Contin. III. (1659—60). S. 525—550. Theatr. Europ. 8. Th. S. 1378—1385. C. Gastelius, de statu publ. Europ. p. 247—253.

]14117.] Den hollandske Gesandt G. van Slingelandt underretter Raadspensionær Johan de Witt om, at Freden mellem Danmark og Sverrig endelig idag er bleven undertegnet, og at navnlig Sverrig herved er betaget al Ret til at kræve Told i Öresund, ligesom og at der er givet tilstrækkelig Sikkerhed med Hensyn til den elbingske Tractat og dens Elucidation; efter sine Collegers Önske vil han nu gjöre en kort Reise til Stokholm, og beder imidlertid de Witt at udvirke Permission for ham. — *Coppenhaege,* den 6. Juny. (Hollandsk.) 27. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 468.

[14118.] Kong Frederik III.s Bevilling for Hans Söffrensen, Borgemester paa Christianshavn, og Jens Boyssen, Tolder i Kjöbenhavn, samt Interessenter, at beseile Vopnefjords Havn i Island. — *Hafniæ,* den 28. Maii. 28. Maji.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 72. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 254—255.

[14119.] Kongelig Tolder i Assens Christian Hansens Fundats for afgangne Borgemester og Tolder i Assens Bunde Jacobsens Gave af 200 Rdl., Halvparten til Kirken og Renten af Halvparten til Bedste for 2 Skolebörn i Assens latinske Skole. — *Assens,* den 29. May. 29. Maji.

Hofman, Fundationer. T. V. S. 330—332.

[14120.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten G. van Slingelandt om en tilsyneladende uretfærdig Fremfærd i Kongen af Danmarks og Rigsraadets Navn imod de Witts Slægtning Joachim Irgens, og beder ham om at anvende sine bona officia i denne Sag. — *Haege,* den 9. Juni. (Hollandsk.) 30. Maji.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 446—447.

[14121.] Præsten i Birkerod, Henrich Thomæsen Gerners Attest, at Lorentz Tuxen tillige med ham og andre havde været fangen paa Kronborg og lidt meget for sin troe Tjeneste mod Kongen, samt at han havde deeltaget i Forhandlingerne med den engelske Oberst Hutchinson og Mylord Montagu for at formaae dem til at understötte de Danske. — *Kiöbenhavn,* den 31. May. 31. Maji.

C. Giessing, Jubellærere. 1. D. S. 337—338.

[14122.] Raadspensionær Johan de Witt tilkjendegiver Gesandten G. van Slingelandt sin Tilfredshed med de mellem de tvende Kongers Fuldmægtige förte Fredsforhandlinger; dog beder han ham at paasee, at Hollands Interesse ikke tilsidesættes ved Bestemmelserne 1. Junii.

1660. angaaende Orlogsskibes Passage gjennem Öresund, Sundtolden, de skaanske Fyr m. m.; han
1. Junii. meddeler, at Generalstaterne have tilstaaet Gesandten i England Nieupoort den længe önskede Permission. — *Haege,* den 11. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 466—467.

2. Junii. [14123.] Kong FREDERIK III.s Creditiv for Hannibal Sehested, der sendtes til Stockholm for „Freden, som nu imellem os sluttet er, at gratulere". — *Haunice,* d. 2. Junii.

Udt. i Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 313.

2. Junii. [14124.] Instruction for HANNIBAL SEHESTED til Underhandling i Sverrig angaaende den Erstatning, der skulde gives dette Rige for Cessionen af Bornholm. — *Haunice,* d. 2. Junii.

Extr. i Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 313—314.

2. Junii. [14125.] Declaratio LEGATORUM BELGICORUM[1], ex qua Ordines Generales foederatarum Belgii provinciarum sponsores omnium, quæ inter reges Daniæ et Sueciæ pacta et sancta sunt, constituunt. — *Hafniæ,* 12. Junii S. N.

J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 325. L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 567 (med Dat.: die 2. Junii).

3. Junii. [14126.] Kong FREDERIK III.s Bestalling til Ole Borch som Professor ordinarius philologiæ ved Universitetet i Kjöbenhavn, med Tilladelse i 2 Aar at foretage en Udenlandsreise for videre at perfectionere sig i de Discipliner, som han skal docere. — 3die Juni.

R. Nyerup, Kbhvns. Univers. Annaler. S. 184—185.

3. Junii. [14127.] Bönskrift fra BORGEMESTRE OC RAADMÆND I ODENSE til Kong Frederik III. om Lindring i den strænge Indqvartering. — *Ottensze,* dend 3. Juny.

Akst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. 1. Saml. S. 84—85.

4. Junii. [14128.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilkjendegiver Gesandten van Slingelandt sin Tilfredshed over Efterretningen om Fredens Afslutning, og bringer ham og hans Colleger sin Lykönskning i denne Anledning. — *Haege,* den 14. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 469.

5. Junii. [14129.] Fundats for JÖRGEN HANSENS Gave af 100 Rdl., hvis Renter skulde gives til Præsten, som forrettede Aftensangs-Tjeneste i Sortebrödre Kirke i Viborg, udstedt af hans Enke MAREN MICKELS DATTER og Sön PEDER JÖRGENSEN, Præst til Hiarrup og Wamdrup. — *Viborg,* den 5. Junii.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 241—242.

5. Junii. [14130.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han paa sine Collegers indstændige Anmodning nu er paa Reisen til Stokholm; tillige gjentager han sin Bön, at han vil söge at bevirke hans Demission fra det ham overdragne Hværv. — *In't Landts Schip van Hilversum seylende benoorden het Eylandt Bornholm,* den 15. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 469—470.

9. Junii. [14131.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at de Hubert og van Haeren, som sidste Söndag reiste herfra, ville have underrettet ham om de Pengeforskud, de havde gjort Kongen af Danmark, deels til Levnetsmidler deels til Fragtning af Skibe i Anledning af Evacuationen; efter den Tid har han maattet standse og fragte fire hollandske Skibe og yderligere forstrække Kongen; tillige skriver han om den Langsomhed, hvormed Evacuationen foregaaer. — *Coppenhaege,* den 19. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 471—472.

[14132.] Fundats for D. HENRICH FIURENS Gave til Kjöbenhavns Skole af en Capital paa 500 Rdl., hvis Rente aarlig skulde tildeles tvende fattige Disciple, udstedt af hans Arvinger. — *Kiöbenhafn*, den 11. Junii. 1660. 11. Junii.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 106—108.

[14133.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilmelder Raadspensionær Johan de Witt sin Ankomst til Stockholm, hvor han med Utaalmodighed venter Rosenhane, der er reist over Land; Sidney vil om faa Dage reise herfra; saasnart mulig vender Slingelandt tilbage til Kjöbenhavn, hvor han venter at finde sin Permission. — *Stockholm*, den 23. Juny. (Hollandsk.) 13. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 488.

[14134.] Kong FREDERIK III.s Decretum, at Fogderne og Formændene (Hauptleute) i Wilstermarsken skulde udrede de extraordinaire Krigs-Contributioner (Anlagen) af deres Jorder, ligesaavel som de andre Jordeiere sammesteds. — *Copenhagen*, den 14. Junii. (Tydsk.) 14. Junii.

Corpus Constit. Regio-Holsat. 2. B. S. 249—250.

[15135.] CAROLI XI. regis ratificatio tractatus inter Daniam et Succiam Hafniæ die 27. Maii facti. — *In Regia Arce Stockholmiæ*, 14. die Junii. 14. Junii.

J. Loccenius, hist. Suecana. p. 951—952. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 324.
Svensk: Pacta och Fredzfördragh emellan Swerige och Danm. etc. 1660. fol. Aij—Diiij.

[14136.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om den almindelige Tilfredshed i Sverrig over den afsluttede Fred og over det gjenoprettede Venskab med de forenede Nederlande; han skriver om sine Forhandlinger om Ratificationen af den elbingske Tractat, og sin Forventning at Sagen om Bornholms Cession vil komme i Orden til Tilfredshed. — *Stockholm*, den 30. Juny. (Hollandsk.) 20. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 488—489.

[14137.] HANNIBAL SEHESTEDS Ansögning til Enkedronningen af Sverrig (og ligelydende til Rigsraadet) angaaende adskillige Punkter i Faveur af hans og den Ulfeldske Familie (med den svenske Regjerings Resolution). — *Stockholm*, d. 22. Junii. 22. Junii.

Uddrag i Danske Magazin. 3. Række. 1. B. S. 314—315.

[14138.] FRIDERICI III. regis ratificatio tractatus inter Daniam et Sueciam Hafniæ die 27. Maii facti. — *In Arce Hafniæ*, 23. Junii. 23. Junii.

J. Loccenius, hist. Suecana. p. 953—954. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 325.
Dansk: Pacta och Fredzfördragh emellan Swerige och Danm. etc. 1660. fol. Diiij.

[14139.] STEEN BILDE til Kjersgaard, Ridder, Lehnsmand paa Koldinghuus, erklærer, at de ledige Gaarde, Huse og Möller paa Kronens Gods fortrinsviis skulle forundes Börn og Slægtninge af de Bortdöde. — 24de Junii. 24. Junii.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 44.

[14140.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGHS Memoire [til Kongen af Danmark angaaende en Fordring, som Henrik Müller og Celio Marcelis ifölge Revers paastod at have paa 20000 Rigsdaler til Joachim Irgens, men som denne erklærede at være afgjort; imidlertid havde Müller og Marcelis ladet bortföre et betydeligt Partie Kobber, der tilhörte Irgens og Consorter; dette beder han nu Kongen om at befale restitueret Irgens; tillige anmoder han Kongen om at committere nogle Herrer til at undersöge og paakjende den hele Sag. — *Coppenhaege*, den 5. July. (Hollandsk.) 25. Junii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 480—482.

[14141.] Den kongelige Secretair ERIK KRAG meddeler den hollandske Gesandt P. Vogelsangh, at Kongen vil sörge for, at Joachim Irgens's Sag bliver afgjort ved Retten, naar 26. Junii.

1660. derom skeer Begjæring og Sagens Forum er bestemt. — *In de Concilie voor Coppenhaegens*
29. Junii. *Slot*, den 26. Juny. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 482.

29. Junii. [14142.] Kong FREDERIK III. tilkjendegiver Jörgen Rosenkrantz, at han strax maa opgive Soröe Academie, og at han for sin under Krigen havte Bekostning maa söge Betaling deels i Adelens Restancer, deels i Skolens og Ladegaardens Indkomster. — *Hafniæ*, den 29de Junii.

Nye Danske Magazin. 4. B. S. 217.

29. Junii. [14143.] Raadspensionær JOHAN DE WITT meddeler Gesandten G. van Slingelandt bl. a. den af Staterne af Holland og Vestfriesland fattede Resolution angaaende hans Revocation, samt deres Resolution om Ratificationen af den lovede Garantie for Tractaten mellem Danmark og Sverrig. — *Haege*, den 9. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 470—471.

29. Junii. [14144.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilsender Gesandten Pieter Vogelsangh de hollandske Staters Resolution angaaende Garantien for Fredstractaten, og tilföier, at de samme Stater ikke med Tilfredshed har seet, at Kongen af Danmark gjör Vanskeligheder med Hensyn til den sluttede Accord om Indkomsterne af Throndhjem, medens han vedbliver at anholde om Penge, Levnetsmidler m. m. — *Haege*, den 9. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 473.

30. Junii. [14145.] Den svenske Gesandt STEEN BIELKE tilmelder en Collega i Tydskland, at Ratificationerne af den med Danmark sluttede Fred ere udvexlede den 27. Juni, og at Evacuationen uden Tvivl vil være iværksat om 6 eller 7 Dage. — *Helsingöhr*, den 30. Jun.

Diar. Europ. Contin. III. (1659—1660). S. 596—597. (Tydsk.)

2. Julii. [14146.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandterne G. van Slingelandt og Pieter Vogelsangh, at han i en lang Conferents med de danske Gesandter havde erklæret disse, at de hollandske Stater ikke kunne gaae ind paa yderligere at understötte Danmark med Penge og Levnetsmidler uden den betingede Sikkerhed i Indkomsterne af Throndhjem, og uden at der er stillet Sikkerhed for det hidtil forskudte. — *Haege*, den 12. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 474.

3. Julii. [14147.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han med 6 Poster forgjæves har imödeseet Brev fra ham; efter sine Collegers Afreise har han maattet indgaae Forpligtelse for Betalingen af Fragten for tre Skibe til et Belöb af 7000 Gylden og har overladt Kongen af Danmark Levnetsmidler for 8373 Rigsdaler, hvilket dog kun forslaaer lidt, da de evacuerede Pladser ere blottede for alt; han lover at tage sig af den ubehagelige Sag mellem Celio Marcelis og Joachim Irgens. — *Coppenhaege*, den 13. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 474—475.

3. Julii. [14148.] De svenske fuldmægtige Commissarier SCHERING ROSENHANE og GUSTAF BONDE bekjendtgjöre en med de danske Commissarier afsluttet Tractat, hvorefter Bornholm overlades til Danmark mod Æqvivalent i Jordegods i Skaane. — *På Stockholms Slott*, den Tredie dagh vthi Julij Månadh. (Svensk.)

Nye Danske Magazin. 5. B. S. 230—234.

3. Julii. [14149.] ISAAC COYMANS Skrivelse til det dansk-afrikanske Compagnies Commandant paa Fort Cabo Cors i Guinea, Joost Kramer, om forskjellige Anliggender vedrörende Kysten. — *Amsterdam*, den 13. July. (Hollandsk.)

Brieven, Confessie etc. in de saeck van Isaac Coymans. S. 5—6.

[14150.] Den hollandske Gesandt P. VOGELSANGHS Memoire til Kongen af Danmark, hvori han beklager sig over, at han ved Kongens Resolution af 26. Juni ikke har erholdt fuldstændigt Svar paa sit Andragende af 5. Juli (25. Juni), hvorfor han nu gjentager sin Begjæring, at det Joachim Irgens og Consorter tilhörende af Henrik Müller og Celio Marcelis bortförte Kobber ante omnia maa blive restitueret. — *Coppenhaege*, den 15. July. (Hollandsk.) 1660. 5. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 482—483.

[14151.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Biskop Dr. Svane, at Mathias Hildebrand maa confirmeres til tydsk Prædikant paa Christianshavn, dog saaledes at den tydske Menighed sammesteds selv sörger for hans Underholdning. — *Kiöbenhafn*, den 7. July. 7. Julii.

E. Pontoppidan, Orig. Hafn. S. 281. Bloch Suhr, Vor Frelsers Kirkes Hist. S. 21—22.

[14152.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om forskjellige Vanskeligheder ved Evacuationen og de Svenskes begyndte Bortmarsch; han beretter, at han paa Anmodning af Admiral Bjelke har lovet at assistere Kongen med Levnetsmidler til et Belöb af 14000 Rigsdaler, men forlanger Generalstaternes Resolution for hans Forhold ved lignende Leiligheder i Fremtiden; han melder at have trukket 1000 Gylden til Capitain Ruysch's Compagnie, som truede med at gaae fra hinanden, og omtaler Landtroppernes Længsel efter at blive revocerede. — *Coppenhaege*, den 20. July. (Hollandsk.) 10. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 477—478.

[14153.] Den kongelige Secretair ERIK KRAG tilkjendegiver den hollandske Gesandt P. Vogelsangh, at Kongen paa hans fornyede Andragende angaaende Joachim Irgens's Sag maa henholde sig til sin tidligere Resolution af 26. Juni. — *Canceleryе voor Coppenhaegens Slot*, den 11. July. (Hollandsk.) 11. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 483.

[14154.] Kong FREDERIK III. befaler sin Bygmester, Albertus Mathisen, at besigtige Abrahamstrup Gaard, og forfatte et Overslag over Omkostningerne ved dens Reparation. — *Hafn.*, d. 12. Julij. 12. Julii.

Ann. for nord. Oldk. 1855. S. 198.

[14155.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at de hollandske Stater ere utilfredse med Sagen angaaende Forstrækningen til Danmark, og at han med det förste kan vente deres Resolution, hvorved ethvert Pengelaan eller anden Forstrækning nægtes, forinden den aftalte Accord er fuldbyrdet; han anbefaler ham Joachim Irgens's Sag, og mener, at et mindeligt Forlig vilde være det önskeligste. — *Haege*, den 23. July. (Hollandsk.) 13. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 475—476.

[14156.] Kong FREDERIK III. tillægger fattige Præste-Enker i Sjællands Stift „hvis, som udloves for Benaadninger, enten for at stande aabenbare Skrifte, eller i andre deslige Tilfælde". — *Kiöbenhafn Slot*, den 14. Julii. 14. Julii.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 565.

[14157.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at han paa Rigshofmesterens indstændige Anmodning har maattet tilstaae den danske Regjering endnu 1500 Rigsdaler, hvilket han har gjort, ikke for at spille den liberale, men for at paaskynde Evacuationen; han anmelder, at han med næste Post vil sende en Vexel paa 800 Rigsdaler, da han har udgivet alle sine rede Penge. — *Coppenhaege*, den 24. Juli. (Hollandsk.) 14. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 478—479.

1660. 14. Julii. [14158.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilsender Raadspensionær Johan de Witt tvende Missiver, som han havde indgivet til Kongen i Anledning af Sagen mellem Joachim Irgens og Celio Marcelis, men som dog ikke havde fört til noget; dog havde Rigshofmesteren lovet, sammen med Vogelsangh at undersöge Sagen, for at udfinde et Expedient, men han var bleven syg og var endnu sengeliggende. — *Coppenhaege*, den 24. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 480—483.

14. Julii. [14159.] CAROLI XI., Sueciæ regis, (regiminis tutelaris), ad deputationem ordinum Germanicorum literæ datæ, in quibus de pace cum Polonia et Dania facta refert. — *Holmiæ*, die 14. Julii.

Diar. Europ. Contin. IV. (1660). S. 176—179. M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 692—693 bis. J. C. Lünig, Literæ procerum Europæ. P. II. p. 224—228.

14. Julii. [14160.] Den hollandske Gesandt G. VAN SLINGELANDT tilkjendegiver Raadspensionær Johan de Witt sin Forundring over, at han ingen Breve modtager fra ham; han vil endnu oppebie een Postdag, og derpaa begive sig til Danmark, hvor han venter at finde sin Permission. — *Stockholm*, den 24. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 490—491.

17. Julii. [14261.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt angaaende sin besværlige Stilling med Hensyn til Evacuationen, og forskjellige Vanskeligheder ved denne; han beklager de af „den Raedt van Staeten" givne Befalinger til Tenghnagel, og omtaler Sidneys og Honywoods Bestræbelser for at opnaae Recredentialer, der ere gunstige for deres Personer. — *Coppenhaege*, den 27. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 483—484.

18. Julii [14162.] Kong FREDERIK III.s Bevilling paa 20 Aar for Jonas Trælund at drive Hvalfiskefangst og Fiskerie under Island, samt til at lade bygge Huse til Fangstens Opbevaring og andet Brug; ligeledes til at kjöbe Rogn af Indbyggerne. — *Kiöbenhafn Slot*, den 18. Julii.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 72—74. O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 255.

19. Julii. [14163.] CORFITS GREVE AF ULFELD anmelder sin Flugt fra Sverrig til Kong Frederik III., og beder ham om Tilladelse til at töve en kort Tid med at fremstille sig for ham, indtil han har fundet Leilighed til at frelse sin Familie. — *Kopenhagen*, le 19. de Jullet.

Hist. Tidsskrift. 3. B. S. 457—458. (Fransk.)

21. Julii. [14164.] Kong FREDERIK III. forlanger Betænkning af de i Kjöbenhavn tilstedeværende Rigsraader om, „hvor stor Milice til Hest og til Fods beqvemmelig og uden Undersaatternes Pressur og store Incommoditæt skulde kunne underholdes". — 21. Julii.

G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 427—428.

21. Julii. [14165.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Bestræbelser med Hensyn til den bevidste Accord (om Forsikkring for den Danmark ydede Understöttelse), som ved Rigshofmesterens Upasselighed ere blevne forsinkede; han forsvarer sit Forhold ved den af ham i Anledning af Evacuationen givne Hjelp; skriver om Forslaget at lade nogle Compagnier forblive i Danmark, om sin Frygt for, at Irgens's Sag ikke vil löbe af uden Skade for denne, og omtaler et Rygte, at Kongen vil nobilitere de Ruyter og give ham og hans Sön en aarlig Indtægt af 2000 Rigsdaler. — *Coppenhaege*, den 31. July. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 484—486.

[14166.] Kong FREDERIK III.s Befaling, at Admiralitetsraad og Rentemester Henrich Müller, der er forlehnet med et Kannikedom i Aarhuus Domkapitel, skal, saalænge han er i Kongens daglige Tjeneste, ansees pro Residente og nyde samme Privilegier som andre sammesteds residerende Canonici. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 23. Juli. 1660. 23. Julii.

C. V. Hertel, Beskr. over Aarhuus Domkirke. 2. Afd. 4. H. S. 580—581.

[14167.] Kong FREDERIK III.s Forordning angaaende Paakjendelse ved Retten af Trætter og Tvistigheder, foraarsagede af sidste svenske Feide. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 24. Julij. 24. Julii.

Forordninger siden Recessen. 1643. fol. Fffj—Hhhj.

[14168.] Kong FREDERIK III. befaler Biskop Svane at afsætte den Præst i Holbæks Lehn, som har Kaldsbrev af den svenske Biskop Kling, og i hans Sted ordinere Rasmus Pedersen, der lovlig skal være kaldet. — *Kbhvn.*, 24. Juli. 24. Julii.

Ny kirkehist. Saml. ved H. F. Rördam. I. B. S. 135.

[14169.] DET DANSKE RIGSRAADS Betænkning i Anledning af Kongens Forespörgsel om, hvorledes 2000 Ryttere uden Landets alt for store Besværing kunde underholdes i Sjælland og Smaalandene, hvilket Rigsraadet erklærer for umuligt, hvorfor det indstiller, at den gamle Rostjeneste igjen ordnes og „de gamle Regimenter til Fods igjen bestilles", men det muligen Overskydende i Indtægterne anvendes til Formerelse af Militien og Fæstningernes, især Kronborgs og Kjöbenhavns, Istandsættelse og Forsyning. — *Raadstuen for Kjöbenhavns Slot*, 25. Julii. 25. Julii.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 440—442.

[14170.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om Vanskelighederne ved Oppebörselen af Statsindtægterne, og om Kongens og Rigshofmesterens Önske, at den hollandske Flaade og Landmilits maa kaldes tilbage. — *Coppenhaege*, den 7. Augusty. (Hollandsk.) 28. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 492.

[14171.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at han vil kunne vente sin Tilbagekaldelse, saasnart Evacuationen fuldstændig er udfört; han anseer Fremgangsmaaden i Irgens's Sag som stridende mod alle Retsformer, og venter at den vil blive redresseret. — *Haege*, den 9. Augusty. (Hollandsk.) 30. Julii.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 487.

[14172.] Kong FREDERIK III.s Adelsbrev for den hollandske Viceadmiral Michiel de Ruyter. — *Slot Coppenhagen*, den eersten Augusti. (Hollandsk.) 1. Augusti.

L. v. Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 4. D. S. 574.

[14173.] Kong FREDERIK III.s aabne Brev, hvorved Adelen tilsiges at möde til den i Kjöbenhavn 8de Sept. s. A. holdende Rigsdag, for at fornemme, hvad Kongen til Fædrelandets Sikkerhed og Bedste agtede at lade proponere. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 5. Augusti. 5. Augusti.

Sæ skilt trykt, 1 Blad in fol. (Dagen for Mödet er her in blanco). G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 430.

[14174.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Bispen i Sjælland, Hans Svaning, om at möde paa Rigsdagen i Kjöbenhavn den 8de Sept. næstkommende, og at foranstalte, at Stiftets Præster og Provster lade nogle dertil blandt Provsterne udvalgte möde sammesteds. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 5. Augusti. 5. Augusti.

D. G. Zwergius, Siell. Cleresie. I. T. S. 265—266.

1660. 7. Augusti. [14175.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilmelder Raadspensionær Johan de Witt, at Rigshofmesteren har givet de bedste Forsikkringer angaaende Betalingen af Kronens Gjæld og vil desangaaende nærmere tilskrive ham; han skriver om Deliberationerne angaaende Consumtionen, om Irgens's Sag og om en Accord med samme Irgens angaaende et fragtet Skib; han beretter, at „de Commies" Tengnaegel har tilkjendegivet ham, at hans „Substituyt Commies" uden Skade for Tjenesten kan permitteres. — *Coppenhaege*, den 17. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 494—495.

9. Augusti. [14176.] Kong Frederik III.s Forordning angaaende Underholdningen af Krigsfolket til Hest og til Fods. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 9. Augusti.

Særskilt trykt, 4 Blade.

9. Augusti. [14177.] Kong Frederik III. bevilger, da Draxholms Lehn i sidste Feide mesten er öde og ruineret paa Huse og Bygning, at de Bönder, som ville blive ved deres Gaarde, eller som ville antage Gaard i Lehnet, maae nyde samme Frihed, som Bönderne i Kjöbenhavns og Frederiksborgs Lehne, nemlig at beholde Bygningen som fri Eiendom. — *Kjöbenhavn*, den 9de August.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 288—289.

9. Augusti. [14178.] Kong Frederik III. tillader, at Rasmus Hansen, Smed i Everdrup i Sjælland, maa lade sin Sösters Liig optage af Jorden, saa og hendes Hoved nedtage af Stagen, og hende paa Kirkegaarden hæderlig lade begrave. — 9de August.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 284.

10. Augusti. [14179.] Literæ Johannis Svaningii, episcopi Selandiæ, per quas præpositos ecclesiarum Selandicarum rogat, ut ad 28. diem Augusti Roschildiæ præsto esse velint, pleno rever. dn. pastorum potestate instructi, ut communibus suffragiis eligantur, qui omnium in indicto conventu (Rigsdag) sustineant vicem. — *Roschildiæ*, 10. Augusti.

D. G. Zwergius, Siell. Cleresie. I. T. S. 266—267.

11. Augusti. [14180.] Hertug Christian Albrechts Forordning for Landskabet Eidersted angaaende Obligationers og Contracters Protocollation og Subscription. — *Tönning*, den 11ten Augusti. (Tydsk.)

Corpus Statutor. Slesvicens. I. B. S. 282—283.

14. Augusti. [14181.] Kong Frederik III.s Befaling til Jens Rothsten og Jochum Frederik Wind, hos Franz Speckhahn at inqvirere efter Kufferter og andet Gods, Ulfeld eller hans Gemalinde tilhörende, forsegle det og levere det til Slotsfogden Jochum Waltpurger. — Den 14de August.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 293.

14. Augusti. [14182.] Kong Frederik III.s Bevilling paa 20 Aar for Jonas Trælund at maatte anlægge Rognhandel paa Island, paa hvilketsomhelst Sted det maatte forekomme ham tjenligst. — *Kiöbenhafn Slot*, 14. Augusti.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 74—75.

17. Augusti. [14183.] Raadspensionær Johan de Witt underretter Gesandten G. van Slingelandt om den ham af Generalstaterne tilstaaede Permission, der allerede var sendt til Kjöbenhavn; han beklager, at man af hans Breve ikke har erfaret, om Ratificationen af den elbingske Tractat er bleven extraderet. — *Haege*, den 27. Augusty. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 491—492.

17. Augusti. [14184.] Raadspensionær Johan de Witt tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh om den Obligation med Pant i Indkomsterne i Throndhjem for de Kongen af Danmark for-

strakte Penge og Levnetsmidler, som han skal fordre udstedt af Kongen; tillige skriver han om Joachim Irgens's Sag, og beder ham at berette, hvad der videre er passeret i den. — *Haege*, den 27. Augusty. (Hollandsk.) 1660. 17. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 493.

[14185.] Literæ M. JOHANNIS BROCHMAND, episcopi Aarhusiensis, ad præpositos huius dioeceseos datæ, de eligendis viris, qui ordinis ecclesiastici vicem in conventu ordinum, ad diem octavum Septembris Hafniæ indicto, obeant. — *Aarhusii*, die 19. Augusti. 19. Augusti.

P. Poulson, Biblioth. Aarhus. p. 79—80.

[14186.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Hofmarschal I. C. Körbitz om Begravelse af de döde Legemer, som henligge paa Markerne, ligesom ogsaa af dem, der af de Svenske formedelst deres Troskab mod Fædrelandet ere henrettede og lagte paa Steile. — 20de August. 20. Augusti.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 283—284.

[14187.] Kong FREDERIK III. tilstaaer Hannibal Sehested en Forhöielse af den ham ved kgl. Brev, dat. Fredensborg den 23. Juli 1654, tilstaaede aarlige Pension af 4000 Rdlr. af Colding og Riber Told til 6000 Rdlr. at betales af Norges Krones Tolde. — Den 21. Aug. 21. Augusti.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 294. Danske Magazin. 3. Række. I. B. S. 312.

[14188.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt angaaende den Danmark ydede Pengehjelp, og meddeler fuldstændigt Regnskab derover, hvorefter der foruden de 60000 Gylden, der i sidste Efteraar var bevilget, var udgivet i Anledning af Expeditionen til Fyen, Evacuationen m. m. en Summa af 13206 Gylden; han skriver nu om Refusionen af disse Penge, da han hidtil af Generalstaterne umiddelbart kun havde modtaget 55000 Gylden; han tilföier, at Irgens er tilfreds med den Stand, hvori hans Sag nu er. — *Coppenhaege*, den 31. Augusty. (Hollandsk.) 21. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 496—500.

[14189.] Kong FREDERIK III.s Forbud mod at give Officererne fri Befordring, med mindre de have Pas af Rigets Hofmester at fremlægge. — *Kiöbenhaffn Slott*, den 24. Augusti. 24. Augusti.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hhhij.

[14190.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilmelder Gesandten Pieter Vogelsangh, at der af Raadet er givet Befaling til „de Commies" Tengnagel, at han skal vende tilbage med de tiloversværende Levnetsmidler og Varer. — *Haege*, den 3. September. (Hollandsk.) 24. Augusti.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 495.

[14191.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Eyler Holch, Slotsherre paa Kronborg, snarest muligt at betale Hospitalet det Resterende af den aarlige Deputat af Cronborg Fæstning. — *Kiöbenhavn*, den 30. Augusti. 30. Augusti.

Hofmann, Fundationer. T. VII. S. 103—104.

[14192.] OTTO POWISCH, kongelig dansk General-Krigs-Commissarius, befaler Borgemestre og Raad i Ribe at modtage i Indqvartering General-Feltmarschal Schacks Regiments Stab til Fods, Oberst-Lieutenant Wassenbergs Compagnie til Hest og Officererne ved General-Feltmarschallens Compagnie til Fods, og give dem Forpleining in natura. — *Wiborg*, 30. Aug. (Tydsk.) 30. Augusti.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 104—105.

[14193.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilkjendegiver Raadspensionær Johan de Witt sin Forundring over de „de Commisen" Boeckhoven og Tengnaegel givne Befalinger, og melder at Boeckhoven allerede har fragtet to Skibe og paabegyndt Indskibningen (af Levnetsmidler og Varer). — *Coppenhaege*, den 11. September. (Hollandsk.) 1. Septbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 500.

1660. 1. Septbr. [14194.] Forordning af „MYNE HEEREN VAN DEN GERECHTE" I AMSTERDAM, at Skippere, som fare herfra til Eyder, Tonningen, Frederix-stad og andre Pladser „be-oosten de Elve", ikke maae modtage Fragter dertil, „soo lange alsser Amsterdammer Burger-Schippers leggen". — 1. Septemb. (Hollandsk.)

Hand-Vesten, Privilegien etc. der Stad Amstelredam. S. 696.

4. Septbr. [14195.] Kong FREDERIK III. befaler, at, hvis nogle under Militien „herefter mascherit, formummet eller svertit ertappis", da skulle saadanne anholdes og straffes. — *Kiöbenhaffn Slot*, dend 4. Septemb.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hhhiij. L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 434. E. G. Tauber, histor. schol. cath. Arhusiens. p. 82—83.

4. Septbr. [14196.] Kong FREDERIK III. forbyder Generals-Personer og andre Officerer at affordre Kjöbstæderne Forpleining ligesom tilforn, og befaler dem at afholde sig fra Jagt, Fiskerie og Skovhugst. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 4. Septembr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hhhiij.

5. Septbr. [14197.] Kong FREDERIK III. confirmerer Rentemestrenes Anviisning til Borgemester Hans Nansen, paa egne og afgangne Michel Nansens Börns Vegne, paa den aarlige Indtægt af Klostrene paa Island, Thingöre, Modruvalle, Munkethveraa, Tyckebæ og Skrida, stor 872 Rd. 1 Ort aarlig, til Afbetaling af Kongeus Gjæld til dem stor 42,032 Rd. 3 Ort med Renter fra 9de Maji 1659. — *Hafniæ*, den 5te September.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 76—77.

5. Septbr. [14198.] Kong FREDERIK III. confirmerer Rentemestrenes Anviisning til Borgemester Hans Nansen, paa egne og afgangne Michel Nansens Börns Vegne, paa Vestmannöes Indkomst, 1050 Rdl. aarlig, til Afbetaling af deres Tilgodehavende 42,032 Rdl. 3 Ort, med Renter fra 9de Maji 1659. — *Hafniæ*, den 5te September.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 77—78.

6. Septbr. [14199.] Oberst JOCHIM KÖRBERS Revers, hvori han edelig forpligter sig til Hengivenhed og tro Tjeneste til Kongen som Oberst ved Cavalleriet i Slesvig og Holsten. — *Copenhagen*, d. 6. September. (Tydsk.)

Genealog. Archiv. Nr. 1—8. S. 132—133.

9. Septbr. [14200.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Jens Rothsten og Jochum Frederik Wind at begive sig til Franz Speckhahn, annamme Penge og andet Corfitz Ulfeld tilhörende, som endnu maatte findes hos ham, og aflevere det paa Slottet. — Den 9de September.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 293.

9. Septbr. [14201.] D. JOHANNES DANIEL HORSTIUS D. Thomæ Bartholino de pace facta gratulatur; deinde de mirabili quodam casu medico scribit. — *Darmstad.*, 9. Sept.

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 21—22.

11. Septbr. [14202.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om sine Conferentser med Rigshofmesteren angaaende den bevidste Tilbagebetaling, ved hvilke han havde meddeelt denne Generalstaternes Resolution af 14. (4.) April; denne Resolution, der var bleven forlagt, önsker han tilsendt paany; han beretter at have udbetalt Skipper Simon Jansen fra Friesland 1563 Gylden for Transport af svenske Tropper til Pommeren; han meddeler, at Rigshofmesteren har fortalt ham idag, at en Expresse var afsendt herfra til Kongen af Storbritannien med Portraitet af Kongens ældste Datter. — *Coppenhaege*, den 21. September. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 3. D. S. 500—501.

[14203.] BORGERSTANDENS og GEISTLIGHEDENS Erklæring til Rigsraaderne G. Rosenkrantz, Otto Krag og P. Reedtz, hvori de berette, at de ikke have kunnet formaae Adelen til efter de andre Stænders Exempel at tilstaae Comsumtion af hvad der consumeres paa deres egne Gaarde, men kun af deres Ugedagsbönder; de bede derfor Rigsraaderne at understötte dette Anliggende hos Adelstanden for at frembringe Enighed. — *Kjöbenhavn,* den 15. Sept. 1660. 15. Septbr.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. fol. Mmm 5—Mmm 6.

[14204.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI. om det Had, hvori det svenske Navn her er, saa han endog kun med Möie her har fundet Logis, samt om sit Forlangende af gjennemsee de svenske Skipperes Certificater inden deres Klarering, hvilket Toldembedsmændene ikke have villet indrömme. — *Helsingör,* 15. September. 15. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 198—199.

[14205.] Den hollandske Gesandt PEDER VOGELSANGH beretter til Generalstaterne om Dronning Christinas Ankomst til Roeskilde den 13de og höitidelige Modtagelse i Kjöbenhavn den 14de. — *Kiöbenhavn,* 15/25. September. 15. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 429.

[14206.] BORGERSTANDENS Forslag til Kongen og Rigsraadet til Danmarks Ophjelpning og dets Indkomsters Formerelse m. v. (40 Artikler). — *Kiöbenhavn,* den 17. Sept. 17. Septbr.

P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 3—4. H. S. 115—129. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 449—453.

[14207.] TINGSVIDNE angaaende den Skade, som KJERTEMINDE Kjöbstad havde lidt i sidste svenske Feide. — *Kjerteminde Raadhuus,* Mandag den 17. Septbr. 17. Septbr.

Udt. i Aktst. etc. udg. af Fyens lit. Selsk. I. Saml. S. 156—157.

[14208.] Kong FREDERIK III. confirmerer Rentemestrenes Anviisning af det Islandske Compagnies aarlige Skibstold til Borgemester Hans Nansen, paa egne og afgangne Michel Nansens Börns Vegne, til Afdrag paa deres Tilgodehavende: 42032 Rd. 3 Ort med Renter fra 9de Maji 1659. — *Hafniæ,* den 18. September. 18. Septbr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 3. D. S. 78—79.

[14209.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI. om Dronning Christinas Ankomst hertil den 17de, ledsaget af Hannibal Sehested. — *Helsingör,* 18. September. 18. Septbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 199.

[14210.] Hertug CHRISTIAN ALBRECHTS Resolution paa de af Staden Tönning indgivne Gravamina, angaaende Apellationer fra Byretten til den Eiderstedske Landret; om fuldkommen Adskillelse af Byen og Landskabet; om Mandags-Markederne; om Oprettelse af Lauge; om Anlæget af en Viinkjelder m. m. — *Tönningen,* den 18ten September. (Tydsk.) 18. Septbr.

Brudst. i Corp. statut. Slesvicens. 3. B. 2. Abth. S. 46—48.

[14211.] Kong FREDERIK III. befaler Generalitetet samt Hans Schack og Jochum Trampe at meddele Oberst Hans Friis skriftlig Kundskab om hans Forhold i Kongens Tjeneste og særdeles under den paa Fyen forefaldne Træfning, i Anledning af Calumnier af den keiserlige Oberst von der Nath. — 19de September. 19. Septbr.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 319—320.

[14212.] DEN DANSKE ADELS udförlige Betænkning og Forslag, angaaende de til Rigets Ophjelpning nödvendigste og tilraadeligste Foranstaltninger, i Særdeleshed Paalæggelsen 19. Septbr.

1660. af en almindelig Consumtion, hvilken Adelen tilbyder sig at erlægge i 3 Aar, dog under visse
19. Septbr. Betingelser og med fuld Reservation af sine Privilegier. — *Hafniæ*, d. 19. Septembr.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 443—461.

21. Septbr. [14213.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI., at Dronning Christina den 18de gik over Sundet paa en kongelig Jagt, fört af Admiral Niels Juel; hun ledsagedes af Hannibal Sehested; Sehested agter om nogle Dage at reise over Lybek til Braband; siden vil han gaae til England, Frankrig, Italien og Spanien; Grev Ulfeld holdes i Arrest paa Bornholm. — *Helsingör*, 21. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 199.

21. Septbr. [14214.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at han har meddeelt de committerede Raader hans Memoire af 31. (21.) August om Forstrækningerne til Danmark, og sender ham efter Önske Generalstaternes Resolution af 14. (4.) April. — *Haege*, den eersten October. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 501—502.

22. Septbr. [14215.] Kong FREDERIK III. befaler Undersaatter og menige Almue i Bache Klosters Lehn at svare Selio Marsellus, Ober-Bergamts-Raad i Norge, deres Landgilde og al anden Afgift fra næst foregaaende Philippi Jacobi Dag at regne. — *Hafn.*, den 22. Septembr.

Budstikken. 6. Aarg. 1825. Sp. 705—710.

22. Septbr. [14216.] BORGERSTANDENS Indstilling til Kongen om Kjöbstædernes og deres Indbyggeres Næringsbrugs Forfremmelse (19 Poster). — 22. Septembr.

Udt. i G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 460—462.

24. Septbr. [14217.] HENRICUS ERNSTIUS, J. U. D., ad D. Thomam Bartholinum de libro eius de usu nivis medico, nunc sub prelo gemente, et de varia quadam lectione codicis cuiusdam membranacei Digestorum scribit. — *Soræ*, IIX. Calend. Octobr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. I. & II. p. 726—729.

25. Septbr. [14218.] DEN DANSKE GEISTLIGHEDS og BORGERSTANDS Forslag om Forpagtning af alle Kronens visse og uvisse Indkomster af Lehn, Told o. s. v., Afskaffelse af Ladegaarde, og Bondens Frigivelse for Arbeide paa Kronens Godser mod en vis bestemt Penge-Afgift. — (*Kiöbenhavn*), den 25. Sept.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. fol. Mmm 7—Mmm 8.

26. Septbr. [14219.] Kong FREDERIK III. tillader Biskop Hans Svane og Borgemester Hans Nansen at aabenbare for saadanne Personer, som de maatte ansee for de tjenligste, det mellem dem og Kongen Aftalte, dog saaledes at Kongen erholder Kundskab om, hvilke Personer der erholde Underretning om Sagen. — *Kjöbenhavns Slot*, den 26. September.

Hist. Calender udg. af L. Engelstoft og J. Möller. 2. Aarg. 1815. S. 417—418. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 467—468.

27. Septbr. [14220.] Oberstlieutenant VON WASSENBERGS Regning til Borgemestre og Raad i Ribe paa Forpleiningspenge for en Maaned, 196 Rdlr., og Forlangende for Fremtiden at nyde Forpleining in natura, da han ikke kan komme ud af det med denne Sum. — *Ribe*, den 27. Sept.

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 105. (Tydsk.)

27. Septbr. [14221.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI. om sin Audients den 26de hos Kongen, Dronningen og Prindsen; Adelen har givet sit Samtykke til at betale Told og Accise, hvorfor ogsaa de övrige Stænder have indrömmet at betale denne Afgift; det er ikke sandsynligt, at Kongen vil give Ulfeld Pardon. — *Kiöbenhavn*, 27. September.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 199—200.

[14222.] Den Deputerede, Borgemester i Kallundborg, PEDER TRELLUND's Skrivelse angaaende adskillige af Byens Sager, han havde at besörge hos Regjeringen, samt nogle Efterretninger om Rigsdagen. — *Kiöbenhavn,* den 29. Sept. 1660. 29. Septbr.

P. Paludan, Beskr. over Kallundborg. S. 84—85.

[14223.] DEPUTATIONIS ORDINUM GERMANICORUM ad Carolum XI., regem Sueciæ, literæ gratulatoriæ ob pacem cum Dania et Polonia initam. — *Francofurti ad Moenum,* die 8. Octobris. 29. Septbr.

M. C. Londorpius, Acta publ. 8. Th. (Contin. 4. Th.) S. 712—713 bis. J. C. Lünig, literæ procerum Europæ. P. II. p. 228—230.

[14224.] Kong FREDERIK III.s Forordning om trykt (stemplet) Papir. — *Kiöbenhavn Slot,* 1. Octobr. 1. Octobr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Hhhiiij—Iii ij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 927—931.

[14225.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI. om sine Forhandlinger den 1. og 2. October med Otto Krag og Jens Juel om Certificationerne i Sundet og om Aftakningen af Krigsfolket paa begge Sider; tillige skriver han om de Forslag der ere gjorte til Besættelse af de 7 ledige Pladser i Raadet. — *Kiöbenhavn,* . . October. c. 3. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 200—202.

[14226.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Grev Brahe om den gode Modtagelse, som Fyrsterne af Birkenfeld her havde modtaget hos Kongen; den ældste af dem skal have fattet Kjærlighed til Sehesteds Datter. — *Kiöbenhavn,* 4. October. 4. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 202—203.

[14227.] Den hollandske Gesandt PEDER VOGELSANGH beretter til Generalstaterne, at Adelen nu omsider var bleven enig med de andre Stænder om sin Consumtions-Frihed; tillige beretter han om sin med Rigshofmesteren Gersdorf i denne Anledning havte Samtale. — *Kiöbenhavn*, 16. October. 6. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 429—430.

[14228.] GEISTLIGHEDENS og BORGERSTANDENS Forslag til Adelen om at tilbyde Kongen Danmarks Rige som arveligt. — *Kjöbenhavn,* den 8. Octobr. 8. Octobr.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 468—471. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. IV. (1660). S. 367—372. C. Gastelius, de statu publ. Europæ. p. 258—260. J. du Mont, Corps dipl. T. VI. P. II. p. 332—334.

[14229.] GEISTLIGHEDENS og BORGERSTANDENS Besværing til Kongen over den nylig udkomne Forordning om forseglet Papir, og Opfordring til ham at bevilge de af dem indgivne Forslag med Hensyn til Consumtionen. — *Hafn.*, 9. Octobr. 9. Octobr.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. fol. Mmm 11—Mmm 12.

[14230.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI. om flere af Rigsraadets Tilbud at overlade Kongen Indtægterne af deres Lehn paa tre Aar; den 5. October var han til Middag hos Erik Krag, der havde Kongens Resolutioner angaaende Certificationerne i Sundet, og Betaling af de tractatmæssige Penge til Fyrenes Vedligeholdelse. — *Helsingör*, 10. October. 10. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 203.

[14231.] Kong FREDERIK III.s Befaling til 20 Mænd af Rigsraadet og af Stændernes Deputerede at möde næste Formiddag paa Slottet, for at overveie, hvad der med Hensyn til den idag Kongen overdragne Arveregjering videre var at gjöre. — *Kiöbenhavn Slot*, den 13. October. 13. Octobr.

P. F. Suhms Nye Saml. 2. B. 3—4. H. S. 130—131. R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 313—314.

1660. 13. Octobr. [14232.] Kong FREDERIK III.s Befaling, at der Dagen efter fra Hovedstadens Prædikestole skulde skee Taksigelse for den Kongen af Stænderne samdrægtelig overdragne Arveregjering. — Den 13. October.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 314—315.

c. 13. Octobr. [14233.] UDKAST TIL EN NY HAANDFÆSTNING eller Forpligtelse for Kongen. — Udateret.

P. F. Suhms Nye Saml. 1. B. S. 238—243.

14. Octobr. [14234.] Kong FREDERIK III.s Befaling til Professor Willum Lange, strax at komme op paa Slottet for med de andre Stænders Fuldmægtige at raadslaae om den bekjendte Sag (om Forandringer i Regjeringsformen i Anledning af den Kongen overdragne Arveregjering). — Den 14de Oktober.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 315.

14. Octobr. [14235.] Et af Kong Frederik III. i Anledning af Arve-Regjeringens Overdragelse til Kongen sammenkaldt UDVALG AF 20 MEDLEMMER AF DE 3 STÆNDER foreslaaer, at Kongen löses fra sin Ed og at Haandfæstningen mod en ny Revers af Kongen overleveres ham; samt at det henstilles til Kongen, om han strax vil tage Ed af de herværende Stænder og siden lade de fraværende aflægge den ved Forskrivelse eller til næste Herredag. — *Kiöbenhavn*, d. 14. Octbr.

P. F. Suhms Nye Saml. 1. B. S. 248—249. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 520.

16. Octobr. [14236.] Paategning af DANMARKS RIGES RAAD, ADEL OG DEPUTEREDE AF GEISTLIG OG VERDSLIG STAND paa den i Sjælland forefundne Gjenpart af Kong Frederik III.s Haandfæstning, at, da den rette Original ingensteds i Archiverne er at finde, skal den samme, med alle andre Gjenparter være annulleret, og Kongen fra sin derpaa gjorte Ed fritagen. — *Kiöbenff.*, den 16. Octobris.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 43 og S. 475—476. Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. ved C. F. Wegener. 2. B. S. 122—123.

16. Octobr. [14237.] Regning fra MORTEN SÖFFRENSEN, Oldermand for Tömmermestrene i Kjöbenhavn, over det af samtlige Tömmermestre, deres Svende og Drenge, udförte Tömmerarbeide til Byens Befæstning fra 9. Aug. 1658 til 24. Juli 1660. — *Kiöbenhavn*, den 16de October.

G. F. Lassen, Kbhvn. Befæstnings Hist. S. 190—196.

17. Octobr. [14238.] Kong FREDERIK III. takker Stænderne for den ham overdragne Arveregjering, lover at före en christelig og naadig Regjering, samt löser dem fra den af dem tildigere aflagte Ed. — 17. Octobr. (Tydsk Overs.)

Diar. Europ. Contin. IV. (1660). S. 385—386.

17. Octobr. [14239.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALLS Beretning til Kong Carl XI. om Stridighederne mellem Stænderne om Adelens Skattefrihed, om Præste- og Borgerskabets Proposition om Overdragelse af Arveretten til Kongen og om Adelens Modstand, der ved Borgerskabets Holdning skal være brudt, saa at Kongen allerede skal være erklæret for Arvekonge. — *Helsingör*, 17. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 203—205.

17. Octobr. [14240.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALLS Beretning til Grev Brahe om Stændernes Forhandlinger om at overdrage Regjeringen arvelig til Kongen, og om de kjöbenhavnske Borgeres Holdning ved denne Leilighed. — *Helsingör*, 17. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 204.

[14241.] Arvehyldings-Eden til Kong Frederik III. (efter en af Kongens överste Secretair verificeret Transsumpt). — 18. Oktober. 1660. 18. Octobr.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. ved C. F. Wegener. 2. B. S. 125. *Tydsk:* Diar. Europ. Contin. IV. (1660). S. 386.

[14242.] Den svenske Resident Gustav Duvall beretter til Kong Carl XI., at Kongens Haandfæstning skal være casseret, og at der er udnævnt en Commission til at bestemme Regjeringsformen; Kongen skal igaar være hyldet som Arvekonge, og han söger paa alle Maader at sikkre sig den erholdte Magt; Befalingen over Militsen har han overdraget til tilforladelige Personer, som Schack, Eberstein, Trampe og Frederik Ahlefeld. — *Helsingör*, 19. October. 19. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 205—206.

[14243.] Kong Frederik III. befaler det hele menige Ridderskab personlig at möde i Kjöbenhavn den 14. November förstkommende for at hylde Kongen som deres rette Arvekonge, forsaavidt de ikke allerede have hyldet ham tilligemed Rigets her tilstedeværende Stænder. — Den 20de October. 20. Octobr.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 327—328.

[14244.] Kong Frederik III.s Befaling til Bönder og menige Almue at sende til Kjöbenhavn den 14. November næstkommende fra hvert Herred Herredsfogden og to andre lovfaste Dannemænd, hvilke tilforn ere fuldmægtiggjorte til Thinge, for at hylde Kongen som Arvekonge. — Den 20. October. 20. Octobr.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 328—329.

[14245.] Den svenske Resident Gustav Duvall tilskriver Kong Carl XI., at han ved et Brev, der med stor Besvær var practiseret ud af Kjöbenhavn, hvor Portene holdes lukkede, havde erfaret, at Adelen havde gjort stor Modstand mod den skete Forandring og kun havde givet efter af Frygt; Otto Krag ansees for ved sine ubetænksomme Trusler til Stænderne at have foranlediget det hele Værk, og har derved tabt sin Yndest ligesom hos Kongen saaledes ogsaa hos Adelen; alle Forlehninger antages at ville blive reducerede; der siges, at en Galliot er afsendt efter Corfits Ulfeld, der skal underkastes Forhör. — *Helsingör*, 20. October. 20. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 206—207.

[14246.] Den hollandske Gesandt Peder Vogelsangh beretter til Generalstaterne om den stedfundne Arvehylding; der tales ogsaa om Forandring i Regjeringens Form, hvorved der skulde tilstaaes Geistligheden og Borgerskabet nogen Indflydelse især paa Finantsernes Bestyrelse. — *Kiöbenhavn*, 20/30. October. 20. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 430.

[14247.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt om en Samtale, han Dagen tilforn havde havt med Rigshofmesteren angaaende Rigets Administration, hvorved denne erklærede hverken at vide, om han selv endnu var Rigshofmester, eller overhoved om Rigsraadet endnu var Rigsraad; det synes saaledes, at alt for Tiden er in suspenso, og at den nuværende Tilstand vil kunne have Indflydelse paa tidligere Alliancer, Obligationer, Concessioner o. s. v. og kræve nye Confirmationer; Gesandten mener, at Regjeringen tildeels vil komme i Hænderne paa de menige Stænder, hvilket vil kunne have Indflydelse paa Handelsforholdene. — *Coppenhaege*, den 30. October. (Hollandsk.) 20. Octobr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 502—503.

1660. 21. Octobr. [14248.] Kirkeværgerne for Nicolai Kirke i Kjöbenhavn HENRIK JACOBSEN og NIELS ANCHERSEN foreslaae at indskrænke Antallet af de Lys, som efter afgangne Borgemester Michel Wibes testamentariske Bestemmelse skulde vedligeholdes i bemeldte Kirke, da den skjænkede Capital ikke var tilstrækkelig, og Arvingerne ikke vilde foröge den. — *Kjöbenhavn*, dend 21. October.

N. C. Öst, Archiv for Psychologie, Historie etc. 7. B. S. 83—84.

23. Octobr. [14249.] Kong FREDERIK III.s Forordning angaaende den Underholdning, som i Fredstid skal gives Officerer og Gemene af Cavalleriet, Artilleriet og Infanteriet. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 23. Octob.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Kkkiij—Llliij.

23. Octobr. [14250.] Den hollandske Gesandt PEDER VOGELSANGH beretter til Generalstaterne, at der var gjort Forslag til en ny Regjeringsform, der meget afviger fra den hidtilværende; Gesandten havde efter Indbydelse paa Academiet hört en Oratio panegyrica over den indförte Arveregjering; Kongen og Prindsen havde ogsaa været tilstede. — *Kiöbenhavn*, 23. October/2. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 430—431.

23. Octobr. [14251.] GENERALSTATERNE lykönske Kongen af Danmark til den ham af Stænderne overdragne Arveregjering. — (Octob. 23.) (Tydsk.)

Diar. Europ. Contin. IV. (1660). S. 393.

24. Octobr. [14252.] Forslag fra KJÖBSTÆDERNES DEPUTEREDE paa Rigsdagen i Kjöbenhavn til Kjöbstædernes og Handelens samt andre Kjöbstadnæringers Opkomst (20 Artikler). — *Kiöbenhavn*, den 24. October.

P. F. Suhms Nye Saml. 1. B. S. 221—227. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 533—535.

24. Octobr. [14253.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI., at de, som fornemmelig have bidraget til den skete Forandring, ere Hannibal Sehested, Biskop Hans Svane, Borgemester Hans Nansen og Christopher Gabel, der i Bremen var Kongens Kammertjener; en russisk Gesandt er ankommen, og har allerede havt Audients; han har offereret Kongen nogle tusinde Tönder Korn; man forundrer sig over, at den hollandske Gesandt endnu ikke har havt Audients. — *Helsingör*, 24. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 207.

26. Octobr. [14254.] Kong FREDERIK III.s Bestalling for Hr. Jochum Gersdorph til Tundbyholm som Rigens Raad og Drost samt Præsident i Stats-Collegium. — *Haffn.*, 26. Octobr.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. ved C. F. Wegener. 2. B. S. 158—159.

26. Octobr. [14255.] Kong FREDERIK III.s Bestalling for Peder Reedtz til Thygestrup som Rigens Raad og Canceller, samt Præsident i Cancellie-Collegium og Assessor i Stats-Collegium. — *Haffn.*, 26. Octobr.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. ved C. F. Wegener. 2. B. S. 159—160.

26. Octobr. [14256.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI., at der siges, at de 4 fornemste Embeder atter skulle erholde deres Lehn. — *Helsingör*, 26. October.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 207.

27. Octobr. [14257.] Den hollandske Gesandt PEDER VOGELSANGH beretter til Generalstaterne om de nye Collegiers Indretning; Hannibal Sehested skal være Præsident i Finantscollegiet; han samt Gersdorf og Peder Reedtz havde Dagen iforveien aflagt Ed til Kongen i Anledning af de dem overdragne Embeder og Charger. — *Kiöbenhavn*, 6. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 431.

[14258.] Den hollandske Gesandt PEDER VOGELSANGH beretter til Generalstaterne om de videre Forandringer, der foretages i Regjeringen; alle Betalingsordrer skulle herefter undertegnes af Kongen selv, som hver Dag vil lade sig Indtægternes og Udgifternes Status forelægge; Rigscantsleremhedet, som Christopher Urne har nedlagt, er tilbudt Rigsraaden Seefeld; der er skeet Forandring med Hensyn til Adgang til Kongens Person; tillige beretter han om en samme Dag holdt Mönstring over Borgerskabet, som Kongen takkede for dets Forhold under Beleiringen. — *Kiöbenhavn*, 30. October / 9. November. 1660. 30. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 431—432.

[14259.] D. GEORGIUS SEGERUS ad D. Thomam Bartholinum de variis rebus literariis et medicis scribit. — *Basileæ*, 30. Oct. 30. Octobr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 45—48.

[14260.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI., at Rigshofmesteren er beskikket til Rigsdrost, Hannibal Sehested til Rigsskatmester og Peder Reedtz til Rigscantsler; Adelen har begjæret, at Feltmarschal Schack som Fremmed ikke maatte udnævnes til Rigsmarsk; Biskop Svane er gjort til Ærkebisp og Hans Nansen til Borggreve; der siges, at Kongen selv ved Nattetid fra Cancelliet har udtaget endeel Acter, da det var ham sagt, at vigtige Concilier der vare fattede; den hollandske Resident le Maire var den 25. October reist til Kjöbenhavn. — *Helsingör*, 31. October. 31. Octobr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 207.

[14261.] PETRUS SCHUMACHERUS ad D. Thomam Bartholinum de instrumento quodam chirurgico scribit; deinde de laudibus sibi in Centuriis Bartholini attributis. — *Lut. Paris.*, 1. Novembr. 1. Novbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 52—54.

[14262.] D. THOMAS BARTHOLINUS ad D. Johannem Danielem Horstium de libris suis post pacem restitutam typis traditis vel brevi tradendis scribit; deinde de casu illo medico (cfr. N. 14201) observationes suas cum eo communicat. — *Hafniæ*, 2. Nov. 2. Novbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 22—43.

[14263.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI., at Udnævnelsen af en Rigsmarsk er stillet i Beroe, men Posten bestyres af Schack; det siges, at den russiske Gesandt söger at gjöre Alliancen mellem Rusland og Danmark endnu fastere end tidligere. — *Helsingör*, 2. November. 2. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 207—208.

[14264.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at han vel anseer den i Danmark skete Forandring for considerabel for Kongen og hans Familie, men at den ikke vil fordre nogen ny Bekræftelse af tidligere Allianceer, da disse ere sluttede med Kongen og kun ad maiorem cautelam ratificerede af Rigsraadet; han venter med Længsel Fuldbyrdelsen af Accorden af 14. (4.) April. — *Haege*, den 12. November. (Hollandsk.) 2. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 503—504.

[14265.] Den hollandske Gesandt VOGELSANGH beretter til Generalstaterne om Indkaldelsen af den Deel af Adelen, som endnu ikke havde bekræftet Arveregjerings-Acten; om Svanes Udnævnelse til Ærkebisp og Nansens til Borggreve, samt om Indretningen af Statscollegiet og andre Collegier; tillige meddeler han, at Borgerne nu for störste Deel ere aflöste fra Vagterne, samt at der tænkes paa at indkræve en Kopskat for at skaffe Penge. — *Kiöbenhavn*, 3/13. November. 3. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 432.

1660. 4. Novbr. [14266.] Kong FREDERIK III.s „Provisional-Ordonnance" angaaende den provisoriske Indretning af de 5 Regjeringscollegier og Geheimeraadet efter Souverænitetens Indförelse. — *Kiöbenhavn Slot*, den 4. November.

L. Holberg, Danm. Hist. T. III. S. 484—507.

6. Novbr. [14267.] Den hollandske Gesandt PIETER VOGELSANGH beretter til Generalstaterne, at Lente er udnævnt til Cantsler i det tydske Cancellie, derimod er det urigtigt, at Nansen havde erholdt Titel af Borggreve. — *Kiöbenhavn*, 6/16. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. S. 433.

7. Novbr. [14268.] Den svenske Resident DUVALL beretter til Kong Carl XI., at Kongen om kort Tid vil lade sig krone i Kjöbenhavn; Peder Reedtz er bleven udnævnt til kongelig Cantsler, og Jörgen Seefeld har aflöst Christopher Urne som Rigscantsler. — *Helsingör*, 7. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 208.

8. Novbr. [14269.] Kong FREDERIK III.s Forordning om trykt (stemplet) Papir og Pergament, hvorved tillige Forordningen af 1. Octbr. s. A., hvori adskillige Unöiagtigheder ere befundne, ophæves. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 8. Novembr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Llliiij—Mmmiij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 931—935.

8. Novbr. [14270.] Kong FREDERIK III.s Instrux for Kammer-Collegium. — *Kiöbenhaffn*, denn 8. November.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. ved C. F. Wegener. 2. B. S. 151—157.

10. Novbr. [14271.] VITUS BERING, kongelig dansk Historiograf, sælger og sköder Lundegaard i Lund, som af Kong Frederik III. var ham skjenket, til Peder Winstrup, Biskop i Skaane og Herre til Werpinge. — *Kiöbenhaffn*, den 10. Nov.

Handl. rör. Skandinaviens Hist. 9. D. S. 403—405.

12. Novbr. [14272.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Thomas Thomæsen og Jörgen Hansen Renteskrivere at forfatte en Fortegnelse paa Rentekammerets Constitution, og gjöre Forslag til Forbedringer deri. — *Hafniæ*, 12. Novembr.

L. Holberg, Danm. og Norges geist. og verdsl. Staat. S. 554. 2. Edit. S. 488.

13. Novbr. [14273.] Kong FREDERIK III. befaler de til Kjöbenhavn til Arvehylding forskrevne Stænder og deres Fuldmægtige næste Morgen at forsamle sig, Adelen i Holmens Kirke, den geistlige og borgerlige Stand i Nicolai Kirke og Bönderne i Trefoldigheds Kirke, hvorfra de skulle blive ophentede til Slottet til den solemnelle Act at forrette. — Den 13de November.

R. Nyerup, Efterr. om Kong Frederik III. S. 329—330.

13. Novbr. [14274.] Kong FREDERIK III.s Rescript til Cantsler Peder Reedtz, at herefter „Intet, som vedkommer Cammer-Collegio og Rigets Intrader, være sig Bestalninger, Forpagtninger, Restancer, Qvittancer, Mageskifter, Assignationer, Contracter og andet deslige, som angaaer Indtægt og Udgift, i Cancelliet vorder annammet", men henvises til Cammercollegium. — *Hafniæ*, 13. Novembr.

Uddrag i L. Holberg, Danm. og Norges geistl. og verdsl. Staat. S. 551—552. 2. Edit. S. 485—486.

13. Novbr. [14275.] Kong FREDERIK III.s Rescript, hvorved, efter Ansögning af Sognepræsten M. Hans Rhumann ved Domkirken i Aarhuus, Kaldene Vibye og Tising henlægges til Domsognet, naar den daværende Sognepræst ved Döden afgaaer. — *Kiöbenhavn Slot*, d. 13. Novembr.

F. Nannestad, Hilaria Aarhus. p. 150—151. C. V. Hertel, Beskr. over Aarhuus Domkirke. 2. Afd. 3. H. S. 406—407.

[14276.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI. om Adelens Misfornöielse over den skete Forandring, om Christopher Gabels forventede Forfremmelse og om Kammertjeneren Jacobs Gunst hos Kongen; de Adelige begynde at standse Salget af deres Godser i Skaane, og blandt disse siges Rigsdrosten at være; tillige skriver han, at endeel svenske Krigsfolk komme til Danmark fra Skaane, og blive der modtagne. — *Helsingör*, 14. Novembr. 1660. 14. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 208—209.

[14277.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL tilskriver Rigsdrost Grev Brahe, at af de Slægter, som tænke paa at gaae over til de Svenske, ere Hr. Jörgen Brahe til Knudstrup, Rosenkrands og Thott; og overhoved tænker Adelen, der bliver meget slet tracteret, ikke mere paa at sælge sine Godser i Skaane. — *Helsingör*, 14. November. 14. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 209.

[14278.] Klageskrift mod Adelen, indgivet af DEN DANSKE BONDESTAND til Kong Frederik III. — *Kiöbenhavn*, d. 15. Nov. 15. Novbr.

P. F. Suhms Nye Saml. 1. B. S. 227—229. G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 552—554.

[14279.] Kong FREDERIK III.s Instrux for Stats-Collegium. — *Hafniæ*, d. 18. Novbr. 18. Novbr.

Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch. ved C. F. Wegener. 2. B. S. 157—158.

[14280.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI., at han den 14. dennes kom til Kjöbenhavn og henvendte sig til Sehested for at söge Audients hos Kongen; Sehested udtalte, at den nye Charge, som han nu havde, var et Beviis paa, at hans Unaade ikke havde været af stor Consideration, han lovede at bidrage, hvad han kunde, til at fremme god Correspondance mellem Sverrig og Danmark; den 15. havde han havt Audients hos Kongen for at lykönske ham i Anledning af Arveregjeringen; Peder Reedtz havde besögt ham og yttret sig redebon til at befordre Enighed mellem de nordiske Kroner. — *Kjöbenhavn*, 20. November. 20. Novbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 209—210.

[14281.] Forlig indgaaet for de fyrstelige Commissarier Claus von Qualen og Johann Sanne mellem INDBYGGERNE PAA FEMERN, hvorved bestemmes, at de extraordinære Contributioner herefter skulde udredes i Forhold til Enhvers Areal (Drömtsaat). — *Burg, auf Fehmern*, den 23sten November. (Tydsk.) 23. Novbr.

Corpus Statutor. Slesvicens. 1. B. S. 738—741.

[14282.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh angaaende de Obligationer, som han maa sörge for blive udstedte af Kongen af Danmark, samt om Staternes Forhandlinger angaaende den Pengehjelp, Gesandterne have tilstaaet Kongen udover den bevilgede Summa. — *Haege*, den 3. December. (Hollandsk.) 23. Novbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 504—506.

[14283.] Kong FREDERIK III.s Rescript angaaende Borgemesternes og Sognepræsternes Sæde og Gang indbyrdes. — 24de Novbr. 24. Novbr.

Udt. i J. J. Fyhn, Efterr. om Kolding. S. 288.

[14284.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI. om Indretningen af de syv nye Regjerings-Collegier, om Stændernes Deliberationer om Militiens Underholdning, og om Adelens Misfornöielse og de skaanske Adeliges Tilböielighed til at forblive under Sverrig; tillige skriver han om den russiske Gesandts Afsked og dennes Forbittrelse 24. Novbr.

1660. paa de Svenske, samt om forskjellige Udnævnelser til de höiere Regjerings-Embeder. —
24. Novbr. *Kiöbenhavn*, 24. November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 210—212.

2. Novbr. [14285.] Den hollandske Gesandt Vogelsangh beretter til Generalstaterne, at Schack var udnævnt til Överstbefalende over Hæren og at der var oprettet et nyt Embede, nemlig Generalprocureurens, hvortil Professor Scavenius var bestemt; flere af de fornemste Herrer havde afslaaet at lade sig sætte paa fast Gage. — *Kiöbenhavn*, 24. November / 4. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 433.

4. Novbr. [14286.] Den hollandske Gesandt Vogelsangh tilskriver Generalstaterne, at den skete Forandring i Regjeringen er af den Beskaffenhed, at det synes betænkeligt at undlade at lade de ældre afsluttede Tractater bekræfte af Kongen; han er herom bleven advaret af flere. — *Kiöbenhavn*, 24. November / 4. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 433.

28. Novbr. [14287.] Assignation af Hans Schack, Krigs-Præsident og Assessor in Collegio Status, Amtmand i Ribe, etc., hvorefter Ribe Bye maanedlig har at udrede til sin Indqvartering 566 Rdlr. — *Copenh.*, 28. Novembris. (Tydsk.)

P. Adler, Efterr. ang. Ribe. 6. Saml. 1838. S. 105—107.

c. 28. Novbr. [14288.] Den svenske Resident Gustav Duvall beretter til Kong Carl XI. om den Hovedskat, som skal udskrives over hele Riget, og som man troer i Holsten vil vække megen Misfornöielse; med Hensyn til de svenske Soldater havde Schack erklæret, at han ikke troede, at der fandtes flere indfödte Svenske her, og han haabede ikke, at Kongen af Sverrig gjorde Fordring paa de tydske Tropper, som her havde taget Tjeneste. — *Kiöbenhavn*, . . . November.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 212—213.

1. Decbr. [14289.] Den hollandske Gesandt Pieter Vogelsangh tilskriver Raadspensionær Johan de Witt, at Kongen af Danmark ikke har vægret ham nogen Obligation, og at han heller ikke vil kunne gjöre det, og at han er forvisset om, at Sagen vil blive afgjort til Tilfredshed; tillige beder han ham som en særlig Tjeneste om at skaffe ham af med le Maire, som han nu har lært at kjende som et Menneske, der ikke har Landets Interesse, men kun sin egen Ambition for Öie. — *Coppenhaege*, den 11. December. (Hollandsk.)

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 506—507.

1. Decbr. [14290.] Den hollandske Gesandt Vogelsangh tilskriver Generalstaterne, at Rigsraads-Embedet, uagtet det har tabt hele sin Anseelse og Magt, dog synes at skulle vedblive, da Kongen har udnævnt en ny Rigsraad, nemlig Cantsleren i Norge, Hr. Bielke. — *Kiöbenhavn*, 11. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 434.

3. Decbr. [14291.] Literæ Caroli II., regis Magnæ Britanniæ, ad Fridericum III. regem datæ, per quas huic de regno Daniæ hereditario iure in ipsum posterosque eius translato gratulatur. — *E Palatio Westmonasteriensi*, die 3. Decembris.

J. C. Lünig, Literæ procerum Europæ. P. II. p. 251—252.

4. Decbr. [14292.] Den svenske Resident Gustav Duvall beretter til Kong Carl XI., at der er beskikket tvende Commissarier Ove Juel og Jörgen Reedtz til at forhandle med ham; Sehested har forsikkret ham om Kongens faste Beslutning at vedligeholde Venskab med Sverrig; han skriver om Böndernes Besværing over den dem paalagte Byrde, idet 4 Bönder skulle holde een Rytter; tillige skriver han om reiste Klager mod Niels Trolle, om Jens Juels

Ansættelse som kongelig Secretair, samt at Niels Krabbe havde ladet Residenten vide, at han vil gaae til Skaane og aflægge sin Ed. — *Kiöbenhavn*, 4. December. 1660. 4. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 214—215.

[14293.] Den hollandske Gesandt VOGELSANGH beretter til Generalstaterne, at Secretair Bierman, der havde indladt sig i Ægteskab i Kjöbenhavn, af Kongen var udnævnt til Secretair i Statscollegiet; Professor Lange og Professor Ernst vare blevne Medlemmer af Cancellicollegiet og Prindsens Lærer Matthesius af Statscollegiet; der var nedsat en Commission for at bringe Rigets gamle Love i Samklang med den nye Tingenes Orden; Le Maires Beretning om Flytning af Toldstedet fra Helsingör til Kjöbenhavn er ugrundet. — *Kjöbenhavn*, 18. December. 8. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 434.

[14294.] D. JOHANNES CASPARUS BAUHINUS in literis ad D. Thomam Bartholinum datis amicitiam utriusque mutuam magni facit, eique ob librum sibi dedicatum gratias agit. — *Basilea*, IV. Idus Xbr. 10. Decbr.

Th. Bartholini epist. med. Cent. III. p. 57—58.

[14295.] Den svenske Resident DUVALL beretter til Kong Carl XI. om den store Jammer, som hersker her i Staden blandt Soldaterne paa Grund af Mangel paa Levnetsmidler; ligeledes om Böndernes og de andre Stænders Klager; der höres endnu intet til Adelens nye Privilegier, saa han troer, at mange af dem let kunne bevæges til at gaae over til Skaane, hvis Kongen af Sverrig vil caressere dem og tilstaae dem nogen Lettelse med Hensyn til Udförsel af Korn og Oxer; Le Maire og Vogelsangh drive paa Liqvidation af de gjorte Forskud; Juel er bleven Secretarius Status og Henrik Möller Rentemester. — *Kiöbenhavn*, 11. December. 11. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 215.

[14296.] Raadspensionær JOHAN DE WITT tilskriver Gesandten Pieter Vogelsangh, at det tidligere berörte Punkt om Confirmation af de forrige Alliancer med Danmark ansees saa vigtigt, at det vil blive forebragt for Staterne af Holland og Vestfriesland; han erklærer sin Tilfredshed over hans Yttringer angaaende de Obligationer, som Kongen af Danmark skulde udstede, og beder ham at fremme denne Sag. — *Haege*, den 23. December. (Hollandsk.) 13. Decbr.

Brieven tusschen J. de Witt etc. 6. D. S. 507—508.

[14297.] Den hollandske Gesandt VOGELSANGH beretter til Generalstaterne, at det ikke synes, at den paalagte Kopskat vil indbringe saa stor en Sum, som man ventede, da der af Kjöbenhavn kun er indkommet 5000 Rigsdaler; det synes ikke, at man for det förste vil gjöre Alvor af Armeens Reduction; der holdes endnu 6000 Ryttere og 10000 Mand Fodfolk; man begynder at mærke Mangel paa Korn; Rigsraadernes Antal foröges daglig; de agtes benyttede til at danne Herredagen, der er sidste Instants i Retstrætter. — *Kiöbenhavn*, 25. December. 15. Decbr.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. 1. D. S. 434—435.

[14298.] Kong FREDERIK III. og Hertug CHRISTIAN ALBRECHT befale de slesvigske og holstenske Stænder at möde i Slesvig den 24. Jan. næstkommende, for at deeltage i den afdöde Hertug Frederiks Bisættelse, og derefter at aflægge Hylding. — *Schlosse Gottorf*, den 16. Decembr. (Tydsk.) 16. Decbr.

J. F. Noodt, Beyträge. 1. B. S. 256—257.

1660. 18. Decbr. [14299.] Fundats for et af afdöde D. HENRICH FIUREN til 3 fattige Studenter ved Kjöbenhavns Universitet skjenket Legat, stort 500 Rigsdaler, udstedt af hans Moder, Broder og Svoger. — *Kjöbenhavn*, den 18. Decbr.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1806. I. B. S. 250—252.

18. Decbr. [14300.] Fundats for afg. Dr. HENRICH FIURENS Gave af 300 Rd. Capital til Vederlag for Universitets-Bibliothekaren for Tilsyn med det af ham til Universitetet skjenkede Bibliothek, udstedt af hans Arvinger. — *Kiöbenhafn*, den 18. Decembr.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 142.

18. Decbr. [14301.] Fundats for afg. Dr. HENRICH FIURENS Gave af 500 Rd. til Hellig Trefoldigheds Kirke i Kjöbenhavn, udstedt af hans Arvinger. — *Kiöbenhavn*, den 18. December.

Hofman, Fundationer. T. IX. S. 134—135.

19. Decbr. [14302.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI., at Schack havde erklæret, at der ikke vilde blive gjort Vanskelighed ved, at de svenske Soldater, som maatte findes i dansk Tjeneste, blive dimitterede; Sehested bestræber sig for at befordre Enighed mellem Nabostaterne og forsikkrer, at Kongen nærer samme Önske; Sehested staaer sig ikke godt med Cantsler Reedtz, der er egenkjærlig og lidet sociabel; han omtaler en Samtale med Rigsdrosten om hans Godser i Skaane, som han meente at Kongen af Danmark vilde tilforhandle sig; tillige beretter han om de Vanskeligheder, som den hollandske Gesandt finder ved Udstedelsen af Obligationen for de Kongen af Danmark forstrakte Summer. — *Helsingör*, 19. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 215—216.

22. Decbr. [14303.] Citatio CONSISTORII ad Theocarum Jacobi Holmium (Thöger Jacobsen Holm) studiosum, ut sexta die Februarii in Consistorio coram senatu academico se sistat, nisi ab universitate cum ignominia expelli malit. — *Hauniæ*, 22. Decemb.

L. Engelstoft, Univ. Ann. 1809. I. B. S. 189—190. (Af et Circulære til Bisperne i Jylland af 12. Jan. 1661 (sst. S. 191), sees, at Grunden til denne Stævning var en Anklage for at have löbet efter en anden Student med dragen Kaarde).

22. Decbr. [14304.] Den svenske Resident GUSTAV DUVALL beretter til Kong Carl XI., at Commandanten paa Kronborg antager saa mange svenske Krigsfolk, som han kan faae, for at completere sine Compagnier; han melder Rigsadmiralen Ove Gjeddes Död, hvis Charge har været tilbudt Ruyter, derefter Henrik Bielke, og endelig nu skal være overdragen til Niels Trolle; endelig omtaler han nogle Uordener i Kjöbenhavn af endeel Soldater. — *Helsingör*, 22. December.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 216—217.

22. Decbr. [14305.] Den hollandske Gesandt VOGELSANGH beretter til Generalstaterne, at da Kopskatten har indbragt saa lidet, har Kongen til Krigsmagtens Underholdning maattet contrahere med forskjellige om en Sum af 12000 Rdl. maanedlig i 3 Maaneder, hvilket var aldeles nödvendigt, naar man betænker, at sidste Onsdag en Hob Soldater udplyndrede Amagertorv; Le Maire har underrettet ham om, at Tolderne i Helsingör ere befalede at opfordre Skippere, der före Kornladninger, til at lade Kornet blive her i Landet mod fuld Betaling; tillige omtaler han, at Oberst Gyldenlöve, Kongens Sön, forleden Söndag blev ægteviet til en Fröken Grubbe. — *Kiöbenhavn*, 1. Januar 1661.

Udt. i P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. under Fr. III. I. D. S. 435—436.

[14306.] Kong FREDERIK III. bevilger, at der aarlig maatte oppebæres 1 Rd. af hver Sognekirke i Sjælland, som Kongen havde jus patronatus til, til Bedste for fattige Præsteenker i Sjællands Stift. — *Kiöbenhavn*, den 24. Dec. 1660. 24. Decbr.

Hofman, Fundationer. T. VIII. S. 565.

[14307.] Kong FREDERIK III.s Forordning om Regnskabs Aflæggelse for kongelige Oppebörseler. — *Kiöbenhavn Slot*, den 30. Decbr. 30. Decbr.

Forordninger siden Recessen 1643. fol. Mmmiij—Nnnij. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 935—939. Udt. i G. L. Baden, Danm. Hist. 4. D. S. 568—569.

REGESTA DIPLOMATICA
HISTORIÆ DANICÆ.

INDEX CHRONOLOGICUS

DIPLOMATUM ET LITERARUM,

HISTORIAM DANICAM INDE AB ANTIQUISSIMIS TEMPORIBUS
USQUE AD ANNUM 1660

ILLUSTRANTIUM,

QUÆ IN LIBRIS HACTENUS EDITIS VULGATA SUNT.

CURA

SOCIETATIS REGIÆ SCIENTIARUM DANICÆ.

TOMI ALTERIUS PARS PRIOR

AB ANNO MDXXXVI AD ANNUM MDCXXXI.

HAVNIÆ.

TYPIS EXCUDEBANT J. D. QVIST & SOC.

MDCCCLXX.

CHRONOLOGISK FORTEGNELSE

OVER HIDTIL TRYKTE

DIPLOMER OG ANDRE BREVSKABER

TIL OPLYSNING AF DEN DANSKE HISTORIE

FRA DE ÆLDSTE TIDER INDTIL AAR 1660,

MED KORT ANGIVELSE AF INDHOLDET.

UDGIVEN VED

DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES SELSKABS OMSORG.

ANDET BINDS FÖRSTE AFDELING

FRA AAR 1536 TIL AAR 1631.

KJÖBENHAVN.

TRYKT HOS J. D. QVIST & COMP., BOG- OG NODETRYKKERE.

1870.

REGESTA DIPLOMATICA

HISTORIÆ DANICÆ.

VOLUMEN ALTERUM.

PRÆFATIO.

Quoniam universum consilium huius operis, cuius nunc alterum volumen duabus partibus comprehensum auctoritate societatis nostræ edimus, satis declaratum videtur in prioris voluminis præfatione, hic breviter explicandum est, quomodo alterum hoc volumen ab initio institutum et inter quas rerum vicissitudines confectum sit, demonstrandumque, quid ad absolutionem quandam operis efficiendum restet.

Edito priore volumine ante omnia considerandum fuit, materia alteri volumini præparata itane locuples et plena videretur, ut statim in opere typis describendo pergere liceret. Cuius rei exploratio dum paulo diutius trahitur, interea ex sodalibus, quibus cura operis edendi commissa erat, Finnus Magnusen et J. L. Kolderup-Rosenvinge mortem obierunt, ille d. 24. Decembris a. 1847, hic d. 4. Augusti a. 1850. Quum autem qui materiæ digerendæ et typis parandæ præfectus a sodalibus erat, H. Knudsen, in tabulario regio secreto indicum confector (registrator), interim epitomas diplomatum supplere studuisset iisque, quod ad tempus inter sacrorum in Dania emendationem et Frederici II^di regis mortem interiectum (ab a. 1537 ad a. 1588) attineret, non ita multum deesse putaret, curatores operis, — erant autem tum L. Engelstoft, Chr. Molbech, J. N. Madvig —, qui ab initio supplementorum volumen necessarium fore præviderant, et ad id, ipso opere confecto, edendum materiam sensim colligi iusserant, d. 19. Novembris a. 1850 decreverunt, ut materia annorum ab 1537 ad 1588 ad formam prioris voluminis componeretur et statim typis describi inciperet. Paulo post d. 29. Novembris a. 1850 C. F. Wegener curatoribus adscriptus sum: qui autem eorum et ætate et ordine primus erat, L. Engelstoft d. 4. Martii a. 1851 mortuus est. Ipsius autem operis exsequendi initium quum Knudsenii morbo dilatum aliquamdiu esset, morte eius d. 20. Maii a. 1851 plane interruptum est.

Itaque sodalibus superstitibus (Molbechio, Madvigio, Wegenero) circumspiciendus erat homo ad operis compositionem et editionem peragendam ingenio

FORTALE.

Idet Videnskabernes Selskab herved udgiver Regesternes andet Bind i tvende Dele, skulle vi Undertegnede som Medlemmer af Commissionen for samme Værk med Hensyn til den almindelige Plan henvise til det förste Binds Fortale og her alene indskrænke os til at meddele, under hvilke Forhold og Omstændigheder nærværende Bind er bleven til, samt hvad derefter endnu staaer tilbage, för Værket kan ansees for afsluttet.

Efter Udgivelsen af förste Bind maatte Commissionen allerförst undersöge, hvorvidt det til andet Bind samlede Materiale kunde antages at være saa fuldstændigt, at Trykningen af Værket strax kunde fortsættes, og under denne temmelig langvarige Undersögelse, tabte den ved Döden tvende af sine Medlemmer, Etatsraad F. Magnusen den 24de December 1847 og Conferentsraad Rosenvinge den 4de August 1850. Da imidlertid den antagne Redactör Registrator Knudsen havde stræbt at supplere Diplom-Uddragene og ansaa dem for nogenledes fuldstændige for Perioden fra Reformationen til Kong Frederik den Andens Död (1537—1588), og da Commissionen overhovedet ligefra förste Begyndelse af havde forudseet, at et Supplement-Bind vilde blive nödvendigt og ved stadig Indsamling af Materiale havde forberedt Udgivelsen af dette, naar hele Hovedværket var bragt til Ende, saa besluttede Commissionen (Engelstoft, Molbech, Madvig) den 19de November 1850 at lade den endelige Redaction foretage af Materialet fra 1537 til 1588 efter den samme Plan, som var fulgt i Værkets förste Bind og at lade Trykningen strax begynde. Kort efter blev undertegnede Wegener den 29de November 1850 valgt til Medlem af Commissionen; men derpaa mistede denne sit ældste Medlem Conferentsraad Engelstoft den 4de Marts 1851, og Arbeidets Begyndelse blev först forhalet ved Knudsens Sygdom, siden ganske afbrudt ved hans Död den 20de Mai 1851.

Commissionen (Molbech, Madvig, Wegener) maatte nu söge en anden Redactör, der havde de fornödne Egenskaber og den fornödne Tid at anvende paa

et studiis aptus et qui satis ei temporis tribuere posset; is a. demum 1853 repertus die 14. Junii eius anni operam suam addixit, J. C. P. Seidelin, philologiæ candidatus. Qui quum perlustrata omni, quæ aderat, materia intellexisset, epitomas diplomatum hactenus collectas minime sufficere, ut opus statim componi et typis tradi recte posset, demandatum ei d. 25. Novembris a. 1853 et d. 31. Octobris a. 1854 est, ut aliquantisper operam omnem et vires ad materiam ante collectam recognoscendam supplendamque conferret, ea tamen lege, ut calendis Maiis a. 1855 sine ulla procrastinatione initium fieret typis describendorum, quæ ad id tempus collecta essent, ad eaque, quantum fieri posset, explenda intersererentur, quæ opere procedente mature reperirentur; quæ autem sero reperta in ipsum opus suo loco recipi non potuissent, supplementorum volumini, cuius edendi iam consilium captum significavimus, reservarentur. Curatores autem operis, quibus d. 10. Februarii a. 1854 adscripti erant J. E. Larsen et J. M. Velschow, sensim, quum quædam in operis forma dubia visa essent nec ante præfinita, constituerunt, quæ Seidelin sequeretur: diplomata, quorum tantum epitomæ typis impressæ essent, in regesta recipienda esse, si epitomæ non nimis breves essent ipsisque diplomatum verbis uterentur; privatas litteras, quamquam in operis titulo significatæ essent, tamen ita demum recipiendas esse, si maioris momenti esse viderentur; ex peregrinis diplomatis, quæ res Danicas attingerent, tantum eas partes, quæ ad has pertinerent, in regestis indicandas esse. Sic forma operis certius descripta, volumen hoc alterum calendis Maiis a. 1855 typis describi coeptum est ac deinde Seidelinii opera, Molbechio curatorum nomine rem propius regente, continuatum est, editisque a. 1856 duobus primis fasciculis (a. p. 1 ad 192 et a p. 193 ad 456) opus sine ulla maiore notabilive consilii institutique, quod in priore volumine servatum erat, mutatione ad mortem Frederici II regis, hoc est, ad a. 1588 perductum est.

Quod ad inferius tempus pertineret, initio curatores operis in ea fuerant sententia, ut tantum notabiliorum litterarum aut quæ publicas res rationesque attingerent, epitomas in regesta referendas putarent, quum earum maiorem multitudinem et quæ procedente tempore semper cresceret impressam repertum iri crederent. Quum tamen re et experiendo appareret, minime multa huius ætatis diplomata typis impressa esse, maximeque e priore parte regni Christiani quarti multo pauciora, quam quis opinaretur, edita exstare, re denuo considerata, reliquum quoque tempus eadem, qua superius,

Arbeidet, og det lykkedes först den 14de Juni 1853 at finde en saadan Mand i Hr. Cand. philol. H. C. P. Seidelin; og da denne derefter ved fornyet Undersögelse af det tilstedeværende Materiale overbeviiste sig om, at de hidtil samlede Diplom-Udtog ingenlunde vare tilstrækkelige til en strax begyndende Redaction og Trykning, overdrog Commissionen ham den 25de November 1853 og den 31te October 1854 at anvende sin Flid og sine Kræfter for det förste paa en Revision og Supplering af det ældre Materiale, dog saaledes at Trykningen ufravigelig skulde begynde den 1ste Mai 1855 med det til den Tid samlede Materiale, som da under den fremskridende Trykning skulde saavidt muligt fuldstændiggjöres, hvorimod alt det, der fremkom forseent til at kunne optages i Hovedværket, skulde opbevares for det ovennævnte Supplement-Bind. Commissionen, som imidlertid var bleven foröget den 10de Februar 1854 med tvende nye Medlemmer, Etatsraad Prof. juris Larsen og Professor hist. Velschow meddeelte derhos Hr. Seidelin efterhaanden nogle nærmere Bestemmelser for enkelte Tilfælde, der ikke tidligere vare afgjorte: Documenter, der kun i Udtog vare trykte, skulde optages i Regesterne, forsaavidt disse Udtog havde nogen Fyldighed og vare givne med Documentets egne Ord; private Breve, skjöndt de vare nævnte paa Værkets Titelblad, skulde dog kun optages, naar de skjönnedes at være af nogen större Interesse, og af fremmede Documenter, der berörte danske Forhold, skulde alene disse nævnes i Regesternes Udtog. Efter denne saaledes nærmere bestemte Regel og Plan begyndte da ogsaa Trykningen af nærværende andet Bind den 1ste Mai 1855 og fortsattes uden Afbrydelse ved Hr. Seidelin som Redactör under særlig Ledelse af Molbech paa Commissionens Vegne, og paa denne Maade udkom i Aaret 1856 de tvende förste Hefter, S. 1—192 og S. 193—456, hvorved Værket i alt Væsentligt efter den samme Plan, som var fulgt ved Udgivelsen af förste Tome, förtes ned til Kong Frederik den Andens Död 1588.

Hvad den fölgende Tid angik, havde Commissionen oprindelig været af den Mening, at Valget af de Actstykker, hvoraf Udtog skulde optages i Regesterne, kunde indskrænkes til de betydeligste eller dem der vedkom offentlige Forhold, idet man forudsatte, at disse vilde vise sig at være trykte i en större og i Tidernes Löb stedse voxende Mængde. Men da Erfaring nu lærte, at de hidtil trykte Documenter fra denne Periode ingenlunde udgjorde noget betydeligt Antal og at der især fra den förste Deel af Kong Christian den Fjerdes Regjering kun havdes trykt et paafaldende ringe Antal Documenter, saa troede Commissionen efter nöieste Overveielse at burde inddrage ogsaa det tilbagestaaende Tidsrum under den for det foregaaende bestemte

lege tractandum iudicaverunt, ita ut quam plenissime omnia colligerentur. ea autem. quæ impressione iam ad eum finem progressa reperirentur, ut suo loco inferri non possent, item, ut antea, supplemento reservanda esse. Sic iam procedente opere, quum Larsen d. 16. Novembris a. 1856, dein Molbech d. 23. Junii a. 1857 mortui essent, Velschowio proximam curam regendi operis gerente primum tertius fasciculus (a p. 457 ad 736) a. 1859 editus est. verum inter quartum typis describendum is quoque d. 8. Julii a. 1862 e vita decessit.

Velschowii obitu nonnihil retardatus operis progressus est, cum infeliciter accidisset, ut pars epitomarum diplomatum collectarum intercideret denuoque comparanda esset. Eo damno quoad fieri poterat celerrime indefessa Seidelinii opera restituto, Wegenero duce a. 1863 fasciculus quartus (a p. 737 ad 1120), a. 1865 quintus (a p. 1121 ad 1360) prodierunt, nunc autem (a. 1870 ineunte) sextus (a p. 1361 ad 1639) editur, qui volumen alterum absolvit. Itaque propter amplitudinem huius tomi provisum est, ut in duas partes dividi a bibliopego possit.

Restat tertius tomus, supplendis et emendandis, quæ in primo alteroque aut desint aut minus consilio satisfaciant, destinatus. Laborat autem uterque hac maxime parte, quod et in iis operibus, ex quibus materia ab initio excerpta est, et in aliis, quæ ad usum vocata non erant, non exiguus numerus diplomatum ad historiam Danicam pertinentium impressus est, quorum nullæ regestis epitomæ insertæ sint. quod tum demum eæ epitomæ confectæ sunt, quum ultra eum locum regesta typis descripta erant, ubi temporum ordine interponi debuerant. Verum hoc incommodum, quod, si opus eo, quo supra dictum est, modo et intra temporis spatium non nimis protractum edendum erat, vitari non poterat, ii, qui operi edendo præfuerunt, et oriturum præviderunt et quæ ad id tollendum pertinerent, prospexerunt, præparata iam ampla supplementi materia. Hæc dum temporis ordine componitur, occasio etiam erit minora incommoda erroresve, qui deprehensi fuerint, emendandi, velut quod uno et altero loco in dierum indicatione stilus, qui appellatur, vetus et novus permutatus est. De hac enim re si quid in materia ordinanda et edenda occurreret dubitationis, litterarum scriptores existimabantur eo calendario usi esse, quod in cuiusque patria receptum esset; verum postea intellectum est, antiquorum quorundam ex Hollandia diplomatum dies non

Plan, der i Hovedsagen gik ud paa den störst mulige Fuldstændighed, og fremdeles at burde opbevare for et Supplement-Bind, hvad der fandtes, efterat Trykningen var fremskreden saavidt, at det ikke mere kunde optages i Hovedværket. Under det saaledes fortsatte Arbeide döde först Larsen den 16de November 1856 og derefter Molbech den 23de Juni 1857, hvorpaa Velschow paatog sig Commissionens Tilsyn med Redactionen og Trykningen först af det tredie Hefte S. 457—736, der udkom 1859, og siden ligeledes af det fjerde Hefte, indtil ogsaa han den 8de Juli 1862 afgik ved Döden.

Dette Dödsfald foranledigede atter nogen Standsning i Arbeidets Fremgang, da derved uheldigviis en Deel af de samlede Document-Udtog gik tabt og paa ny maatte tilveiebringes. Redactören Hr. Seidelin stræbte imidlertid saa hurtigt som muligt at faae Tabet erstattet, og derefter udgik under Ledelse af Wegener paa Commissionens Vegne i Aaret 1863 det fjerde Hefte S. 737—1120, i Aaret 1865 det femte Hefte S. 1121—1360 og nu i Begyndelsen af 1870 det sjette Hefte S. 1361—1639, hvormed Værkets andet Bind er sluttet. Dette Bind er derefter paa Grund af dets större Omfang blevet saaledes indrettet, at det kan indbindes i tvende Dele.

Det tredie Bind, som endnu staaer tilbage, skulde efter Planen være et Supplement, hvorved de Mangler og Ufuldkommenheder, der findes i förste og anden Tome, saavidt muligt skulde udfyldes og rettes. Den betydeligste Mangel er den, at der saavel i de allerede benyttede Værker som i andre, der ikke vare benyttede, er trykt et ikke ringe Antal af Actstykker til Dansk Historie, hvoraf Uddrag savnes i Regesterne, fordi disse Uddrag först fremkom, efterat Trykningen allerede var rykket frem ud over det Tidspunct, da de efter den chronologiske Orden skulde have været optagne. Men denne Mangel, der var uundgaaelig, naar Værket skulde udgives paa den omtalte Maade og inden Forlöb af en rimelig Tidsfrist, har Commissionen fra Begyndelsen af forudseet og forberedt Midlerne til at afhjælpe, idet der ved Commissionens Foranstaltning allerede er tilveiebragt et meget anseeligt Apparat til dette Supplement-Bind. — Under Redactionen af dette Materiale i den chronologiske Orden vil da ogsaa Leiligheden tilbyde sig til paa rette Sted gjennem hele Værket at afhjælpe de mindre Ufuldkommenheder og Feil, som man maatte opdage, saasom paa nogle enkelte Steder, hvor gammel og ny Stiil ere forvexlede. Hvad dette angaaer, havde man nemlig i Tilfælde af Tvivl antaget den Kalender fulgt af Brevskriveren, som brugtes i hans Fædreland, men blev dog senere opmærksom paa, at nogle ældre hol-

recte veteris stili habitos esse. Alii quoque minores nævi in volumine, quod restat, deleri poterunt.

Hoc igitur supplementorum volumine, cui proxime edendo alios præfore credimus, absolvetur hoc regestorum opus, quod ut iam nunc iis, qui historiam Danicam tractant, semper ad manum est, ita non dubitamus, quin id omnes harum rerum periti, quamvis non paucis modis imperfectum non diffiteamur, inter utilissima et necessaria instrumenta historiæ patriæ cognoscendæ et tractandæ numeraturi sint.

Hauniæ, Kalendis Februariis a. 1870.

J. N. Madvig. ***C. F. Wegener.***

Regestis diplomaticis edendis a societate regia scientiarum Danica præpositi.

landske Documenters Datum urigtig var bleven antaget for at være gammel Stiil. Ogsaa andre mindre Pletter ville i det tilbagestaaende Bind passende kunne udslettes.

Ved det nævnte Supplement-Bind, som det er den nærmeste Fremtids — og formodentlig en anden Commissions — Opgave at besörge udgivet, ville saaledes disse Regester være sluttede, og dette Værk, der allerede nu er Danske Historikeres daglige Haandbog, vil da uagtet dets ikke fordulgte Ufuldkommenheder udentvivl af alle Sagkyndige erkjendes at være et af de vigtigste og uundværligste Hjælpemidler til Studiet af Fædrelandets Historie.

Kjøbenhavn, i Commissionen for Udgivelsen af et dansk Diplomatarium og danske diplomatiske Regester, den 1ste Februar 1870.

J. N. Madvig. ***C. F. Wegener.***

Fortsat

FORTEGNELSE

over

DE SKRIFTER, SOM ERE BENYTTEDE FOR REGESTA DIPLOMATICA HISTORIÆ DANICÆ.

Aagaard, J., Historica descriptio Othiniæ, civitatis Fioniæ. Part. I—II. Hafn. 1737—38. 4.

Aagaard, K., Beskrivelse over Thye i Thisted Amt. Viborg 1802.

— Beskrivelse over Törning Lehn. Kbhvn. 1815.

Aarsberetninger fra det kongelige Geheimearchiv, indeholdende Bidrag til dansk Historie af utrykte Kilder. Udgivne af C. F. Wegener. I—IV B. 1—4 H. Kbh. 1852—69. 4.

Abdruck der das Recht der freien Städte Lübeck und Hamburg auf Fortdauer des zollfreien Transit-Verkehres zwischen beiden Städten durch das Holsteinische Gebiet betreffenden Urkunden. 1838. 4.

Abdruck dreyer intercipirter Schreiben durch die Schwedische Ministers in Holland an den König von Schweden etc. geschrieben, sub dato Hage und Amsterdam den 1. und 4. Junij 1657. Uebergesetzet aus dem Holländischen, nach der Copey, gedruckt zu Leyden. [1657]. 4.

Abdruck eines Kön. Schwedischen Original-Schreibens an den General Major Wilh. Vavasoor. Kph. 1659. 4.

Abdruck Käyserl. Friedens Puncten. Nebenst erfolgter Erklehrung dero Kön. May. zu Dennem. etc. zu Lübeck anwesenden Reichs Räthe und Commissarien. Cph. 1629. 4.

Abdruck Kön. Maytt. zu Dennem. etc. gnedigster Resolution auff die von der Ansehe Städten Abgeschicketen am 4. Jan. 1622 vbergebene Proposition, auch was ferner von denselben replicirt. Cph. 1622. 4.

Abdruck zweyer Patenten, deren eins in Nahmen Ihrer Kön. May. zu Dännemarck etc. am 7. Sept. 1658 publiciret, worin der gantzen Welt der Schwedischer Friedens-bruch kund gethan etc., das andere, von Ihrer Churf. Durchl. zu Brandenburg etc., anzeigend die Ursachen, so die Röm. Kays. May. und Ihre Churf. Durchl. bewogen, mit Dero Kriegs-Heer in Holstein zu rücken. Kopenh. 1658. 4.

Abgenötigte Apologia Hamburgensis entgegengesetzt des Durchl. etc. Herrn Christiani IV. etc. an Ihr Röm. Käys. Maj. Ferdinandum III. und an das Churfürstl. Colleg. anno 1641 ausgelassene Schreiben. Hamb. 1641. 4.

Acords-Puncter, som emellan Kon. Maytz. til Swerige Rijkes Rådz, Rijkz Amirals och Lieutenant Generals, Hr. C. G. Wrangels Excellentz på then ena: och Kon. Maytz.

til Danm. Gouverneur Hr. Christoff Bille och Hr. Öfwersten Paul Bendtfeldt etc. på andra Sijda, then 6. Sept. 1658 uppå Slottet Chroneborg, äre slutne wordne. [1658]. 4.

Acta literaria Sveciæ, Vol. I—IV. contin. annos 1720—1739. Upsaliæ. 4.

Adler, P., Historisk-statistisk Maanedstidende for Ribe Stift. Ribe 1838—39. 4.

Advijs Journael van al het principaelste gepasseerde in Denemarcken tusschen de Nederlantsche, Fransche, Engelsche ende Sweedtsche Vrede-Mediatores. 25. May 1660. 4.

Aitzema, Lieuwe van, Saken van Staet en Oorlogh, in ende omtrent de Vereenigde Nederlanden (1621—1669). 1—6 Deel. In's Graven-Haghe 1669—72. fol.

Almanak, Dansk historisk, udgiven af det kgl. Videnskabernes Societet. Kbh. 1760—82.

Andreæ, Sam., Epistola gratulatoria ad Antonium Horneck, Th. D., qua simul Daniæ Orthodoxæ etc. autori theologo Hafniensi respondetur. Marburgi 1690. 4.

An Ihr. Kayserl. Majest. abgelassenes allerunterthänigstes Schreiben von Ihr. Königl. Hoheit, der Durchläuchtigsten Fürstin und Frauwen, Frauwen Hedwig Sophia etc. wegen der Barmstedtschen Sache. 1708. fol.

Anmerckungen über die Nachricht, welche neulich wegen der zwischen Ihro Königl. Majest. zu Dennemarck, Norwegen etc. und Ihro zu Schleszwig-Holstein regierende Hoch-Fürstl. Durchl. Hn. Hertzog Friderichs erwachsenen Irrungen, an Licht gegeben. Auff Befehl Ihrer Hoch-Furstl. Durchl. gedruckt 1696. 4.

Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1846—63. Kbh.

Antislesvigholstenske Fragmenter, udgivne af A. F. Krieger. 1—16 Hefte. Kbh. 1848—51.

Antwordt eines gueten Freundes auff das von seinem gueten Freundt, am. 11. Aug. 1658, an ihn von denen zwischen beyden Nordischen Cronen entstandener newen Kriegs Vnruhe vermeinten Vhrsachen abgegebenes Schreibens. Welches von dem Authore aus dem Lateinischen in Teutsch übergesetzet etc. Erfurth 1659. 4.

Apologia des Fürstl. Hauses Schlesw., Holstein, Sönderburgischer Linien, wieder den, zu Præjuditz desselben durch D. Casp. Dangkwerth in dessen Landesbeschreibung der Fürstenth. Schlesw., Holstein angeführten falschen Bericht. Lübeck 1654. 4.

Archiv für Staats- und Kirchengeschichte der Herzogthümer Schlesw., Holstein u. Lauenburg, Namens der S. H. L. Gesellsch. für vaterländiche Gesch. redigirt von A. L. G. Michelsen und J. Asmussen. 5 B. Altona 1843.

von Arnoldi, Joh., Historische Denkwürdigkeiten. Leipz. und Altenburg 1817.

Articulsbrieff, worauff Vns, von Gottes Gnaden, Christian dem Vierdten, zu Dennemarcken etc. Könige etc., das Kriegsvolck zu Fusz schweren vnd geloben sollen. Copenh. 1612. 4.

Auszführliche Proposition so Ihr. Käy. Maytt. auff dem Churfürstlichen Collegial Tag zu Regenspurg fürdragen lassen etc. Gedruckt im Jahr 1630. 4.

Auszführlicher Bericht aus Fühnen, nebenst einer Lista der Schwedischen Officirer wie auch Knechte so auff Fühnen sein. Anno 1659. 4.

Ausz-Führlicher Verlauff der von Schwedischer Seiten unternommenen Haut-Attacqve und General Sturms auff die Königliche Residentz Stadt Kopenhagen. Kopenh. 1659. 4.

Aus Lübeck, vom 9. Martii Anno 1659. 4

Baltische Studien, herausgegeben von der Gesellschaft für Pommersche Geschichte und Alterthumskunde. 1—13 Jahrg. 1832—1847.

Bang, O., Samling af adskillige nyttige og op-

byggelige Materier, saavel gamle som nye. 1—7 St. 1743—45.

Barfod, F., Folke, et nordisk Tidsskrift. 1 B. Kbh. 1859.

Barfod, Immanuel, Den falsterske Geistligheds Personalhistorie. 1—2 D. Nykjöbing paa Falster 1851—54.

Bartholini, Th., Cista medica Hafniensis. Hafn. 1662.

— Epistolarum Medicinalium Centur. I—IV. Hafn. 1663—67.

Beantwort- und Wiederlegung zweyer Dänischen Schrifften, eins unter dem Nahmen Juris Fecialis armatæ Daniæ, das ander als ein vermeintes Manifest, in Truck auszgegeben. Greiffswald 1657. 4.

Beccau, Ch. U., Versuch einer urkundlichen Darstellung der Geschichte Husums bis zur Ertheilung des Stadtrechtes. Schleswig 1854.

Huberti Mosani [ɔ: *J. C. Bechman*], Fernerer Bericht von der reform. Lehre von der weltl. Obrichkeit, in einer Widerlegung des Buches H. G. Masii von dem treuen Lutherthum etc. Franckf. [1691]. 4.

Becker, P. W., Samlinger til Danmarks Historie under Kong Frederik III.s Regiering af udenlandske Archiver. 1—2 D. Kbh. 1847—57.

Bendtsen, Paul, Historiske Efterretninger om den kongelige lærde Skole ved Frederiksborg. Indbydelsesskrift. Kbh. 1822.

Bendz, J. C., Efterretninger om Rönninge og Rolfsted Sogne. Odense 1820. 4.

Bentivoglio, Cardinale, Relationi all' ill^mo^ Monsig. Francesco Vitelli. Venetia 1636. 4.

Beobachter am Sunde, herausgegeben und redigirt von H. Helm Peters. 1—2 Jahrg. Kopenh. 1845—47. fol.

Berg, J. A., Kurtze Beschreibung des Königlichen Hauses Friederichsburg in Seeland gelegen. Kopenh. 1646. 4.

Bergström, H., (præside S. Bring), Dissertatio de templis Lundensibus. Lond. Goth. 1756. 4.

Bibliotheca Lubecensis (Editores: H. Scharbau, S. G. a Melle et J. H. a Seelen). Vol. I—XII. Lubecæ 1725—32.

Biernatzki, K. L., Volksbücher f. d. Jahren 1844—1851. Kiel u. Altona.

Biörenklou, Matth., Memoriale iteratum, in puncto pacis et securitatis publicæ, quod nomine S. R. Majestatis Sveciæ exhibetur S. Rom. Imperii Collegio Electorali. 1658. 4.

— Memorial, worinnen Ihro Kön. May. zu Schweden zu Erhaltung des Teutschen Friedes und gütlicher Hinlegung des Krieges in Polen angewandte Bemühung vor Augen gestellet wird. 1659. 4.

(Blank, J. F.), Sammlung der von E. Hochedlen Rathe der Stadt Hamburg ausgegangenen allgemeine Mandate, bestimmten Befehle und Bescheide, auch beliebten Aufträge und verkündigten Anordnungen. 1—5 Th. Hamb. 1763—65.

Blicher, N., Topographie over Vium Præstekald. Wiborg 1795.

Bloch, S. N. J., Bidrag til Roskilde Domskoles Historie. 3—4 Hefte. Roskilde 1844—46. 4.

Blom, S., Templum St. Halvardi, quod Asloæ olim floruit. Hafn. 1778. 4.

Boeclerus, J. H., Historia belli Danici, annis 1643, 1644, 1645 gesti. Stockh. 1676. 4.

Boesen, L., Danmarks Riges Raads og överste Admiral, Herluf Trolles Levnet og Bedrifter. Kbh. 1780.

— Den ved Öresund beliggende anseelige Stad Helsingöers Beskrivelse. Aalborg 1757.

— Beskrivelse over det smukke Stamhuus og Herresæde Lundsgaard ved Kierteminde i Fyen, med underliggende Eyendomme og Herligheder. Kbhvn. 1769.

Bondich Verhael des Oorlogs tusschen de twee Noordse Rycken Deenmarcken en Sweden, beginnende in de Maendt Junij

1657, en eyndigende in't Jaer 1660 den 27 May, Stilo Veteri. t'Amsterdam 1660. 4.

Bongarsi, J, et *Lingelshemi, G. M.*, epistolæ. Argentorati 1660. 12.

Brahe, Tychonis, relatio de statu suo post discessum ex patria in Germaniam et Bohemiam ad M. Andr. Velleium; ex manuscripto edita a G. B. Casseburg. Jenæ 1730. 4.

Brasch, C. H., Vemmetoftes Historie som Herregaard, Slot og Kloster. 1—2 D. Kbhvn. 1859—60.

Braunius, Theatrum urbium. Vol. I—III. Colon. 1612—18. fol.

Braunschweigische Kriegshandlung, d. i. Kurtze Beschreibung deszjenigen, was sich in desz Durchl. Fürsten Herrn Friderich Vlrichen, Hertzogen zu Braunschweig etc. vorgenommener Belagerung der Stadt Braunschweig von Tag zu Tag verlauffen und zugetragen im Jahr 1615. Gedruckt im Jahr 1618. 4.

Breffue, som imellem Kong. Mayest. vdi Danmarck oc Kong. Mayest. vdi Suerig ere udgangne fra Novemb. Maanit sidst forleden ind til nu. Kbhvn. 1611. 4.

Brief van sijn Majesteyt Fredericus de derde etc. [til Generalstaterne,] nopende het temperament, 'twelck in's Graven-Hage geconcipieert is geweest wegen de reconciliatie van de Noorder Koningen. Tot Delft 1659. 4.

Brieven, Confessie, etc. in de saeck van Isaac Coymans etc. Rotterdam. s. a. 4.

Budstikken. Et Ugeblad af statistisk-oeconomisk Indhold. 1—2 Aarg. Redigeret af L. Stoud Platou, J. Kraft og G. F. Lundh. Christiania 1817—21. 3—7 Aarg. Redig. af J. C. Berg, Maschmann, J. Kraft og U. V. Möller. Sst. 1821—29. 4.

Bünting's, H., und *Letzner's, J.*, Braunschw.-Lüneb. Chronica, continuiret von Ph. J. Rehtmeier. T. I—III. Braunschw. 1722. fol.

Büsching, A. F., Magazin für die neue Historie und Geographie. 1—23 Th. Hamburg 1767—93. 4.

Boehmius, J. G., Acta pacis Oliviensis. T. I—II. Vratislaviæ 1763—66. 4.

Camdeni, G., et illustrium virorum ad G Camdenum epistolæ, cum appendice varii argumenti. Londini 1691. 4.

Caselii, Jo., epistolarum centuria una ad viros principes. Helmst. 1619. Vol. alterum epistolarum ad viros nobiles. Ibd. 1623.

Cau, Cornelis, Groot Placaet-Boeck, vervattende de Placaten, Ordonantien ende Edicten van de Heeren Staten General der Vereenighde Nederlanden etc. 1—2 D. 'sGraven-Hage 1658—64. 3 D. (ved S. van Leeuwen) Sst. 1683. fol.

Celsius, O. O., Monumenta Politico-Ecclesiastica ex archivo Palmskiöldiano nunc primum in lucem edita. Upsaliæ. 1750. 4.

Christian des Vierdten etc. Feldt- vnd Kriegs-Ordnung, oder Reutter Recht, wornach Vnser Feldtmarschalck sich zuachten vnd deme menniglich, vnserer Reisigen, wesz Standes er sey allerdings gemeesz bezeigen vnd vorhalten sol. Copenh. 1612. 4.

de Chwalkowo Chwalkowski, Nic., Regni Poloniæ ius publicum. Edit. alt. Regiomonti 1684. 4.

Clæden, G., Monumenta, nomine Magistratus et Collegii deputatorum der Stadt Flensburg. 1 B. 1—6 St. und 2 B. 1 St. Flensb. 1765—73. 4.

Copia af een Skrifwelse til Hs. Kongl. Maytt. i Swerige ifrån Her General Fäldtmarskalckens C. G. Wrangels Hög Gräfl. Excell. affgången, dat. Fredrichs-Vdde 24 Oct. 1657. Tryckt 13 Nov. 1657. 4.

Copia af Hr. General Fäldtm. C. G. Wrangels Högh Gräffl. Exc. egen Skrifwelse til Her General Majoren Bödeker, dat. Fredrichs-Vdde 24 Oct. 1657. Jempte några andra Aviser etc. Tryckt 11. Nov. 1657. 4.

Copia Andtwortschreibens der Kön. Majest. zu

Dennemarcken etc. an Burgermeistere vnd Raht der Stadt Lübeck. Copenh. 1613. 4.

Copia Andtwortschreibens der Kön. Majest. zu Dennemarcken etc. an die Römische Keyserliche Majestet. Copenh. 1613. 4.

Copia Churfürstl. Durchl. zu Sachsen etc. Schreibens an desz Niedersächsischen Cräyses beyde auszschreibende Fürsten, de dato 19 Sept. 1625. Gedruckt im Jahr 1626. 4.

Copia des Recesses zwischen der Kön. May. zu Dennemarcken etc. Admiraln, Capitainen vnd Befehlichhabern, vnd der Stadt Lübeck Deputirten, auff der Reyde vor Trauemünde auffgerichtet. Copenh. 1613. 4.

Copia des Schreibens, welches J. Kön May. zu Schweden an S. Churf. Gnad. zu Mayntz, wie auch an die andere Herren Chur-Fürsten und Stände des Heil. Röm. Reichs abgehen lassen etc. 1657. 4.

Copia eines Schreibens so der Schwedische Reichs Cantzler Herr Ochsenstern an die K. M. in Dennemarck wegen der vorgeschlagenen Friedenshandlung (17 Maj 1633) abgefertiget. 1633. 4.

Copia eines Schreibens von dem Herrn Admiral de Reuter, worinnen auszführlich enthalten, wie es bey dem harten Gefecht auff Fühnen dahergangen: etc. 1659. 4.

Copia Ihrer Kön. May. zu Dennemarcken etc. Schreibens an die Ober Sächsische Cräisz Versamblung in Leiptzig sub Dat. Nienburg 8 Oct. 1626. 4.

Copia Käyserlichen Bescheidts den Königlichen Dennemärckischen Abgesandten ertheilt, de anno 1621. Dennemarckische Commission Handlung, d. i. der Röm. Käys. May. auff die von der Kön. Dennem. Bottschafft zu Wien gethane Proposition ertheilte Resolution etc. (1621). 4.

Copia Königl. May. zu Dennemarck etc. an die zu Meintz, Trier vnd Cölln Ertzbischoffe vnd Churfursten, wie dann auch Maximilian vnd Wolfgang Wilhelm, Pfaltzgraffen beym Rein etc. abgegangenen Schreibens, sub dat. Rotenburg 21 Jan. 1626. Gedruckt 1626. 4. (Ogsaa trykt: Braunschw. 1626. 4.)

Copia Schreibens Sr. Churfurstl. Durchl. zu Brandenburg an die Herrn General Staten, benebenst dem Memorial Sr. Churf. Durchl. Deputirten an dieselbe etc. 1659. 4.

Copia vnd Abtruck dessen Vertrags, welcher zwischen der Königl. Mayt. zu Dennemarck etc. vud Statt Hamburg etc. im Jahr 1643 den 27 May verglichen etc. Sambt der Statt Hamburg Supplication etc. 1643. 4.

Copia zweyer Schreiben des Königs in Dennemarck, eins an die Herrn Staaden in Holland, das andere an den Dänischen Agenten daselbst. 1644. 4.

Copia zweyer Jhr. Kön. Maj. von Dennemarck etc., eines an die Hochm. Herren Staaden General der Vereinigten Niederlande, das andere an Jhr. Churfl Durchl. zu Brandenburg abgefertigter Schreiben etc. 1659. 4.

Copiæ jungst erfolgter Churfurstlichen Beantworttungs Schreiben an J. K. M. die Königliche Wittib zu Dennem. etc., betreffend die gesuchte Interposition bey den itzigen Friedens Tractaten zu Lübeck. Copenh. 1629. 4.

Copiæ Kön. May. zu Dennemarcken etc., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben, belangend die Friedens Tractaten 1632 und 1633. 4.

Copie translaet van de Brief geschreven by de Koningh van Denemarcken aen de H. Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, 14. Jun. 1659. Copia Schreibens Dero zu Dännemarck etc. Kön. May. an die Herren Staten General etc. vom 14 Jun. 1659. Nach dem Niederl. Exemplar, so gedrücket war zu Schiedam. 1659. 4.

Copie van de Brief geschreven by de H. Staaten General van de Vereenighde Nederlanden, aen de Koningh van Denemarcken,

29 Apr. 1659. Copia Schreibens etc., übersetzet aus dem Holländ., so gedrucket war zu Schiedam. 1659. 4.

Copie van de Brief, geschreven by de H. Staten Generael van de Vereenighde Nederlanden aen de Koningh van Denemarcken den 28 Martij 1659. 4. (Hollandsk og Tydsk). Flere Udgaver.

Copior aff några Breff, wäxlade emellan Konung Christian IV. vthi Danmarck, å then ena, och Commendanten vthi Götheborg, wälbördigh Nils Asserson Mannersköld vppå then andra Sijdan. Stockholm 1644. 4.

Courmesvin, L. des Hayes, Baron de, Voyages en Dannemark. Par le Sieur P. M. L. À Paris 1664. 12.

Crocius, Jo., Commentarius de Augustanæ confessionis societate. Casellis 1647. 4.

Crone, A., Den tredie fyenske evangeliske Biskops, Mester Jacob Madsens, Visitatsbog. Efter Originalen udgivet. Odense 1853. 8.

Dahl, F. P. J., Historiske Efterretninger om den kongelige lærde Skole ved Frederiksborg. 1—2 H. Kbh. 1836. 4. (Progr.).

Dania ad exteros de perfidia Suecorum. Anno 1643 [1644?]. 4.

Danmarcks Rijkes Rådz Breff til Sweriges Rijkes Rådh, sub Dato Ottensiö 9. Febr. Sampt: Sweriges Rijkes Rådz Swar thervppå, dat. Stockh. 2 Mart. 1644. 4. (Tydsk Overs. s. A.).

Debes, L. J, Færoæ et Færoa reserata. D. e. Færöernis oc Færöeske Indbyggeris Beskrifvelse. Kbh. 1673. (Tydsk Overs. ved C. G. Mengel. Kopenh. u. Leipz. 1757.)

von der Decken, F., Herzog Georg von Braunschweig und Lüneburg. Beiträge zur Geschichte des dreiszigjahrigen Krieges. 1—4 Th. Hannover 1833—34.

Declaratio Sac. Reg. Majestatis Sveciæ de propensione sua in pacis studia, die 20 Junii anno 1659 Chronoburgi edita. 4. (Ogsaa paa Tydsk).

Defension-Schrifft desz Fürstl. Hauses Schleszwig-Holstein Plön wider einen so genannten Erwiedrigten Bericht, dessen Autor die Kön. Dennemärckische und Fürstl. Gottorfische auff die Fürstl. Schl.-Holst.-Plönische Lande gemachte Prætensiones zu justificiren sich unternommen hat. 1669. 4.

Dennemarckische Acta. D. i. Auszführliche Beschreibung, Handlung vnd Deduction aller vnd jeder Sachen, Propositionen, Exceptionen etc., welche sich von Anfang desz Nidersächsichen Kriegswesens zwischen der Kay. May. vnd dero Kriegs Generalen, so dann der Kön. May. in Dennem., Hispanien vnd des Nidersächs. Kreises Fürsten vnd Ständt verlauffen. 1—2 Th. 1626. 4.

Dennemärckische Commission Handlung am Keyserlichen Hoff. 1622. 4.

Der Kön. Maj. zu Dennemarck etc. Absags Brief an die Kön. Maj. zu Schweden etc. (1644). 4.

Der Königl. May. zu Dennemarck etc. Declaration, nebenst angehengten Vrkunden, darausz jedermenniglich zu erkennen gegeben wird, warumb biszhere im heil. Röm. Reich der Friede nicht wiederbracht worden. Copenh. 1628 4. (Latin: Hafn. eod. an.)

Des Hochfürstl. Hauses Schleszwig-Holstein-Gottorp, in denen Erbtheilungs, Unions, Defensions, auch anderen Recessen, Lehen-Briefen etc. gegründete Gerechtsame. 1683. 4.

Detharding, G. A., Kurze Nachricht von den Isländischen Gesetzen. Altona 1748. 4.

Deux Memoires donnés par Mrs. Otthe Kragh et Gosche de Buchwalt, Ambassadeurs de Sa Maj. de Dannemarc etc., aux Estats Generaux des Provinces Unies le 29 de Mars et le 1 d'Avril 1660. À la Haye 1660. 4. (Hollandsk Overs. 1660. 4. og Tydsk Overs. Kopenh. 1660. 4).

Diplomatarium Norvegicum. Oldbreve til Kundskab om Norges indre og ydre Forhold. 1—5 Saml. ved C. C. A. Lange og C. R. Unger. Christiania 1849—61. 6—7. Saml. ved C. R. Unger og H. J. Huitfeldt. ibid. 1864—69.

Discours over 't Deens Manifest, ende de Rupture en Oorlogh van Denemarck tegens Sweeden. t'Amsterdam 1657. 4.

Documenta publica die Immedietät der Stadt Hamburg betreffend, wie solche bey noch fürwehrendem Reichs-Tage in den Jahren 1664 und 1665 durch den Druck publicirt, etc. (1665). 4.

Dogiel, M., Codex diplomaticus regni Poloniæ et magni ducatus Lituaniæ. T. I. IV et V. Vilnæ 1758, 1764 et 1759. fol.

Dorn, Reim., Wolbegründte Ehrn-Defension mit angehäffter Retorsion der Calumnien, welche D. Christoff Krauthoff etc. auszgegossen. Glückstadt 1651. 4.

Edict Ihr. Kön. May. in Dennemarck etc. an deroselben Admirale etc. 1659. 4.

Ellis, Henry, Original letters, illustrative of English history, from Autographs im the British Museum and one or two other collections. 2. Edition. Vol. 1—3. London 1825. 2. Series. Vol. 1—4. London 1827. 3. Series. Vol. 1—4. London 1846.

Erwiedrigter Bericht, warumb Hertzog Jochim Ernst zu Schleswig-Holstein-Plöen die im Hertzogthumb Holstein hergebrachte Collecten ohnweigerlich abzutragen schuldig. Uff Befehl I. Kön. May. zu Dennemarck etc. und S. Hoch Fürstl. Durchl. zu Schleswig-Holstein-Gottorf, als beederseits regierenden Hern, in Truck auszgegeben. 1668. 4.

Engelstoft, L. og *Möller, J.* Historisk Calender. 1—3 Aarg. Khh. 1814—17.

Ewers, J. Ph. G., Des Herzogthums Ehsten Ritter- und Land-Rechten. Dorpat 1821.

Ex actis deducta negocii Danici et Hollandici informatio, unde singularem Suecorum propensionem ad pacem, Danorum vero cunctationem, sed Hollandorum, mediatoris munus sustinere volentium, fidei violationem perspicere licet. Edita 12 Maij 1660. Grundligh Information om thet Danske och Hollendske Fredzwärcket, dragin vthaf sielfwe Acterne etc. 1660. 4.

Expositio causarum quibus S. R. M. Sueciæ bellum a rege regnoque Daniæ sibi illatum, etiam post pacem Roschildiæ initam continuare coacta fuit. 1658. 4. (Svensk: Götheb. 1659. Tydsk: 1659. Engelsk: London 1658.)

Extract-Schreibens, dat. Stettin 26 Apr. 1659. S. V., welches ein Kön. Minister, Nahmens Hans J. Kruse geschrieben an Monsieur de Vestrine. Kopenh. 1659. 4. (Hollandsk Overs. s. A.).

Extract-Schreibens von Ihrer Hochgräfl. Excell. dem Herrn Reichs Admirall an einen vornehmen Kön. Schwedischen Minister, dat. 27 Jul. 1659. 4.

Falkman, F. B., Upplysningar om Kronans, Kyrkornas och Presterskapets inkomster af andeligt gods uti Skåne, Halland och Blekinge från äldre tider till år 1660 etc. 1—2 Delen. Lund 1848.

Fant, E. M., Samlingar i Svenska Historien. I Stycket. Upsala 1814.

Farstrup, M. P., og *Axelson, L.*, Dagbog fra det 16de, 17de og 18de Aarhundrede. Udgiven af J. Becher. Aalborg 1813.

Fatburen, den Swenska. 1—9 Öpningen. Stockholm 1767—1770.

Fechtius, Jo., Historiæ ecclesiasticæ seculi XVI. supplementum, plurimorum ex illo ævo theologorum epistolis ad Joannem, Erasmum et Philippum Marbachios scriptis constans. Francof. et Spiræ 1684. 4.

Ferrarii, Octavii, prolusiones et epistolæ. Petavii 1650.

Follin, E., Helsingborgs Historia, ofversedd och tillökt af P. Wieselgren. Upsala 1851.

Forordninger, som ere udgangne siden Recessen anno 1643 den 8 Martij oc til Anno 1664, 8 Martij. Kbh. hos H. Göde 1664. 4.

Fredz-Fördragh emellan den Stormächtigeste etc. Fröken, Fr. Christina, Sweriges etc. Drottning etc., så och den Stormächtigeste etc. Herre, Her Christian IV., Danmarcks etc. Konung etc., vprättat paa Grentzen widh Brömsebroo 1645. Stockholm. 4. (Tydsk Overs.: Stettin 1645. 4.)

Friedens Articul zwischen der Röm. Kays. May. vund Kön. May. zu Dennemarck etc. in Lübeck den 22/12. May 1629 auffgerichtet. 1629. 4.

Frimann, Christopher, Stiftelser og Gavebreve i Bergens Stift. 1—2 D. Kbh. 1774—77. 4.

Frost, P., Efterretninger om Ribe Domkirke, Kirkens Sognepræster og Biskopperne i Ribe Stift. Ribe 1841.

Fryxell, And., Handlingar rörande Sverges Historia, ur utrikes arkiver samlade. 2—4 D. Stockholm 1836—43.

Fyhn, J. J., Efterretninger om Kjöbstaden Kolding. Kbhvn. 1848.

Förster, F., Albrechts von Wallenstein, des Herzogs von Friedland und Mecklenburg, ungedruckte eigenhändige Briefe aus den Jahren 1627 bis 1634 an Arnheim, Aldringer, Gallas u. a. 1—3 Th. Berlin 1828—29.

— Wallensteins Prozesz vor den Schranken des Weltgerichts und des K. K. Fiscus zu Prag. Mit einem Urkundenbuche bisher ungedruckter Urkunden. Leipz. 1844.

Gadebusch, F. K., Livländische Jahrbücher. 1—4 Th (i 9 Bind). Riga 1780—83.

Gegen-Information, betreffend die zwichen S. K. Maj. zu Dännemarck als Hertzogen von Holstein, und S. K. Maj. von Grosz-Britannien als Hertzogen von Lauenburg über das Ampt und Hausz Steinhorst entstandene Streitigkeit. 1739. 4.

Gjörwell, C. C., Det Swenska Biblioteket. 1—5 Delen. Stockholm 1757—61. 4.

— Nya Swenska Biblioteket. 1—2 Bind. Stockh. 1762—63.

— Swenska Magazinet. År 1766. Stockh. 1766.

— Kongl. Bibliotekets Handlingar. 1 B. 1—2 D. Stockh. 1768—69. 4.

— Swenska Archivum innehållande Handlingar uti Svea-Rikes Historia. 1—2. B. Stockh. 1790—93.

Grevius, A., Memoria Ioan. Æpini instaurata. Hamb. 1736. 4.

Gruber, Jo. D., Commercii epistolici Leibnitiani, ad omne genus eruditionis, præsertim vero ad illustrandam integri propemodum seculi historiam literariam apprime facientis, Tom. Prodromus. I—II. Hanoveræ et Gottingæ 1745.

Gründliche Informatio juris et facti, woraus erhellet, dasz die zu Dennemarck etc. Kön. May. und die zu Schleszwig, Holstein etc. mitregierende Hoch Furstl. Durchl. zu denen Graffschafften Oldenburg und Delmenhorst privative berechtiget, etc. 1668. 4.

Gründtliche Remonstration, dadurch der Hamburgischen Apologey Vngrund angedeutet, und einem jedwedern wird vor Augen gestellet, dasz Ihr Kön. May. zu Dennemarcken etc. vnd dem Furstl. Hause Holstein dero Stadt Hamburg mit warer Erb-Vnterthänigkeit zugethan seye. Kopenh. 1642. 4.

Grönlund, D., Efterretning om de i Ribe Bye for Hexerie forfulgte og brændte Mennesker. Viborg 1780.

(Gyllenborg, G. F.), Tåget öfver Bält. Hjeltedikt i 12 Sånger. Stockh., Upsala och Åbo 1785.

Hallager, F., og *Brandt, F.*, Kong Christian IV.s norske Lovbog af 1604. Christiania 1855.

(Hallenberg, J.), Handlingar till Konung Gustaf II. Adolfs Historia. 1 Samlingen. Stockh. 1784.

Hallman, J. G., The twenne Bröder, Mest. Oluff Petri Phase och Mest. Lars Petri, til Lefwerne och Wandel beskrifne. Stockh. 1726. 4

Hammar, M. F. (præsid. *S. Bring*), Dissertatio de Carlshamnia, urbe Blekingiæ. Lond. Goth. 1749. 4.

Handlingar rörande Skandinaviens Historia. 25—40 D. Stockh. 1842—60.

Handlingar til Uplysning af Swenska Krigs-Historien. 1—2 Stycket. Stockh. 1787—88.

Hand-Vesten, Privilegien, Octroyen, Costumen en Willekeuren der Stad Amstelredam. T'Amstelredam 1663. (med Forts. til 1684). fol.

Hans Kongelig Mayest. udi Dannemarck etc. Resolution oc Erklering giffuen oc meddelt den K. Frantzösiske oc de Hollandiske Ambassadeurs. Kbh. 1644. 4.

Hanssen, G., Historisch-statistische Darstellung der Insel Fehmarn. Altona 1832.

Hanssen, P. T., *Thorup, P. N.*, og *Adler, P.*, Efterretninger angaaende Byen Ribe. 1—11te Saml. Ribe 1831—48. (Skoleprogrammer).

Hanssen, P. T., Blandede Efterretninger angaaende Ribe Cathedralskole. Ribe 1823. 1—9 Fortsættelse af P. N. Thorup. Ribe 1824—43. (Skoleprogrammer).

Heimreich, A., Beschriebenes Land Recht des Nord Strandes, gegeben 1572, nebenst kurtzem Auszzuge unterschiedlicher König- und Fürstlichen Constitutionen, Decreten etc. Schleszw. 1670. 4.

Heiss, Histoire de l'Empire. 1—2 P. Paris 1684.

Henrici Navarrorum regis epistolæ ad imperatores, reges etc. Ultraj. 1679.

Herholdt, J. D., Archiv for Lægevidenskabens Historie i Danmark. 1 H. Kbh. 1823.

Hertel, C. V., Antiqvarisk-historisk Beskrivelse over Aarhuus Dom- og Cathedral-Kirke. 1—2 Afdeling. Haderslev og Aalborg 1809—10.

Historische Einleitung zu dem jetzigen Krieg in Norden etc. Franckf. u. Leipz. 1710. 4.

Historische warhaffte und auszführliche Beschreibung, was in den Friedenshandlungen in Dännemarck bisz anhero vorgelauffen (Sept. 1659). Nach dem zu Dantzig herausgegebenen Abdruck. 1659. 4.

Historisk Tidsskrift, Nyt, udgivet af den danske historiske Forening. 1—4 B. redig. af C. Molbech. 5 B. red. af C. Molbech og N. L. Westergaard. 6 B. red. af N. L. Westergaard. 3die Række. 1—3 B. red. af N. L. Westergaard. 4—5 B. red. af E. Holm. Kbh. 1847—67.

Hoffmann, J. W., Sammlung ungedruckter und zu den Geschichten, auch Staats-, Lehn- und andern Rechten des Heil. Römischen Reichs gehöriger Nachrichten, Dokumenten und Urkunden. 1—2 Th. Halle 1736—37. 4.

de Hofman, T., Kort Afhandling om Oprindelsen til at tage og give Tiende, samt Rettighed til at kalde Prester efter de canoniske, og især efter de danske og norske Love. Kbhv. 1750. 4.

Holberg, L., Den berömmelige Handel-Stad Bergens Beskrivelse. Kbhvn. 1737.

Hospinianus Tigurinus, Rodolph., Historia sacramentaria, h. e. de coenæ dominicæ prima institutione eiusque vero vsu et abusu in primitiva ecclesia, tum de origine, progressu, ceremoniis et ritibus missæ etc. P. 1—2. Tiguri 1598—1602. fol.

— Concordia discors. Ed. nov. Genevæ 1681. fol. (Operum Vol. V).

Howell, James, Epistolæ Ho-Elianæ. Familiar letters domestic and forren. 1—4 Vol. London 1655.

Hutterus, Leonh., Concordia concors. De ori-

gine et progressu formulæ concordiæ ecclesiarum confessionis Augustanæ. Witebergæ 1614. fol.

Hvass, F., Samling af Meddelelser om Personer og Familier af Navnet Hvas. 1—2 D. Kbh. 1861—64.

Hübertz, J. R., Aktstykker til Bornholms Historie 1327—1621. Kbh. 1852.

Hyst, N. B., De Statu Imperii Romani perturbato Cæsareo-Sueco. D. i. Weyland Gustavi Adolphi, Königs in Schweden etc. wider die in Gott ruhende, vnd jetzo regierende Kays. Majest. Ferdinandum II. & III. etc. vorgenommener Kriegs-Expedition, vnd deren Vrsachen, Kriegs- und Friedenshandlung etc. auszführliche Deduction (1629—1640). 1—2 Th. Franckf. 1640—41. fol.

Jahrbücher für die Landeskunde der Herzogthümer Schleswig, Holstein und Lauenburg, herausgegeben von der S. H. L. Gesellsch. für vaterländische Geschichte. 1—9 B. Kiel 1858—67.

Illyricus, M. Flacius, Apologia auff zwo unchristl. Schriften Justi Menii. Jhenæ 1558. 4.

In facto gegründete umbständliche Nachricht wie der Kgl. Dänische Hoff des Fürstl. Holstein-Gottorpischen Hauses Untergang und Ruin beständig gesuchet. 1714. 4.

Johannis, confratis et monachi Glastoniensis, chronica sive historia de rebus Glastoniensibus. Edidit Tho. Hearnius. Vol. 1—2. Oxonii 1726.

Jus feciale armatæ Daniæ. Nebenst kurtzem Entwurff vieler Bewegnüssen, dadurch die zu Dennemarck etc. Kön. May. hochgenötiget worden König Carll Gustaffen und der Cron Schweden offenbahre Fehde anzukünden. Kopenh. 1657. 4.

Justitia causæ Rantzovianæ: oder klarer Beweisz, dasz die Fürstl. Holst.-Gottorffische Prætension auf die Grafschafft Rantzau weder in Jure, noch Facto gegründet sey. 1—2 Th. 1714. 4.

Jydske Efterretninger, nyttige og fornöyelige, for 1768. Aalborg.

Das Jütsche Low, aus dem Dänischen übersetzt von Blasius Eckenberger. Mit einer hochdeutschen Uebersetzung, den Artikeln Tord Degns und einigen Anmerkungen herausgegeben von N. Falck. Altona 1819. 4.

Jörensson [Tegel], Erich, Then Stoormechtighe, Höghborne Furstes, och Christelighe Herres Her Gustaffs, fordom Sweriges etc. Konungs, Historia. 1—2 D. Stockh. 1622. fol.

Kaart oc sandfærdig Beretning anlangende huis som siden Freden, der den 26 Febr. 1658 i Roeskilde bleff sluttet, er udi de til Kiöbenhaffn foretagene Tractater vijdere forelöffvit oc passerit indtil den 9 Augusti, da Kiöbenhaffn oc Cronburg er aff de Suenske uformodeligen bleffven beleyret. Kbhvn. [1658.] 4. (Latin: Havn. 1658. Tydsk: Copenh. 1858 og Glückstadt 1858. Fransk: 1658. Engelsk: London 1659. Hollandsk: In's Gravenhage 1659.)

Khevenhiller, F. C., Annales Ferdinandei, oder Beschreibung Keiser Ferdinandi II. Geburth, Thaten etc. 1—12 Th. Leipz. 1721—26. fol.

Kieler Blätter, herausgegeben von einer Gesellschaft Kieler Professoren. 1—5 B. Kiel 1815—18. Kieler Blätter für 1819. 1—2 B. Kiel 1819.

Kirkehistoriske Samlinger, udgivne af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie. 1—6 B. Kbh. 1849—1868. (3—6 B. ogsaa med Titel: Ny kirkehistoriske Samlinger. 1—4 B. Kbh. 1857—68.)

Kiöbenhavns kongel privilegerede Adresse-Contoirs Nye kritiske Journal for 1774—1779. Kbhvn. 4.

Klachte wegens den Minister van de Croon Poolen, versoeckende remedie en bystant tegens de Geallieerde aen haer Hog. Mog.

over den overlast tegens den Hertogh van Holsteyn en de belegeringe van Toningen, etc. 1660. 4.

Klaute, J. B., S. Romani Imperii leges fundamentales. Cassel 1701. 4.

Kling, A. J. (præside S. Bring), Dissertatio de nomarchia Medelstadii (Medelstad-Härad). Lond. Goth. 1748. 4.

Knoes, O. A., Analecta epistolarum inprimis historiam et res litterarias Sveciæ illustrantium. Upsal. 1787. 4.

Kongelig Majestats vdi Danmarck etc. Breff til Suerrigis Rigis Raad oc Stender. Kbh. 1610. 4. (Tydsk: 1611. 4.)

Kongl. Mayst[tz] aff Danmarck Suar, giffuit de Muscouitiske Gesandter Basilla Guarilonitza Corobinna, Ivan Ivanovitza Baklantschosoco etc. (1632). 4.

Kongl. Majestatz Obne Breff, lydendis om hues Almindelige Mandater oc Forordning hans Maj. paabiuder, oc dog ikke efflerkommis, som det sig bör. Kbh. 1590. 4.

Krafft, J. M., Ein zweyfaches zwey-hundert jähriges Jubel-Gedächtnis, deren das erste in einer 1722 gehaltenen Predigt vorstellet die Reformation, so 1522 in Schleszwig und Holstein angefangen worden, das andere eine Historie des von Luthero verdeutschten und 1522 zu Wittenberg gedruckten N. Testaments. Dem beygefüget ist: I. Eine zwei-hundert-jährige Husumische Kirchen- und Schul-Historie, II. Eine ausführliche Lebens-Beschreibung des weyland General-Superintendenten M. Jac. Fabricii, senioris. Hamburg 1723. 4.

Krauthoff, Christoph, Abdruck der an die Kön. May. zu Dennemarck etc. den 14 Maji 1647 abgefertigten Schutz-Schrifft, betr. die Cassation seiner Rahtsbestallung. 1648. 4.

— Abgenötigter gründlicher Bericht, welcher Gestalt der Durchl. etc. Her Friederich, Hertzog zu Schleswig, Holstein etc. durch falschen Bericht sich verleiten lassen, der Ritterschafft beider Furstenthumb Schleszwig Holstein beeydigten Land-Syndicum ohne Verhör etc. mit schändlichen Märtyr-Gruben, Gefängnussen etc. unschuldig zu belegen. 1651. 4.

Kurtze Relation, was unter des wolgebornen Herren, Herren Andreas Billen etc. im Hertzogthumb Brehmen biszhero vorgenommen und verrichtet worden. Kopenh. 1657. 4.

Kurtze vnd scheinbahre Erklärung, ob dieser newe Krieg der Schweden gegen die Dänen dem gemeinen Besten in Teutschland einige Hinderung solte stifften können. 1644. 4.

Könekenius, Jasp., Meditationes pacificæ. Amsterd. 1665.

— Testimonium veritatis. Amsterd. 1665.

— Pacifica ad Carolum II. oratio. Hagæ 1665.

Königliches Dännemarckisches Schreiben an die Herren Staten General der Vereinigten Niederlanden. Datirt Kopenh. 27 Apr. 1659. 4.

Königl. Mayest. zu Dennemarck etc. gnedigste Resolution, die Sie ihrer Statt Hamburg Abgeordneten zu Copenhagen den 29 Mart. 1620 ertheilen lassen. (1620). 4.

Landgerichts Ordnung, Schlesw.-Holsteinische, Friederichen des andern etc. vnd Johansen des Eltern vnd Adolffen, Hertzogen etc. Hamb. 1573. 4.

—, revidirte, Christian des IV etc., und Friedrichen, Erben zu Norwegen etc. Gluckst. 1634. 1717. 1741. 4.

— — herausgegeben von M. Tönsen. Schleswig 1821. 4.

Landt-Recht, newes, der Lande Eyderstedt, Euerschop vnd Vtholm, gegeben von Johan Adolff, Ertz- vnd Bischoff der Stiffte Bremen vnd Lübeck, Erbe zu Norwegen etc. Schleszw. 1591. 4.

— ausgegeben von B. Grauer. Tondern 1737. 4.

Lassen, G. F., Bidrag til Börsens Historie i de förste halvhundrede Aar. Kbh. 1858. 4.
— Documenter og Actstykker til Kiöbenhavns Befæstnings Historie. Kbh. 1855.
Leem, Knud, Beskrivelse over Finmarkens Lapper, deres Tungemaal, Levemaade og forrige Afgudsdyrkelse. Kbh. 1767. 4.
Lettre du Roy tres-crestien de France à Messieurs les Etats Generaux des Provinces Unies du Pays-bas, escritte le 4 Fevr. 1660, avec la Proposition de Monsieur de Thou, ambassadeur. 1660. 4. (Ogsaa Tydsk s. A.)
Lettres d'Henry IV. etc. à Mr. de la Boderie, Ambassadeur de France en Angleterre. T. I—II. Amsterd. 1733.
Limnæus, J., De jure publico imperii Romani Germanici. T. I—V. Argent. 1657—70. 4.
Linage de Vauciennes, P., Memoires de ce qui s'est passé en Suede et aux provinces voicines depuis l'année 1645 jusques en l'année 1655 etc.; tirez des depesches de Monsieur Chanut, ambassadeur en Suede. T. I—III. À Cologne 1677. 12.
Lipsius, Just., Epistolarum centuriæ II. Lugd. Bat. 1590.
Lisch, G. C. F., Jahrbücher des Vereins für meklenburgische Geschichte und Alterthumskunde. 8—22. Jahrg. Schwerin 1843—1857.
— Urkunden-Sammlung zur Geschichte des Geschlechts von Maltzahn. 2—5 B. Schwerin 1844—1853.
Literæ Dn. Legati Belgici G. Slingelandt ad S. R. Maj. Sueciæ 1 Jun. / 22 Maj 1659, et S. R. M. Sueciæ declaratio etc. 25 Maj 1659. 4.
Loccenius, J., Historiæ Suecanæ a primo rege Sueciæ usque ad Carolum XI. regem Sueciæ deductæ. Francof. et Lips. 1676. 4.
Lornsen, U. J., Die Unions-Verfassung Dänemarks u. Schleswig-Holsteins. Herausgegeben von G. Beseler. Jena 1841.
Lovén, N. H. (præs. S. Lagerbring), Dissertatio de territorio Skyttiano (Skytts Härad). Lundæ 1778. 4.
Lovén, P., (præs. S. Bring), Dissertatio de Gothungia (Giönge - Härad). Lond. Goth. 1745. 4.
Luja, Laur., Statua honoris erecta Gymnasio Othiniensi Regio cura et calamo D. Georgii Hannæi anno 1692. Hafn. 1724. 8. et 1725. 4.
Luzac, E., Hollands Rijkdom. 1—4 D. Leyden 1780—83.
Lünig, J. C., Codex Germaniæ diplomaticus. 1—2 Th. Franckf. u. Leipz. 1732—33. fol.
— Literæ procerum Europæ, ab imperatoribus, electoribus, principibus statibusque imperii Romano-Germanici, ad reges, principes, respublicas liberas, et vice versa, ab anno 1552 usque ad annum 1712 Latina lingua exaratæ. P. I—III. Lips. 1712.
Lönbom, Sam., Uplysningar i Swenska Historien. 1—4 D. Stockh. 1768—71.
— Historiskt Archivum, innehållande Märkwärdigheter, Uplysningar och Anecdoter i Swenska Historien. 1—6 Stycket. Stockh. 1774—76.
Lönborg, Hans, Beretning om Scanderborrig Slott, naar det gamle Slott först er bygget etc. 1727.
Löscher, V. E., Auszführliche Historia Motuum zwischen den Evangelisch-Lutherischen und Reformierten. 1—3 Th. 2. Ausg. Francf. u. Leipz. 1723—24.
Magazin, Danske. 3. Række. III—VI. 1851—60.
Manifest, aus was erheblichen Vhrsachen die zu Dennemarck etc. Kön. Maj. etc. Sich, Ihre Reiche, Lande und Leute wider König Carl Gustaven zu Schweden etc. zu schützen etc. genöthiget worden. Aus dem Dänischen ins Teutsche transferiret. Kopenh. 1657. 4.
Manifest eller en summarisch Beretning, huor-

aff iblant andet erfaris, huorledis Kongl. May[st] udi Dannemarck etc. Förstendömme Slesswig, Holsten saa oc den Provintz Jydland aff den Suenske Armee wden nogen Nöd, Ret eller Aarsag offuerfalden ere. 1644. (Tydsk Overs.: s. A.).

Manifest, förklarandes Orsakerne, som Kongl. May. til Swerige etc. beweekt hafwe at resolvera til Krijgs och förswara sin, sitt Rijkes och sine Vndersåtares Rätt emot Konung Christians IV. aff Danmarck fiendtlige attentater. Stockh. 1644. 4.

Manifest Königlicher Majestät zu Dennemarck etc., abgegeben an Ihre Röm. Kay. Majest., betreffend die Prætensionen Ihrer Kön. Maj. und Dero Uhr-Anherren, welche sie am Elb-Strom gehabt, gegenst und wider die Stadt Hamburg. (1641). Tilföjet som Fortsættelse: Copia Schreibens Ihr. K. Maj. Christiani IV. zu Dennemarck etc. an das Churf. Colleg. zu Regenspurg, dat. 28 Jul. 1641. etc. 4.

Marquardus, *Jo.*, Tractatus de jure mercatorum et commerciorum singulari. Francof. 1622. fol.

Martens, *G. Fr.*, Sammlung der wichtigsten Reichsgrundgesetze, welche zu Erläuterung der vornemsten Europäischen Staaten dienen. 1 Th. Göttingen 1794.

Masius, *H. G.*, Dania orthodoxa, fidelis et pacifica, occasione eorum, quæ nuper theologus quidam Marpurgensis intempestive edidit, breviter ostensa et a convitiis vindicata. Hafniæ 1689. 4.

— Epistola ad D. Bart. Botsaccum, qua Daniam orthodoxam, fidelem et pacificam, licet a professore quodam Marpurgensi impugnatam, nulla apologia indigere ostendit. Hafn. (1691). 4.

— Dissertationes academicæ collectæ, quas edidit S. Lintrupius. Hamburgi 1719. 4.

Materialien zur Statistik der Dänischen Staaten aus Urkunden und beglaubten Nachrichten. 1—3 B. Flensb. u. Leipz. 1784—91.

Memoire donné par leurs Excellences Messieurs Otthe Kragh et Gosche de Buchwalt, Ambassadeurs extraord. de Sa Maj. de Dannemarc etc. aux Estats Generaux des Provinces Unies, le 13. Fevr. 1660. À la Haye 1660. 4.

Memoriael van de Heeren Otthe Kragh ende Gosche van Buchwalt extraordinaris Ambassadeurs van S. Maj. van Denemarcken etc., overghegheven aen de Heeren Staten Generael der Vereenichde Nederlantsche Provintien, den 17 Apr. 1660. 1660. 4.

Memoriael van den koninckl. Resident Carisius, beneffens eenen Brief van den Kon. van Denemarcken aen de Overste Regenten van de Geunieerde Provintien etc. Leyden 1659. 4.

Memoriael van den 24. Sept. 1659 van den Denemarckschen Resident Carisius, slaende op d'onverrechte sake van de Vrede in't Noorden. Item een Brief van een aensienelick Heer etc. t'Amsterdam 1659. 4.

Memorien van oorloch Dennemarckens. Middelburgh 1658. 4.

Menckenius, *J. B.*, Sigismundi Augusti, Poloniarum regis, epistolæ, legationes et responsa. Lips. 1703.

Mercatus, *P.*, Nachricht von des Schleswigschen Wäysen-Hauses und der Wäysen-Anstalten Gelegenheit, Anfang und gesegneten Fortgang. Schlesw. 1723. Mit 1—15. Fortsetz. Sstd. 1725—39.

Philemeri Irenici Elisii (ɔ: *M. Meyer*) Diarium Europæum, vom Jahr 1657 bis ins Jahr 1659. Gedr. 1659. 4. Contin. 1—5. Francf. a M. 1661. 4.

Michelsen, *A. L. I.*, Zweite polemische Erörterung über die Schlesw.-Holsteinische Staatssuccession. Leipz. 1846.

Missive Herrn Ambassadeur Wilhelm Neuports ausz Engeland an einen qualificirten

Herrn angehende die Prolongation des dreywochigen Stilstants der Waffen etc. 1659. 4.

Missive oder warhafftiger Sendebrieff König Carlls in Schweden an Kön. May. in Dennemarck. Auch Antwort, so Kön. May. in Dennem. an König Carlln newlich gethan. 1611. 4.

Missive van den Fransen Ambassadeur de l'Vmbres an zyne Cheurvorstel. Hoogheyt van Brandenburg, dat. tot Thooren den 9. Jan. 1659, etc. 1659. 4.

Mittheilungen aus dem Gebiete der Geschichte Liv-, Ehst- und Kurlands, herausgegeben von der Gesellsch. für Geschichte und Alterthumskunde der russischen Ostsee-Provinzen. 1—2 B. Riga u. Leipz. 1837—42. 3—7 B. Riga 1843—54.

Molbech, C., Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve, Befalinger og Statsskrivelser til Rigsraadet, udgivne med Oplysninger og Anmærkninger. 1 B. Kbh. 1848.

Moller, O. H., Bericht von verschiedenen Ländern, Städten und Gegenden des Herzogthums Schleswig, wie auch von etlichen Freygütern desselben. Flensb. 1761. 4.

— Historischer Bericht von der Stadt Flensburg, welchen ein Rathsverwandter derselben [Jonas Höyer] zur Zeit des Kayserlichen Krieges in seinem Exilio zu Malmöe 1628 zusammen getragen hat. 1—2 Hälfte. Flensb. 1759—60. 4.

— Historische Nachricht von den Königlichen Pröbsten der Kirchen der Stadt und des Amts Flensburg seit der Reformation. Flensb. 1751. 4.

— Historische Nachricht von der Kirche zu St. Johannis in Flensburg, wie auch von den Pastoribus derselben. Flensb. 1762. 4.

— — und von den Diaconis derselben. Flensb, 1763. 4.

Muhlius, H., Commentatio de reformatione religionis in vicinis Daniæ regionibus et speciatim in Cimbria recepta, variisque modis stabilita. Kiliæ 1714. 4.

Müller, J., Beskrivelse over Kjöbstaden Tonsberg. Kbh. 1750. 4.

— Forsög til Beskrivelse over Jarlsbergs Provstie i Agershuus Stift udi Norge. Kbh. 1772. 4.

Münter, F., Undersögelser om de Danske Ridderordeners Oprindelse. Kbh. 1822.

Müszell, P., (præside *S. Bring)*, Dissertatio de Listria (Lister-Härad). Lond. Goth. 1748. 4.

Någre Skriffter, som äre förelupne och wäxlade om een Fredz-Tractats inrättande emillan Hans Kongl. Mayst. til Swerige och Konungen i Danmarck. (1659). 4. (Latin: Aliquot scripta etc. s. A.)

Nachricht von dem rechtlichen Zustande der Reichs-Freyheit und Immedietät der Stadt Hamburg. Hamburg 1734. 4. [Indfört i: Einige Nachrichten zur Erläuterung der zwischen der Cron Dännemarck und der Stadt Hamburg obschwebenden Miszhelligkeiten. Hamb. 1734.]

Necessaria responsio, opposita criminationibus, quibus Augustus, dux Saxoniæ, elector etc. a duce Johan Friderico Saxonico, ut publico banno Imperii proscriptorum hominum Wilhelmi Grumpachensis et complicum huius receptatore et protectore principe, affectus est. 1567. 4.

Neckelmann, L. C., Randers Kjöbstæds historisk-topographiske Beskrivelse. Den specielle Deels 1 H. Randers 1833.

Nettelbladt, Chr., Fasciculus rerum Curlandicarum primus, cum prælatione de jure Sveogothorum in Curlandiam pervetusto. Rostochii 1729. 4.

Niedersächsischer Creysztags Schlusz, den Frieden zwischen Käys. May. vnd Hochgedachten Creyses Ständen betreffend, ver-

fasset zu Braunschweig den 15. Febr. 1626, etc. 1626. 4.

Nissen, N. L., Memorabilia quædam ad res scholasticas, inprimis scholæ Hauniensis, pertinentia. Fasc. I—II. Havniæ 1813—15. 4. (Progr.)

Nordalbingische Studien. Neues Archiv der Schleswig - Holstein - Lauenburgischen Gesellschaft für vaterländische Geschichte. 1—6 B. Kiel 1844—54.

Nordberg, J. A., S. Claræ Minne, eller Berättelse om det gamla S. Claræ Closter, så wäl som den nu warande Kyrkan med alla des tilhörigheter. Stockh. 1727. fol.

Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed, udgivet af det Kongl. Nordiske Oldskrift-Selskab. 1—3 B. Kbh. 1832—36.

Norske Samlinger, udgivne af et historisk Samfund i Christiania. 1 B. Christiania 1852. 2 B udg. af C. C. A. Lange. Christiania 1860.

Norske Stiftelser. Samling af Fundatser, Testamenter og Gavebreve etc. ved N. Nicolaysen. 1—3 B. Christiania 1858.

Nyerup, R., Efterretninger om Kong Frederik den Tredie. Kbh. 1817.

— Karakteristik af Kong Christian den Fjerde, grundet især paa et Udvalg af hans egenhændige Breve. Kbh 1816.

— Kjöbenhavns Universitets Annaler fra Reformationen af og til 1805. Kbh. 1805. (Udgjör 3 Binds 2den Halvpart af Danmarks ældre og nyere Tilstand).

Nytt Förråd af äldre och nyare Handlingar, rörande Nordiska Historien. 1—4 Stycket. Stockh. 1753. 4.

Oldenburger, P. A., Pandectæ iuris publici imperii Romani Germanici: sive: Limnæus enucleatus, excerptus, contractus etc. P. I—II. Genevæ 1670. fol.

Ordre welche Ihr Excell. der Herr Feld - Marschalck Schack etc. wegen Desbarquirung derer zum Kiehl eingeladenen Völcker beschlossen, und hernacher bey Cartemünde effectuiret worden. 1659. 4.

Osterson Weylle, Chr., Glossarium juridicum Danico-Norvegicum. 2 Udg. Kbh. 1652. 4.

Ostwald, C. F. A., Zur Würdigung der Schrift: „Zweite polemische Erörterung etc. von A. L. J. Michelsen". II. Band. Urkundl. Beilagen. Kopenh. 1848.

Oversigt over det Kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger og dets Medlemmers Arbeider i Aaret 1855. Af G. Forchhammer. Kbhvn.

Pacta och Fredz - Fördragh emillan Kon. May. och Chronan Swerige, sampt Kon. May. och Chronan Danmarck vprättade vti Roskild den 26 Febr. 1658. Stockh. 1658. 4. (Tydsk: Instrumentum pacis oder Friedens Pacta etc. Coph. (1658). 4.)

Pacta och Fredzfördragh emellan Hans Kon. May. och Chronan Swerige och Hans Kon. May. och Chronan Danmarck vprättade vthi Lägret för Köpenhampn den 27 May 1660. Stockholm (1660). 4. (Tydsk: Nordischer Friedensschlusz etc. 1660).

Paulli, S., Flora Danica eller Dansk Vrtebog. Kbh. 1648. 4.

Paulsen, P., Die Stipendien in den Herzogth. Schleswig, Holstein u. Lauenburg. Schlesw. 1863.

Pistorius, W. F., Amoenitates historico - juridicæ. 1—8 Th. Nürnb. 1746—53.

Pontoppidan, E., Den Danske Atlas, eller Kongeriget Danmark etc. forestillet ved en udförlig Lands-Beskrivelse. Tom. I—VII. Kbh. 1763—81. 4.

— Everriculum fermenti veteris seu residuæ in Danico orbe cum paganismi tum papismi reliquiæ, in apricum prolatæ. Hafniæ 1736.

— Theatrum Daniæ veteris et modernæ, oder Schaubühne des alten und jetzigen Dännemarks. Bremen 1730. 4.

Poulson, P., Bibliotheca Aarhusiensis, seu

Biographia episcoporum Aarhusiensium ante et post Reformationem. Hafn. 1725. 4.

Præstantium ac eruditorum virorum epistolæ ecclesiasticæ et theologicæ, inter quas eminent eæ, quæ a Jac. Arminio, Corn. Vorstio, Sim. Episcopio, Hug. Grotio, Casp. Barlæo conscriptæ sunt. Amsterdami 1660.

Pratje, J. H., Altes und Neues aus den Herzogthümern Bremen und Verden. 1—7 B. Stade 1769—1774.

Privilegia, welche Christanus IV. etc. der neuerbauten Stadt Glückstadt de anno 1617 ertheilet, wie auch ferner denen Holländern de anno 1624 etc. Glückst. 1692. 4.

Privilegia, wiederauffgelegte, welche Dero zu Dennemarck etc. Kön. May. der Portugisischen Nation Hebräischer Religion, auch ihren Adhærenten, so in der Veste Gluckstadt residiren, allergnädigst hat mitgetheilet etc. Gluckst. 1665. 4.

Protestatio Dnn. Plenipotentiariorum Reipublicæ Angliæ exhibita Dnn. Deputatis extraordinariis Uniti Belgii Hafniæ 8/18. Mart. una cum requisitione Ministrorum trium Statuum etc. Anno 1660. 4.

de Pufendorf, S., De rebus a Carolo Gustavo Sueciæ rege gestis commentariorum libri septem. Norimbergæ 1696. fol.

— De rebus gestis Friderici Wilhelmi Magni. Berol. 1733. fol.

Rahbek og *Nyerup*, Bidrag til den danske Digtekunsts Historie, uddragne af Forelæsninger over dette Æmne. 1—4 D. Kbh. 1800—1808.

Rechtmessige Defension der Statt Hamburg, worin remonstrirt wird, was massen der Statt nichts lieber sey, denn das Friede vnd Einigkeit, auch die commercia conserviret vnd restituiret werden mögen etc. 1630. 4.

Recueil des traitez, de paix, de trêve etc. (par Jacq. Bernard). T. I—IV. À l'Amsterdam et à la Hage. 1700. fol.

Recueil van de Tractaten gemaekt ende geslooten tusschen de Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, ter eenre, ende verscheyde Koningen, Princen ende Potentaten, ter andere zyde. In's Graven-Hage (1684). 4.

Relation aus Fynen. 1659. 4.

Relation om oc huorledis det er tilgaaen udi den Attaqve eller Stormb, som Kongen aff Sverrig anrettede paa den Kongl. Residentz Stad Kiöbenhaffn imellem den 10 oc 11 Febr. 1659 etc. Kbh. 1659. 4. (Ogsaa Tydsk og Fransk, s. A.)

Remonstration, worin die von der Statt Hamburg publicirte, irrig getauffte rechtmessige Defension, elidiret, dero narrata desz Vngrunds vberführet etc. 1630. 4.

Rendsburgische gantz nichtige Pacten, welche zwischen dem etc. Herrn Christian dem Fünfften, König zu Dennemarck etc. und dem etc. Herrn Christian Albrecht, mitregierenden Hertzogen zu Schleswig, Holstein, Gottorff etc. den 10 Julii 1675 vermeintlich auffgerichtet seyn etc. Ausz dem Lateinischen übersetzet. 1677. 4.

Resenius, P. J., Nonnulla antiqua jura civitatum Daniæ, scil. civitatis Hafniensis et civitatis Ripensis. Hafn. 1683. 12 obl.

Responsio ad duo scripta Danica, quorum alterum sub titulo Juris fecialis armatæ Daniæ, alterum sub nomine Manifesti exiit. Francof. 1658. 4.

Riegels, N. D., Smaa historiske Skrifter. 1—3 D. Kbh. 1796—98.

de Rommel, M., Correspondance inédite de Henri IV. roi de France avec Maurice-le-Savant, landgrave de Hesse. Hambourg & Paris 1840.

(Rosenkrantz, Gunde), Speculum fidei Danicæ et perfidiæ Suedicæ, quod statibus Imperii Rom. intuendum proponitur. 1659. 4. (Paa Tydsk: s. A.)

Rosenvinge, J. L. A. Kolderup, Udvalg af

gamle Danske Domme, afsagte paa Kongens Retterting og paa Landsting. 4de Saml. Kbh. 1848. 4.

Rousset, Supplement au Corps universel diplomatique du droit des gens etc. T. I—V. À Amsterd. et à la Haye 1739. fol.

Rönbeck, C. S., et *Rothstein, C. C.*, Dissertatio sistens analecta historica de antiqua urbe Ahusia. Lundæ 1798. 4.

Rördam, Holger, De danske og norske Studenters Deltagelse i Kjöbenhavns Forsvar mod Karl Gustav. Kjöbenhavn 1855.

— Mester Anders Christensen Arrebos Levnet og Skrifter. 1—2 D. Kbh. 1857.

Sacræ Regiæ Majestatis Sueciæ binæ literæ, priores ad S. R. Majestatem Christianissimam, e posteriores ad Generales Ordines foederati Belgii, continentes caussas expeditionis contra regem Daniæ. (1658.) 4.

Samwer, K. F. L., Die Staatserbfolge der Herzogthümer Schleswig-Holstein und zugehöriger Lande. Hamburg 1844.

Schefferus, J., De antiquis verisque regni Sueciæ insignibus. Holmiæ 1678. 4.

Schmausz, J. J., Corpus iuris gentium academicum, enthaltend die vornehmsten Grund-Gesetze, Friedens- und Commercien-Tractate etc. der Königreiche, Republ. und Staaten von Europa etc. T. I—II. Leipz. 1730.

Schoumacher, Jo., (præside *J. Steuchio*), Dissertatio de Gothlandia. P. I. Upsaliæ 1716. 4.

Schryvens van de Heeren Statische Ambassadeurs aengaende den nieuwen aenvanck van de afgebroken Vrede-Tractaten etc. Rotterdam (1659). 4.

Schryvens van de Heeren Ambassadeurs in Denemarcken, aengaende den toestant van den vrede tusschen Denemarcken en Sweden, ende wat verders daer ontrent geordineert is. 1660. 4.

Schröder, J., Immanuels Kirkes Indvielse udi Fridrichshald den 6 Jul. 1729. Kbh. 4.

Schwedischer Meyneyd-Spigel jedermänniglich zum Schewsal vor Augen gestellet. 1644. 4.

Schütz, O. F., De vita Davidis Chytræi commentarii. I—II. Tom. et Suppl. Hamb. 1720—28.

Scriptores rerum Suecicarum medii ævi. Tom. 1. ed. E. M. Fant. Upsal. 1818. Tom. 2. ed. E. G. Geijer et J. H. Schröder. Ibid. 1828. fol.

Secrete Resolutien van de Heeren Staten van Holland en Westvriesland zedert den aanvang der bedieninge van den Heer Johan de Witt als Raadpensionaris; beginnende 1653 en eindigende 1668. 1—2 D. t'Utrecht. 1717. 4.

Seidelin, K. H., Læsendes Aarbog for 1799—1801. Kbh. 1800—1802.

Selmer, H. P., Akademiske Tidender eller Samling af Efterretninger vedkommende Kjöbenhavns Universitet, Sorö Akademi og de lærde Skoler. 1—3 Aargang og 4. Bind. Kbh. 1833—41.

Siri, Vittorio, Il Mercurio ouero Historia de correnti tempi. T. I—II. Geneva 1646—49. T. III. Lion 1652. T. IV—X. Casale 1655—68. 4.

Skånska Handlingar, äldre och nyare, för År 1755. 1—2 Quartalet. Stockh. 4.

Soransk Tidsskrift, udgivet af det Soranske Samfunds Bestyrelse. 1 H. 1865. Kbh.

State papers publ. under the authority of His Majesty's Commission. Henry the VIII. Vol. I—XI. London 1830—52. 4.

Stemann, C. L. E., Das Güterrecht der Ehegatten im Gebiete des Jütschen Lovs. Kopenh. 1857.

— Schleswigs Recht und Gerichtsverfassung im siebenzehnten Jahrhundert. Nach den Gerichtsprotocollen. Schlesw. u. Flensb. 1855.

Stenhammar, C., Reservation, i anledning af

Stats - Utskottets Utlåtande No. 182, ved Riksdagen 1844—45, i frågan, rörande egande-rätten till de Halländske Kyrkohemmanen. Stockh. 1845. 4.

Stephensen, O., og *Sigurðsson, J.*, Lovsamling for Island. 1—14 B. Kbh. 1853—68.

Stiernmann, A. A., Alla Riksdagars och Mötens Besluth, samt Arfföreningar, Regements - Former etc. ifrån år 1521 indtil år 1727 (1731). 1—3 D. med Bihang. Stockh. 1728—43. 4.

— Samling utaf Kongl. Bref, Stadgar och Förordningar etc. angående Sweriges Rikes Commerce, Politie och Oeconomie uti gemen ifrån 1523 in til närwarande tid. 1—3. D. Stockh. 1747—53. 4.

Stoore Doomur, ɔ: Forordning sem fyrer seiger Straff i Legords - Sökum a Islande. (Holum) 1743. 4.

Strelow, H. N., Cronica Guthilandorum. Den Guthilandske Cronica. Kbh. 1633. 4.

Ström, H., Physisk og oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Söndmör i Bergens Stift i Norge. 1—2 Part. Soröe 1762—66. 4.

(Styffe, C. G.), Samling af Instructioner för högre och lägre Tjenstemän vid Landt-Regeringen i Sverige och Finnland. Stockh. 1852.

Suhr, Bloch, Vor Frelsers Kirkes og dens Geistligheds Historie. Kbh. 1853.

Swanander, J. F., Dissertatio de territorio Bara (Bara - Härad). P. 1—6. Lundæ 1796—97. 4.

*Swebilius, A. D., (*præside *J. Vallerio)*, Dissertatio de Calmaria. Upsal. 1717. 4.

Swederus, M., Stockholms Magazin. 1—3 B. Stockh., Upsal. och Åbo 1780—81.

Tauber, E. G., Historia scholæ cathedralis Arhusiensis. Arhusiæ 1817.

Terlon, H. chevalier de, Memoires. I—II. À Paris 1681.

Thaarup, Fr., Magazin for Danmark og Norges topographiske, oekonomiske og statistiske Beskrivelse. 1—2 B. Kbh. 1797—1803.

Theatrum Europæum, oder wahrhaftige Beschreibung aller denckwürd. Geschichten, so sich hin und wieder in der Welt etc. von 1617—1718 zugetragen haben. Tom. I—XXI. Francf. a. M. 1635—1738.

Thorhallesen, E., Den islandske Lov kaldet Jonsbogen, oversat. Kbh. 1763.

Thrige, S. B., Bidrag til Haderslev lærde Skoles ældre Historie. Haderslev 1863. (Indbydelsesskr.).

Thura, A., Kort Beretning om Jerslef-Herreds Kirker i Aalborg Stift. Kbh. 1732.

— Series episcoporum, qui dioecesi apud Cimbros, olim Vansalicæ et Vandalicæ seu Börglumensi, hodie Alburgensi dictæ, ante et post reformationem præfuerunt. Hafniæ 1723.

de Thurah, L., Den Danske Vitruvius, indeholder Grundtegninger, Opstalter og Giennemsnitter af de mærkværdigste Bygninger i Dannemark, tilligemed en Beskrivelse over hver Bygning især. 1—2 D. Kbh. 1746—49. fol.

Thurloe, John, A Collection of State Papers, by Tho. Birch. 1—7 Vol. Lond. 1742. fol.

Topographisk Journal for Norge. 1—10 B. Christiania 1792—1808.

Treuer, G. S., Gründliche Geschlechts-Historie des hochadlichen Hauses der Herren von Münchhausen. Göttingen (1740). fol.

Trois Memoires presentées par leurs Exc. Messieurs Otthe Kragh et Gosche de Buchwalt, Ambass. extr. de Sa Maj. de Dannemarc etc. aux Hauts et Puissans Seigneurs les Estats Generaux des Provinces Unies le 3. de Fevr., le 1. et 20. de Mars 1660. À la Haye 1660. 4.

Twee Missiven van den Heere Luytenant Admirael van Wassenaer, geschreven uyt het Schip d'Eendracht etc. t'Harlingen 1659. 4.

Unschuldige Nachrichten von Alten und Neuen

Theologischen Sachen etc. Leips. 1702—1761.

Waerachtich Verhael van 'tgene gepasseert is by het veroveren des Eylandts Funen in Denemarcken door Syne Coningl. Maj. van Swedens victorieuse Wapenen. 1658. 4.

Wahre Vorstellung des näheren Successions-Rechtens Herrn Hertzog Jochim Ernsten an den Grafschaften Oldenburg und Delmenhorst vor der zu Dänm. u. Norw. Kgl. Maj. und Hertzogen Christian Albrechten. 1668. 4.

Wallin, J., Gothländska Samlingar. 1—2 D. Stockh. 1747 og Götheb. 1776. 4.

Wallmark, P. A., Handlingar ur Hans Excellence, Stats-Ministerns m. m. Herr Friherre L. v. Engeströms Bibliothek. 1—4 Häft. Stockh. 1809—24.

Warhaffter Abdruck Kön Maj. zu Dennemarck etc., Nieder-Sächsischen Cräyses Obristen. Schreibens an die Churfürstl. Collegial Versamblung, so auff den 3 Sept. naher Mülhausen auszgeschrieben, abgangen. Neben etzlichen Beylagen. 1627. 4

Warhafftiger Bericht des an Schwedischer Seiten wieder aller Völcker Rechte gegen Ihre Kön. May. in Dennemarcken etc. verübte ohnverantwortliche Ruptur und Friedensbruch. Glückstadt 1658. 4.

Warhafftige vnnd kurtze Verzeychnisz des Krieges, im Maien vnd Brachmonat des 1559 Jars wider die Dietmarsen geführt. Straszburg 1569. 4.

Warhafftige Wiederleg- und Beantwortung des jüngst auszkommenen Schwedischen Manifestes. 1644. 4.

Vaterländisches Archiv, Neues, der Beiträge zur allseitigen Kenntnisz des Königreichs Hannover, wie es war und ist. Herausgegeben von G. H. G. Spiel. Fortgesetzt von E. Spangenberg. 1—22 B. Jahrg. 1822—32. Lüneburg 1822—32.

Vaterländisches Archiv für Hannoverisch-Braunschweigische Geschichte. Als Fortsetzung der Spiel- und Spangenbergschen Zeitschrift, herausgeg. durch B. C. von Spilcker und A. Broennenberg. Jahrg. 1833—34. Lüneb. 1834—35.

Vaterländisches Archiv des historischen Vereins für Niedersachsen Herausgeg. von B. C. v. Spilcker und A. Broennenberg. Jahrg. 1835—37. Lüneb. 1836—37.

— Herausgeg. von A. Broennenberg. Jahrg. 1838—44. Hannover 1838—46.

Wederläggning och wäl grundat Swar paa thet Danske Manifest, hwar vtinnan klarligen betyghes thet K. M. och Sweriges Crono emoot all skääl förwijtes thetta Krijgh Konungen i Danmark at hafwa påfördt. Stockh. 1644. 4.

Wegener, C. F., Om Anders Sörensen Vedel, kongelig Historiograph. Kbh. 1846. 4. (Progr. fra Sorö). 2den Udg. i Udgaven af Vedels Oversættelse af Saxo Grammaticus. Kbh. 1851.

Werdenhagen, J. A., De rebus publicis Hanseaticis. P. I—IV. Lugd. Bat. 1630.

Verhael van de Nederlantsche Vreede-Handeling. 1—2 D. 's Graven-Hage 1650. 4.

Werlauff, E. C., Monument over Kong Hans og Dronning Christina i St. Knuds Kirke i Odense. Kbh. 1827. 4.

de Wicquefort, L'histoire de l'etablissement de la republique des Provinces-Unies. Tom. I—III. À Londres 1749. fol.

Widekindi, J., Gustaff Adolphs den Andres och Stores, Sweriges etc. Konungs Historia och Lefwernes Beskrifning. 1. Deel. Stockh. 1691. fol.

Videnskabers-Selskabs, det kongelige norske, Skrifter i det 19de Aarhundrede. 1. B. Kbh. 1817. 2—4 B. Throndhj. 1824—59. 4.

Wiederholter Abdruck einiger in Annis 1683 und 1700 bereits publicirter Schl.-Holst.-Gottorpischer Schrifften, worinnen die im

Monat Febr. 1716 zu Kopenhagen gedruckte, nachgehends auch zu Anfang des Monats Febr. 1716 in Regenspurg wieder aufgelegte Treulosigkeiten ihre behörige Abfertigung finden. 1717. 4.

Vier Memorialien vom Herrn Charisio, Residenten Seiner Kön. May. in Dennemarck, den Herren General Staten der vereinigten Niederlande übergeben, betr. das Project der Friedens Tractat zwischen der Crohn Dennemarck und Schweden im Hage 21. May 1659 gemacht. Aus dem Niederländischen übergesetzt. 1659. 4.

Viethen, A., Beschreibung des Landes Dithmarschen. Hamb. 1733. 4.

Brieven geschreven ende gewisselt tusschen den Heer *Johan de Witt* etc. ende de Gevolmaghtigden van den Staedt der Vereenighde Nederlanden in Vranckryck, Engelandt, Sweden, Denemarcken, Poolen etc. 1652—1669. 1—6 D. 'sGravenhage 1723—25. 4.

Wochentliche Zeitung den 21 Apr. Anno 1659. Kopenh. 4.

Wolff, O., Journal for Politik, Natur- og Menneske-Kundskab. Kbh. 1794—1829.

Volnkommene Beschreibung der auff Fühnen geführten Bataillie, und an Dänischer Seiten glücklich erhaltenen Victorie etc. 1659. 4.

Wormii, Olai, et ad eum doctorum virorum epistolæ medici, anatomici, botanici, physici et historici argumenti etc. T. I—II. Havniæ 1751.

von Ziegenhorn, C. G., Staats Recht der Herzogthümer Curland und Semgallen. Königsb. 1772. fol.

Zober, E. H., Ungedruckte Briefe Albrechts von Wallenstein und Gustav Adolfs des Groszen. Stralsund 1830.

Zwey vnderschiedliche Tractätlein, I. Der K. May. zu Dennemarck Werbung an die Statt Hamburg ein bessere Neutralität zu halten. II. Der K. May. in Dennemarck Declaration vber den jetzigen Kriegswesen etc. Copenh. 1629. 4.

Zwo Königliche Schwedische Ordren für den General Majeur Vavasoor und die Obriste Lieutenants Lenszman und Fittinghoff, welcher Gestalt dieselbe die Stadt Kopenhagen bestürmen sollen. Kopenh. 1659. 4.

REGESTA DIPLOMATICA
HISTORIÆ DANICÆ.

INDEX CHRONOLOGICUS

DIPLOMATUM ET LITERARUM,

HISTORIAM DANICAM INDE AB ANTIQUISSIMIS TEMPORIBUS
USQUE AD ANNUM 1660

ILLUSTRANTIUM,

QUÆ IN LIBRIS HACTENUS EDITIS VULGATA SUNT.

CURA

SOCIETATIS REGIÆ SCIENTIARUM DANICÆ.

TOMI ALTERIUS PARS POSTERIOR

AB ANNO MDCXXXII AD ANNUM MDCLX.

HAVNIÆ.

TYPIS EXCUDEBANT J. D. QVIST & SOC.

MDCCCLXX.

CHRONOLOGISK FORTEGNELSE

OVER HIDTIL TRYKTE

DIPLOMER OG ANDRE BREVSKABER

TIL OPLYSNING AF DEN DANSKE HISTORIE

FRA DE ÆLDSTE TIDER INDTIL AAR 1660,

MED KORT ANGIVELSE AF INDHOLDET.

UDGIVEN VED

DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES
SELSKABS OMSORG.

ANDET BINDS ANDEN AFDELING

FRA AAR 1632 TIL AAR 1660.

KJÖBENHAVN.

TRYKT HOS J. D. QVIST & COMP., BOG- OG NODETRYKKERE.

1870.

[7476.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Palle Rosenkrands og von der Lippe at forelægge Kongens Söstre en Revers, at de af Enkedronningens Efterladenskab have erholdt udleveret, hvad de kunde gjöre Fordring paa; negte de at underskrive, maae de intet före ud af Landet. — *Nyköping*, den 4. Decembris. (Tydsk.) 1631. 4. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 478—479.

[7477.] Kong CHRISTIAN IV. sender Palle Rosenkrands sine Söstres Revers, og beder ham at anmode dem om til Foraaret at sende Juvelerere (til at vurdere Enkedronningens Smykker). — *Gaabensz ferregaard*, den 6. Decembris. 6. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 479.

[7478.] Kong CHRISTIAN IV. beder Palle Rosenkrands og von der Lippe om atter at begive sig til Kongens Söstre, og foreslaae dem at benytte til Vurdering af Enkedronningens Klenodier nogle nylig ankomne Juvelerere; at lade andre komme, vilde være mere bekosteligt. — *Nyköping*, den 6. Decem: (Tydsk.) 6. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 479—480.

[7479.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Palle Rosenkrands og Niels Krabbe at paasee, at intet föres fra Nykjöbing Slot uden Fyrstindernes eget Gods, og at det, som allerede er indskibet, bringes tilbage paa Slottet, hvor Værelserne skulle forsegles. — *Niiköping*, den 6. Decem: 6. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udgivne af C. Molbech. 1. B. S. 480—481.

[7480.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Palle Rosenkrands at beholde Kongens Söstres Revers til Overmorgen, da Kongen vil træffe ham i Vordingborg; han tillader, at det indskibede Gods maa blive ombord, men intet maa föres fra Slottet. — *Gaabensz ferre*, den 7. Decem: 7. Decbr.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. 1. B. S. 481.

[7481.] Dom af Hertug FREDERIK af Slesvig, Holsten etc. i en Sag mellem Anna Owena Hövers og hendes Börn, og Borgemester og Raad i Husum, angaaende et Huus, kaldet "das Blinde-Hausz". — *Schlosze Gottorff*, den 15. Decembris. (Tydsk.) 15. Decbr.

J. M. Krafft, zweyfaches Jubel-Gedächtnis. S. 501.

[7482.] Kong CHRISTIAN IV. henlægger St. Jörgens Hospitalsgaard ved Kallundborg med tilhörende Gods til Hospitalshuset uden for Kjöbenhavn, "som nu kaldes Wartou", imod at dette skulde underholde 6 af Kallundborg Byes og Lehns Fattige. — *Kiöbenhavn Slott*, den 16. December. 16. Decbr.

Hofman, Fund. T. X. Append. til Sjæll. Stift. S. 37—39.

[7483.] Kong CHRISTIAN IV.s Privilegium for det islandske Compagnie at drive Hvalfangerie under Island. — *Hafniæ*, den 16. Decembr. 16. Decbr.

O. Stephensen og J. Sigurðsson, Lovsaml. for Isl. 1. B. S. 215—216.

[7484.] Kong CHRISTIAN IV.s Svar til de hollandske Gesandter, angaaende hans Bestræbelse for at opretholde Skibsfartens Sikkerhed i Farvandene omkring hans Riger, hvorhos han berörer den Overmod, som af hollandske Convoier ved den norske Kyst er viist imod hans Undersaatter; han yttrer sin Tilfredshed med Gjenoprettelsen af det gode Forhold mellem England og de forenede Nederlande. — *Gluckstadt*, den seventienden December. (Hollandsk.) 17. Decbr.?

L. van Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh. 1. D. S. 1151—1152. (Datum er uden Tvivl urigtigt, da Brevet rimeligviis er udgivet i September.)

[7485.] Kong CHRISTIAN IV.s Gjeldsfordring til Jörgen Grubbe (til Hagelös) paa $137\frac{1}{2}$ Rdlr., der inden 2 Maaneder skulde erlægges i Rentekammeret. — *Hafniæ*, den 17de Dec. 17. Decbr.

Udt. i Vedel Simonsen, Efterr. om de danske Ruder. 2. H. S. 218.

1631. 19. Decbr. [7486.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Peter Apotheker (Peter Payngk?) at sende en Æske Piller, tilberedte med Moschus og Ambra. — *Fride:*, 19. Decem: (Tydsk.)

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 481.

22. Decbr. [7487.] Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver Cantsleren og Statholderen, at der skal gives den engelske Subdelegatus skriftligt Svar paa hans skriftlige Andragende; iövrigt vedkommer det ikke Kongen af England at disputere, hvad Kongen armata manu har erhvervet. — *Frede:*, den 22. Decem:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af Molbech. I. B. S. 481—482.

22. Decbr. [7488.] Kong CHRISTIAN IV. tilskriver Hertug Albrecht af Friedland og Meklenborg, at han ved Oberstlieutenant Mauritz Herman von Oyenhausen har erfaret hans vedvarende Velvillie, og beder ham at have Tiltroe til, hvad siden bemeldte Oberstlieutenant maatte forebringe ham. — *Schlosz Friedrichsburgh*, den 22. Decembris. (Tydsk.)

F. Förster, Wallensteins ungedr. Briefe. 2. Th. S. 164.

24. Decbr. [7489.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Friderich Urne til Brendtved, Embedsmand paa Cronborg og Frederiksborg Slotte, at af de Penge, som samles i Stokken paa Frederiksborg Slot, skal den femte Part uddeles til Huusarme, de övrige til Skolens Personer, og at de Huusarme alene skulle nyde, hvad der gives i Stokken og Tavlen i Hilleröd. — *Frederichsborg Slot*, d. 24. Decbr.

F. P. J. Dahl, Efterr. om den lærde Skole ved Frederiksborg. 1. H. Bil. S. VIII—IX.

24. Decbr. [7490.] Kong CHRISTIAN IV.s Fortegnelse paa de Skibe, som skulde holdes gaaende under Norge og hvor det maatte være fornödent. — *Frederichssborrig*, den 24. Decem:

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 482.

24. Decbr. [7491.] Fundats for afdöde NIELS JENSEN Skrivers Gave af 200 Courant-Daler, hver Daler beregnet til 80 Skilling Danske, til fattige Huusarme i Kjöbenhavn. udstedt af hans Enkes anden Mand, Raadmand Peder Pedersen. — *Kiöbenhafn*, d. 24. December.

Hofman, Fundationer. T. X. S. 291—292.

26. Decbr. [7492.] Kong CHRISTIAN IV.s aabne Brev, hvorved al Handel paa Island med andre end det islandske Compagnie forbydes, hvorhos tillige den nye Handelstaxt ophæves. — *Kiöbenhafn Slot*, dend 26. (10. el. 16.) Decembr.

M. Ketilson, Forordn. til Isl. 2. D. S. 362—364.

[7493.] Kong CHRISTIAN IV.s Udkast til en Skrivelse til den svenske Resident i Hamborg, D. Salvius, angaaende Kongen af Sverrigs Bestræbelser for at udfrie Stiftet Bremen af de Catholskes Magt; hvis Kongen af Sverrig i saa Henseende vil gjöre noget for Kongens Sön Hertug Frederik, bedes han venlig at forhandle Sagen directe med denne. — Udateret.

Chr. IV.s egenh. Breve, udg. af C. Molbech. I. B. S. 483.

1632.

[7494.] Kong CHRISTIAN IV. befaler D. Johann Schönbach at understötte den udvalgte Prinds Christian V. med Raad og Daad i Administrationen af Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten. — *Schlosz zu Copenhagen*, am 10. Januarii. (Tydsk.) 10. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 157—158.

[7495.] Kong CHRISTIAN IV.s Befaling til en Lehnsmand om at indkræve Soröe Academies Tilgodehavende hos Fru Helluig Kaasz til Restrup, afgangne Hanniball Gyldenstiernes Efterleverske. — *Haf:*, 11. January. 11. Januar.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Akst. S. xxi.

[7496.] Kong CHRISTIAN IV.s Told-Rulle, hvorefter Trælast-Tolden i Norge herefter skal oppebæres. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 12. Januarij. 12. Januar.

Særskilt trykt, 4 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 725—730.

[7497.] Kong CHRISTIAN IV.s Ordinants angaaende Oppebörselen af Told og Accise. — *Kiöbenhaffn Slot*, den 12. Januarij. 12. Januar.

Særskilt trykt, 7 Blade. H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 714—725.

[7498.] Kong CHRISTIAN IV. overdrager sin Sön, den udvalgte Prinds Christian V., Administrationen af Justits- og andre Sager i Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten og beder ham raadföre sig med D. Johann Schönbach. — *Copenhagen*, den 12. Januarii. (Tydsk.) 12. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 156—157.

[7499.] Patent, hvorved Kong CHRISTIAN IV. tilkjendegiver sine Undersaatter i Fyrstendömmerne Slesvig og Holsten, at han har overdraget sin Sön, den udvalgte Prinds Christian V., Administrationen over disse Fyrstendömmer i Justits- og andre Sager. — *Schlosz Copenhagen*, den 12. Januar. (Tydsk.) 12. Januar.

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 158.

[7500.] HOLGER ROSENKRANTZ's til Rosenholm Gavebrev paa en Gaard i Hvilsager til Sognepræsten i Hvilsager Sogn. — *Rosenholm*, d. 15. Januarii. 15. Januar.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 180—183.

[7501.] HOLGER ROSENKRANTZ's til Rosenholm Gavebrev paa en Gaard i Hornslet til Sognepræsten i Hornslet Sogn. — *Rosenholm*, d. 15. Januarii. 15. Januar.

Hofman, Fundationer. T. III. S. 184.

[7502.] Hertuginde SOPHIA af Meklenborg, "geborn zu Schleszwig Holstein", hendes Testament, med Autobiographie som Indledning. — Den 27. Januari. — (Tydsk.) 27. Januar.

Jahrb. des Vereins f. mecklenb. Gesch., herausg. v. G. C. F. Lisch. 15. Jahrg. S. 84—98.

1632. 6. Febr. [7503.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript til Befalingsmanden paa Wardöhuus, at Præsterne i Finmarken ikke maae tage Tiende af Fremmede, som fiske i deres Præstegjæld, men skulle lade sig nöie med Tiende af deres egne Sogne-Folk. — *Kiöbenhavn Slot*, d. 6. Febr.

H. Paus, kgl. Forordn. for Norge. S. 731.

13. Febr. [7504.] Kong CHRISTIAN IV.s Rescript angaaende Böndernes Ret til at handle med de Skibe, som indkomme paa Havnene i Norge. — *Kiöbenhavn Slot*, den 13de Februarii.

L. Ewensen, Saml. af jur. og hist. Materier. 2. B. 3. H. S. 71—72.

18. Febr. [7505.] Den svenske Agent JOHAN FEGRÆUS sender Kong Gustav Adolf et Brev fra Kongen af Danmark, hvori denne tilkjendegiver sin Formening, at der i Sagen mellem Feltmarskalk Herman Wrangel og den danske Agent Prost Knudsen er skeet et Brud paa Jus gentium, som ikke burde være ustraffet. — *Hellssingeör*, den 18. Februarij. (Svensk.)

C. Adlersparre, Hist. Samlingar. I. D. S. 141—143.

25. Febr. [7506.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Forordning om og Taxt for Daglönnen i endeel af Marsklandene i Slesvig og Holsten. — Den 25sten Februarii. (Tydsk.)

Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 420—432.

18. Martii. [7507.] Kong CHRISTIAN IV. tilmelder Keiser Ferdinand II., at han vil sende et Gesandtskab til Kongen af Sverrig, for at tilbyde sin Mægling til Fjendtlighedernes Bilæggelse ved en bestandig Fred. — *Glückstadt*, den 18. Martij. (Tydsk.)

Copiæ Kön. May. z. Dennem., Röm. Keys. May. und anderer Schreiben, belangend die Friedens Tractaten 1632 und 1633. Nr. I.

19. Martii. [7508.] Kong CHRISTIAN IV. befaler Just Högh at udsætte de 12000 Speciedaler, hvilke Dronning Sophie havde givet til Soröe Academie. — *Glückstad*, den 19. Marty.

E. G. Tauber, Soröe Acad. under Chr. IV. og Fr. III. Aktst. S. XXII.

5. Aprilis. [7509.] Kong CHRISTIAN IV.s Skrivelse til Rigsraadet, hvori han foreslaaer Jörgen Wrne til Rigsmarsk-Embedet. — *Otthensegard*, den 5. Aprilis.

Historisk Tidsskrift. I. B. S. 332.

ante 10. Apr. [7510.] Supplication af BORGEMESTERE OG RAAD I SLESVIG til Hertug Frederik af Slesvig og Holsten om en Citation til Dom-Capitlet i Slesvig, fordi dette havde gjort Hindring i deres jus patronatus til Landsbyen Sandtbecke.— Udateret. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 506—513.

10. Aprilis. [7511.] Hertug FREDERIK til Slesvig og Holsten forlanger Beretning af den kongelige Raad D. Johann Schönebach om Striden mellem Dom-Capitlet og Magistraten i Slesvig angaaende Landsbyen Sandtbecke. — *Schlosz Gottorf*, den 10. Aprilis. (Tydsk.)

J. F. Noodt, Beyträge. 2. B. S. 504—505.

20. Aprilis. [7512.] Kong CHRISTIAN IV.s og Hertug FREDERIKS Resolution paa Landdagens Gravamina, angaaende Adelens Toldfrihed af Qvæg, som anvendes til egen Huusholdning; dens Ret til at tilbagefordre undvegne adelige Undersaatter; samt dens Pligt af dens Gaarde i Kjöbstæderne at svare Afgifter lige med Borgerne. — 20sten Aprill. (Tydsk.)

Extract i Samml. Schlesw.-Holst. gemeinsch. Verordn. S. 432—434.

20. Aprilis. [7513.] OTTE SCHIELL til Hammelmosse og hans Hustru Fru BERGETTE LINDENOW give 100 Rdlr. til Tiisse Kirke; love aarligen at klæde 6 fattige Disciple i Aalborg Skole og 4 Huusarme paa deres eget Gods, samt aarlig i Penge at give hver 1 Rigsmark; skjenke 100 Rdlr. til Hospitalet i Nykjöbing paa Mors; 100 Rdlr. til samme Nykjöbings Kirke; samt 1000 Rdlr., hvoraf een fattig Student skulde nyde Renten i 3 Aar. — *Kiöbenhaffnn*, then 20. Aprilis.

Hofman, Fundationer. T. IV. S. 307—308.

Til Efterretning for Bogbinderen.

Nærværende andet Bind deles i 2 Afdelinger, saaledes at Titelbladene til anden Afdeling sættes foran Side 835. De 2 første Blade af 105te Ark bortskjæres og erstattes ved de 2 medfølgende omtrykte Blade, af hvilke det første, S. 833—834, bliver det sidste Blad i første Afdeling, og det andet, S. 835—836, det første Blad i anden Afdeling.